

တစ်သက်တာမှတ်တမ်းနှင့်
အတွေးအခေါ်များ

ရွှေဥဒေါင်း

(အပိုင်း ၁)

(ပထမပိုင်းမှ တတိယပိုင်းအထိ)

ပထမနိပါတ်ခြင်းအမှာ

၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် ကျွန်ုပ်၏ ရတနာပုံဝတ္ထုကို ကျောင်းသုံးစာအုပ် အဖြစ်နှင့် ပြဋ္ဌာန်းစဉ် အခါက ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပြဋ္ဌာန်းရေးကော်မတီ၏ မှတ်ချက်တွင် “စာရေးဆရာ အကြောင်းကိုလည်း လေ့လာ ရမည်” ဟူသော အချက်တခု ဖော်ပြပါရှိ၏။ ရတနာပုံ ဝတ္ထု ရေးဆရာဖြစ်သော ကျွန်ုပ်အကြောင်းကို ကျောင်းသားများ လေ့လာရမည်ဆိုလျှင် အချို့ စာရေးဆရာများက သို့ ‘ပီမိုးနင်း၏ ပီမိုးနင်း၊ မဟာဆွေ၏ မဟာဆွေ’ အစရှိသည် ကိုယ်တိုင် ရေးသားသော အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာအုပ်မျိုး ရေးထုတ်ဖူးခြင်း မရှိသေးသည့် အတွက်ကြောင့် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ၌ အခက်အခဲ ကြုံရဖွယ် ရှိသည်ဟု သဘောရသည်နှင့် ကျွန်ုပ်သည် ‘ဦးဖေသိန်း၏ ရွှေဥဒေါင်း’ ဟူသော အမည်ဖြင့် ကျွန်ုပ်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို အကြမ်းဖျင်းအနေဖြင့် ရေးသား ရိုက်နှိပ်ခဲ့ ဘူးပါသည်။ ထိုအမည်ကို မှည့်ရာ၌ ကျွန်ုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဆရာပီမိုးနင်းနှင့် မဟာဆွေတို့ မှည့်ထားကြသည့် စာအုပ်အမည်များနှင့် အဆင်ကွဲစေရန် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ရွှေဥဒေါင်းသည် ဦးဖေသိန်းပင်ဖြစ်သည်ဟု မသိကြသူ အချို့က ‘ရွှေဥဒေါင်း’ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဦးဖေသိန်းဆိုသော လူတယောက်က ရေးထုတ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ထင်ခဲ့ကြလေသည်။

‘ဦးဖေသိန်း၏ ရွှေဥဒေါင်း’ စာအုပ်တွင် ရတနာပုံဝတ္ထု သင်ရသည့် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ အတွက် သက်သက် ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကျွန်ုပ်၏ မျိုးရိုးဇာတိနှင့် မွေးဖွားသည့် ခုနှစ်သက္ကရာဇ် အပြင် အလုပ်အကိုင် အမျိုးမျိုးလောက်ကိုသာ ထည့်သွင်း ဖော်ပြခဲ့သည်ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ် အကြောင်းကို သိလိုသူများအဖို့ မစုံလင်ရုံသာမက ယင်းသို့သော အတ္ထုပ္ပတ္တိမျိုးကို ဖတ်ရှုခြင်းအားဖြင့် အကျိုးကျေးဇူး များလှမည်လည်း မဟုတ်ပါ။ ဤအကြောင်းကို ကျွန်ုပ်နားလည်သော်လည်း ကျွန်ုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ကော်မတီ၏ မှတ်ချက်အရ ကျောင်းသူကျောင်းသား များအဖို့ လိုလားချက် ပြည့်စုံရုံကလေးအတွက်ဆို၍ ထိုမျှနှင့်ပင် ကျေနပ်ခဲ့ပါသည်။

အထက်ပါစာအုပ် ထွက်လာပြီးသည့်နောက် လူထုမောင်နှံတို့က (အထူးသဖြင့် မအမာက) “ဦးလေးသိန်း အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံတအုပ် ရေးထုတ်စမ်းပါအုံး” ဟု တိုက်တွန်းကြ၏။ ထိုအခါ ကျွန်ုပ်က မိမိ၏အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားခြင်းဟူသည်မှာ တိုင်းပြည်တွင် တနည်းနည်းနှင့် ကြီးကျယ်ပြီး ‘လူတလုံး သူတလုံး’ ဖြစ်လာကြသူ များသာ ရေးလေ့ရှိကြောင်း၊ မိမိမှာ ဘာတလုံးမျှ ဖြစ်မလာ သေးသဖြင့် မိမိအကြောင်းကို အခြားလူများက ရေးထိုက်သည် ထင်ကြလျှင် ရေးကြစေ၊ မိမိကိုယ်တိုင် ရေးပါက ကိုယ့်ဟာကိုယ် အထင်ကြီးသူ တယောက်ဟူ၍ အခြားလူများ ကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲစရာ ဖြစ်လိမ့်မည့် အကြောင်း ပြန်ပြောပါသည်။ ထိုအခါ မအမာက ကိုယ့်အကြောင်းကို ကိုယ်ရေးခြင်းဟူသည်မှာ ‘လူတလုံး သူတလုံး’ ဖြစ်လာမှ ရေးထိုက်သည် မဟုတ် ကြောင်း၊ အကယ်၍ ဧရာမလူကြီးတယောက် ဖြစ်လာစေကာမူလည်း ‘ငါလိုလူ ရှိသေးလား’ ဆိုသည့်သဘောမျိုးနှင့် ဟိတ်ထုတ် ရေးသားခြင်းမျိုး ဖြစ်ခဲ့ရင် စာဖတ်သူ အဖို့ အကျိုးများသင့်သလောက် မများပဲဖြစ်နိုင်ကြောင်း၊ ကြီးကျယ်လှသော ပုဂ္ဂိုလ်တဦးပင် မဟုတ်စေကာမူ စာရေးတတ်သော စာရေးဆရာတယောက် ဖြစ်ပါက ဖတ်ချင့်စဖွယ်

ဖြစ်နိုင်သည့်ပြင် စာဖတ်သူများအဖို့၌ သင်ခန်းစာယူနိုင်လောက်သည့် စာအုပ်မျိုး ဖြစ်လာနိုင်ကြောင်း များနှင့် အကြောင်းပြ ပြောဆိုလေသည်။

ကျွန်ုပ်သည် မအမာ၏ အကြောင်းပြချက်နှင့်ပတ်သက်၍ အချိန်ကြာရှည်စွာ စဉ်းစား ခဲ့ပါသည်။ သူ၏ အကြောင်းပြချက်များသည် ခိုင်လုံသည်ဟု ကျွန်ုပ်ဆုံးဖြတ်လိုက် သည့်အပြင် ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် ထပ်မံတွေ့ရှိရသော အကြောင်းများကိုလည်း တင်ပြလို ပါသေးသည်။ ကျွန်ုပ်မှာ အနောက်တိုင်း ဝတ္ထုများအနက်မှ (Classics) စံနမူနာ တင်လောက်သည်ဟု ပညာရှိများ သတ်မှတ်ထားသည့် ဝတ္ထုအမြောက်အမြားကို ဖတ်ရှုခဲ့ဖူးရာတွင် ၎င်းတို့ကို အဘယ့်ကြောင့် ထိုကဲ့သို့ ရွေးချယ် သတ်မှတ်ကြပါသနည်းဟု ကျွန်ုပ်စူးစမ်းရှာဖွေကြည့်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တွေ့ရှိရသော အကြောင်းတရပ်မှာ ထိုစာအုပ်များသည် လူ့သဘာဝကို မှန်ကန်စွာနှင့် သစ္စာရှိစွာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေရန် အဖြစ်အပျက် များကို စိတ်ကူးဖြင့် စီစဉ်ဖန်တီးပြီး ဇာတ်ကွက်ဇာတ်လမ်းဖြင့် ဝတ္ထု ဖြစ်အောင် ရေးသားတင်ပြခြင်း သည် အကြောင်းကြီးတရပ် ဖြစ်သည်ဟု တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရိုးသားစွာ တင်ပြ သည်ဆိုလျှင် အဖြစ်အပျက် အစစ်အမှန်ကို တင်ပြခြင်းဖြစ်သည့် အတွက်ကြောင့် (ဝတ္ထုများကဲ့သို့) သဘာဝကျမကျကို စဉ်းစားစရာမလို၊ ရေးသားသူကိုယ်နှိုက်က ရိုးသားဖို့သာလိုသည်ဟု စဉ်းစားမိ ပါသည်။ ဤတွင် အဟုတ်တကယ် ရိုးသားနိုင်ပါမည်လော၊ မိမိ၏ ဂုဏ်သရေကို ထိခိုက်မည် စိုးသည်နှင့် တစ်စိတ်ကိုတစ်အိတ်လုပ်ခြင်း၊ အမည်းကိုအဖြူလုပ်ခြင်း၊ အကောင်းကို ချဲ့ထွင်ပြီး အဆိုးကို မြုပ်ထားခြင်း အစရှိသည့် မရိုးသားသော ကလောင်သမား၏ အပြုအမူမျိုးမှ ရှောင်ကြဉ်နိုင်ပါမည် လောဟု မိမိကိုယ်ကို စစ်ဆေးကြည့်ရာတွင် ကျွန်ုပ် သည် စာအုပ်ကောင်းတအုပ် ပေါ်ထွက်ရေးအတွက် ပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် မိမိအဖို့ အထင်ကြီးခံလိုခြင်းတည်း ဟူသောမာန (Vanity) ကို စွန့်လွှတ်ပါတော့ မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်ပါသည်။

လူ့သဘာဝကို ထင်ရှားအောင် တင်ပြခြင်းဆိုရာ၌ လူသားအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော သဘာဝအပြင် ပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီးနှင့် သက်ဆိုင်သောသဘာဝ (Individual Nature) ဟူ၍ ရှိပါသေးသည်။ မိမိ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားဖော်ပြမည်ဖြစ်သော ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ လူသားအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော သဘာဝနှင့် စည်းလွတ်ခုံးလွတ် မဖြစ်စေပဲ ကျွန်ုပ်၌ အထူးတလည် တသီးတခြားတည်ရှိသည့် သဘာဝကိုလည်း ဖော်ပြရန် တာဝန်ရှိသည် ဖြစ်ရာ (၎င်းတာဝန်သည် သေးငယ်လွယ်ကူသော တာဝန် တခု မဟုတ်သော်လည်း) ကျွန်ုပ်၏ မရှက်မကြောက် သဘောထားနိုင်ခြင်း၊ ရိုးသားခြင်း၊ ဖြောင့်စင်းခြင်း၊ ဥစ္စာ တရားကို မြတ်နိုးခြင်းများ အားလုံးဖြင့် အဆိုပါတာဝန်ကို ကျေပွန်အောင် ထမ်းဆောင်နိုင်ကောင်းပါ၏ဟု မျှော်လင့်မိပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏ အရည်အချင်းနှင့် ပတ်သက်၍မူ (မှန်မည်မှားမည်မပြောတတ်) လူအသီးသီး၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ကတ်ကတ်သတ်သတ် တည်ရှိ တတ်သည့် အလွန်သိမ်မွေ့လှသော သဘာဝကလေး အချို့ကို ဖော်ထုတ်တင်ပြ တတ်သည့် ပါရမီခံ ပါရှိသည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ဤသည်မှာ ကျွန်ုပ်၏ အားကိုးကြီးတခု ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်သည် ပဋိသန္ဓေ ဓာတ်ခံအားဖြင့် လူယုတ်မာ တယောက်လည်းမဟုတ်၊ သူတော်ကောင်း တယောက်လည်းမဟုတ်၊ အလယ်အလတ် အတန်းအစား တယောက် ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ပေရာ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေ၏ ပြုပြင်မှုအတွက်ကြောင့် ကောင်းသော အချင်းအရာများနှင့် မကောင်းသော အချင်းအရာများသည် ဘယ်ပုံ ဘယ်နည်း ဝင်လာကြပုံ၊ မိဘများထံမှ ဆက်ခံရပုံ၊ ဘဝစဉ်အဆက်မှ ပါလာပုံရသည့် အချင်းအရာများလည်း ရှိပုံ၊ ၎င်းတို့အားလုံးကို ပေါင်းစပ်ပြီးခါမှ ယခုလက်ရှိ ရွှေဒေါင်းဆိုသည့် အဘိုးကြီးတယောက် ဖြစ်လာရပုံအကြောင်းကို ခရေစတုတွင်းကျ ဖော်ပြလိုသည့် ရည်ရွယ်ချက်လည်းရှိပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏တသက်တာမှတ်တမ်းကို စေ့စေ့စပ်စပ် ဖတ်ရှုသူများအနက် လက်ရှိ ရွှေဒေါင်းကို သိကြသူဖြစ်ပါက “ဪ...ဩ.. ဒီလူကြီးဟာ ဒါကြောင့် ဝှစ်ကြီး ဖြစ်နေ တာပဲကိုး” ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်ချက် ချကြပါလျှင်လည်း ကျွန်ုပ်အဖို့ နစ်နာသည်ဟု ထင်လိမ့်မည် မဟုတ်သည့်ပြင် စာရေးဆရာ တယောက်အနေဖြင့် လက်စွမ်းထက်လှပြီ ဟူ၍ပင် ဂုဏ်ယူလိမ့်မည် ထင်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်၏မှတ်တမ်းမှာ အပြစ်အနာအဆာနှင့် ချွတ်ယွင်းချက်များကို ဝန်ခံဖော်ပြသည့် (Confessions) ဖြောင့်ချက်များ သက်သက်လည်းမဟုတ်၊ မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီး စေလို၍ အကောင်းတွေချည်းရွေးပြီး ချဲ့ထွင်တင်ပြခြင်းမျိုးလည်းမဟုတ်၊ ကျွန်ုပ်တသက်တာ၌ စိတ်ကိုထိခိုက် ခြင်းကြောင့် အမှတ်ထင်လျက်ရှိသည့် အဖြစ်အပျက် အကြောင်း အရာများကို ကျွန်ုပ်သတိရသလောက် ရေးသားဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏ စိတ်၌ ထိခိုက်ခြင်းဟူသည်မှာ ကျေနပ်သောကြောင့် ထိခိုက်ခြင်းများလည်း ရှိ၍ မကျေနပ်သောကြောင့် ထိခိုက်ခြင်းများလည်း ရှိကြပေသည်။ ရံဖန်ရံခါ မိမိကိုယ်ကို ကောင်းသော အကွက်၌ထား၍ ကောင်းသော အရည်အချင်းကလေးများကို ဖော်ပြ မိသည့်အခါ (နည်းတော့နည်းပါသည်) ကိုယ်ရည်သွေးချင်တတ်သည်ဟု ထင်မှတ်မိကြပါက ကျွန်ုပ်၏ မကောင်းခြင်း၊ ညံ့ဖျင်းခြင်း၊ စိတ်ဓာတ်ပျော့ခြင်း အကြောင်းများ ကိုလည်း မကွယ်မဝှက် မဖုံးမဖိ ဖော်ပြခြင်းများကိုလည်း သတိပြုကြခြင်းအားဖြင့် ခွင့်လွှတ်နိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်၏ ပျော့ညံ့မှုများနှင့် ချွတ်ယွင်းချက်များမှာ မှတ်တမ်းတလျှောက်လုံး တွင် အဖန်တလဲလဲ တွေ့ရှိရမည် ဖြစ်သောကြောင့် စာဖတ်သူအချို့က ကျွန်ုပ်၏ ရိုးသားခြင်းကို သဘောကျဖွယ်ရာ ရှိသော်လည်း ရာခိုင်နှုန်း အများကမူ “လက်စသတ်တော့ ဒီလူကြီးဟာ လူရှော်ကြီးတယောက် ပါတကား” ဟု ဆုံးဖြတ်ကြမည်ကိုလည်း ကျွန်ုပ်စဉ်းစားမိပါသည်။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်သည် ကမ္ဘာကျော် အတ္ထုပ္ပတ္တိစာရေးဆရာကြီး ဘော့စ်ဝဲလ် အကြောင်းကို သတိရမိပါသည်။ ဘော့စ်ဝဲလ်သည် ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာကြီး တဦးဖြစ်သော ဒေါက်တာဂျွန်ဆင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကိုရေးသားခဲ့ရာ သူ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာအုပ် (Biography) သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကောင်းဆုံးသော အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ် ဖြစ်ရုံသာမက ဒုတိယလိုက်သော အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်သည် ဘော့စ်ဝဲလ်၏ စာအုပ်နောက်မှ မိုင်ပေါင်းများစွာ ပြတ်ကျန် ရစ်သည်ဟု စာရေးဆရာကြီး လော့ဒ်မက္ကောလေးက ချီးကျူးရေးသားဖူးလေသည်။ ဘော့စ်ဝဲလ်၏ စာအုပ်တွင် ဒေါက်တာဂျွန်ဆင်နှင့် တွေ့တိုင်း အပြန်အလှန် စကားနိုင်လှ၍ ပြောကြသည်များတွင် ဒေါက်တာဂျွန်ဆင်ကချည်းနိုင်ပြီး ဘော့စ်ဝဲလ်က ပြတ်ပြတ်သတ်သတ် ‘ခွေးကျဝက်ကျ’ ရှုံးခဲ့ရပုံများကို

အရှက်မငဲ့ပဲ ရဲရဲတင်းတင်း ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံအသေးစိတ် ရေးသားဖော်ပြထားလေသည်။ ၎င်းစာအုပ်တွင် ဒေါက်တာဂျွန်ဆင် တော်သလောက် ဘော့စ်ဝဲလ် ညံ့ရာရောက်နေ၏။ ဒေါက်တာဂျွန်ဆင်၏ တော်ခြင်းသည် ဘော့စ်ဝဲလ်၏ညံ့ခြင်းကြောင့် (လကွယ်နေ့ညတွင် မြင်ရသော သောကြာကြယ်ကဲ့သို့) အစွမ်းကုန် တောက်ပြောင်ပြီး အကောင်းဆုံးစာအုပ်ကြီး ဖြစ်လာရလေသည်။ တကမ္ဘာလုံးသည် ဘော့စ်ဝဲလ်၏ စာအုပ်ကြီးကို ချီးကျူး၍မဆုံးရှိုက်စေဘဲ ဘော့စ်ဝဲလ် ကွယ်လွန်သော အခါ၌ သူ၏သားက မည်သို့ပြောသည်ထင်ကြသနည်း။ ဖခင်၏စာအုပ် ကျော်စောမှုကြောင့် သားဖြစ်သူက ဂုဏ်ယူသည်ထင်ကြသလော။ သူ့သားက မိမိတတ်နိုင်ခဲ့လျှင် ဖခင်ရေးခဲ့သည့် အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်များကို ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရှိရှိသမျှအားလုံးဝယ်ပြီး မီးရှို့ပစ်ချင်သည်ဟု ပြောဖူးသည်ဆို၏။ အကြောင်းမူကား ထိုစာအုပ်ကြီးတွင် သူ့ဖခင်သည် (စာရေးကောင်းသော်လည်း) ပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် လူညံ့တယောက် ဖြစ်ရသောကြောင့်ဟု ဆိုလေသည်။ ကျွန်ုပ်၏မှတ်တမ်းမှာလည်း ကျွန်ုပ်၏ အဆက်အနွယ် နောင်လာနောင်သားများက ဘော့စ်ဝဲလ်၏သားနည်းတူ မီးရှို့ပစ်ချင်ကြချေမည်လောဟု စဉ်းစားမိဖူးပါသည်။ နောက်ဆုံး၌မူ မီးရှို့တော့မှရှို့စေ၊ လူ့သဘာဝကို ရိုးသားစွာတင်ပြခြင်းအားဖြင့် စွန့်စားလိုက်ပါဦးမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်ပါတော့သည်။

ကျွန်ုပ်၏မှတ်တမ်းမှာ အတ္ထုပ္ပတ္တိသက်သက်မဟုတ်၊ အတွေးအခေါ်များလည်း ထည့်သွင်းဖော်ပြပါရှိ၏။ ကျွန်ုပ်၏ အတွေးအခေါ်များမှာလည်း နိဗ္ဗာန်ဆိုသည်မှာ ဘယ်သို့နည်း၊ မဂ်စိတ္တပျာဒ်ဟူသည်မှာ ဘယ်လိုများနေလေသနည်း စသည်ဖြင့် အခြောက်တိုက် ဗလာသက်သက် ရော်ရမ်းမှန်းဆသည့် အတွေးအခေါ် အမျိုးအစားမဟုတ်၊ ကိုယ်တိုင်ကြုံတွေ့သည့် အဖြစ်အပျက် အချင်းအရာများအပေါ်တွင် အခြေတည်ကာ လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်တင်ပြထားခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသောကြောင့် ကျွန်ုပ်ယူဆသည့်အတိုင်း 'တချက်လွတ်' လက်ခံနိုင်လက်မခံနိုင် အပထား၍ ဟုတ်လောက်သင့်မဟုတ်လောက်သင့်ကို စဉ်းစားဆင်ခြင်စရာ အချင်းအရာမျိုး မြောက်မြားစွာပါရှိသည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ လွန်ခဲ့ပြီးသော ခေတ်များကမူ မိရိုးဖလာ အယူအဆနှင့် ကွဲလွဲခဲ့လျှင် ပရိသတ်သို့ တင်ပြရန်ပင် ခဲယဉ်းခဲ့သည်ဖြစ်ရာ၊ ဤခေတ်တွင်မူကား ကိုယ်ပိုင်ဥာဏ်ဖြင့် နှိုင်းချိန်ဆုံးဖြတ်ရသည့် စာဖတ်ပရိသတ် တိုးတက်များပြားလာသည်ဟု ယုံကြည်သည့်အလျောက် စွန့်စားတင်ပြလိုက်သော အတွေးအခေါ်များလည်း ပါရှိပါသည်။

တသက်တာမှတ်တမ်းကို ရေးသားရာ၌ ကျွန်ုပ်၏ အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သော ရည်ရွယ်ချက်မှာ ငယ်ရွယ် နုနယ်စဉ်အခါက ပျော်ပျော်နေချင်တတ်၍ 'လူစုံ' တယောက်ဖြစ်ချင်သည့် 'လူရှော်' တယောက်သည်ပင် အချိန်တန်သောအခါ၌ သတိတရားရ၍ ဂေါတမဗုဒ္ဓ ဟောပြောမှုခံခဲ့သည့် ကျင့်စဉ်များအရ မိမိ၏ စိတ်ကို စောင့်ကြည့်ကာ ထိန်းသိမ်းပေးသည့် အလေ့အကျင့် (Mind Culture) ပြုလုပ်ပါက ကျမ်းတတ်ဆရာများ ဦးခေါင်းကုတ်ကြရသည့် လောကုတ္တရာရေးဆိုင်ရာ ကျမ်းတစောင်တဖွဲ့ ပြုစုနိုင် ခဲ့ခြင်းအားဖြင့် မြန်မာပြည်ဗုဒ္ဓဘာသာလောက၌ အမှတ်ထင်ရစ်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ပေသည် တကားဟု အားကျရစ်စေဖို့ မျှော်လင့်ယုံကြည်ချက်ပင် ဖြစ်ပါသတည်း။

ရွှေအောင်

ရွှေအောင်

၂၁.၁၀.၆၁

x x x x x

ဒုတိယနှိပ်ခြင်းအမှာ

တစ်သက်တာမှတ်တမ်း ပထမနှိပ်ခြင်းကို ဖတ်ရှုကြသော စာဖတ်ပရိသတ်အချို့က ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းစာအုပ်(၄)တွဲတွင် ဖော်ပြခဲ့သည် အချင်းအရာများအနက် ၎င်းတို့သဘောမကျနိုင်သည့် အချက် အလက်များကို စာဖြင့်ရေးသားပေးပို့ကြသည်။ ထိုသူတို့သည် အတ္ထုပ္ပတ္တိဆိုပါက စာဖတ်သူတို့ အတုခိုး နည်းယူထိုက်သည့် အဖြစ်အပျက် အကြောင်းအရာများကိုသာ ထည့်သွင်း ဖော်ပြထိုက်သည် ဟု ယူဆကြဟန် လက္ခဏာရှိသည်။

တစ်သက်တာမှတ်တမ်း စာအုပ်(၄)တွဲကို ရေးသားဖော်ပြခဲ့ရာ၌ ကျွန်ုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ‘ရွှေဥဒေါင်း’ တည်း ဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် ချီးကျူးဖွယ်ကောင်းသော လူတယောက်ဖြစ်သည် ဟူ၍ စာဖတ်သူများ ယူဆကြရန် ရည်ရွယ်ချက်မရှိ။ လူချီးမွမ်းခံလို၍ မှတ်တမ်းကို ရေးထုတ်ခြင်းလည်း မဟုတ်။ ‘ရွှေဥဒေါင်း’ သည် မည်သို့သော လူတယောက်ဖြစ်သည်ကို သစ္စာရှိစွာ သရုပ်ဖော်ပြခြင်း အားဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ မိမိအဖြစ်အပျက်များနှင့်တကွ မိမိအတွေးအခေါ်များကို စာဖတ်ပရိသတ်သို့ တင်ပြရန် ရည်ရွယ်ချက်မျှသာ ရှိပါသည်။ အချို့နေရာများ၌ ကျွန်ုပ်သည် ရှက်ဖွယ်ရာကောင်းသော မိမိ၏ ညံ့ဖျင်းမှုများကိုပင် စာဖတ်သူတို့အား မကွယ်မဝှက်၊ မဖုံးမဖိပဲ ရိုးသားစွာ တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ကဲ.ရဲ့ချင်လျှင်လည်း ကဲ.ရဲ့ကြစေ၊ ပြောင်လှောင်ချင်လျှင်လည်း ပြောင်လှောင်ကြစေဟု သဘောထားကာ ဟုတ်မှန်သမျှအတိုင်းသာ တင်ပြခဲ့ပါသည်။

အချို့သော အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်များ၌ စာရေးဆရာသည် ကောင်းပေဆိုသော အရည်အချင်းများနှင့် တောက်ပြောင်သော အပြုအမူများကိုသာ ဖော်ပြလေ့ရှိရာ မိမိ၏ အဖြစ်အပျက်ကို မိမိကိုယ်တိုင် ရေးသားဖော်ပြသည့် တစ်သက်တာမှတ်တမ်းစာအုပ်တွင် ထိုကဲ့သို့ပြုမူပါက အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးသားနည်း အစဉ်အလာကို နားလည်သောပရိသတ်၏ ကဲ.ရဲ့သညင်္ဂီဟ် အပြစ်ဆိုခြင်းကို ခံရဖွယ်ရာရှိပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်သည် လက်ခံရရှိထားသည့် အထက်ပါ ပြစ်တင်စာမျိုးကို သည်းခံရမည်ဖြစ်သော်လည်း ညံ့ဖျင်းမှုများကို မြုပ်ထားရန် လူချီးမွမ်းစရာ အသက်တာမျိုးကိုသာလျှင် ရေးသားဖော်ပြမိပါက ပါးရည်နပ်ရည်ရှိသော ပရိသတ်၏ ပြစ်တင်ကဲ.ရဲ့ခြင်းကို ကြောက်လှပါသည်။

အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာအုပ်များအနက်တွင် ကျော်စောထင်ရှားဆုံးဖြစ်သော ‘ဘော့စံဝဲလ်’ ၏ ‘ဒေါက်တာ ဂျန်ဆင်’ စာအုပ်တွင် စာရေးဆရာ ဘော့စံဝဲလ်သည် မိမိ၏ ညံ့ဖျင်းသော အချက်များကို ဖော်ပြ၍ ဒေါက်တာဂျန်ဆင်၏ တောက်ပြောင်သော ပြောပုံဆိုပုံ စကားလုံးများကိုကား တလျှောက်လုံး ဖော်ပြ ခဲ့သည့်အတွက် စာရေးသူ ဘော့စံဝဲလ်မှာ လူညံ့တယောက်ဟူ၍ ထင်မှတ်ဖွယ်ရာဖြစ်သွား၏။ သို့ရာတွင် သူ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်မှာ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရေးခဲ့ကြသမျှသော အတ္ထုပ္ပတ္တိများအနက် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားသည့် ၎င်းစာအုပ်သည် အခြားအခြားသော အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်များထက် အပြတ်အသက် သာလွန်ကောင်းမွန်ပါပေသည်ဟု ကမ္ဘာကျော်စာရေးဆရာကြီး မက္ကောလေးက

ရွှေဥဒေါင်း

ဖော်ထုတ်ချီးကျူးခဲ့လေသည်။ ကျွန်ုပ်မှာလည်း ‘ညံ့လျှင်ညံ့ပစေ၊ စာအုပ်ကောင်းလျှင်တော်ငြိ’ ဟု သဘောထားမိပါကြောင်း။

ရွှေဥဒေါင်း

x x x x x

ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း

တစ်သက်တာမှတ်တမ်းနှင့် အတွေးအခေါ်များ

ပထမပိုင်း

ကျွန်ုပ်၏မှတ်တမ်း

လူတယောက်သည် စုံထောက်မင်းကြီးထံ အလုပ်လျှောက်ထားသည့်အခါ မင်းကြီးသည် ထိုလူ၏ ဥပမိရုပ်ကို သဘောကျသည်နှင့် ၎င်း၏အရည်အချင်းကို စမ်းသပ်၍ သင့်တော်လျှင် ရာထူးခန့်ထားလိုသော အကြံဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ မင်းကြီးသည် မိမိသိလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တဦး၏အမည်၊ နေရပ်နှင့် အလုပ်အကိုင်တို့ကို ပြောပြပြီးလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား မျက်စိအောက်မှ အပျောက်မခံပဲ နေ့ရှောညပါ အရိပ်သဖွယ် တွယ်ကပ်လိုက်ပါလျက် ၎င်းပြောသမျှ လုပ်သမျှ အလုံးစုံကို မိမိထံသို့ အစီရင်ခံစာ တင်ပို့ရမည့်အကြောင်း ပြောပြလေ၏။ အလုပ်လျှောက်ထားသောလူသည် မင်းကြီးသိလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် မိတ်ဆွေလည်းမဟုတ်၊ ရန်သူလည်းမဟုတ်လေရကား ထိုပုဂ္ဂိုလ်ပြောသမျှ လုပ်သမျှတို့ကို မိမိ မြင်ရသည့်အတိုင်း၊ ကြားရသည့်အတိုင်း တိကျမှန်ကန်စွာ ရေးသားအစီရင်ခံပေးလိမ့်မည်။ မကောင်းသော အချင်းအရာများကို ဖုံးဖိခြင်းလည်းမရှိ၊ ကောင်းသော အချင်းအရာများကို ချဲ့ထွင်ခြင်းလည်းမပြု၊ ချီးမြှောက်ခြင်းလည်းမပြု၊ ချောက်တွန်းခြင်းလည်းမရှိ၊ မိမိ၏ အမြင်အကြားအတိုင်း ရှိသားစွာ အစီရင်ခံပေးလိမ့်မည်။

ထိုနည်းတူစွာ ကျွန်ုပ်မှာလည်း မိမိအကြောင်းကို ရေးသားရာတွင် အထက်ပါ စုံထောက်လောင်းကဲ့သို့ သဘောထား၍ အသားလည်းမယူ၊ ရှက်လည်းမရှက်၊ ဟုတ်မှန်သမျှကို ‘အရင်းတိုင်း’ ရေးသားဖော်ပြရန် ကြံရွယ်ပါသည်။ စုံထောက်လောင်းသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်အကြံများကို သိနိုင်ခွင့် ရှိမည် မဟုတ်ပေရာ၊ ကျွန်ုပ်မှာမူ မိမိအကြံအစည်နှင့် စိတ်ကူးများကိုပါ သိရသည်ဖြစ်၍ စုံထောက်၏ အစီရင်ခံစာထက် ပြည့်စုံနိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။ မည်သူမဆို နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် စစ်ဆေးလိုက်သည့်အခါ အကောင်းချည်းလည်း မဖြစ်နိုင်။ အဆိုးချည်းလည်း မဖြစ်နိုင်။ အကောင်းနှင့်အဆိုး (အနည်းနှင့်အများ) ရောပြွမ်းလျက်ရှိခြင်းကိုသာ တွေ့ရပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်ကိုယ်၌လည်း ဤနည်းအတူ အကောင်းနှင့်အဆိုး ရောနှောလျက် ရှိရမည်သာဖြစ်ရာ ကောင်းသော အချက်အလက်များကို ဖော်ပြသည့်အလှည့်တွင် ‘ဂုဏ်ယူသည်’ သို့မဟုတ် ‘ကြွားဝါသည်’ ဟူ၍ သူတပါးစွပ်စွဲမည်ကိုလည်း မကြောက်၊ မကောင်းသော အချက်အလက်များကို ဖော်ပြသည့်အလှည့်တွင် ‘တယ်ရှော်တဲ့လူပဲ’ ဟူ၍ သူတပါး ကဲ့ရဲ့မည်ကိုလည်းမရှက်၊ ကောင်းလျှင်ကောင်းသလောက်၊ မကောင်းလျှင် မကောင်းသလောက် ရှိသားစွာ တင်ပြလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤမှတ်တမ်းကို ရေးသားရာ၌ ကျွန်ုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကောင်းသော အချင်းအရာများအတွက် သူတပါးတို့၏ အထင်ကြီးခြင်း ခံလိုသောကြောင့်မဟုတ်၊ မကောင်းသော အချင်းအရာများကို ဖော်ထုတ် ဝန်ခံလိုသောကြောင့်လည်းမဟုတ်၊ ကောင်းသောအချင်းအရာသည် ကျွန်ုပ်အတွင်းသို့ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ရောက်လာသည်၊ မကောင်းသော အချင်းအရာများသည်လည်း ကျွန်ုပ်၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်သို့ ဘယ်ပုံဘယ်နည်း ရောက်လာသည်ဆိုခြင်းကို (လူ့သဘာဝ လေ့လာခြင်းအနေဖြင့်) ထင်ရှားအောင် ဖော်ပြလိုသောကြောင့်မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏ လက်တွေ့အရဆိုပါမူ လူသတ္တဝါ သည် ဘဝသံသရာအဆက်ဆက်မှ ပါခဲ့သည့် ဉာဉ်ကလေးများ၊ ဝါသနာအထုံကလေးများကား တဘက်၊ ပတ်ဝန်းကျင်က ပြုပြင်ခြင်းခံရချက်များကား တဘက် ရောနှောပေါင်းစပ်လျက်ရှိရာ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ မည်သည်ကား အတိတ်၏ ဖန်တီးချက်ဖြစ်သည်၊ မည်သည်ကား ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၏ ပြုပြင်မှုဖြစ်သည် ဆိုခြင်းကို (ဉာဏ်မှီသလောက်) ပိုင်းခြားဝေဖန်၍ တင်ပြလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လိုရင်းအချုပ်၌ ကျွန်ုပ်အကြောင်းကိုကျွန်ုပ် ရေးသားဖော်ပြခြင်း ဖြစ်စေကာမူ (အမျိုးသမီးစာရေးဆရာ တဦးက ဝေဖန်ဖူးသည့်အတိုင်း) ငါတည်းဟူသော စိတ်ထားမပါပဲ အပြင်လူတယောက်အနေဖြင့် ရေးသားဖို့ကြိုးစားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏စာ၌ ငါသဘော (ပလွားလိုသောသဘော) မည်မျှ လောက် ကင်းမကင်းကိုမူ စာဖတ်သူတို့ ဆုံးဖြတ်ကြရန် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်၏ အဖြစ်အပျက်များမှာ အတ္ထုပ္ပတ္တိရိုးရိုးအနေဖြင့် ရေးသားဖော်ပြမည်ဆိုပါက ခပ်ရွန်းရွန်း ရေးတတ်သူ မဟုတ်ခဲ့လျှင် (ရေးတတ်သူလည်း ရှားသည်) ခြောက်ကပ်ငြီးငွေ့ဖွယ်ကောင်းသော အကြောင်းအရာများ ပါရှိတတ်သည်ဖြစ်သောကြောင့် အဖြစ်အပျက်သက်သက်မျှမက အတွေးအခေါ် များလည်း သက်ဆိုင်ရာနေရာများတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏ အတွေးအခေါ်များ မှာလည်း (မှန်ကန်ခြင်း၊ မမှန်ကန်ခြင်းကို အပထား၍) အစဉ်အလာပညာရှိများ၏ အယူအဆများနှင့် ကွဲလွဲမှုများ ရှိလိမ့်မည်ဖြစ်ရာ မည်သည်က သဘာဝကျမကျကို စာဖတ်သူတို့ စဉ်းစားစရာ ရှိခြင်းအားဖြင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

ရှေးဦးစွာ မှတ်မိသောအရာ

အခြားတနေရာ၌ ကျွန်ုပ်သည် လူဖြစ်လာသည်မှစ၍ ရှေးဦးစွာမှတ်မိသော အချင်းအရာမှာ မေးစေ့ကွဲ၍ တသက်ပတ်လုံး ထင်ရှားသော အမှတ်အသားတခု ဖြစ်ရလောက်အောင် အမာရွတ်ထင်ခြင်း အကြောင်းကို ရေးသားခဲ့ဘူးရာ ထို့နောက်တွင် ထပ်မံ၍ စေ့စေ့တွေးပြန်သောအခါ၌ ၎င်းထက် အလျင်ကျသော အဖြစ်အပျက်တခုကို သတိရမိပါသည်။ ကျွန်ုပ်မှာ သားဦးဖြစ်၍ ဒုတိယမွေးဖွားသည့် ကျွန်ုပ်၏နှမသည် ကျွန်ုပ်ထက်သုံးနှစ်ခန့်ငယ်ရာ အနောက်တိုင်းပြည်များ၌ ၇လ၊ ၁၀လမျှသာ မိခင်နို့ကို တိုက်ကျွေးကြသည် ဆိုသော်လည်း ကျွန်ုပ်မှာ နှစ်နှစ်ကျော်မျှ နို့ဖို့ခွင့်ရပါလျက်နှင့်ပင် မိဘများသည် ကျွန်ုပ်အား 'နို့မျက်သား' ကလေးဟုဆိုကာ အထူးဂရုစိုက်၍ အကောင်းဆုံးဆိုသော

စားစရာများကို ကျွေးမွေးကြသည်။ (ထိုစဉ်က နို့ပူးတိုက်သော အလေ့အထ ရှိကြသေးဟန် မတူပေ။) ပုစွန်တုပ်ကြော်၊ ဝက်သားကင်၊ ကြက်ပေါင်ကြော် စသော စားစရာများသည် ကျွန်ုပ်အတွက်ဖြစ်၍ မိဘများမူကား ကြက်ရိုးနှင့် ဝက်ဆီဝက်ခေါက်လောက်သာ စားကြသည်။ ဖခင်၏နမူနာ၊ မိခင်၏ ညီမများသည် ကျွန်ုပ်တို့နေအိမ်သို့ တယောက်တလှည့်လာရောက်၍ ကျွန်ုပ်အား ထိန်းရန်အတွက် အတူတကွ နေထိုင်ကြရာ အိမ်တွင် ကျွန်ုပ်၏ အရိုးတယောက်ယောက်ဖြစ်စေ၊ အဒေါ်တယောက် ယောက်ဖြစ်စေ ဘယ်အခါမျှ ပြတ်တော့သည်မရှိချေ။ တခါတရံ နှစ်ယောက်ပြူး သုံးယောက်ပြူးပင် ရှိတတ်ကြ၏။ ၎င်းတို့သည် ကျွန်ုပ်အား အထက်ပါ စားစရာအကောင်းများကို ဝါး၍ခွဲကြရ၏။ နှမကလေးမွေးပြီး၍ ကျွန်ုပ်သုံးနှစ်သား အရွယ်ကျော်ကျော်ရှိသည်တွင် ကျွန်ုပ်သည် စားစရာများ ဝါးခွဲသော အရိုးများအဒေါ်များကို သဘောမကျတော့ပဲ မိခင်ခွဲရမည်ဟု တစာစာ ပူဆာခြင်းကို မှတ်မိသည်။

ကျွန်ုပ်ကြီးပြင်းလာသောအခါ တနေ့သ၌ မိခင်က စကားစပ်မိသည်နှင့် “မောင်ဖေသိန်းတို့များ အစားတော့ သွားမစမ်းလေနဲ့၊ ဝါးခွဲတဲ့အရွယ်ကတည်းက သူ့အရိုးတွေ အဒေါ်တွေ ခွဲတာကို မကြိုက်ဘူး ငါ့ကိုယ်တိုင် ဝါးခွဲရတယ်၊ ဟုတ်လဲဟုတ်မှာပေါ့၊ ကောင်းမလေးတွေကတော့ ဝါးပြီး အချိုရည်အချိုကို မျိုချကြမှာကိုး၊ အစားအသောက်များတော့ ငယ်ကတည်းက ဒီလောက် နားလည်တဲ့ အကောင်ပဲ” ဟု ပြောဘူးရာသည်။ ကျွန်ုပ်သည် အချိုရည်မျိုချခြင်းအတွက်ကြောင့် အရသာ ညံ့သွားခြင်းဟူ၍ ငယ်စဉ်ကမသိသော်လည်း မိခင်ဝါးခွဲခြင်းနှင့် အရိုးများဝါးခွဲခြင်းတို့၏ ခြားနား ခြင်းကို ငယ်ငယ်ကတည်းကသိကြောင်း မှတ်မိသေးသည်။ ကျွန်ုပ်စဉ်းစားမိသည်ကား ‘လျှာ’ သည် အရာသာသိခြင်းနှင့် စကားပြောခြင်းတည်းဟူသော အလုပ်နှစ်မျိုး လုပ်တတ်ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ ‘လျှာ’ ကား ပထမအလုပ်၌ ကျွမ်းကျင်လွန်း၍ ဒုတိယအလုပ်ဘက်၌ လျော့နေဟန်တူသည်။ အချိုအချဉ် အငန်အစပ် အဆိမ့်အခါးမှစ၍ ကောင်းမကောင်း အရသာအမျိုးမျိုးတို့ကို ကျွန်ုပ်သည် သူတပါး တို့ထက် အသေးစိတ်သိတတ်၏။ အနောက်တိုင်းပြည်များ၌ ဝိုင်အရက်ကုမ္ပဏီကြီးများသည် ‘လျှာ’ အစွမ်းထက်သော လူများကို အရက်မြီးသမား (Wine Taster) အဖြစ်နှင့် လခထောင်သောင်းပေး၍ ၎င်းထားကြသည်ဆိုရာ ကျွန်ုပ်၏ ‘လျှာ’ အစွမ်းမှာ တဘက်တလမ်းတွင် အသုံးမချနိုင်ပဲ စကားမပြော တတ်ခြင်းသာလျှင် အဖတ်တင်လျက်ရှိသောကြောင့် တနည်းအားဖြင့် ‘လူဖြစ်ရှုံးသည်’ ဆိုရမည်လော မပြောတတ်ပေ။

ပတ်ဝန်းကျင်၏ ပြုပြင်မှုမခံရသေးမီ (အသက်လေးငါးနှစ်အရွယ်၌) ကျွန်ုပ်၏ ‘ပင်ကို’ စိတ်နေ သဘောထားကို မိဘများ ပြောဘူးသမျှနှင့် ကျွန်ုပ် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းဖြင့် မှတ်မိသမျှမှာ ကျွန်ုပ် သည် မိဘများကို ချစ်လည်းချစ်၍ ကြောက်လည်းကြောက်တတ်၏။ ဖခင်ကိုမူ အချစ်ထက် အကြောက်ကပို၍ မိခင်အားမူကား အချစ်နှင့်အကြောက် အညီအမျှလောက်ရှိလိမ့်မည်။ တယောက် တည်းရှိသေးသော နှမကလေးကိုလည်း အခြားသောမောင်နှမများ ချစ်ကြခြင်းထက်ပို၍ အလွန် ကြင်နာသည်။ (ကြင်နာပုံကို တနေရာ၌ ဖော်ပြပါဦးမည်။) အလွန် ‘ဆော့’ ချင်တတ်၍ ကစားဖော် သူငယ်ချင်းကို အလွန်တရာ ခင်မင်တတ်သည်။ အရွယ်နှင့်မလိုက်အောင် လည်ချင်ပတ်ချင်တတ်၍

ချစ်သောသူငယ်ချင်းများနောက်သို့ တကောက်ကောက် လိုက်နေတတ်သည်။ ထိုစဉ်က စိတ်မတို တတ်သေး၊ သဘောကောင်းသည်ဟု မိခင်ကပြောဘူးသည်။ ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက်မှာ (မိခင်စကား အတိုင်း) ခပ်ဖိုင့်ဖိုင့်နှင့် အိအိစက်စက်ရှိသည်။ ကြီးပြင်းလာသောအခါ၌မူ ပိန်ပိန်ရှည်ရှည် ဖြစ်လာခြင်းကို တွေ့ရ၍ ဆေးပြင်းလိပ်ကို ခုံပေါ်တင်ပြီး ဆေးလိပ်သည်က လိုမ့်လိုက်သကဲ့သို့ ကိုယ်လုံး လျော့ပြီး အရပ်ရှည်ထွက်လာခြင်းပေလောဟု စဉ်းစားမိသည်။

အနိုင်ကျင့်ခံရခြင်း

ကျွန်ုပ်၏ ကံဆိုးခြင်းတခုမှာ ကလေးဘဝမှစ၍ ကျောင်းထွက်သည့်တိုင်အောင် ကိုယ့်ထက်ကြီးသော သူငယ်ချင်းများနှင့်ချည်း ပေါင်းသင်းရ၍ အနိုင်ကျင့်ခြင်း အခံရဆုံးတယောက်ဖြစ်သည်။ ဤအခြင်းအရာသည် ကျွန်ုပ်၏ စိတ်နေသဘောထားကို တသက်လုံးအတွက် ပြောင်းလဲသွားစေရသည်ဟု ယူဆ၏။ ပထမဦးဆုံး ကျွန်ုပ်အား အနိုင်ကျင့်သော အိမ်နီးချင်း ကစားဖော်မှာ ကျောင်းမနေမီ လေးငါးနှစ်သား အရွယ်၌ဖြစ်၏။ ထိုသူငယ်သည် ကျွန်ုပ်ထက် သုံးနှစ်ခန့် အသက်ကြီး၍ ကျွန်ုပ်က သူ့အား ချစ်လိုက်ပုံမှာ မိဘများနှင့်ခွဲ၍ သူနှင့်အတူ အိပ်ခွင့်ရလျှင် အိပ်နိုင်၏။ (ဤကား ကျွန်ုပ်၏ အပြစ်ဟု ဆိုရမည်ထင်သည်။) နံနက်လင်းလျှင် ထိုသူငယ်အိမ်သို့ ကူးသွား၍ စားရုံ အိပ်ရုံမျှ လောက်သာ အိမ်သို့ပြန်တော့သည်။ တနေ့ပတ်လုံး သူ့နောက်မှ တကောက်ကောက် လိုက်နေတော့၏။ သို့ဆိုလျှင် ထိုသူငယ်ကလည်း ကျွန်ုပ်အား ကျွန်ုပ်ချစ်သလို ချစ်ခင်တွယ်တာခြင်း ရှိပါသလော၊ မဟုတ်ချေ။ ကျွန်ုပ်၌ စားစရာတခုရှိလျှင် တယောက်တည်း မစားနိုင်ပဲ သူ့ဆီသို့ ယူပြေး၍ ကြည့်ဖြူစွာ ဝေစားကြသည်။ အိမ်၌ရှိသေးလျှင်လည်း သူက ‘ယူချေအုံး’ ဟု ခိုင်းသဖြင့် ခိုးကျွေးရသေးသည်။ သူ့၌ စားစရာရှိသော အခါမူကား ကျွန်ုပ်အား တဖဲတရွဲမျှမပေးပဲ ရယ်ကာမောကာနှင့် ကြောင်တောင်ကြည့်၍ စားတတ်သည်။ ဤမျှလောက်သာ ဆိုပါမူကား ကျွန်ုပ်၏စိတ်၌ ထိခိုက်ခြင်း မရှိပါ။ အမှတ်လည်းမထားပါ။ ကျွန်ုပ်စားစရာရတိုင်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ယူပြေး၍ ခွဲဝေစားသောက်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဝမ်းနည်းဖွယ် အကောင်းဆုံးသော အပြုအမူမှာ ထိုသူငယ်သည် ကျွန်ုပ်နှင့် ရယ်ကာမောကာ ပျော်ရွှင်စွာ ကစားနေခြင်းထက် ကျွန်ုပ်ငိုယိုနေသည်ကို မြင်ရလျှင် သာ၍ သဘောကျဟန်ရှိ၏။ သူက မြင်းစီးချင်သည်ဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်မှာ မနိုင်တနိုင်နှင့် ကျောပိုးရ၏။ နှစ်ယောက်စလုံး ပျော်ကြ၍ တဟီးဟီးရယ်၏။ အတန်ကြာသော် ထိုသူငယ်သည် စိတ်ဖောက်ပြန်လာ၍ “ဟဲ့မြင်း-နေ့တယ်ကွ၊ မြန်မြန်ပြေး” ဟုဆိုကာ ကျွန်ုပ်၏ ခြေသလုံးများကို သူ၏ ခြေထောက်ဖြင့် ခတ်လေရာ ကျွန်ုပ်လည်း ဒယီးဒယိုင်နှင့် တတ်နိုင်သမျှ မြန်မြန်ပြေးရ၏။ ဤအထဲမှပင် သူက အားမရသေးပဲ ဝါးခြမ်းတချောင်းကို ဆင်းယူ၍ ကျောပေါ်သို့ ပြန်တက်ပြီးလျှင် ကျွန်ုပ်၏ပေါင်များကို တရွီးရွီးရိုက်လေရာ ကျွန်ုပ်မှာ ပြေးယင်း ဟပ်ထိုးလဲ၍ ငိုရပါတော့သည်။ ဤတွင်မှ သူက အားရပါးရ ဟက်ဟက်ပက်ပက် ရယ်မောလေတော့သည်။

ထိုသူငယ်သည် ကျွန်ုပ်အား အထက်ပါနည်းနှင့်တကွ များစွာသော အခြားနည်းမျိုးစုံတို့ဖြင့် အနိုင်ကျင့်လေ့ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်သည် သူ၏ ညဉ်းပန်းနှိပ်စက်နည်းနှင့်တကွ မိဘများအား မတိုင်တန်းပဲ ကြိုတင်၍ခံခဲ့၏။ အကယ်၍ တိုင်တန်းခဲ့သော် သူနှင့် မကစားရတော့ပဲ တားမြစ်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်ုပ် သိသောကြောင့်ဖြစ်၏။ တခါတရံ ကျွန်ုပ်၏မိခင်က ငိုသံကြား၍ ခေါ်လိုက်ရာ သူက “ဟေ့ကောင် မျက်ရည်တွေ သုတ်သွားကွ” ဟု ပြောသည်နှင့် မျက်ရည်များကို လုံချည်ဖြင့်သုတ်ကာ မိခင်ရှေ့သို့ ဟန်လုပ်၍ ဝင်သွားရလေသည်။

တနေ့သ၌ ထိုသူငယ်နှင့်ကျွန်ုပ်သည် လှေကားပေါ်၌ရှိစဉ် သူသည် မတော်တဆဖြစ်လေဟန်နှင့် ကျွန်ုပ်အား လှေကားပေါ်မှ တွန်းချလိုက်သဖြင့် မြေကြီးနှင့်ဦးခေါင်း ဆောင့်မိကာ အတော်နာသွား၏။ “ဟေ့ကောင်မငိုနဲ့ကွ” ဟု သူကပြောသော်လည်း နာကျင်လှသော ဝေဒနာကြောင့် တအားဟစ်၍ ငိုလိုက်မိရာ ကျွန်ုပ်၏မိခင် ပြေးလာ၍ အဖြစ်အပျက်ကို မေးသဖြင့် “လှေကားပေါ်မှ ချော်ကျရ ပါသည်” ဟု ပြောလိုက်သည်။ ကျွန်ုပ်၏မိခင်မှာ ဖခင်နှင့်မတူ။ စိတ်တင်းသူတယောက် ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်၏ဦးခေါင်း၌ ဒဏ်ရာရှိမရှိ ကြည့်ပြီးနောက် သွေးထွက်သံယို မတွေ့ရသည်နှင့် “ကိုယ့်ဖာသာ ဆော့လို့ ခိုက်မိတာများ ဒါလောက်ကြီး ငိုရသလား” ဟု ပြော၏။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်အား အပြစ်တင်သော အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်သည်နှင့် မခံချင်သောကြောင့် “ကိုယ့်ဘာသာမဟုတ်ဘူး အမေရဲ့၊ ဟိုကောင်က တွန်းချတာ” ဟု လွှတ်ကနဲ ပြောမိလေသည်။ ထိုအခါ မိခင်သည် ဒေါသတကြီးနှင့် ဟိုကောင်၏ ဦးစွန်းဖုတ်ကို ဆွဲနှိမ်ကာ ကျော့ကို သုံးလေးချက် ထုလေသည်။ ၎င်းနောက် ကျွန်ုပ်ကို ဆွဲခေါ်၍ အိမ်သို့ပြန်လာကြသည်။ ဟိုကောင်၏ မိခင်နှင့်အစ်မများမှာ ငါးစိမ်းသည်များဖြစ်၍ အိမ်၌ မရှိခိုက်ဖြစ်လေရာ ဈေးမှပြန်လာကြသောအခါတွင် ဟိုကောင်၏ တိုင်တန်းချက်ကြောင့် အိမ်နီးချင်း ရန်ဖြစ်ကြလေတော့၏။ ကျွန်ုပ်၏မိခင်မှာ နန်းတွင်းသူဖြစ်သော်လည်း ဒေါသကြီးသောအမျိုးဖြစ်၍ ဖြစ်မိလျှင် မလျှော့ချင်တတ်သော ဝါသနာအတိုင်း ငါးစိမ်းသည် သားအမိသုံးယောက် (မိခင်နှင့် သမီးနှစ်ယောက်) တို့အား ချလင့်လုပ်သေးရာ အရပ်ကဖြန်ဖြေ၍ ပြီးသွားရသည်။ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ကား ထိုနေ့မှစ၍ ဟိုကောင်နှင့် ပေါင်းသင်းခွင့် မရတော့ချေ။ သို့သော် မိဘများ၏အမိန့်ကို မတော်လှန်ဝံ့၍သာ နေရသည်။ ကျွန်ုပ်အား လှေကားပေါ်မှ တွန်းချသောအကောင်ကို စိတ်မနာပဲ ခေါ်ချင်သောကြောင့် စိတ်ထဲ၌ တရုတ်ဖြစ်လျက်ရှိသည်။ ကျွန်ုပ်မှတ်မိသလောက်မှာ ကျွန်ုပ်သည် ဟိုကောင်၏ နှိပ်စက်ခြင်းကို တနှစ်ခန့်လောက် ခံခဲ့ရသည်။

သီလရှင်ကျောင်း

ထိုအချိန်မှစ၍ မိဘများသည် ကျွန်ုပ်အား ဟိုကောင်နှင့် မပေါင်းမိစေရန် စာသင်ကျောင်းသို့ ပို့လေတော့သည်။ ကျောင်းမှာ သီလရှင်ကြီးတပါး တည်ထောင်ထားသည့် စာသင်ကျောင်း ဖြစ်လေရာ ကျွန်ုပ်ထက် ရှစ်နှစ်ခန့်ကြီးသော (မိခင်၏ညီမ) အဒေါ်တယောက်နှင့်အတူ ကျောင်းတက် ကျွန်ုပ်အား

ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးလေသည်။ ကျောင်းသူကျောင်းသားများအနက်တွင် ကျွန်ုပ်ပင် အငယ်ဆုံး ဖြစ်၍ ကျောင်းသားကြီးများက ထိပ်ထိုး၊ခေါင်းပုတ် လုပ်ချင်ကြသော်လည်း အဒေါ် ကျောင်းသူ၏ ကာကွယ်မှုကြောင့် ထိုကျောင်း၌ အတော်သက်သာခွင့်ရခဲ့သည်။ သို့နှင့်ပင် ကျွန်ုပ်၏အဒေါ် ကျောင်း မတက်သော တနေ့၌ ကျောင်းသားကြီးများသည် ကျွန်ုပ်အား ဝိုင်း၍ကျီစယ်ကြသည်။ မိဘများသည် ထိုခေတ်က ချစ်တတ်သောမိဘများ၏ ထုံးစံအတိုင်း ကျွန်ုပ်အား ကတ္တီပါရွှေဇောသတ်သည့် (ဇာတ်မင်းသားများ ဝတ်သော) ဘောင်းဘီကလေးဖြင့် ဆင်ပြင်ထားရာ ကျောင်းသားများသည် ကျွန်ုပ်၏ ပြောင်လက်သော ကတ္တီပါဘောင်းဘီကို မျက်မှန်းကျိုးကြသည့် လက္ခဏာနှင့် ဘောင်းဘီ အနားကွပ် ရွှေချည်မျှင်များကို ဆွဲ၍နှုတ်ကြ၏။ အခါတိုင်းမူကား အဒေါ်၏ ကာကွယ်မှုကြောင့် ရွှေချည်တမျှင်တလေမျှသာ အနုတ်ခံရ၏။ အဒေါ်မပါသော ထိုနေ့၌မူ ကျောင်းသားအားလုံး ဝိုင်း၍ နုတ်ယူလိုက်ကြသောကြောင့် အနားသတ်သော ရွှေချည်တမျှင်မျှ မကျန်တော့ပဲ ကတ္တီပါဘောင်းဘီ ချည်း ငုံးတိတ်နှင့် အိမ်သို့ပြန်လာရလေသည်။ မိဖများသည် အလွန်မခံချင်၍ သီလရှင်ကြီးအား တိုင်တန်းလေရာ သီလရှင်ကြီးသည် ကျွန်ုပ်က လက်ညှိုးထိုးပြသော ကျောင်းသူကျောင်းသား အားလုံး ကို ရိုက်လေတော့သည်။ ထိုနေ့မှစ၍ အရိုက်ခံရသော ကျောင်းသားများသည် ကျွန်ုပ်အား ရန်ညှိုးဖွဲ့ ကြသည့် လက္ခဏာနှင့် အဒေါ်အလစ်တွင် ထိုးကြခေါက်ကြလေရာ ကလေးကတည်းက အတော် အတန်နှင့် မငိုတတ်သူဖြစ်၍ ကြိတ်ခံခဲ့ရသည်။

ဟိုကောင်၏ နိပ်စပ်ခြင်းမှ လွတ်ခဲ့ရပြီဆိုသော်လည်း တယောက်၏လက်မှ အများ၏လက်သို့ ရောက်ရခြင်းဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်မှာ ကျောင်းသားအရွယ် ကလေးအားလုံးကို မုန်းချင်သလိုလို ဖြစ်လာခဲ့ လေပြီ။ ကလေးအချင်းချင်း တွေ့ရသည့်အခါ လည်ပင်းကို ပြေး၍ဖက်ချင်သော စိတ်မျိုးရှိခဲ့ရာမှ မသင်္ကာသော စိတ်မျိုးနှင့် ခပ်ဝေးဝေးမှ လှမ်းကြည့်သော အဖြစ်မျိုးသို့ ပြောင်းလဲလာခဲ့လေပြီ။

ကျွန်ုပ်သည် ငယ်စဉ်က အဖြစ်အပျက်များကို ပြန်ပြောင်းဆင်ခြင်သည့်အခါ (ဖော်ပြလတ်သော အခြင်းအရာများကြောင့်) မိမိကိုယ်ကို 'ဖြူကောင်' နှင့် နှိုင်းယှဉ်မိသည်။ ဖြူကောင်သည် မည်သူ့ အားမျှ ရန်မူခြင်း မရှိသော်လည်း 'အနားမကပ်ခဲ့နဲ့၊ တွယ်လိုက်မယ်' ဆိုသောအနေဖြင့် ကိုယ်၌ရှိသော ဆူးများကို ထောင်ထားတတ်သည်ဆိုရာ ကျွန်ုပ်မှာလည်း ဟိုကောင်နှင့် ဆက်ဆံရဘူးခြင်း တချက်၊ သီလရှင်ကျောင်းသားများနှင့် ဆက်ဆံရဘူးခြင်း တချက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်၏ သဘာဝတွင် ဆူးကလေး နှစ်ချောင်း ပေါက်လာခဲ့လေပြီ။ ဤသည်မှာ ပထမဆုံးသော ဆူးနှစ်ချောင်းဖြစ်လေရာ ရှေ့ကအဖို့ တွင်လည်း ဤမျှမက ချွန်ထက်သော ဆူးများဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အဆင့်ဆင့် ဖော်ပြပါဦးမည်။

လေးငါးနှစ်သား အရွယ်၌ပင် ကျွန်ုပ်သည် ကလေးအချင်းချင်းအပေါ်၌ ချစ်ခင်စိတ် ပေါ့လျော့ လာခဲ့သော်လည်း ကျွန်ုပ်၏မိဘများနှင့် ပတ်သက်၍မူကား ကျွန်ုပ်ကလည်း အလွန်ချစ်၍ ၎င်းတို့၏ ချစ်ခြင်းကိုလည်း ယုံမှားသံသယ မရှိချေ။ ကျွန်ုပ်၏ နှမကလေးအပေါ်၌ ကျွန်ုပ်ကြင်နာခြင်းကို အထက်တွင် အမြဲတမ်းဖော်ပြခဲ့ရာ ၎င်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်၏စိတ်၌ ထိခိုက်ခဲ့ဘူးပုံကို ဖော်ပြရ ပေဦးမည်။ အချို့ကလေးများသည် ငယ်စဉ်က အလွန်ကောင်း၍ ကြီးပြင်းလာမှ ဆိုးတတ်ပုံ၊

အချို့မှာလည်း ငယ်စဉ်က အလွန်ဆိုးတတ်ကြ၍ ကြီးကာမှကောင်းတတ်ပုံတို့ကို လူကြီးများ ပြောလေ့ ရှိကြ၏။ နှမကလေးမှာ ကြီးပြင်းလာသောအခါ၌ အလွန်ကောင်းသော်လည်း ငယ်စဉ်ကမူ အလွန် ဆိုးလှ၏။ (ကွယ်လွန်ရှာသည်မှာ နှစ်ပေါင်း(၃၀)ကျော်ပြီ။) နှမကလေးသည် ညတိုင်းတွင် စောစော အိပ်တတ်၍ သန်းခေါင်ကျော်သောအချိန်တွင် အိပ်ရေးဝသည့်လက္ခဏာနှင့် တကျည်ကျည် ပူဆာ တတ်၏။ ဟိုဟာစားချင်သည်။ သည်ဟာစားချင်သည် စသည်ဖြင့် နားပူနားဆာလုပ်တတ်၍ မိခင်က ချောချည်တခါ ချောက်ချည်တလှည့်ဖြင့် သိပ်ရ၏။ တခါတရံ မြန်မြန်အိပ်၍ တခါတရံလည်း တအိအိနှင့် အကြာကြီးငိုနေတတ်၏။ တညသ၌ ကျွန်ုပ်သည် နှမကလေးငိုသံကြောင့် နီးလာ၍ ကြည့်လိုက်သောအခါ ကလေးမှာ အိမ်ပြင်သို့ရောက်နေ၍ မိခင်နှင့်ဖခင်တို့က အိမ်အတွင်း တံခါး အနီးမှရပ်ကာ “မတိတ်ဘူးလား၊ တိတ်မှဖွင့်ပေးမယ်” ဟုပြောရာ ကလေးကမူ ‘ချမ်းလှပါပြီ၊ ဖွင့်ပေးပါ၊ ဖွင့်ပေးပါ’ ဟု ငိုလျက်သာပြော၏။ အငိုမတိတ်ချေ။ ရာသီကား ဆောင်းဥတုရာသီဖြစ်၍ ကျွန်ုပ် ကိုယ်တိုင် စောင်ခြံထဲ၌ ကွေးလျက်ရှိခြင်းကို မှတ်မိ၏။ ကလေးကလည်းငို၊ မိဘများကလည်း တံခါး ဖွင့်မပေးပဲ “တိတ်လေ၊ မတိတ်ဘူးလား၊ မချမ်းဘူးလား” ဟု မေးလျက်ရှိရာ ကျွန်ုပ်မှာ အိမ်ပြင်၌ နှမကလေး၏ ချမ်းအေးရာလှမည့် အဖြစ်ကို သနားလှသဖြင့် စောင်ခြံထဲ၌ တိတ်တဆိတ် ကြိတ်ကာ မျက်ရည်များ ရွှဲအောင်ငိုမိသည်။ မိဘများအား တောင်းပန်ပေးဖို့ မဆိုထားဘိ ကျွန်ုပ်နိုးနေသည့် အဖြစ်ကိုပင် မသိစေပေ။ ဤတွင် သားသမီးများကို အလွန်ချစ်ခင်တတ်သည်ဟု ယူဆသည့် (ယခုတိုင်လည်း ယုံမှားခြင်းမရှိပါ။) အမိအဖများအား ညဉ့်ဆဲနိပ်စက်ကြသည် ဟူသောအထင် ကပ်ရောက်လာသဖြင့် ကျွန်ုပ်မှာ စိတ်ထဲတွင် အလွန်မကောင်းလာပဲ တတိယ ဆူးတချောင်း ပေါက်လာပြန်ပါသည်။

ယခုမှ ဖွင့်ပြောခြင်း

ဤသို့ ရေးသားခြင်းအတွက်ကြောင့် မိဘများအပေါ်၌ ကျွန်ုပ်စိတ်ထားပုံကို စာဖတ်သူတို့ အထင် လွှဲမည် စိုးသဖြင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြရပဦးမည်။ ကျွန်ုပ်သည် အထက်ပါ အဖြစ်အပျက်ကို မိခင်ဖခင် တို့အားလည်းကောင်း၊ ကွယ်လွန်သူအားလည်းကောင်း၊ ယခုရှိနေသော ညီတယောက်အား လည်း ကောင်း၊ အခြားသူ တစ်စုံတယောက်အား လည်းကောင်း တသက်ပတ်လုံး တကြိမ်တခါ တခွန်းတပါဒမျှ ဖွင့်ပြောပြဘူးခြင်း မရှိပါသည်။ တသက်လုံးမပြောပဲ မြဲထားခဲ့ပါလျက် ယခုမှ ထည့်၍ ရေးရခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်၏ စိတ်ပြောင်းလဲပုံ အခြင်းအရာများကို ပြည့်စုံအောင် ဖော်ပြမည်ဟု ဖော်ထုတ် ကြေညာထားခဲ့သည့်အတိုင်း လူ့သဘာဝကို တင်ပြလိုသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ် ပဲခူးမြို့ငှာလျင်ကြီးတွင် ကျွန်ုပ်တို့၏ အိမ်သားအားလုံးသည် (မိခင်လည်းပါသည်) အိမ်ပေါ်မှ ဆင်းပြေးကြ၍ လမ်းမကြီးပေါ် လေးဘက်ထောက်သူထောက်၊ ဝမ်းလျားမှောက်သူမှောက် ရှိနေကြစဉ် ကျွန်ုပ်သည် လှိုင်းများသဖွယ် အလိပ်လိပ်ထလျက်ရှိသော မြေကြီးကိုမြင်ရ၍ အားမငယ်စဘူး ငယ်မိ သည်။ အားငယ်ခြင်းကား အခိုင်အမာဆုံးဟူ၍ စိတ်ချယုံကြည်ထားသည့် မဟာပထဝီမြေကြီး ကိုယ်၌

က ဤကဲ့သို့လှုပ်ခါနေလျှင် ငါသည်အဘယ်မှာ နေစရာရှိတော့အံ့နည်း ဟူသော စိတ်ကူးဝင်လာခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ ထိုညဉ့်ကလည်း ကျွန်ုပ်နှင့် နမကလေးတို့အား ချစ်ခင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ လုံးဝဒွိဟသံသယမရှိခဲ့ဘူးသဖြင့် အလုံးစုံ ယုံကြည်အားကိုးသော မိဘနှစ်ပါးတို့ကိုယ်တိုင်က နမကလေးအား (ကျွန်ုပ်၏အထင်အရ) ရက်စက်စွာပြုမူခြင်းကို မျက်စိနှင့် ကိုယ်တိုင်မြင်ရသောအခါ ရင်ထဲ၌ဆို၍ ခိုကိုးရာမဲ့ ဖြစ်သွားခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်ုပ်ပြောရပါသည်။ မိဘနှစ်ပါးအပေါ်၌ ကျွန်ုပ်စိတ်နာခြင်းလည်း မဟုတ်။ စိတ်ဆိုးခြင်းလည်းမဟုတ်။ စိတ်ထဲ၌အ ကြီးအကျယ်အံ့အားသင့်၍ ‘ဘယ်နှယ်ပါလိမ့်၊ ဘယ်လိုပါလိမ့်’ အစရှိသဖြင့် အထပ်ထပ်မေးကာ စိတ်အားငယ်မိခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဤအတွက် ကြောင့် ကျွန်ုပ်၏ဘာဝ၌ ဆူးတချောင်းထပ်၍ ပေါက်လာခြင်းကား အမှန်ဖြစ်ပါသည်။

စိတ်တိုစပြုခြင်း

နောက်တနေ့နံနက် ကျွန်ုပ်အိပ်ရာမှထသောအခါ နွားနို့သည်ပုဏ္ဏားမ ရောက်နေလေပြီ။ မကြာသေးမီက ကျွန်ုပ်အနည်းငယ် မကျန်းမမာဖြစ်သည်နှင့် ဦးလေးတယောက်က ကြက်ဖြူကလေးတကောင် ‘ခဲမဲ’ ပေးထားရာ ကျွန်ုပ်သည် ကြက်ဖြူကလေးကို အလွန်ချစ်၍ တပွေ့ပွေ့တပိုက်ပိုက်နှင့် ကစားလေ့ရှိ၏။ မကျန်းမမာပြီးခါစဖြစ်၍ မိဘများသည် ကျွန်ုပ်အား နေ့တိုင်း နွားနို့အဝက်သား သောက်စေလေရာ ပုဏ္ဏားမထံမှ နံနက်တိုင်း နွားနို့ယူရန်မှာ ကျွန်ုပ်၏တာဝန်ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်သည် ပုဏ္ဏားမကို မြင်၍ နွားနို့ထည့်ရန် ဇလုံယူပြီးလျှင် ပုဏ္ဏားမရှေ့၌ချထား၍ မျက်နှာသစ်စဉ် ပုဏ္ဏားမသည် နွားနို့ကို ချင့်ထည့်ပြီးနောက် ထွက်သွား၏။ ကျွန်ုပ်သည် မျက်နှာသစ်ပြီးနောက် နွားနို့ဇလုံရှိရာသို့ လျှောက်လာရာ ကြက်ဖြူကလေးသည် ဇလုံထဲမှနွားနို့ကို နှုတ်သီးဖြင့်နှစ်ကာ သောက်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်သည် ကြက်ကလေးကိုဖမ်း၍ မြေကြီးပေါ်သို့ ပေါက်လိုက်ရာ မသေသော်လည်း ဆန့်ငင်ဆန့်ငင်နှင့် အတန်ကြာခံရရာသည်။ မိဘများသည် ကျွန်ုပ်၏ ရက်စက်သောအပြုအမူကို မြင်ကြ၍ အံ့အားသင့်ကာ တယောက်မျက်နှာကို တယောက် ကြည့်နေကြ၏။ လူကိုသော်လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာန်ကိုသော်လည်းကောင်း ရက်ရက်စက်စက် ပြုလုပ်ခြင်းမှာ ဤအကြိမ်သည် ပထမအကြိမ်ဖြစ်သည်ဟု မိခင်ကပြော၍ “ကြက်ကလေးသောက်လို့ ဘယ်လောက်ကုန်သွားမှာလဲ သားရယ်” ဟု ဆို၏။ ကျွန်ုပ်ပြုလိုက်ခြင်းမှာ မိခင်ထင်သည့်အတိုင်း နွားနို့ကို ချမြောသောကြောင့် ပေလော၊ ယမန်ညဉ့်က နမကလေး၏ ဖြစ်အင်ကို မြင်ရသဖြင့် စိတ်တိုလျက်ရှိသောကြောင့်ပေလော။ သို့တည်းမဟုတ် ထိုအကြောင်းနှစ်ရပ် ပေါင်းစပ်ခြင်းကြောင့်ပေလော မပြောနိုင်အောင်ရှိပါသည်။

မဲအိုးတန်းရပ်ကွက်

ကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုအချိန်၌ မန္တလေးမြို့ သင်းချိုင်းတော်တံတားမြောက်ဘက် ရွှေတချောင်းနံဘေးရှိ မဲအိုးတန်းရပ်ကွက်၌ နေထိုင်လျက်ရှိရာ ဖခင်၏အလုပ်မှာ ပိန်းတန်းဖိနပ်ထောင်ဆရာဖြစ်၍ အလုပ်သမား လေးငါးယောက်ရှိလေသည်။ ထိုရပ်ကွက်သားများမူကား ချည်ကြမ်းကို မဲနယ်ဆိုးသော အလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၍ ၎င်းရပ်ကွက်မှာလည်း မဲအိုးတန်းဟု ခေါ်တွင်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ရွှေတချောင်းကမ်းပါးတွင် အလုပ်သမားအသီးသီးသည် ဝမ်းဘဲဥအိုးကြီးနှစ်လုံး၏အလယ်မှ ထိုင်လျက် လက်များဖြင့်မွှေကာ မဲနယ်ဆိုးခြင်းအလုပ်ကို တသီတတန်းကြီး လုပ်ကြသည်မှာ (ကျွန်ုပ်တို့ ကလေးသူငယ်များအဖို့) ပျော်စရာကြီးဟု ထင်ခဲ့မိသည်။ (မကြာသေးမီက ၎င်းရပ်ကွက်သို့ အလွမ်းပြေသွားကြည့်ရာ ရှေးကမဲအိုးတန်းနှင့် မတူတော့ပဲ မဲနယ်ဆိုးသော အလုပ်ကိုလည်း တဦးတယောက်မျှ လုပ်ကိုင်သည်ကို မတွေ့ခဲ့ရပေ။)

ဤရပ်ကွက်ကလေး၏ ထူးခြားချက်တခုကို ဖော်ပြရပေဦးမည်။ မန္တလေးမြို့ကြီး၌ တောရွာများမှ ပြောင်းရွှေ့လာကြသည့် အိမ်ထောင်သည်များသည် သူ့ရွာနှင့်သူ့အစု ဥမကွဲသိုက်မပျက် ပေါင်းစုနေထိုင်လေ့ရှိကြလေရာ အချို့သောအရပ်များနှင့် ‘ဝင်း’ များမှာ ၎င်းတို့နေထိုင်ခဲ့သည့် မူလရွာအမည်များဖြင့်ပင် မှည့်ခေါ်ကြလေသည်။ ဥပမာ-ရွာသာမှ ပြောင်းလာ ရွှေလာသော လူများကြောင့် ‘ရွာသာတန်း’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ခေါတောရွာမှ ပြောင်းရွှေ့လာသော သူများကြောင့် ‘ခေါတောဝင်း’ ဟူ၍လည်းကောင်း မှည့်ခေါ်ကြလေသည်။ မဲအိုးတန်းရပ်ကွက်မှာ အလုပ်အကိုင်ကို အစွဲပြု၍ မှည့်ခေါ်ကြခြင်း ဖြစ်သော်လည်း ၎င်းအရပ်သူအရပ်သားများမူကား အားလုံးလိုပင် မုံရွာနယ်ကမ်းဖြူရွာမှ ဖြစ်ကြလေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့မှာမူ ဖခင်၏နမတယောက်က ၎င်းအရပ်သားနှင့် အိမ်ထောင်ကျသည်နှင့် အိမ်ရာဝယ်ပြီး ဓားတန်းမှ ပြောင်းရွှေ့လာကြခြင်းဖြစ်လေသည်။ ဤရပ်ကွက်သူရပ်ကွက်သားများ၏ ထူးခြားချက်တခုမှာ မန္တလေးမြို့ကြီးတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ နေထိုင်ခဲ့ကြပြီး ဖြစ်သော်လည်း ဝတ်ပုံစားပုံ၊ ပြောပုံဆိုပုံ၊ နေပုံထိုင်ပုံ အလုံးစုံမှာ မန္တလေးမြို့သူမြို့သားနှင့် လုံးဝမတူ၊ မတူတခြား ရှိနေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ တနေ့သ၌ ကျွန်ုပ်သည် ကျွန်ုပ်တို့၏နေအိမ်နှင့် နှစ်အိမ်ခြားရှိသော ‘အရီး’ ၏နေအိမ်သို့ သွားလည်၍ ပြန်လာသောအခါ မိခင်က “ငါ့သား ဘာများ ကျွေးလိုက်သလဲဟဲ့” ဟု မေးရာ၊ ကျွန်ုပ်က “ဘိုးဘိုးဘတ်သတ်ဟင်း စားခဲ့ရ တယ်အမေ” ဟု ပြန်ပြောသဖြင့် မိခင်မှာ ဟက်ဟက်ပက်ပက် ရယ်မောလေသည်။ (၎င်းအရပ်၌ အမဲဝမ်းတွင်းသားကို “ဘိုးသိုးဘတ်သတ်” ဟုခေါ်သည်။) ဤတွင် မိခင်ကဖခင်အား “ဒီအရပ်မှာ ကြာကြာနေလို့ မဖြစ်ပါဘူးကိုရင်၊ ကလေးတွေ ကမ်းဖြူစကား ပြောကုန်ကြတော့မှာပဲ” ဟု ပြောလေသည်။

အောက်ပြည်ဆင်းကြခြင်း

တနေ့သ၌ ကျွန်ုပ်၏ဖခင်သည် ပဲခူးမြို့နယ် တာဝဘူတာ ကျိုက်ပဒိုင်ရွာရှိ သူ၏ ဘထွေးတယောက်ထံမှ စာတစောင်ရရှိ၏။ (၎င်းဘထွေးမှာ မိခင်၏ဇာတိဖြစ်သည့် ရွှေဘိုနယ်မန်ကျည်းတုံရွာမှ

ပြောင်းရွှေ့သွားသူဖြစ်၏။ မန်ကျည်းတုံရွာမှာလည်း လက်ဝဲသုန္ဒရကြောင့် ဤခေတ်တွင် လူသိများသော ရွာကလေးဖြစ်သည်။) ၎င်းစာ၌ အောက်ပြည်အောက်ရွာတွင် ရွှေထည် လက်ဝတ်လက်စားများ ရောင်းချကောင်းလှသောကြောင့် အမြတ်အစွန်းရနိုင်ကြောင်း၊ မိမိကပင် ကူညီ၍ ရောင်းချပေးမည့်အကြောင်း ပါရှိလေသည်။ ထိုအချိန်၌ ပိန်းတန်းဖိနပ်အလုပ်မှာ ခပ်ပါးပါးရှိသော ရာသီဖြစ်လေရာ မိဘများသည် ရှိစုမဲ့စုကလေးများကိုထုခွဲ၍ ရွှေထည်လက်ဝတ်လက်စားများဝယ်ယူကာ သားအမိသားအဖလေးယောက် အောက်ပြည်သို့ဆင်းသွားကြ၏။ ကျိုက်ပဒိုင်ရွာသို့ ရောက်ကြသောအခါ ဖခင်မှာ ပေါင်တွင် ‘ဂျွဲအသားမာနာ’ ပေါက်၍ မထနိုင်ပဲရှိရာ ၎င်း၏ဘထွေးက လက်ဝတ်လက်စားများကို ရောင်းချပေးရန် တာဝန်ယူမည်ဆို၍ အပ်လိုက်ရ၏။ ‘ဂျွဲအသားမာနာ’ ဆိုသည်မှာ အလွန်ဆိုး၍ သေတတ်သည်ဟု ပြောကြ၏။ ဘထွေး၏ သားနှစ်ယောက်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့မောင်နှမကို အလွန် ‘ကျီစား’ သန့်ကြ၍ နှမကလေးအား တယောက်ကပစ်ပေးလိုက်၊ တယောက်ကဖမ်းလိုက် ပြုလုပ်ကြရာတွင် မိခင်မှာ အသည်းဖိုလှသည်နှင့် ကန့်ကွက်သော်လည်း သူတို့ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်က “ကိစ္စမရှိပါဘူး အမကြီးရယ်၊ မသကာသေရုံပေါ့ဗျာ” ဟု ပြောကြလေသည်။ ကျွန်ုပ်အားလည်း ထိုနည်းတူ ပြုကြသေးရာ ကျွန်ုပ်ကလက်ကိုကိုက်လိုက်သဖြင့် “ခွေးကလေးပါလားဟ” ဟုဆိုကာ နားသယ်ကို အပုတ်ခံရသေးသည်။ ဤအတောအတွင်း ဖခင်မှာလည်း သေမည်ရှင်မည်မသိသော အခြေအနေ၌ရှိနေရာ ကျွန်ုပ်မှာ မိခင်၏ဒုက္ခများကိုမြင်၍ ကျွန်ုပ်၏သဘာဝတွင် ဆူးတချောင်း ပေါက်လာခဲ့ပြန်လေပြီ။ မိခင်မှာ ကျွန်ုပ်သိသမျှ တသက်လုံးတွင် ဘယ်အခါမှ လျှော့ဘူးသည်မရှိ၊ ဤတကြိမ်၌မူ အချို့မိန်းမများကဲ့သို့ မျက်ရည်ကျခြင်းမရှိသော်လည်း မျက်နှာတခုလုံး တမျိုးဖြစ်၍ ကြိတ်ခံရရာသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၌ ရောင်းချရန်ပါလာသော ရွှေထည်များမှာ ရောက်ကတည်းက ဘထွေး(ကျွန်ုပ်၏ဘိုးလေး) လက်ဝယ်သို့ အပ်လိုက်လေရာ ဘိုးလေးသည် သူ၏လူများကို ဟိုရွာသည်ရွာများသို့ လှည့်လည်ရောင်းချစေ၏။ တနေ့သ၌ ပစ္စည်းများနှင့်လွှတ်လိုက်သော ဘိုးလေး၏ယောက်ဖတယောက်သည် လက်မောင်းတွင် ဓားနှင့်ထိုးသောဒဏ်ရာနှင့် ပြန်လာ၍ ပစ္စည်းအားလုံးကို လုယူခြင်းခံရကြောင်း ပြောလေသည်။ မိဘများမှာ ရှိစုမဲ့စုကလေးကို အားလုံးထုခွဲ၍ ရင်းနှီးလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဖခင်မှာ အနာပျောက်ခါနီးတွင်မှ စိတ်ထိခိုက်၍ အဖျားကြီးဖျားလာရာပြန်သည်။ မိခင်မူကား စိတ်တင်းသူဖြစ်၍ သမီးကလေးကို မြှောက်ကစားစဉ်ကလောက်မျှ မျက်နှာပျက်သည်ဟု ကျွန်ုပ်မထင်ပေ။ (ပစ္စည်းများ လုယူခြင်းခံရသည်ဆိုခြင်းမှာ လည်ဆယ်ခြင်းမျှသာဖြစ်သည်ဟု နောက်ပိုင်းတွင် ကြားသိရ၏။ မိခင်ဖခင်များမှာ အလွန် ‘ရိုး’ သူများဖြစ်၍ ၎င်းတို့၏တသက်တာတွင် သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် နှင့်လှအောင် လူလိမ့်ခံရခြင်းကို ကျွန်ုပ်မှတ်မိသည်။) ပစ္စည်းများ ပြောင်သည့်နောက် ဘိုးလေးလင်မယားသည် ကျွန်ုပ်တို့သားအဖ လေးယောက်အား ကျွေးထားရခြင်းအတွက် ဝန်လေးသောကြောင့်ပေလော၊ ကိုယ့်တူကို ကိုယ်လိမ့်ရခြင်းအတွက် မျက်နှာပူသောကြောင့်ပေလော မဆိုနိုင်။ ကျွန်ုပ်တို့အပေါ်တွင် မျက်နှာထားတမျိုးပြင်လာခြင်းကို ကျွန်ုပ်ပင်သိ၏။ မိဘများမှာမူကား ဆိုဖွယ်ရာမရှိချေ။ မန္တလေးသို့ပြန်ရန်အတွက် စရိတ်အနည်းငယ်ရှိသော်လည်း ဖခင်၏ မကျန်းမာခြင်းအတွက်ကြောင့် အခက်ကြီးကြုံနေကြရသည်။

ဤအတောအတွင်း၌ ဘိုးလေး၏သားနှစ်ယောက်က ကျွန်ုပ်တို့မောင်နှမအား ကျီးစားလိုက်ကြသည် များမှာ ယခင်ကထက်ပင် ပို၍ဆိုးလေသည်။ မိခင်က ဓားနှင့်ခုတ်မည် ကြံစည်မိကြောင်းနှင့် နောင်တွင် ကျွန်ုပ်အားပြောပြဘူးသည်။ နောက်ဆုံး၌ မိခင်ဖခင်တို့ စီစဉ်ကြသည်မှာ အနာကောင်းစွာ မကျက်မချင်း ဖခင်နေရစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သားအမိသုံးယောက် မန္တလေးသို့ ပြန်နှင့်ကြရန်ဖြစ်လေသည်။ ခွဲခါနီး၌ မိခင်သည် ဤလူစုလက်မှလွတ်ပေပြီဟု အောက်မေ့သောကြောင့်ပေလောမဆိုနိုင်၊ မျက်နှာ ညှိုးငယ်ခြင်း မရှိလှသော်လည်း ဖခင်မူကားငိုရှာလေသည်။ ကျိုက်ပဒိုင်ရွာမှ တာဝဘူတာရုံသို့ သားအမိသုံးယောက် လှည်းနှင့်ထွက်လာကြရာတွင် (မည်သူမျှ လိုက်၍မပို့ကြ၊ ဖခင်လည်း မပို့နိုင် ရှာချေ) လမ်းခရီးလှည်းပေါ်၌မူ မိခင်သည် မျက်ရည်တခါနှစ်ခါပိုင်းလာခြင်းကို ကျွန်ုပ်မြင်ရသည်။ သို့သော် သုတ်သိမ်းလောက်အောင်ကားမဟုတ်၊ ပြန်၍ရှုပ်ယူလိုက်ဟန်တူသည်။ ကျွန်ုပ်သည် မိခင်၏စိတ်ကိုသိဟန်နှင့် မမြင်ချင်ပြု၍ မိခင်၏ရင်ခွင်ထက်၌ ပွေ့ထားသည့်နှမကလေးကို ကျွန်ုပ်၏ ရင်ခွင်ပေါ်သို့ ရွေ့ယူလိုက်သည်။ မိခင်သည် ကျွန်ုပ်၏အပြုအမူကို သဘောကျသည်နှင့် တသက်လုံး ပြော၍မဆုံးအောင်ရှိလေရာ ကျွန်ုပ်လည်း အားရကြည်နူးလှသည်။

ပြန်လာကြခြင်း

တာဝဘူတာရုံသို့ရောက်ကြ၍ လက်မှတ်ဝယ်ရာတွင် မိခင်သည် လူကြီးအတွက် လက်မှတ်တစောင် သာဝယ်၍ ကျွန်ုပ်အတွက် ကလေးလက်မှတ် မဝယ်တော့ချေ။ အလားခရီး၌ ကျွန်ုပ်အတွက် ဝယ်ပါလျက် အပြန်ခရီး၌ မဝယ်ခြင်းမှာ ပိုက်ဆံနည်းပါးသောကြောင့်ဟု ကျွန်ုပ်သိရ၏။ သို့ရာတွင် ဘူတာရုံမှ မီးရထားအလုပ်သမားတယောက်နှင့် နားလည်မှုယူထားသည်ဟု နောင်တွင် မိခင်က ပြော၍ သိရ၏။ မီးရထားဆိုက်ခါနီးတွင် ဘူတာရုံဝ၌ စောင့်လျက်ရှိသော လက်မှတ်စစ်နှင့် လွဲစေရန် မိခင်သည် ကျွန်ုပ်အား မီးရထားအလုပ်သမား၏လက်သို့ အပ်လိုက်၏။ ဤအစီအစဉ်အကြောင်းကို ဘာမျှနားမလည်သော ကျွန်ုပ်မှာ ထိုလူနှင့်အတူလိုက်သွား၍ ဘူတာရုံ၏အပြင်သို့ ရောက်ခဲ့ပြီး သော်လည်း တရပ်တကျေးတွင် လူစိမ်းတယောက်နှင့် ကြာရှည်စွာနေခြင်းကို ရွံ့သည်နှင့် အပြင်သို့ ရောက်ပြီးကာမှ မိခင်ရှိရာသို့ ပြန်လာ၏။ မိခင်ကမူ ကျွန်ုပ်၏ဦးခေါင်းကိုခေါက်၍ ပြန်သွား ခိုင်းသဖြင့် ထွက်လာပြန်၏။ နောက်တကြိမ်ပြန်သွားရာ ခပ်နာနာခေါက်၍ လွှတ်လိုက်ပြန်၏။ တတိယအကြိမ်၌မူကား မိခင်သည် နာကြည်းစွာ ခေါက်လွှတ်လိုက်လေရာ ကျွန်ုပ်မှာ ဦးခေါင်းကို ပွတ်သတ်ရင်း ကိုယ့်မိခင်ထံသို့ ကိုယ်သွားမိခြင်းအတွက် အခေါက်ခံရသည်မှာ နားမလည်နိုင်အောင် ဖြစ်၍ ‘ဘယ့်နှယ်ဟာပါလိမ့်၊ ဘယ်လိုပါလိမ့်’ စသည်ဖြင့် အကြီးအကျယ် စိတ်ရှူခြင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်၏သဘာဝ၌ ဆူးတချောင်းပေါက်လာခဲ့ပြန်လေပြီ။ ဤအကြောင်းကို ကြီးပြင်းလာသောအခါ၌ မိခင်အား ကျွန်ုပ်ကပြောပြရာတွင် မိခင်မှာ မျက်ရည်များပိုင်းလာသည့်အထဲမှ ရယ်မောလျက် “ငါ့သားနှယ် မှတ်မိလိုက်တာပါလားကွယ်၊ အမေလဲ စိတ်ရှုပ်လွန်းလို့ဟေ့” ဟုပြောသဖြင့် ကျွန်ုပ်

ကလည်း “ကျွန်တော်က အမေ့ကိုစိတ်မနာပါဘူး၊ လောကကြီးဟာ တယ်ပြီးဂွကျပါကလားလို့ စိတ်ရှုပ် မိတာပါပဲ အမေရဲ့” ဟု ပြောရဘူးလေသည်။

ဖခင်ရောက်လာခြင်း

မန္တလေးသို့ ကျွန်ုပ်တို့သားအမိသုံးယောက် ပြန်ရောက်၍ (မိခင်၏စကားအရ) တလတိတိ ပြည့်သော နေ့၌ ဖခင်ပြန်ရောက်လာသဖြင့် အလွန်ဝမ်းသာကြလေရာ၊ ဝမ်းအသာဆုံးလူမှာ ဖခင်ဖြစ်၍ ဝမ်းသာမှုအနည်းဆုံးမှာ ကျွန်ုပ်ပင်ဖြစ်လေသည်။ ဖခင်၏ဝမ်းသာခြင်းကို နားလည်နိုင်ကြမည် ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်၏ ဝမ်းသာမှုနည်းပါးပုံကို ရှင်းပြဖို့လိုပေလိမ့်မည်။

အချို့သောမိခင်များသည် စီးပွားရေးအခြေအနေအရ ကျဆင်းသောအခါများတွင် သားသမီးများအပေါ် ကြင်နာမှုလျော့ပါးသကဲ့သို့ ငေါက်လား၊ ငမ်းလား၊ ရိုက်လား၊ နှက်လား ပြုတတ်ကြလေရာ ဖခင် ပြန်မရောက်မီ ကျွန်ုပ်တို့သားအမိသုံးယောက်သည် အညံ့ဆုံးသော ဟင်းများကိုသာ စားကြရသော် လည်း မိခင်သည် ကျွန်ုပ်တို့မောင်နှမအပေါ်၌ ရှေးကထက်ပို၍ ကြင်နာသည်။ မုန့်ပဲသားရေစာ စသည်များကိုလည်း တောင်းတိုင်းဝယ်ကျွေးသည်။ ထို့ထက် အရေးကြီးသည်မှာကား ကျွန်ုပ်အား လည်း (ဟိုကောင်နှင့် ပေါင်းခြင်းမှတစ်ပါး) လွတ်လပ်ခြင်းပေးထား၍ အရပ်ထဲတွင် လည်ချင်တိုင်း လည်ပတ်ခွင့်ရသည်။ သီလရှင်ကျောင်းမှလည်း နတ်လိုက်ပြီဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်မှတ်မိသမျှ ကလေးဘဝတွင် အပျော်ဆုံးသော ကာလအစိတ်အပိုင်းတခု ဖြစ်လေသည်။ ဖခင်ပြန်ရောက်လာသော အခါ၌မူကား အထက်ပါအခွင့်အရေးများ ဆုံးရှုံးရချေတော့မည်ဟု ကျွန်ုပ်သိသောကြောင့် ကျွတ်ကျွတ်လွတ်လွတ် ဝမ်းသာခြင်းမရှိကြောင်းကို ကျွန်ုပ်မှတ်မိသည်။

အလုပ်ရုံရွှေ့ခြင်း

များမကြာမီ ဖခင်သည် အလုပ်သမားများကိုပြန်စု၍ ပိန်းတန်းဖိနပ်အလုပ်ကို ပြန်ကောက်၏။ သို့ရာတွင် မဲအိုးတန်းအရပ်မှာ ဈေးချိုနှင့်အတော်လှမ်း၍ အခြားသောဖိနပ်ထောင်ဆရာများလည်း ဤအရပ်ထဲတွင် တဦးမျှမရှိလေရကား ဈေးချိုထဲ၌ဖိနပ်ဆိုင်ထွက်သော ဆိုင်ရှင်များသည် ဤအရပ်သို့ မလာလိုကြပဲ ဖြစ်နေကြသဖြင့် အရောင်းပါးလှ၏။ သို့ဖြစ်၍ ဖခင်သည် ဈေးချိုအနောက်ဘက်၌ ရှိသော ပဲပုပ်တန်းရပ်ကွက်တွင် အိမ်ခန်းကလေးငှား၍ အလုပ်သမားများနှင့် အလုပ်ရုံကလေး ဖွင့်လေ၏။ အိမ်ခန်းကလေးမှာ ခပ်ကျဉ်းကျဉ်းဖြစ်၍ မဲအိုးတန်းနေအိမ်၌ အိပ်ရစားရပြီး ပဲပုပ်တန်း အိမ်ခန်းမှာ အလုပ်ရုံအတွက်သက်သက် ဖြစ်လေသည်။ ဖခင်နှင့် အလုပ်သမားများသည် ထမင်းကို

နံနက်စောစော စားသွားကြ၍ နေဝင်လူနီးကာမှ မဲအိုးတန်းနေအိမ်သို့ ပြန်လာကြ၏။ အလုပ်သမား သုံးလေးယောက်တို့မှာ မဲအိုးတန်းရပ်ကွက်တွင် နေကြသူများဖြစ်လေသည်။

လူကျောင်းသို့ရောက်ခြင်း

တနေ့သ၌ မိခင်နှင့်အတူ နန်းတွင်းသူဖြစ်ခဲ့ဘူး၍ အလွန်ခင်မင်ခဲ့ကြသည် ဆိုသော မိန်းမကြီး တယောက်သည် (အသက် ၃၀ခန့်မျှသာ ရှိသေးသဖြင့် ယခုအမြင်အားဖြင့် မိန်းမတယောက်ဟု ခေါ်ရမည်ဖြစ်သော်လည်း ထိုစဉ်ကအမြင်အားဖြင့် ‘မိန်းမကြီး’ ဟု ရေးလိုက်ရသည်။ ထိုမိန်းမသည် ကျွန်ုပ်၏မျက်စိ၌ တနေ့တခြားကြီး၍ကြီး၍ သွားပုံကိုလည်း ဖော်ပြပါမည်။) ကျွန်ုပ်တို့နေအိမ်သို့ အလည်အပတ်လာလေရာ ကျောင်းသူအရွယ် မိန်းကလေးတယောက်လည်း ပါလာလေသည်။ မိခင်တို့ စကားပြောလျက်ရှိစဉ် ကျွန်ုပ်နှင့်မိန်းကလေးသည် ကစားဖော်ဖြစ်လာကြ၍ အတော်ခင်မင်လျက် ရှိကြလေပြီ။ မိန်းကလေးမှာ ကျွန်ုပ်ထက် သုံးနှစ်လောက်ကြီးလိမ့်မည်ထင်သည်။ ဧည့်သည် မိန်းမကြီး သည် မိခင်နှင့် စကားပြောရာမှာ ကျွန်ုပ်၏အကြောင်းကိုမေးသည်တွင် မိခင်က ငယ်လွန်းသော ကြောင့် သီလရှင်ကျောင်း၌ အစမ်းထားပြီးမှ နုတ်ထားရကြောင်း ပြော၏။ (မိန်းမကြီးမှာ အပျိုကြီး ဖြစ်၍ ကျောင်းထောင်စားသည်ဟု သိရသည်။) ထိုအခါ မိန်းမကြီးက သူ၏ကျောင်းမှာ အိမ်တော်ရာ ဘုရား အရှေ့ဘက်၌ရှိကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်အား သူ့ကျောင်း၌ထားလျှင် ဖခင်နှင့်အတူ လိုက်လာ၍ ညနေ တွင်လည်း ဖခင်နှင့်အတူ ပြန်နိုင်သောကြောင့် အလွန်အဆင်ပြေကြောင်း ပြော၏။ (ပဲပုပ်တန်းနှင့် သူ၏စာသင်ကျောင်းမှာ တပြကျော်ကျော်မျှသာ ဝေးသည်။) ထို့နောက် မိခင်က ငယ်လွန်းလျှင် ကျောင်းသားကြီးတွေက နှိပ်စက်တတ်ကြောင်းပြောရာ ဆရာမကြီးက “စိတ်သာချပါ ခင်လေးရယ်၊ ကျွန်မကိုယ်တိုင် စောင့်ပြီးကြည့်ပေးပါ့မယ်၊ မပူပါနဲ့၊ ဘယ်သူမှ မနှိပ်စက်ပါဘူး” ဟုပြောပြီးလျှင် ကျွန်ုပ်အား သူ့အနီးသို့ခေါ်ယူကာ ကျောသပ်ရင်သပ်ဖြင့် ချိုသာစွာချောမော့ယင်း စကားပြောလေ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ဆရာမ၏ ကြင်နာပုံရသောအပြုအမူကို သဘောကျသည်တကြောင်း၊ ၎င်းနှင့်အတူ ပါလာသော မိန်းကလေးအားလည်း ချက်ချင်းပင်ခင်မင်လျက်ရှိသည်က တကြောင်းကြောင့် မိခင်က မေးသောအခါ “ကျောင်းနေပါမယ်” ဟု အဖြေပေးလိုက်လေ၏။

နှစ်သက်လှသောပစ္စည်း

၎င်းနေ့ညနေ ဖခင်ပြန်လာ၍ မိခင်ကပြောပြသောအခါ ပညာကို အလွန်လိုလားသော ကျွန်ုပ်၏ ဖခင်မှာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်အဖို့ အဝတ်အစားသစ်များ ချုပ်ကြပြီးလျှင် သပ်ရပ်အောင် ပြင်ဆင်၍ ကျောင်းသို့အပ်ကြလေသည်။ မဲအိုးတန်းနှင့် အိမ်တော်ရာဘုရားမှာ ငါးနှစ်သား

ကျော်ကျော်မျှသာ ရှိသေးသော ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ နေ့စဉ် အသွားအပြန် ခရီးဖြစ်သောကြောင့် တော်တော် ညောင်းပေရာ အပြန်ခရီးတွင် တခါတရံ ဖခင်ကတလှည့်၊ အလုပ်သမားများကတလှည့် ပခုံးပေါ်တွင် ထမ်းတတ်ကြလေသည်။ နံနက်တွင် ထမင်းစောစောကြီးစား၍ ဖခင်တို့နှင့်အတူ လိုက်ရသဖြင့် နေ့ခင်းတွင် အလွန်ဆာလောင်လှသည်ဖြစ်ရာ၊ မိဘများသည် ယွန်းထည်အုပ်ကလေး တွင် ထမင်းဟင်းများထည့်၍ ဆိုင်းကလေးဖြင့် ဆွဲယူသွားဖို့ စီမံပေးကြခြင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်စိတ်ထဲ၌ ဝမ်းသာလိုက်ပုံ၊ ကျေးဇူးတင်လိုက်ပုံများကို ယနေ့တိုင် မှတ်မိပါသေးပါ။ ထိုခေတ်၌ သံဆင့်များ မသုံးကြသေးပဲ ယွန်းထည်အုပ်ကြီးများဖြင့် ဘုရားသွားကျောင်းတက် ခေါင်းရွက်သွားကြလေရာ ကျွန်ုပ်အဖို့ အုပ်အငယ်အစားကလေး ဝယ်ပေးခြင်းအတွက် ဝမ်းသာလှ၍ အိပ်ရာထမှပင် တခါတခါ ထ၍ ကြည့်မိပါသေးသည်။ မိဘများလည်း ကျွန်ုပ်နှစ်သက်ခြင်းကို မြင်ကြ၍ သဘောကျရှာသည်။ (ကျွန်ုပ်အဖို့ ဝယ်ပေးသော ပစ္စည်းများအနက် ထိုယွန်းထည်အုပ်ကလေးထက် ကျွန်ုပ်အား ပျော်မြူးစေသော အခြားပစ္စည်းကို မမှတ်မိပါ။)

ပထမ၌ မိခင်၏မိတ်ဆွေ ဆရာမကြီးသည် (လက်ထောက်ဆရာမကလေး နှစ်ယောက်လည်း ရှိသည်။) မိခင်အား ကတိထားခဲ့သည့်အတိုင်းပင် ကျွန်ုပ်အား အထူးတလည် ဂရုစိုက်ပါပေသည်။ ကျွန်ုပ်၏ ယွန်းထည်အုပ်ကလေးကို ဖွင့်ကြည့်၍ ဟင်းများညံ့လျှင် ဟင်းကောင်းကလေး တတုံးတလေ ထည့်ပေး သဖြင့် (အစားကောင်း ခင်မင်တတ်သော ကျွန်ုပ်အဖို့) ဝမ်းသာလုံးဆိုမတတ် ပျော်လှ၍ ကျေးဇူး လည်း တင်မိသည်။ အိမ်သို့အလည်လာစဉ်က ပါလာသော ကျောင်းသူကလေးနှင့်လည်း ပြန်ဆက်မိ သဖြင့် ကြည်နူးလှသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်မှာ တကျောင်းလုံးတွင် အငယ်ဆုံးလည်းဖြစ်၍ အဝေးဆုံး သော အရပ်မှ လာရသော ကျောင်းသားကလေးလည်း ဖြစ်သည်။ ရွယ်တူ တယောက်နှစ်ယောက် ရှိသော်လည်း ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်၌ နေကြသူများ ဖြစ်သောကြောင့် နေ့ခင်း ခေတ္တကျောင်းဆင်းချိန် တွင် သူတို့၏အိမ်သို့ပြန်၍ စားသောက်ကြရာ ကျွန်ုပ်တယောက်တည်းသာ အုပ်ကလေးဖွင့်၍ စားရသူရှိသောကြောင့် တနည်းအားဖြင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ်သော ကျောင်းသားကလေးတယောက်ဟူ၍ သဘောထားလောက်ကြသည် ထင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ကားမဟုတ်ချေ။

၎င်းစာသင်ကျောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်မကျေနပ်သော အကြောင်းအရာများကို မဖော်ပြမီ ကျေနပ်သော အချက်များကို ဖော်ပြပါဦးမည်။ သီလရှင်ကျောင်း၌ နေခဲ့ရစဉ်က ကျွန်ုပ်အား ဟိုကောင်၏နှိပ်စက်ခြင်းမှ လွတ်စေရန်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မိဘများက အပ်ထားခြင်းဖြစ်ရာ စာသင်ရန် ငယ်လွန်းသည့်အတွက်ကြောင့် ကျောင်းတွင် ‘ခွေးဝင်စား’ အဖြစ်နှင့် ကျွန်ုပ်၏အခေါ် အနီးတွင် ထိုင်နေရခြင်းမျှသာ များ၏။ အခြားကျောင်းသားများ စာရေးကြသောအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်မှာ သစ်သားတွင် အိုးမည်းသုတ်ထားသည့် သင်ပုန်းပေါ်၌ ကံ့ကူဆံဖြင့် ‘ဝလုံး’ များ ရေးရခြင်းကိုသာ မှတ်မိသည်။ ဝလုံးမှ တဆင့်တက်ရသောအခါ ‘နငယ်’ များ ရေးရ၏။ ‘နငယ်’ များ ရေးသောအခါတွင် ခေါင်းကြီးကြီးမဖြစ်စေရဟု သီလရှင်ကြီးက ပြောခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ်မှတ်မိသည်။ စာအံသောအခါ “နမောဗုဒ္ဓါ” မှ မတက်ခဲ့ရသေးပေ။ (ကကြီး) (ခကွေး) စသော အက္ခရာများကို မသင်ရသေးမီ “နမောဗုဒ္ဓါ” ကို ရှေးဦးစွာ သင်ပေးခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ကျွန်ုပ် ယခုတိုင် နားမလည်သေးပေ။

စိတ်ဝင်စားသောအချက်

သီလရှင်ကျောင်းမှ လူကျောင်းသို့ ရောက်သောအခါ၌မူ (ကကြီး) (ခကွေး) အက္ခရာများကို သင်ရ၍ (ကကြီးရေးက) သို့ ရောက်သောအခါ ကျွန်ုပ်၏စိတ်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော အခြင်းအရာတစ်ခုကို မှတ်မိသေးသည်။ ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ (ကကြီးရေးက) (ခကွေးရေးခ) စသည်ဖြင့် ‘အံ’ ကြရသော ကလေးများက တတန်း၊ မျက်နှာချင်းဆိုင်အတန်း၌ (ကကြီးရေးကသတ်ကက်) (ခကွေးရေးကသတ်ခက်) စသည်ဖြင့် ‘အံ’ ကြရသူများရှိကြ၏။ ကျောင်းသူကျောင်းသားအားလုံးသည် ထိုခေတ် စာသင် ကျောင်းများ၏ ထုံးစံအတိုင်း အော်၍အံကြရာ အချို့ကလည်း အသံကုန်ဟစ်၍ အံကြ၏။ (ဤသည်မှ အကျင့်ပါ၍ သင်္ကန်းဝတ်ပြီး စာအံသောအခါ၌ “ဟာနံနံ၊ ဟာနံနံ” ဟူ၍ အံကြခြင်း ဖြစ်ဟန်ရှိသည်။) လူကျောင်း၌ ကျွန်ုပ်သည် ဆရာမကြီးထံသို့ တိုင်တော့ခြင်း၏ အကျိုးမရှိခြင်းကို သိလာသည်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ ‘ညစ်’ သော ကျောင်းသားဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်ထက် ၂နှစ် ၃နှစ် လောက်သာ အသက်ကြီးသူ ဖြစ်ပါက ဖက်တွယ်၍ သတ်လေတော့သည်။ ညစ်ချင်သူကလည်း များ၍ သတ်ပုတ်ရသည်မှာ နေ့တိုင်းလိုပင် ဖြစ်နေတော့၏။ ဤတွင် ဆရာမကြီးသည် ကျွန်ုပ်အား ခဏခဏရန်ဖြစ်သော ကောင်ကလေးဆိုကာ ဖိ၍ရိုက်တော့သည်။ မိခင်၏ မိတ်ဆွေဖြစ်၍ လိမ္မာစေရန်ဆိုသော ရည်ရွယ်ချက် ဖြင့် သူတပါးထက် ဖိ၍ရိုက်ခြင်းလည်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်အဖို့မူကား လားလားမှ မတရားသော ဆရာမကြီးဟူ၍ မကျေမချမ်းဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ဤနောက်ပိုင်း၌ ကျွန်ုပ်စဉ်းစားမိသည် ကား ဆရာမကြီးသည် အပျိုကြီးဖြစ်၍ သားသမီးမမွေးဘူးသည့်အတွက်ကြောင့် ကလေးသူငယ်များ၏ ပြဿနာများကို မသိသားဆိုရွားလှသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချမိပါတော့သည်။

ကျွန်ုပ်၏ဖခင်

ကျွန်ုပ်အကြောင်းကိုရေးလျှင် ကျွန်ုပ်၏မိဘများ အကြောင်းကိုလည်း ဖော်ပြပါမှ ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ ရုပ်လုံး ပေါ်ပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်၏ဖခင်မှာ ရွှေဘိုတောင်လက် (မြင်းနယ်ဟုခေါ်သည်။) မန်ကျည်းတုံရွာသား ဦးအေရာဖြစ်၏။ ဖခင်၏အမည်မှာ မြန်မာပြည်တွင် အလွန်ရှား၍ မကြာသေးမီကမှ နာမည်တူသော ဆိုင်းဘုတ်တစ်ခုကို တွေ့ရဘူးသည်။ ဖခင်နှင့် နာမည်တူသောကြောင့် လူကိုယ်တိုင်ကိုလည်း တွေ့မြင်လိုစေကာမူ ယနေ့တိုင်မတွေ့ရဘူးသေးပေ။ ရွှေဘိုတောင်လက်ကို ‘မြင်းနယ်’ ဟု ခေါ်တွင် ခြင်းမှာ မြန်မာဘုရင်အဆက်ဆက် လက်ထက်တွင် မြင်းအမှုထမ်း (မြင်းတပ်စစ်သား) များ ထွက်သော နယ်ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် (မြင်းပွဲသမားတယောက် မဟုတ်သော်လည်း) မြင်းဝါသနာပါသူဖြစ်၍ မြင်းနှင့်ပတ်သက်သော ဗဟုသုတလေ့လာရာတွင် ၎င်းနယ်သားများကဲ့သို့ မြင်း ‘အသားကျ’ စီးနည်းအကြောင်းကို နားလည်သူ ရှားပါးကြောင်းတွေ့ရ၏။ မန်ကျည်းတုံရွာ

ကလေးမှာ အိမ်ခြေတရာကျော်ခန့်မျှသာရှိသော်လည်း မင်းလက်ဝဲသန္ဓရ၏ ဇာတိချက်ကြွေဒေသ ဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် လူသိများသော ရွာကလေးဖြစ်၏။ (၎င်းနယ်တွင် ဝက်လက်ဘူတာအနီးမှ မန်ကျည်းတုံနှင့် ရွှေဘိုမြောက်လက် ခင်ဦးဘူတာအနီးမှ မန်ကျည်းတုံဟူ၍ ရွာနှစ်ရွာရှိပေရာ ကွယ်လွန်သူ ဇာတ်မင်းသား ဦးဖိုးစိန်ကြီးက မင်းလက်ဝဲသန္ဓရ မွေးဖွားသည့်ရွာမှာ ခင်ဦးအနီးမှ မန်ကျည်းတုံရွာဖြစ်သည်ဟု မှားယွင်းပြောဆိုဘူးသည့်အတွက် ရှင်းလင်းဖော်ပြမည် ကြံစည်ဘူး သော်လည်း ယခုမှပင် အလျဉ်းသင့်၍ ထည့်သွင်းရေးသားလိုက်ရပါတော့သည်။ မင်းလက်ဝဲသန္ဓရ မွေးဖွားသည့် အိမ်နေရာအမှတ်အသားများကို ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ တိုက်တွန်းချက်အရ နောက်ပေါက် စာရေးဆရာကလေးများအား ကျွန်ုပ်ညွှန်ပြခဲ့ရဘူးပါသည်။)

ဂုဏ်ယူတတ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်၏ဖခင်မှာ ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ ‘လူစုံ’ တယောက်မဟုတ်၊ အလွန် ‘ရိုး’ သည့် အနွယ်အဆက်ဖြစ်၍ ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက်တိုင်အောင် သေအရက်ကိုလျှာပေါ်တွင် မတင်ဘူးခြင်းကို အသားယူ၍ ပြောလေ့ ရှိသူများ ဖြစ်ကြ၏။ ဖခင်မှာ ဆွေကြီးမျိုးကြီးဖြစ်၍ ၎င်းနယ်တဝိုက်ရှိ ရွာများတွင် သူ၏ဆွေမျိုး မရှိသောရွာဟူ၍ မရှိသည့်ပြင် ဆွေမျိုးများမှာလည်း စားနိုင်သောက်နိုင် အခြေအနေရှိကြသူများဖြစ်၍ အချို့မှာ လယ်မြေဧကကြွယ်ဝသူများ ဖြစ်ကြလေသည်။ ကျွန်ုပ်ကြီးပြင်း၍ ရန်ကုန်သူရိယတိုက်တွင် အယ်ဒီတာဖြစ်လာပြီးနောက် အခွင့်ယူ၍ ထိုနယ်သို့ အလည်အပတ်ရောက်ရာတွင် ဖခင်နှင့်ကျွန်ုပ်တို့ လှည်းတစီးဖြင့် ဟိုရွာသည်ရွာလှည့်လည်ကာ “ငါ့သားအယ်ဒီတာဖြစ်လာပြီကွယ်” ဟု ဆွေမျိုးများ အား ပြောပြရခြင်း၊ “ဒီဟာက ငါ့ညီကွယ်၊ ဒီရွာမှာတော့ သူက မြေပိုင်ရှင်သဋ္ဌေး တယောက်ကွယ်” ဟူ၍ ကျွန်ုပ်အား ပြောပြရခြင်းတို့ကြောင့် ဖခင်မှာ အမောသားရှိတော့သည်။ ဖခင်သည် မိခင်နှင့်မတူ၊ သူ၏ဆွေမျိုးအတွက် အတော်ဂုဏ်ယူချင်ရာသည်။

သီပေါမင်းကိုသာ မျှော်ကြခြင်း

ဖခင်သည် ရွာကျောင်းဘုန်းကြီး၏ ညီနစ်ဝမ်းကွဲတော်သူဖြစ်၍ (ဟိုခေတ်က ထုံးစံအတိုင်း) ကိုရင် အဖြစ်နှင့် လေးငါးခြောက်နှစ်ခန့် နေခဲ့ရာ အသက်ပြည့်သောအခါတွင် ရဟန်းခံဖို့ ဘုန်းတော်ကြီးက စိတ်ကူးထား၏။ တောရွာ၌ မွေးဖွားရသူဖြစ်သည့်အပြင် ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် နှစ်ပေါင်းအတန်ကြာ နေခဲ့ရသူကလည်း ဖြစ်သည်နှင့် အလွန်အလွန် ‘ရိုး’ ရှာသည်။ သို့ရာတွင် ရဟန်းခံနိုင်သည့် အရွယ်သို့ ရောက်သောအခါ၌ အတော်ပါးရည်နပ်ရည်ရှိပုံရသော သူ၏ဖခင်သည် ရဟန်းခံခြင်းကို အားမပေးပဲ မန္တလေးမြို့သို့ဆင်း၍ သီပေါဘုရင်၏ လွှတ်ရုံးတွင် စာရေးကလေးအဖြစ်နှင့် အမှုထမ်း

ရန် မိတ်ဆွေတယောက်ထံတွင် အပ်နှံလိုက်လေသည်။ (ထိုခေတ်၌မူ စာရေးတိုင်းအား စာရေးကြီးဟု မခေါ်ကြ။ ‘စာရေးကြီး’ ဆိုသူမှာ လွှတ်ရုံးတွင် ဧရာမအမှုထမ်းကြီး တယောက်ဖြစ်၍ သူ့အထက်တွင် ဝန်ထောက်၊ ထို့နောက် အတွင်းဝန် ဖြစ်လာနိုင်သူတယောက် ဖြစ်လေသည်။) ၁၂၄၇ ခုနှစ်တွင် သီပေါဘုရင် ပါတော်မူ၍ ဖခင်မှာ အင်္ဂလိပ်အစိုးရလက်အောက်တွင် အမှုထမ်းနိုင်ခွင့်ရှိသော်လည်း (အမှုထမ်းသူများလည်း နောက်ပိုင်းတွင် စစ်ကဲရာထူးအထိ တိုးတက်ကြသည်။) ဖခင်၏အမျိုးများက သီပေါဘုရင်ပြန်လာလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်မျှော်လင့်ကြသောကြောင့် ဖခင်အား အင်္ဂလိပ်လက်အောက် တွင် အမှုထမ်းမိဖို့ ဖျက်ကြသည်။ ၁၂၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် မိခင်နှင့်အကြောင်းပါ၍ ၁၂၅၁ ခုနှစ်တွင် ကျွန်ုပ်လူ့ပြည်သို့ ရောက်လာသည်။

ဆရာတော်၏ကျေးဇူး

ကျွန်ုပ်၏အရပ်မှာ ဖခင်ထက် ၂ လက်မခန့်မြင့်၍ ၅ပေ ၁၀လက်မ ရှိသောကြောင့် အမျိုးအဆွေထဲတွင် အရပ်အမြင့်ဆုံးတယောက်အနေဖြင့် လူဖြစ်လာရသည်။ ဖခင်သည် ‘လူရိုးလူကောင်းကြီး’ တယောက် ဖြစ်၍ ဒေါသနည်းသည်၊ နှိမ့်ချသည်။ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော စိတ်သဘောရှိသည်၊ ကြောက်တတ်သည်၊ ဗဟုသုတလိုလားသည်ဟု ကျွန်ုပ်နားလည်၏။ မိခင်၏အဖေကမူ ‘လူညံ့’ တယောက်ဟု ထင်သော ကြောင့် သူ၏သမီးနှင့် ကောင်းကောင်းကြီး သဘောမတူဟု ကျွန်ုပ်ကြားရဘူး၏။ သို့သော် ရိုးသားပုံ ရခြင်း တခုတည်းကြောင့် ပေးစားလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်ဆို၏။ သို့သော်လည်း ဖခင်သည် စဉ်းစား ဉာဏ် ခေလှသူတယောက် မဟုတ်ပေရာ တောင်သူမိရိုးဖလာ အစဉ်အလာတို့ကြောင့် ခပ်နံနံရှိပုံ ရသော်လည်း မန္တလေးမြို့၌ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတပါးဖြစ်သော ဗြိတိဆရာတော်ဘုရားနှင့် တွေ့ဆုံရ သည်တွင်မှ ဉာဏ်ပွင့်လင်း၍ (သူ့ခေတ်နှင့်သူ) လူတလုံးသူတလုံး ဖြစ်လာခဲ့လေသည်။ (စီးပွားရေး ကိုမဆိုလို၊ မိရိုးဖလာ အယူအဆများကို စွန့်ပယ်ဝံ့ကသည်၊ သတ္တိရှိခြင်းကိုဆိုလိုပါသည်။)

ကျွန်ုပ်၏မိခင်

မိခင်မှာမူ မင်းတုန်းဘုရင်၏ ‘စားတော်ခဲ’ (ထမင်းဟင်းချက်ရသူ) မှ ပေါက်ဖွားခဲ့သူဖြစ်၏။ ထိုခေတ်၌မူ ရှင်ဘုရင်၏ ‘ဖိနပ်ကိုင်’၊ ‘ထီးမိုး’၊ ‘ကွမ်းအစ်ကိုင်’ စသော အမှုထမ်းများပင် မျက်နှာ ကြီးသော ခေတ်ဖြစ်၍ ထမင်းဟင်းချက်ရသောအလုပ်မှာ ဂုဏ်ငယ်သည်ဟု မယူဆကြပေ။ ကျွန်ုပ် အဘိုး၏ ရာထူးကိုအကြောင်းပြု၍ ကျွန်ုပ်၏မိခင်မှာလည်း အရွယ်ရောက်သောအခါတွင် ‘မင်းနှစ်ပါး’ တို့၏ ‘စာတော်ဖတ်’ ဖြစ်လာရသည်။ အရွယ်ငယ်သေးသောကြောင့် (၁၈နှစ်သမီး) စာတော်ဖတ် ကြီးများ ဖြစ်ကြသည့် ‘သခင်ကြီး’ များလက်အောက်တွင် စာတော်ဖတ်ကလေးမျှသာ ဖြစ်ခဲ့ရသေး

သော်လည်း မိခင်မှာ အလွန်အသံကောင်းလှသည်။ ကျွန်ုပ်ငယ်စဉ်က ပုခက်ထဲ၌ အိပ်မည်ပြုစဉ် မိခင်က တေးချင်းဆို၍ ပုခက်လွှဲခြင်းကို ဖခင်၏ ဖိနပ်အလုပ်သမားများက နားထောင်ကြရသောကြောင့် ကျွန်ုပ်အိပ်မည့်အချိန်ကို စောင့်မျှော်နေကြသည်ဟု အလုပ်သမားများပြောကြသည်။ မိခင်သီဆိုတတ်ခြင်းမှာ ပတ်ပျိုး၊ ယိုးဒယား၊ သီချင်းကြီး သီချင်းခန့် မဟုတ်ပဲ ရတု၊ ရကန်၊ ပျို့၊ အဲ၊ အိုင် စသည်တို့သာဖြစ်၍ ခန့်ညားလွန်းလှသော်လည်း အသံကောင်းသည့်အတွက်ကြောင့် နားထောင်၍ကောင်းခြင်းကို ကျွန်ုပ်လည်း ကြားရဘူးသည်။ အသက် ၅၀ ကျော်ခန့်တိုင်အောင် အသံမပျက်သေးသဖြင့် ရံဖန်ရံခါ ကျွန်ုပ်တို့သားသမီးများ၏ တောင်းပန်ခြင်းကြောင့် ဆို၍ပြောခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ်မှတ်မိသည်။ ကျွန်ုပ်မှာ မိခင်၏အသံကို မမှီသော်လည်း အချို့သော ပျို့ကြီးများကို မိခင်၏ သင်ပြမှုကြောင့် အတော်ကလေးကျေအောင် ဆိုတတ်သည်ဖြစ်၍ ဝါသနာပါသော မိတ်ဆွေများအပေါ်၌ အသားယူခဲ့ရဘူးပါသည်။

ဒေါသကြီးသောအမျိုး

ဖခင်၏စိတ် နူးညံ့သိမ်မွေ့သလောက် မိခင်မှာ စိတ်ဆတ်ခြင်း၊ စိတ်ထက်ခြင်း၊ စိတ်တင်းခြင်း၊ မဟုတ်မခံတတ်ခြင်း၊ မကြောက်တတ်ခြင်းစသော အခြင်းအရာတို့ရှိ၏။ တနေရာ၌ မိခင်အား ‘ဒေါသကြီးသောအမျိုး’ ဟူ၍ ရေးသားဘူးရာ မိခင်၏အဖေ (ကျွန်ုပ်၏အဘိုး) အကြောင်းကို သတိရ၍ ရေးခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်ငယ်စဉ်က မိခင်၏မောင်တယောက် (ကျွန်ုပ်၏ဦးလေး) အား သူ့ထက်ကြီးသော လူတယောက်က အနိုင်ကျင့်ကာ စော်ကားလိုက်ရာတွင် အဘိုးသည် အသားများ ဆတ်ဆတ်တုန်အောင် ဒေါသထွက်သည်နှင့် ထိုသူကို သွား၍သတ်ပါတော့မည်ဟု ဓားကိုင်လျက် ထွက်သွားသဖြင့် ဆွေမျိုးအားလုံးက ဝိုင်း၍တောင်းပန်ကြသော်လည်း မရပဲရှိရာတွင် ထိုလူ၏ဖခင်သည် အဘိုးအကြောင်းကိုသိ၍ သားနှင့်အတူ ပြေးလာပြီးလျှင် အဘိုးအား ဝန်ချတောင်းပန်ကြလေသည်။ သို့နှင့်လည်း အဘိုးက မကျေနပ်သေးသည်နှင့် စော်ကားသူကိုယ်တိုင် နှစ်ချက်၊ သုံးချက်မျှ ‘အထောင်းခံပြီးသည့်နောက်မှ ကျေနပ်လေတော့သည်။ ဤနေရာ၌ ထိုသားအဖ ပြေးလာခြင်းမှာ အဘိုး၏ဒေါသကို ကြောက်၍သာမဟုတ်၊ ‘စားတော်ခဲ’ တယောက်ဟူသော ရာထူးကိုလည်း ရွံ့ကြပုံရသည်ဟု ကျွန်ုပ်ထင်မိ၏။ မြန်မာဘုရင်များ၏ မင်းမှုထမ်းများအား အင်္ဂလိပ်လက်ထက် ကျွန်ုပ်ငယ်စဉ်ကအထိ လေးစားမှုရှိကြခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ်မှတ်မိသည်။

အဘိုး၏ဩဝါဒ

ကျွန်ုပ်၏အဘိုးမှာ ကျွန်ုပ် ၁၀နှစ်သားခန့်အရွယ်တွင် ကွယ်လွန်လေရာ အဘိုး၏ စကားတစ်ခွန်းသည် ကျွန်ုပ်၏နားထဲ စွဲထင်လျက်ရှိခဲ့၍ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ဝါသနာတခုကဲ့သို့ ဖြစ်လာရပုံကို ဖော်ပြရပေဦးမည်။ တနေ့သ၌ အဘိုးသည် ကျွန်ုပ်၏ဖခင် မရှိခိုက်တွင် သူ့သားများအကြောင်းကို မိခင်အား ပြောပြလျက်ရှိစဉ် “ယောကျာ်းဆိုတာမျိုးဟာ မိန်းမမဟုတ်ဘူးသမီးရဲ့၊ ‘စုံ’ စေရမယ်၊ ငါ့သားများ ဆိုလျှင် ‘စုံ’ မှ ငါကကြိုက်တယ်၊ ငါ့သမီးရဲ့ယောကျာ်းက စိတ်ကောင်းနှလုံးကောင်းတော့ ရှိရှာပါရဲ့၊ နို့ပေမယ့် မစုံဘူးကွယ့်” ဟု ပြောဘူးလေသည်။ ကျွန်ုပ် ကြီးပြင်းလာသောအချိန်၌ အခွင့်ကြုံတိုင်း အဘိုး၏စကားသည် စိတ်ထဲတွင် ပေါ်လာသည်ချည်းဖြစ်၍ သူတပါးအား ထိပါးနစ်နာအောင် ကျူးကျော်စော်ကားသော အပြုအမူမျိုး မဟုတ်သမျှကာလပတ်လုံး အဘိုး၏ဩဝါဒအတိုင်း လိုက်နာခြင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် ‘လူစုံ’တယောက် ဖြစ်လာခဲ့ရသည်။ ဤအတွက်ကြောင့် အထိုက်အလျောက် နာမည်ပျက်စေခြင်းကို ဝန်ခံရမည်ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်၏စိတ်၌ တရံတဆစ်မျှ နောင်တရဘူးသည် မရှိခြင်းကိုလည်း ပြောရပါသည်။

ဘဝတာကို ပြောင်းလဲစေသော အချက်

မိခင်ဖခင်တို့သည် ဈေးချိုအနောက်ဘက် ရွှေတာချောင်းမြောင်းပေါင်အနီးရှိ ရိုင်တန်းအရပ်၌ အိမ်ကလေးတလုံး ဝယ်ယူရရှိသောအခါတွင် မဲအိုးတန်းရှိနေအိမ်ကို ရောင်းချ၍ ပဲပုပ်တန်းမှ အိမ်ခန်းကိုလည်း စွန့်လွှတ်ပြီးလျှင် ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြလေ၏။ ၎င်းရပ်ကွက်၌ နေထိုင်နေကြစဉ် ကျွန်ုပ်၏အသက်တာကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲစေခဲ့သည့် အခြင်းအရာတခု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့၏။ ၎င်းရပ်ကွက်အနီးရှိ ‘လေးဆယ်တော်မင်း’ ခေါ် မြန်မာမင်းလက်ထက်က အရာရှိကြီးတယောက်ရှိရာ၊ ၎င်းအဘိုးကြီးသည် ကျွန်ုပ်တို့နေအိမ်သို့ ညတိုင်းလာ၍ တရားဟောပြောလေ့ရှိ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဟောပြောသည့် တရားမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာမိရိုးဖလာ ဟောပြောကြသည့် တရားမျိုးမဟုတ်ပဲ ‘မဂ်သံဖိုလ်သံ’ မျိုး ပါရှိလေရာ (ထိုစဉ်ကမူ အလွန်ဆန်းသည်ဟု ယူဆကြသည်။) မိဘများသည် ‘နားပါးသော’ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်၍ မည်သည့်ဆရာတော်၏ ဩဝါဒဖြစ်ပါသနည်းဟု စုံစမ်းမေးမြန်းကြရာ ဒက္ခိဏဝန်တိုက်ရှိ မြိတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒဖြစ်ကြောင်း သိရှိကြရ၏။ ၎င်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကျောင်းတွင် ကျောင်းသားများအား သင်ရိုးသင်စဉ်နည်းဖြင့် မဟုတ်ပဲ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေများကိုလည်း တနည်းတဖုံသင်ပြသည်။ ဂဏန်းသင်္ချာစသည်များ သင်ပြသည့် လက်ထောက်ဆရာများလည်းရှိ၍ အစိုးရစာစစ်လည်းခံသည်ဟု ကြားသိရသည်တွင် ကျွန်ုပ်အား လူကျောင်းမှနုတ်၍ ဒက္ခိဏဝန်တိုက်ဘုန်းကြီးကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့အပ်နှံလေ၏။ အကယ်၍ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းကျောင်းသို့ မရောက်ခဲ့လျှင် ကြီးပြင်းသောအခါတွင် ဖိနပ်ထောင်ဆရာတယောက်ယောက် သော်လည်းကောင်း၊ ဈေးချိုထဲ၌ ဆိုင်ထိုင်၍ရောင်းသော ဖိနပ်သည်တယောက်ယောက် သော်လည်းကောင်း ဖြစ်လာဖို့သာ ရှိပေသည်။

ဘုန်းကြီးကျောင်းသား

ဒက္ခိဏဝန်တိုက် မြိတ်ဆရာတော်၏ကျောင်းသို့ အပ်နှံသောအခါ ကျွန်ုပ်မှာ ခုနှစ်နှစ်သားအရွယ်ရှိ၍ လူကျောင်းမှ သင်ပုန်းကြီးကုန်ပြီး မင်္ဂလာသုတ်၊ အတွင်းအောင်ခြင်း၊ အပြင်အောင်ခြင်း စသော သင်ရိုးစာများ ကုန်ခဲ့ပြီးလေပြီ။ ၎င်းဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် ဆရာတော်သည် အခြားသော ဘုန်းကြီးကျောင်းမှကဲ့သို့ သင်ရိုးသင်စဉ် စာများကိုမသင်ပဲ ဆရာတော်ကိုယ်တိုင် ရေးစီရင်သော စာများကို သင်အံ့ကြရ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ မှတ်ဉာဏ်အတော်ကောင်း၍ ဆရာတော်က ပို့ချသော စာများကို အခြားကျောင်းသားကြီးများထက် ရလွယ်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ဆရာတော်က လှော်တိုင်းပြေးသည့် ‘လှေပြေးကလေး’ ဟု အမည်မှည့်ကာ ချီးကျူးခြင်းခံရသည်နှင့်အတူ အခြားကျောင်းသားကြီးများ၏ မနာလိုခြင်းလည်း ခံရလေသည်။ ဤကျောင်းတွင်လည်း ကျွန်ုပ်သည်ပင် အငယ်ဆုံးဖြစ်၍ အခြားကျောင်းသားများမှာ အနည်းဆုံး ဆယ်နှစ်သားအရွယ် ရှိနေကြလေပြီ။ ဆရာတော်သည် ကြွသွားရာ အရပ်တိုင်းသို့ ကျွန်ုပ်အားခေါ်သွား၍ ပရိသတ်ရှေ့တွင် ၎င်းသင်ကြားထားသည့် ဘာသာရေးစာပေများကို အမေးအဖြေသဘောဖြင့် ကျွန်ုပ်အားမေးရာ ကျွန်ုပ်က သွက်လက်စွာ ဖြေနိုင်သည့်အတွက် ကြောင့် အချို့သော လူကြီးမိန်းမကြီးများက ‘သားကလေးတော်ချင်သည်’ ‘တူကလေးဖြစ်စေချင်သည်’ စသည်ဖြင့် တောင့်တပြောဆိုကြခြင်းများကို ကျွန်ုပ်ကြားရ၏။ ပရိသတ်ရှေ့၌ ဆရာတော်နှင့်ကျွန်ုပ် အမေးအဖြေလုပ်ခြင်းကို ကြားနာကြရသော အရပ်သူအရပ်သားများသည် ၎င်းတို့၏ သားများကို ဆရာတော်၏ကျောင်းသို့ မထားချင်သူမရှိသလောက်ဖြစ်၏။ ဤနည်းအားဖြင့် ဆရာတော်၏ ကျောင်းမှာ ကျောင်းသားများ စည်ကားများပြားသည်ထက် များပြားလာခဲ့ရာ ကျွန်ုပ်သည်ပင် ‘တယ်ကြက်’ ကလေး ဖြစ်နေခဲ့လေပြီ။ စင်စစ်မှာ အမေးအဖြေများသည် ကျွန်ုပ်၏ဉာဏ်စွမ်းဖြင့် ဖြေဆိုရခြင်းမဟုတ်ပဲ ‘ကျက်စာ’ မျှသာဖြစ်သော်လည်း မကြားဘူးသော မိဘများအဖို့မူ တအံ့တဩ ဖြစ်ကြရလေသည်။

သင်ကြားပုံနမူနာ

အမေးအဖြေကို ဥပမာတခုပြပါဦးမည်။

“လူ ဘယ့်နယ်ရေးသလဲ”

“လရေးနှစ်ချောင်းငင် လူ”

“ဘယ်သူ့ကို လူခေါ်သလဲ”

တစ်သက်တာမှတ်တမ်းများနှင့်အတွေးအခေါ်များ

“ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို လူခေါ်ပါသည်”

“ရုပ်ဘယ်လောက်ရှိသလဲ”

“ရုပ် အဋ္ဌဝီသံ (၂၈) ရှိပါသည်”

“ဘာကို ‘နာမ်’ ခေါ်သလဲ”

“စိတ်၊ စေတသိက်ကို နာမ်ခေါ်ပါသည်”

“စေတသိက် ဘယ်လောက်ရှိသလဲ”

“စေတသိက် ဒွိပညာသ (၅၂) ရှိပါသည်”

“စိတ်တခု ယုတ် ၉၀၊ အကျယ် ၁၂၁ပါး ရှိပါသည်”

“စိတ် ဘယ်လောက်ရှိသလဲ”

“ဘယ်စိတ် ဘယ်စိတ်များတုန်း”

“လောဘမူစိတ် ၈ခု၊ ဒေါသမူစိတ် ၂ခု၊ မောဟမူစိတ် ၂ခု ပေါင်းအကုသိုလ် ၁၂ခု” စသည်ဖြင့် ၈၉ မျိုးသော စိတ်တို့ကို ရေတွက်ရွတ်ဆိုပြရလေသည်။ ဤသည်မှာ ‘ကျက်စာ’ ပင်ဖြစ်သော်လည်း ၇ နှစ်သားအရွယ် သူငယ်ကလေးတယောက်က ပရိသတ်ထံ၌ သွက်သွက်လက်လက် ရွတ်ဆိုပြခြင်းကို မြင်ကြကြားကြရသော အရပ်သူအရပ်သားများက “ဒီသူငယ်ကလေးသင်္ဂီတတ်နေပြီ” ဟု ကျွန်ုပ်အား ချီးမွမ်းကာ ပွေ့ကြ၊ ဖက်ကြ၊ မုန့်ကြွေးကြလေသည်။

အကောင်းနှင့်အဆိုးတွဲခြင်း

ဤသည်ကား ကျွန်ုပ်အဖို့ ဟန်ကျလှပါ၏။ သို့ရာတွင် အကောင်းနှင့်အဆိုး ဒွန်တွဲ၍ ဖြစ်တတ်သော ဇာတာရှင်ဖြစ်သည်ဟု နက္ခတ်ဆရာကြီး တယောက်က (နောက်ပိုင်းတွင်) ဟောဘူးသည့်အတိုင်း ဆရာတော်၏ ‘လက်သပ်မွေး’ တပည့်ကလေးတယောက် ဖြစ်ရခြင်းအတွက်ကြောင့် မကောင်းသော အခြင်းအရာများ တွဲလျက်လိုက်ပါလာတော့သည်။ ဤကျောင်းသို့ ကျွန်ုပ်မရောက်မီအချိန်က စာတော်

သော ကျောင်းသားကလေး တယောက်သည် ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ပင် ဆရာတော်နောက်သို့ တကောက်ကောက် လိုက်ရဘူး၏။ ကျွန်ုပ်ရောက်လာသော အခါ၌မူ ကျွန်ုပ်က သူ့ထက်သုံးနှစ်ငယ်၍ သူ့ကဲ့သို့ပင် ဆရာတော်၏အမေးများကို ဖြေတတ်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ဆရာတော်သည် သာ၍ ‘ပွဲကျခြင်း’ ကို လိုလားသည်နှင့် သူ့အစား ကျွန်ုပ်အား ခေါ်လေတော့သည်။ ဤသို့သော အခြင်းအရာကို ၎င်းကျောင်းသားသည် မလိုလားနိုင်သည့် လက္ခဏာနှင့် ကျွန်ုပ်အပေါ်တွင် အကောက်ဉာဏ် ကြံဟန် တူပေသည်။

အနိုင်ကျင့်ခံခဲ့ရပုံ

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ဘူးသည့်အတိုင်း ကျွန်ုပ်မှာ (ထိုခေတ်က ကျောင်းသားသူငယ်တို့၏ ကစားနည်း ဖြစ်သည့်) ‘ပေသီးပစ်ခြင်း၌’ လက်ဖြောင့်ခြင်းအတွက်ကြောင့် အများအားဖြင့် နိုင်တတ်သူဖြစ်သည်။ ပိုက်ဆံတပြားလျှင် ပေသီး (ဂေါ်လီ) ၁၀လုံးရ၍ ကစားကြရာတွင် တနေ့တွင် ပိုက်ဆံ ၂ပြား၊ ၃ပြား စသည်ဖြင့် နေ့တိုင်းလိုပင် နိုင်လေ့ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်အား မိဘများက တနေ့လျှင် မုန့်ဖိုးပိုက်ဆံ ၂ ပြား ပေးလေ့ရှိရာ ပေသီးပစ်ခြင်းမှ နိုင်ရခြင်းကြောင့် တပဲ၊ ငါးပြား သုံးနေရ၏။ ပေသီးပစ်ကြရာတွင်လည်း ခပ်ကြီးကြီး ကျောင်းသားဝိုင်းနှင့် ကလေးဝိုင်းဟူ၍ နှစ်ဝိုင်းရှိရာ ကလေးဝိုင်းတွင်မူ အထက်ပါ ကျောင်းသားတယောက်မှတပါး ကျွန်ုပ်သည် လက်အဖြောင့်ဆုံးဖြစ်၏။ ထိုကျောင်းသားသည် ကျွန်ုပ် အား သူနှင့် နှစ်ယောက်တည်းကစားရန် သွေးဆောင်လေရာ ကျွန်ုပ်မှာလည်း လူ့အကလေးတယောက် မဟုတ်သောကြောင့် ငြင်းပယ်ခဲ့၏။ သို့ရာတွင် ထိုသူငယ်သည် ကျွန်ုပ်ထက် အသက်သုံးနှစ်ခန့် ကြီးသည်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်အား ချောချည်တခါ၊ မြူချည်တလှည့်၊ ချောက်ချည်တမျိုးဖြင့်၊ နေ့ရှိသမျှ ကပ်၍ နူးနှပ်လေရကား ကျွန်ုပ်မှာ သူနှင့်ကစားရန် သဘောတူမိလေတော့သည်။ တခါတရံ သူက ညစ်သည်နှင့် ကျွန်ုပ်က မခံပဲ သတ်ပုတ်ကြရာတွင် ၇ နှစ်သားနှင့် ၁၀ နှစ်သား ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်ပင်နာ၍ ရှုံးရလေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ရဖန်များလတ်သော် ကျွန်ုပ်မှာ သူနှင့် မကစားပဲလည်း မနေရ။ ကစားတိုင်းလည်း ရှုံးရသည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်ရခဲ့သော မုန့်ဖိုးပိုက်ဆံနှစ်ပြားမှာ တပြားဖိုးမျှ မုန့်မစားရပဲ သူ့လက်ထဲသို့ ရောက်သွားပါလေတော့သည်။

သို့ဆိုလျှင် လွတ်မြောက်ရန် နည်းလမ်းမရှိသလော၊ ဆရာတော်အား အဘယ့်ကြောင့် မလျှောက်ထား သနည်းဟု မေးရန်ရှိ၏။ ဘုန်းကြီးကျောင်းသား ဟူသည်မှာ ဘုန်းကြီးအား ဘယ်မျှလောက် ကြောက်ရ သည်ကို ဘုန်းကြီးကျောင်းသားများသာ သိကြပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဆရာတော်၏ လက်သပ်မွှေး တပည့်ကလေး တယောက်ပင် ဖြစ်သော်လည်း လျှောက်ထား တိုင်တောခြင်း မပြုဝံ့ချေ။ တခါက သည်းမခံနိုင်လှသဖြင့် ဆရာတော်အား လျှောက်ထားတိုင်တန်းရာတွင် ဆရာတော်သည် ထိုသူငယ်အား ရိုက်ဖူး၏။ သို့ရာတွင် ထိုသူငယ်သည် ဤအတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ တိုး၍ဆိုးလာလောရာ ဆရာတော်အား လျှောက်ထားရန်ပင် မဝံ့ပဲရှိတော့သည်။ အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ဖြစ်ရသနည်းဟု

မေးပါမူ ဘုန်းကြီးကျောင်းသားတယောက်အနေဖြင့် ဆရာတော်အား နားပူရမည်ကို ကြောက်သည့် အတွက်ဟု ဖြေဆိုရပေမည်။

ကျောင်းလက်ငှေ့ပွဲများ

ထိုကျောင်းသားသည် ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ ဆိုးသည်ထက် ဆိုးလာသေး၏။ သူနှင့် ပေသီးပစ်ကြသဖြင့် ကျွန်ုပ်၏မုန့်ပိုး ပိုက်ဆံနှစ်ပြားကုန်၍ ကျောင်းတက်ချိန် မရောက်သေးသည့်အခါ သူက ပေသီးများ ထုတ်ချေးပြီး ဆက်လက်ကစားဖို့ မျက်နှာချိုသွေးလေရာ ကျွန်ုပ်မှာ သူ့ကိုရွံ့သည်နှင့် မငြင်းဝံ့ပဲ ဆက်လက်၍ ကစားရ၏။ ပိုက်ဆံတပြားဖိုး အကြွေးတင်သွားသောအခါ နက်ဖြန်တွင် အရင်းတပြား၊ အတိုးတပြားဟုဆိုကာ ကျွန်ုပ်ထံမှ ပိုက်ဆံနှစ်ပြားတောင်း၏။ မပေးဟုငြင်းလျှင် လှ၍ယူ၏။ “ဘုန်းကြီးကိုလျှောက်လျှင် မင်းသေပေတော့” ဟု ကျွန်ုပ်အား ခြိမ်းခြောက်သေး၏။ ကျွန်ုပ်မှာ ၎င်းအရွယ်တွင် မိခင်၏သတ္တိမျိုးမရှိ။ ဖခင်၏ ပျော့ညံ့သောစိတ်မျိုး ရှိဟန်တူသည်။ သို့နှင့်ပင် ရွယ်တူချင်းဖြစ်ပါက ရှုံးသည်ဖြစ်စေ၊ နိုင်သည်ဖြစ်စေ အလျော့မပေးပဲ တွယ်သတ်ခဲဘူးသည့် အကြိမ် ပေါင်းလည်း များခဲ့လှပါပြီ။ ထိုခေတ်မှာ ဤခေတ်နှင့်မတူအောင် ကျောင်းသားချင်း သတ်ပုတ် ထိုးကြိတ်ကြခြင်းမှာ နေ့တိုင်းကိစ္စဖြစ်သည်။ ဆရာတော်အား မလျှောက်စတမ်းဆို၍ သဘောတူ သတ်ပုတ်ကြသော လက်ငှေ့ပွဲကလေးများမှာ တနေ့လျှင် တပွဲနှစ်ပွဲရှိမြဲဖြစ်၏။ ထိုခေတ်၌ နိုင်ငံကျော် လက်ငှေ့သမားကြီးများ ဖြစ်ကြသည့် မိုးကြိုး၊ ပေါ်သိုင်း၊ ကျားပျံ၊ ကျားနက် စသည်တို့ကလည်း အိမ်တော်ရာဘုရား မြောက်ဘက်ရှိ ‘ဘုရားငုတ်တို’ အနီးတွင် ရုံသွင်းလျက်ရှိရာ ကျောင်းသားကြီး များသည် ကျောင်းသားကလေးနှင့် ကျောင်းသားလတ်များကို မြှောက်ပေး၍ ‘မင်းကမိုးကြိုးကွ၊ မင်းက ပေါ်သိုင်းကွ၊ မင်းက ပေါင်ဖြူငာကွ၊ မင်းက အုတ်နဲ့ဖုတ်ဖိုးတုတ်ကွ’ စသည်ဖြင့် နာမည်ကြီးများ မှည့်ပြီးလျှင် ရွယ်တူချင်းတွဲပေးကာ ထိုးသတ်စေ၏။ သတ်ပုတ်ကြစဉ်အတွင်း ၎င်းတို့က လက်ငှေ့ ဆိုင်း အသွားမျိုးကို ပါးစပ်ဖြင့်တီးပေးကြရာ ကလေးများလည်း မိုက်စိတ်ဝင်၍ သဲသဲမဲမဲ ထိုးသတ်ကြ လေတော့သည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့သော ကျောင်းသားငယ်ကလေးများမှာ နှုတ်ခမ်းစုတ်ပြတ် ခြင်း၊ နဖူးရောင်ခြင်း၊ မျက်ကွင်းညိုခြင်း စသည့် ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်များနှင့် အိမ်သို့ပြန်ကြသည်က များလေသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားငယ်ကလေးများမှာ ‘တိုက်ကြက်’ ကလေး သဖွယ် ‘ခွပ်’ဖို့ ဦးမလေးပဲ ဖြစ်ကုန်ကြလေပြီ။

အမျိုးမျိုးညှဉ်းဆဲပုံ

ကျွန်ုပ်သည် သတ်ပုတ်ခြင်းအလုပ်၌ ‘ရွယ်တူလျှင်လူမရွေး’ ဆိုသောအဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့သော်လည်း ကျွန်ုပ်၏ ကံဆိုးခြင်းတခုမှာ ကျွန်ုပ်ထက်ကြီးသော အထက်ပါကျောင်းသားက (ကျွန်ုပ်အား မနာလို သည့်လက္ခဏာနှင့်) ကပ်၍ ညဉ့်ဆဲမှုခံရခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်သည် သူ၏အကြွေးကို နေ့တိုင်း အရင်းတပြား၊ အတိုးတပြား ဆပ်ရ၍ မုန့်ဖိုးရသော ပိုက်ဆံနှစ်ပြားအနက်မှ တပြားဖိုးမျှ မုန့်ဝယ် မစားရပဲ အငတ်နေရသည့်အထဲကပင် သူ၏အကြွေးများသည် နေ့တိုင်းတက်လျက်သာရှိ၏။

ပိုက်ဆံနှစ်ပြားခန့် ကြွေးတင်မိသည် ဆိုလျှင်ပင် ပေးဆပ်၍ ပြေသည်မရှိတော့ပဲ တမူး၊ တမတ်၊ ငါးမူး စသည်ဖြင့် တက်၍တက်၍သာ သွားတော့၏။ အချို့သော ကျောင်းသားကြီးများသည် ကျွန်ုပ်ကို သနားကြ၍ ကျွန်ုပ်ဘက်မှ ခုခံကာကွယ်ပြောပေးကြရာ ထိုတရက်အတွက်သာ ကျွန်ုပ်အဖို့ သက်သာ ရာရ၍ မုန့်ကလေးနှစ်ပြားဖိုး ဝယ်စားရ၏။ ခမျာများကလည်း နေ့တိုင်းစောင့်၍ ပြောပေးနိုင်ကြသည် မဟုတ်သောကြောင့် နောက်နေ့များတွင် ကျွန်ုပ်မှာ မုန့်ငတ်မြဲတိုင်း ငတ်ရပြန်၏။ နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်ုပ်၏ဖြစ်အင်သည် ဆရာတော်၏နားသို့ ပေါက်ရောက်၍ ကျွန်ုပ်၏ဖခင်ကို မှာယူပြီးလျှင် ထိုကျောင်းသား၏ အကြွေးများကို ပေးဆပ်စေရာ တကြိမ်လျှင် ငါးမူး၊ ခြောက်မူး၊ သုံးမတ် စသည် ဖြင့် ပေးဆပ်ရ၏။ ကြွေးဆပ်ပြီးခါစရက်များတွင် ကျွန်ုပ် အလွန်ပျော်မိခြင်းကို မှတ်မိသေးသည်။ သို့ရာတွင် ကြာရှည်စွာမဟုတ်ချေ။ ထိုကျောင်းသားသည် ကျွန်ုပ်အား အမျိုးမျိုးသောနည်းဖြင့် ချောမောနှူးနပ် ခြိမ်းခြောက်လေရာ ရက်သတ္တတပတ်အတွင်းတွင် ဘယ်လိုကဘယ်လို ဖြစ်သည် မမှတ်မိ။ သူ၏အကြွေး နှစ်ပြားမျှတင်သွားလေပြီ။ သို့ဆိုလျှင် နေ့စဉ် နှစ်ပြားပေးဆပ်သည့်အထဲမှ တမတ်၊ ငါးမူး ဖြစ်သွားအောင် သူ၏အတိုးနှုန်းဖြင့် ဖလှယ်လိုက်ပြန်လေတော့သည်။ ထိုခါတွင် သတင်းပေါက်ကြားပြန်၍ ဖခင်က ကြွေးဆပ်ရပြန်လေရာ ထိုသို့သောအကြိမ်မျိုးမှာ လေးငါးကြိမ် ထက် နည်းမည်မထင်ပေ။ ပထမ၌ ဖခင်သည် ကျွန်ုပ်၏ ငယ်လွန်းသောအဖြစ်ကြောင့် ကြည်ဖြူစွာ ပေးဆပ်ရာသော်လည်း နောက်အကြိမ်များ၌မူ ကျွန်ုပ်အား ရိုက်နှက်လေတော့သည်။ ဖခင်၏ ရိုက်နှက် ခြင်းများသည် မသက်သာလှခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ်မှတ်မိသည်။

‘ချစ်တီး’ ဖြစ်ဘူးလေသလော

ကျွန်ုပ်မှာ တကျောင်းလုံးတွင် စာအတော်ဆုံးသော ကျောင်းသားကလေးတယောက် ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ စိတ်ဆင်းရဲသော ကျောင်းသားသည် ဤကျောင်းတွင်လည်းကောင်း၊ အခြားကျောင်း များတွင်လည်းကောင်း တယောက်မျှရှိလိမ့်မည်မထင်ပေ။ ကျောင်း၌လည်းကောင်း၊ အိမ်၌လည်း ကောင်း စိတ်ချလက်ချ အေးအေးဆေးဆေး နေရသည်ဟူ၍ တနာရီမျှမရှိခဲ့ချေ။ ကျောင်း၌ရှိစဉ် ကြွေးရှင်ကျောင်းသား၏ မျက်နှာကိုကြည့်နေရ၏။ သူစိတ်မထင်လျှင် ၎င်းနေ့အဖို့ ပိုက်ဆံနှစ်ပြား ပေးဆပ်ပြီးသည့်အထဲမှပင် ကြွေးဟောင်းတောင်းပြီး ကျွန်ုပ်၏စာအုပ်ကလေးများကို ဆွဲ၍လုတတ်၏။ ဤအဖြစ်ကို ဆရာတော်သိမည့် အရေးအတွက်လည်း ကျွန်ုပ်ပင်ပူပန်ရ၏။ အိမ်၌ရှိစဉ်တွင်လည်း

ကြေးတင်ခြင်းအကြောင်းကို မိဘများ၏နားသို့ ပေါက်ကြားမည်ကိုလည်း ကျွန်ုပ်ပင် ပူပန်ရသည်။ ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ စိတ်ပူရသောကျောင်းသားသည် ‘ဤကျောင်းထိုကျောင်းတွင် သာမက ဤခေတ် ရှေးခေတ်များတွင်လည်း ရှိပါလေမည်လော’ ဟု အောက်မေ့မိသည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် ဖဆပလ အစိုးရက ကျွန်ုပ်အား ထောင်သို့ပို့ရုံမက ထောင်ထဲ၌ ‘တိုက်ပိတ်’ ခံရသည့်အခါ ‘ငါ့မှာ လက်ငင်း အပြစ်မရှိသော်လည်း ငယ်စဉ်က စာကလေးမွေးခဲ့ဘူးသည့် အပြစ်ကြောင့် ဖြစ်တန်ရာသည်’ ဟု စဉ်းစားမိဘူးရာ ထိုကျောင်းသားအကြောင်းကို ယခုသတိရသောအခါ၌ ‘ငါသည် ဘဝ၌ ချစ်တီး ဖြစ်ခဲ့ဘူးလေသလော’ ဟု တွေးတောမိပါတော့သည်။ ထိုကျောင်းသားသည် ဤစာရေးသော အချိန် တွင် အသက်ရှင်လျက်ပင်ရှိသေး၍ ၎င်းအား တခါတရံ တွေ့မြင်ရသောအခါများတွင် အာဇာတ ထားခြင်း မရှိသော်လည်း ‘ငါ၏ဘဘာဝတွင် ဆူးကြီးတချောင်းပေါက်လာအောင် ဖန်တီးသူကား သူပင်ဖြစ်သည်’ ဟု သတိမရပဲ မနေနိုင်အောင် ရှိပါတော့သည်။

မြိတ်ဆရာတော်

မြိတ်ဆရာတော်၏ကျောင်းမှာ ဒက္ခိဏဝန်တိုက်တွင်သာမက မန္တလေးမြို့ပေါ်ရှိ ဘုန်းကြီးကျောင်းများ အနက်တွင် ကျောင်းသား အစည်ကားဆုံးသော ကျောင်းဖြစ်၍ ကျောင်းသားမိဘများ သည်လည်း မန္တလေးသားများအား ရေတွက်ခြင်းအလိုငှာ တယောက်စီ ၁၂၂၃ စသည်ဖြင့် ရွတ်ဆိုစေရာ နောက်ဆုံး ကျောင်းသားက ၆၄ ဟု ဆိုလိုက်ခြင်းကို ကျွန်ုပ်မှတ်မိပါသေးသည်။ မှတ်မိပုံမှာ ထိုကျောင်းသားသည် ရောင်ထုံးကလေးနှင့် ရှေ့သို့ကိုင်းကာ သူ့အလှည့်ရောက်အောင် စောင့်ကြည့်နေရာမှ သူ့အထက်က လူက ၆၃ဟု ဆိုလိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် သူက “ခြောက်၊ ခြောက်၊ ခြောက်ဆယ့်လေး” ဟု ဆိုလိုက်ရာ တကျောင်းလုံး ဝိုင်း၍ရယ်လိုက်ကြ၏။ ကျွန်ုပ်လည်း အခြားကျောင်းသားများနှင့်အတူ ရယ်လိုက်မိသည်။ ထိုသူငယ်မှာ ‘စကားထစ်’ သူတယောက်ဖြစ်လေရာ ကျွန်ုပ်မှာလည်း ထိုနေ့မှစ၍ စကားထစ်လာတော့သည်ဟု မှတ်မိသည်။ အခြားကျောင်းသားများအား ‘မကူး’ ပဲ ကျွန်ုပ် တယောက် တည်းကိုသာ ကူးရခြင်းမှာကား (ဟုတ်မဟုတ်အပထား၍) ကျွန်ုပ်၏ထင်မြင်ချက်ကို သက်ဆိုင်ရာ နေရာတွင် ဖော်ပြပါမည်။

ထူးခြားသောဆရာတော်

မြိတ်ကျောင်း (‘ဘိတ်ကျောင်း’ ခေါ်ကြသည်။) ၏ စည်ကားခြင်းအကြောင်းရင်းမှာ ဆရာတော် ဦးနန္ဒသည် မြိတ်နယ်သားဖြစ်၍ အင်္ဂလိပ်လက်အောက်သို့ အလျင်ဆုံးကျရောက်ခဲ့သည့် နယ်ဖြစ် သည့်အလျောက် မန္တလေးမြို့တွင် ခေတ်အမှီဆုံးသော ရဟန်းတပါးဖြစ်၏။ ခေတ်မှီပုံကား ဘုန်းကြီး

ကျောင်းသားတိုင်းသည် ရဟန်းပြုကြမည်မဟုတ်ပဲ လူ့အဖြစ်နှင့် ဝမ်းစာရာမှီးကြရမည် ဖြစ်သော ကြောင့် အနည်းဆုံး အတွက်အချက် (ဂဏန်းသချာ်) တတ်ကြမှ ဖြစ်မည်ဆိုကာ “ဘောဒေပုတ္တ” မှု လောက်နှင့် မပြီးစေပဲ လက်ထောက်ဆရာများထားကာ လောကီပညာ သင်ပြစေ၏။ အစိုးရကလည်း ခေတ်မှီသောဘုန်းတော်ကြီးဟု နားလည်ကာ လက်ထောက်ဆရာများအတွက် လခပေး၏။ ဒုတိယ အကြောင်းတရပ်မှာလည်း မြိတ်ဆရာတော်သည် ထွတ်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကျောင်းတွင် သီတင်းသုံးခဲ့စဉ်က သတိပဋ္ဌာန်နည်းအတိုင်း အားထုတ်ခဲ့၍ (အရိယာဖြစ်သည်ဟု မိဘများလည်း ယုံကြည်သည်။ ကျွန်ုပ်လည်း ဤနောက်ပိုင်းတွင် ယုံကြည်သည်။) မဂ်တရားဖိုလ်တရား ဟူသည်မှာ ရစေကောင်းသောခေတ် ရှိသေးသည်ဟု ဟောပြောရုံမက အားထုတ်လိုသူများအားလည်း နည်းလမ်း ညွှန်ပြတော်မူသည်။ ထိုခေတ်တွင် (လယ်တီဆရာတော်လည်း မကျော်ကြားသေးသဖြင့်) နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ် ဟူသည်မှာ ရနိုင်သောခေတ် မရှိတော့ပြီဟု မြန်မာပြည် ရဟန်းလောကတခုလုံးက ယူဆလျက်ရှိရာ ‘လူ’ ဆိုသည်မှာကား ရဟန်းများပြီးလျှင် ပြီးကြရသောခေတ်ဖြစ်၏။ ဤတွင် ဒက္ခိဏဝန်တိုက်ရှိ ဂိုဏ်းချုပ်ဆရာတော်များသည် ဂဏန်းသချာ်သင်ပေး၍ ကျောင်းသားစဉ်ကားခြင်းကိုလည်း ကြည့်လို ဟန်မတူ၊ မဂ်ဖိုလ်ကို ရစေကောင်းသေးသည့် ဆိုခြင်းအတွက်လည်း ‘နားကလော’ ဟန်တူရလေကား မြိတ်ဆရာတော်ကို ‘ကြည့်’ ကြလေ၏။

‘စာဖြူ’ သင်ရတော့မည်

ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ ကျွန်ုပ်အသက် ကိုးနှစ်သားအရွယ်တိုင် ရောက်လတ်သော် မော်လမြိုင်မြို့ ကော့ကရိတ်ရွာမှ ဘွဲ့တော် ဦးတိလောကခေါ် ရဟန်းတပါးသည် မန္တလေးမြို့သို့ ကြွရောက်လာရာ အင်္ဂလိပ်စာတတ်ဖြစ်၍ ကျောင်းသားများအား အင်္ဂလိပ်စာသင်ပေးလိုသည် ဆိုသောကြောင့် မြိတ် ဆရာတော်၏ကျောင်းနှင့် အံကျဖြစ်နေတော့သည်။ အခြားသော ဘုန်းကြီးကျောင်းများမှာ ဂဏန်း သချာ်ကိုမျှ သင်ပေးဖို့ သဘောမတူပဲရှိရာ အင်္ဂလိပ်စာ (စာဖြူ)မူကား လက်ခံဖို့ဝေးသေး၏။ ဤတွင် ဦးတိလောကမှာ မြိတ်ဆရာတော်၏ ကျောင်းတွင် သီတင်းသုံး၍ စုဆောင်းပြီး ရရှိထားသော ကျောင်းသားသုံးလေးဆယ်တို့အား အင်္ဂလိပ်စာသင်ပြပေးလေရာ ကျွန်ုပ်မှာလည်း တယောက် အပါ အဝင်ဖြစ်၏။ လက်ရှိကျောင်းသားပေါင်း ၆၀ကျော်အနက် ‘စာဖြူ’ သင်တော့မည်ဆိုသဖြင့် အချို့ လည်း နုတ်ထွက်၍ အချို့လည်း တိုးလာလေရာ နုတ်ထွက်သွားသည့် ကျောင်းသားများအနက် ကျွန်ုပ်၏ ‘ချစ်တီး’လည်း ပါသွားပြီဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ ဝန်ထုပ်ကြီးတခု ကျခဲ့ပေပြီ။

ဈေးချိုတော် ပထမမိး

ထိုအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်၏မိဘများသည် ဘုန်းကြီးကျောင်းနှင့် ‘တပြ’ ခန့် လောက်သာဝေးသော ရိုင်တန်းအရပ်မှ ၁၇ ‘ပြ’ ဝေးသည့် ရန်နှင့်တံခါးကို ပြောင်းရွှေ့ကြပြန်လေပြီ။ ထိုအရပ်သို့ မပြောင်းရွှေ့မီ ရိုင်တန်းရပ်၌နေစဉ်က ကျွန်ုပ်အတွက် မှတ်လောက်သားလောက် သင်ခန်းစာကြီးတခု ရစေသော အဖြစ်အပျက်တခုကို ဖော်ပြလို၏။ တညသ၌ ဈေးချိုတော်ကြီးကို ပထမအကြိမ် မီးလောင်လေရာ ကျွန်ုပ်တို့နေအိမ်နှင့် ဈေးချိုတော်ကြီးမှာ ရွှေတချောင်းမျှသာ ခြားသည်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်၏ တသက်တာတွင် မီးအကြီးအကျယ်လောင်ခြင်းကို ပထမအကြိမ် ‘ဂရင်းစတင်း’ မှ ကြည့်ရခြင်းဖြစ်သည်။ တည၌ပတ်လုံး လောင်ခြင်းကို တည၌ပတ်လုံးလိုပင် တရပ်လုံး ထိုင်ကြည့်ကြ၏။ ရေစက်များ ဟုတ္တိပတ္တိ မရှိသေးသည့်ခေတ်ဖြစ်၍ တပိုင်းတစမျှ ငြိမ်းသတ်ထားသည့် နေရာများတွင် တခဏတာမျှသာ ငြိမ်း၍ တအောင့်မျှကြာလျှင် တဖန်ထ၍ တောက်လောင်ပြန်လေသည်။ ပစ္စည်းမျိုးစုံ လောင်ခြင်းဖြစ်၍ ညှော်နံ့အမျိုးစုံနံ့ကြာရသည့်ပြင် ပေါက်ကွဲသံအမျိုးမျိုးလည်း ကြားကြရ၏။ မီးတောက်များသည် တနေရာ၌ တခါတရံ ငြိမ်းတော့မည်ကဲ့သို့ဖြစ်ပြီးမှ ဆီ၊ ရေနံဆီ စသော လောင်စာများသို့ ကူးစက်ရာတွင် မိုးထိုးသည့်မီးတောက်ကြီးများ ဟုန်းကန်ထ၍ တောက်လာပြန်၏။ သို့ဖြစ်ရာတွင် ငိုက်မျဉ်းစပြုလာသော မီးကြည့်ပရိသတ်ကြီးမှာ မျက်လုံးများပြဲ၍ လာကြပြန်သည်။

ငွေရွှင်သောရက်ပိုင်း

မီးလောင်ပြီးသည့်နောက် ရက်သတ္တပတ်ကျော်ကျော်မျှအတွင်း၌ မီးလောင်ကွင်းကြီးသည် ကျွန်ုပ်တို့ကျောင်းသားအရွယ် သူငယ်များအဖို့ရာ၌ အင်ပိုလိုင်စင်ဌာနကြီးတခု ဖြစ်နေတော့၏။ ၁၉၅၀ပြည့်နှစ်လောက်ဆီက ရန်ကုန်သို့ ကျွန်ုပ်ဆင်းသွားရာတွင် နေ့ချင်းညချင်း သူငွေဖြစ်သွားသည့် ‘ဘိုင်ကုန်သည်’ များ အကြောင်းကို စီးပွားရေးသမားအချင်းချင်း ပြောကြခြင်းများ ကြားရသည့်အခါ ကျွန်ုပ်မှာ ငယ်စဉ်က ဈေးချိုတော်မီးလောင်ကွင်းကြီးကို ဘွားကန်သတိရမိသည်။ နံနက်လင်းသည်နှင့် တပြိုင်နက် ပုပုရွရွဟူသမျှသည် မီးလောင်ကွင်းကြီးသို့ လျှောက်လာကြ၍ သံကောက်တချောင်းစီနှင့် ဤဟာကိုလှန် ဟိုဟာကိုဖွင့် စသည်ဖြင့် အနံ့အပြား ထိုးဆွမွေနှောက် ရှာဖွေကြလေရာ နေဝင်သည့် အဆုံး၌ တကျပ် နှစ်ကျပ် ငါးကျပ်တန်များကို လူတိုင်းလိုရ၍ ၅ဝိတန် ၁ဝဝိတန် တိုင်အောင် ရကြသူများလည်း ရှိကြလေသည်။ အချို့မှာ ရွှေဆိုင်ငွေဆိုင်တန်းမှ ရွှေခဲငွေခဲများကိုပင် ရရှိကြသည်ဆို၏။ ပြာပုံထဲမှာ ရှာ၍ရကြသော ပစ္စည်းများကို စောင့်၍ဝယ်ယူကြသည့် လာဘ်မြင်သူများလည်း ရန်ကုန်ကြက်တန်းပမာ ပေါ်လာကြသည်။ ကျွန်ုပ်သည်လည်း မိဘများမသိစေပဲ ကျောင်းအားလပ်ချိန်တွင် အခြားကျောင်းသားကြီးများနှင့်အတူ လိုက်၍ ပြာပုံကိုမွေခြင်းဖြင့် တနေ့လျှင် သုံးပဲလေးပဲမျှ ရရှိလေရာ မုန့်ဖိုးနှစ်ပြားသာရသော သူငယ်တယောက်အဖို့၌ လာဘ်သပ်ပကာရွှင်လှ၍ လွန်စွာ ကျေနပ်ခဲလေ၏။

‘ဈေးသမား’ ဖြစ်လာကြခြင်း

ကျွန်ုပ် အထူးသဖြင့် တင်ပြလိုသောအခြင်းအရာမှာ ပိုက်ဆံရွှင်ဘူးခြင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်ပျက်စီးလာရ ပုံပင် ဖြစ်လေသည်။ ဈေးချိုတော်ကြီး ပြာပုံဖြစ်စဉ်က သုံးပဲတမတ် သုံးနိုင်သော ကျောင်းသားများ သည် ပြာပုံပေါ်တွင် ဆိုင်တန်းများ ဖြစ်လာသောအခါ၌ ပိုက်ဆံဝင်ပေါက် မရှိကြတော့သဖြင့် ကြိမ်ကြိရာ ကြိရတော့သည်။ (ထိုခေတ်ကမူ ခေါက်ဆွဲတလုံး တပဲ၊ မုန့်တီနှစ်ပြား၊ ဖာလူဒါ ခွက်ကလေး တပဲ၊ ခွက်ကြီးတမူး၊ စီးကရက် တပြား လေးလိပ်၊ ‘ဖင်ဆီစွပ်’ သုံးလိပ် ရသောခေတ် ဖြစ်သောကြောင့် သုံးပဲတမတ်ဆိုလျှင် သဋ္ဌေးသားမျိုးသဖွယ် သုံးနိုင်ကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျောင်း၌ သဋ္ဌေးဦးဘဇံ၏ သားတယောက်ရှိရာ သူပင် မုန့်ဖိုးခြောက်ပြားသာရသည်။) ကျောင်းသားများသည် ဈေးချိုပြာပုံ (စားကျက်) ကွယ်ပျောက်၍ တဲတန်းဆိုင်များ ပေါ်ပေါက်လာရာတွင် (လိုက်စင်ပိတ်လိုက် သော ကုန်သည်ကြီးများက သို့) စီးပွားရေး အကျပ်အတည်းတွေ တွေ့ကြုံရလေ၏။ ဤတွင် အချို့ကျောင်းသားများသည် ဈေးဆိုင်များမှ အလစ်နှိုက်သောစနစ်ကို တီထွင်ကြ၏။ အထူးသဖြင့် ကုန်စုံရောင်းသော ကျူလီယာဆိုင်များမှာ ၎င်းတို့ကျက်စားရာသောဌာနဖြစ်၏။ ကျောင်းသား ခပ်ကြီးကြီး လေးငါးယောက်တို့သည် ကျောင်းအားချိန်တွင် ဈေးချိုသို့သွား၍ ပြန်လာသောအခါ၌ ဂေါ်လီများ၊ မင်အိုးများ၊ လက်ကိုင်ပုဝါများ၊ ခဲတံများ အစရှိသည့် ပစ္စည်းကလေးများ အသီးသီး ပါလာကြရာ တယောက်လျှင် ငါးမူးတန်၊ ခြောက်မူးတန် စသည်ဖြင့်ရခဲ့ကြ၏။ ၎င်းတို့၏ ‘ပွ’ ခြင်းကို မြင်ကြရ၍ ဈေးချိုသွားသော ကျောင်းသားအရေအတွက် ပွားများလာရာ နောက်ဆုံးတွင် ပိုက်ဆံ ရွှင်သော သဋ္ဌေးသားနှင့် လက်ဖွာသောမိဘတို့၏သား အနည်းငယ်မှတစ်ပါး ဈေးသမား ဖြစ်ကုန်ကြ လေတော့သည်။

အတုမြင်အတတ်သင်

တနေ့သ၌ ကျွန်ုပ်သည်လည်း ကျောင်းသားကြီးများ၏ ပိုက်ဆံရွှင်ခြင်းကို သွားရည်ကျလျက်ရှိစဉ် ကျွန်ုပ်ကိုခင်မင်သော ကျောင်းသားကြီးတယောက်က “ဟေ့ကောင်ဖေသိန်း၊ ငါနဲ့လိုက်ခဲပါလားကွ၊ ဘာမှမခက်ဘူး၊ ငါလုပ်သလိုသာ ကြည့်လုပ်” ဟု ဆိုကာ လစ်ပုံလစ်နည်းကို သွန်သင်လေရာ ကျွန်ုပ် လည်း လိုက်ပါသွားလေ၏။ ကျွန်ုပ်တို့အဖွဲ့မှာ သုံးလေးယောက်ရှိ၍ ကျွန်ုပ်သည် သူတို့၏ လစ်ပုံ လစ်နည်းကို လက်တွေ့သင်ခန်းစာ ယူရုံသာယူခဲ့ပြီး ပထမတစ်ခေါက်ပြန်လာခဲ့၏။ ဒုတိယတစ်ခေါက် ၌မူ ကျွန်ုပ်၏ အဖွဲ့သားများက ပစ္စည်းများဝယ်ချင်ပြု၍ ဈေးဆစ်လျက်ရှိကြစဉ် ကျွန်ုပ်သည် ဖလ်ဂေါ်လီဒိုးကြီးတလုံးကို နှိုက်ယူ၍ ခါးပိုက်ထဲသို့ ထည့်လိုက်၏။ နှိုက်ယူသောအခါတွင် လက်တုန် သော်လည်း ခါးပိုက်ထဲသို့ ထည့်ပြီးသည့်တိုင်အောင် ဆိုင်ရှင်က မမြင်သောကြောင့် ‘တယ်ဟုတ်တဲ့ အလုပ်ပါတကား’ ဟု နှစ်သိမ့်မိ၏။ ထိုခဏ၌ အခြားဆိုင်မှ ကျူလီယာကုလားတယောက် ပြေးလာ၍ ကျွန်ုပ်၏ခါးပိုက်ကို နှိုက်စမ်းသည်တွင် ဖလ်ဂေါ်လီကြီးကို တွေ့သွား၏။ ဤတွင် ဆိုင်ရှင်ဆင်းလာ၍

ကျွန်ုပ်၏နယ်သယ်ကို တချက်နှစ်ချက်ပုတ်ပြီး ဂါတ်တဲသို့ပို့ရန် ဆွဲခေါ်လေရာ ကျွန်ုပ်၏အဖွဲ့သားများ ပိုင်းလာကြ၍ “ဟေ့ ဘာလဲကွ ကုလား၊ ကလေးကို မင်းဘာလုပ်တာလဲ၊ မင့်တဆိုင်ထဲ ဖလ်ဂေါ်လီ ရောင်းသလား၊ ဟိုဘက်တန်းဆိုင်က သူဝယ်ခဲ့တာ၊ ငါတို့သိတယ်၊ ပေး ဂေါ်လီ” ဟု ဆိုကာ ကလားလက်ထဲမှ ဂေါ်လီကို လုယက်၍ ဆဲဆဲဆိုဆိုနှင့် ထွက်လာခဲ့ကြလေ၏။ ၎င်း ဖလ်ဂေါ်လီကို ကျွန်ုပ်ရသော်လည်း ထင်သလောက် မလွယ်ကူလှဟု ဆုံးဖြတ်ကာ ထိုလူစုနှင့်လည်း မလိုက်ဝံ့၊ သူတပါး၏ ပစ္စည်းကိုလည်း မနှိုက်ဝံ့တော့ပဲ သင်ခန်းစာရခဲ့ပါသည်။ ထိုအခေါက်တွင် အောင်မြင် ပါက ဘယ်မျှလောက်ကြာအောင် နှိုက်နေဦးမည် မဆိုနိုင်ပေ။

ကြားရခဲ့သော အင်္ဂလိပ်စာသံ

မြိတ်ဆရာတော်၏ ကျောင်း၌ ဦးတိလောကရောက်လာ၍ အင်္ဂလိပ်စာ သင်စပြုသည်တွင် မိဘများ သည် ကျောင်းနီးသော ရိုင်တန်းရပ်မှ ရင်နှင်တံခါးသို့ ရွှေ့ပြောင်းကြပြန်၏။ ရန်နှင်တံခါးနှင့် ဒက္ခိဏဝန်တိုက်မှာ ၁၇ ‘ပြ’ ဝေးသော်လည်း မိဘများသည် မြိတ်ဆရာတော်ကို ကြည့်ညိုသည်က တကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်အားလည်း အင်္ဂလိပ်စာ သင်စေလိုသည်တကြောင်းကြောင့် အရပ်ရွှေ့သော်လည်း ကျောင်းမရွှေ့ပဲ ဤဝေးလှသောခရီးကို နေ့တိုင်း အသွားအပြန် လမ်းလျှောက်စေ၏။ ရန်နှင်တံခါး ရပ်ကွက်မှာ မိခင်၏ဆွေမျိုးများ နေထိုင်ကြသော ရပ်ကွက်ဖြစ်လေရာ (ကျွန်ုပ်၏အဘိုးလည်း ရှိသေး သည်။) ကျွန်ုပ်သည် သူငယ်တန်း ‘ပရိုင်မာ’ ဖတ်စာအုပ်တွင် စီ-အေ-တီ-ကက်တ် (Cat) အာရ်- အေ-တီ ရက်တ် (Rat) အက်စ်-အေ-တီ ဆက်တ် (Sat) စသည်ဖြင့် ဖတ်ပြသောအခါ အဘိုးနှင့် တကွ မိခင်၏ ဆွေမျိုးများသည် ပိုင်းအံ့နားထောင်ကြရင်း ‘လျှာလိပ်သံ’ ပါ၍ ပီသသည်၊ နားထောင် ၍ ကောင်းသည် စသည်များဖြင့် ချီးမွမ်းကြသောကြောင့် ကျွန်ုပ်ရင်ကော့၍ ဂုဏ်ယူမိခြင်းကို မှတ်မိပါ သေးသည်။ ထိုစဉ်က အင်္ဂလိပ်စာဟူသည်မှာ အရပ်သူအရပ်သားများအဖို့ ကြားရခဲ့လှသောကြောင့် အိမ်နီးနားချင်းများပင် လာ၍နားထောင်ကြသည်။ ကျွန်ုပ်၏အဘိုးကမူ အခြားသော ရှေးလူကြီးများ ကဲ့သို့ ‘စာဖြူ’ ဟူ၍ မရှုတ်ချသည့်ပြင် “ငါ့မြေးတယောက် ‘လူစုံ’ ကလေး ဖြစ်တော့မယ်” ဟု ဝမ်းသာ အားရ ပြောရှာသေး၏။ ကျွန်ုပ်ကလည်း နောက်ပိုင်းတွင် အဘိုးနှင့် ‘စုံ’ ၍ ပြလိုက်ခြင်းကို အဘိုး တယောက် မြင်မသွားရရှာဟု ယခုသတိရမိသေးသည်။

အာဂုံဆောင်သောခေတ်

နေအိမ်မှ ကျောင်းသို့ သွားသောအခါ ကျွန်ုပ်သည် စိန်ပီတာကျောင်းအနီးမှ ဖြတ်သွားရ၍ အလွန်တရာ အင်္ဂလိပ်စကားပြောသည့် စိန် ပီတာ ကျောင်းသူများ ပြောသံကို ကြားရသည်တွင် အလွန်ပြောချင်၍

ငါလည်း တနေ့တော့ ပြောလိုက်ရဦးမည်ဟု အားခဲထား၏။ ထိုစဉ်က ကျွန်ုပ်မှာ နှုတ်လျှာသွက်လက် သော သူငယ်တယောက်ဖြစ်၍ စကားအနည်းငယ်ထစ်သော်လည်း ရွံ့ရှက်ခြင်းမရှိပဲ စိန်ပီတာကျောင်းမှ အသိကျောင်းသားကလေးတယောက်နှင့် ၎င်းတို့ကျောင်းအနီး ဆုံမိကြသည်တွင် ကျွန်ုပ်က တတိယ တန်း ဖတ်စာ (Royal Reader) ထဲမှလည်းကောင်း၊ နဲ့စ်ဖီးလ်ဒ် (Nesfield) ၏ သဒ္ဒါစာအုပ် ထဲမှလည်းကောင်း ရွတ်ဆိုပြလိုက်ရာ ၎င်းကျောင်းသားမှာ အတော်မျက်လုံးပြူး၍သွား၏။ (ကျွန်ုပ်တို့ ၏ဆရာ ဦးတိလောကသည် ဖတ်စာအုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ သဒ္ဒါစာအုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပထမတန်းမှ တတိယတန်းတိုင်အောင် အာဂုံဆောင်စေရာ ကျွန်ုပ် အထက်တန်းများသို့ ရောက်သောအခါ အင်္ဂလိပ် စာ၌ ပထမရ၍ ကြီးပြင်းလာသောအခါ၌လည်း အင်္ဂလိပ်စာရေးတတ်သည်ဟု နာမည်ရခြင်းမှာ ငယ်စဉ်က အာဂုံဆောင်ခဲရခြင်းသည် အကြောင်းတရပ် ဖြစ်ချေသလောဟု စဉ်းစားမိသည်။)

အနည်းနည်းဆော့ခြင်း

ဤအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်၌ အကျင့်ဆိုးကလေးများ ဝင်လာခဲ့သည်။ မိခင်၏ မောင်ကြီးမှ မွေးသည့် သားကြီး (ကျွန်ုပ်၏အစ်ကို) မောင်ပုအား အင်္ဂလိပ်စာတတ်စေလို၍ ကျွန်ုပ်တို့၏ မြိတ်ကျောင်းသို့ အပ်နှံလေရာ ပထမ၌ ကျွန်ုပ်အဖို့ သွားဖော်ပြန်ဖော်ရသည်ဆိုကာ အလွန်နေရာကျ၏။ နှစ်ယောက် သား အတူသွားအတူပြန်ကြရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ရွှေတချောင်းမြောင်းပေါင်တလျှောက်တွင် ဂေါ်လီ တလုံးစီနှင့် ထွေခင်းလျက် လျှောက်လာကြ၏။ ထွေခင်းခြင်းဟူသည်မှာ တယောက်၏ဂေါ်လီကို တယောက်က ထိမှန်အောင် တလှည့်စီပစ်ရင်း လမ်းလျှောက်လာကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဤနည်းမှာ ကစား ရင်း လမ်းလျှောက်လာကြခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ခြေညောင်းမှန်းမသိဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း တည့်တည့် ဖြောင့်ဖြောင့် လမ်းလျှောက်ခြင်းမဟုတ်ပဲ ကွေ့ကွေ့ကောက်ကောက်နှင့် ဂေါ်လီကို ကောက်ယူရခြင်း၊ မှန်းချိန်ရခြင်း၊ တလှည့်စီပစ်ရခြင်းတို့ကြောင့် အလွန်အချိန်ကုန်လှသဖြင့် ညနေ၄နာရီတွင် ကျောင်းမှ လွတ်လိုက်သော်လည်း နေဝင်စုပ်စုပ်ကန်းမှ အိမ်သို့ရောက်လာကြသည်။ တခါတရံတွင်လည်း ထွေခင်းရခြင်းကို ငြီးငွေ့လာကြသည်နှင့် တနည်းတဖုံ ပြောင်း၍ဆော့ကြသေး၏။

တမျိုးတဖုံဆော့ခြင်း

ရွှေတချောင်းမြောင်း ဘောင်တလျှောက်ရှိ ရေစပ်တွင် ကနဦးပင်များ၊ ဆင်နှာမောင်းပင်များ၊ ကုလား မျက်စိပင်များ ပေါက်ရောက်လျက်ရှိရာ ၎င်းအပင်များ၏ ထိပ်ဖျား၌ အနီရောင်၊ အဝါရောင်၊ အညို ရောင်ရှိသော ပုစဉ်းကောင်များ နားလျက်ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်သည် မြင်းမြီးတပင်စီ ရှာ၍ တဘက်အဖျားကို ဝါးခြမ်းတခု၏ ထိပ်၌ချည်ကာ အခြားဘက်အဖျားတွင် နှမ်းစေ့ပမာဏရှိသည့်

ပျားဖယောင်းလုံးကလေးကို ကပ်ထား၏။ ထို့နောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤနည်းပြင်ဆင်ထားသော 'မြားတံ' တခုစီ ကိုင်လျက် အပင်ကလေးများထိပ်တွင် နားလျက်ရှိသော ပုစဉ်းကောင် ကလေးများ၏ ရှေ့တွင် ဖယောင်းလုံးကလေးကို ပြရာ (၎င်းတို့၏အစာ) ပိုးကောင်ကလေး ထင်မှတ်သည်နှင့် ဝီကနဲ မြည်ကာ ထပျံလာပြီးလျှင် ဖယောင်းလုံးကလေးကို လှုပ်၍လှုပ်၍ ဖမ်းလိုက်၏။ ၎င်း၏သွားများသည် ဖယောင်းလုံးတွင် စူးဝင်၍ ပြန်နုတ်ရန် မဖြစ်နိုင်ပဲရှိရကား ကျွန်ုပ်တို့သည် ပုစဉ်းကောင်ကို အလွယ် တကူ ဖမ်းယူနိုင်သည်။ (ဥရောပတိုက်သားများ ငါးမျှားခြင်းအလုပ်ဖြင့် အပျင်းဖြေကြသည်ဟု ကျွန်ုပ် ဖတ်ရသောအခါ ငါတို့ပုစဉ်းဖမ်းခြင်းမျှလောက် ပျော်ပါလေစေ' ဟု အောက်မေ့မိသည်။ သူတို့သည် ရေအောက်၌ရှိသော ငါးကောင်ကို မမြင်ရပဲ ငါးစာဖြင့် မြူကြရခြင်းဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်တို့ကား ပုစဉ်း ကောင်ကို အထင်အရှားမြင်နိုင်၏။ အချို့ပုစဉ်းသည် ရုတ်တရက် ကိုက်ဖမ်းခြင်းမပြုသေးပဲ သူ၏ ဦးခေါင်းတွင် တည်ရှိသော မျက်လုံးများကို 'ကလယ်ကလယ်' လုပ်ကာ မသင်္ကာသောအမူအရာဖြင့် စူးစမ်းဆင်ခြင်နေသည်တွင် မြင်းမြီးဖျား၌ရှိသော ဖယောင်းလုံးကလေးကို ပိုးကောင်နှင့်တူအောင် လှုပ်ပေးရသည်များမှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းလှသည်။ တခါတရံတွင် ပုစဉ်းကောင်သည် ဖယောင်း လုံးကလေးကို ကိုက်ဖမ်းတော့မည်လုပ်ပြီးမှ ရစ်ပတ်ပျံသန်းကာကြည့်၍ 'နင်တို့လောက်များ ပါးလို့ ဟယ်' ဟု ဆိုသည့်သဘောနှင့် ဝီကနဲမြည်ကာ ပျံပြေးသွားလေတော့၏။) ကျွန်ုပ်တို့သည် မိထားသော ပုစဉ်းများကို ဘာမျှမလုပ်တတ်။ အင်္ကျီအိတ်ထောင်ထဲတွင် လက်ကိုင်ပဝါဖြင့် ဖိထား၍ အိမ်အနီးသို့ ရောက်သောအခါမှ လွှတ်ပစ်ခဲ့ကြလေသည်။

ရွှေတချောင်း၏ ဖြားယောင်းမှု

ကျွန်ုပ်တို့ ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်သည် ရန်နှင့်တံခါးမှ ကျောင်းသို့ ထွက်လာကြရာတွင် ရှေးဦးစွာ ရွှေတချောင်းကို ဖြတ်ကျော်သည့် အမြောက်တန်းတံတားသို့ ရောက်ကြ၏။ ထိုနေရာမှစ၍ ဒက္ခိဏ ၀န်တိုက်ဘက်သို့ ချိုးဝင်ရသည့် ဆိုင်းတန်းတံတားသို့ မရောက်မီ ရေဆိပ်ပေါင်း တဒါဇင်ခန့်မျှရှိရာ ဝိဇယမင်းသား၏ နောက်ပါတပည့်များအား ဘီလူးမများက အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ဖြားယောင်း သွေး ဆောင်လေတော့သည်။ ထိုခေတ်က ရွှေတချောင်းမှာ ယခုကဲ့သို့ ရေဆိုးမြောင်းမဟုတ်၊ မတ္တရာ အထက်မှ စီးဆင်းလာခဲ့၍ လွန်တောင်း၊ ဝါးရင်းတုတ်၊ တောင်ပြုံး၊ သရကန်၊ ကန်ပိုင် စသော ရွာ များကို ဖြတ်ကျော်ပြီးလျှင် အိုးဖိုကိုကျော်၍ မန္တလေးမြို့ထဲသို့ ဝင်လာသည့် ရေရှင်ချောင်း ဖြစ်သော ကြောင့် အတော်ကြည်လင်၍ တသွင်သွင်စီးဆင်းလျက်ရှိ၏။ ရေကိုမြင်ရလျှင် (သေတော့မှ သေရော) ပြေးဆင်း၍ ခုန်ပေါက်ယက်ကူးချင်တတ်သော ကျောင်းသားအရွယ် ကျွန်ုပ်တို့ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်မှာ ရေဆိပ်တိုင်း၌ အခြားသူငယ်ကလေးများ ပျော်ရွှင်စွာရေချိုးကြခြင်းကို မြင်ရခြင်း၊ တဘွမ်းဘွမ်း ကူးယက်ကြသော ရေသံနှင့် မြူးတူးအော်ဟစ်ကြသော သူငယ်သံများကို ကြားရခြင်း၊ မှော်ပင် ကလေးများ မျောလက်ရှိသောရေမှ ရနံ့တမျိုးကို ရှုရှိုက်ရခြင်း၊ ရေ၏အေးမြသောအတွေ့ကို စိတ်ကူးဖြင့် လွမ်းရခြင်းတည်းဟူသော အာရုံအမျိုးမျိုးတို့၏ သွေးဆောင်မှုကြောင့် ရေဆိပ် တခုခုစီခု

တွင် ကြိတ်၍ခံနိုင်ကြသော်လည်း တတိယ၊ စတုတ္ထ စသည့် ရေဆိပ်များသို့ ရောက်ရာတွင်မူကား တယောက်၏မျက်နှာကိုတယောက် ကြည့်နေကြလေပြီ။ ဤအတောအတွင်း အတူတကွ ရေချိုးနေကျ ဖြစ်သည့် လူကလေးများက “ဟေ့ကောင်တွေ လာကြလကွာ၊ အစောကြီးရှိပါသေးတယ်” ဟု ဟစ်ခေါ်လိုက်ကြသော အခါတွင်မူကား ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက်သည် စာအုပ်ကလေးများကိုပစ်ချ၊ အဝတ်ကို ချွတ်၍ ပုံပြီးလျှင် ရေထဲသို့ ဒိုင်ဗင်ထိုးဆင်းလိုက်ကြလေတော့သည်။

စိတ်ဗေဒါ၏လက်သံလို

ကျွန်ုပ်တို့ မူလကြံရွယ်ချက်မှာ ခဏတဖြုတ် ရေချိုးပြီးနောက် ကျောင်းချိန်မှီအောင် တက်ကြရန် ဖြစ်၏။ တခါတရံလည်း ကျောင်းတက်မှီ၍ တခါတရံလည်း ကျောင်းတက်နောက်ကျသဖြင့် အရိုက်ခံကြရ၏။ ထို့နောက်တွင်မူ အပျော်ကြား၍ ကျောင်းချိန်လွန်သွားသော အခါများတွင် အရိုက်ခံရမည်ကို ကြောက်သည်နှင့် ကျောင်းမတက်ပဲ ကျောင်းပြေးဖို့ သဘောတူ ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြလေ၏။ တခါတရံတွင်လည်း အိမ်၌လုပ်ရန်ပေးလိုက်သည့်အလုပ် (Home Work) ကို မလုပ်ခဲမိကြသဖြင့် အရိုက်ခံရမည်ဟု သိသည်နှင့် ရေဆိပ်မှ တမင်မတက်ပဲ ကျောင်းပြေးလိုက်ကြ၏။ နောက်တနေ့တွင် နေမကောင်းသောကြောင့်ဟု လိမ်၍ပြောခြင်းအားဖြင့် အရိုက်လွတ်အောင် ကြိုးစားကြ၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ပညာရေးအတွက် မည်သည့်မိဘနှင့်မျှမတူအောင် ဂရုစိုက်တတ်သော ကျွန်ုပ်၏ဖခင်သည် ကျောင်းသို့ ရံဖန်ရံခါဝင်လာ၍ ယမန်နေ့က ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းမတက်ခြင်းနှင့် ဆုံးစည်းသည့်အခါ ကျွန်ုပ်တို့၏ အလိမ်ပေါ်၍ ‘နှစ်ထပ်ကွမ်း’ အရိုက်ခံကြရ၏။ ဆရာတော်သည် ကျောင်းပြေးသော ကျောင်းသားအား ကြမ်းပြင်ပေါ်တွင် အလျားမှောက်စေ၍ ခြေလက်များကို ကျောင်းသားလေးယောက်တို့က တဘက်စီကိုင်ထားစဉ် ကြိမ်လုံးဖြင့် ၁၀ချက်တိတိ ရိုက်လေ့ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ အရိုက်ခံရခြင်းကို ဖခင်မြင်ရသော်လည်း မကျေနပ်သေးသဖြင့် အိမ်သို့ရောက်သောအခါ၌ ထပ်၍ရိုက်သေး၏။ ဖခင်၏ လက်မှာ အသက်ကြီးပြီဖြစ်သော ဆရာတော်၏လက်ထက် ပြင်းသောကြောင့် နှစ်ဆသုံးဆ ပို၍နာ၏။ တခါက ကျွန်ုပ်အား ဖခင်ရိုက်၍ မောင်ပုအား သူ့အဖေ(မိခင်၏မောင်) ကရိုက်လေရာ သမီးယောက်ဖ နှစ်ယောက်သည် ကိုယ့်သားကိုကိုယ် ရိုက်ကြရာတွင် တယောက်နှင့်တယောက် သူ့ထက်ငါနာအောင် လက်စွမ်းပြကြသည့် လက္ခဏာနှင့် ဖခင်က ကျွန်ုပ်၏လက်မောင်းကို ဆေးပြင်းလိပ်မီးနှင့်ထိုးဆဲတွင် ဦးကြီးက မောင်ပု၏ငယ်ထိပ်ကို ပိန်းတန်းဖိနပ်ဖြင့် ခုတ်လိုက်သည်နှင့် သွေးများဖြာဆင်း၍ လာတော့သည်။ မောင်ပုမှာလည်း ကျွန်ုပ်၏မေးစေ့ အမာရွတ်ကဲ့သို့ ထိပ်တည့်တည့်တွင် သုံးလက်မခန့်ရှိသော အမာရွတ်ကြီးတခု သေရာပါသွားရှာသည်။ ကျွန်ုပ်၏ဖခင်မှာ အခြားသောဖခင်များထက် အရိုက်သန်သည် မှန်သော်လည်း ပညာလိုလားခြင်းနှင့် ကျွန်ုပ်၏မိုက်မဲခြင်းကို ကျွန်ုပ်နားလည်သည် ဖြစ်သောကြောင့် အထက်ပါ ရိုက်ခြင်းမျိုးအတွက် စိတ်ထဲ၌ မည်သို့မျှမရှိခဲ့ပါ။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏စိတ်ထဲ၌ ထိခိုက်စေသော ရိုက်ခြင်းများလည်းရှိ၍ သက်ဆိုင်ရာနေရာတွင်မှ ဖော်ပြပါမည်။

ဖခင်နှင့် ‘နင်လားငါလား’

ကျွန်ုပ်အား အင်္ဂလိပ်စာသင်ပြသည့် ဦးတိလောကမှာလည်း ကျွန်ုပ်၏ဖခင်နှင့် ‘နင်လားငါလား’ ဆိုရလောက်အောင် အရိုက်သန်လှသော ဆရာတပါးဖြစ်၏။ ရံဖန်ရံခါ ကျောင်းပြေးတတ်သည့် အထဲမှပင် အတန်းထဲ၌ ကျောင်းသားဆယ်ယောက်ရှိသည့်အနက် ဒုတိယသော်လည်းကောင်း၊ တတိယသော်လည်းကောင်း၊ လိုက်နိုင်ခဲ့သူဖြစ်၏။ ကျက်ရန်ပေးလိုက်သောစာကို နေ့တိုင်းစစ်၍ တလုံးမရလျှင် ကြိမ်လုံးဖြင့် တချက်ရိုက်လေ့ရှိရာ ကျွန်ုပ်ပင် တနေ့လျှင်အနည်းဆုံး သုံးလေးချက် အရိုက်ခံရသည်။ အရိုက်လွတ်သော ကျောင်းသားဟူ၍ကား တယောက်မျှမရှိခဲ့ချေ။ နေ့စဉ် တတ်သောစာကိုသာမက စာဟောင်းများကိုလည်း ရက်သတ္တပတ်တကြိမ် (အဖိတ်နေ့တိုင်း) ပြန်လည် စစ်ဆေးလေ့ရှိရာ ထိုနေ့အတွက်မှာမူကား ကြိမ်၂လုံး၃လုံး ဖြန်းဖြန်းကွဲရသည်ချည်းဖြစ်လေသည်။ သို့နှင့်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားများသည် ဦးပဉ္စင်းအကြောင်းကို တခွန်းမျှမကောင်းပြောခြင်း မကြားရ။ ဆရာက တပည့်အားရိုက်ခြင်းသည် ထုံးစံဖြစ်သည်ဟု လက်ခံကြ၍ ဆရာအပေါ်တွင် ချစ်ကြောက်ရုံသေစိတ် ရှိကြသည်ချည်း ကြုံခဲ့ရလေသည်။ တခါက ဦးပဉ္စင်း မကျန်းမမာရှိရာတွင် (စာသင်မှုရပ်နားခွင့်ရရှိ၍ ကျောင်းသားများထုံးစံအတိုင်း ဝမ်းသာကြသည့်အထဲမှပင်) ဦးပဉ္စင်း၏ ကျန်းမာရေးအတွက် မိဘသဖွယ် စိုးရိမ်ပူပန်ကြခြင်းကိုလည်း ကြုံရဘူးသည်။

ကျွန်ုပ်၏အစ်ကိုတဝမ်းကွဲ မောင်ပုနှင့် ကျွန်ုပ်မှာ ‘ကျောင်းပြေးရောဂါ’ စွဲကပ်လျက်ရှိကြ၍ မည်မျှပင် ရိုက်နှက်ဆုံးမသော်လည်း ရက်ပေါင်းနှစ်ဆယ်သုံးဆယ်မျှလောက်သာ ကျောင်းမှန်မှန်တက်ကြ၍ တနေ့တွင် ရေဆိပ်များ၏ ဖြားယောင်းမှုကြောင့် ကျောင်းပြေးမြဲတိုင်း ပြေးကြပြန်လေ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ လုပ်ကြံပုံကား ပျော်စရာကြီးတော့ မဟုတ်လှပါ။ ကျောင်းမတက်ရလျှင် ပြီးရောဆိုသော ‘ပျင်းစိတ်’ မျိုး ဝင်လာခြင်းသာ ဖြစ်တန်ရာသည်။ ရေဆိပ်၌ရေချိုး၍ မွန်းတည့်အချိန်ခန့်တိုင် ရောက်သောအခါ အလွန်ရေဝသဖြင့် နှုတ်ခမ်းများပြာ၍ ခိုက်ခိုက်တုန်ချမ်းအေးလာရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကုန်းပေါ်သို့ တက်၍ ပက်လက်လှန်ကာ နေလှန်းကြ၏။ ရင်ဘတ်ပူသောအခါ ဝမ်းလျားမှောက်၍ ကျောကို နေပူလှန်းကြ၏။ ဤသို့ဖြင့် တကိုယ်လုံး ရှမ်းရှမ်းတောက် ပူလောင်လာသည့်အခါ ရေထဲသို့ ခုန်ဆင်း ကြပြန်လေသည်။ တနေ့ပတ်လုံး ထိုကဲ့သို့ပူချည်အေးချည် ခံခဲ့ခြင်းအတွက်ကြောင့် အကျင့်ရပြီး ကျွန်ုပ်ကြီးပြင်းလာသောအခါတွင် အအေးမိခြင်း နည်းပါးလေသလောဟု ထင်မိသည်။ သို့ရာတွင် ယခု အဘိုးကြီးဖြစ်လာသောအခါမူ သူတပါးနည်းတူ အအေးမိတတ်လာသောကြောင့် ၎င်းအထင်ကို ပြင်ဆင်လိုက်ပြန်သည်။ ဆာလောင်သောအခါများတွင် ရွှေတချောင်းမြောင်းပေါင်၌ အချို့အိမ်များရှိ ခြံများထဲမှ မာလကာသီး၊ သပြေသီးစသော သစ်သီးများကို ခူးစားကြ၍ လျှာနှင့် နှုတ်ခမ်းများ ပြာလျက်ရှိကြရာ အိမ်ပြန်ခါနီးတွင်မှ သလဲနှင့်ပွတ်တိုက်ကာ ရေဆေးခဲ့ကြလေသည်။

ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစား

မိဘများသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျောင်းပြေးရောဂါကို အမြစ်ပြတ်အောင် မကုသနိုင်ပဲရှိရာတွင် နှစ်ယောက် တွဲလျက် ရှိသောကြောင့်သာ ကျောင်းပြေးကြသည်ဟုယူဆ၍ ကျွန်ုပ်၏ဦးကြီးသည် မောင်ပုကို ကျောင်းနုတ်လိုက်လေ၏။ ထင်လည်းထင်စရာပေ။ ကျွန်ုပ်မှာ တယောက်တည်း ကျောင်း တက်ရသည်မှစ၍ ကျောင်းတက်ပြန်သည်။ အိမ်သို့လည်း (ထွေမခင်းရသောကြောင့်) စောစော ပြန်ရောက်သည်။ တခါတရံ မြင်းရထားအဆင်သင့်သောအခါများတွင် နောက်မြီးခိုစီးခဲ့သဖြင့် သာ၍ စောစောပင် ရောက်သေး၏။

သို့ရာတွင် မိဘများသည် ကျွန်ုပ်တယောက်တည်း ခရီးဝေးကြီး သွားရခြင်းအတွက် သနားကြသည်နှင့် စိတ်ကူးတမျိုး ရကြပြန်၏။ ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ ကိုရင်လူထွက် ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစား လေးငါး ယောက်ရှိရာ ကျွန်ုပ်အားလည်း ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစားအဖြစ်နှင့် အစမ်းထားကြ၏။ ကျွန်ုပ်ကလည်း ခြေညောင်းသက်သာသည်ကတကြောင်း၊ အိမ်မှာထက်ကျောင်းတွင် ကလေးဘာဝ ပြေးလွှားကစားဖို့ အချိန်လည်းရ၊ အခွင့်လည်းသာသည် တကြောင်းကြောင့် သဘောတူလိုက်၏။ (ကျွန်ုပ်၏ဖခင်မှာ ကျွန်ုပ်အား ပညာလည်းတတ်၍ အလွန်လည်း ‘လိမ်မာ’ စေချင်သောကြောင့် အိမ်တွင် အရပ်ထဲက သူငယ်များနှင့် ကစားခွင့်မပြုပဲ ရပြီးသောစာများကို ရွတ်နေစေ၏။ ကြက်ကောင်း ကြီးနှင့် မကွာစေရ’ ဟူသော စကားမှာ ဖခင်၏ဆောင်ပုဒ်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်အပေါ်တွင် ၎င်းအတိုင်းကျင့်သုံးရ၏။ ကစားခြင်း သည် ဘာမျှအကျိုးမရှိ၊ စာအံခြင်းသာလျှင်ပညာတတ်စေသည်ဟု ခဏခဏပြောလေ့ရှိ၏။) သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်သည် ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစားနေဖို့ စီမံသောအခါ ဝမ်းသာမိလေ၏။

ကျောင်းဟင်းလေး

နေ့ကျောင်းသားများအနက်၌ပင် အငယ်ဆုံးဖြစ်သော ကျွန်ုပ်မှာ ကိုရင်လူထွက် ကျောင်းအိပ်ကျောင်း စားများ အထဲတွင်မူ အပြတ်အသတ် အငယ်ဆုံးဖြစ်လာရပြန်လေပြီ။ နံနက်၌ ဘုန်းတော်ကြီးနှင့် ဦးပဉ္စင်းများ၊ ထို့နောက် ကိုရင်များဘုဉ်းပေးပြီးသည့် ထမင်းဟင်းများကို ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားများ စားကြရာတွင် ဝက်သား၊ ကြက်သားစသော ဟင်းကောင်းကလေး တခွက်တလေပါသေး၏။ ထမင်းပွဲ၌ ထိုင်ကြသည်နှင့် တပြိုင်နက် ကျောင်းသားကြီးများသည် အလွန်မျက်စိရှင်၍ လက်သွက်သူများ ဖြစ်သည့်အလျောက် ဟင်းကောင်းများကို ပန်းကန်ပါမှောက်သွန်၍ ယူလိုက်ကြရာတွင် ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ ငံပြာရည်ဖျော်၊ ချဉ်ပေါင်ဟင်း၊ စားတော်ပဲများနှင့် မျှစ်လောက်သာ ကျန်လေတော့သည်။ ဟင်းကောင်း ကလေး တတုံးဖြစ်စေ ပါမှစားတတ်သော ကျွန်ုပ်မှာ ထမင်းကို အနိုင်နိုင်မျိုးရရ၏။ နောက်တနပ်တွင် ‘သူတို့လို လက်သွက်မှဖြစ်မည်’ ဟု သဘောပိုက်ကာ ဦးအောင်နှိုက်ဖို့ ကြိုးစားပါ၏။ သို့ရာတွင် ကျောင်းသားကြီးများသည် ကျွန်ုပ်၏လက်ထဲမှ လုယူကြသည်ချည်း ကြုံရ၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်မှာ

အလှူအတန်းနှင့် ဆွမ်းကျွေးရှိပါမှ ဟင်းကောင်းကလေးများ စားရတော့၏။ ညစာအတွက်မူ နံနက်စာမှ ကျန်သော ချဉ်ပေါင်ဟင်း၊ မန်ကျည်းရွက်ဟင်း၊ ငါးပိချက်၊ ဟင်းချိုဟင်း၊ မျှစ်ဟင်း (အလှူအတန်းရှိလျှင်လည်း) ဝက်သားဟင်း၊ ငါးကြော်စသည့် ဟင်းပေါင်းစုံကို ရော၍ အိုးကြီးတလုံးတွင် 'ကျောင်းဟင်းလေး' ကျို၍ စားကြ၏။ ညစာအဖို့တွင် ဟင်းကောင်းမပါသောနေ့ပင် ဖြစ်စေကာမူ ကျောင်းသားကြီးများလှစားသည့် ဟင်းကောင်းကို မမြင်ရသောကြောင့် အလွန်ဆာတတ်သော အရွယ်လည်းဖြစ်၍ ဖြန့်လှ၏။ 'ကျောင်းဟင်းလေးမှာ' အနံ့တမျိုးရ၍ ကြီးပြင်းလာသောအခါတွင် တခါတရံ တောင့်တမိသည်နှင့် ဟင်းများကို တမင်တကာ ရောနှောပြီး ကျို၍စားဘူးပါသေးသည်။ သို့ရာတွင် ကျိုနေကျ 'ကျောင်းအိုး' မဟုတ်သောကြောင့် ဟင်းကောင်းဖတ်တွေထည့်သဖြင့် အရသာ ရှိသော်လည်း ကျောင်းဟင်းလေးနဲ့ကို မမှီအောင်ရှိတော့သည်။

ပြန်ပြေးခဲခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစားအဖြစ်တွင် အစားအသောက်ဆင်းရဲသော်လည်း လွတ်လပ်စွာ ကစားခွင့် ရခြင်းကြောင့် စိတ်ညစ်လောက်အောင် မရှိလှပေ။ ဖခင်က ကစားခွင့်လုံးဝမပေးခြင်း အတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်မှာ ကစားခြင်းကို အထူးခုံမင်သော သူငယ်တယောက် ဖြစ်လာသည်ထင်၏။ ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစားဘဝ၌ ညစာစားပြီး၍ ထင်သလိုနေခြင်းအတွက် အလွန်ပျော်သော်လည်း ညဉ့်အချိန်များ၌မူ ကျောင်းသားကြီးများ၏ ကျီစားခြင်းကြောင့် စိတ်ညစ်ရ၏။ မိဘများနှင့် ခွဲခွာ၍ မအိပ်ခဲရဘူးသည့် ကျွန်ုပ်မှာ ခွဲကာစ၌ လွတ်လပ်ခြင်းကြောင့် ပျော်မိသော်လည်း ရက်သတ္တပတ်ကြာ ရှိသောအခါ မိခင်ကို လွမ်းဆွတ်သောစိတ်ဖြစ်လာ၍ ညဉ့်အချိန်များတွင်မူ ညှိုးငယ်စပြုလာလေပြီ။ ဤအထဲတွင် ကျောင်းသားကြီးများက အနင်းခိုင်းခြင်း၊ ပေါင်ကို လက်သီးနှင့် ဖြည်းညှင်းစွာ ထုခိုင်းခြင်း၊ မီးခွက်မှုတ်သောအခါ၌ ဦးစွန်းဖုတ်ကို ဆွဲသူကဆွဲ၊ ကျောကို ဆိတ်သူကဆိတ်၊ ခါးကို 'ကလိထိုး' သူကထိုး စသည်ဖြင့် ကျီစယ်ကြလေတော့၏။ ညတိုင်းလိုပင် ထိုကဲ့သို့ အနည်းနှင့်အများ ကျီစားကြရာမှ တည၌မူ သန်းခေါင်ကျော်သည့်တိုင်အောင် ကလိကြလေရကား နက်ဖြန်ညနေ ကျောင်းဆင်းချိန်တွင် ကျွန်ုပ်သည် အိမ်တော်ရာဘုရားထံသို့ ဝင်ချင်ပြု၍ ၁၇ပြဝေးသောခရီးကို တဟုန်တည်း ပြေးကာ မောကြီးပန်းကြီးနှင့် အိမ်သို့ရောက်လာခြင်းကို မှတ်မိပါသေးသည်။ မိဘများအား အဖြစ်အပျက်ကို ပြောပြရာတွင် ကျွန်ုပ်အား ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစား မထားတော့ပဲ နေ့ကျောင်းသား အဖြစ်နှင့် ကျောင်းတက်စေပါတော့သည်။ (၎င်းအဖြစ်အပျက်ကြောင့် ပေလောမသိ၊ ကျွန်ုပ် ကြီးပြင်းလာသောအခါ ကလေးသူငယ်များကို ငိုအောင် ကျီစားချင်တတ်သူများအား ရန်သူသဖွယ် အမြင်ကပ်လှပါသည်။)

နောက်မြီးခိုစီးခြင်း

မောင်ပုကို ကျောင်းနတ်လိုက်၍ ကျွန်ုပ်တယောက်တည်း ကျောင်းတက်ရသည်တွင် ကျောင်းပြေး ရောဂါမှ သက်သာရာရ၍ ကျောင်းမှန်မှန်တက်လျက် ရှိသော်လည်း လက္ခဏာမှာ အမြစ်ပြတ် သေးခြင်းမဟုတ်။ ‘ငုတ်’ နေခြင်း မျှသာဖြစ်၍ ကျောင်းသားကြီး ဖြစ်လာသောအချိန်တွင် တချိတချီ ပေါ်လာတတ်သေး၏။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ နေစဉ်အတွင်းမူ ကျောင်းပြေးသည် မရှိတော့ပါ။ သို့ပင်ဖြစ်လင့်ကစား တယောက်တည်း ကျောင်းသွားရခြင်းမှာ ပျင်းလည်းပျင်း၊ ခြေထောက်လည်း ညောင်းသည်နှင့် မြင်းရထားနောက်မြီးခိုဖို့ အကျင့်လုပ်တော့သည်။ မြင်းရထား များသည် ရွှေတချောင်းပေါင် (မြေလမ်း)မှ မမောင်းပဲ ကျောက်လမ်းတွင်သာ မောင်းကြသောကြောင့် ကျောင်းမှအပြန်တွင် ဈေးချိုကိုဖြတ်၍ ၈၄လမ်းတလျှောက် မြောက်သို့လျှောက်လာယင်း နောက်သို့ ခဏခဏ လှည့်ကြည့်ရ၏။ မြင်းရထားတစင်း မောင်းလာသောအခါ ကျောက်လမ်းနဘေးရှိ မြေလမ်း ပေါ်တွင် လျှောက်ခဲရာမှ ကျောက်လမ်းဘက်သို့ မသိမသာ ချဉ်းကပ်လိုက်ရ၏။ ထင်ထင်ရှားရှား မကပ်ဝံ့ပေ။ ဤသို့ပြုရခြင်းမှာ မြင်းရထားကုလားအပေါ် ဟန်လုပ်ရခြင်းဖြစ်၏။ မြင်းရထား ကုလားများသည် နောက်မြီးခိုစီးသော သူငယ်များကို ကြာပွတ်နှင့်လှမ်း၍ ရိုက်တတ်ပေရာ ကျွန်ုပ်က သူ၏မြင်းရထားကို နောက်မြီးခိုမည့် ကြံရွယ်ချက် လုံးဝမရှိလေဟန်ဖြင့် အခြားဘက်သို့ မျက်နှာ လှည့်ကာ လမ်းလျှောက်လာရ၏။ မြင်းရထားသည် ကျွန်ုပ်ကိုမိုလာ၍ ကျော်တက်ရာတွင် အချို့ ကုလားသည် လမ်းနဘေးမှလျှောက်သော ကောင်ကလေးများကို မျက်စောင်းထိုးကာ အကဲခတ် တတ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်သိသောကြောင့် သူ့မြင်းရထားကို ဂရုမစိုက်လေဟန်ဖြင့် မျက်နှာလွှဲကာ လမ်းလျှောက်လာရခြင်းဖြစ်၏။ ကျော်တက်သွားသည့် အခါတွင်လည်း ရုတ်တရက် ပြေး၍မလိုက် သေးပဲ ကုလားက လှည့်ကြည့်မကြည့်ကို စောင့်ကြည့်ရသေး၏။ တော်တော်ကလေးဝေး၍ စိတ်ချရ သော အခါမှသာ ပြေးလိုက်ပြီး နောက်မြီးခိုရလေသည်။ ခိုးကြောင်ခိုးဝှက်ပြုသော အလုပ်မျိုးမှာ လွယ်ကူလှသည် မဟုတ်ချေ။

ရန်ပွဲမိသွားခြင်း

မြင်းရထားနောက်ခံပေါ်တွင် ဝမ်းလျားမှောက်ကာ နေထားတကျ ခိုစီးလာစဉ် တခါတရံ မြင်းရထား သည် ရုတ်တရက် ရပ်လိုက်သည်ဖြစ်စေ၊ မလိုသောလမ်းဘက်သို့ ကွေ့ချိုးလိုက်သည်ဖြစ်စေ ရုတ်တရက် လျှောဆင်းရပြန်၏။ ကွေ့သွားသောအခါ၌ ကုလားသည် နောက်သို့ လှည့်ကြည့်ခိုက်နှင့် ကြုံ၍ ကျွန်ုပ်ကိုမြင်သဖြင့် ကြာပွတ်ကိုပြသွားရာ ကျွန်ုပ်ကလည်း လက်သီးကလေးကို ပြလိုက်သေး သည်။ တခါတရံတွင်မူ ဝမ်းလျားမှောက်ကာ ခိုစီးစဉ် လမ်းဘေးမှ လူနောက်ကလေးတယောက်က “ဟေး...ဂါလီဝါလား” ဟုခေါ်ကာ ရထားနောက်မြီးသို့ လက်ညှိုးညွှန်ပြသဖြင့် ပျာယီးပျာယာ လျှောဆင်းလိုက်ရ၏။ နောက်ကျခဲလျှင် ရွှံ့ကနဲမြည်၍လာသော ကြာပွတ်သည် ကျောပေါ်သို့

လည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်းပေါ်သို့လည်းကောင်း အမှတ်တံဆိပ် ရိုက်နှိပ်လိုက်သဖြင့် အရှိုးများ ထင်နေခဲ့လေပြီ။ ဤကဲ့သို့ခံရသောအခါများတွင် ဒေါသထွက်လာသဖြင့် ကျွန်ုပ်သည် ဟစ်အော် ပြောသော ကောင်ကလေးကို လှမ်းကြည့်လိုက်၍ ရွယ်တူချင်းဖြစ်နေပါက တချိတပွဲ သတ်ပုတ်ခဲရ သေးသည်။ တနေ့သ၌ ဤနည်းဖြင့် ကောင်ကလေးနှင့်သတ်ပုတ်နေစဉ် မိခင်နှင့်ဖခင်တို့ ဈေးချိုမှ ဖိနပ်လုပ်ရန်အတွက် သက္ကလပ်ထည်နှင့် အခြားပစ္စည်းများဝယ်၍ မြင်းရထားဖြင့် ပြန်လာကြသည်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ကိုမြင်သွား၏။ ဖခင်သည် မြင်းရထားပေါ်မှဆင်းလာ၍ ကောင်ကလေးတယောက်နှင့် သတ်ပုတ်ရမည်လောဆိုကာ အိမ်ရောက်မှ ရိုက်ဦးမည်ဟု ကြုံးဝါးသေးရာ မိခင်က “ကိုရင့်မလဲ ဘာမမေး၊ ညာမမေးနဲ့ ရိုက်ချင်တာချည်ပဲကိုး” ဟုပြောသဖြင့် ဖခင်က “ရန်ဖြစ်တာကိုးဗျ” ဟု ပြန်ပြောသည်တွင် မိခင်က “ဖြစ်သင့်လဲ ဖြစ်ရမှာပေါ့ ကိုရင်” ဟု ခပ်တင်းတင်း ပြန်ပြောသည်နှင့် ကျွန်ုပ် အရိုက်လွတ်သွားရဘူးလေသည်။

နှုတ်တိုက်ချပေးခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် ဖခင်၏သဘာဝကို မိခင်သဘာဝကဲ့သို့ မကြိုက်နိုင်သော်လည်း ဖခင်၏ ပညာလိုလား သော ဝါသနာအကြောင်းကို ချီးကျူးဖော်ပြရပေးဦးမည်။ ကျွန်ုပ် သုံးနှစ်ကျော်လေးနှစ်သားရှိ၍ စကား ပြောတတ်စပြုသည် ဆိုလျှင်ပင် ဖခင်သည် ဖိနပ်လုပ်ဖို့ ကိရိယာများ ဝယ်ရန်သွားတိုင်း ကျွန်ုပ်အား ပခုံးပေါ်တွင်ထမ်းလျက် လက္ခဏာရေးသုံးပါး၊ ဣတိပိသော ဘဂဝါ၊ ဟေတုပစ္စယောစသော စာများကို နှုတ်တိုက်ချပေးသဖြင့် ကျွန်ုပ် ရွတ်ဆိုတတ်နေလေပြီ။ ကကြီးခကွေးမျှ မသင်ရသေးမီ အထက်ပါ စာများကို မပီကလာပီကလာဖြင့် လူကြီးများရှေ့၌ ရွတ်ဆိုခိုင်းပြခြင်းအားဖြင့် အသားယူတတ်ရာ သည်။ ကျွန်ုပ်အား လူထူးကလေးဟူ၍ အခြားသူများက ချီးမွမ်းကြသောအခါ ဖခင်မှာ အလွန် ဂုဏ်ယူ သော်လည်း ကျွန်ုပ်မူကား ဝမ်းသာခြင်းမရှိ၊ အခြားကလေးများကဲ့သို့ မကစားရခြင်းအတွက်သာ ဝမ်းနည်းမိသည်။ ကြီးပြင်းသောအခါ၌ စဉ်းစားမိသည်ကား မျောက်ပွဲပြသောအခါ၌တွင် ပရိသတ်က ဩဘာလက်ခုပ်တီးခြင်းအတွက် ဝမ်းသာခြင်းမရှိသော မျောက်ကလေးနှင့် တူလေတော့သည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ပညာအားပေးပုံ

ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် အင်္ဂလိပ်စာသင်ခါစ၌ ကျောင်းသားသုံးလေးဆယ်ခန့် တပြိုင်နက်တည်း သင်ကြရာ သုံးလခန့်ကြာသောအခါတွင် အတော်ဆုံးသော ကျောင်းသား ၁၀ယောက်ကို ရွေး၍ ထိပ်တန်းတန်း ဖွဲ့လိုက်သည်တွင် ကျွန်ုပ်သည် ဒုတိယလိုက်၏။ ပထမရသော ကျောင်းသားသည်

ကျွန်ုပ်ထက် အသက်သုံးနှစ်ကြီး၍ ကျွန်ုပ်အောက်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်ထက် အသက်လေးငါးနှစ် ကြီးသူများပင်ရှိကြသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကျွန်ုပ်တို့ ထိပ်တန်းကျောင်းသား ဆယ်ယောက်အား သုံးလ တကြိမ် စာမေးပွဲပြုလုပ်လေရာ ကျွန်ုပ်၏ဖခင်သည် ထိပ်ဆုံးမှအောင်သော ကျောင်းသားသုံးယောက် အတွက် ဆုအဖြစ်နှင့်ချီးမြှင့်ရန် ဗလာစာအုပ်များ၊ ခဲတံများ၊ မင်အိုးများ၊ ချီချဉ်များ ဝယ်လာခဲ့ပြီးလျှင် ဦးပဉ္စင်းထံတွင် အပ်နှံထား၏။ ပထမအောင်မြင်သူအတွက် ဈေးချိုထဲမှ ဖောင်တိန်တချောင်း ဝယ်ခဲ့ခြင်းကို ကျွန်ုပ်မှတ်မိ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ဖောင်တိန်လိုချင်လှ၍ ပူဆာသော်လည်း ဝယ်မပေးပဲ ‘ဖောင်တိန်လိုချင်လျှင် ပထမရအောင် မင်းကြိုးစား’ဟု ဖခင်က ပြန်ပြောလေသည်။

ကျွန်ုပ်ကား ပထမမရ၊ ဒုတိယနှင့် တတိယမျှသာ လိုက်ခဲ့နိုင်သောကြောင့် ဖခင်၏ဖောင်တိန်ဆုကို ကျွန်ုပ်မရ၊ ဘယ်တော့မှလည်း ဝယ်မပေးချေ။ ကျွန်ုပ်၏မိဘများမှာ ထိုစဉ်က စီးပွားရေး ချောင်လည် လှသည် မဟုတ်သည့်အထဲမှ ကျောင်းသားများအား သုံးလေးငါးကျပ်တန်မျှစီဖြင့် စားမေးပွဲလုပ်တိုင်း ဆုပေးခြင်းတည်းဟူသော ချီးမြှင့်မှုသည် ရှေးခတ်မှ ဤခေတ်တိုင်အောင် မည်သည့် ကျောင်းသား များ၏ မိဘများမှ ပြုလုပ်သည်ဟု မကြုံဘူးပေရကား မွေးသဖခင်၏ ပညာရေး မြောက်စားအား ပေးခြင်း တည်းဟူသော ဝါသနာနှင့်စေတနာကို လှိုက်လှဲစွာ ကြည့်ညှိမိပါသည်။ ဖခင်သည် ကျွန်ုပ် အပေါ်၌ အုပ်ချုပ်ပုံ တင်းကျပ်လွန်းသည်ဟု မကျေနပ်ခြင်း အကြိမ်ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ရဘူးသော်လည်း ဤအချက်တစ်ခုကို နှလုံးသွင်းခြင်းအားဖြင့် ဖြေဖျောက်ခဲ့ရပါသည်။

ထိပ်ထိုး၍တက်ရသောစနစ်

ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း၌ ဦးတိလောက၏ စာသင်ပုံထူးဆန်းသော အချက်တခုကို ဖော်ပြရပေဦးမည်။ နေ့စဉ်တက်ပေးသော စာများကို တလုံးမရလျှင် တချက်ရိုက်ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ဘူးရာ၊ သုံးတန်းသို့ ကျွန်ုပ်တို့ရောက်ကြသောအခါ ဦးပဉ္စင်းသည် ကျောင်းသားများအား ကိုယ်တိုင်ရိုက်ရ၍ လက်ညှောင်း သောကြောင့်ပေလော၊ သို့တည်းမဟုတ် ကြိမ်လုံးဖိုး မတတ်နိုင်သောကြောင့်ပေလော မဆိုနိုင်၊ ဆုံးမပုံ တနည်း တီထွင်လိုက်၏။ ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားဆယ်ယောက်သည် စီတန်းလျက် ရပ်နေကြစဉ် ထိပ်ဆုံးကျောင်းသားအား စာတလုံးမေးလိုက်၏။ ထိုသူက ဖြေနိုင်လျှင် ဒုတိယလူအား အခြား စာတလုံးမေး၏။ ယင်းသို့ တယောက်စီမေးသွားရာ မဖြေနိုင်သူရှိသည့်အခါ နောက်လူအားမေး၍ ထိုသူကဖြေနိုင်လျှင် မဖြေနိုင်သောလူ၏ထိပ်ကို တချက်ထိုးပြီး သူ၏နေရာသို့ တက်ရ၏။ မဖြေနိုင်၍ အောက်သို့ ရွှေ့ပေးရသောလူမှာ ဤမျှနှင့်မပြီးသေးပဲ နောက်တလုံးမေးပြန်ရာ မဖြေနိုင်ပြန်က ဖြေနိုင် သော အောက်လူ၏ ထိပ်ထိုးခြင်းခံရပြီး တနေရာဆင်းရပြန်၏။ စာတလုံးမှ မကျက်ခဲ့ရသူ ဖြစ်ပါမူ တယောက်ပြီးတယောက် တတန်းလုံး၏ထိပ်ထိုးခံရင်း အောက်ဆုံးသို့ ရောက်သွားလေတော့၏။ တခါ တရံတွင် ခက်သောစာတလုံးကို ထိပ်ဆုံးလူအားမေး၍ မဖြေတတ်သဖြင့် ဒုတိယလူအားမေးရာ ထိုသူ ကလည်း မဖြေတတ်လျှင် ‘နောက်တယောက်၊ နောက်တယောက်’ ဆိုကာ တတန်းလုံးဆုံးအောင်

မေးသွား၏။ တခါတရံတွင် အောက်ဆုံးလူသို့ ရောက်ကာမှ ဖြေနိုင်ခြင်းလည်း ရှိလေရာ ထိုသူသည် တတန်းလုံးကို ‘ထိပ်ထိုး’ ပြီး အထက်ဆုံးသို့ တက်သွားရလေ၏။ တခါတရံ၌မူ တတန်းလုံး၏ ထိပ်ထိုးခံရပြီး အောက်ဆုံးသို့ ဆင်းသွားရသောလူသည် တတန်းလုံးကို ‘ထိပ်ထိုး’ ပြီး အထက်ဆုံးသို့ ပြန်ရောက်သွားခြင်းများလည်း ရှိလေသည်။ ပထမ၌ ကျောင်းသားများသည် စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းသော စနစ်တရဟူ၍ တော်တော်သဘောကျကြသည်။ နောက်ပိုင်း၌မူ အပြစ်အနာအဆာများ တွေ့လာကြ၏။

တနည်းတော့ကောင်းသည်

ကျောင်းသားများသည် ကနဦး၌ ခပ်မှန်မှန် ‘ထိုး’ ကြသော်လည်း နေ့ရက်ရှည်ကြာသောအခါတွင် ငါ့ကိုနာနာထိုးသည်။ သူ့ကိုညှာသည် စသည်များဖြင့် အမှတ်ထားကာ ရန်ငြိုးဖွဲ့လာကြ၏။ မိမိအား နာနာကြီးထိုးသောလူကို အခွင့်ရသောအခါတွင် နာနာကြီးပြန်ထိုး၍ မိမိအားညှာသောလူကို ညှာ၍ ထိုး၏။ ဦးပဉ္စင်းသည် နာနာထိုးခြင်းကို ခွင့်လွှတ်သော်လည်း ညှာထိုးသောလူကိုခေါ်၍ “ဒီလိုထိုးရ တယ်ကွ” ဟုဆိုကာ ထိုသူ၏ဦးခေါင်းကို နာနာကြီးထိုးပြလေသည်။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်တို့မှာ မည်သူ့ အားမဆို နာနာထိုးလျှင်သာထိုးသည်၊ ‘ညှာ’သည်ဟူ၍ကား မလုပ်ဝံ့ကြတော့ပေ။ ထို့ပြင် ကျွန်ုပ်တို့ အတန်းထဲ၌ အသက်လည်းကြီး၍ ဝဝတုတ်တုတ်နှင့် ဗလကောင်းသော ကျောင်းသားကြီးတယောက် ရှိရာ ထိုသူက ထိုးရသောအလှည့်တွင် ခပ်မှန်မှန်ထိုးသော်လည်း လေးလံလှသော သူ၏လက်သီးကြီး ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သို့ သော ကောင်ကလေးမှာ ပု၍ပု၍ဝင်သွားလေ၏။ ကျွန်ုပ်တို့အနက်တွင် အသက် အကြီးဆုံးဖြစ်၍ ပိန်ပိန်ရှည်ရှည် ကျောင်းသားကြီးတယောက်လည်း ရှိသေး၏။ ထိုသူမှာ ၁၈ နှစ်သား အရွယ်တွင် အရပ် ၅ပေ ၁၀လက်မခန့် ရှိနေလေပြီ။ ကျွန်ုပ်သည် ထိုလူကြီးအား ထိုးရန်ရှိသောအခါ သူ၏ဦးခေါင်းကို မှီအောင်မလှမ်းနိုင်သဖြင့် ခုန်၍ထိုးရာ အားလုံးကရယ်ကြ၏။ တခါကမူ လူအများ ရယ်ကြမည်စိုးသည့်လက္ခဏာနှင့် သူ၏ဦးခေါင်းကို ငုံ့ပေးရာ ဤသည်မှာလည်း သက်သာရာမရပဲ ရယ်မြဲတိုင်း ရယ်ကြလေသည်။ (စစ်အတွင်း၌ သင်္ကန်းဝတ်နေသည့် ထိုလူကြီးအား ဘုန်းကြီးကျောင်း တကျောင်း၌ တွေ့ဆုံမိကြရာတွင် ဤအကြောင်းကို သူကပင်ပြော၍ ရယ်ကြရသေးသည်။) ထိုလူကြီး သည် ကျွန်ုပ်တွေ့ဘူးသမျှသော လူများအနက်တွင် သဘောအကောင်းဆုံး တယောက်ဖြစ်၏။ ထို အချိန်၌မူ ကျွန်ုပ်ထက် အရပ်တလက်မခန့်လောက်သာ မြင့်တော့၏။ (ယခုမူကား ပျံလွန်တော်မူ ရှာလေပြီ။) ကျွန်ုပ်မှာ အတန်းထဲတွင် အတော်ဆုံးထဲကဖြစ်ပါလျက် (နံပါတ်ချိတ်ထဲတွင် ပါသည်။) တနေ့လျှင် အနည်းဆုံး လေးငါးချက် အထိုးခံရသဖြင့် လူကြီး၏ လက်သီးချက်မိသောနေ့များတွင် ဦးခေါင်းကျိန်းသေးရာ ညံ့ဖျင်း၍ ဆယ့်လေးငါးချက် အထိုးခံရသူများအဖို့မှာ ဘယ်လိုနေရာကြမည် မပြောတတ်ပေ။ ကျွန်ုပ်တို့သည် တနေ့လုံး အတန်း အထက်နှင့်အောက် ဆင်းချည်တက်ချည် ရှိနေ ကြလေရာ နောက်ဆုံးအချိန်တွင် မိမိတို့၏ နေရာအစီအစဉ်ကို မှတ်သားထား၍ နောက်တနေ့တွင် ၎င်းအစီအစဉ်အတိုင်း ရပ်ကြရလေ၏။ ယခုပြန်၍ကြည့်သော် မည်သည့်ကျောင်းတွင်မှ မကြုံခဲ့။

ဘူးသည့် စနစ်ဖြစ်သော်လည်း ကျောင်းသားများ စာကျက်စေဖို့ တိုက်တွန်းရေးတွင် အလွန်အရာ ရောက်သော စနစ်တခုဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချချင်၏။ သို့ရာတွင် ဤစနစ်အတိုင်း လိုက်နာ ကျင့်သုံးကြဖို့ အကြံပေးတိုက်တွန်းခြင်းကား မဟုတ်ပေ။

ဗုဒ္ဓဘာသာ(ဘီ၊တီ၊အင်)ကျောင်းဖြစ်လာပုံ

ထိပ်ဆုံးဖြစ်သော ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားဆယ်ယောက်သည် လေးတန်းသို့ ရောက်ကြသောအခါ ကျွန်ုပ်တို့ အောက်တွင်လည်း ပထမတန်းမှ တတိယတန်းအထိ တတန်းလျှင် ကျောင်းသား ဆယ့်လေးငါးယောက်စီ ရှိကြသဖြင့် ကျောင်းသားစုစုပေါင်း ၆၀၁၈ ခန့် ရှိနေလေပြီ။ ထိုအချိန်တွင် ပညာအုပ် (ဝန်ထောက်မင်းဟုခေါ်ကြသည်။) ဦးကျော်ရန်နှင့် ဆက်မိ၍ အစိုးရစာစစ်ခံကျောင်း ဖြစ်အောင် စီမံကြ၏။ အရာရှိတစ်ဦးဖြစ်သော ဦးကျော်ရန်၏ ဝါယမစိုက်ထုတ်မှုကြောင့် အလွတ် ပညာသင် ဘုန်းကြီးကျောင်းအဖြစ်မှ အစိုးရစာစစ်ခံ ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းကြီး ဖြစ်လာရသည် မှန်သော်လည်း မူလဘူတ အစစ်အမှန်မှာ မြတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးနန္ဒနှင့် ဦးပဉ္စင် ဦးတိလောကတို့၏ လုံ့လပယောဂတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ဘီ၊တီ၊အင် ခေါ် ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်း ကြီးကျယ် လာသောအချိန်တွင် ရဟန်းတော်နှစ်ပါးတို့၏ ဘွဲ့တော်များ တိမ်မြုပ်ပြီး ဦးကျော်ရန်၏ အမည်သာလျှင် တည်ထောင်သူအဖြစ်နှင့် ထင်ရှားကျော်ကြားလျက် ရှိခဲ့ခြင်းအတွက်ကြောင့် မြတ်ဆရာ တော်ဘုရား အဖို့ရာ၌ မည်သို့မျှမရှိသော်လည်း ဦးတိလောက ကိုယ်တော်ကမူ ကျေနပ်သည့် လက္ခဏာမရှိပဲ ကလောင်သမားတယောက် ဖြစ်လာသော ကျွန်ုပ်အား ဤအကြောင်းကို ဖော်ထုတ် ရေးသားရန် တိုက်တွန်းဘူး၏။ ကျွန်ုပ်ကလည်း ရေးပါမည်ဟု ကတိပေးခဲ့ဘူး၏။ သို့ရာတွင် အခါအခွင့် မသင့်သည့်အတွက်ကြောင့် မရေးဖြစ်ပုံရှိခဲ့ရာ နှစ်ပါးလုံး ပျံလွန်တော်မူပြီဖြစ်သော ယခုအချိန်မှပင် ဤအကြောင်းကို ရေးရပါတော့မည်။ မြတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အတွက်ကား ကိစ္စ မရှိ၊ ဦးတိလောက ကိုယ်တော်အတွက်မူ မကွယ်လွန်မီ ရေးပြခြင်းအားဖြင့် ကျေးဇူးမဆပ်နိုင်ခြင်း အတွက် လွမ်းဆွတ်ဝမ်းနည်းမိပါသည်။

လူတိုင်းအောင်စေသောနည်း

၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဆိုင်းတန်းရပ်၌ တိုက်တလုံးငှား၍ ဒက္ခိဏဝန်တိုက် မြိတ်ကျောင်းမှ ကျောင်းသား ပေါင်း ၉၀ ၁၀၀မျှ ပြောင်းရွှေ့ပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂ(ဘီ၊တီ၊အင်) အစိုးရစာစစ်ခံ အင်္ဂလိပ်မြန်မာ နှစ်ဘာသာသင် ကျောင်းကြီးအမည်နှင့် စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့လေသည်။ ထိပ်ဆုံးဖြစ်သော ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားဆယ်ယောက်အား အင်္ဂလိပ်စာ စ၍သင်သောအချိန်မှသည် ၎င်းနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင်

ကျွန်ုပ်တို့အား လေးတန်းစာမေးပွဲသို့သွင်း၍ အစိုးရစာစစ်ခံစေသော အချိန်တိုင်အောင် တနှစ်နှင့် သုံးလမျှသာ အချိန်ကြာ၏။ သို့နှင့်ပင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားဆယ်ယောက်လုံးသည် လေးတန်း စာမေးပွဲ အောင်မြင်ကြရလေကား မန္တလေးတမြို့လုံး ဟိုးလေးတကျော်ဖြစ်၍ ကျောင်းသား အရေအတွက်မှာလည်း ကျောင်းမဆုံအောင် တိုးတက်များပြားလာလေ၏။ ဤမျှသော အချိန်အပိုင်း အခြားအတွင်း၌ ဆယ်ယောက်လုံး အောင်မြင်ကြခြင်းမှာ ကျောင်းသားများအား စာမကျက်ပဲနေ၍ မဖြစ်အောင် ကျပ်တည်းစွာသင်ပြသော ဦးပဋ္ဌင်း ဦးတိလောက၏ ကျေးဇူးပင်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ချက် ပေးလိုက်ရပေသည်။

ဆရာနှင့် တပည့်သဘောထား

ဤနေရာတွင် ဦးပဋ္ဌင်းဦးတိလောကအကြောင်း ဆက်လက်၍ဖော်ပြပါရစေဦး။ ဦးတိလောကသည် ကျွန်ုပ်တို့ ငါးတန်းသို့တက်သောနှစ်၌ ရဟန်းဘဝကို ပျော်ပိုက်ဟန်မရှိပဲ လူထွက်၍ အိမ်ထောင်ကျ သွားလေပြီ။ ဦးတိလောကအား ကျွန်ုပ်တို့ကျောင်းသားများက မည်မျှလောက် ချစ်ကြောက်ရုံသေ ရှိကြပုံကို ကြီးပြင်းလာသောအခါတွင် အချင်းချင်းပြော၍ ရယ်မိကြသေးသည်။ ရယ်မိကြခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကြီးပြင်းလာကြ၍ အသက်၃၀ကျော် ၄၀အရွယ်တွင် သားမယားအလုပ်အကိုင်နှင့် ဖြစ်နေ ကြသော်လည်း တခါတရံ လူဝတ်လဲပြီးဖြစ်သည့် ဦးတိလောကနှင့် မတော်တဆ ဆုံမိကြရာ၌ ဆရာတစ်ခွန်း၊ အရှင်ဘုရားတခွန်း၊ ခင်ဗျားကျွန်တော်တခွန်းနှင့် ကယောင်ချောက်ချားဖြစ်ကာ ကြောက်ဖူးတုန်လျက် စကားမပြောတတ်အောင် ဖြစ်ကြရသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ် ကိုယ်တွေ့ အဖြစ်အပျက်တခုကို ဖော်ပြရသော် ၁၉၁၉ခုနှစ်တွင် ကျွန်ုပ်သည် သူရိယတိုက်၌ မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအဖြစ်နှင့် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိစဉ် ဦးတိလောက (လူအမည် ဦးထွန်းဝင်း) သည် တိုက်ပေါ်သို့ တက်လာ၍ ကျွန်ုပ်နှင့် ကပ်လျက်ရှိသောစားပွဲတွင် ထိုင်သော အယ်ဒီတာတယောက်နှင့် စကားပြော သည်ကို ကျွန်ုပ်မြင်ပါလျက် နှုတ်ဆက်ရမည်ကို ကြောက်သည်နှင့် မမြင်ချင်ပြု၍ ငုံ့နေလိုက်၏။ နောက်တခေါက် ပြန်သောအခါ၌မူ ရိုင်းရာကျတော့မည်ဟု အောက်မေ့၍ ထိုင်ရာမှထပြီး နှုတ်ဆက် သည်တွင်မှ ဦးပဋ္ဌင်း(ဆရာ)က ဝမ်းသာအားရနှင့် ဖက်လှဲတကင်းပြုပေသည်။

“ငါ တနေ့က တခေါက်လာသေးတယ်ကွယ့်၊ မင်း မရှိဘူးလား”

“တင်ပါ၊ တပည့်တော်-ကျွန်တော် အလုပ်ရှုပ်နေလို့ မော့မကြည့်လိုက်မိလို့ပါ ဆရာ” ဟု ပြန်ပြော ရသည်။

ဆရာသည် လူပါးတယောက်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်အကြောင်းကို ရိပ်မိသဖြင့် ပြုံးစိစိကြည့်ခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ်နားလည်သည်။ ဆရာသည် တပည့်တယောက် အယ်ဒီတာဖြစ်ခြင်းအတွက် ဂုဏ်ယူရှာသည်

လက္ခဏာနှင့် ဝမ်းသာအားရ ပြောသွားရှာ၏။ ဤအကြောင်းကို ကျောင်းသားဟောင်းများတွေ့တိုင်း ကျွန်ုပ်က ပြောပြရာ သူတို့ကလည်း ဤနည်းနှင့်ဖြစ်ဘူးကြောင်း ပြန်ပြောကြ၏။ ကျွန်ုပ်တို့က ဆရာဆိုသည်မှာ ရိုက်ပိုင်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဦးပဉ္စင်းဖြစ်သောကြောင့် သာ၍ရိုက်ပိုင်သည် ဟူ၍ လည်းကောင်း နားလည်ကြ၍ (ရိုက်လွန်းသည်ဟု ထင်ကြစေကာမူ) ဆရာဦးထွန်းဝင်းအပေါ်၌ ဆန့်ကျင်သောစိတ်မျိုး မရှိကြခြင်း စိုးစဉ်းမျှမှန်သော်လည်း ငယ်စဉ်က ကြောက်ခံရခြင်း အတွက် ကြောင့် အကြောက်မပြေနိုင်သည်နှင့် မျက်နှာချင်းမဆိုင်လိုကြခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤခေတ် ဆရာ တပည့်များကမူ ရယ်ချင်ကောင်း ရယ်ချင်ကြပေလိမ့်မည်။

ကျိစားလွန်ခြင်း

ကျောင်းသားချင်းက နှိပ်စက်ဘူးခြင်းများကို စာဖြင့်ရေး၍ မှတ်သားထားလေသလောဟု ပြောချင် သည်။ ပြောကြစေ၊ ဆိုင်းတန်းကျောင်းသို့ ပြောင်းခါစတွင် ကျွန်ုပ်ခံရသည့် အဖြစ်အပျက်တခုကို ဖော်ပြလိုသေး၏။ ဖခင်သည် ဖိနပ်ထောင်ဆရာ ဖြစ်သည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်အတွက် ပိန်းတန်းဖိနပ် ကလေးများ ဆန်းဆန်းပြားပြားလှလှပပဖြစ်အောင် စပယ်ရှယ် ချုပ်လုပ်ပေးလေ့ရှိ၏။ ကျောင်းသား တိုင်းသည် ကျွန်ုပ်၏ဖိနပ်ကလေးကို ငုံ့ကြည့်ကြ၏။ ကြည့်လည်းကြည့်သင့်၏။ တနေ့သ၌ ဦးတိလောကသည် ပျော်ဘွယ်မြို့သို့ အလည်ကြွသွား၍ ပြန်လည်ကြွရောက်လာရာတွင် ဆရာများ ရော၊ ကျောင်းသားများပါ တကျောင်းလုံးကြိုဆိုကြဖို့ စီစဉ်ထား၏။ ထိုနေ့တွင် ကျောင်းသားတိုင်း ဝတ်ကောင်းစားလှနှင့် လာကြ၍ ဘူတာရုံသို့ စီတန်းကာ လမ်းလျှောက်ကြရမည်ဖြစ်၏။ ဆိုင်းတန်း ကျောင်းမှာ နှစ်ထပ်တိုက်ဖြစ်၍ အောက်ထပ်တွင် ဖိနပ်စီးရသော်လည်း အပေါ်ထပ်တွင် ဖိနပ်ချွတ် ကြရ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ အပေါ်ထပ်သို့ ကိစ္စတခုနှင့်တက်သွား၍ လှေကားတွင် ဖိနပ်ဆန်းကလေးကို ချွတ်ထားခဲ့ရာ ပြန်ဆင်းလာသောအခါ၌ မတွေ့ရတော့ချေ။ ဖိနပ်ကလေးမှာ မည်သူ၏ ဖိနပ်နှင့်မျှ မတူသောကြောင့် မှားနိုင်စရာမရှိ၊ တမင်တကာ နောက်ပြောင်၍ ဝှက်ထားသည်ဖြစ်စေ ခိုးထား သည်ဖြစ်စေ ဖြစ်ရပေမည်။ ဖိနပ်ပျောက်သော ကိစ္စမျှလောက်နှင့် ဆရာများအား တိုင်ရန် ထုံးစံ မရှိသောကြောင့် ကိုယ့်ဖာသာရှာရ၏။ မတွေ့ချေ။

ဒုက္ခဝေဒနာ

စာပိုရထားသည် မန္တလေးဘူတာရုံသို့ နေ့လယ်တနာရီတွင် ဆိုက်မည်ဖြစ်၍ ကျောင်းသားများသည် ၁၂ နာရီတိတိတွင် ဆိုင်းတန်းကျောင်းမှ စီတန်းကာ ထွက်ကြရန်ဖြစ်၏။ ရာသီမှာ တပေါင်းလဖြစ်၍ ခြစ်ခြစ်စလန်အောင် ပူပြင်းလျက်ရှိလေပြီ။ ကျွန်ုပ်၌ ဖိနပ်ပျောက်ခြင်းကို ဆရာများအား မပြောဝံ့။

သည်နှင့် အခြားကျောင်းသားများနှင့်အတူ စိတန်း၍ လိုက်ရ၏။ ပုလုသည့်မြေကြီးမှာ ဒယ်အိုးကင်းကဲ့သို့ ရှိသဖြင့် ခြေထောက်တဘက်ချတိုင်း ကပျာကယာ ပြန်မြောက်ကာ နောက်ခြေတဘက်အား အလှည့်ပေးရခြင်းကြောင့် ခုန်ဆွခုန်ဆွဖြစ်နေ၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်မှာ ဦးပဉ္စင်း၏ ရိုက်နှက်ခြင်းနှင့် ဖခင်၏ ရိုက်နှက်ခြင်းအကြားတွင် လူဖြစ်လာရခြင်းသောကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာခံစားရခြင်း၌ အလေ့အကျင့် ရှိသည်ဖြစ်၍ သူတပါးတို့ထက် (လူကြီးလူငယ်မရွေး) ခံနိုင်ရည်ရှိသူဖြစ်၏။ ခြေဖဝါးများ ပုလုခြင်းကြောင့် ခုန်ချင်သလိုလို၊ ပေါက်ချင်သလိုလို၊ ပြေးချင်သလိုလို ဖြစ်ခဲ့ရသော်လည်း အံကြိတ်၍ ခံခဲ့နိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် မီးရထားသံလမ်းကို ဖြတ်ကျော် ဆောက်လုပ်ထားသည့် တံတားကုန်းကြီးပေါ်သို့ ရောက်ကြသောအခါ၌မူကား မြေကြီးကို နင်းလာခဲ့ရာမှ သစ်သားပျဉ်ပြားကို နင်းလိုက်ရခြင်းကြောင့် နှစ်ဆမျှ ပူလောင်ခြင်းကို ခံစားရသဖြင့် လေးငါးလှမ်းသွားမိရာတွင် မခံမရပ်နိုင်တော့ပဲ ‘တောက်လျှောက် ပြေးသွားတော့မည်’ ကြံမိ၏။ သို့ဆိုလျှင် ဆရာ၏ ရိုက်နှက်ခြင်း ခံရမည်ဟု သိသောကြောင့် မပြေးဝံ့ပဲ အံကြိတ်ခံယင်း ‘အလိုလေး အမယ်လေး’ ဟု ညည်းချင်လာ၏။ သို့ရာတွင် ကျောင်းသားများရယ်ကြမည်ကို ရှက်သည်နှင့် ညည်းညူမည့်အသံကို မျှီချလိုက်ရာ မျက်ရည်များ ယိုကျလာတော့သည်။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်သည် ‘ကျောင်းသားတယောက်ယောက်၏ ညစ်ပတ်ခြင်းကြောင့် ငါခံရလေခြင်း’ ဟု အောက်မေ့ကာ ‘ဆူးတချောင်း’ ပေါက်လာပြန်ပါတော့သည်။ ထိုညနေတွင် အိမ်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ နေရာတိုင်းရိုက်ချင်တတ်သော ဖခင်မသိစေပဲ မိခင်အားပြောပြ၍ မိခင်၏အကာအကွယ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်အဖို့ သက်သာရာရလေတော့သည်။ ဖခင်၏ သဘာဝမှာ မိမိက အမြတ်တနိုး အထူးတလည် ချုပ်လုပ်ပေးထားသည့် ဖိနပ်သစ်ကို လုံခြုံအောင် မထိန်းသိမ်းနိုင်ရသလောဟူသော အမြင်မျိုးသာရှိတတ်၍ အတော်ကြောက်ဖို့ ကောင်းလေသည်။

မည်သူ၏အပြစ်ပေးနည်း

ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ ဖခင်က ချစ်ခင်ပုံ၊ ဂရုစိုက်ပုံတို့မှာ များလွန်းအားကြီးသည်ဟု တောင့်တမိသော အခါများလည်း ရှိ၏။ ဦးတိလောက ပြန်ရောက်လာသည့်နောက် တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၅ ရက်နေ့တွင် ရွှေစာရံဘုရားပွဲသို့ ကြွရန်စီစဉ်ရာ ဦးပဉ္စင်းက ကျွန်ုပ်အား “ငှင်း၏တူနှစ်ယောက်နှင့်အတူ လိုက်ချင်လိုက်နိုင်သည်” ဟု အမိန့်ရှိ၍ ကျွန်ုပ်လည်း မရောက်ဘူးသည့် ရွှေစာရံပွဲသို့ လိုက်ချင်လှသည်နှင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လက်ခံလေ၏။ အိမ်သို့ရောက်၍ မိဘများအား ပြောပြသောအခါ မိခင်က ခွင့်ပြုသော်လည်း ဖခင်ကမူ အကြောက်အကန် ကန့်ကွက်လေ၏။ သို့ကန့်ကွက်ရာတွင် မည်သည့်အကြောင်းမှ မပြနိုင်ပဲ သူ့ကိုယ်တိုင်မပါသော လမ်းခရီးတွင် ကျွန်ုပ်တယောက်တည်း ပါသည်။ ဦးပဉ္စင်းကို လိုက်ပို့သည့်ပွဲကတော့ တအိမ်လုံးလည်းပါကြသည်။ ဤအထဲမှပင် ကျွန်ုပ်၏ လုံခြုံရေးအတွက် စိတ်မချသောကြောင့် ဘုရားပွဲသို့ မထည့်လိုက်နိုင်ဆိုခြင်းမှာ (ဦးပဉ္စင်းကိုယ်နှိုက်ကပင်) လွန်လွန်းသည်ဟု ယူဆနေလေပြီ။ သို့သော် ဦးပဉ္စင်းသည် ဖခင်အား မည်သို့မျှမပြော၊ “မင့်ဖာသာ ကြည့်လုပ်လေ” ဟု ကျွန်ုပ်အား လွှဲထား၏။ ကျွန်ုပ်ကား ဝခ နှစ်သားအရွယ်ရှိလေပြီ။ ရွှေစာရံ

ဘုရားပွဲ၏ ပျော်စရာကောင်းခြင်းအကြောင်းကို ကြားရဘူးသော ကျွန်ုပ်မှာလည်း မလိုက်ရလျှင် သေရမလောက် ဖြစ်နေလေပြီ။ ကျွန်ုပ်လည်း ထိုအရွယ်သို့တိုင်အောင် ဖခင်စကားကို မမြင်ကွယ်ရာ၌ ဖောက်ဖျက်ခဲ့မိဘူးသော်လည်း တိုက်ရိုက်ဆန့်ကျင်ဘက် ပြုဘူးခြင်းကား မရှိသေးပေ။ ဤအကြိမ်တွင်မူကား ဖခင်၏ တားမြစ်ခြင်းသည် တရားနည်းလည်းမကျဟု ယူဆသည်နှင့် အိမ်မှ ပြောင်ပြောင် ထွက်သွား၍ ဘုရားပွဲသို့ လိုက်သွားလေ၏။ (အမှန်ကိုပြောရလျှင် ကျွန်ုပ်မှာ ဘုရားပွဲ တလျှောက်လုံးတွင် ဖခင်၏ မကြည်ရွှင်သောမျက်နှာကိုသာ မြင်လျက်ရှိသောကြောင့် မျှော်လင့်သလောက် မပျော်ခဲ့ရပေ။)

အိမ်သို့ ပြန်ရောက်သောအချိန်၌ ဖခင်သည် ကျွန်ုပ်အပေါ်တွင် ရှေးကကဲ့သို့မဟုတ်ပဲ ‘ခပ်တန်းတန်း’ လုပ်နေလေရာ ကျွန်ုပ်ကလည်း မိမိမှန်သည်ဟုထင်ကာ ခပ်တန်းတန်းပင် တုံ့ပြန်မိသည်။ ဤအဖြစ်အပျက်မှာ မည်သူ၏ အပြစ်ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် မဆုံးဖြတ်လိုသော်လည်း ထိုအချိန်မှစ၍ ကျွန်ုပ်တို့ သားအဖနှစ်ယောက်မှာ ကြင်နာမှု လျော့ပါးလာခြင်းကား အမှန်ဖြစ်သည်။ ဖခင်က ဟန်လုပ်၍ တင်းမာခြင်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်။ ကျွန်ုပ်ကမူ ကျပ်တည်းလွန်းသော ဖခင်တယောက်ဟု တကယ် မြင်လာ၍ သူ၏ချစ်လွန်းခြင်းအတွက် ဝမ်းမသာနိုင်အောင် ဖြစ်မိတော့သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သားသမီးတို့မည်သည် မိဘအပေါ်၌ အလုံးစုံကျေနပ်၍ မိမိတို့၏ နေအိမ်၌ ပျော်ပိုက်သင့်သည်ဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်မှာ ထိုကဲ့သို့မဖြစ်ရပဲ စည်းလုံးသောစိတ်မျိုး လျော့ပါးသွားပေသောကြောင့်တည်း။ ဤသို့ ရှေးခြင်းအားဖြင့် ဖခင်အား အပြစ်တင်လိုခြင်းမဟုတ်။ ကျွန်ုပ်၏ ကံမကောင်းခြင်းဟူ၍သာ ဆိုလိုပါသည်။

ယူကလစ် လူမဖြစ်

၁၉၀၁ခုနှစ်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ အတန်းသား ၁၀ယောက်သည် ၅တန်းသို့တက်ကြရ၏။ ဦးတိလောကသည် ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ မကျေနပ်သည့်လက္ခဏာနှင့် ကျွန်ုပ်တို့အား ကိုယ်တိုင် မသင်ပြတော့ပဲ အတန်းပြဆရာများ ငှားရမ်းသင်ပြစေရာ ဆရာပေါင်းလေးငါးယောက် လဲလှယ်သည့် အထဲတွင် ဆရာဖြစ်တန်းအောင်သူ တယောက်မျှမပါရှိပဲ ၇တန်းအောင်ခါစလူများ၊ စာရေးပြုတ်များ၊ အလုပ်လက်မဲ၊ ဗိုလ်ကပြားတယောက် စသည်ဖြင့် နှစ်လတကြိမ်ခန့် အပြောင်းအလဲ ဖြစ်နေ၏။ အတန်းသားများသည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာတွင် တော်ကြသော်လည်း အသစ်စက်စက် ဘာသာရပ်တခု ဖြစ်သော ‘ဂဲဩမေတြီ’ ၌ အခက်အခဲတွေ့ကြ၏။ ထိုစဉ်ကမူ ‘ယူကလစ်’ ဟုခေါ်ကြ၍ အလွန်ခက်သည့်အနေဖြင့် ‘ယူကလစ်လူမဖြစ်’ ဟု ကျောင်းသားများပြောကြ၏။ ဤအတောအတွင်း ကျောင်းကလည်း ဆိုင်းတန်းရပ်မှ မလွန်ဆေးရိုးဝင်းသို့ ရွှေ့ပြောင်းရပြန်လေရာ ဆရာများက ‘ယူကလစ်’ ကို လူငယ်များ သဘောပေါက်အောင် မသင်ပြတတ်သည့် အတွက်ကြောင့် စာမေးပွဲတွင် ကျောင်းသားကြီး လေးယောက်မျှသာ အောင်မြင်၍ (ကျွန်ုပ်အပါအဝင်) ကျောင်းသားကလေး ခြောက်ယောက် ကျရှုံးကြ

လေသည်။ ဤတွင် အကျွန်းများလွန်းသည်ဆိုကာ ကျွန်ုပ်မှတစ်ပါး ကျွန်းသော ကျောင်းသားများသည် အခြားကျောင်းများသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားကြလေ၏။ ကျွန်ုပ်၏မိဘများကမူ ဆရာတော်ဘုရားကြီး တည်ထောင်ခဲ့သော ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းဟူ၍ သစ္စာရှိသည့် လက္ခဏာနှင့် ကျွန်ုပ်အား ပြောင်းရွှေ့ခြင်း မပြုပေ။

ကျွန်ုပ်၏နတ်မင်းကြီး

ကျွန်ုပ်တို့ကျောင်းမှာ ထိပ်ဆုံးတန်းဖြစ်သော ၅တန်းသမားများ အောင်ကြသောအခါတွင် ၆တန်း ဖွင့်နိုင်သော အခြေအနေမရှိသည်နှင့် စိန်ပီတာ၊ အေဘီအမ်စသော ခရစ်ယန်သာသနာပြု ကျောင်းကြီး များသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ ဆက်လက်သင်ကြားကြ၏။ အောင်မြင်သော ကျောင်းသားများနှင့် အတူ မအောင်မြင်သော ကျောင်းသားများသည်လည်း အထက်ပါအကြောင်းကြောင့် ပြောင်းရွှေ့သွားကြ သဖြင့် အတန်းတူ ကျောင်းသားဟောင်းဆို၍ ကျွန်ုပ်တယောက်တည်း ကျန်ရစ်လေတော့သည်။ အခြား ကျောင်းသားများ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းထက် ကျွန်ုပ်အား အကာအကွယ်ပေးခဲ့သည့် ကျောင်းသားကြီး တယောက် ပြောင်းရွှေ့သွားခြင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်၏စိတ်၌ ထိခိုက်ပုံကို ဖော်ပြလိုပါသေးသည်။ သူ၏ အမည်မှာ ‘ထွန်းလှ’ ဟုခေါ်၍ (ကျွန်ုပ်၏မိဘများမှတစ်ပါး) ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ တကယ် မေတ္တာကရုဏာ ထားသည့် ပထမဦးဆုံးသော ကျောင်းသားတယောက်ဖြစ်၏။ ထိုသူသည် ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ ကျောင်းသားကလေးများအား လက်ဝှေ့တိုက်ပေးသည့် ကျောင်းသားကြီးများအနက်တွင် တယောက် အပါအဝင်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်နှင့် ‘သတ်ဘက်’ ရွေးပေးသောအခါများ၌ ကျွန်ုပ်အပေါ် ညှာတာမှုရှိခြင်းကို ကျွန်ုပ်ရိပ်မိခဲ့သည်။ အခြားကျောင်းသားကြီးများက ကျွန်ုပ်ထက် အနည်းငယ်ကြီးသော ကျောင်းသား နှင့် ‘ဘက်’ ပေးမည်ပြုသော် ကိုထွန်းလှက ‘မလုပ်ပါနဲ့ကွ၊ ဒီကလေးက အိမ်အဝေးကြီးလာရရှာတာ’ ဟုပြော၍ ညီတူမှ ကျွန်ုပ်နှင့်တွဲပေး၏။ ‘ချစ်တီး’ က ကျွန်ုပ်အား ‘ပစ္စည်းဝါးရမ်းဖမ်း’ သော အခါများ တွင်လည်း ကိုထွန်းလှကပင် ကယ်ဆယ်ခဲ့သဖြင့် ကျွန်ုပ်မှန်စားရ၏။ ကိုထွန်းလှသည် ကျွန်ုပ်ထက် ငါးနှစ်ခန့်ကြီး၍ သူ၏ညီပင် ကျွန်ုပ်ထက် နှစ်နှစ်ခန့်ကြီးသေးရာ ညီအရင်းက ကျွန်ုပ်အား အနိုင် ကျင့်မည် ပြုခြင်းကိုပင် သူသိပါက ကျွန်ုပ်ဘက်မှလိုက်၏။ သူတို့ညီအစ်ကိုသည် အချင်းချင်း စကားမပြော။ ကိုထွန်းလှသည် ကျွန်ုပ်တယောက်တည်းကိုသာ အရောတဝင်ရှိ၍ သူ့ညီထက်ပင် ကျွန်ုပ်ကို ချစ်သည်ဟုပင် ထင်မိ၏။ ဟုတ်မဟုတ်ကား မပြောတတ်။ ကျွန်ုပ်ကမူ ၎င်းအထင်ကြောင့် ကိုထွန်းလှအား တိုး၍ချစ်မိရာ၊ ကိုထွန်းလှကလည်း ဤအတွက်ကြောင့် တိုး၍ကြင်နာပုံရသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက်မှာ တနှစ်ထက်တနှစ် ခင်မင်လာကြ၍ ရွယ်တူမဟုတ်သော်လည်း တပူးတွဲတွဲ ရှိကြလေ၏။

အတော်ဆုံးလူတယောက်

ချားလ်စ်ဒစ်ကင်း ဒေးဗစ်ကော့ပါးဖီးလ် (David Copperfield) ဝတ္ထုကြီးကို ဖတ်ဘူးသူများသည် စတီးယားဖိုးသ် (Steerfoth) ကို မမှတ်မိပဲ နေနိုင်ကြမည် မဟုတ်ပေ။ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းဝတ္ထုကို ဖတ်လိုက်ရသည်နှင့်တပြိုင်နက် ကိုထွန်းလှကို ချက်ချင်းသတိရ၏။ ကိုထွန်းလှသည် အခြား ကျောင်းသားများထက် ကိုယ်ကာယအားဖြင့်သာ ဦးခေါင်းတလုံး မြင့်သည်မဟုတ်။ မှတ်ဉာဏ် ကောင်းခြင်း၊ စဉ်းစားတတ်ခြင်း၊ ပါးနပ်ခြင်း၊ လူရေလည်ခြင်းစသော အရည်အချင်းများနှင့် ပတ်သက် ၍လည်း အခြားကျောင်းသားများထက် ဦးခေါင်းတလုံးမြင့်သည်ဟု ကျွန်ုပ်ဆိုချင်၏။ ဝတ္ထုထဲမှ စတီးယားဖိုးသ်မှာ လူပျိုပေါက်အရွယ်တွင် ဆုံးရှုံးရသကဲ့သို့ ကိုထွန်းလှမှာလည်း ၎င်းအသက် အရွယ်၌ပင် အသက်ဆုံးရှုံးခြင်းလည်း တူကြ၏။ လိင်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ အသက်ဆုံးရှုံးကြခြင်း လည်း တူ၏။ သို့ရာတွင် စတီးယားဖိုးသ်၏ ဆုံးရှုံးခြင်းမှာ ညစ်ပတ်မှုမကင်းပဲရှိရာ၊ ကိုထွန်းလှ၏ ဆုံးရှုံးခြင်းမူကား ညစ်ပတ်မှုမပါပဲ ဆေးကောင်းဝါးကောင်း မပေါ်ပေါက်သေးသည့် ခေတ်ကြောင့် ဖြစ်၏။ ကိုထွန်းလှသည် ၅တန်းအောင်ပြီးကတည်းက ကျွန်ုပ်နှင့်ကွဲကွာသွား၍ တကျောင်းစီတတန်းစီ ဖြစ်သွားကြလေရာ၊ အတန်းတိုင်းတွင် ဆရာတိုင်း၏ ချီးမွမ်းခြင်းခံရ၍ ၎င်းသေဆုံးသောအခါ၌ အတန်းဆရာက အလွန်နှမြောဖို့ကောင်းသော ကျောင်းသားတယောက်ဖြစ်၍ သူ့ကဲ့သို့မဖြစ်ကြစေရန် ကျွန်ုပ်တို့အား သတိပေးခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ်မှတ်မိသည်။ (သေဆုံးသောအခါတွင် ကိုထွန်းလှမှာ ဇာတန်းသို့ရောက်၍ ကျွန်ုပ်မှာလည်း စတန်းသို့ရောက်လေပြီ။) ကျွန်ုပ်သည် တသက်တာတွင် ‘လူတော်များကို သတိထား၍ စောင့်ကြည့်တတ်သူဖြစ်ရာ၊ ကျွန်ုပ်တွေ့ဘူးသည့် ‘လူတော်’ နှစ်ယောက် အနက်တွင် ကိုထွန်းလှလည်း တယောက်ဖြစ်ပေသည်။ ဤလူအသက်ရှည်ခဲလျှင် ဧကန္တကြီးပွား ရမည်ဟု ကျွန်ုပ်ပြောရဲသည်။ ကျောင်း၌အတူနေကြစဉ် (ကျွန်ုပ်အား အကာအကွယ်ပေးသော ကျေးဇူး ကြောင့် ပေလောမသ်) ကျွန်ုပ်သည် ကိုထွန်းလှ၏ သစ္စာရှိသောခွေးကလေး (Faithful Dog) ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ရော်ဘင်ဆင်ကရူးဆိုး၏တပည့် ဖရိုက်ဒေးကဲ့သို့လည်းကောင်း သူ့နောက်မှ တကောက်ကောက်လိုက်ကာ သူ၏အမှုကြီးငယ်တို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းအတွက် ကြည်နူးမိ၏။ ၅တန်း စာမေးပွဲ၌ သူ့အောင်၍ ကျွန်ုပ်ကျသဖြင့် ခွဲခါနီးတွင် ကိုထွန်းလှသည် ကျွန်ုပ်အား ကျောင်း နောက်ဖေးသို့ ခေါ်၍ ကျွန်ုပ်၏ပခုံးကိုဖက်ညစ်ယင်း မျက်ရည်များဝိုင်းလာရာ၊ ကျွန်ုပ်ကလည်း ရှိုက်ကြီးတင် ငိုယိုမိလေသည်။ (ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာလူမျိုးသည် မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းနှင့် ဆွေမျိုးမိဘ စသည်များအပေါ်၌ ခင်မင်ခြင်းကို ဖော်ထုတ်ပြသခြင်းနည်းလှသော လူမျိုးဖြစ်ရာ၊ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ တွင်လည်း မျက်ရည်ကျသည်အထိ ဖော်ထုတ်ပြသမိခြင်းမှာ တသက်လုံးတွင် ထိုအကြိမ် ပထမဆုံး အကြိမ် ဖြစ်ပါသည်။)

ကျောင်းပြောင်းရွှေ့ခြင်း

၅တန်း၌ ဒုတိယနှစ်နေ့၍ အတန်းသားသစ်များအထဲတွင် ဗိုလ်စွဲရသော်လည်း ဝမ်းသာလှသည်မရှိ၊ ကိုထွန်းလှအမျိုးရှိသည့် လူဟောင်းများကိုသာ တလွမ်းတည်းလွမ်းလျက် ရှိပါတော့သည်။ ဦးပဉ္စင်း ဦးတိလောကမှာလည်း လူထွက်သွားပြီးဖြစ်၍ အရိုက်ခံရဖို့ မရှိသည့်အထဲမှာပင် အခြား ကျောင်းသား များနှင့် အတူတကွ အရိုက်ခံရဘူးခြင်းများကို သတိရ၍ လွမ်းသလိုလို ဖြစ်မိပါသေးသည်။ ဤနှစ်၌မူ တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲ (Entrance) နှင့် စက္ကင်ဒရီ ဆရာဖြစ်တန်းအောင်သည့် ဆရာကောင်း တယောက် ရောက်လာသည်နှင့် ခက်လှသည်ထင်ခဲ့သော ‘ယူကလစ်’ကို ကျွန်ုပ်သဘောပေါက်အောင် သင်ပြနိုင်ပေရာ၊ ယခင်နှစ်ကတည်းက ဤဆရာမျိုးနှင့်တွေ့ရလျှင် အလွယ်တကူပင် အောင်မြင်နိုင် လိမ့်မည်ဟု ထင်မိသည်။ ၁၉၀၂နှစ်တွင် ကျွန်ုပ် ၅တန်းအောင်သောအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းမှာ ဖိတန်း ကျောင်းဖွင့်နိုင်သော အခြေအနေ မရှိသေးသည်နှင့် ကျွန်ုပ်မှာ အေ၊ ဘီ၊ အမ် ကျောင်း (အမေရိကန်ကျောင်း) သို့ ပြောင်းရွှေ့၍ ကျောင်းဝေးသောဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ပြီးပါပြီ။

ကျောင်းကြီး၏အရှိန်

လွန်ခဲ့သော ၂နှစ်ခန့်မှစ၍ ကျောင်းသားတို့ ကြုံရတတ်သော ဒုက္ခများမှ လွတ်မြောက်သလို ဖြစ်ခဲ့ သော်လည်း ကျွန်ုပ်အဖို့၌ ဖိတန်းကျောင်းသားဘဝ (၁၉၀၃-ခုနှစ်)မှာ မမေ့နိုင်ဆုံးသော အခြင်းအရာ များဖြင့် ပြည့်နှက်လျက်ရှိ၏။ ကျောင်းသားတိုင်း (အထူးသဖြင့် ငယ်ရွယ်သူတိုင်း) သည် ကျောင်းတကျောင်းမှ တကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့သင်ကြားရသည့်အခါ ရွံ့တွန့်တွန့်ဖြစ်တတ်ခြင်းမှာ ဓမ္မတပင် ဖြစ်သည်ထင်၏။ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ကား ထိုမျှလောက်မက ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ဖွယ်ကြီး တခုပင် ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ပထမအချက်၌ ကျွန်ုပ်သည် ငယ်စဉ်ကလူကြောက်တတ်၏။ (ကျွန်ုပ်ဖခင်မှာ လည်း ထိုနည်းတူပင်ဖြစ်ခဲ့ရာ၊ သားအဖနှစ်ယောက်လုံးမှာ ကြီးပြင်းလာကြသော အခါတွင်မှ သူ့နည်းနှင့်သူ လူကြောက်တတ်သောရောဂါ ပျောက်ကင်းလာကြသည်။) ဒုတိယအချက်၌ ကျွန်ုပ် နေခဲ့ရသော ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းမှာ ထိုစဉ်က ကျောင်းသားဦးရေ တရာခန့်မျှသာရှိသည့် အရပ် ကျောင်းကလေးမျှသာဖြစ်ရာ၊ အမေရိကန်ကျောင်းမှာမူ ကျောင်းသား ၃၀၀ကျော်ရှိ၍ ကြီးကျယ်သော အဆောက်အအုံကြီးများ၊ အချွန်အတက်တွေနှင့် မြင့်မားလှသော ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီး၊ ကျယ်ဝန်း သောဝင်းကြီး၊ ဘောလုံးကွင်းကြီး စသည်တို့ဖြင့် ထယ်ထယ်ဝါဝါ ခန့်ခန့်ညားညား၊ သားသားနားနား ရှိလှသည်ဖြစ်သောကြောင့် အရပ်သားများ ဖြတ်သန်းသွားလာခြင်း မပြုပုံလောက်အောင် အရှိန်အစော် ကြီးလှသည်။ ထိုသို့သောကျောင်းကြီးသို့ ကျောင်းကလေးမှ ကျောင်းသားတယောက်ဖြစ်သည့် ကျွန်ုပ် ရောက်သွားရသည့်အခါ မြေကြီးကိုပင် ရဲရဲမနင်းပုံလောက်အောင် ကျောက်ခူးတုန်မိပါသည်။ (ဤသည်မှာ ဘုန်းကြီးကျောင်းသား၏သဘာဝ ဖြစ်ဟန်တူ၏။ ဘုန်းကြီးကျောင်းသားများသည် ကျောင်းဝင်းထဲ၌ ဖိနပ်ချွတ်ကြရသည်။) တတိယအချက်၌ ဖိတန်းပြဆရာ ဆရာနိုင်မှာ ကျောင်းဆရာ များအနက်တွင် နာမည်ကြီးတယောက်ဖြစ်၍ ဧရာမကျောင်းသားကြီးများကိုပင် ‘မုဉ်းလုံး’ နှင့် ရိုက်သည်ဟု ပြောသံကြားရ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းတွင် နှစ်နှစ်ခန့် အရိုက်လွတ်ခဲ့

သော်လည်း အရိုက်ခံရသော ဝေဒနာနှင့်ပတ်သက်၍ (ကျောင်းရောအိမ်ပါ) အကျင့်ရခဲသူ ဖြစ်သဖြင့် ကြောက်လှအောင်မရှိသော်လည်း ရိုက်နေကျသူက ရိုက်ခြင်းမဟုတ်သည့်အတွက်ကြောင့် အလွန် ထိတ်လျက်ရှိ၏။ (နာကျင်ခြင်းအတူတူ ဖြစ်သော်လည်း ‘မျက်နှာသိ’ ၏ရိုက်ခြင်းနှင့် သူစိမ်း၏ ရိုက်ခြင်းတို့ မတူပုံကို နားလည်ကောင်းမှ နားလည်ကြပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ ရိုက်ခြင်းအမျိုးမျိုး ခံရဘူးမှသာ နားလည်နိုင်လိမ့်မည်ထင်သည်။) သို့ဖြစ်ရကား ကျွန်ုပ်မှာ ကျောင်းအပ်ပြီး၍ ပထမဦးနေ့ ကျောင်းတက်ရသောနံနက်တွင် ၁၉၅၆ခုနှစ်က ထောင်ထဲသို့ ဖမ်းခေါ်သွားသော နံနက် ထက်ပင် တုန်လှုပ်ချောက်ချားခြင်း ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

သမ္မာဒေသနတ်

အမေရိကန်ကျောင်းသို့ ပို့သောအခါ၌ ကျွန်ုပ်၏ အားကိုးကြီးတခုမှာ ငါ၏ ‘သမ္မာဒေသနတ်ကြီး’ ကိုထွန်းလှတယောက် ရှိသည်ဟူသောအချက်ပင်ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်သည် ကျောင်းတက်ရသော ပထမ နံနက်၌ ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း ကိုထွန်းလှကို လိုက်ရှာ၍တွေ့ရာ ကိုထွန်းလှသည် ကျွန်ုပ်ကိုမြင်ရ၍ ဝမ်းသာသော်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းမှကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်နှင့် တပူးတွဲတွဲလုပ်ချင်ဟန် မတူတော့ပဲ သူနှင့်အတန်းတူရွယ်တူ ကျောင်းသားကြီးအချင်းချင်းသာ ပေါင်းသင်းချင်ပုံရသည်။ ကျောင်းသား ရွယ်တူချင်းများအနက်တွင်လည်း ကိုထွန်းလှသည် ‘ပိုင်းထိုင်ဆရာကြီး’ ဖြစ်နေခြင်းကို တွေ့ရ၏။ ဤသူကား မည်သည့်ပရိသတ်၊ မည်သို့သောလူစားမျိုးနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရသည် ဖြစ်စေ ‘ခေါင်းသူကြီး’ ဖြစ်ရမည့် လူတယောက်ဟူ၍ ကျွန်ုပ်သိပြီးဖြစ်ပါသည်။ ကိုထွန်းလှသည် ကျွန်ုပ် မျှော်လင့်သကဲ့သို့ အကာအကွယ်ပေးနိုင်မည့်ပုံ မရသော်လည်း “အရေးအကြောင်းရှိလျှင် ငါ့ကိုပြော” ဟု မှာထားဖော်ရပေသဖြင့် အထိုက်အလျောက် အားရှိခဲ့မိသည်။

ဓမ္မသီချင်းသီဆိုရခြင်း

၉ နာရီထိုး၍ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီးမှ ခေါင်းလောင်းကြီး ထိုးသည်နှင့်တပြိုင်နက် ကျွန်ုပ်ရင်ထဲ၌ ဒိတ်ကနဲဖြစ်သွား၏။ ဤသို့ထိတ်ရခြင်းမှာ ကျောင်းတက်ဖို့လန့်သည့်အထဲတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျောင်း မှကဲ့သို့ လက်လှုပ်ခေါင်းလောင်းမျိုးမဟုတ်ပဲ ကြိုးကြီးဖြင့်ဆွဲရပြီး ‘တဝါ’ စင်မြင့်ကြီးပေါ်မှ တရပ်လုံးကြားရလောက်အောင် မြည်ဟိန်းသော ခေါင်းလောင်းသံကြီးကလည်း လူကိုလှန့်ပေး သကဲ့သို့ ရှိသောကြောင့်ဖြစ်၏။ ကျောင်းတက်သောအခါ၌ ကျောင်းသားများသည် မိမိတို့၏ အတန်းများသို့ မသွားရသေးပဲ ကျောင်းကြီးအပေါ်ထပ်ရှိ ခန်းမဆောင်ကြီးသို့ သွားကြရ၏။ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးက မုတ်ဆိတ်မွေးကြီးတဖွားဖွားနှင့် စင်မြင့်ပေါ်၌ထိုင်လျက်ရှိစဉ် ၃၀၀ ခန့်မျှ

သော ကျောင်းသားများသည် နှစ်ယောက်တွဲထိုင်ရသော ခုံများပေါ်တွင် ငြိမ်သက်စွာ ထိုင်လျက်ရှိကြလေရာ၊ ဤမျှလောက်ကျယ်ဝန်းသော ခန်းမကြီးကိုလည်းကောင်း၊ ဤမျှလောက် မြောက်မြားစွာသော ကျောင်းသားများကိုလည်းကောင်း မမြင်ဘူးသည့် ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ အလိုလိုလန့်လျက်ရှိ၏။

ထို့နောက် ဓမ္မသီချင်း သီဆိုရန်အတွက် တပြိုင်နက်တည်း ထလိုက်ကြသဖြင့် ‘ဂုန်း’ကန် မြည်ဟိန်းသွားသော အသံကြီးသည်လည်း ကျွန်ုပ်အား တိုး၍ ရင်ဖိုလိုက်စေ၏။ ကျောင်းအုပ်ကြီးက ဓမ္မသီချင်းနံပါတ်ကို ပြောလိုက်သဖြင့် ကျောင်းသားများသည် နှစ်ယောက်လျှင်တစ်အုပ်ကျစီ ကိုင်ထားကြသည့် ဓမ္မသီချင်းစာအုပ်ကို လှန်ကြ၍ သီဆိုရမည့်သီချင်းပိုဒ်ကို တွေ့ကြသောအခါ ကျောင်းအုပ်ကြီးက စတင်သီဆိုလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ကျောင်းသားများရော ကျောင်းဆရာများပါ တညီတညာတည်း သီဆိုကြလေကုန်၏။

ကြည်နူးဖွယ်သောအသံ

ခရစ်ယန်ဓမ္မသီချင်းသံကို မကြားရဘူးသည့် ကျွန်ုပ်မှာ အတော်ခန့်ညား၍ စိတ်ထိခိုက်စေသော တေးသံဖြစ်သည်ထင်၏။ ကျွန်ုပ်သည် ဗုဒ္ဓအကြောင်းအရာကို ခန့်ညားစွာ စီကုံးရေးစပ်ထားသည့် ‘ဗောဓိညောင်ရွှေ၊ ဗုဒ္ဓဟောအောက်၊ ဆန်းကြယ်ပေါက်သား၊ ရောင်တောက်ပလွင်၊ သမိုက်ပြင်ထက်’ အစရှိသောလင်္ကာကြီးကို မိခင်၏ ချိုအေးခန့်ညားလှသောအသံဖြင့် ရွတ်ဆိုခြင်းကို ကြားရဘူး၍ ပီတိဖြစ်ခဲ့ဘူးသည်ဖြစ်ပါလျက် ခရစ်ယန်ဓမ္မသီချင်းကို ကြားရသောအခါတွင် တမျိုးစီခန့်ပါပေသည်ဟု အောက်မေ့မိ၏။ ဗုဒ္ဓ၏အဖြစ်တော်၊ ဂုဏ်တော်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ပီတိဖြစ်ရအောင် ရွတ်ဆိုခြင်းကို မကြားရဘူးရှာကြပဲ “ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ” ဟူ၍ ဘုန်းတော်ကြီးများ ရွတ်ဆိုသံမျှလောက်ကိုသာ ကြားရဘူးသည့် ရပ်ဝေးမှအပ်နှံထားသော ကျောင်းသားကလေးများအဖို့မှာ ခရစ်ယန်ဓမ္မသီချင်းကို ကြားရခြင်းတခုတည်းနှင့်ပင် စိတ်ကြည်နူး၍ ၎င်းဘာသာကို အဟုတ်ကြီးထင်ကာ ကူးပြောင်းယုံကြည် သွားရှာခြင်းသည် အံ့ဩထိုက်သည်မဟုတ်ဟု ကျွန်ုပ်စဉ်းစားမိပါသည်။ ဓမ္မသီချင်း ဆိုပြီးကြသည့်နောက် ဆုတောင်းခြင်းနှင့် ကျောင်းကိစ္စအဝဝတို့ကို ကျောင်းအုပ်ကြီးက ပြောပြခြင်း စသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပြီးကြသောအခါမှ ကျောင်းဆရာများနှင့် ကျောင်းသားများသည် ခန်းမကြီးမှဆင်းလာကြ၍ အတန်းအသီးသီးသို့ ဝင်ကြရလေသည်။

ဣန္ဒြေကောင်းလှသော ဆရာနိုင်

ဖိတန်းသင်ပြသောအခန်းမှာ တကျောင်းလုံးတွင် အကျယ်ဆုံးဖြစ်၍ ကြောက်လှပါသည်ဆိုသော ကျွန်ုပ်အား ဖြစ်ရောက်သကဲ့သို့ ရှိနေပြန်၏။ ဖြစ်ရပ်မှာ ကံအားလျော်စွာ ၎င်းနှစ်၌ ဖိတန်း

ကျောင်းသားများသည် တကျောင်းလုံးရှိ အတန်းတကာတို့တွင် အများဆုံးဖြစ်သည်နှင့် ၎င်းအခန်းကြီးသို့ ရွှေ့ပြောင်းသင်ပြခြင်းဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် အတန်းသားတယောက်နှင့် အတူတူလျက် နှစ်ယောက်ထိုင်ရသော စာရေးခုံတစ်ခု၌ ထိုင်မိသည်နှင့်တပြိုင်နက် နာမည်ကြီးလှသော ဆရာနိုင်သည် အတန်းထဲသို့ ဝင်လာလေ၏။ ဆရာနိုင်မှာ ကျွန်ုပ်တွေ့ခဲ့ရသော ကျောင်းဆရာ ၁၅ယောက်ခန့်တို့ အနက်တွင် ထူးခြားသောဥပမာရုပ် ရှိသူတယောက်ဖြစ်ပေသည်။ အသားဖြူဖြူ လူဖလံတယောက် မျှသာဖြစ်၍ ကြောက်စရာကြီးမဟုတ်ဟု ထင်ရသော်လည်း နှုတ်ခမ်းမွေးကလေးသက်သက်နှင့် အလွန် ကုန်ကြီးသော ဆရာတယောက်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်မြင်ရသည့် လေးငါးလအတွင်းတွင် တကြိမ်တခါမျှ ပြုံးခြင်းရယ်ခြင်းရှိသည်ကို မတွေ့ရဘူးချေ။ မျက်နှာထားဆိုးလှသည့်ကားမဟုတ်၊ ကုန်ကြီးခြင်း သက်သက်ကြောင့် ကြောက်ရခြင်းဖြစ်၏။ အမေရိကန်ကျောင်းသည် ထိုခေတ်၌ ကျောင်းသားဆိုးကြီးများ အလွန်ပေါသည်ဟု မန္တလေးမြို့တွင် နာမည်ကြီးလျက်ရှိရာ ညဉ့်အချိန်များတွင် ကျောင်းပြင် သို့ထွက်၍ ခရီးသွားသူများ၏ ပဝါကိုချွတ်ယူသော ကျောင်းသားကြီးများပင် ရှိသည်ဟုပြောကြ၏။ ဆရာနိုင်မှာ ဖြားပြဆရာသာမဟုတ်၊ ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစား ‘ဘော်ဒါ’ များကို အုပ်ချုပ်ရသော ဆရာလည်းဖြစ်ပေရာ ကျောင်းသားဆိုးကြီးများသည် နှုတ်ခမ်းမွေးစုတ်ဖွားနှင့် ငေါက်လားအော်လား ခြိမ်းခြောက်သော ဘော်ဒါဆရာမျိုးကို မကြောက်ကြ၊ မျက်နှာပိုးသက်ကာ ကုန်ကြီးနှင့် လှမ်း၍ ကြည့်တတ်သော ဆရာနိုင်ကိုသာ ကြောက်ကြသည်ဟုပြောကြ၏။ ဆရာနိုင်သည် မျက်လုံးနှင့် ရိုက်တတ်သည်ဟု နာမည်ကြီးလျက်ရှိသော်လည်း ခဏခဏရိုက်ရသည်မဟုတ်။ ၎င်းအားအာခံသော ကျောင်းသားဆိုးကြီးတယောက်ကို ရိုက်ဖူးခြင်းကြောင့် နာမည်ကြီးခြင်းဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဤ အကြောင်းကို နောက်မှသိရသော ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ ဆရာနိုင်ဝင်လာခြင်းကို မြင်ရရှိနှင့် ကြောက်ခူးတုန်မိ ပါတော့သည်။

အကဲစမ်းကြခြင်း

ကျွန်ုပ်ကကြောက်မည့်သာ ကြောက်ရသည်။ ဆရာနိုင်၏ရိုက်ခြင်းကို တကြိမ်မျှ မခံခဲ့ရဘူးပါ။ ကျောင်းကြီးကိုကြောက်သည်နှင့် ဆရာကိုပါ ရော၍ကြောက်ခြင်း ဖြစ်ဟန်တူပါသည်။ အမေရိကန် ကျောင်းသို့ ရောက်ခါစအချိန်၌ ကျွန်ုပ်သည် အတန်းထဲတွင်အငယ်ဆုံးဖြစ်၍ (ရွယ်တူတယောက် နှစ်ယောက်တော့ ရှိပါသည်။) ‘ခဲမန်ဘူးသော စာသူငယ်’ ဆိုသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်အား အနိုင်ကျင့်ကြ လိမ့်မည် အထင်နှင့် ကုပ်ကုပ်ကလေးနေစဉ် အကဲစမ်းသောကျောင်းသား နှစ်ယောက်သုံးယောက်နှင့် ကြုံရသေး၏။ တစ်ယောက်ကကျွန်ုပ်အား ကော်ဖီ (နှစ်ပြားတန်) တခွက် အတိုက်ခိုင်း၍ အခြား တယောက်က လက်ကိုင်ပဝါကို ကပ်၍တောင်း၏။ မုန့်ဖိုးနှစ်ပြားသာရသော ကျွန်ုပ်မှာ ထိုသူအား ကျွန်ုပ်မသောက်ပဲ ကော်ဖီတိုက်လိုက်နိုင်သော်လည်း လက်ကိုင်ပဝါကိုမူ အလွန်နမ္မော၏။ ထို လက်ကိုင်ပဝါမှာ အောက်ပြည်က အရိုးတယောက်က ပို့လိုက်သည့် တထည်တည်းသော ပိုးလက်ကိုင် ပဝါလေးဖြစ်၍ အနားကွပ်တွင် ဆေးရောင်စုံဖြင့်နီထားသည့် အလံကလေးများ ပါရှိခြင်းကို

မှတ်မိသေး၏။ ၎င်းကို နားပူနားဆာနှင့် ကပ်၍တောင်းသော ကျောင်းသားမှာ ကျွန်ုပ်ထက် အနည်းငယ်မျှသာကြီး၍ ကြောက်လောက်အောင် မဟုတ်သော်လည်း သူက ‘ဘော်ဒါ’ ဖြစ်သည် တကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်က လူသစ်ဖြစ်သည်တကြောင်းကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် နားအေးစေတော့ဆို၍ နှမြောလျက်နှင့် ပေးလိုက်ရသည်။ ဤကားရှိပါစေတော့။ သို့သော် ကျွန်ုပ်၏စိတ်ကို ညှိုးငယ်အောင် တမင်လုပ်သော ကျောင်းသားကြီးတယောက် အကြောင်းကို ဖော်ပြချင်ပါသေး၏။ ကျွန်ုပ်မှာ ကျောင်းကြီး၌ လူသစ်ကလေးတယောက်ပီပီ အားလပ်ချိန်များတွင် သစ်ပင်ရိပ်၌ မြက်ခင်းပေါ်တွင် တယောက်တည်း သွားထိုင်လေ့ရှိရာ တနေ့သ၌ ကျွန်ုပ်တို့အတန်းသားဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်ထက် အနည်းဆုံး ၅နှစ်ခန့်ကြီး၍ လူပျိုကြီးဖားဖားဖြစ်သော ဘော်ဒါကျောင်းသားကြီး တယောက်သည် အနီးသို့ချဉ်းကပ်၍-

“ဟေ့ကောင်လေး၊ မင်းဘယ်ကျောင်းက ရောက်လာတာလဲ”

“ဘီ၊တီ၊အင် ကျောင်းကပါဗျာ”

“မင့်ကိုငါကြည့်ရတာ မေတ္တာမရှိလိုက်တာကွာ” ဟု အခြောက်တိုက်သက်သက် ပြောသွားလေသည်။ ၎င်းကျောင်းသားသည် မေတ္တာတရား ရှေ့ထားရမည်ဆိုသော ခရစ်တော်ကို ကိုးကွယ်သူဖြစ်ကြောင်း နောင်သောအခါ၌ သိရပေရာ ကျောင်းထွက်ပြီးနောက် များမကြာမီအတွင်း ပုလိပ်ရောဂါနှင့် သေဆုံး သွားသည်ဟု ကြားသိရ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ လူတဘက်သားကို ကြင်နာမှုခေါင်းပါးသူတယောက် မဟုတ် သော်လည်း ထိုသူ၏သေခြင်းသတင်းကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်၏နားလုံး၌ ထိခိုက်မှုနည်းပါးခြင်းကို မကြုံရ ဘူးပေ။ ထိုသူ၏ စကားတစ်ခွန်းသည်လည်း ‘ဆူး’ တချောင်း ပေါက်စေသည်ဟု ကျွန်ုပ်ယူဆမိသည်။ (ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ မေတ္တာမရှိခြင်းကား ထားပါတော့။ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဘာအကြောင်းမှမရှိပဲ သက်သက် ဖွင့်ပြောလာခြင်းကား ကိုယ့်ထက်ငယ်သူကို အနိုင်ကျင့်ရာ ရောက်ပါသည်။)

တတ်သလောက်မပြောခြင်း

၆ တန်း၌ရှိစဉ် အတန်းသားများ အလွန်ကြောက်ကြသော ဆရာနိုင် ကွယ်လွန်လေရာ ဤအတန်းတွင် လည်း ၅ တန်းမှာကဲ့သို့ပင် ကျောင်းဆရာလေးငါးယောက်၏ သင်ပြခြင်းခံခဲ့ရ၏။ ၎င်းအတန်းတွင် ကျွန်ုပ်မှာ အရှိန်နှင့်လန့်၍ ကျောင်းသားတိုင်းကိုကြောက်ပြီး ဦးခေါင်းမဖော်ပဲ ရှိသည်နှင့် အညတရ ကျောင်းသားကလေးတယောက် ဖြစ်နေခဲ့၏။ တခါတရံ အင်္ဂလိပ်ဘာသာရပ်နှင့် ပတ်သက်သော မေးခွန်းတခုကို အခြားအတန်းသားများ မဖြေနိုင်ကြပဲရှိရာ ကျွန်ုပ်ဖြေတတ်လျက်နှင့်ပင် မဖြေပဲသည် နှင့် ဆိတ်ဆိတ်နေလိုက်မိခြင်းများလည်းရှိ၏။ ကျောင်းသားဘဝတွင် ဤ ၆တန်းမှာကဲ့သို့ တိမ်မြုပ် သော အဖြစ်မျိုးကို ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ တခါမျှမကြုံဖူးပေ။ ထိုနှစ် စာမေးပွဲကျင်းပသောအခါ ပညာဝန်

(Mr. Wedderspoon) ကိုယ်တိုင်လာ၍ အင်္ဂလိပ်ဘာသာရပ်တွင် နှုတ်တိုက်မေးခွန်း Oral Test များဖြင့် စစ်ဆေးရာတွင် ကျွန်ုပ်သည် အတန်းထဲမှာကဲ့သို့ ကျောင်းသားကြီးတွေကို ကြောက်စိတ် မရှိတော့ပဲ ကိုယ်ဖြေနိုင်မှ ကိုယ်အောင်မည်ဟု သိသည့်အတွက်ကြောင့် အခြားလူများ မဖြေနိုင်သော ပုစ္ဆာများကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ဖြေဆိုလိုက်ရာ ပညာဝန်လည်း သဘောကျ၍ ကျောင်းအုပ်ကြီးလည်း အားရပုံ ရ သည်။ ထိုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာမေးခွန်းများ ခက်လှ၍ ဖြေတန်းသားတဝက်ကျော်ကျော်မျှ ကျရှုံးကြ သော်လည်း ကျွန်ုပ် အောင်ခဲ့သည်။ ထိုခေတ်တွင် ငှတန်းမှ စတန်းတိုင်အောင် အစိုးရစစ် စာမေးပွဲ များဖြစ်၍ ငှတန်း ‘အင်ထရင်း’ (Entrance) ခေါ် တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲမှာ ကာလကတ္တား ယူနီဗာစီတီမှ စစ်ဆေးလေသည်။

အခြေအနေတက်လာခြင်း

၇တန်းသို့ တက်ရသောအခါ ကျွန်ုပ်မှာ အတန်းထဲ၌သာမက ကျောင်း၌ပင် လူတလုံးသူတလုံး ဖြစ်လာခဲ့လေပြီ။ ဖြစ်လာပုံကား အတန်းဆရာသည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၌ အစမ်းစာမေးပွဲများတွင် ကျွန်ုပ်ချည်း ပထမရခြင်းကို တွေ့ရသည်နှင့် စကောလားရှစ်စာမေးပွဲသို့ သွင်းဖို့ ကျွန်ုပ်အား ရွေးချယ်၏။ ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ အခြားကျောင်းသားသုံးယောက်အားလည်း ရွေးချယ်ရာ ၎င်းတို့အနက် တွင် စက်ရှင်တရားသူကြီးဦးရီလည်း ပါဝင်၏။ (ထိုသုံးယောက်လုံးမှာ ၇တန်းကျောင်းသားဆိုလျှင် ကျောင်းတွင် အတော်မျက်နှာပွင့်လန်း၍ အထက်တန်းကျောင်းသားကြီးများ၏ အသိအမှတ်ပြုခြင်း ခံရ လေသည်။ ကျွန်ုပ်၏ ‘သမာဒေဝနတ်’ ကိုထွန်းလှမှာလည်း ဤအတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်အား ကျောသပ် ရင်သပ်ပြုလုပ်ကာ ချီးကျူးပေသည်။ သူ့နှစ်တွင် သူလည်းဝင်ခဲ့ရ၏။ သို့ရာတွင် အမေရိကန် ကျောင်းမှ စကောလားရှစ်အောင်သူ တယောက်မျှ မထွက်ခဲ့ပေ။

ဆန္ဒပြုခြင်းတမျိုး

ကျောင်း၌ ကျွန်ုပ်၏အခြေအနေ တိုးတက်လျက်ရှိစဉ် အိမ်၌မူကား ကျဆင်းလျက်ရှိ၏။ ဖခင်သည် ကျောင်း၌ အခြေအနေကောင်းခြင်းကို ကြားသိရ၍ ကျွန်ုပ်အား အဝတ်ကောင်း အစားကောင်းများဖြင့် မြှောက်စားသော်လည်း ‘ကြက်ကောင်း ကြိုးမကွာ’ ဆိုသော သူ၏ဆောင်ပုဒ်အရ ကျွန်ုပ်အား လိမ်မာ သည်ထက် လိမ်မာအောင်ဆို၍ ရှေးကထက်ပင် ကျပ်တည်းချင်သေး၏။ ကျွန်ုပ်မှာလည်း အရွယ် အလျောက် စွန်(လေတံခွန်)လွတ်ခြင်း၊ ထုပ်ဆီးခြင်း၊ ဖန်တို့ခြင်း၊ ဖန်ခုန်ခြင်း စသော ကစားနည်း များကို ကစားချင်၏။ ထိုအချိန်၌ ကျွန်ုပ်အသက်မှာ ဆယ့်လေးငါးနှစ် ရှိပြီဖြစ်ရာ ထိုခေတ်က ‘စွန်လွတ်ခြင်း’ အလုပ်မှာ လူပျိုပေါက်အရွယ်မှစ၍ အသက် ၂၅၊၃၀ အရွယ်တိုင်အောင် ကစားကြ၍

ညနေတိုင်း ကောင်းကင်တွင် ရောင်စုံလေတံခွန်များဖြင့် ရှုပ်ထွေးလျက်ရှိ၏။ ‘စွန်တကောင်’ ပြတ်သွားသည့်အခါ တုတ်တိုတုတ်ရှည်၊ ဝါးလုံး၊ ဝါးခြမ်း၊ ဆူးခက် စသည်များ ကိုင်ဆောင်လျက် ‘စွန်’ လိုက်ကြသော ကလေးသူငယ်ချင်းများကလည်း ခြေချင်းလိမ်လျက်ရှိ၏။ ကျွန်ုပ် စွန်လွှတ်လိုက်စမ်းချင်သည်မှာကား ဘာနှင့်မျှမတူချေ။ ကျောင်းမှအပြန်ညနေခင်းတွင် အိမ်ရှေ့၌ထိုင်ကာ သူတပါးလွှတ်ကြသော စွန်များကို မော်၍သာကြည့်နေရ၏။ ကစားခွင့်မရချေ။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၌ မိခင်၏ ခွင့်ပြုချက်အရ ဝယ်ထားသည့် ရောက်လုံး၊ အပ်ချည်၊ လေတံခွန်တို့ကား အပြည့်အစုံရှိ၏။ ၎င်းတို့မှာ ဖခင်မရှိခိုက်တွင် ကစားရန်ဖြစ်၏။ တညနေ၌ ကျွန်ုပ်သည် ကျောင်းမှပြန်လာ၍ ဖခင်မရှိခိုက်ကြိုသည်နှင့် လေတံခွန်ကို ထုတ်၍လွှတ်ရာ လေတံခွန်သည် ကောင်းကင်သို့ရောက်၍ လေဟုန်စီးနေခြင်းကို ကြည့်နူးစွာနှင့် မော်ကြည့်နေစဉ် နောက်မှကျောကို ဗျင်းကနဲချလိုက်ခြင်းကို သိလိုက်၏။ ကျွန်ုပ်ကား ဖခင်ဖြစ်သည်ဟု ချက်ချင်းသိသည်နှင့် လန်ဖျပ်ခြင်းမရှိ၊ လေတံခွန်ကိုသာ ပြန်၍ ရုပ်သိမ်း၏။ စိတ်ထဲ၌ ‘ရိုက်စမ်းပါစေ’ ဟုအောက်မေ့၍ ခပ်ဖြည်းဖြည်းပင် ရုပ်သိမ်းနေ၏။ ဖခင်သည် ကျွန်ုပ်၏ ခံတံတံရှိသောအမူအရာကို ရိပ်မိ၍ နာနာကြီးရိုက်လေရာ ကျွန်ုပ်မှာ အလွန် နာကျင်သော်လည်း ကတိုက်ကရိုက်မသိမ်းပဲ မှန်မှန်ကြီးသာသိမ်းနေ၏။ ဤအချင်းအရာကို မိခင်မြင်၍ ပြေးလာပြီးလျှင် ဖခင်အား စကားပြောပြော၍ ခေါ်သွားလေသည်။

ထွက်ပြေးချင်စိတ်ပေါ်လာခြင်း

နောက်သုံးလေးရက်တွင် ကျွန်ုပ်ကျောင်းမှပြန်လာသောအခါ ဖခင်ရှိနေသဖြင့် စာအုပ်များကိုချ၍ ထုံးစံအတိုင်း ကောင်းကင်သို့ မော်ကြည့်နေ၏။ မကြာမီ ဖခင်လည်း အဝတ်များလဲ၍ ထွက်သွားသဖြင့် ကျွန်ုပ်လည်း ရောက်လုံးနှင့်လေတံခွန်ကို (ဝှက်ထားသောနေရာမှ) ထုတ်လာ၏။ လေတံခွန်ကို ကလေးတယောက်က ‘ထိုး’ ပေးသဖြင့် ခါးကိုကော့ကာ ‘တုပ်’ လျက်ရှိစဉ် ဖခင်ပြန်လာ၍ ရိုက်ပြန်၏။ သူ့ပါးစပ်ကလည်း ‘နှင့်လောက်များပါးလို့ဟယ်၊ ငါတမင်ပြန်ကြည့်တာ၊ နင်ကစားမယ်ဆိုတာ ငါသိတယ်’ ဟု ပြော၏။

ဤတွင် ကျွန်ုပ်၏စိတ်ထဲ၌ ဘယ်ကဲ့သို့ဖြစ်သွားသည်မသိ၊ ရောက်လုံးရော၊ လေတံခွန်ပါ ပေါက်ခွဲပစ်လိုက်ပြီး ထိုနေ့မှစ၍ လေတံခွန်မလွှတ်တော့ချေ။ သို့သော် အကောင်းမဟုတ်၊ ဖခင်အပေါ်တွင် အလွန်အလွန် မကျေနပ်သောစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ တော်လှန်ချင်သောစိတ်မျိုးကား မဟုတ်၊ ထွက်ပြေးချင်သောစိတ် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ကျွန်ုပ်၏မိခင်သည် ဖခင်၏ စေတနာလွန်ကဲခြင်းကို နားလည်၍ ကျွန်ုပ်အား ရံဖန်ရံခါကစားခွင့်ပေးဖို့ပြောရာ တခါတရံတွင် မိခင်အား မငြင်းလိုသည်နှင့် ခွင့်ပြုခြင်းများရှိပါ၏။ သို့ရာတွင် အများအားဖြင့်မူကား ငြိမ်ငြိမ်ထိုင်နေပြီး စာအံခြင်းသည် လူတိုင်းအဖို့ (ကလေးသူငယ်များမကျန်) အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်ဟု တထစ်ချ မှတ်ယူထားလေသည်။

ကစားမုန်းသောဖခင်

ကျွန်ုပ်တို့ နေထိုင်လျက်ရှိသော ဂုံတန်းရပ်ဆေးရိုးဝင်းထဲတွင် ကျွန်ုပ်နှင့် ရွယ်တူချင်းဖြစ်သည့် ယောက်ျားကလေးများနှင့် မိန်းကလေးများ ငါးယောက်ခြောက်ယောက်ရှိရာ မိန်းကလေး နှစ်ယောက် သုံးယောက်တို့မှာ ဖခင်က (လောကီမှုရေးရာနှင့် ပတ်သက်၍) ဆရာတဆူကဲ့သို့ အလေးပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတဦး၏ သမီးများဖြစ်ကြ၏။ လသာသောညဉ့်များတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ယောက်ျားကလေး၊ မိန်းကလေးများသည် (ဆယ့်သုံးလေးနှစ် အရွယ်များဖြစ်ကြ၍) ထုပ်ဆီးတမ်း၊ ဖန်တို့တမ်း၊ ဖန်ခန့်တမ်း စသည့် ထိုခေတ်ကစားကြသော နည်းများအတိုင်းကစားကြ၏။ အလွန်လည်း ပျော်ကြ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ကျောင်းစာများကို ကျက်ပြီးသောအခါ ၎င်းတို့နှင့်အတူ ကစားချင်လှ၏။ သို့ရာတွင် ဖခင်၏ ကစားမုန်းသောဝါသနာကြောင့် ရံဖန်ရံခါမျှသာ ကစားခွင့်ရ၏။ ထိုကဲ့သို့ အခွင့်ရခြင်းသည်ပင်လျှင် မိခင်၏အကူအညီကြောင့်ဖြစ်၏။ တခါတရံတွင် ကစားခွင့်ပြုထားသဖြင့် ကစားနေခိုက်အတွင်းမှာပင် ဧည့်သည်တယောက်ယောက် ရောက်လာ၍ (မြိတ်ဆရာတော် သင်ကြား ထားခဲ့သည့်) ‘လူဘယ့်နယ်ရေးပျံမယ်၊ ‘ဘာကိုလူခေါ်သလဲ’ အစရှိသော မေးခွန်းများဖြင့် အမေးအဖြေ ပြုလုပ်ရန် ကျွန်ုပ်အား ခေါ်ယူလေ့ရှိလေသည်။ ဖခင်သည် ကျွန်ုပ်ပညာတတ်ခြင်းကို လိုလား ရုံသာ မကသေးပဲ တတ်ခြင်းကိုလည်း လူသိအောင်ပြချင်တတ်သည့် ဝါသနာရှိသူဖြစ်လေသည်။ ‘လူဘယ့်နယ်ရေးပျံမယ်’ အစရှိသော အမေးအဖြေများမှာ ငယ်ရွယ်စဉ်က ‘ပွဲကျ’ ခဲ့ဘူးသော်လည်း ဂုတန်း ကျောင်းသားတယောက်ဖြစ်၍ ၁၄-၅နှစ်အရွယ်ရှိနေသော ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ရှက်တတ်တတ် ရှိမိပါတော့သည်။ ထိုအထဲတွင် ‘ဧည့်သည်ကြောင့်ပေလော’ ဟူသော တွေးတောမှု ဝင်လာတတ်သေး သည်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ လွန်စွာပင် မကျေမနပ်ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ယောက်ျားကလေး တယောက် ဖြစ်သည့် ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ဤမျှလောက် ကတ်ကတ်သတ်သတ် ကျပ်ကျပ်တည်းတည်း ဆုံးမပဲပြင် ပေးသည် ဆိုပါလျှင် ကျွန်ုပ်ထက်သုံးနှစ်မျှငယ်သည့် နှမတယောက်အတွက်မူကား ပြောဖွယ်ရာ မရှိတော့ချေ။ သူ့ထက်ကြီးသည့် မိန်းကလေးများ ပျော်ပျော်ကြီးကြီးကစားနေကြခြင်းကို ကိုယ့်အိမ်ပေါ်မှ မြင်ရခြင်း၊ ကြားရခြင်းမှတစ်ပါး ရောနှောကစားခွင့်ရသည့်အကြိမ်ပေါင်း အလွန်နည်းလှ၏။ အိမ်၌ ဖခင်မရှိပဲ ရပ်ဝေးသို့ သွားနေသည့် အခါမျိုးမှတစ်ပါး နှမကလေးမှာ ကစားခွင့်မရှိသောကြောင့် မိန်းကလေးဘဝတွင် ၁၀ကြိမ်မျှပင် ကစားဘူးရှာပါလေ၏လောဟု ကျွန်ုပ် တွက်ချက်သနားမိပါသည်။

ပွဲကြည့်ခြင်းကြောင့် ငရဲကြီးသတ်

ပွဲလမ်းသဘင်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း ကျွန်ုပ်ကျောင်းဘဝတွင် တကြိမ်တခါ ကြည့်ဖြူစွာ ကြည့်ရဘူး သည်ဟု မမှတ်မိသလောက်ရှိပေရာ နှမကလေးမူကား တကြိမ်မျှပင် မကြည့်ရှာရဘူးကြောင်း ကျွန်ုပ်

ကောင်းကောင်းသိ၏။ ဖခင်ကိုယ်ကလည်း ၎င်း၏သမီးသည် တကြိမ်တခါမျှ ပွဲလမ်းသဘင်များသို့ သွားရဘူးခြင်းမရှိသည်ကို အသားယူ၍ပြောလေ့ရှိ၏။ ဖခင်သည် နဂိုကတည်းက တေးဂီတဆိုအကနှင့် ကဗျာများကို ရသာခံတတ်သော ‘နား’ (Musical Ear) ပါရှိသူ မဟုတ်ရသည့်အထဲတွင် ဤအလုပ် မျိုးသည် အပါယ်သို့ လားစေတတ်သည်ဟု မိရိုးဖလာ အစဉ်အလာအရ ယူဆလာခဲ့သူဖြစ်၏။ မိခင်ကမူ နန်းတွင်းသူဖြစ်၍ သီပေါဘုရင်လက်ထက်၌ ညဉ့်စဉ်ညဉ့်တိုင်း ပွဲကြည့်ခဲ့ရဘူးသည့်ပြင် ‘ဂီတနား’ မျိုးလည်း ရှိသူဖြစ်၍ ၎င်းတို့နှစ်ဦး ညားခါစအချိန်က ပွဲကြည့်သင့်မသင့်ကိစ္စအတွက် တကျက်ကျက်ဖြစ်ခဲ့ကြသည် ဆို၏။ သို့ရာတွင် ဖခင်က လျှော့ပေးရသည်သာများခဲ့၏။ နောက်ပိုင်း ၌မူ မြိတ်ဆရာတော်၏ ကျင့်စဉ်အရ လိုက်နာကျင့်ကြံကြရာတွင် မိခင်သည် ပွဲကြည့်ခြင်းကြောင့် ငရဲကြီးသည်ဟု မယူဆသော်လည်း တရားအလုပ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သည်ဆိုကာ လုံးဝ ‘ပွဲ’ ဖြတ်လိုက်လေတော့သည်။ ကျွန်ုပ်တို့မောင်နှမ၏ ကံဆိုးခြင်းမှာ ထိုအချိန်တွင်မှ လူလားမြောက်လာ ကြရခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ ပွဲလမ်းသဘင်များကို တကြိမ်တခါမျှ ကြည့်ဖြူစွာမကြည့်ရဟု အထက်တွင် ရေးသားခဲ့ရာ ‘ကြည့်ဖြူစွာ’ ဟူသော စကားလုံးကို တမင်တကာ သုံးနှုန်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ အဓိပ္ပာယ်မှာ မိဘများ၏ ခွင့်ပြုချက်အရ မကြည့်ရဘူးသော်လည်း တိတိတိတိခိုးကြည့်သော အကြိမ်များမူကား အနည်းငယ်ရှိပါသည်။

ပွဲခိုးကြည့်ရခြင်း

ပွဲခိုးကြည့်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်အရိုက်ခံရပုံကို မှတ်မိပါသေး၏။ ကျွန်ုပ်တို့၏ နေအိမ်တွင် မိဘ များသည် အထက်ထပ်၌အိပ်၍ ကျွန်ုပ်နှင့်မောင်ပုမှာ အောက်ထပ်တွင် အိပ်ကြ၏။ (မောင်ပုမှာ ၎င်း၏ မိခင်ဖခင်တို့ ကွယ်လွန်ပြီးဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့နှင့် အတူနေ၏။) အခြား အလုပ်သမား နှစ်ယောက်၊ သုံးယောက်တို့လည်း အောက်ထပ်တွင်အိပ်ကြ၏။ တညည့်သည့် ကျွန်ုပ်တို့နေအိမ်နှင့် နှစ်ပြခြားသော ရပ်ကွက်တွင် ဆရာပုနှင့် ကိုဘကျော့တို့၏ ရုပ်သေးပွဲခံလေရာ ကျွန်ုပ်တို့ညီအစ်ကိုနှင့် အလုပ်သမား များသည် ညနေစောင်းကတည်းက ထိုညတွင် ပွဲကြည့်ကြဖို့ တိုင်ပင်ထားကြ၏။ (ဖခင်၏ဝါဒမှာ ကိုယ့်အိမ်၌ကိုယ်နေသော အလုပ်သမားများအား ချုပ်ချယ်ခြင်းမရှိသော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့အိမ်၌ နေ သော အလုပ်သမားများအားမူ သူ့ဆန္ဒအတိုင်း လိုက်နာစေလို၏။ အတူနေ အလုပ်သမားများသည် ဖခင်၏သဘောကို သိကြသည်နှင့် ပွဲကြည့်ဖို့ ခွင့်မတောင်းဝံ့ကြချေ။) ထိုည၌ အထက်ထပ်တွင် ဖခင်တို့ အိပ်ကြသည်နှင့် တပြိုင်နက် ကျွန်ုပ်တို့ညီအစ်ကိုနှင့် အလုပ်သမား သုံးယောက်တို့သည် ဖိနပ်ကရိယာများဖြစ်သည့် ခုံ၊ သားရေ၊ သံကြိုး၊ ဖဝါး စသော ပစ္စည်းများကို အိပ်ရာများပေါ်တွင် စီခင်းထား၍ အပေါ်ယံ၌ စောင်ခြံပေးပြီးလျှင် ဆရာပု၏ရုပ်သေးပွဲသို့ သွားကြလေ၏။ ဆရာပုနှင့် ကိုဘကျော့တို့ကလည်း နားဝင်ဆီမ့်လောက်အောင် ကောင်းကြပါပေသည်။ ကိုဘကျော့သည် ဆရာ ပုနှင့် ခွဲခွာ၍ စင်ပြိုင်ထောင်မည့် အကြံရှိသည်ကို ဆရာပုကရိပ်မိ၍ “ကျော့ဖေလင်၊ မနေတမင်သွား၊ အမေလင်များရချေအုံးတော့မယ်” ဟူသောတေးချင်းဖြင့် မင်းသားကိုဘကျော့အား ‘ခနဲ’ လေရာ

ပရိသတ်ကလည်း လက်ခုပ်တဖြောင်းဖြောင်းဖြင့် သြဘာပေးကြလေသည်။ ယင်းသို့နားထောင်ရသဖြင့် ပီတိဖြစ်ရသည့်အထဲ၌ပင် အိမ်ကိုသတ်ရ၍ ရင်ထဲ၌ နွေးကနဲဖြစ်မိသေးရာ မောင်ပုကလည်း တို့အတူ ဖြစ်ရသည်ဟု ပြောဘူးသည်။ မင်းသားမင်းသမီး ‘နှစ်ပါးသွား’ ပြီး၍ ငိုချင်းတပုဒ်လောက် နားထောင် ပြီးသောအခါ ၂နာရီ ကျော်ကျော်ခန့်ရှိပြီဖြစ်၍ အိမ်သို့ပြန်ပြီး အိပ်မည်ပြုကြရာတွင် အိပ်ရာနေရာ များမှာ ထားခဲ့သည့်အတိုင်းရှိနေခြင်းကို တွေ့ရ၍စိတ်ချလက်ချ အိပ်လိုက်ကြလေ၏။

အလိမ်မိခြင်း

“ရွှီး၊ ရွမ်း၊ ဗျုံး၊ ဗျင်း” ဟူသောအသံများ ကြားရခြင်းနှင့်အတူ ခြေသလုံး၊ ပေါင်၊ ကျော စသည်တို့မှ စပ်ဖျဉ်းဖျဉ်းဝေဒနာများ ခံစားရ၍ အလူးလူးအလဲလဲနှင့် ပျာယိးပျာယာ ထလိုက်ကြရာတွင် မောင်ပုနှင့် ကျွန်ုပ်အား ‘ဂျပန်တုတ်’ နှင့် ရိုက်နေသော ဖခင်ကိုမြင်ကြရ၏။ (‘ဂျပန်တုတ်’ ဟူသည်မှာ စက်ချုပ်ထားသော သက္ကလပ်သံကြိုးကို အတွင်းအပြင်လှန်ရန်အတွက် ပြုလုပ်ထားသည့် လက်နက် ကိရိယာတခုဖြစ်ရာ အလျားတတောင်သာသာရှိသည့် ချွန်ထက်သော ဝါးခြမ်းတခုဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ ရင့်မာသောဝါးကို ချောမွေ့အောင် ဓားဖြင့်သပ်ထားခြင်းဖြစ်ရာ မည်မျှလောက်ရင့်၍ မည်မျှလောက် မာသော ဝါးဖြစ်သည်ကို မောင်ပုနှင့်ကျွန်ုပ် အသိဆုံးဖြစ်သည်။ ဖခင်သည် ကြိမ်မသုံးပဲ ၎င်းတုတ်ကို အမြဲသုံးလေ့ရှိ၏။) ဖြစ်ဟန်လက္ခဏာရှိသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့သည် ပွဲမှပြန်လာကြသောအခါ အတော် ညဉ့်နက်ပြီဖြစ်၍ အခါတိုင်းကဲ့သို့ စောစောမထနိုင်ကြပဲ အိပ်ပျော်လျက်ရှိကြသည့် ဖခင်က ရိုက်နှိုး ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ထင်နေကြ၏။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ကားမကသေး၊ ညဉ့်ကတည်းက ဖခင် အောက်သို့ ဆင်းလာ၍ ဖုံးထားသောစောင်များကို လှန်ကြည့်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုမတွေ့ပဲ ဖိနပ်ကိရိယာများ စီခင်းထားခြင်းကို တွေ့သွားခဲ့လေပြီ။

တွေ့ကရ ရိုက်ချင်တတ်သည်

ကျွန်ုပ်တို့စိမ့်ထားခဲ့သော စောင်များနှင့် အိပ်ရာများကို ဖခင်တွေ့ရသောအခါက ရယ်ချင်လေသလော မပြောတတ်၊ နံနက်ခင်း၌ ကျွန်ုပ်နှင့်မောင်ပုကို ရိုက်နေသောအခါ၌မူကား ရယ်ချင်သည့် မျက်နှာထား မျိုး လုံးဝမတွေ့ရပဲ အလွန်စိတ်ဆိုးဟန်နှင့် ရှုတင်းကာ နာနာကြီးရိုက်နေခြင်းကိုသာ တွေ့ရ၏။ ကျွန်ုပ်နှင့်မောင်ပုတို့မှာ နာခြင်းနှင့်ထိတ်လန့်ခြင်းတို့ မည်သည့်ဘက်က အလေးချိန်သာနေသည်ဟု မပြောနိုင်ပဲ တုတ်ကျသောနေရာများသို့ လက်ဖြင့်ပွတ်ယင်း ‘တရွှီးရွှီးတရွဲရွဲ’ အော်နေကြစဉ် ကျွန်ုပ်တို့ နှင့် ပွဲအတူတူကြည့်သော အလုပ်သမားတယောက်သည် ကျွန်ုပ်ကိုခင်မင်၍ သနားသောကြောင့် ပေလော၊ သို့တည်းမဟုတ် ပွဲအတူတူကြည့်မိခြင်းကြောင့် သူ့၌လည်း စိတ်မကောင်းဖြစ်ရသော

ကြောင့်ပေလော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆရာ၏သားတယောက် အရိုက်ခံရသည်၌ ဖျန်ဖြေဖို့ တာဝန်ရှိသည် ဟု ယူဆသောကြောင့်ပေလော မပြောတတ်။ ကျွန်ုပ်၏ရှေ့သို့ ပြေးဝင်ကာ ကျွန်ုပ်အား အကာအကွယ် ပေးလျက် “ကျွန်တော့်ကိုရိုက်ပါ ဆရာခင်ဗျား၊ ကျွန်တော့်ကိုရိုက်ပါ ခင်ဗျား” ဟုဆိုကာ ကျောကို ကုန်း၍ပေးလေ၏။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်၏ဖခင်သည် မည်သို့ပြုသည်ထင်ကြသနည်း။ ကျွန်ုပ်နှင့် မောင်ပု ကို လုံးလုံးလွှတ်ထားခဲ့၍ ထိုအလုပ်သမားကိုချည်း သဲသဲမဲမဲ ရိုက်လေတော့သည်။ ဤတွင် မိခင်သည် “ကိုရင် ဘယ့်နယ်လုပ်တာတုန်း ကိုရင်” ဟု သတိပေးကာမှ ၎င်းအလုပ်သမားမှာ သက်သာ ရာရလေတော့သည်။ သို့နှင့်လည်း ဆယ့်လေးငါးချက်ထက်မနည်း အရိုက်ခံရပြီးရှာလေပြီ။ ထိုအလုပ် သမားအတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့မှာ သက်သာရာရသော်လည်း ၎င်းအလုပ်သမားအပေါ်၌ ဖခင်၏ ပြုမူပုံသည် ကျွန်ုပ်၏နှလုံးသားတွင် အမှတ်ကြီးတခု ထင်နေခဲ့လေသည်။

ပထမဦး ရည်းစားစာပေးခြင်း

ကျွန်ုပ် ၇တန်း၌ရှိစဉ် ကျွန်ုပ်၏နှလုံးသားတွင် မပျက်နိုင်သော ဒုတိယအမှတ်တခု ဖြစ်ရပုံကိုလည်း ဖော်ပြရပေဦးမည်။ ၇တန်းစာမေးပွဲ ဝင်ခါနီးအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်မှာ အသက် ၁၅နှစ်အရွယ် ရှိခဲ့ပြီဖြစ်ရာ နော်မန်ကျောင်းသူကလေးတယောက်နှင့် စာပေးစာယူ လုပ်ခဲ့မိ၏။ မိန်းကလေးမှာ ကျွန်ုပ်နှင့် ထုပ်ဆီး တမ်း ကစားဘက်တယောက်ဖြစ်၍ အရောတဝင် ခေါ်ငင်ဆက်ဆံလျက် ရှိကြရာတွင် အလုပ်သမား များက ကျွန်ုပ်အား မြှောက်ပေးကြသည်နှင့် စာတစောင်ပေးဘူး၏။ စာထဲတွင် ဘာမျှရေးထည့်တတ် သည်မဟုတ်။ အလုပ်သမားတယောက်က ရေးစပ်ပေးသည့် တေးထပ်တပုဒ်ကို ကူးရေး၍ ပေးလိုက် ခြင်းသာ ဖြစ်၏။ မိန်းကလေးထံမှလည်း ၎င်းနည်းတူ တေးထပ်တပုဒ်ကို ပြန်ဘူးလေသည်။ ထို အချိန်တွင် ကျွန်ုပ်တို့အရပ်ထဲ၌ ကျွန်ုပ်ထက်အတန်းငယ်သော်လည်း အသက်သုံးနှစ်ခန့်ကြီးသော ကျောင်းနေဘက်တယောက်နှင့် ကျွန်ုပ်မှာ မခွဲနိုင်၊ မခွာနိုင်အောင် ချစ်ခင်လျက်ရှိရာ တယောက် အကြောင်းကို တယောက်အား ပြောမိကြ၏။ ဤတွင် သူ့၌လည်း နော်မန်ကျောင်းသူတယောက်နှင့် ချစ်ကြိုက်နေကြောင်း ကျွန်ုပ်သိရ၏။ ကျွန်ုပ်နားလည်သလောက်မှာ သူတို့၏ချစ်ခြင်းသည် အပျိုလူပျို ချစ်ခြင်းဖြစ်ဟန်ရှိ၍ ကျွန်ုပ်၏အချစ်ရေးကား တေးထပ်တပုဒ်စီ အပြန်အလှန်ပေးကြဘူးခြင်းမျှသာ ဖြစ်သဖြင့် စိတ်ထဲ၌ ထိခိုက်လှသည်မဟုတ်လှချေ။ (ကျွန်ုပ်မှာ ထိုအချိန်က ‘ကြီးကောင်ဝင်’ သည် ဟု ခေါ်ကြသည့် အရွယ်ရောက်သော အထိမ်းအမှတ်ပင် မပြသေးကြောင်း မှတ်မိ၏။) သို့ရာတွင် ရည်းစားကိုယ်စီနှင့် လူလားမြောက်လျက်ရှိပြီ ဟူသောအထင်ကို ကျွန်ုပ်သဘောကျလှ၍ ၎င်းသူငယ် ချင်းနှင့် ကိုယ့် ‘မျာ’ အကြောင်းကိုယ် ပြောရခြင်းကို မြန်ရှက်လှသည်။ သူ၏ရည်းစားနှင့် ကျွန်ုပ်၏ မိန်းကလေးမှာ နော်မန်ကျောင်းသူချည်းဖြစ်ကြ၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် အတူတကွ ကျောင်းပြေးပြီး ပိုးပန်း ကြရန် သဘောတူကြလေ၏။

အဖော်ကောင်းလျှင် ပါတတ်ခြင်း

ယခုအချိန်မှ ပြန်၍ကြည့်သော် ထိုစဉ်က စိတ်ထားသည်လည်းကောင်း၊ အကြံအစည်သည် လည်းကောင်း၊ ချစ်ကြိုက်ပါသည်ဆိုသော မေတ္တာစိတ် (လိင်စိတ်ဓာတ်) သည် လည်းကောင်း ယုတ္တိပတ္တိမရှိ။ ဘာလောက်မျှလည်း နက်နဲကြီးကျယ်သည် မဟုတ်ချေ။ သို့ရာတွင် ထိုစဉ်က ကျွန်ုပ်၏ စိတ်အထင်မှာမူ ကျွန်ုပ်၏နုလုံးသားတွင် အချစ်ရောဂါကြီး စွဲကပ်နေပြီဖြစ်သောကြောင့် တနေ့မမြင်ရလျှင် သေရတော့မလောက် အထင်ရောက်လျက်ရှိ၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်သည် စာအုပ်ကလေးများကိုယိစီနှင့် အိမ်မှထွက်လာကြ၍ နော်မန်ကျောင်းဘက်ဆီသို့ ချိုးကာ ရွှေကျီးမြင့် ဘုရားဆီသို့ သုတ်ကြလေ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ ကျောင်းမပြေးပဲ အတန်ကြာ နေခဲ့ပြီးသည့်နောက် အလွယ်တကူနှင့် ကျောင်းပြေးမိခြင်းမှာ အမြစ်မပြတ်ခဲ့သည့် ‘ရောဂါဟောင်း’ ပြန်၍ထခြင်းပင် ဖြစ်တန်ရာသည်။ ကျွန်ုပ်၏ ညံ့ဖျင်းချက်တခုမှာလည်း တကယ်ခင်မင်သူတယောက်က မကောင်းမှုကိုဖြစ်စေ၊ ကောင်းမှုကိုဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်တယောက်တည်းပြုလုပ်ဖို့ တိုက်တွန်း၍ မရသော်လည်း တိုက်တွန်းသူကပါ ပြုလုပ်မည်ဆိုလျှင် ဘာမဆိုလိုက်၍ လုပ်ချင်တတ်၊ လုပ်မိတတ်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ဤမျှလောက် အဖော်ခင်မင်တတ်သူ တယောက်အဖို့၌ တကယ့်လူယုတ်မာများနှင့် ခင်ခင်မင်မင်ဖြစ်ဖို့ အခွင့်မရခဲ့ခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်၏ ကံကောင်းခြင်းတခုဟူ၍ ဆိုရပေမည်။

ချစ်မှချစ်ပါလေစ

ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက်သည် ရွှေကျီးမြင့်ဘုရားသို့ ရောက်ကြသောအခါ နော်မန်ကျောင်း မတက်သေးသဖြင့် ကျောင်းသူကျောင်းသားများသည် ကျောင်းဝင်းကြီးအတွင်း ဤတစ်ထိုတစ်ရံ ရှိနေကြလေရာ ရွှေကျီးမြင့်ဘုရားနှင့် နော်မန်ကျောင်းမှာ ကျောက်လမ်းမျှသာ ခြားလျက်ရှိသည်တွင် ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက်သည် ဘုရားအုတ်တံတိုင်းပေါ်သို့ တက်ကာ ကျွန်ုပ်တို့၏ မိန်းကလေးများ မြင်အောင် မျက်နှာပြလိုက်ကြ၏။ မိန်းကလေးများသည် ကျွန်ုပ်တို့ လာကြမည်ဟူ၍ မသိကြသောကြောင့် မြင်ကြသောအခါ၌ အံ့ဩကြပုံရသော်လည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ကြသည့် လက္ခဏာမရှိချေ။ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းတို့၏အမူအရာကို မကျေနပ်သည်နှင့် သူငယ်ချင်းအား ပြောသောအခါ သူငယ်ချင်းက “ငါ့လူရာ၊ သူတို့မှာလဲ ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေရှိတယ်ကွ၊ ဝမ်းသာအားရ မျက်နှာထားမျိုးပြလိုက်လို့ ရိပ်မိသွားလျှင် ရှက်စရာကြီး ဖြစ်နေမှာပေါ့” ဟု ပြောပြသဖြင့် ကျေနပ်လိုက်ရလေသည်။ ကျောင်းတက်သွားသည့်နောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ရွှေကျီးမြင့်ဘုရားဝင်းအတွင်းရှိ ဇရပ်များ၊ တန်ဆောင်း များသို့ လှည့်လည်ကြည့်ရှုခြင်း၊ ခုံတန်းလျားရှည်ကြီးများပေါ်၌ ပက်လက်လှန်ကာ စိတ်ကူးယဉ်ခြင်း၊ တရေးတမောအိပ်ခြင်းဖြင့် အချိန်ဖြုန်းကြရ၏။ မွန်းတည့်ခါနီးတွင် နော်မန်ကျောင်းသို့ ဈေးရောင်းရန် လာကြသော မုန့်သည်များထံမှ ကုလားပဲသုပ်တပြားဖိုးနှင့် ဘရာကြော်တပြားဖိုးစီ ဝယ်စားကြ၏။ (ကျွန်ုပ်မှာ ၇တန်းသို့ ရောက်သည်အထိ မုန့်ဖိုးနှစ်ပြားသာရ၍ စတန်းရောက်မှ တပဲရလေသည်။)

အားလပ်ချိန်ပေး၍ ကျောင်းသားများ ဆင်းလာကြသောအခါတွင် သူငယ်ချင်းသည် ဘုရားတံတိုင်း ပေါ်သို့ တက်၍ မျက်နှာပြင်ပြန်လေရာ ကျွန်ုပ်မူကား ရှက်သည်နှင့် တံတိုင်းပေါ်သို့ မတက်ပဲ ကုပ်၍ နေတော့သည်။ ဤတကြိမ် ကျောင်းပြေးခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်၏စိတ်ထဲ၌ အမှတ်တရ ကျန်ရစ် ခဲ့သော အခြင်းအရာတစ်ခုကို နောင်တွင်မှ တင်ပြပါဦးမည်။

မန်ကျည်းသီးစားနည်းတမျိုး

၁၂ နာရီမထိုးမီက ၂ ပြားဖိုးဝယ်စားထားကြသည့် ဘရာကြော်နှင့် ကုလားပဲသုပ်တို့မှာ သုံးနာရီထိုးသော အခါ၌ ဝမ်းထဲတွင် ညက်ညက်ကြေကြသည့် လက္ခဏာနှင့် ဆာလောင်မွတ်သိပ်လျက် ရှိကြလေပြီ။ ကျောင်းတက်သော နေ့များတွင်လည်း ဤနည်းအတူ ၂ ပြားဖိုးမျှသာ စားရပါလျက် ဤမျှလောက် မဆာလှ။ ထိုနေ့၌မူ အငြိမ်မနေကြပဲ ဟိုလျှောက်သည်လျှောက်၊ ဟိုခုန်သည်လွှား လုပ်ကြသည့် အတွက်ကြောင့် အိမ်မှစားခဲ့သောထမင်းရော၊ ဘရာကြော်နှင့် ကုလားပဲသုပ်တို့ပါ စေ့စေ့ညက်ညက် ကြေကုန်ကြသည်နှင့် ‘ဟပ်တပ်စွဲ’ ဆိုရမလောက် မနေနိုင်မထိုင်နိုင် ရပ်တည်ရာမရအောင် ဆာလောင် မွတ်သိပ်လျက် ရှိကြလေပြီ။ ပိုက်ဆံလည်း တပြားမှမကျန်တော့ချေ။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် မန်ကျည်းပင်ပေါ်သို့ တက်၍ မန်ကျည်းသီး (မဒန်သီး) များ ခူးကြရာ ခါးပိုက်တလုံးစီရခဲ့၍ ဆင်းလာ ကြ၏။ တံတိုင်းကိုမှီလျက် စားကြမည်ပြင်သောအခါ တတောင့်မျှစီ စားပြီးသည့်နောက် ဆားမပါ သဖြင့် မစားနိုင်ပဲဖြစ်နေကြ၏။ အနီးအပါး၌ အိမ်များရှိသော်လည်း အသိမဟုတ်သောကြောင့် မတောင်းဝံ့ကြချေ။ ထိုအခါ သူငယ်ချင်းက “နေအုံးကွ” ဟုဆိုကာ သူသောက်ပြီး၍ပစ်ထားသော ကွမ်းသီးဖက်ဆေးလိပ်နှစ်တို့နှင့် မန်ကျည်းကိုင်းအခြောက်များကို လိုက်၍ကောက်ပြီးနောက် စုပုံ၍ မီးရှို့လေ၏။ နောက်ဆုံး၌ မီးငြိမ်း၍ ပြာပုံကလေးကျန်ရစ်ရာတွင် သူသည် ခါးပိုက်ထဲမှ မန်ကျည်းသီး များကို ထုတ်၍ ပြာနှင့်တို့ စားရင်း ကျွန်ုပ်အား ခေါင်းညိတ်ခေါ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် သူလုပ်သလို လုပ်၍ မြည်းကြည့်ရာ၊ ဆားနှင့်တို့ စားရခြင်းထက်ပင် ကောင်းသေး၍ ခပ်ချိုချိုအရသာတမျိုး ဝင်လာသည်ဟုပင် ထင်မိ၏။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် မန်ကျည်းသီးတခါးပိုက်စီကို ဤနည်းဖြင့် ချွတ်လိုက်ကြ၍ မွတ်သိပ်ခြင်းပြေပျောက်ကြလေပြီ။

အခြောက်တိုက်ပီတိဖြစ်ပုံ

ကျောင်းဆင်းချိန်တိုင် ရောက်သောအခါ ကျွန်ုပ်တို့၏ မိန်းကလေးနှစ်ယောက်သည် ကျောင်းထဲမှ အတူတွဲကာ ထွက်လာကြ၍ အိမ်ဘက်သို့ ပြန်ကြစဉ် နောက်သို့ မကြာမကြာလှည့်ကြည့်ကြ၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကမူ အခြားကျောင်းသူကျောင်းသားများ မြင်ကြမည်စိုးသည်နှင့် ခပ်လှမ်းလှမ်း

မှပင် လိုက်လာကြ၍ ကျောင်းနှင့် အတော်ကြီးဝေးသောအခါမှ ချဉ်းကပ်ကြလေသည်။ ရှေ့လျှောက်၌မူ သူတို့ မိန်းကလေးနှစ်ယောက်ကတော့၊ ကျွန်ုပ်တို့ ယောက်ျားကလေးနှစ်ယောက်က တော့ တောင်ရောက်မြောက်ရောက် ထွေရာလေးပါး စကားမျိုးတွေကိုပြောယင်း လျှောက်လာကြလေသည်။ ဤမျှလောက်ဆိုလျှင် ဘာများ မက်မောလောက်စရာ ရှိပါသနည်း။ ကျွန်ုပ်၏ မိန်းကလေးက “ဟေ့ မောင်ဖေသိန်း၊ မင့်အိမ်ကသိသွားယင် အရိုက်ခံနေရမယ်နော်၊ မင်းတို့အဖေကြီးက ရိုက်တတ်ပါဘိ သနဲ့” ဟူသော စကားတလုံးသည်သာလျှင် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာပါရှိလေရာ၊ ကျန်သောစကားများမှာ တောင်စဉ်ရေမရ အလဟဿစကားမျိုးသာ ဖြစ်လေသည်။ သို့နှင့်လည်း ကျွန်ုပ်မှာ ထိုစဉ်က ပီတိ အကြီးအကျယ်ဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။ (ထိုစဉ်က ပီတိဖြစ်မိခြင်းကို ကောင်းကောင်းကြီးမှတ်မိ၍သာ ရေးလိုက်ရသည်။) မဖြစ်စလောက်ကလေးအတွက် ပီတိဖြစ်ခဲ့ရသော်လည်း ခံစရာရှိသောအခါ၌ နှစ်နှစ်နာနာ ခံလိုက်ရပုံကို ဖော်ပြရပါဦးမည်။

သတင်းပေါက်ကြားလေပြီ

ကျွန်ုပ် အိမ်သို့ပြန်ရောက်သောအခါ ဖခင်ရောမိခင်ပါ မျက်နှာထားတမျိုး ဖြစ်နေကြခြင်းကို မြင်လိုက် ရသဖြင့် ရင်ထဲ၌ဒိတ်ကနဲဖြစ်သွား၏။ ငါလုပ်သမျှတွေကို သိသွားကုန်လေပြီဟု ရိပ်မိသော်လည်း ဘယ်မျှလောက်သိကြသည်၊ ဘယ်ကဲ့သို့သိထားကြသည် ဆိုခြင်းကိုမူကား ချက်ချင်း ကျွန်ုပ် မသိရ သေး။ နောင်တွင်မှ သိရခြင်းဖြစ်သည်။ မိဖများသိကြပုံကား ဤသို့တည်း။ ကျွန်ုပ်ကျောင်းပြေးသည် ဆိုလျှင် မကြာမတင် မိဘများသိစေဖို့ ဖန်တီးတတ်သည့် ထုံးစံအတိုင်း ဖခင်သည် ကျောင်းသို့ ဝင်မကြည့်သည်မှာ ကြာလှပြီဖြစ်ပါလျက် ထိုနေ့တွင်မှ (ဘာသတင်း ကြားရသည်မသိ) ၇တန်း ကျောင်းခန်းသို့ ဝင်ကြည့်ရာ၊ ကျွန်ုပ်ကျောင်းပြေးကြောင်းသိရ၍ အိမ်သို့ပြန်လာပြီးလျှင် ကျွန်ုပ် အကြောင်းကို စုံစမ်းလေ၏။ ဤတွင် မိဘများကြားသိရသည်မှာကား ကျွန်ုပ်သည် နော်မန် ကျောင်းသူကလေးတယောက်နှင့် စာပေးစာယူလုပ်နေကြောင်း (စင်စစ်မှာ တေးထပ်တပုဒ်စီသာ ပေးကြဘူးပါသည်။) ထိုမိန်းကလေးသည် ကျွန်ုပ်ကို ချစ်ကြိုက်သည်မဟုတ်၊ ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ ကျောင်းပြေးသော သူငယ်ချင်းနှင့် သမီးရည်းစားဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းတို့နှစ်ယောက်လုံးသည် ကျွန်ုပ်ကို အကာအကွယ်ယူပြီး ကြိုက်နေကြ၍ ကျွန်ုပ်အား ‘လှိုမ့်’ ထားကြခြင်းဖြစ်ကြောင်း စသည်များဖြင့် သတင်းရရှိထားကြ၏။ ၎င်းသတင်းအတိုင်း ဟုတ်မဟုတ်ကိုမူ ကျွန်ုပ် ယနေ့တိုင် မပြောနိုင်ပဲ ရှိပါတော့သည်။

အရက်ကြီးကွဲရခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် မိဘများ၏မျက်နှာထား မဟန်ခြင်းကို မြင်ရ၍ ရင်ဖိုလိုက်လျက် အိမ်ပေါ်သို့ တက်ပြီးလျှင် စာအုပ်ကလေးများကို စားပွဲပေါ်သို့ ပစ်တင်ဆဲတွင် မိခင်ရောဖခင်ပါ လိုက်လာကြ၍ ကျွန်ုပ်၏ အဝတ်အစားများကို ဆွဲချွတ်ကြလေ၏။ ကျွန်ုပ်က ငြိမ်ဝပ်စွာမခံပဲ ရုန်းကန်သည်တွင် အလုပ်သမား ၂ယောက် ၃ယောက်တို့ကိုခေါ်၍ ၎င်းတို့အကူအညီဖြင့် ကျွန်ုပ်အင်္ကျီများရော လုံချည်များကိုပါ တကိုယ်လုံး တုံးလုံးချွတ်ကြ၏။ ထို့နောက် ကျွန်ုပ်အား အိမ်ပေါ်ထပ်မှ အောက်သို့ ဆွဲချလာကြ၍ အိမ်ရှေ့သို့ ဆွဲခေါ်ကြ၏။ ကျွန်ုပ်တို့၏အိမ်ရှေ့၌ ရေတွင်းရှိလေရာ တုံးလုံးဖြစ်နေသော ကျွန်ုပ်အား ရေတွင်းတိုင်၌ တုပ်ချည်ထားကြလေ၏။ ဤနည်းဖြင့် နာရီဝက်ခန့် (ကျွန်ုပ်၏အထင်မှာ တနှစ် လောက်ကြသည်။) တုံးလုံးပစ်ထားလေရာ၊ အရပ်ထဲမှ ကလေးလူကြီးများသည် ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ ကြည့်၍ ပြုံးကြရယ်ကြလေသည်။ အလွန်ရှက်လျက်ရှိသော ကျွန်ုပ်ကမူ ခပ်နီးနီးချဉ်းကပ်၍ ကြည့် သောလူများကို ဆဲ၍လွှတ်မိပါသည်။ ချည်တုပ်ထားရာမှ ကြိုးဖြေပြီး အဝတ်များဝတ်ရသောအခါတွင် ဆံပင်ညှပ်ကုလားတယောက်ကိုခေါ်၍ ကျွန်ုပ်၏ဗိုလ်ကေကိုဖြတ်ပြီး ခေါင်းတုံးရိတ်စေပါသည်။

နံခြင်းသည် လိမ်မာခြင်းမဟုတ်

ကျွန်ုပ်သည် ကျွန်ုပ်၏မိုက်မဲခြင်းကို ကျပ်ပြည့်တင်းပြည့်ဝန်ခံပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏အပြစ်မှာ မိဘအား မလေးမစားပြုခြင်းလည်းမဟုတ်၊ စော်ကားမော်ကား ပြောမိခြင်းလည်းမဟုတ်၊ မရှိမသေ ပြုခြင်းလည်းမဟုတ်။ ရူးမိုက်မိခြင်း သက်သက်မျှသာဖြစ်ပါသည်။ ဤမျှလောက်သောပြစ်ချက်နှင့် ဤမျှလောက် စိတ်ကိုထိခိုက်အောင် ဒဏ်ပေးဆုံးမခြင်းမှာ များလွန်းသည်ဟု ထင်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏ မိဘများ နားမလည်ရှာကြသောအချက်မှာ သားသမီးကို အရှက်ခွဲသောနည်းဖြင့် ဆုံးမခြင်းသည် ကောင်းသည်၊ လိမ်မာစေသည်၊ နောင်ကြည်သည်ဟု ထင်မှတ်ရှာကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ‘နောင်ကြည် သည်’ ဆိုခြင်းကား ဟုတ်လေမည်လောမဆိုနိုင်၊ ခံရသော သားသမီး၏စိတ်ကို နံရှာသွားစေခြင်း ကိုမူကား ခံရဘူးသောကျွန်ုပ်သိပါသည်။ လူဟူသည်မှာ သူ့အရွယ်ကလေးနှင့်သူ သူ့ကိုယ်ကိုယ်ကို လေးစားမှု (self-respect) ရှိကြရမည်၊ ရှိအောင် ကြိုးစားကြရမည်ဖြစ်ရာ၊ မိဘများ၏ ဆုံးမပုံမူကား ကျွန်ုပ်၏စိတ်ကို အညွန့်ချိုးလိုက်ဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်သွားပါတော့သည်။ ကျွန်ုပ်သည် အရပ်ထဲ၌ လည်းကောင်း၊ ကျောင်း၌လည်းကောင်း (ကျောင်းသို့လည်း သတင်းပေါက်ကြားသည်။) ကလေး လူကြီးများ၏ မျက်နှာကို ရဲရဲမကြည့်ဝံ့အောင် ဖြစ်ရပါသည်။ (ကျွန်ုပ်တွင် သက်သာရာရစေသော အချက်တခုမှာ ၁၅နှစ်သား ဆိုသော်လည်း ကြီးထွားမှုနောက်ကျ၍ ကြီးကောင်မဝင်သေးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ်ပါက ၎င်းဒဏ်တချောင်း ပေါ်ပေါက်လာရုံမျှမက၊ နံသောစိတ်ဓာတ် (Inferiority Complex) ဝင်လာခြင်းကိုလည်း သတိပြုမိပေရာ၊ ကြီးပြင်းလာသောအခါတွင် အနောက်တိုင်းမှ စာကောင်းပေကောင်းကြီးများကို ဖတ်ရှုကာ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခွင့်ရသောအခါမှ အတော်အတန် လျော့ပါးသွားသည်ဟု ထင်မိပါသည်။ နားမလည်ရှာကြ၍ စေတနာကောင်းနှင့်

(လိမ်မာအောင်) ဆုံးမကြသောသဘာဝကို တွေ့ရသည့်အခါတိုင်း အထက်ပါအဖြစ်အပျက်ကို သတိရ၍ ‘ငါ၏ကံမကောင်းခြင်းပေတည်း’ ဟု အောင်းမေ့မိပါတော့သည်။

ရှက်တတ်၍ သာဆိုးသည်

နော်မန်ကျောင်းသူကလေးနှင့် ပတ်သက်၍ မိဘများ၏ ထင်မြင်ချက်သည် ဟုတ် မဟုတ်၊ မှန် မမှန် ကိုလည်း ကျွန်ုပ် စုံစမ်းရန်အလို့မရှိတော့။ မိဘများက မိမိတို့သားကို ဤမျှလောက် အသည်းနံ့သည် ဟု အထင်ရောက်ကြခြင်းသည်ပင်လျှင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုရှက်လှ၍ ထိုမိန်းကလေးကို ဘယ်အခါမှ လှမ်း မကြည့်တော့ပါ။ တလခန့်အတွင်း၌ ကျွန်ုပ်သည် အိမ်နီးချင်း အရပ်သူအရပ်သားကလေးများနှင့် လည်း မကစား၊ လူသူလေးပါးမြင်အောင်ပင် မထိုင်တော့။ ကျောင်းသွားကျောင်းပြန်များတွင် မြေကြီး သို့ငဲ့ကာ မျက်နှာကိုအောက်ချလျက် ခြေကုန်သုတ်၍သွားပါသည်။ တကယ့်အရွယ် မရောက်သေးသူ ဖြစ်၍ ရှက်ကြောက်သောစိတ်သည် ကြာရှည်စွာမဖြစ်ပဲ တလကျော်ခန့်ရှိသောအခါ သက်သာရာရ၍ ပျောက်မတတ်ရှိသော်လည်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို နံ့သည်ထင်သော စိတ်မူကား ဤမျှလောက် ပျောက်ဖျက်ဖို့ မလွယ်ကူသဖြင့် အသက်လေးငါးဆယ် အရွယ်တိုင်အောင် အစွန်းထင်လျက်ရှိပါတော့သည်။ ထိုအချိန် မှစ၍ ကျွန်ုပ်မှာ အနည်းငယ်စကားထစ်ခဲရာမှ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပို၍သတိပြုမိသည့်အတွက် (More Selfconscious) ပို၍ဆိုးလာပါသည်။ ရှေးဦးစွာ စကားထစ်ခြင်း ကူးစက်ခဲပုံကြောင်းကို အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ဘူးရာ ကျွန်ုပ်မှာ နဂိုကတည်းက အခြားလူများထက် ကိုယ့်ကိုယ်ကို လှည့်ကြည့် မိတတ်သော အလေ့အကျင့်ရှိသူဖြစ်၍ အတူတူရယ်မိကြခြင်းဖြစ်ပါလျက် ကျွန်ုပ်တယောက်တည်း ကိုသာ ကူးစက်ခဲခြင်း ဖြစ်ဟန်တူ၏။ ကိုယ်တုံးလုံးပြလိုက်ရသည့်နောက်၌မူ သာ၍ဆိုးလာသည်ဟု ကျွန်ုပ် သတိပြုမိပါသည်။ (ဤကိစ္စမျိုး၌ ကျွန်ုပ်အလွန်ရှက်တတ်၍ ရေချိုးခန်းထဲ၌ပင် ရေလဲပိုင်းပါမှ ရေချိုးတတ်သူဖြစ်ရာ ဘိုးကြီးအိုဖြစ်လာသောအခါမှ သက်သာရာရတော့သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း မိဘများ၏ ဒဏ်ပေးခြင်းသည် ကျွန်ုပ်၏စိတ်ကို သာ၍ထိခိုက်စေခဲ့သည်။

ပထမဦး မိတ်ဆွေများ

၎င်းနှစ် ၇တန်းစာမေးပွဲတွင် မန္တလေးမြို့ရှိ ကျောင်းတိုင်းပင် အကျအရှုံးများကြသော်လည်း အမေရိကန် ကျောင်းမှ စကောလားရှစ်ဝင်ဖို့ ရွေးချယ်ထားသည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားလေးယောက်လုံးပင် အောင်မြင်ကြသည်။ အချို့ကျောင်းများ၌မူ တော်လှပါသည်ဆို၍ စကောလားရှစ်သွင်းဖို့ ရွေးချယ် ထားသည့် ကျောင်းသားများပင် ကျရှုံးကြ၏။ ထိုစဉ်က ထုံးစံမှာ ၇တန်းကျောင်းသားများသည် ရိုးရိုး စာမေးပွဲကို ဖြေဆိုအောင်မြင်ပြီးမှ စကောလားရှစ်စာမေးပွဲတွင် ဖြေဆိုရ၍ ၎င်းကို အောင်မြင်သော

အခါတွင် စတန်းနှင့် ဇာတန်းသင်ရန်အတွက် တလ ၁၆ကျပ်ရ၏။ (၁၆ကျပ်ဟူသော ငွေမှာလည်း ထိုစဉ်က မနည်းလှ၊ ပုလိပ်အမှုထမ်းတယောက်၏ လခမှာ ၁၁ကျပ်၊ ၁၀ပိမ့်သာ ဖြစ်လေသည်။) ကျွန်ုပ်အဖို့ ရာဌိမူ စကောလားရှစ်စာမေးပွဲကို မအောင်မြင်သော်လည်း ၎င်းစာမေးပွဲကို အကြောင်းပြု၍ အလွန်ချစ်ခင်ကြင်နာသော အတန်းတူ သူငယ်ချင်းသုံးယောက် တပြိုင်တည်း ပထမအကြိမ် ရရှိခြင်းကြောင့် ထူးခြားသောနှစ်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်တမ်းတင်ရသည်။ အေ၊ဘီ၊အမ် ကျောင်းသို့ ရောက်ကတည်းက ကျွန်ုပ်မှာ ခင်မင်သောသူငယ်ချင်းဟူ၍မရှိ၊ အသိမိတ်ဆွေဖွဲ့မည့်သူလည်းမရှိ၊ အတန်းထဲမှာရော ကျောင်းထဲ၌ပါ “တကောင်ကြွက် တမျက်နှာ” ဆိုသလို ကုပ်ကုပ်ကလေး နေခဲ့ရသည်ဖြစ်ရာ စကောလားရှစ်စာမေးပွဲ ဝင်ခါနီးတွင်မှ ကျောင်းသားလေးယောက်ပေါင်း စည်းလုံးမိကြ၍ အလွန်တရာ ခင်မင်ရင်းနှီးသောအဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့ရသည်။ မိတ်ဆွေတယောက်မျှ မရှိခဲ့ဘူးသဖြင့် ဘယ်သူ့အားမျှ မချစ်ခဲ့ရသော ကျွန်ုပ်မှာ တပြိုင်နက်တည်း သုံးဦးကြီး ရသောအခါ၌ ပျော်လိုက်ပုံမှာ (တခါတရံ သူတို့အကြောင်းတွေကို စဉ်းစားရခြင်းကြောင့်) အိပ်မပျော်နိုင်အောင် ရှိဘူးပါသည်။

ရတနာပုံဆိုက်သောနှစ်

စတန်းသို့ တက်ရသောနှစ် (၁၉၀၅ခုနှစ်)သည် ကျွန်ုပ်အဖို့ ရာဌိ ကျောင်းသားဘဝတွင် “ရတနာပုံဆိုက်” သောနှစ် ဟူ၍ ဆိုသင့်၏။ အလွန်ချစ်ခင်သော အတန်းသား သုံးယောက်တပြိုင်နက်တည်း ရရှိသည့်ပြင် ဟိုလူသည်လူများကလည်း ခေါ်ချင်ပြောချင်ရှိကြသည်။ ကျောင်းသို့ရောက်သည်မှာ ၂နှစ်ပြည့်ခဲ့ပြီဖြစ်၍ မှတ်ဆိတ်ဖွားကြီးနှင့် ကျောင်းအုပ်ကြီးကိုလည်း မလန့်တော့။ မိုးထိုးသည်ဟု ထင်ခဲ့မိသော ‘တာဝါ’ အချွန်ကြီးကိုလည်း ကြောက်စရာမထင်တော့။ (ကျောင်းသားတယောက်နှင့် တိတ်တဆိတ် တက်၍ပင် ကြည့်ပြီးခဲ့လေပြီ။) ကျောင်းသားမြင်သမျှသည် ကျွန်ုပ်ကို ‘ကျယ်’ လိမ့်မည်ဟူ၍လည်း မစိုးရိမ်တော့။ ဤကျောင်းသည် ငါတို့ကျောင်းဖြစ်သည်ဟု ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သဘောထားနိုင်ခဲ့လေပြီ။ ကျွန်ုပ်သည် ငယ်စဉ်ကတည်းက အတိတ်ကို ပြန်ပြောင်းသတိရ၍ လက်ရှိအခြေအနေနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်တတ်သော အလေ့ရှိသူတယောက်ဖြစ်လေရာ စတန်းသို့ တက်ရပြီးသည့်နောက် ၆တန်းကျောင်းသားကလေးအဖြစ်နှင့် ရှေးဦးစွာ ကျောင်းတက်ရသော နံနက်ကို သတိရမိတိုင်း တောင်ပေါ်မှ တောင်ခြေသို့ ပြန်ကြည့်ရသည့်နှယ် အခြေအနေကွားခြားပုံကို ပြုံးမိပါသည်။

ကြာလေကောင်းလေဖြစ်လာခြင်း

အေ၊ဘီ၊အမ် ကျောင်း၌ ကျွန်ုပ်တို့၏ ၇တန်းဆရာနှင့် စတန်းဆရာတို့မှာ အိမ်နီးချင်း ဖြစ်ကြသည့် အလျောက် စတန်းသို့ ကျွန်ုပ်တို့ တက်သွားကြသောအခါ စတန်းဆရာသည် အတန်းသားသစ်

များအနက် မည်သူမည်ဝါတို့ တော်သည်ဆိုခြင်းကို သိနှင့်ပြီးလေပြီ။ ထိုစဉ်က ၇တန်းဆရာနှင့် ၈တန်းဆရာတို့သည် အင်္ဂလိပ်စာကို အထူးအလေးပေးကြသူများဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ စကောလားရှစ် ဖြေခဲသူလေးယောက်ကို ၈တန်းဆရာက အလေးပေးပြီး ဖိ၍သင်ပြလေရာ ၎င်းတို့အနက်တွင် ကျွန်ုပ်မှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာတော်လှန်နှင့် ကျောင်းပြေးတတ်သော ကောင်ကလေးဟု သိထားသည်နှင့် အထူးတလည်ဖိ၍ သင်ပြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်စာမကျက်လျှင်လည်း ဆရာကသိ၍ စာကျက် လျှင်လည်း တတန်းလုံးသိအောင် ကြော်ငြာပေးသကဲ့သို့ ထင်ရှားစေသည်။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်မှာ စာမကြိုးစားပဲနေ၍ မဖြစ်သော အခြေသို့ ရောက်နေလေတော့သည်။ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ကောင်းခြင်း တရပ်ပင်။

ကျောင်းသားကြီးများ၏ ‘လက်ချာ’

ကျွန်ုပ်မှာ ကျောင်းသက်တတလျှောက်လုံးတွင် (ကိုထွန်းလှတယောက်မှတပါး) ခင်မင်ရင်းနှီးသူ မရှိခဲ့ဘူးသဖြင့် ၈တန်းသို့ရောက်ခါမှ သုံးယောက်ပူးတပြိုင်နက် ရရှိခြင်းအတွက် ပီတိဖြစ်ရပုံကို မဖော်ပြပဲ မနေနိုင်အောင် ရှိပါတော့သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ လေးယောက်အနက် ကိုဖေဆိုသူမှာ ကျွန်ုပ်တို့ထက် လေးနှစ်ခန့်ကြီး၍ ကျန်နှစ်ယောက်မှာ ကျွန်ုပ်နှင့် ရွယ်တူများဖြစ်ကြ၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ကိုဖေသည် ခေါင်သူကြီးဖြစ်ထိုက်သော်လည်း သုံးယောက်လုံးသည် ကျွန်ုပ်အား အချစ်ဆုံးဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်၏ အဆုံးအဖြတ်ကို နာယူကြသည်။ ကျွန်ုပ်ကား ကိုထွန်းလှကဲ့သို့ သဘာဝခေါင်းဆောင်တယောက် (Born Leader) မဟုတ်ပါပဲလျက် မေတ္တာအလျောက် တင်မြှောက်ကြခြင်းဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်ကမူ အထိုက်အလျောက် ပါးရည်နပ်ရည်ရှိသည်နှင့် ကိုဖေ၏အလိုကိုကြည့်၍ အဆုံးအဖြတ်ပေးတတ်လေသည်။ ရွယ်တူနှစ်ယောက်အနက် တယောက်မှာ စက်ရှင်တရားသူကြီးဦးရီးဖြစ်လာ၍ အခြားတယောက်မှာ တရုတ်ကပြားကလေး စက်ခွေဆိုသူဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်တို့လေးယောက်သည် ကျောင်းမတက်မီ နာရီဝက်ခန့် စောစောရောက်၍ ‘အစည်းအဝေး’ ထိုင်ခြင်း၊ နေ့လည်အားလပ်ချိန် တနာရီအနက် နာရီဝက်ခန့် သစ်ပင်ရိပ်အောက်တွင် အတူထိုင်ကြခြင်းဖြင့် မှန်မှန်ကြီး အချိန်ဖြုန်းကြ၏။ ၎င်းအစည်းအဝေးများ၌ ကိုဖေသည် ရည်းစားထားခြင်းအလုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ လက်တွေ့များလှသူ တယောက်ဖြစ်သည့် အလျောက် အမြဲတမ်း ‘လက်ချာ’ ပေးလေ့ရှိရာ တခါတရံတွင် အခြားကျောင်းသားကလေးများလည်း ကြားနာကြ၍ အချို့ကျောင်းသားကြီးများကလည်း မိမိတို့၏ အတွေ့အကြုံများကို စွက်ဖက် ပြောပြလေ့ရှိကြ၏။ လက်ချာဆရာများအနက် ကိုဖိုးဝိုက်ဆိုသူ၏ လက်ချာတပုဒ်ကို ကျွန်ုပ်မှတ်မိပါသေးသည်။

လူချော ကိုဖိုးဝိုက်

ကိုဖိုးဝိုက်ကား ကျောင်းသားဘဝမှစ၍ ကျွန်ုပ်တွေ့ဘူးသမျှ မြင်ဘူးသမျှသော ယောက်ျားများ (ဇာတ်မင်းသား အပါအဝင်) အနက်တွင် အချောဆုံး၊ အလှဆုံး လူတယောက်ဖြစ်၏။ သူနှင့် ယှဉ်နိုင်သူမှာ နာမည်ကြီးလှသည့် မန္တလေးမြို့သား “ဘောင်ယာဆောင်ဒင် မောင်ကြီး” တယောက်သာ ရှိသည်ထင်၏။ ကိုမောင်ကြီး၏ ချောခြင်းမှာ မျက်နှာထားချိုခြင်းနှင့် ဝတ်ပုံစားပုံ ကိုယ်နေကိုယ်ဟန် ဂိုက်ဆိုက်ကောင်းခြင်းတို့က အထောက်အကူပြုလျက်ရှိရာ မျက်နှာသက်သက်ကို ကြည့်မည် ဆိုပါ မူကား ကိုဖိုးဝိုက်ကို မှီသောယောက်ျားဟူ၍ ကျွန်ုပ်တသက်လုံး မတွေ့ရဘူးချေ။ အလွန်ကြည်လင်၍ အစဉ်ပြုံးလျက်ရှိသော မျက်လုံးများ၊ ထင်ရှား၍ ပြတ်သားသောမျက်ခန်း၊ ရှည်လျား၍ ကော့လန်လျက် ရှိသော မျက်တောင်မွှေးများ၊ ကျယ်ပြန့်ညီညာသော မဟာနဖူး၊ ဖြောင့်စင်းသောနှာတံ၊ ဖြူစင်၍ ညီညာသော သွားများ၊ အစွန်းနှစ်ဘက်၌ အထက်သို့ ပျံတက်သည်ထင်ရသောပါးစပ်၊ ခပ်သွယ်သွယ် ရှိသော မျက်နှာ၏အဆုံး၌ မချွန်းလွန်းမပြားလွန်းပဲ အနေတော်ရှိသည့် မေးစေ့တို့ဖြင့် တချက် မြင်လိုက်ရလျှင် နောက်ထပ်၍မကြည့်ပဲ မနေနိုင်သည့် ‘အလန်တကြား’ ချောလှသော မျက်နှာမျိုး ရှိသူဖြစ်၏။ အထူးသဖြင့် မှတ်မိလောက်သော အခြင်းအရာသည်ကား သူ၏အသားပင်ဖြစ်၏။ မြန်မာလူမျိုးသည် အသားဖြူနှင့် အသားဝါတို့အနက် အသားဝါကို ပို၍နှစ်သက်တတ်ကြသည်ဖြစ်ရာ ကိုဖိုးဝိုက်၏ အသားဝါပုံမျိုးမှာ ဖျော့တော့သောဝါခြင်းမျိုးမဟုတ်၊ ရဲရဲတင်းတင်း ထိန်ထိန်လင်းလျက် ရွှေရောင်ဝင်းသည်ဟု ထင်ရလောက်သော ဝါခြင်းမျိုးဖြစ်ရသည့်အထဲတွင် ညက်ညောချောမွေ့လိုက်ပုံ ကလည်း မည်သူနှင့်မျှမတူဟု ကျွန်ုပ်ထင်မိသည်။ “အကျွမ်းဝင် အဆင်ပြေ” ဟူသော မြန်မာစကား ရှိပေရာ ကျွန်ုပ်သည် ကိုဖိုးဝိုက်ကို ခင်မင်သောကြောင့် သူ၏ရုပ်အဆင်းကို အထင်ကြီးခြင်းမဟုတ်၊ သူနှင့်ကျွန်ုပ်မှာ တတန်းတည်းဖြစ်ရဘူးခြင်းမှတစ်ပါး အရွယ်ချင်းလည်းကွာ၍ နေရပ်ချင်းလည်း မနီး သောကြောင့် နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ်မျှသာ ခေါ်ဘူးပြောဘူးပါသည်။ ဤမျှလောက် လှပချောမောသူ တယောက်က ကျွန်ုပ်အား တခါတရံ ခေါ်ဘူးခြင်းအတွက်ပင် ‘လူသစ်ကလေး တယောက်ဖြစ်သော ကျွန်ုပ်အဖို့၌ ဝမ်းသာမိခြင်းကို မှတ်မိပါသေးသည်။

မှတ်သားလောက်သော စုံစမ်းနည်း

ဘုရားရှိခိုးကျောင်း၏ တောင်ဘက်၌ရှိသော ကြို့ပင်အောက်၌ ‘မြာလက်ချာ’ ပေးကြသော ကျောင်း သားကြီးများအနက်တွင် ကိုဖိုးဝိုက်နှင့် ကိုဖေတို့သည် အပြောင်မြောက်ဆုံးသော ဆရာကြီးများ ဖြစ်ကြသည်ဟု ကျွန်ုပ်မှတ်မိ၏။ ကိုဖေမှာ အထက်ချင်းတွင်းနယ် မင်းကင်းမြို့သားတယောက်ဖြစ်၍ နွေရာသီ ကျောင်း(၄၅)ရက်ပိတ်တိုင်း မိမိ၏ဌာနေသို့ ပြန်ရသူဖြစ်လေရာ တနှစ်တခေါက်ပြန်တိုင်း ရည်းစားတယောက် ထားနိုင်သူဖြစ်သည်နှင့် သူ၏လက်ချာများသည် ဆင်ပြောင်းဆင်ကွဲဖြစ်၍ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းလှပေသည်။ ကိုဖိုးဝိုက်မူကား မန္တလေးသားဖြစ်၍ ဌာနီပြန်ကာမှ တနှစ် တယောက်မဟုတ်၊ ရုပ်ကလည်း အလွန်ချော၊ အပြောကလည်း အလွန်ကောင်း၊ သပ်သပ်ရပ်ရပ်နှင့် ဝတ်ကောင်းစားလှ ဝတ်တတ်သူလည်း ဖြစ်သောကြောင့် (ကျွန်ုပ်၏ခန့်မှန်းခြေအရ) တလတယောက်

လောက် တွေ့နိုင်သူဖြစ်ဟန်တူပေသည်။ ကိုဖိုးဝိုက်၏ မှတ်သားဖွယ်သော ‘လက်ချာ’ များအနက် အထူးသဖြင့် မှတ်သားမိသော လက်ချာတခုမှာ ချက်ချင်းတွေ့ရသော မိန်းကလေးတယောက်သည် မိမိအပေါ်၌ စိတ်ဝင်စားမှု ရှိမရှိကို အကဲခတ်သော နည်းအကြောင်းဖြစ်၏။ (ဤအကြောင်းကိုမူ ကျွန်ုပ်မှတ်မိသလောက် သူ၏စကားအတိုင်း ဖော်ပြပါမည်။) “မင်းတို့ ပွဲကြည့်တယ်ဆိုပါတော့ကွာ၊ ကိုယ့်နေရာမှာ ထိုင်လိုက်လျှင် ထိုင်လိုက်ချင်း ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်ကို လှမ်းကြည့်လိုက်ရတယ်။ ဘယ် ‘မြာ’ ဟာ နိပ်သလဲဆိုတာ ရှာကြည့်လိုက်၊ တော်တော်ကလေးကြာကြာ ထိုင်မိတဲ့အခါမှာ ကိုယ် သဘောကျတဲ့ ‘မြာ’ ဟာ ကိုယ်နဲ့ မျက်လုံးချင်းဆိုင်မိမဆိုင်မိကို အကဲခတ်နိုင်လိမ့်မယ်။ ကောင်းပြီ၊ ခဏခဏ တယောက်ကိုတယောက် လှမ်းကြည့်ကြလို့ မျက်လုံးချင်း တိုက်ဆိုင်မိတယ် ဆိုပါတော့၊ တထစ်တက်ပြီး စမ်းကြည့်လိုက်အုံး၊ စမ်းပုံကတော့ ဒီလိုကွ၊ မင်းတို့ထိုင်တဲ့နေရာနဲ့ ‘မြာ’ ထိုင်တဲ့ နေရာနဲ့ တည့်တည့်ကြီးဖြစ်နေလို့ တယောက်နဲ့တယောက် မြင်နိုင်ရာကနေပြီး မင်းတို့က နဲ့နဲ့လေး ရွှေ့ထိုင်လိုက်ရမယ်၊ ဒီအခါမှာ မျက်စိချင်း မတိုင်ဆိုင်နိုင်ပဲ နဲ့နဲ့ကွယ်သွားတယ် ဆိုပါတော့၊ ‘မြာ’ က မင်းကို စိတ်ဝင်စားရိုးမှန်လျှင် သူ့ကိုယ်တိုင်က နေရာရွှေ့ပြီး ပြင်ထိုင်လိမ့်မယ်၊ ဒီလို တခါနှစ်ခါ ပြင်ထိုင်တယ်ဆိုလျှင်တော့ သေချာပေါက်ပဲ၊ သူ့နောက်ကလိုက်၊ သူ့အရပ်တို့ နေအိမ်တို့စုံစမ်းပြီး အဆက်သာရှာပေတော့၊ သူ့ကိုယ်နှိုက်က အဆက်လုပ်ပေးတာမျိုးတောင် ကြုံရတတ်တယ်” ဟု ပြောပြလေသည်။ ကိုဖိုးဝိုက်မှာ ‘အလန့်တကြား’ ချောသူဖြစ်၍ လူပုံထဲတွင် ထင်းထင်းကြီးပေါ်နေမည့် လူတယောက်ဖြစ်သောကြောင့် (အခြားလူများအဖို့ တသက်တခါ ကြုံရမည်ဖြစ်သော်လည်း) သူ့အဖို့ မှာ ပွဲတိုင်း ‘စွဲ’ လောက်သည်ဟု ထင်မိဘူးပါသည်။

‘ဘော်ဒါ’ အလုပ်သမားများ

စတန်းဦးရှိစဉ် ကျွန်ုပ်၏အကျင့်ဆိုးများ ကပ်ရောက်လာခြင်းကို ဖော်ပြရပေဦးမည်။ ဖခင်၏အလုပ်မှာ အတော်တိုးတက်လာ၍ ဖိနပ်ချုပ်အလုပ်သမားပေါင်း လေးငါးဆယ်ဖြစ်လာလေရာ များသောအားဖြင့် ကိုယ့်အိမ်မှကိုယ်ချုပ်လုပ်ပြီး လာပို့ကြသော်လည်း တကျပ်ခန့်တို့မှာမူ ကျွန်ုပ်၏အိမ်၌ ချုပ်လုပ် ကြလေသည်။ ၎င်းတို့အနက်တွင် ‘ဖဝါးထိုး’ သော မိန်းမအလုပ်သမားများလည်း ရှိကြ၍ ၎င်းတို့ အချင်းချင်း ချစ်ကြိုက်ပြီး အိမ်ထောင်ကျသူတို့လည်း မနည်းလှပေ။ အလုပ်လုပ်ရုံသာမက ချက်ပြုတ် စားသောက်ပြီး အိမ်၌အိပ်ကြသော ယောက်ျားမိန်းမများပင် လေးငါးယောက် ရှိတတ်သေး၏။ လူပျိုအလုပ်သမား နှစ်ယောက်ခန့်လောက်မှာမူ ကျွန်ုပ်တို့အိမ်၌ ဘော်ဒါနေကြ၍ လခလေးကျပ်မျှနှင့် ထမင်းကျွေးရခြင်းကိုလည်း မှတ်မိပါသေးသည်။ ထမင်းလခ လေးကျပ်ဟူသည်မှာ ဤခေတ်တွင် လက်ဖက်ရည်ကြမ်းဖိုးပင် မရှိသောကြောင့် အံ့ဖွယ်ရာတခု ဖြစ်နေပေလိမ့်မည်။ အလုပ်သမား တယောက်လျှင် ၁၀-၁၂ ကျပ်မျှသာ နေ့တွက်ကိုက်ကြ၍ ၁၅ ကျပ် ရသော အလုပ်သမားသည် လူရည်ချွန်တယောက် ဖြစ်လာရသော ခေတ်ဖြစ်၏။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ လေးကျပ်ဟူသော ထမင်းဖိုး

သည် (ကျွန်ုပ်တို့စားသလို ကျွေးရခြင်းဖြစ်သောကြောင့်) နည်းလွန်းလှသော်လည်း ၎င်းတို့၏ လုပ်အားပေါ်မှရသော အမြတ်ကြောင့် ကျွေးနိုင်ခြင်းဖြစ်ဟန်တူပေသည်။

ရှေးခေတ်အလုပ်သမားများ၏ အကျင့်

ကျွန်ုပ်မှာ အိမ်တွင် အလုပ်သမားများနှင့်အတူ ‘လက်ပွန်းတတီး’ နေရသူဖြစ်သည့် အလျောက် အလုပ် သမားများ၏ စိတ်နေသဘောထားနှင့် အလေ့အကျင့်များသည် တဖြည်းဖြည်း မသိမသာ ကူးစက် လျက်ရှိလေပြီ။ ၎င်းတို့သည် တယောက်ကိုတယောက် ‘နှပ်’ လိုသော စိတ်ထားမျိုး အမြဲရှိကြ၍ ထူအသောလူများ ခံကြရသည်ချည်းဖြစ်၏။ တဦးတယောက်၏ ဒုက္ခရောက်ခြင်းကို မြင်ရသည့်အခါ အားလုံးက ပျော်ရွှင်စွာရယ်မောတတ်ကြ၍ ထိုကဲ့သို့ ဒုက္ခရောက်စေခြင်းငှာ အမျိုးမျိုးသောနည်းဖြင့် ကျီစားတတ်၏။ (Practical Joke) ဥပမာ တယောက်၏နေရာ၌ဖြစ်စေ၊ မှီသောတိုင်၌ဖြစ်စေ တွယ်အပ်မြှုပ်ထားခြင်း၊ သောက်သောလက်ဖက်ရည်ကြမ်း၌ ငရုတ်သီးမုန့်ခတ်ထားခြင်း၊ လက်သွက် သော အလုပ်သမားတယောက်၏ လက်နက်ကိရိယာများကို (အလုပ်ဖင့်နေစေခြင်းငှာ) ဝှက်ထားခြင်း မှစ၍ နည်းအမျိုးမျိုးတည်ထွင်ကာ ရယ်ရအောင် ဖန်တီးတတ်ကြလေသည်။ အလုပ်သမားအချင်းချင်း သာမဟုတ်။ အိမ်ရှေ့မှ လမ်းလျှောက်သွားသော ခရီးသည်များအားပင် ‘နှပ်’ တတ်ကြသေး၏။ မူးစေ၊ သို့မဟုတ် မတ်စေတစေကို အိမ်ရှေ့တွင် မြေကြီးထဲ၌ မပျော်တပေါ်မြှုပ်ထား၍ အလွယ်တကူ ကောက်ယူရန် မဖြစ်နိုင်စေခြင်းငှာ အောက်၌ တိုင်ငုတ်တူးပြီး ကော်နှင့်ကပ်ထား၏။ လမ်းသွား တယောက်သည် အိမ်ရှေ့မှ လျှောက်သွားစဉ် မူးစေကိုမြင်၍ ကုန်းကောက်လိုက်မိသဖြင့် ရုတ်တရက် ခွာမရပ်ရှိသည်တွင်မှ ဝါးကနဲဝိုင်း၍ ရယ်လိုက်ကြသောအခါ ရုက်ကိုးရုက်ကန်းနှင့် ထွက်သွားရှာခြင်း မျိုးလည်း မြင်ရဘူးသည်။ ဤထက်ဆိုးသော နည်းမျိုးလည်း ရှိသေး၏။ နံနက်စောစောကြီး အချိန် တွင် ပခုံးထမ်းသမားများသည် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို တောင်းနှစ်ဘက်၌ အပြည့်အလျှံထည့်ကာ ‘ကယ်ကယ်ကယ်ကယ်’ နှင့် ဒရော့မျောပါး ထမ်းပိုးသွားလေ့ရှိ၏။ ‘ပခုံးထမ်း’ တို့ မည်သည်မှာ ဖိနပ် စီးရိုးထုံးစံမရှိပဲ ခြေထောက်အတိုင်း အပြေးအလွှား သွားရစေပင်ဖြစ်လေရာ၊ အလုပ်သမားတယောက် သည် အိမ်ရှေ့လမ်းပေါ်တွင် တလက်မခန့်ရှိသော ငုတ်တိုကလေးတချောင်း ရိုက်ထား၏။ အချို့ လည်း မြင်၍ ရှောင်ကွင်းသွားကြသော်လည်း အချို့မှာ သွားနေကျလမ်းဖြစ်၍ အမှတ်မဲ့ပင် စိတ်ချ လက်ချ သွားကြ၏။ တယောက်သောအထမ်းသမားသည် (ဆောင်းရာသီတွင်) မုန့်လာဥ၊ မုန့်လာထုပ် စသော ဟင်းရွက်ဟင်းသီးများကို တောင်းနှစ်ဘက်တွင် အပြည့်အမောက်ထည့်လျက် အပြေးအလွှား ထမ်းလာရာ ရိုက်ထားသောတိုင်ငုတ်ကို ခြေမနှင့်တိုက်မိ၍ ဒယ်မီးဒယိုင်ဖြစ်သွားသည်တွင် ဖိနပ် အလုပ်သမားများသည် ဦးခေါင်းကိုငုံ့ကာ ကြိတ်၍ရယ်ကြလေသည်။ ထိုလူသည် အထမ်းကိုချ၍ အလွန်မကျေနပ်သောမျက်နှာနှင့် အိမ်ဘက်သို့လှမ်းကြည့်ယင်း ကွဲသွားသောခြေမကို နှိပ်နှယ်ပေး ရှာလေသည်။

ညစ်စိတ်ကူးစက်ခြင်း

ဤစာကိုရေးသားသော ယခုအချိန်၌ပင် ကျွန်ုပ်သည် ထိုလူ၏မျက်နှာကို မြင်လျက်ရှိ၍ ရင်ထုမနာ ဖြစ်မိပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုစဉ်ကမူ မည်သို့ရှိမည်ထင်ကြသနည်း။ အခြားအလုပ်သမားများနည်းတူ ကြိတ်၍ရယ်မိပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ ကျွန်ုပ်သည် အလုပ်သမားများနှင့် ရောထွေး ယှက်တင် နေရသည်တွင် ၎င်းတို့၏စိတ်ဓာတ်များ ကူးစက်လျက်ရှိပါသောကြောင့်တည်း။ ဤသို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ ရုတ်တရက်ချက်ချင်းမဟုတ်၊ တဖြည်းဖြည်း တစတစ ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်၍ သူတပါး ဒုက္ခရောက်ခြင်း၌ အရသာခံတတ်လာခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ‘အတုမြင် အတတ်သင်’ ဟူသော စကား သည် အလွန်မှန်၏။ သို့ရာတွင် ဤအကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ တင်ပြရန် တချက်ကျန်သေး၏။ ကျွန်ုပ်တို့၏ နေအိမ်သို့ ‘ဘဘာဝခေါင်းဆောင်’ စိတ်ဓာတ်မျိုးရှိသော အလုပ်သမားတယောက် ရောက်လာရာ ထိုသူသည် တလခန့်အတွင်း၌ပင် အိမ်ရှိအလုပ်သမားများ၏ ခေါင်းဆောင်ကြီး ဖြစ် လာ၏။ ကောင်းသောဘက်၌ဖြစ်စေ၊ ဆိုးသောဘက်၌ဖြစ်စေ ထိုသူလုပ်သမျှ လိုက်၍လုပ်ကြ၏။ ထိုသူဥပုသ်စောင့်လျှင် အားလုံးဥပုသ်စောင့်ချင်သောစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာကြ၍ ထိုသူ ထန်းရည်သောက် လျှင်လည်း အနည်းဆုံး တပုလင်းစီ သောက်ကြလေတော့၏။ ကျွန်ုပ်၏ဖခင်သည် ထိုသူ့ အကြောင်း ကို ရိပ်မိလာသောအချိန်မှစ၍ ၎င်းအား ချော့၍ပေါင်းရ၏။ ကျွန်ုပ်မူကား အလုပ်သမားခေါင်းဆောင် တယောက်နှင့် ခင်မင်ရခြင်းကိုပင် အဟုတ်ကြီးထင်ကာ ဖြစ်သင့်သည်ထက်ပို၍ ရင်းနှီးမိသည်တွင် ထိုသူ၏ ‘ညစ်’ စိတ်များသည် ကျွန်ုပ်သို့ အတော်ကြီး ကူးစက်လာခဲ့လေသည်။ ‘ငုတ်ရိုက်’ ခြင်း စသော အထက်ပါ ယုတ်မာမှုများမှာ ထိုသူ၏ တီထွင်မှုများဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ယခုတိုင် ကိန်းအောင်းချင်ကိန်းအောင်းလျက်ရှိပြီးမည့် ‘ညစ်’ စိတ်ကလေးများသည် ထိုသူ ချထားခဲ့ သည့် မျိုးစေ့ဖြစ်ရမည်ဟု ဆိုချင်သည်။ ‘ကိန်းအောင်းချင် ကိန်းအောင်းလျက် ရှိပြီးမည်’ ဟူ၍ ဧကန် မဟုတ်သည့် အနေကန်သဘောမျိုး ရေးသားခြင်းမှာ လူလားမြောက်လာသောအခါတွင် ကျွန်ုပ်သည် အနောက်တိုင်းမှ ကမ္ဘာကျော်ဝတ္ထုစာအုပ်ကြီး အမြောက်အမြားကို ဖတ်ရှုရသည်တွင်မှ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြုပြင်တန်သလောက် ပြုပြင်ထားသည်ဟု ယူဆသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

လောင်းကစားနည်းအမျိုးမျိုး

အလုပ်သမားခေါင်းဆောင်ထံမှ ကျွန်ုပ်သို့ ကူးစက်လာသည့် အကျင့်ဆိုးတခုမှာ လောင်းကစားခြင်းပင် ဖြစ်၏။ “သူတပါးကို အဆိုးမချပါနှင့်၊ လူတွင်ပါလို၊ နွားကို ကျားကိုက်သည် မဟုတ်လော” ဟု ဆိုကြလျှင်လည်း “သူ့ကိုအဆိုးချခြင်း မဟုတ်ရပါ၊ ကူးစက်ခြင်းကိုသာ တင်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်” ဟု ဖြေဆိုရပါမည်။ ဥပမာ မီးသွေးကိုကိုင်မိ၍ လက်မည်းခဲ့လျှင် မီးသွေး၏အပြစ်မဟုတ်၊ ကိုင်မိသူ၏

အပြစ်သာဖြစ်သည်ဟု နားလည်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ငယ်ရွယ်နုနယ်သောအချိန်၌ ‘မီးသွေး’ နှင့် ရောထွေးယှက်တင် ထားခံရခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်၏ ကံမကောင်းခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စနေနှင့် တနင်္ဂနွေနေ့များတွင် ကျွန်ုပ်သည် အလုပ်သမားများ၏ အလုပ်ခွင်၌ တနေ့လုံး အချိန်ဖြုန်းတတ်၏။ (အခြားနည်းလမ်းလည်း မရှိချေ။) သူတို့၏ ပြောနည်း၊ ဆိုနည်း၊ လိုမ့်နည်း၊ နှပ်နည်း၊ အချင်းချင်း ‘ကိုက်နည်း’ များသည် ကျွန်ုပ်အဖို့ နားရည်လျက်ရှိ၍ ကျောင်းတွင် ‘လူပီး’ ‘လူလည်’ ကလေးတယောက် ဖြစ်လာ၏။ အချို့ကျောင်းသားကလေးများ မရယ်တတ်သော ‘ပြက်လုံး’ ကို ကျွန်ုပ် ရယ်တတ်လေပြီ။ ဤသည်တို့ကား မဆိုးလှ၊ ဤမျှမက ဆိုးသော အခြင်းအရာများလည်း ရှိသေး၏။ ဖခင်သည် နေ့တိုင်း ဈေးချိုသို့သွား၍ ရောင်းပြီးသော ဖိနပ်များအတွက် ငွေတောင်းခြင်း၊ သက္ကလပ် စသောပစ္စည်းများ ဝယ်ယူခြင်း စသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်လေ့ရှိရာ ဖခင်ထွက်သွားသည်နှင့် တပြိုင်နက် မနီးမဝေးရှိ အိမ်ကြားသို့ တယောက်ချင်းထသွား၍ ‘မျောက်ပန်းလှန်’ သော ကစားနည်းဖြင့် ကစားကြ၏။ အရုံးအနိုင်မှာ တပဲခြောက်ပြားမျှသာဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်လည်း ပါဝင်နိုင်လေသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဖခင်ပြန်လာလုနီးသည့်တိုင်အောင် လောင်းကစားကြ၏။ ထိုမှ တဆင့်တက်လာသောအခါ အလုပ်ခွင်နှင့် မနီးမဝေးတွင် ထိုင်နေသော ဖခင်တယောက်လုံးရှိလျက်နှင့်ပင် အလုပ်တဘက်နှင့် လျှို့ဝှက်စွာ လောင်းကစားနည်းကို (ခေါင်းဆောင်က) တီထွင်ပြန်လေသည်။ ထိုနည်းမှာ တယောက်လျှင် ပိုက်ဆံတပြားစီ ထည့်ဝင်ပြီးနောက် တယောက်ယောက်က ‘ဖဝါး’ များကို ယူ၍ တခု၏ ကျောဘက်တွင် ခြစ်ပြီး မှောက်ခင်းထားလိုက်၏။ လူငါးယောက်ဆိုလျှင် ‘ဖဝါး’ ငါးခု အသုံးပြု၍ တခုတည်းကိုသာ ခြစ်မှတ်ရလေသည်။ ပိုက်ဆံထည့်သော အလုပ်သမားများသည် ကြိုက်ရာ ‘ဖဝါး’ တခုကို လှန်ရလေရာ အခြစ်ပါသော ‘ဖဝါး’ ကို လှန်မိသည့်လူသည် ပိုက်ဆံငါးပြားကို ယူရလေသည်။ ဖဝါးကိုခြစ်၍ မှောက်ရသောလူကမူ လှန်နိုင်ခွင့်မရှိ၊ အခြားလူများ မလှန်ပဲချန်ထားသော ‘ဖဝါး’ သည် သူ့အတွက်ဖြစ်၍ ၎င်း၌ အခြစ်ပါခဲ့လျှင် ပိုက်ဆံငါးပြားသည် သူ့ပစ္စည်းဖြစ်သွား၏။ မည်သူမဆို ဖဝါးခြစ်လိုက ခြစ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ဤနည်းကား ဖခင်ကြောင်တောင်ရှိလျက်နှင့် လောင်းကစားနိုင်သော နည်းပေတည်း။ တနေ့လျှင် များများကြီးမဟုတ်၊ တမူးဆယ်ပြားမျှ အရုံးအနိုင် ရှိတတ်လေသည်။

လောင်းကစားခြင်း၏ ဆိုးရွားပုံ

ဤမှ တဆင့်တက်ပြန်သော် လသာသောညဉ့်များတွင် အိမ်ရှေ့၌ရှိသော ရေတွင်းပေါ်တွင် အပန်းဖြေ သယောင်နှင့် ‘အပေါက်၂၀’ ဆွဲကြ၏။ ကျွန်ုပ်လည်း ပါဝင်တတ်လေပြီ။ ဤကစားနည်းမှာ တမတ်သုံးမူးထိအောင် အရုံးအနိုင်ရှိတတ်သော ကစားနည်းဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်အဖို့ လက်ကိုင်ရအောင် ရှာရသည့် အကျင့်ဆိုးတခု တတ်လာရပြန်လေပြီ။ ဖခင်သည် ပိုက်ဆံအိတ်ထည့်ထားသော အင်္ကျီကို ခုတင်ခြေရင်း တိုင်တွင်ချိတ်၍ အိပ်လေ့ရှိရာ ကျွန်ုပ်သည် ဖခင်အိပ်ချိန်တွင် တိတ်တဆိတ်ထလာ၍ သားရေအိတ်ထဲမှ မူးစေ့မတ်စေ့ကလေးများအနက် (၂ ကျပ်ဖိုးခန့်ရှိတတ်သည်။) မူးစေ့တစေ့ဖြစ်စေ၊

အများဆုံး မတ်စေတစေ့ဖြစ်စေ ခိုးယူရသည်။ ဒင်္ဂါးများရှိသော်လည်း သိသွားမည်စိုးသောကြောင့် မယူဝံ့ချေ။ သို့နှင့်ပင် မှတ်ဉာဏ်ကောင်းသောဖခင်သည် အိတ်ကိုဖွင့်၍ မူးစေ့မတ်စေ့များ နှိုက်သော အခါများတွင် တွေးတောစဉ်းစားသော မျက်နှာထားမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကို တွေ့ရတတ်သဖြင့် ‘ပေါ’ ကုန်ချေတော့မည်လောဟု တထိတ်တလန့် ဖြစ်ခဲ့ရဘူးပါသည်။ ကျွန်ုပ်မှတ်မိသလောက်မှာ မိခင်သည် ညနေတိုင်း ဈေးဝယ်သွားရာတွင် ပိုက်ဆံငါးမူးလောက်မျှနှင့် တအိမ်သားလုံးနှင့် အလုပ်သမား တယောက်နှစ်ယောက်အတွက်ပါ လုံလောက်အောင် တိုင်းထွာဝယ်ခြမ်းခြင်းကို ကြီးပြင်းလာသော အခါ၌ စဉ်းစားမိရာတွင် ကျွန်ုပ်ပြုခဲ့ဘူးသမျှသော ပြစ်မှုများအနက် ဖခင်၏အိတ်ထဲမှ မူးစေ့၊ သို့မဟုတ် မတ်စေ့ နှိုက်ယူမိခြင်းအတွက် ဖြစ်တတ်သည့် နှလုံးပူပန်မှု (ကုက္ကစ္စ)မှာ အပူလောင်ဆုံး ဖြစ်ပါတော့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကျွန်ုပ်မှာ လောင်းကစားခြင်းအလုပ်၌ အထုံဝါသနာပါခဲ့လေရာ၊ ၎င်းကိုအကြောင်းပြု၍ မိဘ၏ပစ္စည်းကို နှိုက်ယူချင်တတ်သော အကျင့်ဆိုးတရားလည်း ပူးတွဲစွဲကပ် ခဲ့လေပြီ။ လောင်းကစားတတ်ခြင်း၏ ဆိုးရွားခြင်းတရပ်မှာ ကျွန်ုပ်သည် အထည်အဝတ်ဝယ်ရန် အတွက်လည်းကောင်း၊ မုန့်စားရန် အတွက်လည်းကောင်း မိဘ၏ပစ္စည်းကို မနှိုက်ခဲ့ဘူးပါပဲလျက် လောင်းကစားဖို့အတွက် ဆိုပါက (လက်ကိုင်မရှိလျှင်) မနှိုက်ပဲ မနေနိုင်အောင် ဖြစ်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ လောင်းကစားခြင်းဟူသည်မှာ စွဲမိလျှင် မလုပ်ပဲမနေနိုင်အောင် ရှိတတ်၍ အလွန် ကြောက်ဖို့ကောင်းသော အကျင့်ဆိုးတရားဖြစ်၏။ လောင်းကစားခြင်းသည် နိုင်ချင်သော ‘လောဘ’ အရင်းခံသည် မှန်သော်လည်း ‘စွဲ’ လာသောအခါ၌မူ နိုင်ခြင်းရှုံးခြင်းကို အပထား၍ ကစားနေရမှ အသက်ရှင်ရလောက်အောင် သဘောထားသည့် အခြေအနေမျိုးသို့ ရောက်ခြင်းကိုလည်း ကိုယ်တိုင် ကြုံရဘူးပါသည်။ ဤအတွက်ကြောင့် ထောင်တန်းကျလောက်သည့် အဖြစ်မျိုးသို့ ရောက်ခဲ့ရဘူးခြင်း ကိုလည်း သက်ဆိုင်ရာနေရာ၌ ဖော်ပြပါဦးမည်။

ပထမအကြိမ် ချစ်ကြိုက်မိခြင်း

၈တန်း၌ရှိစဉ် ကျွန်ုပ်တို့၏ဝင်းထဲတွင် ကလေးသူငယ်များ လွန်ဆွဲတမ်းကစားကြရ၏။ ထိုနှစ်၌ မန္တလေးမြို့တွင် မိုးခေါင်လှ၍ အချို့အရပ်များ၌ ညနေတိုင်း လွန်ပွဲကြီးများကျင်းပလေရာ တရုတ်တန်း လွန်ပွဲမှာ အလွန်ကြီးကျယ်၍ ကြိတ်ကြိတ်တိုးစည်ကားလှသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ သူငယ်များလည်း အခြား အရပ်များမှ လွန်ပွဲကြီးများကို အတုယူ၍ ညတိုင်း လွန်ဆွဲတမ်းကစားကြခြင်း ဖြစ်ပေရာ ယောကျ်ား ကလေး မိန်းကလေးများသာမက လူကြီးများလည်း (ကျားရောမပါ) ပါဝင်ကြ၏။ ကစားခြင်းဆို၍ ဘာမျှခွင့်မပြုချင်သော ကျွန်ုပ်၏ဖခင်ပင်လျှင် တဝင်းလုံး ဆူညံလျက်ရှိသောကြောင့် ခွင့်ပြုရတော့ သည်။ လွန်ပွဲတချီဆွဲပြီး၍ ရပ်နားလျက်ရှိစဉ် မိန်းမကြီးတယောက်၏ ရင်ခွင်၌ထိုင်လျက် စိတ်ဝင် စားသော အမူအရာနှင့် ကျွန်ုပ်အား စိုက်ကြည့်နေသော မိန်းကလေးတယောက်၏ မျက်နှာသည် ကျွန်ုပ်၏မျက်လုံးများနှင့် တပ်ကနဲဆိုင်လိုက်မိ၏။ ထိုအချိန်၌ မိန်းကလေး၏မျက်နှာသည် လဆန်း ၁၂ရက် လမင်းနှင့် ပဏာရလျက်ရှိသောကြောင့် ကျွန်ုပ်အား သူက ထင်ရှားစွာ မြင်ကောင်းမှမြင်မည်။

ကျွန်ုပ်ကမူ သူ့မျက်နှာကို ထင်းထင်းကြီး မြင်နေရသည်။ (ကျွန်ုပ်မှာ လူချောကလေးတယောက် မဟုတ်သော်လည်း ပတ်ဝန်းကျင်ရပ်ကွက်များတွင် အရွယ်နှင့်မလိုက်အောင် အတန်းအမြင့်ဆုံးသော အင်္ဂလိပ် ကျောင်းသားကလေးအဖြစ်နှင့် တရပ်လုံးက စိတ်ဝင်စားမှုရှိကြခြင်းကို ကျွန်ုပ်ရိပ်မိ၍ ဂုဏ်လည်းယူမိသည်။) ကျွန်ုပ်သည် မိန်းကလေးနှင့် မျက်လုံးချင်းဆိုင်မိသည်နှင့် တပြိုင်နက် နှလုံး သားသည် ရင်ဘတ်ကို 'ဒိန်း' ကနဲမြည်မတတ် တချက်ဆောင့်လိုက်ခြင်းကို သိလိုက်ရသည်။ ယင်းသို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ ထိုမိန်းကလေးအား ချစ်ကြိုက်ရကောင်းမှန်း သိသောကြောင့်မဟုတ်၊ ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ စိတ်ဝင်စားပုံရသည်ဟု ကျေနပ်မှုရှိရုံမျှကြောင့်လည်းမဟုတ် (ပါတော့ပါသည်။) လူကျောင်း၌ နေခဲ့ ရစဉ်က 'ကကြီးရေးကသတ်ကက်' ဟု စာအံသံကြားခဲ့ရဘူးသည့် မိန်းကလေးနှင့် ရုပ်ဆင်းသဏ္ဍာန် တူခြင်းကို သတိရလိုက်မိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အသားညိုခြင်း၊ ဆံရစ်ဆံတောက်ထားခြင်း၊ မျက်လုံးအိမ်ကြီးခြင်းမှစ၍ မျက်နှာအဆင်ပြေပုံတို့မှာ တဖြတ်တည်းဆိုရမလောက် တူညီလှပေရာ ပထမ၌ ထိုစဉ်ကမိန်းကလေးပင် ဖြစ်ချေသလောဟု ထင်လိုက်မိ၏။ သို့ရာတွင် ပထမိန်းကလေးမှာ ကျွန်ုပ်ထက် သုံးလေးနှစ်ခန့်ကြီး၍ ဤမိန်းကလေးကမူကား ကျွန်ုပ်နှင့် ရွယ်တူဖြစ်သောကြောင့် တယောက်တည်းမဟုတ်ခြင်းကို သိရပါလေပြီ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်၏နှလုံးသား၌ မိန်းကလေး၏ ပုံသဏ္ဍာန် ရိုက်နှိပ်လိုက်ပြီးဖြစ်သကဲ့သို့ စွဲသွားခဲ့ပြီဖြစ်ရာ ထိုည၌အဖို့၌ လွန်ဆွဲဖို့ စိတ်မဝင်စားတော့ပဲ မျက်နှာချင်းဆိုင်၍ ကြည့်ဖို့လောက်သာ အခွင့်အလမ်းရှာလျက် ရှိပါတော့သည်။ သာ၍ထူးဆန်းသည်မှာ ဤမိန်းကလေးသည်လည်း ကန်ထရိုက်တဦး၏ သမီးဖြစ်သည်ဟု သိရခြင်း ပင် ဖြစ်လေသည်။ ဤအကြောင်းကို စဉ်းစားမိသောအခါများ၌ (သမီးရည်းစားပင် မဟုတ်သော် လည်း) 'ဤမိန်းကလေးကား ငါ၏ဖူးစာရှင်ဖြစ်၍ လွဲနိုင်ဖို့မရှိပြီ' ဟု အောက်မေ့ခဲ့မိပါသည်။

တသက်တာတွင် အပျော်ဆုံးသောပွဲ

၈ တန်းကျောင်းသားအဖြစ် (၁၉၀၅ ခုနှစ်)သည် ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ 'ရတနာပုံဆိုက်သောနှစ်' ဖြစ်သည် ဟု အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ပေရာ ၎င်းနှစ်တွင် ပထမဦးဆုံး တကယ်ချစ်ကြိုက်သူနှင့် မျက်နှာချင်း ဆိုင်ရသည့် ကြည်နူးစရာအဖြစ်မျိုးအပြင် အခြားသော ပျော်စရာကြီးတခုနှင့်လည်း ကြုံခဲ့ပေသည်။ ၎င်းမှာကား ရွှေစာရံဘုရားပွဲသို့ သွားရသော အခြင်းအရာပေတည်း။ ကျွန်ုပ် ၅တန်း၌ရှိစဉ်က 'မသဒ္ဓါရည်သဒ္ဓါရည်' သွားခဲ့ရခြင်းကြောင့် ထင်သလောက် မပျော်ခဲ့ရသဖြင့် အမြွက်မျှလောက်သာ ဖော်ပြခဲ့ရာ ဤတခေါက်၌မူ မိုးမမြင်လေမမြင် ဆိုရမလောက် ပျော်ရွှင်ခဲ့ရသည့်အတိုင်း ရှေးခေတ် ရွှေစာရံဘုရားပွဲနှင့် ဤခေတ်ဘုရားပွဲတို့၏ ခြားနားပုံကို မမှီလိုက်သူများ နားလည်စိမ့်သောငှာ ရေးသား ဖော်ပြလိုက်ရပေဦးမည်။

ပွဲထွက်ကြပြီ

ကျောင်းပိတ်ရက်တကာတို့တွင် အရှည်ဆုံးဖြစ်၍ (ထိုခေတ်က ၄၅ရက် ပိတ်သည်။) ကျောင်းသူ ကျောင်းသား အပေါင်းတို့၏ အမျှော်လင့်ဆုံးဖြစ်သည့် နွေရာသီ ကျောင်းပိတ်လိုက်သည်တွင် ကျွန်ုပ် သည် ခြေထောက်နှင့်မြေကြီး ထိရသည်မထင်ပဲ လေပေါ်၌ ဝဲပျံလာရသည့်နှယ် ကျောင်းမှအိမ်သို့ ခြေကုန်သုတ်ကာ ပြန်လာခဲ့၏။ နှစ်တိုင်းလည်း ဤရက်တွင် ပျော်ပါ၏။ ဤနှစ်မူကား အထူးတလည် ပျော်လှပါသည်။ အကြောင်းမူကား ဤညတွင် ရွှေစာရံဘုရားပွဲသို့ သွားကြမည်ဟု သိထားရသော ကြောင့်ပေတည်း။

အိမ်သို့ရောက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ဘုရားပွဲသို့သွားရန်အတွက် ချက်ပြုတ်ကြော်လှော်ခြင်း၊ လှည်းများ ငှားရမ်းခြင်း၊ ပစ္စည်းများပြင်ဆင်ကြခြင်း စသည်တို့ကိုမြင်ရသည်မှာ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ငြိမ်ငြိမ်ထိုင် မနေနိုင်ပဲ ဆွေ့ဆွေ့ခုန်မျှ ပျော်လှပါတော့သည်။ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် ကျွန်ုပ်အား နတ်ပြည်သို့ အလည်အပတ် လိုက်မည်လောဟု မေးငြားအံ့။ ကျွန်ုပ်က ရွှေစာရံကပြန်မှ လိုက်မည်ဟု ပြောလိမ့်မည်ထင်သည်။ တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၅ရက် ည ဇနာရီ အချိန်ခန့် (လတွက်ချိန်)တွင် ကျွန်ုပ်တို့အိမ်မှ လှည်းနှစ်စီးနှင့် အရပ်ထဲမှ လှည်းလေးငါးစီးတို့သည် တအိမ်ကိုတအိမ် အသံပြုကာ တပြိုင်တည်း အတူတကွ ထွက်လာကြ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ ရင်ထဲ၌ မြူးထူးလွန်းလှ၍ မအောင့်နိုင်သည်နှင့် တေးချင်းတပုဒ် ဟစ်၍ဆိုလိုက်မိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အိမ်မှ လှည်းနှစ်စီးအနက် တစ်စီးတွင် ကျွန်ုပ်တို့ အိမ်သားများနှင့် မိန်းမအလုပ်သမားများ ပါကြ၍ အခြားတစ်စီးတွင် ယောက်ျားအလုပ်သမားများနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ စီးနင်းလိုက်ပါကြရာ ဖခင်မူကား အပျော်အပါးမကြိုက်ဆိုကာ မလိုက်ပါချေ။ မှန်သော စကားကို ဆိုရလျှင် ကျွန်ုပ်သည် လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် ပျော်ချင်သောကြောင့် ဖခင်မလိုက်ပါခြင်း အတွက် ဝမ်းသာသည်။ ကျွန်ုပ်၏ဖခင်မှာ အင်္ဂလိပ်အခေါ်အားဖြင့် Kill-Joy ပျော်ခြင်းကို မကြည့် နိုင်သူဟု ခေါ်ရမည်ထင်သည်။

အောင်ပင်လယ်ကမ်းရိုးတစ်လျှောက်

ကျွန်ုပ်တို့၏အရပ်မှ လှည်းများသည် အောင်ပင်လယ်ကမ်းရိုးသို့ ရောက်ကြသောအခါ လှည်းတန်း ရှည်ကြီးနှင့် ဆုံမိကြ၍ ၎င်းအထဲ၌ နေရာယူကာ အပါအဝင်ပြုလျက် မောင်းနှင်ကြလေ၏။ ထိုအချိန် ၌မူ လမင်းသည် အတော်မြင့်လာပြီဖြစ်၍ လှည်းတန်းကြီး၏ ရှည်လျားခြင်းကို မြင်နိုင်လေပြီ။ သို့ရာတွင် မည်မျှလောက် ရှည်လျားသည်ကိုမူ မမြင်နိုင်ချေ။ မန္တလေးတမြို့လုံးမှ ဘုရားပွဲသွား များသည် ဤအချိန်တွင် ဤနေရာသို့ရောက်အောင် (လနာရီ)ဖြင့် လှည်းမောင်းလာခြင်း ဖြစ်သော ကြောင့် ပေါင်းဆုံမိကြရာတွင် နှစ်ပြသုံးပြ ရှည်လျားပါလိမ့်မည်။ ထိုစဉ်ကမူ ဗီရိလှည်း တစ်စီးတလေမှ တပါး မြင်းရထား၊ မြင်းလှည်း၊ မိုတာကား၊ ဒေါက်ကတ်၊ ဘက်ဂီစသော ယာဉ်မျိုးမပါ။ ပေါင်းမိုးနှင့်

နွားလှည်းတွေချည် ဖြစ်ကြ၍ အနှေးအမြန်မရှိ။ တစ်ကိုတစ်က ကျော်တက်ခြင်းလည်းမရှိ။ (လမ်း ကျဉ်းသောကြောင့် ကျော်တက်ရန်လည်းမဖြစ်နိုင်)။ တစ်နေ့ကမှတစ် နေ့တည်းတစ်အိမ် ဖိမိရှိရှိ နှင့် မောင်းနှင်ကြလေသည်။ အောင်ပင်လယ်ကန်မှာ ကန်ဟူ၍ခေါ်ကြသော်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အရှေ့တောင်ရိုးမှ စီးကျလာသော မိုးရေများကို တာရိုးဖြင့်ဆီးကာထားခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ‘တဘက် ဆည်’ ကြီးမျှသာ ဖြစ်လေရာ ထိုစဉ်က နွေရာသီဖြစ်၍ ရေမရှိသော်လည်း ယခုကဲ့သို့ လယ်ကွက်များ မဟုတ်ပဲ ကန်စွန်းပင်အစရှိသည့် ဟင်းရွက်ပင်များ ပေါက်ရောက်လျက်ရှိ၏။ ဘုရားသွားများသည် သူခိုးဒဏ်လည်း မကြောက်ရ၊ အချိန်လှ၍ အလုပ်လုပ်ကြသော ခေတ်မဟုတ်သဖြင့် ကတိုက်ကရိုက် လည်း သဘောမထားပဲ လသာသာတွင် လှည်းသံတစ်အိမ်နှင့် မောင်းနှင်လာကြရာ လှည်းများပေါ်မှ လည်းကောင်း၊ လှည်းများနံဘေးမှ ခြေလျင်လျှောက်သူများက လည်းကောင်း တေးချင်းသံတဟိုဟိုနှင့် ကန်ပေါင်ရိုးတခုလုံး ဆူညံလျက်ရှိ၏။ တောင်ပြုံးပွဲ၊ ရတနာပွဲစသည့် နတ်ပွဲများကဲ့သို့ တယောက် နှင့်တယောက် နောက်ပြောင်ခြင်းမရှိပဲ ဣန္ဒြေရရနှင့် သွားကြရာ ဝါသနာပါသော ယောက်ျားကလေး အဖွဲ့၊ မိန်းကလေးအဖွဲ့များက တချီတချီတွင် လှည်းပေါ်မှဆင်းကာ ကခုန်သီဆိုကြပြီးနောက် အားရ သောအခါမှ လှည်းပေါ်သို့ ပြန်တက်ကြလေ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ အလုပ်သမားများထံမှ ကျက်မှတ်ထား သည့် ဆရာပု၏ တေးချင်း၊ ကိုဘကျော့၏ ‘မြိုင်ထ’၊ စပယ်သက်ကြီး၏ ပတ္တမြားမှန်ဂူ (ဆဒ္ဒန် ဆင်မင်း တောလား) စသည်များကို သုံးထပ်လေးထပ်မက ဆိုပြီးသဖြင့် မော့ခဲလေပြီ။ (မိခင် သင်ပေးသည့် ‘ပျို့’ ‘ကြီး’ စသည်တို့မှာ ဤနေရာမျိုးနှင့် မလျော်သောကြောင့် ချန်ထားလိုက်ရသည်။)

အေးအေးဆေးဆေးခေတ်

ရာပေါင်းများစွာ ပါဝင်သည့် လှည်းတန်းကြီးဖြစ်၍ တခါတရံတွင် လှည်းတစ်စီးတလေမျှ ‘ဝင်ရိုး’ ကျိုး တတ်သေးရာ ထိုအခါတွင် လှည်းတန်းကြီးတတန်းလုံး ရပ်နားကာ လှည်းသမားအားလုံး ဝိုင်းဝန်း ကူညီ လုပ်ကိုင်ပေးကြရ၏။ အချိန်အစိုးရသကဲ့သို့ ရှိသောခေတ်ဖြစ်၍ ‘မပြီးသေးဘူးလား’ ‘မြန်မြန် လုပ်ကြစမ်းပါ’ ‘နောက်ကျနေလိမ့်မယ်’ စသည်ဖြင့် ညည်းညူခြင်း၊ ရေရွတ်ခြင်းမရှိ။ လှည်းသမားတွေ အလုပ်လုပ်ခိုက်တွင် ဘုရားသွားများသည် ဟိုမှာတိုင်း သည်မှာတိုင်း စသည်ဖြင့် စုရုံးကာ သီဆို ကခုန်နေကြ၏။ လှည်းသမားများမှာလည်း ‘ဝင်ရိုး’ အတွက် သစ်ပင်ခုတ်သူခုတ်၊ ဖြတ်သူဖြတ်၊ ထစ်သူထစ်၊ ဖြောင့်သူဖြောင့်၊ ရွေ့သူရွေ့ ‘တယောက်တချက် ကျောင်းသားလက်’ ဆိုဘိသို့ ဝိုင်းဝန်း လုပ်ကိုင်လိုက်ကြရာ ဘာမျှကြာသေးသည်မထင်ရမီ ဝင်ရိုးတချောင်း ခုတ်ပြီးချောပြီးသွင်းပြီး ဖြစ်၍ ဆက်လက် ထွက်နိုင်ကြလေပြီ။

ပျော်ရမှုကျေနပ်သောလူမျိုး

တံတိုင်းရည်ရွာသို့ ရောက်ကြသောအခါ ကာလသားများသည် လှည်းများပေါ်မှ အလျှိုလျှိုနှင့် ဆင်းသွားကြ၍ အိုးကလေးများဆွဲကာ ပြန်လာပြီး လှည်းပေါ်သို့ ပြန်တက်ကြ၏။ ဤကားအခြားမဟုတ်။ 'ပင်ကျရေ' ခေါ် ထန်းရည်ခါး ဝယ်ကြခြင်းဖြစ်၏။ လှည်းတန်းကြီးကား မရပ်၊ သူဝင်ငါထွက်ဖြင့် တယောက်တလှည့်စီ ဝယ်ကြခြင်းဖြစ်ကြ၏။ ဘုရားပွဲသို့ သွားကြခြင်းဖြစ်သော်လည်း ပျော်ရွှင်မှုကို လက်မလွှတ်ချင်။ အသုဘချရာ၌ပင် စိန်ပန်းသူတော်၏ ဒိုးပတ်ဝိုင်းကတီး၍ ဘုန်းတော်ကြီး၏ ခေါင်းကို မြှောက်ကစားချင်သော လူမျိုးဖြစ်သောကြောင့် ထန်းရည်သောက်ခြင်း မျှလောက်အတွက် အံ့ဩစရာမဟုတ်ပေ။ သို့ရာတွင် ဤဘုရားပွဲ၏ ချီးကျူးဖွယ်တခုမှာ ကာလသားများ၏ လှည်းများ၌ ကိုယ့် 'မြူ' အိုးနှင့်ကိုယ် မေ့ကြသော်လည်း တောင်ပြုံးစသည့် နတ်ပွဲမျိုးမှကဲ့သို့ မူးသံ၊ ယစ်သံ၊ မတော်တရော် ပြောင်လှောင်သံဟူ၍ တခွန်းမျှပင် မကြားရချေ။ ကျွန်ုပ်တို့၏လှည်းမှ အလုပ်သမားများလည်း ဘုရားတကာများ မဟုတ်ကြသဖြင့် မြူအိုးများ ဝယ်သောက်ကြ၍ ကျွန်ုပ်အားလည်း ပေးကြသေး၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်မှာ ထိုစဉ်က ဤစာအထိ မတက်ရသေးသဖြင့် ငြင်းလိုက်နိုင်ပါသည်။ အမှန်မှာ မိခင်တယောက်လုံးပါသည့် ပွဲမျိုးတွင် ဤမျှလောက် 'စာကြီးပေကြီး' တက်၍ သင်ရန် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ တကြောင်းမှာလည်း ကျွန်ုပ်သည် ဖခင်ကိုကြောက်သလောက် မိခင်အား ရိုသေလေးစားပါသည်။ ခြားနားပုံကား ကြောက်ခြင်းဟူသည်မှာ မမြင်ကွယ်ရာတွင် လုပ်တတ်၍ ရိုသေလေးစားခြင်းမူကား မျက်မှောက်မျက်ကွယ်မရွေး ဩဇာညောင်းတတ်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

ကြောက်သော်လည်း ပျော်၏

လှည်းတန်းကြီးသည် အရုဏ်မတက်မီအချိန်တွင် ရွှေစာရုံမုန်တောသို့ ဝင်လာကြရာ အချို့နေရာမှ အငွေ့တချောင်းချောင်းရှိသော ဆင်ချေးပုံကြီးများ တွေ့သူများတွေ့ကြ၏။ ချေးပုံကြီးများမှာ ဆင်ယဉ်များ စွန့်ခွဲခြင်းမဟုတ်။ ဆင်ရိုင်းများ၏ပစ္စည်း ဖြစ်သည်ဆိုသဖြင့် လှည်းများပေါ်၌ အသက်မရှုပ်ပဲ ကုပ်၍လိုက်သော မိန်းမများလည်းရှိကြ၏။ ကျွန်ုပ်မူကား အဆန်းအသစ်ဆိုလျှင် ကြည့်ချင်တတ်သော ဝါသနာနှင့် စွန့်စားချင်တတ်သော အထုံအလှေ့ကြောင့် အခြားလူများ တွေ့သည်ဆိုသော နေရာသို့ လှည်းပေါ်မှဆင်း၍ သွားကြည့်မိအောင် ကြည့်ခဲပါသေးသည်။ ချေးပုံကြီးကို မြင်ရသောအခါ၌ မကြောက်တတ်သည်မဟုတ်၊ ကြောက်ခဲရပါ၏။ သို့ရာတွင် ကြောက်ရခြင်းသည်ပင်လျှင် အရသာတခုဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် ယူဆပါသည်။ ဆင်ရိုင်းခြေရာများကား အနံ့အပြားပင် တွေ့ခဲကြရသဖြင့် ဤဘုရားပွဲသို့ လာရခြင်းမှာ စွန့်စားခန်းကြီးတခု (Great Adventure) အနေဖြင့် အမှတ်ထင်လျက် ရှိပါတော့သည်။

အလုပ်ကိုယ်စီနှင့်

ရှမ်းမိဖုရား ရှင်မွန်လ၏ နားတောင်းကျခံသည်ဆိုသောချောင်းကို ဖြတ်ကျော်၍ စခန်းချမည့်နေရာသို့ ရောက်ကြသောအခါ သရက်ပင်ကြီးများသည် အရွက်ချင်းထိမတတ် ဆက်စပ်ကာ ပေါက်ရောက်လျက် ရှိ၍ တရပ်တည်းမှ အတူလာကြသော လှည်းများသည် တပိုင်းတည်းဖြစ်အောင် နီးကပ်စွာ ရွေးချယ် ကြ၍ ဖျာ၊ ရိုင်၊ သင်ဖြူးများ ခင်းသူကခင်း၊ ကန့်လန့်ကာများ ကာသူကကာ၊ မီးဖိုအတွက် ကျင်း တူးသူကတူး၊ ဖိုကနောက်ရှာသူကရှာ၊ သရက်ဖူးကောက်သူကကောက်၊ ရေခပ်သူကခပ်၊ တံမြက် လှသူကလှ၊ ထင်းခွေသူကခွေ အလုပ်ကိုယ်စီနှင့် ပျော်ရွှင်စွာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြ၏။ ဤအထဲတွင် တညလုံး တရေးမျှမိတ်ခဲရသူမရှိပဲ လှည်းပေါ်၌ ကြောင်တောင်လိုက်ခဲရသူချည်း ဖြစ်သော်လည်း လတ်ဆတ်လိုက်ကြပုံမှာ နှင်းခံထားသည့် ပန်းပွင့်များသဖွယ် အဖူးအညွန့်တလူလူနှင့် ခုန်ဆွခုန်ဆွ ဖြစ်လျက်ရှိကြလေသည်။ မည်သို့ဆိုစေ ကျွန်ုပ်တယောက်မူကား အထူးတလည်ရွှင်မြူးလျက်ရှိ၏။ အကြောင်းမူကား ဖခင်မကြည်မသာနှင့် လိုက်ခဲရသည့် လွန်ခဲသောလေးနှစ်က တခေါက်နှင့် ညီအစ်ကိုမောင်နှမ မိခင်နှင့်တကွ အိမ်နီးချင်းများပါ လာရသည့် ဤတခေါက်၏ ခြားနားပုံကို မကြာ ခဏ သတိရလျက် ရှိပေသောကြောင့်တည်း။

တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၅ရက်နေ့ည၌ ထွက်၍ ၆ရက်နေ့ နံနက်ရောက်ပြီး နှစ်ညအိပ်ကာ လပြည့် ကျော် ၈ရက်နံနက်တွင်မှ ပြန်ကြရသောပွဲဖြစ်၍ ရက်အတော်ရှည်သလောက် ကြည့်နူးဖွယ် ကောင်းလှ သည်။ နှစ်စဉ်လာသည်ဆိုသော ငါးကြီးများကိုကြည့်ရခြင်း၊ မြစ်ငယ်ဆိပ်၌ ရေချိုးရခြင်း၊ (ဥသျှစ်သီး များ ပေါလှသည်၊ တပြားဖိုး ၈လုံးရသည်။) ဈေးတန်းကြီးတလျှောက် လျှောက်ရခြင်း၊ ရွှေစာရံ ပုတီးများ ဝယ်၍ လည်ပင်း၌စွပ်ရခြင်း၊ ထူးဆန်းသော စေတီတော်ကို ဖူးရခြင်းတို့မှာ လူအများ ပျော်တတ်ကြသော အခြင်းအရာများ ဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ကား ရေချိုးပြီးတက်လာ၍ သရက်ကင်းများ တဖတ်ဖတ်ကြွေကျလျက်ရှိသည့် သရက်ပင်ကြီးများ၏ အရိပ်အောက်၌ ပူအိုက်စ ပြုလာသည့် ဤတပေါင်းလရာသီတွင် ပက်လက်လှန်ကာ မုန့်ပဲသားရေစာများ ဝါးနေရခြင်းသည် ပျော်စရာအကောင်းဆုံးဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ အခြားသော ပျော်စရာကြီးတခုမှာ သရက်ပင်ကြီးများ အောက်၌ နံနက်စာညစာ စားသောက်ကြရာတွင် တရပ်တည်းအတူလာကြသော လှည်းများမှ တပိုင်းနှင့်တပိုင်း တဖွဲ့နှင့်တဖွဲ့ အဆန်းအပြား ဟင်းခွက်ကောင်းများ အပေးအယူလုပ်ကြခြင်းကြောင့် ဟင်းပေါင်း ဆယ့်လေးငါးခွက်စားရ၍ မောမောနှင့် ပျော်ပျော်ကြီးရှိနေသော ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ တသက် တွင် တဆက်တည်း အမြန်ရှက်ဆုံးသော ထမင်းငါးနပ်ဟူ၍ မှတ်တမ်းတင်ရပါသည်။

စေတီတော်၏ ထူးခြားချက်မှာ အခြားသော စေတီတော်များကဲ့သို့ အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက် တည်း ဟူသော အရပ်လေးမျက်နှာသို့ တည့်တည့်တူတူ မျက်နှာမမူပဲ ခပ်ရွဲ့ရွဲ့ ခပ်စောင်းစောင်း ရှိနေခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ရှမ်းမိဖုရား ရှင်မွန်လအား ဘုရင်က ပြည်တော်ပြန်စေရာတွင် စေတီတော် ကို မြတဘက်ဖြင့်ပတ်ကာ သစ္စာပြု၍ လှည့်လိုက်ခြင်းကြောင့် စောင်းရွဲ့သွားသည်ဟု ပြောကြလေ သည်။ ကျွန်ုပ်မှာ ခပ်ငယ်ငယ်ကတည်းကပင် စိတ်ကူးယဉ်သမားတယောက်ဖြစ်၍ အကယ်တန္တူ

ဤအတိုင်း ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းမှန်ပါလျှင် ရှင်မွန်လသည် စေတီတော်၏ ဤတဘက်တွင် ဤနေရာလောက် ဌှိ ထိုင်ခြင်းဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ရော်ရမ်းမှန်းဆကာ အတော်လွမ်းခဲ့ရဘူးပါသည်။

နောက်ဆုံးပျော်နည်းတခု

လပြည့်ကျော် ၈ရက်နေ့ နံနက်စောစောကပင် ကော်ဇော၊ ကန့်လန့်ကာ၊ ဖျာ၊ ရှိုင်၊ သင်ဖြူး များ ရုပ်သိမ်း၍ အပြန်ခရီးအတွက် ပြင်ဆင်ကြလေပြီ။ ဤဘုရားပွဲတွင် နောက်ဆုံးသော ပျော်ခြင်းအနေဖြင့် ကာလသားများ ပျော်ကြသည့်အခြင်းအရာတခုကို မှတ်မိသေး၏။ လှည်းများသည် နားတောင်းကျ ချောင်းကို ဖြတ်ကျော်ကြရာတွင် အပြန်ခရီးအဖို့၌ အဆင်းဘက်ကမ်းပါးသည် ခပ်ပြေပြေ ရှိသော် လည်း အတက်ဘက်ကမ်းပါးမှာ အတော်မတ်စောက်သောကြောင့် လှည်းပေါ်မှလူများ အားလုံးဆင်း၍ လှည်းခွက်ချည်း တက်ကြရ၏။ သို့နှင့်ပင် ကမ်းပါး၏ မတ်စောက်ခြင်းကြောင့် နွားများသည် တကိုယ်လုံး အကြောပြိုင်းပြိုင်းထသည်ကို မြင်ရလောက်အောင် အားခဲ၍ ရုန်းတက်ကြရ၏။ ဤတွင် အတက်ဘက်ကမ်းပါး၌ ကာလသားများသည် စုရုံးကာ စောင့်နေကြ၍ လှည်းများကို တစီးပြီးတစီး ကမ်းပါးအတက်ကြီးတွင် တွန်းတင်ပေးကြ၏။ တယ်တော်တဲလူတွေပါတကားဟု မချီးမွမ်းလိုက်ပါ နှင့်ဦး၊ ၎င်းတို့သည် လှည်းတစီးကို ကမ်းပါးစောက်အတက်ကြီးအတိုင်း တွန်းတင်ကြ၍ ထိပ်သို့ ရောက်ခါနီးတွင် ရူတ်တရက် လွှတ်ပစ်လိုက်ကြလေရာ နွားနှစ်ကောင်မှာ လွယ်ကူရာမှ အမှတ်တမဲ့ အခက်တွေ့ရသည်နှင့် အရှိန်ပျက်ကာ နွားရောလှည်းပါ လန်ကျသွားလေ၏။ ဤအခြင်းအရာကို စောင့်၍ ကြည့်ကြသော ပရိသတ်ကလည်း ရယ်မောကြလေ၏။

ဤသို့ဖြင့် လှည်းတစီးလျှင် တခေါက်မျှ ဒလိန်ခေါက်ကွေး ပြန်ကျလာပြီးမှ နောက်တကြိမ် အတက် တွင် ထိပ်သို့ရောက်အောင် တွန်းတင်လိုက်လေသည်။ ဗလကောင်းသော နွားကြီးများလည်း မသက် သာချေ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် သန်စွမ်းလှသော နွားကြီးများကို ကမ်းပါးထိပ်သို့ ရောက်လှဆဲဆဲ တွင် လွှတ်ပေးလိုက်ရုံနှင့်မပြီးပဲ လက်လွှတ်ခါနီး၌ မသိမသာနှင့် ပြန်၍ ဆွဲချလိုက်ကြသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ အလွန်အမင်းသန်စွန်းသော နွားများနှင့် ပါးနပ်သော လှည်းသမားများမှတစ်ပါး ဒယီးဒယိုင်နှင့် နောက်ပြန်လိမ့်ကျခြင်းအားဖြင့် ပရိသတ်အား တကြိမ်ဖြစ်စေ ဖျော်ဖြေသွားကြရ သည် ချည်းဖြစ်လေသည်။

ပွဲသွားကြော့ကြော့ ပွဲပြန်မော့မော့

နားတောင်းကျချောင်း အတက်လမ်း၏ ထစ်ငေါ့မှုကြောင့် အပြန်ခရီးတွင် လှည်းများသည် အလာခရီး မှာကဲ့သို့ တသီတတန်းကြီး မမောင်းကြတော့ပဲ ကိုယ့်ရပ်ကွက်နှင့် ကိုယ့်အုပ်စုမျှလောက်သာ အဖော် လုပ်နိုင်ကြတော့၏။ ဤဘုရားပွဲတွင် မိမိကိုယ်ကို အပျော်ဆုံးတယောက်အနေဖြင့် သဘောထားမိသော ကျွန်ုပ်ပင်လျှင် တေးချင်းသီဆိုချင်စိတ် မရှိတော့ပဲ အလုပ်သမားတယောက်ယောက်၏ ပေါင်ပေါ်တွင် ဦးခေါင်းတင်၍ မိုန်းချင်ခဲလေပြီ။ ဖြစ်လည်း ဖြစ်သင့်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ကျွန်ုပ်မှာ သုံးညလုံးစုပေါင်းပါမှ ၁၀နာရီမျှပင် မအိပ်ခဲသဖြင့် မျက်တောင်များ စင်းနေပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ပေတည်း။ လိင်သဘောမပါရှိပဲ လူငယ်သဘာဝသက်သက်ဖြင့် အူရွှင်မြူးတူးခဲရခြင်းများတွင် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးသို့ ပထမအကြိမ် ရောက်ရဘူးသောတခေါက်နှင့် ဤတပွဲသည် စိတ်ထဲတွင် ‘စားမြို့ပြန်’ ၍ မပြီးဆုံးနိုင်သည့် အခြင်းအရာနှစ်ခုပေတည်း။ နေရိုန်အတော်ပြင်းလာသောအခါ ကျွန်ုပ်တို့ရပ်ကွက်မှ လှည်းလေးငါးစီးတို့သည် အရုဏ်တက်မှ ထ၍ချက်ခဲကြသည့် ထမင်းဟင်း များကို သစ်ပင်ရိပ်ကောင်းကောင်းတွင် ရပ်နားရင်း စားသောက်ကြလေသည်။ ရှေ့အဖို့တွင် နေကလည်း ပူပြင်းလာသဖြင့် အူရွှင်ခန်းပြီးဆုံး၍ ဝမ်းဗိုက်တောင့်တောင့်နှင့် ခွေကြသူတို့သာ များ တော့၏။ အပြန်ခရီး၌ ကျွန်ုပ်အမှတ်ရသော အခြင်းအရာတခုမှာ ကျွန်ုပ်တို့၏လည်ပင်း၌ ‘ရွှေစာရုံပုတီး’ ဟုခေါ်သည့် ထန်းရွက်ပုတီးဝါများစွပ်လျက် ပြန်လာကြစဉ် အောင်ပင်လယ်ကန်ရိုးရှိ အောင်ပင်လယ်ရွာ၌ ကျင်းပသည့် ‘ပေါ်တော်မူ’ ဘုရားပွဲအပြီးနှင့် ဆုံစည်း၍ ၎င်းဘုရားပွဲပြန်များ သည်လည်း မန္တလေးသို့ ကျွန်ုပ်တို့နှင့်အတူ ရောနှောကာ ပြန်လာကြ၏။ ၎င်းပွဲပြန်များ၏ လည်ပင်း တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့နည်းတူ ထန်းရွက်ပုတီးများ စွပ်ထားကြလေရာ ထိုသူတို့သည် ရွှေစာရုံဘုရားသို့ ရောက်အောင်သွားရန် မတတ်နိုင်သဖြင့် ‘နေ့ချင်းပြန်’ ဖြစ်နိုင်သော ဤဘုရားပွဲသို့ လာရောက်ကာ ‘ရွှေစာရုံပြန်များ’ အနေဖြင့် မန္တလေးမြို့သို့ ဝင်ကြခြင်းဖြစ်သည်ဟု သိရလေသည်။ (ကျွန်ုပ်တို့ လူမျိုးကား ကြံကြံဖန်ဖန် ဟန်ဆောင်ချင်သော လူမျိုးပေတည်းဟု အောက်မေ့ခဲမိသည်။)

ခေတ်စားသောတေးတပုဒ်

၈ တန်း၌ရှိစဉ် ကျွန်ုပ်အား အထက်တန်းကျောင်းသားကြီးများနှင့် နီးနီးရင်းရင်း ဖြစ်စေသည့် အခြင်း အရာတခု ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းကို မှတ်မိပါသေး၏။ ထိုခေတ်က ကျောင်းသားများ၏ ထုံးစံတခုမှာ အောက်တန်းကျောင်းသားများသည် အထက်တန်းကြီးများမှ ကျောင်းသားများကို ကြည်ညိုစွာနှင့် မော်ကြည့်ကြ၍ အထက်တန်းကျောင်းသားများကမူ အောက်တန်း ကျောင်းသားကလေးများအား “ဖုတ်လေတဲ့ငါးပိ ရှိသည်ဟုမမှတ်” ဆိုသော စကားကဲ့သို့ လူဖတ်မထင်တတ်ကြပေ။ တနေ့သ၌ ကျွန်ုပ်သည် နေ့ကျောင်းတက်ခါနီး ၁၅ မိနစ်ခန့် လိုသေးသောအချိန်တွင် ၈ တန်းသင်သော ကျောင်းခန်းထဲ၌ စပယ်သက်ကြီးဆိုသည့် ‘ပတ္တမြားမှန်ဂူ’ သီချင်းကို တီးတိုးသီဆိုပြသလျက်ရှိစဉ် အခန်းအပြင်ဘက်မှ လျှောက်သွားကြသည့် ကိုထွန်းလှအပါအဝင် ၉ တန်းကျောင်းသားတစု ကြား သည်နှင့် ဝင်လာကြ၍ ကိုထွန်းလှက “ဟေ့ဖေသိန်း၊ ဒီသီချင်းကို မင်းအစအဆုံးရသလား” ဟု

မေးသဖြင့် ကျွန်ုပ်က ရကြောင်းပြန်ပြော၏။ ဤတွင် ၉ တန်း ကျောင်းသားကြီးများသည် ကျွန်ုပ်အား ကျောသပ်ရင်သပ်လုပ်ကြ၍ စာရွက်နှင့်ခဲတံများ ထုတ်ကြလေ၏။

ခက်ခဲစွာကူးရခြင်း

ဤနေရာ၌ ၎င်းတေးချင်း၏ လူကြိုက်များပုံနှင့် ခဲယဉ်းစွာ ကျွန်ုပ်ရပုံကို ဖော်ပြရပေဦးမည်။ မန္တလေး မြို့တွင် ထိုခေတ်က ရုပ်သေးမင်းသား မင်းသမီးများ သီဆိုသည့် တေးချင်းများသည် အလွန် ခေတ်စား၏။ ဇာတ်မင်းသား ဦးဖိုးစိန်ကြီးမှာ ထိုအချိန်တွင် ပေါ်ပေါက်ပြီးဖြစ်သော်လည်း ဤနောက် (ကျွန်ုပ်အထင်အရ) ၂ နှစ် လောက်ကြာမှ သူ၏သီချင်းများကို ကာလသားများ လမ်းလျှောက်ဆိုသော အဖြစ်သို့ ရောက်လာသည်။ ထိုစဉ်က အထူးနာမည်ကြီး၍ ယနေ့တိုင် အစားထိုးရန် (သို့မဟုတ် နှိုင်းယှဉ်၍ပြောရန်) မပေါ်ပေါက်သေးသည့် ရုပ်သေးမင်းသမီးနှင့် မင်းသားများကား ဆရာပု၊ ကိုဘကျော၊ စပယ်သက်ကြီး၊ ကိုစိန်ခို၊ ကိုဖူးညိုတို့ ဖြစ်၏။ ၎င်းတို့၏ပါးစပ်မှ တေးချင်း အဆန်းများသည် ကာလသားများ၏ ပါးစပ်သို့ ရောက်သည့်အခါ ၎င်းတို့သည် ဘာဂျာ၊ ဗျတ်စောင်း စသော တူရိယာများနှင့် တွဲကာ ညအချိန်များတွင် လမ်းများပေါ်၌လျှောက်၍ သီဆိုတတ်ကြလေသည်။ အချို့သောလမ်းများမှာ ထိုကဲ့သို့သော တီးဝိုင်းမျိုး တဝိုင်းပြီးတဝိုင်း လျှောက်လာတတ်သဖြင့် လမ်းနံဘေးမှ အိမ်များမှာ ဤခေတ်ရေဒီယိုများသဖွယ် အဆက်မပြတ်လူတန်းနန်း နားထောင်ရ လေသည်။ ကျွန်ုပ်ရထားသော စပယ်သက်ကြီး၏ ‘ပတ္တမြားမှန်ဂူ’ တေးချင်းမှာ ပေါ်ခါစလည်းဖြစ်၍ ကာလသားများလည်း မရသေး၊ ကျနအောင် သီဆိုတတ်သူလည်း မရှိသေးပဲ အလွန်လည်း လူကြိုက် များသည်နှင့် တန်ဖိုးရှိလှသော တေးချင်းတပုဒ်ဖြစ်ပေ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ကိုထွန်းလှအမှူးရှိသော ကျောင်းသားကြီးများသည် ကျွန်ုပ်ထံပူဆာခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်ုပ်မျက်နှာပွင့်လိုက်ပုံ

ဤတေးချင်းကို ကျွန်ုပ်ရပုံကား ဤသို့တည်း။ ရုပ်သေးမင်းသား စပယ်သက်ကြီး၏ မင်းသမီး ကိုအောင်သာ၌ မယားငယ်တယောက်ရှိရာ မင်းသားမင်းသမီးတို့ မည်သည်မှာ ၎င်းတို့၏ တေးချင်း သစ်များကို အရပ်သားများသို့ ပေးလေ့မရှိသော်လည်း မင်းသမီး ကိုအောင်သာမူကား မယားငယ်၏ ပူဆာခြင်းကြောင့် ပေးရ၏။ ကျွန်ုပ်တို့အိမ်မှ အလုပ်သမားခေါင်းဆောင် ကိုတောက်ထွန်းသည် ထိုမိန်းမနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးမှုရှိ၍ ၎င်းတေးချင်းကို ဆိုပုံဆိုနည်းနှင့်တကွ တောင်းယူလာခဲ့ရာ ကျွန်ုပ်မှာ ၎င်းတို့ထံမှ ရှိခိုးဦးတင် သင်ယူရခြင်းဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်ရကား ကိုထွန်းလှတို့ လူစုအပေါ်၌ ကျွန်ုပ် မျက်နှာပွင့်လိုက်ပုံမှာ ပြောဖွယ်ရာမရှိ။ “မင်းကလေးတယ်နိပ်သကွာ” ဟု ခဏခဏ ကျောသပ်

ရင်သပ် ချီးကျူးကြဘူးလေသည်။ ကျွန်ုပ်ကလည်း တေးချင်းကို ခဲခဲယဉ်းယဉ်း ယူခဲ့ရသည့်အဖြစ်နှင့် တကွ ပြောပြ၍ ကျနအောင်ဆိုပြစဉ် သူတို့လူစုလည်း လိုက်၍ ကူးကြလေသည်။ ကျွန်ုပ်၏ တေးချင်းမှာ ချစ်ခန်းကြိုက်ခန်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ‘သစ္စာ’ ထား တေးချင်းမျိုးမဟုတ်ပဲ အလောင်း တော် ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းအား သောနုတ္တိရုံမှဆိုးက ခဲယဉ်းစွာသွားပြီး အစွယ်ကို ဖြတ်ယူခြင်း အကြောင်း ဖြစ်၍ များစွာသော ကာလပေါ်တေးချင်းများကဲ့သို့ မကွယ်ပျောက်ပဲ နှစ်ပေါင်းအတန်ကြာ သီဆိုလျက် ကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။ ကျွန်ုပ်မှာ ဤတေးချင်းအတွက်ကြောင့် အထက်တန်းကျောင်းသားကြီးများနှင့် သိကျွမ်းရုံမက၊ ခင်မင်ကြင်နာခြင်းကို ခံယူရရှိလေရာ ဤသို့သောအခြင်းအရာသည် ကျွန်ုပ်အဖို့၌ သူဌေးသားများနှင့် ခင်မင်ရခြင်းထက်ပင် ဝမ်းပန်းတသာနှင့် ဂုဏ်ယူခဲမိပါသည်။ နောက် များမကြာ မီပင် ကိုထွန်းလှ ကွယ်လွန်ရှာသည်။

ဂုဏ်ဒြပ်ကြီးခဲသော ၉ တန်း

၁၉၀၅ ခုနှစ်ကုန်တွင် ၈ တန်းအောင်၍ ၁၉၀၆ ခုနှစ်တွင် ၉ တန်းသို့ တက်ရလေရာ ဤအတန်းမှာ တက္ကသိုလ်ဝင် (Entrance) အတန်းဖြစ်၍ ကျောင်းတွင် အမြင့်ဆုံးဖြစ်၏။ ထိုစဉ်က မြန်မာပြည်တွင် ယူနီဗာစီတီ မရှိသေးသဖြင့် တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲကို ကာလကတ္တားယူနီဗာစီတီမှ စစ်ဆေးရပေရာ ဤ အခြင်းအရာသည်ပင် ၉ တန်း ကျောင်းသားများ ခြေဖျားထောက်စရာ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ အကြောင်းမူကား ၉ တန်းစာမေးပွဲမှာ အက်(ဖ်)အေ၊ ဘီအေ စာမေးပွဲများနည်းတူ ဘင်္ဂလားစာမေးပွဲဟု ခေါ်သောကြောင့်ပေတည်း။ ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားများသည် မြန်မာပြည်၌ သီးသန့်ယူနီဗာစီတီ မရှိခြင်းကြောင့် ဂုဏ်ငယ်သည်ဟူ၍ နားမလည်ကြ၊ ဘင်္ဂလားကို အထင်ကြီးကြတုန်းဖြစ်၍ ဘင်္ဂလား စာမေးပွဲ ဝင်ရခြင်းသည်ပင် ဂုဏ်ဒြပ်ကြီးတခုဟူ၍ မှတ်ထင်ခဲ့ကြလေသည်။ ကျောင်းသားတို့ မည်သည် စာမေးပွဲအောင်၍ အတန်းတက်ရသည်ဆိုလျှင် ဝမ်းသာကြမြဲ ဖြစ်သော်လည်း တက္ကသိုလ် ဝင်ခေါ် ၉ တန်းသို့ တက်ရခြင်းကဲ့သို့ ဝမ်းသာခြင်း၊ ဂုဏ်ယူမိခြင်းကား မကြုံခဲ့ရဘူးပါ။ ကျွန်ုပ် အဖို့မှာမူ နေအိမ်ပတ်ဝန်းကျင်အရပ်များ၌ ၉ တန်းသမားဟူ၍ ထိုစဉ်ကလည်းမရှိ၊ ယခင်ကလည်း မရှိခဲ့ဘူးသည့်အတွက်ကြောင့် အတော်ဘဝင်မြင့်ခဲ့မိပါ၏။ ဤအတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ မနာလိုသူများ ရှိကြသော်လည်း ကျွန်ုပ်အား ပညာရှိကလေးတယောက်သဖွယ် လေးစားကြသည့် အတန်းကလေးသမားများလည်း မြောက်မြားစွာရှိကြပေသည်။ အချို့မိဘများသည် ၎င်းတို့၏ လေးငါးတန်း ကျောင်းသားကလေးများကို ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ စာကျက်ပါစေဆိုကာ ကျွန်ုပ်တို့၏ နေအိမ်သို့ ပို့ထားခြင်းများရှိ၏။ ထိုလူတို့၏စိတ်၌ ‘ပဏ္ဍိတာနဋ္ဌသေဝနာ’ ဆိုသည့် မင်္ဂလာ တရားတော်အတိုင်း ပညာရှိကလေးတဦးထံ ဆည်းကပ်ပါစေဟူသော သဘောနှင့် ပို့ကြလေသလော မဆိုနိုင်ပေ။ ကျွန်ုပ်၏ဖခင်ကား အတော်ဂုဏ်ယူပုံရသည်။

‘ရင်ဘတ်’ မိတ်ဆွေရခြင်း

၈ တန်းသို့ တက်ရကတည်းက အလွန်ခင်မင်သော သူငယ်ချင်းသုံးယောက်ရှိခြင်းကို ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ရာ ၎င်းတို့အနက်တွင် ကိုဖေမှာ အိမ်ချင်းကလည်း နီးသည်နှင့် အထူးသဖြင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေတယောက်ဖြစ်လာ၍ ကျွန်ုပ်၏တသက်တာတွင် ပထမဦးဆုံးသော မိတ်ဆွေရင်း (Bosom Friend) တယောက် ဖြစ်ချေသည်။ ဤအင်္ဂလိပ်စကားလုံးမှာ ‘ရင်ဘတ်မိတ်ဆွေ’ ဟု အဓိပ္ပါယ် ရှိလေရာ အလွန်တိကျပေါ်လွင်သော အသုံးအနှုံးဖြစ်၏။ အကြောင်းမူကား ရင်ဘတ်ထံ၌ရှိသော အခြင်းအရာအားလုံးကို (အကောင်းရောအဆိုးပါ) ဖွင့်ဟတိုင်ပင်၍ အကြံဉာဏ်တောင်းနိုင်သော မိတ်ဆွေမျိုး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဤမိတ်ဆွေမျိုးသည် တယောက်နှင့်တယောက် ဟန်လုပ်ခြင်း၊ ကြွားဝါခြင်း၊ ဂုဏ်ပြိုင်ခြင်း မရှိ။ တယောက်ဒုက္ခရောက်သည်ဆိုလျှင် တယောက်က ပါးစပ်ဖျား ကလေးဖြင့် “ဝမ်းနည်းတယ်ဗျာ” ဟု လောကဝတ်စကားပြောခြင်းမဟုတ်။ စိတ်၌ တကယ်ထိခိုက် အောင် လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ဝမ်းနည်း၍ ကောင်းစားလျှင်လည်း အဟုတ်တကယ် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (မုဒိတာစိတ်) ဖြစ်နိုင်သည့် မိတ်ဆွေမျိုးကို ဆိုလိုပေသည်။ လူတိုင်းလူတိုင်း၌ ထိုသို့သော မိတ်ဆွေမျိုး ဘယ်နှစ်ယောက်စီ ရှိကြသည်မဆိုနိုင်။ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ကား (ကိုဖေအပါအဝင်) တသက်တာလုံး၌ သုံးလေးငါးယောက်မျှသာ ကြုံရဘူးပါသည်။ (ဤသို့သော မိတ်ဆွေမျိုးမှာ ဘဝရေစက်လည်း ပါဦးမှ တွေ့နိုင်ဟန် တူပေသည်။)

တန်ဖိုးရှိလှသော ဩဝါဒ

၉ တန်းသို့တက်၍ နွေရာသီ ကျောင်းပိတ်မည့်နေ့တွင် မြန်မာစာသင်ပြသည့် ဆရာရွှေမှန်သည် ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ တသက်ပတ်လုံး အသုံးဝင်သည့် ဩဝါဒတခု ပေးဘူး၏။ (ဆရာရွှေမှန်မှာ ကျွန်ုပ် တို့၏ ၈ တန်းဆရာဖြစ်ခဲ့ရာ ၉ တန်းသို့ ကျွန်ုပ်တို့တက်ကြသောအခါ ၉ တန်းပြဆရာသည် ကုလားလူမျိုး ဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်၍ မြန်မာစာမတတ်သည်နှင့် ဆရာရွှေမှန်က ကျွန်ုပ်တို့အား မြန်မာစာသင်ပေး၍ ကုလားဆရာသစ်က ၈ တန်းကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာ သင်ပေးခြင်းဖြင့် အလဲအလှယ် လုပ်ကြသည်။) ကျောင်းပိတ်မည့်ညနေ၌ ဆရာရွှေမှန်သည် ကျွန်ုပ်တို့အား အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထုများ ဖတ်ခြင်း အားဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ကောင်းကောင်းတတ်အောင် ကြိုးစားကြဖို့ ဟောပြောပြီးနောက် ကျောင်း ဆင်းသောအခါတွင် အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထုစာအုပ် ၎င်းလိုသူများအား သူ၏အိမ်သို့ လိုက်ခွင့်ရန် ခေါ်သွား လေရာ ကျွန်ုပ်နှင့် အခြားကျောင်းသား လေးငါးယောက် လိုက်သွားကြ၏။ ကျန်လူများကား ယီးတီး ယားတားလုပ်ကာ မလိုက်ပဲ ချန်နေရစ်ခဲ့ကြလေသည်။ လိုက်သွားသူများအနက်တွင် ကိုဖေ၊ မောင်ရီနှင့် စက်ခွေတို့ ပါဝင်ကြသည်။ စင်စစ်မှာ ကျွန်ုပ်နှင့် ဤသူငယ်ချင်းသုံးယောက်သည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာတွင် အားကျမခံ အပြိုင်အဆိုင် ကြိုးစားကြသူများ ဖြစ်လေသည်။ ဤအကြောင်းကို ပြန်လည်သုံးသပ်သည့်အခါ ကျွန်ုပ်တို့လေးယောက်အား ခင်မင်ရင်းနှီးအောင် ချည်နှောင်ပေးသော

တစ်သက်တာမှတ်တမ်းများနှင့်အတွေးအခေါ်များ

အခြင်းအရာသည်ကား အင်္ဂလိပ်ဘာသာရပ်၌ စိတ်ဝင်စားသည့် အထုံအလှေချင်း တူညီမှုပင် ဖြစ်တန် ရာချေသည်။

(မြင်းသမားအချင်းချင်း၊ ဂီတသမားအချင်းချင်း ရင်းနှီးတတ်ကြသကဲ့သို့ပင်။)

ကောင်းလိုက်သည်စာအုပ်

ကျွန်ုပ်ယူခဲ့မိသော စာအုပ်မှာ ချားလ်စ်ဒစ်ကင်းရေးသည့် ဘာနဘီရတ်ချ (Burnaby Rudge) စာအုပ်ဖြစ်လေရာ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းဝတ္ထုကို ကြိုးစား၍ ဖတ်ပါသော်လည်း အရသာ ခံနိုင် လောက်အောင် ပြည့်စုံစွာ နားမလည်သည် တကြောင်း၊ ဝတ္ထုအဆင့်အတန်းကလည်း (ကျွန်ုပ်၏ အရွယ်နှင့် မလိုက်အောင်) မြင့်လွန်းသည်တကြောင်းကြောင့် ၎င်းဝတ္ထုစာအုပ်ကို ချထား၍ ကိုဖေထံမှ ပသီပုံပြင်ဝတ္ထုကို ၎င်းရမ်းဖတ်ရှုလေသည်။ ပသီပုံပြင်ဝတ္ထု ကောင်းလိုက်ပုံကား ပြောမကုန်နိုင် အောင် ရှိပါတော့၏။ လွန်ပွဲ၌ ဆုံခဲ့ဘူးသော မိန်းကလေးနှင့် သမီးရည်းစား မဟုတ်ငြားသော်လည်း စိတ်ထဲ၌ ချစ်ကြိုက်၍ နေ့ရှိသမျှ မျက်လုံးချင်းဆိုင်လျက် ရှိကြပြီဖြစ်ရာ ပသီပုံပြင်ထဲ၌ပါသည့် ဝတ္ထုပေါင်း များစွာတို့မှ (ဇာတ်လိုက်) မင်းသမီးများသည် ထိုမိန်းကလေး၏ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဍာန်အတိုင်းချည်းဖြစ်၍ မင်းသားကလေးမှာလည်း ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင်ချည်း ဖြစ်နေလေတော့သည်။ လူပျိုပေါက် အရွယ်လည်း ဖြစ်ပြန်၊ စိတ်ထဲ၌ ကြိုက်ထားသူလည်းရှိပြန်၊ စိတ်ကူးယဉ်တတ်သော အလှေအထုံကလည်းရှိပြန်၊ ကျောင်းပိတ်ထားသည့် အားလပ်ချိန်လည်း ဖြစ်ပြန်လေရကား ကျွန်ုပ်မှာ စာအုပ်ကိုဖတ်လိုက်၊ ချထားပြီး စိတ်ကူးလိုက်၊ တဖန် ကောက်ဖတ်လိုက်၊ နှစ်ခြိုက်သော စာပိုဒ်များကို ကူးယူလိုက် စသည်ဖြင့် (အိပ်ချိန်စားချိန်မှတပါး) အချိန်ရှိသမျှ ဖတ်လေတော့သည်။ ဤအတွက်ကြောင့် အမြတ် တခု ပေါ်ထွက်သည်မှာ ဖခင်သည် ကျွန်ုပ်အား အလွန်စာကြိုးစားသည်ဆို၍ ဘာဂျာတလုံး ဝယ်ပေး ပေသည်။ (ဖခင်သည် တီးမှုတ်သံကို အလွန်ရွံ့မှန်းသူတယောက် ဖြစ်ရကား ၎င်းအပြုအမူမှာ ကျွန်ုပ်အား အစွမ်းကုန်အလိုလိုက်ရှာခြင်း ဖြစ်လေသည်။)

တန်ဖိုးရှိသော အင်္ဂလိပ်စာခေတ်

ပသီပုံပြင်ဝတ္ထုကို ဘာသာပြန်ထားသည့် အင်္ဂလိပ်စကား အသုံးအနှုန်းမှာ အလွန်ကောင်းသည်ဟု ဆရာဆရာများ ပြောသံကြားဘူးပေရာ ကျွန်ုပ်မှာ ကျောင်း ၄၅ ရက် ပိတ်သည့်အတွင်း၌ ဝတ္ထု ဇာတ်လမ်း၏ အရသာကို ခံစားရုံသာမက အင်္ဂလိပ်စာ ရေးပုံရေးနည်းကိုလည်း ကျက်မှတ်ထားသည် နှင့် ကျောင်းဖွင့်၍ စာစီစာကုံးတပုဒ် ရေးသားကြရသည်တွင် အတန်းဆရာက ကျွန်ုပ်၏ အရေး

အသားမှာ တဖြည်းဖြည်းမဟုတ်ပဲ ခုန်လွှား၍တက်သွားကြောင်း (By leaps and bounds) ချီးကျူးပြောဆိုဘူးလေသည်။ ဟုတ်ပုံလည်းရသည်။ စာတနစ်သင်၍ တတန်းတက်သောအခါ၌ တိုးတက်ခြင်း ထက် ထို ၄၅ ရက် အဆုံး၌ တိုးတက်ခြင်းသည် ပိုသည်ဟု ကိုယ့်ဟာကိုယ်လည်း ထင်မိပါသည်။ ထိုခေတ်၌ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ အသားယူသောခေတ်ဖြစ်၍ တော်သည်ဆိုလျှင် တကျောင်းမှတကျောင်းသို့လည်းကောင်း၊ တရုံးမှတရုံးသို့လည်းကောင်း၊ အစိုးရဌာနတခုမှ တခုသို့လည်းကောင်း သတင်းပျံ့နှံ့တတ်သော ခေတ်ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဤအကြောင်းကို ကြားဘူးခြင်းကြောင့် ကြိုးစားချင်သောစိတ် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းလည်း ဟုတ်နိုင်ပါသည်။

အသံထွက်မှန်ကန်အောင်ကြိုးစားသင့်ခြင်း

အင်္ဂလိပ်ဘာသာရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်အဖို့ ကံကောင်းသော အခြင်းအရာတခုလည်း ဖော်ပြလိုပါသည်။ ဇာတိအရာ ကုလားလူမျိုး မစ္စတာအင်းဂလစ်စ် (Mr.Inglis) ဆိုသူမှာ ကျွန်ုပ်တွေ့ဘူးသည့် (အင်္ဂလိပ်မဟုတ်သော) လူမျိုးကွဲများအနက်တွင် အင်္ဂလိပ်စကားပြော အကောင်းဆုံးထဲက တယောက်ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်ယူဆပါ၏။ ကျွန်ုပ်သည် နာမည်ကြီးလှသော ဦးမေအောင်၊ ဒေါက်တာဘမော်စသော မြန်မာဝတ်လုံများကို လည်းကောင်း၊ ကုလားဝတ်လုံများကို လည်းကောင်း နားထောင်ရဘူးပါ၏။ ထိုလူများသည် ကျွန်ုပ်၏ဆရာနှင့် တူလျှင်သာတူရမည်။ သာသည်ဟု ကျွန်ုပ်မထင်ပါ။ ဆရာအင်းဂလစ်စ်သည် အင်္ဂလန်သို့လည်း ရောက်ဘူး၍ အင်္ဂလိပ်စကား အသံထွက်တွင် တိကျမှန်ကန်လိုက်ပုံမှာ အချို့အင်္ဂလိပ်များထက်ပင် သာသေးသည်ထင်၏။ ကျွန်ုပ်မှာ နောက်ပိုင်းတွင် အင်္ဂလိပ်ရော မြန်မာစကားပါ ပြောချင်သောစိတ် မရှိလောက်အောင် ဖြစ်ခဲ့ရသော်လည်း အင်္ဂလိပ်အသံထွက် မှန်ကန်စေမှုအတွက်မူ တသက်လုံး ဂရုစိုက်လာခဲ့သူ ဖြစ်၏။ ဆရာအင်းဂလစ်စ်၏ အသံထွက်အမှန်များသည် အောက်တန်းများမှ ကျွန်ုပ်၏ အသံထွက်အမှားများကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲစေ၏။ အသံမှန်ထွက်ဖို့လိုလားသော ကျွန်ုပ်သည် အောက်တန်းများမှ သင်ခဲ့ရသည့် အသံထွက်နှင့် ဆရာအင်းဂလစ်စ်၏ အသံထွက်တို့ ကွဲလွဲခြင်းကို တွေ့ရသည့်အခါတိုင်း ကျွန်ုပ်နှင့် ကိုဖေတို့သည် အိတ်ဆောင်အဘိဓာတ်ကို လှန်၍ရှာတတ်ကြပေရာ ဆရာအင်းဂလစ်စ်က မှန်ကန်သည် ချည်း တွေ့ကြရ၏။ ဤမျှသာမကသေး ကြီးပြင်းလာသောအခါ၌လည်း လူတတ်များနှင့် ဆရာ၏ အသံထွက် ကွဲလွဲခြင်းကို တွေ့ရလျှင်လည်း အဘိဓာတ်ကို လှန်၍ကြည့်သေးရာ ဆရာကပင် မှန်ကန်ခြင်းကို တွေ့ရ၏။ (ဤခေတ်၌ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသည် အင်္ဂလိပ်အသံထွက် အလွန်ချာသည်ကို တွေ့ရ၏။ ကိုယ့် ဘာသာစကားမဟုတ်သောကြောင့် အသံထွက်မှားလျှင်လည်း မတတ်နိုင်ဟု သဘောထားကြသောကြောင့်ပေလော၊ ကျောင်းဆရာများကိုယ်နှိုက်ကလည်း ဤအတိုင်းပင် ယူဆကြလေသလော မပြောတတ်ပေ။ သို့ဆိုလျှင် အလွန်မှားသော အယူအဆဖြစ်သည်ဟု ဆိုချင်သည်။ ဤကိစ္စမျိုးနှင့်ပတ်သက်၍ အင်္ဂလိပ်စကားပုံတခုမှာ နည်းယူထိုက်၏။ 'လုပ်သင့် သည်ဆို၍ လုပ်သော အလုပ်တခုကို (တော်အိလျော်အိ သဘောမထားပဲ) ကောင်းကောင်းဖြစ်အောင် လုပ်ရမည်'

ဟု ဆိုလေသည်။ လူမျိုးကွဲ၏ စာဆို၍ မသင်ချင်လည်းနေကြစေ၊ သင်မိလျှင်လည်း ကောင်းကောင်း တတ်အောင် သင်ထိုက်ပေသည်။ လူတိုင်းလူတိုင်းသည် သင်တိုင်းလည်း အချွန်အမွန် မဖြစ်နိုင်ခြင်း ကား မှန်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အသံထွက်မျှလောက်ကို မှန်ကန်အောင် ပြောတတ်ခေါ်တတ်ဖို့မှာ လူမျိုး၏ဂုဏ်ကို ထောက်ထားသောအားဖြင့် ကြိုးစားထိုက်ကြသည်။ ဘယ်သူက ဘာပြောသည်

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ အင်္ဂလိပ်စကားသည် မပြောတတ်လျှင် မပီ၊ မပီသလျှင် အထင်သေးခံရမည့် ဘာသာရပ်တခုဖြစ်ရာ နိုင်ငံခြားသားနှင့် အဆက်အသွယ်များလှသော ဤခေတ်တွင် နယ်ချဲ့ခဲဘူး သည့် ဝသီကြောင့် လူမျိုးကို အာဇာတထားပြီး သူတို့၏ ဘာသာစကားကို မထိလေးစားပြုမိပါက ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် မျက်နှာငယ်ဖွယ်ရာ၊ အထင်သေးခံရဖွယ်ရာ ရှိပေသည်။ ‘မြန်မာ့အသံ’ မှ အခြား တိုင်းပြည်များမှ မြို့အမည်၊ လူအမည်များကို မှန်ကန်အောင် ခေါ်တတ်ဖို့ မကြိုးစားကြခြင်းမှာလည်း အံ့ဩဖို့ကောင်း၏။ ရှက်ဖို့လည်း ကောင်း၏။ သံရုံးတွေရှိနေသော ရန်ကုန်မြို့တွင် ဤကိစ္စသည် လွယ်ကူသင့်၏။ သံမှန် မထွက်တတ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာသတင်းစာများသည် အလားတူပင် ချာလှသည်။ ကမ္ဘာတိုင်းပြည်ကြီးများမှ ဝန်ကြီးချုပ်များ၏ အမည်များကိုပင် တယောက်ကတမျိုး ရေးချင်သလိုရေးလျက်ရှိကြသည်။ အခြားတိုင်းပြည်များတွင် ဤကဲ့သို့ တော်အိလျော်အိ ပေါ့ရွတ်ရွတ် သဘောထားကြသည် မထင်ပေ။)

သာဓကတခု

၉ တန်းဆရာ မစ္စတာအင်းဂလစ်စ်မှာ အင်္ဂလိပ်စကားပြောခြင်း၌ အလွန်သွက် အလွန်မှန်၍ အလွန် တော်ပုံကို အထောက်အထား တင်ပြပါဦးမည်။ တနေ့သ၌ ဗန်းမော်မြို့မှ အင်္ဂလိပ်စာတတ် မြန်မာ နယ်ပိုင်ဝန်ထောက် တယောက်သည် ကျွန်ုပ်တို့နှင့်အတူ ၉တန်း၌ သင်လျက်ရှိသော ၎င်း၏သားထံသို့ အလည်လာရာတွင် ကျောင်းအုပ်ကြီးကိုယ်တိုင် ဝန်ထောက်ကြီးအား ကျွန်ုပ်တို့အတန်းသို့ လိုက်ပို့၏။ ထိုအခိုက်တွင် ဆရာအင်းဂလစ်စ်သည် ကျွန်ုပ်တို့အတန်းသားများအား ‘ဝါတာလူးစစ်ပွဲ မတိုင်မီတည်း’ ဟူသော အင်္ဂလိပ်လင်္ကာတပုဒ်ကို သင်ပြလျက်ရှိရာ၊ ကျောင်းအုပ်ကြီးနှင့် ဝန်ထောက်ကြီးတို့ ဝင်လာ ကြ၍ ကျောင်းအုပ်ကြီးက ဆရာအား “သင်သာသင်ပါ” ဟု ပြောပြပြီး ခုံလွတ်တခုတွင် ဝင်ထိုင်ကြ၏။ ဆရာအင်းဂလစ်စ်လည်း ဆက်လက်၍ သင်ပြလေရာ လင်္ကာထဲမှ ခက်ခဲသော စာပိုဒ်များကို အတန်း သားများ နားလည်အောင် ရှင်းလင်းပြောပြခြင်းအလုပ်၌ သူမတူအောင် သွက်လက်ခြင်း၊ ပြတ်သား ခြင်း၊ စိတ်ပါလက်ပါရှိခြင်း၊ စကားအသုံးအနှုန်း တိကျမှန်ကန်ခြင်းတည်းဟူသော အင်္ဂါများကြောင့် ကျောင်းအုပ်ကြီးနှင့် ဝန်ထောက်ကြီးတို့သည် တယောက်မျက်နှာကိုတယောက် ခဏခဏ လှမ်းကြည့် ကြခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ မြင်ရ၏။ နောက်ဆုံး၌ ဝန်ထောက်ကြီးနှင့် ကျောင်းအုပ်ကြီးတို့သည် ကျေနပ် အားရသော အမူအရာနှင့် ထသွားကြသောအခါ ဆရာအင်းဂလစ်စ်သည် စာအုပ်ကိုပိတ်၍ တဘက်သို့ လှည့်ခိုက်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားအချင်းချင်းလည်း ဤမျှလောက်ကောင်းသော သင်ပြခြင်းကို

တခါမျှမကြုံဘူးသည်နှင့် စိတ်ထဲမှ သဘောတူချီးကျူးကြွယ်ဝသော ‘ဝေါ’ ကန်မြည်သော အသံ ထွက်သွား မိကြလေ၏။ တကယ်သင်တော့ တကယ်တော်သည့် ဆရာတယောက်ပေတည်း။

ဒုတိယသဘာဝ

တနင်္ဂနွေတနေ့၌ ဆရာအင်းဂလစ်စံသည် သူ၏ ‘အချစ်တော်’ ကလေးများ ဖြစ်ကြသည့် မောင်ရီနှင့် ကျွန်ုပ်အား စောစောကြီးလမ်းလျှောက်ရန် ချိန်းဆိုခေါ်ငင်သွား၍ အိုးဖိုဘက်ရှိ ဗျစ်စက်ရုံကို ပြ၏။ သူကိုယ်တိုင်က အလွန်မည်းသူတယောက်ဖြစ်သော်လည်း မန္တလေးမြို့ပေါ်ရှိ မျက်နှာဖြူအရာရှိဆိုလျှင် ဆရာနှင့် မသိသူမရှိသလောက် အသိအကျွမ်းပေါသည့်အလျောက် ဗျစ်စက်ရုံမန်နေဂျာအား ကျွန်ုပ်တို့ နှစ်ယောက်ကို စက်ရုံတခုလုံးသို့ လိုက်ပြစေ၏။ ပြီးသောအခါ အာဠာဂီ(စီ) လမ်းရှိ ဗီယာနာ ဟော်တယ်သို့ ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက်ကို ခေါ်၍ နံနက်စာကျွေးရာ ရုံတော်ကြီးမှ အရှန်းတို့ အထန်းတို့ ၏ တရုတ်ခေါက်ဆွဲများနှင့် ဈေးချိုအနီးမှ မြန်မာမုန့်တီဆိုင်များ၌လောက်သာ စားခဲ့ဘူးသည့် ကျွန်ုပ် အဖို့မှာ အင်္ဂလိပ်ဟော်တယ်သို့ ပထမအကြိမ် ရောက်ဘူးခြင်းဖြစ်၍ အခင်းအကျင်းနှင့် စားသောက် ဖွယ်ရာများ၏ သားနားပုံများကို အံ့ဩမဆုံးအောင် ငေးကြည့်မိပါတော့သည်။ (အမှန်မှာ ဗီယာနာ ဟော်တယ်၏ သားနားလှခြင်းကြောင့် မဟုတ်လှပါ။ ထိုခေတ်က ရုံတော်ကြီးမှ ခေါက်ဆွဲဆိုင်များ သည် ဤခေတ် လျှန်းစိန်ဟော်တယ်ကဲ့သို့ သပ်သပ်ရပ်ရပ်မရှိပဲ ပေကျံသော သစ်သားစားပွဲတွင် ညစ်ပတ်သော ခုံရည်ပေါ်၌ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်ကာ စားကြရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဝမ်းပဲဥပုံ စားပွဲကြီးတွင် ဖွေးဖွေးဖြူဖြူ၍ ပန်းပွင့်ပုံများ ထည့်ရက်ထားသည့် စားပွဲခင်းအဝတ်ကြီး ခင်းလျက် ပန်းစိုက်ခရားနှင့်တကွ ဆွတ်ဆွတ်ဖြူသော လက်သုတ်ပဝါများကို ပါးလှသော ဖလံခွက်ထဲ၌ ထည့်ကာ ပြင်ဆင်ထားခြင်းမျိုးကို မည်သည့်ဆိုင် မည်သည့်အိမ်၌မျှ မမြင်ရဘူးသေးပါ။ ထိုခေတ်၌ ကျွန်ုပ်တို့၏ အိမ်၌သာမဟုတ်၊ မိဘများထက် စီးပွားရေးအဆင့်အတန်းမြင့်သော အိမ်များ၌ပင် ‘လိုက်ထမင်း’ ကို ကြွေလုံဖြင့်မထည့်ပဲ ဆန်ဆေးခြင်းတောင်း သုံးကြတုန်း ဖြစ်ပါသည်။)

ပထမဆုံး အင်္ဂလိပ်နံနက်စာ

ဟော်တယ်ထဲသို့ ကျွန်ုပ်တို့ ဝင်သွားကြသည်နှင့် တပြိုင်နက် ဂါဝန်ရှည်၊ အင်္ကျီလက်ရှည်များဖြင့် သပ်ရပ်စွာ ဝတ်ဆင်ထားသည့် ဗိုလ်ကပြားမကလေး သုံးယောက်တို့သည် ဆရာအင်းဂလစ်စံအား ကဗျာကယာ ဆီးကြိုနှုတ်ဆက်ကာ အူယားဖားယား စကားပြောကြလေရာ၊ ကျွန်ုပ်မှာ အလွန် အံ့ဩလျက် ရှိသည့်အထဲမှပင် ဗျိုင်းသုံးကောင်နှင့် ကျီးတကောင် တွေ့ကြသည်ဟု သတိရ၍ ပြီးမိ ပါသည်။ ဗိုလ်ကပြားမလေးသုံးယောက်မှာ ဤမျှလောက် ဖြူလှသောကြောင့်မဟုတ်၊ ကျွန်ုပ်တို့၏

ဆရာက မည်းလှသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာအင်းဂလစ်စကား ကျွန်ုပ်မြင်ဘူးသည့် လူများ အနက်တွင် အနက်ဆုံးတယောက် ဖြစ်ပေသည်။ အသားမည်းသလောက် တောက်ပြောင်သည့် အဆင်း အရောင် အဝတ်မျိုးကို အလဲလဲဝတ်ဆင်တတ်သူဖြစ်၍ မန္တလေးမြို့တွင် လူမျိုးကွဲများအထဲ၌ (အမြင် အားဖြင့်) အထင်ရှားဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တဦးဖြစ်ချေ၏။ ဆရာအင်းဂလစ်စသည် ကပြားမသုံးယောက်အနက်မှ အချောဆုံးတယောက်ကို ရွေး၍ တွဲခေါ်ကာ စားပွဲခန်းသို့ဝင်ကြပြီးလျှင် ထိပ်မှထိုင်လေရာ ကျွန်ုပ်နှင့် မောင်ရီတို့လည်း (ယောက်ျားသုံးယောက် မိန်းမသုံးယောက်ရှိသည်နှင့် တယောက် ခြားစီ ထိုင်ကြရ သဖြင့်) လက်ဝဲနှင့်လက်ျာတွင် ကပြားမတယောက်စီ ရှိနေကြလေ၏။ မောင်ရီမှာ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျွန်ုပ်ထက် 'အဝါးဝ' ပုံရ၍ ဟန်မပျက်လှသော်လည်း ကျွန်ုပ်မူကား ဖင်နှင့်ကုလားထိုင် ထိသည် မထင်။ ရင်တဆတ်ဆတ် ခုန်လျက်ရှိ၏။ ထို့နောက် နံနက်စာစားစဉ်အတွင်း၌ လည်းကောင်း၊ စားပြီးသောအခါ၌ လည်းကောင်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဆရာအင်းဂလစ်စ အင်္ဂလိပ်စကား ပြောလိုက်ပုံမှာ တချိုးချိုးတရွတ်ရွတ်နှင့် ရေပက်မဝင်အောင် ရှိတော့ရာ ကပြားမကလေးသုံးယောက်မှာလည်း တဟီးဟီး တဟားဟား တဝါးဝါး တသောသော ရယ်မောလျက် ရှိကြလေတော့၏။ ဆရာပြောသည့်အထဲတွင် အင်္ဂလိပ် 'ဘန်းစကား' များ ရောညှပ်ပါရှိသောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက်မှာ ပြည့်စုံအောင် နားမလည်ကြစေကာမူ ကိုယ်ဟန်လက်ဟန်နှင့် ဆရာ၏ မျက်နှာထားတို့ကြောင့် အတော်အတန် ရိပ်မိကြ၍ ရောနေကာ ရယ်မောနိုင်ကြလေသည်။ ဆရာအင်းဂလစ်စသည် ကျောင်းခန်းထဲတွင် ကျောင်းအုပ်ကြီးနှင့် ဝန်ထောက်ကြီးအား အစွမ်းပြဘူးသကဲ့သို့ သူ၏ 'အချစ်တော်' ကလေးများ ဖြစ်သည့် မောင်ရီနှင့် ကျွန်ုပ်တို့အပေါ်တွင် အစွမ်းပြချင်၍ တမင်စီစဉ်ထားခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ရိပ်မိကြသော်လည်း ကျွန်ုပ်အဖို့ရာတွင်မူ တသက်တွင် အရယ်ရဆုံးသော နံနက်စာစားပွဲတခုအနေဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ထားမိပါသည်။ အင်္ဂလိပ်စကားပြောခြင်းအလုပ်တွင် အဟုတ်တကယ်တော်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် တဦးပါပေ။

ကျောင်းအုပ်ကြီး၏ ဝေဖန်ချက်

ကျွန်ုပ်၏ စကားထစ်တတ်ခြင်းကို ဆရာအင်းဂလစ်စ သိသော်လည်း အင်္ဂလိပ်စကား ပြောတတ်ဖို့ အစွမ်းအစရှိသည်ဟု ယူဆသည့်လက္ခဏာနှင့် ကျောင်းကပွဲ (Concert) ၌ လည်းကောင်း စကားရည်လှပွဲများ၌ လည်းကောင်း ဆရာအင်းဂလစ်စသည် မောင်ရီနှင့်ကျွန်ုပ်အား အမြဲတမ်း ရွေးချယ်ထည့်သွင်း၍ အင်္ဂလိပ်လိုပြောပုံဆိုနည်းများ သင်ပြပေး၏။ ကျွန်ုပ်လည်း ကြိုးစားပါသည်။ 'ကပွဲ' များ၌ မောင်ရီနှင့်ကျွန်ုပ် ကျက်၍ပြောရသည့် ရယ်ရွှင်ဖွယ် အပြန်အလှန်စကားမျိုး (Dialogus) ပြောရာတွင် ဝေဖန်ဖို့မလိုသဖြင့် ဝေဖန်ခြင်းမခံရသော်လည်း တနေ့သ၌ အင်္ဂလိပ်လို စကားရည်လှပွဲတခု အဆုံးတွင် ကျောင်းအုပ်ကြီးက စကားပြောသူများအကြောင်းကို ဝေဖန်ပါသည်။ စင်စစ်မှာ ကျွန်ုပ်သည် မိမိ၏ ချွတ်ယွင်းချက်ကိုသိ၍ ငြင်းသော်လည်း ဆရာအင်းဂလစ်စ၏ အားပေးမှုကြောင့် ပါဝင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကျောင်းအုပ်ကြီးသည် ကျွန်ုပ်၏အကြောင်းကို ဝေဖန်ရာ၌ “ဖေသိန်းက အသံထွက်တော့ ကောင်းပါရဲ့၊ သို့သော်လဲ သူ့လျှာက အာခေါင်မှာ တချက်တချက် ကပ်ကပ်နေတတ်တယ်” ဟု ပြောလေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ထိုနေ့မှစ၍ စကားရည်လှပွဲများတွင် အပါအဝင်မလုပ်တော့ပဲနေရာ ဆရာအင်းဂလစ်စ် ကမူ ကျောင်းအုပ်ကြီးအပေါ်၌ စိတ်ဆိုးပုံရသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ကံမကောင်းသဖြင့် အင်္ဂါမစုံပဲ မွေးခဲ့လျှင် ရှက်ဖွယ်ရာဟု ယူဆလိမ့်မည်မဟုတ်သကဲ့သို့ စကားထစ်ခြင်းအတွက် ရှက်စရာဟူ၍ မယူဆပါ။ သို့ရာတွင် မိမိ၏ချွတ်ယွင်းချက်ကို သိလျက်နှင့် နေရာတကာတိုင်း စကားပြောချင်သည် ဟု အထင်ခံရမည်ကိုကား ရှက်တတ်ဖို့နားလည်ပါသည်။ ကြီးပြင်းလာသောအခါ၌ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ကိစ္စများ၌ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းနှင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ၏ တိုက်တွန်းမှုကြောင့် ရံဖန်ရံခါ ပရိသတ်ရှေ့တွင် စကားပြောမိဘူးပါ၏။ ကျွန်ုပ်၏ အခက်အခဲတခုမှာ စကားမထစ်စေရအောင် သတိထား၍ ပြောနိုင်သော်လည်း ထိုကဲ့သို့ သတိထားနေရခြင်းသည်ပင် အလုပ်ကြီးတခုဖြစ်နေသဖြင့် စကားလုံး ပြောင်မြောက်အောင်ဖြစ်စေ၊ အမိပွယ်ရှင်းလင်းအောင်ဖြစ်စေ၊ ပွဲကျလောက်အောင်ဖြစ်စေ မပြောနိုင်ပုံရှိသည်နှင့် နောက်ဆုံးတွင် တခါတည်း လက်မြောက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီးဖြစ်ပါသည်။ စကားပြောခြင်းအလုပ်တွင် တစက္ကန့်၏ အပိုင်းဂဏန်းကလေးလောက်မျှ နောက်ကျသည်ဖြစ်စေ၊ တဆိတ်မျှ ဆိုင်းငံ့ထားရမည့်နေရာတွင် မဆိုင်းငံ့ပဲ တွန်း၍ပြောလိုက်သည်ဖြစ်စေ ပွဲကျသင့် သလောက် မကျခြင်းကို ကျွန်ုပ်နားလည်၍ စကားပြောကောင်းသူတိုင်းလည်း နားလည်ကြပါသည်။ ကျွန်ုပ်မတတ်နိုင်သဖြင့် အထက်ပါ ချွတ်ယွင်းချက်မျိုး နှစ်ခုလုံး ရှိသည်ဖြစ်သောကြောင့် ဤအလုပ်ကို တခါတည်း လက်လျှော့လိုက်ပါတော့သည်။

ဝေလာမင်းသားနှင့် ပလိပ်ရောဂါ

၁၉၀၆ခုနှစ် ကုန်ခါနီးတွင် မြန်မာပြည်သို့ အင်္ဂလန်ပြည်မှ ဝေလာမင်းသား Prince of Wales (ပဉ္စမမြောက် ဂျော့ဘုရင်လောင်း) အလည်အပတ်ရောက်လာ၍ များမကြာမီအတွင်း ရန်ကုန်မြို့နှင့် မန္တလေးမြို့ကြီးများတွင် ပလိပ်ရောဂါ အကြီးအကျယ် ဖြစ်လေတော့သည်။ ထိုစဉ်က ကောဋ္ဌာဟလ စကားတချို့ကို ကျွန်ုပ်မှတ်မိသေး၏။ အချို့က မန္တလေးမြို့သို့ ဝေလာမင်းသား ရောက်လာစဉ် အလွန်စည်ကားသည်ကို မြင်၍ မင်းသားက အရာရှိများအား “စည်ကားလွန်းအား ကြီးတယ်” ဟု ပြောသောကြောင့် လူဦးရေပေါများခြင်းပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် ဗြိတိသျှအစိုးရက ပလိပ်ရောဂါ ကို တမင်တကာ ဖန်တီးသည်ဟု ပြောကြရာ ယုံကြည်သူ အတော်များသည်ကို တွေ့ရ၏။ အချို့ကလည်း အစိုးရသည် အရပ်ထဲ၌ ပလိပ်ပိုးများကို လူငှား၍လွှတ်ကြောင်း၊ တနေ့သော် ပလိပ်ပိုး လွှတ်သောလူကို (ပိုးပါသော ကြွက်များနှင့်တကွ) အရပ်သားများက ဝိုင်းဖမ်းပြီး ရိုက်နှက်မေးမြန်း စစ်ဆေးကြရာတွင် ထိုလူက ငွေရ၍လုပ်ရပါသည်ဟု ဖြောင့်ချက်ပေးကြောင်း၊ ထိုအခြင်းအရာကို ကျွန်ုပ်၏အစ်ကို မောင်ပုက ကိုယ်တိုင်မြင်ခဲ့ရသည်ဟု ကျွန်ုပ်အား ပြောပြ၍ ကျွန်ုပ်ပင် ယုံခဲ့ဘူး ပါသည်။ တမြို့လုံးမူကား ဤစကားကို ယုံကြည်ခဲ့သည်မှာ အတော်ကလေးကြာခဲ့လေပြီ။ တနေ့သ၌

ကျွန်ုပ်တို့ ၉တန်းတွင် ခရစ်ယန်ကျမ်းစာသင်ပြသည့် သာသနာပြု ဆရာမကြီးက “ပလိပ်ရောဂါပိုးများ အစိုးရလွတ်သည်ဆိုခြင်းကို ယုံကြည်ကြသလော” ဟု အတန်းသားများအား မေး၍ ယုံသူများ ထကြရန် ပြောလေရာ အတန်းသားတယောက်နှစ်ယောက်မှတစ်ပါး တတန်းလုံး (ကျွန်ုပ်လည်း အပါအဝင်) ထလိုက်ကြလေသည်။ ဤတွင် သာသနာပြုဆရာမကြီး၏မျက်နှာ အိုသွားခြင်းကို ကျွန်ုပ် ယနေ့တိုင် မျက်စိထဲတွင် မြင်ယောင်မိပါသေးသည်။ ဆရာမကြီးက “ငါတို့ကျောင်းမှာ အမြင့်ဆုံး အတန်းမှ ကျောင်းသားများက ဒီစကားမျိုး ယုံကြည်ကြတယ်ဆိုတာ အားကြီး ဝမ်းနည်းစရာပဲ” ဟု ပြောရာလေသည်။ မကြာမတင်မှာပင် ကျွန်ုပ်၏သူငယ်ချင်း တရုတ်ကပြားကလေး စက်ခွေတို့ သားအမိနှစ်ယောက် ‘ပလိပ်ထံ ပါသွားရှာကြသည်’ ဟု သိရသဖြင့် ကျွန်ုပ်မှာ မန္တလေးတွင် မနေဝံ့ အောင် ထိတ်လန့်လာသည်နှင့် တိမ်းရှောင်ထွက်ပြေးဖို့ မိဘများအား ပူဆာလေတော့သည်။

ကြောက်မက်ဖွယ်ရောဂါဆို:

ထိုအချိန်၌ မန္တလေးမြို့အခြေအနေမှာ ကြောက်စရာကြီးတခု ဖြစ်နေပါတော့သည်။ ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင် နေကြသူတွေ အတော်များနေသဖြင့် မြို့မှာ ခြောက်ကပ်တိတ်ဆိတ်လျက်ရှိရာ လမ်း လျှောက်သွားသည့်အခါ လမ်းဘက်တချက်တွင် သုံးအိမ်မှာတအိမ်၊ လေးအိမ်မှာတအိမ် စသည် ဖြင့်သာ နေဝံ့သူရှိတော့သည်ကို တွေ့ရ၏။ နေသူမရှိသည့် အိမ်လွတ်များတွင်လည်း အိမ်ရှေ့၌ မြင်လောက်သော နေရာများတွင် ၈-၁ ၈-၂ စသော စာလုံးများကို ဆေးနက်ဖြင့် ထင်ရှားစွာ ရေးထားခြင်းကို တွေ့ရ၏။ အဓိပ္ပါယ်မှာ ပလိပ်ရောဂါဖြင့်သေသူ တယောက်၊ သို့မဟုတ် နှစ်ယောက်၊ သို့မဟုတ် သုံးယောက်ရှိပြီဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။ တအိမ်တလေမှာမူ ၈-၄ လေးယောက်အထိ အမှတ် အသားမျိုးကိုပင် တွေ့ရလေသည်။ အချို့အိမ်များရှေ့၌မူ ပြာပုံကလေးတွင် မီးခိုးကလေးတလူလူပင် တွေ့ရတတ်သေး၏။ အဓိပ္ပါယ်မှာ ၎င်းအိမ်၌ နာရီပိုင်းအတွင်းကပင် လူတယောက်ယောက် ပလိပ်ရောဂါနှင့် သေဆုံး၍ အိမ်ရှိအဝတ်အစားများကို မီးပုံရှို့ထားခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ တိတ်ဆိတ် လျက်ရှိသော မြို့ကြီးတွင် အထက်ပါ အခြင်းအရာမျိုးတို့ကို တွေ့မြင်ရသည့်အခါ အဘယ်သူသည် မတုန်လှုပ်မချောက်ချားပဲ ရှိနိုင်ပါမည်နည်း။

တိမ်းရှောင်ခွင့်ရခြင်း:

ကျွန်ုပ်မှာ အတော်ချောက်ချားလျက်ရှိပြီဖြစ်၍ မိဘများအား တိမ်းရှောင်ကြဖို့ပူဆာ၏။ သို့ရာတွင် ဖခင်၏ (လောကီမှုရေးရာတွင်) ဆရာတဆူ အသိအမှတ်ပြုထားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက အစိုးရသည် ပလိပ်ရောဂါကို တမင်လုပ်သည်ဆိုခြင်းကို မယုံကြည်သည်နှင့် ပလိပ်ရောဂါ၏ ကူးစက်တတ်ခြင်း

ကိုပါ မယုံကြည်ပဲ သူတို့လည်းမပြေး၊ ဖခင်အားလည်း “အလကားပါဗျာ” ဟုပြောကာ အားပေးလေ့ ရှိလေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် ကျွန်ုပ်၏ ကြောက်တတ်ခြင်းကို သိသည်နှင့် “ဖေသိန်းတို့များ ကြောက်လိုက်တာ ကြောက်ချေးများ ပါနေပါအုံးမယ်ကွယ့်” ဟု ပြက်ရယ်စကား ပြောဘူးခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ် မှတ်မိသေးသည်။ နောက်ဆုံး၌ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၏အိမ်မှပင် တယောက်နှစ်ယောက် ပျက်စီး လေရာ ကျွန်ုပ်အားလည်း ဝက်လက်သို့ပို့ထားရန် စီစဉ်ကြလေတော့သည်။ မိဘများမူကား အလုပ် ပျက် မခံနိုင်သဖြင့် မတိမ်းရှောင်ကြပဲ ကျွန်ုပ်၏ နှမတယောက်နှင့် ညီတယောက် (ပေါင်းသုံးယောက်) ကိုသာ ဖခင်၏ဒေသသို့ ပို့ထားလေသည်။

တောအလိုက် ပျော်တတ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်မှာ ဖခင်၏ရွာသို့ ကောက်ကြီးတက်ချိန်များတွင် ရံဖန်ရံခါ ရောက်ဘူးသော်လည်း လေးငါးရက် ခန့်မျှသာ နေခဲ့ဘူးရာ ဤတခေါက် ကြာရှည်စွာနေရသည်တွင်မှ ကျွန်ုပ်၏သွေးထဲ၌ ပါရှိဟန် တူသည့် တောင်သူဘာဝမှာ ဦးခေါင်းပြု၍ပြုသည့်နယ် ပေါ်ထွက်လာလေပြီ။ ကျွန်ုပ်သည် တောင်သူများလုပ်ကြသည့် (ထိုအခါ၌ ဆောင်းရာသီဖြစ်သည့်အတိုင်း) စပါးသိမ်းခြင်း၊ စပါးနယ်ခြင်း၊ စပါးလှေခြင်း၊ လှည်းမောင်းခြင်း၊ မြင်းစီးခြင်း စသည့် ဓလေ့ဟူသမျှတွင် အလွန်စိတ်ဝင်စား၍ ပျော်ရွှင်စွာ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးတတ်လေပြီ။ ညအချိန် လသာသာတွင် ကောက်လှိုင်းပုံကြီးပေါ်၌ နွားထီးများရော နွားမများပါ ရေပြွမ်းပူးတွဲထားသည်။ ကြိုးစကိုကိုင်ကာ နွားများ၏အလယ်မှ ပတ်ချာ လှည့်လျက် ‘ဟိုနွား ကရို၊ ဒီနွား ကရို’ စသည်များဖြင့် အော်ငေါက်ကာ စပါးနယ်ရခြင်းအလုပ်သည် အလွန် ပျော်စရာကောင်းလှ၍ ချမ်းမုန်းမသိ၊ အေးမုန်းမသိ ကောက်လှိုင်းပုံ မညက်မချင်း သန်းခေါင် ကျော်အောင် အလုပ်လုပ်ပေးလေသည်။ နွားလည်း မောင်းတတ်သည်။ မြင်းလည်း ကျကျနန စီးတတ် သည်။ ‘နွားပြေး နွားလိုက်’ လည်း မောင်းတတ်သည်။ မိုးရာသီမဟုတ်သဖြင့် ထွန်ယက်ခြင်းအလုပ်ကို မသင်ခဲ့ရသော်လည်း ကြီးလာသောအခါ၌ တတ်အောင်သင်ခဲ့သေးသည်။ ကျွန်ုပ်သည် တောင်သူ လယ်သမားများ လုပ်နေကျ အလုပ်မျိုးဟူသမျှတွင် ဝါသနာပါလှ၍ ပျော်ရွှင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သည် ဖြစ်သောကြောင့် ‘ငါသည် မြို့ပေါ်၌ လူဖြစ်ရခြင်းကား မှားလေသည်’ ဟု ထင်မိလာပါတော့သည်။ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းဒေသ၌ နှစ်လသုံးလခန့်ကြာ၍ သုံးလေးရွာမျှ လှည့်လည်နေထိုင်လျက်ရှိ၏။ ဖခင်သည် တခေါက်တလေ အလည်ရောက်လာရာတွင် “မောင်ကြီးရဲ့သားက တောင်သူဘာဝ ပျော်ပုံ ရတယ်၊ အစ်ကိုကြီးရဲ့သားက နွားကောင်းကောင်း မောင်းတတ်နေပြီ” စသည်ဖြင့် ဆွေမျိုးများက အားပါးတရ ပြောကြသည့်အခါ အဖေသည် သဘောကျဟန်မတူချေ။ (နွားမောင်းတတ်သည် ဆိုခြင်း မှာ ‘နွားပြေး၊ နွားလိုက်’ မောင်းတတ်ခြင်းကို ဆိုလို၍ တောင်သူတိုင်းမတတ်သည့် ပညာရပ်တခု ဖြစ်သည်။)

ဖခင်ကမူ မိမိကိုယ်နှိုက်က အနပ်စုတ်ဂုတ်စုတ် ဤအလုပ်မျိုးကို မကြိုက်သောကြောင့် မြို့တက်ပြီး နေနိုင်အောင် ကြိုးစားပါလျက် သားတယောက်က ကျေးရွာခေလေဖြစ်သည့် တောင်သူယာခုတ် အလုပ်ကို နှစ်သက်ရပါမည်လောဟု မကျေမနပ်ပင် ဖြစ်ပုံရသည်။ ကျွန်ုပ်လည်း ဖခင်၏သဘောကို ရိပ်မိသည်နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ‘ပညာ’ များကို မပြဝံ့တော့ပဲ ဖုံးဖိ၍ထားလိုက်ရပါတော့သည်။ နောက်နောင် တွင်လည်း ဖခင်သည် ဤအလုပ်မျိုး၌ ကျွန်ုပ်ဝါသနာပါခြင်းကို မျက်နှာသာမပေးချေ။ မန္တလေးမြို့၌ ပလိပ်ရောဂါပြီးသွား၍ ကျွန်ုပ်ပြန်ရသောအခါ မူးကြီးရွာနှင့် မန်ကျည်းတုံရွာအကြား၌ ရေကလေး တစ်စပ် ရှိနေသည့် သဲချောင်းကလေးအကြောင်းကို မန်ကျည်းတုံရွာသား ရှေးစာဆိုတော် တယောက်က ‘ရွာတန်းရယ်သွယ်၊ အလယ်မှာ ရေယဉ်နှင့် အို မြင်သူမော’ ဟု စပ်ဆိုထားခဲ့သည့် ထို သဲချောင်းကလေးကို ခဏခဏ သတိရသည်နှင့် နောက်ဆံတင်ငင် ဖြစ်မိပါသေးသည်။

စာမေးပွဲကျန်းခြင်း

၁၉၀၇ခု နှစ်ဦးတွင် ကျွန်ုပ်သည် မန္တလေးသို့ပြန်ရောက်၍ မတ်လအတွင်း၌ ၉တန်းစာမေးပွဲ ဖြေဆို ရ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ ‘ပလိပ်ပြေး’ နေခြင်းကြောင့် တကြောင်း၊ အတန်းစာများထက် ဝတ္ထုများဖတ်ခြင်းတွင် စိတ်ဝင်စားခဲ့သောကြောင့် တကြောင်း စာမေးပွဲတွင် ကျန်းခဲ့လေသည်။ စာမေးပွဲဖြေဆို၍ အပြီး တလကျော်မျှ အားလပ်သောအချိန်များတွင် ဖခင်သည် စတီးဘရားသားကုမ္ပဏီမှ စာရေးကြီး Gead Clerk နှင့် အကျွမ်းတဝင်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်အား အကူစာရေးအဖြစ်နှင့် လုပ်ကိုင်ရန် အပ်နှံထားသည်နှင့် စတီးအလုပ်ရုံးသို့ မှန်မှန်တက်ခဲ့ရ၏။ စာရေးကြီးကလည်း ကျွန်ုပ်အား အင်္ဂလိပ်စာ အရေးအသား တွင် အစွမ်းအစရှိသည်ဆိုကာ စာပေးစာယူဘက်၌ အလုပ်သွင်းပေးဖို့ ကြံရွယ်ချက်ရှိ၏။ အကယ်၍ ထိုနှစ်၌ စာမေးပွဲအောင်မြင်ခဲ့ပါက ကျွန်ုပ်မှာ စတီးဘရားသားကုမ္ပဏီတွင် စာရေးဖြစ်လာဖို့ လမ်းများ၏။ (ကြာရှည် လုပ်ချင်လိမ့်မည်တော့ မထင်ပါ။) ၉တန်းစာမေးပွဲတွင် ကျွန်ုပ်သည် ပထဝီဝင်ဘာသာ၌ ကျန်းသည်ဟု သိရ၏။ အမှန်အတိုင်းပြောရလျှင် ကျွန်ုပ်အဖို့ ရာ၌ ပထဝီဝင် ဘာသာရပ်ကဲ့သို့ ခြောက်သွေ့ငြီးငွေ့၍ စိတ်ဝင်စားမှုနည်းပါးသော ဘာသာရပ်သည် မရှိချေ။ ဤပြည်မှ ဘာဝတ္ထုပစ္စည်းထွက်သည်၊ ထိုပြည်မှ ဘာကုန်ထွက်သည် ဆိုခြင်းများကို မှတ်သားရခြင်း ကဲ့သို့ အဓိပ္ပါယ်မရှိသော ပညာရပ်သည် လောက၌ မရှိတော့ဟု ထင်ခဲ့မိပါသည်။ စိတ်ဝင်စားမှုရှိမှ လေ့လာမှတ်စားချင်တတ်သော ကျွန်ုပ်၏ဝါသနာအရဆိုလျှင် နောက်တနှစ်၌ အောင်ခဲ့ခြင်းသည်ပင် အံ့ဖွယ်တခု ဖြစ်တော့သည်။

မဟာအရှက်ကွဲရပုံ

နောက်တစ်နှစ်၌ အောင်ခဲရပုံမှာ ဤသို့တည်း။ ထိုနှစ်၌မူ ဇုတန်းကျောင်း သားများသည် ပထဝီဝင် ဘာသာရပ်တွင် အကျအရှုံး များလှသည်ဆိုကာ (ကိုဖေနှင့် အခြားလူများလည်း ပထဝီဝင် ဘာသာရပ် ၌ပင် ကျရှုံးကြသည်။) ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာ ထရစ်ဘလီ (Mr. Tribolet) ကိုယ်တိုင် ဇုတန်းတွင် ပထဝီဝင်ဘာသာရပ်ကို သင်ပြ၏။ (တော်တော်လည်း မှတ်မိတတ်သော လူကြီး တယောက်ပါပေ။) တနေ့သ၌ အတန်းထဲတွင် ဆရာကြီးသည် ကျွန်ုပ်အား ပြင်သစ်ပြည်မြေပုံကို ဆွဲပြီး ပါရစ်မြို့၊ ဘိုဒိုမြို့၊ တူလွန်မြို့ စသည်များနှင့်တကွ ဆီးနီမြစ်ကိုပါ ထည့်ပေးရန် သင်ပုန်းကြီးဆိုသို့ လွှတ်လိုက်၏။ ဤအတောအတွင်း၌ ဆရာကြီးသည် အခြားကျောင်းသားများအား ပထဝီဝင်နှင့်ပတ်သက်၍ ဤအကြောင်းများကို မေးမြန်းခြင်း၊ ပြောဆိုခြင်းစသည်ဖြင့် စစ်ဆေးလျက် ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်မူကား ကျောက်သင်ပုန်းကြီးတွင် ချွေးတလုံးလုံးနှင့်ရပ်ကာ မြေပုံဆွဲဖို့ ကြိုးစားလျက် ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ ပြင်သစ်ပြည်၏ ပုံသဏ္ဍာန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဆီးနီမြစ်၏ စီးဆင်းပုံကိုလည်းကောင်း၊ ပါရစ်စသော မြို့များ၏ တည်ရှိပုံ အနေအထားကိုလည်းကောင်း လုံးဝပင် စိတ်ထဲ၌ ဖော်၍မရ သောကြောင့် ချွေးကျလျက်ရှိခြင်း ဖြစ်၏။ နောက်ဆုံး၌ ‘တတ်နိုင်ပါဘူး’ ဟု အောက်မေ့ကာ ပြင်သစ်ပြည်၏ ပုံသဏ္ဍာန်ကို လေးထောင့်စပ်စပ်ဆွဲ၍ မြစ်နှင့်မြို့များကို ထည့်ချင်ရာ ထည့်ထားလိုက် ၏။ ဆရာကြီးသည် ကျွန်ုပ်အား ကျောခိုင်းလျက်ရှိရာ ကျောင်းသားများမူကား ကျွန်ုပ်ဘက်သို့ လှည့်ကာ ထိုင်လျက်ရှိကြသည်နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ပြင်သစ်ပြည်ပုံကို မြင်ကြရ၍ တခစ်ခစ်ရယ်နေကြ လေပြီ။ ဤတွင် ဆရာကြီးသည် ကျွန်ုပ်၏မြေပုံကို လှည့်၍ကြည့်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် တတန်းလုံး ဝေါကနဲ ရယ်ကြလေ၏။ ကျွန်ုပ်၏ ကျောင်းသက်တလျှောက်လုံးတွင် ဤအကြိမ်ကဲ့သို့ ‘အရှုံးဖြစ်’ ရခြင်းကို မကြုံခဲရဘူးချေ။ သူတပါးအားသာ ရယ်နိုင်ခဲ၍ ကိုယ်တိုင်ခံရခြင်းမူကား ဤတကြိမ် အဆိုးဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ရှက်လိုက်ပုံမှာလည်း ပြောဖွယ်ရာမရှိ၊ ဆရာကြီး လှည့်၍မကြည့်မီ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်လုံး ကြမ်းပြင်ထဲဖောက်ပြီး မြေမျိုသွားလျှင် ကောင်းလိမ့်မည်ထင်ခဲမိ၏။ အမှန်မှာ ကျွန်ုပ်သည် ပုံတူရေးဆွဲခြင်း၌ အလွန်ညံ့ဖျင်း၍ သုံးတန်းကျောင်းသားကလေးတယောက်လောက်မျှ မြေပုံကို မဆွဲတတ်ခဲပါ။

ကြိမ်းမောင်းခြင်းခံရပုံ

ကျောင်းသားများသည် ဆရာကြီးပါ ရယ်လိမ့်မည်အထင်နှင့် လွတ်လပ်စွာ ရယ်လိုက်မိကြလေရာ အလွန်စိတ်ဆိုးသော ဆရာကြီးမျက်နှာကို မြင်လိုက်ကြရသည်တွင်မှ ယတိပြတ် အသံတိတ်သွား ကြလေတော့၏။ ထို့နောက် ဆရာကြီးက ကျွန်ုပ်အား “မင်း အင်္ဂလိပ်စာ ဘယ်လောက်တော်နေပေမယ့် ပထဝီဝင် မအောင်လျှင် ဘယ်တော့မှ မင်းမအောင်နိုင်ဘူး၊ ငွေတဆယ်ကို ရေထဲလွှင့်ပစ်တာနဲ့ အတူတူပဲ” ဟု ပြော၏။ (ထိုခေတ်၌ ဘင်္ဂလားစာမေးပွဲ ဝင်ကြေးမှာ ငွေတဆယ်ဖြစ်သည်။) အများ အားဖြင့် လူတော်ကလေးလုပ်လာခဲသော ကျွန်ုပ်မှာ အလွန်ရှက်သည်နှင့် မျက်ရည်များ ဝိုင်းလျက် ရှိလေပြီ။ ဤတွင်မှ ဆရာကြီးက “တခုတော့ရှိပါရဲ့၊ မင်းက ရာဇဝင်တော့ နည်နည်းတော်တယ်။

ပထဝီဝင်အတွက် အမှတ်ကို ရာဇဝင်နဲ့ရအောင် လုပ်ယူပေတော့၊ ဒါပဲရှိတာပဲ” ဟု ပြောလေ၏။ ပထဝီဝင်နှင့် ရာဇဝင်မှာ ထိုခေတ်တွင် တတွဲတည်း ပြုလုပ်ထားသောကြောင့် ဆရာကြီးပြောသည့် အတိုင်း ရာဇဝင်ကိုသာ ဖိ၍ကြိုးစားခြင်းအားဖြင့် ဉာဏ် အောင်ခံ့ရပါတော့သည်။

ပညာစုံသင်ပြသော ကိုဖေ

ကျွန်ုပ်နှင့် ခင်မင်သည်ဟု ဖော်ပြခဲ့သော ကျောင်းသားသုံးယောက်အနက် မောင်ရီတယောက်တည်း အောင်သွား၍ စက်ခွေမှာ သေရှာပြီဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်နှင့် ကိုဖေတို့သာ ကျန်လေတော့သည်။ ကျွန်ုပ်မှာ ၅တန်းတွင်တကြိမ်၊ ဉာဏ်တွင် တကြိမ် ကျရှုံးခဲ့ပြီးသော်လည်း အတန်းထဲတွင် အငယ်ဆုံးတယောက် ဖြစ်နေသေး၍ ဆရာအင်းဂလစ်စ်က (Little Fellow) ကောင်ငယ်ကလေးတယောက်ဟု ခေါ်သည့်အတိုင်း လူတိုင်းကခေါ်ကြ၏။ ဉာဏ်အောင်သည့်နှစ်တွင်မှ ဗြိတိန်ကန့်ထွားလာ၍ ၅ပေနှင့် ၁၀လက်မရှိ အရပ်မြင့်သူတယောက် ဖြစ်လာခဲ့ရာ အတန်းထဲ၌မူ ‘အညက်ဆုံး’ လူကလေးတယောက် ဖြစ်ခဲ့သဖြင့် ဘောလုံးကစားခြင်း အလုပ်မျိုးကို အဝေးမှ မော့ကြည့်ရုံသာ တတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကိုဖေနှင့် ကျွန်ုပ်မှာ ‘ကံတူအကျိုးပေး’ ကျရှုံးခဲ့ခြင်းဖြစ်၍ တယောက်နှင့်တယောက် ပိုမိုတွယ်တာမှု ရှိလာပြီးလျှင် တယောက်၏အိမ်သို့ တယောက်လာ၍ အတူတကွ စာကျက်ကြလေသည်။ ကိုဖေသည် ကျွန်ုပ်ထက်လည်းကြီး၍ အတော် ‘စုံ’ သော ကျောင်းသားကြီးတယောက် ဖြစ်သည့်အလျောက် ဘာဂျာ ဆွဲခြင်း စသော ဂီတအလုပ်မျိုးတွင်သာမက ပိုးပန်းခြင်းဆိုင်ရာ ‘မြာဒီကာ’ နှင့် ပတ်သက်၍လည်း တတွတ်တွတ် သင်ပြပေးလေသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်မှာ ‘ဆရာကောင်းတပည့်’ မပီသခြင်းကို ရှေ့တလျှောက်တွင် တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

အပြိုင်အဆိုင် စာရေးခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့ သူငယ်ချင်းလေးယောက်တွဲတွင် စက်ခွေကွယ်လွန်၍ မောင်ရီတယောက်တည်း ဉာဏ် အောင်ပြီး ရန်ကုန်မြို့ ‘ဘက်ပတစ်’ ကောလိပ်သို့ အိုင်အေသင်ရန် ရောက်သွားလေရာ ကျွန်ုပ်နှင့် မောင်ရီတို့သည် အတော်မှန်မှန် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် စာပေးစာယူပြုလုပ်ကြ၏။ ထိုခေတ်က အင်္ဂလိပ်လို စာတန်း၊ ဉာဏ်ရောက်၍ မတောက်တခေါက် ရေးတတ်သည်ဆိုလျှင်ပင် အင်္ဂလိပ်လို စာပေးစာယူလုပ်ကြသော အလေ့အထရှိကြ၏။ မြန်မာလို လေ့ကျင့်သူဟူ၍ တယောက်မျှ မတွေ့ခဲ့ရ ပေ။ ကျွန်ုပ်မှာလည်း အင်္ဂလိပ်စာကိုသာ ချစ်တတ်၍ အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထုများကိုသာဖတ်ပြီး အင်္ဂလိပ်လိုသာ (ခေတ်အားလျော်စွာ) လေ့ကျင့်လာခဲ့သည့်အတိုင်း စာရေးခြင်းအားဖြင့် အသက်မွေးရလျှင် မြန်မာ စာရေးဆရာတယောက်၏ ဘဝကို အိပ်မက်မျှပင် မမက်ခဲ့ပေ။ ထိုအချိန်တွင် ကြီးပွားထွန်းကား

နေသော မြန်မာစာရေးဆရာဟူ၍လည်း မတွေ့ရဘူးသေးသည်နှင့် စိတ်ကူးမထည့်ခဲ့မိချေ။ မိဘများမှာ စီးပွားရေး မခိုင်လုံလှသောကြောင့် စရိတ်အကုန်အကျများသည့် ကောလိပ်ကျောင်းသားအဖြစ်ကို မမျှော်မှန်းနိုင်သဖြင့် အင်္ဂလိပ်လို စာရေးဆရာဖြစ်ဖို့ ကြံရွယ်ချက် မထားဝံ့ပါ။ တတ်နိုင်လျှင် ဖြစ်လိုခြင်းကိုသာ ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မောင်ရီသည် ရန်ကုန်မြို့ ဘက်ပတစ်ကောလိပ် အကြောင်း များကို ကျွန်ုပ်ထံသို့ စာရေးလေ့ရှိရာ ကျွန်ုပ်ကလည်း ရှေးဟောင်းနှောင်းနှောင်းဖြစ်များကို ရေးပို့လေ့ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်တို့၏စာများမှာ အင်္ဂလိပ်လို ရေးကြရုံသာမက တတ်နိုင်သမျှ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် အပြန်အလှန် ရေးကြခြင်းဖြစ်သည်ကို ကျွန်ုပ်ရောသူပါ သိရှိကြ၍ ၎င်းစာများကို သိမ်းဆည်းထားရန် နှစ်ဦးလုံး ကတိပြုကြဘူးလေသည်။ ဤသို့ဖြင့် မောင်ရီ ဘီအေအောင်သည့်တိုင်အောင် ကျွန်ုပ်နှင့် စာပေးစာယူလုပ်ခဲ့ရာ ကျွန်ုပ်ကလည်း ထိုအတောအတွင်း၌ အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထုကောင်းကြီး အမြောက် အမြား ဖတ်ထားသည်ဖြစ်သောကြောင့် မောင်ရီကိုယ်တိုင်က ဖော်ထုတ်ချီးကျူးဘူးလေသည်။ “ငါတို့ ဘီအေအောင်တယ်ဆိုပေမယ့် မထူးပါဘူးကွာ၊ မင်းလဲ ငါတို့လို ရေးနိုင်ဒါပါပဲ။ မင့်စာတွေကို ငါက ကျောင်းသားတွေကို ပြရသေးတယ်၊ ငါတို့အညာသားတွေကို အထင်မသေးအောင်လို့” ဟု မောင်ရီက ပြောဘူး၏။ (ကျွန်ုပ်သည် မောင်ရီ၏စာများကို ကတိအတိုင်း သိမ်းဆည်းထားရာ စစ်အတွင်းတွင် ပြေးရလွှားရမှုကြောင့် ပျောက်ဆုံးကုန်ခဲ့ပါလေပြီ။)

ဖြူစင်သောမေတ္တာ

၁၉၀၅ခုနှစ်၌ လွန်ပွဲတွင် မျက်နှာချင်းဆိုင်ခဲ့ဘူးသည့် မိန်းကလေးသည် ၁၉၀၈ခုနှစ်၌ ကျွန်ုပ် ၉တန်း အောင်သောအခါတွင် သူ့ရောကျွန်ုပ်ပါ အပျိုလူပျိုကလေးတွေ ဖြစ်ကုန်ကြလေပြီ။ ဤ သုံးနှစ်မျှသော အချိန်ကာလအတွင်း ကျွန်ုပ်သည် သူ့မျက်နှာကို အနည်းဆုံး တနေ့တကြိမ်မြင်ရအောင် ကြိုးစား၍ မမြင်ရလျှင် ကျေကျေနပ်နပ်မအိပ်နိုင်ပဲ ဖြစ်ခဲ့၏။ ကျွန်ုပ်၏မေတ္တာကား ပြော၍ မယုံနိုင်လောက် အောင် ဖြူစင်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်မှာ ကိုဖေနှင့် ကိုဖိုးဝိုက်တို့၏ ‘လက်ချာ’ များကို ကြားနာရခြင်းကြောင့် ယောက်ျားနှင့်မိန်းမ ချစ်ကြိုက်ကြရာတွင် လိင်ပြဿနာ၏ ရည်ရွယ်ရင်းသဘောကို နားလည်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ သို့နှင့်လည်း ကျွန်ုပ်သည် ထိုမိန်းကလေးအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်ကူးယဉ် မိသော အခါများတွင် ညစ်ညမ်းသောစိတ်ကူးမျိုး လုံးဝမပါရှိ။ မျက်နှာချင်းဆိုင်ထိုင်ပြီး ကြည့်နေ ချင်သော ဆန္ဒမျိုးထက် မကျော်လွန်ဘူးကြောင်း ပြောရပါသည်။ ချစ်ကြိုက်ခန်းများလှသော ပသီပုံပြင် ဝတ္ထုများကို ဖတ်ရှုဆဲ ဖတ်ရှုခိုက်များ၌ပင် ၎င်းမိန်းကလေးအားသတိရ၍ ဇာတ်လိုက်နေရာ၌ထားကာ စိတ်ကူးယဉ်လေ့ရှိသော်လည်း ရုန်ရင်းကြမ်းတမ်းသည့် ရာဂနှင့်ပတ်သက်သော စိတ်ကူးတရုတ်ဆစ်မျှ မဖြစ်ပေါ်ဘူးခြင်းကိုလည်း (ယုံချင်မှ ယုံကြစေ) ရဲရဲပင် ရေးလိုက်ရပါသည်။ ဤကိစ္စမျိုးနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်၏ စိတ်ထားဖြူစင်ခြင်းကို သာကေတခု တင်ပြရသော် ထိုခေတ်၌ ကာလသား များသည် မည်သည့်မိန်းကလေးကား ‘ကာတစ်’ ကောင်းသည်၊ ခါးသေး၍ရင်ချိုပြီး ဖွမ် (Form) တောင့်တင်းသည် စသည်များဖြင့် ချီးကျူးစကားပြောသံ ကြားရသည့်အခါ ကျွန်ုပ်၏စိတ်ထဲ၌

‘ဒီလူတွေဟာ ဘာတွေများ ရှာရှာဖွေဖွေ ချီးမွမ်းနေကြပါလိမ့်မယ်’ ဟု အံ့သြမိပါသည်။ (ကျွန်ုပ် သဘောကျသော မိန်းကလေးသည် အထက်ပါ အင်္ဂါရပ်များနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို နောင်အခါမှ ပြန်တွေး၍ ပေါ်လာသော်လည်း ရှေးဦးစွာ ကြိုက်မိစဉ်ကမူ ဤအကြောင်းကို လုံးဝဂရုမစိုက် သတိ မရခဲ့ခြင်း မှန်ပါသည်။) အရပ်ထဲတွင် ဂိုက်ဆိုက်အကျဆုံး၊ ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက် အလှဆုံး၊ ကြည့်၍ အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်၏မိခင်ကိုယ်တိုင်က ချီးမွမ်းခြင်းကို ကျွန်ုပ်ကြားရဘူး၍ ဝမ်းသာမိ သော်လည်း ကျွန်ုပ်၏စိတ်ကူးထဲတွင် ရာဂစိတ်မပေါ်။ ဤသို့သော မိန်းကလေးကို ကြည့်ချင်တိုင်း ကြည့်နိုင်မည့် သူ့ခင်ပွန်းဖြစ်ဖို့လောက်ကိုသာ မျှော်လင့်ချက်ထားခဲ့ပါသည်။

ကြည့်ကောင်းလိုက်ပုံက

မကြာသေးမီက သိန်းဖေမြင့်ရေးသည့် ‘အဖေ’ အကြောင်းကို ဖတ်ကြည့်ရာတွင် ကျွန်ုပ်နှင့် စိတ်ကူး ချင်း တိုက်ဆိုင်ပုံကို သတိရ၍ ပြုံးမိပါသေးသည်။ သိန်းဖေမြင့်မှာ သူ့အဖေ မြေတိုင်းစာရေးကြီး၏ ဆရာသခင်ဖြစ်သည့် မျက်နှာဖြူလယ်ဝန်ကို အထင်ကြီးခဲ့ဘူးသည်နှင့် လယ်ဝန်၏ ‘ချေး’ သည် ဘယ်လိုများ ရှိချေမည်နည်းဟု တမင်တကာ ကြည့်ဘူးသည်ဆို၏။ ကျွန်ုပ်မှာလည်း ဤကဲ့သို့ တမင်တကာ မကြည့်ဘူးစေကာမူ မိန်းကလေး၏ချေးသည် အခြားလူများ၏ချေးကဲ့သို့ နံ့ကောင်းမှ နံ့လိမ့်မည်။ သူ့ချေးမူကား ဘယ်နည်းနှင့်မျှ နံ့လိမ့်မည်မဟုတ်။ ဖုဿတီဒေဝီ၏ ကိုယ်နံ့ကဲ့သို့ ခပ်သင်းသင်းရှိရမည်။ ခံတွင်းနံ့မှာလည်း မွှေးကြိုင်နေလိမ့်မည်။ နံနက် အိပ်ရာမှထခါစတွင် အခြား မိန်းမများကဲ့သို့ မှန်မှန်သုန်သုန် မဟုတ်။ မဖီးမလိမ်းပဲနှင့် ကြည်ကြည်ရွှင်ရွှင် သပ်သပ်ရပ်ရပ်ရှိရမည် စသည်များဖြင့် စိတ်ကူးမိဘူးပါသည်။ ဤမိန်းကလေး၏ ‘ကြည့်ကောင်း’ ခြင်းကား လူတိုင်းက ချီးမွမ်းသံကြားရပါ၏။ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌မူ သူ့ထက်လှသော မိန်းမများကို ထိုစဉ်ကလည်းကောင်း၊ ထို့နောက်၌လည်းကောင်း တွေ့ရဘူးပါ၏။ သို့ရာတွင် သူကဲ့သို့ အဆင်ပြေ၍ ‘ကြည့်ကောင်း’ သော မိန်းမဟူ၍ကား တယောက်မျှပင် မတွေ့ရဘူးပါ။ အခြားသော ယောက်ျားများလည်း ကိုယ့်ရည်းစားကို ဤအတိုင်းပင် မှတ်ထင်ကြလေသလော မပြောတတ်ပေ။

x x x x x x

ဒုတိယပိုင်း

ဖေသိန်းမှ မောင်ဖေသိန်းသို့

ကျွန်ုပ်၏ တသက်တာတွင် ကဏ္ဍငါးခုခွဲ၍ ရေးသားလို၏။ (၁)ဖေသိန်း၊ (၂)မောင်ဖေသိန်း၊ (၃)ကိုဖေသိန်း၊ (၄)ဦးဖေသိန်း၊ (၅)ဆရာကြီးဟူ၍ ငါးပိုင်းခွဲခြားလို၏။ ကျောင်းသားအရွယ် တလျှောက်လုံးတွင် (ထိုခေတ်က ထုံးစံအတိုင်း) ကျွန်ုပ်အား ကျောင်းသားအချင်းချင်းက ‘ဖေသိန်း’ ဟူ၍ချည်းခေါ်ကြ၏။ မိဘဆရာသမားနှင့် ကျောင်းသားအချင်းချင်း ‘မောင်’ တပ်၍ခေါ်သူ ရှားပါးလှသည်။ ဇုတန်းအောင်၍ ကျောင်းမှထွက်သည်တွင် မိဘများကိုယ်တိုင်က ‘မောင်ဖေသိန်း’ ဟု ပြင်ဆင်ခေါ်ဝင်ခြင်းကို ကျွန်ုပ်မှတ်မိပေရာ ထိုအချိန်မှစ၍ လူတိုင်းကပင် ‘ဖေသိန်း’ မခေါ်တော့ပဲ မောင်ဖေသိန်း ဖြစ်လာလေပြီ။ ထို့နောက် အသက် ၃၀ နီးလာ၍ (သူရိယတိုက်သို့ရောက်၍) အချင်းချင်းက ‘ကိုဖေသိန်း’ ခေါ်ကြသည့် အရွယ်သို့ ရောက်လာရပြန်သည်။ ၅၀ကျော်အရွယ်မှ စ၍မူ ‘ဦးဖေသိန်း’ ဖြစ်လာ၍ ၆၀ ကျော်သည့်နောက်တွင်မူကား ‘ဆရာကြီး’ ဟု ခေါ်ဝေါ်သူ များလာခဲ့လေပြီ။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်၏ တသက်တာမှတ်တမ်းကို တင်ပြရာတွင် အထက်ပါအတိုင်း ကဏ္ဍငါးခုခွဲ၍ ဖော်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာအရမှာ ကျွန်ုပ်သည် ဒုတိယအရွယ်သို့ရောက်၍ ဖေသိန်းမှ မောင်ဖေသိန်း ဖြစ်လာခဲ့ပါလေပြီ။

အကြောင်းကြီးလေးရပ်

‘မောင်ဖေသိန်း’ ဖြစ်လာသော ဤကဏ္ဍတွင် ကျွန်ုပ်သည် လွန်ခဲ့ပြီးသော ဖေသိန်းဘဝနှင့် ပတ်သက်သည့် အတွေးအခေါ်များ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကို တင်ပြရပါဦးမည်။ ဖော်ပြလတံ့သော အခြင်းအရာများမှာ စာပေကျမ်းဂန်များမှ တွေ့ရှိခြင်းလည်းမဟုတ်၊ အနောက်တိုင်းပညာရှိများထံမှ လက်ခံရရှိခြင်းလည်းမဟုတ်၊ ကျွန်ုပ်၏ အတွေ့အကြုံများအရ အခြေခံ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ကျွန်ုပ်၏ အတွေးအခေါ် သက်သက်မျှသာ ဖြစ်ပါသောကြောင့် ကြိုက်မှလည်း လက်ခံနိုင်သည်။ မကြိုက်လျှင် ပယ်နိုင်ကြပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏တင်ပြချက်မှာ လူသတ္တဝါသည် လေးခုသောအကြောင်းတို့ကြောင့် လူတော်၊ လူရော်၊ လူကောင်း၊ လူဆိုး၊ လူရှုပ်၊ လူလည်၊ လူရိုး၊ လူမိုက် စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုး ဖြစ်လာကြသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ထိုလေးခုတို့ကား (၁)မိခင်ထံမှရသော အရည်အချင်းများ၊ (၂)ဖခင်ထံမှဆက်ခံရရှိသည့် ကောင်းဆိုးအရည်အချင်းများ၊ (၃)သတ္တဝါကိုယ်နှိုက်က ဘဝအစဉ် အဆက် လိုက်ပါလာသည့် ဝါသနာကောင်းဆိုးများ၊ (၄)ပတ်ဝန်းကျင်၏ ပြုပြင်မှုကြောင့် ဖြစ်ရသည့် ကောင်းဆိုး အချက်အလက်များ ဟူ၍ရှိရာ အဆိုပါလေးခု၏ ရောနှောပေါင်းစပ်မှုသည် ‘ဖေသိန်း’

တည်းဟူသောအရွယ် (ကျောင်းထွက်ချိန်အထိ) လူကလေးတယောက် ဖြစ်လာရသည်ဟု ဆိုလို၏။ ဤအကြောင်းတရား လေးခုတို့သည် ‘ဖေသိန်း’ တည်းဟူသော အရွယ်အတွင်း၌ ကျွန်ုပ်၏ ရွေးချယ်မှု မပါ။ ရွေးချယ်ခွင့် ကောင်းစွာမရရှိပဲ အတိတ်ကက ပစ်ချလိုက်သည့်အတိုင်း ဖြစ်လာရတော့သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ သို့ရာတွင် ဤအကြောင်းကို ရှေ့အဖို့တွင်မှ ဆက်လက်ရှင်းပြမည်ဖြစ်၍ ဤနေရာ၌ ဤမျှနှင့်သာ ဖြတ်ထားရပါဦးမည်။

ဖခင်ထံမှရသောအမွေ

(၁)ဖခင်ထံမှ ဆက်ခံရရှိသည်ဟု ကျွန်ုပ်ယူဆသည့် ကောင်းဆိုးအခြင်းအရာမှာ (က)ကြောက်တတ်ခြင်း၊ (ခ)နုမြောတတ်ခြင်း၊ (ဂ)ရိုးခြင်း (Simpleness) တို့ဖြစ်၏။ (က)ကြောက်တတ်ခြင်းမှာ ဖခင်ထံမှ ဆက်ခံရရှိသည် ဆိုသော်လည်း ကျွန်ုပ်သည် မိမိ၏ ကြောက်တတ်ခြင်းအတွက် ကျေနပ်မှု မရှိ။ ဖခင်ကမူ ‘ကြောက်တတ်ဝန်ကင်း’ ဆိုသော စကားအတိုင်း ကျေနပ်စွာလက်ခံ၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ ဝမ်းထဲ၌ ကြောက်တတ်သော်လည်း ထိုအခြင်းအရာကို မကြိုက်သောကြောင့် ကြိုးစားပြီး ရဲရ၏။ ဥပမာ တစ္ဆေကြောက်သော်လည်း ခြောက်တတ်သည်ဆိုသော နေရာသို့ စွန့်စားပြီးသွား၏။ သေနတ်မကိုင်တတ်ပဲ မုဆိုးများနှင့် တောလိုက်လည်၏။ ဤသည်တို့မှာ စွန့်စားခန်းဝတ္ထုများ ဖတ်ခြင်း၊ ရေးခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့်စိတ်ဓာတ် ဖြစ်ပေသည်။ (ခ)နုမြောတတ်ခြင်းတခုမှာ ကြာလေဆိုးလေဖြစ်လာသည်ကို တွေ့ရ၏။ ဘိုးကြီးအိုဖြစ်လာသော ဤအချိန်တွင် စီးပွားစုဖို့မဟုတ်သော်လည်း အိုခါမှ လက်မဲ့ဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲမည်ကို ကြောက်သည်နှင့် ငယ်စဉ်ကထက် လက်တွန့်လျက်ရှိ၏။ (ဂ)ရိုးခြင်းဟူသည်မှာ ‘ရိုးသားခြင်း’ နှင့် တခြားစီဖြစ်၏။ ဖခင်အဖို့မှာ ရိုးခြင်းရော ရိုးသားခြင်းပါ ရှိသော်လည်း ကျွန်ုပ်မူကား ရိုးခြင်းကိုသာဆက်ခံ၍ ရိုးသားခြင်းမူကား အလုပ်သမားများနှင့် ဖက်လုံတကင်းနေခဲရခြင်းကြောင့် ဖခင်၏အဆင့်အတန်းကို မမှီတော့ပါ။ သို့ရာတွင် သူလိုငါလို လူတယောက်လောက်တော့ ရိုးသားပါသေးသည်။ ဤသည်မှာ လည်း အလုပ်သမားများထံမှ ကူးစက်လာခြင်းများကို ဝတ္ထုကောင်းများဖြင့် တိုက်ဖျက်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဖခင်ကဲ့သို့ ‘ရိုးခြင်း’ မှာလည်း ကျွန်ုပ်၏ အလုပ်သဘောဖြင့် တိုက်ဖျက်ခံ့ပါပြီ။ စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာတယောက်အနေဖြင့် ‘လူရိုး’ လုပ်နေ၍မဖြစ်၊ ‘ရိုးသားခြင်း’ ကား ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ နားလည်ကြစေလိုသည်မှာ ‘ရိုးသားခြင်း’ သည် ချီးမွမ်းထိုက်သလောက် ‘ရိုးခြင်း’ သည် နံ့ရာ အရာရောက်တော့သည်။

မိခင်ထံမှ ရသောအမွေ

(၂) မိခင်ထံမှ ဆက်ခံရရှိခဲ့သည့် ဆိုးကောင်းအမွေများမှကား (က)စိတ်ဆက်၍ ဖြစ်မိလျှင် ဇွတ်မှိတ်လုပ်ချင်တတ်ခြင်း၊ (ခ)မာနရှိ၍ စိတ်ကြီးဝင်တတ်ခြင်း၊ (ဂ)မဟုတ်မခံချင်တတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်လေသည်။ ‘ဖေသိန်း’ အရွယ်တွင် ၎င်းအချင်းအရာများသည် ကျွန်ုပ်၌ အပြည့်အဝရှိ၍ ကြီးပြင်း လာသောအခါ၌မူ၊ နောက်ထပ်တွေ့ရသည့် အဖြစ်အပျက်တို့ကြောင့် အတိုးအလျှော့ရှိလာပါသည်။ (ဃ)ဒေါသနှင့်ပတ်သက်၍မူ လျှော့လျှင်ကောင်းသည်ဟု နားလည်လာသဖြင့် (တကယ်လျှော့ခြင်း မလျှော့ခြင်းကို အပထား၍) ကြိုးစားပါ၏။ (င)မာနနှင့်ပတ်သက်၍မူ မကြိုးစားမိသည့်အတွက် ကြောင့် တိုး၍ပင် တက်လာသည်ထင်ပါ၏။ (စ)မဟုတ်မခံချင်တတ်ခြင်းမူကား နောက်ပိုင်းတွင် အကျိုးရှိမရှိချင့်ချိန်ဖို့ သတိထားရန် ကြိုးစားရကောင်းမှန်း သိလာပါသည်။ ဤအခြင်းအရာသည် ကောင်းသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မကောင်းဟူ၍ လည်းကောင်း တထစ်ချ ဆုံးဖြတ်သင့်သော အရာတခု မဟုတ်ဟူ၍ ယူဆလာပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ စိတ်ထဲ၌ရှိသော သဘောထားကို ဖွင့်ရေးရမည် ဆိုပါမူကား ကျွန်ုပ်သည် (ကိုယ်တိုင် မတတ်နိုင်တော့မှရှိစေ) မဟုတ်မခံချင်တတ်ခြင်း တည်းဟူသော စိတ်ထားမျိုး ရှိသူတယောက်အား လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ကြည်ညိုတတ်သည့် သဘောထား ရှိပါသည်။

သံသရာအစဉ်က ပါလာခြင်း

(၃) ကျွန်ုပ်၌ ဘဝအစဉ်အဆက်မှ လိုက်ပါလာသည်ဟု ယူဆသည့် ဝါသနာကောင်းဆိုးများမှာ (က)အဖော်ကောင်းလျှင် ဘာမဆိုပြုချင်တတ်သည့် မကြံ့ခိုင်သော စိတ်ဓာတ် (အထူးသဖြင့် မကောင်း သောဘက်၌ သာ၍ ‘အညှာလွယ်’ တတ်သည်။) (ခ)ဘာမဆိုသိချင်၍ စူးစမ်းချင်တတ်သော စိတ်မျိုး၊ (ဂ)အဆန်းအသစ်ဆိုလျှင် (အကျိုးရှိမရှိ အပထား၍) မြည်းစမ်းချင်တတ်သော ဝါသနာ၊ (ဃ)သူတပါး၏ထင်မြင်ချက်ကို ဂရုမစိုက်၊ မိမိ၏ယုံကြည်ချက်အတိုင်း ကျင့်ကြံချင်တတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်လေသည်။ (က)မကြံ့ခိုင်သောစိတ်ဟူသည်မှာ မကောင်းခြင်းသက်သက်ဟူ၍ ဆိုရပေမည်။ ဤစိတ်သည် ကျွန်ုပ်၏လောကကြီးပွားရေးကို အများဆုံးဖျက်ဆီး၏။ ကြီးပြင်းလာသောအခါ၌ ပြုပြင်ဖို့ ကြိုးစားသော်လည်း အောင်မြင်မှုနည်းလှသည်။ (ခ)ဘာမဆိုသိချင်၍ စူးစမ်းချင်တတ်သော စိတ်မျိုးသည် ဆိုးသည်ဟု မဆိုသင့်၊ ကောင်းကျိုးပင် ပေးတတ်ပါ၏။ (ဂ)အဆန်း အသစ် မြည်းစမ်းချင်တတ်သော ဝါသနာကြောင့် အကောင်းရောအဆိုးပါ ကြုံခဲ့ရဘူးပါ၏။ (ဃ)ကိုယ့် ယုံကြည်ချက်အတိုင်း ကျင့်ကြံတတ်ခြင်းမှာ အချို့က ‘ခေါင်းမာသည်’ ဟု ဆိုကြမည်ဖြစ်သော်လည်း ကိုယ့်ဟာကိုယ်တော့ ကျေနပ်လျက်ရှိပါသည်။ ကိုယ့်ယုံကြည်ချက်အတိုင်း ကျင့်ကြံမိခြင်းကြောင့် ဒုက္ခတွေ့ရသည်ဖြစ်စေ၊ လူကဲ့ရဲ့ခံရသည်ဖြစ်စေ ခံရန်အသင့်ရှိပါသည်။ ယနေ့တိုင်လည်း နောင်တ မရပါ။

ပတ်ဝန်းကျင်၏ ပြုပြင်မှုနှစ်မျိုး

(၄) ပတ်ဝန်းကျင်၏ ပြုပြင်မှုဆိုသည်ကိုမူ နှစ်ပိုင်းခွဲ၍ ဖော်ပြလို၏။ (က)မိမိက ရွေးချယ်ခွင့်မရှိပဲ အကြောင်းအားလျော်စွာ ခံရခြင်း၊ (ခ)မိမိကိုယ်၌က ကြိုက်နှစ်သက်၍ လက်ခံခြင်းဟူ၍ ပိုင်းခြားလို၏။ (က)မိမိက ရွေးချယ်ခွင့်မရှိပဲ အကြောင်းအားလျော်စွာ ခံရခြင်းဟူသည်မှာ မိဘများ၏ ဆုံးမပဲ့ပြင်မှုနှင့် ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ်မှုတို့အပြင် ငယ်ရွယ်စဉ်က အတွေ့အကြုံများလည်း ပါဝင်၏။ ကျွန်ုပ်၏သဘာဝ၌ တချောင်းပြီးတချောင်း ပေါက်ရောက်လာခဲ့သည့် ‘ဆူး’ များမှာ ကျွန်ုပ်က ပြုပြင်နိုင်ခြင်းမရှိ၊ ‘အရေမထူ’ သည့် ငယ်ရွယ်နုနယ်သော အရွယ်တွင် မည်သူမဆို ထိုက်သို့ တွေ့ကြုံခံစားရပါက ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ပင် ဖြစ်လာဖို့များပေလိမ့်မည်။ သူငယ်ဘဝ ကစားမြူးတူးခြင်းသည် အလျင်းအကျိုးမရှိဟူသော ဖခင်၏ ဆုံးမနည်းသည်လည်း ကျွန်ုပ်ဘာမျှမတတ်နိုင်ပဲ ခံရ၍ ကျွန်ုပ်အား ‘စိတ်ချဉ်’ ပေါက်စေ၏။ အလုပ်သမားများ၏ ညစ်ချင်၊ နှပ်ချင်၊ လောင်းကစားချင်သော အလေ့အကျင့်များ ကူးစက်ခြင်းသည်လည်း ကျွန်ုပ်ဘာမျှမတတ်နိုင်ပဲ ခံလိုက်ရခြင်းဖြစ်၏။ မည်သည့်သူငယ်မဆို ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ အလုပ်သမားများနှင့် လက်ပွန်းတတီး နေရသည်ဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ပင် ဖြစ်လာဖို့ များပေလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်၍ ‘ဖေသိန်းအရွယ်’ တလျှောက်လုံးတွင် ကျွန်ုပ်သည် ပတ်ဝန်းကျင်၏ ပြုပြင်မှုကို ဘာမျှမတတ်နိုင်ပဲ ခံခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုပါ၏။ ပမာဆိုသော် မြစ်ကြောင်းတွင် ရေစီးအလိုက်မျောပါရသည့် ဖောင်နှင့်တူပါသည်။

တော်လှန်နိုင်လောက်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်

(ခ) ကျောင်းထွက်၍ မောင်ဖေသိန်းအရွယ်သို့ ရောက်လာသောအခါမူ မြစ်ကြောင်းတွင် ရေစီးအလိုက် မျောပါရစေကာမူလည်း ဖောင်နှင့်မတူပဲ လှော်တက်ပဲ့တက် အပြည့်အစုံပါသည့် လှေနှင့် တူပါတော့သည်။ ထိုအရွယ်၌မူ အလုပ်သမားများအလယ်၌ ပစ်ချခံရခြင်းမျိုး မဟုတ်ပဲ အပေါင်းအသင်းကို မိမိ၏သဘောအတိုင်း ရွေးချယ်နိုင်ခွင့်ရှိခဲ့လေပြီ။ ဖေသိန်းအရွယ်၌ ပြုခဲဘူးသည့် အမှားများအတွက် မိမိကိုယ်ကို အပြစ်မဆိုချင်သော်လည်း မောင်ဖေသိန်းအရွယ်မှစ၍ တသက်တာလုံး၏ အမှားများအတွက်မူ တာဝန်ယူဖို့ ဝန်လေးလိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။ ထိုအချိန်မှစ၍ အမှားမရှိတော့၊ လူလိမ်မာ တယောက် ဖြစ်လာတော့သည်ဟု ပြောဆိုလိုသည် မထင်ကြပါလေနှင့်။ ကြီးကျယ်သော အမှားကြီးများလည်း မှားခဲ့ပါသည်။ ပိုင်းခြား၍ ဖော်ပြရခြင်းမှာ မိမိအတွက် အသရေဆည်လိုခြင်းမဟုတ်၊ လူ၏သဘာဝကို ကျွန်ုပ်နားလည်သလို ရှင်းလင်းအောင် တင်ပြလိုသောကြောင့်မျှသာ ဖြစ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် ငယ်စဉ်ကပေါက်ခဲ့သည့် ဆူးများအတွက်မူကား ကျွန်ုပ်ဘာမျှမတတ်နိုင်။ “မျက်နှာချိုကလေးနှင့် နှုတ်လျှာချို၍ သဘောကောင်းလှပါသည်” ဆိုသော လူတယောက်ဖြစ်ဖို့မူကား မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ကျွန်ုပ်မတတ်နိုင်တော့ပြီ။ (ဖြူကောင်သည် ယုန်ကလေး ဖြစ်မလာနိုင်သကဲ့သို့ပင်။)

သို့ရာတွင် စာအုပ်ကောင်းများ ဖတ်ရခြင်းကြောင့် နောက်ပိုင်း၌ အသစ်ထပ်မံရရှိသည့် လူ့သဘာဝ သဘောတရားများကိုမူ သက်ဆိုင်ရာအပိုင်းတွင်မှ ဖော်ပြပါဦးမည်။

ခေတ်ပညာတတ် ရှားသောခေတ်

၁၉၀၈ ခုနှစ်တွင် ၉ တန်းအောင်မြင်ခဲ့လေပြီ။ ဤခေတ် တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲ အောင်မြင်သူများနှင့် ထိုခေတ်က အောင်မြင်သူများမှာ ‘မျက်နှာပွင့်’ ရာ၌ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်အောင် ကွာခြား၏။ ထိုခေတ်ကမူ ဘင်္ဂလားစာမေးပွဲခေါ် ၉ တန်းအောင်သူ အလွန်ရှားသေး၏။ အမေရိကန်ကျောင်းမှ နှစ်စဉ် ၉ တန်း သမား လေးငါးရစ်ယောက်မျှ ဖြေဆိုကြရာ တနှစ်မှ တယောက်တလေမျှသာ အောင်သောနှစ်ပေါင်း တသီတတန်းကြီး ရှိခဲ့ဘူး၏။ ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ကမူ ၁၁ ယောက်သွင်း၍ ၂ ယောက်တည်းကျပြီး ၉ ယောက် အောင်သောနှစ်ဖြစ်၍ ကျောင်းအုပ်ကြီး လက်ပန်းပေါက်ခတ်ချင်မတတ်ဖြစ်သည်ဟု ကြားလိုက်ရ၏။ အထက်မြန်မာပြည်မှာ ထိုစဉ်က အင်္ဂလိပ်စာတတ် အလွန်ရှားသေး၍ လေးငါးတန်း မျှနှင့် မီးရထားရုံပိုင်၊ သင်္ဘောစာရေး၊ မြို့အုပ်စာရေး၊ ကုမ္ပဏီစာရေး၊ မြေတိုင်းစာရေး စသည်ဖြင့် ဖြစ်နိုင်ကြပေရာ အရေးပိုင်ရုံးများ၌ပင် ၇တန်းအောင်သော စာရေးကြီးများ မင်းမူနိုင်သော ခေတ်ဖြစ် လေသည်။ ရှေးဦးစွာ ငွေစာရင်းမင်းကြီးဖြစ်၍ ထိုနောက်၌ ရန်ကုန် ကော်ပိုရေးရှင်းမင်းကြီး ဖြစ်လာသည့် ဦးဆက်မှာ ပထမဦးစွာ ဘီအေအောင်သော အထက်မြန်မာပြည်သားဆို၍ ဗြိတိသျှ အစိုးရ၏ အထူးချီးမြှောက်ခြင်းခံရ၏။ မြန်မာလူမျိုးအနက်မှ ပထမဦးစွာ ရာဇဝတ်ဝန်ကြီး (D.S.P.) ခန့်ထားခြင်းခံရသည့် ဦးထွန်းမင်းမှာလည်း အထက်မြန်မာပြည်သားများအနက်မှ ပထမဦးစွာ ၉ တန်း အောင်သူဖြစ်၍ ၉ တန်း အောင်လက်မှတ်ကို ဘုရင်ခံကိုယ်တိုင်က အခမ်းအနားနှင့် အပ်နှင်းသည်ဟု ကြားရဘူးလေသည်။ (ဤခေတ် ၉ တန်း သမားများကား လူဖြစ်နောက်ကျသည်ဟု အောက်မေ့ရှာကြ မည် ထင်သည်။)

မီးပွင့်အောင် လည်ခြင်း

ကျွန်ုပ် ၉ တန်း အောင်သောအချိန်၌ မိဘများသည် ဖိနပ်ထောင်ဆရာအလုပ်ကို စွန့်လွှတ်၍ မန္တလေးမှ ဝက်လက်သို့ ပြောင်းရွှေ့ပြီးလျှင် ‘ချိတ်ကုန်တိုက်ကုန်’ ပွဲစားအလုပ်ကို လုပ်ကိုင်လျက်ရှိကြလေပြီ။ မိဘများသည် ကျွန်ုပ်အား ရန်ကုန်ကောလိပ်ကျောင်းသို့ ပို့ရန် စိတ်ကူးရှိဘူးသော်လည်း စီးပွားရေး အခြေအနေ မကောင်းသဖြင့် မတတ်နိုင်ပဲရှိခဲ့၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်သည် ကျောင်းထွက်သော အချိန်မှာပင် အစီအစဉ်မရှိပဲ ဝက်လက်သို့မလိုက်မူ၍ မန္တလေးမြို့တွင် ဖခင်၏ ညီဝမ်းကွဲ တယောက်၏အိမ်၌ တည်းခိုကာ ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းတွင် ကျောင်းဆရာကလေး ဝင်၍လုပ်၏။

လခသုံးဆယ်မျှရသော်လည်း အတော်ကလေး သုံးလောက်သောခေတ်ဖြစ်၍ ကြိုက်သလို လည်နိုင်ပတ်နိုင်၏။ မိဘများကလည်း စာမေးပွဲအောင်သောကြောင့် ဘိုင်စကယ်အသစ်တစ်စီး ဝယ်ပေးခဲ့ရာ ကျွန်ုပ်မှာ ဖခင်၏ ကျပ်တည်းသောထိန်းသိမ်းခြင်းမှ လွတ်မြောက်သည်တကြောင်း၊ တနေ့လျှင် မုန့်ဘိုး ၆ ပြား မျှသာ ရခဲ့ရာမှ တနေ့လျှင် တစ်ကျပ် သုံးနိုင်သဖြင့် ဖောဖောသီသီ ဖြစ်လာသည်တကြောင်း၊ ဘိုင်စကယ်အသစ်တစ်စီး ရသည်တကြောင်းကြောင့် (ထိုခေတ်တွင် မန္တလေးမြို့၌ လူတိုင်း ဘိုင်စကယ်စီးနိုင်သည်မဟုတ်၊ ဤခေတ် ဂျစ်ကားစီးနိုင်ခြင်းထက် မျက်နှာရှိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ အရပ်ထဲတွင် ရုံးစာရေး သူငယ်ချင်းတယောက်မှတစ်ပါး ကျွန်ုပ်တယောက်တည်းသာ ဘိုင်စကယ် ရှိသည်။) လည်လိုက်ပတ်လိုက်သည်မှာ မီးပွင့်နေတော့၏။ ကျောင်းတက်ချိန်နှင့် စားချိန်အိပ်ချိန် တို့မှတစ်ပါး အလင်းရောင်ရှိသမျှ လည်တော့၏။ မန္တလေးမြို့သည် တပြပတ်လည်အတွင်း၌ လေးစိတ်ဝင်းများ ရှိကြသည်ချည်းဖြစ်ရာ မန္တလေး၌မွေးပြီး အို၍သေရသူပင်ဖြစ်စေကာမူ အဆိုပါ လေးစိတ်ဝင်းတိုင်းသို့ တဖြည်းလည်းစေ့စေ့အောင် ရောက်ဘူးသူ၍ တယောက်မျှပင် ရှိလိမ့်မည်မထင်ပေ။ ကျွန်ုပ်မူကား ဘိုင်စကယ်သစ်ရပြီးကတည်းက လေးစိတ်ဝင်းများကို ကွက်စိပ်ရိုက်ပြီး အမှတ်အသား နှင့် တမင်တကာ လှည့်လည်ခဲ့ဘူးသည်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ ဝင်းတိုင်းနဲ့စပ်အောင် ရောက်ခဲ့ဘူးသူ ရှိလိမ့်မည်မထင်ပေ။

ပွဲကြည့်နစ်

ကျောင်းထွက်ပြီး၍ ကျောင်းဆရာလုပ်သောအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်၌ မိတ်ဆွေသစ်များ တိုးပွားလျက် ရှိလေပြီ။ ကျောင်းသားဘဝ၌မူ ကျောင်းသားအချင်းချင်းမျှသာ အပေါင်းအသင်းပြုလုပ်ခဲ့လေရာ ကျောင်းထွက်ပြီးသည့်နောက် ကိုဗေမှာလည်း သူ၏ဌာနီ (မင်းကင်း) သို့ ပြန်သွားပြီဖြစ်၍ ဈေးချိုထဲမှ ဈေးသည် ကာလသားများ၊ ဤကျောင်းထိုကျောင်းများမှ ကျောင်းသားကြီးများ၊ စာရေးစာချီ ကလေးများ၊ ပိုက်ဆံရှိသော မိဘများ၏ သားတေလေကလေးများ စသည်တို့နှင့် အကျွမ်းတဝင် ဖြစ်ခဲ့ရလေပြီ။ ဤလူစုအနက်တွင် ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ ၉ တန်း အောင်သူ တယောက်မျှမရှိ၊ အင်္ဂလိပ်စာပင် သင်ဘူးကြသူ နည်းပါးလှသောကြောင့် ထိုသူတို့သည် ကျွန်ုပ်အား ‘လူတော်’ ကလေးတယောက် အနေနှင့် လက်ခံကြ၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မိတ်ဖွဲ့ကြ၏။ ‘မြာ’ ပြဿနာမျိုးမှတစ်ပါး အရပ်ရပ် ဗဟုသုတနှင့် ဆိုင်ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏စကားကို နာယူကြ၏။ ကြည့်လိုက်ကြသည့် ဇာတ်ပွဲ၊ ရုပ်သေးပွဲ၊ အငြိမ့်၊ ရုံပွဲ ဆိုသည်များမှာလည်း တည်မျှမလုပ်သလောက် ဖြစ်၏။ တသက်လုံး စိတ်ချလက်ချ မကြည့်ခဲ့ရသမျှ ယခုမှ အတိုးနှင့်ချ၍ ကြည့်ရ၏။ ဖိုးစိန်ကြီး၊ စိန်ကတုံး၊ အောင်ဗလ တည်းဟူသော ဇာတ်ပွဲများ၊ စိန်ဒွေး၊ စိန်ဋေး တည်းဟူသော မိန်းမဇာတ်မင်းသားများ၊ ဆရာပု၊ ကိုဘကျော့၊ စပယ်သက်၊ ကိုစိန်ခို၊ ကိုဖူးညို၊ ကိုဖုန်းမိုး တည်းဟူသော ရုပ်သေးများ၊ စိန်သုံးကြီး၊ ဒုတိယစိန်သုံ၊ ဘိလပ်ပြန်စိန်တင်၊ အလုံစိန်တင်၊ စိန်ဆင်၊ အုန်းစိန်၊ မြကလေး၊ မြသွေး၊ ရေကျော်စိန်ပု၊ ဆီကြော် ဧစိန် တည်းဟူသော အငြိမ့်များ၊ ချစ်ဖွယ်၊ ချစ်စရာ၊ ရွှေဒဂါး၊ တက်တိုး စသော အငြိမ့်လူပျက်များကို

‘ရေလဲနှင့်’ ကြည့်လေတော့သည်။ ဆူပူမည့်လူလည်းမရှိ၊ အချိန်ကလည်းအားလပ်၊ ပိုက်ဆံမပေါစေကာမူ သုံးလောက်စွဲလောက်လည်းရှိ၊ လူကလည်းကျန်းမာ၊ အရွယ်ကလည်း နုပျိုလေရကား ကျွန်ုပ်မှာ ကျောင်းမှထွက်သောနှစ်သည် ကျွန်ုပ်၏ တသက်တာတွင် ‘ပွဲကြည့်နှစ်’ ဟူ၍ ခေါ်ထိုက်ပေသည်။

ဝတ္ထုပြောသမားဘဝ

ကာလသားသူငယ်ချင်းများနှင့် မတွေ့ရသောအချိန်များနှင့် ပွဲမကြည့်သောညများတွင် ကျွန်ုပ်သည် ပသီပုံပြင်ဝတ္ထု အဆင့်အတန်းမှ တက်လာခဲ့၍ ထိုခေတ်က အလွန်နာမည်ကြီးလှသည့် ဗြိတိသျှ နန်းတွင်းအရှုပ်တော်ပုံကြီး (Mysteries of the Court of London) ဝတ္ထုကြီးကို လည်းကောင်း၊ လန်ဒန်မြို့ အရှုပ်တော်ပုံကြီး (Mysteries of London) ဝတ္ထုကြီးကို လည်းကောင်း ညဉ့်နက်လှအောင် ဖတ်ရှု၏။ လိင်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ပသီပုံပြင်ဝတ္ထုများသည် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသော်လည်း ကလေးသူငယ်အဆင့်အတန်းမျှသာရှိ၍ အရှုပ်တော်ပုံဝတ္ထုကြီးများကား ကာလသားအရွယ်ကြိုက် ဖြစ်သည်နှင့် မအိပ်ပဲဖတ်ရမည်ဆိုပါက ဖတ်နိုင်သော ဝတ္ထုကြီးများဖြစ်၏။ အပျိုလူပျိုအရွယ်များ အဖို့ရာတွင် ရည်းစားထားချင်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ရေးသားသည့် ဝတ္ထုမျိုးကို ဖော်ပြပါဆိုလျှင် ဤဝတ္ထုကြီးနှစ်အုပ်ကို ရွေးချယ်ရပေလိမ့်မည်။ ဤဝတ္ထုကြီးများ ဖတ်ဘူးသူအချင်းချင်း စကားပြောကြရမည်ဆိုလျှင် မအိပ်တမ်းပြောနိုင်၏။ ပြောလည်းပြောခဲ့ဘူး၏။ တနေ့သ၌ ကျွန်ုပ်သည် အတန်းတူ မိန်းကလေးတယောက်နှင့် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးတွင် ဆုံမိကြ၍ ဤဝတ္ထုကြီးများကို နှစ်ယောက်လုံး ဖတ်ဘူးကြသည်နှင့် ထိုင်၍ပြောလိုက်ကြရာ နံနက်ဆွမ်းချက်သူများ ထကြသောအခါတွင်မှ လူကဲ့ရဲ့မည်စိုးသည်နှင့် အိပ်ရာသို့ ဝင်ကြရသည်။ မိန်းကလေး၌ လည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်၌လည်းကောင်း ချစ်ကြိုက်သူရှိနှင့်ပြီး ဖြစ်၍သာ တော်တော့သည်။ သို့မဟုတ်ပါလျှင် စိတ်ဖောက်ပြန်ကောင်း ဖောက်ပြန်ကြလိမ့်မည် ထင်၏။ အခြား လူပျိုကလေးများကား မပြောတတ်၊ ကျွန်ုပ်အဖို့မှာမူ ထိုအချိန်၌ အလွန်သစ္စာရှိ၍ ‘ဖွဲနှင့်ဆန်ကွဲ’ ဟူသော စကားပုံအတိုင်း သဘောထားမိပါတော့သည်။ တခါတရံ ပွဲမရှိသောညများတွင် ကျွန်ုပ်နှင့် ကာလသားတစုတို့သည် လသာသည့် ခုတင်ကြီးပေါ်တွင် ပက်လက်လှန်လျက် ကျွန်ုပ်က အထက်ပါ အရှုပ်တော်ပုံဝတ္ထုကြီးများကို ပြောပြလေ့ရှိရာ၊ အတွဲပေါင်း တဆယ်ကျော်စီရှိသော ဝတ္ထုများဖြစ်ပါလျက် အစအဆုံး ပြန်ပြောနိုင်၍ သုံးလေးညမျှ ဆက်လက်ပြောရလေသည်။ ဤသည်မှာ ကာလသားများအလယ်တွင် မျက်နှာပွင့်လန်းစေသည်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်ကလည်း မောပန်းသည်ဟု မအောက်မေ့ခဲ့ချေ။

ပိုးပန်းသူများလှသော မိန်းကလေး

ပွဲလမ်းသဘင်များသို့ ကျွန်ုပ်နှင့် သွားအတူလာအတူဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်ပြောသည့် ဝတ္ထုများကို နားထောင် ရသဖြင့် ကျွန်ုပ်အား ခင်မင်လေးစားကြသည့် ကာလသားသူငယ်ချင်း ရှစ်ယောက်ခန့် ရှိသည့် အထဲတွင် ကျွန်ုပ် သဘောကျလျက်ရှိသော မိန်းကလေးအား ပိုးပန်းသူ နှစ်ယောက်သုံးယောက် ရှိပါ၏။ ကျွန်ုပ်၏နေအိမ်မှာ ထိုမိန်းကလေး၏အိမ်နှင့် အနီးကပ်ဆုံး (သုံးအိမ်လောက်သာ ခြား သည်။) ဖြစ်လေရကား ၎င်းတို့သည် ကျွန်ုပ်တို့နေအိမ်၌ စခန်းချကာ မိန်းကလေးအား ပိုးပန်းကြ၏။ ၎င်းတို့သည် တယောက်စီပေါက်လာ၍ ညဉ့်အချိန်များတွင် မိန်းကလေး၏ အိမ်နောက်ဘေး၌ ရစ်ပတ်ကာ ချောင်းမြောင်းကြ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ ကိုယ့်စိတ်ထဲ၌ သဘောကျခြင်းမျှသာဖြစ်၍ မိန်းကလေး ၏ သဘောထားကို အတိအကျသိရခြင်းမဟုတ်ပဲ ‘ထင်ခြေ’ မျှသာရှိသဖြင့် သမီးရည်းစား မဟုတ် သေးသောကြောင့် ကျွန်ုပ်၏ ချစ်ကြိုက်ခြင်းကို သူတို့အားမပြော။ သူတို့ကလည်း ရိပ်မိဟန်မရှိသဖြင့် ကျွန်ုပ်အိမ်မှ ပိုးပန်းကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။ တခါတရံတွင် ပိုးပန်းကြသူများက ကျွန်ုပ်၏ ၉ တန်း ဂုဏ်ကို အထင်ကြီးကြသည်နှင့် “ခင်ဗျားက အိမ်နီးချင်းဖြစ်ပြီး ငြိမ်လှပါကလားဗျ၊ ခင်ဗျားပိုးလျှင် တော့ ပြောသာပြောပါဗျာ၊ ကျုပ်တို့ နောက်ဆုတ်ပေးပါမယ်၊ ခင်ဗျားနဲ့တော့ မပြိုင်ဝံ့ပါဘူး” ဆိုကာ တီးခေါက်စုံစမ်းကြ၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းတို့ပိုးပန်းခြင်းများကို မကြည့်လိုသော်လည်း ကိုယ့်ရည်းစားဟူ၍ မပြောနိုင်သဖြင့် ဘာမျှမပြောပဲ ပြုံး၍သာ နေလိုက်ရသည်။ အမှန်ကိုရေးရလျှင် ကျွန်ုပ်သည် လွန်ပွဲညမှစ၍ ထိုအချိန်သို့တိုင်အောင် စိတ်ထဲက ကြိုက်နေခဲ့သည်မှာ (ကိုယ့်ဘက်က သေချာသော်လည်း သူ့ဘက်က ထင်ခြေမျှသာဖြစ်သည်။) နှစ်နှစ်ကျော် သုံးနှစ်ခန့်ရှိခဲ့ပြီ ဖြစ်သော်လည်း အိမ်နီးချင်း ပဆစ်ဝိုင်း၌ နှစ်ကြိမ်မျှ မျက်နှာချင်းဆိုင် ‘ပဆစ်ပစ်’ ခဲ့ဘူးခြင်းမှတစ်ပါး ခေါ်ဘူးခြင်းမရှိ၊ အဝေးမှလှမ်းကြည့်ရုံမျှနှင့် ကျေနပ်ခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်ုပ်အကြောင်းကို သူငယ်ချင်း ကာလသားများအား အသိမပေးသော်လည်း ၎င်းတို့၏ ပိုးပန်းမှုအခြေအနေကို ကျွန်ုပ်က စောင့်ကြည့် ၍ မည်သူမျှ နေရာမကျသေးခြင်းကို သိရသဖြင့် ကျေနပ်လျက်ရှိပါသည်။

သူတပါးထက်ပင် ထူးလေသလော

ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်း၌ ကျောင်းဆရာလုပ်လျက်ရှိစဉ် ကျွန်ုပ်သည် သူငယ်ချင်းများနှင့်အတူ ပွဲကြည့်ရုံ သာမက တောင်ပြုံးပွဲ၊ ရတနာ့ဂူပွဲများသို့ သွားခဲ့ရာ ထိုမိန်းကလေးလည်း ၎င်း၏အိမ်သားများနှင့် သွားကြသဖြင့် အလွန်အူဖြူးခဲ့ဘူးပါ၏။ ရွှေစာရံဘုရားပွဲ၌ ပျော်ရခြင်းမှာ ပိုးပန်းမှု မပါရှိသော ကြောင့် (နှိုင်းယှဉ်ခြင်းအားဖြင့်) ခြောက်ကပ်ကပ်ရှိသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ရာ အထက်ပါပွဲမူကား အလွန်စိုပြေလှ၍ ရင်တဖိုဖိုဖြစ်ခဲ့ရပါတော့သည်။ ရင်ဖိုရခြင်းမှာကား ဤပွဲတွင် အနည်းဆုံး လေးငါးကြိမ်မျှ မိန်းကလေးနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်ရချေတော့မည်ဟု မျှော်လင့်ချက်ရှိ၍ သတိရတိုင်း ရင်ထဲ၌ ဖိုကနဲလိုက်ကနဲ ဖြစ်ရပါတော့သည်။ မျက်နှာချင်းဆိုင်ခွင့် ရတော့မည်ဟု စဉ်းစားလိုက်မိရုံနှင့် ရင်ဖိုလိုက်ရခြင်းမှာ အခြားလူများ ကြုံဘူးကြလေသလော မပြောတတ်။ ကျွန်ုပ်အဖို့မူ ချဲ့ထွင်ခြင်း မဟုတ် တကယ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်ကြောင့်လည်း ငါ၏မေတ္တာသည် အလွန်နက်နဲကြီးကျယ်၍

လွန်နိုင်မည်မဟုတ်တော့ဟု ယုံကြည်မိပါသည်။ ဤယုံကြည်ချက်မှာလည်း ‘ကကြီးရေးကသတ် ကတ်’ ဟု စာအံသော မိန်းကလေးနှင့် တွေ့ဘူးခြင်းသည် အထောက်အပံ့ပြုလျက် ရှိပါသည်။ အချစ်သည် အတော် ဆန်းကြယ်ပေသည်တကား။

ပထမအကြိမ် မူးယစ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် ထိုအချိန်သို့ တိုင်အောင် သေအရက်ကို မြည်းဘူးသည်မရှိသေး။ တကြိမ်က သူငယ်ချင်းများ၏ တိုက်တွန်းမှုကြောင့် ဘီယာကို တငုံမျှ မြည်းကြည့်ရာ ခါးလွန်းသောကြောင့် ထွေးပစ်လိုက်ဘူး၏။ ဤ တောင်ပြုံးပွဲ၌မူကား သူငယ်ချင်းများနှင့်အတူ လှေဖြင့်သွားကြရာတွင် အခြားလူများ ပျော်ကြသည်ကို မြင်ရ၍ သူတို့၏ပျော်နည်းကို စမ်းလိုသည်တကြောင်း၊ ကျွန်ုပ် ကိုယ်၌ကလည်း အလွန်အူးမြူးလျက်ရှိ၍ ဘာမဆိုလုပ်မည်ဆိုသော စိတ်မျိုးဖြစ်နေသည် တကြောင်း ကြောင့် လှေပေါ်တွင် တကြိမ်ပြင် နှစ်ကြိမ်မတိုက်တွန်းရပဲ ဝီစကီနှင့် ဆိုဒါတခွက်ကို သူတို့နှင့်အတူ သောက်လိုက်၏။ ဝီစကီ၊ ဘရန်ဒီ စသော နိုင်ငံခြားအရက်များမှာ ထိုခေတ်၌ မည်မျှလောက် ဈေးချိုပါသနည်းဟူမူ လူတယောက် ငွေတဆယ်ဆီစု၍ သွားကြသည့် ကျွန်ုပ်တို့အဖွဲ့သည် လှည်းခ၊ လှေခ၊ အိပ်ခနှင့် ထမင်းလေးနပ်အတွက် ချက်ပြုတ်စရိတ်များပါ ဖယ်ထားပြီးသည့်နောက် ထင်းရှူး သေတ္တာနှင့် တလုံးအပြည့် အရက်အမျိုးမျိုး ဝယ်ခံနိုင်ကြလေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ပထမအကြိမ် သောက်ခြင်း ဖြစ်သော်လည်း အညံ့မခံချင်တတ်သော ဝါသနာကြောင့် သူတို့သောက်သလောက် လိုက်၍သောက်မိရာ ပျော်ရဖို့ဝေးစွာ တောင်ပြုံးပွဲသို့ ဘယ်ပုံဘယ်နည်း ရောက်လာသည်ကိုပင် မမှတ်မိနိုင်ပေ။ နောက်တနေ့နံနက်၌ တည်းခိုသောအိမ်တွင် အိပ်ရာမှနိုးလာ၍ ဝတ်ထားသည့် လုံချည်ကို ကြည့်လိုက်ရာ ကျွန်ုပ်၏လုံချည်မဟုတ်ကြောင်း သိရ၍ သူငယ်ချင်းများအား မေးကြည့်၏။ သိရပုံမှာကား ကျွန်ုပ်သည် လှေဆိပ်မှ တည်းခိုအိမ်သို့ လမ်းမလျှောက်နိုင်သဖြင့် တွဲခေါ်ကြရကြောင်း၊ လမ်းတွင် လူငယ်တယောက်က သူ၏ကျောင်းနေဘက် သူငယ်ချင်းဖြစ်ပါသည်ဆိုကာ ကျွန်ုပ်ကို တည်းခိုအိမ်သို့ရောက်အောင် တွဲပို့ကြောင်း၊ ရောက်သောအခါ ကျွန်ုပ်၏လုံချည်အတွက် စိုးရိမ်ရသည် ဆိုကာ သူ၏လုံချည်နှင့် လဲဝတ်သွားပြီး နံနက်မှလာ၍ လဲပေးပါမည်ဟု ပြောသွားကြောင်း သိရလေ၏။ ကျွန်ုပ်သည် အိပ်ရာမှထ၍ သူ၏လုံချည်ကို ဖြန့်ကြည့်ရာ ပါတိတ်လုံချည် အနှစ်မး ကလေးဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်၏လုံချည်မှာကား ယောလုံချည်ပွင့်ထိုး ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ် ပြန်၍စဉ်းစား သောအခါ ကျွန်ုပ်အား တွဲ၍ပို့သော ကျောင်းနေဘက်သူငယ်ချင်း၏ မျက်နှာ ပေါ်လာ၍ ပြန်လာ လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်သည်နှင့် ခပ်အေးအေးပင် နေလိုက်၏။ သို့ရာတွင် ထိုနေ့ကလည်း ပေါ်မလာ၊ နောက်တွင်လည်း တသက်လုံး မတွေ့ရတော့ချေ။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်မှာ ချည်လုံချည်မှတပါး အခြား လုံချည်ကောင်းလည်းမပါ။ ခါး၌ ဝတ်လျက်ရှိသော ပါတိတ်လုံချည်အနှစ်မးကလေးနှင့်လည်း ပွဲတိုးရန် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် တည်းခိုအိမ်၌သာ ကုပ်၍နေရတော့သည်ဖြစ်ရကား မိန်းကလေးနှင့် မျက်နှာချင်း ဆိုင်ရဖို့အတွက် မျှော်လင့်ချက်ကြီးစွာနှင့် လာခဲရခြင်းမှာ ‘ခဲလေသမျှ သဲရေကျ’ ဖြစ်ခဲရ

ပါတော့သည်။ သို့ရာတွင် သင်ခန်းစာတခုတော့ ရခဲ့ပါ၏။ ပထမအကြိမ်သောက်ခြင်း၌ ချက်ချင်း လက်ငင်း ခံလိုက်ရခြင်းအတွက်ကြောင့် ‘အရက်သောက်ခဲ့လျှင် မလွန်စေနှင့်’ ဟုသည့် ယောလုံချည် တထည်နှင့် လဲယူလိုက်ရသော သြဝါဒသည် တသက်လုံး စွဲမှတ်လောက်သည်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ နောက်နောင်တွင် ဤအမှားမျိုး မှားခဲ့လှပါသည်။ (ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ပတ်သက်သည့် သြဝါဒ မျိုးတို့မှာ စာလောက်နှင့်မပြီး၊ သူတပါးဟောပြော၍လည်း မလုံလောက်။ လက်တွေ့ကြုံမှ သဘောပေါက်တတ်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်သည် ယောလုံချည်ဆုံးရခြင်းအတွက် မနုမေြာ လှပေ။)

အလစ်မပေးသော မိခင်

ကျွန်ုပ်သည် တောင်ပြုံးပွဲတွင် မိန်းကလေးနှင့် တကြိမ်မျှ မျက်နှာချင်းဆိုင်ခွင့် မရသဖြင့် ဝမ်းနည်းစွာ ပြန်ခဲ့ရသော်လည်း (နောက် ၁၅ရက်တွင် ကျင်းပသည့်) ရတနာဂူပွဲ၌ သုံးလေးကြိမ်မျှ မြင်ခဲ့ရသဖြင့် ကျေနပ်ခဲ့ရပါသည်။ မိန်းကလေးတယောက်အား စိတ်ထဲက ချစ်ကြိုက်သည့် အခြားလူပျိုကလေးများ အဖို့ရာတွင် ဘယ်ကဲ့သို့ ရှိကြသည်မဆိုနိုင်၊ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာတွင်မူ မျက်နှာကို တခဏတာကလေးမျှ မြင်ရဖို့အရေးသည် ကိစ္စကြီးတခုသဖွယ် သဘောထားမိပါတော့သည်။ တနေ့တကြိမ်မျှ မြင်ဖို့အရေး အတွက် သူတို့အိမ်ရှေ့သို့ ဘာကိစ္စမျှမရှိပဲ လမ်းသလားရလေရာ တခေါက်မမြင်ရလျှင် နောက် တခေါက် ထပ်၍ လျှောက်ရပြန်သည်။ အဝေးအရပ်၌နေသူဖြစ်လျှင် တော်ပါသေး၏။ ယခုမှာ သုံးအိမ်လောက်သာ ခြားသောကြောင့် သာ၍ဂွကျသည်ထင်၏။ ဤအထဲတွင် အိမ်နီးပါးချင်းများက ရိပ်မိသွားမည်ကိုလည်း ရှက်လိုက်မိသေး၏။ ရတနာဂူနတ်ပွဲသို့ အတူသွားကြသည့် သူငယ်ချင်း ခြောက်ယောက်ခန့်အနက် သုံးယောက်လောက်က မိန်းကလေးအား ပိုးပန်းလျက်ရှိရာ သူတို့ကမူ ပြောင်ပြောင်ကြီးပိုး၍ နောက်မှ တကောက်ကောက်လိုက်ကြသော်လည်း ကျွန်ုပ်ကမူ သူတို့မသိစေပဲ ‘အံ့ပုန်း’ ပိုးနည်းမျိုးဖြင့်လည်း သူတို့နှင့်အတူ တပူးတွဲတွဲ လိုက်ပါလျက်ရှိလေသည်။ ထိုလူစုအနက် တယောက်တလေကမူ ကျွန်ုပ်အား “ခင်ဗျားနဲ့ အိမ်နီးချင်းပဲဗျာ၊ ကျုပ်တို့ကတော့ ခင်ဗျားကို ကပ်ရမှာပဲ” ဟူ၍ပင် ပြောဘူးလေသည်။ ထိုမိန်းကလေး၏ ထူခြားသော အခြေအနေတခုမှာ ၎င်း၏ မိခင်သည် မည့်သည့်လမ်းသို့မျှ တယောက်တည်းမလွှတ်၊ အခြားမိန်းကလေးများနှင့်လည်း အပေါင်း အသင်း မလုပ်စေပဲ တဦးတည်းသော သမီးပျိုကလေးကို မျက်စိအောက်က အပျောက်မခံ ဆိုရ လောက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

ကျေနပ်စွာနှင့် အံ့သြခြင်း

မိန်းကလေးနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်စိတ်ထဲ၌ အကြည်နူးဆုံးဖြစ်ခဲ့သည်။ ပတ္တမြားစေတီဘုရားပွဲ သွားခြင်းအကြောင်းကို ဖော်ပြရဦးမည်။ ကျွန်ုပ်၌ စိတ်ကြည်နူးသည်ဆိုသောကြောင့် နေရာကျ လှပြီဟု မမျှော်လင့်ကြပါနှင့်ဦး။ ကျွန်ုပ်၏ ပထမအကြိမ် ည့်ဖျင်းမှုကိုသာ တွေ့ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဤတကြိမ်တွင် ကာလသားသူငယ်ချင်းများနှင့် မဟုတ်ပဲ ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်း ဆရာအဖွဲ့နှင့် လိုက်ပါသွားခြင်းဖြစ်ရာ ကျောင်းဆရာများနှင့်အတူ သင်္ဘောပေါ်သို့ တက်လိုက်မိ သည်နှင့် တပြိုင်နက် ရင်ဘတ်ကို အတွင်းမှ တင်းပုတ်ဖြင့်နှက်လိုက်သည့်နယ် ကျွန်ုပ်၏ နှလုံးသားသည် ရင်ဘတ်ကို ဒိန်းကနဲ တိုက်ဆောင့်လိုက်၏။ အကြောင်းမူကား သင်္ဘောနှင့် တွဲလျက်လိုက်ပါမည့် သမ္ဗန်ကြီးပေါ်တွင် မိန်းကလေးတို့ အိမ်သားတစ်စုကို ဘွားကနဲ မြင်လိုက်ရ သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်သည် ပတ္တမြားစေတီပွဲတော်သို့ ၎င်းတို့သွားလိမ့်မည်ဟု မသိရသော ကြောင့် ဤပွဲတော်သို့ လိုက်မည်မကြံစည်ပဲ ကာလသားသူငယ်ချင်းများနှင့် (တော်သလင်းလပြည့် အဖိတ်နေ့ ကျောင်းပိတ်ရက်တွင်) ဖိုးစိန်ကြီးပွဲ ကြည့်ကြဖို့ စိတ်ကူးထားရာ ကျောင်းဆရာများ၏ ခေါ်ငင်မှုကြောင့် အားနာပါးနာနှင့် လိုက်ပါလာခဲ့ရသည်တွင် မိန်းကလေးအား မမျှော်လင့်ပဲ တွေ့ရခြင်းကြောင့် ဝမ်းသာလုံးဆိုသွားခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း မိန်းကလေးသည် ကျွန်ုပ်နှင့် သမီးရည်းစားမဟုတ်ရစေကာမူ ယခုအချိန်တွင် ကျွန်ုပ် သိန်းထီပေါက်၍ ကြေးနန်းရသည် ဆိုစေဦး။ ထိုအခါကလောက် ရင်ဘတ်ကိုဆောင့်လောက်အောင် နှလုံးခုန်လိမ့်မည်မထင်ပေ။ ဖွင့်ဟပြောဆိုခြင်း၊ စကားကိုလက်ခံခြင်းဟူ၍မျှ မရှိသေးပဲ မျက်လုံးချင်းကြိုက်သည် ဆိုခြင်းမှာပင် ကိုယ့်အထင်သက်သက်မျှသာ ရှိသေးပါလျက် ဤမျှလောက် တုန်လှုပ်ရသည်ဆိုသော လူပျိုကလေး သည် တော်တော်ရှားလိမ့်မည် ထင်ပါသည်။

လည်သလောက် ချဉ်းကပ်ခြင်း

သင်္ဘောထွက်သောအခါ ၎င်းတို့မိသားစုသည် သင်္ဘောနှင့်ကပ်လျက်ရှိသည့် သမ္ဗန်ပိုင်းတွင် ကော်ဇောခင်းလျက် လိုက်ပါလာကြရာ ကျွန်ုပ်သည်လည်း သမ္ဗန်နှင့်ကပ်လျက်ရှိသော သင်္ဘော ပိုင်းတွင် မတ်တတ်ရပ်လျက် လိုက်လေ၏။ ကျောင်းဆရာအဖွဲ့သည် သင်္ဘောဦးပိုင်းတွင် ကော်ဇော ခင်းလျက် ထိုင်၍လိုက်ကြရာ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းတို့ကော်ဇောအနီးသို့ မချဉ်းကပ်တော့ပဲ သင်္ဘော နံဘေးရှိ သံတိုင်ကိုမှီလျက် လိုက်ပါလာ၏။ သင်္ဘောနှင့် သမ္ဗန်မှာ ပူးတွဲထားခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်နှင့် သူတို့အဖွဲ့သည် နှစ်လံမျှလောက်သာ ဝေးကွာ၏။ မိန်းကလေးအုပ်စု၌ အရပ်ထဲမှ အပျိုကြီးတယောက် ပါရှိရာ အပျိုကြီးကပင် ကျွန်ုပ်အား စတင်၍နှုတ်ဆက်သဖြင့် နိမိတ်ကောင်း သည်ဟု ကျွန်ုပ်ဝမ်းသာမိ၏။ ထူးဆန်းခြင်းတခုမှာ ကျွန်ုပ်တို့အိမ်နှင့် မိန်းကလေး၏အိမ်မှာ သုံးအိမ်ကျော်လောက်သာ ခားသည်ဆိုသော်လည်း ဝင်းထဲနှင့် လမ်းမတန်း ဖြစ်သည်တကြောင်း၊ အပေါင်းအသင်းမှာလည်း တဂိုဏ်းစီ ဖြစ်သည်တကြောင်းကြောင့် တအိမ်နှင့်တအိမ် ခေါ်ငင်နှုတ် ဆက်ခြင်းမှရှိကြပဲ ကိုယ့်ဂုဏ်နှင့်ကိုယ် ခပ်တည်တည် နေခဲ့ကြလေသည်။ ထိုနေ့၌ ကျွန်ုပ်သည်

သင်္ဘောသံတိုင်ကိုမှီလျက် အပျိုကြီးနှင့် စကားပြောစဉ် မိန်းကလေး၏အမေနှင့် အလွန်နှုတ်ဆက်ချင်သော်လည်း တခါဘူးမျှ မလုပ်ခဲသည့်အထဲတွင် ပိုးပန်းသူပေါများသော သမီးချောတယောက်၏ မိခင်ပီပီ ခပ်တည်တည်မျက်နှာထားမျိုး ရှိသည်ဖြစ်၍ နှုတ်ဆက်ရန် မဝံ့တော့ပဲ အပျိုကြီးနှင့်သာ အဆက်မပြတ် စကားပြောရတော့သည်။ သို့နှင့် ကျွန်ုပ်က တခွန်းတလေပြောသည့် ပြက်လုံးကလေးများကို သမီးက ရယ်၍ အမေကြီးက ပြုံးဖော်ရခြင်းအတွက်ပင် ကျေးဇူးတင်လှပါလေပြီ။ မိန်းကလေး၏ ရုပ်ရည်နှင့်ပတ်သက်၍ ရေးသားရသော် အချောအလှကြီးတယောက်ဟု မဆိုနိုင်သော်လည်း တကြိမ်မြင်လိုက်လျှင် လှည့်၍မကြည့်ပဲ မနေနိုင်သည့် (Striking) ရုပ်ဆင်းသဏ္ဍာန်မျိုး ရှိသောကြောင့် သင်္ဘောပေါ်၌ လိုက်ပါလာသော ကာလသားများသည် မိန်းကလေးအုပ်စုကို ရစ်ပတ်နေကြရာမှ ဟန်ကျနေသည့် အမူအရာမျိုးဖြင့် သမ္ဗန်ဘက်မှ လှမ်း၍ စကားပြောနေသည့် ကျွန်ုပ်အား နာလိုဟန်မတူသော မျက်နှာထားများနှင့် ကြည့်ကြခြင်းကို ကျွန်ုပ်သတိပြုမိ၏။ အချို့ကလည်း (နည်းတော့နည်းသည်။) နိပ်ပါပေကွာဟူသော အဓိပ္ပါယ်မျိုးနှင့် ကြည့်ကြသဖြင့် ကျွန်ုပ်၏နလုံး၌ ခွေ့လှသည်။ တချက်တချက်တွင် အပျိုကြီးက ကလိသောမျက်နှာထားနှင့်-

“မောင်ဖေသိန်း မညောင်းဘူးလား”

“မညောင်းပေါင် အမကြီးရာ၊ တနေ့လုံး ရပ်ရ ရပ်ရ” ဟု ပြောလိုက်ရာတွင် အပျိုကြီးနှင့် အမေကြီးက ရယ်ကြ၍ မိန်းကလေးကား မျက်နှာလွှဲ၍ သွားသည်။ ‘နိပ်ဟ’ ဟု စိတ်ထဲက ဩဘာပေးလိုက်၏။

အကဲစမ်းလိုက်ပုံ

ပတ္တမြားစေတီဘုရားအောက်ရှိ ဝါးချက်ဆိပ်ကမ်းသို့ သင်္ဘောဆိုက်ကပ်၍ သင်္ဘောပေါ်မှဆင်းပြီး သူ့ချောင်ငါ့ချောင် တက်ကြရာတွင် မိန်းကလေးတို့အုပ်စု တည်းခိုမည့်ချောင်အမည်ကို မမေးလိုက်မိသည်နှင့် ကွဲရချေတော့မည်လောဟု တထိတ်ထိတ်ဖြစ်မိသေး၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်ကျောင်းဆရာအဖွဲ့နှင့် တချောင်တည်း တည်းခိုကြသည်ကို တွေ့ရ၍ ဒုတိယအကြိမ် ဝမ်းအသာကြီး သာခဲရပြန်ပါသည်။ ညနေပိုင်းတွင် ကျောင်းဆရာများနှင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ‘ချောင်လည်ချောင်ပတ်’ ထွက်ကြမည်ဟု ဧရပ်မှ ဆင်းလာကြရာတွင် ချောင်အဝင်ဝရှိ ဧရပ်ကတုံးပေါ်၌ ထိုင်နေကြသည့် ကျွန်ုပ်၏အပျိုကြီးနှင့် စံဒေဝီကိုတွေ့ရာ (စံဒေဝီမှာ မိန်းကလေးအား ကျွန်ုပ်၏စိတ်ကူးဖြင့် မှည့်ထားသော နာမည်ဖြစ်သည်။) အပျိုကြီးက “မောင်ဖေသိန်းတို့ ဘယ်ထိအောင် သွားကြမလို့လဲ” ဟု မေးသည်နှင့် ကျွန်ုပ်က “ဘယ်ရယ်လို့မဟုတ်ပါဘူး အမေကြီး၊ ချောင်လည်ချောင်ပတ်ပါပဲ” ဟု ပြန်ပြော၏။

“ဒီလိုဆို အပြန်တော့ ပန်းခူးခဲ့နော်၊ ဗြိဇင်ပန်းတွေ ပေါလှပြီတဲ့။”

“ဘယ်သူပန်မှာလဲဗျ”

“အမကြီး ပန်မှာပေါ့ကွယံ”

“အမကြီးလဲ ပန်ပေါ့ဗျာ၊ ဒီပြင်လူလဲ ပန်အုံးမှပေါ့၊ ဟုတ်ဘူးလား”

ဤတွင် အပျိုကြီးသည် စံဒေဝီအား ပြုံးစိစိမျက်နှာထားနှင့် လှမ်းကြည့်လိုက်ရာ စံဒေဝီက “ပန်ပါ့မယ်တော် ပန်ပါ့မယ်၊ ခူးသာ ခူးခဲပါ” ဟု ပြောလိုက်၏။

ထို့နောက် ကျွန်ုပ်တို့ကျောင်းဆရာအဖွဲ့ ထွက်လာခဲ့ကြရာ ခပ်ကြီးကြီးဆရာများက ရှေ့မှသွားကြ၍ ခပ်ငယ်ငယ်ရှိကြသည့် ဆရာဘဦးနှင့် ကျွန်ုပ်က နောက်မှလိုက်ကြ၏။ လမ်းခရီးတွင် ကျွန်ုပ်သည် ဗြိဇင်ပန်းများကို အားပါးတရခူးလေရာ ဆရာဘဦးက-

“ဗျို၊ ဆရာဖေသိန်း၊ ပန်းတွေ ဘာလုပ်ဖို့လဲ”

“ခုနင်က မှာလိုက်တာ ဆရာ မကြားဘူးလား”

“အို မလုပ်နဲ့ မခူးနဲ့ဗျ၊ ခင်ဗျား မကြားဘူးဘူးလား”

“ဘာကြောင့်လဲ ဆရာ”

“ပန်းပေးလျှင် ကျိန်းကျေတတ်တယ်ဗျ” ဟုဆိုကာ ကျွန်ုပ်၏လက်ထဲမှ ပန်းများကိုယူ၍ လွှင့်ပစ်လိုက်၏။ ကျွန်ုပ်သည် ဆရာဘဦး၏ စကားအဓိပ္ပာယ်ကို ရုတ်တရက် နားမလည်သည်နှင့် စဉ်းစားနေပြီးမှ သဘောပေါက်၍ ပန်းအားလုံးကို လွှင့်ပစ်လိုက်၏။

ချောင်သို့ ပြန်ရောက်ကြသောအခါ အပျိုကြီးက “ဟေ့ မောင်ဖေသိန်း၊ ဘယ်မှာလဲကွယံ ဗြိဇင်ပန်း” ဟု မေးရာ ကျွန်ုပ်မှာ အဖြေပေးရန် ကြိုတင်စိတ်ကူးထားပြီး မရှိသည်နှင့် အတတဖြစ်ဖြစ် “ပန်းမတွေ့ဘူး အမကြီးရဲ့” ဟု ပြန်ပြောလိုက်ခြင်းကို စံဒေဝီ ကျေနပ်ပုံမရချေ။

စံဒေဝီတို့၏ဇရပ်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ဇရပ်မှာ ယှဉ်ကပ်လျက်ရှိရာ ဇရပ်နှစ်ဆောင်အကြားတွင် သောက်ရေအိုးများထား၍ နှစ်ဘက်လုံးက ရေသောက်ကြရ၏။ လည်ပတ်ရာမှ ပြန်ရောက်လာ၍ မကြာမီအတွင်း စံဒေဝီနှင့် ကျွန်ုပ်သည် သောက်အိုးစင်၌ ပက်ပင်းသွားဆုံမိကြသေးရာ (ကျွန်ုပ်က တမင်ဆုံဖို့ မကြိုးစားခြင်း မှန်ပါသည်။ အမကြီးကို ရွံ့လှပါသည်။) စံဒေဝီက ရေမှုတ်ကိုအလျင်ရ၍ ရေသောက်နေခြင်းကို ကျွန်ုပ်က စောင့်နေရ၏။ ကျွန်ုပ်သည် တခုခုပြောချင်သော်လည်း ဘာပြောရမည်

မသိသည်နှင့် “ပန်းမခူးခဲတာ စိတ်မဆိုးပါနဲ့၊ ကျိန်းကျေသွားမှာစိုးလို့ပါ မရယ်” ဟု လွှတ်ကနဲ ပြောလိုက်၏။ ဤတွင် စံဒေဝီသည် ရေမှုတ်ကိုပြန်ချ၍ မျက်ခန်းချီကာ မျက်နှာထားတည်တည်ကြီးနှင့် လှည့်ပြန်သွားလေ၏။ စံဒေဝီ၏ မျက်ခန်းချီပုံမှာ ဇာတ်လိုက်မင်းသမီး ခင်ခင်နု၏ မျက်ခန်းချီပုံနှင့် တူလှ၍ ခင်ခင်နု-ဘတင့်တို့၏ ‘တပြည်သူ’ ဇာတ်ကားကို ကြည့်ရစဉ်က စံဒေဝီကို လွမ်းမိပါ သေးသည်။

မမေ့နိုင်သော မျက်နှာထား

ဘုရင်မတဦးတယောက်နှင့် စကားပြောလျက်ရှိစဉ် စကားတလုံး မှားသွားသဖြင့် ဘုရင်မက အလိုမကျသည့်အနေဖြင့် မျက်လုံးပြူးကြည့်ခံရသော မင်းခစားယောက်ျားသည် ကျွန်ုပ်ထက်ပို၍ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်လိမ့်မည် မထင်ပေ။ အမှန်ကိုရေးရလျှင် ကျွန်ုပ်သည် စံဒေဝီအား ချစ်ကြိုက်လျက် ရှိသော်လည်း ကရော်ချော်မယ် ပြက်ရယ်စကားပြောဖို့ လုံးဝမဝံ့ပဲ ဘုရင်မတယောက်ကဲ့သို့ပင် ကြောက်ရွံ့လျက်ရှိခြင်း မှန်ပါသည်။ “ငါတော့သွားပြီ၊ စိတ်ဆိုးသွားပြီ၊ ဘယ်နှယ်လုပ်မလဲ၊ ဘယ်နှယ်မှ မလုပ်တတ်ဘူး၊ ခံရုံပဲ” ဟု အောက်မေ့ကာ သူငယ်ချင်း ကိုဖေကိုသာ တမ်းတမိပါ တော့သည်။

မျက်ခန်းချီခြင်းသည် အလိုမကျသော အဓိပ္ပါယ်မှတစ်ပါး ဘာမျှမရှိ။ ငါတော့ လွဲပြီဆိုကာ ယူကြိုးမရ ဖြစ်လျက်ရှိ၏။ အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထု အမြောက်အမြားဖတ်ဖူး၍ ဘုရင်သား ရှိပြီဖြစ်သော ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ ‘ဝေး’ သော လူငယ်တယောက်သည် ဤခေတ်တွင် ရှိလိမ့်မည်မထင်ပေ။ ကျွန်ုပ်သည် စိတ်နှလုံး ညှိုးငယ်စွာနှင့် ချောင်ထဲမှထွက်လာ၍ စောစောခိုက်က စံဒေဝီနှင့်အပျိုကြီးတို့ ထိုင်ခဲကြသည့် ဇရပ်ကတုံးပေါ်တွင် တယောက်တည်းထိုင်နေ၏။ ခဏမျှကြာသောအခါ အပျိုကြီးတယောက်တည်း ထွက်လာ၍ စပ်ဖြူမျက်နှာထားနှင့် “ဟေ့မောင်ဖေသိန်း မင်းက မကို ဘာပြောလိုက်တာလဲ ဟေ့” ဟု မေးလိုက်ရာ-

ကျွန်ုပ်မှာ မျက်နှာထူပူသွား၏။

“စိတ်ဆိုးသွားသလား အမကြီးရယ်”

“ငါ့မောင်က တယ် အ သေးတာကိုး”

“ဘယ်လိုပါလိမ့် အမကြီးရယ်”

“ဘာများ စကားကောင်းနေကြတာလဲ၊ မေမေကခေါ်နေတယ် တော်ရေ့” ချောင်ဝမှ ဟစ်ခေါ်လိုက်သူမှာ စံဒေဝီဖြစ်လေရာ ကျွန်ုပ်သည် သူ့မျက်နှာကို လှမ်းကြည့်လိုက်သောအခါ မချိုမချင်လုပ်နေသော မျက်နှာထားကိုမြင်ရမှ ‘လွတ်စေ’ အမိန့်ကျသော တရားခံကဲ့သို့ ရင်ထဲ၌ အေးသွားတော့သည်။ ငါ့အပေါ်၌ စိတ်ဆိုးလျှင် ဤမျက်နှာထားမျိုး မဟုတ်နိုင်ဟု ကောက်နုတ်ချက် ထုတ်နိုင်လေသည်။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်အားတက်လာသည်နှင့်-

“ဒီခေါ်လိုက်ပါအုံး အမကြီးရဲ့”

“ဟေ့ မ၊ လာပါအုံးအေ့”

“မလုပ်နဲ့၊ မေမေက ဘုန်းကြီးတွေကို ဘိလပ်ရည်ကပ်မလိုက်တဲ၊ ပြင်ကုန်ပြီတော့”

အပျိုကြီးလည်း ထသွားရလေရာ အုတ်လှေကားကို နှစ်ယောက်တွဲတက်သွားကြ၍ ထိပ်သို့ ရောက်သောအခါတွင် စံဒေဝီသည် ကျွန်ုပ်ဘက်သို့ ဆတ်ကနဲ တချက်လှည့်၍ ကြည့်လိုက်ပုံ မျက်နှာထားမှာ ယနေ့တိုင်မမေ့နိုင်အောင် ဝဲလျက်ရှိပါတော့သည်။ ကျွန်ုပ်သည် ထိုမျက်နှာထား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အမျိုးမျိုးတွေးတောခဲ့ရာ နောင်တွင် ဖြစ်ပျက်သော အခြင်းအရာများ ကြုံရသည်တွင်မှ “မောင်ရင် အ ပုံနဲ့တော့ လွဲကုန်ကြပါလိမ့်မယ်” ဟု ဆိုလိုဟန်တူကြောင်း စဉ်းစားမိပါတော့သည်။

ဖိုသံပေးခြင်း

ထိုည၌ ကျောင်းဆရာအဖွဲ့နှင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ပတ္တမြားစေတီ တောင်ထိပ်သို့ တက်ကြလေရာ လမ်းတလျှောက်လုံးတွင် ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ တေးချင်းဆိုနိုင်သူ တယောက်မျှမရှိပေ။ ချစ်ကြိုက်ပါသည်ဟု ဖွင့်ပြောခြင်း၊ တုံ့ပြန်ဝန်ခံခြင်း မရှိသေးသော်လည်း ကျွန်ုပ်၏စိတ်ထဲ၌မူ ‘ငါတို့နှစ်ယောက်ကား ဤဘဝတွင် မလွဲနိုင်တော့ပြီ၊ နံနက် နေ့လယ် ည အချိန်မရွေး သူ့မျက်နှာကို မဝမချင်း ကြည့်နိုင် ပေတော့မည်၊ နီးနီးကပ်ကပ် ကြည့်နိုင်ပေတော့မည်’ ဟူသော စိတ်ကူးသည် လမ်းတလျှောက်လုံး ခဏကလေးမှ လပ်သည်မထင်၊ ပေါ်ပြီးယင်း ပေါ်ယင်း ဖြစ်နေတော့၏။ ချောင်မှ ထွက်ခါစတွင် ဦးဖိုးစိန်ကြီး၏ သစ္စာထားတေးချင်း တပုဒ်ကို (ရင်ထဲ၌ ပြည့်လျှံလွန်းသည်နှင့်) ဟစ်၍ သီဆိုလိုက် ၏။ ‘မသိန်းညွန့်ရယ်နဲ့၊ မောင်စိန်ဟာ၊ ဂဟေနှစ်ဖြာကူး၊ ရွှေနဖာရူးရယ်နဲ့၊ ရွှေနဖူးစာ လေးလေး နော်ဗျ၊ ဩဝါ-စပ်ကြားနတ်များရေးမှ ရေးတတ်ပလေ’ ဤတပုဒ်ကို စံဒေဝီတို့ ကြားလောက်သော နေရာ၌ သီဆိုပြီး ရပ်ထားလိုက်သည်တွင် အပျိုကြီးက “ဟေ့မောင်ဖေသိန်း ဆုံးအောင်ဆိုကွယ့် နော်” ဟု ပြောလိုက်ပြီး စံဒေဝီ၊ အမေကြီး၊ အပျိုကြီးနှင့် အခြားအိမ်သူအိမ်သားတို့၏ အသံများဖြင့် ဝါးကန်ရယ်လိုက်ကြလေရာ ပန်းမပေးဖို့ ပြောထားသည့် ဆရာဘဦးက “ဆရာဖေသိန်းက

ဖိုသံပေးနေတာ ဆရာတို့ရဲ့” ဟု ပြောလိုက်သည်နှင့် ဆက်၍မဆိုတော့ပဲ “နောက်များမှ အမကြီးရေ့” ဟု ပြန်ပြောပြီး ဆက်လက်တက်သွားကြလေ၏။

မမေ့နိုင်သော ညတည

တောင်ထိပ်ရှိ ပတ္တမြားစေတီဘုရားသို့ ရောက်ကြသောအခါ တော်သလင်းလဆန်း ၁၄ ရက် လကလည်း ထိန်ထိန်ဝင်းလျက် ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို ထင်းထင်းကြီး မြင်ရပြန်။ စေတီတော်၌လည်း ဖယောင်းတိုင်မီးများဖြင့် ဝင်းဝင်းလက်ရှိနေပြန်။ တီးလိုက်သည့် နရည်းသံကလည်း ဆိတ်ငြိမ်သော တောင်ထိပ်၌ ညအချိန်တွင် အသည်းနှလုံးတို့ကို ယစ်သွားစေမတတ် သာယာပြန်။ ကျွန်ုပ်၏ စိတ်ဓာတ်ကလည်း မျှော်လင့်ချက်အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ပြည့်တင်းဖောင်းကားလျက် ရှိပြန်လေရကား ကြည်နူးရွှင်မြူးလိုက်ပုံမှာ တသက်တာတွင် မမေ့နိုင်ဆုံးသော ညတညအနေဖြင့် နှလုံးသားတွင် တံဆိပ်နှိပ်ခတ်လျက် ရှိပေတော့၏။ အချစ်နှင့်ပတ်သက်၍ ဘာတခုမျှ မယ်မယ်ရရ မရှိသေးခြင်းကား မှန်ပါ၏။ သို့ရာတွင် မျက်နှာကို ကြည့်နေရလျှင် ဘာလိုသေးသည်ဟု မတောင့်တပဲ ကျေနပ်ခြင်း၏ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သည်ဟု ယူဆလောက်အောင် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်း ရှိခဲ့သော ကျွန်ုပ် အဖို့မှာ ဤမျှလောက်သော ချမ်းသာမှုသည်ပင် ဧရာမသုခကြီးတခု ဖြစ်နေလေပြီ။ စံဒေဝီသည် အခြားယောက်ျား တဦးတယောက်နှင့်မျှ လက်မထပ်သမျှ ကာလပတ်လုံး ကျွန်ုပ်သည် လက်ရှိ အခြေအနေထက်တိုးပြီး မနီးစပ်ချင်လည်းနေစေ၊ ဤအတိုင်းနှင့်ပင် လေးငါးနှစ် စောင့်နေနိုင်သည် ဟူ၍လည်း ထိုစဉ်က ထင်ခဲ့မိပါသည်။ ပတ္တမြားစေတီဘုရားပွဲတော်မှ အပြန်ခရီးတွင် သင်္ဘောပေါ်၌ အတူစီး၍ လိုက်ခဲ့ကြရာ အမေကြီးသည် ရှေးကနှင့်မတူပဲ ကျွန်ုပ်အား စိတ်ဝင်စားသော မျက်နှာထားမျိုးနှင့် ခဏခဏ လှမ်းကြည့်သည်ဟု သတိပြုမိခဲ့သည်။ သို့သော် ဤသည်မှာလည်း ကျွန်ုပ်၏အထင်မျှသာ ဖြစ်နိုင်၏။ ကြည့်ခြင်းကား မှန်ပါသည်။ စိတ်ဝင်စားခြင်း ဟူသည်မှာကား ကျွန်ုပ်၏အထင်သက်သက် ဖြစ်နိုင်သည်ဟု တွေးမိ၏။ စံဒေဝီနှင့် ပက်သက်သမျှတွင် ကျွန်ုပ်သည် ကိုယ်ကိုကိုယ် အထင်မကြီးပဲ အမြဲ တွန့်ဆုတ်လျက်ရှိခဲ့၏။ ကြိုက်လွန်းအားကြီးသောကြောင့် ပေလော၊ သို့မဟုတ် မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု Confidence မရှိသော ဝါသနာကြောင့်ပေလော မပြောနိုင်ပါ။ မည်သို့ဆိုစေ ပိုးပန်းခြင်းအလုပ်၌ အလွန်ညံ့သူတယောက် ဖြစ်ခြင်းကို ရှေ့တလျှောက်တွင်လည်း တွေ့ရပါလိမ့်ဦးမည်။

အပျိုကြီးမှတဆင့်

ပတ္တမြားစေတီပွဲတော်မှ ပြန်ရောက်ကြသည်နှင့် နောက်တနေ့ညနေတွင် အပျိုကြီးသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ နေအိမ်သို့ မလာစဖူး ပေါက်လာ၏။ (ဤအိမ်မှာ ကျွန်ုပ်တို့အိမ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း ဖခင်သည် ညီဝမ်းကွဲတယောက်သို့ အလုပ်ပါလွှဲပေးထား၍ ဝက်လက်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားလေရာ ကျွန်ုပ်လည်း ဘထွေးနှင့်အတူ ဆက်လက်နေထိုင်ခြင်းဖြစ်၏။) အပျိုကြီးရောက်လာသောအခါ မလာစဖူး လာခြင်း ဖြစ်၍ အလုပ်သမားများက ပြုံးကြသေးရာ ကျွန်ုပ်က အပျိုကြီးအား အပေါ်ထပ်သို့ ခေါ်သွားသောအခါ တယောက်၏မျက်နှာကို တယောက်လှမ်းကြည့်ကြ၏။ ကျွန်ုပ်သည် စံဒေဝီအား ချစ်ကြိုက်ရာ၌ မည်သူ့ကိုမျှ အသိမပေးပဲ ကြိတ်၍ပိုးခြင်းဖြစ်ရာ အလုပ်သမားများက ကျွန်ုပ်အား ‘အပျိုဟိုင်းကြီး’ နှင့် ငြိနေပြီဟု ထင်မိကြကြောင်းနှင့် နောင်တွင် ပြောပြကြသေးသည်။ ၎င်းအပျိုကြီးကား စံဒေဝီတို့အိမ်၌ အကျွမ်းတဝင် ထွက်ဝင်လာခဲ့သည့် ‘လက်ကသုံးတောင်ဝှေး’ ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် အပေါ်ထပ် တွင် အပျိုဟိုင်းကြီးအား နေရာထိုင်ခင်းပေး၍ မျက်နှာချင်းဆိုင် ထိုင်မိကြသည်တွင် ‘ကောင်းသော’ စကား ပါခဲ့သည်အထင်နှင့် ‘ဖိုးကျိုင်းတုတ်’ ဖြစ်မိသော်လည်း တဘက်၌ကား မည်သည့်စကား အဆက်အသွယ်မျှ မရှိပါပဲနှင့် ‘ကောင်းသောစကား’ ပါလာရန် မဖြစ်နိုင်ဟု ဖျက်ချလိုက်၏။ ထို့နောက် အပျိုကြီးက-

“မောင်ဖေသိန်း၊ မကို မင်းတကယ်ကြိုက်တာလား။”

ထိုခဏ၌ သင်္ဘောဆိပ်တုန်းကထက် ပြင်းထန်သော ထုနှက်ခြင်းဖြင့် ကျွန်ုပ်၏နံရိုးကို နှလုံးသားက ဆောင့်၍ တိုးလိုက်သည်နှင့် ကျွန်ုပ်၏မျက်နှာပင် တမျိုးတမည် ဖြစ်သွားခြင်းကို အပျိုကြီး မြင်လိုက်ရသည့်လက္ခဏာနှင့် သူပင် အံ့အားသင့်သွား၏။ ကျွန်ုပ်လည်း ရုတ်တရက် အဖြေမပေးနိုင်ပဲ ဝေးကြည့်နေမိသေး၏။ နောက်တွင်မှ “ဘာကြောင့် မေးတာလဲ အမကြီး။”

“မေးဆို ဒီလိုလေ၊ အမကြီးက လွတ်လိုက်တယ် မောင်ရဲ့။”

“ဟုတ်ကဲ့လားဗျာ၊ ကျွန်တော့်ကို လှိုမ့်နေတာများလား အမကြီးရယ်”

“ငါ့မောင်က တယ်ရိုးတာကိုး၊ ပတ္တမြားစေတီပွဲမှာ မင်းနဲ့အတူတူသွားကြတဲ့ အဖွဲ့ထဲက ကျောင်းဆရာ တယောက်က ငွေ ၃၀၀ဝီ နဲ့ စိန်နားကပ်တရံ တင်ပါမယ်တဲ့၊ စကားစပ်နေတယ် မောင်ရေ။”

“ဘယ်တုန်းက စပ်တာလဲဗျာ၊ ပွဲက ပြန်လာမှလား”

“မဟုတ်ဘူး မောင်ရေ၊ တလလောက် ရှိသွားပြီ”

“နို့ ဘယ်လိုတဲ့လဲဗျာ”

တစ်သက်တာမှတ်တမ်းများနှင့်အတွေးအခေါ်များ

“အမေကြီးကတော့ ခပ်ပါပါပဲ။ သမီးကလဲ မအေးစကားကို နားထောင်ရမှာပဲ”

“ဟိုက် ဒီလိုဆို ပြီးကြရောပေါ့ အမေကြီးရယ်”

“ပြီးကြလို့ရှိယင် ဒီကို အမေကြီး ဘာလာစရာရှိသလဲ”

ကျွန်ုပ်အား ထ၍ခုန်လိုက်ချင်သည်။

“ကိုင်း-ဒါဖြင့် ပြောပါအုံး အမေကြီး”

“မကို မင်းကြိုက်နေတာ ဘယ်လောက်ကြာပြီလဲကွယ့်”

“စ တန်းကတည်းက ပါပဲဗျာ”

“ဒီအကြောင်းကို အမေကြီးက မသိဘူး မောင်ရဲ့”

“နို့ဗျာ သူကတော့ သိတယ်မဟုတ်လား အမေကြီးရယ်”

“သိတာပေါ့ကွယ်”

“နို့ဒါဖြင့် အမေကြီးက ပေးစားတိုင်း ယူမှာတဲ့လားဗျ”

“မယူလို့ ဘယ့်နှယ်လုပ်မလဲ၊ မင်းက ဘာမှပြောဘူးတာလဲ မဟုတ်၊ ပတ္တမြားစေတီပွဲက ပြန်တော့မှ အမေကြီးက မင်းအကဲခတ်ပြီး အမေကြီး လွတ်လိုက်တာပဲ”

“နို့ သူကကောဗျာ”

“သူက မင်းလိုပဲ ရှက်တတ်တယ်၊ ငါ့ကိုတောင် ဘာမှမပြောဘူးဘူး”

“အမေကြီးက ဘယ်လိုထင်သလဲဗျာ”

“အမေကြီးက အမျိုးကြီးပေမယ့် နားလည်ပါတယ်”

“ဖွင့်လို့တော့ မပြောဘူးဘူးပေါ့”

“တယ်ခက်တဲ့ လူပါကလား၊ ယောက်ျားကလေးက ဘာမှမပြောဘူးပဲနဲ့ မိန်းကလေးက ပြောရမှာလား မောင်ရယ်”

“အမေကြီးက ဘယ်လိုမှာလိုက်သလဲ အမကြီးရဲ့”

“တကယ်ကြိုက်လို့ရှိလျှင် မိဘများလွှတ်ပြီး ပြောခိုင်းပါတဲ့”

“တခုတော့ ကျွန်တော်သိချင်တယ် အမကြီးရယ်”

“ဘာများလဲတော်”

“ကျွန်တော်ကြိုက်တာက တကယ်ကြိုက်တာပါ။ သူလဲပဲ သိလောက်ပါတယ်။ ယခု ကျွန်တော် ဖွင့်ပြောနေပြီ မဟုတ်လား၊ ဒီတော့ သူ့ဆီက စကားတလုံးရအောင် တောင်းပြီး ကျွန်တော့်ကို ပြန်ပြောပါ မိဘများကို ကျွန်တော် လွှတ်ပါမယ်”

“သူ့အမေကြီးက မောင့်ဆီကို လွှတ်လိုက်လို့ အမကြီးလာရပြီဟာပဲ မောင်ရယ်၊ စိတ်ချလောက် ကရောပေါ့”

“ဒါပေမယ့် သူ့ဆီက စကားတလုံးကို ကျွန်တော်ကြားချင်ပါသေးတယ် အမကြီးရယ်၊ တဆိတ်လောက် မေးပေးပါဗျာ”

“ဒီလိုဆို မေးပေးရတာပေါ့မောင်”

“တခုတော့ရှိတယ် အမကြီးရေ၊ ကျွန်တော်ကတော့ ငွေ ၃၀၀ဝိ တွေ၊ စိန်နားကပ်တွေ ဘာတွေတော့ မတတ်နိုင်ပေဘူးဗျာ”

“ဒါတွေသိပါတယ်၊ ၉ တန်း သမားတယောက်ဟာ ငွေတင်ဖို့ မလိုပါဘူး၊ အမကြီးကလဲ နားလည် ပါတယ်”

“ဒါဖြင့် ဘယ်တော့လောက် စကားပြန်မှာလဲ အမကြီး”

“နက်ဖြန်ခါတော့ အမကြီးရယ်၊ သူတို့သားအမိနစ်ယောက်ရယ် မိတ္ထီလာသွားကြမလို့၊ ဟိုကအပြန် တော့ လာခဲ့မယ်”

“မိတ္တီလာကို ဘာလုပ်လဲဗျာ”

“သူ့မောင်တယောက်ရှိတယ် မဟုတ်လား၊ ဒီအကြောင်းကို တိုင်ပင်မလို့တဲ့၊ မောင်ကသာ မိဘများနဲ့ စီစဉ်ထားပေတော့”

“သူ့မောင်က သဘောမတူဘူး ဆိုယင်ကောဗျာ”

“အမလေး စိတ်သာချ၊ သူ့မောင်က ဂုတန်း အောင်တဲ့လူဆိုယင် ပေးစားလိုက်တဲ့၊ ငါ့မောင်က ဂုတန်းတောင် ပိုနေသေးတယ်”

အပျိုကြီးပြန်ခါနီး၌ ကျွန်ုပ်က သောက်ရေအိုးစင်အနီးတွင် ‘ပန်း’ အကြောင်း ပြောလိုက်မိ၍ မျက်မှောင်ကြီးကုပ်သလို၊ မျက်ခန်းချိုသလို လုပ်သွားပုံအကြောင်း ပြောပြလိုက်ရာ အပျိုကြီးက “ဒီအကြောင်း ခဏခဏ ပြောပြီး အမကြီးတို့ ရယ်ကြရသေးတယ်၊ ငါ့မောင်က တယ်ရီးတာကိုး” ဟု ရယ်မောကာပြော၍ ပြန်သွားလေ၏။

ဤတွင်မှ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၌ ချောင်လှေကားအတက်တွင် စံဒေဝီက ကျွန်ုပ်အား လှည့်ကြည့်လိုက်သော မျက်နှာထား၌ “မောင်ရင့်အပုံနဲ့တော့ လွဲကုန်ကြပါလိမ့်မယ်” ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ရှိခြင်းကို တွေးဆနိုင်ပါတော့သည်။ ‘ပတ္တမြားစေတီပွဲတော် လိုက်မိပေလို့ပေါ့၊ နို့ဖြင့် လွဲတော့မှာပဲ၊ ကံကောင်းလို့ ပါတကား’ ဟုလည်း ကျွန်ုပ် စဉ်းစားမိပါသည်။

ဖြူစင်သောမေတ္တာ

စံဒေဝီကို ပိုးပန်းခဲသော အဖြစ်အပျက်တွင် ဤအချိန်သည် ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ မျှော်လင့်ချက်အများဆုံး၊ အောင်မြင်ဖို့ အနီးကပ်ဆုံးသော အချိန်အပိုင်းအခြားဖြစ်၍ ထိုည၌ ကျွန်ုပ်သည် စံဒေဝီအကြောင်းကို ပြောတတ်ကြသည့် သူငယ်ချင်း ကာလသားများ၏ဝိုင်းသို့ မသွားတော့ပဲ ကိုယ့်အိမ်၌ပင် စိတ်ကူးယဉ်လျက်ရှိ၏။ စိတ်ထဲ၌ရှိသော အခြင်းအရာကို ရေးရလျှင် ယခင်ကမူ စံဒေဝီအကြောင်း ပြောကြခြင်းကို နားထောင်နိုင်သော်လည်း ဤည၌မူ ချီးမွမ်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကိုလည်းကောင်း မကြားချင်သောစိတ်ဖြင့် နေခဲလေပြီ။ “ကိုရင်တို့နဲ့ ဘာဆိုင်လို့လဲ” ဟု မေးလိုက်ချင်သည်ဖြစ်ရာ ထိုကဲ့သို့ မေးရလောက်အောင်ကလည်း ကျွန်ုပ်အဖို့ရာတွင်လည်း ဘာမျှမယ်မယ်ရရ ပိုင်ဆိုင်သေးသည် မဟုတ်သောကြောင့် ထိုဝိုင်းကို ရှောင်ခဲခြင်းဖြစ်၏။ ကိုယ့်အဖြစ်ကို ပြန်၍ စစ်ဆေးလိုက်သည့်အခါ အပျိုကြီး၏ စကားသက်သက်မျှသာ ရှိသေး၍ ၎င်း၏စကားထဲ၌ပင် “ကြိုက်ပါသည်” ဟူ၍ ဖွင့်ပြောပြခြင်းမျိုး မပါရှိ၊ သူ့အထင်သက်သက်မျှသာ ရှိသေး၏။ သို့ရာတွင်

ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ စိတ်ကူးယဉ်နိုင်ဖို့ အချက်အလက်များ ပါရှိသည်ဖြစ်သောကြောင့် ပျက်နိုင်သော အခြင်းအရာများကို ဖယ်ရှားပြီး (မေတ္တာ စင်ကြယ်မှုကြောင့်) ညစ်ညမ်းသော အခြင်းအရာများ မပါ။ ကိုယ်တဦးတည်းပိုင် ပစ္စည်းအနေဖြင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်ထိုင်ပြီး ဝဝကြီး ကြည့်နေနိုင်ကြတော့မည် ဟူသည်ထက် မပိုခြင်းကို ကျွန်ုပ် သစ္စာပြုပါသည်။ စံဒေဝီ၏ ကိုယ်အင်္ဂါအလုံးစုံတွင် ကျွန်ုပ် သတိရဆုံး၊ စိတ်အကူးမိဆုံးအပိုင်းမှာ ၎င်း၏မျက်နှာပင်ဖြစ်ရာ တဖန်ထပ်၍ စစ်ဆေးလိုက်သော် မျက်လုံးပင်ဖြစ်ပါသည်။ ‘ကာတစ်’ တွေ၊ ခါးသေးရင်ချိုခြင်းတွေကို လုံးဝသတိမရခြင်း မှန်ပါသည်။ ပြစ်ချက်တွေဗလပွရှိခဲ့သော ကျွန်ုပ်ကိုယ်ကိုကျွန်ုပ် ပြန်၍စစ်ဆေးလိုက်သည့် အခါများတွင် စံဒေဝီ အပေါ်၌ ထားရှိသည့် မေတ္တာ၏ ဖြူစင်ခြင်းသည် အကျေနပ်ဆုံး ဖြစ်ပါတော့သည်။

နောက်တနေ့ နေ့လယ်တွင် စံဒေဝီသားအမိနှင့် အပျိုကြီးတို့သည် မိတ္တီလာသို့ မီးရထားနှင့် သွားကြမည်ဖြစ်ရာ ၎င်းတို့၏အိမ်ရှေ့သို့ မြင်းရထားဆိုက်ခြင်းကို ကြားလိုက်ရသဖြင့် ထွက်၍ ကြည့်ချင်သော်လည်း ရှက်သည်နှင့်ပင် မကြည့်ပဲ နေလိုက်ပါသည်။

ယခင်ကမူ ကျွန်ုပ်၏မေတ္တာကို မည်သူ့အားမျှ ဖွင့်၍မပြောဘူးသေးသောကြောင့် မရှက်သော်လည်း ယခုမှာမူ အပျိုကြီးအား ဖွင့်ပြောပြီးဖြစ်သောကြောင့် အပျိုကြီးကိုလည်း ရှက်သည်။ အမေကြီးကိုလည်း ရှက်သည်။ စံဒေဝီကိုပင် (စကားပြန် မရသေးသောကြောင့်) ရှက်သေးသည်။ ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ ညံ့သော လူပျိုကလေးတယောက်သည် ကမ္ဘာလောကတွင် ရှိပါလေ၏လောဟု တခါတရံတွင် ကိုယ့်ဟာကိုယ် မေးမိပါသည်။

ဖခင်၏ အစီအစဉ်

ထိုနေ့ညနေတွင် ဖခင်ရောက်လာ၏။ ဖခင်၏မျက်နှာကို မြင်လိုက်ရသည်နှင့် တပြိုင်နက် ဖွင့်ပြော ရမည့် ကိစ္စကို သတိရ၍ ဒိတ်ကန်ဖြစ်ရ၏။ ဖခင်ကမူ “သဘက်ခါ မင်းလိုက်ခဲ့ရမယ်ဟေ့၊ ကျောင်းဆရာကြီးကိုပြောပြီး အားလုံးပြင်ဆင်ထား” ဟု ပြောသည်နှင့် ကျွန်ုပ်က “ခွင့်ခံခဲ့ရမှာလား” ဟု မေးရာ “မဟုတ်ဘူး တခါတည်းထွက်ခဲ့ရမှာ” ဟုပြောသဖြင့် ဦးခေါင်းကြီး၍သွား၏။ နောက်ဆုံး၌ ကျွန်ုပ်သိရသည်မှာကား ရွှေဘိုမြို့ အရေးပိုင်ရုံးတွင် အကူစာရေးလုပ်ဖို့အတွက် ဟက်ကလက် စာရေးကြီးနှင့်တကွ ရုံးအုပ်စာရေးကြီးနှင့်ပါ စီစဉ်ခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ သုံးလအတွင်း အလုပ်တခု ရလိမ့်မည့်အကြောင်း ပြောသည်တွင် ကျွန်ုပ်၏မျက်နှာ၌ သွေးဆုတ်ပြီး ဖြူဖပ်ဖြူရော်ဖြစ်သွားသည် ထင်လိုက်မိ၏။ ကျွန်ုပ်က ခေတ္တဆိုင်းဖို့ ပြောသော်လည်း လက်မခံသည်နှင့် စံဒေဝီအကြောင်းနှင့် အပျိုကြီး၏ စကားများအကြောင်းကို ပြောပြလေ၏။

“ဒီလိုဆို ဘာခက်သလဲ၊ ဒီကနေ့ည ငါသွားပြောမယ်လေ”။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်က သူတို့မရှိသေးကြောင်း၊ စံဒေဝီထံမှ စကားပြန်ကို စောင့်နေရကြောင်း ပြောပြလေရာ ဖခင်က “ကိစ္စမရှိဘူး၊ မင်းလိုက်ခဲ၊ ရုံးပိုပြီး ငါတခေါက်လာပြောမယ်၊ ကျေနပ်ကဲ မဟုတ်လား” ဟုမေး၏။ ကျွန်ုပ်က စံဒေဝီ၏ စကားတလုံးအတွက် စောင့်စေလိုကြောင်း၊ အပျိုကြီး၏ စကားသက်သက်မျှသာ ရှိသေးကြောင်း ပြောသော်လည်း “မင်းပြောတဲ့အတိုင်းဆိုလျှင် နေရာကျမှာပါကွယ်၊ လိုက်သာလိုက်ခဲပါ၊ ငါတခေါက် လာပြီး ပြောပါမယ်” ဟု အတင်းခေါ်သည်နှင့် လိုက်သွားရပါတော့သည်။

ခံရခက်ဆုံးသော ရက်သတ္တပတ်

ရွှေဘိုမြို့သို့ရောက်ကြ၍ ရုံးအုပ်စာရေးကြီးနှင့်တွေ့ပြီး စီစဉ်ပြီးရာတွင် (ထိုခေတ်၌ ရွှေဘိုတမြို့လုံးနှင့် ရုံးအားလုံးတွင် ၉ တန်းအောင်သူ တယောက်မျှ မရှိသေးရာ အကူစာရေးမျှလောက် ဖြစ်ဖို့မှာ အခက်အခဲမရှိ၊ မျက်နှာပင် ရခဲသေး၏။) ကျွန်ုပ်တင်ပါးတွင် သွေးစုနာကြီး ချက်ချင်းပေါက်လာ၍ လမ်းပင် မလျှောက်နိုင်ပဲ ရှိသည်နှင့် ဝက်လက်သို့ လိုက်လာရပြန်သည်။ သွေးစုနာဟူသည်မှာ ပြည်မှည့်ပြီးမှ ပျောက်ရသောအနာမျိုးဖြစ်၍ ကိစ္စတန်းလန်းအတွင်း ရက်ပေါင်း ၂၀မျှလောက် စောင့်ရမည့်အရေးကြောင့် ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ငရဲပြည်ပို့ထားသည့်နယ် စိတ်ဆင်းရဲခဲရပါသည်။ ဤအရေးတွင် ကျွန်ုပ်ဖခင်ကား တော်ရှာပါပေသည်။ မန္တလေးမှသတင်းကို နားထောင်၍ စံဒေဝီတို့ သားအမိ ပြန်ရောက်ပြီဟု ကြားသိရသည်နှင့်တပြိုင်နက် ချက်ချင်းဆင်း၍ပြောရာ လက်ခံလိုက်သည် ဆိုသောကြောင့် ကျွန်ုပ် ဝမ်းသာလှသည်။ သို့ရာတွင် ပြည်မှည့်ဖို့မှာ ရက်သတ္တပတ်ခန့် လိုသေး သောကြောင့် ကျွန်ုပ်၏တသက်တာတွင် အခံရခက်ဆုံးသော ရက်သတ္တပတ်ဟူ၍ မှတ်တမ်းတင် ထားရပါသည်။

ဩဘာပေးကြခြင်း

သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁၃ ရက်နေ့မှာ သကျသီဟဘုရား ဆွမ်းတော်ကြီး ကပ်သောနေ့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်၏ သွေးစုနာလည်း ပြည်ပေါက်သည်နှင့် ထိုနေ့မှာပင် မန္တလေးသို့ ဆင်းလာခဲ့၏။ ညနေခင်းတွင် ဘူတာရုံသို့ဆိုက်ရောက်၍ ကာလသား သူငယ်ချင်းများ ရှိသောနေရာသို့ သွားလေရာ တကျိပ်ခန့် မျှသော သူငယ်ချင်းများသည် ထိုည၌ သကျသီဟဆွမ်းတော်ကြီးကပ်သို့ သွားကြရန်အတွက် စုရုံးလျက်ရှိသည်နှင့် အဆင်သင့်တွေ့ရသည်။ ၎င်းတို့သည် ကျွန်ုပ်ကိုမြင်လျှင်မြင်ချင်း “ဟစ်ဟစ် ဟူးရေး” ဟု သုံးကြိမ် ဩဘာပေးလိုက်ကြသဖြင့် ကျွန်ုပ် အံ့အားသင့်သွား၏။ စုံစမ်းကြည့်သောအခါ ၎င်းတို့သည် ဖခင်၏စကားကို စံဒေဝီ၏မိခင်က လက်ခံလိုက်ကြောင်း သတင်းကြားကြပြီး

ဖြစ်သောကြောင့် ဩဘာပေးခြင်းဖြစ်သည်ဟု သိရ၏။ စံဒေဝီကို ပိုးပန်းသူများအနက် တယောက်ကမူ ကျွန်ုပ်၏လက်ကိုဆွဲလျက် “ကွန်ဂရက်ကျူးလေးရှင်း” ဟု ဆိုပါပေသည်။ ထိုညနေအဖို့၌ ဤလူစု ထဲတွင် ကျွန်ုပ်မှာ ‘ဟီးရီး’ ကြီးတယောက်ဖြစ်နေ၍ ခဏခဏ ဩဘာပေးခြင်းခံရ၏။ အချို့ကလည်း “တော်တော်လုံတံ့ လူတယောက်ပဲဗျာ၊ ကျုပ်တို့ကဖြင့် သူ့ကိုတောင် ကပ်ရမလားမှတ်နေ၊ မောင်မင်းကြီးသားက ‘အံ့ပုန်းကြီး’ လုပ်နေတာကိုးဗျာ ဟု ပြောကြ၏။ အချို့ကလည်း “ဒါတော့ မပြောနဲ့လေ သူ့မှာလဲ မျက်စိနဲ့ပဲဗျာ” ဟု ဝင်ပြော၏။ “ကြိုက်တာတော့ ကြိုက်ရပါတယ်၊ ဒီလိုဆို ကျုပ်တို့ ခြေညောင်းမခံဘူးပေါ့ဗျာ” ဟု ပြောသူကပြော၍ တယောက်က “ကိုယ်ကြိုက် ကိုယ်ပိုးပေါ့ဗျာ၊ ဘာဖြစ်သလဲ” ဟု ပြောရာ အခြားတယောက်က “သူက ၉ တန်းသမားဗျာ၊ ကျုပ်တို့ လေးငါးတန်းနဲ့ ဘာစွဲနိုင်မှာလဲ” ဟု ပြောလေသည်။ ဤလူစုအနက်တွင် ကျွန်ုပ်ထက် ရုပ်ချောသူများ၊ ဝတ်စားနိုင်သူ များ၊ ဝင်ငွေရှိသည့် ဈေးသည်ကလေးများ၊ သုံးနိုင်ဖြန်းနိုင်သူများ ရှိကြပါလျက် အင်္ဂလိပ်စာကို မည်မျှလောက် အထင်ကြီးကြောင်း ထင်ရှားလှပါသည်။

ထူးဆန်းသောကြည့်ခြင်း

ထိုည၌ ကျွန်ုပ်သည် သူငယ်ချင်းများနှင့်အတူ သကျသီဟဘုရားပွဲသို့ လိုက်သွားသော်လည်း စံဒေဝီကို မြင်လိုသေးသည်နှင့် လူစုနှင့်ခွဲပြီး တယောက်တည်း လိုက်ရှာ၏။ စံဒေဝီတို့ သားအမိသည် ဤဘုရားပွဲသို့ နှစ်တိုင်း လာတတ်ခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ်သိပြီးဖြစ်၏။ ဘုရားပေါ်သို့ရောက်၍ အရှေ့မြောက်ထောင့်အပေါ်မှ ရပ်ပြီး ဘုရားဖူးသူများအား လှမ်းကြည့်လိုက်စဉ် ကျဉ်းမြောင်းသော အပေါက်ကလေးတွင် စံဒေဝီနှင့်ကျွန်ုပ် မျက်နှာချင်းဆိုင် ရပ်လျက်သား ဆုံမိကြလေတော့၏။ ထိုအခိုက်အတန့်၌ မိခင်ကိုမမြင်ရပဲ စံဒေဝီတယောက်တည်း ရှိနေရာ ကျွန်ုပ်က ဝမ်းပန်းတသာ နှုတ်ဆက်လိုက်မည်အပြုတွင် သူ၏ ထူးဆန်းသော မျက်နှာထားကို မြင်လိုက်ရသည်နှင့် တန်ကနဲ ရပ်ထားလိုက်ရ၏။ စံဒေဝီသည် ကျွန်ုပ်အား အလွန်ပြောချင်သော စကားတစ်ခွန်းရှိသည့် လက္ခဏာနှင့် စိုက်ကြည့်ပြီးမှ နောက်သို့ လှည့်ကြည့်လိုက်ရာ အမေကြီးရောက်လာသည်နှင့် မပြောတော့ပဲ ဆိုင်း ထားလိုက်၏။ သို့ရာတွင် စကားပြောချင်ပုံရသည့် လက္ခဏာမှာမူ သူ၏မျက်နှာ၌ ကျန်လျက်ပင် ရှိသေး၏။ အမေကြီးရောက်လာ၍ ကျွန်ုပ်ကိုမြင်သောအခါ ကျွန်ုပ်မျှော်လင့်သော မျက်နှာထားမျိုး မဟုတ်ပဲ ရှက်သလိုလို အားနာသလိုလို ဖြစ်နေခြင်းကို တွေ့ရ၏။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အမေကြီးကား ကျွန်ုပ်ကိုမြင်ရသည့်အတွက် ဝမ်းသာပုံမရခြင်းကား သေချာလှသည်။ ကျွန်ုပ်သည် သားအမိ နှစ်ယောက်လုံး၏ အမူအရာကို နားမလည်နိုင်သည်နှင့် နှုတ်ဆက်မည့်အကြံကို ရုပ်သိမ်း၍ ကျဉ်းမြောင်းသော တံခါးဝတွင် တိမ်းရှောင်ပေးလိုက်ရာ ရှေ့မှထွက်လာသော စံဒေဝီသည် ယခင် မျက်နှာထားအတိုင်း တချက်လှည့်ကြည့်သေးသော်လည်း အမေကြီးမူကား မျက်နှာငုံ၍သွားတော့၏။ ဤမိန်းမကြီးကား သူ့သမီးအားပိုးသော လူဖျိုကလေးများကို ကြည့်ရာတွင် အလွန် မျက်လုံးရဲသူ တယောက် ဖြစ်သောကြောင့် သူ၏ ဤညဉ့်အပြုအမူကို ကျွန်ုပ် နားမလည်အောင် ရှိတော့သည်။

အမေကြီးညာတယ်

ကျွန်ုပ်သည် သူငယ်ချင်းများနှင့် မဆုံတော့ပဲ တယောက်တည်းပြန်လာ၍ အပျိုကြီး၏အိမ်သို့ သွားရာ အပျိုကြီးမှာ ၎င်း၏ညီမများနှင့် ပွဲကြည့်သွားကြသောကြောင့် မတွေ့ခဲ့ရချေ။ သတ္တိရှိသော လူပျိုကလေးတယောက် ဖြစ်ခဲ့လျှင် စကားလက်ခံပြီး၍ တရပ်လုံးသိနေကြသောကိစ္စ ဖြစ်သောကြောင့် သူတို့၏အိမ်သို့ တိုက်ရိုက်တက်ပြီး မေးခွင့်ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်လည်း မေးချင်လိုက်သည်မှာ အူယားလျက်ရှိ၏။ သို့သော် တယောက်တည်း မတက်ဝံ့၊ အဖော်ခေါ်ရမည့်လူလည်း မမြင်၊ သူငယ်ချင်းကိုဖေကိုသာ တမ်းတမိပါတော့သည်။ နောက်ဆုံး၌ ကျွန်ုပ်သည် ပွဲသို့မပြန်တော့ပဲ နေအိမ်သို့ ပြန်လာ၍ ဘထွေး၏မိန်းမထံတွင် စံဒေဝီတို့အကြောင်းကို စုံစမ်းမေးမြန်းလေ၏။ အဒေါ်ကလည်း ဖခင်၏စကားကို လက်ခံလိုက်သည်ဆိုစေကာမူ လွန်ခဲ့သည့် လေးငါးရက်လောက်အတွင်း ကုန်သည်ပိုင်းမှ လူတယောက်က ငွေမည်၍မည်မျှ တင်သမည်ဆိုသောကြောင့် အမေကြီးက လက်ခံလိုက်သလိုလို ကြားရကြောင်း၊ ခရီးရောက်မဆိုက်ဖြစ်၍ ညနေက ကျွန်ုပ်အား မပြောပဲထားခဲ့ကြောင်း စသည်ဖြင့် ပြောပြလေ၏။ ဤစကားအရ ထောက်လိုက်သော် သားအမိနှစ်ယောက်တို့၏ မျက်နှာထားသည် အဓိပ္ပာယ်ပေါ်လွင်လျက် ရှိလေပြီ။ ကျွန်ုပ် မည်မျှလောက် မခံချင်လိုက်သည်ကို ဖော်ပြရန် လိုမည်မဟုတ်ပေ။ သို့သော် ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ကိုယ့်သိက္ခာ ကိုယ်မလုံအောင် ဖြစ်နေခြင်းမှာ ဖခင်၏စကားကို သူ့မိခင်က လက်ခံလိုက်သည်ဆိုသော်လည်း စံဒေဝီကိုယ်၌က ချစ်ကြိုက်ပါသည်ဟု ဦးတိုက်ဖြစ်စေ၊ တဆင့်စကားဖြစ်စေ ဖွင့်ဟဝန်ခံဘူးခြင်း မရှိသည့်အတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်သည် စံဒေဝီကို ဆူနိုင်ခွင့်မရှိ၊ အမေကြီးကိုသာ ဆူနိုင်မည်၊ ကျွန်ုပ်ဆူချင်သူကား အမေကြီးမဟုတ်၊ စံဒေဝီဖြစ်နေသဖြင့် ပွကျလျက်ရှိ၏။ ဝတ္တရားသိသော သမီးတယောက်သည် မိဘ၏သဘောအတိုင်း ပေးစားသောလူကို ယူချင်လျှင် ယူနိုင်ခွင့်ရှိ၏။ ချစ်ကြိုက်ပါသည်ဟု ဖွင့်ဟဝန်ခံသည့်စကားမျိုး ဦးတိုက်ရရှိမထားသည့် လူပျိုတယောက်က မိဘပေးစားတိုင်း ယူရချေမည်လောဟု ဆူပူဖို့ အခွင့်အရေးရှိသည် မဟုတ်ပေ။

သူငယ်ချင်းများ၏ အားပေးမှု

ထိုည၌တွင် ကျွန်ုပ်မှာ ဂျမ်းသဒါလန်အောင် ခံရခက်လျက်ရှိ၏။ ရှက်လည်း ရှက်သည်။ အလွန်လည်း နှမြောသည်။ စံဒေဝီကို ဒေါပွချင်သော်လည်း (ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း) ဒေါပွပိုင်သော အခွင့်အရေး ကျွန်ုပ်၌ မရှိချေ။ အမေကြီးအပေါ်၌ ဒေါပွနိုင်သော်လည်း ဘာမျှ အကျိုးရှိမည်မဟုတ်။ သာ၍ အရှက်ကွဲကြဖို့သာ ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တွက်မိ၏။ သို့သော် သကျသီဟဘုရားပွဲ၌ စံဒေဝီ၏ မျက်နှာထားကို သတိရ၍ 'ဘာများပြောချင်ပါလိမ့်' ဟု သိချင်သောဆန္ဒ ဖြစ်လာ၏။ ဤနေရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ညံ့ဖျင်းမှု ဝင်လာ၏။ သတ္တိရှိသူဖြစ်ခဲ့လျှင် ဘယ်နည်းနှင့်မဆို သိရအောင်လုပ်မည်ဖြစ်၏။

ကျွန်ုပ်ကမူ “မောင်နဲ့ကျုပ်နဲ့ လွဲကြပါစို့။” ဟူသောစကားမျိုး ပြောလိုခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်သည်ဟု တွက်မိသည်နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းဖို့ပင် မကြိုးစားချင်တော့ပဲ ဝက်လက်သို့သာ ပြန်ပြေးဖို့ စိတ်ကူး ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိ၏။ နောက်တနေ့နံနက် အိပ်ရာမှနိုး၍ ဝက်လက်သို့ပြန်ရန် စဉ်းစားလျက်ရှိစဉ် ကာလသား သူငယ်ချင်းများအနက်မှ ကျွန်ုပ်၏ ၉ တန်းဂုဏ်ကို အထူးအထင်ကြီး၍ ကျွန်ုပ်အား ခင်မင်လေးစားသူတယောက်သည် ကျွန်ုပ်၏နေအိမ်သို့ ရောက်လာ၍ ကျွန်ုပ်အား မျက်နှာတမျိုးနှင့် ကြည့်ခြင်းကို သတိပြုမိသည်။ ထိုသူသည် ကျွန်ုပ်အား ကြင်နာသောမျက်နှာထားနှင့် ကြည့်နေပြီး နောက်-

“သတင်းတစ်ခု ကြားရတယ်ဗျာ၊ ခင်ဗျားတော့ ကြားပြီးပြီလား မဆိုနိုင်ဘူး”

ကျွန်ုပ်သည် သူ၏မျက်နှာထားကို မြင်ရခြင်းအားဖြင့် သူပြောချင်သောသတင်းကို ရိပ်မိသော်လည်း ဘာမှမပြောပဲ ဆိတ်ဆိတ်နေလိုက်လေသည်။

“မနေ့ညကတည်းက ဘုရားပွဲမှာ ခင်ဗျားကို လိုက်ရှာကြတာ မတွေ့ဘူးဗျာ၊ ကျုပ်တို့က ပြောချင် လွန်းလို့ အူကိုယားနေကြတာပဲ၊ သူတို့ ဒီလိုလုပ်တာ ဘာကောင်းသလဲဗျ”

“ကုလားများပြောကြသလို ‘နဖူးစာ’ ပဲလေဗျာ၊ ကျုပ်တော့ ဒီကနေ့ ဝက်လက်ပြန်တော့မယ်ဗျာ၊ သူငယ်ချင်းတွေတောင် မတွေ့ချင်တော့ပါဘူး”

“ဪ ခင်ဗျားလဲ ကြားပြီးပြီလား”

“ညကပဲ ကြားပါတယ်”

“လာဗျာ၊ အပြင် ခဏထွက်ရအောင်”

ကျွန်ုပ်သည် အဝတ်လှဲလှယ်၍ လိုက်ပါသွားလေ၏။

သူငယ်ချင်းသည် အခြားသူငယ်ချင်းတယောက်အိမ်သို့ ဝင်၍ခေါ်ပြီးနောက် သုံးယောက်သားသည် ရုံတော်ကြီးသို့ သွားကြလေ၏။ တရုတ်ဆိုင်သို့ဝင်၍ ပထမသူငယ်ချင်းက ဝီစကီတချိုးနှင့် ဆိုဒါ အပြင် စားစရာများလည်း မှာပြီးနောက် စံဒေဝီ၏ အမေကြီးလုပ်ပုံကို ၎င်းတို့နှစ်ယောက်က စ၍ ပြောကာ ကျွန်ုပ်အား ကြင်နာစကားပြောကြလေရာ ကျွန်ုပ်လည်း ပထမ၌ ဝီစကီကို ငြင်းမည်ပြုပြီးမှ စိတ်ထွက်လာသည်နှင့် အတူသောက်မိလေ၏။

တစ်သက်တာမှတ်တမ်းများနှင့်အတွေးအခေါ်များ

တယောက်။ ။ “ဟိုငနဲက ငွေကလေးငါးထောင် တင်နိုင်တာနဲ့ ငါးစိမ်းမြင် ငါးကင်ပစ်သတဲ့ဗျာ၊ လူချင်းတော့ ခင်ဗျားနဲ့ ကွာပါတယ်၊ နံ့သာဆီနဲ့ အီးပါပဲဗျာ၊ ခင်ဗျားကောင်က သုံးတန်းအောင် တဲ့ကောင် မဟုတ်ဘူး”

တယောက်။ ။ “ပညာတွင်မကပါဘူးဗျာ၊ လူပုံချင်းကြည့်ပါအုံး၊ ဟိုကောင့်မျက်နှာက ရှောက်သီး နေပူလှန်းထားသလို ရှုံ့နေတဲ့ မျက်ခွက်ကြီးမျိုးပဲ၊ ခင်ဗျားက လူချောကြီးမဟုတ်ပေမယ့် ကျုပ်တို့ မျက်စိထဲမှာတော့ သိပ်ယောက်ျားပီတယ်ဗျာ၊ ဟုတ်တာပေါ့၊ ဘယ်လိုများ မျက်စိသူကြီးလွှဲတဲ့ ငနဲမလဲ မဆိုနိုင်ပါဘူးဗျာ”

ကျွန်ုပ်။ ။ “အမေကြီးချယ်လှယ်တာ ဆိုင်ထင်ပါ့ဗျာ”

တယောက်။ ။ “ဟင် ဟုတ်လား၊ ဒီလိုဆို ကျုပ်တို့မခံနိုင်ဘူးဗျာ၊ အိမ်ရှေ့မှာ ဆိုင်းဘုတ်ထူပြီး အရှက်ခွဲမယ်ဗျာ”

တယောက်။ ။ “ကျုပ်ကတော့ ဒီလိုကြံတယ်၊ ကိုမောင်ကလေးကို သီချင်းစပ်ခိုင်းပြီး သူတို့အိမ်ရှေ့က လျှောက်ဆိုစေမယ်ဗျာ”

ဟုတ်မဟုတ် အပထား၍ အထက်ပါစကားများသည် ကျွန်ုပ်အဖို့ နှစ်သိမ့်စေသည့် စကားများ ဖြစ်လေရာ ကျွန်ုပ်သည် ဝိစကီအနည်းငယ်ကလေးမျှသာ (သူတို့စိတ်ကျေနပ်အောင်) သောက်၍ တနေ့လုံး သူတို့နှင့်မခွဲတော့ပဲ လည်ပတ်သဖြင့် ဝက်လက်သို့ မပြန်ဖြစ်တော့ချေ။

ထိုည၌ လသာသာကြီးတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကာလသားသူငယ်ချင်း ၁၀ ယောက်ခန့်တို့သည် စံဒေဝီ၏ အိမ်ရှေ့ လမ်းလျှောက်ကြောင်း ကိုမောင်ကလေးက ကိုယ်တိုင်ရေးစပ်သော သီချင်းတပုဒ်ကို သူကိုယ်တိုင် ဟစ်အော်ကာ သီဆိုလေ၏။ ၎င်းတေးချင်းမှ တပုဒ်ကို ကျွန်ုပ်မှတ်မိသည်မှာကား-

“.....အမှန်ကို လင်းရမှာဖြင့် သတင်းမကြားပေါင်၊ ဒဂါးကိုဖြင့် မက်တာ၊ ရှက်စရာ ကလက်တာ ပေါ်ထင်.....” ဟူသည်ပင် ဖြစ်လေသည်။

တရပ်လုံးသည် တေးသံကိုကြားကြ၍ အမေကြီး၏လော်မာမှုကို ရှုတ်ချပြီး ကျွန်ုပ်ကို သနားကြခြင်း ကြောင့် ဥက္ကောဒေယျ ဖြစ်ရသေးသည်ဟု နောင်တွင် အဝေးမှ ကျွန်ုပ်ကြားရ၏။ ကျွန်ုပ်မူကား နောက်တနေ့နံနက်တွင် ဝက်လက်သို့ပြန်ပြေး၍ ရွှေဘိုအရေးပိုင်ရုံးတွင် အလုပ်ဝင်လုပ်လေပြီ။

ကျွန်ုပ်၏အိပ်မက်

တနေ့သ၌ အပျိုကြီးထံမှ စာတစောင်ရရှိလေရာ ၎င်းစာ၌ စံဒေဝီသည် ငွေ ၅၀၀၀ ကိုလည်း မမက်၊ လူကိုလည်း မလိုချင်ပါဆိုကာ ငိုယိုသည့်အတွက်ကြောင့် အမေကြီးက လက်လျှော့လိုက်ကြောင်း ပါရှိသည်။ ကျွန်ုပ်သည် အမေကြီး၏ လုပ်ပုံကြောင့် စံဒေဝီနှင့်ပတ်သက်၍ ရှက်လည်းရှက်၊ ဒေါလည်း ဒေါလည်းသည့်နှင့် သူ့အကြောင်းကို မေ့ပျောက်ရန် ကြိုးစားလျက်ရှိစဉ် (အောင်မြင်ခြင်း မရှိပါ။) အပျိုကြီး၏စာကို လက်ခံရရှိသည်တွင် ဖိနှိပ်ထားသည့်ဗူးညွန့်ကို လွှတ်ပေးလိုက်ခြင်းကဲ့သို့ ချစ်စိတ်သည် နေ့ချင်းညချင်း ကြီးထွားလာတော့၏။ အပျိုကြီး၏စာတွင် စံဒေဝီက ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ မည်ကဲ့သို့ စိတ်ထားသည်ကို အကျယ်တဝင့် ဖော်ပြခြင်းမရှိပဲ ကျွန်ုပ်ကဆက်လိုလျှင် အသင့်ရှိ လိမ့်မည်ဟူသော အပျိုကြီး၏ တင်ပြချက်မျှသာ ပါရှိလေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် စံဒေဝီကို လိုချင်လိုက်သည်မှာ သေလုမတတ် ဖြစ်နေ၏။ သို့ရာတွင် ဤကိစ္စမျိုး၌ အလွန်ရှက်တတ်သည့်အထဲတွင် တကြိမ်လည်း အရှက်ကဲ့ရဲ့ရပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ချီတုံချတုံဖြစ်ကာ မဆုံးဖြတ်နိုင်ပဲ ဖြစ်နေ၏။ ထိုည၌ အိပ်မက်ထဲတွင် အမေကြီးသည် ငိုယိုလျက်ရှိသော စံဒေဝီအား မိခင်၏စကားကို နားမထောင်ရကောင်းလောဟု ကြိမ်းမောင်းလျက်ရှိခြင်းကို မြင်ရသည်။ အိပ်ရာမှ လန့်နိုးရာတွင် ကျွန်ုပ်သည် ပြန်၍မအိပ်တော့ပဲ ချက်ချင်းထ၍ စာတစောင်ရေးလေ၏။

အမေကြီးထံပေးစာ

၎င်းစာမှာ အမေကြီးထံသို့ ပေးရန်ဖြစ်လေရာ အဓိပ္ပာယ်မှာ စံဒေဝီအား ချစ်ကြိုက်လာခဲ့သည်မှာ သုံးနှစ်ကျော်မျှ ရှိခဲ့ပြီဖြစ်ကြောင်း၊ စံဒေဝီက မေတ္တာကို တုံ့ပြန်သည်ဟု ထင်မိခဲ့သော်လည်း စုံစမ်းခွင့်မရသောကြောင့် ယနေ့တိုင် အတိအကျ မသိရသေးကြောင်း၊ အရွယ်လည်း ငယ်ကြသေးသဖြင့် ကျောင်းမှထွက်လာပြီးနောက် အလုပ်အကိုင်တခုခု နေထားတကျ ရရှိသောအခါမှ လူငယ်ချင်း တွေ့ခွင့်မရခဲ့လျှင် လူကြီးချင်းစေ့စပ်ယူဖို့ ကြံရွယ်ထားခဲ့ကြောင်း၊ ပတ္တမြားစေတီပွဲတော်မှ အပြန်တွင် အပျိုကြီးကို လွှတ်၍ပြောခိုင်းသည့်အတွက် ဖခင်ကို ကတိုက်ကရိုက် စေလွှတ်ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့နောက် အမေကြီးညာခြင်းကြောင့် အရှက်ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို အကျယ်တဝင့် မရေးသားလိုတော့ပါကြောင်း၊ သို့သော် စံဒေဝီအပေါ်၌ ထားရှိသောမေတ္တာမှာ သူတပါးတို့၏မေတ္တာနှင့် တူမည်မထင်။ အလွန်ဖြူစင်သော မေတ္တာမျိုးဖြစ်သည့်အလျောက် မေတ္တာကို စံဒေဝီက တုံ့ပြန်သည်ဖြစ်စေ မတုံ့ပြန်သည်ဖြစ်စေ (ကျွန်ုပ်ကို ပေလာယျက်ထားပြီး) စံဒေဝီက မကြည်ဖြူသော လူတယောက်ယောက်နှင့် ဇွတ်အဓမ္မ နားချသည့်အလုပ်မျိုးကိုတော့ တောင်းပန်လိုကြောင်း၊ မိမိကိုယ်တိုင် မည်သူနှင့် အကြောင်းပါသည်ဖြစ်စေ၊ စံဒေဝီအဖို့မှာ သူကိုယ်တိုင်မနှစ်မြို့သည့် ယောက်ျားမျိုးနှင့် ပေးစားခံရခြင်းအားဖြင့် စိတ်ဆင်းရဲရသည်ဆိုလျှင် မိမိမှာလည်း တသက်ပတ်လုံး စိတ်ချမ်းသာနိုင်ဖို့ ရှိတော့မည် မဟုတ်ကြောင်း၊ နောက်ဆုံး တောင်းပန်လိုသည်မှာ လူပျိုပေါက်ကလေးမျှသာ ရှိသေး၍ အညွန့်တလူလူ

တစ်သက်တာမှတ်တမ်းများနှင့်အတွေးအခေါ်များ

ဆိုလောက်သူတယောက်အား အရှက်ကွဲအောင်ပြုခဲ့ရာတွင် ခံရသူကိုယ်တိုင်က ကိုယ့်အတွက် အရေးဆိုခြင်းမဟုတ်ပဲ သမီးအတွက်သက်သက် တောင်းပန်ခြင်း ဖစ်သောကြောင့် လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါကြောင်း စံဒေဝီကို နှုတ်ဆက်လိုက်ချင်သော်လည်း အခွင့်အရေးမရှိသောကြောင့် အမေကြီးကိုသာ နှုတ်ဆက်လိုက်ပါကြောင်း စသည်ဖြင့် ပါရှိလေသည်။

ချစ်စရာကောင်းသောဖခင်

စာထည့်လိုက်ပြီးနောက် ရက်သတ္တပတ်ခန့်တွင် ဖခင်ရောက်လာလေ၏။ မျက်နှာမှာ အလွန်ရွှင်လာသည်။ ဖခင်သည် ကျွန်ုပ်အား အပြင်သို့ခေါ်သွား၍ လမ်းလျှောက်ယင်း အောက်ပါ အဖြစ်အပျက်ကို ပြောပြလေသည်။ စံဒေဝီ၏မိခင်ထံမှ ဝက်လက်ရှိ မိခင်ဖခင်တို့ထံသို့ လူတယောက် လွှတ်လိုက်ကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်အား ရန်ကုန်ကောလိပ်ကျောင်းသို့ (မိဘနှစ်ဦးစင်) ပို့ပေးသည်ဖြစ်စေ၊ သို့တည်းမဟုတ် မိတ္ထီလာမြို့ အရေးပိုင်ရုံးတွင် စံဒေဝီ၏မောင်ကြီးက အလုပ်တခု သွင်းပေးသည်ဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်ကြိုက်ရာ ရွေးနိုင်ကြောင်း၊ သဘောတူညီခဲ့လျှင် အလုပ်မှ နှုတ်ထွက်ခဲ့ရန် မှာထားလိုက်ကြောင်း ပြောပြလေ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ အလွန်ဝမ်းသာသည့်အထဲမှာပင် အရှက်ရဘူးခြင်းကို သတိရသည်နှင့် ရုတ်တရက် လက်မခံသေးပဲ မိခင်ဖခင်တို့၏ သဘောထားကို စုံစမ်းလေရာ-

“ငါတို့ကတော့ သဘောကျပါတယ်ကွယ်”

“အမေကော”

“သူကတောင် ပိုပြီး ချစ်နေနှင့်သေးတယ် မောင်ရေ”

“ဟိုတုန်းကအတွက် မရှက်ကြဘူးလား အဖေတို့”

“ဘာဖြစ်သလဲကွယ်၊ အမေကြီးက လွဲပေမယ့် သမီးက ဟိုလူကို ငြင်းဘော်ရလျှင် တော်ရောပေါ့”

ကျွန်ုပ်သည် ကျွန်ုပ်၏ဖခင်အား လူလားမြောက်သောနေ့မှစ၍ နမ်းချင်သောစိတ်မျိုး တကြိမ်တခါမျှ ဖြစ်ခဲ့ဘူးသည်မရှိ။ ဤတကြိမ်မှာမူ ဖက်၍နမ်းလိုက်ချင်သည်။ ဗမာ့ထုံးစံ မဟုတ်သောကြောင့်သာ အောင့်၍ ထားလိုက်ရ၏။ (မိခင်သည် စံဒေဝီအပေါ်၌ သံယောဇဉ်တွယ်ရှာခြင်းကို နောင်တွင်မှ တိုး၍ သိရသည်။)

ကျွန်ုပ်၏ညီ. ဖျင်းမှ

ကျွန်ုပ်သည် အရေးပိုင်ရုံးမှ နှုတ်ထွက်၍ ဖခင်နှင့်အတူ ဝက်လက်သို့ လိုက်ပါသွားပြီးလျှင် ဤတခေါက်တွင် ကျွန်ုပ်နှင့် မိခင်တို့ မန္တလေးသို့ သွားကြ၏။ ကျွန်ုပ်၏နမလည်း ပါသည်။ ဘထွေး၏အိမ်သို့ ရောက်ကြသောအခါ ထိုညဉ့်တွင် မိခင်နှင့်နမတို့သည် စံဒေဝီအိမ်သို့ သွားကြဖို့ အစီအစဉ်ရှိ၏။ အချိန်တန်သောအခါ သားအမိနှစ်ယောက်တို့သည် ထိုအိမ်သို့ သွားကြရာ ကျွန်ုပ်မှာ သေချာပေါက်ကိစ္စ ဖြစ်သောကြောင့် တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိလှသော်လည်း အနည်းငယ် ရောက်ရက်ခတ် ဖြစ်လျက်ရှိ၏။ ၁၅ မိနစ်ခန့် ကြာလတ်သော် ကျွန်ုပ်မှာ ငြိမ်သက်စွာ စောင့်မျှော် မနေနိုင်သဖြင့် စံဒေဝီတို့အိမ်ရှေ့မှ လမ်းလျှောက်သွားရာ ကျွန်ုပ်၏နမနှင့် စံဒေဝီသည် အိမ်ရှေ့ဝင်းထဲ၌ ခုံရည် တခုပေါ်တွင် လမ်းဘက်သို့ မျက်နှာလှည့်ကာ ယှဉ်ထိုင်လျက်ရှိသည်ကို မြင်ရ၏။ လဆန်း ၁၂ ရက် လမင်းသည်လည်း စံဒေဝီနှင့် နမကလေးတို့၏ မျက်နှာများပေါ်သို့ ထင်းထင်းကြီးသာလျက်ရှိရာ ကျွန်ုပ်အား ပြုံးလျက်ကြည့်နေကြသော သူတို့၏ မျက်နှာများကို ထင်ရှားစွာမြင်ရ၏။ မိခင်နှစ်ဦးတို့ ကား အပေါ်ထပ်တွင် ကျွန်ုပ်အကြောင်းကို ပြောလျက်ရှိကြမည်ဟု ကျွန်ုပ်သိနိုင်၏။

အိမ်ကိုကျော်လွန်၍ တပြခန့် လမ်းလျှောက်လာခဲ့ရာတွင် ပြန်းကနဲ အကြံတခုပေါ်လာ၏။ ကျွန်ုပ် သည် စံဒေဝီ၏နှုတ်မှ အဖြေရအောင် မေးလိုသောဆန္ဒကို သတိရ၍ ဤအချိန်သည် အလွန် အခွင့်သာသော အချိန်ကောင်းပေတည်းဟု ဆုံးဖြတ်ကာ လှည့်လာခဲ့၏။ လမ်းခရီး၌ ရွံ့ရှက် တတ်သော ဝါသနာအလျောက် စိတ်ကူးတခု ပေါ်လာပြန်သည်မှာ စံဒေဝီနှင့် နမကလေးထိုင်သော ခုံရည်သို့ ဝင်၍ထိုင်ရလျှင် နမကို ရှက်ဖို့ကောင်းသည်။ သူက အလိုက်သိစွာ ရှောင်ဖယ်ပေးလျှင် တော်ပါ၏။ နမအား ဖယ်ပေးဖို့ ကိုယ်တိုင်ပြောရလျှင် ရှက်စရာကြီးဖြစ်လိမ့်မည်။ သို့သော် မတတ်နိုင်၊ နမကို ရှက်မနေနိုင်တော့ဟု စိတ်တင်းကာ ဆက်လက်လျှောက်လာခဲ့ရာ အနီးသို့ ရောက်ပြန်တော့လည်း နမကိုရှက်ခြင်း၊ စံဒေဝီကိုရွံ့ခြင်းတို့ နှစ်ခုပေါင်းပြီး ကြောက်ဒူးတုန်လာ သည်နှင့် ဝင်းထဲသို့ မဝင်ပဲ ကျော်လွန်လျှောက်သွားလေ၏။ အတန်ကျော်လွန်ပြီးနောက် ပြန်လှည့်လာ ကာ ချိုးဝင်မည် ပြုပြန်တော့လည်း ယခင်အတိုင်းပင် တွန့်နေပြန်သည်နှင့် ဆက်လက်၍ လျှောက်သွားရပြန်၏။

ဤနည်းအတိုင်း သုံးခေါက်တိတိ ကျော်ချည်ပြန်ချည် လုပ်နေရာတွင် ဒူးတုန်ခြင်းမှာ သက်သာရာမရပဲ တိုး၍သာ တုန်လာ၏။ တတိယအခေါက်၌မူ ကိုယ့်ကိုကိုယ် ဆင်ခြေပေး၍ အကြောင်းရှာသည့် အနေဖြင့် အိမ်ပေါ်မှ မိခင်နှစ်ဦး ဆင်းလာခြင်းကိုပင် တောင့်တသကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏။ (ယခုရေးသော အခြင်းအရာများသည် တကယ့်ဟာမဟုတ်ပဲ ဝတ္ထုရေးခြင်းဖြစ်ခဲ့လျှင် သဘာဝကျအောင် မရေးတတ် သော ဝတ္ထုရေးသမားတယောက် ဟူ၍ပင် ကျွန်ုပ်အား စွပ်စွဲကောင်း စွပ်စွဲကြပေလိမ့်မည်။ ဘာကြောင့် ဤမျှလောက် စံဒေဝီကို ရွံ့ရသည် မပြောတတ်ချေ။ ကျွန်ုပ်ဘက်၌ အားလုံးရှိ၍ ရွံ့စရာ ဘာမျှ မရှိကြောင်း သိလျက်နှင့် ဒူးတုန်ရသည်မှာ ‘ငတ်’ ချင်၍ ဖြစ်ရမည်ဟု နောင်တွင် ကျွန်ုပ် ရေရွတ်မိ ဘူးသည်။) နောက်ဆုံးခေါက်၌ နမကလေးက “မောင်ကြီးလား” ဟု လှမ်း၍မေးကာ အားပေးလိုက်

သောအခါမှ ဝင်းထဲသို့ ချိုးဝင်မည်ပြုရာတွင် မိဘနှစ်ပါးတို့ လှေကားမှ ဆင်းတော့မည်ပြုခြင်းကို မြင်သည်နှင့် လှည့်ထွက်လာရပါတော့သည်။ သို့နှင့် စံဒေဝီအား ‘ဦးတက်’ မေးဖို့ ပထမဦးဆုံးနှင့် နောက်ဆုံးအကြိမ် ရရှိသော အခွင့်အရေးမှာ လက်လွတ်သွားခဲ့ရပါလေပြီ။ နောက်ကာလများ၌ ‘မရဲသောလူသည် မိန်းမချောကို ဘယ်တော့မှမရနိုင်’ ဟူသော အင်္ဂလိပ်စကားပုံကို ကျွန်ုပ် မကြာခဏ သတိရမိပါတော့သည်။

ဇာတာတိုက်ခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် အိမ်သို့ ဦးအောင်ပြန်ပြေး၍ မိခင်နှင့်နှမ ပြန်လာမည်ကို စောင့်လျက်ရှိရာ ကျွန်ုပ်ထက် ငယ်ရွယ်သည့် မိန်းမသားကလေးဖြစ်သော နှမက ကျွန်ုပ်အားကြည့်၍ ရယ်သည်တွင် ကျွန်ုပ်မှာ တမျိုးရက်ရပြန်သည်။ ရှက်ရပြန်ပုံကား မိမိ၏ညံ့ဖျင်းခြင်းကို အစမှအဆုံးတိုင် မြင်သွားသည်ဟု ကျွန်ုပ် သိရသောကြောင့်ပေတည်း။ မိခင်ပါလာသောသတင်းမှာ စံဒေဝီ၏အမေကြီးက ‘ဇာတာတိုက်’ လိုပါသည် ဆို၍ ကျွန်ုပ်၏ဇာတာကို ပို့လိုက်ရန် ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်၏မိဘများသည် ဤအလုပ် မျိုးတွင် အယုံအကြည်မရှိသဖြင့် ကျွန်ုပ်၏ဇာတာပင် ဖွဲ့ထားပြီးမရှိသည်နှင့် အသစ်ဖွဲ့၍ ပို့လိုက်ရ သည်။ ဇာတာနှစ်စောင်ကို ငွေဖလားကြီးတွင် ထည့်၍ ပုဏ္ဏားပညာရှိ ဦးကဝိထံသို့ အမေကြီး ကိုယ်တိုင် သွားပြီး တိုက်လေရာ နေရာမကျဟု ဟောလိုက်၏။ စံဒေဝီမှာ ဘီလူးနက္ခတ်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်မှာ လူနက္ခတ်ဖြစ်သည်ဆိုရာ လူနှင့်ဘီလူး မတည့်ဟုဆို၏။ ပေးစားခဲ့လျှင် ဘီလူးက လူကို စားလိမ့်မည်ဆို၏။ ကျွန်ုပ်မှာ ဤအချင်းအရာမျိုးကို မယုံကြည်သည်နှင့် “စားချင် စားပါစေ၊ ခံစရာရှိလျှင် ခံဖို့ အသင့်ရှိပါသည်” ဟု စကားပြန်သော်လည်း အမေကြီးက သူ့သမီး မုဆိုးမဖြစ် မခံနိုင်သည့် အနေမျိုးဖြင့် လှည့်ပတ်ကာ စကားပြန်လာသည်။ ဘုန်းကြီးနှစ်ခါရက် ဖြစ်ရပြန်လေပြီ။

ကြံရာမရလေပြီ

ထိုည၌ ကျွန်ုပ်သည် စံဒေဝီနှင့် နှမကလေးရှိသော ခုံရှည်သို့ ချဉ်းကပ်၍ စံဒေဝီထံမှ စကားတစ်ခု အခိုင်အမာရအောင် တောင်းယူနိုင်ခဲ့ပါမူကား (တောင်းရုံကလေးမျှ တောင်းဝံ့လျှင် ရလိမ့်မည်ဟူ၍ လည်း ယုံကြည်သည်။) မည်သည့် အခြေအနေမျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည်ဖြစ်စေ ကျေနပ်စွာ ရင်ဆိုင်ရဲ ပါ၏။ စကားတစ်ခု ရလိုက်သည်ဆိုကတည်းက ကျွန်ုပ်၏ ရွံ့သောစိတ်သည် (ပယောဂဆရာက ခြေချုပ်လွှတ်လိုက်သော စုန်းကဝေကဲ့သို့) ပျောက်ပြယ်သွားပြီး ပြောရုံ၊ ဆိုရုံ၊ ကြံစည်ရုံ ဖြစ်လာ လိမ့်မည် ထင်ပါသည်။ ယခုသော် စံဒေဝီအပေါ်၌ ဒေါသဖြစ်လောက်သည့် အခြေခံ ရှာမရသဖြင့် ဒေါသစိတ်၏ တင်းမာသော အထောက်အပံ့လည်း မရပဲရှိရကား ဘာလုပ်ရမည်မသိ၊ အတော်

ပျော့ခွေလျက်ရှိ၏။ အမေကြီးအပေါ်၌ ဒေါသစိတ် တချက်တချက် ပေါ်လာခြင်းမှတစ်ပါး စံဒေဝီနှင့် ပတ်သက်၍ လက်ဆုပ်လက်ကိုင် ဘာမျှမရှိခြင်းကြောင့် စိတ်လည်းမဆိုးနိုင်၊ ဘာမျှလည်း မကြံတတ် တော့ချေ။ အပျိုကြီးကို ချဉ်းကပ်မည်ကြံသော်လည်း ၎င်းမှာ အမေကြီး၏ ‘လူ’ ဖြစ်သောကြောင့် မိန်းမကြီးနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်အလုပ်မျိုးဖြင့် ကျွန်ုပ်အား အကူအညီပေးလိမ့်မည် မဟုတ်ကြောင်း သိပြီး ဖြစ်လေသည်။

ဖိ၍ထောင်းခံရခြင်း

မိခင်တို့ကား ဝက်လက်သို့ ပြန်သွားကြလေပြီ။ မိခင်မှာ ဇာတာတိုက်ခြင်း၏ ‘အဟော’ ကိုပင် ကြားမသွားရချေ။ မိဘများအား ပြောပြရန်မှာ ကျွန်ုပ်၏တာဝန် ဖြစ်နေခဲ့လေပြီ။ မည်ကဲ့သို့ ပြောရပါမည်နည်း။ ကျွန်ုပ်၏စိတ်ကို စစ်လိုက်သော် လွဲခြင်းကြောင့် နှမြောမိခြင်းထက် ရှက်ခြင်းက ပိုလျက်ရှိ၏။ အင်္ဂလန်ပြည်၌ အချို့လူငယ်များသည် အလိုမကျသော ကိစ္စတခု ဖြစ်ပေါ်သည့်အခါ သင်္ဘောသားအဖြစ်နှင့် လိုက်ပါသွားပြီး တပြည်တနိုင်ငံသို့ လွင့်ကြသည်ဆိုရာ မြန်မာပြည်၌ ‘ထိုကဲ့သို့လုပ်၍ ဖြစ်နိုင်လျှင် ကောင်းလေစွ’ ဟု အောက်မေ့မိ၏။ ကျွန်ုပ်သည် အရပ်ထဲတွင် မျက်နှာ မဖော်ပဲ အိမ်ထဲ၌ကုပ်ကာ အကြံထုတ်လျက်သာနေ၏။ တနေ့သ၌ ဖခင်၏ဆရာတဆူဟူ၍ ဖော်ပြခဲ့ ဘူးသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ‘စိတ်ပြေလက်ပျောက်’ စကားပြောလျက်ရှိစဉ် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး အား ကျွန်ုပ်က စံဒေဝီအကြောင်းကို တစုံတရာ စကားစပ်ဟပ်ခြင်း မရှိပါပဲလျက် ပြောလိုက်ခြင်းမှာ-

“မင်းတို့လက်ထက်က တယ်ခက်တယ်ကွယ့်၊ စကားတလုံးကို တန်ဖိုးမထားကြဘူး၊ တောင်လိုလို မြောက်လိုလို ယီးတီးယားတားနဲ့ ဟိုအစခွဲ၊ ဒီအစကိုင်၊ နောက်ဆုံးကျတော့ မင်းထက်သာတာ မရလျှင် မင်းနဲ့ ပေးစားလိုက်မှာပဲ” ဟု လွှတ်ကနဲ ပြောလိုက်လေ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ မျက်နှာများ ထူပူရိန်းဖိန်း သွား၏။ ကျွန်ုပ်နားလည်ခြင်းကား တမျိုး၊ သူထင်သည်ကား တမျိုးဖြစ်နေ၏။ ကျွန်ုပ်က ဇာတာကြောင့်ထင်ရာ သူကမူ အမေကြီး ‘ဆန္ဒာဘယာ’ များတိုင်း သမီးကလည်း သဘောတူ လိုက်နာ လျက်ရှိသည်ဟု ထင်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကား ‘လူပါးကြီး’ တယောက်ဖြစ်၍ သူ့အထင် မှန်ချင်မှန်နိုင် သည်ဟု ကျွန်ုပ်စဉ်းစားမိ၏။ မှန်ခြင်းမှားခြင်း အပထား၍ ဖခင်ကိုယ်၌က လေးစားသော (ဖခင်သည် အတော်အတန် ပုဂ္ဂိုလ်များကို လေးစားမှုနည်းသူတဦး ဖြစ်သည်။) ဆရာသမား တဦးတယောက်က ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ အထင်သေးခံရခြင်း (အရူးလုပ်ခံရသည် ထင်ခြင်း) အတွက် ပြောမပြနိုင်အောင် ရှက်လှပါသည်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၌ သမီးပျိုများ ရှိခြင်းအတွက်ကြောင့် သာ၍ရှက်လှသည်။ ကျွန်ုပ်က ဤကဲ့သို့ မဟုတ်ရပါ။ ဇာတာကြောင့် ဖြစ်ရပါသည်ဟု ဖြေရှင်းပြောပြရန်ပင် အလိုမရှိတော့ပဲ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကို ဦးချ၍ နောက်တနေ့တွင် ဝက်လက်သို့ ပြန်သွားပါတော့သည်။

ရွှေဘို၌အလုပ်ရခြင်း

ဝက်လက်သို့ ရောက်သောအခါ မိဘများအား ကျွန်ုပ်၏ဝမ်းတွင်း၌ ‘ဗလုံဆန်’ လျက်ရှိသော အခြင်းအရာကို ဖုံးဖိကာ သင့်လျော်အောင်မျှလောက်သာ ပြောပြပြီးလျှင် ရွှေဘိုမြို့သစ်တောရုံး၌ လခ ၄၀ နှင့် စာရေးအလုပ်ကို အဆင်သင့် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ပါတော့သည်။ မန္တလေးမှ ထွက်လာခဲ့သည့် နောက်တွင် ကျွန်ုပ်သည် စံဒေဝီအကြောင်းကိုလည်း မစဉ်းစား၊ မည်သူ့အားမျှလည်း စပ်၍မပြော၊ (ကျွန်ုပ်၏ နေရပ်ဟောင်းဖြစ်၍ မိတ်ဆွေဟောင်းများလည်း ရှိနေကြသည့်) စံဒေဝီ၏ အရပ်သို့လည်း မသွားပဲ လမ်းဖြတ်လိုက်သည်မှာ ကျွန်ုပ်၏ ပထမအိမ်ထောင် ကျသည်အထိ ဖြစ်ပါသည်။ စံဒေဝီမှာ ကျွန်ုပ် အိမ်ထောင်ကျသောအချိန်၌ အပျိုကြီးအဖြစ်၌ ရှိသေး၏။ ကျွန်ုပ်၏မှတ်တမ်းကို ဤနေရာ၌ ခေတ္တကျော်လွှား၍ စံဒေဝီအကြောင်းကို အပြီးတိုင် လက်စသတ်လိုက်ပါဦးမည်။

ဆွေးမိသော အခြင်းအရာတခု

၁၉၁၉ ခုနှစ် မတ်လတွင် စံဒေဝီမှာ အပျိုကြီးဘဝနှင့်ပင် မန္တလေးမြို့၌ ကွယ်လွန်လေရာ ထိုအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်မှာ ဒုတိယအိမ်ထောင်နှင့် သူရိယတိုက်တွင် မဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာအလုပ်၌ ရှိနေခဲ့လေသည်။ ကွယ်လွန်ကြောင်းကို ဖခင်ထံမှ စာရသောအခါ တကယ်ချစ်ကြိုက်ခဲ့သည့် မိန်းကလေးတယောက် ဖြစ်သည်နှင့်အညီ စိတ်၌ တော်တော်ကြီး ထိခိုက်ပါသည်။ အမှန်မှာ အိမ်ထောင်မကျပဲ အပျိုကြီး ဘဝနှင့် ကွယ်လွန်ခြင်းဖြစ်၍ နှမြောဝမ်းနည်းသောစိတ်ကို လက်ခံမိခြင်းဖြစ်ပါ၏။ အိမ်ထောင် မပြုသော ‘ငယ်ချစ်’ အတွက် လွမ်းဆွတ်ခြင်းမှာ (‘တဘီးလိမ့်’ ပင် ဖြစ်စေဦးတော့) လွမ်းစကောင်း သည်ဟု ကျွန်ုပ်နားလည်ပါသည်။ စံဒေဝီသည် ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ မေတ္တာတုံ့ပြန်ဘူးခြင်း ရှိမရှိ သိရမည့် အခွင့်အရေးမှာ တခါတည်း ‘ဘုတ်ပိတ်’ သွားလေပြီတကားဟု မှတ်ချက်ချလိုက်၏။ သို့ရာတွင် ဤသို့ကား မဟုတ်သေးပဲ နောက်ဆက်တွဲ သတင်းတခု ပေါ်လာရပြန်ပါသေးသည်။

ဖြစ်ကြောင်းငယ်မှ ကုန်စင်

၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်၌ ကျွန်ုပ်သည် သူရိယတိုက်မှထွက်ခဲ့၍ တတိယအကြိမ် အိမ်ထောင်ပြုပြန်ရာ (ယခု လက်ရှိ အိမ်ထောင်ပင်ဖြစ်သည်။) ကျွန်ုပ်တို့လင်မယားသည် ဇနီး၏ဌာနီဖြစ်သော မြတောင်ရွာမှ မိဘများရှိသော မန်ကျည်းတုံရွာသို့ ရောက်လာကြ၏။ ကျွန်ုပ်၏မိခင်သည် တတိယဇနီးကို မြင်လျှင် မြင်ချင်း ကျေနပ်သည့်လက္ခဏာရှိပေရာ ဇနီးကလည်း မိခင်အား ကြင်နာပုံ၍ တဘက်နှင့်တဘက် ရေစက်ပါကြဟန်ရှိသည်ဟု ကျွန်ုပ် အကဲခတ်မိ၏။ တနေ့သ၌ မိခင်အား ကြင်နာသောအမူအရာနှင့်

ပွေ့ချီလိုက်ခြင်းကို မိခင်သည် နှစ်သက်ပုံရ၏။ ထို့နောက် ဇနီးမရှိခိုက်တွင် မိခင်က “မစိုးကို တွေ့ရတာ မင်းခေါ်တဲ့ စံဒေဝီကို အလွမ်းပြေလိုက်တာကွယ်” ဟု ပြော၏။

“ဘာကြောင့်လဲ အမေ”

“သူတို့နှစ်ယောက် ရုပ်ချင်း နဲ့ဆင်တယ်ကွယ်”

“ရုပ်ချင်းဆင်တာကတော့ ထားပါတော့လေ၊ စံဒေဝီကို အလွမ်းပြေတယ်ဆိုတော့ အမေက လွမ်းနေလို့ လား”

“လွမ်းမိတာပေါ့ကွယ်၊ ဒါထက် မင်းကိုငါ မပြောပဲ ဝှက်ထားခဲ့တဲ့ စကားတခု ရှိတယ်ဟေ့၊ ခုမှ ပြောတော့မယ်”

“စံဒေဝီအကြောင်းလား အမေ”

“အေး ဟုတ်တယ်၊ ဟိုလွန်ခဲ့တဲ့ ရှစ်နှစ်လောက်တုန်းက မင်း ငှက်ဖျားဖျားပါလေကော”

“ပထမအိမ်ထောင် မလှမှူးနဲ့တုန်းကလား အမေ”

“ဟုတ်တယ်လေ၊ ဒီတုန်းက မင်းတို့က မင်္ဂလာဈေးနားမှာ နေကြတယ် မဟုတ်လား၊ ငါက ဝက်လက်က မန္တလေးကို လာခိုက်မှာ မင့်စံဒေဝီက ငါ့တည်းအိမ်ကိုလာပြီး ငိုရှာတယ်ကွယ်” (တည်းအိမ်မှာ နှမ၏အိမ်ဖြစ်သည်)

“ဘာတွေများ ပြောသွားသေးသလဲ အမေ”

“ဟိုတုန်းက မင်းဖျားတာကို သူကြားပါတယ်တဲ့၊ ဆေးရုံတောင် လာကြည့်ဖို့ စိတ်ကူးပါတယ်တဲ့၊ အဖော်ရှာမရလို့ မသွားဖြစ်ဘူးတဲ့”

“သည့်ပြင်ကော ဘာများပြောသေးသလဲ အမေ”

“သူကလဲ မင့်အတိုင်းပဲ၊ ရှက်တတ်တယ်၊ ဘာမှတော့ မပြောဘူး၊ မျက်ရည်တောက်တောက်ကျတာပဲ၊ မင့်နှမကိုတော့ ဖက်သွားရှာသေးတယ်”

“ဒီအကြောင်းတွေကို ဘာကြောင့် ကျွန်တော့်ကို မပြောတာလဲ အမေ”

တစ်သက်တာမှတ်တမ်းများနှင့်အတွေးအခေါ်များ

“ငါကတော့ ပြောချင်ပါရဲ့။ သူမသေခင်က ပြောလိုက်လျှင် မင်းက ကိုးရိုးကားရား လုပ်ကုန်မှာမြင်လို့ မပြောပဲ ဖုံးထားခဲ့တာပဲ”

“ဖြစ်ချင်ရာ ဖြစ်ပေါ့ အမေရယ်၊ သူ့အမေကြီးကို ဝှလုပ်လိုက်ရလျှင် ကျွန်တော်ကျေနပ်တာပေါ့”

“ငါလဲ ကြိုက်တာပဲ၊ ဒါပေမယ့် မလှမှူးက ရှိသေးတာကိုး သားရယ်၊ မင်းက လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဆိုလျှင် ဟုတ်သားပေါ့”

ရှင်းလင်းချက်

အထက်ပါ အခြင်းအရာများ ဖြစ်ပေါ်လာရပုံမှာ ဤသို့တည်း။ ၁၉၁၀ ပြည့်နှစ်၌ ကျွန်ုပ် ပထမ အိမ်ထောင်ကျ၍ ၁၉၁၂ ခုနှစ်တွင် ငှက်ဖျား အကြီးအကျယ် ဖျားလေရာ ငှက်ဖျားပျောက်သောအခါတွင် ကျွန်ုပ်၏စိတ်သည် နောက်တောက်တောက်ဖြစ်ခဲ့၏။ (အကြီးအကျယ် ဖျားနာသူတို့သည် ရောဂါ ပျောက်သောအခါတွင် ထိုကဲ့သို့ဖြစ်သူများလည်း ရှိသည်ဟု ကျွန်ုပ်ကြားဘူး၏။) ကျွန်ုပ် စိတ်နောက် ပုံကား ဆိုးဆိုးရွားရွားမဟုတ်၊ ဝတ်သစ်စားသစ်များဝတ်၍ လမ်းလျှောက်ခြင်း၊ လေပန်းခြင်း၊ ငါလုပ်လျှင် ဘာမဆိုဖြစ်နိုင်သည်ဟု အထင်ကြီးမိခြင်းတို့ ဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်သည် အဖျားပျောက်၍ ဆေးရုံမှ ဆင်းလာသောအခါတွင် အဝတ်အစားအမျိုးမျိုး လဲလှယ်၍ ရွှေမျက်မှန် တပ်ကာ တုတ်ကောက်နှင့် လမ်းလျှောက်၏။ စံဒေဝီတို့၏ အိမ်ရှေ့ကို (သူနှင့် လွဲကတည်းက) ရှောင်ကွင်းလာခဲ့ရာ ထိုအခါကမူ စိတ်ဖောက်ပြန်သည့်အလျောက် အရှက်အကြောက် မရှိတော့ပဲ တွင်တွင်ကြီး လမ်းလျှောက်၍ စံဒေဝီနှင့် တခါတရံ မျက်နှာချင်းဆိုင် တွေ့ရသောအခါတွင် ပြုံး၍ ပြခဲ့သေး၏။ ဤအပြုအမူများကို မြင်ရသော စံဒေဝီသည် ကျွန်ုပ်၏ စိတ်ဖောက်ပြန်ခြင်းကို မရိပ်မိ သည်နှင့် တဖန်လာ၍ ပိုးပြန်သည်ထင်သောကြောင့် ငုပ်နေသော ကြင်နာစိတ် ပြန်ပေါ်ကာ မိခင်ထံသို့ လာခြင်း ဖြစ်တန်ရာချေသည်။

တရေးရေးပေါ်လာခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် မိခင်၏စကားကို ကြားရသောအခါတွင်မှ စံဒေဝီ၏ သဘောထားနှင့်ပတ်သက်၍ သံသယ ကင်းရှင်းသည့်အလျောက် အောက်ပါ အဖြစ်အပျက်ကလေးများသည် စိတ်ထဲတွင် တရေးရေး ပေါ်လာ တော့သည်။ ပတ္တမြားစေတီဘုရားပွဲတွင် စံဒေဝီတို့အုပ်စုက ဇရပ်သို့ အလျင်ရောက်နှင့်၍ ထမင်းစား နေခိုက်တွင် ကျွန်ုပ်တို့လူစု ရောက်လာကြ၍ ကျွန်ုပ်၏အသံကို ကြားရသည်နှင့် တပြိုင်နက်

ထမင်းပွဲတွင် အမေကြီးနှင့် အပျိုကြီးတို့၏ အကြားမှ ကတ်ကတ်သတ်သတ် ချောင်းကြည့်၍ ကျွန်ုပ်နှင့် မျက်လုံးချင်းတိုက်ဆိုင်မိခြင်း၊ ပဆစ်ဝိုင်း၌ စံဒေဝီက ကြွေပစ်၍ ‘အစိတ်’ ကျခြင်းကို ကျွန်ုပ်က မမြင်လိုက်ရသဖြင့် ပန်းကန်ထဲသို့ လက်နှိုက်လိုက်မိရာ ဆက်လက်၍ပစ်မည်ဟု ကြွေကို နှိုက်နေသော စံဒေဝီ၏လက်ကို ဆုပ်ကိုင်မိသဖြင့် လူကြီးတွေက ရယ်ကြသော်လည်း စံဒေဝီ ရှက်ဟန်မရှိပဲ ချစ်စရာကောင်းသော မျက်နှာထားမျိုးနှင့် ကျွန်ုပ်အား ပြုံးလျက်ကြည့်ခြင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ အိမ်ရှေ့မှ စံဒေဝီ လမ်းလျှောက်သွားစဉ် အိမ်ပေါ်မှ ဆင်းလာသော ကျွန်ုပ်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် ကြည့်လိုက်ကြရာ အုတ်ကျိုးအုပ်ပဲများ ခင်းထားသဖြင့် ဇလုံးဇေဖြစ်နေသော လမ်းဖြစ်၍ စံဒေဝီ ခလုတ်တိုက်မိခြင်း၊ စံဒေဝီတို့၏ အိမ်ရှေ့သို့ ကျွန်ုပ် လမ်းလျှောက်သွားစဉ် စံဒေဝီသည် ထိန်းကျောင်းလျက်ရှိသော တူကလေးကို မြေကြီးပေါ်တွင် ချထားယင်း ငုံ့လျက်ရှိရာမှ ကျွန်ုပ်ကို မြင်သည်နှင့် မျက်လုံးချင်းဆုံမိကြရာတွင် သူ၏ဆွဲကြိုးသည် တူကလေး၏ ဆွဲကြိုးမှ လော့ကတ်သီးနှင့် ငြိသွားသဖြင့် အတော်ဖြုတ်ယူရဘူးခြင်း စသော အခြင်းအရာများသည် မျက်စိထဲတွင် တစ်ပုံပြန်၍ ပေါ်လာပါတော့သည်။ ဤအဖြစ်အပျက်များသည် တစ်ခုစီအနေဖြင့် အဓိပ္ပာယ် ထင်ရှားကောင်းမှ ထင်ရှားမည် ဖြစ်သော်လည်း အားလုံးစုပေါင်းလိုက်သော အခါ၌မူကား ကျွန်ုပ်အား ချစ်ကြိုက်သည်ဟု ထင်ခဲ့ခြင်းသည် အထင်ကြီးခြင်းမဟုတ်ဟု ယူဆနိုင်ကြပေလိမ့်မည် ထင်၏။ သို့နှင့်လည်း ကျွန်ုပ်သည် ဤအဖြစ်အပျက်ကလေးများကို မြှုပ်ထား၍ မိခင်၏စကားကို ကြားရသောအခါမှ ကျွန်ုပ်၏အထင်ကို အတည်ပြုသောအနေဖြင့် ဖော်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အကြီးဆုံးသော ‘ဆူး’ ကြီး ပေါက်ခြင်း

စံဒေဝီအကြောင်းကို ဤနေရာတွင် ဇာတ်သိမ်းပြီးနောက် ၁၉၀၉ ခုနှစ်တွင် စံဒေဝီကို လက်လျှော့လိုက် သည့် အချိန်အပိုင်းအခြားသို့ ပြန်၍ ကောက်ရပေဦးမည်။ စံဒေဝီအဖြစ်အပျက်သည် ကျွန်ုပ်၏ သဘာဝတွင် အကြီးဆုံးသော ‘ဆူး’ ကြီးတချောင်း ပေါ်ပေါက်စေသည်ဖြစ်၍ လူသားကို ချစ်ခင် ကြင်နာတတ်သည့် စိတ်ထားမျိုး အတော်ကြီး လျော့နည်းဆုတ်ယုတ်သွားခဲ့ပါလေပြီ။ ချစ်ခင်သော မိတ်ဆွေတယောက်တလေမျှ ဤဌာန ထိုဌာန စသည်များတွင် ကြုံတွေ့ရ၍ အပြန်အလှန် ကြင်နာခြင်း ရှိကြသော်လည်း လူသားသောင်းပြောင်း အနေဖြင့်မူကား အထင်ကြီးမှု မရှိတော့ပဲ လူအများနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်းထက် တကိုယ်တည်းနေရသောအဖြစ်ကို ပိုမိုနှစ်သက်လာခဲ့လေပြီ။ နဂိုရုံ ကတည်းက တကိုယ်တည်းနေချင်တတ်သည့် ‘ဉာဉ်’ ကလေး ပါလာခဲ့သည့်အထဲတွင် (Introvert Type) အထက်ပါ အဆင်မပြေမှုနှင့် ကြုံလိုက်ရသောအခါ၌ ‘လူတွေဟာ အလကားပါပဲ၊ တယောက်တည်းနေခြင်းက ကောင်းပါသေးသည်’ ဟူသော အယူအဆသည် တိုး၍တိုး၍ ဖြစ်ပေါ် လာပြီး သာ၍သာ၍ သဘောကျလာ၏။ သို့ဖြစ်၍ ရွှေဘိုမြို့ သစ်တောရုံး၌ စာရေးလုပ်စဉ် ယခင်တခေါက် အရေးပိုင်ရုံး၌ လုပ်ကိုင်စဉ်ကလောက်မျှ အသိအကျွမ်း မရှာတော့ပဲ စာအုပ်ကိုသာ

အဖော်ပြုပါတော့သည်။ အသိမိတ်ဆွေပေါများအောင် လုပ်ပေးနိုင်သည့် ဘထွေးနှစ်ယောက်တို့၏ နေအိမ်သို့ပင် တခေါက်တလေမျှလောက်သာ ရောက်ပါတော့သည်။

ကြီးပွားချင်စိတ် ကုန်ခမ်းပုံ

အကယ်၍ စံဒေဝီသည် ရာထူးရှိသောလူတယောက်၊ သို့မဟုတ် ပိုက်ဆံရှိသော ယောက်ျား တယောက်နှင့် လက်ထပ်သည်ဆိုပါက ကျွန်ုပ်သည် ဘထွေးနှစ်ယောက်ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ လက်လှမ်းမှီသလောက် တတ်နိုင်သမျှ အမြင့်ဆုံးအဆင့်အတန်း မိန်းကလေးတယောက်ယောက်ကို ရနိုင်ရန် အားကျမခံ ဂုဏ်တု ဂုဏ်ပြိုင် သဘောမျိုးနှင့် ကြိုးစားကောင်း ကြိုးစားမိလိမ့်မည် ထင်သည်။ ယခုမှာမူ (သူတို့အဆိုအတိုင်း) နက္ခတ်ချင်း မတိုက်ဆိုင်၍ လွဲကြရာတွင် သူ့ကိုယ်တိုင် မှာလည်း အိမ်ထောင်ပြုသည်ဟု မကြားရသောကြောင့် ထိုကဲ့သို့ ကြိုးစားဖို့မလိုပဲ ဖြစ်နေ၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ စိတ်ထားနှင့်ပတ်သက်၍ ကြီးစွာသော ပြောင်းလဲချက်တခု ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပုံမှာ ယခင်ကမူ ငါသည် စံဒေဝီကို သူတပါးသားမယားထက် အောက်မကျစေပဲ ဆင်ပြင်နိုင်စေရန် ရာထူးဌာနန္တရ တိုးတက်အောင် ကြိုးစားရမည်ဟူသော စိတ်အကြံအစည်မျိုး ရှိခဲ့ရာ ယခုမှာမူကား ကြီးပွားတိုးတက်ရေးအတွက် လုံးဝ သတိမရသလောက် ဖြစ်ခဲ့ရလေပြီ။ လူပျိုကလေးဘဝ လှချင် ပချင် ဝတ်ချင် စားချင် စိတ်မျိုးလည်း ကွယ်ပျောက်သလောက် ဖြစ်နေ၏။ ထိုစဉ်က ရွှေဘိုမြို့ထဲတွင် ဖွင့်သည့် အရပ်ထိတခုတွင် ကျွန်ုပ်သည် ဇာတ်ထုပ်သုံးထုပ်ပါသည့် ဇာတ်စက်တခု ထိပေါက်ရာ (၃၀ဝိ လောက်တန်၍ ငွေတန်ဖိုးရှိသောခေတ် ဖြစ်သောကြောင့် တော်တော် ဝယ်လောက် ချမ်းလောက်သည်။) ၎င်းဇာတ်စက်ကို ရောင်းပြီး အဝတ်အစားနှင့် အသုံးအဆောင်များ ဝယ်မည်ဟု စိတ်ကူးပြီးမှ စီးပွား အခြေယိုင်သဖြင့် မန္တလေးသို့ တဖန်ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်လျက်ရှိသည့် မိဘများထံသို့ ပို့လိုက်ပါသည်။ ဤသည်မှာ ငွေရေးနှင့်ပတ်သက်၍ မိဘများအတွက် ကျွန်ုပ်အများဆုံး စွန့်စားထောက်ပံ့လိုက် ရဘူးခြင်းပင် ဖြစ်ပါ၏။ (မိဘများ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြသော ရပ်ကွက်မှာ စံဒေဝီတို့နှင့် အတူနေသော ယခင်ရပ်ကွက်မဟုတ်။ မိခင်၏ အစ်မဝမ်းကွဲတယောက်နေသည့် ဓားတန်းရပ်ကွက် ဖြစ်၏။) ကျွန်ုပ်သည် မိဘများနှင့် နမကလေး ညီကလေးများ အပေါ်တွင် ကြင်နာစိတ် ကင်းမဲ့သူ တယောက် မဟုတ်သော်လည်း စံဒေဝီနှင့် လွဲရသည်တွင် လူ့ဘဝကို တော်တော်ကြီး စိတ်ပျက်သွားပြီး ဘာကိုမျှ ဂရုမစိုက်ချင်တော့ပဲ မထီတရီ ဖြစ်လာခဲ့ခြင်းကြောင့် ဝတ္တရားပျက်ကွက်မှု များလှပါသည်။ စံဒေဝီနှင့် အကြောင်းပါရလျှင် လူ့ဘဝကို ကျေနပ်ပြီး ယခုထက် ဝတ္တရားသိသော သားကောင်း တယောက် ဖြစ်လာလိမ့်မည်ဟု ထင်မိပါသည်။ (သို့သော် ဤသည်မှာ အထင်မျှသာဖြစ်ပါ၏။)

မိဘများ၏ အကြံအစည်

၁၉၁၀ ပြည့်နှစ် နှစ်ဦးလောက်တွင် မိခင်သည် ကျွန်ုပ်အတွက် အစီအစဉ်တခု ရှိသည်ဆိုကာ အလုပ်မှ နှုတ်ထွက်ခဲ့ရန် မှာထားသဖြင့် မန္တလေးသို့ ရောက်လာခဲ့၏။ မိခင်တို့ကား ဓားတန်းရပ်တွင် အစီမံတော်သူ ရေတော်ခင်လေး၏ တိုက်၌ နေထိုင်လျက်ရှိကြ၏။ မိခင်နှင့် ကြီးတော်တို့၏ အစီအစဉ် ကား ဤသို့တည်း။ (ကျွန်ုပ်၏ ကြီးတော်မှာ ရေနံချောင်းမြို့တွင် ရေနံတွင်း အမြောက်အမြားရှိခဲ့၍ ၎င်းတို့ကို ဘီအိုစီကုမ္ပဏီသို့ ရောင်းချခြင်းအားဖြင့် ကြွယ်ဝသူတယောက် ဖြစ်လာ၏။) ကြီးတော် သည် အိမ်ရှေ့မင်း၏သမီးတော် မင်းသမီးတယောက်နှင့် ညီအစ်မအရင်းတမျှ ချင်ခင်လာခဲ့ကြ၍ အတူတကွ နေထိုင်လျက်ရှိရာ ၎င်းတို့၏စိတ်ကူးမှာ ကျွန်ုပ်အား ဆွေတော်မျိုးတော် (မင်းသမီး ကလေး) တယောက်နှင့် ပေးစားရန်၊ ထို့နောက် ကြီးတော်၏သူငယ်ချင်း မင်းသမီးမှာ မင်းပေါက် စိုးပေါက်ဖြစ်၍ မြန်မာပြည် အတွင်းဝန်ချုပ်ကြီးထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီး ကျွန်ုပ်အား မြို့အုပ်ခန့်မှီ တောင်းခံရန် ဖြစ်လေရာ (ထိုခေတ်၌ ဤအကြံသည် စိတ်ကူးယဉ်ခြင်းသက်သက်မဟုတ်၊ ကျွန်ုပ်နှင့် ကျောင်းနေဘက် သူငယ်ချင်းတယောက်မှာ ဥတန်းပင် မအောင်ပဲ ဤနည်းဖြင့် မြို့အုပ်ဖြစ်ခြင်းကို မြင်ဘူးပါသည်။) ကြီးတော်နှင့် မင်းသမီးသည် ကျွန်ုပ်အား ၎င်းအကြံအစဉ်ကို ဖိ၍ပြောကြရာ မိခင်ဖခင်တို့ကလည်း သဘောတူကြ၏။ နောက်ဆုံး၌ ကျွန်ုပ်က “ကြည့်ပါရစေ” ဟု ပြောသည်နှင့် ကြီးတော်နှင့် မင်းသမီးသည် ကျွန်ုပ်အား ၎င်းအိမ်ပေါ်သို့ ခေါ်သွားကြလေ၏။

ကျွန်ုပ်၏ ဝါသနာတခု

ကျွန်ုပ်၏စိတ်ကူး၌ မင်းသမီးဟူသည်မှာ အနည်းဆုံး သနားကမားရှိလိမ့်မည်ဟု ထင်ထား၏။ ထိုကဲ့သို့ကား မတွေ့ရချေ။ ရုပ်အဆင်းကို ထားပါဦး။ ဖီးလိမ်းပြင်ဆင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ သူ့ခေတ်နှင့်သူ ရှေ့ဆုံးမှပြေးလျက်ရှိသော စံဒေဝီအား မျက်စိကျလာခဲ့သော ကျွန်ုပ်မှာ ‘ဒေါင်းတိ မောင်းတိ’ နှင့် တော်သလိုဝတ်ဆင်ထားသော မိန်းကလေးကို မြင်ရသောအခါ၌ မည်သို့မျှ မထိခိုက်ပဲ ရှိနေ၏။ အခြားတချက်မှာလည်း ကျွန်ုပ်ကိုယ်၌ကသာ ခပ်ရိုးရိုးနှင့် ဝတ်ပုံခပ်ရိုးရိုး ရှိနေသည်။ မျက်စိ ကျတော့ ထိပ်တန်းမှ ကျတတ်ချင်သည်ဖြစ်ရာ မိန်းကလေးကလည်း ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ စိတ်ဝင်စားသည့် အမူအရာ မတွေ့ရချေ။ အကယ်၍ သူ့ဘက်က စိတ်ဝင်စားမှုတွေ့ရလျှင် ကျွန်ုပ်ဘက်ကလည်း ပြောင်းလဲခြင်း ရှိကောင်းရှိပေမည်။ စံဒေဝီကို ကျွန်ုပ်စွဲခဲ့ခြင်းမှာ အခြားသောအကြောင်းများထက် ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ စိတ်ဝင်စားမှုရှိခြင်းကို လွန်ပွဲမှစ၍ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားစွာဖော်ပြသောကြောင့် ဖြစ်၏။ မိန်းကလေးတယောက်သည် မိုးပျံအောင် လှချင်လှစေ၊ ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ စိတ်ဝင်စားခြင်း ရှိသည်ကို မတွေ့ရလျှင် ကျွန်ုပ် စွဲမက်လိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။ တဖန် ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ ရိုးသားစွာ စိတ်ဝင်စားခြင်းရှိသည်ကို ကျွန်ုပ် တွေ့ရသောအခါတွင်လည်း ကျွန်ုပ်ကတုံ့ပြန်၍ စိတ်ဝင်စားခြင်း ရှိလာတတ်ပါသည်။ ဤသည်ကား ကျွန်ုပ်၏ အသက်တာတလျှောက်လုံး ဝါသနာပေတည်း။ ယောက်ျားဖြစ်စေ၊ မိန်းမဖြစ်စေ၊ လူကြီးဖြစ်စေ၊ လူငယ်ဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်သည် ဤအတိုင်းပင် သဘောထားတတ်၏။ ဤသို့ပြုရမည်ဟု တမင်တကာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲထားခြင်း မဟုတ်၊ ကျွန်ုပ်၏

ပင်ကိုယ်သဘာဝ (Spontaneous Reaction) ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ စိတ်ဝင်စားပုံမရသော မိန်းကလေးတယောက်အား ချစ်ကြိုက်လာအောင် လူပျိုလှည့်ဖို့သော်လည်းကောင်း၊ စိတ်မဝင်စားသော လူကြီးတဦးတယောက်ထံမှ တစ်စုံတစ်ခုရလိုသည်နှင့် မျက်နှာချိုသွေးဖို့သော်လည်းကောင်း လုပ်လည်း မလုပ်ခဲ။ ဘယ်တော့မှလည်း လုပ်လိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။ ဤသည်မှာ မာနဟုခေါ်ကြလျှင် မိခင်ထံမှ အမွေဆက်ခံရခြင်းဖြစ်၍ ဘာမှမရချင်လည်းရှိစေ၊ ဤအတွက်ကြောင့် ဝမ်းနည်းလိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။ ကြီးတော်နှင့် မင်းသမီးသည် ကျွန်ုပ်နှင့် မင်းသမီးလေး၏ အကဲကို ရိပ်မိကြ၍ အခြားတယောက်နှင့် စမ်းကြည့်ကြသေး၏။ ဤတယောက်မှာ ပိုးကုန်သည်ဖြစ်၍ သနားကမားရှိပါ၏။ သို့ရာတွင် စံဒေဝီ ၏ ရုပ်ရည်ကို မမှီပဲလျက် မိုးအောက်သို့ လျှော့၍မကြည့်တတ်သည့် မာနမျိုး ရှိခြင်းကို ကျွန်ုပ် ရိပ်မိသည်နှင့် နောက်ဆုတ်လိုက်ပါတော့သည်။ ကြီးတော်ကမူ ကျွန်ုပ်၏ မိခင်အား “မင့်သားက သူ့ဟာကလွဲလျှင် ဖွဲ့နဲ့ဆန်ကွဲ ထင်ပါရဲ့ ညီမရယ်” ဟု ပြောဘူးလေသည်။

အထင်ကြီးခံရခြင်း

၁၉၁၀ ပြည့်နှစ် နှစ်လည်လောက်တွင် ကျွန်ုပ်သည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးမင်းကြီးရုံးတွင် လခ ၅၀၊ ၅၅၊ ၇၅ စာရေးအလုပ်ကို ရရှိ၏။ ဤရုံးမှာ မန္တလေးမြို့၌ အခြားသာရုံးများနှင့်မတူပဲ ၉ တန်းအောင်သော စာရေး အများဆုံးရှိသော ရုံးဖြစ်၍ အင်္ဂလိပ်စာပညာ အဆင့်အတန်းမြင့်မားသော လူများချည်း တွေ့ရ၏။ အခြားရုံးကြီးများမှ စာရေးများသည် ‘အောက်ဆိုက်’ ရကြသောကြောင့် အစိုးရလခကို လျှော့ထားဟန်တူပေရာ ဤရုံး၌မူကား ကျွန်ုပ်သည် လစာအငယ်ဆုံးဖြစ်၍ ၃၀ဝိ အထိရသော စာရေးကြီးများပင် ရှိလေသည်။ ဤရုံးကြီးမှာ ရွှေဘိုရုံးများကဲ့သို့ အင်္ဂလိပ်စာ မတောက်တခေါက် ရေးတတ်ရုံမကပဲ တော်တော် သားသားနားနားရေးတတ်သည့် စာရေးများရှိကြ၍ အင်္ဂလိပ်စာ ဝါသနာပါသော ကျွန်ုပ်အဖို့ စိတ်ဝင်စားမှုရှိလှသည်။ ကျွန်ုပ်မှာ လက်နှိပ်စက်စာရေးကလေး တယောက်မျှသာ ဖြစ်သော်လည်း အလွန်ဖတ်ရခက်သော အိုင်စီအက်စ်အရာရှိကြီးများ၏ ‘သေ့’ လက်ရေးကို ဖတ်နိုင်၍ မှန်ကန်စွာ စက်နှိပ်ကူးယူနိုင်ခြင်းအတွက်ကြောင့် မကြာမီ နာမည်ကလေး ထွက်လာ၏။ တနေ့သ၌ ထိန်ပါတ်များအကြောင်းကို ရုံးအုပ်နှင့်တကွ စာရေးအားလုံး ပိုင်းဖွဲ့ကာ ဆွေးနွေးလျက်ရှိကြစဉ် (ထိုခေတ်၌ ရန်ကုန်ကြေးနန်းထိ ရှိသည်။) အင်္ဂလိပ်ကပြား ရုံးအုပ်စာရေးကြီး က “၁၁၁၁၁ (တစ်ခြောက်လုံး) သို့မဟုတ် ၂၂၂၂၂ (နှစ်ခြောက်လုံး) မှစ၍ ဂဏန်းထပ်သော ထိလက်မှတ်မျိုးသည် အခြားသောနပါတ်များထက် ပေါက်ဖို့ခဲယဉ်းသည် ” ဟု ပြောရာ ကျွန်ုပ်က “အတူတူပင်ဖြစ်သည်” ဟု ပြော၏။ အခြားစာရေးများလည်း ဝင်မစွက်ကြပဲ နားထောင်လျက် ရှိ၏။ ရုံးအုပ်က ဆင်ခြေဆင်လက် အကြောင်းပြ၍ ကျွန်ုပ်ကလည်း (Law of Probability) ဖြစ်တန် ရာသော လက္ခဏာ ဥပဒေစည်းကမ်းအရ တွက်၍ပြ၏။ နောက်ဆုံး၌ ကျွန်ုပ်က နှုတ်ဖြင့်ပြောရခြင်းကို အားမရသည်နှင့် အင်္ဂလိပ်လို စာဖြင့် ရေးသားတင်ပြ၏။ ရုံးသားအားလုံးသည် ကျွန်ုပ်၏ ဖြေလွှာကို ပိုင်းဝန်းနားထောင်ကြရာ အတော်ကျေနပ်ကြ၍ ရုံးအုပ်ကိုယ်တိုင်ကလည်း “Theory စာလိုတော့

ဟုတ်သည်။ လက်တွေ့တော့ တမျိုးဖြစ်သည်” ဟု ပြောပြန်၏။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်က “ဤကိစ္စမျိုး၌ စာလိုဟုတ်လျှင် လက်တွေ့လည်း မှန်ရမည်” ဟု ထပ်ဆင့်တင်ပြပြန်ရာ စားရေးအားလုံး ကျေနပ်ကြ၍ ရုံးအုပ်ကိုယ်တိုင်လည်း အရှုံးပေးသွားသည်။ ဤတွင် ရုံးအုပ်နှင့်တကွ ရုံးသားအားလုံးသည် ကျွန်ုပ်၏ ဗဟုသုတကိုလည်းကောင်း၊ ကျိုးကြောင်းဆင်ခြင်တတ်သော ဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ အင်္ဂလိပ်လို အရေးအသားကိုလည်းကောင်း၊ အထင်ကြီးသွားကြ၏။ ဤရုံးသားများသည် ရွှေဘိုရုံးသားများထက် အရာရာတွင် အဆင့်အတန်း မြင့်ကြပါပေသည်ဟု ကျွန်ုပ်ကျေနပ်မိပါသည်။ တနစ်ခန့်ကြာသော် လခ ၆ဝိ၊ ၅၊ ၈ဝိ ရသော စာရေးနေရာ လစ်လပ်၍ (ရုံးအုပ်၏ ထောက်ခံချက်အရ) ကျွန်ုပ်အား ခန့်ထားလေရာ တနေ့သ၌ ယခင်စာရေးလုပ်သွားခဲ့သည့် အမှားတခုမှာ ကျွန်ုပ်အပေါ်သို့ အမှုပတ်၍ မင်းကြီး၏ ထုချေလွှာတောင်းခြင်း ခံရ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ကျွန်ုပ်လက်ထက်၌ အမှားမဟုတ်ပဲ အမှားဟောင်းတခု ဖြစ်ခြင်းကို ရေလည်ရှင်းလင်းစွာ ထုချေလွှာရေး၍ တင်လိုက်ရာ မင်းကြီးက ‘ကျေနပ်ဖွယ် ရေးထားသော ထုချေချက်ဖြစ်သည်’ ဟု မှတ်ချက်ချလိုက်လေသည်။ နောက်များကြာမီ ရုံးအုပ်ကြီးက “ဟေ့ ဖေသိန်း၊ မင်းကို မင်းကြီးက တော်တော်သဘောကျသွားတယ်၊ ကြိုးစားလုပ်၊ မင်း တက်လမ်း ရှိတယ်” ဟု ခေါ်၍ ပြောပါပေသည်။

လူပျိုကြီး ဖြစ်ထိုက်ပါလျက်

ကျွန်ုပ်၏ ချစ်ရေးပြဿနာကို ပြန်ပြောင်းဆင်ခြင်လိုက်ရာတွင် ကျွန်ုပ်သည် စံဒေဝီကို ချစ်ကြိုက်ခြင်း နှင့် တူညီသော မေတ္တာမျိုးရှိသည့် မိန်းကလေးကိုမှ လက်ထပ်ယူမည်ဆိုပါက ဤတသက်တွင် လူပျိုကြီးအဖြစ်နှင့်ပင် ဘဝတုံးဖို့ ရှိပေလိမ့်မည်။ အကြောင်းပါခဲ့သည့် အိမ်ထောင် သုံးဆက်လုံးအား လည်းကောင်း၊ အကြောင်းမပါသည့် အချို့ မိန်းမများအားလည်းကောင်း စံဒေဝီကို ချစ်ကြိုက်ခဲ့ခြင်း နှင့် တူညီသော မေတ္တာမျိုးမူကား တသက်တာတွင် တဦးတယောက်မျှ မကြုံခဲ့ဘူးပေ။ အခြား မိန်းမများကိုမူ ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက် သဘောကျခြင်း၊ ကိုယ်ဟန်အမူအရာကို ကြိုက်ခြင်း၊ ပြောပုံ ဆိုပုံကို နှစ်သက်ခြင်း စသည်ဖြင့် ရှိခဲ့ဘူးရာ စံဒေဝီကိုမူ (အခြားသော ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်း များလည်း လူချီးမွမ်းခံရစေကာမူ) မျက်လုံးသက်သက်ကိုသာ ကျွန်ုပ် အထူးနှစ်သက်ခဲ့၏။ ပထမ အိမ်ထောင်၏ မျက်လုံးများမှာ စင်စစ်အားဖြင့် စံဒေဝီ၏ မျက်လုံးများထက် လှပါ၏။ ကျွန်ုပ်လည်း သိပါ၏။ သို့ရာတွင် စံဒေဝီ၏ ကြည့်ပုံကြည့်နည်းမျိုး မဟုတ်သောကြောင့် စွဲမက်ရာ၌ မမီနိုင်ပါ။ စံဒေဝီကို တကိုယ်လုံးမရလျှင်နေစေ၊ သူ၏မျက်လုံးနှစ်လုံးကို အရှင်လိုက်ရထား၍ မှန်သော တကလေးထဲတွင် ထည့်ထားပြီး ကြည့်ချင်သောအခါ၌ ကြည့်နေရမည်ဆိုပါက တသက်လုံး အိမ်ထောင် မပြုပဲ နေနိုင်လိမ့်မည်ဟု ထင်မိပါသည်။ ဤမျှလောက်စွဲမက်လျှင် အဘယ်ကြောင့် စံဒေဝီ အိမ်ထောင် မပြုမီ မိမိက မယားယူရပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရာရှိ၏။ စံဒေဝီမှာ သူ့ခေတ်တွင် စပ်သူဟပ်သူ သတင်းများသည် ကျွန်ုပ်ထံသို့ နားမဆံ့အောင် ရောက်လျက်ရှိသောကြောင့် ကျွန်ုပ်၌ အတွေးတခု ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အကယ်၍ သူလင်ယူပြီး ငါမယားမယူသေးလျှင် ‘ဖိုးကျန်ရစ်’ ဟု ခေါ်ကြလိမ့်မည်

ဆိုကာ အိမ်ထောင်ဖက်ရှာဖို့ အလောသုံးဆယ် အကြံဖြစ်လာပါတော့သည်။ အချို့လူများကား ကိစ္စမရှိ၊ ကျွန်ုပ်မှာမူ နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် ရပ်သိ ရွာသိ ကျော်ကြားပြီးမှ လွဲချော်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ‘စောင့်မျှော်တုန်း ရှိသေးသည်’ ဟု အရပ်ထဲက ပြောကြမည်ကို သေမတတ် ရှက်မိပါတော့သည်။

ပထမ အိမ်ထောင်

ဤသို့သောအခြေအနေတွင် ကျွန်ုပ်သည် ကျွန်ုပ်တို့ရုံးမှ စာရေးကလေးတယောက်နှင့် စကားစပ်မိကြ၍ မြေတိုင်းကျောင်းဆရာကြီး၏ သမီးနှစ်ယောက် အိမ်သို့ အလည်လိုက်သွား၏။ သမီးအငယ်မလှမှူးမှာ မျက်ခန်းမျက်လုံး လှသူတယောက်ဖြစ်၍ စံဒေဝီ၏စွဲမက်ခြင်းမျိုး မဟုတ်စေကာမူ တော်လောက်ပြီဟု သဘောကျ၏။ ကျွန်ုပ် အိမ်ထောင်ဖက်ရှာခြင်းမှာ ‘အလောသုံးဆယ်’ ရှိလှ၏။ စံဒေဝီ လင်မယူမီ ဦးအောင် မယားယူမည်ဆိုကာ နောက်မှ လူလိုက်သကဲ့သို့ အပြေးအလွှား စိတ်ကူးတော့၏။ ဤနေရာ၌မူ စံဒေဝီကို ရွံ့ခြင်းမျိုး လုံးဝမရှိတော့ပဲ ရဲရဲကြီးစကားဆို၍ မြန်မြန်ကြီးစီမံလိုက်ရာ ရက်ပိုင်းမျှအတွင်းလောက်ပင် လက်ထပ်ပြီးစီးသွားခဲ့လေပြီ။ ထိုစဉ်ကမူ စံဒေဝီ လင်မရမီ အိမ်ထောင်ပြုရခြင်းသည်ပင် ‘အောင်ပြီ အောင်ပြီ’ ဟု စိတ်ထဲက ကြွေးကြော်မိပါသေးသည်။ (အကယ်၍ နောက်ပိုင်းတွင် သိရသည့်အတိုင်း စံဒေဝီ၏မေတ္တာကို စိတ်ချရ၍ ဖွင့်ဟဝန်ခံသောစကားတခွန်း ရရှိထားခဲ့ပါမူကား ကျွန်ုပ်သည် သေသည်အထိ စောင့်ဆိုင်းနေခဲ့လိမ့်မည် ထင်မိပါသည်။ စံဒေဝီမှာ ၂၉ နှစ် အရွယ်တွင် ကွယ်လွန်၍ ကျွန်ုပ်မှာ အသက် ၃၀ မျှရှိပါလေပြီ။)

ရာထူးတက်ခြင်း

ထိုအတောအတွင်း ကျွန်ုပ်မှာ ရာထူးတိုးတက်လျက်ရှိပါ၏။ အကယ်၍ စံဒေဝီသည် ထိုအချိန်တွင် အိမ်ထောင်ပြုပြီးဖြစ်ခဲ့ပါမူ ကျွန်ုပ်သည် အလုပ်တွင် သူလိုငါလို ကြီးပွားချင်သောစိတ်မျိုးရှိ၍ သူတို့စုံတွဲထက် သာအောင်ဆိုကာ ဝီရိယစိုက်လိမ့်မည်ထင်၏။ ယခုမှာ စံဒေဝီသည် အပျိုကြီးပင် ရှိသေး၍ ကျွန်ုပ်မှာ နောက်ဆံတင်ငင် ဖြစ်လျက်ရှိ၏။ ရုံးတွင် တော်တော် အစအနကောင်းသော စားရေးကလေးတယောက် ဖြစ်နေပါလျက် သူတပါးနည်းတူ မကြိုးစားပဲ ဝတ်ကျောဝတ်ကုန်မျှ လောက်သာ အလုပ်လုပ်လျက်ရှိ၏။ မင်းကြီးကမူ ကျွန်ုပ်ကို အတော်အထင်ကြီး၍ အခြား စာရေးတယောက်အပေါ်သို့ ကျော်ကာ ကျွန်ုပ်အား သူ၏ တောလိုက်စာရေး ခန့်လိုက်၏။ လခမှာ ၇၅ကျပ်-၅၅ကျပ်-၁၀၀ကျပ် မျှသာ ဖြစ်သော်လည်း ခရီးစရိတ် ၁၀၀ကျပ် ရလေသည်။ မင်းကြီးသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဌာနကို လည်းကောင်း၊ သမဝါယမဌာနကို လည်းကောင်း၊ လက်မှုပညာဌာနကို လည်းကောင်း သုံးဌာနကိုင်ရ၍ ဌာနတခုတခုသည် မြန်မာတပြည်လုံးအတွက် ဖြစ်ရကား နယ်လှည့်

လိုက်ရသည်မှာ နားရတော့သည် မရှိချေ။ တလတွင် ၂၇ရက်မျှ နယ်လှည့်ရ၍ ၃ရက်ခန့်မျှသာ မန္တလေးမြို့၌ နေခွင့်ရရှိပါတော့သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကျွန်ုပ်အတွက် ခရီးစရိတ် ၁၀၀ ကျော် ရခြင်းဖြစ်ရာ လခနှင့် ပေါင်းလိုက်လျှင် ၂၀၀ခန့် ရရှိ၏။ ဤသည်မှာ ပထမကမ္ဘာစစ်မတိုင်မီက ဖြစ်၍ ယခု ငွေ ၁၀၀၀ ကျော်မက သုံးလောက်စွဲလောက်ပေသည်။ ကျွန်ုပ်၏အသက်မှာ ၂၂နှစ်မျှသာရှိသေး၍ တော်တော်ဟန်သည်ဟု ဆိုနိုင်လောက်ပါသည်။

ရန်ကုန်သို့ ပထမအခေါက်

မင်းကြီး၏ တောလိုက်စာရေးဘဝတွင် ကျွန်ုပ်သည် မြန်မာပြည် မီးရထားလမ်းတလျှောက်နှင့် သင်္ဘောလမ်း တလျှောက်လုံးတွင် မရောက်ဘူးသော မြို့ဟူ၍မရှိ၊ ဒေသန္တရဗဟုသုတ အများကြီး ရခဲ့ပါ၏။ သမဝါယမအသင်းကိစ္စနှင့် သော်လည်းကောင်း၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကိစ္စနှင့် သော်လည်းကောင်း၊ လက်မှုပညာရေးကိစ္စနှင့် သော်လည်းကောင်း တခုမဟုတ်တခု၊ တနေရာမဟုတ် တနေရာသို့ အမြဲသွားနေရသည့်ပြင် ရန်ကုန်သို့လည်း လတိုင်း ရောက်ရသည်က များ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ ထိုအချိန်က ရန်ကုန်မြို့သို့ ကောင်းကောင်းရောက်ဘူးသူ မဟုတ်သေးသည်နှင့် ရန်ကုန်မြို့နှင့်တကွ မြို့သူမြို့သားများအား အထင်ကြီးခဲပုံကို ဖော်ပြရပါဦးမည်။ ၁၉၁၂ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ရန်ကုန်မြို့ ဂျူဘလီဟောလ်ရုံကြီး၌ ကျွန်ုပ်တို့၏ လက်မှုပညာဌာနက ကြီးမှူးကျင်းပသည့် လက်မှုပညာပြပွဲကြီး ပြုလုပ်ရာတွင် မင်းကြီးနှင့်ကျွန်ုပ်သည် ခပ်စောစော ကြိုတင်ဆင်းသွားကြ၍ မင်းကြီးက ပဲခူးကလပ်၌ တည်းရာ ကျွန်ုပ်လည်း သူနှင့်အတူ တည်းရ၏။ (အတူဆိုသော်လည်း အစေခံများနှင့် အိပ်ရခြင်း ဖြစ်သည်။) ဤတခေါက်မှာ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ပထမအခေါက်ဖြစ်၍ ပကတိ တောသားတယောက်နှင့် ဘာမျှမခြား၊ အလွန် တွန့်ဆုတ်လျက်ရှိ၏။ (တောလိုက်စာရေးနေရာမှာ စာရေးကြီး ကိုမြစ်၏ နေရာဖြစ်၍ ကိုမြစ် ခွင့်ယူသွားသောကြောင့် ကျွန်ုပ် တက်၍လုပ်ရခြင်းဖြစ်ရာ ကိုမြစ်လည်း ကျွန်ုပ်ကို လာ၍ အကူအညီပေးပေသည်။) မရောက်ဘူးသဖြင့် ရွှေ့ကြောက်လျက်ရှိသော ရန်ကုန်မြို့ကြီးတွင် ဂျူဘလီဟောလ်ရုံကြီး၌ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ပြပွဲကြီးတခုကို ကျွန်ုပ်တယောက်တည်း (မင်းကြီးလက်အောက်၌) ဦးစီးလုပ်ကိုင်ရမည်ဆိုလျှင် ထွက်ပြေးမိလိမ့်မည်ထင်၏။ ကိုမြစ်က “မလန်နဲ့နော် ကိုယ့်လူ၊ မသိတာရှိ ကျုပ်ကိုမေး၊ ရဲရဲသာလုပ်” ဟု ခဏခဏ အားပေးရှာ၏။ ကျွန်ုပ်ကား စာရေးဖို့ဆိုလျှင် မကြောက်၊ ဗဟိုရအလုပ်မျိုးမူကား ဝါသနာမပါသောကြောင့် ဘာမဆို ခက်သည်ချည်း ထင်မိ၏။ မည်မျှပင် အားပေးရှာသော်လည်း ကျွန်ုပ်ကား လန့်၍မဆုံးအောင် ဖြစ်နေ ပါတော့သည်။

တကယ်တော်သော လူတယောက်

ပြပွဲဖွင့်သောနေ့၌ လာလိုက်ကြသည့် အရာရှိကြီးတွေ၊ မျက်နှာဖြူကုမ္ပဏီ သူဌေးကြီးတွေ၊ အချို့လည်း ထီးတည်း၊ အများအားဖြင့် စုံတွဲ စသည်ဖြင့် ဟောလ်ကြီးတခုလုံး ပြည့်သွား၏။ ထိုစဉ်က ကျွန်ုပ်မှာ အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထုများ အတော်အတန် ဖတ်ဘူးပြီဖြစ်သော်လည်း သောမတ်စပ်န်း၏ လူ့အခွင့်အရေး Rights of Man ခေါ် မျက်စိဖွင့်ပေးသည့် စာအုပ်ကောင်းကြီးမျိုးကို မဖတ်ရဘူးသေးသည် ဖြစ်သောကြောင့် အင်္ဂလိပ်လူမျိုးကို အလုံးစုံကြည်ညို၍ အိုင်စီအက်စ် အရာရှိကြီးတွေကို တစု တဝေးတည်း မြင်ရသော ဤပြပွဲတွင် ၎င်းတို့အားလုံးကို အလွန်ညွတ်သောစိတ် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိ၏။ ‘တယ် ကြီးကျယ်ပါပေတကား၊ အင်မတန် လူ့အဖိုးတန်ကြီးတွေထဲတွင် ငါ ရောက်နေရချေသည် တကား’ အစရှိသော စိတ်ကူးများ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိ၏။ ထိုအထဲတွင် မင်းကြီးကတော် ဒေါ်မြမေ (Mrs Hla Oung) ကလည်း လက်ရွေးစဉ် အပျိုချောတသိုက်နှင့် ဂျူဘလီဟောလ်ဝင်းကြီးထဲတွင် မိုးကာတဲကြီး တည်ဆောက်လျက် ဗိုလ်ကြီးများအား လက်ဖက်ရည်ရောင်းလျက်ရှိရာ (ကျောင်း အလှူငွေအတွက် ဖြစ်သည်။) အဝတ်အစားဆင်တူဖြင့် စတိုင်ကျကျ ဝတ်ဆင်ထားသည့် ၎င်း အပျိုချောများက ဗိုလ်ကြီးနှင့် ဗိုလ်မကြီးများသို့ ချဉ်းကပ်ကာ အင်္ဂလိပ်လို တရွတ်ရွတ်ပြောလျက် မိုးကာတဲသို့ တွဲထုတ်သွားကြခြင်းများသည်လည်း ကျွန်ုပ်၏မျက်စိ၌ အလွန်ခန့်ထယ်၍ ကြည့် ကောင်းလှသည်။ ဗမာမိန်းမတွေ အင်္ဂလိပ်လို လည်လည်ပတ်ပတ် ပြောတတ်ခြင်းကို မတွေ့ရဘူးသေးသည့် ကျွန်ုပ် (မန္တလေး တောသားတယောက်) အဖို့ရာ၌ အလွန်ကြီးကျယ်သည်ထင်၍ တအံ့တဩ ဖြစ်မိပါတော့သည်။ (မန္တလေးတောသား ဆိုသောကြောင့် မန္တလေးသားများက အပြစ် မဆိုကြပါကုန်လင့်၊ ကျွန်ုပ်မှာ ထိုစဉ်က မိမိကိုယ်ကို တကယ့်တောသားတယောက်အနေဖြင့် မြင်လျက်ရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဖျင်းသည်ဟု ဆိုချင်ဆို၊ ‘ကား’ ခြင်းတော့ မဟုတ်ရပါ။) ကိုမြစ်မူကား ကျွန်ုပ်ထက် ဖဲနှစ်ခန့်ကြီးသည့်ပြင် ရန်ကုန်ကောလိပ်၌ အဲဖဲအေ သင်ခွဲဘူးသည့် လူလယ်ကြီးတယောက် ဖြစ်သောကြောင့် သူ၏အမူအရာကို ကျွန်ုပ် အတုခိုး၍မကုန်နိုင်အောင် ရှိပါတော့သည်။ (ကိုမြစ်မှာ ကျောင်း၌ ကျွန်ုပ်တွေ့ခဲဘူးသည့် ကိုထွန်းလှနှင့် တန်းတူထားထိုက်သည့် လူတယောက်ဖြစ်ရာ မြို့အုပ်စာမေးပွဲအောင်၍ အရေးပိုင်အထိဖြစ်ပြီးမှ စစ်မဖြစ်မီ ကွယ်လွန်သွား ရှာသည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရ လက်ထက်၌ အရေးပိုင်ဟူသည်မှာ အတော်အတန်နှင့် ဖြစ်နိုင်သည်မဟုတ်၊ တကယ်တော်သော လူစားမျိုးသာ ဖြစ်နိုင်သည်။ ညာတတ်လျှင် ဖြစ်နိုင်သည်ဟု အချို့က ဆိုပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ဗိုလ်ကြိုက်အောင် ညာရုံနှင့်မပြီးသေး၊ တကယ်လည်း တော်မှ ဖြစ်နိုင် ပါသည်။ ရှိခိုးရုံနှင့် ဖြစ်နိုင်လျှင် အရေးပိုင်ကြီးတွေ အများကြီး ဖြစ်ကုန်ကြပေလိမ့်မည်။ ကိုမြစ်သည် ကျွန်ုပ်၏ အရေးအသားကို သဘောကျသည်နှင့် အစအနရှိသူတယောက်ဟု ယူဆကာ ဗိုလ်ကြိုက် အောင် မည်သို့လုပ်ရမည်ဟု ကျွန်ုပ်အား သင်ပြပေးသည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းဘက်၌ အစွမ်းအစ မရှိခြင်းကို သိမြင်သည့်လက္ခဏာနှင့် “ခင်ဗျားကတော့ ရိုးရိုးလမ်းအတိုင်း လိုက်ပါလေ၊ ကြိုးစား လျှင်တော့ ကြီးပွားပါတယ်” ဟု ပြုံးရယ်ကာ ပြောဘူးရှာသည်။)

ပထမအကြိမ် စိတ်ပျက်မိခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် အင်္ဂလိပ်အရာရှိ အိုင်စီအက်စ်များအပေါ်၌ အထင်ကြီး၍ ကြည်ညိုဘူးခြင်းကို အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ရာ ပထမအကြိမ် မကျေမချမ်း ဖြစ်ခဲ့ရဘူးခြင်းကို တင်ပြရပေမည်။ ကျွန်ုပ်၏ဗိုလ် မစ္စတာကလေးတင် တည်းဆိုသော ပဲခူးကလပ်၌ ကလပ်မင်းသား ဧည့်သည်များ တည်းခိုရန်အတွက် အဆောက်အအုံသီးသန့်ရှိလေရာ ဧည့်သည်ဗိုလ်ကြီးများ၏ အိပ်ခန်းမှ ရေချိုးခန်းသို့ သွားသော လမ်းကြားကလေးတွင် ကျွန်ုပ်နှင့် အစေခံများ အိပ်ကြရ၏။ တန်နက်၌ ဗိုလ်ကြီးတယောက်သည် အိပ်ရာမှ စောစောကြီးထ၍ ရေချိုးခန်းသို့ သွားရာတွင် လမ်းကြား၌ရှိသော ကျွန်ုပ်၏ အိပ်ရာနှင့် ခေါင်းအုံးများကို ခြေထောက်နှင့် တမင်ခတ်သွား၏။ အခြားဗိုလ်ကြီးများသည် အစေခံမပါကြပဲ ကျွန်ုပ်၏မင်းကြီး တယောက်သည်သာလျှင် ကျွန်ုပ်နှင့် ချာပရာစီများကို ဤလမ်းကြားကလေးထဲ၌ အိပ်စေခြင်းဖြစ်ရာ ထိုအရာရှိသည် ကျွန်ုပ်တို့ကို ရှုပ်သည်ဟု ထင်သောကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ကျွန်ုပ်တို့၏ မင်းကြီးနှင့် မသင့်မြတ်သောကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်ကား အချည်းနှီးသက်သက် စော်ကားခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆသည်နှင့် ဗိုလ်အရာရှိများပေါ်တွင် အထင်ကြီးမှု တထစ်လျော့ဆင်း သွားခဲ့ပါလေပြီ။ ဤအကြောင်းကို မင်းကြီးအား တိုင်မည်ကြံပါသေး၏။ သို့သော် မင်းကြီးက အရေးယူလျှင်လည်း ယူမည်။ မယူပဲနေလျှင်လည်း နေမည်။ အရေးယူခဲ့လျှင် ဗိုလ်နှစ်ယောက် ရန်ဖြစ်ကြမည်။ (မစ္စတာကလေးတင်ကား ဗိုလ်ချင်းရန်ဖြစ်ဖို့ ဦးမလေးသူတယောက် ဖြစ်ကြောင်းကို နောင်တွင် သိရသည်။) အရေးမယူပဲနေလျှင်လည်း ကျွန်ုပ်၏စိတ်၌ သာ၍ထိခိုက်မည်။ ထို့ကြောင့် အရေးယူမကောင်း၊ မယူမကောင်း ဖြစ်သည်ဆိုကာ မတိုင်ပဲ ထားလိုက်ပါတော့သည်။ ဤအကြောင်းကို ကိုမြစ်အား ပြောပြရာ “သူတို့ထဲက တချို့ကောင်တွေ မကောင်းဘူးဗျာ၊ သို့သော် နဲ့တော့ နဲ့ပါတယ်” ဟု ပြန်ပြောလေသည်။

အသွင်တူချင်း တွေ့ရပုံ

ထိုကဲ့သို့ ဝင်ငွေကလေး တော်တော်ကောင်းလျက်ရှိသော အချိန်တွင် ကျွန်ုပ်၏ ချွတ်ယွင်းချက် ကလေးများသည် ဦးခေါင်းပြု၍ ထွက်လာကြလေပြီ။ စံဒေဝီနှင့် အကြောင်းပါခဲ့ပါမူကား ကျွန်ုပ်သည် လခနှင့်စား၍ ခရီးစရိတ်ကို ကိုယ့်သားမယား လှပအောင်ဆိုကာ ကျစ်ကျစ်ပါအောင် ထုပ်ပြီး စုထားသည်ဖြစ်စေ၊ သို့တည်းမဟုတ် သူ့လက်ဝယ်သို့ အပ်ကာ စုဆောင်းထားသည်ဖြစ်စေ ပြုလုပ်လိမ့်မည် ထင်၏။ ယခုသော် ငွေကလေးရွှင်လာသည်တွင် ပျော်ပျော်ကလေး နေချင်တတ်သော ဝါသနာ၏ ဖျက်ဆီးခြင်းကို ခံရလေတော့သည်။ ဤရူးသို့ ရောက်ခါစက ကိုခင်မောင်တင့်အမည်ရှိ စာရေး တယောက်နှင့် ကျွန်ုပ်သည် မြင်လျှင်မြင်ချင်း ခင်မင်ကြ၏။ သူသည် ဘီလပ်သို့ သွားရောက်၍ ကျောင်းတက်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ အပျော်ဘက်တွင် အချိန်ဖြုန်းခဲ့ခြင်းကြောင့် စာမေးပွဲမအောင်ခဲ့ပဲ နောက်ဆုံးတွင် ဤရူး၌ စာရေးအဖြစ်နှင့် ဝင်ရောက်အမှုထမ်းရလေသည်။ ကျွန်ုပ်တွေ့ဘူးသမျှသော ‘ဘီလပ်ပြန်’ များအနက်တွင် ဤလူသည် ဘီလပ်၏ ပျော်စရာကောင်းခြင်းကို အကျအနဆုံး ပြောပြ

တတ်သူတယောက် ဖြစ်၏။ ဘိလပ်မှ ပြန်ရောက်သည်မှာ သုံးလေးနှစ်ရှိပြီ ဖြစ်သော်လည်း ယမန်နေ့ ကမှ ပြန်ရောက်လာသည့်နယ် လန်ဒန်မြို့ကြီး၌ သူ တွေ့မြင်ခဲ့ရပုံများအကြောင်းကို ကွင်းကွင်းကွက် ကွက် မြင်လာအောင် သရုပ်ပါပြောပြတတ်သူဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်ကလည်း လန်ဒန်မြို့ကြီး၏ အရှုပ် တော်ပုံ ဝတ္ထုကြီးများကို ဖတ်ထားသူဖြစ်ရာ သူပြောပြသော အကြောင်းအရာများကို အပြည့်အဝ ထောက်ပေးနိုင်ပေရကား သူနှင့်ကျွန်ုပ်မှာ တယောက်နှင့်တယောက် အပြန်အလှန် အထင်ကြီး၍ တနေ့ တခြား တိုး၍ ခင်မင်လာကြလေတော့သည်။ စိတ်မကြံ့ခိုင်ပုံ၊ ပျော်ပျော်နေချင်တတ်ပုံချင်းလည်း တူညီ ကြသည်ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက်မှာ တသက်ပတ်လုံး ခင်မင်ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေ အဖြစ်သို့ ရောက်လာကြလေတော့သည်။

‘စွဲ’တတ်သော ဝါသနာ

တနေ့သ၌ ကိုခင်မောင်တင့်သည် ကျွန်ုပ်အား ဘိလိယက်ခုံတခုသို့ ခေါ်သွား၍ အခြား လူတ ယောက်နှင့် ကစားပြရာ စုံချင်သောဝါသနာရှိသည့် ကျွန်ုပ်သည် အလွန်တရာ စိတ်ဝင်စားစွာနှင့် စောင့်ကြည့်လျက်ရှိ၏။ သူတို့ ကစားပြီးကြသောအခါ ကျွန်ုပ်သည် ကျူတံကို ကောက်ကိုင်၍ ဘောလုံးများကို ထိုးကြည့်၏။ အလွန် အရသာတွေ့လှသည်။ ထို့နောက် ကိုခင်မောင်တင့်အား သင်ပြပေးစေ၍ ဘိလိယက်ထိုးတော့ရာ တနေ့တခြား ဝါသနာကြီးလာတော့၏။ တတ်နိုင်လျှင် ကစား ချင်၏။ သို့ရာတွင် ထိုစဉ်ကမူ ကျွန်ုပ်၏လခမှာ ဂြိုဟ်သော ရသေးသည်နှင့် တနာရီလျှင် တကျပ် ပေးရသော ကစားနည်းမျိုး၌ တခါတရံမျှလောက်သာ ကစားနိုင်၏။ မင်းကြီး၏ တောလိုက်စာရေး ဖြစ်လာသောအခါ၌မူ တလလျှင် ဝင်ငွေ ၂၀ဝိခန့် ရရှိလာသည်ဖြစ်သောကြောင့် ဘိလိယက်ခုံတွင် အချိန် အတန်ကြာကြီး ဖြုန်းနိုင်ခဲ့လေပြီ။ မင်းကြီးနှင့် နယ်လှည့်ရာတွင် ရောက်လေရာမြို့ကြီးများ၌ ဘိလိယက်ခုံရှာပြီး အားလပ်သလောက် ကစားပါတော့သည်။ ကျွန်ုပ်မှာ အားကစားအလုပ်မျိုး၌ ဖြစ်စေ၊ လောင်းကစားအလုပ်မျိုး၌ ဖြစ်စေ အလေ့အကျင့်မလုပ်ပဲ နေတော့မှနေစေ၊ အလေ့အထ လုပ်လိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ‘စွဲ’တတ်သော အကျင့်ဆိုးရှိ၏။ ဘိလိယက်စသည့် အားကစား အလုပ် မျိုး၌ လည်းကောင်း၊ ဘာဂျာ၊ စန္ဒရာ၊ စောင်း စသော အတီးအမှုတ်မျိုး၌ လည်းကောင်း၊ အစပြု လိုက်လျှင် ‘စွဲ’တတ်သောကြောင့် အခြားလူများထက် တတ်လွယ်၏။ သုံးလလောက် ကျင့်လိုက်လျှင် တနှစ်သမားလောက် တတ်လာ၏။ သို့ရာတွင် အချွန်အမွန်ဖြစ်လာဖို့ကား ဇာတာပါဟန်မတူချေ။ အချို့က ကျွန်ုပ်၏ တတ်လွယ်ခြင်းကြောင့် အထင်ကြီးတတ်ကြ၏။ သို့ရာတွင် ရှေ့လျှောက်တော့ ဘာမျှမဟုတ်လှခြင်းကို တွေ့ကြရသည်။ ဘိလိယက်၌ ကျွန်ုပ်စွဲလိုက်ပုံကို ဖော်ပြရသော် လူ နှစ်ယောက်ထိုင်နေကြခြင်းကို မြင်ရသည့်အခါ ကျွန်ုပ်၏နေရာမှ ‘ကယ်နင်’ (Cannon) ထိုး၍ စမ်းတော့၏။ အိပ်ရာထဲ၌ ပက်လက်လှန်အိပ်စဉ် ခြင်ထောင်ကို ဘိလိယက်ခုံသဖွယ် ထားပြီး ‘ကယ်နင်’၊ ‘အင်းနေ့ဖ်’၊ ‘ပျေတ်’ စသည်ဖြင့် စိတ်ကူးနှင့် ထိုးကစားတော့သည်။ ထိုစဉ်ကမူ ဘိလိယက်ထိုးခြင်းကဲ့သို့ စိတ်ဝင်စားဖို့ကောင်း၍ ပျော်စရာကောင်းသော အလုပ်သည် ကမ္ဘာ

လောကကြီးတွင် ဘယ်မှာမှ မရှိချေပြီတကားဟု အောက်မေ့မိသည်။ အင်္ဂလန်ပြည်၌ မြေပိုင်ရှင် သူဌေးကြီးများသည် မိမိတို့၏ နေအိမ်၌ ဘိလိယက်ခန်းဟု သီးသန့်ထားပြီး ဘိလိယက်ခုံတွင် မိမိ၏ နေအိမ်သို့ အလည်လာသော ဧည့်သည်များနှင့် ကစားကြသည်ဟု ဖတ်ရဘူးရာ ဤလူမျိုးကဲ့သို့ ပျော်ရသောလူမျိုးသည် လူ့ပြည်၌ မရှိနိုင်ပြီဟူ၍ သွားရည်ကျခဲမိဘူးပါသည်။ သို့နှင့် ကျွန်ုပ်သည် နယ်လှည့်စဉ်၌ လည်းကောင်း၊ မန္တလေးသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ၌ လည်းကောင်း ဘိလိယက်ခုံတွင် တတ်နိုင်သမျှ အချိန်ရသလောက် ကစားပါလေတော့သည်။

မယားရပုံ အရေးကြီးခြင်း

ကျွန်ုပ်၏မိတ်ဆွေ ကိုခင်မောင်တင့်နှင့် ကျွန်ုပ်မှာ ဘိလိယက်ပါသနာအိုးချင်း တူ၏။ သူ၏ဝင်ငွေမှာ (ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ ခရီးစရိတ်မရသောကြောင့်) မများလှသော်လည်း သူ၏ မိဘရော၊ ယောက္ခမကြီးကပါ ဝိုင်းဝန်းထောက်ပံ့ကြသည်နှင့် ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ပင် သုံးနိုင်ဖြုန်းနိုင်သူတယောက်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ခြားနားချက်တခုရှိသည်မှာ သူသည် ‘စိတ်တိုင်းကျ’ မိန်းမတယောက်ကို ရရှိထားသူဖြစ်၍ သူ့အိမ်မှ တပါး အခြားနေရာတွင် အနည်းဆုံးအချိန်ဖြုန်း၏။ ဘိလိယက်ခုံသို့ တခါတရံတွင်သာ လာ၍ တနာရီခန့်နှင့် ပြန်သွားလေ့ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်လည်း စံဒေဝီနှင့်ဆိုလျှင် သူ့အတိုင်း ပြုလိမ့်မည်ထင်၏။ ယခုသော် (ကျွန်ုပ်၏ဇနီး၌ အပြစ်မရှိသော်လည်း) စံဒေဝီကဲ့သို့ လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲကြီး မဟုတ်လှ သောကြောင့် ငွေရွှင်သည်ဆိုလျှင်ပင် ဘိလိယက်ခုံများ၌ အလွန်အမင်း အချိန်ဖြုန်းမိပါတော့သည်။ ဇနီးမှာလည်း ကျွန်ုပ်ထက်ငယ်လှ၍ (လက်ထပ်စဉ်က ဝါဒနှစ်မျှသာရှိသေးသည်။) ချောင်ချောင် လည်လည် နေရသည်ဆိုလျှင် တော်လောက်ပြီဆိုကာ ကျေနပ်နိုင်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်မှာ ကျေကျေနပ်နပ်ပင် တနေ့တခြား ပျော်ပျော်ပါးပါး နေလျက်ရှိပါတော့သည်။

တခုပြီးတခု တတ်လာပုံ

တနေ့သ၌ ရမည်းသင်းမြို့ဗိုလ်တဲတွင် မင်းကြီးနှင့်ကျွန်ုပ် စတည်းချလျက်ရှိကြစဉ် မင်းကြီးသည် ရမည်းသင်း ရာဇဝတ်ဝန်ကြီးအား ဗိုလ်တဲသို့ဖိတ်၍ ညစာကျွေး၏။ (ငှင်းတို့နှစ်ယောက်မှာ အင်္ဂလန် ပြည်၌ တမြို့တည်းနေ ကျောင်းနေဘက်သူငယ်ချင်းများ ဖြစ်ကြသည်ဆို၏။) သူတို့နှစ်ယောက်သည် လသာသာတွင် ဗိုလ်တဲဝန်တာသို့ ထွက်၍ ရေခဲစိမ့်ဘီယာသောက်ယင်း တညလုံး စကားပြောကြခြင်း ကို ကျွန်ုပ်မြင်ရ၍ အလွန်သွားရည်ကျမိ၏။ ‘တယ်ပြီး ဇိမ်ရှိတဲ့ အလုပ်ပါတကား’ ဟု အောက်မေ့မိ၏။ ထိုညဉ့်မှာလည်း အထူးပူအိုက်လှ၍ (မေလရာသီဖြစ်သည်။) အလွန်ပူသောဒေသဖြစ်သည့် ရမည်းသင်း မြို့၌ ရေခဲစိမ့်ဘီယာ သောက်ကြခြင်းမှာ (အမြည်းအမျိုးမျိုးကိုလည်း ဘွိုင်ကုလားက ပြင်ပေးသည်။)

လူ့လောကတွင် အကြီးဆုံးသော မိမိတမျိုးပေတည်းဟု ကျွန်ုပ် ချီးကျူးမိ၏။ အားကျမိ၏။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်သည် မင်းကြီး၏ဘတ္တလာသို့ ချဉ်းကပ်ပြီး မင်းကြီး၏ စတိုးသေတ္တာမှ ဘီယာတလုံးနှင့် ရေခဲရအောင် နှူးပြီး သောက်ပါလေတော့သည်။ သေအရက်သည် (ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း) ကျွန်ုပ်အဖို့ အသစ်အဆန်းမဟုတ်သော်လည်း တခါတရံ အဖော်ကောင်းပါမှ သောက်မိခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ ဤညဉ့်၌မူ ဘီယာကို တယောက်တည်းသောက်ရသော်လည်း ရှေးကကဲ့သို့ ခါးတော့သည်မထင်ပဲ ‘လေး’ သော အရသာတမျိုး ရှိသည်ဆိုကာ တပုလင်းကုန်အောင် သောက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကမူ အဖော်ကောင်း၍ သို့မဟုတ် ပျော်ချင်၍ သို့မဟုတ် ပျော်သည်ဆို၍ သောက်ခဲ့ဘူးရာ ထိုညဉ့်၌မူကား မိမိရှိသည်ဟူပင် မှတ်ထင်တတ်လေပြီ။ ဘီယာနှင့် ဘီလီယက်သည် အလွန်ဖက်မိသော အတွဲဖြစ်သည် ဟု နောင်တွင် တဆင့်တက်၍ ခံစားတတ်လာပါတော့သည်။

အညံ့ခံခဲ့ရခြင်း တရပ်

ဘီလီယက်ကြောင့် တသက်တွင်တကြိမ် အညံ့ခံခဲ့ရဘူးခြင်းကို တင်ပြလိုပါသေး၏။ နယ်လှည့်ရာမှ ပြန်ရောက်လာရာတွင် တနင်္ဂနွေနေ့နေ့လယ်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်သည် မင်္ဂလာလမ်းအနီးရှိ ဘီလီယက်ခုံသို့ သွားမိ၏။ ထိုနေ့တွင် အားလပ်ကြသည့်အလျောက် စာရေးတော်တော်များများ လာရောက်ကြ၍ တတွဲပြီးတတွဲ ကစားကြခြင်းကို ကျန်သူများသည် အလှည့်မရ၍ ထိုင်စောင့်ယင်း ကြည့်နေကြရ၏။ (ထုံးစံမှာ ရှေးဦးစွာရောက်သူက ရှေးဦးစွာကစား၍ တတွဲပြီးတတွဲ ကိုယ့်အလှည့်ရောက်မှ ထ၍ ကစားကြရ၏။) တနာရီခန့်စောင့်၍ ကျွန်ုပ်အလှည့်သို့ ရောက်သဖြင့် ကစားမည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ တတွဲ ထလိုက်ရာတွင် ခပ်ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း လူတယောက် ထလာ၍ သူ့အလှည့်ဖြစ်သည်ဟု ငြင်းကာ စားပွဲကိုယူ၏။ ကျွန်ုပ်ကလည်း ကိုယ့်အလှည့်ဖြစ်သည်ဟုဆိုကာ စားပွဲရဖို့ ကြိုးစား၏။ သူက သူ့ဟာသူ တကယ်ယုံကြည်လေသလော၊ သို့တည်းမဟုတ် အနိုင်ကျင့်ရန် ကြံစည်လေသလော မပြောတတ်ချေ။ ကျွန်ုပ်သည် ဤခုံတွင် ထိုသူကို မြင်ဘူးသော်လည်း လူချင်းကား မသိကြ။ ကျွန်ုပ်၏ အထင်မှာ ထိုသူသည် အရပ်ထဲက ‘ဂျိုး’ တယောက်ဖြစ်သည် ထင်၏။ သူရ ကိုယ်ရ လုကြရာတွင် ထိုသူသည် ကျွန်ုပ်ကို တွန်းပစ်သဖြင့် ကျွန်ုပ် ယိုင်သွား၏။ လဲတော့မလဲပါ။ ကျွန်ုပ်ကား အလွန် ရှက်သွားလေပြီ။ သူသည် ကျွန်ုပ်ထက် ဗလအနည်းငယ်သာသော်လည်း သူ၏ဗလကို မကြောက်၊ ဂျိုးလူမိုက်တယောက် ဖြစ်သည်ထင်သောကြောင့် တစုံတခုဖြစ်ခဲ့လျှင် ကျွန်ုပ်ပင် အရှက်ရမည်ဟု စဉ်းစားမိသည်နှင့် အောင့်ခံလိုက်ရ၏။ ရှက်လိုက်သည်မှာကား သေလုမတတ်ဖြစ်တော့၏။ ထိုနေ့မှ စ၍ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းဘီလီယက်ခုံသို့ မသွားတော့ပဲ အခြားခုံများသို့သာ သွား၏။ တနေ့သ၌ ကိုမြစ်က “ခင်ဗျာကောင်တော့ ပြောင်းသွားပြီဗျို့” ဟု ပြောသဖြင့် “ဘယ်ကောင်လဲ” ဟု မေးရာ “ခင်ဗျားနဲ့ ခုံလုကြတဲ့ကောင်လေ” ဟု ပြော၏။ ထိုစဉ်က ကိုမြစ်မရှိခြင်းကို ကျွန်ုပ်မှတ်မိ၍ “ခင်ဗျားလဲ ကြားသကိုး” ဟု မေးသဖြင့် ကြားကြောင်း ပြန်ပြော၏။ “သူက ဘယ်ပြောင်းရအောင် ဘာကောင်လဲဗျ” ဟု ကျွန်ုပ်ကမေးရာ ယစ်မျိုးဘက် ဆိုင်ထိုင်အရာရှိ (R.E.O) ဖြစ်ကြောင်း ပြော၏။

ဤတွင်မှ ကျွန်ုပ် ယူကျုံးမရဖြစ်တော့သည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဤအကြောင်းကို သိရလျှင် သူ၏ တွန်းခြင်းကို သည်းခံလိမ့်မည်မဟုတ်။ အရပ်သား ဂျပိုးလူမိုက်တယောက် ဖြစ်သည်ထင်၍ ကြိတ်ခံ လိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤအကြောင်းကို ကိုမြစ်အား ပြောပြရာ ကိုမြစ်က ‘ဪ ဒီလိုလား၊ ကောင်းပါလေဗျာ’ ဟု ပြန်ပြောပြ၏။ ခပ်ရွယ်ရွယ်ကမူ ကျွန်ုပ်သည် ဤအတွက် အခဲမကြေနိုင်ပဲ ထိုလူနှင့် တွေ့ရာအရပ်တွင် တောင်းပန်ခိုင်းမည်၊ မတောင်းပန်လျှင် ဖြစ်ချင်ရာဖြစ် သတ်ပုတ်မည်ဟု သန္နိဋ္ဌာန်ချထားခဲ့ရာ ကံအားလျော်စွာ တကြိမ်တခါမျှ မတွေ့ရချေ။ ထိုတကြိမ် အညံ့ခံလိုက်မိခြင်းအတွက် ကျွန်ုပ်သည် မိမိကိုယ်ကို မကျေနပ်ဆုံးသော ညံ့ဖျင်းမှုတခုအနေဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ထား၏။ နောက်နောင်တွင် ဤအဖြစ်မျိုးကြုံရပါက ဘာဘာညာညာမတွေးပဲ လိုအပ်လျှင် သေအထိ ခုံခံမည်ဟု သန္နိဋ္ဌာန်ချခဲ့ပါ တော့သည်။ ရန်ကုန်၌ နှစ်ပေါင်းများစွာ နေခဲ့၍ ဟိုတယ်ပေါင်းစုံအောင် ဘိလိယက်ထိုးခဲ့ရာ ထိုအဖြစ်မျိုးနှင့် မကြုံရတော့ပါ။ ဤအကြောင်းကို အကျယ်တဝင့် ဖော်ပြခြင်းမှာ ဖခင်ထံမှရသည့် ‘ကြောက်သွေး’ ကို စွန့်စားခန်းစာအုပ်များ ဖတ်ခြင်းအားဖြင့် ဖယ်ထုတ်ရပုံကို ထင်ရှားစိမ့်သောငှာ ဖြစ်ပါသည်။ နောက်ပိုင်း၌မူ ထစ်ကန်ဆို မခံတော့ပဲ တုံ့ပြန်တတ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ့်ကိုယ်၌ အရိုးအရေ အပြည့်အစုံ ရှိနေခြင်းပင်လျှင် ကံကောင်းသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

တာဝန်ကြီးလှသည်

တနေ့သ၌ မင်းကြီးနှင့် ကျွန်ုပ်သည် မိတ္ထီလာဒီစကြိတ် မလှိုင်ဘက်တွင် သမဝါယမအသင်းများ ထူထောင်ခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ နယ်လှည့်လျက်ရှိကြ၏။ မစ္စတာကလေးတင်မှာ လူပျိုကြီး အရာရှိတယောက်ဖြစ်၍ အိမ်ထောင်မူပစ္စည်း အကောင်းဆုံး သုံးတတ်သူဖြစ်ရာ တောတက်သော အခါတွင် သူ၏ပစ္စည်းများအတွက် လှည်းသုံးစီး အမြဲတမ်း ဆင့်ရ၏။ သူ၏ ပန်းကန်ခွက်ယောက်၊ ဇွန်း၊ ခက်ရင်း၊ ဓား၊ ဖလံခွက် စသောပစ္စည်းများ ထည့်သည့် သစ်သားသေတ္တာကြီးမှာ ဘိလပ်မှ ဝယ်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်၍ အလွန်သပ်ရပ်စွာ လုပ်ထားခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ပစ္စည်း တခုနှင့်တခု အကြားတွင် သက္ကလပ် အပိုင်းကလေးများ၊ အရှည်ကလေးများ၊ လေးထောင့်ကလေးများ စသည်ဖြင့် ခံထားရာတွင် ပစ္စည်း တခုနှင့်တခု မထိနိုင်သဖြင့် မတော်တဆ သေတ္တာကြီး လိမ့်ကျစေဦးတော့ ပစ္စည်းများ မကွဲကြေနိုင်ပေ။ ဝါသနာပါသော ကျွန်ုပ်သည် ဘျိုင်ကုလား၏ မီးဖိုထဲသို့ ဝင်ကြည့်ရာ မီးဖိုကိရိယာများမှာ ကတ်တလောက်ထဲကအတိုင်း ဆန်းပြားစုံလင်လှပါပေသည်။

တောတက်ကြရာတွင် ကျွန်ုပ်အပြင် ချာပရာစီ နှစ်ယောက်၊ ပစ္စည်းထိန်း ဘတ္တလာ တယောက်၊ စားပွဲထိုးတယောက်၊ ထမင်းချက် (Cook) တယောက်၊ လက်ထောက်ထမင်းချက် တယောက်၊ ‘ကွတ်စ်မေတီး’ ခေါ် အိုးတိုက်ကုလားကလေးတယောက် ပါရှိ၏။ တခါတရံတွင် မြို့ကြီးများ၌

စတည်းချသောအခါ မြို့ပေါ်မှ အရာရှိကြီးများအား ဖိတ်ခေါ်ကာ ဒင်းနားပါတီ ကျွေးလိုက်ချေသေး၏။ မင်းကြီးက ကျွန်ုပ်အား လှည်းသုံးစီးတိုက်ရသည့် သူ၏ပစ္စည်းများအားလုံးသည် ကျွန်ုပ်၏ တာဝန် ဖြစ်ကြောင်း၊ ဗတာ၌ လိုက်ပါလာသော အစေခံများအားလုံးသည် ကျွန်ုပ်၏ သြဇာခံများဖြစ်ကြ၍ အစစအရာရာတွင် ကျွန်ုပ်က ကြည့်ပြီး စီမံရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြထား၏။ ကိုမြစ်ကလည်း ဤဗိုလ်ကြီး၏ ပစ္စည်းခင်တွယ်တတ်ကြောင်း ပြောထားဘူးလေသည်။

သူကြီးများ၏ အကျင့်ဆိုးတရ

တနေ့သ၌ ကျွန်ုပ်တို့သည် တောရွာကလေးတရွာ၌ သမဝါယမအသင်းကိစ္စအတွက် ဧရပ်တခုတွင် (ဗိုလ်တဲမရှိ) စတည်းချအိပ်ကြရာ ည၌သုံးနာရီအချိန်တွင် သုံးမိုင်ခန့်ဝေးသော ဘူတာရုံ၌ မီးရထား စီးကြရန် ဖြစ်၏။ တောလိုက်စာရေး၏ တာဝန်မှာ လိုအပ်သောလှည်းများကို လိုအပ်သောအချိန်တွင် ဧရပ်သို့ရောက်အောင် သူကြီးအားဆင့်ထားရန် ဖြစ်၏။ အချို့ရွာသူကြီးများသည် အသင်းမင်းကြီး၏ ရာထူးကြီးခြင်းကို သိကြသော်လည်း အုပ်ချုပ်ရေးဘက်မှ နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်၊ ပုလိပ်ဘက်မှ ရာဇဝတ်ဝန် စသော အရာရှိများလောက် မကြောက်ကြပဲ ခပ်ပေါ့ပေါ့ လုပ်တတ်ကြသောကြောင့် လိုသောပစ္စည်းများ ဆင့်၍တောင်းရာတွင် စာရေးအဖို့ အတော်ဂရုစိုက်ရ၏။ သူကြီးများက ပေါ့မည်သာ ပေါ့ကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ဌာနမှ အရာရှိကြီးများသည် လှည်းခကိုလည်းကောင်း၊ ထင်း၊ ရေ၊ ကြက်၊ ကြက်ဥ စသော ပစ္စည်းများ အတွက်ကိုလည်းကောင်း သတ်မှတ်ထားသော နှုန်းအတိုင်း အပြည့်အဝ ပေးကြသည်သာ ဖြစ်လေသည်။ နယ်ဘက်အရာရှိများထံမှမူ မတောင်းဝံ့သည်နှင့် မရလိုက်သည်များလည်း ကြားရဘူးလေသည်။ သို့နှင့်လည်း အချို့သူကြီးများသည် အသင်း မင်းကြီးအား အဆိပ်မရှိသော ‘ရေမြေ’ ဟု သဘောထားကာ ကောင်းစွာမလေးစားပဲ နေတတ်ကြ၏။ အခြားပစ္စည်းကား အရေးမကြီး၊ လှည်းများကို အချိန်နှင့်ရဖို့ကား လွန်စွာ အရေးကြီးလှ၏။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် မီးရထားမမှီလိုက်ဟုဆိုလျှင် ဘာပြောပြော စာရေးကြီး၏အပြစ် ဖြစ်ရသောကြောင့် ပေတည်း။

တောလိုက်စာရေးတို့ ဗာဟီရအလုပ်

ထိုည၌ မင်းကြီးက အလုပ်လုပ်၍ သူရေးသောစာများကို ကျွန်ုပ်က လက်နှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်ကူးခြင်း၊ လက်မှတ်ထိုးစေခြင်း၊ နံပါတ်တပ်ခြင်း၊ စာရင်းသွင်းခြင်း၊ စာအိတ်တွင်ထည့်၍ ပိတ်ခြင်း၊ တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပြီးသောအခါ ၁၀ နာရီ ခွဲပြီးလေပြီ။ ဤစာများမှာ ကျွန်ုပ်တို့ စီးမည့် မီးရထားဖြင့် ရန်ကုန်သို့ပို့ရမည့် အစိုးရစာများဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ခရီးထွက်ရန်

အစီအစဉ်မှာ နာရီပြန်တချက်တွင် အိပ်ရာမှထကြရန်၊ လှည်းများရောက်လာသောအခါ ပစ္စည်းများ တင်၍ တနာရီခွဲတွင် ဇရပ်မှထွက်ခွာကြရန်၊ ၂ နာရီခွဲတွင် ဘူတာရုံသို့ရောက်၍ ပစ္စည်းများကို ချိန်တွယ်ခြင်း၊ တန်ဆာလုပ်ခြင်း၊ ပြီးစီးချိန်တွင် (၃ နာရီထိုးသောအခါ) မီးရထားရောက်လာ၍ တက်စီးကြရန် ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ၁၁ နာရီတွင် အိပ်ရာသို့ဝင်၍ တနာရီတွင် ကပျာကယာ ထကာ အိပ်ရာလိပ်ပြီးနောက် လှည်းများကို မေးလိုက်ရာ မရောက်ကြသေးချေ။ ဤတွင် သူကြီး အိမ်သို့ ချာပရာစီကို စေလွှတ်ပြီး ခေါ်ခိုင်းရသဖြင့် တနာရီခွဲခါနီးမှ ရောက်လာကြ၏။ သို့နှင့် အချိန်လူပြီး ကတိုက်ကရိုက် တင်၊ အပြေးအလွှား မောင်းကြရသဖြင့် ၂ နာရီ ၄၅ မိနစ်တွင်မှ ဘူတာရုံသို့ ရောက်ကြ၍ ပျာယီးပျာယာ တန်ဆာလုပ်ပြီး မီးရထား ဝင်လာလေတော့သည်။ ‘တော်သေးရဲ့’ ဟု စိတ်ထဲ၌ ဟီးချမိရာ မတော်သောအချင်းအရာတခု ကြုံရပါတော့သည်။

အဆုခံရခြင်း

နောက်တစ်ခန်းသို့ နံနက် ၈ နာရီလောက်တွင် ဆိုက်ရောက်ကြ၍ (မြို့ကြီးဖြစ်သည့်အလျောက်) ဗိုလ်တံ၌ တည်းခိုကြကြ၏။ ချာပရာစီများ၊ ဘတ္တလာများ၊ ထမင်းချက်များသည် မိမိတို့နှင့် ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများကို နေထားတကျ စီစဉ်ပြင်ဆင်လျက်ရှိကြစဉ် အစေခံများ ခေါင်းချင်းရိုက်ကာ တီးတိုး တိုင်ပင်လျက် ရှိကြခြင်းကို မြင်၍ “ဘာဖြစ်ကြတာလဲ” ဟု ကျွန်ုပ်က မေး၏။ “မိုးတော့ မီးလောင် တော့မယ် စာရေးကြီးရေ” ဟု ဘတ္တလာက ပြောသဖြင့် ကျွန်ုပ် ထိတ်လန့်သွား၏။ “ဘယ်လို ဖြစ်တာလဲ” ဟု ကျွန်ုပ်က ထပ်၍မေးတော့ မင်းကြီး၏ ရွက်ဖျင်ကုလားထိုင်တွင် ချိတ်ထားရသည့် ခေါင်းအုံးကလေး ကျကျန်ရစ်ကြောင်း သိရလေ၏။ “ဟာ ဒီလိုဆို မဖြစ်ဘူး ဈေးထဲသွားပြီး မရ ရအောင် ရှာဝယ်ချေ” ဟု ပြောကာ ချာပရာစီတယောက်ကို ကျွန်ုပ် လွှတ်လိုက်၏။ မင်းကြီးသည် နံနက်စာစားပြီးမှ ရွက်ဖျင်ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် သတင်းစာဖတ်လေ့ရှိသောကြောင့် အချိန်ရသေး သည်ဟု အောက်မေ့ကာ စိတ်မပူလှပဲ ရှိသေး၏။ မည်သည့်နည်းမဆို ဤပစ္စည်းကလေးမျိုးအတွက်မှာ အစေခံများ၏အလုပ်ဖြစ်၍ ရုံးသေတ္တာကြီးသုံးလုံးကို ပစ္စည်းစေ့စုံအောင် ထည့်ခဲ့ဖို့ တာဝန်ယူရသည့် စာရေးကြီး၏ အပူ မဟုတ်နိုင်ဟု ခပ်ပေါ့ပေါ့ပင် အောက်မေ့လိုက်၏။ အလွန်ဆုံးတွက်လိုက်လျှင် ‘သူတို့အား ဆူသည်ကို ငါ မြင်ရချေတော့မည်လော’ ဟူ၍သာ အောက်မေ့၍ သူတို့အတွက် ပူပန်မိ သေး၏။ ခေါင်းအုံးကလေးတလုံးဝယ်ဖို့ စေလွှတ်လိုက်သော ချာပရာစီ မောင်ပြူးလည်း ပြန်မလာချေ။ “လူကလေး စားစရာယူခဲ့” ဟု မင်းကြီးက တောင်းလိုက်သောအခါ၌ပင် မောင်ပြူး ရောက်မလာ သေးချေ။ ကျွန်ုပ်သည် ထမင်းချက်ကုလားအား ဖြည်းဖြည်းချက်ရန် “အာစတေးဘာဘူ၊ အာစတေး” ဟု လက်သိပ်ထိုး ပြောထားရ၏။ မင်းကြီးသည် စားစရာ တပွဲပြီးတပွဲစား၍ သုံးပွဲ ကုန်သည် တိုင်အောင်လည်း မောင်ပြူး ပေါ်မလာသေးချေ။ “သတင်းစာယူခဲ့” ဟု ခေါ်လိုက်ရာတွင်မှ မောင်ပြူး သည် မြို့ထဲမှ ဖတ်ဖတ်မောပြေးလာ၍ လက်ထဲတွင် ခေါင်းအုံးကလေး ပါလာ၏။

ထိုအခိုက်တွင် မင်းကြီးသည် ရေချိုးခန်းသို့ ခေတ္တဝင်သွားရာ ကျွန်ုပ်က မောင်ပြူးအား မေးကြည့်သည်တွင် တဖြည်းဖြည်း ဤခေါင်းအုံးကလေးမျိုး တလုံးမျှမရှိသောကြောင့် အကြာကြီးရှာနေပြီးမှ နောက်ဆုံးတွင် စက်ချုပ်ဆိုတဆိုသည့် ကတိုက်ကရိုက် ချုပ်ယူခဲ့ကြောင်း ပြောပြလေ၏။

“တော်သေးရဲ့ကွာ ငါ့လူ” ဟု ကျွန်ုပ်က ချီးမွမ်းမိသေးသည်။ မင်းကြီးသည် ရေချိုးခန်းမှထွက်လာ၍ ရွက်ဖျင်ကုလားထိုင်ပေါ်၌ ထိုင်မည်ပြုသည်တွင် ခေါင်းအုံးကလေးကိုမြင်၍ တန့်ကနဲဖြစ်သွားပြီး “စာရေးကြီး” ဟု ခေါ်လိုက်၏။ ကျွန်ုပ်၏အထင်မှာ အစေခံများ ဖျောက်ပစ်ခဲ့သော ပစ္စည်းတခု အတွက် အစားထိုးနိုင်အောင် ကျွန်ုပ်က စီမံထားခြင်းကြောင့် မျက်နှာကောင်းရလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်မိ၏။ ထိုကဲ့သို့ကား မဟုတ်ချေ။ မင်းကြီးက ဖြစ်ပုံကိုမေး၍ ကျွန်ုပ်က အမှန်အတိုင်း ပြောပြရာတွင် မင်းကြီးသည် မျက်နှာများနီလာ၍ ကျွန်ုပ်၏ပေါ့လျော့မှုအတွက် ကြိမ်းမောင်းလေတော့သည်။ ကျွန်ုပ်က လှည်းကိစ္စနှင့်တကွ စီမံရ၍ ညဉ့်နက်အောင် အလုပ်လုပ်ရခြင်း၊ ရုံးနှင့်ဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများနှင့် ဖိုင်တွဲများကို စေ့စပ်အောင် ဂရုစိုက်ရခြင်းတို့ကြောင့် ခေါင်းအုံးကလေးကို ဂရုမစိုက်နိုင်ကြောင်း ပြောပြလေရာ မစ္စတာကလေတင်သည် တိုး၍ စိတ်ဆိုးလာ၏။ နောက်ဆုံး၌ ဘာမျှမပြောဝံ့တော့ပဲ ဆိတ်ဆိတ် နေလိုက်ရပါတော့သည်။

ဆူပြီး၍ ချောခြင်း

အိုင်စီအက်စ် အရာရှိတိုင်းသည် ဤကဲ့သို့မဟုတ်။ မင်းကြီးမစ္စတာကလေတင်သည် လူဆန်းတယောက် ဖြစ်ခြင်းကို ကြုံဘူးသူတိုင်း သိကြပါသည်။ သူ၏ဝါသနာကား ဆူစရာရှိလျှင် ကြီးငယ်မရွေး ဆူတတ်၍ ချီးမြှောက်စရာရှိလျှင်လည်း သူ့လူကို မတက်တက်အောင် ထိုးတင်ပေးတတ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဤအကြောင်းကို သိပါ၏။ ရုံးအုပ်ကလည်း ကျွန်ုပ် တောလိုက်စာရေးဖြစ်တော့မည် ဆိုရာတွင် “ဖေသိန်းတော့ ကော်တာပဲ၊ သိပ်ကံကောင်းတယ်၊ ဒီကောင်လေး ကြီးပွားတော့မယ်” ဟု အခြားစာရေးများအား ပြောဘူးလေသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ဇာတာမှာ အစိုးရအမှုထမ်းအဖြစ်နှင့် ကြီးပွားဖို့ ပါလာဟန်မတူချေ။ မင်းကြီးသည် ကျွန်ုပ်အား ဆူပြီး နာရီဝက်ခန့် ကြာသောအခါ ကျွန်ုပ်ကို ခေါ်ပြန်၏။ မျက်နှာထားမှာ ခပ်ချိုချိုဖြစ်နေခဲ့လေပြီ။ ကျွန်ုပ်က မတ်တတ်ရပ်လျက်ရှိရာ မင်းကြီးက အနီးသို့ချဉ်းကပ်ရန် ပြောသဖြင့် သူ၏ရွက်ဖျင်ကုလားထိုင်အနီးတွင် ထိုင်ရလေသည်။ ထုံးစံအတိုင်း သူက အင်္ဂလိပ်လိုပြောသော်လည်း စာရေးက မြန်မာလိုဖြေမှသဘောကျသည်။ “ကျွန်တော်မျိုး”၊ “အရှင်ဘုရား” စသော စကားလုံးများကို ဝိုင်းလုံးများ နှစ်သက်ကြသည်။

“မင့်အသက် ဘယ်လောက်ရှိပြီလဲ”

“၂၂ နှစ်ရှိပါပြီ အရှင်ဘုရား”

“ဟလို ငယ်ငယ်ကလေးပါကလား”

ကျွန်ုပ်၏ပါးကို ဖြည်းညှင်းစွာ ဆွဲ၍လိမ်သည်။

“မောင်မင်းနဲ့ ကျွန်ုပ်နဲ့ ဆရာတပည့်နော်၊ ဟုတ်ရဲ့လား”

“မှန်ပါတယ် အရှင်ဘုရား”

“ဆရာတပည့်ဆိုတာ ဆရာကဆူလျှင် တပည့်က စိတ်မဆိုးရဘူး၊ ဟုတ်လား”

“မှန်လှပါ ဘုရား”

“ကျွန်ုပ်က အလုပ်ကောင်းကောင်းလုပ်တဲ့သူဆိုလျှင် ချီးမြှောက်တတ်တယ်”

“မှန်ပါဘုရား”

“ကောင်းကောင်းလုပ်၊ စိတ်မညစ်ပါနဲ့၊ ဒီခေါင်းအုံးကလေး ဘယ်လောက်ပေးရသလဲ”

“နှစ်ကျပ်ပေးရတယ် ပြောပါတယ် ဘုရား”

“ရုံးသုံးငွေထဲက မထုတ်နဲ့၊ ကျွန်ုပ် ကိုယ်ပိုင်ငွေစာရင်းထဲက ထုတ်ယူပါ”

“မှန်ပါဘုရား”

“အလုပ်ကောင်းကောင်းလုပ် သွားတော့”

ကျွန်ုပ် စိတ်ကောက်လေပြီ

မိမိအလုပ်၌ ကြီးပွားစေလိုသောစိတ်ရှိသည့် စာရေးကလေးတယောက်သည် အလွန်ဆူတတ်သည်ဟု နာမည်ကြီးသော အရာရှိတဦးက ပါးကိုလိမ်ဖြစ်ကာ စကားပြောပြောခြင်း ခံရသည်ဆိုပါက စိတ်အား

တက်ကြွပြီး ကြီးစား၍ အလုပ်လုပ်ပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်မူကား ထိုကဲ့သို့မဟုတ်ချေ။ မိမိ၏ အပြစ် မဟုတ်ပါလျက် ခေါင်းအုံးကလေး ပျောက်ခြင်းအတွက် ဆူပူရချေမည်လောဟု နှလုံးသို့ ခိုက်အောင် နာထားသည်နှင့် မင်းမူထမ်းအလုပ်သည် အလကားအလုပ်ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်စိတ်ကောင်းလျှင် ကောင်း သလို၊ ဗိုလ်စိတ်ဆိုးလျှင် ဆိုးသလို သူတို့သဘောအတိုင်း ခံရသည်။ စိတ်ဆင်းရဲမှု ချမ်းသာမှုသည် သူတို့၏ ကြည်ခြင်းနောက်ခြင်းအပေါ်တွင် ဖြစ်သောကြောင့် မင်းကြီးက နှစ်သိမ့်စေလိုသော သဘောနှင့် ချော့၍ ဆုံးမခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်နားလည်ပါလျက်နှင့် ကောင်းကောင်းစိတ်မကျေပဲ ဖြစ်နေပါတော့သည်။ သမဝါယမဋ္ဌာနဘက်၌ ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ အတန်းလည်း မအောင်၊ အရေးအသား လည်း မတော်၊ ဗိုလ်နှင့် အထက်ပါ အခွင့်အရေးမျိုးလည်း မရကြပေလျက် သည်းညည်းခံပြီး ကုတ်ကုတ်ပတ်ပတ် ကြီးစားထမ်းရွက်ကြခြင်းအားဖြင့် (Joint-Registrar) တွဲဘက်မင်းကြီး ရာထူး တိုင်အောင် တက်ကြသူများလည်း ရှိလေသည်။ သူတို့နှင့်ကျွန်ုပ် ခြားနားခြင်းမှာ ကြီးပွားလိုသောဆန္ဒ ပြင်းထန်ခြင်း မပြင်းထန်ခြင်းမျှသာ ကွာကြ၏။ စံဒေဝီနှင့် အကြောင်းပါခဲ့ပါမူ ကြီးပွားလိုစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာမည်လော မပြောတတ်ပေ။

အဆင်မပြေမှုတခု

မင်းကြီး၏ တောလိုက်စာရေးသည် ထမင်းချက် ကုလားသုံးယောက်မှတစ်ပါး မင်းကြီး၏ ဘတ္တလာ၊ စားပွဲထိုးနှင့် ရုံးချာပရာစီ နှစ်ယောက်တို့အား (အားလုံး ဗမာများဖြစ်သည်။) နယ်လှည့်စဉ်အတွင်း ထမင်းကျွေးရသော ထုံးစံတခု ကိုမြစ်က လုပ်ထားခဲ့၏။ အလုပ်လွှဲပေးခါနီးတွင် ကိုမြစ်က “ဒီပြင် ဌာနတွေမှာတော့ ဒီလိုထုံးစံမရှိပါဘူး၊ ကျုပ်ကတော့ ထုံးစံလုပ်ထားခဲ့မိပြီ၊ ခင်ဗျားလဲ ကျွေးလိုက်ပါ ဗျာ၊ သူတို့မှာ ခရီးစရိတ်ကလဲ ဖြစ်လောက်အောင် မရရှာကြပါဘူး” ဟု မှာထားခဲ့ဘူးလေသည်။ ကျွန်ုပ်လည်း ကိုမြစ် မှာထားခဲ့သည့်အတိုင်းပင် ကျွေးပါသည်။ ရုံးချာပရာစီတယောက်က ချက်ပြုတ်မှု အတွက် တာဝန်ယူပါ၏။ ကျန်သူများကား အလကားစားကြခြင်းဖြစ်၏။ စားကြရုံနှင့် မပြီးသေး။ ဘတ္တလာနှင့် စားပွဲထိုးသည် ကျွန်ုပ်အား ငယ်ရွယ်သော လူကလေးတယောက်ဆို၍ ကိုမြစ်ကဲ့သို့ မလေးစားချင်ပဲ မထိမဲ့မြင် ပြုချင်ကြပုံရ၏။ မစ္စတာကလေးတင်၏ ဝါသနာတခုမှာ သူ၏ဘတ္တလာကို လက်သပ်မွေးထားပြီး ရုံးအလုပ်မှတစ်ပါး အရပ်ရပ်ကိစ္စများတွင် ‘လူယုံတော်’ တယောက်အနေဖြင့် တိုင်ပင်တတ်၍ ‘အချစ်တော်’ တယောက်ပင် ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။ သမဝါယမဋ္ဌာနဘက်၌ အမှုထမ်းကြသော မြို့အုပ်များ၊ ဝန်ထောက်များသည် မင်းကြီး၏အိမ်သို့ ဝင်ကြသောအခါ ဘတ္တလာကို ရှေးဦးစွာ ချဉ်းကပ်ပြီး အာလာပသလ္လာပစကားပြောပြီးမှ ဝင်ကြ၏။ အချို့မှာ ဘတ္တလာအတွက် အသေးအဖွဲ့ လက်ဆောင်ကလေးများပင် ပါလာတတ်ကြ၏။ တခါတရံ ဘတ္တလာကပင် မြို့အုပ်ဝန်ထောက် များအား “ဦးတို့အရပ်မှာ ဟဝါမပေါ့ဘူးလား၊ ကျွန်တော် နဲ့နဲ့ရချင်တယ်ခင်ဗျာ” ဟု ဆိုကာ မှာထားလိုက်ရာ အရာရှိများလည်း ယူခဲ့ကြရ၏။ စင်စစ်မှာ ဘတ္တလာသည် အရာရှိများအား ကောင်းကျိုးသော်လည်းကောင်း၊ ဆိုးကျိုးသော်လည်းကောင်း ဘာမျှ တတ်နိုင်သည်မဟုတ်၊ တမင်

သတ်သတ် ‘မင်းမို စိုးကပ်’ ဖြင့် ဗိုလ်ကျခြင်းဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်သည် ဤအကြောင်းများကိုသိ၍ ဘတ္တလားကို သဒ္ဓါကြည်ဖြူ မဟုတ်လှသော်လည်း ကိုမြစ်၏ ဩဝါဒအရ ထမင်းတော့ ကျွေးပါသည်။ သို့သော် မထေမမြင် လုပ်လွန်းပုံကို ဖော်ပြပါဦးမည်။

ဒုတိယမ္ဗိ စိတ်ပျက်ခြင်း

တနေ့သ၌ ရွာတရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့လူစု စတည်းချလျက်ရှိစဉ် ကျွန်ုပ်သည် ဈေးဝယ်ရန်အတွက် ချာပရာစီအား ပိုက်ဆံပေးထားပြီး အလုပ်လုပ်လျက်ရှိ၏။ တောရွာများ၌ ဈေးဝယ်ခြင်းဟူသည်မှာ ကြက်နှင့်ဆီ၊ ဆန်တို့သာ ဖြစ်လေသည်။ ထိုနေ့၌ ကျွန်ုပ်သည် မင်းကြီးက ဘဏ္ဍာရေးမင်းကြီးထံသို့ စာရှည်ကြီးတစောင် ရေးသည်နှင့် မပြီးမချင်း လက်နှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်ကူးရခြင်းကြောင့် ၁၂ နာရီခန့် တွင်မှ နံနက်စာစားနိုင်တော့သည်။ အလုပ်ပြီးစီး၍ ထမင်းပွဲပြင်ခိုင်းသောအခါ ဘတ္တလားနှင့် စားပွဲထိုးတို့ စားနှင့်ပြီးဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်နှင့် ချာပရာစီနှစ်ယောက်သာ ကျန်တော့သည်။ ထမင်းပွဲ၌ ထိုင်လိုက်၍ ဆာလောင်စွာနှင့် ကြက်သားဟင်းခွက်ကို နှိုက်လိုက်သောအခါ ရင်အုပ်နှင့် အသည်း မရှိတော့ပဲ ပေါင်နှင့် အရိုးများသာ တွေ့၏။ ကျွန်ုပ်အတွက် ရင်အုပ်ဖြစ်စေ၊ အသည်းဖြစ်စေ ထားရမည်ကို သူတို့သိလျက်နှင့် ဘတ္တလားနှင့် စားပွဲထိုးတို့က စားပစ်လိုက်ကြလေပြီ။ ပိုက်ဆံထုတ်ရသူက ကျွန်ုပ်၊ ချက်ပြုတ်ရသူကား ရုံးချာပရာစီ ဖြစ်ပါလျက် တမင်သက်သက် ဗိုလ်ကျခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် နားလည်၏။ သူတို့ယူဆကြပုံမှာကား စာရေးကြီးဆိုသူသည် မိမိတို့သခင်၏ စာရေးမျှသာ ဖြစ်၍ ရိုသေဖို့မလိုဟု ထင်ကြပုံရ၏။ သူတို့နှစ်ယောက်ကို လှမ်းကြည့်လိုက်သောအခါ ဖလံခွက် တိုက်သူကတိုက်၍ စားပွဲခင်းသူက ခင်းလျက်ရှိ၏။ ဆုလိုက်ချင်သည်မှာကား ပြောဖွယ်ရာမရှိချေ။ သို့သော် မင်းကြီး၏လူဖြစ်သောကြောင့် မဆူဝံ့ပဲ ကြိတ်ခံလိုက်ရသည်တွင် ကျွန်ုပ်သည် အပြစ် အလုံးစုံကို ထိုအလုပ်ပေါ်သို့ ပုံချပြီး ‘အလကားအလုပ်မျိုးပဲ’ ဟု မှတ်ချက်ချလိုက်ပါတော့သည်။ သို့သော် ဤတခေါက် လွန်ပစေ၊ နောက်တခေါက်တွင် ဒီအကောင်တွေကို ထမင်းမကျွေးတော့ပြီဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။

အစီအစဉ်တမျိုး လုပ်ခြင်း

နောက်တခေါက်တွင် ဗန်းမော်မြို့ ရွှေကျီးနား ဘုရားပွဲ၌ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးပြပွဲ ပါသည်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့လူစုသည် မြစ်ကြီးနားမှ အစိုးရသင်္ဘောကလေးနှင့် စုန်ဆင်းလာကြ၏။ ကျွန်ုပ်တို့နှင့်အတူ ဒုတိယလယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးလည်း ပါလာရာ သူ၏စာရေးကြီးနှင့် ကျွန်ုပ်သည် ဘိလိယက် ကစားဘက် ဖြစ်၍ အလွန်ပျော်ကြသည်။ ကျွန်ုပ်အဖို့ စားသောက်ရန် အစီအစဉ်မှာ မင်းကြီး၏

ထမင်းချက်အား ကျွန်ုပ်အတွက် တနေ့တကျပ်ပေး၍ စားပြီး ဘတ္တလာနှင့် စားပွဲထိုးတို့ကို ပေလာယျက် ပစ်ထားလိုက်၏။ ချာပရာစီနှစ်ယောက်အားမူ ပိုက်ဆံအနည်းငယ်သာပေး၍ ကျွန်ုပ် တာဝန်မယူတော့ချေ။ ဤတွင် ဘတ္တလာနှင့် စားပွဲထိုးတို့သည် ကျွန်ုပ်ကို အတော် 'အောင့်' ကြ၏။ ကျွန်ုပ်ကမူ ဂရုမစိုက်ချေ။ မင်းကြီး၏စာရေးက ဘတ္တလာကို လန့်မနေနိုင်ဟု သဘောထားလိုက်၏။ တနေ့တကျပ် ဟူသောငွေမှာ ထိုခေတ်က အတော်ကြီးအရာရောက်၍ ကျွန်ုပ်မှာလည်း ထမင်းကောင်း ဟင်းကောင်း စားရသဖြင့် ကျေနပ်လှသည်။ ဗိုလ်နှစ်ယောက်တို့သည် အစိုးရသင်္ဘောအထပ်ထပ် ဦးပိုင်းမှ လိုက်ကြ၍ ကျွန်ုပ်တို့ စာရေးနှစ်ယောက်သည် အောက်ထပ် ဦးပိုင်းမှ လိုက်ပါလာကြရာ အစိုးရအလုပ်နှင့် သွားခဲရသမျှတွင် ဖိမ်အရှိဆုံးခရီးဖြစ်၍ အနည်းငယ် ဖော်ပြလိုပါသည်။

ထူးခြားသော အခြင်းအရာနှစ်ခု

ဗန်းမော်နှင့် မြစ်ကြီးနား ခရီးမှာ ဧရာဝတီကုမ္ပဏီသင်္ဘောများ သွားလာခြင်းမရှိပဲ အစိုးရသင်္ဘောများ သာ သွားလာသည် ဖြစ်သောကြောင့် ရောက်ဖို့ အလွန်ခဲယဉ်းသောခရီး ဖြစ်၏။ အစိုးရ သင်္ဘော များသည်ပင်လည်း အလွန်ရေငယ်သည့် (ဧပြီလ ၁၅ ရက်နေ့အထိ) အချိန်အပိုင်းအခြားအတွင်းသာ သွားလာနိုင်၏။ မြစ်ရေငယ်သော အချိန်အပိုင်းခြားကိုမှ ရွေးပြီး သွားလာကြခြင်းမှာ ၎င်းဒေသ တလျှောက်၌ ဧရာဝတီမြစ်သည် အလွန်ကျဉ်းသည်ဖြစ်၍ မြစ်ရေ အတော်အတန်ကြီးသည်ဆိုလျှင် ရေစီးကြမ်းသည်နှင့် သင်္ဘောခုတ်နိုင်ဖို့ အလွန်ခဲယဉ်းသောကြောင့် ဖြစ်၏။ အစိုးရသင်္ဘောမှာလည်း ကြီးကြီးမားမားမဟုတ်၊ အငယ်စားကလေးမျှသာ ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်နှင့် စာရေးကြီး ကိုဘခင်တို့သည် (ဒုဝန်ကြီး၏ စာရေးဖြစ်သည်) ဧရာဝတီ ပထမမြစ်ကျဉ်းအကြောင်းကို ကျောင်း၌ သင်ခဲဘူးကြသည် ဖြစ်၍ ဤခရီးတွင် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရှုခင်းများ တွေ့မြင်ရလိမ့်မည် ဆိုခြင်းကို သိကြသည်နှင့် အောက်ထပ် ဦးပိုင်းတွင် မျှော်တလင့်လင့်နှင့် ဟန်ပြင်လျက်ရှိကြ၏။ ဗိုလ်နှစ်ယောက်မူကား အထပ်ထပ်တွင် မှန်ပြောင်းများတကိုင်ကိုင်နှင့် ရွက်ဖျင်ကုလားထိုင်များပေါ်၌ ထိုင်လျက်ရှိကြ၏။ မြစ်ကြီးနားမှ မထွက်ခွာမီပင် ထူးဆန်းသောအခြင်းအရာနှစ်ခု တွေ့မြင်ရသည်မှာ ဧရာဝတီ မြစ်ရေ သည် ကျွန်ုပ်ရောက်ဘူးသည့် နေရာများအနက် မည်သည့်နေရာ၊ မည်သည့်ဆိပ်ကမ်းနှင့်မျှ မတူပဲ သောက်ရေအိုးမှရေကဲ့သို့ ကြည်လင်၍ အလွန်တရာ အေးမြသောကြောင့် သကြားနှင့် သံပရာသီး ခပ်သောက်လိုက်လျှင် ရှုလပတ်ရည် ဖြစ်သွားလေတော့သည်။ (မန္တလေးမြို့၌ ရောင်းသော ရှုလပတ် ရည်သည်ပင် ရေခဲရှားသော နွေရာသီ၌ ဤမျှလောက် အေးသည်မထင်။) ကြည်လင်လိုက်ပုံကလည်း သင်္ဘောနံ့နား၌ ကပ်လျက်ရှိကြသော ငါးအမျိုးမျိုးတို့မှာ ဖလ်ပေါင်းချောင်ထဲတွင် ထည့်ထားသည့် ရွှေငါးများသဖွယ် ထင်ထင်ရှားရှားကြီး မြင်နိုင်ပေသည်။ အခြားတချက်မှာ မြစ်ကမ်းပါး တလျှောက် လုံး ဆေးကြိတ်ကျောက်လုံးများဖြင့် ဖြန့်ကြဲလျက်ရှိခြင်းပင်ဖြစ်၏။ မြစ်ဆိပ်သို့ လျှောက်လာကြစဉ် လမ်းခရီး၌ ကျောက်တလုံးတလေ တွေ့သည်နှင့် မဆလာကြိတ်ရန်ဆိုကာ လိုလိုမယ်မယ် ကောက်ယူခဲ့၏။ ရှေ့လျှောက်လာသောအခါ ထိုထက်လှသော ကျောက်လုံးကို တွေ့သည်နှင့် ပထမ

ကျောက်လုံးကို ပစ်ချပြီး လဲလှယ်ယူခဲ့၏။ တလုံးထက်တလုံး လှသော ကျောက်လုံးများကို တွေ့သည်နှင့် တလုံးပြီးတလုံး ပစ်ချကာ လဲလှယ်ယူခဲ့ရာ နောက်ဆုံးတွင် မြစ်ဆိပ်သို့ရောက်၍ သိန်းသန်းကုဋေ ရှိနေသော ကျောက်လုံးများကို မြင်ရတော့မှ လက်ရှိကို ပစ်ချပြီး အလှဆုံးတလုံးကို ရွေးယူခဲ့ရပါသည်။

ပထမမြစ်ကျဉ်း

ဧရာဝတီမြစ်သည် မြစ်ကြီးနားဆိပ်ကမ်း၌ပင် အခြားမြို့များမှ ဆိပ်ကမ်းများထက် ကျဉ်းမြောင်းလှ ပါလေပြီ။ သို့ရာတွင် သင်္ဘောထွက်လာခဲ့၍ ပထမမြစ်ကျဉ်း (First Defile) သို့ ရောက်သော အခါ၌ မြစ်တခု၏အရွယ် မဟုတ်တော့ပဲ ချောင်းကလေး၏အရွယ် ဖြစ်လာတော့၏။ မြစ်ကြောင်း ကျဉ်းမြောင်းလေလေ ရေများသည် စု၍စု၍လာလေ ဖြစ်ရသောကြောင့် ရေစီးလည်း အလွန်ထန်၍ အလွန်တရာလည်း နက်ပုံရသည်။ အချို့နေရာများ၌ ဒလတွန်း ထိုးဆင်းသောရေသည် ရှေ့၌ ဆီးကာလျက်ရှိသော တောင်ကြီး သို့မဟုတ် ကျောင်ဆောင်ကြီးများကို အဟုန်ပြင်းစွာနှင့် တိုက်ခိုက်သည် ဖြစ်သောကြောင့် ရေမှုန်ရေမွှားများသည် တဖွားဖွား ပြန့်စင်၍ တဝေါဝေါ တဟောဟော မြည်သောအသံဖြင့် ဆူညံလျက်ရှိ၏။ ကမ်းတဘက်တချက်၌ကား အလွန်မြင့်မားသော တောင်ကြီးများသည် ဇွတ်အတင်း ထိုးဆင်းသော မြစ်ရေလုံးကို အသာတကြည် လမ်းမဖယ်ပေးချင်ပဲ ကတ်သီးကတ်သတ် လုပ်ကြသည့် လက္ခဏာနှင့် ဟိုမှဆီး သည်မှတား၊ ဟိုမှာခု သည်မှာခံ အတန်တန် ကြိုးစား၍ အနှောင့်အယှက်ပြုသည့်နယ် နေရာတကာတိုင်းတွင် အတိုက်အခံ လုပ်နေဟန် တူ၏။ အချို့နေရာတွင် တဘက်၌ရှိသော တောင်ကြီးသည် (ပြေးသွားသော လူတယောက်ကို ခြေထိုး၍ ခံလိုက်ခြင်းကဲ့သို့) မြစ်ရေလုံး၏ရှေ့မှ ကျောက်စွန်းတခုထုတ်ကာ ကန့်လန့်ခံလိုက်ရာ မြစ်ရေလုံးသည် ကျောက်စွန်းကို အကြမ်းနည်းဖြင့် ဖြိုဖျက်ရန် မတတ်နိုင်သောအခါတွင် အနုနည်းဖြင့် ပွန်းတီးအောင် တဖြည်းဖြည်း လုံးပါးပါးစေ၏။ တခါတရံတွင် မြစ်ကြောင်းသည် မည်မျှ ကျဉ်းမြောင်း ပါသနည်းဟူမူ သင်္ဘောဦးမှထိုင်၍ ရှေ့သို့မျှော်ကြည့်ကာ လိုက်လာသော ကျွန်ုပ်သည် ရှေ့တည့်တည့် ၌ တောင်ကြီးဆီးလျက် ရှိခြင်းကိုသာ မြင်ရ၍ မြစ်ကြောင်းလုံးလုံးပျောက်ပြီး တောင်ကြီးကို သင်္ဘောဦးဖြင့် ဆောင့်တော့မည့်ဆဲဆဲ ရှိရာတွင်မှ လက်ယာဘက်၌သော်လည်းကောင်း၊ လက်ဝဲဘက်၌ သော်လည်းကောင်း ရေကြောင်းကလေးပေါ်လာ၍ ၎င်းဘက်သို့ ဆတ်ကန်လှည့်ကာ ကွေ့ချိုးလိုက် ခြင်းကို မြင်ရပါတော့သည်။ မြစ်ကြောင်း ကျဉ်းမြောင်းရသည့်အထဲတွင် ‘တတောင်ဆစ်ချိုး’ ကွေ့ရသည့် နေရာပေတကား။ ထိုကဲ့သို့ ချိုးကွေ့လျက်ရှိစဉ် တချက်တချက်တွင် သင်္ဘောဦးမှဖြစ်စေ၊ တချက်တချက်တွင် သင်္ဘောပံ့ပိုင်းမှဖြစ်စေ ခုန်ချလိုက်ပါက ကမ်းပေါ်သို့ ရောက်နိုင်မည်ဟူ၍ပင် ထင်ရလောက်ပေသည်။

လူ့စိတ်သည် ခက်လှ၏

၎င်းဖြစ်ကျဉ်းအရပ်၌ တဘက်တချက်ရှိ တောင်ကြီးများသည် မြင့်မြင့်မားမားကြီး ရှိကြ၍ သစ်ပင်များ ထူထပ်စွာ ပေါက်ရောက်လျက်ရှိကြသဖြင့် ကျွန်ုပ်မြင်ဘူးသည့် တောင်များအနက်တွင် အစိမ်းလန်းဆုံး ဖြစ်ပေရာ မြစ်ကြောင်း၏ ကျဉ်းမြောင်းခြင်းကြောင့် သင်္ဘောနှင့် ကပ်လျက်ရှိရုံမက အချို့ နေရာများတွင် သင်္ဘောပေါ်သို့ပင် မိုးလျက်ရှိသည်ထင်ရ၏။ သစ်ပင်များပေါ်၌လည်း မျောက်များနှင့် တောငှက် အမျိုးမျိုး ရှိကြ၍ မျောက်သံ၊ ငှက်သံနှင့် ရေသံတို့ စုပေါင်းရောနှောကာ နားထဲသို့ ထိုးဝင်သည် ဖြစ်သောကြောင့် အချို့နေရာများတွင် သင်္ဘောပေါ်၌ အချင်းချင်း စကားပြော၍ မကြားနိုင်လောက်အောင် ဆူညံစွာ ရှိနေတော့သည်။ (ဤခရီးမှပြန်လာ၍ ၁၉၁၇ ခုနှစ်ထုတ် ရူပနန္ဒီ ဝတ္ထုကို ကျွန်ုပ် ရေးသားရာတွင် ထိုစဉ်က မြင်တွေ့ခဲ့သော ရှုခင်းအတိုင်း မှတ်မိသလောက် ရေးထည့်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။) အထက်ထပ်၌ လိုက်ပါလာကြသော ဗိုလ်ကြီးနှစ်ယောက်တို့သည် ရွက်ဖျင် ကုလားထိုင် ကိုယ်စီနှင့် မှန်ပြောင်းကို ကြည့်လိုက်၊ ဝီစကီဆိုဒါကို ကျိုက်ချလိုက်၊ တယောက်က ဆေးပြင်းလိပ်၊ တယောက်က ဆေးတံကို ဖွာလိုက်၊ စကားတပြောပြောနှင့် လိုက်ပါလာကြရာ ကျွန်ုပ်တို့ စာရေးနှစ်ယောက်မှာမူ မှန်ပြောင်းလည်းမပါ။ ဝီစကီရှိသော်လည်း မသောက်ဝံ့ကြသည်နှင့် လက်ဖက်ရည်ကြမ်းကို စီးကရက်နှင့် မြည်းရုံဖြင့် ကျေနပ်ကြရသည်။ လူ့စိတ်သည် ခက်၏။ ကျွန်ုပ်တို့သည် လက်ဖက်ရည်ကြမ်းမျှနှင့် ကျေနပ်ကြရာမှ ဗိုလ်နှစ်ယောက် ဘာလုပ်နေကြသည်ကို သိလိုကြ၍ လှေကားမှ ချောင်းကြည့်လိုက်မိကြရာတွင် ဝီစကီဆိုဒါကို မြင်ကြရသည်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ လက်ဖက်ရည်ကြမ်းမှာ မိမိမရှိပဲ ဖြစ်သွားရပါတော့သည်။ ဤတွင် ဘာမဆို မြည်းစမ်းချင်တတ်သော ကျွန်ုပ်၏ဝါသနာသည် ဟုတ်မှဟုတ်ပါလေ၏လော ဟု ယုံမှားခြင်းတကြိမ် ဖြစ်ခဲ့မိဘူးပါသည်။

ထုချေလွှာတောင်းခံခြင်း

လမ်းတွင် တညဉ့်အိပ်၍ နောက်တနေ့တွင် ဗန်းမော်မြို့သို့ ဆိုက်ရောက်ကြ၏။ ဒုဝန်ကြီးသည် ဗန်းမော်အရေးပိုင်နှင့် ခင်မင်သူဖြစ်၍ ၎င်း၏အိမ်၌ တည်းခိုလေရာ မင်းကြီးနှင့် ကျွန်ုပ်မှာ ဗိုလ်တံ၌ တည်းခိုကြ၏။ ထိုည၌ ကျွန်ုပ်နှင့် စာရေးကြီး ကိုဘခင်တို့သည် ရွှေကျီးနားဘုရားပွဲသို့ ခေတ္တလောက်သာ သွားကြ၍ ဝါသနာအိုးများ ဖြစ်ကြသည့်အတိုင်း ဘီလီယက်ခုံ၌ အချိန်ဖြုန်းကြပြီး ခုံပိတ်မှ ကိုယ့်နေရာသို့ အသီးသီးပြန်သွားကြ၏။ နောက်နေ့ နံနက်ခင်း၌ ကျွန်ုပ်သည် လုပ်စရာ အလုပ်များကို လုပ်၍ နံနက်စာစားပြီးသည်နှင့်တပြိုင်နက် အစေခံတံ၌ရှိသော ကျွန်ုပ်၏အိပ်ရာသို့ ဝင်အိပ်လေ၏။ နေ့လယ် နှစ်နာရီခန့်တွင် ကိုဘခင်လာနှိုးပြီး “ဗျိုဆရာကြီး ထကြည့်ပါဦးဗျ၊ ခင်ဗျား စားပွဲမှာ မီးလောင်နေလေရဲ့” ဟုပြော၏။ ကျွန်ုပ်သည် ဗိုလ်တံအောက်ထပ်၌ရှိသော ကျွန်ုပ်၏ အလုပ်စားပွဲသို့ သွားကြည့်ရာ မင်းကြီးက ထုချေလွှာတောင်းထားသည့် စာတစောင်ကို တွေ့ရ၏။ အဓိပ္ပာယ်မှာ နေ့လယ် ၁၂ နာရီလောက်၌ အလုပ်ရှိ၍ ခေါ်ရာ မတွေ့ရကြောင်း၊ နေ့ခင်းအချိန်တွင်

အခွင့်မရှိပဲ ထွက်၍လည်သည့်အတွက် အဘယ့်ကြောင့် အပြစ်မပေးထိုက်ကြောင်းကို ထုချေရမည် ဖြစ်ကြောင်း ပါရှိလေသည်။ စာကို ဖတ်လိုက်ရသည်နှင့်တပြိုင်နက် မင်းကြီး၏အချစ်တော် ဘတ္တလာ ၏လက်ချက်ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် တွေးနိုင်လေပြီ။ မင်းကြီးက ခေါ်ခိုင်းစဉ် ကျွန်ုပ်အိပ်နေခြင်းကို သိလျက်နှင့် ဘတ္တလာက ကျွန်ုပ်မရှိဟု ပြောလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ရန်ငြိုးကား သူတို့အား ထမင်း မကျွေးသည့်အတွက် ဖြစ်ရပေမည်။ ကျွန်ုပ်သည် ကိုမြစ်ကဲ့သို့ အစေခံများနှင့် ပြေပြစ်အောင် မဆက်ဆံတတ်သည့် ကျွန်ုပ်၏အပြစ်ကို သိပါ၏။ သို့ရာတွင် ဘတ္တလာက ကျွန်ုပ်ရှိပါလျက်နှင့် မရှိဟု လိမ်လည်ပြောခြင်းကြောင့် အရေးယူခံရခြင်းကို စိတ်ဆိုးသည်နှင့် ကိုဘခင်ကို သက်သေထူရန် မင်းကြီးထံသို့ ခေါ်သွားပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် အိုင်စီအက်စ်အရာရှိကြီးများကို အခါခပ်သိမ်း ရွံ့ကြောက်ပါသည်။ သို့ရာတွင် မတရားသဖြင့် စွပ်စွဲခြင်းခံရသည်နှင့် ဒေါသထွက်လာ၍ ကြောက်လန့်စိတ်မရှိတော့ပဲ အဖြစ်အပျက်အမှန်ကို မင်းကြီးအား ဒေါသဖြင့် ပြောပြ၍ ကိုဘခင်ကို သက်သေထူ၏။ မင်းကြီးသည် ဘတ္တလာကို ခေါ်၍မေးရာ ဘတ္တလာက ကျွန်ုပ်ကိုရှာစဉ် အစေခံ တံထဲသို့ ဝင်မကြည့်မိကြောင်း ဝန်ခံ၏။ မင်းကြီးသည် ဘတ္တလာကို ပြန်ထွက်စေပြီးနောက် “အဘယ့်ကြောင့် ထိုကဲ့သို့ပြောသည် ထင်သနည်း” ဟု ကျွန်ုပ်အား မေးရာ သူတို့ကို ထမင်း မကျွေးသောကြောင့် ဖြစ်သည်ထင်ကြောင်း ပြောပြ၏။ ထိုအခါ မင်းကြီးက သူတို့ကို ထမင်းကျွေးဖို့ တာဝန်မရှိကြောင်း၊ သူတို့လည်း ခရီးစရိတ်ကြေ၍ သူတို့ဟာသူတို့ စားနိုင်ကြောင်း ပြောလေသည်။ ဤကိစ္စ၌ မင်းကြီးသည် ကျွန်ုပ်အပေါ်တွင် အပြစ်တင်စရာ ရှာမတွေ့သော်လည်း သူ၏အချစ်တော် ဘတ္တလာနှင့် အဆင်မပြေမှု ဖြစ်ရခြင်းအတွက် ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ မျက်နှာမကောင်းခြင်းကို ကျွန်ုပ် ရိပ်မိသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ငါသည် ဘတ္တလာကိုလည်း အလျှော့မပေးနိုင်။ ဤသို့သော ဘတ္တလာ တယောက်အား လက်သပ်မွေးထားသည့် မင်းကြီးတယောက်၏ လက်အောက်တွင် ကြည်ရှည်စွာ အလုပ်လုပ်ခြင်းအားဖြင့် စိတ်ချမ်းသာမှု ရှိနိုင်တော့မည်မဟုတ်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်လေ၏။

ရုံးပြောင်းခြင်း

နောက်များမကြာမီ ဒုဝန်ကြီး၏ ဟက်ကလပ်စာရေးကြီး ခွင့်ယူသွားရာတွင် ရုံးပြောင်းဖို့ လျှောက်ထား ၏။ မင်းကြီး၏ တောလိုက်စာရေးနှင့် ဒုဝန်ကြီး၏ ဟက်ကလပ်စာရေး၏ လခမှာ အတူတူ ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်၏ လက်ရှိရာထူးသည် တက်လမ်းရှိ၍ ခရီးစရိတ်လည်း ပိုသောကြောင့် ရုံးအုပ်နှင့်တကွ အခြားစာရေးများက ကျွန်ုပ်၏အကြံအစည်ကို ဖျက်ကြ၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်မူကား ကြီးပွားခြင်းကို သဘောမထား၊ ဘတ္တလာတယောက်အား ဦးစားပေးသည့် မင်းကြီးတယောက်၏ လက်အောက်တွင် လက်ပွန်းတတီးနေရသည့် တောလိုက်စာရေးအလုပ်၌ စိတ်ချမ်းသာမှု မရှိနိုင်ပြီဟု ဆုံးဖြတ်ကာ ရုံးပြောင်းလိုက်ပါတော့သည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်သည် စိတ်လှိုင်း၌ရှိသော မင်းကြီးရုံးမှ ဗောဓိကုန်း၌ရှိသော လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး ဒုဝန်ကြီး၏ ရုံးသို့ ပြောင်းရွှေ့လိုက်ပါတော့သည်။ လယ်ယာ

စိုက်ပျိုးရေးဌာန မင်းကြီးမှာ အိုင်စီအက်စ်အရာရှိတယောက်ဖြစ်၍ ဒုဝန်ကြီးမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း ပညာကို အထူးတလည် သင်ကြားလာခဲ့သည့် Expert အိတ်စပတ်ခေါ် အရာရှိဖြစ်လေသည်။

အကျင့်ဆိုး ပြန်ပေါ်လာခြင်း

မင်းကြီး မစ္စတာကလေးတင်သည် ဆူပူတတ်သလောက် ဒုတိယဝန်ကြီး မစ္စတာသော်မ်ဆင်မှာ စိတ်သဘောကောင်းသည့် လူအေးတယောက်ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်နှင့် တလခန့်မျှ အလုပ်လုပ်မိကြလျှင် ဒုဝန်ကြီးသည် ကျွန်ုပ်ကို အလွန်ခင်မင်၍ သူ့လက်အောက်၌ အလုပ်လုပ်ရခြင်းမှာ စိတ်ချမ်းသာ လှသည်။ ဝန်ကြီးသည် ကျွန်ုပ်ကို အလွန်ယုံကြည်၍ ကျွန်ုပ်ပြောသမျှ ပြီး၏။ ဤအခြင်းအရာသည် ကျွန်ုပ်အဖို့ အကောင်းချည်းမဟုတ်လှချေ။ ဝန်ကြီး တောတက်သောအခါ ဒုတိယစာရေးသည် ဝန်ကြီးနှင့်အတူ လိုက်ရလေရာ ကျွန်ုပ်မှာ ဟက်ကလပ်အဖြစ်နှင့် ရုံးထိုင်ကျန်ရစ်ပြီး အတော် လွတ်လပ်ခြင်းရ၏။ ရုံးသုံးငွေကို ကျွန်ုပ်ပင်ကိုင်ရ၍ စာရင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ်ပင်ကိုင်ရ၏။ ထိုအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်သည် စံဒေဝီကို ပိုးပန်းစဉ်က ကာလသား သူငယ်ချင်းများနှင့် တဖန် အဆက်ဖြစ်၍ ၎င်းတို့နှင့်အတူ ဘီလီယက်ခုံ၌ ညဉ့်များတွင် အချိန်ဖြုန်းလျက်ရှိ၏။ ထိုစဉ်က ဘီလီယက်ခုံများတွင် ဘီလီယက်ရိုးရိုးမကပဲ စကစ်တလ်စ် (Skittles) ခေါ် ဇွတိုင်ကစားနည်း ခေတ်စားလျက်ရှိရာ ဤကစားနည်းတွင် ဂေါ်လီအကြီးအသေး လောင်းကစားခြင်းလည်း တွဲဖက်လျက် ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်သည် တညလျှင် တကျပ် နှစ်ကျပ် လောင်းကစားရာမှ (ငယ်စဉ်က အလုပ်သမားများနှင့် လောင်းကစားဘူးသည့် အလေ့အကျင့်ကြောင့်) ‘သွေးကြီး’ လာပြီး ငါးကျပ် တဆယ် စသည်ဖြင့် လောင်းတတ်လာလေပြီ။ အစပထမ၌ လောင်းကစားခြင်းအလုပ်၏ ဖြားယောင်း သွေးဆောင် တတ်သည့် ထုံးစံအတိုင်း Beginners' Luck နိုင်သည်ကများ၍ ရှုံးသည်က နည်းသဖြင့် ဝမ်းသာစရာကြီး ဖြစ်နေ၏။ အတန်ကြာသော် အနိုင်ကုန်၍ ရှုံးများလာခဲ့လေပြီ။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်သည် လခထုတ်သောအခါ၌ ထည့်လိုက်ရ၏။ ဤအတောအတွင်း လောင်းကစားခြင်းသည် ကျွန်ုပ်အား အပူတပြင်း သွေးဆောင်လျက်ရှိလေပြီ။ ဘီလီယက်ခုံသို့ မသွားတော့ပါဆိုကာ တညနှစ်ည အောင့်နေ သော်လည်း “ရက်၊ရက်၊ပွတ်ဒေါင်း” ဟူသော အသံများသည် နားထဲသို့ တိုး၍တိုး၍ ဝင်လာ တော့သည်။ မနေနိုင်၊ သွားရတော့သည်။ ပထမ၌ တလခငွေကို လည်းကောင်း၊ ထို့နောက် နှစ်လခ ငွေကိုလည်းကောင်း ယူ၍ယူ၍ သွားလေရာ ရှုံးရသည်ချည်းသာ ကြုံရတော့၏။ မထူးတော့ပြီ။ တတက်စားလည်းကြက်သွန် ဟူသော စကားကိုလည်းကောင်း၊ လှေမျော လှေချင်းလိုက်ဟူသော စကားကိုလည်းကောင်း သတိရ၍ ရှုံးထားသည့် ရုံးငွေကို ပြန်ရအောင် လုပ်ယူခြင်းမှတစ်ပါး အခြား နည်းလမ်း မရှိတော့ပြီဆိုကာ ညတိုင်းပင် ဂေါ်လီရိုက်မိတော့သည်။ တခါတရံ အနည်းငယ် နိုင်သော်လည်း ရှုံးထားသည့် ရုံးငွေကို ပြန်ထည့်လောက်အောင် မပြည့်သောကြောင့် ဆက်လက်၍သာ ကစားရ၏။ ရုံးငွေထုတ်သုံး၍ အစိုးရသိလျှင် ထောင်ကျမည်ဆိုခြင်းကို သိပြီးဖြစ်သောကြောင့် စိတ်ပူလိုက်ပုံမှာ အဆီစား၍အသားမဖြစ် ဆိုသည့်စကားအတိုင်း အတော် ပိန်ကြုံလျက်ရှိလေပြီ။

ဝန်ကြီးသည် ရုံးငွေကို တလတကြိမ် ထုံးစံအတိုင်း စစ်ဆေးသော်လည်း ငွေစာရင်းကို ဤနှယ်ထိုနှယ် ဖလှယ်၍ပြခြင်းကြောင့် ဝန်ကြီးမသိရှိပေ။ ဤသို့ဖြင့် ခြောက်လခန့် ကြာသောအခါ ရုံးငွေအနက်မှ ကျပ်တထောင်ခန့် လျော့လျက်ရှိလေပြီ။ ဘီလီယက်ခုံမှ ပြန်လာသောအခါ အိပ်မပျော်နိုင်သည့် ညများက များပါတော့သည်။

ကံကောင်းလို ထောင်မကျ

တနေ့သ၌ လဆန်းတရက်နေ့တွင် မင်းကြီး ရုံးစစ်လာမည့်အကြောင်း စာရရှိလေရာ ထိုနေ့မှာ ၂၈ရက် နေ့ဖြစ်၍ သုံးရက်သာကျန်တော့၏။ ဦးခေါင်းမီးလောင်ခဲ့လေပြီ။ ရွှေကလေး ရှိစုမဲစုကို ရောင်းချ လိုက်လျှင်လည်း ၃၀ဝိမျှလောက်သာ ရနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး မထူးတော့ပြီ။ မီးခံသေတ္တာထဲတွင် ရုံးငွေ ၂၀ဝိလောက် ရှိသေး၏။ ၎င်းကိုယူပြီး သူငယ်ချင်း လူလယ်တယောက်ကို ခေါ်၍ တရုတ်ကလပ်သို့ တက်ကစားရာ ပထမတွင် ၂၀ဝိလောက်နိုင်ပြီး နောက်ဆုံး၌ ပြောင်ပါလေတော့သည်။ ခက်ချေပြီ၊ မည်သို့လုပ်မည်နည်း။ ထွက်ပြေးလျှင်လည်း အကျိုးမရှိပြီ။ နောက်ဆုံး လကုန်မည့်နေ့တွင် ကျွန်ုပ်သည် အဖြစ်အပျက်ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာဖော်ပြ၍ ဒုဝန်ကြီးသနားလောက်အောင် စာတစောင် ရေးလိုက်၏။ တညလုံးရေးပြီး နံနက်စောစောတွင် ကျွန်ုပ်၏ယောက်ဖကို ပို့ခိုင်းလိုက်ရာ “ချက်ချင်း လာခဲ” ဟု ဝန်ကြီးထံမှ စကားပြန်လာ၏။ ဝန်ကြီးသည် ကြင်နာသောမျက်နှာထားနှင့် ကျွန်ုပ်အား ကြည့်လျက် ဤ ငွေ၁၀ဝိကျော်ကို သူက စိုက်ထည့်ထားသည့်အကြောင်း၊ သူနှင့်အတူ တောတက်ရာသို့လိုက်ပြီး ရရှိသော ခရီးစရိတ်ဖြင့် ပြန်ဆပ်၍ လကို ကျွန်ုပ် စားနိုင်ကြောင်း ပြောလေရာ ကျွန်ုပ်သည် မစ္စတာသော်မံဆင်အား ဦးသုံးကြိမ်ချမိခဲ့ပါသည်။ ထိုနေ့မှစ၍ ကျွန်ုပ်သည် ဤပုဂ္ဂိုလ်အား ကျေးဇူးရှင်ကြီးအဖြစ် မေတ္တာပို့ခြင်း၊ ကန်တော့ခြင်းအားဖြင့် အရှိအသေပြုခဲ့ရာ ယနေ့ တိုင်လည်း သူရှိရာအရပ်သို့ မှန်း၍ မေတ္တာပို့လျက်ပင်ရှိပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် မိမိကိုယ်ကို ထောင်ကျဖို့ ဇာတာမပါဟု အောက်မေ့ခဲ့ရာ ဖဆပလအစိုးရ လက်ထက်တွင်မှ ထောင်သို့ပို့ခြင်း ခံခဲ့ရ၏။ သို့သော် အပြစ်မရသဖြင့် ထောင်ကျခြင်းမဟုတ်၊ အချုပ်ခံရခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဖြေဆည်မိပါတော့သည်။

ပျော်ပွဲစားထွက်ခြင်း

ထိုအချိန်မှစ၍ ကျွန်ုပ်သည် ခရီးစရိတ်ရလိုမှုကြောင့် ဒုဝန်ကြီး၏ တောလိုက်စာရေး လုပ်ရလေရာ ဤအရာရှိနှင့် လိုက်ရခြင်းမှာ မင်းကြီး မစ္စတာကလေးတင်နှင့် လိုက်ရခြင်းထက် ပျော်စရာကောင်း လှ၏။ ထစ်ကန်ဆိုတိုင်း ဆူတတ်ပူတတ် ကြိမ်းမောင်းတတ်သည့် အရာရှိနှင့် လိုက်ရပြီးနောက်

သနားကြင်နာတတ်သော အရာရှိနှင့် လိုက်ရခြင်းမှာ နတ်ပြည်ရောက်ရသလောက် ထင်မိပါ၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ဇာတာမှာ (ဗေဒင်တော့ မေးကြည့်သည်မဟုတ်) အလုပ်တခု၌ ကြည်ရှည်စွာ စွဲစွဲမြဲမြဲ လုပ်မည့်သူတယောက် မဟုတ်သည့်လက္ခဏာနှင့် ဒုဝန်ကြီး၏အကြွေး ပြေလုနီးချိန်တွင် မိမိ အလုပ်၌ မပျော်ပိုက်သောစိတ်မျိုး တစတစ ဝင်လျက်ရှိ၏။ ယင်းသို့ရှိစဉ် ကျွန်ုပ်သည် ရုံးစာရေးများ ဖြစ်ကြသည့် ဗိုလ်ကပြား ညီအစ်ကိုတစုနှင့် မတ္တရာနယ် ဆည်ကြီးခေါ် အရပ်သို့ ငှက်ပစ်လိုက် သွား၏။

ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးမှာ စာရေးများသာဖြစ်၍ သားသားနားနား သွားနိုင်ကြသည်မဟုတ်။ လေသေနတ် တလက်စီနှင့် ဘိုင်စကယ်စီးပြီး သွားကြခြင်းဖြစ်၏။ ငါးသေတ္တာ စသော စားစရာကလေးများ အသင့် အတင့် ပါလာကြ၏။ ကျွန်ုပ်ကမူ (ခြင်ကိုက်လျှင် ငှက်ဖျား ဖျားတတ်သည်ဟု ဖတ်ရဘူးသောကြောင့်) ခြင်ထောင်တလုံး ပါလာခဲ့၏။ (နောင်တွင် ဖော်ပြလတ္တံ့သော ကသာနယ် နမ်းပေါင်းရွာသို့ ဘုရင်ခံ ဆာဟာကုတ်ဘတ္တလာတို့လူစု ခရစ်စမတ်တပတ် တောလည်ထွက်ကြခြင်းကို ကြုံရသောအခါတွင် ကျွန်ုပ်တို့၏ တောလည်ခြင်းမှာ အလွန်ရယ်ချင်စရာကလေးတခု ဖြစ်လာသော်လည်း) ထိုစဉ်ကမူ ကိုယ့်ဟာကလေးနှင့်ကိုယ် အတော်ကြီးပျော်ခဲ့ပါသည်။ ညနေခင်းတွင် လူတယောက် ချိုး လေးငါး ကောင်စီ ရအောင် ပစ်ကြပြီးနောက် ထင်းတုံးကြီးများ ဆိုက်ထားသည့် မီးဖိုကြီးအနီးတွင် အမွှေး နုတ်သူကနုတ်၊ ခုတ်သူကခုတ်၊ ဆေးသူကဆေး၊ ကြော်သူကကြော်၊ ချက်သူကချက်ပြီး ရေရောသော ဝီစကီကလေးနှင့် (ဆိုဒါမတတ်နိုင်) မြည်းကြ သောက်ကြခြင်းမှာ ဧရာမ ဇိမ်ကြီးတခု ဖြစ်နေပါ တော့သည်။ ဤအတောအတွင်း အကော်ဒီယင်တလုံးပါလာ၍ တီးတတ်သူက တီးပြီး အင်္ဂလိပ် တေးချင်းများ ပိုင်းဆိုကာ ကသူများက ကကြသည်တွင် အတော်နိပ်သော ပျော်စရာတခုအနေဖြင့် ကျွန်ုပ်၏ဦးနှောက်တွင် အမှတ်ထင်လျက် ကျန်ရစ်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့လူစု စတည်းချသောနေရာ၌ တဲကလေး နှစ်တဲ သုံးတဲ ရှိခြင်းကို ကျွန်ုပ်မှတ်မိသေးရာ တဲတဲမှာ ကျွန်ုပ်တို့လူစုအတွက် ဖြစ်၏။ ချိုးကြော်နှင့် ဝီစကီ တပုလင်းကုန်၍ အမူးပြေကြသောအခါ ကျွန်ုပ်တို့သည် တဲကလေးထဲသို့ ဝင်အိပ်ကြ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ပါလာသောခြင်ထောင်ကို ထောင်၍ အိပ်ရာပြင်လေရာ အခြားလူများမူကား တဦးတယောက်မျှ ခြင်ထောင်မပါခဲ့ကြပေ။ ထိုည၌မှာ အတော်အိုက်၍ ခြင်ကိုက်ခြင်းကို ကျွန်ုပ်မှတ်မိ၏။ ကိုယ့်နေရာနှင့်ကိုယ် အိပ်ကြရာတွင် ကပြား ကလေးတယောက်သည် ခြင်ကိုက်လှသည်ဆို၍ ကျွန်ုပ်၏ခြင်ထောင်ထဲသို့ ဝင်လာ၏။ ခြင်ထောင်မှာ တယောက်အိပ်ကလေး ဖြစ်သောကြောင့် မဝင်လောက်သည်နှင့် ဦးခေါင်းမျှသာ သွင်းပါရစေဆိုကာ ကျွန်ုပ်ဘက်သို့ ဦးခေါင်းဆိုက်လျက် အိပ်၏။ အတန်ကြာလျှင် ဒုတိယတယောက် ဝင်လာပြန်၍ ပထမလူနှင့် ယှဉ်လျက်အိပ်၏။ ဤနည်းဖြင့် ဗိုလ်ကပြား ငှယောက်လုံး တယောက်ပြီးတယောက် ဦးခေါင်းသွင်းထည့်ကြပြီး ခြေထောက်များကို စောင်ဖုံးထားကြသည်။ အတန်ကြာသော် သူတို့ ငှယောက်မှာ တခေါခေါနှင့် ဟောက်ကြ၍ ကျွန်ုပ်မှာကား အိပ်မပျော်နိုင်ပဲ ဖြစ်နေ၏။ ခြင်ထောင်မှာ ဇာခြင်ထောင်မဟုတ်။ ပိတ်ခပ်ပါးပါးဖြင့် ချုပ်ထားခြင်းဖြစ်ရာ သူတို့အသက်ရှူထုတ်သော အငွေ့ များသည် ကျွန်ုပ်ကို မွန်းစေသဖြင့် သာ၍ပင် အိပ်မပျော်နိုင်အောင် ဖြစ်နေ၏။ နောက်ဆုံး၌

ကျွန်ုပ်သည် ခြင်ထောင်ကို သူတို့အား ပေးခဲ့ပြီးလျှင် တံပြင်သို့ တယောက်တည်းထွက်၍ အိပ်ပါ တော့သည်။ ဖြစ်ရပ်မှာ ပေါ့ပေါ့ဆဆ လာခဲ့ကြသူများအဖို့ ကိစ္စမရှိ၊ သတိဝီရိယနှင့် ခြင်ထောင် ဆောင်ယူခဲ့သော ကျွန်ုပ်၌သာ လာခံလိုက်ရခြင်းကို ရှေ့တွင်ဖော်ပြပါမည်။ (လောကကြီးကား ဘာမျှ စိတ်ချရသည်မဟုတ်ချေ။)

ထူးဆန်းသော အခြင်းအရာတခု

အိမ်သို့ပြန်ရောက်ပြီးနောက် ရက်သတ္တတပတ်အတွင်းတွင် ကျွန်ုပ်မှာ အကြီးအကျယ် ဖျားခဲ့လေပြီ။ အဖျားကြီးလွန်းသောကြောင့် တချိတ်ချိတ်တွင် ‘တက်’ သွားပြီး အကြာကြီး သတိလစ်လျက်ရှိရာ ကျွန်ုပ်၏ ပါးချောင်ရိုးများ ငါး၏ပါးဟက်ကဲ့သို့ ကားချည်စုချည် ဖြစ်နေခြင်းကို မိဘများ၊ မယားနှင့် မရီးတို့ မြင်ကြရသည်ဟု နောက်တွင် ပြောကြ၏။ ကျွန်ုပ်၏ မိဘများကား ဖျားစကတည်းက ရောက်နေကြလေပြီ။ (ထူးဆန်းသော အခြင်းအရာတခုမှာ အဖျားပျောက်သောအခါတွင် ကျွန်ုပ်၏ ပါးချောင်ရိုးနှစ်ဘက်တို့သည် မိမွေးတိုင်းဖမွေးတိုင်း မဟုတ်တော့ပဲ ခပ်ကားကားဖြစ်လာသည်ဟု လူတိုင်းက ပြောလေသည်။) ထိုကဲ့သို့ ခဏခဏတက်ရာတွင် ပြုစုသူအားလုံးသည် ကျွန်ုပ် သေချေတော့မည်ထင်ကြ၍ ငိုကုန်ကြသည်ဆို၏။ နောက်ဆုံး၌ ကျွန်ုပ်အား မန္တလေးဆေးရုံကြီးသို့ ပို့ကြ၏။ မပို့မီကမူ ဆရာဝန်ခေါ်၍ ကုကြပါသည်။

သိပ်ဆိုတဲ့ ငှက်ဖျားတဲ့

မန္တလေးဆေးရုံကြီးမှာ ထိုစဉ်က ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် မဟုတ်သေး။ Paying Ward ပိုက်ဆံပေး ရသော ဒုတိယတန်း သူနာခန်းမှာ အထက်ထပ် ဆင်ဝင်ဆောင်ကလေးတွင် တည်ရှိ၍ ကျွန်ုပ်နှင့် ဗိုလ်ကပြား လေးငါးယောက်မျှသာ ရှိ၏။ ပိုက်ဆံမပေးရသည့် Free Ward အခန်းများမှာလည်း မြန်မာလူနာ အလွန်နည်း၍ တရုတ် ကုလား ဘိန်းစားများလောက်သာ ရှိကြ၏။ ပိုက်ဆံပေးရသော အခန်းမှာ အရပ်သားများအတွက် တနေ့တကျပ်၊ အစိုးရအမှုထမ်းများအတွက် တနေ့ရှစ်ပဲမျှသာ ပေးရသည်။ ဆေးရုံသို့ ရောက်ခါစ၌ ညတိုင်းလိုလိုပင် အဖျားကြီး၍ ၁၀၆ ဒီဂရီရှိပြီး သတိမရသဖြင့် ညတိုင်းပင် ဦးခေါင်းပေါ်သို့ ရေခဲအိတ်တင်ရသည်။ တနေ့သ၌ ကျွန်ုပ်၏လက်မမှ သွေးဖောက်ယူ သွားခြင်းကို သိလိုက်သော်လည်း ဘာလုပ်မည်မသိသဖြင့် အမှတ်မဲ့ နေလိုက်မိရာ သူငယ်ချင်း မောင်ရီ (ထိုစဉ်က မြို့အုပ်ဖြစ်နေသည်။) ရောက်လာမှ သိရတော့သည်။ မောင်ရီသည် လူနာမေးရန် ရောက်လာ၍ ကျွန်ုပ်၏ ခုတင်အနီးတွင် ကပ်လျက်ထိုင်နေရာမှ ခေါင်းရင်းတွင် ချိတ်ထားသော စာရွက်ကို မြင်သည်နှင့် ထ၍ကြည့်၏။ တဖန်ပြန်၍ ထိုင်သောအခါ၌မူ ကုလားထိုင်ကို ခပ်လှမ်းလှမ်း

သို့ရွှေ့ပြီးမှ ထိုင်၏။ ကျွန်ုပ်သည် သူ၏အပြုအမူကို သတိပြုလိုက်မိသော်လည်း မမေးပဲနေပြီး သူပြန်သွားသောအခါမှ ချိတ်ထားသောစာရွက်ကို ထ၍ကြည့်ရာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ဤသို့ ရေးထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ (Malarial Parasites Of Malignant Type) အသက်အန္တရာယ် ပြုတတ်သည့် ငှက်ဖျားပိုးမျိုး တွေ့ရသည် ဆိုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ လက္ခဏာမှာ ငှက်ဖျားပိုး အမျိုးမျိုး ရှိသည့်အနက် ကျွန်ုပ်၏သွေး၌ တွေ့ရသော ပိုးမျိုးမှာ အထူးဆိုးရွားသည် ဆိုခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤတွင်မှ သုငယ်ချင်းမောင်ရီ ရွှေ့ထိုင်လိုက်သော အပြုအမူကို ကျွန်ုပ်နားလည်တော့သည်။ ထိုအခါမှ ကျွန်ုပ်၏အဖျားမှာ ငှက်ဖျားဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်သိရ၍ ဆည်ကြီးသို့သွားစဉ်က ခြင်္သေ့ကိုက်ခဲ့ရခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ်စဉ်းစားမိသည်။ အခြားတချက်မှာလည်း ပြင်းထန်သော အမျိုးအစားဟု ဆိုထားပြန်သဖြင့် သေချင်သေနိုင်သည်ဟု ကျွန်ုပ်သိရခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ယခင်ကမူ တက်ပြီး သတိလစ်ဘူးသော်လည်း အနီးရှိလူများကသာ သေမည်လော ထင်ကြသည်။ ကျွန်ုပ်ကမူ သတိရသောအခါ သေတတ်သည်၊ သေနိုင်သည်ဟူ၍ တခါမစဉ်းစားမိပဲ ခပ်ပေါ့ပေါ့ ခပ်ရွှင်ရွှင်သာ နေခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့်များ အသက်ချမ်းသာရာရလေသလော မပြောတတ်ပေ။ ၎င်းစာကို ဖတ်ရသော အခါမှစ၍မူ ကိုယ့်ကိုယ်ကို တော်တော် လေးလေးစားစားလုပ်၍ နေလာပါတော့သည်။ သို့ရာတွင် နဂိုကတည်းက ခပ်ပေါ့ပေါ့လူစားမျိုးဖြစ်၍ ကြာမရှည်လှပါ။

ဇွတ်ဒရွတ် ဝါသနာ

ဤနေရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ စိတ်ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့်ပေလော၊ တခါတရံတွင် ဇွတ်ဒရွတ် လုပ်ချင် တတ်သော ဝါသနာကြောင့်ပေလော မပြောတတ်။ ကျွန်ုပ်လုပ်ပုံတခုကို ဖော်ပြပါဦးမည်။ ကျွန်ုပ်မှာ နှလုံးထစ်ဖြစ်သော်လည်း ကောင်းကောင်းကြီး အဖျားပြတ်သေးဟန်မရှိသည်နှင့် ထမင်းဟင်း မကျွေး သေးပဲ ပေါင်မုန့်နှင့် နွားနို့ကိုချည်း စားနေရ၏။ တယောက်တည်းဆိုလျှင်လည်း အောင့်အည်းနိုင် ပါသေး၏။ ယခုမူ နှလုံးထစ်လျက်ရှိကြသည့် ဗိုလ်ကပြားကလေးများက ကျွန်ုပ်အနီးတွင် ကြက်သား ဟင်းနှင့် ထမင်းစားကြသည်ကို မြင်နေရ၍ မေထရွန် Matron ဗိုလ်မကြီးအား တောင်းရာ သုံးရက် လောက်စောင့်ဖို့ ပြော၏။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်၏ စိတ်ထဲ၌ ငါသည် ယနေ့ည ကြက်သားစားပြီး သေချင်သေရစေ၊ စားဖြစ်အောင်စားမည်ဟု သန္နိဋ္ဌာန်ချလိုက်လေ၏။ ဆေးရုံပေါ်တွင် မည်သူအားမျှ ခိုင်းစရာမရှိပဲ နေရာတွင် မည်သို့လုပ်သည် ထင်ကြသနည်း။ ကျွန်ုပ်သည် အိမ်သာသို့ သွားမယောင် ယောင်နှင့် ဆေးရုံအပေါ်ထပ်မှ ဆင်းလာ၍ ဆေးရုံရှေ့၌ ဆိုက်သော ဓာတ်ရထားများသည် ဆေးရုံလူနာအဝတ်အစားနှင့် တက်လာသော ကျွန်ုပ်အား မြင်ကြ၍ တယောက်ကိုတယောက် ကြည့်ကြ၏။ ကျွန်ုပ်ကမူ မမြင်ချင်ပြု၍ ထိုင်လိုက်လာ၏။ ဈေးချိုအနီး ဘီလမ်း (ထိုစဉ်က ချစ်တီးတန်းခေါ်သည်။) သို့ ရောက်သောအခါ ဓာတ်ရထားပေါ်မှဆင်းပြီး ဆိတ်သားကင်နှင့် ကြက်သားကင် တမတ်ဖိုးစီ ဝယ်၏။ ထိုနေရာ၌စားသော် ညော်စော်နံ့နေလိမ့်မည်ဆိုကာ မိဘများ တည်းခိုသည့် ဆေးရုံဝင်းအိမ်သို့ ယူသွားပြီး အားလုံးပြောင်အောင် ထိုင်၍ စားလိုက်သည်။

စားပြီးသည့်နောက် ဆန်ငင်ဆန်ငင်နှင့် သေသွားလျှင်လည်း ကျွန်ုပ် နောင်တရလိမ့်မည်မဟုတ်၊ အသေခံဖို့ အသင့်ပြင်ပြီးဖြစ်၏။ ဤအပြုအမူမျိုး သုံးကြိမ်ထက်မနည်း ကျွန်ုပ်၏တသက်တာ၌ လုပ်ခဲ့ဘူးသည်။

ခူးထောက်တောင်းပန်ရခြင်း

အံ့ဩလျက်ရှိသော မိဘများကို နှစ်သိမ့်စေရန် သင့်တော်အောင်ပြော၍ လက်ဖက်ရည်ကြမ်း တခရား ၀၀ကြီးသောက်ပြီးနောက် ကျွန်ုပ်သည် ဓာတ်ရထားနှင့်ပင် ဆေးရုံကြီးသို့ ပြန်သွား၍ ချောမောစွာ ရောက်ပါ၏။ လမ်းခရီး၌သာ ချောမောပါသည်။ မေထရွန် ဗိုလ်မကြီးနှင့်မူကား အကြီးအကျယ်ပင် မချောမောပါ။ ကျွန်ုပ်ထွက်သွားသည်မှာ စုစုပေါင်း တနာရီခွဲခန့် ကြာလိမ့်မည်ဖြစ်ရာ ထိုအတော အတွင်း၌ ဆရာမကြီးသည် ခဏခဏ လာ၍မေးသည်ဟု ကပြားကလေးများက ပြောကြ၏။ ကျွန်ုပ် မူကား အဆူခံဖို့ ပြင်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် အလွန်အမင်း မတုန်လှုပ်လှချေ။ သို့သော် ကျွန်ုပ်သည် ဤဆရာမကြီးအကြောင်းကို မဆွက သိခဲ့ပါမူကား ထွက်ကောင်းမှ ထွက်ဝံ့မည် ထင်သည်။ ဆူလိုက်ပုံကား ပွက်ပွက်ရိုက်သွားတော့၏။ အင်္ဂလိပ်စကားလုံးရိုးရိုး အခေါ်ရှိသမျှ ဆိုးမိုက်ညံ့ဖျင်း သော အပြုအမူနှင့် ပတ်သက်သမျှ ကုန်ခဲ့ပါလေပြီ။ ပထမ၌ ကျွန်ုပ်သည် ‘နားပြင် အိတ်မရှိဘူး’ ဟု သဘောထားကာ ဆူချင်တိုင်းဆူသည်များကို မထိတရီလုပ်နေ၏။ ဗိုလ်မကြီးသည် ကျွန်ုပ်၏ ခပ်အေးအေးလုပ်နေသော အမူအရာကို မြင်သည်တွင် သာ၍ဆူလာပြီးလျှင် နာမည်ရိုင်းများ ခေါ်ရုံနှင့် မပြီးတော့ပဲ ဆရာဝန်ကြီးကို တိုင်ရမည်၊ ထိုမှတဆင့် ကျွန်ုပ်၏အလုပ်ဌာန မင်းကြီးသို့လည်းကောင်း၊ ဝန်ကြီးသို့လည်းကောင်း တိုင်ရမည် စသည်များဖြင့် ဆက်လက်ဆူပူခြင်းကို နားငြီးလာပြီဖြစ်၍ မည်ကဲ့သို့ ပြုရပါမည်ကို စဉ်းစား၏။ ကျွန်ုပ်သည် အကြံတခုရသည်နှင့် ဆရာမကြီးအား လှမ်းကြည့်လိုက်ရာ အနည်းဆုံး မိခင်အရွယ်ရှိသော မိန်းမကြီးတယောက် ဖြစ်နေခြင်းကို တွေ့ရ၍ အိပ်ရာပေါ်တွင် မထိတရီထိုင်နေရာမှ ထပြီးလျှင် သူ့ရှေ့တွင် ခူးထောက်လျက် “ကျွန်တော်မှားပါတယ် အမေ၊ ဒီအတွက် ကျွန်တော် ဝမ်းနည်းပါတယ်၊ ဒါ့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာအရ အနိမ့်ချဆုံး ဖြစ်တံ့နည်းနဲ့ ကျွန်တော် ဝန်ချတောင်းပန်ပါတယ် အမေ” ဟု ဆိုကာ လက်အုပ်ချီလျက် တကယ့် စေတနာနှင့် ဝတ်ချလိုက်လေ၏။ မိန်းမကြီးသည် ကျွန်ုပ်၏ ရိုးသားပုံရသော အပြုအမူကို မြင်လိုက်ရ သည်နှင့်တပြိုင်နက် သူ၏ပါးစပ်မှ ရေရွတ်ဆူပူခြင်းများမှာ မီးကိုရေဖြင့် ငြိမ်းသတ်လိုက်သည့်နည်း ချက်ချင်းရပ်သွား၍ ကျွန်ုပ်မျက်နှာကို စေ့စေ့ကြည့်ယင်း အမျက်ဒေါသ ပြေပျောက်သည့် လက္ခဏာနှင့် မဆိုစလောက်ကလေး ပြုံးလာလျက် (That will do) “တော်လောက်ပါပြီ” ဆိုကာ ထွက်သွား လေ၏။ ကပြားကလေးများလည်း အံ့ဩသောအမူအရာနှင့် ကျွန်ုပ်အား ကြည့်လျက်ရှိရာမှ တယောက်က (That fellow is wise) “ဒီကောင် တော်တော်ပညာရှိတယ်” ဟု သူတို့အချင်းချင်း ပြောလေသည်။ (သူတို့၏စိတ်ထားကို ကျွန်ုပ်ဆင်ခြင်လိုက်သည့်အခါတွင် “ပွဲကောင်းတခု လက်လွတ် သွားသည်” ဟု အောက်မေ့ကြပုံရသည်။)

ခေတ္တ စိတ်ဖောက်ပြန်ခြင်း

တလနီးပါး ဆေးရုံတက်၍ ကျန်းမာသဖြင့် ဆင်းလာသောအခါ ကျွန်ုပ်မှာ (အထက်ပိုင်းတွင် အနည်းငယ် ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း) ‘ဘဝင်မြင့်’ သည့် ချွတ်ယွင်းချက်တခု ကျန်ရစ်ခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဤအကြောင်းကို (ဘဝင်မြင့်သူတို့၏ ထုံးစံအတိုင်း) ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိသည်မဟုတ်၊ ပျောက်သွားသောအခါမှ ဆင်ခြင်ခြင်းအားဖြင့် သိရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်အခါနှင့် ပတ်သက်၍ ရယ်စရာကလေးများ ဖြစ်ရပုံကို ဖော်ပြလိုပါသေးသည်။

ငှက်ဖျားပျောက်၍ ဆေးရုံမှဆင်းလာပြီး ခွင့်တလယူထားသည့် အခိုက်တွင် ကျွန်ုပ်သည် ရွှေမျက်မှန်တလက် (ထိုခေတ်မှာ ရွှေမျက်မှန်တပ်လျှင် ဂုဏ်ရှိသည်ထင်ကြ၍ ဘီအေတိုင်းလိုပင် တပ်ကြပြီး ရဟန်းငယ်ကလေးများလည်း တပ်ချင်ကြသည်။) ချယ်ရီတုတ်ကောက်တချောင်း၊ ဆိတ်သားရေလက်အိတ်ဖြူတစ်ခု (ထိုခေတ်က ဗိုလ်မများ စွပ်ကြသည်။) ခေါင်းပေါင်းအလဲလဲ၊ (ဘီအေပေါင်းတော့ မတတ်သေး၊ ရန်ကုန်ရောက်မှ တတ်ပါသည်။) အဆင်ကြောင်သော ပိုးလုံးချည်၊ ဖဲလုံချည် အလဲလဲ (ဖဲလုံချည်မှာ အလွန်တောက်ပြောင်၍ ဤခေတ်တွင် ယောက်ျားများ မဝတ်ကြတော့ပေ။) ကောင်းပေ့ဆိုသည့် ဆက္ကနုံး (Sexone) ဘွတ်ဖိနပ် (ထိုခေတ်၌ လူတယောက်နှင့်တယောက်သည် အခြားအရာကို မကြည့်၊ ဖိနပ်ကို ရှေးဦးစွာ လှမ်းကြည့်သည့် တိုင်အောင် ဖိနပ်ကောင်းပြိုင်ကြသော ခေတ်ဖြစ်သည်။ တနည်းဆိုသော် ဖိနပ်ကောင်း စီးနိုင်မှ ခေတ်မီသည်ဟု ယူဆကြသည်။) ရုပ်အင်္ကျီ လက်မာကြွေတိုက်၊ စိတ်တုလုပ်ထားသည့် ဖလံ ရုပ်ကြွယ်သီး၊ ခေါင်းပေါင်းစ ရှည်ရှည်၊ ပိုးအစစ် ခြေအိတ်၊ ဆတ်ချသက္ကလပ် နက်ပြာရောင် ကောင်းကောင်း စသည်တို့ကို အလဲလဲ ဝတ်ဆင်၍ လမ်းလျှောက်လေသည်။ ဆိတ်သားရေ လက်အိတ် ဖြူမှတပါး အခြားသော အဝတ်အစား အပြင်အဆင်မှာ မလျော်သည်မဟုတ်၊ သူ့ခေတ်တွင် ရှေးဆုံးမှ ပြေးခြင်းမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်အကြောင်းကို တလျှောက်လုံး သိသူများက ပြုံးကြသော်လည်း တရစ် လူများကမူ မော့၍ကြည့်ကြရသည်။ အဝတ်အစားတွင်သာမက စိတ်ထဲကလည်း ငါလုပ်လျှင် ဘာမဆိုအောင်မြင်ရမည်ဟု ထင်မြင်လျက်ရှိရာ စံဒေဝီကို ရဲရဲကြည့်၍ ပြုံးခြင်းအတွက်ကြောင့် မိခင်ထံသို့ လာပြီး ငိုရှာပုံကိုလည်း အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ပါပြီ။ ထိုစဉ်အခါက စံဒေဝီနှင့် နှမကလေးတို့ ယဉ်ထိုင်နေကြသည့် အခွင့်အရေးမျိုး ကြုံရလျှင် ဝင်၍မေးရုံသာမက လက်ကိုပင် ဆွဲဝံ့လိမ့်မည် ထင်သည်။ သို့ဆိုလျှင်လည်း အောင်မြင်မည်ဖြစ်ကြောင်းကို နောက်အကြောင်းအရာများက သက်သေခံလျက်ရှိသည်။

မိတ်ဆွေသစ်များ

ရယ်စရာတခု ဖြစ်ရပုံကို ဖော်ပြလိုသေးသည်မှာ ကျွန်ုပ်သည် ရန်ကုန်သို့ မင်းကြီးနှင့် ရောက်ခဲ့စဉ်က ကျောင်းနေဘက် သူငယ်ချင်းများဖြစ်သည့် မောင်ရီ (စက်ရှင်တရားသူကြီး ဖြစ်လာသည်။) ကိုဝင့်မော် (သစ်တောဝန်ထောက် ဖြစ်လာသည်။) ကိုဖူးညို (ငွေတိုက်ဝန်ထောက် ဖြစ်လာသည်။) တို့အား ငှင်းတို့၏ ကျောင်းသို့ သွား၍ တွေ့ဘူး၏။ ကိုဝင့်မော်မှာ မဂိုလမ်း တိုက်ခန်းတခုတွင် ကိုထွန်းရှိန်၊ ကိုကွန်း တည်းဟူသော (ဘီအေအတန်းတွင် သင်လျက်ရှိသည့်) ကျောင်းသားနှစ်ယောက်နှင့်အတူ အခန်းငှား၍ နေထိုင်လျက်ရှိရာ ကိုဝင့်မော်က မိတ်ဆက်ပေးခြင်းကြောင့် ထိုလူနှစ်ယောက်နှင့် ကျွန်ုပ် သိကျွမ်းရုံမက ကျွန်ုပ် ရန်ကုန်ရှိခိုက်တွင် ခဏခဏတွေ့၍ အတူလည်ပတ်ကြဘူးသည်။ ထိုလူ သုံးယောက်လုံးမှာ ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ ဉာဏ် တနစ်တည်း အောင်ခဲ့သူများ ဖြစ်သည့်အလျောက် ကိုဝင့်မော်က ကျွန်ုပ်အား ထိုလူနှစ်ယောက်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးရာတွင် ကျွန်ုပ်မှာ သူတို့ကဲ့သို့ ကောလိပ်ကျောင်း မရောက်သော်လည်း အလွန်စာဖတ်သူတယောက်ဟူ၍ ပြောကြ၏။ ဤတွင် ကိုထွန်းရှိန်နှင့် ကိုကွန်းတို့သည် မန္တလေးသားတယောက်ကို ‘ဆတ်’ ကြည့်လိုက်ရဦးမည် ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထုကြီးများနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်၏ အယူအဆများကို တီးခေါက် စုံစမ်းကြ၏။ ကျွန်ုပ်ကလည်း သူတို့၏ ဘီအေအတန်းစာများကို မသင်ရဘူးသဖြင့် မကျွမ်းကျင် သော်လည်း အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထုများနှင့် ပတ်သက်၍မူ ရွယ်တူလျှင်မကြောက်ဟု ကိုယ့်ဟာကိုယ် ယုံကြည် စိတ်ချထားသည့်အလျောက် (ဘီအေ ကျောင်းသားတွေဆိုရုံနှင့်) ရွံ့ကြောက်ခြင်းမရှိပဲ ရဲရဲတင်းတင်း ထင်မြင်ချင်ပေးတော့သည်။ သူတို့ဖတ်ဘူးသည့် စာအုပ်များကို ကျွန်ုပ် အားလုံးလိုလိုပင် ဖတ်ဘူး၍ ကျွန်ုပ်ဖတ်ဘူးသော စာအုပ်များအကြောင်းကို တီးခေါက်ကြည့်သောအခါ၌မူ သူတို့က “ကျွန်တော် တို့က ကျောင်းသားတွေ ရှိပါသေးတယ်ဗျာ၊ ခင်ဗျားလို စာစုံအောင် မဖတ်ရသေးပါဘူး၊ ကျောင်းစာ ကလဲ တဖက်ကိုးဗျ” ဟု ပြောကြလေသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကိုဝင့်မော်က “ကျုပ်တို့ မန္တလေးသား က မခေဘူးဗျ” ဟု ပြောလိုက်ရာတွင် ထိုလူနှစ်ယောက်က လျှိုက်လှဲစွာ ဝန်ခံကြပါတော့သည်။ (ထိုခေတ်ကမူ စာသမားချင်း ဆုံမိကြ၍ နှီးနှောတိုက်ဆိုင်ကြည့်ရာတွင် အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထုကြီးများ (Classics) စုံစုံလင်လင် ဖတ်ဘူးသူမှာ ဂုဏ်ကြီးတခုဖြစ်လေသည်။ ထိုမျှမက ငှင်းစာအုပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ တော်တော် ခြေခြေမြစ်မြစ်ရှိအောင် ထင်မြင်ချက် ပေးတတ်ခြင်းမူကား ဧရာမဂုဏ်ကြီးတခု ဖြစ်ပါတော့သည်။ ထိုလူနှစ်ယောက်အနက် ကိုကွန်းမှာ နောင်တွင် ဘီလပ်မှ ဝတ်လုံဖြစ်လာ၍ ကိုထွန်းရှိန်မှာ မန္တလေးမြို့ ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းအုပ်ကြီး ဖြစ်လာပါသည်။)

ဘဝင်မြင့်သော်လည်း မဆိုးလှ

‘ဘဝင်မြင့်’ လျက်ရှိသောအချိန်က ကျွန်ုပ်သည် စံဒေဝီတို့အရပ်မှ လမ်းလျှောက်ပြန်လာ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျောင်းအနီးသို့ ရောက်ရာတွင် ကျောင်းအုပ်ဖြစ်နေသော ကိုထွန်းရှိန်ကို သတိရသည်နှင့် နှုတ်ဆက် ဦးမည်ဟု ချီးဝင်ခဲ့၏။ အချိန်မှာ ကျောင်းအားချိန်ဖြစ်သည်နှင့် ကျောင်းအုပ်ကြီးနှင့် အခြားဆရာများ သည် အခန်းတခန်းတွင် အတူတကွ ထိုင်လျက်ရှိကြ၍ ကိုထွန်းရှိန်က ဆရာများအား လက်ချာပေး

နေသည့်လက္ခဏာ ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ရွှေမျက်မှန်၊ တုတ်ကောက်၊ လက်အိတ်ဖြူ တို့နှင့်တကွ ဝတ်ကောင်းစားလှဝတ်လျက် ‘ဆက္ကဇ်’ ဖိနပ်ကို ရဲရဲနင်းကာ ဝင်သွားရာတွင် ကိုထွန်းရှိန်သည် ရန်ကုန်၌ တွေ့ခဲ့စဉ်က ‘ကိုဖေသိန်း’ နှင့် မတူသောကြောင့် ယီးတီးယားတားဖြစ်၍ ငေးကြည့် နေသေး၏။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်က လက်အိတ်တဘက်ကိုချွတ်ကာ “ကိုယ့်လူ ကျုပ်ကိုမမှတ်မိဘူးလား၊ ဖေသိန်းလေဗျာ” ဟု အင်္ဂလိပ်လိုပြောလျက် လက်ကိုဆန့်တန်းပေးလိုက်ရာ ကိုထွန်းရှိန်သည် ကပျာ ကယာ ထလာ၍ ကျွန်ုပ်၏လက်ကို ဝမ်းသာအားရ ဆွဲလှုပ်လေ၏။ ထို့နောက် ကျွန်ုပ်အား နေရာ ထိုင်ခင်းပေး၍ ကိုဝင့်မော်အကြောင်း၊ ကိုကွန်းအကြောင်း စသည်များကို အင်္ဂလိပ်လို ပြောကြလေရာ ကိုထွန်းရှိန်က တချက်တချက်တွင် မြန်မာလို ညှပ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်က မြန်မာစကား လုံးဝ မသုံးသောကြောင့် သူလည်း အင်္ဂလိပ်လိုချည်း ပြောရတော့သည်။ ကျောင်းဆရာများမှာ ကျွန်ုပ်နှင့် အားလုံး သိကြသူများဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်လုပ်ပုံတွေကို ပါးစပ်ဟောင်းလောင်းနှင့် ငေးကြည့်လျက်ရှိကြရာ ကျွန်ုပ်က တယောက်တလေအား ဦးခေါင်းဆတ်လျက် နှုတ်ဆက်သည်တွင် ကိုထွန်းရှိန်က ၎င်းတို့ ဘက်သို့လှည့်ပြီး “နောက်မှ ဆက်ပြောကြသေးတာပေါ့ ဆရာတို့” ဟု ဆိုကာ သွားခွင့်ပြုလိုက် လေ၏။ ကျွန်ုပ်နှင့် ကိုထွန်းရှိန်တို့လည်း ကျောင်းတက်ချိန်တိုင်အောင် ဆက်လက်၍ အင်္ဂလိပ်လို ပြောလျက်ရှိကြရာ ကျောင်းဆရာများမှာ စပါးကြီးမြေညှိသော ယုန်များကဲ့သို့ အခန်းပြင်ဘက်မှ တရစ်သီသီလုပ်ကာ ကျွန်ုပ်အား ကြည့်လိုက်ကြ၊ သူတို့အချင်းချင်း ကြည့်လိုက်ကြ၊ တီးတိုးစကား ပြောလိုက်ကြ လုပ်နေကြလေတော့သည်။ ကျောင်းတက်ချိန်တိုင်ခါမှ ကျွန်ုပ်က ကိုထွန်းရှိန်အား စတိုင်ကျကျ လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်၍ ထွက်လာခဲ့လေရာ ကျောင်းဆရာများမှာ မျက်လုံးများ ပြူးကြရ သည်နှင့်ပင် မျက်စိနာကြမည်ကို စိုးရိမ်ရပါသေးသည်။ သူတို့သည် ကျောင်းဝင်းထဲမှ ထွက်လာသော ကျွန်ုပ်အား မျက်စိတဆုံး ရပ်ကြည့်နေကြခြင်းကို ကျွန်ုပ်က လှည့်ကြည့်သဖြင့် မြင်ခဲ့ရပါသေးသည်။

ကိုထွန်းရှိန်က အကဲခတ်ပုံ

အထက်ပါ အဖြစ်အပျက်တွင် ကျောင်းဆရာများ (ကျောင်းနေဘက် သူငယ်ချင်းများလည်း ပါဝင် သည်။) နှင့် ကျောင်းအုပ်ကြီး ဦးထွန်းရှိန်တို့၏ အမူအရာများနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်အဖို့ စဉ်းစားစရာ သင်ခန်းစာယူစရာများ ပါရှိသည်ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်၏မှတ်တမ်းကို ၇ နှစ်ခန့်မျှ ခေတ်ကျော်လွှား၍ ၎င်းတို့အကြောင်းကို ဆက်လက်ဖော်ပြလိုပေသေးသည်။ ဦးထွန်းရှိန်နှင့် ခွဲခွာ၍ ထွက်လာသောအချိန်၌မူ ကျွန်ုပ်မှာ ‘ဘဝင်မြင့်’ ရောဂါအရှိန် ရှိနေသေးသည်ဖြစ်သောကြောင့် ဦးထွန်းရှိန်၏ မျက်နှာထားကို လည်းကောင်း၊ ကျောင်းဆရာများ၏ မျက်နှာထားကိုလည်းကောင်း ကျွန်ုပ် သတိပြုမိသော်လည်း ‘ဒီလူတွေ ငါ့ကို တော်တော်လန့်သွားကြသည်၊ အံ့၊ သြသွားကြသည်၊ မှတ်လေရော့ဟ၊ ငါ့အကြောင်း သိကြလေရော့ဟ’ စသည်များဖြင့် ကိုယ့်ဟာကိုယ် အလွန် ကျေနပ် လာခဲ့ပါသည်။

ဦးထွန်းရှိန်၏ မျက်နှာထား၌ ကျွန်ုပ်ကို ကောင်းစွာ နားမလည်သည့် လက္ခဏာမျိုး တချက်တချက် တွေ့ရသော်လည်း ကျွန်ုပ်၏စိတ်ထဲက “နားမလည်မရှိပါနဲ့ဆရာ၊ ဒီဖေသိန်းမှ ဖေသိန်းအစစ်ပါ” ဟူ၍ အဖြေပေးလျက်ရှိ၏။ ရဲရဲတင်းတင်း သွက်သွက်လက်လက် ပြောခြင်းမှတစ်ပါး ကျွန်ုပ်၏စကားများမှာ အမှားပါသည် မဆိုနိုင်သောကြောင့် ဦးထွန်းရှိန်သည် ကျွန်ုပ်၏ မျက်နှာထားအဓိပ္ပာယ်ကို လက်ခံ၍ ဤနှစ်နှစ်ခန့်အတွင်း သည်လူတယောက် သည်လောက် တိုးတက်လာရချေသလောဟု စဉ်းစားခြင်း ကိုပင် ကျွန်ုပ်မြင်နိုင်သည်။ ပထမတွင် သူ့အဖို့ ပြဿနာဖြစ်၍ နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်ုပ်အား အထက် ပါအတိုင်း လက်ခံခြင်းကို ကျွန်ုပ်မြင်ရသည်။ ဥပမာ ထိုစဉ်က ဘားမားကရစ်တစ် (Burma Critic) သတင်းစာအယ်ဒီတာအမှု ဖြစ်လျက်ရှိရာ ၎င်းအမှုအကြောင်းကို သူ့ရောကျွန်ုပ်ပါ သတင်းစာတွင် လိုက်၍ ဖတ်ထားသဖြင့် ဆွေးနွေးကြရာတွင် ကျွန်ုပ်က ကျွန်ုပ်၏ထင်မြင်ချက်ကို ရဲရဲကြီး ပြောချ လိုက်သဖြင့် သူ့အံ့အားသင့်သွားခြင်းကို ကျွန်ုပ် သတိပြုလိုက်မိသည်။ ကျွန်ုပ် ‘ဘဝင်မြင့်’ မိက ဤစိတ်ကူးမျိုး ရှိချင်ရှိမည် ဖြစ်သော်လည်း ထိုကဲ့သို့ ရဲရဲတင်းတင်းပြောဝံ့မည်မဟုတ်။ နောင်တွင် ဘဝင်မြင့်ပျောက်၍ ကျွန်ုပ်ပြောခဲ့သည့် ထင်မြင်ချက်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်သောအခါ ‘အသားလွတ်’ မဟုတ်။ အကြောင်းအကျိုး အဆက်အသွယ် အတော်ပြည့်စုံခြင်းကို တွေ့ရသဖြင့် ကိုယ့်ဟာကိုယ် ချီးမွမ်းရဦးမည်ကဲ့သို့ တွေ့ရပါသည်။

နောက်တဖန် တွေ့ပြန်ခြင်း

၁၉၁၉ ခုနှစ် နွေရာသီ ကျောင်းပိတ်ရက်တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျောင်းဆရာတစ်ပါးသည် ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်လာကြ၍ ကျွန်ုပ်ရှိနေသော သူရိယတိုက်သို့ ဝင်လာကြပြီးလျှင် လွန်ခဲ့သော ၇နှစ်ခန့်က ဦးထွန်းရှိန်နှင့် ကျွန်ုပ် ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်း၌ တွေ့ကြုံအခြင်းအရာကို အားရပါးရ ချီးကျူးပြောဆို ကြလေသည်။ လက္ခဏာမှာ ကျွန်ုပ်၏ သူငယ်ချင်းများဖြစ်ကြသော ထိုကျောင်းဆရာများသည် ကျောင်းအုပ်သစ် ဦးထွန်းရှိန် ဘီအေအား အလွန်ကြောက်ရွံ့လေးစားနေကြရသောအချိန် ဖြစ်ပုံရသည်။ (ထိုအချိန်တွင် ဘီအေရှားသေးသောခေတ် ဖြစ်၏။) ၎င်းကျောင်းဆရာများသည် ထိုစဉ်က ၆ လခန့်မျှ ကျွန်ုပ်၌ ‘ဘဝင်မြင့်’ နေခဲ့ခြင်းကို လုံးဝမသိကြချေ။ သူတို့၏မျက်စိ၌ ၉ တန်းမျှသာအောင်၍ စာရေးတယောက်မျှသာဖြစ်သော ကျွန်ုပ်က သူတို့၏ နာမည်ကြီးကျောင်းအုပ်ကြီးကို ရဲရဲတင်းတင်း ဝင်ပြီး အင်္ဂလိပ်လို ‘ဆတ်’ ဝံ့ခြင်းအတွက် မယုံနိုင်လောက်အောင် အံ့ဩကြလေသည်။

ဆရာတယောက်။ ။ “ကျုပ်တို့တော့ ခင်ဗျားလုပ်သွားလိုက်ပုံကို သဘောကျလိုက်တာဗျာ၊ ခုထက်ထိ ပြောလို့မဆုံးဘူး၊ ဝတ်ထားလိုက်ပုံကလဲ တကယ့်ဖက်ရှင်ပဲ၊ ခင်ဗျား အင်္ဂလိပ်စာတော်တာကတော့ ကျုပ်တို့သိပါတယ်၊ နို့ပေမယ့် ဟိုနေ့ကတော့ မထစ်မငေါ့နဲ့၊ ဂိုက်နဲ့ဆိုက်နဲ့၊ ဟန်နဲ့ပန်နဲ့၊ စကားလုံး ပြောင်ပြောင်တွေ ရွေးပြီး ပြောသွားလိုက်တာများ ကျုပ်တို့ဖြင့် သိပ်အားရတာပဲ၊ ဦးထွန်းရှိန်က အောက်သားကိုးဗျ၊ ကျုပ်တို့က ဟောဒါ မန္တလေးသားကွ လို့တောင် အော်လိုက်ချင်တယ်”

တစ်သက်တာမှတ်တမ်းများနှင့်အတွေးအခေါ်များ

တယောက်။ ။ “နေပါအုံးဗျ၊ ခင်ဗျားက သူနဲ့ ဘယ်တုန်းက တွေ့ဘူးလို့လဲဗျ”

ကျွန်ုပ်။ ။ “မင်းကြီးနဲ့ နယ်လှည့်ယင်း ရန်ကုန်ဆင်းသွားကြတုန်းကပါပဲ”

တယောက်။ ။ “ဘယ်နှစ်ခါလောက် တွေ့ဘူးထားလို့လဲဗျာ”

ကျွန်ုပ်။ ။ “မများလှပါဘူး၊ နှစ်ခါလောက်ပါပဲ”

“တယောက်။ ။ “ဒါနဲ့များဗျာ၊ တကယ့် ကျောင်းနေဘက်သူငယ်ချင်း ကျနေတာပဲ၊ ကျုပ်တို့ ဆရာကြီးကို ခင်ဗျားလို ပြိုင်ဘက်နိုင်တဲ့လူ မန္တလေးမှာ တယောက်မှ မပေါ်လာသေးဘူးဗျ”

တယောက်။ ။ “ဟုတ်တယ်ဗျ၊ ခင်ဗျားလူ ဟိုနေ့က နှုတ်တော်တော်တွန့်တယ်၊ ခင်ဗျားကို မလွမ်း နိုင်ဘူး၊ ကျုပ်တို့က ကျေနပ်လိုက်တာဗျာ”

(အမှန်မှာ ဦးထွန်းရှိန်ကား လူသွက်တယောက် ဖြစ်ပါသည်။)

ကျွန်ုပ်သည် ကျောင်းဆရာများအား တရုတ်ဟိုတယ်တခု၌ ထမင်းတနပ် ကျွေးလိုက်ရာ တောင်ရောက် မြောက်ရောက် ပြောရာမှ ဦးထွန်းရှိန်နှင့် ကျွန်ုပ်အကြောင်းသို့ ခဏခဏ လှည့်၍လာကြပါသေးသည်။ ကျွန်ုပ်သည် စာဖတ်ပရိသတ်အား ‘ဘဝင်မြင့်’ ခဲ့ဘူးခြင်းကို ဖော်ထုတ်ပြောပြသော်လည်း ကျောင်း ဆရာများအားမူကား အသိမပေးခဲ့ပါ။ ၎င်းတို့အနက် တယောက်တလေမျှသည် ဤစာကိုဖတ်ရလျှင် ရယ်ချင်မည်ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ် အမှတ်ရသလောက်မှာ တယောက်မကျန် ကွယ်လွန်ကုန်ကြ ရှာလေပြီ။

ဦးထွန်းရှိန်နှင့် တွေ့ပြန်ခြင်း

၎င်းနှစ် နောက်ပိုင်းလောက်တွင် ဦးထွန်းရှိန်သည် (‘သပြေနုချိန် တင်ရန်ဆင်ရန် ပန်းတွေက များလိုက် ပါဘိသနှင့်၊ ဖေပုရိန် အင်္ဂလန် နန်းမြေသွားတို့မှာတော့’ ဟူသည့် မစ္စတာမောင်မိုင်း၊ ယခု သခင် ကိုယ်တော်မိုင်း၏ လေးချိုးကြီးအရ) မန္တလေးမှ ရန်ကုန်သို့ ဆင်းလာ၍ ကျွန်ုပ်နှင့် ဝိုင်အမ်ဘီအေ အသင်းတိုက်တွင် တနေ့ တွေ့ကြ၏။ သူသည် ကျွန်ုပ်အား ရှေးကအတိုင်း လှိုက်လှဲစွာ တွေ့ဆုံ၍ စကားပြောကြလေရာ (ကျွန်ုပ်မှာ ‘ဘဝင်မြင့်’ ပျောက်နေပြီဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်၏ အမူအရာ ပြောင်းလဲခြင်းကို မည်သို့လေ့နည်းဟု အကဲခတ်၏။) ကျွန်ုပ်မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်း၌ တွေ့စဉ်ကကဲ့သို့ ရဲရဲဝံ့မရှိပဲ ခပ်တွန့်တွန့်ဖြစ်နေသည်ဟု သူထင်ပုံရ၏။

ထိုအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်၏ ဆရာသမားသဖွယ်ဖြစ်သော ဦးဘဖေနှင့် သူသည် တန်းတူဖြစ်နေ၍ ကျွန်ုပ်က အောက်ကျလျက်ရှိသောကြောင့် တွန့်သည်ဟု သူက ယူဆသလော မပြောတတ်ပေ။ အမှန်မှာ ကျွန်ုပ်၌ ‘ဘဝင်မြင့်’ ပျောက်ပြီး ‘ပုံမှန်’ အတိုင်း ဖြစ်နေသောကြောင့်မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဦးထွန်းရှိန်သည် ကျွန်ုပ်နှင့် အရောတဝင်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားသေးသော်လည်း ကျွန်ုပ်၌ တွန့်ဆုတ်မှုရှိခြင်းကို သူ မြင်သည်နှင့် နောက်ဆုံးတွင် လက်လျှော့လိုက်ပါလေတော့သည်။

ပြန်ပြောင်းတွေးခေါ်ချက်များ

ထိုည၌ ကျွန်ုပ်သည် ကိုထွန်းရှိန်နှင့်ဖြစ်စေ၊ အချို့လူများနှင့်ဖြစ်စေ တွေ့ဆုံဆက်ဆံရာများတွင် ‘ဦးခေါင်းလျှိုး’ မိတတ်ခြင်းကို ကိုယ့်ဟာကိုသိ၍ မကျေမနပ်ရှိသည်နှင့် မိမိ၏ တသက်တာ နောက်ကြောင်းကို ပြန်ပြောင်းဆင်ခြင် သုံးသပ်မိပါတော့သည်။ မည်သို့သော လူစားမျိုးအပေါ်၌ ကျွန်ုပ် ‘ဦးခေါင်းလျှိုး’ တတ်ပါသနည်းဟု စစ်ဆေးလိုက်သည့်အခါ ပိုက်ဆံရှိသူများလည်း မဟုတ်၊ ရာထူးကြီးများလည်း မဟုတ်သေး။ ဗဟုသုတ ပြည့်စုံလှပါသည် ဆိုသူများလည်း မဟုတ်သေး။ ဉာဏ်ကောင်းသူများလည်း မဟုတ်သေး။ ရန်ကုန်ကောလိပ်၌ ပညာသင်ခဲ့၍ ဘီအေအောင်ခဲ့ကြ သူများ ဖြစ်သည်ဟု စစ်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ “ရန်ကုန်ကောလိပ်၌ ပညာသင်ခဲ့၍ ဘီအေအောင် သူများ” ဟူသော စကားကို သီးခြားခွဲထုတ် ဖော်ပြလိုက်ခြင်းကို သတိပြုကြစေလို၏။ ရန်ကုန်၌ ထိုခေတ်က ရန်ကုန်ကောလိပ်၊ ဂျပန်ဆင်ကောလိပ်ဟူ၍ နှစ်ကျောင်း ရှိခဲ့ဘူးရာ ကျွန်ုပ်သည် ဂျင်ဆင် ကျောင်းထွက် ဘီအေထက် ရန်ကုန်ကောလိပ် ဘီအေများကို ပို၍ ‘ဦးခေါင်းလျှိုး’ မိ၏။ ကောလိပ်သို့ မရောက်ဘူးပဲ အလွတ်ပညာသင်အဖြစ်နှင့် ဘီအေအောင်ကြသည့် သူငယ်ချင်းများလည်း ရှိကြပါ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းတို့အား ‘ဦးခေါင်းလျှိုး’ ခြင်းကို မတွေ့ရပါ။ သို့ဆိုလျှင် သူကတော့ ရန်ကုန် ကောလိပ် ကျောင်းထွက်ဖြစ်၍ ‘ဦးခေါင်းလျှိုး’ ရမည်၊ သူကတော့ အလွတ်ပညာသင် အဖြစ်နှင့် အောင်သော ဘီအေဖြစ်သောကြောင့် ‘ဦးခေါင်းလျှိုး’ စရာ မလိုဟူ၍ တမင်တကာ တွက်ကိန်းနှင့် ပြုလုပ်ခြင်းကား မဟုတ်ရပါ။ ကျွန်ုပ်၏မျက်စိ၌ လူပုံလူပန်းနှင့် ဟန်ပန်အနေအထား ကွာခြားခြင်းကို တွေ့ရ၍ (Unconsciously) အလိုအလျောက် တွန့်မိခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။

ကောလိပ်ချင်း ကွာခြားပုံ

ဤအကြောင်းကို ထင်ရှားစေရန် ကိုယ်တွေ့အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို ဖော်ပြပါရစေ။ မင်းကြီး၏ တောလိုက်စာရေးအဖြစ်နှင့် ရန်ကုန်သို့ ဆင်းသွားစဉ် ရွှေတီဂုံဘုရားခြေရင်းတွင် ဘုန်းကြီးပျံ အကြီးအကျယ်တစ်ခုရှိရာ ထိုည၌တွင် ကျွန်ုပ်သည် ဂျပန်ဆင်ကောလိပ်ကျောင်းသား သူငယ်ချင်းများ

ဖြစ်သည့် မောင်ရီ၊ ကိုဖူးညိုတို့နှင့်အတူ ဘုန်းကြီးပျံသို့ သွား၏။ ပွဲထဲတွင် ကိုဝင့်မော်၊ ကိုကွန်း၊ ကိုထွန်းရှိန်တို့လူစုနှင့် ဆုံမိကြ၏။ ၎င်းတို့သည် ရန်ကုန်ကောလိပ်ကျောင်းသားများ ဖြစ်ကြလေရာ ကိုဝင့်မော်မှာ ကျွန်ုပ်တို့လူစုနှင့်အတူ မန္တလေးအေဘီအမ်ကျောင်းထွက်ဖြစ်၏။ ကိုဝင့်မော်မှတစ်ပါး ၎င်းတို့အားလုံးမှာ ဘီအေဆီနီယာ အတန်းသားများ ဖြစ်ကြလေသည်။ ကျွန်ုပ်မှာမူ ကိုကွန်း၊ ကိုထွန်းရှိန်တို့နှင့် တွေ့ဘူးပြီးဖြစ်ကြ၍ မိတ်ဆက်ရန်မလိုပဲ ကိုဝင့်မော်က ဂျပန်ဆင် ကျောင်းသားများ ဖြစ်ကြသည့် မောင်ရီနှင့် ကိုဖူးညိုတို့အား ကိုကွန်း၊ ကိုထွန်းရှိန်တို့နှင့် မိတ်ဆက်ပေး၏။ ထိုနှစ် ယောက်အနက်တွင် ကိုကွန်းသည် စတိုင်သမားတယောက် ဖြစ်လေရာ ဘီအေအတန်းသားချင်း တူသော်လည်း ဂျပန်ကျောင်းသားများဖြစ်သည့် မောင်ရီနှင့် ကိုဖူးညိုတို့အား (Patronising airs) ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေးကလေးနှင့် အထက်စီးသံမျိုးဖြင့် စကားပြောလေသည်။ (ဦးဘဖေ ဝန်ကြီးဖြစ်စဉ်က သူ၏သတင်းစာကွန်ဖရင့်သို့ တက်ကြသူများအနက်တွင် ဒီးဒုတ်ဦးဘချိုနှင့် ကျွန်ုပ် ပါဝင်လေရာ ကွန်ဖရင့်ပြီး၍ နှစ်ယောက်သား လန်ဒြားနှင့် ပြန်လာကြရာတွင် ဦးဘချိုက ကျွန်ုပ်အား ၎င်းအမျိုးမျိုးလုပ်သည်နှင့် ကျွန်ုပ်က မခံချင်ကြောင်း ပြလိုက်သဖြင့် ဦးဘချို တန်၍သွားဘူးသည်။ ခင်မင်မှုကား လျော့ပါးလေပြီ။ သို့သော် ကျွန်ုပ် ဂရုမစိုက်ချေ။) ကျောင်းသားချင်း မိတ်ဆက်ပေးပြီး နောက် အတူလျှောက်ကြဖို့ ကိုဝင့်မော်က ခေါ်ရာတွင် ကျွန်ုပ်သည် ကိုကွန်း၏ ‘နိမ့်ပေါက်’ ကလေး များကို မကြိုက်သော်လည်း (ကျွန်ုပ်ကိုမဟုတ်၊ ဂျပန်ကျောင်းသားများကို ရည်ရွယ်သည်။) မန္တလေး သားချင်းဖြစ်သော ကိုဝင့်မော်ကို အားနာသည်နှင့် ခပ်တွန့်တွန့်ဖြစ်နေသည့် ဂျပန်ကျောင်းသား နှစ်ယောက်အား ကျွန်ုပ်က တိုက်တွန်းကာ အတူလျှောက်ကြလေ၏။ မောင်ရီမှာ စင်စစ်အားဖြင့် လူညံ့တယောက်မဟုတ်၊ အလွန်သွက်လက်သူ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ရန်ကုန်ကောလိပ်ကျောင်းသား နှစ်ယောက်နှင့် ဆုံမိကတည်းက နှုတ်ဆိုတ်သွားပြီး “ဆင်ဖြူမျက်နှာ ဆင်မဲမကြည့်ဝံ့” ဆိုသော စကားပုံအတိုင်း ဇက်ကျိုးမတတ် ဖြစ်နေလေပြီ။ နဂိုကမှ ခပ်ရိုးရိုးရှိသော ကိုဖူးညိုမူကား ပြောဖွယ်ရာ မရှိတော့ပေ။

ဤအတောအတွင်း၌ ကိုကွန်းသည် ကိုထွန်းရှိန်အား ယခင်ကဲ့သို့ အင်္ဂလိပ်လို မပြော၊ ပါဠိလိုချည်း ပြောလေတော့သည်။ (ဂျပန်ဆင်ကောလိပ်တွင် ပါဠိမသင်၊ လောဂျစ်သာသင်၏။) ဧည့်ခံမဏ္ဍပ်များ အနီးသို့ ချဉ်းကပ်ရာတွင်လည်း ဟိုက ကိုကွန်း၊ ဒီက ကိုထွန်းရှိန် စသည်ဖြင့် ဟစ်အော်ခေါ်ငင်ကြရာ ဘီအေပေါင်း အဝါရောင် သွေးတူမွေးတူ ဆင်ထားကြသော ဤလူနှစ်ယောက်မှာ ခေါင်းပေါင်းစ ကလေးတွေ တလူလူနှင့် ခြေထောက်ကလေးတွေ မြောက်တောက်မြောက်တောက် ဖြစ်နေကြခြင်းကို ကျွန်ုပ်မြင်မိသည်။ ဧည့်ခံမဏ္ဍပ် တခုနှစ်ခုတွင် သူတို့နှင့်အတူဝင်၍ ချိပွဲချဉ်ပွဲများ စားသောက်ကြ ပြီးနောက် (ဂျပန်ဆင်ကောလိပ် ကျောင်းသားနှစ်ယောက်ကား လက်ဖျားနှင့်မျှ မတို့ရှာကြချေ။) ကျွန်ုပ်သည် အခြေအနေကို သဘောမကျပဲ ဤလူနှစ်ယောက်ကို သနားသည်နှင့် တတိယမဏ္ဍပ်သို့ ဝင်မည်အပြုတွင် ကျွန်ုပ်ကပင် နှုတ်ဆိုက်၍ ခွဲထွက်လာကြပါတော့သည်။ (၁၉၁၄ ခုနှစ်ကလည်း ကျွန်ုပ်သည် ရေနံချောင်းမှ ရန်ကုန်သို့ သင်္ဘောဖြင့်လိုက်ပါရာတွင် ရန်ကုန်ကောလိပ်မှ ဘီအေ အောင်ပြီးသူတယောက်နှင့် ဂျပန်ဆင်ကောလိပ်မှ ဘီအေတယောက်သည် ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ ခရီးသည် အဖြစ် ပါလာကြ၍ အလားတူအဖြစ်မျိုး ခပ်ဆင်ဆင်ကြုံရဘူးရာ အသေးစိတ်ဖော်ပြရန် မလိုတော့ပါ။)

ကျွန်ုပ်ဆိုလိုခြင်းမှာ ထိုခေတ်၌ ရန်ကုန်ကောလိပ်ကျောင်းထွက်သည် ဂျပန်ဆင်ကောလိပ်ကျောင်းထွက် ထက် (ပညာတတ်မတတ် အပထား၍) ဦးခေါင်းထောင်ခြင်းကို တွေ့ရသည်။ ဦးခေါင်းထောင်ခြင်း သည် (ပလွားခြင်းကို မဆိုလို) 'ဦးခေါင်းလျှိုး' ခြင်းထက် ကြီးပွားရေးအတွက် အထောက်အပံ့ ဖြစ်ခြင်းကို ကျွန်ုပ်တွေ့ရသည်။

ကျွန်ုပ်၏ ချို့ငဲ့ချက်

ဦးထွန်းရှိန်နှင့် ဝိုင်အမ်ဘီအေတွင် တွေ့ခဲ့ရသောည၌ ကျွန်ုပ်သည် မိမိ၏ 'ဦးခေါင်းလျှိုး' ခြင်းကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်သောအခါ ငါသည် သူတို့လို ပြောတတ်သည်၊ သူတို့လို ရေးတတ်သည်၊ သူတို့လို ဝတ်တတ်သည်၊ သူတို့လို ဗဟုသုတရှိသည်။ သို့ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် 'ရွံ့ရသနည်း' ဟု စစ်ဆေးလိုက်သည်တွင် အဖြေထွက်လာ၏။ အဖြေကား သူတို့ကဲ့သို့ ဘီအေအောင်လက်မှတ် မရှိသောကြောင့် မဟုတ်။ သူတို့ကဲ့သို့ ရန်ကုန်ကောလိပ်ကျောင်း၌ မနေခဲ့ရသောကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု သဘောပေါက်လာပါတော့သည်။ ထိုကဲ့သို့ သဘောပေါက်လာခြင်းမှာလည်း ရွှေတိဂုံဘုရားခြေရင်း ဘုန်းကြီးပုံ၌ မောင်ရီတို့လူစုနှင့် ဦးထွန်းရှိန်တို့လူစု ဆုံမိကြခြင်းကို စဉ်းစားမိသောကြောင့် ဖြစ် လေသည်။ ဂျပန်ဆင်ကောလိပ် နေဘူးသူများက ရန်ကုန်ကောလိပ် နေဘူးသူများအား 'ဦးခေါင်းလျှိုး' သည် ဆိုလျှင် မည်သည့်ကောလိပ်မှ မနေဘူးသူတယောက်သည် (မိုက်ရူးရဲများမှတစ်ပါး) 'ဦးခေါင်းလျှိုး' ကြရမည်မှာ ဓမ္မတာတစ်ခုသဖွယ် ကျွန်ုပ်မြင်လာပါသည်။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်သည် ကောလိပ်ကျောင်း မနေခဲ့ဘူးသည့်အတွက် ပထမအကြိမ် ဝမ်းနည်းရကောင်းမှန်း သိလာပါ တော့သည်။

ရှေးကောလိပ်နှင့် ခေတ်တက္ကသိုလ်

အကယ်၍ ကျွန်ုပ်သည် ကောလိပ်ကျောင်း၌ လေးနှစ်ခန့်နေခဲ့ရဘူးသည် ဆိုပါစို့။ (ကျွန်ုပ် ဆည်းပူးထားခဲ့သည့် ဗဟုသုတများကို ထောက်ထားသောအားဖြင့်) ယခုထက်ပိုပြီး တတ်ကောင်းမှ တတ်ပေလိမ့်မည်။ (ဤအကြောင်းကို မောင်ရီနှင့် ကိုဝင့်မော်တို့ကလည်း ထုတ်ဖော်ဝန်ခံပြီးဖြစ်ရာ ကိုဝင့်မော်ကမူ သူ၏ အထက်အရာရှိထံသို့ တင်ပို့ရမည့် အရေးကြီးသောစာမျိုးကို ကျွန်ုပ်အားပင် ရေးခိုင်းဘူးပါသည်။) သို့ဖြစ်လျှင် ကောလိပ်ကျောင်း နေဘူးခြင်းအားဖြင့် ကျွန်ုပ်အဖို့ မည်သို့သော အကျိုးကျေးဇူး ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်ပေါ်နိုင်ဖွယ်ရာ ရှိပါသနည်း။ ရှိသည်၊ အများကြီးရှိသည်ဟု ကျွန်ုပ်သဘောပေါက်လာသည်။ ကျွန်ုပ်၏ လက်ရှိချို့ငဲ့ချက်မှာ ကောလိပ်ကျောင်း၏ 'လေ' (Atmosphere) ကို လေးနှစ်လောက် မရှု့ခဲ့ရခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း သက်တူ

ရွယ်တူ ဘီအေများနှင့် ယှဉ်လိုက်လျှင် ကျွန်ုပ် ဦးခေါင်းလျှိုးမိခြင်း ဖြစ်၏။ ငါသည် သူတို့ကဲ့သို့ ကောလိပ်၌ မနေခဲ့ရ၍ ညံ့သည်ဟု ကိုယ့်ဟာကိုယ် သတိရနေသောကြောင့် မဟုတ်။ ကောလိပ် 'လေ' (ပတ်ဝန်းကျင်) နှင့် မထိတွေ့ခဲ့ရသည့်အတွက်ကြောင့် ပြေပြေပြစ်ပြစ် ဟန်ပန်မျိုး (Easy Manners) မရှိပဲ 'ခပ်ထောင့်ထောင့်' ဖြစ်နေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ကောလိပ်ကျောင်း၌ လေးနှစ် နေဘူးသော လူတိုင်းသည် ပြေပြေပြစ်ပြစ် ဖြစ်လာတော့သည်ဟု ဆိုလိုခြင်းကားမဟုတ်။ သို့သော် မနေရမီကထက် တိုးတက်လာခြင်းရှိသည်ကို ကျွန်ုပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။

ဤအကြောင်းကိုသိလျှင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြုပြင်ယူနိုင်သည် မဟုတ်ပါလောဟု မေးဖွယ်ရာရှိ၏။ မဖြစ်နိုင်ဟု ကျွန်ုပ်က အဖြေပေးလိုသည်။ ဥပမာ ဆေးရည်မစိမ်ခဲ့ရသော သားရေစိမ်းသည် ဘယ်တော့မှ နူးနူးနပ်နပ်မရှိပဲ ကျပ်ဆတ်ဆတ် ဖြစ်ရမည်ကဲ့သို့ပင် ကောလိပ်ကျောင်း၏ အဆောက်အအုံသည် လည်းကောင်း၊ မြက်ခင်းနှင့်တကွ မြေယာကွက်လပ်များသည် လည်းကောင်း၊ ဆရာများ၏ အမူအရာသည် လည်းကောင်း၊ အောက်တန်းကျောင်းသားများထက် (အနည်းနှင့်အများ) သပ်သပ်ရပ်ရပ်ရှိသူ အချင်းအချင်း ဆက်ဆံကြရခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ မိမိတို့တတွေသည် သာမန်အရပ်သားများထက် သာသည်ဟူသော စိတ်ထားမျိုး အခါခပ်သိမ်း ရှိနေကြခြင်းသည် လည်းကောင်း ငယ်ရွယ်သူများအဖို့ရာ၌ စိတ်ကြီးဝင်ခြင်း (ကောင်းသောအဓိပ္ပာယ်နှင့် သုံးသည်။) ဖြစ်စေနိုင်သည်ဟု ကျွန်ုပ်ယုံကြည်သည်။ (ဤခေတ် တက္ကသိုလ် ကျောင်းသူကျောင်းသားများသည် 'သောကောရောကော' ဖြစ်နေသောကြောင့် ဦးထွန်းရှိန်နှင့် ဦးကွန်းကဲ့သို့သော ရှေး ရန်ကုန်ကောလိပ် ကျောင်းသားများလို ဤကိစ္စတွင် မမှီတော့ပဲ ရှိချင်ရှိမည်။ သို့ရာတွင် သာမန် အရပ်သူအရပ်သား များထက်မူကား သာလျက်ပင်ရှိသည်ကို ကျွန်ုပ်တွေ့ရသည်။) ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ဤချို့ငဲ့ချက်ကြောင့် 'ဦးခေါင်းလျှိုး' ချင်သော စိတ်ဓာတ် (Inferiority Complex) ဝင်လာသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ဦးခေါင်းမလျှိုးပဲ ဦးခေါင်းထောင်ခြင်းသည် ဟန်ကြီးပန်ကြီးလုပ်ခြင်းနှင့် မရောထွေးစေဖို့ သတိပြု စေလိုသည်။ ဟန်ကြီးပန်ကြီးလုပ်ခြင်းသည် မကောင်း၊ ဦးခေါင်းထောင်ခြင်းသည် ကောင်းသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

သာဓုခေါ်ရခြင်း

ထိုညတွင်မှ ကျွန်ုပ်သည် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ပြန်၍မရနိုင်တော့သည့် အခွင့်အရေး ဆုံးရှုံးမှုကို လှိုက်လှဲစွာ နှမြောမိပါတော့သည်။ သို့သော် ကောလိပ်ကျောင်း မနေနိုင်ခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်၏အပြစ် မဟုတ်။ အတိတ်ကံ၏ ညံ့ဖျင်းမှုဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်သဖြင့် ဝမ်းနည်းလောက်အောင် မရှိပါ။ အတိတ်ကံကိုချပြီး ဝမ်းနည်းခြင်းသည် ကျွန်ုပ်၏ဝါသနာမဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့်လည်း ကျွန်ုပ်သည် အခြားလူများထက် လူလားမြောက်ကတည်းက စိတ်ဆင်းရဲမှု နည်းခဲ့ပါသည်။ တွေးပြီးဆွေးခြင်းဟူ၍ အလွန်နည်းခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်ုပ်သည် ဒုတိယအိမ်ထောင်နှင့် သားကလေး

တယောက် ရဲခဲပြီဖြစ်ရာ၊ ၎င်းကို မည်သည့်နည်းမဆို တက္ကသိုလ်သို့ ပို့ဖြစ်အောင်ပို့ပြီး ၎င်း၏ တိုးတက်မှုများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာမည်ဟူ၍ပင် ဆုံးဖြတ်ခဲ့၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ အိမ်ထောင်ရေး အဆင်မပြေမှုကြောင့် သားကလေးမှာ ၁၀တန်းနှင့် အလုပ်လုပ်ရပြီး (၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် ဖဆပလ အစိုးရက ကျွန်ုပ်အား ထောင်ထဲပို့ထားစဉ်) ဘဝဇာတ်သိမ်း သွားရှာလေပြီ။ ဤခေတ်၌ တက္ကသိုလ်တွင် လေးနှစ်မျှ နေခွင့်ရကြသော ကျောင်းသူကျောင်းသားများ (အတန်းအောင်သည် ဖြစ်စေ မအောင်သည်ဖြစ်စေ) ကျွန်ုပ်တို့သားအဖထက် ကံထူးချွန်ကြပါပေသည်ဟု သာဓုခေါ်လိုက်ရပါသည်။

ကျွန်ုပ်၏အားကိုး

ဦးထွန်းရှိန်နှင့် မတွေ့မီ အထက်ပါအကြောင်းများကို မစဉ်းစားရသေးသောအခါကမူကား ငါကြိုးစားလျှင် သာနိုင်သည်၊ အနည်းဆုံး တူနိုင်သည်။ ငါ့၌ သူတပါးထက် မညံ့သော ဉာဏ်ရှိသည် စသည်ဖြင့် အထင်ရောက်ခဲ့၏။ ချာလစ်ဒ်ကင်း၏ မျှော်တလင့်လင့် (Great Expectations) ဝတ္ထုကြီး၌ ပစ်ပစ်သည် ပန်းပဲသမားလင်မယားနှင့် ကြီးပြင်းခဲ့ရ၍ ခပ်ငယ်ငယ်ကပင် ပညာသင်ပေးပြီး (Gentleman) လူကုထံအတန်းအစားဖြစ်အောင် သွန်သင်ပေးခဲ့ရာ အထိုက်အလျောက် ထမြောက်အောင်မြင်ပါ၏။ သို့သော် ငယ်ရွယ်နုနယ်စဉ်ကတည်းက သွန်သင်ပေးခြင်း ဖြစ်လျက်နှင့်လည်း တက္ကသိုလ်ကျောင်းထွက်တယောက်ကို မမှီနိုင်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းကြီးများသည် လူငယ်များ၏ အမူအရာနှင့် စိတ်နေသဘောထားကို ပြုပြင်ခွင့် အများဆုံးရသော ဌာနကြီးများ ဖြစ်ကြသည့်အလျောက် (Good Breeding) ၏ တန်ဖိုးကို နားလည်အောင် လုပ်ကြပြီးလျှင် ကျောင်းသူကျောင်းသားတို့အား ကိုယ်စီကိုယ်ငှ အများဆုံး ခံယူရရှိကြဖို့ တိုက်တွန်းလိုက်ရသည်။ ကျွန်ုပ်အဖို့ ရာဌိမူကား အထက်ပါနည်းအတိုင်း သဘောပေါက်လာသဖြင့် မိမိနှင့်မဆိုင်ကြောင်း နားလည်သောအချိန်မှစ၍ လူမှုဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာတွင် ပြောင်မြောက်ဖို့ မကြိုးစားတော့ပဲ စိတ်ကူး ဉာဏ်နှင့် ကလောင်ကိုသာ အားကိုးရပါတော့သည်။

နမတစ်ယောက်အကြောင်း

ဤနေရာ၌ ကျွန်ုပ်၏ မွေးပေါက်ဖော်များအကြောင်းကို ညှပ်၍ ဖော်ပြရပေဦးမည်။ မောင်နမရှစ်ယောက် မွေးသည့်အနက် ငါးယောက်မှာ ငယ်စဉ်ကပင် သေဆုံးကြ၍ နမတယောက်နှင့် ညီတယောက်မျှသာ ကြီးပြင်းအောင် အသက်ရှင်ကြ၏။ ကျွန်ုပ်၏ မှတ်တမ်းအစလောက်၌ နမကလေးအား အလွန်ကြင်နာ၍ သူ့အတွက်ကြောင့်ပင် မိခင်ဖခင်များအပေါ်တွင် အပြစ်တင်ချင်သော စိတ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဘူးကြောင်း ရေးသားဖော်ပြခဲ့ဘူးရာ အရွယ်မရောက်တရောက် အချိန်မှစ၍ တဦးနှင့်တဦး

ခပ်အေးအေး ဖြစ်သွားခဲ့ကြရပါတော့သည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ မြန်မာလူမျိုး မောင်နှင့်နှမတို့၏ နေထိုင်ကြပုံ ထုံးစံကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်မြင်မိ၏။ များစွာသော မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ထုံးစံမှာ မောင်နှင့်နှမဆိုလျှင် အပျိုလူပျိုအရွယ်သို့ ရောက်ကြသောအချိန်မှစ၍ အရောတဝင်မနေကြတော့ပဲ ခပ်မှန်မှန် ခပ်တန်းတန်း နေတတ်ကြသည့် အစဉ်အလာ ရှိ၏။ တဦး၏ အခက်အခဲကလေးများ၊ ပြဿနာကလေးများကို တဦးအား တင်ပြကာ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြဖို့ ဝေးစွာ အရောတဝင်ပင် မနေကြ တော့ပဲ မပြောမပြီးသော စကားမျှလောက်သာ ပြောကြဆိုကြလေတော့သည်။ ဤထုံးစံ၏ ကောင်းခြင်း ဆိုးခြင်းကို ကျွန်ုပ် မဝေဖန်လို။ သို့ရာတွင် တယောက်နှင့်တယောက် ရင်းနှီးမှု လျော့ပါးခြင်းကား အမှန်ဖြစ်၏။ ရင်းနှီးမှုနည်းပါးလျှင် ခင်မင်မှုလျော့ပါးခြင်းသည် အရိပ်သဖွယ် လိုက်လာရတတ် ပါသည်။ တဦးနှင့်တဦး မကြာခဏ စကားပြောခွင့်ရ၍ ပြဿနာကလေးများကို အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခွင့် ရခြင်းကဲ့သို့ လူနှင့်လူချင်း ခင်မင်မှုဖြစ်စေသော အခြင်းအရာသည် ခပ်ရှားရှား ရှိလိမ့်မည်ထင်၏။ (သံယောဇဉ်တရား၏ ကောင်းခြင်းဆိုးခြင်းကို အပထား၍) မကြာခဏ တိုင်ပင် ဆွေးနွေးခွင့်ရသူ အချင်းချင်းကို ခဏခဏ သတိရတတ်ခြင်းမှာ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ကြလိမ့်မည် ထင်ပေရာ ခဏခဏ သတိရခြင်းသည်ပင် ခင်မင်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်ပေသည်။ ကျွန်ုပ် တင်ပြလိုခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်တို့မောင်နှမသည် တအိမ်တည်းတွင် အတူတကွနေကြသော်လည်း (အထက်ပါ မြန်မာထုံးစံ ကြောင့်) ကြီးပြင်းလာကြလေလေ ခင်မင်မှုလျော့ပါးလေလေ ဖြစ်လာကြလေသည်။

သဘောကွဲလွဲမှု၊ သဘောတူညီမှုဟူ၍ ရှိသည်မဟုတ်။ အလိုအလျောက် ခပ်အေးအေး ဖြစ်လာကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ် ပထမအိမ်ထောင် ပြုသောအချိန်၌ မိဘများမှာ စီးပွားရေး အခြေအနေ ယိုင်လျက်ရှိ၍ နှမကလေးသည် အပျိုအရွယ်ကလေး ဖြစ်နေပါလျက် ကျွန်ုပ်သည် ဝတ်ချင်စားချင် လှပချင်တတ်သော နှမကလေးအား မထောက်ထားပဲ ‘ဖိုးကျန်ရစ်’ ဟု လူအများက ခေါ်ကြမည့်အရေး တခုတည်းကိုသာ အရေးတကြီး ဂရုစိုက်ကာ အပြေးအလွှား အိမ်ထောင်ပြုလိုက်ခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်အဖို့ ‘အမဲကွက်’ တခုဖြစ်သည်ဟု ကြိမ်ဖန်များစွာ သတိရပါသည်။ အကယ်၍ ငယ်စဉ်က ကြင်နာခဲ့ သည့်အတိုင်း သဘောထားနိုင်ခဲ့ပါမူ ယုတ်စွာအဆုံး နှမကလေး အိမ်ထောင်ကျသည့်တိုင်အောင် ဖြစ်စေ၊ မိဘများ၏ စီးပွားရေးအခြေအနေ မတ်လာသည့်တိုင်အောင်ဖြစ်စေ စောင့်ဆိုင်းလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ ဤနေရာ၌ နှမကလေးအား မိဘများ၏ ရှေ့မှထား၍ ရေးသားရခြင်းမှာ ကျွန်ုပ် အိမ်ထောင်ပြုသောအချိန်၌ နှမသည် ဆေးပြင်းလိပ်ထောင်ခြင်းအားဖြင့် မိဘများ၏ တာဝန်ကို ရွက်ခဲ့ရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ နှမကလေးမှာ ၁၉၂၉ ခုနှစ် (၃၆နှစ်အရွယ်) တွင် ကွယ်လွန်၍ သားသမီး ၆ ယောက် ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။

ညီနှင့် တူများ

ကျွန်ုပ်၏ နှမအောက်တွင် ညီတယောက်ရှိသေး၏။ ညီမှာမူ ကျွန်ုပ် အိမ်ထောင်ပြုသောအချိန်တွင် မိဘများနှင့်မနေပဲ ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ လိုက်၍နေရာ ထိုစဉ်က ကျွန်ုပ်တို့ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက် ခင်မင်ကြပုံမှာ မည်သည့်ညီအစ်ကိုနှင့်မျှ မတူပုံကို မိဘနှစ်ပါးတို့က ဝမ်းသာအားရနှင့် တပြောပြောရှိရာကြ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ညီကလေးအား ကျောင်းထားပေးရန် တာဝန်ယူသော်လည်း (သုံးတန်းမျှသာ ရောက်သည်။) ကျွန်ုပ် တောလိုက်စာရေးဖြစ်စဉ်က တယောက်နှင့်တယောက် မခွဲချင်ကြသည်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့နယ်လှည့်ရာသို့ စရိတ်အကုန်ခံပြီး ခေါ်သွားလေ့ရှိ၏။ ထို့နောက် သူရိယတိုက်သို့ ကျွန်ုပ် ရောက်သောအခါတွင်လည်း ကျွန်ုပ်နှင့်ပင် အတူနေထိုင်လျက်ရှိရာ အင်္ဂလိပ်စာကို ကျွန်ုပ်ပင် သင်ပေး၍ ဖတ်သင့်ဖတ်ထိုက်သော အင်္ဂလိပ်စာအုပ်မျိုးကို ဖတ်စေခြင်းအားဖြင့် အင်္ဂလိပ်လို အရေးအသားတွင် ကျွန်ုပ်ကို မမှီသော်လည်း ပြောရေးဆိုစရှိခြင်း၌မူ ကျွန်ုပ်ထက်ပင် သာပါသေးသည်။

ညီတော်မောင်ကား ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့မျှ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း မအောင်သော်လည်း ‘ဦးခေါင်းလျှိုး’ ခြင်းမရှိ၊ တက္ကသိုလ်များ နေရာတူးလျှင် ကြောင်ကို ‘အတောင်တပ်’ ပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်သွားလိမ့်မည်ထင်၏။ နှမက မွေးခဲသည့် တူတယောက်မှာလည်း ညီတော်မောင်ကဲ့သို့ပင် ‘ဦးခေါင်းထောင်’ သူတယောက် ဖြစ်လေရာ မန္တလေးမြို့တွင် လျှမ်းလျှမ်းတောက်ဆိုလောက်သည့် အခြေအနေမျိုးသို့ ရောက်ခဲ့၏။ (ရာထူးကို ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်၊ ‘တွင်ကျယ်’ ခြင်းကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။) သူတို့နှစ်ယောက်သည် တက္ကသိုလ်အနီးသို့ပင် မရောက်ခဲ့ကြ၊ ရောက်ဖို့လည်းမလိုဟူ၍ သူတို့ကိုယ်သူတို့ (မျက်စိကန်း တစ္ဆေမကြောက်) ထင်ကောင်းထင်ကြပေမည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏မျက်စိ၌ကား တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် ဟန်ပန်အမူအရာမျိုး (Poise) ဖြည့်စွက်ပေးလိုက်ရလျှင် အများကြီး တက်ဖို့ ရှိသေးသည်ဟု မြင်မိပါသည်။ ၎င်းညီမှာ ကျွန်ုပ်၏ တဦးတည်းကျန်ရှိသော မွေးပေါက်ဖော် ဖြစ်ပါတော့သည်။ ညီကမွေးသည့် တူတယောက်မှာ ကျွန်ုပ်နှင့် စိတ်သဘောထား ခပ်ဆင်ဆင် ရှိသည်ဆိုကာ သူ့အဖေက ကျေနပ်ပုံမရသော်လည်း တက္ကသိုလ်၌ လေးနှစ်နေခဲ့ဘူးသည့် အတွက် ကြောင့် ကျွန်ုပ်ထက်သာသော အချက်အလက်များရှိခြင်းကို ကျွန်ုပ်မြင်နိုင်ပါသည်။

စိတ်လေလွင့်ခြင်း

ကျွန်ုပ်၏မှတ်တမ်းကို အချိန်ကာလအားဖြင့် ရှေ့သို့ ကျော်လွှားခြင်း၊ အတွေးအခေါ်များကို ဖော်ပြခြင်း အဖြစ်အပျက်အနေအားဖြင့် နံဘေးသို့ ချော်ထွက်ခြင်း စသည်တို့ကို ဤနေရာတွင် ရပ်တန့်၍ ၁၉၁၄ခုနှစ်သို့ ပြန်ဆင်းကာ ဆက်လက်ဖော်ပြပါတော့မည်။ ထိုအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်သည် လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေးဘက်ဆိုင်ရာ ဒုဝန်ကြီး၏ တောလိုက်စာရေးအဖြစ်နှင့် အမှုထမ်းလျက်ရှိရာ ဝန်ကြီးက စိုက်၍ဆပ်သည့် အကြွေးမှာလည်း ကျေလုနီးပါပြီ။ (တရာကျော်လောက် ကျန်တော့သည် ထင်၏။) အထက်ပိုင်းတွင် အရိပ်အမြွက် ဖော်ပြခဲ့ဘူးသည့်အတိုင်း (ကျွန်ုပ်၏ ဇာတာအရ) အလုပ်အကိုင် ပြောင်းလဲဖို့အချိန် ဆိုက်ရောက်လာသည့်လက္ခဏာ ရှိ၏။ နယ်လှည့်ရသောအလုပ်ကို ‘အီတီတီ’

ဖြစ်လာသည့်အပြင် ဇနီးသည် (ပထမအိမ်ထောင်) နှင့်လည်း တကျက်ကျက် ဖြစ်စပြုလာ၏။ သူ့ဆိုးသည် ငါဆိုးသည်ဟု မဝေဖန်လိုတော့ပါ။ သို့သော် ကျွန်ုပ်၏ လေလွင့်ချင်သောအပြစ်က များလိမ့်မည်ဟု ဝန်ခံဖို့ အသင့်ရှိပါသည်။ နောက်ဆုံး၌ ဇနီးသည်က ၎င်း၏ဖခင်ရှိသည့် ရေနံချောင်း မြို့သို့ သမီးကလေးနှင့် အလည်အပတ်သွားချင်သည်ဟု ပြောရာတွင် ကျွန်ုပ်က ဝမ်းမြောက်စွာ ခွင့်ပြုလိုက်လေ၏။ ထိုအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်မှာ ဘဝင်မြင့်ရောဂါ ပျောက်ခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း စိတ်သည် အကြောင်းမဲ့ လေလွင့်လျက်ရှိ၏။ စံဒေဝီကား ထိုစဉ်က ရှိပါသေးသည်။ သို့သော် သူ့ကို သတိရ၍ မဟုတ်။ မည်သူ့အားမျှလည်း ပိုးပန်းချင်သောစိတ်မျိုး ပေါ်လာသည်မဟုတ်။ အိမ်၌မနေချင်ပဲ အလကား လည်ပတ်နေချင်၏။ နယ်သို့မထွက်ရသော ရက်များတွင် ရုံးသို့အလုပ်သွား၍ ဝတ်ကျေ ဝတ်ကုန် လုပ်ခဲ့ပြီးနောက် ရုံးမှပြန်လာသောအခါ သူငယ်ချင်းများ၏အိမ်တွင် ဤတညထိုတည အိပ်လေ့ရှိ၏။ တခါတရံတွင် ဘီလီယက်ခုံ၌ မိုးလင်းခြင်းများလည်း ပါသေး၏။ မိဘများမူကား ဝက်လက်သို့ ရောက်သွားကြပြန်လေပြီ။ တခါတရံတွင် အိမ်ထောင်ကျလျက်ရှိပြီဖြစ်သော နှမ၏ အိမ်၌ တညတလေ အိပ်၏။ ထိုရက်များတွင် ကျွန်ုပ်သည် ပဲတက်မပါသော လှေကဲ့သို့ ပင်လယ်ထဲတွင် လှိုင်းလေပုတ်ခတ်တိုင်း မျောချင်ရာသို့ မျောပါလျက်ရှိ၏။ လောက၌ ကျွန်ုပ်အဖို့ မည်သည့်ရည်ရွယ်ချက်မျှ မရှိ။ ရပ်တန့်စဉ်းစားခြင်းလည်း မရှိ။ လုပ်ချင်ရာလုပ်၍ ဖြစ်ချင်ရာ ဖြစ်နေတော့၏။ သို့ဆိုသော်လည်း ဆိုးဆိုးရွားရွား အလုပ်မျိုးကား မပါ။ စာဖတ်ချင်လျှင် မိုးလင်းအောင် ဖတ်နေတတ်သေး၏။ ထိုအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်နှင့် အလွန်ခင်မင်အကျွမ်းဝင်သည့် ကိုခင်မောင်တင့်တို့ လင်မယားသည် အခွင့်ယူ၍ ဟင်္သာတမြို့သို့ ဆင်းသွားရာ မယားသေဆုံး၍ ကိုခင်မောင်တင့် အလုပ်ထွက်လိုက်လေ၏။ အကယ်၍ ၎င်းတို့လင်မယား ရှိနေခဲ့ပါမူ ကျွန်ုပ်သည် သူတို့အိမ်၌ စတည်းချလိမ့်မည်ထင်၏။ ကျွန်ုပ်သည် ဗေဒင်မေးတတ်၍ မေးကြည့်ခဲ့လျှင် အသက်တာ၏ လမ်းဆုံလမ်းခွဲသို့ ရောက်နေသဖြင့် သတိပြုရမည်ဟု ဟောကောင်း ဟောလိမ့်မည် ထင်သည်။ ဤကာလအပိုင်းအခြားကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်အဖို့ ရာ၌ အဓိပ္ပါယ်မရှိသော အချိန်သည် တခါဘူးမျှ မကြုံခဲ့ရဘူးပါ။ စိတ်ညစ်ခြင်း၊ ပျော်ခြင်း၊ တောင့်တခြင်း၊ အလျဉ်းမရှိပဲ ဗလာသက်သက် လေလွင့် နေခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

အလုပ်ပြုတ်လေပြီ

တနေ့သ၌ ကျွန်ုပ်အား ကယ်ဆယ်သည့် ဒုဝန်ကြီး မစ္စတာသော်မ်ဆင် ခွင့်ယူသွားလေရာ လေလွင့် လျက်ရှိသည့် ကျွန်ုပ်၏စိတ်သည် မုန်တိုင်းနှင့် တိုးတော့သကဲ့သို့ ဗရမ်းဗတာ ဖြစ်လာခဲ့လေပြီ။ မယားတကွ သားတကွ အိမ်မရှိ ယာမရှိ ဖြစ်၍ အလုပ်တက်ချင်စိတ်ပင် မရှိပဲဖြစ်လာ၏။ ကျွန်ုပ်၏ စိတ်အခြေအနေကို ယခု ရေးသားဖော်ပြရာတွင် ‘ဖြစ်မှဖြစ်ရလေ’ ဟု ဆိုကြမည်ဖြစ်သော်လည်း ထိုအချိန်ကမူ မည်သူကမျှ ထူးခြားသည်မထင်။ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်အတိုင်း ဟူ၍သာ ထင်ကြရ၏။ တနင်္ဂနွေနေ့တနေ့၌ ကျွန်ုပ်သည် မိတ်ဆွေတယောက်နှင့်အတူ စစ်ကိုင်းချောင်သို့ အလည်

သွားကြရာမှ ဘိလိယက်ခုံသို့ ရောက်သွားပြီး ဘိလိယက်ထိုးကြ၏။ ညတွင် ချောင်၌အိပ်ပြီး တနင်းလာနေ့ နံနက်တွင် ရုံးတက်ရန်ရှိလျက်နှင့် ဘိလိယက်ထိုးပြန်၏။ ကျွန်ုပ်၏ဘထွေးက သတင်းရ၍ လာခေါ်သော်လည်း မလိုက်ချေ။ ရုံးမှ ချာပရစ်တယောက်လွှတ်၍ ခေါ်ပြန်သော်လည်း မလိုက်ပဲ ပေကပ်နေ၏။ ကျွန်ုပ်ကား အသက် ၂၅နှစ် ရှိလေပြီ။ ဤအရွယ်တွင် ဤကဲ့သို့ပြုသူကား အတော်ရှားလိမ့်မည်ထင်သည်။ ဤနည်းအတိုင်း လေးငါးရက် ပေကပ်နေရာတွင် မင်းကြီးက ကျွန်ုပ်အား ‘ရီမု’ Remove လုပ်ဖို့ အမိန့်ချလိုက်၏။ Dismiss ဒစ္စမစ်မဟုတ်ချေ။ ခြားနားပုံကား ကျွန်ုပ်သည် အခြားဌာနတခုတွင် အမှုထမ်းနိုင်ခွင့်ရှိ၏။ ဒစ္စမစ်ဟူသည်ကား အစိုးရအလုပ်မှ ရာသက်ပန် ထုတ်ပယ်ခြင်းဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်အကြောင်းကို နားစွန့်နားဖျား ကြားရသူများက အစိုးရငွေမှုကြောင့် ဒစ္စမစ်လုပ်ခံရသည်ဟု ပြောကြ၏။ စင်စစ်မှာ ဒစ္စမစ်လည်း မဟုတ်၊ ငွေမှုလည်းမဟုတ်၊ အချိန်အားဖြင့်လည်း ၂ နှစ်ခန့် ကွာသေးသည်။ (၁၉၅၃ ခုနှစ်၌ ပထမအကြိမ် ဘာသာပြန်ဆရာစဉ်က ကျွန်ုပ်သည် ဆုပေးပွဲအခမ်းအနားတွင် စာရေးဆရာဖြစ်လာရပုံအကြောင်းကို ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုရှေ့၌ ပြောပြသဖြင့် ပရိသတ် ပွဲကျခဲဘူးသည်။) မိန်းကလေးတယောက်အား ချစ်ကြိုက်ကြောင်းပြောဖို့ ရက်တတ်သော ကျွန်ုပ်သည် အလုပ်ဖြုတ်ခံရခြင်းကို ဧရာမပရိသတ်ကြီးထံ၌ ထုတ်ဖော်ပြောဖို့မရှက်တတ်ခြင်းမှာ လူဆန်းတယောက်ဟု ဆိုကြလိမ့်မည်ထင်သည်။

ပထမကမ္ဘာစစ်

အလုပ်ဖြုတ်လိုက်ကြောင်း ကြားရ၍ စစ်ကိုင်းမြို့ ဘိလိယက်ခုံမှ ပြန်လာသောအခါ ကျွန်ုပ်၏စိတ်ထဲ၌ ဝမ်းနည်းခြင်းလည်း မရှိ။ အားငယ်ခြင်းလည်း မရှိ။ အမှုထမ်းသက်လေးနှစ်ကို နှမြောခြင်းလည်းမရှိ။ နောင်ရေးအတွက် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းလည်း မရှိ။ (ယုံမှ ယုံကြမည်လော မဆိုနိုင်။) အရိုးတယောက်က ပေးလိုက်သည့် ငွေကလေး သုံးဆယ်မျှနှင့် (နှမထံမှ အကူအညီမတောင်း) ကျွန်ုပ်၏ ယောက်ဖရှိသည့် တွံတေးမြို့သို့ ထွက်လာခဲ့၏။ (အစိုးရငွေများကို လောင်းကစားပစ်ခဲ့စဉ်ကလည်း ကျွန်ုပ်သည် မိဘများအားလည်းကောင်း၊ အတော်ကြွယ်ဝသော ကြီးတော်အားလည်းကောင်း အပူမကပ်ပဲ ကိုယ်ပြုလျှင် ကိုယ်ခံမည်ဆိုကာ ဝန်ကြီးထံသို့ စာရေးခြင်းမှတစ်ပါး မည်သူ့အားမျှ ပြောမပြသဖြင့် မိဘများသည် သေသည်တိုင်အောင် ဤအကြောင်းကို သိမသွားကြချေ။) တွံတေးရှိ ယောက်ဖမှာ (မယား၏ မောင်ကြီး) မြေစာရင်း အင်စပိတ်တော်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်ရောက်လာခြင်းကို ဝမ်းသာအားရ ခရီးဦးကြို ပြုပါပေသည်။ ဇနီးနှင့်သမီးမူကား ရေနံချောင်းမြို့တွင် သူ့ဖခင်နှင့်အတူ နေထိုင်လျက် ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ဇူလိုင်လတွင် တွံတေးသို့ရောက်၍ သြဂုတ်လ ၄ ရက်နေ့တွင် ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်တော့သည်။ စစ်ဖြစ်သောနေ့တွင် မြေတိုင်းစာရေးတယောက်က ဗြိတိသျှနှင့် ပြင်သစ်တို့က တဘက်၊ ဂျာမနီ၊ ဩစတြီးယားတို့က တဘက် တိုက်ကြသည်ဟု ပြောပြရာ အင်္ဂလိပ်ကို အလွန်အထင်ကြီးလျက်ရှိသည့် အင်္ဂလိပ်ကျောင်းသားတယောက်ဖြစ်သော ကျွန်ုပ်က “ဘာခံနိုင်လိမ့်မှာလဲဗျာ၊ ခင်ဗျာ ဂျာမနီ ချက်ချင်းပြုတ်သွားမှာပေါ့” ဟု လွှတ်ကနဲ ပြောလိုက်မိခြင်းကို

မှတ်မိသေး၏။ ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ ပါးနပ်ခြင်းတစ်ခုမှာ အင်္ဂလိပ်ကျောင်းသားဟူသမျှအား သူတို့လူမျိုးကို အထင်ကြီးအောင် သင်ပြထားခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

ယောက်ဖတိုင်းက ယုံကြည်ခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် ယောက်ဖအား အလုပ်ပြုတ်ခဲ့သည်ဟု မပြောပဲ နှုတ်ထွက်ခဲ့သည်ဟု ပြောထား၏။ (ဤစကားမှာ မုသားဖြစ်သော်လည်း စင်စစ်အားဖြင့်မူကား မပြတ် ပြုတ်အောင် တမင်လုပ်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် မုသားကြီးမဟုတ်ဟု ယူဆထားသည်။) ယောက်ဖသည် မန္တလေးမြို့၌ အိမ်နီးချင်း အဖြစ်နှင့် နေခဲ့ဘူးစဉ်ကပင် ကျွန်ုပ်အား အလွန်ခင်မင်၍ ကျွန်ုပ်ပြောပြသော အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထုများကို ၎င်းတို့လင်မယား နားထောင်ကြရခြင်းအားဖြင့် ကျွန်ုပ်အပေါ်တွင် အကြီးအကျယ် တွယ်တာမှု ရှိပေသည်။ သူသည် ခေတ်ပညာတတ် မဟုတ်သဖြင့် အင်္ဂလိပ်စာ အလွန်တတ်ချင်သူတယောက် ဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်က သူနှင့်အတူ တောလိုက်၍ အင်္ဂလိပ်စာသင်ပေးခြင်း၊ ဝတ္ထုများပြောပြခြင်း၊ သူ၏ အလုပ်အကိုင်၌ အထိုက်အလျောက် ကူညီရေးသားပေးခြင်း စသည်တို့ကြောင့် သူနှင့်အတူ နေလျက် ရှိသော အစ်ကိုအရင်းထက်ပင် ကျွန်ုပ်ကို ပို၍ချစ်ခင်ခြင်းမှာ လူတိုင်းမြင်လောက်အောင် ထင်ရှားပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ယောက်ဖသည် ကျွန်ုပ်ရောက်လာခြင်းအတွက် သူ့အဖို့ ဝန်မလေးသည့်ပြင် အကောင်းစားချင်တတ်သော ကျွန်ုပ်၏ဝါသနာကို သိသည့်အလျောက် အကောင်းဆုံးသော ဟင်းထမင်းများဖြင့် အလွန်ကြည်ဖြူ၍ ချက်ပြုတ်ကျွေးမွေးပါပေသည်။ ကောင်းမွန်သော ဟင်းလျာများကို လျှာပေါ်၌ ပို၍ထက်မြက်ကောင်းမွန်စေရန်ဆိုကာ ဘီယာကလေးများပင် ရံဖန်ဝယ်ပေးသေး၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်အတွက် ဤမျှလောက် အလိုမလိုက်ဖို့ ကျွန်ုပ်က ပြောရန် သတိရပါသည်။ သို့နှင့်လည်း ယုတ်စွအဆုံး တောတက်ကြသောအခါများတွင် ဝယ်မိအောင် ဝယ်ခဲ့ပါသေးသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ယောက်ဖကောင်းကြောင်းကို ဖော်ပြလေလေ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ကျေးဇူးကန်းရာ ရောက်လေလေ ရှိနေခြင်းကို နောင်တွင် တွေ့ကြရမည်ဖြစ်သော်လည်း မှန်ကန်သည့်အတိုင်း ရေးသားဖော်ပြရန် တာဝန်ယူထားသောအားဖြင့် ကျွန်ုပ်၏ ဆိုးခြင်းမိုက်ခြင်းအတွက် မည်ကဲ့သို့ အပြစ်တင်ကြစေကာမူလည်း မကွယ်မပွက် တင်ပြရပေမည်။ ကျွန်ုပ်၏ ထူးခြားချက်တစ်ခုမှာ အိမ်ထောင်သုံးဆက် ရှိခဲ့သည့်အနက် ယောက်ဖများ ရှိလေသည်ချည်း ဖြစ်လေရာ ယောက်ဖများ အားလုံးသည် ကျွန်ုပ်၏ 'ဘက်သား' များ ဖြစ်ကြသည်ချည်း ဖြစ်၏။ မယားများနှင့် ကွဲခဲ့သော်လည်း ယောက်ဖများသည် ကျွန်ုပ်နှင့် ခင်မင်သောမိတ်ဆွေကောင်းများအဖြစ်နှင့် ဆက်လက်တည်ရှိကြ၍ ကျွန်ုပ်၏နေအိမ်သို့ ဝင်ထွက်သွားလာကာ အဆက်မပြတ်ပဲ နေတတ်ကြသည်ချည်း ဖြစ်လေသည်။

ဇနီးကို ခေါ်ရခြင်း

တံ့တေးမြို့၌ ယောက်ဖနှင့်အတူ သုံးလေးလခန့်မျှ နေထိုင်မိကြရာတွင် ယောက်ဖသည် ကျွန်ုပ်အား ရေနံချောင်းမြို့၌ သူ၏ဖခင်နှင့်အတူ နေထိုင်လျက်ရှိသော ဇနီး (သူ၏နမ) နှင့် သမီးကလေးကို သွား၍ခေါ်ရန် တိုက်တွန်းလေ၏။ ကျွန်ုပ်သည် အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်၍ ဝင်ငွေမရှိသေးမီ အတောအတွင်း ယောက်ဖအပေါ်၌ တာဝန်တက်မည်ကို အားနာသည်နှင့် အတန်တန်ငြင်းသော်လည်း မီးဖိုချောင်တွင် သူ့ဇနီးအတွက် အကူအညီ ရစေနိုင်သည်ဆိုကာ အထပ်ထပ် တိုက်တွန်းချက်ကြောင့် ရေနံချောင်းသို့ သွား၍ ခေါ်ရလေ၏။ ဖော်ပြလတ်သော အဖြစ်အပျက်မှာ ကျွန်ုပ်၏ အသက်တာတလျှောက်လုံးတွင် အရက်ဆုံးဖြစ်သော်လည်း အရေးကြီးသော အဖြစ်အပျက်တခု ဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် ကျော်လွှား၍ မသွားပဲ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ဖော်ပြပါတော့မည်။

‘ဗွေဗောက်’ ရတော့မည်

ရေနံချောင်းမှ ပြန်ရောက်လာကြသောအခါ၌ ပထမ၌ ကျွန်ုပ်တို့ ဇနီးမောင်နှံနှစ်စုံသည် အလွန် သင့်မြတ်ကြ၍ ပျော်ပျော်ပါးပါး စားစားသောက်သောက်ဖြင့် လွန်စွာကျေနပ်လျက်ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ သမီးယောက်ဖ နှစ်ယောက်လုံးမှာ အစားသမားများဖြစ်ကြ၍ ကောင်းပေဆိုသော ဟင်းများကို ယောက်ျားများက စိတ်ကူးပြီး မိန်းမများက ချက်ပြုတ်ကြ၍ မကြာခဏ ပျော်ပွဲစားထွက်ကြ၏။ ညဉ့်အချိန်များတွင် ကျွန်ုပ်က ဝတ္ထုများပြောခြင်းဖြင့် ဖျော်ဖြေ၏။ ကျွန်ုပ်မှတ်မိသော ဝတ္ထုများ ကုန်သောအခါ ယောက်ဖသည် စာအုပ်သစ်များဝယ်ပေး၍ ကျွန်ုပ်ကဖတ်ပြီး ဘာသာပြန်ပြောရ၏။ ဝတ္ထုဆုံးသောအခါ ၎င်းဝတ္ထုဇာတ်လမ်းကို မိမိတို့ထင်မြင်သလို ဝေဖန်ကြ၏။ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာတွင် လည်း နောင်နောင်တွင် ဝတ္ထုရေးသမားတယောက် ဖြစ်လာဖို့ အထောက်အပံ့ဖြစ်စေ၍ ပညာတိုးလျက် ရှိ၏။ တနေ့သ၌ ယောက်ဖ၏ ဇနီး၏ မိတ်ဆွေ သားအမိနှစ်ယောက်သည် အလည်အပတ် ရောက် လာကြလေရာ သမီးဖြစ်သူမှာ ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ရွယ်တူ ‘အလွတ်အလပ်’ ဖြစ်လေသည်။ ၎င်းတို့ သားအမိသည် သုံးလေးရက်မျှ တည်းခိုသွားကြရာ ကျွန်ုပ်မှာ ဝတ္ထုပြောရာတွင် နားထောင်သူ အရေအတွက် များပြားလာသည်နှင့် သာ၍ စိတ်ပါလက်ပါ ပြောလေ၏။ ဤသို့ဖြင့် တခေါက်ပြင် နှစ်ခေါက်လာကြ၍ အားလုံး အကျွမ်းဝင်သည်ထက် ဝင်လာကြရာတွင် ယောက်ဖလင်မယားတို့ ကလည်း ပျော်ပွဲစားထွက်ကြဖို့ ခဏခဏ စီစဉ်၍ လှည်းဖြင့်တမျိုး၊ လှေဖြင့်တဖုံ ထွက်ကြ၏။ ထိုနေ့ရက်များတွင် ကျွန်ုပ်တို့ သမီးယောက်ဖသည် အလွတ်အလပ်ဖြစ်သော မိန်းမနှင့် အရောဝင် သည်ထက် ဝင်လာကြလေပြီ။ ယောက်ဖအတွက် အမှန်မသိရသော်လည်း ကျွန်ုပ်အဖို့မှာမူ ၎င်းမိန်းမ အပေါ်၌ ‘စိတ်ကွက်’ ခြင်းမရှိပဲ ရိုးရိုးတန်းတန်း ခင်မင်မိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ယောက်ျား နှင့်မိန်းမ အရောတဝင်ဆက်ဆံသော ထုံးစံမရှိသည့် မြန်မာလူမျိုး ဖြစ်သည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်၏ ဇနီးသည် ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ လည်းကောင်း၊ ယောက်ဖ၏ဇနီးသည် ယောက်ဖအပေါ်၌ လည်းကောင်း

သင်္ကာမကင်းရှိသည့် အမူအရာမျိုးကို ကျွန်ုပ် ရိပ်မိစပြုလေပြီ။ မိန်းမလိုက်ဖို့ ဝါသနာလည်းမရှိ၊ လိုက်လည်း မလိုက်ခဲဘူးသော ကျွန်ုပ်သည် ဇနီး၏ မျက်နှာထားပြောင်းလဲခြင်းကို ရိပ်မိ၍ ခပ်တွန့်တွန့် ဖြစ်သွားခဲ့ပါသည်။ အကယ်၍ ကျွန်ုပ်က အပျော်လိုက်ချင်ဦးတော့ ယောက်ဖနှင့် အလှအယက် ကြံစည်မည်မဟုတ်ဟု ပြောရလျှင် အမှန်အတိုင်း ဖော်ပြခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဆူပူခြင်းခံရပုံ

ကျွန်ုပ်၏ ဇနီးသည် အဝါးမဝရှာသော မိန်းမတယောက် ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်က ဧည့်သည်မိန်းမနှင့် ပတ်သက်၍ ခပ်တွန့်တွန့်ဖြစ်သွားခြင်းကို သူ့ရိပ်မိသော်လည်း ပရိယာယ်ဟန်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူ၏။ တနေ့သ၌ ကျွန်ုပ်တို့လူစုသည် ပျော်ပွဲစားထွက်ကြ၍ ရေဆိပ်တခုတွင် ရေကူးလျက်ရှိကြရာ ကျွန်ုပ်တို့အနီးတွင် လောင်းလှေကလေးတစင်းသည် မျောလျက်ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်တို့သည် လှေကလေးပေါ်သို့ တက်ကြသောအခါ အခြားလူများ တတ်နိုင်သော်လည်း ဧည့်သည်မိန်းမမှာ မတတ်နိုင်ပဲ ဝမ်းလျားထိုးလိုက်၊ လန်ကျလိုက် ဖြစ်နေ၏။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်သည် အနီးသို့ချဉ်းကပ်၍ ‘ရင်ရှား’ ထားသော လှံချည်အထက်ဆင့်ကို ကျောဘက်မှကိုင်ကာ လှေပေါ်သို့ မြှောက်တင်ပေးလိုက်လေ၏။ ထို့နောက် ဇနီး၏မျက်နှာသို့ လှမ်းကြည့်လိုက်ရာ အလွန်မကျေမချမ်းဖြစ်နေသော အမူအရာကို မြင်လိုက်ရ၏။ ၎င်း၏အထင်မှာ ကျွန်ုပ်နှင့် ဧည့်သည်မိန်းမသည် အတော် နားလည်မှုရှိနေကြပြီဟု ယူဆဟန်ရှိ၏။ ထိုည၌ ဇနီးသည် ကျွန်ုပ်အား အမျိုးမျိုး နာလိုခံခက် ပြောလေတော့၏။ ဇနီးက ဧည့်သည်မိန်းမသည် ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့သော အလုပ်လက်မဲ့တယောက်ကို အရေးလုပ်မည်မဟုတ်ကြောင်း၊ သူ၏မောင်ကြီး အင်စပိတ်တော်ကို ‘ဖြုတ်’ ရအောင် လာခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ အလုပ်အကိုင် မရှိပဲ လျက်နှင့် ‘ကမျင်းကျောထ’ ချင်သည့်အတွက် အလွန်နလုံးနာလှကြောင်း၊ မိန်းမကို ကျွန်ုပ်က ဘယ်လိုပင် ပိုးပန်းသော်လည်း အဖက်လုပ်လိမ့်မည် မဟုတ်ကြောင်း၊ ရအောင်ပိုးနိုင်လျှင် ဆယ်ပြန် ယူသွားစေလိုကြောင်း စသည်များဖြင့် ရှည်လျားစွာ ဆူပူပါတော့သည်။ ကျွန်ုပ်သည် ကိုယ့်အိမ်တွင် ကိုယ့်အလုပ်အကိုင်နှင့် နေနိုင်သောအခါမျိုး၌ ဤကဲ့သို့ ဆူပူခြင်းခံရပါက ထ၍ ‘တီး’ လိုက်လိမ့် မည်ဖြစ်သည်။ ယခုမူ သူ့မောင်ကြီး၏အိမ်၌ မှီခိုကပ်ရပ်နေရစဉ် တမင်တကာ ‘နှိမ်လုံး’ မျိုး ပြောသည်ဟု စိတ်နာသည်တကြောင်း၊ အလုပ်လက်မဲ့တယောက်ကို အဖက်လုပ်လိမ့်မည်မဟုတ် ဆိုခြင်းသည်လည်း ကျွန်ုပ်၏မာန (Vanity) ကို ထိခိုက်သည်တကြောင်းကြောင့် တစုံတရာ ပြန်မပြောပဲ ထိုမိန်းမကို ရအောင်ယူမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်လေ၏။

ထွက်ပြေးကြခြင်း

ရိုးရိုးသားသား ဖော်ပြရလျှင် ကျွန်ုပ်သည် ထိုမိန်းမ၏စိတ်ထားကို ယခင်က လေးလေးနက်နက် အကဲခတ်မိခြင်း မရှိသော်လည်း ထိုညဉ့်၌မူ ၎င်း၏မျက်နှာထားနှင့် စကားများကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ်သုံးသပ်ရာတွင် ဖြစ်နိုင်လောက်သည်ဟု ထင်မြင်လာ၏။ ၎င်းထင်မြင်ချက်သည် မမှားချေ။ နောက်တနေ့ည၌ ဝတ္ထုပြောပြီး၍ အိပ်ရာသို့ ဝင်ကြပြီးနောက် သန်းခေါင်ကျော်သော အချိန်တွင် ကျွန်ုပ်နှင့် ဧည့်သည်မိန်းမတို့သည် အိပ်ရာထဲ၌ဝတ်သော အဝတ်များနှင့် အိမ်ပေါ်မှ ဆင်းလာခဲ့ကြလေ၏။ ပထမ၌ အိမ်နောက်ဖေးတွင် တိုင်ပင်ရန်မျှသာ ကြံရွယ်ကြသော်လည်း များမကြာမီ အတွင်း၌ပင် အိမ်ပေါ်မှ လက်နှိပ်ဓာတ်မီးများနှင့် ဆင်းလာကြခြင်းကို မြင်သဖြင့် နောက်ဖေးဝင်းထရုံမှ တိုးလျှိုးကာ ခြံကြီးများထဲ၌ ခြေဦးလှည့်ရာ လျှောက်လာကြလေ၏။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဘယ်သို့သွားမည်ဟူ၍ ကြံရွယ်ချက်မရှိ။ အိမ်မှဝေးလျှင် ပြီးရောဆိုသည့် သဘောနှင့် အိမ်ကိုကျောခိုင်းကာ မှောင်မိုက်ကြီးထဲတွင် လက်တွဲလျက် လျှောက်သွားကြလေ၏။ နောက်တနေ့နံနက်တွင် သူ့၌ ပါလာသော ပိုက်ဆံကလေးဖြင့် ရန်ကုန်သို့ ကူးတို့သင်္ဘောနှင့်လိုက်ကြ၍ ဝက်လက်သို့ မီးရထားဖြင့် လိုက်ပါလာခဲ့လေ၏။ ဤသည်မှာ ကျွန်ုပ်၏ ဒုတိယအိမ်ထောင် ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်ုပ် အလုပ်လုပ်ရပုံ

၁၉၁၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့ည၌ ကျွန်ုပ်သည် ရန်ကြီးအောင်ဝတ္ထုကို စတင်ရေးသားလေရာ ဇာတ်လိုက် မနှင်းမြိုင်အား ကာလသားလေးယောက်က အလောင်းအစားပြုကာ လူပျိုလှည့်ကြသော အဖြစ်အပျက်မှတစ်ပါး ကျွန်ုပ်၏စိတ်ကူးဖြင့် ဇာတ်ကွက်ဆင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ လေးယောက် သဘောတူ လူပျိုလှည့်ကြသော အဖြစ်အပျက်မှာ “လန်ဒန်မြို့ကြီး၏ အရှုပ်တော်ပုံကြီး” ဟူသော ဝတ္ထုကြီးမှ ခိုးယူခြင်းဖြစ်သော်လည်း လူပျိုလှည့်ပုံလှည့်နည်းများမှာ ခိုးချခြင်းမဟုတ်။ ကျွန်ုပ်၏ စိတ်ကူးဥပမာဖြင့် အကွက်ဆင်ထားခြင်းဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်သည် ခပ်စောစောတွင် အိမ်သူအိမ်သားများနှင့် စကားပြောနေ၍ ၎င်းတို့ အိပ်ရာသို့ဝင်ကြသောအခါမှ ရေးသားလေ့ရှိရာ တခါတရံတွင် နံနက်လင်းအားကြီးအချိန်သို့ပင် တိုင်ရောက်၏။ ကျွန်ုပ်နှင့် ဇနီးတို့ နေကြသောအိမ်ကလေးမှာ ဝါးကြမ်းခင်း၍ ဝါးကပ်ကာရံထားသဖြင့် ဆောင်းလေသည် ကြမ်းကြားနှင့် ထရံကြားတို့မှ တိုးဝင်ရာတွင် အလွန်ပင် ချမ်းအေးလှသောကြောင့် ကျွန်ုပ်၏ကုလားထိုင်အနီးတွင် မီးလင်းဖိုထား၍ အလုပ်လုပ်ရ၏။ သို့နှင့်ပင် သန်းခေါင်ကျော်သည့်နောက်တွင် အေးလွန်းလှသဖြင့် (ဝက်လက်သည် မန္တလေးထက် ချမ်း၏။) အလုပ်ရပ်နားကာ လက်ချောင်းများကို ခဏခဏ မီးကင်ရ၏။ တခါတရံတွင် စိတ်ကူးတွေ မြူးနေပါလျက်နှင့် ချမ်းလွန်းသောကြောင့် အလုပ်သိမ်းလိုက်ရ၏။ ချမ်းလျှင်လည်း ချမ်းပေမည်။ ကျွန်ုပ်၌ ရှိစုမဲ့စု အဝတ်အစားများမှာ တွံတေးမြို့တွင် ထားပစ်ခဲ့ရလေပြီ။ ဤနည်းဖြင့် ညတိုင်း အလုပ်လုပ်၍ နေ့အချိန်၌ အိပ်နေပါသည်။

ကျွန်ုပ်၏ စာရေးဝါသနာ

၁၅ရက်ခန့် ရှေးမိသောအခါ ကျွန်ုပ်၏ မိဘများ၊ ဇနီးနှင့် ညီတို့သည် ရေးပြီးသော စာရွက်များကို ဖတ်ချင်ကြလှလေပြီ။ ညီသည် ပြီးသမျှသော စာရွက်များကို ယူဖတ်၍ အလွန်ကောင်းသည်ဟု ချီးမွမ်းရာတွင် မိဘများကလည်း သိချင်ကြကုန်လေပြီ။ သို့ဖြစ်၍ ဝက်လက်၌ နေထိုင်လျက်ရှိကြသော ဦးလေးများ၊ အရီးများ၊ ညီများ၊ နှမများကို အားလုံး ခေါ်ယူစုရုံးပြီးလျှင် ညီက ဖတ်ပြစဉ် လက်ဖက်ရည်ကြမ်းပိုင်းဖြင့် နားထောင်ကြလေ၏။ လူပျိုလှည့်ဝတ္ထုများလောက်သာ ဖတ်ဘူးကြ၍ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ဖွယ်များ၊ အသည်းအေးဖွယ်အခြင်းအရာများ ပါရှိသော ကျွန်ုပ်၏ဝတ္ထုမျိုးကို မကြားဘူး။ မဖတ်ဘူးကြသည့် ဆွေမျိုးသားချင်းအားလုံးတို့မှာ အလွန်စိတ်ဝင်စားကြလျက် အားပါးတရ ချီးမွမ်းအားပေးကြပါပေသည်။ မည်သည့်ဝတ္ထုကိုမျှ မဖတ်ခဲ့ဘူးသည့် ကျွန်ုပ်၏ဖခင် ကိုယ်တိုင်မှာပင် “ကောင်းသဟေ့၊ သိချင်လှပြီဟေ့” စသည်များဖြင့် ခဏခဏ ပြောလျက်ရှိ၏။ ဣန္ဒာဝံသနှင့် ဝိဇယကာရီ ဝတ္ထုများကို ညက်ညက်ကြေလာခဲ့သော မိခင်ကိုယ်တိုင်ကလည်း “ဆန်းတယ်ဟေ့၊ ဒါမျိုး မကြားဘူးဘူးဟေ့” ဟုဆိုကာ တပြုံးပြုံးနှင့် အားပေးရှာသည်။ နောင်အခါ၌ လူကြိုက် များမများ၊ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမည့်သူ ရှိမရှိကိုပင် မသေချာသေးသော်လည်း ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ မိဘများနှင့် အိမ်သူအိမ်သားများ၊ ဆွေမျိုးညာတိများက သဘောကျသည်ဆိုရုံနှင့်ပင် ကြည်နူးဝမ်းမြူး လျက် ရှိပါလေပြီ။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်ုပ်သည် နှစ်ညရေးပြီးတိုင်း တတိယညတွင် လူစုလူဝေးနှင့် နားထောင်ကြပါတော့သည်။ နောက်ပိုင်း၌မူ ညအချိန်၌ရေးသော ကော်ပီများကို နေ့အချိန်တွင် ဖူးစကက်စာရွက်ပေါ်၌ အချောကူးရပါသည်။ စာအရည်ကြီး ရေးသားခြင်းမှာ ဤအကြိမ်သည် ပထမအကြိမ်ဖြစ်သော်လည်း ဖူးစကက်စာရွက် မျက်နှာ ၁၄၀ကျော်ရှိသော ဤ ရန်ကြီးအောင်ဝတ္ထုကို အကြမ်းမှအချော ကူးရာတွင် စာမျက်နှာလေးငါးရွက်တွင်မှ တလုံးတလေမျှသာ အမှားပြင်ချက် ရှိခြင်းသည် ကျွန်ုပ်၏ ထူးခြားချက်တရပ် ဖြစ်သည်ဟုဆိုသင့်၏။ တော်လ်စတို့ရှင် စသော စာရေးဆရာကြီးများသည် မိမိတို့ရေးသောစာကို သုံးလေးငါးကြိမ် (တခါတရံ ဆယ်ကြိမ်မျှပင်) ပြင်ဆင်ရေးကူးကြသည်ဟု ကြားရ၏။ ကမ္ဘာကျော်စာရေးဆရာကြီးများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ချက်ထုတ်ကာ သူတို့ကား ပြင်ရေးရသည်၊ ကျွန်ုပ်ကား ပြင်မရေးရသောကြောင့် ကျွန်ုပ်ကပင် သာသေးသည်ဟု ဆိုလိုရင်းမဟုတ်ရပါ။ ကျွန်ုပ်၏ဝါသနာကို ဖော်ပြခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါ၏။ ကျွန်ုပ်သည် စာအုပ်ကို မဆိုထားနှင့် ဆောင်းပါးတပုဒ်ကိုပင် နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ် ပြင်ရေးရလျှင် ပျင်းသည်နှင့်ပင် သေရလိမ့်မည် ထင်၏။ ရေးပြီးသောစာကို ပြန်၍ဖတ်သည့်အခါ အမှားရှာဖို့လောက်သာ ဂရုစိုက်မိပေရာ သာ၍ ကောင်းအောင် ရည်ရွယ်ချက်မူကား ရှိခဲ့လှပါသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် တော်လ်စတို့ရှင်တို့ကဲ့သို့ ပထမတန်း စာရေးဆရာတယောက် မဖြစ်လာလျှင်လည်း ကျေနပ်နိုင်ပါသည်။

ရန်ကြီးအောင် စွဲလေပြီ

၁၉၁၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ရန်ကြီးအောင်ဝတ္ထုကို အချောကူးပြီးသည်အထိ ပြီးစီးခဲ့လေပြီ။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဌာနဘက်၌ အမှုထမ်းခဲ့စဉ်က သူရိယဦးဘဖေအကြောင်းကို စာရေးတယောက်ကပြော၍ သိရဘူး၏။ ကျွန်ုပ်သည် မြန်မာပြည်တွင် မြန်မာဝတ္ထုများ အခြေအနေအကြောင်းကို စာရှည်ကြီးတစောင်ရေးသား၍ သူရိယတိုက်အုပ် ဦးဘဖေထံသို့ ဝတ္ထုနှင့်တကွ ပို့လိုက်၏။ ကလောင်သမားများအဖို့မှာ ပထမဦးစွာ တင်ပို့သည့် ‘စာ’ သည် မည်မျှလောက် အရေးကြီးခြင်းကို သိကြပြီးဖြစ်၏။ အပျော်ရေးခြင်းမဟုတ်ပဲ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတွက် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် စမ်းသပ်ခြင်းဖြစ်သည့် ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ လွန်စွာပင်အရေးကြီး၏။ (စံဒေဝီ၏ မိခင်ထံသို့ ကျွန်ုပ်၏ဖခင် သွား၍ပြောဘူးစဉ်က အရေးကြီးပုံနှင့် စိတ်ထဲတွင် နှိုင်းယှဉ်လိုက်သည့် အခါ အနည်းငယ်မျှသာ လျော့တော့သည်ထင်၏။) တလကြာသော်လည်း လက်ခံရရှိပါသည်ဆိုသော စာမှတစ်ပါး အဆုံးအဖြတ်ကို မသိရသေးပဲရှိရာ သုံးလခန့်ကြာသောအခါ၌မူ ကျွန်ုပ်မှာ အတော်စိတ်ပူလျက်ရှိလေပြီ။ ထိုအတောအတွင်း ကျွန်ုပ်ကလည်း တလလျှင် အနည်းဆုံး စာတစောင်ကျ ရေးကာ နှိုးဆော်လျက်ရှိရာ စာနှစ်စောင်လျှင် တစောင်ကျလောက်ပြန်ကြား၍ ‘ဖတ်ဆဲရိုပါသည်’ ဟူသောအကြောင်းကို သိရ၏။ ကျွန်ုပ်ကား အတော်အားလျော့မပြုလျက် ရှိပေပြီ။ ဟင်္သာတမြို့မှ ကိုခင်မောင်တင့်၏ဦးလေး ဝတ်လုံတယောက်က သူ့ထမင်းစား လခငှာနှင့် စာရေးလုပ်ပြီး ရှေ့နေစာမေးပွဲဝင်ဖို့ ဟူသောအကြံကို လက်ခံရချေမည်လောဟူ၍ပင် စဉ်းစားလျက်ရှိလေပြီ။ နောက်ဆုံး၌ မေလ ၆ရက်နေ့တွင် သူရိယတိုက်မှ စာပြန်လာ၍ ငွေ ၁၀ဝိနှင့် ဝယ်ယူလိုကြောင်း သိရပေသည်။ ဝတ္ထုတပုဒ်လျှင် တန်ဖိုး မည်မျှပေါက်ဈေးရှိသည်ဟု မကြားရဘူးသော ကျွန်ုပ်မှာ နည်းသည်များသည် နားမလည်ပဲ ငွေ ၁၀ဝိအပြင် ဝတ္ထုစာအုပ် ၂၅အုပ် ဖြည့်ပေးဖို့ တောင်းခံပြီး သဘောတူလိုက်၏။ စာအုပ်များမှာ တအုပ်လျှင် ၁ကျပ် ၈ပဲ တန်သည်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်သည် ရန်ကြီးအောင်ဝတ္ထုအတွက် စုစုပေါင်း ၁၃၇ကျပ် ၈ပဲမျှ ရရှိပါသည်။

ဘကြီးဘဖေ၏ဉာဉ်

၎င်းနှစ် မေလကုန်ခါနီးတွင် ကျွန်ုပ်တို့လင်မယားသည် ဝက်လက်မြို့မှ ရန်ကုန်သို့ ဆင်းလာကြ၍ ယောက္ခမများ၏ နေအိမ်၌ တည်းခိုနေထိုင်ကြသည်။ ပြောင်းရွှေ့ကြခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဝတ္ထုရေးသမား တယောက်အဖို့ရာ၌ ရန်ကုန်မြို့ကြီးသည် တောမြို့ကလေးထက် အပေါက်အလမ်းပွင့်၍ မျှော်လင့်စရာ များသည်ဟု တွက်မိသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်၏ဇနီး၌ မွေးပေါက်ဖော် (သူပါ) ရှစ်ယောက်မျှရှိရာ ယောက္ခမကြီးများသည်လည်းကောင်း၊ မရီးများ၊ ခယ်မများ၊ ယောက်ဖများသည်လည်းကောင်း ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ ကြင်နာခြင်း၊ ကာကွယ်ခြင်း၊ ခင်မင်လေးစားခြင်း ရှိကြသည်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ စိတ်ချမ်းသာမှု ရှိပါပေသည်။

ဝတ္ထုရေးသမားတယောက် ဟူသည်မှာ ထိုခေတ်တွင် ခပ်ဆန်းဆန်းဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်အား ခေတ်ပညာတတ်တယောက်အနေဖြင့် လေးစားကြပါပေသည်။ ယောက်ဖများကလည်း (ကျွန်ုပ်၏ ထူးဆန်းသော အကျိုးပေးအတိုင်း) ညီရင်းအစ်ကိုတမျှ ချစ်ခင်ကြင်နာကြပါပေသည်။ ထိုအတော အတွင်း ကျွန်ုပ်သည် ဘကြီးဘဖေနှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံ၍ ဝတ္ထုရေးခြင်းအကြောင်း ဆွေးနွေးလေရာ ဘကြီးဘဖေက East Lynn အိမ်လင်ဝတ္ထုကို မှီးပြီး မြန်မာဝတ္ထုဖြစ်လာအောင် ရေးဖို့အကြံ ပေးသည်နှင့် ၎င်းစက်တင်ဘာလအတွင်း ပြီးစီးအောင် ရေးသားပေးပို့လိုက်၏။ ၎င်းဝတ္ထုမှာ ပ-ဒုဟူ၍ နှစ်တွဲထုတ်ရသော်လည်း ၁၆၅ကျပ်မျှသာ ရသောကြောင့် ဆရာလွန်းက (နောင်တွင်) အလွန် နည်းသည်ဟု ပြောဘူးပါသည်။ ရန်ကြီးအောင်ဝတ္ထုနှင့် ရတနာပုံဝတ္ထုများအတွက် ဈေးနှုန်းဖြတ်သူမှာ ဘကြီးဘဖေဖြစ်ရာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် ကျွန်ုပ်၏ ပါးရှားသောအခြေအနေကို ရိပ်မိ၍ သူရိယတိုက် အကျိုးအတွက် သက်သက်ကိုသာကြည့်ပြီး ကျွန်ုပ်အား ဈေးနှုန်းဖိနှိပ်၍ ဆစ်လိုက်သည့် လက္ခဏာ ရှိ၏။

(၁၉၅၃ခုနှစ်၌ ရတနာပုံဝတ္ထုကို ကျောင်းသုံးအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းရာတွင် တခုသော ပုံနှိပ်တိုက်ပိုင်ရှင်က သူရိယတိုက်မှ ၎င်းစာမူများကို ငွေ၃၀ဝိမျှနှင့် ဝယ်ယူသွားပြီး သောင်းချီ၍ အမြတ်ထုတ်နိုင်လေသည်။ ကျွန်ုပ်အတွက် ငွေ၅၅၀ဝိ ရသေးသော်လည်း သူရိယတိုက်မူကား ငွေ၃၀ဝိနှင့်ပင် ပြီးရလေတော့သည်။ ကျွန်ုပ်သည် မိမိကိုယ်ကို သူတော်ကောင်းကြီးတယောက်ဟူ၍ မကြေငြာလိုသော်လည်း ဤသို့သော အခြင်းအရာမျိုးမှာ ကျွန်ုပ်၏တသက်တာ၌ အကြိမ်များစွာ တွေ့ခဲ့ရပါသည်။)

x x x x x

တတိယပိုင်း

(မောင်ဖေသိန်းမှ ကိုဖေသိန်းသို့.)

သူရိယတိုက်သား ဖြစ်လာခြင်း

၁၉၁၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ကျွန်ုပ်သည် သူရိယမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအဖြစ်နှင့် သူရိယတိုက်သားတယောက် ဖြစ်လာ၏။ သူရိယတိုက်အုပ်နှစ်ယောက် (ဦးဘဖေနှင့် ဦးလှဖေ) တို့သည် ကျွန်ုပ်၏ လက်စွမ်းလက်စကို မြင်ကြသည်နှင့် သူရိယမဂ္ဂဇင်းထုတ်ဖို့ အကြံဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု နောင်တွင်သိရ၏။ လခမှာ ပထမတွင် ၇၅၅ ဖြစ်သော်လည်း သုံးလလောက်တွင် ၁၀၀၊ ၁၀၀၊ ၁၀၀ သို့တိုး မြင့်ပေးကြပါပေသည်။ ကျွန်ုပ်ရေးခဲ့သော ဝတ္ထုနှစ်အုပ်အနက် ‘ရန်ကြီးအောင်’ ဝတ္ထုမှာ ရှေးဦးစွာ ရေးခြင်းဖြစ်သော်လည်း သူရိယတိုက်က ‘ရတနာပုံ’ ဝတ္ထုကို အလျင်အသုံးပြု၍ ၁၉၁၆ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလမှစပြီး သူရိယသတင်းစာတွင် ရက်ခြားထည့်ပေး၏။ ၎င်းနောက် စာအုပ်အဖြစ်နှင့် ထုတ်သောအခါတွင်လည်း သူ့ခေတ်တွင် Best Seller အတွင်ကျယ်ဆုံး ရောင်းရသည့် စာအုပ် ဖြစ်လာပါသည်။ ကျွန်ုပ် သူရိယတိုက်သားတယောက် ဖြစ်ခါစအချိန်၌ ရတနာပုံဝတ္ထုမှာ စာအုပ် အဖြစ်နှင့် ထွက်လာခြင်းဖြစ်ရာ နံနက်အချိန်တွင် ကျွန်ုပ် တိုက်သို့ရောက်သွား၍ စာအုပ်ရောင်း စာရေးက အမြို့မြို့မှ လက်လီမှာထားကြသော ရတနာပုံဝတ္ထုစာအုပ် အဖုံးစိမ်းများကို သူ့စားပွဲရှေ့၌ ဖြန့်ခင်းထားသဖြင့် တခန်းလုံး စိမ်းလျက်ရှိခြင်းကို ကျွန်ုပ်တွေ့ရသည်နှင့် စာရေးဆရာလက်သစ် တယောက်အနေဖြင့် အလွန်ကျေနပ်နှစ်သိမ့်မိခြင်းကို မှတ်မိပါသေးသည်။ ထိုခေတ်၌ ဝတ္ထုစာအုပ် အမြောက်အမြား ပေါ်ထွက်သေးသည် မဟုတ်သည့်အလျောက် တိုက်သွားတိုက်ပြန် အချိန်များတွင် ဇာတ်ရထား (ဘတ်စ်ကားမပေါ်သေး)၊ မီးရထားများပေါ်၌ စာရေးစာချီ အလုပ်သမားများ၏ ဝေဖန်ချက်များကို ကြားရသည်မှာလည်း အားရှိစရာ ကောင်းလှပါပေသည်။ (ဤခေတ်၌မူ မြန်မာပြည်တွင် ဝတ္ထုနှင့် စာရေးဆရာ၏နေရာကို ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကားနှင့် ဇာတ်လိုက်များက ယူသွားကြသည့်လက္ခဏာ ရှိပေ၏။)

‘ခွေးဝင်စား’ အယ်ဒီတာ

ဤနေရာတွင် ကျွန်ုပ်နှင့် အကျွမ်းတဝင်ဖြစ်ခဲ့သော သူရိယတိုက်သား (စာရေးဆရာများ) အကြောင်းကို ရေးသားဖော်ပြရပေဦးမည်။ သူရိယမဂ္ဂဇင်းကို ၁၉၁၇ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် စတင်၍ ထုတ်မည်ဟု သတ်မှတ်ထားရာ ကျွန်ုပ်မူကား ဖေဖော်ဝါရီလ တရက်နေ့မှစ၍ အလုပ်ဝင်ရမည်ဖြစ်၏။

ကျွန်ုပ်မှာ အားလပ်လျက်ရှိသည် တကြောင်း၊ သတင်းစာတိုက် အလုပ်အကြောင်းကို စမ်းဝါးမိစေရန် အတွက်တကြောင်း ဖေဖော်ဝါရီလတရက်နေ့ တိုင်အောင် မဆိုင်းပဲ ဇန်နဝါရီလလယ်လောက် ကတည်းက တိုက်သို့ဝင်ပြီး (လခမရှိပဲ) လေ့လာပါရစေဟု အခွင့်တောင်းသဖြင့် အခွင့်ရခဲ့သည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဝတ္ထုရေးသမားတယောက်အနေဖြင့် ဦးဘဖေတယောက်တည်းနှင့်သာ ဆက်ဆံရ၍ သိကျွမ်းခဲ့ရာ ထိုနေ့တွင် ဦးဘဖေက ကျွန်ုပ်အား ဦးလှဖေနှင့် မိတ်ဆက်ပေးလေသည်။ ဦးဘဖေသည် သတင်းစာရိုက်နှိပ်သူအဖြစ်နှင့် လည်းကောင်း၊ ဦးလှဖေသည် ထုတ်ဝေသူအဖြစ်နှင့် လည်းကောင်း မှတ်ပုံတင်ထားကြ၍ နှစ်ယောက်လုံး တိုက်အုပ်အဖြစ်နှင့် အသိအမှတ်ပြုကြခြင်း ခံရလေရာ ၎င်းတို့၏ တာဝန်မှာမူ ဦးလှဖေသည် အထွေထွေမန်နေဂျာဖြစ်၍ ဦးဘဖေမှာ ကြော်ငြာဘက်သက်သက် အုပ်ချုပ်ရသူ ဖြစ်လေသည်။ ဦးဘဖေသည် သူရိယသတင်းစာတွင် ‘နတ်ကြီးသုံးပါးခန်း’ ကိုင်ခြင်းမှ တပါး အခြားတာဝန်များကို မယူ။ ဦးလှဖေသည်သာလျှင် အကြီးအကဲဖြစ်လေရာ ဦးဘကလေးမူကား သူရိယနေ့စဉ်သတင်းစာ အယ်ဒီတာဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်နှင့် ဆက်ဆံမှု အလွန်နည်းပါးခဲ့ပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် သူရိယမဂ္ဂဇင်းအလုပ်တွင် ဦးလှဖေလက်အောက်၌ လုပ်ရ၍ အများဆုံး ဆက်ဆံမှုရှိသူ ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်နှင့် မိတ်ဆက်ပြီးသည့်နောက် ဦးလှဖေသည် ကျွန်ုပ်အတွက် နေရာတသီးတခြား ပြင်ဆင်မထားရသေးသည်နှင့် (ထိုရက်များတွင် ကျွန်ုပ်မှာ ‘ခွေးဝင်စား’ အယ်ဒီတာတယောက် အဖြစ်သာ ရှိနေသေးသည်။) ကျွန်ုပ်အား ပီမိုးနင်း၏စားပွဲတွင် အတူထိုင်ဖို့ နေရာချထားပေး၏။ ပီမိုးနင်းကား နေ့စဉ်သတင်းစာဘက်တွင် လက်ထောက်အယ်ဒီတာတယောက်ဖြစ်၍ ဦးဘကလေး၏ လက်အောက်၌ ခေါင်းကြီးများရေးသော တာဝန်ကို ယူရလေသည်။

ကိုကျော် (ခေါ်) ပီမိုးနင်း

ကျွန်ုပ်သည် ပီမိုးနင်းနှင့် တစားပွဲတည်း မျက်နှာချင်းဆိုင် ထိုင်လိုက်ကြရာတွင် တယောက်နှင့် တယောက် လူကဲခတ်ကြ၏။ ပီမိုးနင်းက ကျွန်ုပ်အကြောင်းကို သိထားနှင့်သလောက် ကျွန်ုပ်က ပီမိုးနင်းအကြောင်းကို မသိရသေးချေ။ (စင်စစ်မှာ ထိုစဉ်ကမူ ကျွန်ုပ်သည် ပီမိုးနင်းဟူ၍ မသိသေးပဲ ‘ကိုကျော်’ ဟူ၍သာ သိပေရာ သူရိယတိုက်မှ ထွက်သွားပြီးနောက် ပညာအလင်းသတင်းစာတွင် အယ်ဒီတာ ဖြစ်လာသောအခါမှ ပီမိုးနင်းဟူသော အမည်ကို ကြားရဘူး၏။ သို့နှင့်ပင် ပထမ၌ ပီမိုးနင်းနှင့် ကိုကျော်သည် လူတယောက်တည်းဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်မသိပေ။) ဦးလှဖေက ကိုကျော်ဟူသောအမည်ဖြင့် ကျွန်ုပ်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးသဖြင့် ကျွန်ုပ်သည် မျက်နှာချင်းဆိုင် ထိုင်လျက် ရှိသော ကိုကျော်ကို လှမ်းကြည့်လိုက်ရာ ကျွန်ုပ်နှင့် တနေ့နေ့တွင် ရင်းနှီးသောမိတ်ဆွေတယောက် ဖြစ်လာနိုင်ဖို့ရှိခြင်းကို ထိုနေ့ကပင် အကဲခတ်မိတ်သည်ဟု ရေးသားဖော်ပြပါက ကြားသည်ဟု ထင်ကောင်း ထင်ကြပေလိမ့်မည်။ စင်စစ်သော်ကား ကျွန်ုပ်သည် မိမိနှင့် အကျွမ်းတဝင်ဖြစ်မည့်လူ ဟုတ်မဟုတ်ကို တထိုင်တည်းနှင့် အကဲခတ်နိုင်ပေရာ ကျွန်ုပ်၏ အကဲခတ်ခြင်းမှာ တသက်လုံးတွင် ရာခိုင်နှုန်း ၉၀ကျော်မျှ မှန်ကန်ခြင်းကို တွေ့ရပါသည်။

ကျွန်ုပ်သည် ကိုကျော်အား လှမ်းကြည့်လိုက်ရာ ပြုံးပြုံးကလေးရှိသော သူ၏မျက်နှာထားတွင် ကျွန်ုပ်အား စိတ်ဝင်စားရုံသာမက အတော်ကျေနပ်ဟန်ရှိသော အမူအရာကို တွေ့ရ၏။ ပရိယာယ် မသုံးတတ်ခြင်းတွင် ကျွန်ုပ်နှင့်တူလိမ့်မည် ဟူ၍လည်း အကဲခတ်မိ၏။ အခြားလူများ၏ ထင်မြင်ချက် ကို လုံးဝဂရုမစိုက်ဟု မဆိုနိုင်သော်လည်း ဂရုစိုက်မှုနည်းပါးခြင်း၌ ကျွန်ုပ်နှင့်တူလိမ့်မည် ဟူ၍လည်း ထင်မိ၏။ လူ့လောကတွင် မိမိနှင့်ထိုက်တန်သော နေရာကို မရရှိဟူ၍ သူ့ကိုယ်သူ အထင်ရောက် လျက် ရှိခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ် ရိပ်မိ၏။ (ကျွန်ုပ်မူကား ထိုစဉ်က ၎င်းအထင်မျိုး မကပ်သေးသည့်ပြင် နောင်တွင်လည်း ဤအတွက်ကြောင့် သူတပါးအပေါ်၌ အပြစ်တင်ချင်သောစိတ်မျိုး ဖြစ်ခဲ့လှသည်ဟု ထင်ပါသည်။) ထိုခေတ်တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ အသက်၂၀ကျော် အရွယ်များသာ ပတ်ပေါင်း (ဘီအေပေါင်း) ပေါင်းကြ၍ ထို့အထက်လူများမှာ အုပ်ပေါင်းခေတ်ဖြစ်နေသော်လည်း အသက်၃၀ ထက်မနည်း ရှိရမည့် ကိုကျော်မှာမူ 'ဘီအေပေါင်း' မဟုတ်သည့် ပတ်ပေါင်းရိုးဖြင့်သာ တော်တော် ကလေး သပ်ရပ်စွာ ပေါင်းထား၏။ သူရိယတတိုက်လုံး (ကျွန်ုပ်အပါအဝင် စာရေးများမကျန် အုပ်ပေါင်းနှင့် ဂိုက်ထုတ်လျက်ရှိကြသော ထိုခေတ်တွင် ပုသိမ်ထီးကို ဂျိုင်းတွင်ညှပ်ထားလျက် ကွင်းထိုးဖိနပ်လျှိုကာ ပတ်ပေါင်းရိုးရိုးကလေးနှင့် ဆေးပေါ့လိပ်ခဲ့လျက် အလုပ်တက်လေ့ရှိသော ကိုကျော်မှာ လူဆန်းတယောက်လိုလို ဖြစ်နေ၏။ ရန်ကုန်သို့ရောက်ခါစဖြစ်၍ အဝတ်အစားတွင် သူတပါးထက် နောက်မကျရအောင် ကြိုးစားနေရသော ကျွန်ုပ်မှာ ကိုကျော်ကိုမြင်ရ၍ အားလည်း ရှိသည်။ သဘောလည်း ကျလှပါသည်။

ပြောပုံဆန်းလှခြင်း

စားပွဲတွင် အတူထိုင်မိလျှင်ထိုင်မိချင်း ကိုကျော်က မြန်မာဝတ္ထုများအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သူရိယတိုက်သို့ ကျွန်ုပ် အင်္ဂလိပ်လို ရေးပို့ဘူးသော စာတစောင်ကို သူ ဖတ်လိုက်ရကတည်းက ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ အထင်ကြီး၍ လူချင်းတွေ့လိုကြောင်း၊ သတင်းစာ၌ တရက်ခြားထည့်လျက်ရှိသော ရတနာပုံဝတ္ထုကိုလည်း သူဖတ်၍ သဘောကျကြောင်း၊ သူလည်း 'ဘီအေမောင်တင့်နှင့် ကချေသည် မယ်မြင့်' ဝတ္ထုတပုဒ် ရေးခဲ့ဘူးကြောင်း စသည်ဖြင့် ပြောလေရာ ဤမျှနှင့်ပင် ကျွန်ုပ်သည် ကိုကျော်နှင့် အတော်ကြီး ရင်းနှီးသွားခဲ့လေပြီ။ ကျွန်ုပ်ကလည်း သူရိယခေါင်းကြီးများကို (ရတနာပုံ ဝတ္ထု ထည့်ကတည်းက အလကားရ၍) ဖတ်လာခဲ့ရာ ၎င်းတို့မှာ ကိုကျော်၏လက်ရာ ဖြစ်ကြောင်း ယခု သိရ၍ ချီးကျူးပါကြောင်း၊ မိမိမှာ ဝတ္ထုနှစ်ပုဒ်ရေးခဲ့ဘူးသော်လည်း သတင်းစာခေါင်းကြီးများ ရေးဖို့ဆိုလျှင် အိပ်မက်မျှပင် မမက်ဝံ့ကြောင်း ပြောပြလေရာ သူကလည်း သဘောကျပုံရသည်။ နေ့လယ် လက်ဖက်ရည်သောက်ချိန်တွင် ကိုကျော်သည် ကျွန်ုပ်အား အိမ်သို့ခေါ်သွား၍ သူ၏ဇနီးနှင့် မိတ်ဆက်ပေးပြီးနောက် အင်္ဂလိပ်စာအုပ်များအကြောင်းကို ဆွေးနွေးကြလေရာ ကျွန်ုပ်၏ စာဖတ် စုံခြင်းကို ချီးမွမ်း၍ သူ့ကိုယ်တိုင်မှာ အသင့်အတင့်မျှလောက်သာ ဖတ်ဘူးကြောင်း ဝန်ခံလေသည်။

သူ၏ အင်္ဂလိပ်စကားပြောပုံကို ကျွန်ုပ် ကြားရသည်နှင့် ထိုဝန်ခံချက်သည် နှိမ့်ချခြင်းဖြစ်သည်ဟု ထင်မိသော်လည်း နောင်တွင် တကယ်ပြောခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်သိရသည်။

ကိုကျော်၏ အင်္ဂလိပ်အသံထွက်များမှာ တော်တော်လန့်လောက်၏။ မြန်မာတယောက် ပြောသော အသံထွက်နှင့်ပင် မတူချေ။ ကျွန်ုပ်သည် အင်္ဂလိပ်စကားလုံးများ မှန်ကန်အောင် အသံထွက်တတ်ဖို့ လေ့ကျင့်ထားသော်လည်း မြန်မာတယောက်က ပီပီသသထွက်သော အသံမျိုးမျှသာ ဖြစ်လေရာ ကိုကျော်၏ အသံထွက်မူကား ဘောင်းဘီဝတ်တယောက်၏ အသံနေအသံထားမျိုး ဖြစ်နေ၍ ကျွန်ုပ် လန့်မိခြင်းဖြစ်၏။ လူချင်းနီးရင်းလာသောအခါ၌ ဤအကြောင်းကို စုံစမ်းကြည့်သည်တွင်မှ ပြင်သစ် (ဘုရင်ဂျီ) ဘုန်းကြီး လုပ်ခဲဘူး၍ ပြင်သစ်ဘုန်းကြီးများနှင့်အတူ နှစ်ပေါင်းများစွာ နေခဲ့ဘူးကြောင်း၊ လက်တင်ဘာသာလည်း တတ်ကြောင်း သိရလေသည်။ ကိုကျော်၏ အင်္ဂလိပ်စကားပြောပုံမှာ ကျွန်ုပ်၏ သူငယ်ချင်း (ဘီလပ်ပြန်) ကိုခင်မောင်တင့်ကဲ့သို့ ဗိုလ်ဆန်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ပဲ ပြင်သစ် ဘုန်းကြီးများနှင့် ငယ်စဉ်က အကြာကြီးနေဘူးခြင်းကြောင့် လျှာတမျိုးဖြစ်နေခြင်း ဖြစ်လေသည်။ များမကြာမီ ကိုကျော်သည် ဂျပန်ဆင်ကောလိပ်တွင် လက်တင်ဘာသာပြဆရာ အလုပ်ကို လျှောက်ထား ရရှိသဖြင့် သူရိယတိုက်မှ ထွက်သွားလေ၏။ သို့ရာတွင် သူနှင့်ကျွန်ုပ် ခင်မင်မှုမှာ အဆက်မပြတ်လှပဲ ၁၉၃၈ခုနှစ်၌ သူသေသည်အထိ ရင်းနှီးစွာ ရှိခဲ့ကြလေသည်။

ဆရာလွန်း၏ချီးကျူးချက်

ဖေဖော်ဝါရီလ တရက်နေ့၌ ကျွန်ုပ် မဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာ ဖြစ်လာသောအခါ သူရိယသည် လေးထပ် တိုက်ကြီးတွင် အောက်ဆုံးတထပ်ကိုသာ ငှားနိုင်သေးသည်ဖြစ်၍ လုပ်သားနှင့်နေရာ မမျှအောင် ကျဉ်းကျပ်သည့်အတွက်ကြောင့် ဆရာလွန်းနှင့် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် စားပွဲတခုတည်းသာ နေရာပေးနိုင် လေသည်။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက်သည် နေ့တိုင်း မျက်နှာချင်းဆိုင်ထိုင်ကြ၍ ထွေရာလေးပါး စကားပြောခွင့် ရကြ၏။ ဆရာလွန်းသည် ကျွန်ုပ်အား မန္တလေးသား ဆိုကတည်းက စိတ်ဝင်စားသည့် လက္ခဏာ ရှိပေရာ ကျွန်ုပ်ကလည်း နှုတ်ခမ်းမွေးရေးနှင့် အမြဲကွမ်းစားလေ့ရှိသဖြင့် ‘အညာဂိုက်’ ရှိသော ဤလူကြီးအား မြင်လျှင်မြင်ချင်း ကြည်ညိုမိပါသည်။ ဆရာလွန်းမှာ ကျွန်ုပ်ထက် အသက် ၁၄နှစ်ကြီး၍ ထိုစဉ်က ၄၂နှစ် ရှိပြီဖြစ်ရာ အသက်၄၀ကျော်လျှင် ဧရာမလူကြီးတယောက်ဟူ၍ ထင်ခဲ့မိသော ကျွန်ုပ်၏မျက်စိ၌ အတော်ကြီးရင့်ပြီဟု အောက်မေ့ခဲ့ပါသည်။ ဆရာလွန်းကလည်း ကိုကျော်နည်းတူ ကျွန်ုပ်နှင့် ရေစက်ပါသည့်လက္ခဏာနှင့် သူ၏တိုက်ခန်းသို့ ခေါ်သွား၍ နေ့လယ်ခင်း များတွင် သူ၏တိုက်ခန်း၌ တရားတမောအိပ်ကာ အပန်းဖြေဖို့ အမြဲဖိတ်ကြားထားပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဆရာလွန်းနှင့်လည်းကောင်း၊ ကိုကျော်နှင့်လည်းကောင်း ရေစက်ပါသော်လည်း ၎င်းတို့ နှစ်ယောက်မူကား ရင်းနှီးကြဟန်မတူချေ။ သူတို့နှစ်ယောက်အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကိုကျော် ပြောဘူးသော စကားတခွန်းကို ကျွန်ုပ်မှတ်မိ၏။ တနေ့သ၌ သူတို့နှစ်ယောက်သည် မြန်မာစာပေ

အကြောင်းကို ဆွေးနွေးလျက်ရှိစဉ် ကိုကျော်ပြောလိုက်သော စကားတလုံးကို ဆရာလွန်းက အဓိပ္ပာယ် အယူအဆ လွဲသည်လက္ခဏာနှင့် “ဟေ့ မောင်ကျော်၊ ဆရာက ဗမာပြည်မှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဒိတ် ထားတဲ့ လူတယောက် မောင်ရ၊ ဘာမှတ်လို့လဲ” ဟု ဣန္ဒြေနှင့်ပြောဘူးသည် ဆို၏။ ဟုတ်ပုံလည်း ရသည်။ ထိုသူနှစ်ယောက်သည် ကျွန်ုပ်ရှေ့၌ အကျွမ်းတဝင်ရှိကြခြင်းကို ကျွန်ုပ် မမြင်ခဲ့ဘူးပေ။ ဆရာလွန်းနှင့် ကျွန်ုပ်မူကား သူရိယတိုက်သားများ အဖြစ်နှင့်လည်းကောင်း၊ တသက်လုံးတွင် လည်းကောင်း ဆက်ဆံရေးတွင် အဖုအထစ်မရှိ၊ ပြေပြေပြစ်ပြစ် ရှိခဲ့ပါသည်။ သို့နှင့်လည်း ဆရာလွန်းသည် ကျွန်ုပ်အား ဂျာနယ်များတွင် လေးချိုးဖြင့် ကလိသော အလုံးကလေးများကို အကြောင်းအရာပြောပြ၍ ဆရာလွန်းက သူရေးနေကျဖြစ်သော စကားပြင်မျိုးဖြင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆန့်၍ ရေးထုတ်လိုက်သောအခါ စာမျက်နှာနံပါတ် အတော်များလာ၏။ ဆရာလွန်း၏ စကား ပြင်ရေးနည်းမှာ ဦးဩဘာသ၏ ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ရေးနည်းမျိုးကဲ့သို့ ကာရန်ကလေးတွေ ငဲ့ကာ ငဲ့ကာ ရေးခြင်းကြောင့် ဖတ်၍အလွန်ချောမောသော်လည်း မဂ္ဂဇင်းအတွက် ရှည်လွန်းသကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏။ ဤတွင် ဦးလှဖေသည် ကျွန်ုပ်ကိုခေါ်၍ ခေါင်းကြီးသုံးပုဒ်ကို တဆက်တည်း တောက်လျှောက်ပြောပြီး ရေးခိုင်း၏။

ကျွန်ုပ်သည် ခဲတံဖြင့် တလုံးတလေမှ ရေးမှတ်ခြင်းလည်းမရှိ၊ ချက်ချင်းလည်း မရေးသေးပဲ လေးငါးရက်ကြာသောအခါမှ သုံးပုဒ်ရေးပြီး တင်ပြလိုက်သည်။ ဆရာလွန်းသည် ကျွန်ုပ်၏ ပထမဦးဆုံး လက်ရာဖြစ်သော ခေါင်းကြီးသုံးပုဒ်ကို ဖတ်ကြည့်ရာတွင် ဦးလှဖေ၏ ဦးခေါင်းမှ ထွက်သော အကြံများဟူ၍ သူသိပြီးဖြစ်သော်လည်း မြန်မာစာရေးပုံရေးနည်းကို သဘောကျသည့် လက္ခဏာနှင့် “ဟိုခွေးမသားတွေ ဒီလောက်မရေးတတ်ပါဘူး” ဟု ဆိုကာ တိုက်အုပ်များဘက်သို့ မေးငေါ့၍ ပြဘူးလေသည်။ အမှန်ကိုဝန်ခံရလျှင် ကျွန်ုပ်သည် ဦးလှဖေက နမူနာအဖြစ်နှင့် အယ်ဒီတာ အဖွဲ့အား ရေးပြဘူးသည့် ခေါင်းကြီးတပုဒ်ကို ဖတ်ရဘူးသဖြင့် သူ၏အရေးအသားကို လေးစားလျက် ရှိပါသည်။

ဆရာလွန်းက အထက်ပါစကားကို ပြောလိုက်သောအခါတွင် ငါသည် ဦးလှဖေထက် ရေးတတ်သည်ဟု စိတ်ကြီးဝင်မသွားခြင်းကို သစ္စာပြု၍ ပြောပုံပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ ပထမဦးဆုံး ခေါင်းကြီးများကို ဆရာသမားဖြစ်သော ဆရာလွန်းက ထိုကဲ့သို့ ပြောလိုက်သောအခါတွင်မူကား ငါသည် ခေါင်းကြီးရေးခြင်းအလုပ်တွင် လူညံ့တယောက်မဟုတ်တော့ဟုဆိုကာ လွန်စွာ အားတက် သွားပါသည်။

ဆရာတော်ဦးဥက္ကမ

သူရိယတိုက်၌ သိကျွမ်းရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်များအကြောင်းကို ဖော်ပြရာတွင် ဆရာတော်ဦးဥတ္တမ အကြောင်းကိုလည်း ဖော်ပြရန် လိုပေလိမ့်မည်။ သူရိယတိုက်သို့ ကျွန်ုပ် ရောက်ပြီးနောက် များမကြာမီအတွင်း ဆရာတော်ဦးဥတ္တမသည် ကျွန်ုပ်၏စားပွဲသို့ လာ၍ထိုင်လေ့ရှိ၏။ ဆရာတော် သည် ကျွန်ုပ်၏ဝတ္ထုများ ဖတ်လေ့ရှိသူဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်အား (ဦးဘဖေ၊ ဦးလှဖေတို့မှတပါး) တိုက်သား များအနက်တွင် စိတ်အဝင်စားဆုံးတယောက် ဖြစ်ဟန်ရှိ၏။ ဆရာတော်သည် အိန္ဒိယပြည်နှင့် မြန်မာပြည်တို့ကို ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန် ကူးသန်းသွားလာလျက်ရှိသော နိုင်ငံရေးဘုန်းကြီးတပါး ဖြစ်ခြင်း၊ ရခိုင်သားဖြစ်သည် ဆိုခြင်းမှတပါး ကျွန်ုပ် ဘာမျှမသိချေ။ ကျွန်ုပ်မှာ ထိုစဉ်က စာပေမှ တပါး နိုင်ငံရေး၌ စိတ်ဝင်စားခြင်း မရှိသေးသည်ဖြစ်၍ ဆရာတော်အပေါ်၌ အထင်လည်းမကြီး၊ စိတ်ဝင်စားမှုလည်း နည်းပါးလှသည်။ ကျွန်ုပ်သည် သူရိယတိုက်လုံးတွင် (မဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာ အဖြစ်နှင့်) အလုပ်အချောင်ဆုံးသော စာဖတ်သူတယောက် ဖြစ်ခဲ့ဘူးရာ ဆရာတော်သည် ကျွန်ုပ် အလုပ်ချောင်ခြင်းကို သိသည်တကြောင်း၊ ဝတ္ထုပါသနာပါ၍ ကျွန်ုပ်အား ဝတ္ထုရေးသမားတယောက် အနေဖြင့် ခင်မင်လေးစားသည်တကြောင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်၏စားပွဲတွင် အကြာကြီးထိုင်ကာ စကား ပြောလေ့ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်ကမူ စာဖတ်ပျက်သည်ဆိုကာ ဆရာတော်အား အသာတကြည်ပြော၍မရလျှင် ငေါက်၍ပင် ထုတ်ခဲ့မိဘူးပါသည်။

ထိုစဉ်က ဆရာတော်သည် ဘယ်ဆီမှာ ဆွမ်းဘုန်းပေးသည်မသိ၊ ညဉ့်အချိန်များတွင်မူကား သူရိယ တိုက်၌ပင် ကျိန်းစက်သည်ဟု ကျွန်ုပ် သိရ၏။ ကျွန်ုပ်၏မျက်စိ၌ ဆရာတော်သည် ဘုန်းကြီး ‘ဂျပိုး’ ထံက ထင်မိသည်နှင့် ငေါက်၍ထုတ်မိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ “တပည့်တော်တို့က ကိုယ်တော်တို့လို လူအားမဟုတ်ပါဘူး ဘုရား၊ လုပ်နိုင်မှ စားရတဲ့လူတွေပါ။ အရှင်ဘုရားလို လေမပန်းအားပါဘူး ဘုရား” စသည်များဖြင့် နှင်ထုတ်ခဲ့မိဘူးပါသည်။ သို့သော် ဆရာတော်သည် ဤမျှဖြင့်လည်း မနာတတ်၊ ဤထက် ကြမ်းကြမ်း လျှောက်၍လည်း မနာတတ်၊ နှင်ထုတ်သည့်အခိုက်တွင် ခဏတဖြုတ် ထသွား၍ တော်တော်ကြာလျှင် စပ်ဖြစပ်ဖြနှင့် ရောက်လာပြန်ပါတော့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် မြန်မာပြည်၌ ဟုမ္မရူး တစခန်းထလာသော အချိန်တွင်မူကား ကျွန်ုပ်သည် အလွန်တန်ခိုးကြီးလျက် ရှိသော ‘ငယ်ပေါင်း’ ဆရာတော်ဆို၍ ဖူးတွေ့ရန် ရောက်သွားသောအခါ အစောင့်အကြပ်တွေ အထပ်ထပ် ပိုင်းရံလျက်ရှိသည်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးအဆင့်ဆင့်ထံ ဝင်ခွင့်တောင်းပြီးမှ ဆရာတော် ရှေ့မှောက်သို့ ရောက်ခံရခြင်းကို ကြုံခဲ့ရဘူးပါသည်။ ထိုအခါတွင် ရှေးယခင်က ရှုပ်သည်ထင်၍ စားပွဲမှ နှင်ထုတ်ခဲ့မိဖူးသော အခြင်းအရာကို သတိရမိသဖြင့် ပြုံးခဲ့မိပါသေးသည်။ ‘ဟေ့ ဖေသိန်း၊ မင်းက ငါ့ကို ရှုပ်တယ်ဆို’ ဟူသော မျက်နှာထားမျိုး ပြချေမည်လောဟု ကျွန်ုပ် အက်ခတ်သေးရာ ထိုအမှုအရာမျိုးကား ပြတော်မမူရှာပေ။

အံ့.သြဖွယ် ဘုန်းပေးနိုင်ခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် ဆရာတော်အား နှင်ထုတ်မိခဲဘူးသော်လည်း စင်စစ်မှာ ဆရာတော် မကြီးကျယ်သေးမီ အချိန်ကပင် ဆရာတော်၏ အချို့သော စိတ်နေသဘောထားများကို ကြည်ညိုရကောင်းမှန်း သိသည်နှင့် အိမ်သို့ပင့်၍ ဆွမ်းနှစ်ကြိမ် ကျွေးဘူးပါသည်။ ဆွမ်းကျွေးခြင်းကို လူသိစေလို၍မဟုတ်။ ဆရာတော်ဦးဥတ္တမ၏ ဘုန်းပေးပုံထူးခြားခြင်းကို ဖော်ပြလိုသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဆွမ်းနှစ်ကြိမ် ကျွေးဘူးသည့်အနက် ပထမအကြိမ်မှာ ဆွမ်းလိုက်သောဇေယျကြီးနှင့် ဘုဉ်းပေး၍ တလေလုံး အကုန်ချွတ်ခြင်းမျှလောက်သာ ရှိသဖြင့် စာမဖွဲ့လောက်ပါ။ သို့ရာတွင် ဒုတိယအကြိမ် ကျွေးသော အခါ၌မူ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် တအံ့တဩဖြစ်မိသည်နှင့် ဆရာတော်ဦးဥတ္တမအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်ဝင်စားမှု ရှိသူများအဖို့ ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။ ဒုတိယအကြိမ် ပင့်သောအခါတွင် ဆရာတော်က “ငါ့မှာ ဆီးချိုရောဂါရှိတယ်။ ထမင်းလဲမစား၊ ဂျုံလဲမစား၊ သားငါးသက်သက်သာ စားတယ်” ဟု အမိန့်ရှိလိုက်၏။

ကျွန်ုပ်သည် ဆရာတော်၏ ဘုန်းပေးပုံအစွမ်းကို သိပြီးဖြစ်၍ အောက်ပါစားစရာများကို ချက်ပြုတ် ပြင်ဆင်ထား၏။ (၁)ကြက်တကောင် ရှိစံ(ပြုတ်ကျော်)၊ (၂)အရည်ခပ်များများနှင့် ဘဲတကောင် စွပ်ပြုတ်၊ (၃)ဝမ်းဘဲဥခြောက်လုံး ဟတ်ဘွိုင်၊ (၄)ဝက်အူချောင်းကင် ၂၅ကျပ်သား၊ (၅)ငါးကြင်းသား ကြော် ၂၅ကျပ်သား၊ (၆)နွားနို့ ၅၀သားတို့ကို အသင့်ပြင်ထားပြီးလျှင် မိတ်ဆွေ ကိုခင်မောင်တင့် အားလည်း ထမင်းစားဖိတ်ထား၏။ ၎င်းနံနက်တွင် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် အထူးတလည် မစီမံပဲ ထမင်းအိုးတလုံးသာ ချက်ထား၏။ ဆရာတော်ကြွလာ၍ ထိုင်လိုက်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့လင်မယားနှင့် ကိုခင်မောင်တင့်သည် အနီးတွင်ထိုင်လျက် စောင့်ကြည့်နေကြ၏။ ဆရာတော်သည် ဘဲတကောင်လုံး ပေါင်းပြီး ဝမ်းဘဲဥပန်းကန်ကြီးတွင် ထည့်ထားသော စွပ်ပြုတ်ရည်ထဲမှ တဝက်ခန့်မျှသော အရည်များ ကို သောက်လိုက်ပြီးနောက် ဘဲသားကို ဖဲ့၍ ဘုဉ်းပေး၏။ ရင်အုပ်နှင့်ပေါင်များ ကုန်သည့်နောက် တောင်ပံရိုးစသည်များကို ကိုက်လိုက်သေး၏။ ၎င်းနောက် ရှိစံလုပ်ထားသော ကြက်ကောင်ကို လှမ်းကိုင်၍ ဘဲကောင်ရောက်နှင့်သောနေရာသို့ ပို့လိုက်၏။ ကြွင်းကျန်သော ဘဲရိုးနှင့် ကြက်ရိုး များမှာ အညီအမျှလောက်ရှိ၍ မည်သည့်အရိုးတွင်မှ အသားထူထူ ကပ်လျက်မရှိတော့ချေ။ ကြက်ကောင်ကုန်သည့်နောက် တဝက်ခန့်ကျန်သေးသော ဘဲစွပ်ပြုတ်ရည်ထဲမှ နောက်ထပ်တဝက် သောက်ပြန်၏။ အနီးမှ ထိုင်ကြည့်နေကြသော ကျွန်ုပ်တို့သုံးယောက်သည် တယောက်မျက်နှာကို တယောက် လှမ်းကြည့်နေကြလေပြီ။ ၎င်းနောက် ဆရာတော်သည် ဘဲဥဟတ်ဘွိုင်ခြောက်လုံးနှင့် ဝက်အူချောင်းကို ဘုဉ်းပေးရင်း ကျန်နေသေးသော ဘဲစွပ်ပြုတ်ရည်ထဲမှ တချက်တချက် တဖွန်းနှစ်ဖွန်း ခပ်၍သောက်၏။ ၎င်းတို့ကျွတ်သောအခါ ငါးကြင်းသားကြော်ကို လှမ်းကိုင်၍ အာခြောက်သော အခါတွင် စွပ်ပြုတ်ရည်ဖြင့် ကျိုက်ချ၏။ ငါးကြော်လည်းကုန်၍ စွပ်ပြုတ်ရည်လည်း ပြောင်လေပြီ။ ဤတွင်မှ ဆရာတော်သည် နွားနို့ ၅၀သားကို စကားတပြောပြောနှင့် တဖြည်းဖြည်း ကျိုက်၍ကျိုက်၍ ချလေရာ ကျွန်ုပ်မှာ ဆရာတော် ဘုဉ်းပေးပြီးနောက် စောင့်၍မကြည့်နိုင်တော့ပဲ ဖိတ်ခေါ်ထားမိသော ဧည့်သည်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် ဘဲကင်တကောင် ပြေးဝယ်ရပါတော့သည်။ မရွံ့တတ်လျှင် ဆရာတော်ကိုက်၍ ချထားသော ဘဲရိုးကြက်ရိုးများမှ အသား အကပ်အသပ်ကလေးများကို

ကိုက်စုတ်ယူရန်မှတစ်ပါး ဘာတခုမျှ စားစရာမကျန်တော့ပါ။ ဤသည်ကား ဆရာတော်ဦးဥတ္တမ ကိုယ်တော်၏ တထပ်စာ ဆွမ်းဘုဦးပေးတော်မူခြင်းပေတည်း။

‘မိုး’သော ဝတ္ထုများ

၁၉၁၇ခုနှစ်၊ မတ်လထုတ် ပထမဦးဆုံး သူရိယမဂ္ဂဇင်းတွင် ကျွန်ုပ်၏ “မောင်သိန်းတင် မသိန်းရှင်” ဝတ္ထုတိုတပုဒ် ထည့်သွင်းပြီးနောက် တိုက်အုပ်ဦးလှဖေက ရှားလော့ဟုမ်း (Sherlock Holmes) ၏ စုံထောက်ဝတ္ထုများကို မိုးပြီး မြန်မာဝတ္ထုရေးရန် အကြံပေးသည့်အလျောက် ဧပြီလထုတ် သူရိယမဂ္ဂဇင်းတွင် ‘စုံထောက်မောင်စံရှား’ ဝတ္ထု ရေးဦးစွာ ပေါ်ထွက်လာပါတော့သည်။ ထိုစဉ်ကမူ အင်္ဂလိပ်စာတတ်သူ ယခုထက် ရှားသေးသည့်အထဲတွင် ဝတ္ထုဖတ်သူများလည်း အလွန်နည်းပါးကြ သေးရကား မောင်စံရှားဝတ္ထုမျိုး ဖတ်ရသူတို့က မောင်စံရှားသည် ရွှေ့ဒေါင်း၏ စိတ်ကူးဖြင့် ရေးသားခြင်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ထင်ကြ၏။ မောင်စံရှားဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ ရတနာပုံဝတ္ထုကို လည်းကောင်း အကြောင်းပြု၍ ရွှေ့ဒေါင်းအား ချီးကျူးစကားပြောသံများကို ကျွန်ုပ်ကြားရသည့်အခါ ရန်ကြီးအောင်ဝတ္ထုကို ချီးကျူးခြင်းကဲ့သို့ ကျွန်ုပ် ဂုဏ်မယူမိခြင်း မှန်ပါသည်။ အချို့သော အင်္ဂလိပ်စာတတ်များကမူ ကျွန်ုပ်အား (Plagiarism) ခိုးချသည်ဟု နှိပ်နှိပ်နယ်နယ် စွပ်စွဲချင်ကြ ပါသည်။ ခိုးချခြင်းဟူသည်မှာ လူမသိအောင် တကွက်တလေ ခိုးချခြင်းမျိုးကို ဆိုလို၍ အနောက်တိုင်း ပြည်များ၌ အကြီးအကျယ်ရှုတ်ချခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ မောင်စံရှား အစရှိသော ကျွန်ုပ်၏ဝတ္ထုများမှာ တနည်းအားဖြင့် ဘာသာပြန်မျှသာဖြစ်ရာ တိုက်ရိုက်ပြန်ခဲ့လျှင် နုနယ်သေးသော မြန်မာစာဖတ် ပရိသတ်အဖို့၌ စိတ်ဝင်စားမှု နည်းပါးလိမ့်မည်ဟု သိရှိရသောကြောင့် ‘မိုး’ ရုံ သဘောမျိုးဖြင့် ရေးသားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤခေတ်တွင် စာဖတ်သူပေါများလာသဖြင့် ‘မိုး’ ခြင်းထက် တိုက်ရိုက် သက်သက် ပြန်ခြင်းသည် သာ၍သင့်လျော်သည်ဟု ဆိုချင်ဆိုနိုင်သော်လည်း လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၄၀ကျော် အချိန်ကမူ ‘မိုးသောဝတ္ထုမျိုးကိုပင် (တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ခြင်းထက်) ပို၍ ဖတ်ချင်ကြ ပါသည်။ ‘မိုး’ သောအလုပ်သည် စာရေးဆရာအတွက် စားသာသည်ကား မှန်ပါသည်။ နောက်ပေါက် စာရေးဆရာကလေးများသည် ရှေးလူများ စားသာခြင်းကို မနာလိုကြသည့် လက္ခဏာနှင့် တောင်ကော် မြောက်ကော် ကလော်ရေးသားကြခြင်းမျှသာ ဖြစ်ဟန်တူပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် လည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်နောက်၌ ‘မိုး’ ကြသော စာရေးဆရာများသည်လည်းကောင်း မိမိတို့ ‘မိုး’ သော ဝတ္ထုစာအုပ်များ အောင်မြင်မှုကြောင့် လက်မထောင်ရဲကြသည် မဟုတ်ပါ။ သူများထက် အလျင်မွေး၍ စားလိုက်ရ ပေသည် ဟူ၍သာ အောက်မေ့ကြပါသည်။

ပထမဦး ဂျာနယ်

ရန်ကြီးအောင်ဝတ္ထု၊ ရတနာပုံဝတ္ထု၊ ရူပနန္ဒီဝတ္ထု၊ စုံထောက်မောင်စံရှားဝတ္ထု၊ ရတနာပူရဝတ္ထု စသည်များကို ရေးသားပြီးသောအခါတွင် ရွှေဥဒေါင်းဟူသော အမည်မှာ အတော်တက်လာခဲ့ပါလေပြီ။ ထိုစဉ်ကမူ ဝတ္ထုဘက်တွင် ပီမိုးနှင့် ကျွန်ုပ်အပြင် ထင်ထင်ရှားရှား မပေါ်ထွက်သေးသည်ဖြစ်၍ ဂုဏ်ယူလောက်အောင် မရှိလှပါ။ ရေးသမျှဝတ္ထုများ ရောင်း၍စွံရုံမျှလောက်သာ ရှိကြပါ၏။ သို့သော် ကျွန်ုပ်ရရှိသော ‘မူပိုင်’ တန်ဖိုးငွေမှာ မနည်းလှပါ။ ဥပမာ ရတနာပူရဝတ္ထုအတွက် သူရိယတိုက်မှ ငွေပေဝိ ရခဲဘူးရာ ၎င်းငွေမှာ ဤခေတ် ငွေပေဝိထက် မနည်းသောတန်ဖိုး ရှိသောကြောင့် တော်တော်ဟန်သည်ဟု ဆိုနိုင်လောက်ပါ၏။ ထိုအချိန်တွင် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဘက်၌ မိတ်ဆွေဖြစ်ခဲ့သော ကိုခင်မောင်တင့်မှာ ရန်ကုန်မြို့ ကုန်သည်လမ်းတွင် ဘားမားဟောက်စ် (Burma House) အမည်နှင့် မြန်မာပြည်ဖြစ် သစ်သားပန်းပု၊ ဆင်စွယ်ပန်းပု၊ ငွေထည်၊ ယွန်းထည် စသော ပစ္စည်းများကို နိုင်ငံခြားသား ခရီးသည်များသို့ ရောင်းသည့်ဆိုင်တဆိုင် ဖွင့်လှစ်၍ အတော်တွင်ကျယ်စွာ ရောင်းချလျက်ရှိ၏။ ကိုခင်မောင်တင့်နှင့် ကျွန်ုပ်သည် မြန်မာ့ဗျူဟာဂျာနယ်ခေါ် ရက်သတ္တပတ်စဉ်ထုတ် စာစောင်ကို ထုတ်ဝေခဲ့ရာ မြန်မာပြည်တွင် ပထမဦးဆုံး ‘ဂျာနယ်’ ဖြစ်လေသည်။ ၎င်းဂျာနယ်မှာ တစောင်တမတ်ရောင်း၍ ပန်းရောင်မျက်နှာဖုံးရှိလေရာ ဂျာနယ်ထွက်သော စနေနေ့ညနေများ၌ စာရေးစာချီများ၏လက်တွင် တအုပ်စီ ကိုင်လာကြသဖြင့် တမြို့လုံး နီသွားမတတ် မြင်ရခြင်းမှာ လုံးဝတာဝန်ယူကာ စတင်စီစဉ်ထုတ်ဝေရသော ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ကြည်နူးအားတက်ဖွယ်ကောင်းလှပါပေသည်။ ၎င်းဂျာနယ်မှာ ကိုခင်မောင်တင့်က ငွေစိုက်၍ ကျွန်ုပ်က အလုပ်အားလုံးအတွက် တာဝန်ခံဖြစ်လေသည်။ မြန်မာ့ဗျူဟာဂျာနယ်မှာ ပထမဦးဆုံးဂျာနယ်ဖြစ်၍ ပရိသတ်၏ အားပေးခြင်းကို ခံယူရရှိပါလျက် သက်တန်းမရှည်ရခြင်းမှာ ကိုခင်မောင်တင့်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက်လုံး၏ ပျော့ညံ့မှုနှင့် နံ့ချာမှုကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ စိတ်ကူးဘက်တွင်လည်းကောင်း၊ အရေးအသားဘက်တွင် လည်းကောင်း မညံ့လှသော်လည်း အလုပ်တခုကို တာဝန်ယူချင်သည့် လေးစားမှုမရှိခြင်း၊ ကိုခင်မောင်တင့်ဘက်၌ မြန်မြန် သဋ္ဌေးဖြစ်ချင်ခြင်းတည်း ဟူသော ချွတ်ယွင်းချက် ရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဂျာနယ်ကလေး ပျက်ရခြင်းအတွက် ကျွန်ုပ် နှမြောလှသည်။

ယဉ်ယဉ်ကလေး ဖျက်ဆီးခြင်း

ဤနေရာ၌ ကိုခင်မောင်တင့်နှင့် ကျွန်ုပ်အကြောင်းကို အနည်းငယ် ဖော်ပြရပေဦးမည်။ မန္တလေးမြို့ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဌာနဘက်၌ အတူတကွ အလုပ်လုပ်ကြစဉ် ကိုခင်မောင်တင့်သည် ပျော်ပျော်နေချင်တတ်သူတယောက် ဖြစ်သော်လည်း သူ၏ စိတ်တိုင်းကျ ရရှိထားသော မယားကို လေးစားသည့် အတွက်ကြောင့် အလည်အပတ်နားပါးကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ဘူးရာ ရန်ကုန်သို့ရောက်သောအခါ၌မူ သူ၏ ပထမအိမ်ထောင် ပျက်စီး၍ ဒုတိယအိမ်ထောင်မှာ မိန်းမချောတယောက်ဖြစ်ပြီး တဦးတည်းမွေးထားသည့် အလွန်ချစ်စဖွယ်ကောင်းသော သားကလေးတယောက်နှင့် ဟန်ကျလျက်ရှိသော်လည်း လေးစားမှုအရာတွင် ပထမအိမ်ထောင်ကို မမှီချေ။ ချစ်ခင်ကြင်နာမှုကား တူပါလိမ့်မည်။ လေးစားမှု

ကား မတူချေ။ ဤတွင် ကိုခင်မောင်တင့်သည် ပျော်ပျော်နေချင်တတ်သော ဝါသနာအတိုင်း အိမ်မှထွက်၍ ပျော်သောအချိန် များခဲ့လေပြီ။ ကျွန်ုပ်သည် သူ၏နမူနာကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် စံဒေဝီနှင့် အကြောင်းပါခဲ့လျှင် တော်တော်ငြိမ်လိမ့်မည်ဟု ယူဆမိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယခုသော် ကျွန်ုပ်မှာ ပထမနှင့်ဒုတိယ အိမ်ထောင်တို့အပေါ်တွင် စံဒေဝီကဲ့သို့ လေးစားမှုမရှိရကား ကိုခင်မောင်တင့်နှင့် ‘ဘက်’ ရ၍ အတူတကွ ပျော်ပျော်နေခဲ့ကြပါတော့သည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ပျော်ခြင်းမှာ ဟိုတယ်တခုမှတစ်ခုသို့ ပြောင်းပြီး ဘီလိယက်ထိုးယင်း ဘီယာသောက်ကြခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဘီလိယက်ထိုးခြင်း၊ ဘီယာတပုလင်းတလေ သောက်ခြင်းတို့သည် အပြစ်ကြီးများ မဟုတ်သော်လည်း စုပေါင်းလိုက်သည့်အခါ၌မူ ပျော်သည်ထက် ပျော်ချင်သောစိတ်မျိုး တနေ့တခြား ပြင်းထန်လာ၍ ယဉ်ယဉ်ကလေးနှင့် လူကိုဖျက်ဆီးသော ပျော်နည်းမျိုးဟူ၍ ကျွန်ုပ် မှတ်ချက်ချ လိုက်သည်။ အခြားလူများအတွက် မပြောတတ်၊ ကျွန်ုပ်နှင့် ကိုခင်မောင်တင့်တို့မှာမူ ဤအတွက် ကြောင့် အတော် ဒဏ်ခံလိုက်ရပါသည်။ ဒဏ်ဟူသည်မှာ အခြားမဟုတ်၊ အိုးနှင့်ဆန် မတန်လောက် အောင် ပိုက်ဆံကုန်ကျခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်မှာ ထိုစဉ်က လခနှင့် ဝတ္ထုရေးခြင်းအတွက် စုစုပေါင်း ၂၀ဝိကျော် ရရှိပါလျက် (ငွေ ၂၀ဝိသည် ထိုခေတ်၌ အတော်ကြီး အရာရောက်သည်။) ညတိုင်း ၅ကျပ်၊ ၁ဝိ သုံးဖြုန်းချင်သည့်အတွက် အဘယ်မှာ ချောင်ချိနိုင်ပါအံ့နည်း။ ကျွန်ုပ်တို့၏အပြစ်ကား အခြား မဟုတ်၊ လခတထောင်ကျော်ရသော အင်္ဂလိပ်အရာရှိကြီးများ၏ ပျော်ပါးနည်းမျိုးကို ဘီလိပြန်ဆရာ ကိုခင်မောင်တင့်၏ လမ်းပြခြင်းအရ သွားရည်ကျ၍ အတုခိုးမိခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

ဟန်ကြီးပန်ကြီး လုပ်မိခြင်း

ဤအတောအတွင်း ကျွန်ုပ်၏ ခြေဖျားထောက်သော အပြစ်ကလေးများလည်း ပါရှိသေး၏။ ၁၉၁၇-၂၀ ပြည့်နှစ်များတွင် သူရိယနေ့စဉ်သတင်းစာအတွက် ဝတ္ထုများကို ကျွန်ုပ်တယောက်တည်း ‘ဒိုင်ခံ’ ရေးရ သောအဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့လေပြီ။ သူရိယနေ့စဉ်သတင်းစာ အယ်ဒီတာ ဦးဘကလေးသည် အခြား စာရေးဆရာများ ပို့ကြသည့် ဝတ္ထုများကိုလည်း မကြိုက်၊ ကျွန်ုပ်အားလည်း ရေးပေးဖို့ မပြောချင်ပဲ ဖြစ်နေ၏။ ကျွန်ုပ်မှာလည်း မြန်မာ့ဗျူဟာဂျာနယ်၊ မြန်မာ့နဂါယဂျာနယ် စသည်တို့တွင် ဈေးနှုန်း ကောင်းကောင်းနှင့် ရေးရသောကြောင့် သူရိယနေ့စဉ်အတွက်မူ သူတို့ကတောင်းမှ ရေးပေးတော့မည် ဟု ဟန်ကြီးပန်ကြီးလုပ်လာ၏။ ဤတွင် ဦးဘကလေးသည် အခြားစာရေးဆရာတယောက် ရေးသည့် ဝတ္ထုတပုဒ်ကို နေ့စဉ်သတင်းစာတွင် ထုံးစံအတိုင်း ထည့်ပေးလိုက်ရာ တလမျှမကြာမီ စာဖတ်သူ များက ပိုင်း၍ဆုကြသဖြင့် ရပ်ပစ်လိုက်ရ၏။ သို့နှင့် ကျွန်ုပ်အားလည်း အရေးမခိုင်း၊ ကျွန်ုပ်ကလည်း မဂဇင်းအတွက်သာ တာဝန်ရှိသူဖြစ်၍ နေ့စဉ်သတင်းစာအတွက် မခိုင်းပဲမရေးဟု ပေကပ်နေ၏။ သူရိယတိုက်တွင် အထက်ပိုင်းလူကြီးများဖြစ်ကြသော ဦးလှဖေ၊ ဦးဘဖေနှင့် ဦးဘကလေးတို့သည် ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့သော အခြားလုပ်သားများအပေါ်တွင် ဗျူရိုကရက်ဆန်ကြသည်ဟု ကျွန်ုပ် ထင်သော

ကြောင့် ကျွန်ုပ်က တမင်တကာ ကပ်ဖဲလုပ်ခြင်းဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ နှစ်လခန့် အလုပ်လုပ် သွားဘူးသည် ပီမိုးနှင့်ကလည်း ဤအတိုင်းပင် ထင်မြင်ချက်ရှိ၍ ကျွန်ုပ်အား မြောက်ပေးဘူးသည်။ ဤသည်မှာ ကျွန်ုပ်၏အပြစ်ဟူ၍ မထင်။ အခြားနေရာများတွင် သိပ်သည်းစွာ နေထိုင်တတ်ပါက ကျွန်ုပ်ပင် မနိုင်စေဦး။ အရှုံးထွက်လိမ့်မည်မထင်ပါ။ ယခုမှာ ရသမျှငွေကို ကိုခင်မောင်တင့်နှင့်အတူ (ဖော်ပြခဲသည့်နည်းအတိုင်း) လက်ကျန်မထားပဲ သုံးဖြုန်းပစ်ချင်တတ်သည့် ကျွန်ုပ်၏ အကျင့်ဆိုး ကြောင့် အညံ့ခံခဲရဘူးပါသည်။

အဆင်မပြေမှုများ

သူရိယတိုက်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်အညံ့ခံခဲရပုံ အခြင်းအရာကို မဖော်ပြမီ သူရိယတိုက်သား အချို့နှင့် ကျွန်ုပ် အဆင်မပြေမှုကလေးများရှိပုံကို ဖော်ပြပါဦးမည်။ သူရိယအယ်ဒီတာအဖွဲ့တွင် ကျွန်ုပ်သည် လခအကြီးဆုံး မဟုတ်သော်လည်း (ဦးဘဖေနှင့် ဦးလှဖေ ၃၀ဝိ မျှစီလည်းကောင်း၊ ဦးဘကလေး ၁၈ဝိမျှလည်းကောင်း၊ လွယ်အိတ်ဦးဘလှိုင်နှင့် သူကြီးဂေဇက်ဦးခင်မောင်တို့မှာ ကျွန်ုပ် နှင့် ပိန်မသာလိမ်မသာမျှလည်းကောင်း၊ ကိုဘသန်းမှာ ကျွန်ုပ်နှင့် တန်းတူမျှလည်းကောင်း ရရှိကြ သည်။ တိုက်အုပ်နှစ်ယောက်မှတစ်ပါး) ကျွန်ုပ်မှာ ဝတ္ထုများနှင့် အခြားစာပေများ ရေးသားခြင်းကြောင့် ဝင်ငွေအကောင်းဆုံးတယောက် ဖြစ်နေ၏။ ရန်ကုန်သားတယောက်မဟုတ်ပဲ မနေ့တနေ့ကမှ ရန်ကုန် သို့ ရောက်လာသူဖြစ်သည်နှင့် ကြားလိုလှ၍မဟုတ်။ အညာသားတယောက်အနေဖြင့် အထင်သေးမခံရ စေခြင်းငှာ တော်တော်ကြီး ပြောင်ပြောင်လက်လက် ဝတ်ဆင်လေ့ရှိ၏။ (ထိုခေတ်မှာ ဤခေတ်နှင့်မတူ၊ ယောက်ျားချင်း အပြိုင်ဝတ်သောခေတ်ဖြစ်၏။) ဤခေတ်တွင် ခေါင်းပေါင်းလည်း နေရာတိုင်း မပေါင်းကြ၊ ချည်လုံချည်နှင့် ဘုံဘိုင်ဖိနပ်လောက်ဖြင့် ပြီးကြသူများသော်လည်း ထိုခေတ်၌မူ စာရေးစာချီ အတန်းအစားလူများသည် ကိုယ်တိုင်ပေါင်းရသော ဘီအေပေါင်း (မောင့်ကျက်သရေ ခေါင်းပေါင်းမဟုတ်) ပိုး၊ သို့မဟုတ် သက္ကလပ်၊ သို့မဟုတ် တာဖက်တာအင်္ကျီ၊ နော်နီထရက်၊ သို့မဟုတ် ဆက္ကနိုး စသော ဖိနပ်ကောင်းများကို လူတိုင်းလို ဝတ်ဆင်ကြသည်။

ကျွန်ုပ်၏ အသက်တာတလျှောက်လုံးတွင် (ထိုခေတ်ကကဲ့သို့ ရန်ကုန်မြို့၌ ယောက်ျားချင်း အဝတ် ပြိုင်သောခေတ်ကို မကြုံခဲရဘူးပေ) တိုက်အုပ်ဦးလှဖေမှာ ပိုးသားတောင်ရှည်ကို နေ့တိုင်းဝတ်၍ လုံချည်နှင့် အလုပ်တက်သောနေ့ပင် မမြင်ဘူးချေ။ အယ်ဒီတာ ဦးဘကလေးလည်း ပိုးလုံချည် ‘ထည်လဲ’ နှင့် သစ်လွင်သော အင်္ကျီ၊ ဖိနပ်များကို နေ့တိုင်းဝတ်၏။ ဦးဘဖေကား (ငွေစုသမား တယောက်ဖြစ်၍) အဝတ်အစားဘက်တွင် သင့်တင့်ရှိမျှ ဝတ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်မူကား ဝင်ငွေ ကောင်းသည့်ပြင် ‘အညာသား’ ကို အထင်သေးမခံနိုင်သည့်အတွက်ကြောင့် ဦးဘကလေး စသော လူစုထက် မညံ့အောင် ဝတ်ဆင်ခဲသည်။ ကျွန်ုပ်၏ ဂိုက်ဆိုင်ပြောင်းလဲလာခြင်းကို မြင်ကြရသော အခါ ကျွန်ုပ်အား မျက်နှာထားတမျိုးနှင့် ကြည့်ကြသည်ဟု ကျွန်ုပ်ထင်သည်။ သူတို့ရှေ့မှ ကျွန်ုပ်

ဖြတ်သွား၍ လွန်လာပြီးမှ ရုတ်တရက် ဖျပ်ကနဲ လှည့်ကြည့်လိုက်သောအခါ သူတို့အချင်းချင်း ‘မျက်စပစ်’ ပြခြင်းကို ကျွန်ုပ် မြင်လိုက်ရဘူးသည်။ မှားသည်ဖြစ်စေ၊ မှန်သည်ဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်အား အခြားတိုက်သားများက ဝိုင်းပြီး မနာလိုလျက်ရှိသည်ဟု ကျွန်ုပ် အထင်ရောက်လျက်ရှိလေပြီ။

သူရိအယ်ဒီတာအဖွဲ့

ဤသို့သော အခြေအနေတွင် သူတို့နှင့် ရောနှောပေါင်းသင်းခြင်းသည် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်း ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ရောနှောခြင်းအလုပ်တွင်လည်း မိမိကအနာခံ၍ ‘မျှော’ ခြင်းသည် အရာ ရောက်ဆုံး ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း နောင်သောအခါ၌ ကျွန်ုပ်နားလည်ပါသည်။ ဥပမာ ဟိုတယ် တခု၌ ၎င်းတို့ရောက်နေကြစဉ် ကျွန်ုပ်ဝင်သွားသောအခါ သူတို့စားပွဲတွင် ဝင်ထိုင်ပြီး တခွက်စီ တိုက်လိုက်လျှင် (ကျွန်ုပ် တတ်လည်းတတ်နိုင်ပါသည်။) အခြေအနေ အတော်ကောင်းသွားမည်ဖြစ်၏။ ထိုကဲ့သို့ နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ် ဝတ်ပြုလိုက်ပါက အားလုံး နေရာကျသွားရမည်ဖြစ်၏။ ယခုသော် ကျွန်ုပ် အား ဆီး၍မခေါ်သော လူများဟုဆိုကာ ထိုလူစုကို မမြင်ချင်ပြု၍ သူတို့နှင့် အဝေးဆုံးသော စားပွဲ တခုသို့သွားပြီး တယောက်တည်း ထိုင်သောကံ၏။ (သူရိယအယ်ဒီတာအဖွဲ့တွင် လူလတ်ပိုင်းကမူ လွယ်အိတ်ဦးဘလှိုင်မှတပါး အနည်းအကျဉ်း သောက်တတ်သူများပါသည်။ သို့သော် ယစ်ထုပ်များ ကား မဟုတ်ကြပါ။ သေရည်အရက်သောက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ လူအများနှင့်ကျွန်ုပ် အယူအဆ ကွဲလွဲမှုရှိ၏။ နောက်ပိုင်းတွင် အချို့လူများသည် ကျွန်ုပ်အား “ပီမိုးနင်းကြီးတယောက် အရက်သောက် တတ်တယ်ဆို” ဟု မေးတတ်ကြရာ ကျွန်ုပ်က “ကျွန်တော်လဲ သောက်တတ်တာပဲ” ဟု လုံးပို သက်သက် ဖြည့်စွက်ဖြေဆိုလေ့ရှိပါသည်။) ထိုစဉ်က အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင်များအနက် နောင်အခါတွင် မနေနိုင်သည့် ‘ယစ်ထုပ်’ ဖြစ်သွားကြသူများလည်း ရှိကြသည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်မူကား ထိုကဲ့သို့ မဖြစ်စေပဲ မိမိ၏စိတ်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ခဲ့ခြင်းအတွက် ကျေနပ်ပါသည်။ သောက်တတ်ဘူးခြင်းအတွက် ရုတ်စရာကြီးတခုဟူ၍ မယူဆပါ။ ကျွန်ုပ်၏အဘိုးက “ယောကျာ်းကလေးဆိုတာ ‘စုံ’ မှကွယ့်” ဟူသော စကားတလုံးကို ကျွန်ုပ် သဘောကျဘူးကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ရာ ‘စုံ’ ခြင်းဟူသည်မှာ သုရာမေရယ သက်သက်ကိုသာ ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ကြောင်းကို ရှေ့တွင် အလျဉ်းသင့်သောနေရာ၌ ရှင်းလင်းဖော်ပြရ ပါဦးမည်။

အမြင်ကတ်စရာလူတယောက်

ကျွန်ုပ်အား ဝင်ငွေကလေးကောင်း၍ ‘ထောင်လွှားသော အညာသားတယောက်’ ဟု အချို့ တိုက်သား များက အမြင်ကတ်လာကြသည်ဟု ကျွန်ုပ်ထင်လာသောအချိန်မှစ၍ ကျွန်ုပ်သည် ဖော်ပြခဲ့သည်

နည်းအတိုင်း ရောနှောဖို့မကြိုးစားတော့ပဲ (ကြိုးစားထိုက်သည်ဟူ၍လည်း ကျွန်ုပ်နားမလည်သေး) သာ၍အမြင်ကတ်အောင် လုပ်ချင်သောစိတ်မျိုးသာ ဖြစ်ပေါ်လာပါတော့သည်။ ထိုခေတ်၌ ကွမ်းခြံ (ရန်ကုန်) ဘူတာအနီး ပန်းဆိုးတန်းလမ်းပေါ်တွင် ‘ဆိုရှယ်ရဲ့စံတောရင့်’ ခေါ် ဟိုတယ်၌ ဘီလိယက် ခုံများရှိရာ ၎င်းတွင် ကျွန်ုပ် ဘီလိယက်ထိုးလေ့ရှိသဖြင့် ဟိုတယ်ပိုင်ရှင် ဗိုလ်ကပြားလင်မယားနှင့် အကျွမ်းတဝင်ဖြစ်လာ၏။ ၎င်းတို့၌ ဒေါက်ကတ်ကောင်းတခုရှိရာ သူတို့ ကပြားအချင်းချင်းအား တနာရီငါးကျပ်နှုန်းဖြင့် ငှားလေ့ရှိ၏။ မြန်မာများအားမူကား သူတို့ကလည်း မငှား၊ ငှားစီးသော မြန်မာများလည်း ရှားလှသည်။ ကျွန်ုပ်မူကား သူတို့လင်မယားနှင့် အကျွမ်းတဝင်ရှိ၍ ၎င်းနှုန်းအတိုင်း ငှား၏။

ကျွန်ုပ် ဒေါက်ကတ်မောင်းတတ်ခြင်းကိုလည်း သူတို့သိ၏။ သို့ဖြစ်၍ ဒေါက်ကတ်ကို ညနေ ၅နာရီ တွင် သူရိယတိုက်သို့ပို့ရန် ကျွန်ုပ်မှာထားပြီး သူရိယတိုက်၌ တဦးတည်းသော မိတ်ဆွေ ‘သံတွဲမောင်’ အားလည်း ပြောထား၏။ ညနေ၅နာရီထိုး၍ တိုက်သားများသည် အလုပ်မှဆင်းလာကြသဖြင့် တိုက် ရှေ့၌ လှုပ်လှုပ်ရွရွ ရှိနေကြသည်။ ကျွန်ုပ် (ထိုနေ့အဖို့ အထူးတလည်ဆင်လာခဲ့သည့် အဝတ်သစ်များ ဖြင့်) သံတွဲမောင်နှင့်အတူ တိုက်ပေါ်မှဆင်းလာပြီး ဒေါက်ကတ်ပေါ်သို့ တက်ကာ ဆူးလေဘုရားလမ်း တလျှောက် မောင်းလာခဲ့လေ၏။ မြင်းကြီးမှာ ချောချောလှလှနှင့် အဆက်အကွင်းကျ၍ ထွားကြိုင်း သော အလုံးအရပ်ရှိပေရာ ယခုကဲ့သို့ မိုတာကားအသွားအလာ မမြားလှသေးသည့် ဆူးလေဘုရား (ကတ္တရာစေး) လမ်းကြီးပေါ်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ ဒေါက်ကတ်မြင်းကြီး၏ ခွာသံကြီးများသည် တဖြောင်းဖြောင်း တဖြောင်းဖြောင်းဖြင့် တဘက်စီတလုံးစီ ပီပီသသမြည်ချသွားလေ၏။ ရှေ့၌ တွေ့သော လံချားများနှင့် မြင်းရထားများကိုလည်း တဒေါင်ဒေါင်တဒင်ဒင်မြည်အောင် ဘဲလ်ကို ဆောင့်နင်းခြင်းအားဖြင့် ဖယ်ရှားစေ၏။ ဤအခြင်းအရာကို မြင်ကြသော သူရိယ တိုက်သားများ အနက် ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက်အား (အထူးသဖြင့် ဒေါက်ကတ်မောင်းသော ရွှေဥဒေါင်းအား) အမြင် မကပ်သော သူရိယတိုက်သား ခပ်ရှားရှားရှိလိမ့်မည်ထင်သည်။ ကျွန်ုပ်၏ ဉာဉ်ဆိုးတခုမှာလည်း ကျွန်ုပ်အား အကြောင်းမဲ့ အမြင်ကတ်သူ၊ မနာလိုသူများကို တိုး၍ အမြင်ကတ်အောင်၊ မနာလိုအောင် လုပ်ရခြင်းသည် အရသာတခုဖြစ်၏။ ဤဝါသနာမှာ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ဖျောက်ဖျက်ဖို့ အခဲယဉ်းဆုံး တခု ဖြစ်နေပါတော့သည်။ ဤနည်းဖြင့် ကျွန်ုပ်နှင့် သံတွဲမောင်တို့သည် တပတ်လျှင် နှစ်ကြိမ် မျှလောက် ကန်တော်ကြီးသို့ လေညှင်းခံထွက်ကြလေရာ သူကလည်း ဤဇိမ်မျိုးကို လျှာလည် လာသည်ဖြစ်၍ တလှည့်တပတ်တွင် အကုန်အကျခံပါလေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် မိုတာကားကိုတော့ မမောင်းဘူးပါ။ သို့ရာတွင် ဒေါက်ကတ်ကောင်းကောင်းတွင် မြင်းရွရွလှလှတပ်၍ မောင်းရခြင်းသည် ‘မောင်း’ ခြင်းတကာတိုတွင် ဇိမ်အရှိဆုံးဟူ၍ ဆိုချင်ပါသည်။

ချလင့်ချံ လုပ်မိဘူးခြင်း

တနေ့သ၌ သံတွဲမောင်နှင့် သူရိယတိုက် စာရေးတယောက်သည် (မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်ဟူ၍ မမှတ်မိတော့) တိုက်ထဲတွင် စကားများကြရာမှ ရန်ဖြစ်ကြလေရာ စာရေးသည် သံတွဲမောင်အား အဝေးကြီးမှ ပြေးလာပြီး ခြေထောက်နှင့် ကန်ကျောက်လိုက်သဖြင့် သံတွဲမောင် ယိုင်သွား၏။ လူနှစ်ယောက်မှာ လုံးတူရပ်တူ ခပ်ထွားထွားချည်းဖြစ်၍ လက်ဝှေ့ပွဲ ကြည့်ရတော့မည်ဟု မျှော်လင့်ကြ ၏။ သို့ရာတွင် သံတွဲမောင်သည် စာရေးကို တုံ့ပြန်ကန်ကျောက်သည်ဖြစ်စေ၊ ယုတ်စွာအဆုံး လက်သီးနှင့် ထိုးသည်ဖြစ်စေ ပြုလုပ်ရမည့်အစား စားပွဲတခုသို့ပြေးပြီး မင်းအိုးတလုံးကို ကောက်ယူ ကာ စာရေးအား ပေါက်၏။ မထိမှန်ချေ။ ဤတွင် သံတွဲမောင်သည် တောင်ပြေးမြောက်ပြေးနှင့် လက်နက်တခုခုကို ရှာလေရာ သတင်းစာတိုက်ဖြစ်၍ (သူကရှာဟန်ရှိသည့်) တုတ်၊ ဓား၊ သေနတ် စသော လက်နက်ကောင်းမျိုးကို မတွေ့ရချေ။ ထိုအခါ စာရေးသည် နောက်တခါ ကန်ကျောက်ဦးမည် ဟု ပြေးသွားရန် ဟန်ပြင်လျက်ရှိစဉ် ကျွန်ုပ်က “ဟေ့လူ တော်တော့ကွ၊ မင်းကချည်း လုပ်နေရတာပဲ” ဟု ပြောလိုက်သည်နှင့် တန့်သွားပြီး ရန်ပွဲပြီးသွား၏။ သံတွဲမောင်မူကား သူ့စားပွဲတွင်ပြန်ထိုင်ကာ အံသွားကြိတ်ခြင်း၊ လက်သီးဆုတ်ခြင်း စသည်များဖြင့် ဒေါသကို ပြလျက်ရှိ၏။

ထိုအခါ ကျွန်ုပ်သည် စာရေးက အယ်ဒီတာအား တဘက်သတ်ကန်ကျောက်ခြင်းကို မခံချင်သည် တကြောင်း၊ သံတွဲမောင်ကို သနားသည် တကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်က အလုပ်သွင်းပေးသော အယ်ဒီတာ ဖြစ်သည်တကြောင်း၊ လုံးတူရပ်တူဖြစ်လျက် လက်သီးချင်းလည်း မထိုး၊ ခြေထောက်ချင်းလည်း ပြိုင်၍ မကန်ဝံ့ပဲ မရှိသောလက်နက်ကို ရှာနေရချေမည်လောဟု စိတ်ပေါက်လာသည် တကြောင်းကြောင့် “ဟေ့လူ၊ မင်းနဲ့ငါနဲ့ တိုက်ခေါင်မိုးပေါ်တက်ပြီး တချီတပွဲ သတ်ချေကြစို့လား” ဟု ချဲလင့်ချဲ လုပ်လိုက်၏။ ကျွန်ုပ်တို့သုံးယောက်လုံးမှာ လုံးတူရပ်တူ လန်ဘားချည်းဖြစ်၍ တကယ်သတ်ကြလျှင် မည်သူရှုံးမည်၊ နိုင်မည်ကို ခန့်မှန်းရန် ခဲယဉ်းပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ကား ဘုန်းကြီးကျောင်း သားဘဝတွင် ရွယ်တူလျှင်လူမရွေးဆိုကာ ထိုးသတ်ခဲ့ဘူးသည့် အလေ့အကျင့်မျှလောက်သာ အားကိုး ရှိပါသည်။ စာရေးသည် ကျွန်ုပ်အား လှမ်းကြည့်၍ “ခင်ဗျားနဲ့တော့ မသတ်ချင်ဘူး အပြေးပြိုင် ချင်တယ်” ဟု ပြန်ပြောလေသည်။ ဤအကြောင်းအရာကို ရေးသားဖော်ပြရခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်၏သတ္တိကို သိစေလိုသောကြောင့် မဟုတ်ရပါ။ သူရိယတိုက်မှ ကျွန်ုပ် အလုပ်ပြုတ်ရာတွင် ဤစာရေး၏လက်ချက် ပါရှိခြင်းကို ဖော်ပြရဦးမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သံတွဲမောင်ကား သူ၏အသေရေကို ကျွန်ုပ် က ဆယ်လိုသောရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် စာရေးချဲလင့်ချဲလုပ်သည်ဟု နားလည်မတူ၊ နောင်တွင် ဟိုတယ် တခု၌ ကျွန်ုပ်ကို ပုလင်းနှင့်ရိုက်မည် ကြံစည်ဘူးလေရာ ကျွန်ုပ်၏ညီက သူ့အကြံကိုသိ၍ လုံ့လထဲ၌ ဝှက်ထားသောပုလင်းကို ထုတ်ယူလိုက်နိုင်သည်နှင့် အကြံပျက်သွားပါတော့သည်။ (ယခုအချိန်၌ စာရေးရော သံတွဲမောင်ပါ ကွယ်လွန်ကုန်ရာကြလေပြီ။)

မိဘနှစ်ပါးကို ပင့်ခေါ်ခဲခြင်း

၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဩဂုတ်လတွင် ကျွန်ုပ်သည် (လုပ်သက်သုံးနှစ်တွင် ခွင့်တလပေးသော သူရိယတိုက် စည်းကမ်းအတိုင်း) အခွင့်တလယူ၍ သားမယားများနှင့်အတူ ဝက်လက်၌ရှိသော မိဘများထံသို့ အလည်သွားကြရန် ပြင်ဆင်၏။ ကျွန်ုပ်နှင့်အတူနေသောညီလည်း ပါသည်။ (လွန်ခဲ့သော တနှစ် လောက်က ကျွန်ုပ်သည် သူရိယတိုက်တွင် စာရေးအလုပ်တခုလစ်လပ်၍ တိုက်အုပ် ဦးလှဖေထံ ညီအတွက် လျှောက်ထားဘူး၏။ ကျွန်ုပ်၏ညီမှာ ဆရာဖြစ်စာမေးပွဲလည်း အောင်၍ အင်္ဂလိပ်ရော မြန်မာစာအရေးအသားတွင် သာမန်စာရေးများထက်သာကြောင်း ပြောထား၏။ နောက်ဆုံး၌ ဦးလှဖေ က တိုက်တိုက်တည်းတွင် လုပ်သားညီအစ်ကို ခန့်ထားသော ‘မူ’ ကို သဘောမကျကြောင်း၊ တခါက ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက် ခန့်ထားဘူးသည့်အတွက် လုပ်သားအချင်းချင်း ပြဿနာ ပေါ်ပေါက်ရ ဘူးကြောင်း၊ သူ၏ညီ အရင်းတယောက်ကိုပင် သူရိယတိုက်သို့မသွင်းပဲ အခြားနေရာတခုတွင် လုပ်ကိုင်စေကြောင်းပြော၍ ငြင်းပယ်လိုက်ဘူးပါသည်။ (ကျွန်ုပ်သည် သံတွဲမောင်နှင့် ရန်ဖြစ်ဘူးသည့် စာရေး၏ (ရန်မဖြစ်မီက) မိတ်ဆက်ပေးခြင်းကြောင့် ဝတ်ဆင်တိုက်မှ အဝတ်အထည်နှင့် လူသုံးပစ္စည်း များကို ‘လခထုတ်ပေး’ အကြွေးယူ၍ လစဉ်ပေးဆပ်လာခဲ့သည်မှာ တနှစ်ကျော်ခန့် ရှိပါလေပြီ။ အခွင့်သွားမည့်လ၌မူ အကုန်အကျများလိမ့်မည်ကို သိသည်နှင့် ကြွေးယူထားသည့်ငွေ ၄ဝိကျော်ကို မဆပ်ခဲ့ပဲ ထားခဲ့မိပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏အကြံမှာ ဤလမဆပ်နိုင်လျှင် နောက်တွင် ပေးဆပ်ရန်ဖြစ်ရာ ယခင်ကလည်း တစ်ကြိမ်နှစ်ကြိမ်မျှ ဤအတိုင်းလုပ်ခဲ့ဘူး၏။ ဝက်လက်သို့ ရောက်ကြ၍ မိခင် ဈေးရောင်းရခြင်းကို ကျွန်ုပ်တွေ့သောအခါ မိမိတတ်နိုင်သောတာဝန်ကို ထမ်းမည်ဆိုကာ ဈေးဆိုင်ကို ဖြုတ်စေ၍ ကျွန်ုပ်တို့နှင့်အတူ ရန်ကုန်သို့လိုက်နေရန် မိဘနှစ်ပါးကို ခေါ်လာခဲ့ပါသည်။ သားသမီးက ကျွေးမွေးခြင်းကို မစားချင်တတ်သော ကျွန်ုပ်မိခင်က အတန်တန်ငြင်းသော်လည်း ကျွန်ုပ်က ကျွန်ုပ် ကဲ့သို့သော သားတယောက်လုံးရှိလျက်နှင့် မိခင်က ဆိုင်ကလေးရောင်းနေခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်အဖို့ ရှက်စရာကောင်းသည်ဆိုကာ အကြောင်းပြသည်နှင့် စိတ်မပါတပါနှင့် လိုက်လာကြရှာလေသည်။ ဝင်ငွေ ၂ဝဝ၊ ၃ဝဝ ဆိုသည်မှာ ထိုခေတ်၌ စားနေဝတ်အတွက် လုံလောက်သည်ဖြစ်ရာ မလုံလောက် သေးလျှင်လည်း ကျွန်ုပ် အလုပ်ဝို၍လုပ်မည်၊ အပိုသုံးဖြုန်းခြင်းများကို လျော့ပစ်မည်ဟု အားခဲ ထားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့မိသားစုသည် ပျော်ပျော်ပါးပါး ခရီးသွားကြမည်ဆိုကာ မီးရထားဖြင့်မပြန်ပဲ သင်္ဘောဖြင့် စုန်ဆင်းလာကြရာ ကျွန်ုပ်အလုပ်ပြန်ဝင်ဖို့ ရက်မစေမိတရက်တွင် ရန်ကုန်သို့ ဆိုက်ရောက်ရန် ဖြစ်လေသည်။ သို့ရာတွင် လမ်းခရီး၌ သောင်တင်လျက်ရှိသော အစိုးရသင်္ဘော တစ်စင်းကို ကျွန်ုပ်တို့သင်္ဘောက သဲသဲမဲမဲ ဆွဲချဖို့ကြိုးစားသည်နှင့် အချိန်တရက်ဖင့်သွား၏။ သောင်တင်သောသင်္ဘောကိုလည်း လက်လျှော့၍ထားခဲ့သည်။

မလိုသူများ၏လက်ချက်

ရန်ကုန်သို့ ပြန်ရောက်သည်မှာ တရက်နောက်ကျသော်လည်း အစိုးရအလုပ်မဟုတ်သဖြင့် ကိစ္စ မရှိနိုင်ဆိုကာ စိတ်ပူပန်ခြင်းမရှိချေ။ ညတွင် သင်္ဘောဆိုက်၍ နောက်တနေ့၌ အလုပ်တိုက်သို့

သွားသောအခါ အလုပ်သမားများသည် ကျွန်ုပ်အား မျက်နှာထားတမျိုးနှင့် ကြည့်ကြခြင်းကို ကျွန်ုပ် ရိပ်မိ၏။ သို့ရာတွင် အကြောင်းခြင်းရာကိုမူကား ကျွန်ုပ် ဘာမှမသိရသေးပေ။ ကျွန်ုပ်သည် မိမိ၏ စားပွဲတွင် ထိုင်ကာ စာရွက်များကို ရှင်းလင်းလျက်ရှိစဉ် တိုက်အုပ်ဦးလှဖေရောက်လာ၍ ကျွန်ုပ်ထံသို့ စာတစောင်ပို့လိုက်၏။ ၎င်းမှာ ထုချေလွှာတောင်းသည့်စာပင် ဖြစ်လေသည်။ ထုချေရမည့် အချက်များ မှာ (၁)ခွင့်တလယူရာ တရက်နောက်ကျ၍ ပြန်ရောက်ခြင်း၊ (၂)ဝက်ဆင်တိုက်မှ ကုန်ပစ္စည်းများကို သူရိယတိုက် လက်ထောက်မန်နေဂျာဟုဆိုကာ အကြွေးယူခြင်းတို့ ဖြစ်လေသည်။ ဤနှစ်ချက်အနက် တရက်နောက်ကျခြင်းမှာ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း သင်္ဘောဆိုက်ရောက်ခြင်း နောက်ကျသောကြောင့် ဖြစ်၍ အရေးမကြီးလှချေ။ ဒုတိယအချက်မှာ ဟုတ်ခဲလျှင် အရေးကြီးပေရာ ဟုတ်မဟုတ် ရှင်းပြရန် လိုပေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းစွပ်စွဲချက် ဖြစ်ပေါ်ရခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ စုံစမ်းကြည့်သောအခါ ကျွန်ုပ် ခွင့်သွားခိုက်တွင် ဝက်ဆင်ကုမ္ပဏီသည် သူရိယတိုက်ကြီးကို ကြွေးဝါးရမ်းကပ်ထားကြောင်း၊ နံနက် အချိန်တွင် ဦးလှဖေ ရောက်လာသောအခါ တံခါးတွင်ကပ်ထားသည့် ဝါးရမ်းစာရွက်ကို မြင်၍ ကျွန်ုပ် အပေါ်၌ အကြွေးငွေလေးဆယ် ရရန်ရှိသောကြောင့် ဝါးရမ်းကပ်သည် ကြားရသည်တွင် ကျွန်ုပ်အား စိတ်ဆိုးကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်ကလည်း လက်ထောက်မန်နေဂျာအဖြစ်နှင့် အကြွေးယူသည်ဟု ဆိုသော ကြောင့် ဦးလှဖေ သာ၍စိတ်ဆိုးကြောင်း သိရှိရလေ၏။

ဆက်စပင်းချခံရခြင်း

ဤစွပ်စွဲချက်ကို ထုချေရာ၌ အကြွေးယူခြင်း မယူခြင်းသည် အရေးမဟုတ်။ လက်ထောက်မန်နေဂျာ ဟူသော ရာထူးကို အသုံးပြု၍ ယူခြင်းဟုတ်မဟုတ်သည်သာ အရေးကြီး၏။ ထိုစဉ်အခါက ဝက်ဆင် တိုက်သည် အလုပ်အကိုင်ရှိသော စာရေးစာချီများအားပင် ‘လခထုတ်ပေး’ အကြွေးပေးလျက်ရှိရာ သူရိယတိုက် အယ်ဒီတာတယောက်ဖြစ်သော ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ လက်ထောက်မန်နေဂျာတယောက်ဟူ၍ လိမ်လည်လှည့်ဖျားနေဖို့ မလိုခြင်းမှာ အလွန်ရှင်းသောအချက်ဖြစ်၏။ တင်ရှိသောအကြွေးမှာလည်း ၄ဝိမျှသာဖြစ်၍ မည်သည့် အလုပ်သမားအားမဆို ယုံကြည်နိုင်လောက်သော အကြွေး ဖြစ်၏။ သို့ပါလျက် သံတွဲမောင်နှင့်ရန်ဖြစ်သော စာရေးသည် သူ့ကို ချဲလင့်ချံလုပ်သည့်အတွက် ကျွန်ုပ် အပေါ်၌ အာဃာတထားသည့်လက္ခဏာနှင့် ကျွန်ုပ်မရှိခိုက် ဝက်ဆင်ကုမ္ပဏီအား ဘာတွေပြောသည် မဆိုနိုင်။ သူရိယတိုက်သို့ ဝါးရမ်းလာကပ်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်သည် လက်ထောက်မန်နေဂျာတယောက်အနေဖြင့် အကြွေးယူခြင်း မဖြစ်နိုင်သည်ကို ရှင်းလင်းစွာ ထုချေ၍ ဦးလှဖေထံသို့ တင်ပို့လိုက်ရာ ဦးလှဖေက ဤကိစ္စကို စုံစမ်းရန်အတွက် ကျွန်ုပ်အား ဆတ်စပင်း Suspension လုပ်လိုက်သည်ဟူသော စာပြန်လာသည်နှင့် ကျွန်ုပ် အိမ်သို့ပြန်လာခဲ့သည်။ ကျွန်ုပ်သည် ထိုအချိန်၌မူ ဘယ်သူတွေက ချောက်ချထားသည်ဟု မရိပ်မိသေးပဲ ကျွန်ုပ်၏ အလွန် ရှင်းသော ထုချေချက်ကို ရုတ်တရက် လက်မခံခြင်းမှာ အကုသိုလ်ကံ ဖိစီးနှိပ်စက်ခြင်းသက်သက် ဖြစ်သည်ဟု သဘောပိုက်လျက်ရှိသည်။

အလုပ်ဖြုတ်ခံရခြင်း

အိမ်သို့ပြန်ရောက်၍ မိဘများအား အဖြစ်အပျက်ကို ပြောပြသောအခါ ဖခင်သည် ဆရာလွန်းကို သိသည်နှင့် ထိုညတွင် ၎င်း၏အိမ်သို့သွား၏။ ကျွန်ုပ်အဖို့မှာမူ အကယ်၍ အလုပ်ဖြုတ်စေဦးတော့ ရွှေဇဒေါင်းအမည်နှင့် ဝတ္ထုရေးစားလျှင် ယုတ်စွာအဆုံး ရွှေဇဒေါင်းတော့ စားနိုင်လောက်သည်ဟု ယုံကြည်သောကြောင့် စိတ်ပူပန်လောက်အောင် မရှိလှ။ သို့သော် မိဘများကို ဇွတ်ခေါ်လာခဲ့သည့် အခေါက်တွင်မှ စိတ်မချမ်းသာဖွယ် ဖြစ်ရသည်ဆိုကာ သူတို့အတွက် ဝမ်းနည်းမိပါသည်။ ထိုည၌ ဖခင်ပြန်လာသောအခါ ဆရာလွန်းလည်း ပါလာ၏။ ကျွန်ုပ်ကြားသိရသည်မှာ ဖခင်နှင့် ဆရာလွန်း သည် ဦးလှဖေ၏အိမ်သို့ ရောက်ခဲ့ကြောင်း၊ အကျိုးအကြောင်းကို ပြောပြသောအခါ ဦးလှဖေက ‘ဆရာလူက ဘာမှဝန်မခံဘူး ဆရာရဲ့၊ မခက်ဘူးလား’ ဟု ပြောကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်က ဝန်ခံစေလိုကြောင်းနှင့် ဖခင်ကရော ဆရာလွန်းကပါ ကျွန်ုပ်အား တိုက်တွန်းကြလေ၏။ ကျွန်ုပ်က အပြစ်မရှိပဲလျက်နှင့် ဘာကိုမှဝန်ခံစရာမရှိကြောင်း ပြောသောအခါ ဖခင်က “ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် အဖေတို့ စိတ်ချမ်းသာအောင် ဝန်ခံလိုက်ပါ ငါ့သားရယ်” ဟု ဖိ၍ပြောပြန်ရာ ဆရာလွန်းကလည်း ကူညီ၍ ပြောပြန်၏။ သူတို့၏ ထင်မြင်ချက်ကား ဟုတ်ဟုတ်မဟုတ်ဟုတ် ဦးလှဖေက ဝန်ခံစေလိုသည့် အတိုင်း ဝန်ခံလိုက်၍ အလုပ်မပြုလျှင် အားလုံးအေးသွားမည်ဟု ဆိုကြလေသည်။ ကျွန်ုပ်ကား မကြံတတ်အောင် ဖြစ်နေလေပြီ။ အစအဆုံး သင်္ကာရင်းခွင့်ရလျှင် ကျွန်ုပ်၌ အပြစ်မရှိကြောင်း ဖော်ပြနိုင်လောက်ပါလျက် ဖခင်နှင့် ဆရာလွန်းတို့က တဖက်သတ်ဖိပြီး ဝန်ခံခိုင်းနေကြရာတွင် ငြင်းဆန်ရန်မတတ်နိုင်တော့ပဲ ၎င်းတို့၏ဆန္ဒအတိုင်း လိုက်နာပါတော့မည်ဟု ပြောပြီးလျှင် စာရွက်တရွက်တွင် “ကျွန်တော် ဝန်ခံပါသည်” ဟု ရေး၍ ဆရာလွန်း၏လက်သို့ ပေးလိုက်သဖြင့် ဆရာလွန်းလည်း ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင် ပြန်သွားလေ၏။ ထို့နောက် ရက်သတ္တတပတ်ခန့်လောက်တွင် ကျွန်ုပ်၏ ‘အမှု’ ကို ဒါရိုက်တာဘုတ်အဖွဲ့သို့တင်၍ ဆွေးနွေးပြီးလျှင် ကျွန်ုပ်အား အလုပ်မှ ထုတ်ပယ်လိုက်သည်ဟု သောအမိန့် ချမှတ်လိုက်ကြလေသည်။

ယူကျုံးမရဖြစ်ရပုံ

ကျွန်ုပ်၏ဖြစ်ချက်မှာ လက်ထောက်မန်နေဂျာ ဟန်ဆောင်သည် ဆိုခြင်းပင်ဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်သည် ဝက်ဆင်ကုမ္ပဏီသို့လည်းကောင်း၊ အခြား တစ်ခုတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သို့လည်းကောင်း၊ မိမိကိုယ်ကို လက်ထောက်မန်နေဂျာ ဖြစ်ပါသည်ဟူ၍ နှုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စာဖြင့်လည်းကောင်း ဘယ်နံရော အခါကမှ ပြောဆိုရေးသားခြင်း မရှိခဲ့ဘူးပါလျက် (အမှန်မှာလည်း လက်ထောက်မန်နေဂျာ ဖြစ်ရခြင်း ထက် အယ်ဒီတာဖြစ်ရခြင်းကို ကျွန်ုပ် ပို၍ဂုဏ်ယူပါသည်။) ဖခင်နှင့် ဆရာလွန်းတို့၏ တိုက်တွန်းမှု

ကြောင့် ဖြောင့်ချက်သဘောမျိုး ရေးပေးလိုက်မိခြင်းအတွက် ယူကျုံးမရဖြစ်မိပါသည်။ ကျွန်ုပ်အမှုကို ဒါရိုက်တာဘုတ်အဖွဲ့သို့တင်၍ ကျွန်ုပ်ကို စစ်ဆေးပါက လက်ထောက်မန်နေဂျာ ဟန်မဆောင်ဘူး ခြင်းကို ရှင်းလင်းအောင် ပြနိုင်လောက်ပါသည်။ တိုက်အုပ်ဦးလှဖေသည် ကျွန်ုပ်ကို အလွယ်တကူ ဖြုတ်လိုသည့်အတွက်ကြောင့် (ဟုတ်မဟုတ်တော့ မပြောတတ်) ဝန်ခံခိုင်းခြင်းဖြစ်သည်ဟု တွေးထင် လိုက်မိရာတွင် တိုက်အုပ်ဦးလှဖေနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်ဆောက်လုပ်ထားသည့် ‘လေထဲမှ ရဲတိုက်ကြီး’ သည် တခါတည်း ပြုကျပျက်စီးသွားပါတော့သည်။

အထက်မြက်ဆုံး ‘ဆူး’ကြီး ပေါက်လာခြင်း

ရှင်းပါဦးအံ့။ ကျွန်ုပ်သည် သူရိယတိုက်သို့ ရောက်သည့်နေ့မှစ၍ ကျွန်ုပ်ထက် ရာထူးကြီးသည့် ဦးလှဖေ၊ ဦးဘဖေနှင့် ဦးဘကလေးတို့ သုံးယောက်ကို တစောင်းမှ အမြဲစောင့်၍ အကဲခတ်ခဲ့၏။ ဦးဘကလေးသည် ကျွန်ုပ်ထက် လမျှလောက်သာကြီး၍ ဘီလိယက်ကစားဘက်လည်းဖြစ်ခြင်း၊ အလုပ် အားဖြင့် ဆက်သွယ်မှုလည်း မရှိခြင်းကြောင့် အရေးတကြီးမထားပဲ တိုက်အုပ်နှစ်ယောက်ကို ပို၍ ဂရုစိုက်ခဲ့၏။ ဦးဘဖေကား ကျွန်ုပ်၏ဝတ္ထုများကို ‘ဈေးနှိမ်’ သည် ထင်ကတည်းက ‘လင်သေကြွေးပူ’ ရှာသော စီးပွားရေးသမားကြီးတယောက်ဖြစ်သည်။ ပညာသည်တယောက်ကို ချီးမြှောက်လိုသူမဟုတ် ဟု ဆုံးဖြတ်ကာ လေးစားမှု နည်းပါးခဲ့ပါသည်။ (ဦးလှဖေထွက်သွားသည့်နောက် ကျွန်ုပ်၏ ဝတ္ထုများ စာမူများနှင့်ပတ်သက်၍ ဦးဘဖေနှင့် တပတ်ကျော့ ပြန်ဆက်ရသည်တွင် စာမူကို ဖြန့်ကြည့်ပြီး စာတကြောင်းတွင် စာလုံးပေါင်း မည်မျှပါဝင်သည်ဟု တလုံးစီရေတွက်ကြည့်ခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ် မြင်ရဘူးပါသည်။ သို့သော် ဦးဘဖေသည် ထိုအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်နှင့် အတော်အတန် အကျွမ်းဝင်လျက် ရှိပြီဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်အား ကျီစယ်သောသဘောနှင့် ပြုလုပ်ခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်ကမူ ‘ခဲမှန်ဘူးသော စာသူငယ်’ ဆိုဘိသို့ ဈေးနှုန်းနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် ဦးဘဖေကို လန့်၍သာ နေပါ တော့သည်။) ဦးလှဖေမူကား ကျွန်ုပ်၏ဝတ္ထုစာမူကို ၂၀၀၀မှ ၆၀၀၀ တိုးပေးသူဖြစ်၍ တိုက်အုပ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း ပညာသည်ကို ညှာတာတတ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် နားလည်ပါသည်။ ထို့ပြင် ရိုးဖြောင့် တည့်မတ်ခြင်း၊ တရားမျှတခြင်း၊ (အနည်းငယ်ဟန်ကြီးသည် ထင်ရသော်လည်း) တိုက်အုပ်ပီသသော ကာယိန္ဒြေရှိခြင်း၊ အင်္ဂလိပ်မြန်မာ နှစ်ဘာသာလုံးကို ကျကျနန ရေးတတ်ခြင်း၊ (ဦးမေအောင် လက်အောက်၌ အင်္ဂလိပ်ထုတ်သော Burman ဘားမင်းသတင်းစာတွင် အယ်ဒီတာလုပ်ခဲ့ဘူးသည်။) သိက္ခာသမာဓိရှိ၍ လူကြီးပီသခြင်း၊ စိတ်သဘောထား ကြီးရင့်ပုံရခြင်း၊ အလုပ်သမားတယောက်ကို ဖိ၍မခိုင်းခြင်း၊ စာအုပ်တော်တော်များများဖတ်ဘူးသည့် စာသမားတယောက်ဖြစ်ခြင်း အစရှိသော ဂုဏ်အင်္ဂါအရည်အချင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံသော လူကြီးတယောက်ဟူ၍ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် ယုံကြည်ရုံ သာမက ကျွန်ုပ်၏မိဘများနှင့်တကွ တွေ့သမျှသော ကျွန်ုပ်၏ မိတ်သင်္ဂဟအပေါင်းတို့အားလည်း အားရပါးရ ပြောပြလေ့ရှိ၏။ မန္တလေးမြို့၌ စီအီးအိုအဖြစ်နှင့် အမှုထမ်းသွားဘူးသည့် ကျွန်ုပ်၏ဆရာ ဦးဘလှိုင်နှင့် သူရိယတိုက်အုပ် ဦးလှဖေသည် ကျွန်ုပ်တွေ့ဘူးသော လူများအနက်တွင် အရိုးဖြောင့်ဆုံး

နှစ်ယောက်ဟူ၍ အမှတ်သညာထားခဲ့ပါသည်။ ဦးလှဖေသည် ကျွန်ုပ်အား အပြစ်ရှိသည်ဆို၍ ရိုးရိုး နည်းဖြင့် ဖြုတ်ပစ်ပါမူကား ကျွန်ုပ် ဘာမျှပြောစရာမရှိပါ။ ယခုမှာ မလိမ့်တပတ်နည်းမျိုးဖြင့် ဝန်ခံခိုင်း ပြီးမှ ဖြုတ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် ယူဆမိသောအခါတွင် လောက၌ လူဟူသည်မှာ တယောက်မျှ ယုံကြည်စရာမရှိဟူသော ထင်မြင်ချက်တခု ရောက်လာ၍ ကျွန်ုပ်၏သဘာဝတွင် အတော် ထက်မြက် ခိုင်မာသော ‘ဆူးကြီးတချောင်း ပေါက်လာခဲ့ပြန်ပါသည်။ ဤဆူးမှာ ကြီးပြင်းလာသောအခါမှ ပေါက်လာသော ‘ဆူး’ ဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် အတော်ရင့်မာ၍ ထက်မြက်ပုံရပါသည်။

ဝတ္ထုရေးစားဖို့အကြံ

ကျွန်ုပ်အား အလုပ်ဖြုတ်လိုက်ခြင်းကို ဆရာလွန်းကိုယ်တိုင် အိမ်သို့လာ၍ ပြောသောအခါ ဆရာလွန်း က ‘မောင်ဖေသိန်းရာ မင့်ကို သူရိယတိုက်တခုတည်းမှာ လုပ်စားဖို့ မင့်အမေက မွေးထားတာ မဟုတ်ပါဘူးကွာ” ဟု ပြော၏။ ကျွန်ုပ်လည်း သဘောပေါက်ပါ၏။ ကျွန်ုပ်၏စိတ်၌ ထိခိုက်ခြင်းမှာ ဝမ်းရေးအတွက်မဟုတ်။ မိဘနှစ်ပါးတို့ကို ခေါ်လာခဲ့ရာတွင်မှ ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်အတွက် ရှက်လည်းရှက်၍ မိဘများကိုလည်း သနားသည်တကြောင်း၊ ကျွန်ုပ် အလွန်ကြည်ညိုသော တိုက်အုပ် ဦးလှဖေက မလိမ့်တပတ်ပြောပြီး ဖြုတ်ပစ်သည်ဟု ထင်သည်တကြောင်းကြောင့် ဝမ်းနည်းမိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် မည်သည့်ကိစ္စအတွက်ဖြစ်စေ ကြာရှည်စွာ စိတ်မညစ်တတ်သော ကျွန်ုပ်၏ ဝါသနာအတိုင်း လေးငါးရက်မျှ အနားနေပြီးနောက် အလုပ်ထွက်၍ရှာပါသည်။ တနေ့တွင် ကျွန်ုပ်တို့ နေထိုင်လျက်ရှိသော ကြည့်မြင်တိုင်မှ ရန်ကုန်သို့ ထွက်လာခဲ့၍ ယခင်က ဝတ္ထုရေးပေးဖို့ ပြောဘူး သော ပုံနှိပ်တိုက်များသို့ ဝင်၍ စကားစပ်၏။ ပုံနှိပ်တိုက်သားများသည် ကျွန်ုပ်၏ဝတ္ထုများ စွဲခြင်းကို သိ၍ သူတို့အတွက် ရေးပေးရန် ဟိုကပြောသည်ကပြောနှင့် တိုက်တွန်းကြဘူးရာ ကျွန်ုပ်မှာ သူရိယ မဂ္ဂဇင်းအပြင် မြန်မာ့ဗျူဟာဂျာနယ် တခုလုံးအတွက်လည်း တာဝန်ယူထားရသည် ဖြစ်သောကြောင့် လက်မခံပဲ လှန်၍ပစ်ရသည်ချည်းဖြစ်၏။ ထိုနေ့၌ ပထမပုံနှိပ်တိုက်သို့ ဝင်သွားသောအခါ ပုံနှိပ်တိုက် ပိုင်ရှင်က ကျွန်ုပ်အကြောင်းကိုကြားရ၍ ဝမ်းနည်းကြောင်း ပြော၏။ ဝမ်းနည်းသည်ဟုသာ ပြောသည်။ သူ၏မျက်နှာထားကား လှိုက်လှဲသောအမူအရာ မရှိလှချေ။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်သည် လာခဲ့သောကိစ္စ အကြောင်းကို မပြောတော့ပဲ နှုတ်ဆက်၍ ထွက်လာခဲ့၏။ ဒုတိယအိမ်သို့ ဝင်သွားသောအခါ ထိုလူမှာ ပုံနှိပ်တိုက်ပိုင်ရှင်တယောက်ကား မဟုတ်။ သို့သော် မြတ်လိမ့်မည်အထင်နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ဝတ္ထုစာမူကို ဝယ်ပြီး ရိုက်နှိပ်ရောင်းဖို့စိတ်ကူးဖြင့် ‘စာမူ’ တောင်းဘူးသူ ဖြစ်လေသည်။ သူကလည်း ဝမ်းနည်း စကားပြောလေရာ ပထမလူထက် လှိုက်လှဲပုံရသည်နှင့် ကျွန်ုပ်က ဝတ္ထုစာမူအကြောင်း စုံစမ်း၏။ ထိုလူကမူ ပစ်ပစ်ခါခါတော့ မပြော။ သို့သော် ယခင်ကပေးပါမည် ဆိုဘူးသောနှုန်း၏ ထက်ဝက်မျှသာ ပေးချင်တော့သည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဤအခြေအနေတွင် တအိမ်တက်ဆင်း မလုပ်ချင်တော့သည်နှင့် သူပြောသည့်နှုန်းအတိုင်းပင် လက်ခံ၍ စရံငွေ ၅၀ ယူလာခဲ့ပြီးလျှင် ဝတ္ထုတပုဒ် စ၍ရေးပါသည်။

ဒေါသဖြစ်စရာ

ထိုအချိန်၌ ကျွန်ုပ်တို့၏ ငွေရေးကြေးရေးအခြေအနေမှာ မဟန်လှချေ။ ရသမျှကို ဟုတ္တိပတ္တိ မစုဆောင်းပဲ ခပ်ဖောဖောသုံးလာခဲ့သည့်အထဲတွင် ခွင့်တလရသည့်အတွင်းကလည်း ခရီးလှည့်လည်ခဲ့ကြခြင်းကြောင့် လက်ကျန်ငွေ ပြောင်သလောက်ဖြစ်နေလေပြီ။ မိဘများ၏လက်ဝယ်၌ ဆိုင်ကလေး ရောင်းခဲ့သည့် ငွေကလေး ရှိခြင်းကို ကျွန်ုပ်သိသော်လည်း အကူအညီမတောင်းဟု သန့်ဌာန်ချထားပြီး ဖြစ်၏။ မိခင်က “ငါတို့မှာ နဲ့နဲ့ပါးပါး ပါပါသေးတယ်” ဟု ပြောခြင်းကိုပင် ကျွန်ုပ် လက်မခံပဲ “ကိစ္စမရှိပါ” ဟု ပြောထား၏။ ဤအတောအတွင်း ကျွန်ုပ်သည် ဝတ္ထုတပုဒ်ကို ကြိုးစားပမ်းစား ရေးလျက်ရှိ၏။ သို့ရာတွင် စိတ်မကြည်သာမှုကြောင့် ထင်သလောက်မပေါက်ပဲ ရှိနေ၏။ စရံငွေ ၅၀၀ အနက်မှ အိမ်လခ ၃၀၀ ပေးလိုက်ရသောကြောင့် ၂၀၀ မျှသာ စားဖို့ကျန်ရာ မည်မျှလောက် ရွှေတာစေကာမူ ၁၀ရက်အတွင်း ကုန်ချေတော့မည်။ သို့ရှိစဉ် ကျွန်ုပ်သည် ကိစ္စတခုနှင့် ရန်ကုန်သို့သွား၍ အိမ်သို့ပြန်ရောက်လာရာတွင် မိဘများ မျက်နှာမကောင်းကြဟု ထင်မိ၏။ အိမ်ပေါ်သို့တက်၍ အခြေအနေကို ကြည့်လိုက်ရာတွင် မိဘများအိပ်သော ကျွန်းခုတင်ကြီးမရှိတော့ပဲ အိပ်ရာများမှာ ကြမ်းပေါ်၌ခင်းထားခြင်းကို တွေ့ရ၏။ ဇနီးသည်အား မေးသောအခါ သူ၏ညီမသို့ ငွေ ၃၀၀ နှင့် ရောင်းလိုက်ကြောင်း ပြောပြလေသည်။ ကျွန်ုပ် ဒေါသထွက်လိုက်ပုံမှာ ဇနီးအား တပိုင်းစီ တဖဲ့စီ ဆုတ်ပြစ်လိုက်ချင်သည်။

မကြုံဘူးသည့် ဒေါသ

ဖြစ်ရပုံကား ဤသို့တည်း။ မိဘများအိပ်သော ဤခုတင်မှာ အပိုလည်းဖြစ်၍ အိမ်လည်းရှုပ်သည် ဆိုကာ ခွင့်မသွားမီက ရောင်းဖို့ပြောဘူးခြင်းကား မှန်သည်။ သို့ရာတွင် ယခုမူ မိဘများ အိပ်နေကြရသဖြင့် အပိုမဟုတ်တော့သည့်ပြင် ကျွန်ုပ် ရန်ကုန်သွားနေသည့် အခိုက်တွင်မှ ရောင်းပြီး၊ ဖြုတ်ပြီး၊ ရွှေ့ပြောင်းပြီး၊ ငွေချပြီး ဖြစ်ရချေသလောဟု ကျွန်ုပ် ဒေါပွခြင်းဖြစ်လေသည်။ မည်သူ့အား ရောင်းလိုက်သနည်းဟု မေးသောအခါ သူ့ညီမသို့ရောင်းလိုက်သည်ဟု ပြော၏။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်သည် အနည်းငယ် စိတ်သက်သာရာရ၍ “ဟောဒါဖြင့် တော်ပါသေးတယ်၊ ငွေပြန်ပေးရုံ ရှိတာပေါ့” ဟု ပြောရာတွင် ဇနီးက အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ပြီးဖြစ်၍ ကိစ္စပြီးပြတ်နေသဖြင့် ငွေပြန်ပေးရန် မဖြစ်နိုင်ကြောင်း ပြော၏။ ကျွန်ုပ်က “အခြားလူမဟုတ်၊ ကိုယ့်ညီမဖြစ်၍ ရအောင်ယူပေးရမည်” ဟု ပြောရာ ဇနီးက မဖြစ်နိုင်ကြောင်းနှင့် ‘ဘူး’ ခံလျက်ရှိ၏။ မိဘများ အိပ်နေကြသောခုတင်ကို ကျွန်ုပ်မရှိခိုက်တွင် ရောင်းလိုက်ခြင်းအတွက် ဒေါသဖြစ်ခြင်းသည် ဘာမျှမဟုတ်သေး၊ သူ့ညီမထံမှ ပြန်ယူ၍မဖြစ်နိုင်ဟု ပြောလိုက်သောအခါ၌ ထွက်လာသော ဒေါသမှာမူကား လူတကောင်လုံးကို အစိမ်းလိုက် ကိုက်စား

ချင်လှသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဇနီးအား တစ်စုံတစ်ရာလုပ်မည့်အကြံ ပေါ်လာ၏။ သို့သော် ဤထက် အရာရောက်သော နည်းရှိသည်ဟု ချက်ချင်းသတိရ၍ ဒေါသကို ချုပ်တည်းလိုက်သည်။

ကျွန်ုပ်၏အကြံ

ထိုည၌ မိဘများနှင့် ညီတို့က ဝက်လက်သို့ ပြန်ကြတော့မည်ဟု ပြောရာ ကျွန်ုပ်မှာလည်း အကြံအစည်ရှိသည်နှင့် သူတို့၏အကြံကို သဘောတူလက်ခံလိုက်၏။ နောက်တနေ့တွင် ၎င်းတို့ သုံးယောက်သည် ဝက်လက်သို့ပြန်ကြရန် ဘူတာရုံသို့သွားကြလေရာ ကျွန်ုပ်လည်း လိုက်၍ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ မိသားစုသားတစ်စုသည် ခုတင်အဖြစ်နှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ ဇနီးနှင့်ပတ်သက်၍ လည်းကောင်း တစ်ခွန်းမျှမပြောပဲ အခြားအကြောင်းအရာများကိုသာ ပြောကြ၏။ ဘူတာရုံတွင် မီးရထားလက်မှတ်ယူရန် ကိစ္စအတွက် ညီကိုမခိုင်းပဲ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် သွား၍ယူ၏။ မီးရထားပေါ်၌ အတူထိုင်နေကြရာမှ မီးရထားထွက်ဖို့ ဝီစီမူတ်ရာတွင် မိခင်က “ငါ့သား၊ ရထားထွက်တော့မယ်၊ ဆင်းလေကွယ်” ဟု သတိပေး၏။ ကျွန်ုပ်ကား ငြိမ်သက်စွာထိုင်နေ၏။ သို့နှင့် မီးရထား ထွက်သော အခါ ကျွန်ုပ်သည် အပိုတစ်စောင်ဝယ်လာခဲ့သော လက်မှတ်ကို မိဘများအား ထုတ်ပြပါတော့သည်။ ကျွန်ုပ်သည် မိဘများ၏ သဘောကိုသိ၍ ဤအကြောင်းကို မတိုင်ပင်ပဲ တိတ်တဆိတ် ကြိတ်ပြီး စိမ်ခြင်း ဖြစ်၏။ တိုင်ပင်ပါမူကား ယုတ်စွာဆန်းစစ် မိခင်ကဖျက်သည်နှင့် အကြောက်အကန် ငြင်းဆန်ရ ဦးမည် ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်၏ညီမတပါး မိဘနှစ်ပါးတို့ကမူ ကျွန်ုပ်၏လုပ်ပုံအတွက် အံ့ဩ ဝမ်းနည်းခြင်း ဖြစ်ကြပုံရသည်။

အခြေအနေဖန်တီးခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် ဤအဖြစ်အပျက်ကို နောင်တွင် အကြိမ်ကြိမ်တွေ့ရသော ယောက်ဖအားလည်း မပြော၊ မည်သူ့အားမျှလည်း ပြောပြဖို့မလိုဟု ယူဆမိသည်နှင့် ရေငုံ၍နေခဲ့ရာ တနေ့သ၌ ဇနီးကိုသိသော လူထုမအမာက မေးသဖြင့် တကြိမ်တည်း ပြောပြဘူး၏။ မအမာက “မယားကိုတော့ ထားပါတော့၊ ကလေးတွေကိုတော့ သနားဖို့ကောင်းတယ်” ဟု မှတ်ချက်ချလေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ကလေးတွေနှင့် ပတ်သက်၍ မအမာအား မည်သို့မျှ မရှင်းပြခဲ့သော်လည်း ကျွန်ုပ်၏ သားသမီးများအပေါ်၌ ကျွန်ုပ် စိတ်ထားပုံကို ဤနေရာတွင် ရှင်းပြရပေဦးမည်။ ဒုတိယအိမ်ထောင်နှင့် ဝက်လက်၌ (ရန်ကြီးအောင် ဝတ္ထု စ၍ရေးသောနေ့က) မွေးသည့်သမီးကလေး ဆုံး၍ နောက်ထပ် ရန်ကုန်၌ သားတယောက် သမီး နှစ်ယောက် ဖွားမြင်သည့်အနက် ကျွန်ုပ်၏မိဘများနှင့် လိုက်လာပြီး ဒုတိယအိမ်ထောင်နှင့် ကွဲခဲ့သော အခါတွင် သားတယောက် သမီးတယောက် ကျန်ရစ်ခဲ့၏။ ပထမအိမ်ထောင်နှင့်လည်း သမီး

တယောက် ရခဲ၏။ ‘ဥမပွဲသိုက်မပျက်’ နေကြစဉ်အတွင်း၌ (သားကို သမီးထက်လည်းကောင်း၊ ညီကို နှမထက်လည်းကောင်း ချစ်တတ်သောဝါသနာ ရှိသော်လည်း) သားသမီးနှင့် ညီနှမတို့ကို ချစ်ခင် တတ်သောအရာတွင် ကျွန်ုပ်ထက်သာသူ ရှားလိမ့်မည် ထင်ပါသည်။ ညီကို ကျွန်ုပ်၏ချစ်ခင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မိဘများ၏ ချီးမွမ်းခြင်းခံရပုံကို ဖော်ပြခဲ့ဘူးရာ သားကလေးကို ချစ်ခင်ရာ၌လည်း ယောက္ခမ ယောက်ဖများနှင့် သူရိယတိုက်သားများ သိကြပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် လေးနှစ်မျှသာရှိသော သားကလေးအား သက္ကလပ်လောင်းကွတ်ကလေး ချုပ်ပေး၍ သူရိယတိုက်သို့ ခေါ်သွားပြီး ကျွန်ုပ် အလုပ်လုပ်စဉ် စားပွဲပေါ်တင်ထားခြင်းကို တိုက်သားများနှင့်တကွ တိုက်အုပ်ဦးလှဖလည်း မြင်ဘူး ကြ၍ ပြုံးကြပါသည်။ အလုပ်တိုက်မှ ပြန်လာသောအခါများတွင် သားကလေးသမီးကလေးများကို တကြိမ်ဖြစ်စေ ပွေ့ချီနမ်းရှုပ်ရမှ ကျေနပ်သူဖြစ်ပါသည်။ ရန်ကုန်မှ ဝက်လက်သို့ မိဘများနှင့် လိုက်သွားစဉ် ဇနီးအပေါ်၌ အမျက်ပင်မပြေသေးသော်လည်း သားသမီးများကို (အထူးသဖြင့် သားကလေး) ကို သတိရ၍ မျက်ရည်လည်လာတိုင်း မိဘများမမြင်စေရအောင် ဖုံးကွယ်ထားရ ပါသည်။ ဖုံးကွယ်ထားရခြင်းမှာလည်း မိဘများမကြိုက်မည်စိုးသောကြောင့် မဟုတ်၊ ပြန်သွားဖို့ တိုက်တွန်းကြမည်စိုးသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သို့နှင့် မိဘနှစ်ပါးတို့သည် ကျွန်ုပ်၏စိတ်ကို ရိပ်မိကြသည်လက္ခဏာနှင့် ကျွန်ုပ်အား တစေတစောင်းမျှသာကြည့်၍ ၎င်းတို့အချင်းချင်းသာ လှမ်း၍ လှမ်း၍ ကြည့်ကြပါသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် အဘယ့်ကြောင့် ခွဲပစ်ထားခဲ့ပါသနည်းဟု မေးသူရှိခဲ့လျှင် ထိုစဉ်က ဖန်တီးလျက်ရှိသော အခြင်းအရာအားလုံးသည် ကျွန်ုပ်ကို ကွဲပြားစေဖို့ဘက်သို့ချည်း တွန်းပို့လျက်ရှိသောကြောင့်ဟူ၍ ဖြေဆိုရပေမည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ နောက်ပိုင်း၌ ကျွန်ုပ် ပြန်လည် သုံးသပ်သော အခါများတွင် ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေများသည် ကျွန်ုပ်အား ဤအချိန်တွင် ဤစာကို ထိုင်ရေးလျက်ရှိသော အဖြစ်သို့ရောက်အောင် တွန်းပို့ကြသည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ ကျွန်ုပ် တွန်းလှန် နိုင်သော အခြင်းအရာ အလွန်နည်း၍ (လုံးဝမရှိတော့ မဆိုလိုပါ။) ရေစီး၌ မျောရခြင်းကဲ့သို့ ရှိခြင်းက များလှပါသည်။ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ထိုအချိန်သည် ဒုတိယအိမ်ထောင်နှင့်ကွဲ၍ တတိယအိမ်ထောင် ပြုစေဖို့ အားလုံးပိုင်းပြီး ဖန်တီးပေးသည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ (ဝတ္ထုရေးဖို့ စရံယူခဲ့သော ငွေ ၅၀၀ မှာ ဝတ္ထုမရေးနိုင်တော့ပဲ ၁၉၂၆ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်သို့ တပတ်ပြန်ရောက်သောအခါမှ ငွေကို ပြန်၍ ဆပ်ရပါသည်။)

မြစ်ညာသို့တက်ကြခြင်း

မန္တလေးသို့ ရောက်ကြသောအခါ မိဘများမှာ ဝက်လက်သို့ပြန်ကြရန် ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်မှာ လိုက်ဖို့ရှက်သည်နှင့် (မိဘများလည်း ပြန်ဖို့ရှက်ရာကြရာ အခြားနည်းလမ်းမရှိ၍ ပြန်ရာကြရသည်။ သို့သော် မိခင်၏ဆိုင်ကလေးမှာ အပြီးအပြတ်မရောင်းခဲ့ပဲ မိခင်က ‘အရှင်’ ရောင်းထားခဲ့သည်ဟု နောင်တွင်သိရ၍ တော်ပါသေး၏။) ကသာဒိစကြိတ် ထီးချိုင့်မြို့တဘက်ကမ်းရှိ မြတောင်ရွာတွင် သစ်တောဘက်၌ အကောက်ဝန်ထောက်ဖြစ်နေသော သူငယ်ချင်း ကိုဝင့်မော်ထံသို့ သွားလည်ရန်

စီစဉ်ရာ ညီကလည်း လိုက်ချင်သည်ပြော၏။ သို့ဖြစ်၍ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်၊ အောက်တိုဘာလတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ညီအစ်ကိုသည် ဗန်းမော်သို့ ထွက်သော ကုန်သင်္ဘောဖြင့် အညာသို့ ဆန်တက်ခဲ့ကြလေ၏။ သင်္ဘောပေါ်တွင် ကျွန်ုပ်၏အဖြစ်ကို ကျွန်ုပ် ပြန်ပြောင်းဆင်ခြင်ရာ၌ အလုပ်ပြုတ်ခြင်းအတွက်လည်း မပူလှ၊ သားမယားနှင့် ကွဲရခြင်းအတွက်လည်း ကိစ္စမရှိလှ၊ မိဘများအား ဆိုင်ဖြုတ်ခိုင်းပြီး ရန်ကုန်သို့ ပင့်ခေါ်သွားရာတွင်မှ ဤသို့ဖြစ်ရလေခြင်းဟူသော တွေးတောမှုသည် ကျွန်ုပ်၏အရက်ကို လည်းကောင်း၊ နှလုံးကိုလည်းကောင်း အပြင်းထန်ဆုံး ထိုးဆောင့်သည့်တွေးလုံး ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် မတတ်နိုင်သော အခြင်းအရာတစ်ခုကို တွေးပူခြင်း၏ အကျိုးမရှိခြင်းကို ငယ်ငယ်ကတည်းက သဘောပေါက်လာခဲ့သည့် ကျွန်ုပ်အဖို့ ရာ၌ သင်္ဘောဖြင့် တရက်ခရီးမျှ ထွက်လာရသည်ဆိုလျှင်ပင် အထက်ပါအတွေးမျိုးကို မောင်းထုတ်နိုင်ခဲ့ပါပြီ။ သင်္ဘောပေါ်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ ညီအစ်ကိုအနီး၌ ဖောင်ကြိုသမားများလည်း လိုက်ပါလာကြရာ ခပ်ကြီးကြီးလူတယောက်က “ဘယ်သွားကြမလဲ” ဟု မေးသဖြင့် မြတောင်ရွာသို့ သွားမည့်အကြောင်း၊ သူငယ်ချင်း အကောက်ဝန်ထောက် ရှိကြောင်း ပြန်ပြော၏။ ထိုအခါ ဖောင်ကြိုသမားကြီးက-

“မောင်ရင်တို့မှာ အိမ်ထောင်ရှိသလား”

“မရှိပါဘူးဗျာ”

“ဘာတော်ကြသလဲ”

“ညီအစ်ကိုပါပဲဗျာ”

“အရင်းပဲလား”

“ဟုတ်ပါတယ်”

“ဒါဖြင့် မောင်တို့နှစ်ယောက် လူပျိုအဖြစ်နဲ့ ပြန်စိတ်မရှိဘူး”

“ဘာကြောင့်လဲဗျာ”

“မြတောင်ရွာက ရွာငယ်ပေမယ့် အပျိုချော အင်မတန်ပေါ့တယ်”

ကျွန်ုပ်တို့ ညီအစ်ကိုက ရယ်လျက်ရှိစဉ် လူကြီးက-

“ညီအစ်ကို ညီအစ်မတောင် ဖြစ်တတ်သေးဗျား”

“ဦးက ဗေဒင်ကလေးဘာလေး တတ်လို့လား”

“မဟုတ်ပေါင် မောင်ရာ၊ မောင်တို့လူပုံလူပန်းကလေးတွေ ကြည့်ပြောတာပါ”

ညီတော်မောင်မှာ ကျွန်ုပ်ထက် သနားကမားရှိ၍ ကျွန်ုပ်ကား သာမန်တယောက် ဖြစ်သော်လည်း ရန်ကုန်၌ သုံးလေးနှစ်နေခဲ့ဘူးသည့်အတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဝတ်စားဆင်ယင်ပုံကို အကဲခတ်၍ ဖောင်ကြိုသမားကြီးတယောက်ကပင် ကျွန်ုပ်တို့၏ထူးခြားချက်ကို မြင်သည့်လက္ခဏာနှင့် ‘လူပုံလူပန်း ကလေးတွေ’ ဟူသောစကားကို သုံးနှုန်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်တန်ရာ၏။ လွန်ခဲ့သည့် စစ်ကြီးအတွင်း၌ လူတိုင်း ချည်ကြမ်းလုံချည်ဝတ်ရခြင်း၊ ဤခေတ်တွင် (ယောက်ျားများအဖို့၌) ဝတ်တုစားတု နည်းပါးခြင်း၊ မောင့်ကျက်သရေခေါင်းပေါင်းများ ပေါ်လာခြင်းတို့ကြောင့် ယောက်ျားအားလုံးကို ရောမွှေလိုက်သကဲ့သို့ ရှိ၍ ‘အညာဂိုက် အောက်ဂိုက်’ ခွဲခြားရန် ခဲယဉ်းသော်လည်း ထိုစဉ်ကမူ ရန်ကုန်သားနှင့် မန်းသားမှာ တဖာလုံလောက်မှ သိနိုင်၏။ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် သိသည်ဟု ပြောရဲ၏။ ဤအခြင်းအရာမှာ ကောင်းသည်ဆိုသည် မပြောတတ်။ သို့သော် လူပြန်တော်များသည် ရုံးထိုင်တရားသူကြီး ထင်ရလောက်အောင် မောင့်ကျက်သရေခေါင်းပေါင်းနှင့် ဘာနှင့် လုပ်လာသည်များကို တွေ့ရသည့်အခါ မောင့်ကျက်သရေခေါင်းပေါင်း တီထွင်သောလူကို သူတို့က တနေ့ဦးသုံးကြိမ် ချထိုက်သည်ဟု တွေးမိတိုင်း ပြုံးမိ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ငယ်စဉ်ကမူ ခေါင်းပေါင်းကို သပ်သပ်ရပ်ရပ် ဖြစ်အောင် ပေါင်းတတ်ဖို့ လူပျိုပေါက်ကလေးကတည်းက သုံးလေးနှစ် ကျင့်ယူရ၏။ လူပြန်တော်များလည်း လူဝတ်လဲခါစတွင် နဖူး၌ ကမ္မည်းထိုးထားသကဲ့သို့ ပရိသတ်ထံ၌ ပေါလောကြီး ပေါ်လျက် ရှိတတ်၏။ ဤခေတ်တွင်မူကား ယနေ့လူထွက် နက်ဖြန်တရားသူကြီးဟန် ဖမ်းနိုင်ကြသည်မှာ မောင့်ကျက်သရေခေါင်းပေါင်း၏ ကျေးဇူးပေတည်း။ (ကျွန်ုပ်သည် ဤစာကိုရေးရင်း စဉ်းစားမိသည်မှာ ငါတို့တော့ အတော်ကျင့်ယူရပြီး သူတို့တော့ ကျင့်မနေရပဲ အချောင်ဖြစ်ရသည်ဆိုကာ မနာလိုစိတ်နှင့် ရေးမိသလောဟု ကိုယ့်ဟာကိုယ် မေးမိပါသေးသည်။)

မြတောင်သို့ဆိုက်လေပြီ

လမ်းတွင် နှစ်ညအိပ်ပြီးနောက် ကျွန်ုပ်တို့လိုက်ပါလာသော ကုန်သင်္ဘောသည် မြတောင်ဆိပ်ကမ်း၌ ညဦးအချိန်တွင် ဆိုက်ကပ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ဆင်းခါနီး၌ ဖောင်ကြိုသမားကြီးက “မောင်ရင်တို့ ကျုပ်ဟောတဲ့ဗေဒင်ကို မမေ့နဲ့နော်” ဟု ပြောလိုက်သေးရာ ကျွန်ုပ်က “ဟောတဲ့အတိုင်းသာ မှန်ပါစေဗျာ၊ ခင်ဗျားကို တခုခု ကန်တော့ပါမယ်” ဟု ရယ်ကာမောကာ ပြောခဲ့၏။ မြတောင်ရွာသည် ထီးချိုင့်မြို့၏ အရှေ့ဘက်ကမ်းတွင်ရှိ၍ ထီးချိုင့်ဘက်၌ တောင်ထိပ်တွင် မြသိန်းတန်စေတီတော်သည် လည်းကောင်း၊ မြတောင်ဘက်၌လည်း တောင်ထိပ်တွင် ဖောင်တော်ဦးစေတီတော်သည် လည်းကောင်း ဓာတ်မီးများဝင်းထိန်လျက် လွန်စွာပဏာရ၍ ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းလှပါသည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်မှာ

မူ အလုပ်ပြတ်ခဲ့၍ သားမယားမိဘများနှင့် ကွဲကွာလာရပြီး မရောက်ဘူးသော ဒေသတစ်ခုသို့ ကြိုဆိုမည့်သူမရှိပဲ ညကြီးမင်းကြီး၌ ဆင်းလာခဲ့ရခြင်းဖြစ်သဖြင့် စေတီတော်နှစ်ဆူ၏ ကြည်ညိုဖွယ် အခြင်းအရာကြောင့် စိတ်ကြည်နူးခြင်းမဖြစ်နိုင်ပဲ အားငယ်သလိုဖြစ်မိပါသည်။

(ကျွန်ုပ်သည် ဗန်းမော်နှင့် မြစ်ကြီးနားမြို့များသို့ နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ် ရောက်ဘူးသော်လည်း မီးရထား နှင့် ကသာသို့လိုက်၍ ထိုမှတစ်ဖန် ဗန်းမော်သို့ ကူးတို့သင်္ဘောစီး၍ ခရီးသွားခဲ့ရခြင်းဖြစ်သောကြောင့် မန္တလေးနှင့်ကသာအကြားရှိ ထီးချိုင့်၊ မြတောင် စသောဒေသများသို့ မရောက်ဘူးခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။) မြန်မာပြည်အတွင်း၌ ဒေသန္တရဗဟုသုတ အတော်ပြည့်စုံ၍ မရောက်ဘူးသောမြို့ကြီး မရှိသလောက် ဆိုနိုင်သော ကျွန်ုပ်အဖို့ပင် သင်္ဘောပေါ်မှ ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက် ဆင်းလာကြသည့်အခါ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ချိုင့်ချက်များကြောင့် ထင်သည်ထက်ပို၍ စိတ်ညှိုးငယ်မိပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်ထက် အသက် ငြုနစ်ခန့်ငယ်သော ညီကလေး စိတ်အားမလျော့စေခြင်းငှာ ဆိတ်ဆိတ်မနေပဲ တောင်ပြော မြောက်ပြော ဟိုမေးသည်မေး လုပ်ကာဖြင့် သင်္ဘောမှ ဆင်းလာခဲ့ကြလေတော့၏။

သူငယ်ချင်းကိုဝင့်မော်

ကျွန်ုပ်၏သူငယ်ချင်း ကိုဝင့်မော်မှာ အကောက်ဝန်ထောက်ဖြစ်၍ ရွာ၏အစွန်၌ရှိသော သစ်တောရုံးသို့ (ပစ္စည်းကလေးများကို ကူလီငှား၍) လျှောက်လာကြရာ ရောက်သောအခါ၌ ကိုဝင့်မော်၏မျက်နှာကို မြင်ရ၍ ကျွန်ုပ်ဝမ်းသာပုံမှာ တသက်တွင် တော်တော်ကြုံခဲ့သည့် ဝမ်းသာနည်းမျိုးဖြစ်၏။ ကိုဝင့်မော် ကလည်း ကျွန်ုပ်တို့ညီအစ်ကိုအား မြင်ရာတွင် မမျှော်လင့်ပဲ တွေ့ရခြင်းဖြစ်သည်ဆိုကာ ဝမ်းသာအားရ ခရီးဦးကြိုပြုသည်တွင်မှ ကျွန်ုပ်မှာ တော်တော်အားတက်လာပါတော့သည်။

ကိုဝင့်မော်သည် ကျွန်ုပ်နှင့်ရွယ်တူ ဖြစ်လေရာ (ကျွန်ုပ်ထက် တရက်တည်းကြီးသည်။) ကျွန်ုပ်မှာ နှစ်အိမ်ထောင်ပျက်ခဲ့ရပြီ ဖြစ်သော်လည်း သူ့မှာမူ လူပျိုကြီးအဖြစ်နှင့် မိဘများအား လုပ်ကျွေးလျက် ရှိသဖြင့် ကျွန်ုပ် အလွန်ကြည်ညိုပြီး ရှိခိုးချင်စိတ် ဖြစ်မိပါသည်။ ထိုသူသည် ကျောင်း၌ တတန်းတည်း အတူ ပညာသင်ခဲ့သူဖြစ်သော်လည်း သူ၏ ကျိုးစားတတ်သောဝါသနာကြောင့် ကျွန်ုပ်နှင့် အခင်မင်ဆုံး သူငယ်ချင်းတယောက် မဟုတ်ခဲ့ပေ။ သို့ရာတွင် ရန်ကုန်ကောလိပ်ကျောင်းသို့ ရောက်သောအခါမှစ၍ လူငယ် ‘လူနောက်’ ကလေးတယောက်အဖြစ်မှ လူကြီးလူကောင်းတယောက် ဖြစ်သွားရုံမက ကိုကွန်း၊ ကိုထွန်းရှိန်စသော လူတော်လူကောင်းကလေးများနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်းကြောင့် ရေရေ လည်လည် ပတ်ပတ်နပ်နပ်ရှိသော လူတယောက်အဖြစ်သို့ ရောက်သွားခဲ့လေပြီ။ ကျွန်ုပ်သည် ကိုကွန်း၊ ကိုထွန်းရှိန်တို့နှင့်အတူ ကိုဝင့်မော်အား ရန်ကုန်၌ မတွေ့ခဲ့ရဘူးပါက သူ့ထံသို့ လာဖို့ ဝေးစွ။ သူ့ကိုမြင်လျှင် ဝေးဝေးက ရှောင်ပြေးချင်သောစိတ်မျိုး ရှိလိမ့်မည်ဖြစ်၏။ ဤမျှလောက်အထိ နောက်ပြောင်သော ကျောင်းသားတယောက်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ရန်ကုန်ကောလိပ်၌ လေးနှစ်မျှ

နေလိုက်ရခြင်းသည် ကိုဝင့်မော်၏ အမူအရာနှင့် စိတ်နေသဘောထားကို မမှတ်မိလောက်အောင် ပြောင်းလဲပစ်လိုက်ပါတော့သည်။ (ထို့ကြောင့်လည်း ကောလိပ်ကျောင်း၌ ကျွန်ုပ် လေးနှစ်လောက် နေခွင့်မရခဲ့သည့် ကျွန်ုပ်၏အဖြစ်ကို ဝမ်းနည်းပန်းနည်း ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။) ကိုဝင့်မော်မှာမူ ရန်ကုန်ကောလိပ်သာမက အိန္ဒိယပြည် ဒယ်ရဒွန်းမြို့ သစ်တောကျောင်း၌လည်း နှစ်နှစ်မျှ ဆက်လက် ပညာသင်ခွင့်ရခဲ့သူဖြစ်သည်နှင့် ကျွန်ုပ်၏မျက်စိ၌ သာ၍ကျေနပ်ဖွယ်ကောင်းသော လူတယောက် ဖြစ်လာသည် မြင်မိသည်။ (ဤနေရာ၌ နိုင်ငံခြားသို့ ပညာသင်သွားနိုင်သည့် အခြေအနေရှိသော လူငယ်များအား “ဘာမျှ စဉ်းစားမနေနဲ့ သွားသာသွား” ဟု ကျွန်ုပ် တိုက်တွန်းလိုသည်။) ယေဘုယျ အားဖြင့် ပြောရလျှင် မြို့ကလေးသားနှင့် မြို့ကြီးသားတို့၏ ခြားနားခြင်းကဲ့သို့ တိုင်းကြီးပြည်ကြီး များ၌ မနေဘူးသူနှင့် နေဘူးသူတို့၏ ခြားနားခြင်းသည်လည်း ထင်ရှားသည်ဟု ကျွန်ုပ် မြင်မိ ပါသည်။

မြတောင်ရွာ

ထိုည၌ ထမင်းစားသောက်ပြီးကြသောအခါ ကိုဝင့်မော်က “လာကြဗျို့၊ ခင်ဗျားတို့ကို မြတောင်ရွာ အကြောင်း သိရအောင် လိုက်ပြအုံးမယ်” ဟု ဆိုကာ အနွေးထည်ကလေးများဝတ်ဖို့ ပြော၏။ (ကျွန်ုပ်၏ ထူးခြားချက်တခုမှာ သားမယားနှင့် ကွဲခဲရသည့်အခါတိုင်း အဝတ်တထည် ကိုယ်တခုနှင့် ဆင်းလာခဲ့သည့်အဖြစ်မျိုးကို နှစ်ကြိမ်လုံး ကြုံခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ ဤတကြိမ်၌မူ ညီ၌ပါသော အဝတ်အထည်များကို ခွဲဝေဝတ်ရ၍ တော်ပါသေး၏။) ရာသီမှာ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော်မျှသာ ရှိသေးသော်လည်း ရန်ကုန်၌ အတော်အနေကြာလာခဲ့သော ကျွန်ုပ်တို့အဖို့မှာ ညဉ့်နက်ချိန်တွင် တော်တော်ကလေး အေးစပြုလေပြီ။ ကိုဝင့်မော်မှာ မြန်မာမင်းလက်ထက်က ကြေးနန်းဝန်၏ မြေးဖြစ်၍ အသားဝါ မျက်လုံးပြူး နှုတ်ခမ်းမွှေးကောင်းကောင်းနှင့် လူချောလူခန့်တယောက် ဖြစ်လေရာ လူပျိုလည်းဖြစ်ပြန်၊ အရာရှိတယောက်လည်းဖြစ်ပြန် (နောင်တွင် သိရသည့်အတိုင်း) စိတ်ကြီး မဝင် တတ်ပဲ ရွာသားများနှင့် ရောရောနှောနှောလည်း နေတတ်ပြန်လေရကား မြတောင်ရွာ၌ လူချစ်လူခင် ပေါသော အရာရှိတယောက် ဖြစ်နေ၏။

သူသည် မိန်းမလိုက်စားသော ဝါသနာမရှိသော်လည်း အပျိုချောရိသော လူကြီးလူကောင်းများ၏ အိမ်သို့ မိတ်ဖြစ်ဆွေဖြစ် ပြရမည်ဆိုကာ တအိမ်တက်ဆင်း လှည့်လည်တတ်လေရာ ကျွန်ုပ်တို့အား ဤညတွင် မြတောင်ရွာအပျိုချောများကို ပြရမည်ဆိုကာ ခေါ်သွားခြင်း ဖြစ်လေသည်။ အထက် ဖော်ပြရာပါ အင်္ဂါရုပ်များနှင့် ပြည့်စုံသော ကိုဝင့်မော်အဖို့မှာ ပျူပျူငှာငှာ ဧည့်မခံချင်သော အိမ်ရှင်မရှိ၊ အိမ်ပေါ်သို့ တက်သွားကြသည်ဆိုလျှင် ကော်ဇောခင်းပြီး လက်ဖက်ရည်ကြမ်းနှင့် အမြည်းဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် ကော်ဖီနှင့် ဘီစကွတ်မုန့်သေတ္တာဖြစ်စေ တည်ခင်းကျွေးမွေးကြသည်ချည်း ဖြစ်၏။ တအိမ် နှစ်အိမ်မျှ တက်မိကြလျှင် ကျွန်ုပ်သည် မြတောင်ရွာ၏ ထူးခြားချက်တခုကို သတိပြုမိ၏။ ကျွန်ုပ်၏

ဖခင် မွေးဖွားရာဖြစ်သော ရွှေဘိုနယ်ဘက်၌မူ တောရွာကလေးများတွင် ဧည့်ကြီးဧည့်ကောင်းဆို၍ ထိုက်တန်အောင် သားသားနားနား ခင်းကျင်းပြင်ဆင် ကျွေးမွေးနိုင်သော အိမ်ဟူသည်မှာ သူကြီးအိမ်မှ တပါး ခပ်ရှားရှားတွေ့ရ၏။ သူကြီးအိမ်ဆိုသည်မှာလည်း မြို့အုပ်ဝန်ထောက်စသော အရာရှိများ လာတတ်သဖြင့် ဧည့်ခံနိုင်ဖို့ တမင်ပြင်ဆင်ထားရခြင်းမျှသာ ဖြစ်လေသည်။

ရွှေဘိုနယ်မှ တောရွာများကို ထားပါဦး၊ ရွှေဘိုမြို့နှင့် မန္တလေးမြို့ကြီးပေါ်၌ပင် (ထိုစဉ်အခါက) အိမ်တိုင်းတွင် ကော်ဇောအသစ်တချပ်ရှိသောအိမ် ခပ်ရှားရှားရှိ၍ ညဉ့်အိပ်ဧည့်သည် လာသည်ဆိုလျှင် ဟိုအိမ်သည်အိမ်မှ စောင်၊ ခေါင်းအုံး မငှားရသောအိမ်ဟူ၍ ရှားလှပေသည်။ ခြင်ထောင်မူကား ဆယ်အိမ်တွင်မှ အပိုတလုံးထားနိုင်သူ မရှိခဲ့ချေ။ မြတောင်ရွာကလေးမူကား (ဤရွာသာမဟုတ်၊ မြစ်ရိုးတလျှောက်ရှိ ရွာတိုင်းလိုပင် ဤနည်းနှင့်တူတွေ့ရ၏။) သစ်ကုန်သည်များ၊ အင်းတိုင်များ ဆိုသည့် အထက်လွှာလူစားသာမက နှဲသမားတယောက်၏အိမ်၌ပင် သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ ဧည့်ခံ နိုင်ခြင်းကို တွေ့ရသည်။ ထိုညဉ့်၌ ကျွန်ုပ်တို့သည် သူကြီးအိမ်နှင့် သစ်ကုန်သည်တယောက်၏ အိမ်တစ်အိမ်မျှသာ တက်ကြပြီးနောက် နှဲသမားတယောက်၏ အိမ်၌ အချိန်အကြာဆုံးနေ၍ နောက်ပိတ်ဆုံးအနေဖြင့် လက်စသတ်လိုက်ကြ၏။ နှဲသမား၏အိမ်သို့ ရောက်ကြရခြင်းမှာ ထိုသူ၌ အသံကောင်း၍ တေးချင်းဆိုတတ်သော သမီးကလေးတယောက်ရှိရာ ကိုဝင့်မော်မှာ ဂီတဝါသနာ ပါသူဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်ဝါသနာပါခြင်းကိုလည်း သိသည်နှင့် သမီးက တေးဆို၊ ဖခင်က နဲ့မှုတ်ခြင်းဖြင့် ‘ရွှေနားတော်သွင်း’ ကြစေရန် အကြံနှင့် ဝင်ရောက်ခြင်းဖြစ်လေသည်။ သူငယ်ချင်း ဝန်ထောက် ကိုဝင့်မော်၏ ထူးခြားသော ဝါသနာတခုမှာ တဲစုတ်သော နှစ်ဆောင်ပြိုင်အိမ်သော မရွေး၊ သူခင်မင် လျှင် ဝင်ချင်ရာဝင်ပြီး ထိုင်ချင်ရာထိုင်တတ်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ မျက်နှာကြီးငယ် မလိုက်တတ်ခြင်း၊ ဂုဏ်ပကာသနကို ဂရုမစိုက်ခြင်း၊ ဟန်ကြီးပန်ကြီး မလုပ်တတ်ခြင်းတည်းဟူသော အရာဌာနတွင် ကိုဝင့်မော်ကို မှီနိုင်သူဟူ၍ ကျွန်ုပ် မတွေ့ရဘူးချေ။

ဝရန်တာမှရှုခင်း

မြတောင်ရွာတွင် ယခင်က အကောက်ဝန်ထောက်ဟူ၍ မရှိခဲ့၊ ကိုဝင့်မော်သည် ပထမဦးဆုံး အကောက်ဝန်ထောက်ဖြစ်၍ ၎င်းအတွက် နေအိမ်သီးခြားဆောက်လုပ်ထားခြင်း မရှိသေးပဲ သစ်တောရိုး အဆောက်အအုံကိုပင် ဝန်ထောက်နေအိမ်အဖြစ်နှင့် အသုံးပြုရ၏။ ဧရာဝတီမြစ်သည် မြတောင်ရွာ အနီးတွင် ထုံးစံအတိုင်း တောင်နှင့်မြောက် မစီးဆင်းပဲ ကွေ့ကွေ့ကောက်ကောက် ရှိသည်ဖြစ်၍ မြစ်ကမ်းပါးပေါ်၌ တည်ထားသည့်ရွာများ၏ ထုံးစံအတိုင်း ရွာရှည်ကြီးဖြစ်ရာ ရွှေဘိုနယ်ဘက်၌မူ ရွာများသည် အများအားဖြင့် ခပ်ဝိုင်းဝိုင်း ရှိကြလေသည်။ မြတောင်ရွာ၏ အနောက်ဘက်အစွန်း (ရွာမြီး) ၌ သစ်ဝါးဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားသည့် အိမ်မြင့် (ဗိုလ်အိမ်ကြီး) နှစ်ဆောင်ရှိရာ တအိမ်မှာ တောအုပ်ကြီးအတွက်ဖြစ်၍ ဒုတိယအိမ်မှာ အကောက်ဝန်ထောက်အတွက်ဖြစ်၏။ အိမ်နှစ်ဆောင်လုံး

သည် မြစ်ဘက်သို့ မျက်နှာမူလျက်ရှိ၍ ရှုခင်းသာလှ၏။ ဝရန်တမာမှ ပက်လက်ကုလားထိုင်တွင် ထိုင်လျက် မျှော်ကြည့်လိုက်သောအခါ တဘက်ကမ်းရှိ ထီးချိုင့်မြို့နှင့် တောင်ထိပ်မှ မြသိန်းတန် ဘုရားကို လည်းကောင်း၊ ဧရာဝတီမျက်နှာပြင်၌ စုန်ဆန်သွားလာလျက်ရှိကြသည့် သင်္ဘော၊ သမ္ဗန်၊ လောင်းလှေ၊ ပိန်းကောများကို လည်းကောင်း၊ တအိအိ တရွေ့ရွေ့ မျှောချလာကြသည့် သစ်ဖောင်၊ ဝါးဖောင်၊ ကြိမ်ဖောင် စသည်များကိုလည်းကောင်း၊ ဟိုဘက်ကမ်းသည်ဘက်ကမ်း ခေါက်တုံ့ ခေါက်ပြန် တကျိတကျိတကွဲကွဲနှင့် လှော်ခတ်ကြသည့် ‘ငှက်’ (သမ္ဗန်) များကို လည်းကောင်း ပြတ်တော့သည်မရှိပဲ နေ့ရောညဉ့်ပါ မြင်ကြားရ၏။ သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့လူစု မျှော်လင့်အားထား ဆုံးသော အချိန်သည်ကား ညနေခင်းအချိန်ပေတည်း။

မြတောင်သူ အပျိုချောများ

ရှင်းပါဦးအံ့။ ဧရာဝတီမြစ်သည် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း မြတောင်ရွာအနီးတွင် ကွေ့ကွေ့ကောက်ကောက် စီးဆင်း၍ အချို့နေရာများ၌ ကမ်းပါးပြိုလျက် ရှိသောကြောင့် မြတောင်ရွာသည် တခုတည်းသော ရေဆိပ်ကိုသာ အသုံးပြုနိုင်၏။ ၎င်းရေဆိပ်မှာလည်း သစ်တောရုံး ရှေ့တည့်တည့်၌ ရှိနေ၏။ ထိုရေဆိပ်တွင် ဝါးဖောင်များလည်း (တဖောင်ပြီးတဖောင်) အမြဲလိုပင် ဆိုက်ကပ်လျက်ရှိရာ ရေခပ်သူများလည်း ဖောင်ပေါ်သို့တက်၍ (ရေကောင်းရေသန့် ရစေခြင်းငှာ) ဖောင်အစွန်းသို့ လျှောက်သွားပြီးမှ ရေခပ်ကြ၏။ ရေချိုးသူများလည်း ၎င်းနည်းအတိုင်းပင် ပြုလုပ် ကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ ညနေခင်းအချိန်များတွင် မြတောင်တရွာလုံးရှိ အပျိုဟူသမျှသည် ငါးယောက် တတန်း၊ ခြောက်ယောက်တတန်း စသည်ဖြင့် ရေအိုးများရွက်ကာ ရေဆိပ်သို့ လာကြလေရာ သစ်တောရုံးဝရန်တာမှ ထိုင်လျက် တညနေမျှ မျှော်ကြည့်လိုက်ပါက မြတောင်ရွာရှိ အပျိုပေါင်းစုံကို တယောက်မကျန် မြင်ရသည်ဟု ဆိုနိုင်လောက်ပေသည်။ (သစ်တောရုံး၌ လူပျိုလူချော သစ်တော အရာရှိတယောက် ရှိနေခြင်းသည် မြတောင်သူအပျိုများအတွက် ရေခပ်ရခြင်းအလုပ်၌ ငြီးငွေ့ခြင်း ပြေပျောက်စေလေသလော မပြောတတ်ပေ။) မည်သို့ဆိုစေ ရေဆိပ်သို့ ညစ်တီးညစ်စုတ် မလာပဲ သပ်သပ်ရပ်ရပ် ဝတ်ဆင်လာစေဖို့ တိုက်တွန်းချက်တခု ဖြစ်စေသည်ဟူ၍ကား ကျွန်ုပ် ယုံကြည်သည်။ ရေဆိပ်သို့လာကြသော အပျိုများသည် ပွဲနေပွဲထိုင် ထွက်ရသကဲ့သို့ ဝတ်ကောင်းစားလှကြီး မဟုတ်သော်လည်း သရက်ထည်လုံချည်လတ်လတ်နှင့် (တတ်နိုင်သူများက) အကျီဒိုဘီချမျှလောက် ကိုတော့ ဝတ်ဆင်လာကြသည်။ ဆံပင်ကောင်းသူများကလည်း ဆံပင်ဖားလျားချကာ လာတတ်ကြ ပေရာ သနပ်ခါးပန်းပန်ဟူသည်မှာ အပျိုတိုင်းလိုပင် ပန်ဆင်လာကြခြင်းကို တွေ့ရ၏။ ရေအိုးကို ခေါင်းပေါ်တွင် ရွက်ထားရသော်လည်း ရေစီးကျပြီး သနပ်ခါးပျက်ခြင်း မရှိရလေအောင် အပျိုတိုင်း လိုပင် ကျင်လည်မှုရှိလေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့လူစုသည် ဝရန်တာ၌ထိုင်လျက် ရေဆိပ်ဘက်သို့ မျှော်ကြည့်နေကြစဉ် သစ်တောရုံးဘက်သို့ မသိမသာ မထင်မရှား စောင်းငံ့၍မကြည့်မိသော အပျို ဟူ၍ မရှိခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ် သတိပြုမိ၏။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်က ကိုဝင့်မော်အား-

“ဘယ့်နှယ်လဲဗျ ကိုဝင့်မော်၊ မြတောင်အပျိုချောတွေက ခင်ဗျားရုံးဘက်ကို တယ်ကြည့်ကြပါကလား”
ဟု ပြေလိုက်ရာ ကိုဝင့်မော်၏ စာရေးကလေးက “ခါတိုင်း ဒါလောက်မဟုတ်ပါဘူးခင်ဗျာ၊ ဒီနေ့တော့
ဆရာတို့ရောက်တဲ့ သတင်းကြားလို့ ဒါလောက်ကြည့်တာပါ” ဟု ပြော၏။

“ဟုတ်နိုင်ပါ့မလား ငါ့လူရာ၊ ငါတို့က စိတ်ဝင်စားလောက်တဲ့ လူတွေမှ မဟုတ်ပဲ”

“ဝန်ထောက်မင်းအိမ်ကိုရောက်တဲ့ ဧည့်သည်ဆိုလျှင် ဟိုမြို့ဒီမြို့က သစ်ကုန်သည်လောက်ကိုတောင်
ဂရုစိုက်ကြည့်ကြတာပဲ ဆရာရဲ့၊ နောင်ကြီးတို့က ရန်ကုန်က ရောက်လာကြတဲ့ မဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာ
ညီအစ်ကိုဆိုတော့ စိတ်မဝင်စားပဲ ဘယ်မှာနေနိုင်ကြမှာပဲ နောင်ကြီးရဲ့”

“တို့အကြောင်းတွေကို ဘယ့်နှယ်လုပ်ပြီး သိသလဲမောင်ရယ်”

“နောင်ကြီးတို့ညီအစ်ကို သင်္ဘောဆင်းပြီး ဝန်ထောက်မင်းရုံးကို တက်လာကြတည်းက ဘယ်က
ဧည့်သည်တွေပါလိမ့်လို့ မော့ကြည့်ကုန်ကြပြီး မနေ့ညက သူကြီးအိမ်ကို ဝန်ထောက်မင်းနဲ့
နောင်ကြီးတို့ သွားလည်လိုက်ကြတယ်ဆိုလျှင် မနက်လင်းတော့ နောင်ကြီးတို့အကြောင်းကို တရွာလုံး
သိကုန်ကြတာပေါ့ခင်ဗျာ၊ တချို့ကတော့ ဝန်ထောက်မင်းလို လူပျိုတွေပဲလား၊ ဘာလား ညာလား
နဲ့တောင် မေးကုန်ကြပြီ နောင်ကြီးရဲ့”

“မေးသူတွေက အပျိုတွေဟုတ်ကဲ့လား ငါ့လူရဲ့”

“အပျိုတွေကရော၊ သူတို့မိဘတွေကရောပေါ့ နောင်ကြီးရယ်”

ကိုဝင့်မော်၏စာရေးကလေးက ကိုဝင့်မော်၏ရှေ့မှောက်၌ ကျွန်ုပ်တို့အား ဤကဲ့သို့ လွတ်လပ်စွာ
ပြောပုံခြင်းကို တွေ့ရခြင်းအားဖြင့် ကိုဝင့်မော်သည် လက်အောက်ငယ်သားများနှင့် အရောတဝင်
ဆက်ဆံလေ့ရှိခြင်းကို ကျွန်ုပ် အကဲခတ်နိုင်ပေသည်။

ရေဆိပ်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ရှိနေသော သစ်တောရုံးမှာ လွန်စွာမနီးကပ်လှသော်လည်း ရေခပ်လာကြသော
အပျိုများအနက် မည်သည်ကား ချောသည်၊ မည်သည်ကား မချော ဟူသည်ကို အကဲခတ်နိုင်
လောက်သည်။ အပျိုချောကို မြင်သည့်အခါ ကျွန်ုပ်က စာရေးကလေး (မောင်မြ) အား မေးရာ
မောင်မြက အပျိုချောများ၏ အမည်နာမသာမက မိဘအခြေအနေများကိုပင် ပြောပြနိုင်လေသည်။

အနီးကြည့်တမျိုး

ညနေလေးနာရီလောက်မှစ၍ အပျိုများ ရေခဲဆင်းကြရာ ငါးနာရီခန့် ရှိသောအခါတွင် အပျိုတိုင်း သုံးလေးခေါက်မျှစီ ရေခဲဆင်းပြီးကြပြီဖြစ်၍ ဆံပင်ဖားလျားနှင့် အပျိုချောကား မည်သူမည်ဝါ ဖြစ်သည်။ လုံချည်အကျားကြီးနှင့် အပျိုချောကား မည်သူ၊ သရက်ထည်အင်္ကျီပန်းရောင်နှင့် အပျိုချောကား မည်ဝါ စသည်ဖြင့် ကျွန်ုပ် မျက်မှန်းတန်းမိကုန်လေပြီ။ (မချောသော အပျိုမူကား အရေအတွက်တွင် မထည့်သွင်းချေ။) ကျွန်ုပ် ရောက်ဘူးသမျှသော ကျေးရွာများအနက်တွင် မြတောင်ရွာသည် အပျိုချောရာခိုင်နှုန်း အများဆုံးဟူ၍ ၎င်းညနေကပင် ကျွန်ုပ် မှတ်တမ်းတင်လိုက် ပြီးပါပြီ။ ငါးနာရီကျော်ကျော်လောက်တွင် ကျွန်ုပ်က ကိုဝင့်မော်အား “ခင်ဗျား ဘယ်အချိန် ရေချိုးတတ် သလဲဗျို့ ကိုဝင့်မော်” ဟု မေးလိုက်ရာ ကိုဝင့်မော်က “ဟေ့ ဖိုးကွန်း၊ ရေလဲပိုင်းတို့ မျက်နှာသုတ်ပဝါ တို့၊ ဆပ်ပြာခွက်တို့ယူခဲကွာ၊ ငါတို့ ရေချိုးမယ်” ဟု အလိုက်သိစွာ စီမံလေတော့သည်။ (တကယ် ချစ်စရာကောင်းသော သူငယ်ချင်းတယောက် ပေတကား။) ရေဆိပ်၌ ရေချိုးကြစဉ် ကျွန်ုပ်၏အလုပ်မှာ ဆံပင်ဖားလျားနှင့် အပျိုချောသည်လည်းကောင်း၊ လုံချည်ကျားနှင့် အပျိုချောသည်လည်းကောင်း၊ ပန်းနုရောင်သရက်ထည်အင်္ကျီနှင့် အပျိုချောသည်လည်းကောင်း အဝေးမှချောသလောက် အနီး၌ ချောပါလေ၏လောဟု စုံစမ်းရခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

အနီးသို့ချဉ်းကပ်၍ ကြည့်ရာ၌ ထပ်မံတွေ့ရှိရသော အခြင်းအရာတခုသည်ကား အပျိုအားလုံးတွင် အရပ်ဆိုးသူ အလွန်နည်း၍ ယုတ်စွာအဆုံး သနားကမားနှင့် ‘ရွက်ကြမ်းရေကြို’ ရှိကြသူတို့သာ ပေါများလှခြင်းပေတည်း။ အပျိုချောတကာတို့တွင် နံပါတ်တစ် ထားထိုက်သူမှာ ကျွန်ုပ်၏ ‘ခယ်မလောင်း’ ကလေးပင် ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်၏ တတိယဇနီးလောင်း (မစိုး) မှာ ရေခဲသူများ အနက်တွင် မပါဝင်ချေ။ (မစိုးမှာ ထိုစဉ်က အသက် ၂၂နှစ် ရှိပြီဖြစ်၍ ၎င်း၏ညီမ အငယ်နှစ်ယောက် က ရေခဲသောတာဝန်ကို ယူကြသောကြောင့် ရေခဲကြရာတွင် မပါဝင်ပဲ “အိမ်ထောင်ထိန်း အစ်မကြီး” အဖြစ်သို့ ရောက်နေခဲ့လေပြီ။)

ကိုဝင့်မော်၏ ဝါသနာတခု

ဤနေရာ၌ သူငယ်ချင်း ကိုဝင့်မော်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်ကို အကဲခတ်နိုင်လောက်စရာ ဖြစ်ပေါ်လာ သော အကြောင်းအရာတခုကို အမှတ်ရ၍ ဖော်ပြရဦးမည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဖောင်စွန်းတွင် (ရေညာမှ) ရေချိုးကြ၍ မိန်းမကြီးသုံးယောက်တို့လည်း အောက်ပိုင်းမှ ရေချိုးလျက်ရှိကြ၏။ ဖောင်စွန်းဖြစ်သည့် အတွက်ကြောင့် ရေသည် ဤနေရာ၌ အတော်နက်၍ မထောက်မိပဲရှိသည်နှင့် ရေကူးမတတ်သူများမှာ ဖောင်ကိုကိုင်တွယ်လျက် ရေချိုးကြရ၏။ သို့နှင့်ပင် ရေကူးမတတ်သူများအပို့မှာ ဘေးအန္တရာယ် မကင်းလှပေ။ ကျွန်ုပ်တို့မူကား ရေကူးတတ်သူများဖြစ်၍ ဖောင်ကိုလွှတ်ကာ မြစ်ပြင်သို့ ထွက်ကူးကြ လေသည်။ (ဤနေရာ၌ ကျွန်ုပ်ရေကူးတတ်ပုံ ဆန်းကြယ်ခြင်းကို ဖော်ပြရပေဦးမည်။) ကျွန်ုပ်သည် ဘုန်းကြီးကျောင်းသားကလေး ဘဝကတည်းက ရွှေတချောင်း၌ ကြိမ်ဖန်များစွာ ရေချိုးခဲ့ခြင်း

အကြောင်းကို ဖော်ပြခဲ့သည်ဖြစ်ရာ ရေကူးတတ်ဖို့ အတန်တန်ကြိုးစားသော်လည်း မကူးတတ်ပဲ ‘ဖော့’ ရုံမျှသာ ‘ဖော့’ တတ်၏။ ကျွန်ုပ်၏ဆရာတော် မြတ်ကိုယ်တော်က လူသည် ရေမျက်နှာပြင်ပေါ်တွင် ပက်လက်လှန်၍ ခြေလက်များကို ကားရားကြီးထားပြီး ဦးခေါင်းကို နောက်သို့လှန်ကာ နှာခေါင်း ပေါ်ရုံကလေးမျှ ထားတတ်ပါက ရေမနစ်နိုင်ကြောင်း၊ ဦးခေါင်းကို နောက်သို့မလှန်ဝံ့ပဲ ခပ်ထောင်ထောင် လုပ်လိုက်လျှင်မူကား မြုပ်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း မိန့်တော်မူဘူးလေသည်။ ကျွန်ုပ် သည် ဆရာတော်၏စကားအတိုင်း ရွှေတချောင်း၌ စမ်းသပ်ကြည့်ရာ ဟုတ်မှန်ကြောင်း တွေ့ရ၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်မှာ ရေမကူးတတ်ပဲလျက် ရေပေါ်အောင် ‘ဖော့’ နိုင်လျက်ရှိလေပြီ။ တနေ့သ၌ ကျွန်ုပ်နှင့်မောင်ပုသည် ဘုန်းကြီးကျောင်းမှ ထွက်ပြီး၍ ဆယ့်သုံးလေးနှစ်အရွယ်တွင် အခြား သူငယ်ချင်းများနှင့် မြစ်ဆိပ်သို့သွား၍ ဖောင်များအနီးတွင် ရေချိုးကြ၏။ ကျွန်ုပ်မှတစ်ပါး အားလုံး ရေကူးတတ်ကြ၏။ အခြားသူငယ်များသည် ဖောင်စွန်းတွင် ရေကူးလျက်ရှိကြစဉ် ကျွန်ုပ်မူကား ကမ်းပါးအနီး ခါးလောက်မျှသာနက်သော နေရာတွင် (မြိတ်ဆရာတော်၏နည်းအတိုင်း) တယောက် တည်း ‘ဖော့’ လျက်ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ရေပေါ်တွင်ခြေလက်ကားရားထား၍ ပက်လက်လှန်ကာ ပေါလောပေါ်လျက်ရှိစဉ် နေကိုကြည့်နေရသဖြင့် နေသည် ချာလပတ်လျက်ရှိသည် ထင်ရ၏။ အမှန်မှာ နေကလည်ခြင်းမဟုတ်။ ကျွန်ုပ်၏ကိုယ်သည် ရေပေါ်၌ ပတ်ချာလည်လျက်ရှိခြင်းမျှသာ ဖြစ်၏။ အကြောင်းမူကား မြစ်ရေသည် ဒလဟောစီးဆင်းလျက်ရှိစဉ် ကျွန်ုပ်၏ကိုယ်သည် ရေပေါ်၌ ပတ်ချာ လည်လျက် မျောပါခြင်း ဖြစ်ပေသောကြောင့်တည်း။ ဤအကြောင်းကို နားမလည်သော ကျွန်ုပ်မှာမူ ရေမျက်နှာပြင်၌ မျော၍လိုက်ရခြင်းသည် ‘ငြိမ်’ သည်ဆိုကာ ဖိမိနှင့်မျောပါလျက်ရှိ၏။ တခဏ၌ ကျွန်ုပ်၏လက်ကို တစုံတယောက်က ဆွဲလိုက်သည်နှင့် ပက်လက်မျောရာမှ တန့်ကန်ဖြစ်သွားပြီး မြေကြီးကို ခြေထောက်လိုက်ရာ မြေကြီးရှာမတွေ့သည်နှင့် အကြီးအကျယ် ထိတ်လန့်ရုံမက ရေမျက်နှာပြင်အောက်သို့ မြုပ်သွားပြီး နှာခေါင်းထဲသို့ ရေများဝင်ကုန်လေတော့သည်။ လန့်လိုက်ပုံ ကား ပြောဖွယ်ရာမရှိချေ။ နောက်တခဏ၌ ကျွန်ုပ်အား ဆွဲထားသောလက်ကို ကိုင်ဖမ်းကာ ၎င်းကို အားပြုလိုက်သည်တွင် ရေပေါ်သို့ ဦးခေါင်းပေါ်လာ၍ ဖြစ်ရပုံအခြေအနေကို ကျွန်ုပ် မြင်ရပါတော့ သည်။ ဤတွင် တစ်ကြိမ်ထပ်၍ လန့်ရပြန်ပါတော့သည်။ ဖြစ်နေပုံမှာကား ကျွန်ုပ်သည် ဖောင်ကြီး၏ အစွန်း ရေနက်ထဲသို့ ရောက်လျက်ရှိ၍ မောင်ပုက ဖောင်စွန်းကို လက်တဘက်နှင့် ကိုင်ကာ အခြားလက်တဘက်ဖြင့် ကျွန်ုပ်၏လက်တဘက်ကို ဆွဲဖမ်းထားခြင်း ဖြစ်လေသည်။ မောင်ပုကမြင်၍ ကျွန်ုပ် ရေမကူးတတ်ခြင်းကို သိသည်နှင့် ပြေးလာပြီး ဖောင်ကိုကိုင်ကာ ကျွန်ုပ်အား ဆွဲယူလိုက်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ အကယ်၍ မောင်ပုသည် ကျွန်ုပ်၏အခြေအနေကို အချိန်မီမမြင်လိုက်ပဲ တစက္ကန့်မျှ နောက်ကျသွားသည် ဆိုပါမူကား ကျွန်ုပ်မှာ ဤမှတ်တမ်းဖြင့် စာဖတ်ပရိသတ်အား ညဦးပန်းခွင့် မရတော့ပဲ အစောကြီးက ဘဝရုပ်သိမ်းပြီး ဖြစ်ရပေတော့မည်။

အချောင်ရေကူးတတ်ခြင်း

၁၉၁၄ ခုနှစ်၌ တွံတေးမြို့သို့ ကျွန်ုပ်ရောက်သွားစဉ် ‘ဝါဆိုဝါခေါင် ရေဖောင်ဖောင်’ ဆိုသောရာသီ ဖြစ်၍ တွံတေးတူးမြောင်းမှာ ကမ်းပြည့်ကမ်းလျှံ ဆိုလောက်အောင် ရေများလျက်ရှိ၏။ အိမ်များသည် ချောင်းကိုကျောပေးလျက်ရှိကြရာ အခြားရာသီများတွင် တွံတေးချောင်းမှာ ရေချိုးလောက်အောင် မသန့်ပြန်သော်လည်း ၎င်းရာသီ၌မူ ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်းရေသဖွယ် ကြည်လင်သန့်ရှင်းလျက် ရှိ၏။ သို့ဖြစ်၍ ချောင်းကိုကျောခိုင်းကာ ဆောက်လုပ်ထားသည့် အိမ်များမှ လူများသည် အိမ်နောက်ဖေး ပိုင်းကို ရေဆိပ်ပြု၍ ချောင်းထဲသို့ ခုန်ဆင်းကာ ရေချိုးကြလေသည်။ တညနေ၌ ယောက်ဖနှစ်ယောက် က ကျွန်ုပ်အား ရေချိုးရအောင်ဟုပြော၍ အိမ်နောက်ဖေးမှ ခုန်ဆင်းကြလေရာ ကျွန်ုပ်လည်း ၎င်းတို့ နောက်မှ ခုန်ဆင်းလိုက်လေ၏။ ဤနေရာ၌ ‘ရေတိမ်’ ဟူ၍မရှိ။ ခုန်ချလိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် မထောက်မိပဲ ရေကူးကြလေသည်။ ယောက်ဖနှစ်ယောက်သည် ရှေ့မှကူးသွားကြ၍ ချောင်းလယ်သို့ ရောက်သွားကြလေရာ ကျွန်ုပ်လည်း နောက်မှ လိုက်ကူးသွားလေ၏။ ချောင်းလယ်သို့ ရောက်သွားကြ သောအခါ ကျွန်ုပ်၏စိတ်ထဲ၌ တစုံတခုကို သတိရ၍ ထိတ်ကနဲဖြစ်သွား၏။ သတိရသော အခြင်း အရာမှာ “ဘယ်တုန်းက ရေကူးတတ်ပါလိမ့်” ဟူသည်ပင်ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်မှာ မောင်ပုနှင့် ကြိမ်ဖန် များစွာ ရေကူးသင်ခဲဘူးသော်လည်း ရေကူးကားမတတ်၊ ‘ဖော့’ နိုင်ရုံသာ တတ်ခဲဘူးခြင်းကို သတိရ၏။ ဖြစ်ရပုံကား မိမိကိုယ်ကို ရေကူးတတ်ပြီးအထင်နှင့် ခုန်ချပြီး ကူးယက်ခဲရာ တကယ် ကူးတတ်သောအဖြစ်သို့ ‘အချောင်’ ရောက်သွားခြင်းပင် ဖြစ်ဟန်ရှိသည်။ ဤအခြင်းအရာသည် ထူးဆန်းသော်လည်း မဖြစ်နိုင်သော အရာမဟုတ်။ ခွေးကလေးများသည် ရေထဲသို့ ချလိုက်လျှင် ကူးသွားနိုင်ကြသည်သာ ဖြစ်လေသည်။ လူအဖို့ရာ၌ ‘ငါရေမကူးတတ်’ ဟူသော အထင်ကပ်လျက် ရှိသောကြောင့် တမင်တကာ လေ့ကျင့်ယူရခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ကား ‘ရေကူးတတ်ပြီး’ ဟူသော အထင်မှားမှုကြောင့် တကယ်ကူးတတ်ခြင်းဖြစ်သည်ကို သက်သေခံရ ပါသည်။ သို့ရာတွင် မကူးတတ်ပဲလျက်နှင့် ကူးတတ်သည်ဟု တမင်တကာထင်ဖို့မှာ အလွန် ခဲယဉ်းသော ကိစ္စတခုအနေဖြင့် အကြံပေးလိုခြင်းကား မဟုတ်ရပါ။

ကိုဝင့်မော်၏ ငယ်မူပေါ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့လူစုသည် ဖောင်စွန်း၌ ရေချိုးလျက်ရှိကြစဉ် ဖောင်၏အောက်ပိုင်းတွင် မိန်းမကြီး နှစ်ယောက်သုံးယောက်လည်း ရေချိုးလျက်ရှိကြောင်း ရေးသားဖော်ပြခဲရာ ကိုဝင့်မော်သည် ရေချိုးရင်း တန်းလန်းမှ မိန်းမကြီးများရှိရာသို့ လျှောက်သွား၍ ဖောင်စွန်းကို လက်တဘက်ဖြင့် ကိုင်တွယ်ကာ ရေချိုးနေသော မိန်းမကြီးအနီးသို့ ချဉ်းကပ်လျက်-

“ဘာလုပ်တာလဲဗျ ခေါ်မြင့်”

“ရေချိုးတာပေါ့၊ ဝန်ထောက်မင်း”

“ရေချိုးတာ ဒီလိုချိုးရသလားဗျ၊ မြစ်ပြင်ထွက်ပြီး ကူးမှပေါ့ဗျ”

“ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် ဖောင်၌တွယ်ထားသော မိန်းမကြီး၏လက်ကို ဖြုတ်တော့မည်ဟန်ပြင်လေရာ-

“မလုပ်ပါနဲ့၊ ဝန်ထောက်မင်းရဲ့ အဒေါ် ရေမကူးတတ်ပါဘူး၊ သေရပါလိမ့်မယ်”

“ကူးသာ ကူးပါဗျ၊ ကျွန်တော် ရှိပါသေးတယ်”

တွယ်ထားသောလက်ကို ဖြုတ်မည်လုပ်ပြန်၏။

“အမယ်လေး လာကြပါအုံး၊ သေရပါတော့မယ်”

“မကြောက်ပါနဲ့ဗျ၊ ကျွန်တော် ရေကူးတတ်ပါတယ်”

“ဝန်ထောက်မင်း ကူးတတ်ပေမယ့် အဒေါ်က မကူးတတ်ဘူး”

ဤအတောအတွင်း ကိုဝင့်မော်မှာ တဟားဟား ရယ်မောလျက်ရှိရာ မိန်းမကြီးကြောက်လေလေ သူက ရယ်၍ကောင်းလေလေ ဖြစ်နေတော့သည်။ မိန်းမကြီး၏လက်ကို တကယ်ဖြုတ်ခြင်းကား မဟုတ်၊ ဖြုတ်မည့်ဟန်ပြုခြင်းသာ ဖြစ်သော်လည်း တဘက်သားကမူ တကယ်ပြုမည်ထင်၍ ကြောက်ရှာခြင်း ဖြစ်သည်။ ရေချိုးပြီး၍ တက်လာကြသောအခါ ကျွန်ုပ်က “ဟိုမိန်းမကြီးက ဘယ်သူလဲဗျ” ဟု မေးရာ ကိုဝင့်မော်က “တောအုပ်ကတော်ကြီးပေါ့ဗျ၊ ကောင်းတဲ့မိန်းမကြီး မဟုတ်ဘူးဗျ၊ လင်ကိုဒုက္ခပေးတဲ့ အဒေါ်ကြီးပဲ၊ သူ့ယောက်ျား မယားငယ်ယူတာကို သစ်တောဝန်တက်တိုင်သတဲ့ဗျ၊ အလုပ်ပြုလဲ အေးတာပဲတဲ့၊ ကောင်းနိုင်ရဲ့လားဗျ၊ သူ့ယောက်ျားက ကျုပ်တို့နဲ့ ကျောင်းနေဘက်ပဲ၊ ကိုဟဝါ လေဗျာ”

ကျွန်ုပ်မှာ ကိုဟဝါကို မမှတ်မိသော်လည်း မိန်းမကြီးအား ချောက်လှန့်ခြင်း၌ ကိုဝင့်မော်တွင် ရည်ရွယ်ချက်ရှိခြင်းကို ရိပ်မိ၍ ‘ငယ်ကျင့်’ ကလေး ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်ဟု သတိရသည်နှင့် ပြုံးမိ ပါသေးသည်။ သို့ရာတွင် ဤအဖြစ်အပျက်မျိုးကို နောက်တကြိမ်ထပ်၍ မတွေ့ရတော့ပါ။

အဆင်းနှင့်အချင်း

၎င်းဒေသ၏ ထုံးစံတစ်ခုမှာ တရပ်တကျေးမှ လူပျိုတယောက်သည် အပျိုတယောက်ကို ‘လည်’ လိုသည် ဆိုလျှင် ရွာသားလူပျိုတယောက်ကို ချဉ်းကပ်၍ ရွာသားက အပျို၏အိမ်သို့ ‘တင်’ ပေးလျှင် အပျိုက လက်ခံစကားပြောရသော ဝတ္တရားရှိ၏။ အကယ်၍ လက်ခံစကားပြောခြင်းမပြုပါမူ ‘တင်’ ပေးသော ရွာသားက အပျိုပေါ်၌ ‘ဂျိုကျ’ မည် ဖြစ်လေသည်။ ဂျိုကျလျှင် မည်သို့ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု မပြောနိုင် သော်လည်း ယေဘုယျအားဖြင့် ၎င်းထုံးစံကို မဖောက်ဖျက်ပဲ လက်ခံကြသည်သာ များလေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့မှာမူ ၎င်းထုံးစံ၏ အထောက်အကူယူဖို့မလိုပဲ ရေဆိပ်၌ မြင်လိုက်ရသော အပျိုချောများ၏ နေအိမ်များသို့ ကိုဝင့်မော်နှင့်အတူ တအိမ်တက်ဆင်းရောက်ကြ၍ ကိုဝင့်မော်က မိတ်ဖွဲ့ပေးလေသည်။ ညီတော်မောင်မှာ ကျွန်ုပ်တို့နှင့် မလိုက်တော့ပဲ သူနှင့် ရွယ်တူချင်းဖြစ်သည့် စာရေးမောင်မြနှင့် တစ်စခန်း သွားကြလေသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် သုံးလေးညမျှ လည်ပတ်ကြရာတွင် ၎င်းအရပ်သူ အရပ်သားများနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ် အကဲခတ်ရသော အချက်အလက်များကို ဖော်ပြရပေဦးမည်။ ကျွန်ုပ်မှာ ရွှေဘိုနယ်အဆက်အနွယ်ဖြစ်၍ အခြားနယ်မှလူများကို မြင်ရသည့်အခါ ရွှေဘိုနယ်သူ နယ်သားများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်တတ်သော အလေ့ရှိ၏။ ဤရွာသားများသည် ရွှေဘိုနယ်သားများထက် သပ်သပ်ရပ်ရပ် နေထိုင်တတ်ခြင်းကို ဖော်ပြခဲ့ပြီဖြစ်ရာ ရုပ်ရည်မှာလည်း ကျားရောမပါ ကျွန်ုပ်တို့၏ နယ်ထက် မွန်ရည်သန်ရှင်းကြပါပေသည်။ ရွှေဘိုနယ်ဘက်၌ ‘အသားဖြူ၊ ‘အသားဝါ၊ ‘အလွန်ရှား၍ ‘အသားနက်၊ ‘အသားညို’ တို့သာ ပေါများကြပေရာ ‘အသားလတ်’ လောက် ဆိုပါက ဒေဝီ မြောက်ကြရလေသည်။ (ကျွန်ုပ်၏ စံဒေဝီမှာလည်း မန္တလေးသူဖြစ်၍ ညိုချောတယောက် အဖြစ်နှင့်သာ အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံရသူ ဖြစ်လေသည်။) ဝတ်စားပြင်ဆင်ရာ၌လည်း မြတောင်မှလူများသည် (အထူး သဖြင့် မိန်းကလေးများသည်) ရွှေဘိုနယ်ကလူများထက် ‘မန်းဆန်’ သည်ဟု ဆိုထိုက်ပါပေသည်။ ရွှေဘိုနယ်သားများ၏အားကိုးမှာ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဍာန်မဟုတ်၊ အရည်အချင်းပင်ဖြစ်သည်။ တနည်း ဆိုသော် မြစ်ရိုးတလျှောက်သည် ‘အဆင်း’ အားကိုးဖြစ်၍ ရွှေဘိုနယ်သည် ‘အချင်း’ အားကိုးဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်၏ကိုယ်တွေ့ကို တင်ပြရသော် မြတောင်ရွာ (နယ်တလျှောက်လုံး အပါအဝင်) မှ လူပျိုပေါက် အရွယ် ကာလသားလူလည်တယောက်သည် ရွှေဘိုနယ်မှ နွားကျောင်းသားအရွယ် သူငယ်ကလေး တယောက်နှင့် စကားပြိုင်၍ပြောပါက ကျွန်ုပ်ကမူ နွားကျောင်းသားဘက်မှ လောင်းလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ စကားအရာ၌ လည်းကောင်း၊ ပါးရေနပ်ရေရှိခြင်း၌ လည်းကောင်း အလည်ပတ်ဆုံးသော မြတောင်သား တယောက်သည် ထုလှအလှပါသည်ဆိုသော ရွှေဘိုသားတယောက်၏ နောက်ဘက်၌ နေရစ်လိမ့်မည် ထင်သည်။ မြစ်ရိုးနယ်ဘက်၌ အလွန်လည်ပတ်သော မိန်းမတယောက်တလေကို တွေ့ရဘူးပါ၏။ (ကျွန်ုပ်၏ တတိယအိမ်ထောင်ကို မဆိုလိုပါ။ ၎င်းမှာ ရိုးရိုးထဲက ဖြစ်ပါသည်။) သို့ရာတွင် ယောက်ျားများအနက်မှ ဤမျှလောက်စွမ်းသူကို တယောက်မျှ မတွေ့ရဘူးပါ။ မွေးထူးခြား မိန်းမ တယောက်ဟူ၍ ဆိုသင့်ပါသည်။

ဖူးစာရေးနတ်

သူငယ်ချင်းကိုဝင့်မော်ကား အလွန်စကားကြောရှည်သော လူတယောက် ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်၏ဆန္ဒမှာ ရေဆိပ်၌မြင်လိုက်ရသည့် အပျိုချောများအနက်မှ တညအတွင်း သုံးလေးယောက်မျှ မြင်တွေ့ရ၍ မိတ်ဆက်ရန်ဖြစ်လေရာ ကိုဝင့်မော်ကမူ တအိမ်သို့ တက်မိလျှင် တော်တော်နှင့် ပြန်မဆင်းတတ်ပဲ တဝါးဝါးတဟားဟားနှင့် စကားကောင်းချင်တတ်သူ ဖြစ်လေသည်။ အချို့သော အပျိုချောများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိဘများသည် ရန်ကုန်မြို့ကြီးမှ ပူပူနွေးနွေးကြီးရောက်လာသည့် ခေတ်ပညာတတ် မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာ စာရေးဆရာတယောက်အနေဖြင့် ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ အထိုက်အလျောက် စိတ်ဝင်စားခြင်း ရှိကြပုံရသော်လည်း ကိုဝင့်မော်နှင့်မူကား နှိုင်းယှဉ်ရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။ တအိမ်တလေတွင် မိဘလုပ်သူ တို့၏ စိတ်ဝင်စားမှုကို ခံယူရရှိသော်လည်း အပျိုချောများကိုယ်တိုင်၌မူကား ဝန်ထောက်လူချော ဘက်သို့ မဲတင်းလျက်ရှိခြင်းကို ကျွန်ုပ်ရိပ်မိသည်။ ကျွန်ုပ်လိုချင်သည်ကား မိဘများမဟုတ်။ အပျို ချောများ ဖြစ်လေရာ ထိုအချင်းအရာကို (၁၅မိနစ်ခန့်အတွင်း) ကျွန်ုပ် အကဲခတ်မိသည်မှစ၍ ဖင်ပူ အောင် မထိုင်ချင်တော့ပဲ ဝတ်ကျောဝတ်ကုန် နာရီတဝက်ခန့် ထိုင်ပြီးကြကတည်းက ကျွန်ုပ်မှာ ဖင်တကြွကြွ ဖြစ်နေခဲ့လေပြီ။ ကျွန်ုပ်က မျက်ရိပ်ပြ၍ဖြစ်စေ၊ စကားအရိပ်အမြွက်ဖြင့်ဖြစ်စေ အချက် ပေးသော်လည်း ကိုဝင့်မော်သည် မသိချင်ပြု၍ ဟားမြဲတိုင်းဟားလျက် ရှိလေသည်။ နောက်ဆုံး၌ ကျွန်ုပ်မှာ တတ်နိုင်ပါဘူးဆိုကာ လက်လျှော့လိုက်ရလေရာ ဤသို့ဖြင့် တအိမ်လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နာရီခန့် ကြာသောအခါမှ ဆင်းလာကြရလေသည်။ ကျွန်ုပ်ကား တညလျှင် လေးငါးခြောက်အိမ် တက်ချင်ပေရာ ကိုဝင့်မော်လုပ်ပုံနှင့်မူ နှစ်အိမ်လောက်သာ တက်ခဲ့နိုင်ကြသည်။ ဤအကြောင်းကို ကိုဝင့်မော်အား ပြောပြရာ သူက “ဘုကြောင့် အရေးကြီးနေတာလဲဗျ၊ ခင်ဗျား နက်ဖြန်ခါ ပြန်တော့မှာမို့လား” ဟု ပြန်မေး၍ ‘ဖင်မြဲခြီးတိုင်း မြဲပါလေတော့သည်။ သူလုပ်ပုံနှင့်ဆိုလျှင် အပျိုချောကလည်း ပေါသည်နှင့် ရွာဦးတွင်ရှိကြသော အပျိုချောများအိမ်သို့ လပေါက်လိုမှ ရောက်ပါ မည်လောဟု အောက်မေ့မိသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ဆန္ဒကို ဖြည့်စွမ်းပေးသကဲ့သို့ရှိသော အခြင်း အရာတခု ဖြစ်ပေါ်လာရလေပြီ။ ဖူးစာရေးနတ်၏ ဖန်တီးချက်ဟု ဆိုရန်မှာလည်း ကျွန်ုပ်၏နဖူးတွင် သူ၏ ‘စာ’ တွေ အတော်ထပ်၍ နေပေတော့မည်။ သို့သော် ဤအထဲတွင် စံဒေဝီ၏ အမည်တခု ပါဟန်မရှိခြင်းအတွက် အံ့ဩမိသည်။ ရေးပြီး ဖျက်ပစ်ခြင်းပေလောလည်း မပြောတတ်ချေ။

မတွေ့ဘူးသည့် အစ်မကြီး

နောက်တနေ့၌ ကိုဝင့်မော်သည် ထီးချိုင့်ငွေတိုက်သို့ သွားရန် ကိစ္စရှိသည်နှင့် ကျွန်ုပ်အား အတူ လိုက်ခွင့်ပို့ ခေါ်၏။ သူ၏အကြံမှာ ကျွန်ုပ်အား ထီးချိုင့်မြို့သို့ ရောက်စေလိုသည့်ပြင် မြို့အုပ်ကတော် မှာလည်း ကျွန်ုပ်၏အစ်မတော်စပ်ကြောင်း သူသိ၍ မိတ်ဆက်ပေးရန် ဖြစ်လေသည်။ မောင်နှင့်အစ်မ ဖြစ်လျက် ‘မိတ်ဆက်’ ဟူသောစကားကို သုံးရခြင်းမှာ အောက်ပါအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်၏။ မန္တလေး အေဘီအမ်ကျောင်း၌ ပညာသင်ကြစဉ် ပျဉ်းမနားမြို့မှ ကိုပုအမည်ရှိ ကျောင်းသားတယောက်သည် ကျွန်ုပ်တို့နှင့်အတူ တတန်းတည်းရှိ၍ ဇာတိကို တပြိုင်တည်းအောင်သွား၏။ ကိုပုသည် သီပေါဘုရင်

လက်ထက်က သစ်ကြိတ်ဝန်၏သားဖြစ်လေရာ ကျွန်ုပ်၏မိခင်နှင့် သစ်ကြိတ်ဝန်မှာ ဆွေမျိုးတော်သည် ဟု နောင်တွင်မှသိရ၍ ကိုပုနှင့်ကျွန်ုပ်မှာ ကျောင်းထွက်ခါနီးတွင်မှ ညီအစ်ကိုတော်ကြောင်း သိရသည်။ ကိုဝင့်မော်နှင့် ကိုပုတို့သည် ရန်ကုန်ကောလိပ်ကျောင်းတွင် ဆက်လက်ပညာသင်ကြားကြစဉ် ကျွန်ုပ် အကြောင်းကို ခဏခဏ ပြောကြသည်ဆို၏။ ကျွန်ုပ် မြဲတောင်သို့ ရောက်သောအချိန်၌ ကိုပုမှာ ကွန်လွန်ရှာပြီဖြစ်ရာ ကိုပု၏အစ်မ မြို့အုပ်ကတော် မမလေးနှင့် ကျွန်ုပ်အား မိတ်ဆက်ပေးရန် ကိုဝင့်မော်က ကျွန်ုပ်ကို ခေါ်သွားခြင်းဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ထီးချိုင့်ဘက်သို့ကူး၍ မြို့အုပ် ကတော် မမလေး၏အိမ်သို့ ရောက်ကြရာတွင် ကိုဝင့်မော်က “အစ်မကြီး သူ့ကိုသိသလား” ဟု ကျွန်ုပ်အား ညွှန်ပြကာ မေးလိုက်သဖြင့် မတွေ့ဘူးသော မောင်နှမနှစ်ယောက် မျက်နှာချင်းဆိုင် ကြည့်လိုက်ကြ၏။ ဤမိန်းမကြီးကား အလွန်စေ့စပ်၍ ဆူတတ်ပူတတ်သည်။ ရှေးအရာရှိကြီးတဦး၏ သမီး၊ ခေတ်အရာရှိတဦး၏ ဇနီးပီပီ စိတ်ကြီးဝင်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်ုပ် အကဲခတ်မိသည်။ နှုတ်ခမ်းပါး လျှာပါးရှိသော မိန်းမမျိုးကို ကျွန်ုပ် လန့်တတ်၍ မမလေးကို မြင်လျှင်မြင်ချင်း ကျွန်ုပ် လန့်မိသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်သည် မင်းကတော်မမလေးအား အစ်မတယောက်အနေဖြင့် ခဏခဏ တွေ့ချင်လိမ့်မည်မဟုတ်ဟု စိတ်ထဲ၌ ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ မမလေးက ကျွန်ုပ်အကြောင်းကို သူ့မောင် ကိုပုက ခဏခဏ ပြောဘူးပါသည်ဟုဆိုကာ ချိုသာသောမျက်နှာထားနှင့် နှုတ်ဆက်သော်လည်း ဤမိန်းမကြီးနှင့်ပတ်သက်၍ တွန့်သောစိတ်၊ ရွံ့သောစိတ်မူကား မပျောက်နိုင်ချေ။ ထိုအချိန်တွင် မြို့အုပ်ကြီးသည် ရုံးတက်လျက်ရှိရာ မမလေးသည် ကျွန်ုပ်တို့အား ကော်ဖီတိုက်ယင်း ကိုဝင့်မော်၏ နေပုံထိုင်ပုံနှင့်ပတ်သက်၍ လက်ချာပေးလေတော့သည်။ ကိုဝင့်မော်သည် လက်အောက်အမှုထမ်း များနှင့် လည်းကောင်း၊ ရွာသူရွာသားများနှင့် လည်းကောင်း၊ အရောတဝင်နေတတ်သည်ဟု မိမိ ကြားရကြောင်း၊ အရောဝင်လျှင် အရိုသေတန်သည်ဆိုသော မြန်မာစကားရှိသည်ဖြစ်၍ အထက်တန်း အရာရှိတယောက်ပီပီ ဣန္ဒြေရရ၊ တည်တည်တန့်တန့်၊ ခန့်ခန့်ညားညား နေတတ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ တအိမ်တက်ဆင်း လည်ပတ်ခြင်းမှာ သာမန်အရပ်သားများ၏ အလုပ်ဖြစ်၍ ဝန်ထောက်တန်း အရာရှိ တယောက်အဖို့ရာ၌ ဣန္ဒြေမဲ့လှကြောင်း စသည်များဖြင့် ရှည်လျားစွာ လက်ချာပေးလေ၏။ မထီတရီ လုပ်တတ်သောအရာတွင် ကျောင်းသားကတည်းက နာမည်ရလာခဲ့သော ကိုဝင့်မော်သည် မမလေး၏ ဩဝါဒလက်ချာများကို နားတဘက်မှသွင်း၍ နားတဘက်မှ ထုတ်ပစ်လိုက်သည့်နှယ် ပြုံးဖြူကြီး လုပ်ကာ စားစရာများကို တွင်တွင်ကြီးစားပြီး သူနှင့်ကျွန်ုပ် နှစ်ယောက်တည်းရှိသည့်နှယ် စားဖွယ်များ ကို ကျွန်ုပ်ဘက်သို့ တွန်းပို့ကာ “စားပါဗျ၊ လုပ်ပါဗျ၊ သောက်ပါဗျ” ဟု တိုက်တွန်းလေ၏။ ကိုဝင့်မော်သည် မမလေး၏စကားများကို တကြိမ်မျှလည်း မကန့်ကွက်၊ တခွန်းမျှလည်း မှတ်သား နာယူခဲ့သည်လက္ခဏာ မရှိချေ။

သံဝေဂရဖွယ်တရပ်

ကျွန်ုပ်၏အစ်မ မမလေးမှာ ကျွန်ုပ်၏မှတ်တမ်းတွင် ကြာရှည်စွာပါဝင်မည် မဟုတ်သောကြောင့် သူ့အဖြစ်အပျက်နှင့်ပတ်သက်၍ သံဝေဂရဲ့ခဲမိဘူးသော အခြင်းအရာတခုကို တင်ပြခြင်းအားဖြင့် သူ့အကြောင်း လက်စသိမ်းလိုက်ပါတော့မည်။ မမလေး၏ခင်ပွန်း မြို့အုပ်ကြီးဦးမြသည် မမလေး ထက် အသက်ကြီးပေရာ မမလေး၏စိတ်ကူးမှာ မြို့အုပ်ကြီးကွယ်လွန်သည့်နောက်တွင် မုဆိုးမအဖြစ် နှင့် အချိန်ကာလကြာရှည်စွာ ‘ထိုင်စား’ ရစ်ရဦးမည် ဖြစ်သောကြောင့် ငွေစုဖို့ အရေးကြီးသည်ဆို၏။ ဤအတိုင်းလည်း ချွေချွေတာတာသုံး၍ ကျစ်ကျစ်ပါအောင် ထုပ်ထားပြီးလျှင် အထူးသဖြင့် လက်ဝတ် လက်စားများ စုဆောင်း၏။ (အိမ်ထောင်ကျစဉ်က မမလေးသည် အပျိုကြီးဖြစ်၍ ဦးမြမူကား မုဆိုးဖို့ ဖြစ်လေရာ သားကြီးသမီးကြီးများလည်း ရှိဟန်တူသည်။) မမလေး၏ စကားတလုံးမှာ သူ့သမီး အကြီးတွေအဖို့တော့ လက်ဝတ်လက်စား ပြည့်စုံခဲ့လှပြီ။ မိမိမှာတော့ ယခုမှစုဆောင်းရသည် ဆိုကာ အခြားသော မြို့အုပ်ကတော်များထက် ချွေတာရေးလေ့ကျင့်သည်သည်ဟု လူတိုင်းက ပြောကြ၏။ ကုန်သင့်သည်ထက် တပြားတချပ်မျှ ပို၍မကုန်စေရ ဟူ၍လည်း ပြောကြ၏။ မြတောင်သို့ ကျွန်ုပ် ရောက်၍ မကြာမီအတွင်း မြို့အုပ်ကြီးမှာ အခြားတနယ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ရလေရာ ထိုနယ်သို့ ရောက်၍ လပိုင်းအတွင်း၌ပင် မြို့အုပ်ကတော်မမလေးမှာ ခေါက်ကနံ ပျက်စီးရရှာလေသည်။ မုဆိုးမအဖြစ်နှင့် ထိုင်စားဖို့ဆိုသော အထုပ်ကလေးနှင့် စိန်ရွှေလက်ဝတ်လက်စားများသည် မြို့အုပ်ဦးဖိုးမြ၏ တတိယ အိမ်ထောင်အတွက် ဖြစ်လေသလော၊ သို့တည်းမဟုတ်၊ ပထမအိမ်ထောင်မှ သမီးကြီးများအတွက် ဖြစ်လေသလော မပြောတတ်၊ ကျွန်ုပ် မျက်ခြေပြတ်၍သွားခဲ့သည်။ သို့သော် မမလေးအတွက်မှာ (သူပြုသောကမ္မမှတပါး) ဘာမျှပါမသွားခြင်းကား သေချာသည်။

လူရည်မလည်သော မြတောင်သားများ

ကိုဝင့်မော်၏ ရုံးကိစ္စလည်း ပြီးစီးသည်နှင့် ကျွန်ုပ်နှင့်ကိုဝင့်မော်တို့သည် မြို့အုပ်အိမ်မှ ဆင်းခဲ့ကြ၍ မြစ်ဆိပ်သို့ လျှောက်လာကြရာ ကမ်းသို့ ချဉ်းကပ်မိသောအခါ၌ ငှက်တစ်စင်းသည် ကမ်းမှခွာ၍ မြတောင်ဘက်သို့ လှော်ခတ်သွားသည်ကို မြင်သည်နှင့် ကိုဝင့်မော်က လှမ်းခေါ်၏။ ငှက်သမားသည် မကြားချင်ပြု၍ လှော်ခတ်မြဲလှော်ခတ်သွား၏။ ထိုအခိုက်တွင် မြစ်ဆိပ်၌ အခြားငှက်များ မရှိသည်နှင့် ကိုဝင့်မော်က ကျယ်ကျယ်ကြီးဟစ်ခေါ်ရာ ငှက်သမားလည်း ဇွတ်ခတ်ပြေး၏။ ဤတွင် ‘လူကောင်း စိတ်တို’ ဖြစ်သော ကိုဝင့်မော်သည် ဒေါသဖြစ်လာ၍ ခတ်ပြေးသော ငှက်သမားမှာ မည်သူမည်ဝါ ဖြစ်သည်ဟု မြစ်ဆိပ်တွင်ထိုင်လျက်ရှိသော သူငယ်တယောက်အား မေး၏။ လူငယ်ကလည်း ဘာမျှ မပြောပဲ ငှက်တုတ်ကြီးထိုင်နေလေရာ နဂိုကတည်းက ဒေါပွလျက်ရှိသော ကိုဝင့်မော်သည် မိမိက မေးသည်ကို မပြောပဲ ပေလျက်ရှိသော လူငယ်အား စိတ်ဆိုးသည်နှင့် ခြေထောက်ဖြင့် တချက် ကန်လိုက်လေသည်။ (မြတောင်သားများ၏ မရေလည်ပုံမှာ သဘောကောင်းလှသည်ဟု နာမည်ရလျက် ရှိသော ဝန်ထောက်တယောက်အားပင် ခေါ်မရမေးမရ လုပ်ချင်လုပ်သေးသည်။ လူငယ်ရော ငှက်သမားပါ မြတောင်ဘက်မှဖြစ်သည်ဟု နောင်တွင်သိရသည်။ ရွှေဘိုနယ်သားများမူကား ကိုဝင့်မော်

ကဲ့သို့ သဘောကောင်းသော ဝန်ထောက်တယောက်အား ဤကဲ့သို့ ပြုမူလိမ့်မည်မဟုတ်ဟူ၍ ကျွန်ုပ် နှိုင်းယှဉ်ချက်ထုတ်မိသည်။) များမကြာမီ ထီးချိုင့်ဘက်မှ ၎င်းတစ်စင်းပေါ်လာ၍ ၎င်းဖြင့် မြတောင် ဘက်သို့ ကူးခဲ့ကြရ၏။ သူငယ်ချင်း ကိုဝင့်မော်မှာ ဆင်းရဲသားကို ကြင်နာတတ်သူဖြစ်၍ ၎င်းခမပေးပဲနေမည့်လူတယောက် မဟုတ်ခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ်သိသဖြင့် ထိုသူနှစ်ယောက်တို့၏ အပြုအမူကို အံ့ဩမိသည်။

ခေါင်းမာတဲလူကလေးတွေ

ထိုည၌ ရွာထဲမှ အဘိုးကြီးတယောက် ရောက်လာ၍ ခြေကန်ခံရသောလူငယ်မှာ အလူးအလဲ ဖြစ်နေကြောင်း၊ ဝန်ထောက်မင်း လိုက်ကြည့်ဖို့အကြောင်း တောင်းပန်ပြောဆိုလေ၏။ ကိုဝင့်မော်သည် ချက်ချင်းထ၍လိုက်ရာ ကျွန်ုပ်အားလည်း အဖော်လိုက်ခဲ့ဖို့ ခေါ်သွားလေသည်။ ရုံးပေါ်မှဆင်း၍ တောအုပ်ကြီး၏အိမ်ရှေ့သို့ ရောက်ကြရာတွင် အကြောင်းခြင်းရာကို ကြားသိနှင့်ပြီးဖြစ်သော တောအုပ်ကြီးသည် အိမ်ပေါ်မှပြေးဆင်းလာ၍ မြတောင်ရွာသားများ မကောင်းကြောင်း၊ ဘာမျှ မယုံရကြောင်း၊ လူရမ်းကားကလေးများလည်း ရှိကြောင်း၊ ဝန်ထောက်မင်းကိုယ်တိုင် မလိုက်သင့် ကြောင်းပြောကာ တားဆီးလေ၏။ (တောအုပ်ကြီးကား ဤနယ်တွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ နေဘူးသူဖြစ်၍ နယ်အကြောင်းကို ကိုဝင့်မော်ထက် ပို၍သိသည်။) ဤတွင် ကိုဝင့်မော်က “ဘယ့်နယ်လဲဗျို့ ကိုဖေသိန်း” ဟု မေးရာ ကျွန်ုပ်က “ခင်ဗျားသွားလျှင်တော့ ကျုပ်လိုက်မှာပဲ” ဟု ပြန်ပြောသည်နှင့် “ကိုင်းလာဗျာ၊ သွားမယ်” ဟုဆိုကာ ထွက်လာကြလေသည်။ အသက်ငါးဆယ် ကျော်ပြီဖြစ်သော တောအုပ်ကြီးကမူ “တော်တော်ခေါင်းမာတဲ လူကလေးနှစ်ယောက်ပဲ” ဟူသော မျက်နှာထားမျိုးနှင့် ကြည့်နေရစ်လေ၏။ ခြေကန်ခံရသော လူငယ်၏အိမ်သို့ ရောက်ကြသောအခါ (ဝန်ထောက်နှင့် ပတ်သက်သော အမှုဖြစ်သည်နှင့်) လူငယ်ဆွေမျိုးများသာမက တရွာလုံးလိုပင် စုရုံးရောက်ရှိ နေကြ လေပြီ။ ကျွန်ုပ်တို့သည် အိမ်ပေါ်သို့တက်၍ လူနာအနီး၌ ထိုင်ကြရာ လူနာမှာ ခါးကိုကန်မိသော ဒဏ်ကြောင့် ရွာသူရွာသားများ ဝိုင်းဝန်းနှိပ်နှယ်ပေးနေကြ၏။ ကျွန်ုပ်သည် လူနာ၏မျက်နှာကို တချက် လှမ်းကြည့်လိုက်ရာတွင် ဝေဒနာပြင်းထန်ပုံမရကြောင်း အကဲခတ်မိသည်နှင့် ပရိသတ်ကို လှမ်းကြည့် လိုက်ပြန်၏။ ၎င်းတို့အနက်တွင် ရေခပ်ဆိပ်၌ မြင်လိုက်ရ၍ ကျွန်ုပ်မှတ်မိသော မိန်းမချောကလေးကို တွေ့ရ၏။ သူ့အနီးတွင်လည်း ရုပ်ချင်းခပ်ဆင်ဆင်တူသော မိန်းမချောကလေးနှစ်ယောက်ကိုလည်း မြင်ရလေရာ ညီအစ်မများ ဖြစ်တန်ရာသည်ဟု အကဲခတ်မိ၍ ထိုအတိုင်း မှန်ကန်ခြင်းကိုလည်း နောင်တွင် သိရသည်။ ညီအစ်မသုံးဖော်တို့ ၏မျက်နှာများမှာ ရှမ်းဆန်သည်ထင်မိရာ ဤသည်လည်း မှန်ကန်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ရွာသူရွာသားများသည် ကိုဝင့်မော်၏ ခြေကန်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ တစ်စိတ်ကို တစ်စိတ်ဖြစ်အောင် ချဲ့ထွင်ပြောဆိုလျက်ရှိကြရာ ကျွန်ုပ်မှာ လူ့စိတ်ကို အကဲခတ်သလောက် ပြေလည်အောင် မပြောတတ်သည်နှင့် စကားဖြင့်မကူညီပဲ ရွာသားလူငယ်များ၏အကဲကိုသာ စောင့်ကြည့် နေရပါတော့သည်။ ရွာသူများအနက်တွင် အတော်စကားတတ်သော မိန်းမကြီး

တယောက်၏ စကားချချက်အရ ကိုဝင့်မော်က လူနာအတွက် အရာရာတာဝန်ယူပါသည်ဟု ကတိပြု ပြီးနောက် အိမ်ပေါ်မှ ဆင်းလာခဲ့ကြလေ၏။

အပျိုချောများနှင့် အကျွမ်းဝင်ပုံ

နောက်တနေ့နံနက်တွင် ထီးချိုင့်ဘက်သို့ ကျွန်ုပ်နှင့် စာရေးကလေးတို့ သွား၍ ဆရာဝန်ခေါ်ပြီး လူနာ၏အိမ်သို့ ပို့ပေးရ၏။ ကိုဝင့်မော်မူကား တောအုပ်ကြီး သတိပေးချက်ကြောင့် ကိုယ်တိုင် မလိုက်တော့ချေ။ ထိုနေ့၌ပင် ကိုဝင့်မော်၏ မိဘများထံမှ ကြေးနန်းရ၍ မန္တလေးသို့ ကိုဝင့်မော် လိုက်သွားရလေရာ ဆရာဝန်နှင့်လူနာ၏ တာဝန်ကို ကျွန်ုပ်အားလွှဲထားခဲ့၍ နေ့တိုင်း သွားကြည့်ဖို့ လည်း ကတိပြုလိုက်ရလေသည်။ လူနာ၏အိမ်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်ရှိသော အိမ်တွင် ကျွန်ုပ် မျက်မှန်း တန်းမိသည့် မိန်းမချောကလေး ညီအစ်မသုံးယောက်တို့ နေထိုင်ကြလေရာ ကျွန်ုပ်မှာ ကိုဝင့်မော် လွှဲထားခဲ့သည့် လူနာကြည့်တာဝန်ကို ထမ်းရွက်ရသည်နှင့်ပင် မိန်းကလေးများနှင့် အတော်သိကျွမ်း လျက် ရှိလေပြီ။ တခါတရံ လူနာထံမှအပြန်တွင် ၎င်းတို့၏အိမ်ဘက်သို့ ကူးဝင်ကာ အချိန် အတန်ကြာအောင် စကားစမြည်ပြောလေ့ရှိ၏။ ပထမ၌ အလတ်မိန်းကလေးသည် အချောဆုံးဖြစ်သည် ဟု ထင်ခဲ့ရာမှ အတော်အတန် အကျွမ်းတဝင် ရှိလာသောအခါတွင် အကြီးဆုံးနှင့် ပို၍ မျက်မှန်း တန်းမိလာသည်။ သို့ရာတွင် စံဒေဝီနှင့် မျက်မှန်းတန်းမိခြင်းမျိုးကား မဟုတ်သေးပေ။ အမှန်မှာ ကိုဝင့်မော်မရှိသည့် ရက်သတ္တပတ်အတွင်း၌ နေ့စဉ်လို တွေ့ရသော်လည်း မိတ်ဖြစ်ဆွေဖြစ်သာ သဘောထား၍ ‘လူပျိုလှည့်’ လိုသည့် အကြံအစည်ပင် မပေါ်ပေါက်သေးပါ။ ဤရက်များအတွင်း အခြားသော အပျိုချောများနှင့်လည်း သိကျွမ်းအောင် လမ်းဖောက်လျက်ရှိပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ပြောရမည်ဆိုလျှင် လိင်နှင့်ပတ်သက်၍ ခေါင်းပါးသူတယောက် ဖြစ်ပါလျက် တသက်တာတွင် ထိုအချိန်အပိုင်းအခြားကဲ့သို့ မိန်းမစိတ်ကူးသောအချိန်သည် မရှိခဲ့ဘူးပါ။ အလုပ် ကလည်းမရှိ၊ လွတ်လပ်သော မိန်းမချောများကလည်း ပေါသည်နှင့် မည်သူ့ကို ‘လှည့်’ ရလျှင် တော်လိမ့်မည်၊ ဟန်လိမ့်မည်၊ နေရာကျလိမ့်မည်ဆိုသည်ကို အချိန်ကုန်ခံ၍ စဉ်းစားစိတ်ကူးမိပါသည်။ ဟုတ်ချင်ဟုတ်၊ မဟုတ်ချင်နေ၊ နောင်ခါလာ နောင်ခါဈေးဆိုကာ အပျော်လိုက်တတ်သော ဝါသနာ လည်း မရှိသောကြောင့် မည်သူ့အားမျှ ထိရောက်စွာအကြံမပြုသေးပဲ အကဲခတ်ဆဲ ရှိပါသည်။ သို့သော် ငါသည် ဤရွာသူတယောက်ယောက်နှင့် အိမ်ထောင်ကျလိမ့်မည်ဟူသော အထင်မှာမူ ရောက်ကတည်းက ကပ်လျက် ရှိပါ၏။ မိန်းမတယောက်သာဖြစ်ခဲ့လျှင် ‘အညှာလွယ်’ သည်ဟု ဆိုရလိမ့်မည် ထင်ပါသည်။

သစ်သင်းထွက်ခြင်း

မန္တလေးမှ ကိုဝင့်မော် ပြန်ရောက်သောအခါ ခြေကန်ခံရသောလူငယ်မှာ ကောင်းစွာပျောက်ကင်းပြီဖြစ်၍ ကိုဝင့်မော်မှာ ဆရာဝန်အတွက်လည်းကောင်း၊ လူနာအတွက်လည်းကောင်း သင့်တင့်လျောက်ပတ်အောင် ပေးရသည်တွင် ကိုဝင့်မော်က “တော်တော်ဈေးကြီးတဲ့၊ ခြေတချက်ပဲဗျ။ (An Expensive Kick) ဟု ရယ်ကာမောကာ ပြောလေသည်။ နောက်တနေ့တွင် သစ်တောဝန်ထံမှ ကိုဝင့်မော်ထံသို့ အမိန့်စာရောက်လာ၏။ ၎င်းမှာ ကိုဝင့်မော်အား တောခေါင်းနှစ်ယောက်နှင့်အတူ သစ်တောသို့ ချက်ချင်း ‘သစ်သင်း’ ထွက်ရန် ဖြစ်လေသည်။ သစ်သင်းသောအလုပ်မှာ သစ်တောအရာရှိများနှင့် လက်အောက်အမှုထမ်းများအဖို့ရာ၌ အပင်ပန်းဆုံးသော အလုပ်တခုဖြစ်၍ အတော်ငိုငံသွားကြလေရာ မမြင်ဘူးသောအခြင်းအရာ မြင်လိုလှသော ကျွန်ုပ်မူကား ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်သွားလေသည်။ ကျွန်ုပ်၏ ရွှင်ပြသောမျက်နှာကို မြင်ရသောအခါ ကိုဝင့်မော်က “ခင်ဗျားက ဝမ်းသာနေဗျား၊ တော်တော်ကြာတော့ မညည်းနဲ့နော်” ဟု ပြောရာ ကျွန်ုပ်ကလည်း “ခင်ဗျားတို့လုပ်သမျှ လုပ်ပါ့မယ်ဗျာ၊ မညည်းပါဘူး” ဟု ပြန်ပြောမိပါသည်။ နောက်တနေ့ညနေတွင် ဝန်စည်စလည်များကို ဆင်နှစ်ကောင်ဖြင့်တင်၍ ကျွန်ုပ်တို့လူစုသည် သစ်သင်းစခန်းသို့ ထွက်ခဲ့ကြလေ၏။ သစ်တောအရာရှိများမှာ ဆင်များရသည်ဆိုသော်လည်း လူစီးရန်မဟုတ်၊ ပစ္စည်းတင်ရန်ဖြစ်လေရာ လူ့အဖို့မှာ ခြေနှစ်ချောင်းကိုသာ အားကိုးရလေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ပထမသစ်သင်းစခန်းဖြစ်သော နမ်းပေါင်းရွာသို့ သွားရန်ဖြစ်သော်လည်း ၁၆မိုင်ခရီးကို တညနေဖြင့် ပေါက်အောင် မသွားနိုင်သောကြောင့် ဇမိုင်ဝေးသည့် ပေါက်နက်ရွာကလေး၌ တညအိပ်ကြရ၏။ ပေါက်နက်ရွာရှိ သစ်တောဘာန်ဂလိုမှာ နှစ်မျက်နှာတွင် အကာရှိ၍ နှစ်မျက်နှာတွင် လှပ်ထားသော (ဧရပ်ကလေးအရွယ်) အဆောက်အအုံ တခုဖြစ်ရာ ၎င်းစခန်းတွင် မြတောင်တောအုပ်ကြီးနှင့် ဆုံမိကြ၍ ညစာအတူတစားကြသည်။ ဇမိုင်ခရီးလျှောက်ရခြင်းအတွက် ကိုဝင့်မော်နှင့် အမှုထမ်းများအဖို့ မည်သို့မျှမရှိသော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ ညီအစ်ကိုမှာ အတော်ဖား၍ ထမင်းအလွန်မြိန်ကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ အိပ်ရာသို့ ဝင်ကြသောအခါ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ရက် လကလေးသည် ဆီးနှင်းများအကြားမှ မှေးမှိန်စွာ သာလျက်ရှိလေ၏။

ဆင်ပစ်ထွက်ခြင်း

ည၁၀နာရီ အချိန်ခန့်တွင် ရွာသားနှစ်ယောက်ရောက်လာ၍ အနီးရှိလယ်တောတွင် ဆင်ရိုင်းဝင်၍ စားနေကြောင်း သတင်းပေးလာ၏။ ဤတွင် ကိုဝင့်မော်သည် ငေါက်ကနဲထ၍ ရိုင်းဖယ်သေနတ်ကို ဆွဲကိုင်လေရာ တောအုပ်ကြီးက “ဝန်ထောက်မင်း မတော်ပါဘူးထင်ပါတယ်” ဟု သတိပေးသော်လည်း ကိုဝင့်မော်က “ဘာဖြစ်သလဲ တောအုပ်ကြီးရဲ့၊ ပစ်ခွင့်ရှိတယ်မဟုတ်လား” ဟု မေး၏။ တောအုပ်ကြီးက “ပစ်တာကတော့ ပစ်နိုင်ခွင့်ရှိပါတယ်၊ သို့သော် စိုးရိမ်လို့ ပြောခြင်းပါ” ဟု ပြန်ပြော၏။ ကိုဝင့်မော်က “ဥပဒေလွတ်ကင်းလျှင် တော်ပြီဗျာ၊ ဆင်ကိုတော့ မကြောက်ပါဘူး၊ တခါမှ ဆင်မပစ်ဘူးလို့ စမ်းကြည့်ချင်တယ်” ဟု ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် ဆင်းမည်ပြုပြီး “ကိုဖေသိန်းကောဗျို၊ လိုက်ဝံ့ရဲ့လား” ဟု မေး၏။ အမှန်ကိုပြောရလျှင် ကျောင်း၌နေစဉ်က ကိုဝင့်မော်၏ ကျီစားခြင်းများကို

ရှောင်ခွဲခြင်းမှာ သူတို့၏ ညီအစ်ကိုလေးယောက်အဖွဲ့ကို လန့်သောကြောင့်ဖြစ်ရာ ဤနေရာ၌မူ သူကဲ့သို့ပင် သတ္တိရှိကြောင်း ပြလိုသည်နှင့် “လိုက်တာပေါ့ဗျာ” ဟုဆိုကာ ဆင်း၍လိုက်လေ၏။ ဤတွင် တောအုပ်ကြီးက “ဆရာကလေး ဘာလုပ်လိုက်မှာလဲ၊ ဒီလိုဆို ကျုပ်သေနတ်ကို ယူသွားအုံး” ဟု ပြောရာ ကျွန်ုပ်က သေနတ်မပစ်တတ်ကြောင်း ပြော၍ ဗလာလိုက်သွားလေ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ကိုဝင့်မော်အပေါ်၌ အညံ့မခံချင်ရုံချည်းမဟုတ်။ ဆင်ပစ်ခြင်းကိုလည်း မြင်ဘူးလိုသောကြောင့် ဖြစ်လေ ရာ ရွာသားနှစ်ယောက်က ရှေ့ဆုံးမှလည်းကောင်း၊ ကိုဝင့်မော်က အလယ်မှ၊ ကျွန်ုပ်က နောက်ဆုံးမှ လည်းကောင်း စီတန်းကာ လျှောက်သွားကြ၍ တဖာလုံခန့် ရောက်သောအခါ လယ်တောအစပ်သို့ ရောက်လာကြသည်။

ရွာသားနှစ်ယောက်သည် ရှေ့ဆုံးမှ ခေတ္တရပ်၍ နားထောင်ရာ ‘ဗြဟ္မာ ဗြဟ္မာ ဗြဟ္မာ’ မည်သော အသံများကို ကြားရ၏။ ၎င်းမှာ စပါးပင်များကို နှုတ်စားသောအသံပင် ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ရွာသားတယောက်သည် မြက်တဆုပ်ကို နှုတ်၍ မြောက်ကြည့်လိုက်ရာ ကျွန်ုပ်တို့က လေအောက်မှ ရှိနေခြင်းကို တွေ့ရသဖြင့် တဖြည်းဖြည်း ဆက်လက်လျှောက်သွားကြ၏။ လရောင်မှာ တခြမ်းမျှသာ ရှိသော လမှ ထွက်ရခြင်းဖြစ်သည့်အထဲတွင် ဆီးနှင်းများလည်း အနည်းငယ် ဖုံးလျက်ရှိသောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် လယ်ကန်သင်းကိုပင် ရေးရေးသာမြင်၍ ခြေမချော်စေရအောင် သတိနှင့် လျှောက်ကြ ရ၏။ ‘ဗြဟ္မာ ဗြဟ္မာ’ မြည်သံများသည် ကျယ်၍ကျယ်၍လာရာမှ ဖျတ်ကနဲ ရပ်သွားရာတွင် ရွာသား နှစ်ယောက်တို့သည် တန့်ကနဲရပ်၍ ပြားကနဲ ဝပ်လိုက်ကြ၏။ ကျွန်ုပ်တို့လည်း သူတို့နည်းတူ ကန်သင်းပေါ်တွင် လေးဘက်ထောက်ကာ ကုန်းလိုက်ကြသည်။ ရွာသားတယောက်သည် မြက် တဆုပ်ကို မြောက်စမ်းပြရာ ကျွန်ုပ်တို့သည် လေအောက်မှပင် ရှိနေခြင်းကို တွေ့ရသည်။ ‘ဗြဟ္မာ ဗြဟ္မာ’ သံလည်း မကြားရ၊ ကျွန်ုပ်တို့လည်း ကန်သင်းရိုးပေါ်တွင် ပြားလျက် တမိနစ်ခန့် ကြာသည့် အတောအတွင်း ကျွန်ုပ်၏ရင်ပတ် လှုပ်ခတ်သောအသံမှာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ကြားရုံမက ကိုဝင့်မော် ကြားမည်စိုး၍ လက်ဖြင့် ဖိထားရပါသေးသည်။ ရွာသားတွေ ကြားလျှင်ကြားစေ၊ ဆင်နှင့် ကိုဝင့်မော် မကြားလျှင်ပြီးရောဟု အောက်မေ့မိသည်။ နောက်တခဏ၌ ‘ဗြဟ္မာ ဗြဟ္မာ’ သံမဟုတ်ပဲ သိမ့်ကနဲ သိမ့်ကနဲ ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ခံစားရကြပေရာ နေရာတကာတွင် အတင့်ရဲသော ကိုဝင့်မော်သည် ကုန်းနေရာမှ ဦးခေါင်းထောင်ကာ မျှော်ကြည့်လိုက်သဖြင့် ကျွန်ုပ်လည်း သူလုပ်သလို လိုက်၍လှုပ်၏။ ကျွန်ုပ်အထင် ပေတရာခန့်လောက်တွင် မေးမှိုန်လှသောလရောင်၌ မည်းနက်သော အရာဝတ္ထုကြီး တခုကို မြင်ရ၏။ ရွာသားနှစ်ယောက်ကလည်း “ပစ်ပါ၊ ပစ်ပါ” ဟု တီးတိုးပြောသံ ကြားရ၏။ ဤတွင် ကိုဝင့်မော်သည် ကန်သင်းပေါ်တွင် မုဆိုးထိုင်ထိုင်လျက် ရိုင်ဖယ်ကို ပခုံး၌ ထောက်ကာ မောင်းဖြတ်ချလိုက်၏။

သေနတ်သံကို ဤမျှလောက် နီးနီးကပ်ကပ် မကြားရဘူးသော ကျွန်ုပ်မှာ အသံကြောင့် လန့်မိသော် လည်း စိတ်ချလက်ချ မလန့်နိုင်ပဲ ရှေ့မည်းမည်းကြီးကို လှမ်း၍ကြည့်လိုက်ရသေး၏။ ကျွန်ုပ်အထင် ဆင်ကောင်သည် ရှေ့သို့ ဦးစိုက်သွားရာမှ တဖန်ပြန်၍အထဲတွင် ရွာသားနှစ်ယောက်လည်း သုတ်ခြေ တင်ကြ၍ ကိုဝင့်မော်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့လည်း ၎င်းတို့နောက်မှ လိုက်ပြေးကြ၏။ ကိုဝင့်မော်ကား

သေနတ်ကြီးတဘက်နှင့် ကျွန်ုပ်ကို မှီအောင် မပြေးနိုင်ချေ။ လမ်းခရီးတွင် သေနတ်နှင့် ပြေးလိုက်လာသော တောအုပ်ကြီးကိုတွေ့၍ ကိုဝင့်မော်က ပြန်ကြည့်ဖို့ပြောရာ တောအုပ်ကြီးက ဥပဒေအရ လယ်ကိုစားသောဆင်ရိုင်းကို ခြောက်လှန့်ရုံသာ အခွင့်ရှိသည်ဟု ပြော၍ ကိုဝင့်မော်အား အတင်းပြန်ခေါ်သွားလေသည်။ နံနက်လင်း၍ လာကြည့်ကြသောအခါ ဆင်ကောင်ကား မတွေ့၊ သွေးကွက်ကြီးနှင့် ဦးစိုက်သော နေရာကိုသာ တွေ့ရလေသည်။ မုဆိုးဝါရင့်သော တောအုပ်ကြီးက ဦးခေါင်းကို ထိမှန်သော်လည်း ဦးနှောက်မဖောက်ပဲ 'ရုပ်' ၍မှန်ပြီး မူးသွားခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည်ဟု ပြော၏။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်အဖို့ကား ဆင်ပစ်ခြင်းကို မြင်ရဘူး၍ မြတ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ခရီးဆက်ကြခြင်း

နောက်တနေ့နံနက်တွင် ကျွန်ုပ်တို့လူစုသည် ကော်ဖီသောက်ပြီးနောက် ခရီးထွက်ရန် ပြင်ဆင်ကြလေ၏။ တောအုပ်ကြီးတို့လူစုမှာ မြတောင်ဘက်သို့ လည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့လူစုမှာ နမ်းပေါင်းစခန်းသို့ လည်းကောင်း ဆက်လက်ခရီးထွက်ကြရန် ဖြစ်၏။ ပစ္စည်းများကို ဆင်နှစ်ကောင်ပေါ်သို့ တင်၍ ကိုဝင့်မော်၏ တပည့်များ၊ တောခေါင်းများ၊ စာရေးမောင်မြနှင့် ကျွန်ုပ်၏ ညီတော်မောင်တို့က တဖွဲ့၊ ကိုဝင့်မော်နှင့်ကျွန်ုပ်တို့ နောက်မှ သေနတ်ထမ်း၍လိုက်ရသည့် တပည့်တယောက်က တဖွဲ့လမ်းလျှောက်လာကြ၏။ ပစ္စည်းများတင်သည့် ဆင်နှစ်ကောင်ကို ပထမ၌ မှီအောင် လိုက်နိုင်ကြသော်လည်း တရွေ့ရွေ့တအိအိနှင့် သွားကြသည်ထင်ရသော ဆင်နှစ်ကောင်၏ ခြေလှမ်းကြုံမှုကြောင့် ကြာရှည်စွာ မှီအောင်မလိုက်နိုင်ကြပဲ သုံးကွဲကွဲ၍ သွားလေတော့သည်။ ကိုဝင့်မော်၏အကြံမှာ လမ်းခရီးတွင် ချေကလေး၊ ဒရယ်ကလေးများ တွေ့လိုတွေ့ငြားဆိုကာ သေနတ်ထမ်းသော တပည့်နောက် လိုက်ပါလာသည့်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့သုံးယောက်မှာ နောက်ဆုံးအဖွဲ့ ဖြစ်နေလေသည်။

လမ်းလျှောက်သွားကြစဉ် ကျွန်ုပ်မှာ ဤမျှလောက်နက်သောတောသို့ တကြိမ်မျှ မရောက်ဘူးသည်နှင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ်သော အခြင်းအရာများကို တွေ့ရ၏။ 'စိမ့်ကြီး၊ မြိုင်ကြီး၊ ရိပ်ကြီး တောတောင်နေရောင်မခ' ဟူသော ရကန်ကြီးအတိုင်း အလွန်ကြီးမားထူထပ်သော သစ်ပင်ကြီးများတွင် ပေါင်လုံးခန့်တုတ်သော နွယ်ကြီးများ ပတ်ရစ်လျက် နေပျောက်မထိုးသည့် လှည်းလမ်းပေါ်၌ လျှောက်သွားစဉ် သစ်ပါးပျဉ်းကြီးများကို မြင်ရ၍ သောနုထွိုရ်မှဆိုးသည် ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း၏အစွယ်ကို ဖြတ်ရန် သွားစဉ်က တောအုပ်ကိုလည်း သတိရမိ၏။ တနေရာ၌ ရေအိုင်တခု ဘွားကနဲပေါ်လာ၍ ဆတ်သုံးလေးကောင်ကိုလည်း တွေ့လိုက်သဖြင့် ကိုဝင့်မော်သည် တပည့်လက်မှ သေနတ်ကို လှမ်းယူလိုက်၏။ သို့သော် ဆတ်များကား ပျောက်သွားလေပြီ။ ဤတွင် ကိုဝင့်မော်သည် သေနတ်ကို တပည့်လက်သို့ ပြန်မပေးပဲ သူ့ကိုယ်တိုင်ထမ်းကာ လျှောက်လာ၏။ သို့ရာတွင် မည်သည့်တောကောင်ကိုမျှ မတွေ့ပဲ နမ်းပေါင်းသို့ ရောက်လာကြပါတော့သည်။

နမ်းပေါင်းဗိုလ်တဲ

နမ်းပေါင်းရွာသို့ ရောက်ကြသောအခါ ရွာနှင့်မနီးမဝေးတွင် ဗိုလ်တဲတခုရှိ၍ ပစ္စည်းများချပြီး ချက်သူက ချက်၊ ခင်းသူက ခင်း၊ ပြင်သူက ပြင်လျက်ရှိကြသည်ကို တွေ့ရ၏။ နမ်းပေါင်းဗိုလ်တဲမှာ ပေါက်နက်ဗိုလ်တဲကဲ့သို့ ဇရပ်ကလေးအရွယ် မဟုတ်။ ဝင်းနှင့်ချင်းနှင့် အစေခံတဲပါ ကျယ်ဝန်းစွာ ရှိသည့်ပြင် ဗိုလ်တဲကြီးများထုံးစံအတိုင်း အိပ်ခန်းနှစ်ခန်းနှင့် ရေချိုးခန်းမှတပါး အတော် ကျယ်ဝန်းသော ဝရန်တာကြီးလည်း ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလောက်ထိုင်လောက် ရှိပါပေသည်။ မကျယ်မဝန်းပဲ ရှိပါမည်လော။ မြန်မာပြည်ဘုရင်ခံ ဆာဟာကုတ်ဘတ္တလာကိုယ်တိုင် အမဲပစ်ထွက်စဉ်က ရက်သတ္တ တပတ်ခန့် နေထိုင်ခဲ့ဘူးသည်ဖြစ်ရာ ဤအကြောင်းကို ရှေ့တွင်မှ ဖော်ပြပါဦးမည်။ (“ရှင်ဘုရင် တခါထွက် ပဲကြီးတလှေချက်” ဟူသော စကားပုံကို ထင်ရှားစေလိုသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။) ဗိုလ်တဲသို့ မြန်မာနှင့်မတူသည့် အလုပ်ကြမ်းသမား ဆယ်ယောက်ခန့်တို့လည်း ရောက်နှင့်နေကြရာ ကခုမ်းသစ်ခုတ်သမားများဖြစ်၍ သစ်သင်းရန်အတွက် ရောက်နှင့်ကြကြောင်း သိရလေသည်။ နေရာဌာန ပြောင်းလဲခြင်းကို အလွန်နှစ်သက်သူ ကျွန်ုပ်မှာ နမ်းပေါင်းဗိုလ်တဲ ဝရန်တာတွင် အမောပြေ ထိုင်လျက်ရှိစဉ် အရပ်လေးမျက်နှာ၌ တောကြီး၊ မြိုင်ကြီး၊ စိမ့်ကြီး၊ စမ်းကြီးများ ဝိုင်းရံလျက်ရှိသော ရှုခင်းအသစ်အဆန်းကို မြင်ရသည်နှင့် စိတ်ထဲတွင် တမျိုးကြည်နူးမိပါတော့သည်။

အခြားဒေသများ၌ လယ်တောများခြံရံခြင်းကိုသာ မြင်ရတတ်ပေရာ နမ်းပေါင်းဗိုလ်တဲပေါ်မှမူ သစ်တောများကိုသာ မျက်စိတဆုံး မြင်ရပါ၏။ ရှေးခေတ်၌ ရမည်းသင်းနှင့် ပျဉ်းမနား ဘူတာများ အကြား မီးရထားခုတ်သွားစဉ် ကျွန်းတောကြီးများကို မြင်ရ၍ နမ်းပေါင်းသစ်စခန်းကို သတိရ လွှမ်းဆွတ်မိရာ ဤခေတ်တွင်မူကား ကျွန်းတောများကို မမြင်ရတော့ပဲ (ပြုန်းကုန်လေသည်မသိ) မီးရထားလမ်း နံဘေးတလျှောက်၌ ရှင်းရှင်းကြီးမြင်ရသဖြင့် ရှေးခေတ်ဟောင်း အောက်မေ့လှပါသည်။

တောဝက်တကောင်ရခြင်း

ဆိုက်ရောက်သောနေ့၌ လူအားလုံး အနားယူလျက်ရှိရာ ကိုဝင့်မော်သည် တောခေါင်းတယောက်နှင့် ရွာမှဆိုးတယောက်အား သေနတ်ပေးလိုက်၍ လူနှစ်ယောက် အမဲရှာထွက်ကြသည်။ ဤဒေသကား သမင်၊ ဒရယ်၊ တောကြက်၊ တောဝက်မှ ဖိုင်၊ ပြောင်၊ ကြံ၊ ဆင်သို့တိုင်အောင် တောကောင်စုံသော ဒေသဖြစ်ရာ စင်စစ်မှာ မြန်မာတပြည်လုံးတွင် တောတိရစ္ဆာန်အစုံဆုံးဖြစ်၍ ဘုရင်ခံ ဆာဟာကုတ် ဘတ္တလာနှင့် အင်္ဂလိပ်အရာရှိကြီးများအဖွဲ့တို့ လွန်ခဲ့သောနှစ်က တောပစ်ရန် လာရောက်ခဲ့ကြ ဘူးလေသည်။

တောခေါင်းတယောက်နှင့် ရွာမှဆိုးသည် နေဝင်ချိန်သာသာတွင် ပြန်ရောက်လာကြ၍ မုဆိုးက တောဝက်ကလေးတကောင်ကို ကျောပိုးလျက် ပါလာ၏။ အိမ်ကြက်၊ အိမ်ဝက်သားများကိုသာ အများအားဖြင့် စားရသူသော ကျွန်ုပ်တို့ညီအစ်ကိုမှာ တောဝက်တကောင်ရဲ့ခဲခြင်းအတွက် အပျော်ဆုံး လူနစ်ယောက်ပေတည်း။ အခြားလူများသည် ချက်ပြုတ်ပြီးရှိသော ဟင်းထမင်းဖြင့် ညစာ စားကြသော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ညီအစ်ကိုကား တောဝက်သားကျက်မှ စားမည်ဆိုကာ ထမင်းမစားသေးပဲ ဝက်ကောင် ‘ဖျက်’ ခြင်းကို စောင့်ကြည့်နေကြ၏။ ပေါင်သားများကို ကင်ရန်အတွက် တုံးတစ်ခြင်း၊ ဝမ်းတွင်းသားခေါ် အသည်းနှလုံး စသည်များကို ချက်ရန်အတွက် လှီးဖြတ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ပြင်ဆင်ပြီးနောက် စိတ်ပါဝင်ဖွယ်အကောင်းဆုံးသော အလုပ်မှာ ဦးခေါင်းကို ပြင်ဆင်ရခြင်းပင် ဖြစ်၏။ တနေရာ၌ ကျင်းကြီးတခုကိုတူး၍ အင်ဖက်၊ ငှက်ပျောဖက် စသည်တို့ကို ထူထပ်စွာ ခင်းကျင်းပြီးလျှင် အမွေးအမှင်များ ပြောင်စင်အောင်ခြစ်ကာ ရနိုင်သမျှသော ဂျင်း၊ ငရုတ်၊ ကြက်သွန်ဖြူ စသည့် အမွေးအကြိုင်များဖြင့် လူးနယ်ထားသည့် ဝက်ခေါင်းကို ဖက်များပေါ်၌တင်၍ တဖန် ဖက်ရွက်များဖြင့် ထူထပ်စွာဖုံးအုပ်ပြီးမှ အပေါ်ဆုံးတွင် မြေကြီးများ ဖုံးဖိပေးကြ၏။ ၎င်းနောက် ပေါချင်တိုင်းပေါသော ထင်းတုံးကြီးများကို ကျင်းပေါ်၌တင်၍ ဧရာမမီးပုံကြီးဖြစ်အောင် ရှို့မွှေးပေးကြ၏။ ထင်းတုံးကြီးများကို လောင်ကျွမ်း၍ ရဲရဲနီသော မီးကျိခဲကြီးများ ဖြစ်လာသောအခါ တံဖိုဖြင့်ထိုးထားသည့် ဝက်ပေါင်သား တုံးကြီးများကို မီးအနီး၌ကင်၍ ဝမ်းတွင်းသားအိုးကိုလည်း မီးဖိုနံဘေးတွင် ချက်ကြလေသည်။ မီးကျိုးရော မီးတောက်ပါ အလွန်အားကောင်းသည်ဖြစ်၍ ဝက်သားကင်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ထင်သလောက် မကြာပဲ ကျက်သောအပိုင်းကို ဖဲ့စားနိုင်သောအခြေသို့ မကြာမီ ရောက်လာလေသည်။

အဘယ့်ကြောင့် အရက်သောက်သနည်း

တန်ဆောင်မုန်းလ မပြည့်သေးသော်လည်း စိမ့်ကြီးမြိုင်ကြီးများ၏ အလယ်၌ရှိသော နမ်းပေါင်း ဗိုလ်တဲမှာ ဆီးနှင်းများရံလျက်ရှိ၍ ကျွန်ုပ်တို့ညီအစ်ကိုအဖို့ ရာ၌ အတော်ကလေး ချမ်းအေးနေပြီဖြစ်ရာ ဝက်သားကင်များ စား၍ဖြစ်သောအခြေသို့ ရောက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ကိုဝင့်မော်သည် နာရေး ဖျားရေးအတွက် ဆေးဝါးအဖြစ် ယူဆောင်လာခဲ့သည့် အိက္ကရောဘရန်ဒီတလုံးကို ထုတ်လေ၏။ ကျွန်ုပ် ကြည်နူးလိုက်ပုံမှာ ပြောဖွယ်ရာမရှိချေ။ (ကျွန်ုပ်အား အရက်ကြိုက်တတ်သည်ဟု အထင် ရောက်ကြသော လူများသည် ‘ကျွန်ုပ် ကြည်နူးသည်’ ဟု ရေးလိုက်သောအခါ၌ ပြုံးကြလိမ့်မည်ဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်နှင့် အရက်အကြောင်းကို ဤနေရာ၌ ရှင်းလင်းရေးသားရပေလိမ့်မည်။) ကျွန်ုပ်သည် စင်စစ် အားဖြင့် အရက်ကို ကြိုက်ခြင်းမဟုတ်၊ အစားကောင်းကို ကြိုက်ခြင်းဖြစ်၏။ အရသာရှိသော အစာ တခုကို သည်အတိုင်းစားခြင်းထက် အရက်ကလေးတခွက်လောက် သောက်ပြီးမှ စားသည့်အခါ အရသာပိုခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်၏ကိုယ်တွေ့ဖြစ်၏။ တသက်ပတ်လုံး ကျွန်ုပ် အရက်သောက်သမျှတွင် မူးချင်၍သောက်ခြင်းမဟုတ်၊ စားကောင်းချင်၍ သောက်ခြင်းဖြစ်၏။ မူးယစ်ခြင်းသက်သက်ကို ကြိုက်တတ်သောလူများသည် စားစရာမပါချင်နေစေ၊ သောက်စရာရလျှင်ပြီးရောဟု သဘောထားတတ်

ကြ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ ငယ်သူငယ်ချင်းများနှင့် ပြန်လည်ဆုံတွေ့သော အချိန်မျိုးမှတစ်ပါး အရက်သက်သက် သောက်ဘူးခြင်းကို ကျွန်ုပ် မမှတ်မိပါ။ သူငယ်ချင်းဟောင်းများ ဆုံဆည်းရာ၌မူကား ‘လူညီလျှင်’ ဘာမဆိုလုပ်မည်ဆိုသော လူတယောက်ဖြစ်၏။ ဟန်ဆောင်ခြင်းသည် ကျွန်ုပ်၏ဝါသနာ မဟုတ်ပါ။ “စားစရာတွေကို ဗိုက်ပြည့်အောင်စားမနေပါနဲ့၊ သောက်ဖို့နေရာမရှိပဲ နေပါလိမ့်မယ်” ဟု အချို့လူများ ပြောတတ်ကြပေရာ ကျွန်ုပ်မူကား ထိုလူမျိုးတွင် အပါအဝင်မဟုတ်ချေ။ သောက်ကတည်းက စားကောင်းချင်၍ သောက်ခြင်းဖြစ်၍ အစားမပါပဲသောက်ခြင်းသည် ကျွန်ုပ်အဖို့ အဓိပ္ပာယ်မရှိချေ။ စားစရာကောင်းများပါသော ထမင်းပွဲကို မြင်ရခြင်းသည် ကျွန်ုပ်အဖို့ ကြီးစွာသော သွေးဆာခြင်းကြီး တခုဖြစ်၏။ အသောက်ကလေးပါလျှင် သာ၍ကောင်းလေစွဟု သတိမရပဲ မနေနိုင်အောင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်လည်း တရုတ်ပြည်သို့ ရောက်ခဲ့စဉ်က ထမင်းစားပွဲများတွင် တခွက်တလေမျှကို လက်မလွှတ်နိုင်ပဲ ဖြစ်ခဲ့ရ၏။ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ အသောက်ကို ချိုးနှိမ်လိုလျှင် အစားကောင်း စားချင်တတ်သော ဝါသနာကိုပါ ချိုးနှိမ်မှဖြစ်မည်ဟု သိမြင်၏။

ထို့ကြောင့် အသက်ကြီးရင့်လာပြီဖြစ်သော ဤနောက်ပိုင်းတွင် ထမင်းဟင်းကိုရှောင်၍ မုန့်လာထုပ်၊ ဗူးသီး၊ ခဲသီး၊ မုန့်လာဥ စသည့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကိုချည်း ပြုတ်ပြီး ရက်သတ္တတပတ်တိုင်တိုင် စားခဲ့သည့်အပတ်ပေါင်းမှာ တော်တော်များခဲ့ပါပြီ။ ဤနည်းမှာ အစာအိမ်ကို ရှင်းလင်းခြင်းဖြစ်၍ ကျန်းမာရေးအတွက် ကောင်းသည့်ပြင် အစားကောင်းစားချင်တတ်သည့် ‘အာသာငန်းငန်း’ ရှိခြင်း ကိုလည်း ပြတ်စေနိုင်သည်ဟု တွေ့ရ၏။ အစားကောင်းစားဖို့ တမ်းတခြင်းမရှိခဲ့လျှင် သာ၍ ကောင်းစေရန်ဆိုကာ အသောက်ကလေးတောင့်တမှု ဆိုသည်မှာလည်း အဓိပ္ပာယ်မရှိ ဖြစ်လာပါတော့ သည်။ ဤအလေ့အကျင့်ကြောင့် တရုတ်စားပွဲများ၌ တခွက်လောက် သောက်ချင်သောစိတ်ကိုလည်း ချိုးနှိမ်နိုင်ခဲ့ပါပြီ။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ် ဤမျှလောက် ကြိုးစားခြင်းမှာ ဗုဒ္ဓက ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးတွင် သွတ်သွင်း၍ ဟောတော်မူခဲ့သည့် သုရာမေရယအတွက်ကြောင့် ငရဲကြီးလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်သော ကြောင့်ကား မဟုတ်၊ တရားအားထုတ်ခြင်း၌ အနှောင့်အယှက်ဖြစ်၍ ဓမ္မမိတ်ဆွေများ အထင်လွဲမည်ကို (သူတို့အတွက်) စိုးရိမ်သောကြောင့် ဟင်းရွက်ပြုတ်သက်သက်စားပြီး တပင်တပန်း လေ့ကျင့်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မိမိရှိသောညတည

ကိုဝင့်မော်သည် ‘ငှက်တော ခွေးတော’ တက်ရသည့် သစ်တောအရာရှိတယောက် ဖြစ်သော်လည်း ငှက်ဖျားကာကွယ်ရန်ဆို၍ အရက်သောက်သောလူတယောက် မဟုတ်ပါပေ။ တောထဲ၌ ဖျားနာလျှင် သုံးမည်။ သို့သော် ကာကွယ်ရန်ဆို၍ သောက်တတ်သူမဟုတ်ချေ။ သို့ရာတွင် “အသက်ကို အသေခံမည်၊ သေအရက်ကို လျှာပေါ်မတင်” ဟု ဝါကြားပြောဆိုတတ်ကြသည့် အယူသီးသော လူစားမျိုးတယောက်ကား မဟုတ်ပေ။ မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းများအား ထမင်းစားပွဲ ကျွေးသောအခါ

များတွင် သူတပါးအားလည်း တိုက်၏။ သူလည်း သောက်ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့နှင့် နေ့တိုင်းစားကြသော ထမင်းစားပွဲမျိုး၌မူ အရက်မပါချေ။ ထိုညမှာ တောဝက်သားကင်၏ ဆွဲဆောင်ခြင်းကြောင့် သူနှင့်ကျွန်ုပ် တခွက်စီ သောက်ကြသော်လည်း ညီတော်မောင်အားမူ ဖိတ်ခေါ်ခြင်း တိုက်တွန်းခြင်းမပြုပဲ အစားကောင်းများသာ ကျွေးမွေးပါသည်။ အတော်ကလေး ချမ်းအေးစပြုနေသော ရာသီတွင် တဟုန်းဟုန်းတောက်လောင်သော မီးပုံကြီးနှင့် မလှမ်းမကမ်း၌ ရွက်ဖျင်ကုလားထိုင်တလုံးစီနှင့် အကောင်းဆုံးဘရန်ဒီတခွက်စီ လက်တဘက်တွင်ကိုင်ကာ တကျိုက် သောက်လိုက်၊ တောဝက်သားကင်တုံးကို တကိုက်ကိုက်၍ တဖဲ့ဝါးလိုက်၊ ငယ်သူငယ်ချင်းချင်း ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်များကို တလှည့်စီပြောလိုက်၊ တချက်တချက်၌ အရက်နှင့်စားစရာ အာသာ ပြေခိုက်တွင် (သူက စီးကရက်၊ ကျွန်ုပ်က ဆေးတံကို) တခါတခါ ဖွာလိုက်ကြရသည်များမှာ ယနေ့တိုင် မမေ့နိုင်သည့်ဇိမ်တခု ဖြစ်ပါတော့သည်။ ကိုဝင့်မော်က ဝက်သားကင်တုံးကြီးများကို ဓားဖြင့်လှီး၍ ခက်ရင်းစပ်ကာ ပြင်ယူခဲ့ဖို့ အမိန့်ပေးသည်ကို ကျွန်ုပ်ကဖျက်၍ တောစခန်းအလိုက် တောပီပီ စားစမ်းပါရစေဟုပြောကာ ကိုက်၍ကိုက်၍ ဖဲ့စားကြ၏။ ထိုည၌ အရက်တခွက်စီသာ သောက်မည်ဟု ကြံရွယ်ကြသော်လည်း စကားတပြောပြောနှင့် သုံးခွက်စီခန့် သောက်မိကြသည် ထင်ရာ တဝီသခန့်ရှိသော တောဝက်သားတကင်မှာလည်း ကျွတ်လုနီးပါးရှိခဲ့လေပြီ။ ထမင်းကား အလျဉ်း မစားကြတော့ချေ။ ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်များအကြောင်း ပြော၍ ကုန်နိုင်သည်မရှိသော်လည်း တချက်တချက် စကားအပြတ်တွင် ကျွန်ုပ်က ဆာဟာကုတ်ဘတ္တလာ အမဲပစ်လာစဉ်ကအကြောင်းကို မေးသဖြင့် ကိုဝင့်မော်က သူသိသမျှကို အသေးစိတ်ပြောပြသည့်အထဲမှ ကျွန်ုပ်မှတ်မိသလောက် ရေးသားဖော်ပြရပါဦးမည်။

ဘုရင်ခံ အမဲပစ်ခြင်း

ဆာဟာကုတ်ဘတ္တလာသည် မြန်မာပြည်သို့ ဘုရင်ခံအဖြစ်နှင့် နှစ်ကြိမ်တိုင် လာရောက်အုပ်ချုပ် ဘူးသည့်အနက် ပထမအကြိမ် (၁၉၁၈ခုနှစ်လောက်ထင်သည်။) ဘုရင်ခံဖြစ်စဉ်က ခရစ်စမတ် ရက်သတ္တပတ် (Christmas Week) အတွက် ကသာဒီစကြိတ်အတွင်းရှိ နမ်းပေါင်းဗိုလ်တံ၌ စတည်းချကာ အမဲပစ်ထွက်ကြရန် အစီအစဉ်ပြုလုပ်ကြ၏။ ခရစ်စမတ်ရက်သတ္တပတ် ဟူသည်မှာ ဒီဇင်ဘာလ ၂၅ရက်နေ့မှ ဇန်နဝါရီလ တရက်နေ့အထိ ဖြစ်လေရာ နိုဝင်ဘာလဆီလောက်ကတည်းက သစ်တောဘက်ဆိုင်ရာ တောကြပ်၊ တောခေါင်း၊ တောအုပ်ကလေး၊ တောအုပ်ကြီးမှ စ၍ ဝန်ထောက် တိုင်အောင် ၎င်းကိစ္စအတွက် ကြိုတင်စီမံကြရ၏။

ထိုရက်များအတွင်း၌ သစ်တောအရာရှိများအဖို့ရာတွင် သစ်တောကိစ္စသည် အရေးကြီးသေး၊ ဘုရင်ခံ တောလည်လာမည့် ကိစ္စသည်သာလျှင် အရေးကြီး၏။ သစ်တောလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဝတ္တရား တစုံတရာ လစ်ဟင်းပေါ့လျော့မှုရှိခဲ့လျှင် ထုချေလွှာတောင်းခံရုံမျှလောက်နှင့် ပြီးနိုင်သော်လည်း

ဘုရင်ခံ အမဲပစ်လာမည့်ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍မူ တချက်ကလေးမျှ လစ်ဟင်းပါက ချက်ချင်း အလုပ် ပြုတ်သွားနိုင်သည်ဟု နားလည်ကြလေသည်။

ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ ပါးနပ်ပုံမှာ ထိုမျှလောက်အရေးကြီးသည်ဟု အမိန့်ထုတ်ဆင့်သည်မဟုတ်။ သို့သော် သစ်တောဘက် အရာရှိများအားလုံးနှင့် နယ်ဘက်ဆိုင်ရာ ဝန်ထောက်၊ မြို့အုပ်မှစ၍ ရွာသူကြီးများ တိုင်အောင် ဤအတိုင်းပင် နားလည်ထားကြလေသည်။

နိုင်ငံဘာလ အစပြုသည်နှင့်တပြိုင်နက် နမ်းပေါင်းရွာပတ်ဝန်းကျင် ဧရိယာစတုရန်းမိုင်ပေါင်းများစွာ အတွင်း တောကြပ်တောခေါင်းများက နေရာအနှံ့အပြားတွင် ဆားများ စုံပုံချထားကြရ၏။ ဆားများ ရောက်အောင် တင်ပို့ခြင်းမှာ နယ်အရာရှိများ၏တာဝန်ဖြစ်၍ တောကြပ်တောခေါင်းများက ၎င်း ဆားများကို သင့်လျော်သောနေရာများ၌ စုပုံကြရ၏။ တောတိရစ္ဆာန်ရိုင်းများသည် အငန်ကြိုက်တတ် သော သဘာဝရှိလေရာ ၎င်းနယ်ပယ်တဝိုက်တွင် ကြံဖြန့်ကာ လှည့်လည်ကျက်စားလျက်ရှိသော တောတိရစ္ဆာန်များကို နမ်းပေါင်းရွာ နယ်တဝိုက်အတွင်း စုရုံးရောက်ရှိလာကြစေခြင်းငှာ ဆားပုံများဖြင့် ဖြားယောင်းသွေးဆောင်ယူခြင်း ဖြစ်၏။ တောတိရစ္ဆာန်များသည် ဆားကို လာ၍လျက်ကြလေရာ တောခေါင်းများက ဆားပုံများကို မကြာမကြာ လာကြည့်ပြီး ဆားဖြည့်ပေးရလေသည်။ ဆားပုံများကို လှည့်လည်၍ ‘အင်စပက်ရိုင်း’ လုပ်သော အရာရှိက တခုသောဆားပုံ၌ ဆားပြတ်လပ်နေခြင်းကို တွေ့သည်ဆိုအံ့။ တာဝန်ကျသော တောခေါင်းတောကြပ်မူကား အလုပ်ပြုတ်ဖို့ သေချာလေပြီ။ ဤအကြောင်းကို အရာရှိက အရေးမယူပဲ သက်ညှာလိုက်ပါလျှင်လည်း သူ့အထက်အရာရှိက (ရွာသားများ၏ အကူအညီဖြင့်) တနည်းနည်း သိတတ်သည်ဖြစ်၍ အရာရှိပါ ပြုတ်ဖို့ သေချာ လေသည်။

ဘုရင်ခံဆိုက်ရောက်ခြင်း

ဤနည်းဖြင့် တောကောင်များကို ကြိုတင်ကာ ဖြားယောင်းသွေးဆောင်ထားသည်ဖြစ်၍ ဒီဇင်ဘာလ အလယ်လောက် ရောက်သည်ဆိုလျှင် ဆားကြိုက်တတ်သော တောကောင်ဟူသမျှသည် (မကြိုက်သော တောကောင်မျိုးလည်း ခပ်ရှားရှား ရှိလိမ့်မည်။) နမ်းပေါင်းရွာပတ်ဝန်းကျင်တွင် ခြေချင်းလိမ်မတတ် ပေါများလျက်ရှိ၏။ ထိုအတောအတွင်း ၎င်းပတ်ဝန်းကျင်တွင် ကြက်ကလေး၊ ငှက်ကလေးမျှ မပစ်ရဟု တားမြစ်ထား၏။ အာယုံကြောင့်ဆိုသော် သေနတ်သံကြားလျှင် တကောင်တလေဖြစ်စေ ထိတ်လန့် ထွက်ပြေးမည်ကို စိုးရိမ်ရသောကြောင့်ပေတည်း။ နမ်းပေါင်းရွာသားများသည်လည်း နမ်းပေါင်းဗိုလ်တံ နှင့်တကွ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပြောင်စင်အောင် လှဲကျင်းသုတ်သင်ထားကြရပေရာ ၎င်းတို့အဖို့မှာလည်း တသက်တွင်တခါ ကြုံရခဲသော ‘တောလည်ပွဲ’ ကြီးဖြစ်၍ မျှော်တလင့်လင့် ရှိနေကြလေ၏။ နေ့ရက် နီးကပ်လာသောအခါ နမ်းပေါင်းရွာသည် ရွာငယ်အဖြစ်မှ မြို့ကလေးအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲ၍

ဘုရင်ခံနှင့်အဖွဲ့၏ အစေခံများ တည်းခိုရန်အတွက် တဲအုံကနားများနှင့် အလိုရှိရာ ခိုင်းစေရန်အတွက် သစ်တောဘက်နယ်ဘက် အမှုထမ်းများဖြင့် ပြည့်နှက်စည်ကားစွာ ရှိနေလေပြီ။ ဒီဇင်ဘာလ ၂၄ရက် နေ့တွင် အစိုးရသင်္ဘော သုံးလေးစင်းသည် မြတောင်ရွာအထက်ရှိ ရေပျံရွာသို့ ဆိုက်ကပ်၍ ဘုရင်ခံ အပြင် အတွင်းဝန်ချုပ်၊ အတွင်းဝန်ကလေးမှစ၍ သေနတ်ပစ်ဝါသနာပါသည့် မျက်နှာဖြူအရာရှိ မြောက်မြားစွာ ပါလာကြသည်။ ၎င်းတို့၏ပစ္စည်းများကို အစိုးရဆင်များနှင့် မလုံလောက်သဖြင့် ဘီဘီတီစီ၊ စတီးဘရားသားစသော သစ်ကုမ္ပဏီကြီးများမှ သစ်ဆွဲဆင်ကြီးများဖြင့် တင်ဆောင် ယူကြ၏။

ဤအတောအတွင်း ဘုရင်ခံနှင့်အဖွဲ့အား မြတောင်၊ ထီးချိုင့်၊ အောင်သာ စသောရွာများမှ ယိမ်းအကဖြင့် ဖျော်ဖြေကြရသည်။ နောက်ဆုံး၌ ဘုရင်ခံနှင့်အဖွဲ့သည် နမ်းပေါင်းရွာသို့ မြင်းများနှင့် သွားကြ၍ ပစ္စည်းများကို ဆင်များဖြင့် ရှေးဦးစွာ တင်လွှတ်လိုက်၏။ ဘုရင်ခံသည် ရေပျံရွာဆိပ်တွင် သင်္ဘောပေါ်၌ တညအိပ်၍ နောက်တနေ့တွင် နမ်းပေါင်းသို့ရောက်သောအခါ ဗိုလ်တဲကိုဝိုင်းရံလျက် မိုးကာတဲများ အသင့်ဆောက်လုပ်ပြီး ဖြစ်နေလေပြီ။ ဘုရင်ခံသည် ဗိုလ်တဲပေါ်တွင် နန်းထိုင်၍ အတွင်းဝန်၊ အပြင်ဝန်၊ အကြီး၊ အငယ်၊ အလတ်တို့သည် မိုးကာတဲများ၌ စတင်ချကြလသည်။

သားကောင်များ၏သင်းချိုင်း

ကသာဒိစတြိတ် နမ်းပေါင်းတောမှာ တိရစ္ဆာန်ရိုင်းများ ပေါလည်းပေါ စုံလည်းစုံသောကြောင့် မုဆိုးများ၏ နတ်ပြည် (Paradise of Hunters) ဟု ၎င်းတို့ခေါ်ကြ၏။ မြန်မာတပြည်လုံးတွင် ကြံ့များသည် ဤအပိုင်းတွင်သာ တွေ့ရသည်ဆိုရာ မုဆိုးများ တခါတရံ တွေ့ရတတ်သော်လည်း ပညတ်ထားသော တိရစ္ဆာန်မျိုးဖြစ်သောကြောင့် မည်သူမျှ ပစ်ခွင့်မရဆို၏။ ဘုရင်ခံနှင့်အဖွဲ့မူကား ဥပဒေအထက်မှ လူစုဖြစ်သောကြောင့် ဘာကောင်မဆို ပစ်နိုင်ခွင့်ရှိကြရာ ပစ်လည်းပစ်ကြသည်ဆို၏။ မျက်နှာဖြူအရာရှိ သေနတ်သမားများသည် လည်းကောင်း၊ သူတို့၏အမိန့်နှင့်ပစ်သော မုဆိုးများ သည် လည်းကောင်း နေ့ရောညပါ ပစ်လိုက်ကြသည်မှာ မိုးမွန်သွားတော့သည်။

တောကောင်များမှာ ယခင်ကတည်းက ဤတဝိုက်၌ စုံရုံးနေကြအောင် ဆားပုံများဖြင့် ဖြားယောင်း ထားခြင်း ဖြစ်ပေရကား ရွာသားများက သေနတ်သမားများရှိရာသို့ ‘တောချောက်’ ပေးလိုက်ရာတွင် သူတို့က ကုလားထိုင်ပေါ်မှ ဇိမ်နှင့်ထိုင်ပြီး တကောင်ပြီးတကောင် ပစ်ချလိုက်ရုံသာ ရှိသည်ဆို၏။ တောကောင်များ သေလိုက်ကြသည်မှာ သောက်သောက်လဲရှိ၍ တနစ်တကြိမ်မျှလောက် ဤနည်း အတိုင်း အမဲပစ်ထွက်ကြမည်ဆိုလျှင် မကြာမီအတွင်း တောပြုန်းသွားဖွယ်ရာ ရှိသည်ဆို၏။ ရွာသား များမူကား ၎င်းတို့အတွက် ဝေစုရရှိသော အသားများကို ကြပ်တင်ခြောက်လုပ်ခြင်း၊ နေလှန်း အမဲခြောက်လုပ်ခြင်း စသည်ဖြင့် အတော်စီးပွားဖြစ်ကြ၍ အလွန်ပျော်ကြသည်ဆို၏။ နောက်ဆုံး၌

နှစ်ကုန်၍ ခရစ်စမတ်ရက်သတ္တပတ် ပြီးဆုံးသဖြင့် ဘုရင်ခံတို့လူစု ပြန်သွားကြသောအခါ နမ်းပေါင်း ဗိုလ်တံ ပတ်ဝန်းကျင်တိုက်မှာ သားကောင်များ၏ သင်းချိုင်းကုန်းပမာဖြစ်၍ ပုပ်စော်နံ ကျန်ရစ် သည်ဟု ပြောကြလေသည်။

ကိုဝင့်မော်သည် အထက်ပါ အကြောင်းအရာများကို ပြောပြ၍ ပြီးဆုံးသောအခါ ဆီးနှင်းများသည် အောက်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ထိုင်လျက်ရှိသော သစ်ပင်ကြီး၏ အရွက်များအကြားမှ ထိုးဖောက်ကာကျလာ၍ မီးပုံကြီးမှာလည်း တရှဲရှဲမြည်လျက် ရှိရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့မှာ တညအတွက်တာအဖို့ စကား ကုန်လောက်ပြီဆိုကာ ဗိုလ်တံပေါ်သို့ တက်လာကြလေ၏။ စစ်စစ်မှာ စကားကုန်ကြခြင်းကား မဟုတ်။ (သုံးလေးညဆက်ပြီး မအိပ်ပဲ ပြောစရာစကားရှိသူ နှစ်ယောက်ဖြစ်သည်။) နံနက်စောစော သစ်သင်း ထွက်ကြရမည်အတွက်ကြောင့် ‘ချို’ ထားလိုက်ကြခြင်းမျှသာ ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်၏ ဝါသနာတခု မှာလည်း ကောင်းစွာအကျွမ်းမဝင်သောလူတယောက်နှင့် ၁၀မိနစ် ပြောစရာစကား ရှာမတွေ့တတ် သော်လည်း လေစပ်တည့်သော သူငယ်ချင်းဟောင်းတယောက်နှင့်မူ သုံးလေးည မအိပ်ပဲနှင့် စကား ပြောနိုင်၏။ ပြောလည်း ပြောခဲ့ဘူးလှလေပြီ။

စာစုံခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူး

နောက်တနေ့နံနက်တွင် အိပ်ရာမှထကြသောအခါ (ကျွန်ုပ်မှာ နိုင်ငံရေးသဘောတရား ခေါင်းပါး သေးသူတယောက် ဖြစ်သည့်အလျောက်) ဤကား ဆာဟာကုတ်ဘတ္တလာ အိပ်သောအခန်း၊ ဤနေရာကား ဘုရင်ခံ ကော်ဖီသောက်သော စားပွဲနေရာ၊ ဤကား နေပူစာလှုံသော ဝရန်တာ စသည်ဖြင့် အမှတ်ရကာ စားမြုံ့ပြန်လျက်ရှိ၏။ (ကျွန်ုပ်မှာ ဒစ်ကင်း၊ စကော့၊ သက္ကရေး စသော အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာကြီးများ၏ ဝတ္ထုကောင်းအမြောက်အမြားကို ဖတ်ခဲ့ရဘူး၍ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးများ၏ ကောင်းမြတ်သော အချက်အလက်များကို သိထားရသည့်ပြင် မိခင်ဖခင်တို့ ကိုယ်တိုင်ကလည်း မင်းစိုးရာဇာနှင့် ပတ်သက်သမျှသော ကိစ္စများတွင် အထင်ကြီးအောင် သင်ပြထားခဲ့ကြသည် ဖြစ်သောကြောင့် ဘုရင်ဝါဒနှင့် ၎င်း၏အဆက်အသွယ်ဖြစ်သော ဗျူရိုကရေစီကို တော်တော် အထင်ကြီးခဲ့မိ၏။ စဉ်းစားဉာဏ်က တော်လှန်ချင်စေကာမူလည်း အတွင်းစိတ်က ဦးညွတ်လျက်ရှိ၏။ အသက်၄၀ အရွယ်လောက်တွင် သောမတ်စပိန်း၏ ‘လူသား၏အခွင့်အရေး’ ဟူသော စာအုပ်ကို ဖတ်ရသည်တွင်မှ စဉ်းစားဉာဏ် ကောင်းကောင်းကြီးပွင့်လင်းပြီး ဗျူရိုကရေစီနှင့် ပဒေသရာဇ်၊ ဧကရာဇ်စနစ်များကို ကြည်ညိုလေးစားကာဖြင့် ဦးညွတ်ချင်တတ်သော စေတနာမျိုး လုံးဝ အမြစ်ကျွတ် ထွက်သွားခဲ့ပါသည်။

ဤအခြင်းအရာကို တွေးမိသောအခါ ‘ငါသည် စာစုံအောင် မဖတ်ခဲ့ရလျှင် အတော်နံ့ချာသော လူတယောက်ဖြစ်လိမ့်မည် ဟူ၍လည်း မှတ်ချက်ချခဲ့ပါသည်။ ထိုနံနက်၌ ကိုဝင့်မော်သည်

ဆာဟာကုတ်တတ္ထလာ၏ နေရာ၌လည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်သည် အတွင်းဝန်ချုပ်နေရာ၌လည်းကောင်း အသီးသီးထိုင်ကာ ကော်ဖီသောက်ပြီးနောက် သစ်သင်းစခန်းသို့ ထွက်ကြလေ၏။ ညီတော်မောင်အား မူကား တောအုပ်ကလေးများနှင့် စာရေးမောင်မြတို့၏စားပွဲသို့ ပို့လိုက်ရသည်။

‘သစ်သင်း’ အလုပ်

စားသောက်ပြီးကြသောအခါ ကျွန်ုပ်တို့လူစုနှင့် သစ်ခုတ်သမားများသည် ကျွန်းပင်ကြီးများရှိသော အစိုးရသစ်တောကြီးဝိုင်းသို့ ထွက်ကြလေ၏။ ဗိုလ်တဲမှ နှစ်မိုင်ကျော်သုံးမိုင်ခန့် ရောက်ကြသော အခါတွင် သစ်သင်းရမည့် ကျွန်းတောကြီးသို့ ရောက်ကြ၏။ ‘သစ်သင်း’ ခြင်း ဟူသည်မှာ အခြား မဟုတ်။ ကျွန်းပင်ကြီးများကို သေအောင်သတ်ပေးရသော အလုပ်ပင်ဖြစ်၏။ ထိုစဉ်ကမူ ကျွန်းသစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်းအလုပ်ကို မြန်မာသစ်ကုန်သည်များအနက်မှ ဟုတ္တိပတ္တိလုပ်နိုင်သူနည်းပါး၍ ဘီဘီတီစီ၊ စတီးလ်ဘရားသား၊ မက်ဂရဂျီ စသော နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီကြီးများသာ လုပ်ကိုင်နိုင်ကြလေသည်။ မြန်မာသစ်ကုန်သည်များမှာ ငွေရင်းမလုံလောက်သည့်ပြင် ဗြိတိသျှအစိုးရကလည်း မြန်မာကုန်သည် များ လိုက်နာဖို့ခဲယဉ်းလောက်အောင် စည်းကမ်းဥပဒေများ ပြုလုပ်ထားခြင်းကြောင့် မလုပ်နိုင်ပဲ ရှိကြရသည်ဟု မြန်မာကုန်သည်များက ပြောကြ၏။ ကိုဝင့်မော်ကမူ မြန်မာကုန်သည်များ၏ မကျွမ်းကျင်မှုလည်း ပါသည်ဟု ပြောဘူး၏။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မြန်မာကုန်သည်များမှာ ‘ကော်လံ နတ်သတ်’ ဟုခေါ်သော ကျွန်းသစ်အပိန်အခြောက်များမှတစ်ပါး လုပ်နိုင်သူ မရှိကြချေ။ နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီကြီးတစ်ခုက ကျွန်းတောတခုကို လေလံဆွဲပြီးနောက် ၎င်းတောမှ ကျွန်းသစ်များကို ခုတ်ချင်ရာ ခုတ်လှုံ၍ ယူရသည်မဟုတ်။ သစ်သင်းသော သစ်တောအရာရှိက သင့်တော်သည်ထင်သော ကျွန်းပင်များကို ရွေးချယ်သတ်မှတ်၍ ‘သတ်’ ပေးရ၏။

မည်သည့်ကျွန်းပင်ကို သတ်ပေးသင့်သည် ဆိုရာ၌လည်း သစ်တောဥပဒေအရ အတိအကျ သတ်မှတ် ထားသည်ဖြစ်ရာ သစ်တောအရာရှိက ၎င်းစည်းကမ်းဥပဒေအတိုင်း သတ်ပေးခြင်းဖြစ်၏။ ကုမ္ပဏီများ၏အလိုမှာ မိမိတို့လေလံဆွဲထားသည့် ကျွန်းတောထဲမှ အချောဆုံး၊ အလှဆုံးသော ကျွန်းပင်ကြီးများကို လှဲယူရန်ဖြစ်လေရာ အစိုးရကမူ အကြီးဆုံး၊ အချောဆုံးများကိုချည်း သတ်ပေးသည်မဟုတ်။ တပင်နှင့်တပင် ပူးကပ်လွန်းသဖြင့် မကြီးပွားနိုင်သော ကျွန်းပင်များကိုလည်း ညှပ်၍ ထည့်ချင်သေးသည်။

သစ်သင်းအရာရှိသည် ကုမ္ပဏီများ၏အကြိုက်ချည်း လုပ်ပေးပါက အထက် အစိုးရအရာရှိ၏ ကြိမ်းမောင်းခြင်းခံရ၍ အစိုးရ၏အကြိုက်ချည်း လုပ်ပြန်ပါကလည်း ကုမ္ပဏီများ၏ အတိုင်အတော ခံရလေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ အတိုင်ခံရသောအခါ၌လည်း အထက်အရာရှိက အစိုးရ၏ အကျိုးကို ကြည့်တတ်သော သစ်သင်းအရာရှိဆို၍ ချီးကျူးသည်မဟုတ်။ မျှတအောင်မလုပ်တတ်သော အရာရှိ

တယောက်ဟူ၍ မောင်းမဲခြင်း ခံရတတ်သေးသည်။ အစိုးရကလည်း ဖြိုတိသျှ။ ကုမ္ပဏီကြီးများ ကလည်း အင်္ဂလိပ်ဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် မြန်မာအရာရှိများမှာ ‘အကင်းပါး’ ဖို့ အလွန် အရေးကြီး လေသည်။ ဤကိစ္စမျိုး၌ သစ်သင်းအရာရှိသည် မိမိ၏ဝတ္တရားအတိုင်း တိကျစွာ ဆောင်ရွက် တတ်သော လူတယောက်ပေလောဟူသည်ကို မှန်ကန်အောင် အကဲခတ်တတ်ဖို့ အရေးကြီး၏။ အထက်အရာရှိကြီး ကိုယ်တိုင်မှာလည်း (သစ်ကောင်း၊ သစ်ချော များများရလိုသည့်အတွက်) ကုမ္ပဏီကြီးများက လာဘ်ထိုးသည်ဟူ၍ ဖြစ်နိုင်ပေသေးသည်။ ကုမ္ပဏီကြီးများသည် သစ်သင်းအရာရှိ အား သစ်သင်းခိုက်အတွင်း စည်သွတ်ဖူးစသည့် စားကောင်းသောက်ဖွယ်များ ပို့တတ်ကြသည်ဆိုရာ ကိုဝင့်မော်မှာမူ လာဘ်မစားဟူ၍ နာမည်ရသောအရာရှိတယောက် ဖြစ်သောကြောင့် ယုတ်စွာအဆုံး ငါးသေတ္တာတဖူးမျှပင် ပို့ကြခြင်းကို မမြင်ခဲ့ရပေ။

အတော် ‘ဖား’ သောအလုပ်

ကျွန်ုပ်တို့ရောက်သွားသော ကျွန်းတောကြီးမှာ အလွန်ကျယ်ဝန်းလှ၍ တောင်ထိပ်ရော၊ တောင်ကမ်း ပါးယံရော၊ တောင်ကြားတလျှောက်ရော ကျွန်းပင်များ အနှံ့အပြား ပေါက်ရောက်လျက်ရှိရာ ၎င်း ကျွန်းတောကြီးထဲမှ ဥပဒေစည်းကမ်းနှင့်ညီညွတ်သော ကျွန်းပင်များကို တောင်တပင်၊ မြောက်တပင်၊ တောင်ထိပ်၌တပင်၊ တောင်ကြားထဲ၌တပင်၊ တောင်ကမ်းပါးယံ၌တပင် စသည်ဖြင့် ရွေးခယ်ကာ ‘သင်း’ ပေးရမည် ဖြစ်လေသည်။ တောအုပ်ကလေးများနှင့် တောခေါင်းများ၊ သစ်ခုတ်သမားများသည် လူစုခွဲ၍ စည်းကမ်းနှင့်ညီညွတ်သော ကျွန်းပင်များကို လိုက်လံရှာဖွေကြ၏။ အုပ်စုတစုတွင် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သော တောအုပ်ကလေးသည် ရွေးချယ်ရမည့်စည်းကမ်းကို အကြမ်းအားဖြင့် နားလည် ထားသည်။ အုပ်စုသုံးစုခွဲ၍ ထွက်သွားကြစဉ် ကိုဝင့်မော်နှင့် ကျွန်ုပ်သည် တနေရာ၌ထိုင်ကာ ဆေးလိပ်သောက်လျက် စောင့်နေကြရာ ကျွန်ုပ်က တောတောင်၏သာယာပုံကို လှမ်းကြည့်ယင်း “တော်တော်မိမိရှိသားပဲဗျို့” ဟု ပြောလိုက်သဖြင့် ကိုဝင့်မော်က “ကြည့်သေးတာပေါ့ဗျာ” ဟု ပြန်ပြော လေသည်။ စီးကရက်တလိပ်မကုန်မီ တောင်အောက်ဆီမှ ‘ဝူး’ ဟု အော်သံကြားရ၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် အသံကြားရာသို့ ဆင်းသွားကြလေရာ ၎င်းတို့ရွေးချယ်ထားသော ကျွန်းပင်တပင်ကို တွေ့ရလေ၏။ ကိုဝင့်မော်သည် စည်းကမ်းနှင့်ညီညွတ်သည်ဟု အဆုံးအဖြတ်ပေး၍ ၎င်းကျွန်းပင်၌ ကိုယ်တိုင် လက်မှတ်ရေးထိုးရလေသည်။ ဤတွင် သစ်ခုတ်သမားသည် ကျွန်းပင်၏ခါးကို ခွန်ဖြင့်လှည့်ပတ်ကာ တပတ်ပြည့်အောင် ပေါက်ရလေသည်။ ခွန်ရာချင်းဆက်မိပြီး တပတ်ပြည့်လျှင် ကျွန်းပင်သေသည်ဟု ဆိုလေသည်။ သို့ရာတွင် ချက်ချင်းကားမဟုတ်၊ အတန်ကြာမှသေပြီး ခြောက်သည်တိုင်အောင်ထား၍ ကောင်းကောင်းသွေ့ခြောက်ချိန်တွင်မှ လှဲယူရလေသည်။

များမကြာမီ တောင်ကမ်းပါးယံဆီမှ ‘ဝူး’ သံကြား၍ ကိုဝင့်မော်နှင့်ကျွန်ုပ်တို့ တက်သွားကြရာ ရှေးနည်းအတိုင်း ရွေးချယ်ထားသည့် ကျွန်းပင်တွင် လက်မှတ်ထိုး၍ သစ်ခုတ်သမားနှင့် လွှဲထားခဲ့

လေသည်။ ဤသို့ဖြင့် တောအုပ်ကလေးများ ရွေးချယ်ထားသည့် ကျွန်းပင်ရှိရာမှ ‘ဂူး’ သံကြားတိုင်း တောင်ကမ်းပါးယံတွင် ဆင်းချည်တက်ချည် ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန် သွားလာကြရပေရာ တောင်မှာ လည်း လမ်းထွင်ထားခြင်းမရှိပဲ အရိုင်းသက်သက်ဖြစ်သောကြောင့် သုံးလေးနာရီမျှ ကြာသောအခါတွင် ကျွန်ုပ် ဖားလိုက်ပုံမှာ လျှာထွက်မတတ် ရှိပါတော့သည်။ သို့ရာတွင် နေ့စဉ် မိုင်၂၀ခန့် လမ်းလျှောက်ဖို့ အလေ့အကျင့် ပြုလုပ်ထားကြသည့် ကိုဝင့်မော်နှင့် သစ်တောအမှုထမ်းများမူကား တနေ့အဖို့ ရာ၌ ကိစ္စရှိကြပုံမရချေ။ သနာရီခန့်အချိန်တွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် နံနက်စာစားရန်အတွက် ဗိုလ်တံသို့ ပြန်လာကြလေ၏။

မွေးလိုက်သည့်ဝက်ခေါင်း

ကျွန်ုပ်မှာ သစ်တောအမှုထမ်းတယောက် မဟုတ်သော်လည်း သာမန်အရပ်သားများအနက်တွင် လှုပ်ရှားမှု အလေ့အကျင့်ရှိသူတယောက် ဖြစ်သည့်အလျောက် ပင်ပန်းခြင်းထက် ဆာလောင် မွတ်သိပ်ခြင်းက ကဲလွန်လျက်ရှိ၏။ ပြန်ကြတော့မည်ဟု ဗိုလ်တံဘက်သို့ ခြေဦးလှည့်ကတည်းက ကျွန်ုပ်မှာ ကျင်းကြီးထဲမှဝက်ခေါင်းကို သတိရ၍ မြင်လိုစေနှင့် စားလိုသော အာသာဆန္ဒတို့သည် အပြိုင်အဆိုင် ဖြစ်လျက်ရှိ၏။ ဝန်ခံထားသည့်အတိုင်း အစားသမားတယောက်ဖြစ်၍ ဆာဆာနှင့် ကိုက်ဖဲကာ ဝါးချင်လှပြီဖြစ်သော်လည်း ကျင်းကိုဖော်လိုက်သောအခါ၌ မည်သို့သော အဆင်း ရှိသည်ဟု ကြည့်လိုသည့်ဇောမှာလည်း မသေးလှချေ။ သစ်ပင်ကြီးအောက်၌ရှိသော ယမန်ညဉ့်က မီးပုံမှာ ပြာပူများနှင့် နွေးလျက်ရှိသေးရာ ကိုဝင့်မော်၏ထမင်းချက် မောင်ဘိုးကွန်းသည် ပြာများကို ရှေးဦးစွာ ဖယ်ရှား၍ နောက်တွင် မြေကြီးကို တူးယက်၏။ ဖက်များပေါ်လာသောအခါ မြေကြီးများကို ဆက်လက်၍ ဖြည်းဖြည်းစွာ ဖယ်ရှားပြီးနောက် ဝက်ခေါင်းထုပ်ကို အပေါ်သို့ သတိကြီးစွာနှင့် မတင်ရ၏။ နောက်ဆုံး၌ ပတ်ချက်ထားသော နှီးများကို ဖြေ၍ ဖက်များကို ဖွင့်လိုက်သည်နှင့် အပြိုင်နက် မွေးကြိုင်သောအနံ့သည် နှာခေါင်းသို့ တိုးဝင်လာခြင်းနှင့်အတူ နီညိုညိုအဆင်းရှိသော ကြာညိုရောင်ဝက်ခေါင်းလည်း ပေါ်လာပါတော့သည်။ ဤဖုတ်နည်း၏ ထူးခြားချက်မှာ အနံ့အရသာ နှင့်ပြည့်စုံသည့် ဓာတ်ငွေ့များ (Volatile Gases) တိုးထွက်ပျောက်ပြယ်ခြင်း မရှိစေရပဲ အထုပ် အတွင်း၌ ပိတ်လှောင်နေရသည့်အတွက်ကြောင့် အလွန်မွှေး၍ အလွန် ‘လေး’ သော အရသာနှင့် ပြည့်စုံ ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ထမင်းကို တို့ရုံတို့၍ ဝက်ခေါင်းဖုတ်နှင့် ဝမ်းတွင်းသား ဟင်းကိုချည်း အဝကြီး စားလိုက်ကြရာ ကျွန်ုပ်မှာ ညနေခင်းအတွက် သစ်သင်းရာသို့ မလိုက်နိုင် တော့ပဲ အိပ်ရာထဲ၌ အချိန်ကုန်ရပါတော့သည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဗဟုသုတအတွက် သစ်သင်း လိုက်ခဲ သော်လည်း တန်နက်နှင့်ပင် လုံလောက်ပြီးဖြစ်၍ နောက်နေ့များတွင် နမ်းပေါင်းရွာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် တို့ကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုခြင်းဖြင့် အချိန်ကုန်စေပါသည်။

ဆင်ကောက်ခြင်း၏ အန္တရာယ်

တညနေ၌ ကျွန်ုပ်သည် နမ်းပေါင်းရွာအနီးတဝိုက်တွင် လမ်းလျှောက်လျက်ရှိစဉ် ဆင်ဦးစီး ကိုမြသည် ချွန်းကလေးကိုကိုင်လျက် လမ်းလျှောက်လာခြင်းကိုတွေ့ရ၍ မေးကြည့်ရာ ‘ဆင်ကောက်’ သွားမည်ဟု ပြောသည်နှင့် ကျွန်ုပ်လည်း လိုက်သွား၏။ ဆင်များမှာ အခြားတိရစ္ဆာန်များကဲ့သို့ အစာကျွေးဖို့ မလိုပဲ နံနက်စောစောလွတ်လိုက်ပြီး ညနေခင်းတွင် ‘ကောက်’ ယူရလေသည်။ လွတ်ခါနီး၌ လက်နှစ်ဘက်ကို သံကြိုးရှည်တချောင်းဖြင့် ထူးခတ်၍ ကြိုးတန်းလန်းနှင့် လွတ်လိုက်ခြင်းဖြစ်၏။ ရှေ့လက်များကို ထူးခတ်ထားသည့်အတွက်ကြောင့် ဆင်သည် ခြေလှမ်းကျကျ မလှမ်းနိုင်သဖြင့် တနေ့အတွင်း ခရီးဝေးစွာ မသွားနိုင်ပဲရှိရာ တန်းလန်းကျလျက်ရှိသော သံကြိုးရှည်ကလည်း ဆင်သွားသောလမ်းကို ညွှန်ပြလျက်ရှိလေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဆင်ကောက်သော ညနေခင်းအချိန်တွင် ဆင်ဦးစီးသည် သံကြိုးကြောင်းကြီးအတိုင်း လိုက်ခြင်းအားဖြင့် ဆင်ရှိသောနေရာသို့ ရောက်နိုင်လေသည်။ ကျွန်ုပ်နှင့်ဆင်ဦးစီးသည် ရွာမှထွက်ကတည်းက ထင်ရှားစွာပေါ်လျက်ရှိသော သံကြိုးကြောင်းကြီးအတိုင်း စကားတပြောပြောနှင့် လိုက်သွားကြ၏။ ပြောကြသောအကြောင်းအရာမှာ အခြားမဟုတ်။ ဆင်ဦးစီးအလုပ်နှင့် ဆင်များ၏ဘာဝအကြောင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ တမိုင်ကျော်ကျော် နှစ်မိုင်ခန့် ရောက်ကြသောအခါ ဆင်ဦးစီး၏ စိုးရိမ်မကင်းရှိသော အမူအရာကို ကျွန်ုပ် မြင်ရသည်နှင့် မေးကြည့်ရာ သူ၏ဆင်မသည် အခါတိုင်းဆိုပါက ဤမျှလောက်အကွာအဝေးတွင် တွေ့တတ်၍ ယနေ့ မတွေ့ရသည်မှာ ထူးခြားကြောင်း ပြောပြ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ သူ၏စကားကြောင့် အနည်းငယ် စိတ်မသက်သာသော်လည်း ခရီးဝေးဝေး လမ်းလျှောက်ရရှိပြင်မရှိဆိုကာ ဖြေဆိုနိုင်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ လျှောက်ကြသောအခါ ဆင်ဦးသည် မကြာခဏ ရပ်ကာရပ်ကာ နားစွင့်၏။ “ဘာလုပ်တာလဲ” ဟု ကျွန်ုပ်ကမေးရာ “ခလောက်သံကို နားထောင်ရသည်” ဟုပြော၏။ မိုင်ဝက်ခန့်မျှ ဆက်လက်လျှောက်လာကြသည်တွင်မှ ခလောက်သံ တချက်တချက် သံသံကလေးကြားရ၍ ကျွန်ုပ် အားတက်လာ၏။ ခလောက်သံသည် တဖြည်းဖြည်း ကျယ်သည်ထက်ကျယ်လာ၍ ကျွန်ုပ်တို့လည်း ခပ်သုတ်သုတ်လျှောက်လာကြစဉ် တော်တော်နီးကပ်လာသည်ထင်ကာမှ ဗြဲနန်းကန် အသံတိတ်သွား၏။ ဤတွင် ဆင်ဦးစီးသည် ကျွန်ုပ်အား လက်ပြကာအချက်ပေး၍ တန့်ရပ်ခိုင်းသည်နှင့် စိုးရိမ်စွာဖြင့် ရပ်လိုက်ရ၏။ ခလောက်သံသည် ငါးစက္ကန့်လောက်တွင် တချက်တချက် ကြားလာခဲ့ရာမှ ယခုမူ တမိနစ်ခန့် တိတ်ဆိတ်လျက်ရှိလေပြီ။

“ဘာဖြစ်တာလဲဗျ ကိုမြ”

“ခလောက်သံ တိတ်သွားတာက ဘာကြောင့်လဲဗျာ”

“ဆင်ရိုင်းနဲ့တွေ့လျှင် ဆင်မက ခလောက်သံမကြားရအောင် လည်ပင်းနဲ့ညှပ်ထားတတ်တယ် ဆရာ”

“သူ့ကို လူမတွေ့စေရအောင်လို့လား”

တစ်သက်တာမှတ်တမ်းများနှင့်အတွေးအခေါ်များ

“ဟုတ်တာပေါ့၊ သူတို့ဘာသာဘာဝ ပျော်မြူးချင်တာပေါ့ ဆရာ”

“ဒါဖြင့် ကျုပ်တို့ ဘယ်နှယ်လုပ်ပါ့မယ်”

“ဆင်ရိုင်းနဲ့တွေ့ရိုးမှန်လျှင် လိုက်တတ်တယ်ဆရာ၊ သစ်ပင်ပေါ်တက်ပေတော့”

“သူတို့ချင်း ‘လိုက်’ တာကို တက်ကြည့်ဖို့လားဗျာ”

“သူတို့ချင်းလဲ လိုက်တယ်၊ လူကိုလဲ လိုက်တတ်တာပဲ”

ကျွန်ုပ်ကား အတော်လန့်သွားလေပြီ။ သို့သော် လွန်ပြီးအဖြစ်ကို တွေးပူပြီး ငါလိုက်ခဲ့မိခြင်းကား မှားလေပြီဟု မိမိကိုယ်ကို အပြစ်ဆိုတတ်သောဝါသနာ မရှိသည်အလျောက် ရွက်ဖျင်ဖိနပ်ကလေးကို ကပျာကယာချွတ်၍ အတက်ရလွယ်သော သစ်ပင်တပင်ပေါ်သို့ တက်လေ၏။

“နို့ ခင်ဗျားကောဗျ”

“ကျွန်တော်ကတော့ ဆင်မကို သွားကြည့်ရအုံးမယ် ဆရာ၊ ဒီထက်မြင့်မြင့် မတက်နိုင်ဘူးလား ဆရာ”

“ဒီလောက်ဆို မလွတ်သေးဘူးလား”

“လွတ်တော့ လွတ်ပါတယ်၊ ခပ်မြင့်မြင့်တက်ပြီး ဆင်မကိုမျှော်ကြည့်လျှင် မြင်နိုင်မလားလို့ပါ”

ကျွန်ုပ်မှာ ဘုန်းကြီးကျောင်းသားဘဝကတည်းက သစ်ပင်တက်ခြင်းအလုပ်၌ အတော် အလေ့အကျင့် ရှိခဲ့သည်ဖြစ်၍ (ငယ်စဉ်က တက်ခဲ့ခြင်းများသည် အချက်ထဲတွင် အသုံးဝင်တတ်လှသည်။) သစ်ပင်ကြီးပေါ်သို့ တက်နိုင်သမျှ မြင့်အောင်တက်ပြီး ယခင်က ခလောက်သံကြားရာဘက်သို့ မျှော်ကြည့်လိုက်ရာတွင် ကိုင်းတောကြီးတခုထဲ၌ မည်းမည်းကြီးရှိသော အရာဝတ္ထုကြီးနှစ်ခုကို မြင်ရ လေ၏။

“မည်းမည်းကြီးတွေ မြင်တယ်ဗျို့၊ ဆင်နှစ်ကောင်နဲ့တူတယ်”

“ဟုတ်လိမ့်မယ်ဆရာရေ၊ ဆရာ ဒီကနေရစ်အုံးနော်”

“ခင်ဗျားက ဘယ်သွားမှာလဲ”

“ကျွန်တော် ဆင်နောက်ကို လိုက်ချေဦးမယ်”

ကျွန်ုပ်မှာ ဆင်ရိုင်းများနှင့်မဝေးသော တောနက်ကြီးထဲတွင် တယောက်တည်းနေရစ်ရမည့် အစီအစဉ်ကို မကြိုက်သော်လည်း အခြားနည်းလမ်း မမြင်သည်နှင့် သဘောတူလိုက်ရလေ၏။ ဆင်ဦးစီးထွက်သွားသောအခါ ကျွန်ုပ်မှာ တစ်ယောက်တည်းနေရစ်ခဲ့ရ၍ အားငယ်ရသည့်အထဲတွင် တောထဲ၌ လူနှင့်ဆင်ရိုင်းတွေ့၍ သစ်ပင်ပေါ်သို့ တက်ပြေးသောလူအား ဆင်ရိုင်းက ပင်စည်ကို ဦးခေါင်းဖြင့် တိုက်ချတတ်သည်ဆိုသော အဖြစ်အပျက်ကို သတိရသဖြင့် အားတက်ဖွယ် ဖြစ်မလာချေ။ သို့သော် ဆာရိုက်ဒါဟဂုတ်၏ စွန့်စားခန်းဝတ္ထုပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ကို ဖတ်ထားခဲ့သော ကျွန်ုပ်မှာ အလင်ကွာတာမိန်းသည် ဤအခြေအနေမျိုး၌ ဘယ်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ချေမည်နည်းဟု ဆင်ခြင်ကာ အတုခိုးလျက် ဆေးတံကိုထုတ်ပြီး ဆေးတဆုံ သောက်လိုက်ပါသေးသည်။ (ရယ်စရာရေးခြင်း မဟုတ်၊ တကယ်လုပ်ခြင်း ဖြစ်၏။ မိမိကိုယ်တိုင် မရဲသော်လည်း သတ္တိရှိသောလူများ ပြုမူပုံကို သတိရခြင်း အားဖြင့် အားဖြည့်နိုင်ခြင်းသည် စွန့်စားခန်းဝတ္ထုများ ဖတ်ရှုခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးပေတည်း။)

ဆေးတဆုံကုန်သောအခါ ဆင်နှစ်ကောင်ရှိသောဘက်ဆီမှ ‘ဝူး၊ဝါး၊ဝူး၊ဝါး’ ဟု ကုန်း၍ ညစ်အော်သော အသံများ ကြားရသဖြင့် မျှော်ကြည့်လိုက်ရာတွင် ကိုင်းတောထဲမှ မည်းမည်းကြီးနှစ်ခုအနက် တခုသည် တခုကိုခွဲခွာ၍ ခပ်သုတ်သုတ် ရွေ့သွားသည်ကို မြင်လိုက်ရလေသည်။ အတန်ကြီးကြာသောအခါ ခလောက်သံ ‘ဂလောင် ဂလောင်’ နှင့် ဆင်ဦးစီးက ဆင်မအား မောင်းလာခြင်းကို မြင်ရပါသည်။ ဤတွင်မှ ကျွန်ုပ်သည် သစ်ပင်ပေါ်မှ ဆင်းလာခဲ့လေ၏။ အောက်သို့ ရောက်သောအခါ ဆင်ဦးစီးက-

“ဆင်စီးမလား ဆရာ”

“ကတိမှမပါပဲနဲ့ ဘယ်လိုလုပ် စီးရလဲဗျ”

“ဦးခေါင်းပေါ် ထိုင်စီးပေါ့ဆရာ၊ ကျွန်တော်တို့ ဒီလိုစီးတာပဲ”

“မဖြစ်ပါဘူးဗျ၊ လိမ့်ကျမှာပေါ့”

“ဒါဖြင့် လည်ပင်းခွစီး ဆရာ”

မလုပ်ဘူးသောအလုပ်ကို လုပ်ခြင်းအားဖြင့် ‘စုံ’ ချင်သောဝါသနာရှိသည့် ကျွန်ုပ်သည် စီးရန် သဘောတူသဖြင့် ဆင်ဦးစီးက ဆင်မကို ဝပ်ခိုင်းပြီး ဆင်၏လက်ပေါ်မှ လည်ပင်းပေါ်သို့ ခဲယဉ်းစွာ တက်ရလေ၏။ လည်ပင်း၌ကား ကြီးစွာသောသံကြိုးကြီး ပတ်ချည်ထားလေရာ ကျွန်ုပ်သည် သံကြိုးနောက်၌ ခွထိုင်ကာ သံကြိုးကို ကိုင်ထားရလေသည်။ ထို့နောက် ဆင်ဦးစီးက ထခိုင်းပြီး နောက်မှမောင်းလျက် လိုက်လာရာ ဆင်မသည် ရှေ့မှ ခပ်သုတ်သုတ် လှမ်းလာလေ၏။ ထူးခြားသော

အခြင်းအရာတခု သတိပြုမိသည်မှာ ဆင်မသည် နောက်မှလိုက်ပါလာသော ဆင်ဦးစီးအား တခဏကလေးမျှ မျက်ခြည်ပြတ်မခံပဲ လက်ဝဲဘက်မှဖြစ်စေ၊ လက်ယာဘက်မှဖြစ်စေ ဆင်ဦးစီးကို မြင်ရလောက်အောင် ဦးခေါင်းကို တပြောင်းတည်းပြောင်း၊ တစောင်းတည်း စောင်းငဲ့ကာ ပြုပြင်သွားပါလေတော့သည်။

သတ္တိပြခြင်း

ဆင်ကိုမူကား တယောက်တည်းစီးဘူးပါပြီ။ သို့ရာတွင် လည်ပင်းကို ကားယားခွ၍ ထိုင်ရခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ဆင်၏ ကြမ်းတမ်းသော ဂုတ်မွေးများသည် ပေါင်များနှင့် တင်ပါးတို့ကို စူးလှပါသည်။ အတန်ငယ်သွားမိ၍ ဆင်၏ခြေလှမ်းနှင့် လှုပ်ရှားပုံအခြင်းအရာကို ရိပ်စားမိလာသောအခါ မိမိမတတ်သေးသော အခြင်းအရာတခုကို သင်ခွင့်ကြိုက် တတ်အောင်သင်ချင်တတ်သော ကျွန်ုပ်၏ ဝါသနာအတိုင်း လည်ပင်းကို ခွ၍မစီးမူ၍ ဆင်ဦးစီးများကဲ့သို့ ဦးကင်းထိပ်မှ ခြေတွဲလောင်းချ၍ စီးဖို့ ကြိုးစားတော့၏။ ကျွန်ုပ်သည် ခွထားသော ခြေထောက်များကို တဖြည်းဖြည်းရုပ်သိမ်း၍ (သံကြိုးကို လက်မလွှတ်ပဲ) ဦးခေါင်းထိပ်သို့ တရွေ့ရွေ့ ရွေ့လာ၏။ ဆင်၏ဦးခေါင်းနဲ့ပုံကို ကြာလေသဘောပေါက်လေ ရှိလာသည်တွင် နောက်ဆုံး၌ သံကြိုးကို နောက်ပြန်ကိုင်လျက် ဦးကင်းပေါ်တွင် တင်ပါးလွဲထိုင်ကာ ခြေတဲလောင်းချလျက် စီးနိုင်ပါတော့သည်။ ဗိုလ်တသို့ ရောက်လာသောအခါ ကိုဝင့်မော်တို့လူစု ရောက်နှင့်ကြပြီဖြစ်ရာ သူငယ်ချင်းကိုဝင့်မော်အား ဆင်ဦးကင်းထက်မှ နှုတ်ဆက်လိုက်ရခြင်းသည် ကျွန်ုပ်အဖို့ရာတွင် အောင်မြင်မှုကြီးတခု ဖြစ်ပါတော့သည်။ ဤတွင် ကိုဝင့်မော်က “ခင်ဗျားဟာက သံကြိုးကို ကိုင်ထားတာကိုးဗျ၊ လက်လွှတ်စီးမှပေါ့” ဟု ပြောလိုက်သည်။ ကျွန်ုပ်သည် ချက်ချင်းပင် လက်လွှတ်၍စီးလိုက်သည်။ အခြားလူတယောက်က ထိုကဲ့သို့ပြောလိုက်လျှင် ကျွန်ုပ် ပြုလုပ်လိမ့်မည်မဟုတ်၊ ကိုဝင့်မော်မူကား သူ၏ကျီစားခြင်ကို တသက်လုံးခဲခဲရသဖြင့် သတ္တိကြောင့်သည်ဟု ထင်မည်စိုးသောကြောင့် (လိမ့်ကျပြီး ကျိုးတော့မှကျိုးစေ) စွန့်၍ လုပ်ပြလိုက်ခြင်းဖြစ်လေသည်။ ကိုဝင့်မော်နှင့် ကျွန်ုပ်သည် ရှေ့တွင်လည်း ဤအဖြစ်အပျက်ကလေးမျိုးတွေ ရှိပါသေးသည်။

ဆင်စိတ်ကောက်ခြင်း

မြတောင်ဆိပ်ကမ်းတွင် ဈေးသင်္ဘောများသည် ရက်သတ္တတပတ်လျှင် တကြိမ်မျှ ဆိုက်ကပ်လေရာ သင်္ဘောမဆိုက်မီ တရက်တွင် ကိုဝင့်မော်က “ခင်ဗျား စားချင်တာတွေ ကြည့်ပြီး ဝယ်ရအောင် ကိုယ်တိုင် လိုက်သွားချေဗျာ” ဟု ကျွန်ုပ်အား ခိုင်း၏။ ရိက္ခာဝယ်ရန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့အတွက်သာ

မဟုတ်၊ သစ်ခုတ်သမားများအတွက်လည်း ဆီဆန်မှစ၍ ဝယ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဆင်နှစ်စီးနှင့် သွားကြရန် ဖြစ်လေသည်။ ညီတော်မောင်ကလည်း ဆင်စီးဘူးချင်သည်ဆို၍ အတူလိုက်ပါလာလေရာ တန်နက်စောစော၌ ကျွန်ုပ်တို့ညီအစ်ကိုသည် ဆင်နှစ်စီးနှင့် နမ်းပေါင်းဗိုလ်တမှ ထွက်လာခဲ့ကြ လေ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ဆင်ဦးစီးကိုမြဲနှင့်အတူစီး၍ ညီတော်မောင်မှာ အခြားဆင်ပေါ်၌ လိုက်ပါလာ လေသည်။ ဆင်ပေါ်တွင် ကတီခင်းထား၍ စိတ်ချလက်ချ စီးရသော်လည်း လမ်းသွားသောအခါတွင် ဆင်၏ကိုယ်သည် ဦးခေါင်းထက်လှုပ်သောကြောင့် ဦးခေါင်းထက်၌ထိုင်၍ စီးဘူးစဉ်ကထက် အလိုက်ခတ်သည်ကို တွေ့ရ၏။ ဆင်စီးလျှင် အလွန်ငြိမ့်လိမ့်မည်ထင်သော ညီတော်မောင်မှာ တမိုင်ခန့်လောက် ရောက်ကြသောအခါ၌ ထင်သလောက်ဇိမ်မရှိသည်နှင့် ညည်းညူစပြုလေပြီ။ မည်သည့်သတ္တဝါကို စီးသည်ဖြစ်စေ ၎င်း၏ကိုယ်နွဲ့ပုံကို သဘောမပေါက်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး သတိနှင့်လိုက်ရ၍ ကျတော့မလိုလို ဖြစ်တတ်၏။ သတ္တဝါ၏ ကိုယ်နွဲ့ပုံကို နားလည်၍ ‘ဟန်’ ပေး တတ်သောအခါမှ စိတ်ချောင်ချိစွာနှင့် စီး၍လိုက်နိုင်၏။ ကျွန်ုပ်မှာ ငယ်ကတည်းက နွား၊ ကျွဲ၊ မြင်း စသည်တို့ကို စီးတတ်အောင် သင်ထားသူဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် မည်သည့်သတ္တဝါကို စီးသည် ဖြစ်စေ၊ သူတပါးထက် သဘောပေါက်လွယ်လေသည်။ သို့နှင့်လည်း ကျွန်ုပ်မှာ လမ်းခရီးတွင် အကျည်အတည်းတခုနှင့် ကြုံရသေး၏။ ကိုမြ၏ဆင်သည် လမ်းဖြောင့်ဖြောင့်မသွားပဲ နံဘေးတဘက် တချက်သို့ ရွေ့ပြောင်းကာ ဟိုကပ်သည်ကပ်လုပ်၏။ ထိုအချိန်တွင် ဘိမိခင်ခရီးအနက် ၁၃မိုင်ခန့် ပေါက်လာခဲ့ပြီဖြစ်၍ ၃မိုင်ခန့်မျှသာလိုတော့ရာ နေကလည်း အတော်ကလေး ပူပြင်းစပြုလာလေပြီ။

“ခင်ဗျာဆင် ဘာဖြစ်တာလဲဗျ”

“စိတ်ကောက်ချင်တာ ဆရာရေ့”

“ဘာပြုလို့လဲဗျာ”

“သူတို့က နမ်းပေါင်းနဲ့မြတောင်ခရီးဆိုလျှင် ပေါက်နယ်မှာ တထောက်နားနေကျဗျ။ ဒီတခေါက် တောက်လျှောက်မောင်းလာလေတော့ ကပ်သီးကပ်သပ် လုပ်ချင်တယ်ဆရာ၊ ဟဲ့ ကောင်မ...” ပြောယင်းဆိုယင်း ဆင်မသည် လမ်းဘေး၌ရှိသော ချုံပင်များထဲသို့ ဆက်ကနဲ တိုးဝင်လိုက်ရာ ဆင်ဦးစီး၏ဦးခေါင်းကို သစ်ကိုင်းများ ရိုက်သွားသဖြင့် ကံကောင်း၍သာ မကျပဲ့ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်မူကား သူ၏ကျောနောက်မှ ပြားကနဲ ဝင်အိပ်လိုက်ရ၏။ အိပ်မည့်သာ အိပ်ရသည်။ ဆင်ဦးစီး လိမ့်ကျ လျှင်လည်း ကျွန်ုပ်ကိုပါ ပွတ်တိုက်ချသွားမည် ဖြစ်လေသည်။ ဤတွင် လက်မြန်သော ဆင်ဦးစီးသည် ဆင်မ၏ဦးခေါင်းကြီးကို ချွန်းနှင့် နှစ်ချက်သုံးချက် ဆက်၍ပေါက်ယင်း ပါးစပ်ကလည်း ကုန်း၍ အောက်ငေါက်သည်တွင်မှ ဆင်မသည် ချုံမှခွာ၍ လမ်းပေါ်သို့ တက်လာလေသည်။

“ကံကောင်းလို့ဗျာ၊ ခင်ဗျားကျယ် ကျုပ်ပါကျမှာပဲ”

တစ်သက်တာမှတ်တမ်းများနှင့်အတွေးအခေါ်များ

“ဒီလောက် မဖြစ်ပေဘူးလားလို့ ကျွန်တော်က သတိလိုသွားတယ်ဆရာ”

“ဒီဆင်မက ဒီလိုလုပ်နေကျလားဗျာ”

“လုပ်ခဲ့ပါတယ် ဆရာ၊ နေက နံနက်ပူလာလို့ပါ။ သူတို့က မနက်တစခန်း ညနတစခန်း သွားနေကျမှာ တဆက်တည်းမောင်းလိုက်တော့ စိတ်ကောက်တာပါ ဆရာ၊ လူလိုပေါ့။”

ညီတော်မောင်လိုက်ပါသော ဆင်မှာမူ ရှေ့၌ တော်တော်ပြတ်ကွာသွားပြီဖြစ်ရာ ဆင်ဦးစီးသည် ဆင်မကို စိတ်ဆိုးဆိုးနှင့် ချွန်းဖြင့်နှင်၍ မောင်းသည်တွင် ဆင်မသည် ပုကနဲ ပုကနဲ ဖြစ်အောင် ခြေလှမ်းကျကြီးနှင့် လှမ်းသောကြောင့် ကျွန်ုပ်မှာ မြေကြီးနှင့်နီးကပ်လာသည်ဟု ထင်မိသည်။ မကြာမီ ရှေ့မှဆင်မကို မှီလာကြ၏။

မြတောင်ရွာသို့ ရောက်၍ သုံးထပ်ကျောင်းကြီးထဲမှ ဖြတ်လာကြသောအခါ တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်နေ့ ဖြစ်၍ ဥပုသ်သည်များသည် ကျောင်းကြီးပေါ်မှ ကျွန်ုပ်တို့အား ထွက်ကြည့်နေကြရာ ၎င်းတို့ အနက်တွင် ကျွန်ုပ်၏ခယ်မလောင်းကိုလည်း မြင်ခဲ့ရသည်။ ထိုညနေ၌ အစုန်ဈေးသင်္ဘောရော အဆန်ဈေးသင်္ဘောပါ မြတောင်ရွာ၌ဆိုက်ကပ်၍ အိပ်မည်ဖြစ်ရာ ဤအတွက်ကြောင့်တကြောင်း၊ တန်ဆောင်တိုင်ပွဲကြောင့်တကြောင်း ရွာကလေးမှာ သိသိသာသာ လှုပ်လှုပ်ရွရွ ရှိနေ၏။ ဤအထဲတွင် ရန်ကုန်မှလာကြသည့် ကျွန်ုပ်တို့ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်က ဆင်နှစ်စီးနှင့် တောမှဆင်းလာကြခြင်း သည်လည်း အပျိုချောများ၏ နှလုံးသွေးကို တိုး၍လှုပ်ခတ်ခြင်း ဖြစ်စေလေသလောဟု တွေးတော မိသည်။

မစိုးတို့ ညီအစ်မတတွေ

ကျွန်ုပ်တို့သည် ကိုဝင့်မော်၏ သစ်တောရုံး၌ စခန်းချ၍ ဆင်ဦးစီးနှစ်ယောက်တို့က ချက်ပြုတ်ရန် တာဝန်ယူကြသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ညီအစ်ကိုအတွက်မူ မြတောင်အကောက်စာရေးကြီးက ကျွန်ုပ်တို့ရှိနေသမျှ တာဝန်ယူပါပေသည်။ ထိုရက်တွင် ကျွန်ုပ်တို့မှာ မြတောင်ရွာ၌ အသိအကျွမ်း အတော်ပေါများလျက်ရှိပြီဖြစ်ရာ ခပ်တည်တည် လည်ပတ်ရမည့်အိမ်များသို့ နေ့ခင်းအချိန်တွင် နှုတ်ဆက်၍ ကျွန်ုပ်နှင့်မျက်မှန်းတမ်းမိသည် ရွာဦးရှိ အပျိုချောညီအစ်မများအိမ်သို့မူ နေဝင်ပြီး နောက်မှ ရောက်ပါသည်။ ထိုညနေ ကုန်သင်္ဘောများဆိုက်ကပ်ချိန်တွင် ကျွန်ုပ်သည် ဝယ်ရန်ရှိသော စားစရာပစ္စည်းများကို စာရင်းပြုလုပ်၍ မစိုးလက်သို့ ပေးအပ်ထားလိုက်၏။ မစိုးမှာ ဖော်ပြခဲ့ဘူးသော ညီအစ်မများအနက် အကြီးဆုံးဖြစ်လေရာ ကျွန်ုပ်၏ဇနီးလောင်း ဖြစ်သော်လည်း အမှန်ကိုဖော်ပြရလျှင်

ထိုအချိန်ကမူ ကျွန်ုပ်၏စိတ်ထဲ၌ပင် တိတိကျကျ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမရသေးပဲ စိတ်ကူးထားသည့် သုံးလေးယောက်အနက်တွင် တယောက်အပါအဝင်မျှသာ ဖြစ်ပါသေးသည်။

သို့ရာတွင် အခြား ‘ခန့်မှန်းချက်’ များထက် အကျွမ်းတဝင် ရှိသည့်အတွက်ကြောင့် ဈေးဝယ်ပေးဖို့ စေခိုင်းမိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းညဉ့်၌ မစိုး သင်္ဘောမှပြန်လာပြီးနောက် မိခင်နှင့်တကွ ညီမကလေး မောင်ကလေးများပါ အတော်ညဉ့်နက်သည်တိုင်အောင် ဆောင်းမီးဖိုအနီး၌ ဝိုင်းဖွဲ့ကာ စကားပြောကြ၏။ မစိုး၏ဖခင်မှာ မိခင်နှင့်ကွဲသွားသဖြင့် မိသားစုပုံတော်သလို လုပ်ကိုင်စားသောက်လျက် ရှိကြရာ ၎င်းတို့၏အိမ်ကြီးသည်သာလျှင် ယခင်က စီးပွားရေးအခြေအနေ ဖွံ့ဖြိုးခဲ့ဘူးခြင်း၏ အထိမ်းအမှတ်အဖြစ်နှင့် ကျန်ရှိပါတော့သည်။ ကျွန်ုပ်၏ အသက်တာတလျှောက်လုံး ဝါသနာတခုမှာ မိန်းကလေးတယောက်၏ စီးပွားရေးအခြေအနေကို အလျင်းဂရုစိုက်ပဲ ရုပ်ရည်သက်သက်ကိုသာ အလေးဂရုပြုလေ့ရှိ၏။ (သို့ရာတွင် ရုပ်ဝါဒသမားတယောက်ကား မဟုတ်ရပါ။) စံဒေဝီမှာ သူ့အရပ်ထဲတွင် ဝတ်နိုင်စားနိုင်ဆုံးသော မိန်းကလေးတယောက်ဖြစ်သော်လည်း သူ၏ စိန်တလုံးနားကပ်နှင့် ရွှေခြေကျင်းတို့သည် သူ့ရုပ်ရည်နှင့်လိုက်လျော၍ ကြည့်ကောင်းလှခြင်းကိုသာ ကျွန်ုပ် ဂရုစိုက်မိပါသည်။ စီးပွားရေးအခြေအနေဟူ၍မူကား မစဉ်းစားမိပါ။ ရုပ်ရည်မှတစ်ပါး အိမ်ထောင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အကြံအစည် တစုံတခု မရခဲ့သေးပါ။ သို့ဖြစ်၍ နောက်တနေ့ညနေတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် နမ်းပေါင်းသို့ပြန်တက်ကြ၍ ပေါက်နက်ဗိုလ်တဲတွင် တညဉ့်အိပ်ကြရပြန်လေ၏။

မမေ့နိုင်သောထမင်းတနပ်

ကျွန်ုပ်သည် အစားနှင့်ပတ်သက်၍ စိတ်ထားပုံ အတော်ဆန်းသည်ဟု ဆိုကြလိမ့်မည်ထင်၏။ မည်မျှလောက်ဈေးကြီးသော စားစရာဖြစ်စေ စားချင်သည်ဆိုလျှင် ပိုက်ဆံကို မမြော်မြင်ပဲ (တကြိမ်တခါ ဖြစ်စေ) ဝယ်စားရမှ ကျေနပ်၏။ နေ့စဉ်အဖို့မှာလည်း လက်လှမ်းမှီသလောက် တတ်နိုင်သမျှ အကောင်းဆုံးကို ဝယ်စားလေ့ရှိ၏။ သို့ရာတွင် တခါတရံ၌မူကား ကောင်းသောအစာတခုကို အလွယ်တကူနှင့်မရပဲ ခဲခဲယဉ်းယဉ်း ရှာရမည်ဆိုလျှင်လည်း ဒုက္ခမခံမူ၍ အညံ့ဆုံးသော အစာကိုပင် ကျေကျေနပ်နပ်ကြီး စားနိုင်ပါသည်။ မြတောင်မှ ဆင်နှစ်စီးနှင့် ထွက်လာကြ၍ ပေါက်နက်ဗိုလ်တဲကလေး၌ ညအိပ်ကြမည်ပြုရာတွင် ညစာအတွက်ကို ဆင်ဦးစီးနှစ်ယောက်က တာဝန်ယူ၍ ချက်ပြုတ်ကြ၏။ ထမင်းစားချိန် နီးသောအခါ ကျွန်ုပ်တို့ညီအစ်ကိုမှာ အလွန်ဆာလောင်လျက် ရှိလေပြီ။ (ဆင်စီးခြင်းသည် လမ်းလျှောက်ခြင်းတမျှ လှုပ်ရှားခြင်းကြောင့် အလွန်ဆာတတ်သည်ဟု ဆင်သမားများက ပြောကြသည်။) ကျွန်ုပ်သည် မီးဖိုချောင်အလုပ်မျိုး၌ ဝါသနာပါသည်နှင့် မည်သည့် ဟင်းများ ချက်ကြလေသနည်းဟု ဟင်းအိုးများကို ဖွင့်ကြည့်လိုက်ရာ ကျက်ပြီး၍ မီးဖိုအနီး၌ ကပ်ထားသော ဟင်းအိုးကလေးထဲ၌ ရှမ်းပဲပုပ်နှင့် ခရမ်းချဉ်သီးဟင်းကို လည်းကောင်း၊ မီးဖိုပေါ်၌ တည်ထားသော ဟင်းအိုးကလေးထဲ၌ ရေတွင် ငါးပိခတ်ပြီး တည်ထား၍ ပွက်ပွက်ဆူနေခြင်းကို

လည်းကောင်း တွေ့ရ၏။ အခြားဟင်း မတွေ့ရချေ။ မကြာမီ ရွာထဲသို့ သွားသော ဆင်ဦးစီး ပြန်လာ၍ လက်ထဲတွင် ဗူးရွက်အနည်းငယ်ပါလာ၏။ ခွင်ပေါ်ရှိ ဟင်းအိုးထဲသို့ ဗူးရွက်ခတ်ပြီးနောက် ထမင်းပွဲ ပြင်ကြ၏။ ၎င်းတို့တွင် ပန်းကန်ပြားနှစ်ချပ်တည်းရှိ၍ ကျွန်ုပ်တို့ညီအစ်ကိုအတွက် ပြင်ကျွေးရာ ကျွန်ုပ်က အားလုံး အတူဝိုင်း၍ စားရမည်ပြောသောကြောင့် စလောင်းဖုံးများနှင့် ဖြစ်သလို ဝင်စားကြ သည်။ ဆင်ဦးစီးတယောက်က “ဆင်သမားဟင်းပဲ ဆရာရေ၊ ဆရာကလဲ မခိုင်း၊ ကျွန်တော်တို့ကလဲ အထုပ်တွေဖြေရမှာ ပျင်းလေတော့ ဝန်ထောက်မင်းရဲ့ သားဗူးငါးဗူးတွေကို မထုတ်တော့ဘူး၊ စားသာ စားပါ၊ မြန်ပါတယ်ဆရာ၊ ဆင်စီးတာ သိပ်ပြီး ဗိုက်ချောင်တာပဲ” ဟု ပြော၏။ သားဗူး၊ ငါးဗူး အကြောင်း ပြောသောအခါ ကျွန်ုပ်က ထုတ်ယူဖို့ ပြောမည်ပြုပြီးမှ ‘ဆင်သမားတွေနဲ့ သွားတဲ့အခါ သူတို့စားသလို ဖြစ်အောင်စားမယ်’ ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်လေ၏။ ဟင်းများမှာ ရှမ်းပဲပုပ်နှင့် ခရမ်းချဉ်သီး ကို ငရုတ်သီးစပ်စပ် ချက်ထား၍ ပုဇွန်ခြောက်မပါပဲ ငါးပိနှင့်ချက်ထားသည့် ဗူးရွက်ဟင်းချိုသာ ဖြစ်လေသည်။ သို့ရာတွင် ဆာလောင်သောဓာတ်ခံကြောင့် ငရုတ်သီးနီနီရဲ့ရဲ့ ချက်ထားသည့် ပဲပုပ်ဟင်းသည်ပင် ကျွန်ုပ်တို့အား သွားရေကျစေခဲ့လေပြီ။ တလုပ်နှိုက်၍ စားလိုက်ပါတော့လည်း ထင်သည်ထက်ပင် ပို၍ အရသာတွေ့နေသေး၏။

ကျွန်ုပ်တို့ညီအစ်ကိုသည် ထမင်းအိုးထဲမှ ‘ဒါရိုက်’ နှိုက်၍နှိုက်၍ ထည့်ပေးသော ထမင်းများကို ကုန်း၍ကုန်း၍ ကြိတ်လိုက်ကြရာ ဆန်တခွက်ချက်ထားသည့် ထမင်းအိုးထဲမှ ကျွန်ုပ်တို့ကပင် ပိုလိမ့်မည်ထင်သည်။ ဤတကြိမ်တွင် ကျွန်ုပ်အတွက် နို့ဆီဗူးတလုံးချက် ကုန်လိမ့်မည်ထင်ရာ တသက်လုံးတွင် ဤတကြိမ်ပါမှ နှစ်နှပ်တည်းဦးသာ ‘တလုံးချက်’ ကုန်ဘူးပါသည်။ ဤအကြောင်းကို အကျယ်တဝင့် ရေးသားဖော်ပြခြင်းမှာ အစားကောင်းကောင်းကိုသာမက မကောင်းတရောင်းနှင့်လည်း အမှတ်တရ မြန်အောင်စားတတ်သော ဝါသနာကို တင်ပြလိုသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုလိုခြင်းမှာ အကောင်းကြိုက်တတ်သော်လည်း မကောင်းလျှင် မစားနိုင်သည်မဟုတ်၊ မကောင်းတရောင်းနှင့်လည်း အလိုက်အထိုက် မြန်အောင်စားတတ်ပါသည်။ ဟင်းမကောင်းလျှင် မျို၍မကျဆိုသော လူစားမျိုး မဟုတ်ပါ။

အဓိပ္ပာယ်ရှိသော ခရီးတခေါက်

နောက်တနေ့တွင် နမ်းပေါင်းသို့ရောက်ကြ၍ သုံးလေးရက်ခန့်ကြာသောအခါ ကိုဝင့်မော်က ကျွန်ုပ် အား ထီးချိုင့်ငွေတိုက်သို့ သူ့အတွက်နှင့်တကွ အလုပ်သမားများနှင့် တောအုပ်တောခေါင်းများ အတွက်ပါ လခထုတ်ခိုင်း၏။ ကိုဝင့်မော်သည် မြတောင်သို့ ကျွန်ုပ်သွားလိုခြင်းကို ရိပ်မိဟန်တူသည်။ လခမှာ နိုဝင်ဘာလအတွက်ဖြစ်၍ ဒီဇင်ဘာလ ၄ရက်နေ့တွင် ကျွန်ုပ် ထွက်လာခဲ့၏။ ဤတကြိမ်တွင် မြင်းနှင့်ထွက်ခဲ့၍ ညီတော်မောင်မပါချေ။ မြင်းအတွက်မှာ အဆင်သင့်လှသည်။ ရွှေလီမြစ်ဘက်မှ မြင်းများနှင့်လာကြသော သစ်ကုန်သည်နှစ်ယောက်သည် မြတောင်သို့အသွားတွင် နမ်းပေါင်းသို့

ဝင်လာ၍ ကိုဝင့်မော်နှင့် တွေ့ကြ၏။ ကိုဝင့်မော်က မြင်းနှင့်ထည့်လိုက်ချင်သည်ဟု ပြောရာတွင် သစ်ကုန်သည်တဦးက သူ၏မြင်းကို ကျွန်ုပ်အားပေးပြီး သူ့ကိုယ်တိုင် လှည်းကြိုနှင့် လိုက်မည့် အကြောင်း၊ လှည်းကြိုလည်း အဆင်သင့်ရှိနေကြောင်း ပြောလေ၏။ သို့ဖြစ်၍ နံနက်စောစောတွင် သစ်ကုန်သည်တဦးနှင့် ကျွန်ုပ်သည် မြင်းတစီးစီနှင့် မြတောင်သို့ ထွက်လာကြလေ၏။ ထိုသူမှာ မြတောင်ရွာသား လူလတ်အရွယ်တယောက်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ စိတ်ဝင်စားပုံရသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်အကြောင်းကိုမေး၏။ ကျွန်ုပ်က အိမ်ထောင်မရှိကြောင်း ပြောရာတွင် လူရိုးတယောက်ဟု နာမည် ကြီးသော ဝန်ထောက်မင်းဦးဝင့်မော်၏ သူငယ်ချင်း ခေတ်ပညာတတ်တယောက်ဖြစ်၍ မြတောင်ရွာ တွင် လိုချင်သောအပျိုကို ရနိုင်ကြောင်း၊ သစ်ကုန်သည်လုပ်ဖို့ ဝါသနာပါလျှင် အရင်းအနှီး အပြည့် အစုံရှိသော မိန်းမကိုလည်း ရနိုင်ကြောင်း၊ မြတောင်တွင် ယောက်ျားကောင်း တော်တော်ရှားနေ၍ မိန်းကလေးများသည် ‘တနယ်သား’ ကို စောင့်မျှော်နေကြဟန်တူကြောင်း၊ ရွာခံ ယောက်ျားနှင့် တနယ်သားတို့ ယှဉ်ပြိုင်၍ လူပျိုလှည့်လျှင် တနယ်သားက စွဲဖို့လမ်းများကြောင်း စသည်ဖြင့် ပြောပြလေ၏။ ကျွန်ုပ်က “မြတောင်သူတွေဟာ သူတို့ရွာမှာသူတို့ မပျော်ကြလို့ ရပ်ဝေးလိုက်ချင်ကြ သလား” ဟု မေးရာ ထိုလူက “ဒီလိုတော့ မဟုတ်ပေါင်ဆရာ၊ မြတောင်သားကလေးတွေက သေသေ ဝပ်ဝပ် လုပ်ကိုင်ကျွေးချင်တဲ့လူ နဲ့တယ်၊ လူဘော်ကျော့ကလေးတွေ ဖြစ်ကုန်ကြပြီ ခင်ဗျ” ဟု ပြောပြ လေ၏။ ဤလူကိုယ်တိုင်မှာ လူပျိုပင်ရှိသေးကြောင်း ကျွန်ုပ်သိရ၍-

“ခင်ဗျားလဲ လူပျိုဆို၊ ခုပြောတဲ့ လူ့ဘော်ကျော့ထဲမှာ မပါဘူးမဟုတ်လား”

“ဟာ.... ကျွန်တော် သာဆိုသေး၊ ဘာမှ မလုပ်ချင်ဘူးဆရာ”

“သစ်ကုန်သည်ဆို”

“ယောင်သုံးဆယ်ပါခင်ဗျာ၊ မိဘများက ခိုင်းလို့မို့ မလွဲသာလို့ လုပ်ရတာပါ၊ လူပျင်းခင်ဗျ၊ တရွာလုံး လူပျင်းချည်းပဲ”

“အစဉ်အဆက်က ဒီလိုပဲလား”

“ရှေးက ကျွန်တော်တို့ ဦးလေးများလက်ထက်က ဒီလောက်မဆိုးပါဘူး ခင်ဗျ၊ ဒီခေတ်မှာ မြစ်ရိုး တလျှောက်လုံး လူငယ်ကလေးတွေ သိပ်ပျက်စီးတယ်ခင်ဗျ”

“မြတောင်သူတွေ တော်တော်ချောတယ်ဆို”

“ဒါကတော့ ဆရာလဲ မြင်သားပဲ၊ ဘုရင်ခံလာတုန်းက မြစ်ရိုးတလျှောက်မှ ရွာတွေက ယိမ်းအကနဲ့ ကြိုဆိုကြတော့ ကျွန်တော်တို့ မြတောင်ယိမ်းအက နံပတ်တစ်စွဲတယ်ဆရာ”

တစ်သက်တာမှတ်တမ်းများနှင့်အတွေးအခေါ်များ

“ဒီရွာမှာ ဘယ်အပျို အချောဆုံးလဲ”

နာမည် သုံးလေးခု ပြောပါသည်။ ကျွန်ုပ်က-

“မစိုးကော မပါဘူးလား”

“သူက နဲ့နဲ့ကြီးသွားပြီဆရာ၊ သူ့ညီမက သာသွားပြီ၊ အဖေကြီးက ပစ်သွားတော့ အမေကြီးကလဲ ဘာမှ မတတ်ရှာဘူး၊ ညီမကလေးတွေ၊ မောင်ကလေးတွေကို သူကပဲ ဦးစီးအုပ်ချုပ်ပြီး လုပ်ကိုင်စားသောက် နေရာကြတယ်”

မြတောင်ရွာသို့ ရောက်ကြသောအခါ ကျွန်ုပ်သည် ယခင်တခေါက်ကကဲ့သို့ သစ်တောရုံးသို့ မသွားပဲ အကောက်စာရေးကြီး၏ နေအိမ်သို့ တိုက်ရိုက်ဝင်လေ၏။ ထမင်းစားပြီးသောအခါ ကျွန်ုပ်သည် ထီးချိုင့်ဘက်သို့ ကူး၍ ကိုဝင့်မော်ပေးအပ်လိုက်သည့် လခစာရင်းအတိုင်း ငွေတိုက်မှ ငွေများထုတ်၍ ပြန်လာပြီးလျှင် ငွေများကို အကောက်စာရေးကြီးလက်သို့ အပ်ထားလိုက်လေ၏။ ကျွန်ုပ်၏ခရီးစဉ်မှာ နက်ဖြန်နံနက်တွင် ယမန်နေ့ကသစ်ကုန်သည်နှင့်အတူ နမ်းပေါင်းသို့ပြန်ကြရန် ဖြစ်လေသည်။

တဖြည်းဖြည်းယိမ်းညွတ်ခြင်း

ထိုနေ့ညနေတွင် ကျွန်ုပ်သည် မစိုးတို့၏အိမ်သို့သွား၍ ငါးဖယ်ကြော်နှင့် ခဲလံချောင်းများ (သူတို့ အရပ်တွင် ‘ပေါင်းတင်း’ ဟုခေါ်သည်။) ပြုလုပ်ပြင်ဆင်ထားရန်အတွက် ပိုက်ဆံပေး၍ မှာထားခဲ့၏။ ထိုည၌တွင် ငါးဖယ်ကြော်နှင့် ပေါင်းတင်းကို အဝစားမည်အကြံနှင့် အကောက်စာရေးကြီး၏ ညစာ ထမင်းကို အသင့်အတင့်သာ စားခဲ့၏။ စာရေးကြီးကတော်က “ဘယ်အိမ်ကများ အစားကောင်း ကျွေးဖို့ ဖိတ်ထားတယ် မဆိုနိုင်ဘူး၊ ကျွန်ုပ်တို့အိမ်က ထမင်းကိုတောင် ဝအောင် မစားတော့ပါပဲလား” ဟု ခန့်စကား ပြောလိုက်ရာ ကျွန်ုပ်မှာ မစိုးတို့အိမ်၌ စီမံထားခဲ့သော ပေါင်းတင်းအကြောင်းကို သတင်းသန့်သန့်ကြား၍ ပြောလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု မသင်္ကာသည်နှင့် မျက်နှာရှိန်းကနဲ ဖြစ်သွားမိ ပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏စိတ်ကို နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် စစ်ဆေးလိုက်သောအခါ လမ်းခရီးတွင် သစ်ကုန်သည် က မစိုးသည် ညီမကလေး မောင်ကလေးများကို ဦးစီးအုပ်ချုပ်ကာ ‘ပိုင်းလုပ်ပိုင်းစား’ အဖြစ်နှင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်လျက် ရှိရာသည်ဟု ပြောလိုက်ကတည်းက ကျွန်ုပ်စိတ်ကူးထားသည့် မိန်းကလေး နှစ်ယောက်သုံးယောက်အနက် မစိုးဘက်သို့ ကရုဏာသက်သွားခြင်း ဖြစ်တန်ရာ ချေသည်။ ကျွန်ုပ်လိုချင်သည်မှာ ရုပ်ရည်သနားကမား ရှိတာချင်းတူလျှင် ကြင်နာတတ်သော စိတ်ရှိသူကို ရွေးချယ်မည်ဖြစ်ရာ အိမ်သူအိမ်သားများအပေါ်၌ အကြီးအကဲအဖြစ်နှင့် ကြင်နာတတ်လျှင် လင်သားအပေါ်၌လည်း ကြင်နာတတ်လိမ့်မည်ဟု တွက်ကိန်းရသည်။ ‘ချစ်’ ဖို့ဆိုသည်မှာ စံဒေဝီနှင့်

လွဲကတည်းက ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ (အပြန်အလှန်) မျှော်လင့်ချက် ကင်းခဲပြီးဖြစ်ရာ တယောက်နှင့် တယောက် ကြင်နာတတ်လျှင် ပထမတန်း အိမ်ထောင်ဘက်ဖြစ်ဖို့ လုံလောက်သည်ဟု ကျွန်ုပ် ယုံကြည်သည်။ (မျက်နှာကိုမြင်ရသည်ဖြစ်စေ၊ အသံကိုကြားလိုက်ရသည်ဖြစ်စေ ရင်ထဲ၌ ဒိတ်ကနဲ လှုပ်ခတ်သွားသော အဖြစ်မျိုးမူကား စံဒေဝီမှလွဲ၍ မည်သည့်မိန်းကလေးအတွက်မျှ တသက်လုံး ကြုံခဲရဘူးခြင်း မရှိပေ။) အခြားသောအခြင်းအရာများ မည်မျှလောက် ပြည့်စုံစေ၊ ရက်စက်သော စိတ်သဘောရှိသည့် မိန်းမတယောက်သည် ကျွန်ုပ်အဖို့ အကောင်းဆုံးမယား မဟုတ်နိုင်ဟု (မှန်ချင်ရင်မှန် မှားချင်ရင်မှား) ကျွန်ုပ်တွက်မိသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ထိုစဉ်က ဤအကြောင်းအရာများကို ရေးရေးမျှသာ ရိပ်မိပေရာ အကောက်စာရေးကြီးကတော်က ကျွန်ုပ်အား 'ခန့်' လိုက်၍ ကျွန်ုပ်၏ မျက်နှာ ရှိန်းသွားခြင်းကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိလိုက်သောအခါ၌မူကား ငါသည် မစိုးဘက်သို့ ယိမ်းလျက် ရှိချေသည်တကားဟု သိလိုက်ရပါသည်။ သို့ရာတွင် စံဒေဝီကဲ့သို့ အချစ်သက်သက် မဟုတ်၊ ကရုဏာဖက်ခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ် နားလည်ပါသည်။ သို့နှင့်ပင် ကျွန်ုပ်သည် အတိအကျ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းကား မဟုတ်သေးပေ။ ဆိုလိုရင်းမှာ ငါသည် ယနေ့ည မစိုးအား ချစ်ကြိုက် ကြောင်းကို ဖွင့်ဟ၍ ပြောပတော့မည်ဟုပင် ဆုံးဖြတ်ရသေးသည် မဟုတ်ချေ။ အတည်ယူမည် မကြံပဲနှင့် လူပျိုလှည့်ခြင်းအလုပ်မှာ ကျွန်ုပ်၏အလေ့အကျင့် မဟုတ်ချေ။

ပေါင်းတင်းနှင့်ငါးဖယ်ကြော်

ထိုည၌ ကျွန်ုပ်သည် အကောက်စာရေးကြီးအိမ်မှ ညစာစားပြီးနောက် မစိုးတို့၏အိမ်သို့ ခပ်စောစော သွားရောက်၏။ စောစောသွားခြင်းမှာ ပေါင်းတင်းဖုတ်ခြင်းကို အစအဆုံး မြင်လိုသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်၏ဝါသနာတခုမှာ ကောင်းသောအစာကို စားရုံနှင့်မပြီးပဲ ကိုယ်တိုင် လုပ်တတ်သည်အထိ စောင့်ကြည့်လိုခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်ရောက်သွားသောအခါ ငါးဖယ်ကြော် အရက်ကြီးများမှာ ကြော်ပြီးဖြစ်၍ နံနံပင်နှင့် ကြက်သွန်မြိတ်များက တပန်းကန်ပြား၊ ငါးဖယ်ကြော်အရက်ကြီးများက တပန်းကန်ပြား အပြည့်ကြော်ပြီး၍ ပေါင်းတင်းဖုတ်ရုံမျှသာ ကျန်လေတော့သည်။ ငါးဖယ်ကြော်များမှာ မီးဖိုချောင်၌ကြော်ရ၍ ပေါင်းတင်းမူကား ဧည့်ခန်း၌ ဆောင်းမီးဖိုတွင် ဖုတ်နိုင်လေသည်။ ၎င်းဒေသ တလျှောက်၌ ဆောင်းမီးဖိုဟူသည်မှာ ကြမ်းပျဉ်တွင် အပေါက်ဖောက်၍ ကြမ်းပျဉ်နှင့်အညီ ပြုလုပ်ထားသော လေးထောင့် မီးဖိုဖြစ်၏။

မီးဖိုသည် ကြမ်းပြင်ထက်မြင့်ခဲလျှင် မီးရှိန်သည် မီးလှုံ့သု၏ ခြေထောက်များသို့ မရောက်ပဲ ခြေသလုံးလောက်သာ ရောက်နိုင်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ကြမ်းကိုဖောက်ပြီး တပြင်တည်းဖြစ်အောင် လုပ်ထားရခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်ုပ်ရောက်သွားပြီးနောက် မကြာမီ ရေစိမ်ပြီးသော ကောက်ညှင်းဆန်သွတ်ထားသည့် ပေါင်းတင်းဝါး သုံးလေးချောင်းယူလာ၍ မီးဖိုတွင်ဖုတ်လေ၏။ ပေါင်းတင်းဝါးမှာ တဘက်ဖွင့်ဖြစ်၍ ငှက်ပျောဖက်ဖြင့် ဆိုထားလေရာ ၎င်းဘက်ကို ရှေးဦးစွာဖုတ်၍ အဆစ်ပိတ်သောဘက်ကို နောက်မှဖုတ်ရ၏။ တဘက်၌ ကျက်လောက်သောအခါမှ အခြားတဘက်သို့ လှည့်မပေးမီ အဆစ်ပိတ်သောဘက်ကို ဓားနှင့်ထစ်၍ ဖွင့်ပေးရ၏။ ဖွင့်လိုက်သောအပေါက်မှ အငွေ့ချောင်းချောင်း ပန်းထွက်လေရာ ထိုကဲ့သို့ မပြုလုပ်ပါက ပေါင်းတင်းဝါးထဲမှ ကောက်ညှင်းများသည် ရုတ်တရက် ပန်းထွက်တတ်သဖြင့် ပေါင်းတင်း တချောင်းလုံး ဆုံးရတတ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်မှာ မူမီးဖိုအနီး၌ ဧည့်သည်ဖြစ်သော ကျွန်ုပ်အတွက် ခင်းထားသည့် ကော်ဇောပေါ်တွင် ဆေးတံခဲလျက် ထိုင်ကာ ပေါင်းတင်းများကိုလည်းကောင်း၊ အိမ်သူအိမ်သား ညီအစ်မသားချင်းတစုတို့ကို လည်းကောင်း တလှည့်စီကြည့်ကာ အကဲခတ်လျက် ရှိလေ၏။

ဇနီးလောင်းကို အကဲခတ်ခြင်း

ထိုည၌ ကျွန်ုပ်သည် ပေါင်းတင်းဖုတ်ခြင်းထက် ညီအစ်မသုံးယောက်တို့ကို အထူးဂရုပြု၍ အကဲခတ်လျက်ရှိ၏။ နမ်းပေါင်းမှ ပထမတကြိမ် ဆင်နှင့်ဆင်းခဲ့သောအခေါက်တွင် တောဝက်သား ကင် အနည်းငယ်ပါလာခဲ့၍ အကြီးဆုံးဖြစ်သော မစိုးလက်သို့ ‘အားလုံးစားကြဖို့’ ဆိုကာ ပေးအပ်လိုက်၏။ မစိုးသည် ဝက်သားကင်များကို ညီမများနှင့် မောင်ကလေးများသို့ ခွဲဝေပေးရာ မောင်အငယ်ဆုံးအား အများဆုံးပေး၏။ သူကိုယ်တိုင်ကား မစားချေ၊ ကျွန်ုပ်အား ‘ပညာတတ်သည်’ ထင်၍ ပြုစားမည်စိုးသောကြောင့်ပေလော မပြောတတ်ပေ။ အားလုံးခွဲဝေစားစေချင်၍ ယူခဲ့သော စားစရာကို သူကိုယ်တိုင်မမြည်းပဲ ပေးဝေလိုက်ခြင်းအတွက် တဘက်၌ အနည်းငယ် မကျေမနပ် ဖြစ်ရခြင်းနှင့်အတူ အခြားတဘက်၌လည်း မောင်ညီမကလေးများအပေါ်၌ ညာတာဟန်တူသည်ဟု ချီးကျူးဖို့ သတိရခဲ့ပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဤအကြောင်းကို မစိုးအား ပြောဘူးသည်မရှိ။ (ဤစာကို သူကိုယ်တိုင်ဖတ်မှပင် သိရပေတော့မည်။ ကျွန်ုပ်အား ‘ပီယဆေး’ သမားတယောက်ဟု မထင်မှတ်တန် စကောင်းဟူ၍လည်း မျှော်လင့်သည်။)

ထိုည၌ ပေါင်းတင်းများကျက်၍ ငါးဖယ်ကြော်နှင့် စားကြသောအခါတွင်လည်း မစိုးသည် ကျွန်ုပ် အတွက် အများဆုံးပြင်ပေးပြီး မိခင်နှင့်မောင်ညီမကလေးများအတွက် ထည့်ပေးလေရာ သူ့အဖို့မူ အနည်းငယ်မျှသာစားသည်ကို တွေ့ရ၏။ ကျွန်ုပ်ကိုမြင်ရ၍ ဝမ်းသာနေသောကြောင့်ကား မဟုတ် တန်ရာ။ ကျွန်ုပ်က ဘာမျှမပြောရသေးချေ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အစားအသောက်နှင့်ပတ်သက်၍ မောင်ညီမကလေးများအပေါ် သက်ညှာခြင်းသည် ကျွန်ုပ်လင်ဖြစ်လာသောအခါ၌ သက်ညှာတန်ရာ သည့် လက္ခဏာတခုဖြစ်လိမ့်မည်ဟူသော ကျွန်ုပ်၏အတွေးအခေါ်မူကား တကယ်မှန်ပါပေသည်။

‘လင်နှင့်မယား၊ လျှာနှင့်သွား’ ဟူဘိသို့ တဦးနှင့်တဦး မကျေနပ်သော အချက်ကလေးများ ရှိရသည့် ဓမ္မတာ ဖြစ်သော်ငြားလည်း အစားနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ ဂရုစိုက်ပုံ၊ ဒုက္ခခံပုံ၊ ကြိုးစား အားထုတ်ပုံများမှာ ရှာမှရှားသော ဇနီးတယောက်ဖြစ်သည်ဟု ဤနေရာ၌ ဝန်ခံလိုက်ရပေဦးမည်။ လင်ကရှာပေးလျှင် ချက်တတ်ပါသည်ဟု မိန်းမအများ ပြောစကားရှိသော်လည်း ကြိုးစားအားထုတ်ပုံ ချင်းမူကား ခြားနားခြင်း ရှိကြပေလိမ့်မည်။ ညီအစ်မသုံးယောက် (အိမ်ထောင်ကွဲ တယောက်ပါ လေးယောက်) ရှိကြသည့်အနက် တယောက်အပေါ်၌တယောက် ကြင်နာမှုရှိရာတွင် မစိုးသည် (အကြီးဆုံးဖြစ်သောကြောင့်ပေလော့ မသိ။) အကြင်နာတတ်ဆုံးဖြစ်သည်ဟု ထိုစဉ်ကတည်းက အကဲခတ်မိရာ နောင်တွင်လည်း ဤအတိုင်းမှန်ကန်ခြင်းကို တွေ့ရလေသည်။ အခြားသော ယောက်ျားများသည် မည်သို့သဘောထားကြသည် မပြောတတ်။ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာတွင်မူကား ဤ အခြင်းအရာသည် မစိုးနှင့်ကျွန်ုပ် အိမ်ထောင်ဘက်ဖြစ်ကြဖို့ ဖန်တီးပေးခြင်း၌ သူ၏ရုပ်ရည်ထက်ပင် အရေးကြီးသည်ဟု ထင်မိပါသည်။

ဝေလည်လည်ပြောနေခြင်း

စောစောခိုက်၌ ပေါင်းတင်းနှင့်ငါးဖယ်ကြော်ကို နံနံပင်ကြက်သွန်မြိတ်နှင့် စားလိုက်၊ လက်ဖက်ရည် ကြမ်း သောက်လိုက်၊ ဆေးတံဖွာလိုက်ဖြင့် ဝိုင်းဖွဲ့စကားပြောကြပြီးနောက် အတန်ညဉ့်နက်လာသော အခါ မောင်ညီမကလေးများသည် သူတို့၏အိပ်ခန်းသို့ အသီးသီးဝင်ကြလေရာ မိခင်တယောက် သာလျှင် ‘ဆေးဗန်း’ ကိုထုတ်၍ ၎င်း၏အခန်း၀၌ထိုင်ကာ ကွမ်းသီးဖက်ဆေးလိပ်များ လိပ်လျက် ရှိလေ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ နှစ်အိမ်ထောင်ပျက်ခဲ့ပြီဖြစ်၍ လူပျိုစကားပြောဖို့ (စံဒေဝီနှင့် တုန်းကကဲ့သို့) ရွံ့ခြင်းတွန့်ခြင်း မရှိသော်လည်း အချိန်အများကြီးရှိသည်ဆိုကာ ထွေရာလေးပါး စကားကို ပြောလျက် ရှိ၏။

အမေကြီး၏အခန်းမှာ (အိပ်ခန်းသုံးခန်းရှိ၍ အတော်ကျယ်သောအိမ်ကြီး ဖြစ်သောကြောင့်) အတော် ကလေးဝေး၍ ပြောချင်သောစကားကို သူမကြားအောင် ပြောနိုင်သော်လည်း ‘ဖြေးဖြေးပေါ့’ ဟု သဘောထား၏။ ယနေ့ည ပြောတော့မည်ဟူ၍ပင် တထစ်ချဆုံးဖြတ်ခြင်း မပြုသေးချေ။ မစိုး စိတ်ဝင်စားပုံရသည်မှာ ရန်ကုန်မြို့ကြီးအကြောင်းဖြစ်၍ ရွှေတိဂုံ၊ သိမ်ကြီးဈေး၊ တိရစ္ဆာန်ရုံ စသည့် ရောက်သင့်ရောက်ထိုက်သော နေရာများအကြောင်းကို တွင်တွင်ကြီးပြောပြယင်း “မစိုးတို့ တခေါက် လောက်တော့ ရောက်အောင်လာဖို့ ကောင်းတယ်” ဟူသော စကားမျိုးထက် နီးကပ်အောင်မပြောပဲ ဝေလည်လည်ဖြင့်သာ အချိန်ကုန်စေ၏။ သန်းခေါင်တိုင်လတ်သော် ကြမ်းပြင်မှ အမှိုက်သရိုက် လှည်းချရန်အတွက် ဖောက်ထားသည့်ကြမ်းပေါက်မှ ‘ဖုတ်ကန်’ အသံကြား၍ ကြည့်လိုက်ရာ ဆေးပြင်းလိပ်တိုတခုသည် ကြမ်းပေါက်အနီးတွင် မီးခိုးတအူအူနှင့် လောင်လျက်ရှိခြင်းကို တွေ့ရ၏။

တစ်သက်တာမှတ်တမ်းများနှင့်အတွေးအခေါ်များ

လက္ခဏာမှာ ကြမ်းပေါက်မှပစ်တင်လိုက်သည့် ဆေးလိပ်တိုဖြစ်ဟန်ရှိသည်။ သို့ဆိုလျှင် အိမ်အောက်၌ ကာလသားတယောက်ဖြစ်စေ၊ တယောက်မကဖြစ်စေ ရောက်နေလေပြီ။

“ဘာလဲ မစိုး”

“အလကားပါ၊ ကောင်ကလေးတွေနောက်တာ ဂရုမစိုက်ပါနဲ့။”

“ပြန်ဖို့ ရာလဲ တော်တော်ညဉ့်နက်ပြီ၊ ဘယ့်နှယ်လုပ်ပါမယ်”

“ဒီမီးဖိုနားမှာ အိပ်ပေါ့၊ ညဉ့်နက်လှပြီပဲ၊ အမေနဲ့ ကျွန်မနဲ့ ဟိုဘက်ခန်းမှာ အိပ်ကြမယ်”

အခြေအနေကတွန်းပို့ခြင်း

မစိုးသည် စောင်တထည်နှင့် ခေါင်းအုံးတလုံး ယူလာခဲ့၍ မီးဖိုအနီးရှိ ကော်ဇောပေါ်တွင် ကျွန်ုပ် အတွက် တင်ထား၏။ ထိုခဏ၌ အိမ်ရှေ့ဝရန်တာမှ ခြေသံကြား၍ ကျွန်ုပ်နားစွင့်လိုက်ရာ လှေကားမှ တဖြည်းဖြည်းဆင်းသွားသော ခြေသံများကိုကြားရ၏။ လက္ခဏာမှာ ကျွန်ုပ်တို့အား အိမ်ပြင်ဝရန်တာမှ ချောင်းကြည့်ပြီး ပြန်ဆင်းသွားသောခြေသံ ဖြစ်ဟန်တူ၏။ မြတောင်ရွာတွင် ‘လူအာကျယ်’ ကလေး တယောက်တလေရှိသော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ ရွှေဘိုနယ်ကဲ့သို့ ရိုက်မှု၊ သတ်မှု ဖြစ်ဘူးသည် မရှိသော ကြောင့် ကျွန်ုပ် မတုန်လှုပ်လှ၊ မစိုးလည်း ဣန္ဒြေမပျက်ရှိနေသည်။ နောက်တခဏ၌ ‘ဝုန်း၊ ဝုန်း၊ ဖြူး၊ ဖြူး၊ ဖြူး၊ ဖြူး’ မြည်သောအသံများ ကြားရလေရာ အိမ်ထဲရံနှင့် အမိုးများမှာ ခဲများ၊ ထင်းချောင်းများ၊ ဝါးလုံးများ ထိမှန်သောအသံများဖြင့် ဆူညံလျက်ရှိတော့၏။ မောင်၊ ညီမ ကလေးများနှင့် အမေကြီး လည်း မီးဖိုအနီးသို့ စုရုံးရောက်ရှိလာကြ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ဆေးတဆုံကို ညှိသောက်၍ စဉ်းစားရာ ဘေးအန္တရာယ်ရှိသည်ဟု မစိုးရိမ်သော်လည်း မကြုံဘူးသောအဖြစ်ကြောင့် မည်သို့ပြုရမည်မသိပဲ ဖြစ်နေ၏။ ထင်းချောင်းထင်းစများသည်လည်း ဆက်လက်၍ မိုးရွာဆဲပင် ဖြစ်နေ၏။ ထိုခဏ၌ အသံခပ်စာစာနှင့် မိန်းမတယောက်၏ ကြိမ်းမောင်းသံကို အိမ်ရှေ့မှ ကြားရလေရာ အမေကြီးက “မိမိုးလားဟဲ့” ဟု အော်မေးကာ တံခါးကိုဖွင့်လိုက်၏။ မိမိုးမှာ မစိုး၏ အိမ်ထောင်ကဲ့ညီမတယောက် ဖြစ်လေရာ အနီးအပါးရှိ အိမ်တွင်နေရာမှ ခဲသံကြားပြီး ကြိမ်းမောင်းကာထလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သူ၏ခင်ပွန်းမှာ ရွှေလီသို့ သွားခိုက်ဖြစ်၍ အိမ်တွင် တယောက်တည်းနေရသော်လည်း အိမ်ထောင်ကဲ့ ဖြစ်သောကြောင့် တကြိမ်နှစ်ကြိမ်မျှသာ မြင်ဘူး၏။ “ဟဲ့ကောင်တွေ နင်တို့သတ္တိ ဒါပဲလား၊ တဆိတ်ရှိ အိမ်ကိုမပေါက်ကြနဲ့၊ ငါ့ကိုပေါက်လှည့်ကြ၊ လာကြလေ” ဟု အော်ဟစ်ကာ ကျွန်ုပ်တို့ အိမ်ရှေ့သို့ လာ၍ရပ်လေရာ ခဲသံများလည်း ချက်ချင်းရပ်စဲသွားလေ၏။ ထို့နောက် မစိုးသည် အိမ်ရှေ့ဝရန်တာသို့ တက်လာ၍ လှေကားထိပ်၌ရပ်ကာ “နင်တို့ကာလသားတွေ သတ္တိက ဒါပဲလား၊

လူကောင်းမှန်းမသိ လူဆိုးမှန်းမသိ၊ တဆိတ်ရှိ မနာလိုရမှာလောက် သူတို့တတ်တာပဲ၊ နင်တို့ ရည်းစားကို လူလိုလား၊ နင်တို့မယားကို ခိုးလိုလား” စသည်များဖြင့် ရေရွတ်ကြိမ်းမောင်းလေရာ တရွာလုံး တိတ်ဆိတ်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရ၏။ ‘အာဂမိန်းကလေးပေတကား’ ဟု စိတ်ထဲက ကျွန်ုပ် ချီးကျူးမိလေသည်။ အားလုံးတိတ်ဆိတ်သွား၍ တံခါးကိုပိတ်ပြီး မီးဖိုအနီး၌ ဝိုင်းဖွဲ့ကာ ထိုင်မိကြ ရာတွင် ကျွန်ုပ်သည် (အချက်ထဲတွင်) မစိုး၏အကဲကို အတော်ခတ်မိပြီဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်က-

“မင်းတို့ရွာက နေရာကျတဲရွာမဟုတ်ပါဘူး မစိုးရယ်၊ ဘယ့်နှယ်လဲ လိုက်မလား” ဟု အားလုံး ရှေ့တွင် မေးလိုက်၏။

မစိုးကလည်း ညီမများနှင့် မိခင်ရှေ့၌ပင် လိုက်မည်ဟုပြော၏။ ကျွန်ုပ်က ယနေ့ သင်္ဘော မရှိသော်လည်း သမ္ဗန်ငှားပြီး တကောင်းသို့စုန်မည်၊ တကောင်းကမှ သင်္ဘောနှင့် မန္တလေးသို့ သွားမည်ဟုပြောရာ မစိုးက သဘောတူသော်လည်း မစိုးက ကန့်ကွက်လေသည်။ မိခင်အုပ်ချုပ်၍ ကြီးကြပ်ရသောသမီးများ ဖြစ်ကြသည့်အလျောက် ကြက်ကလေးငှက်ကလေးကဲ့သို့ ခေါ်ပြေးလျှင် မိခင်ရော ညီမကလေးများပါ ဂုဏ်ငယ်ဖို့ရှိကြောင်းပြော၍ လူကြီးများရှေ့မှောက်၌ အထိုက်အလျောက် တောင်းရမ်းယူဖို့ ပြောလေသည်။ ကျွန်ုပ်၏မျက်စိ၌ ဤညဉ့်အဖို့တွင် မမိုးသည် (ဟီးရီးဝင်း) လူစွမ်းကောင်းမတယောက် ဖြစ်နေရကား သူ့စကားကို ကျွန်ုပ် မပစ်ပယ်နိုင်ပဲ နက်ဖြန် ဒီဇင်ဘာလ ၅ရက်နေ့တွင် ရွာလူကြီးသုံးလေးယောက်ရှေ့၌ တောင်းရမ်းယူလိုက်ပါတော့သည်။

ထူးခြားသောအချက်များ

ကျွန်ုပ်မိန်းမယူခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ထူးခြားသောအချက်အနေဖြင့် အိမ်ထောင်တစ်ခုပျက်တိုင်း အဝတ် တထည်ကိုယ်တစ်ခုနှင့် ဆင်းလာခဲရပုံကို ဖော်ပြခဲ့ပြီဖြစ်ရာ မိန်းမရသော အချိန်ရာသီနှင့်ပတ်သက်၍ ထူးခြားချက်ကိုလည်း ဖော်ပြရပေဦးမည်။ ကျွန်ုပ်သည် တတိယအိမ်ထောင်ဖြစ်သော မစိုးကို ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၅ရက်နေ့တွင် လက်ထပ်၏။ ပထမအိမ်ထောင်ကို ၁၉၁၀ပြည့်နှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၀ရက်နေ့တွင် လက်ထပ်၏။ ဒုတိယအိမ်ထောင်နှင့် ၁၉၁၄ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၅ရက်နေ့တွင် ထွက်ပြေးကြသည်။ သုံးယောက်လုံးမှာ ဒီဇင်ဘာလချည်းဖြစ်၍ ၅၅၀၀နှင့် စား၍ပြတ်သော ရက်များ ချည်း ဖြစ်သည်။ ဤမျှသာမကသေး၊ စံဒေဝီ၏မိခင်က ပေးစားပါမည်ဆို၍ ကျွန်ုပ်၏ဖခင်က ရွှေဘိုသို့လာပြီး ကျွန်ုပ်အားခေါ်သွားသော ရာသီမှာလည်း ဒီဇင်ဘာလပင် ဖြစ်လေသည်။ (သို့ဖြစ်၍ ဒီဇင်ဘာလရောက်တိုင်း ဘာများဖြစ်ချေဦးမလဲဟု လည်ပင်းတဆန့်ဆန့် မျှော်ရဦးမည်ကဲ့သို့ ဖြစ်မိ ပါသည်။) မစိုးနှင့် လက်ထပ်သောနေ့နှင့် ပတ်သက်၍ ထူးခြားချက်တစ်ခုရှိသေးသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ လက်ထပ်သောနေ့သည် ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၂၀ပြည့်နှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၅ရက်နေ့လည်းကောင်း၊ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၈၂ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် ၁၀ရက်နေ့လည်းကောင်း၊ ဖြစ်၍ ယူနီဘာစီတီ

ဘျှိုက်ကော့နေ့ဖြစ်လေရာ ၎င်းနေ့ကိုပင် ‘အမျိုးသားနေ့’ ဟူ၍ ရွေးချယ်သတ်မှတ်ထားကြပြန်ရာတွင် အမျိုးသားနေ့ကျရောက်တိုင်း ကျွန်ုပ်တို့၏ လက်ထပ်နေ့ ဖြစ်ရပြန်သောကြောင့် (ယခု ဤစာကို ရေးသားသောအချိန်မှ ရက်သတ္တနှစ်ပတ်ခန့် ကြာသောအခါတွင်) အနှစ် ၄၀မြောက် အမျိုးသားနေ့ ကျင်းပခြင်းနှင့်အတူ ကျွန်ုပ်တို့၏ လက်ထပ်သည်မှာလည်း အနှစ်၄၀ ပြည့်ပါတော့မည်။ အချိန် ကာလနှင့် နေ့ရက်များသည် အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်ဟုဆိုပါလျှင် ကျွန်ုပ်နှင့်ပတ်သက်သော နေ့ရက်များ သည်လည်း မင်္ဂလာရှိသော အနက်အဓိပ္ပာယ်မျိုးသာ ရှိပါစေဟူ၍ ဆုတောင်းလိုက်ရပါတော့သည်။

စံဒေဝီနှင့်မစိုး

ကျွန်ုပ်သည် ကိုဝင့်မော်၏ငွေထဲမှ ငွေတရာနှုတ်ယူထား၍ ကျန်သောငွေများကို အကောက်စာရေးကြီးမှ တဆင့် ယခင်သစ်ကုန်သည်၏လက်သို့ ပါးလိုက်ရာ ကိုဝင့်မော်ထံ ကောင်းမွန်စွာရောက်ကြောင်း ပြန်စာရရှိ၏။ (၎င်းငွေတရာကို ကမ်းနီရွာတွင် ကျွန်ုပ် ကျောင်းထောင်သောအခါ၌ ပြန်ဆပ်ရာ ကိုဝင့်မော်က ငွေကိုမယူပဲ သူ့နာမည်နှင့် ကျောင်းသားတယောက် ထားပေးဖို့ပြောသဖြင့် သူ့ဆန္ဒ အတိုင်း ကျွန်ုပ် လက်ခံလိုက်ပါသည်။) ကိုဝင့်မော်သည် ကျွန်ုပ်နှင့် စံဒေဝီအကြောင်းကို အလုံးစုံသိ၍ စံဒေဝီကိုလည်း မြင်ဘူးသူဖြစ်လေရာ သူ၏ပြန်စာထဲ၌ မစိုးသည် စံဒေဝီထက်လှသူဖြစ်၍ ကျွန်ုပ် ကျေနပ်ထိုက်ကြောင်း ဝမ်းပန်းတသာ ရေးရှာပါပေသည်။ ကိုဝင့်မော်မှာ မစိုးကိုလည်း ကြင်နာပုံ ရသည်။ စံဒေဝီနှင့်မစိုးကို နှိုင်းယှဉ်ရေးခြင်းအတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ် ဝမ်းသာဖို့မှတစ်ပါး အခြား ဘာမျှမရှိပေ။ သို့ရာတွင် စံဒေဝီကို ကျွန်ုပ် သဘောကျခဲ့မိခြင်းမှာ ၎င်း၏ ရုပ်အဆင်းသက်သက် မဟုတ်။ ဝတ်စားဆင်ပြင်ပုံကြောင့်ချည်း မဟုတ်။ ကျွန်ုပ်အား ရင်ခုန်လှုပ်စေသည့် (မဖော်ပြနိုင် စကောင်းသော) သဘာဝတခု ဖြစ်သောကြောင့် အတော်အတန်လူများ နားလည်ကြပါမည်လောဟု ယုံမှားသံသယ ဖြစ်မိပါသည်။

စံဒေဝီအကြောင်းကို ဖြတ်ထားခဲ့သည်မှာ အတန်ကြာပြီဖြစ်၍ ကွယ်လွန်သည်မှာ ကြာလှပြီ ထင်ရလောက်သော်လည်း ၁၉၁၉ခုနှစ်ကမှ ကွယ်လွန်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် မစိုးနှင့် အကြောင်းပါသော အချိန်တွင် ကွယ်လွန်သည်မှာ တနှစ်မျှသာ ရှိပါသေးသည်။ ကျွန်ုပ်၏မိခင်ကမူ မစိုးနှင့် စံဒေဝီတို့ ခပ်ဆင်ဆင်တူသည်ဟု ပြောဘူးခြင်းကို စောစောပိုင်းက ဖော်ပြခဲ့ဘူးပါပြီ။ မိခင်သည် စံဒေဝီကို ခင်မင်၍ ၎င်းနှင့်တူသော မစိုးကိုလည်း ချစ်ခင်ကြောင်း ပြောဘူးပါသည်။ မိခင်၏စကားအရမှာ “ညိုချောနဲ့ဝါချော တမျိုးစီထားပါတော့၊ စံဒေဝီက အဆင်အပြင်သာတယ်၊ မစိုးက ကိုယ်လုံး ကိုယ်ပေါက် ပိုလှတယ်၊ မစိုးရဲ့ ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက်မျိုးက မိန်းမထဲမှာ ရှားပေတယ်ကွယ်၊ တင်နဲ့ ရင်နဲ့ သိပ်အချိုးကျတယ်၊ နန်းတော်ထဲက အပျိုတော်တွေထဲမှာ တယောက်မြင်ဘူးတယ်” ဟု ပြောဘူးရှာသည်။ ကျွန်ုပ်၏မိခင်၌ အထူးသဖြင့် ချစ်ခင်ဖွယ်ကောင်းသော အချက်တခုသည်ကား ကျွန်ုပ် မိန်းမယူခဲ့သောအခါတိုင်း မိဘကိုမတိုင်ပင်ပဲ ကျွန်ုပ်၏သဘောအတိုင်း ယူခဲ့သည်ချည်း

ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်ယူသော မိန်းမများနှင့်ပတ်သက်၍ ပြစ်တင်ရှုတ်ချခြင်းပြုသည်ဟု မရှိဘူး ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ မိခင်ဆိုလျှင် လူတိုင်းပင် ချစ်သည်ဟု ပြောကြမည်ဖြစ်ရာ အထက်ပါ အကြောင်းတရပ်အတွက်ကြောင့်ပင် အခြားသောသားများ ချစ်ကြခြင်းထက် ကျွန်ုပ်၏မိခင်ကို ကျွန်ုပ် ချစ်ခြင်းသည် ပိုလိမ့်မည်ဟု ထင်မိပါသည်။ သားကချစ်ကြိုက်သောမိန်းမကို မိဘက သဘောမတူနိုင် ဆိုခြင်းသည် ယောက်ျားကလေးအတွက်ရော မိန်းကလေးအတွက်ပါ အကြီးအကျယ် စိတ်ဆင်းရဲ ကြရမည်ဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ၎င်းဆင်းရဲမှုမျိုး မရှိခဲ့ဘူးခြင်းသည် အလွန်ကံကောင်းသည်ဟု ဝမ်းသာခဲ့ရပါတော့သည်။

နဖူးစာပါမှ ညားနိုင်ခြင်း

ကိုဝင့်မော်တို့လူစုသည် ဆက်လက်၍ ‘သစ်သင်း’ အလုပ်ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြသော်လည်း ညီတော်မောင်မှာမူ မကြာမီအတွင်း သစ်တောမှပြန်လာ၍ ကျွန်ုပ်တို့နှင့်အတူ နေထိုင်လျက်ရှိ၏။ မစိုး၏ညီမတယောက် ချောလှကြောင်းကို အထက်တွင် အမြွက်မျှ ဖော်ပြခဲ့ဘူးရာ အမည်မှာ မလုံး ဖြစ်၏။ မစိုး၏ကိုယ်လက်အင်္ကျီနှင့် ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက်မျိုးမဟုတ်ပဲ လုံးကြီးပေါက်လှနှင့် ချစ်စရာ ကောင်းသော မျက်နှာထားရှိ၍ သူ့ခေတ်တွင် မြတောင်ရွာ၌ ပိုးပန်းသူ အတော်များသော မိန်းကလေး တယောက်ဖြစ်၏။ ညီတော်မောင်သည် မစိုးတို့၏အိမ်သို့ ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ မသွားဘူးသော်လည်း စာရေးမောင်မြနှင့်အတူ လည်ပတ်ကြဘူး၍ မလုံးနှင့် မျက်မှန်းတမ်းမိကြဟန်ရှိ၏။ အိမ်သို့ ရောက်လာသည်နှင့် တပြိုင်နက် ညီတော်မောင်သည် မလုံးအား တမ်းတမ်းစွဲ စုံမက်လျက်ရှိ၏။ ဤတွင် မြတောင်သို့ သင်္ဘောနှင့် ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက် လိုက်လာကြစဉ်က ဖောင်ကြိုသမားကြီး ပြောဘူးသောစကားကို သတိရ၍ သူ၏ဗေဒင်မှာ အလုံးစုံ မှန်ချေတော့မည်ဟု ကျွန်ုပ် ထင်မိသည်။ ထိုလူကြီးက ကျွန်ုပ်တို့မှာ လူပျိုအဖြစ်နှင့် ‘ပြန်စိတ်မရှိ’ သည့်ပြင် ညီအစ်ကိုညီအစ်မပင် ဖြစ်တတ် သေးသည်ဟု ပြောဘူးခြင်းကို မှတ်မိကောင်း မှတ်မိကြပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်အဖို့ကား မှန်နေပြီဖြစ်ရာ ညီတော်မောင်အတွက်ပါ မှန်ခဲ့လျှင် တအံ့တဩ ဖြစ်ရလိမ့်မည်ဟု ထင်မိသည်။ တအိမ်တည်းလည်း အတူနေကြရ၍ အပျိုလူပျိုလည်း ဖြစ်နေသည့်ပြင် တယောက်နှင့်တယောက် သဘောမကျစရာလည်း ဘာမျှမရှိချေ။ ယောက်ျားကလေးနှင့် မိန်းမကလေးတို့သည် မည်မျှပင် အကြောင်းညီညွတ်၍ အဆင် ပြေလျက်ရှိသော်လည်း ‘နဖူးစာ’ မပါလျှင် မညားကြခြင်းကို စံဒေဝီနှင့် ကျွန်ုပ်၏ အဖြစ်သာမက ညီတော်မောင်နှင့် မလုံးတို့၏ အဖြစ်တွင်လည်း ထပ်ဆင့်၍ ကြုံရဘူးပြန်ပါသည်။ အစစအရာရာ အဆင်ပြေလျက်ရှိကြ၍ တောထဲသို့ ကျွန်ုပ်တို့တအိမ်လုံး (၎င်းဒေသထုံးစံအတိုင်း) ထင်းခွေသွား ကြစဉ် ထင်းရှာသူများကရှာကြ၍ ညီတော်မောင်နှင့် မလုံးတို့က ထင်းတုံးကြီးတတုံးကို လွှဖြင့် တဘက်စီ တိုက်ဖြတ်နေကြခြင်းများကို ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့မြင်ရ၍ အားလုံးသဘောတူ တပြုံးပြုံး ဖြစ်ခဲ့ကြရဘူးပါသည်။ ကျွန်ုပ်နှင့်မစိုးတို့က ‘လွဲဖို့မရှိပြီ’ ဟု ထင်မိကြရာ အမေကြီးကလည်း သဘောတူရှာသည်။ ဤအဖြစ်မျိုးသို့ ရောက်ကာမှ မလုံးသည် (ကျွန်ုပ်တို့ကို မနာလိုကြသည့် ရွာသူ

အချို့တို့၏ ကတုံးကတိုက်လုပ်မှုကြောင့်) ချက်ချင်း အမူအရာပြောင်းလဲသွားပြီး ထော်လော်ကန့်လန့် လုပ်လေတော့သည်။ ဤမိန်းကလေးကား ခေါင်းမာသော မိန်းကလေးတယောက်ဟူ၍ ကျွန်ုပ်အကဲခတ် နိုင်ခဲ့သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ အကြံအိုက်လျက်ရှိစဉ် မိဘများထံမှ စာတစောင်ရောက်လာရာ ၎င်းစာတွင် ဂျမားသဋ္ဌေး၏ ကိုယ်စားလှယ်လုပ်နေသော ကျွန်ုပ်၏ဦးလေး မြေစာရင်းအင်စပိတ်တော်တယောက်က ညီတော်မောင်အား သူ၏စာရေးအဖြစ်နှင့် ခန့်လို၍ ချက်ချင်းလာဖို့ မှာထားလိုက်သည်။ ညီတော်မောင်မှာ မသွားချင်ရှာသော်လည်း ကျွန်ုပ်က မိန်းမပေါ်၍ အလုပ်ရှားကြောင်း၊ မလုံး ကိစ္စ အတွက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပေးမည့်အကြောင်းနှင့် ချောမော့တိုက်တွန်းလိုက်ရာတွင် ညီတော်မောင် သည် ဦးလေးရှိသော မြစ်သားမြို့သို့ လိုက်သွားရှာလေ၏။ နဖူးစာမပါကြသောကြောင့်ပေလော မဆိုနိုင်။ ညီတော်မောင်မှာ ခွဲခွာသွားပြီးနောက် ခပ်အေးအေးဖြစ်သွား၍ သူတို့၏ပြဿနာမှာ တိုတိုနှင့် ပြီးဆုံးသွားပါတော့သည်။

‘မင်းစိတ်’ ရှိသော ကိုဝင့်မော်

၁၉၂၁ခုနှစ်မှာ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ခပ်ပေါ့ပေါ့ခပ်ချောင်ချောင် နေခဲ့သောနှစ်တနှစ်ဖြစ်၏။ ထိုနှစ်တွင် ကျွန်ုပ်နှင့်မစိုးတို့သည် မြစ်သားသို့ ညီတော်မောင်နှင့်အတူ လိုက်၍နေခြင်း၊ မန်းကျည်းတို့ရွာရှိ မိဘများထံသို့ အလည်သွားခြင်း၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၌နေခြင်း၊ မြတောင်တွင် ကိုဝင့်မော်နှင့်အတူ နေခြင်း စသည်ဖြင့် (Honeymoon) အချိန်ကုန်လွန်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်အတောအတွင်း အင်္ဂလိပ် ဝတ္ထုများမှ မိုး၍ရေးသည့် ဝတ္ထုကြီးနှစ်ပုဒ် ပြီးပါ၏။ ၎င်းဝတ္ထုနှစ်ပုဒ်မှာ (Sign of the Cross and Gulliver's Travels) ဦးဘဖေက ဝယ်ယူသလိုလို၊ သူရိယတိုက်က ဝယ်သလိုလို ငွေတဝက် တပျက် ပေးချေထား၍ ကျွန်ုပ်၏လက်ထဲ၌ အတန်ကြာအောင်းနေခဲ့ရာ ပဲခူးမြို့ငလျင်ကြီးတွင် ကော်ပီများပျောက်ဆုံး၍ မရိုက်နိုင်လိုက်ရပဲ မြေကြီးဩဇာ ဖြစ်သွားခဲ့ပါလေပြီ။ မြတောင်၌နေကြစဉ် ကိုယ့်အိမ်၌ကိုယ် မောင်ညီမကလေးများနှင့် အတူနေကြသော်လည်း ကိုဝင့်မော်က သူ့ရုံးသို့ ဇွတ်အတင်း ပြောင်းရွှေ့ခိုင်းသည်နှင့် ပြောင်းကြရပါသည်။ သို့သော် ကိုဝင့်မော်တောတက်သောအခါ မရမက ကျွန်ုပ်ကို ခေါ်သွားသည်ချည်း ဖြစ်သောကြောင့် မစိုးကို သူ့အမေများနှင့်ထားခဲ့၍ ကျွန်ုပ်မှာ သူနှင့် တောတက်နေရသည်သာ များပါသည်။

ကိုဝင့်မော်သည် ကျွန်ုပ်အား ညီအစ်ကိုရင်းတမျှ ချစ်ခြင်းကို ကျွန်ုပ်သိပါ၏။ ပိုလျှင်သာပိုမည်၊ လျော့သည်မထင်ပါ။ ဤစကားမှာ သာမန်ပြောတတ်ကြသည့် ခင်မင်တတ်သူရှိခဲ့လျှင် ထိုသူသည် ကိုဝင့်မော်ဖြစ်၏။ သူ၏ညီများ၊ နှမများအတွက် လျစ်လျူရှုထားမည့် ကိစ္စမျိုးတွင် ကျွန်ုပ်အတွက် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းကို ကြိုရာဘူးပါသည်။ သို့သော် ဤလူတယောက်ကား တခါတရံတွင် ‘မင်းစိတ်’ ရှိသူတယောက်ဖြစ်၏။ တနေ့သ၌ တောတက်မည်ပြုရာတွင် ရက်ရှည်မည်ဟု သိသောကြောင့် မစိုးက ကျွန်ုပ် မလိုက်စေချင်သည်နှင့် မလိုက်ပဲ ငြင်းလိုက်ဘူး၏။ တောမှ ပြန်ရောက်လာကတည်းက

ကိုဝင့်မော်သည် ကျွန်ုပ်အား မကြာခဏ စကားနာပြောလိုက်၊ လှောင်လိုက် လုပ်လေတော့ရာ ကျွန်ုပ်မှာ နောက်နောင်တွင် သူခေါ်လျှင် မငြင်းဝံ့တော့ပဲ လိုက်ရပါတော့သည်။ သူ့မှာ လူပျိုကြီးဖြစ်၍ အိမ်ထောင်သည်အကြောင်းကို နားမလည်၊ ဂရုမစိုက်။ သူခေါ်လျှင် လိုက်မှကြိုက်တတ်သူ ဖြစ်လေသည်။

ကျောင်းဆရာ ဖြစ်ရပြန်ခြင်း

၁၉၂၂ခုနှစ်ဦးတွင် ကျွန်ုပ်သည် ရန်ကုန်သို့ဆင်းပြီး စာရေးဆရာအဖြစ်နှင့် အသက်မွေးဖို့ မစိုးနှင့် တိုင်ပင်ရာ သဘောတူကြလေပြီ။ ဤတွင် ကိုဝင့်မော်က မြတောင်၌ သူရှိနေသမျှကာလပတ်လုံး မခွဲရ၊ ဝမ်းရေးအတွက် သူကြည့်ပြီး စီမံပေးမည်ဟု ပြော၏။ ကိုဝင့်မော်ပြောသည်ဆိုလျှင် ငြင်းဖို့ခက်သော လူတယောက်ဖြစ်ခြင်းကို ကျွန်ုပ်သိပြီးဖြစ်၏။ နောက်ဆုံး၌ မြတောင်အထက် ၁၈မိုင်ခန့်ဝေးသည့် ကမ်းနီရွာတွင် အင်္ဂလိပ်ကျောင်းထောင်ဖို့ စီစဉ်လေ၏။ ကမ်းနီရွာ၌ သစ်ကုန်သည် လေးငါးဦးရှိ၍ ၎င်းတို့တွင် ကျောင်းသားအရွယ် သားများလည်း ရှိကြ၏။ မိဘများသည် သားများကို အင်္ဂလိပ်စာ သင်လို၍ မြို့ကြီးများသို့ ပို့ချင်ကြသော်လည်း (မြန်မာမိဘများ၏ ထုံးစံအတိုင်း) သားကလေးများကို စိတ်မချခြင်း၊ အစားအသောက် ဆင်းရဲမည်ကို စိုးရိမ်ခြင်း၊ မခွဲနိုင်ခြင်း စသော အခက်အခဲများကြောင့် ရွာကျောင်း၌သာ ထားကြရာ ကိုဝင့်မော်က ကျွန်ုပ်အကြောင်းပြော၍ အင်္ဂလိပ်စာသင်ဖို့ တိုက်တွန်း လိုက်ရာတွင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သဘောတူကြလေသည်။ သစ်ကုန်သည်သုံးဦးသည် အိမ်တလုံးကို ဝယ်၍ ကျောင်းတည်ပြီးလျှင် ကျောင်းသားများ စုဆောင်းလိုက်ရာ ၁၅ယောက်နှင့် ကျောင်းလခ တရာ ကျော်ခန့် ရရှိလေ၏။ ထိုစဉ်ကမူ ထင်း၊ ရေ၊ နေအိမ် စသည်တို့ရသော လင်မယားနှစ်ယောက် အတွက်မှာ ၎င်းငွေမျှသည် ကောင်းစွာလုံလောက်သည်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းအလုပ်ကို လက်ခံလိုက် လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဖေဖော်ဝါရီလဆန်းတွင် ကျွန်ုပ်တို့လင်မယားသည် ယောက်ဖကလေး တယောက်နှင့်အတူ ကမ်းနီရွာသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားကြလေ၏။

ကျေနပ်ဖွယ်သောနှစ်

ကျွန်ုပ်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်း၌တကြိမ်၊ အမေရိကန်ကျောင်း၌တကြိမ်၊ ညီတော်မောင်၏ ကျောင်း၌ တကြိမ် လပိုင်းမျှလောက်စီ ကျောင်းဆရာလုပ်ခဲ့ဘူး၍ ကျွန်ုပ်အဖို့ အဆန်းအသစ်မဟုတ်၊ အကြောင်း သိပြီးဖြစ်သော အလုပ်တခု ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်နားလည်သည်ကား ဤအလုပ်သည် ခဏတဖြုတ် အတွက် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်း၍ ပျော်စရာကြီးတခုပင် ထင်ရသော်လည်း အလွန် ငြီးငွေ့လွယ်သော အလုပ်မျိုးဖြစ်လေသည်။ ဆရာပါရမီပါသော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက်မှာ မတတ်သောလူ၊ သို့မဟုတ်

ကလေးများအား တတ်အောင် သင်ပြပေးရခြင်းသည် ဝမ်းသာစရာ ပျော်စရာကောင်းသည်ဟု ယူဆကြပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်မှာ စကားပြောချင်သော လူတယောက်မဟုတ်။ ကလောင်သမားသက်သက်ဖြစ်သည်ဟု ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိပြီးဖြစ်သောကြောင့် နှစ်ရှည်တာဝန်မခံပဲ သုံးနှစ်အတွက်မျှသာ ပဋိညာဉ်ပေးခဲ့ပါသည်။ သင်ပြရမည့်ပညာရပ်မှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာတခုတည်း ဆိုသောကြောင့် ကျွန်ုပ် သဘောကျလှသည်။ ပထမနှစ်၌ တောထဲသို့ ကျောင်းသားများနှင့် ဗဟုသုတအဖို့ ပျော်ပွဲစားထွက်ခြင်း၊ မြစ်ထဲ၌ သမ္ဗန်လှော်ခြင်း၊ ရွက်တိုက်ခြင်း၊ ဟိုရွာသည်ရွာများသို့ သွားလည်ခြင်း စသည်များဖြင့် တော်တော်ပျော်မိပါသည်။ သူငယ်ကလေးများ တတ်လွယ်စေခြင်းငှာ ကျောင်းကြီးများကဲ့သို့ တပတ်လျှင် နှစ်ရက်မပိတ်ပဲ တရက်တည်းပိတ်ခြင်း၊ နွေရာသီတွင်လည်း ကျောင်းဖွင့်ခြင်း၊ ညဉ့်အချိန်များ၌လည်း သူငယ်များ စာကျက်ကြသည်ကို စောင့်ကြည့်၍ မေးကြသည်များကို ဖြေခြင်း စသည်ဖြင့် စိတ်ပါလက်ပါ သင်ပြရာတွင် ကျောင်းထောင်ပေးသော သစ်ကုန်သည်များ လွန်စွာ ကျေနပ်အားရကြသည်။ ၎င်းရွာသို့ နယ်လှည့်ရန်ရောက်လာကြသည့် ပညာအုပ်၊ တောအုပ်၊ ပုလိပ်၊ အင်စပတ်တော်၊ အကောက်ဝန်ထောက်၊ အကောက်စာရေး စသည်များသည်လည်း အခြားနေရာ၌ မတည်းခိုကြပဲ ကျွန်ုပ်၏ကျောင်းကလေးမှာချည်း တည်းခိုကြသည်တွင် စားကြ၊ သောက်ကြ၊ ရယ်ကြ၊ မောကြနှင့် ပျော်စရာကြီးဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၂၂ခုနှစ်မှာမူ ကျေနပ်ဖွယ်သောနှစ်ဟူ၍ မှတ်တမ်းတင်နိုင်ပါသည်။

‘လပ်ကီး’

၁၉၂၃ခုနှစ်ဦး၌ ကျွန်ုပ်သည် မြင်းတကောင်ဝယ်၍ မြင်းစီးအလေ့အကျင့် ပြုလုပ်၏။ မြင်းမှာ အရိုင်းမဟုတ်။ ‘အသားကျ’ သင်ပြီးဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်မှာလည်း အတော်အတန် မြင်းစီးတတ်ပြီးဖြစ်၍ အလွန်ဟန်ကျလျက်ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ရှေးခေတ်အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထုများကို ဖတ်ရကတည်းက မြင်းစီးခြင်းအလုပ်ကို ‘ရူး’ မတတ် သင်ချင်၍ ရွှေဘိုနယ်တွင် ဦးဘေး၊ ဘထွေး စသောဆွေမျိုးများ၏ မြင်းများကို အခွင့်ကြိုတိုင်း ငှား၍စီးခြင်းအားဖြင့် သာမန်ရွာသားတယောက်မျှလောက်တော့ တတ်မြောက်လျက်ရှိပါ၏။ မြင်းစီးဝါသနာပါသော ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ သာ၍ကျင်လည်စွာ စီးတတ်အောင် ပါရမီဖြည့်ပေးရာရောက်သည့် အခြင်းအရာတခုကို ဖော်ပြရပါဦးမည်။ (စွန့်စားရခြင်း၌ ဝါသနာပါသော ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ မြင်းစီးခြင်းသည် အန္တရာယ်ရှိတတ်ခြင်းကို မဆွဲကတည်းက နားလည်ပြီးဖြစ်ပါသည်။) ကျွန်ုပ်ဝယ်ယူလိုက်သော မြင်းမှာ မြင်းကောင်းမြင်းဆတ်တကောင်ဖြစ်ပေရာ မြင်းရှင် (အင်းတိုင်) ၌ စီးပွားရေးအခြေ မဟန်သော်လည်း သူ့မြင်းကိုချစ်သည်နှင့် မရောင်းပဲ ဖက်တွယ်ထားသည်တွင် ကျောင်းသားတယောက်၏ဖခင်က ဇွတ်တွယ်ကပ်၍ ဝယ်ပေးသောကြောင့် ကျွန်ုပ် ရလိုက်ခြင်းဖြစ်လေသည်။ မြင်းပေါ်သို့တက်၍ တခေါက်လောက် မောင်းကြည့်လိုက်ကတည်းက ဤမြင်းကား ငါနှင့်တော်သည်ဟု တခါတည်း သဘောကျလိုက်မိ၏။ မြင်းပုကလေးများသာပေါသော ထိုနယ်၌ လေးပေလေးလက်မဟူသော ‘ဒေါက်’ သည် အရပ်မြင့်သော ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ရခဲ့လှ၍ သင့်တော်လှ

ပေပြီ။ အမွှေးမှာ စိုင့်ညိုဖြစ်၍ ခပ်သွယ်သွယ်ရှိသော ခြေတံလက်တံရှိ၏။ ထိုမြင်း၏ ထူးခြားချက် တခုမှာကား အလွန်ကျွတ်ဆတ်သောစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ (ကျွန်ုပ်အားလည်း ‘ကျွတ်ဆတ်ဆတ်’ ရှိသော လူကြီးဟု ပြောကြမည်ထင်သည်။) ကြိမ်လုံးကိုင်ဖို့မလို၊ ‘စုတ်’ တသပ်သပ်နှင့် ချော့၍စီးရသော မြင်းမျိုးဖြစ်၏။ အခက်အခဲတခုရှိသည်မှာ မြန်မာတို့စီးနည်းဖြစ်သော ‘အသားကျ’ ပြေးနည်းမှာ စိတ်ထန်လွန်းလျှင် ‘ဒုန်း’ ပြေးတတ်ပေရာ သို့ဆိုလျှင် ‘ဖောက်’ သည်ဆို၍ တန်ဖိုးမရှိပဲ ဖြစ်သွား၏။ ‘အသားကျ’ ဟူသည်မှာ ခြေလေးဘက်ရှိသည့်အနက် မြေကြီးပေါ်တွင် တဘက်စီချကာ ပြေးရခြင်း ဖြစ်လေရာ ခြေနှစ်ဘက်စီ ‘စု’ ချ၍ ခုန်ပြေးခြင်း၊ ‘သုံးချောင်းထောက်’ ပြေးခြင်း စသည်တို့မှာ မြန်မာသက်သက် မြင်းပွဲများ၌ အသုံးမဝင်၊ ‘ဖောက်’ သည်ဟု ဆိုလေသည်။ မြင်းတကောင်သည် တတ်နိုင်သမျှ အမြန်ဆုံးလည်း ပြေးရမည်။ ခြေနှစ်ဘက်ပူးခုန်ပြီး ‘ကဆုန်’ ပြေးခြင်းမျိုးလည်း မဖြစ် စေရ။ ဤသည်ကား မြန်မာမြင်းပြေးနည်း၏ အရေးကြီးသော အချက်ပေတည်း။ ကျွန်ုပ်၏မြင်းမှာ ကျွန်ုပ်လက်သို့ ရောက်လာမှ ၈ရတစိုက်ကျွေး၍ ၀၀လင်လင်ဖြစ်လာသည်နှင့် ‘လပ်ကီး’ (ကံကောင်း) ဟူ၍ မှည့်ခေါ်ထားလေသည်။

မြင်းစီးကောင်းဖြစ်ချင်သည်

လပ်ကီးဝယ်ကတည်းက ‘ဖောက်’ လည်း မဖောက်၊ အစွမ်းရှိသမျှ ခြေကုန်လည်း ပြေးအောင် စီးနိုင်ရန်မှာ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ပြဿနာကြီးတခု ဖြစ်နေခဲ့လေပြီ။ မြင်းကလေးကား လှလည်းလှသည်။ ပြေးလည်းပြေးသည်။ သို့သော် စိတ်ထန်လွန်းသောကြောင့် မဖောက်အောင် နိုင်နင်းစွာ စီးဖို့ ခက်သည်ဟု တနယ်လုံးကပြောကြ၍ ကျွန်ုပ်လေ့ကျင့်ခြင်းကို လူတိုင်းက စိတ်ဝင်စားလျက်ရှိကြ၏။ မြင်းစီးခြင်း၌ နဂိုကတည်းက ဝါသနာပါသော ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ အခက်အခဲကလေးနှင့် တွေ့ရသည်တွင် အလွန်စိတ်ဝင်စားလျက်ရှိ၏။ ဤမြင်းကို နိုင်နင်းအောင် စီးပြနိုင်လျှင် မြင်းဝါသနာပါသူပေါသော ၎င်းအရပ်၌ နာမည်တလုံး ထွက်လာရမည်ဟု ကျွန်ုပ် မျှော်လင့်၏။ ‘မြင်းစီးကောင်း’ တယောက် အဖြစ်နှင့် ရသောနာမည်သည် ‘ဘယ်လောက်တန်ဖိုးရှိမည်နည်း’ ဟု မေးကြလျှင် (ရွှေဘိုမြင်းနယ်သား အဆက် ဖြစ်သောကြောင့်ပေလော မဆိုနိုင်။) မြင်းစီးသမားများအပေါ်၌ လူမော်လုပ်နိုင်လျှင် နာမည်ကျော် ဝတ္ထုကောင်းတပုဒ် ရေးထုတ်ခြင်းအားဖြင့် ရရှိသောဂုဏ်ထက် မလျော့အောင် ကျွန်ုပ် မြတ်နိုးမိပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ငါးရက်တပတ် လေ့ကျင့်ပြီးသောအခါများ၌ ဤမြင်းကို စိတ်တိုင်းကျ နိုင်နင်းအောင် ဘယ်ကဲ့သို့ စီးရပါမည်နည်းဟု အကြံထုတ်ခြင်းကြောင့် အိပ်မပျော်နိုင်သော ညပေါင်း လည်း အတော်များလှပါပြီ။ မအောင်မြင်သေးချေ။

လျော်လိုက်ရခြင်း

ကျွန်ုပ်နေထိုင်သော ကမ်းနီရွာတွင် တဘက်တချက်၌ အိမ်များရံလျက်ရှိသော ရွာလယ်လမ်းရှိရာ ကျွန်ုပ်မှာ အခြားလမ်းမရှိသောကြောင့် ထိုရွာလယ်လမ်းကိုပင် မြင်းလမ်းအဖြစ်နှင့် လေ့ကျင့်ရ၏။ ကျွန်ုပ်လေ့ကျင့်ခြင်းကို မြင်ကြရသောအခါ မြင်းရှိသော ကမ်းနီရွာသားများသည် (လူကြီး၊ လူလတ် မကျန်) ၎င်းတို့၏မြင်းများကို ထုတ်၍စီးကြသည်နှင့် မြင်းခေတ်ဖြစ်လာတော့၏။ ကျွန်ုပ် မြင်းစီးသော ညနေများတွင် မြင်းတွေ တပြုတ်ပြီး လေ့ကျင့်ကြသည်နှင့် ရွာလယ်လမ်းကလေးမှာ ရှုပ်ရှက်ခတ် ဖြစ်နေ၏။ ကမ်းနီရွာရှိ မြင်းများအနက်တွင်မူ လပ်ကီးကိုမှီသောမြင်း မရှိသောကြောင့် ကျွန်ုပ်ကပင် ရှေ့ဆုံးမှ စိုင်းရ၏။ ကျွန်ုပ်ပြိုင်ချင်သောမြင်းမှာ ပြိုင်ပွဲဝင်ဘူးသည့် ရွှေလီရီးမှ မြင်းတစီးဖြစ်လေရာ လပ်ကီးက ‘ခြေသာ’ သည်ဟု ကျွန်ုပ်သိသော်လည်း မဖောက်အောင် နိုင်နင်းစွာစီးဖို့ အခက်အခဲ တွေ့နေခြင်း ဖြစ်လေသည်။ တညနေ၌ ကျွန်ုပ်သည် ရွာလယ်လမ်းတလျှောက် ရှေ့ဆုံးမှ စိုင်းလာစဉ် နားထိုင်းသော ဆင်သမားတယောက်အား တိုက်မိလေရာ နာကျင်လောက်အောင် မထိခိုက်သော်လည်း ငွေ ၅ကျပ်ပေးပြီး ကျေနပ်အောင် လုပ်လိုက်ရလေသည်။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်သည် ရွာလယ်လမ်း၏ အန္တရာယ်များခြင်းကိုမြင်၍ ရွာပြင်၌ မြင်းလေ့ကျင့်ရန်အတွက် မြင်းလမ်းသက်သက်ဖောက်လုပ်ရန် စီမံလေသည်။ မြင်းပိုင်ရှင်များထံမှ သဒ္ဓါကြေးကောက်ခံ၍ လိုသမျှငွေကို ကျွန်ုပ်ကထည့်ပြီး မိုင်းသာ ကူလီများ ငှားရမ်းကာ မြင်းလမ်းကြီး ဖောက်လုပ်လေသည်။

မြင်းစီးဝါသနာ

ကျွန်ုပ်သည် လပ်ကီးကို စိတ်တိုင်းကျ နိုင်နင်းအောင် မစီးနိုင်ပဲရှိရာတွင် မြစ်တဘက်ကမ်းမှ မြင်းစီးသမားနာမည်ကျော်တယောက်ကို ခေါ်၍ လေ့ကျင့်စေ၏။ ထိုသူမှာ ‘အသားကျ’ ပြိုင်ပွဲများတွင် လောင်းကြေးနှင့်စီးခဲဘူးသည့် ကြေးတန်းစား မြင်းစီးသမားတယောက် ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်၏ ကြံရွယ်ချက်ကား လပ်ကီးကိုသူ နိုင်နင်းအောင် စီး၍ဖြစ်လျှင် သူ့ထံမှ စနစ်ယူပြီး ရွှေလီရီးမှမြင်းနှင့် ဥစ္စာရှင်ချင်း ပြိုင်စီးရန်ဖြစ်လေသည်။ လောင်းကြေးမှာ အမြောက်အမြားမဟုတ်၊ ငွေလေးငါးဆယ် မျှသာ ဖြစ်သော်လည်း နိုင်ရသည်ဆိုလျှင် မြင်းအတွက်ရော လူအတွက်ပါ ကြွားချင်သောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ ထိုငွေ၅ဝိမျှကို နိုင်ရန်အတွက် ကျွန်ုပ်သည် ငွေတရာကျော်နှစ်ရာ အကုန်ခံဖို့လည်း ဦးလေးမည်မဟုတ်ချေ။ ဤအတောအတွင်း၌ ရွှေလီရီးမြင်းရှင်ထံမှလည်း မခံချင်စဖွယ် ဆွပေးသည့် စကားသံများ ကြားလျက်ရှိ၏။ လပ်ကီးကို မြင်းစီးသမားတစ်ဦးစေလျှင် ဆတူလောင်းမည်။ ကျွန်ုပ် (ကျောင်းဆရာ) စီးလျှင် နှစ်လေးပေးမည် စသည်ဖြင့် အသံပေးလျက်ရှိ၏။ (အမှန်မှာ အတော် သိကျွမ်းသူများဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်ထံမှ ငွေ၅ဝိကို ရလို၍မဟုတ်၊ မခံချင်အောင် ခန့်ခြင်းမျှသာဖြစ်သည်။ ဤအကြောင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ် ရိပ်မိ၏။ သို့ရာတွင် မြင်းချင်းလည်းကောင်း၊ လူချင်းလည်းကောင်း နိုင်ကို နိုင်လိုက်ချင်သည်။) ကြေးတန်းစားမြင်းစီးသမားသည် ၅ရက်တပတ်တိုင်း လပ်ကီးကို လေ့ကျင့်ပေးသော်လည်း ပြိုင်ပွဲသွင်းလောက်အောင် နိုင်နင်းသောအခြေသို့ မရောက်ချေ။ လေးပတ်

ကြာလတ်သော် ဂျော်ကီ လက်လျှော့သွားရလေပြီ။ နှစ်ကောင်ပြိုင်စီးဖို့ မဆိုထားဘိ၊ တကောင်တည်းပင် ပိပ်ရိရိနိုင်နိုင်နင်းနင်း မစီးနိုင်ပဲ ဖြစ်နေတော့သည်။

အပတ်တကုတ် လေ့ကျင့်ပုံ

မြင်းစီးသမား လက်လျှော့သော်လည်း ကျွန်ုပ်ကား လက်မလျှော့သေးချေ။ ကျွန်ုပ် စဉ်းစားမိသည်မှာ ကား လပ်ကီးသည် (မြင်းစီးသမားလည်း သိပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း) တိုး၍ပြေးဖို့မလို၊ ရှိရင်းခြေအတိုင်း မဖောက်စေပဲ တည်တည်ကြီးပြေးဖို့သာ လိုသည်။ တည်တည်ကြီးပြေးယင်း ဖောက်၍သွားခြင်းမှာ ဒေါသကြီးခြင်းကြောင့်၊ သို့မဟုတ် စိတ်ထန်လွန်းသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ စိတ်ထန်သောမြင်းကို အလွန်အမင်းမထန်အောင် ထိန်းချုပ်ရန်မှာ မြင်းစီးသမားသည် ဇက်ကိုသာအသုံးပြုနိုင်သည်။ ငါသည် ဇက်ကိုိုင်ခြင်းအလုပ်၌ ကြေးတန်းစားမြင်းစီးသမားထက် ကျင်လည်ရန် တတ်နိုင်ဖို့မရှိပြီ။ သို့ဖြစ်လျှင် ငါသည် လပ်ကီးကို မည်သည့်နည်းနှင့် ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ်ရန် ဖြစ်နိုင်ပါမည်နည်း။ ဤတွင် အကြံတခု ပေါ်လာ၏။ လူနှင့်မြင်းသည် ‘ဇက်’ ဖြင့်သာ ဆက်သွယ်နိုင်သည်မဟုတ်၊ စိတ်ဖြင့်လည်း ဆက်သွယ်နိုင်ရမည်။ သို့သော် စိတ်ဖြင့် ဘယ်ကဲ့သို့ ဆက်သွယ်ချေမည်နည်း။ သို့နှင့် အကြံတခု ထပ်၍ပေါ်လာသည်မှာ ငါ့ကို ချစ်ခင်အောင်လုပ်ပြီး ငါ့စိတ်ကို မြင်းသိအောင်လုပ်ပေးပါက ငါ့အလိုအတိုင်း လိုက်နာတန်ရာသည်ဟု စဉ်းစားမိသည်။ ထိုနေ့မှစ၍ ကျွန်ုပ်သည် လပ်ကီးနှင့် အထူး ‘လက်ပွန်းတတီး’ နေ၏။ ဗိုက်သပ်ကျောသပ် လုပ်ပေး၏။ ကြင်နာသော အသံနှင့် ဖြည်းညှင်းစွာ စကားပြော၏။ ငှက်ပျော်ခွံစသော မြင်းကြိုက်တတ်သည့် အစာကလေးများကို ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် ကျွေး၏။ မြက်ကိုပင် အခါတိုင်းကဲ့သို့ ကျောင်းသားကလေးများ မကျွေးစေပဲ ကိုင်တိုင်ကျွေး၏။ ‘စီးလှ့ချ’ သောအခါ၌လည်း မြန်မြန်ပြေးဖို့၊ သို့မဟုတ် ဖြည်းဖြည်းပြေးဖို့ စသည်ကို နှုတ်ဖြင့် အမိန့်ပေး၏။ ဤမြင်း၏ဥာဠတခုမှာ သိပ်ပြေးဖို့ တိုက်တွန်းရန်မလို၊ ပြေးသည်ထက်ပြေးပြီး ခြေမနိုင်ပဲ ‘ဖောက်’ သွားမည်ကိုသာ စိုးရသည်။ ဤကဲ့သို့ တစတစ လေ့ကျင့်ယူရာတွင် လပ်ကီးသည် ကျွန်ုပ်၏အလိုအတိုင်း အတော်ကြီး လိုက်လာသည်ကို တွေ့ရ၏။ ဖြောင့်ဖြူးလျက် ရှိသော မြင်းလမ်းမကြီးပေါ်၌ တည့်တည့်ကြီး ပြေးလျက်ရှိစဉ် သူ၏ဝါသနာအတိုင်း တိုး၍ တိုး၍ ပြေးချင်၏။ ကျွန်ုပ်သည် သူ၏ခြေရပ်ခြေကံကို ကျောပေါ်မှ အကဲခတ်လျက် လိုက်လာရာ အလွန် ပြေးနေသော အခြေသို့ ရောက်ပါလျက် တိုးပြီး ပြေးချင်သေးသော သူ၏စိတ်ကို ကျွန်ုပ်ရိပ်မိရာတွင် “ငါ့သား ဖြေးဖြေးကွယ့်” ဟု ဖြည်းညှင်းစွာ သတိပေးလိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ငြိမ့်ကနဲ ငြိမ့်ကနဲ ဖြစ်သွားခြင်းကို တွေ့ရ၏။ သို့မဟုတ်လျှင် ဒေါသတွေဝင်လာပြီး ဟတ်ထိုးလဲမတတ်ပြေးရာမှ တသတ်ကြီး ‘ဖောက်’ သွားပြီး ထိန်းမရအောင် ဖြစ်ရပေတော့မည်။ ဤနည်းဖြင့် ကျွန်ုပ်သည် အခြားလူများ မရိပ်မိစေပဲ မိမိ၏မြင်းကို တဖြည်းဖြည်း လေ့ကျင့်ယူပါတော့သည်။ တခါတရံတွင် အကယ်လွှတ်၍ စမ်းချင်သောအခါ ရွာအနီးရှိ မြင်းလမ်းပေါ်တွင် မမောင်းပဲ တောလမ်းသို့ထွက်ကာ ‘လွတ်’ စမ်းလေရာ လပ်ကီးသည် ကျွန်ုပ်၏စကားကို နားထောင်ကြောင်း တွေ့ရလေ၏။

ဤအတိုင်းဆိုလျှင် ရွှေလီရိုးမှ မြင်းကိုနိုင်ဖို့ သေချာလေပြီ။ ကျွန်ုပ် ဤမျှလောက် အပတ်တကုတ် ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်းမှာ ငွေကိုနိုင်လိုသောကြောင့်ချည်း မဟုတ်လှ။ (သစ်ကုန်သည် လူရည်တတ်များ ဆီမှ ရရှိဖြစ်သောကြောင့် လိုတော့လိုချင်ပါသည်။) မြင်းရော လူရောအတွက် ဂုဏ်လိုချင်သည့်ပြင် ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင်စီးလျှင် နှစ်လေးပေး၍ လောင်းမည်ဆိုသဖြင့် မခံချင်လှသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

တောအုပ်ကို သိန်းဖေ

ဤနေရာ၌ ကိုသိန်းဖေအကြောင်းကို ဖော်ထုတ်ရပေဦးမည်။ ကိုသိန်းဖေသည် ကိုဝင့်မော်၏ လက်အောက်ခံ အင်းရွာအကောက်စာရေး ဖြစ်လေရာ (ထို့နောက်မှ တောအုပ်ကြီးဖြစ်သည်။) မစိုးနှင့် ကျွန်ုပ် အကြောင်းပါသည်ဟု ကြားကတည်းက မြတောင်သို့လာပြီး တမင်ကြည့်ချင်လောက်အောင် ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ စိတ်ဝင်စားလျက်ရှိသည်ဟု ပြောဘူး၏။ သို့သော် ကမ်းနီသို့ရောက်မှ လာ၍ ကြည့်ဖြစ်သည်။ သူနှင့်ကျွန်ုပ် တွေ့သောအခါ ကျွန်ုပ်၏အိမ်တွင်ဖြစ်၍ ကိုဝင့်မော်လည်း ရှိသည်။ ကိုသိန်းဖေနှင့်ကျွန်ုပ် တွေ့ကြ၍ မျက်နှာချင်းဆိုင်လိုက်ကြသည်နှင့် တပြိုင်နက် (အသက်ချင်း ရွယ်တူဖြစ်သည်။) တယောက်နှင့်တယောက် ခင်မင်ကြမည့် လူနှစ်ယောက်ဖြစ်ခြင်းကို နှစ်ယောက်လုံး ပင် သိကြသော်လည်း ခပ်ပြိုင်ပြိုင်သဘောထားကြခြင်းကိုလည်း ရိပ်မိကြ၏။ ပြိုင်ချင်သည် ဆိုရာ၌ အခြားမဟုတ်။ မည်သူက 'စုံ'သည် ဆိုခြင်းကို ပြိုင်လိုကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အမှန်မှာ သူသည် ဤတိုက်တွင် 'လူလည်ကြီးတယောက်အနေဖြင့် နာမည်ရထားသူဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်ကို အထင်ကြီးပြီးလျှင် ကျွန်ုပ်နှင့်စမ်းလိုခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သူ၏စိတ်ကို ကျွန်ုပ် အကဲခတ်မိသော်လည်း စွန့်စားခြင်းစသော အလုပ်မျိုးမှတစ်ပါး သူနှင့်ကျွန်ုပ် မယှဉ်ပြိုင်နိုင်ခြင်းကို ကျွန်ုပ်သိ၍ အစောကြီးက လက်မြောက်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ ဝီစကီဘယ်နှစ်ခွက်၊ ဘီယာဘယ်နှစ်ပုလင်း ကုန်အောင်သောက်နိုင်ခြင်း စသော အလုပ်မျိုးကို ကျွန်ုပ်သည် မည်သူနှင့်မျှ မပြိုင်လိုပါ။ သို့သော် အဖွဲ့နှင့်သောက်ကြလျှင် ကိုယ့်တာဝန်ကျေပြီး ဣန္ဒြေမပျက် ထိန်းသိမ်းနိုင်ဖို့ကား ကြိုးစားပါသည်။ ပထမစ၍တွေ့သော နေ့၌ပင် ကျွန်ုပ်သည် ကိုသိန်းဖေအား မည်သည့်ကိစ္စမျိုး၌ ပြိုင်ဝံ့သည်၊ မည်သည့်ကိစ္စ၌ မပြိုင်ဝံ့၊ မပြိုင်ချင် စသည်ဖြင့် အကြမ်းအားဖြင့် ရှင်းလင်းပြလိုက်ရာ အကင်းပါးသော လူတယောက်ဖြစ်၍ သူ့နယ်ကိုယ့်နယ် ပိုင်းခြားပြီး ဗိုလ်လုပ်ကြရန် နားလည်သွားကြပါတော့သည်။ သို့ရာတွင် လူနှစ်ယောက်ပြိုင်၍ ဗိုလ်လုချင်သောအချက်မှာ မြင်းစီးအတတ်ပင် ဖြစ်လေသည်။

ကိုသိန်းဖေနှင့်လပ်ကီး

ကိုသိန်းဖေ၌ ပြိုင်ပွဲဝင်ဘူးသည့် ဒုန်းမြင်းနှစ်ကောင်ရှိ၏။ ရွှေလီမြစ်ရိုးရှိ မဘိန်းရွာတွင် နှစ်စဉ် ကျင်းပသော ဘုရားပွဲတပွဲ၌ မြင်းပွဲများ ထည့်လေ့ရှိရာ ‘ဒုန်းပွဲ’၊ ‘အသားကျပွဲ’ ဟူ၍ နှစ်မျိုးလုံး ပါဝင်၏။ ၎င်းဘုရားပွဲသို့ ရွှေလီရိုးတလျှောက်မှ မြင်းများ လာရောက်ကြ၍ ‘ဒုန်း’ မြင်းအချင်းချင်း၊ ‘အသားကျ’ မြင်းအချင်းချင်း ခြေပြုပြီး သဘောတူစပ်ဟပ်ကာ တကောင်ချင်း လောင်းကြေးနှင့် ပြိုင်ကြ၏။ ကိုသိန်းဖေ၏ ဒုန်းမြင်းနှစ်ကောင်မှာ ၎င်းပွဲတွင် တကြိမ်နှစ်ကြိမ် အနိုင်ရဘူး၍ သူကိုယ်တိုင်လည်း စီးခဲ့သည်။ လပ်ကီးနှင့်ချိန်းထားသည့်မြင်းအား လပ်ကီးအကြောင်းပြောပြ၍ အုန်းခွံရှင်က ချဲ့လင့်ချဲ့လုပ်ဘူးကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင်စီးလျှင် နှစ်လေးပေးမည်ဟု ပြောကြောင်း ပြောပြ၏။ သို့ရာတွင် လပ်ကီးကို ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် လေ့ကျင့်ထား၍ အတော်အတန် အောင်မြင်သည် ထင်ကြောင်းကိုမူကား မပြောပဲ ချန်ထား၏။ ကိုသိန်းဖေသည် တဘက်က ချဲ့လင့်ချဲ့လုပ်ထားသည် ဆိုသောကြောင့် စိတ်ဝင်စားလာသည်နှင့် လပ်ကီးကို သူစီးချင်သည်။ အောင်မြင်လျှင် သူကိုယ်တိုင် ပြိုင်ပွဲဝင်သည်ဖြစ်စေ၊ ကျွန်ုပ်အား သင်ပြပေးသည်ဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်သဘောကျသလို လုပ်ပါမည်ဟု ပြော၏။ ကျွန်ုပ်သည် (ပြိုင်ဘက်ချင်းဟု သဘောထားသည့် မိတ်ဆွေဖြစ်သည့်အလျောက် ဝမ်းထဲ၌ ကြိတ်၍ပြုံးကာ) တညနေတွင် ရွာပြင်မြင်းလမ်း၌ လပ်ကီးကို ကိုသိန်းဖေ စီးစေ၏။ နှစ်ခေါက် သုံးခေါက် စီးကြည့်လိုက်လျှင်ပင် ကိုသိန်းဖေ လက်လျှော့လိုက်လေပြီ။ သို့ရာတွင် ကိုသိန်းဖေအတွက် ပြောရန်ရှိပေသည်မှာ မြစ်တဘက်က ကြေးစားဂျော်ကီထက် မညံ့ပါပေ။ ဤတွင် ကျွန်ုပ် အကြံတခု ပေါ်လာသည်။

ကိုသိန်းဖေဝန်ခံခြင်း

ကိုသိန်းဖေ၏ ဒုန်းမြင်းနှစ်ကောင်အနက် တကောင်မှာ ‘အသားကျ’ လည်း ပြေးတတ်သည်။ သို့သော် လပ်ကီး၏ခြေကို မမှီတတ်ချေ။ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းမြင်းကို (လောက်စာဟု ခေါ်သည်။) ပြင်စေ၍ ကိုသိန်းဖေအား တက်ခိုင်းပြီးလျှင် ကျွန်ုပ်က လပ်ကီးပေါ်သို့တက်၏။ ထို့နောက် မြင်းလမ်းပေါ်တွင် တဘက်တကောင်စီ ယှဉ်စီးကြရာ ကျွန်ုပ်သည် လပ်ကီးကို ပိပိရီရီစီးနိုင်သည့်ပြင် လောက်စာကိုလည်း တော်တော်ဖြတ်ထားနိုင်၏။ ကိုသိန်းဖေ မျက်လုံးပြူးသွားလေပြီ။ သူ့အဖို့မှာ တကောင်တည်းကိုပင် ပိပိရီရီမစီးနိုင်ပဲ ရှိပါလျက်က ကျွန်ုပ်က နှစ်ကောင်ယှဉ်ပြီး ‘မဖောက်အောင်’ စီးနိုင်သည်ဆိုခြင်းမှာ မယုံကြည်နိုင်အောင် ဖြစ်နေတော့၏။ ဤမျှနှင့်ပင် ကျွန်ုပ်သည် ပြိုင်ဘက်တယောက်ဟု သဘောထား သော ကိုသိန်းဖေအပေါ်၌ အတော်အသားယူနိုင်ခဲ့လေပြီ။ ဤတွင် ကိုသိန်းဖေက “ချောင်ချောင် ကလေးနဲ့ ဖြတ်ထားခဲ့နိုင်တဲ့ လောက်စာနဲ့တော့ ခင်ဗျားဟာ ဟန်နေပြီဗျို့၊ နို့ပေမယ့် အုန်းခွံရဲ့ ခြေက လောက်စာခြေလောက် မကဘူးဗျို့၊ မြင်းဆိုတာ တကောင်နဲ့တကောင် ကပ်လိုက်ပြီး အကြိတ် အနယ် ပြေးရတော့မှ အထိန်းရခက်တာဗျို့၊ ဘာပဲပြောပြော ခင်ဗျား ဒီလောက်စီးနိုင်တာကိုပဲ ကျွန်တော် ကျေနပ်လှပါပြီ၊ သို့သော်လဲ အုန်းခွံနဲ့တော့ စိတ်မချရသေးဘူးဗျို့”

“အုန်းခွံခြေက ဘယ်လောက်ရှိသလဲဗျာ”

“ခင်ဗျာလပ်ကီးက အခုပြေးတဲ့အတိုင်း ပြေးလျှင်တော့ နိုင်နိုင်ပါတယ်။ နို့ပေမယ့် လောက်စာကို ဖြတ်ထားခဲ့သလိုတော့ မဖြတ်နိုင်ပေဘူး။ ဟိုက ကပ်လိုက်ပြီဆိုတော့ ခင်ဗျာကောင်က ဖောက်မှာ စိုးရတယ်”

“ကျုပ်ကောင်က ဒီဟာ ခြေကုန်မဟုတ်သေးပါဘူး”

“ဟုတ်ပါ့မလားဗျာ”

“လာ လိုက်ခဲ၊ ကျုပ်ပြမယ်”

ကျွန်ုပ်သည် ကိုသိန်းဖေကို တောလမ်းသို့ခေါ်သွား၍ လမ်းခရီး၌ ကျွန်ုပ်က ဤရွာလမ်းတွင် ခြေကုန်စီးပြလိုက်ပါက အုန်းခွံရှင်သိသွားလျှင် ကြေးတွန့်သွားမည်ကို စိုးရိမ်ကြောင်း ပြောပြရာ ကိုသိန်းဖေလည်း သဘောတူလေသည်။ လမ်းဖြောင့်သောတနေရာသို့ ရောက်ကြသောအခါ ကျွန်ုပ်သည် လပ်ကီးကို တခေါက်စီးပြလိုက်ရာ ဇက်သတ်လိုက်သောအခါတွင် ကိုသိန်းဖေချဉ်းကပ်၍ ကျွန်ုပ်လက်ကို ဆွဲလှုပ်ယင်း “အသားကျတော့ ခင်ဗျား ကျုပ်ထက်သာပေတယ်ဗျာ” ဟု လှိုက်လှဲစွာ ဝန်ခံပေသည်။ (ကျွန်ုပ်အဖို့ အောင်ပွဲတခုပေတည်း။)

လပ်ကီးနှင့်အုန်းခွံ

ကိုသိန်းဖေပြန်သွားသည့်နောက် ကျွန်ုပ်သည် လပ်ကီးကို ထုံးစံအတိုင်း ငါးရက်တပတ် ‘စီးလှဲ့’ ချမြဲတိုင်းချသော်လည်း ခြေတိုးအောင် ကျင့်ဖို့မလို၊ သခင်နှင့်မြင်း ရင်းနှီးမှု မပျက်စေရုံမျှလောက်သာ လေ့ကျင့်ပေးတော့၏။ ဤအတောအတွင်း အုန်းခွံရှင်ထံသို့လည်း စကားဆက်မပြတ်စေရအောင် တို့၍တို့၍ ပေးထား၏။ မဘိန်းဘုရားပွဲမှာ တပေါင်းလတွင် ကျင်းပမည်ဖြစ်ရာ ယခုမှ တပို့တွဲလ ဖြစ်၍ တလမျှ လိုပေသေးသည်။ တပို့တွဲလ ကုန်ခါနီးလောက်၌ ကမ်းနီရွာနှင့် ခြောက်မိုင်ခန့် ဝေးသည့် ကြက်တကောင်ရွာတွင် အလှူတခုရှိ၍ ကျွန်ုပ်အား ဖိတ်ထားသဖြင့် မြင်းနှင့်သွားရ၏။ ကံအားလျော်စွာ ရွှေလီရိုးမှ အုန်းခွံသည် ကမ်းနီသို့ ခေတ္တရောက်လာသည်တွင် ကျွန်ုပ်၏ ကျောင်းသားတပည့်ဖြစ်သော ဘစောသည် ၎င်းမြင်းကို ငှားစီးပြီး ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ လိုက်လာ၏။ အလှူတွင် ကိုသိန်းဖေနှင့်လည်း ဆုံမိကြသည်။ ထိုညနေ အလှူအပြီးတွင် ဟိုရွာသည်ရွာမှ မြင်းကောင်းများသည် ရွာလမ်းပေါ်၌ မြင်း ‘သလား’ ကြရာ ကျွန်ုပ်နှင့် ကိုသိန်းဖေတို့မှာ အကြံတခု ရှိ၍ ဝမ်းသာနေကြ၏။ အခြားမြင်းများ ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန် ‘သလား’ လျက်ရှိစဉ် တပည့်ဘစောသည်

အုန်းခွံကိုစီးလျက် ဝင်၍သလားလေရာ ကျွန်ုပ်က လပ်ကီးနှင့် နောက်မှလိုက်၍ စမ်းရာတွင် ချောင်ချောင်နှင့် နိုင်နိုင်သည်ဟု အကဲခတ်နိုင်လေပြီ။ ဘဇောကား မြင်းစီးသမားမဟုတ်သည် မှန်၏။ သို့ရာတွင် လပ်ကီးသည် အုန်းခွံကို နောက်ကလိုက်ပြီး ရှေ့သို့ ကျော်တက်သွားနိုင်သော ‘ခြေ’ ရှိသည်ဟု ကျွန်ုပ် ကောင်းကောင်းကြီး သိခဲ့ရလေပြီ။ (အလျှူသို့ အသွားအပြန်ခရီးတွင် ကြမ်းတမ်းလှ သောကြောင့် ခြေမစမ်းခဲ့ချေ။) ကိုသိန်းဖေနှင့် ကျွန်ုပ်တို့မှာ သေချာပေါက် တွေ့ပြီဆိုကာ ကြည်နူးလျက် ရှိကြလေ၏။

မိတ်ဆွေသုံးယောက်

မဘိန်းဘုရားပွဲမှာ တပေါင်းလပြည့်လောက်တွင် ကျင်းပမည်ဖြစ်ရာ ၎င်းလဆန်းလောက်တွင် ကိုဝင့်မော်နှင့် ကိုသိန်းဖေတို့သည် ကမ်းနီရွာသို့ မြင်းများနှင့် ရောက်လာကြ၏။ ကိုသိန်းဖေ၌ သူ၏ မြင်းနှစ်ကောင် ပါလာသည့်ပြင် ကိုဝင့်မော်၌လည်း မြင်းသားအမိနှစ်ကောင် ပါလာ၏။ ကိုဝင့်မော် သည် ထီးချိုင့်မြို့အုပ်ကြီး (မမလေး၏ခင်ပွန်း) ပြောင်းရွှေ့သွားရာတွင် မြင်းမသားအမိကို ဝယ်ယူ ထားလိုက်ပြီးလျှင် ကျွန်ုပ်ထံသို့ပို့ထားရန် ယူလာခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။ သူ၏မြင်းမကြီးမှာ အုန်းသင် ဟုခေါ်၍ ‘တာပတ်’ ပွဲများတွင် သွင်းဘူးပြီး နိုင်ခဲ့ဘူးသောမြင်းမကြီး ဖြစ်လေသည်။ ထိုည၌ ကိုဝင့်မော်နှင့် ကိုသိန်းဖေတို့သည် ကျွန်ုပ်၏ကျောင်း၌ တည်းခိုကြလေရာ အကောက်ဝန်ထောက်နှင့် အကောက်စာရေးဟူသည်မှာ ရာထူးအားဖြင့် အဆင့်အတန်းကွာလှမ်းသော်လည်း ကိုဝင့်မော်၏ နဂို ဝါသနာအရ လက်ထောက်အမှုထမ်းများနှင့် အရောတဝင် နေတတ်သည့်အပြင် ကျွန်ုပ်အား နှစ်ယောက်လုံးက ခင်မင်သော သူငယ်ချင်းတယောက်ဟူ၍ သဘောထားကြသည်နှင့် အားလုံး ဂုဏ်ရည်တူများသဖွယ် ပျော်ပျော်ပါးပါး စားစားသောက်သောက် ဆက်ဆံကြလေသည်။ (ထိုအပြု အမူမျိုးကြောင့်လည်း မြို့အုပ်ကတော်မမလေးက ကျွန်ုပ်ရှေ့တွင် ကိုဝင့်မော်အား ကြိမ်းမောင်းဘူးခြင်း ဖြစ်၏။) သို့ရာတွင် ကိုသိန်းဖေမူကား အကင်းပါးသော လူရည်လည်တယောက်ဖြစ်၍ ‘အရောဝင်လျှင် အရှိသေတန်တတ်သည်’ ဆိုသော မြန်မာစကားပုံအတိုင်း အပြစ်တင်လောက်စရာ အမှားမျိုး မပါရှိအောင် သတိထားတတ်သူဖြစ်လေသည်။ လူသုံးယောက် ဤတည စကားပြောလိုက်ကြရ သည်မှာ သုံးနှစ်လောက် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံလိုက်ရသကဲ့သို့ ပိုမိုရင်းနှီးခြင်း ရှိသွားကြလေသည်။

တချိန်၌ ကျွန်ုပ်က လပ်ကီးနှင့် ရွှေလီမှအုန်းခွံတို့ တဘက်နှင့်တဘက် ချိန်လျက်ရှိခြင်းအကြောင်း၊ ဟိုဘက်က ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင်စီးလျှင် နှစ်လေးပေးမည်ဟု စကားသံပစ်နေကြောင်း၊ လပ်ကီးကိုကျွန်ုပ် လေ့ကျင့်ထားသဖြင့် နိုင်နိုင်စွမ်းနိုင်ပြီဖြစ်ကြောင်း ပြောပြ၍ ကိုသိန်းဖေကလည်း ဟုတ်မှန်ကြောင်း ထောက်ခံပြောပြလေရာ ကိုဝင့်မော်လည်း အလွန်စိတ်ဝင်စား၍ အားပေးလေသည်။ ကိုဝင့်မော် တယောက် ချစ်စရာကောင်းလိုက်ပုံမှာ ငွေကိုနိုင်လိုသောကြောင့်မဟုတ်၊ သူ၏သူငယ်ချင်းတယောက် နာမည်တလုံးရမည့်အတွက် ဝမ်းသာသောကြောင့် အားပေးအားမြှောက်ပြုခြင်း ဖြစ်လေသည်။

မခံချင်သောသတ္တိပြုမှု

နောက်တနေ့ညနေ၌ ကျွန်ုပ်တို့သည် မြင်းများကို ခြေစမ်းကြည့်ရန် ရွာပြင် မြင်းလမ်းသို့ ထုတ်ကြ၏။ ခြေစမ်းလိုက်ခြင်းမှာ ကိုသိန်းဖေ၏ လောက်စာနှင့် ကိုဝင့်မော်၏ ဖောင်းဝတ်မကြီး အုန်းသင်တို့ဖြစ်လေသည်။ ကိုဝင့်မော်က သူ၏မြင်းမကြီးကို ကိုသိန်းဖေ၏ နာမည်ကြီးသော လောက်စာနှင့် ယှဉ်ကြည့်လို၍ ကိုသိန်းဖေကလည်း သူ၏လောက်စာကို တာပတ်ပွဲများ နိုင်ဘူးသည့် အုန်းသင်နှင့် ခြေစမ်းချင်လှသည်။ လောက်စာကို ကိုသိန်းဖေစီးမည်ဖြစ်ရာ အုန်းသင်ကို မည်သူအား တင်ရမည်မသိ ဖြစ်နေ၏။ ရွာသားများအနက်မှ ဒုန်းမြင်းစီးဘူးသူ မရှိ။ ကျွန်ုပ်မှာလည်း ‘အသားကျ’ လောက်သာ စီးဘူးသူဖြစ်၍ ရှောင်တောင်တောင် လုပ်နေ၏။ ဤတွင် ကိုဝင့်မော်က “ဘယ့်နှယ်လဲဗျ ကိုဖေသိန်း၊ ခင်ဗျားက တောက်တက်ပြေးရတဲ့ အသားကျလောက်သာ စီးဝံ့တာလား၊ ဒုန်းမြင်းတွေ ခင်ဗျား ကြောက်သလား” ဟု မေးလိုက်ရာ ကျွန်ုပ်သည် လုံချည်ကိုချွတ်၍ လိုလိုမယ်မယ် ခံဝတ် ခဲသော ဘောင်းဘီတို့ကို ပြင်ပါတော့သည်။ ယခင်ကတကြိမ် ဆင်ဦးကင်းပေါ်၌ လက်လွှတ်စီးဖို့ ပြောစဉ်က ဖော်ပြခဲ့ဘူးသည့်အတိုင်း ကျွန်ုပ်သည် အခြားမည်သူမြောက်ပေး၍မျှ လုပ်မည် မဟုတ် သော်လည်း ကိုဝင့်မော်တယောက်အပေါ်၌ကား သတ္တိနှင့်ပတ်သက်၍ ကြွေးဟောင်းဆပ်ဖို့ရှိ၏။ ဤ အထဲတွင် ကိုသိန်းဖေရှိနေသောကြောင့်လည်း သာ၍ သတ္တိပြုချင်သေး၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်သည် မြင်းမကြီးပေါ်သို့ လွှားတက်၍ မြင်းလမ်းပေါ်တွင် ကိုသိန်းဖေနှင့်အတူ ‘တာစူ’ ပါလေတော့သည်။

လောက်စာနှင့် အုန်းသင်

မြင်းစီးသမားတို့မည်သည်မှာ ‘မြင်းစိမ်း’ ကို ချက်ချင်းတခါတည်း စီးရိုးထုံးစံမရှိ။ စီးရမည့် မြင်း အကြောင်းကို သိရအောင် အနည်းဆုံးတခေါက်တလေဖြစ်စေ မောင်းကြည့်ရစမြဲဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်ကား အုန်းသင်အကြောင်းကို ဘာမျှမသိ၊ ချက်ချင်းတက်ပြီး တာစူမိလိုက်လေပြီ။ ကျွန်ုပ်သည် မည်သည့် မြင်းပေါ်၌ဖြစ်စေ ‘ဖင်ငြိမ်’ သောကြောင့် လိမ့်ကျမည်ကိုကား မကြောက်၊ မတော်တဆ ‘ယူ’ ပြေးမည် ကိုသာ စိုးရိမ်မိသည်။ သို့သော် မြင်းမကြီးမှာ အသက်အတန်ရင့်ပြီဖြစ်၍ ထိုလောက် မ ‘မြူး’ တန်ရာ ဟု အကဲခတ်ရသည်။ မြင်းလမ်းပေါ်၌ ဟိုဘက်သည်ဘက်ယှဉ်ကာ ကိုသိန်းဖေနှင့်ကျွန်ုပ်တို့ ရပ်လျက် ရှိစဉ် တယောက်ယောက်က ရှေ့မှ လက်ကိုင်ပဝါပြလိုက်သဖြင့် ကျွန်ုပ်သည် လွှတ်လိုက်၏။ ကိုသိန်းဖေကား လောက်စာကို ရုတ်တရက်မလွှတ်ပဲ ကျွန်ုပ်က လှည့်ကြည့်လိုက်ကာမှ လိုက်လာ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ လေ့ကျင့်ပြီးသောအုန်းမြင်းကို တခါမျှမစီးဘူးသောကြောင့် ပထမ၌ အလိုက်ခက်မည် ထင်မိသော်လည်း ထိုကဲ့သို့မဟုတ်ပဲ ပုခက်လွှဲသကဲ့သို့ ညိတ်ကနဲ ညိတ်ကနဲ ရှိအောင် အလွန် ညင်သာစွာပြေးတတ်သော မြင်းမကြီးဖြစ်သည်နှင့် ဇိမ်နှင့်လိုက်ကာ ကိုသိန်းဖေကို လှည့်ကြည့်လိုက်

၏။ ကိုသိန်းဖေမူကား လောက်စာ၏ကျောပေါ်တွင် ကုန်းလျက် အော်၍လိုက်လာ၏။ လောက်စာသည် တခဏထက်တခဏ နီး၍နီး၍ ကပ်လာ၏။ သို့ရာတွင် ပန်းတိုင်မှာ ပေတရာခန့်လောက်သာ ကွာလေတော့ရကား လောက်စာ၏ဦးခေါင်းသည် အုန်းသင်၏အမြီးနားသို့ မရောက်မီ ကျွန်ုပ် ပန်းဝင် သွားလေပြီ။

မြင်းမကြီး ‘ဇက်သေ’ လိုက်ပုံမှာ ပန်းတိုင်ကိုလွန်၍ ဇက်သတ်တော့မည်ဟု ကျွန်ုပ်က စိတ်ကူးလိုက်ရုံ ရှိသေး။ မြင်းမကြီးသည် ခြေလေးဘက်လုံးကို ရှေ့သို့ပစ်ကာ တောင့်ထားလိုက်သဖြင့် ရှေ့ကနဲဖြစ်၍ ချက်ချင်းလိုပင် ရပ်သွားလေရာ အကြောင်းကိုမသိ၍ ဟန်ပြင်မထားနှင့်မိသော ကျွန်ုပ်မှာ ကံကောင်း၍ မြင်းလည်ပင်းပေါ်မှ ဝှမ်းပြန်ပြီး ရှေ့သို့ထိုးမကျပဲ ရှိပါတော့သည်။ နှစ်ကောင်လုံး ဇက်သတ်ပြီး၍ ပြန်လှည့်လာကြသောအခါ-

“ဘုကြောင့် ချန်နေရစ်တာလဲဗျ ကိုသိန်းဖေ၊ ပဝါဖြူပြတာ မမြင်လို့လား”

“မြင်ပါတယ်ဗျာ၊ ကျုပ် အတွက်မှားလို့ပါ”

“ဘယ်လိုမှားတာလဲဗျ”

“ကျုပ်က မြင်းမကြီးဟာ အကျင့်လဲမရှိဘူး၊ အိုလဲအိုပြီဆိုပြီး အထင်သေးမိတယ်၊ ဒါကြောင့် ကြည့်လို့ကောင်းအောင် ခင်ဗျားကို ရှေ့ကလွှတ်ပြီး ကျုပ်က မှီအောင်လိုက်ပြဖို့ စိတ်ကူးတာပဲ၊ ခုတော့ အုန်းသင်က အတော်ပြေးနိုင်သေးတာကိုးဗျ၊ လိုက်လို့ကို မမှီတော့ဘူး”

တာစူသောနေရာသို့ ပြန်ရောက်ကြ၍ ကိုဝင့်မော်နှင့် တွေ့ကြသောအခါ ကိုသိန်းဖေက သူ၏အမှားကို ရှင်းပြရာတွင် ကိုဝင့်မော်က-

“ခင်ဗျား ဝှက်ကျတဲလူပဲဗျာ၊ ကျုပ်က ခြေကုန်အောင်ကြည့်ချင်တာ မကြည့်လိုက်ရဘူး၊ ဒီလိုဆို တခေါက်ထပ်စီးပြအုံးဗျာ”

“လောက်စာကတော့ ပြေးနိုင်ပါသေးတယ်၊ နို့ပေမယ့် အုန်းသင်က ကြီးရှာပါပြီ ဝန်ထောက်မင်း”

“ဒီလိုဆို လပ်ကီးနဲ့ စီးကြစမ်းဗျာ”

ဤတွင် ကျွန်ုပ်က ကန့်ကွက်သောအခါ ကိုဝင့်မော်က-

“ဘာဖြစ်သလဲဗျ၊ တခါတလေ ဒုန်းစီးတာနဲ့တော့ ပျက်စီးမသွားနိုင်ပါဘူးဗျာ”

“ဘယ့်နှယ်လဲ ကိုသိန်းဖေ”

“ဟိုကိစ္စကလဲ ရှိသေးတယ် ဝန်ထောက်မင်း” ဟု ကျွန်ုပ်ပြောသော်လည်း “အောင်မယ် ဘာဖြစ်တတ် သလဲဗျ၊ ရက်အဝေးကြီး လိုသေးတာပဲ”

ကျွန်ုပ်သည် ကိုဝင့်မော်အကြောင်းကို သိပြီးဖြစ်၍ စိတ်ဆိုးမခံချင်သည်နှင့် ကျောင်းသားတယောက် အား လုပ်ကီးကို ယူခဲ့စေ၏။ ရောက်လာသောအခါ အုန်းသင်၌ တပ်ဆင်ထားသည့် သားရေ ကုန်းနီးကို ဖြုတ်၍ လုပ်ကီးသို့ ပြောင်းဆင်ပေး၏။ အုန်းသင်၏ သားရေကုန်းနီးမှာ ဇက်ရေကုန်းပါ အသစ်ဖြစ်လေသည်။

သေလောက်သောမြင်းပွဲ

ဤတချို့တွင် ကျွန်ုပ်က လုပ်ကီးကိုစီး၍ ကိုသိန်းဖေက သူ၏လောက်စာနှင့် တာရှုကြပြန်လေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် အုန်းသင်ကိုစီးရစဉ်က မစမ်းဘူးသော ‘မြင်းစိမ်း’ လည်းဖြစ်သည်။ ပထမဦးဆုံး ဒုန်းစီးခြင်းလည်း ဖြစ်သည်ဆိုကာ တော်တော်တုန်လှုပ်မိပါသည်။ ကိုဝင့်မော်ကို မခံချင်၍သာ စီးရသည်။ ငွေ့ဝါလောက် ရဖို့အတွက်မျှဆိုလျှင် စီးမိလိမ့်မည်မထင်ပါ။ လုပ်ကီးကိုစီးဖို့မူကား ဒုတိယဒုန်းပွဲ ဖြစ်လာသည့်ပြင် ကိုယ့်မြင်းကိုကိုယ် စီးခြင်းဖြစ်သည်ဆိုကာ (ခြေပျက်သွားမည် စိုးခြင်းမှတပါး) စိုးရိမ်တုန်လှုပ်ခြင်း အလျှင်းမရှိခဲ့ချေ။ ဤကား ကျွန်ုပ်၏ အမှားတခုပေတည်း။

လက်ကိုင်ပဝါ ပြလိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ကိုသိန်းဖေသည် ဒုန်းမသင်ရဘူးသည့် လုပ်ကီးအားလည်း အသက်ကြီးသော အုန်းသင်နည်းတူပင် အထင်မကြီးစေကာမူ သူ၏လောက်စာမှာ တခေါက်ပြေးပြီးပြီ ဖြစ်၍ နောက်ချန်မနေရစေဘဲ လုပ်ကီးနှင့်အတူတူပင် လွှတ်လေ၏။ သို့သော် စိတ်ထဲကမူ ခပ်ပေါ့ပေါ့ သဘောထားသည်ဆို၏။ လုပ်ကီးသည် ပထမ၌ ‘ဒုန်း’ ပြေးရမည်မထင်သောကြောင့် ခြေအနီးတန်းတန်း ဖြစ်နေသေး၏။ သို့ရာတွင် ရှေ့သို့တက်ပြေးသော လောက်စာကိုမြင်၍ ကျွန်ုပ် ကလည်း ဇက်ကို တွန်းပေးလိုက်ရာတွင် သူပြေးချင်တိုင်း ပြေးခွင့်ရသဖြင့် စိတ်တိုင်းကျ တွေ့ရသည့် လက္ခဏာနှင့် အားကုန်ညစ်ထုတ်ပြီး ပြေးလေတော့သည်။ ကိုသိန်းဖေသည် ခပ်အေးအေးလုပ်နေရာမှ လောက်စာကိုမှီလာသော လုပ်ကီးကိုမြင်၍ အံ့အားသင့်ပြီး နှင်၍စီးလေ၏။ ထိုအခါ မြင်းနှစ်စီး တို့သည် ရင်ဘောင်တန်းပြေးလျက်ရှိရာ ဒုန်းပြေးနေကျဖြစ်သော လောက်စာသည် လုပ်ကီးထက် အလျားတိုသော်လည်း တခုန်တခုန်တွင် လုပ်ကီးထက် အလှမ်းကျယ်၏။ လုပ်ကီးမှာမူ ဒုန်း သင်ထားခြင်း မရှိသောကြောင့် ကားနေအောင် မခုန်တတ်သော်လည်း အလွန်ခြေသွက်အောင် ပြေးရှာ၏။ သို့ဖြစ်၍ လောက်စာက သုံးခုန်မျှနှင့်ရောက်သော ခရီးတာကို လုပ်ကီးက လေးခုန်ခုန်ကာ မှီအောင်လိုက်ရ၏။

ဤတွင် တကောင်ကား ခြေကျကျ တကောင်ကား ခြေသွက်သွက်ဖြင့် ကိုယ့်နည်းနှင့်ကိုယ် တတ်သလို ပြေးလျက်ရှိကြရာ ဦးခေါင်းချင်းညီလျက်ရှိ၍ ပရိသတ်အဖို့ အလွန်ကြည့်၍ကောင်းကြသည်ဆို၏။ ထိုအချိန်တွင် တရွာလုံးပင် မြင်းလမ်းသို့ထွက်၍ ကြည့်နေကြလေပြီ။ ဒုန်းပြေးတတ်သော လောက်စာနှင့် ဒုန်းမသင်ဘူးသည် လပ်ကီးတို့ ထိုက်သို့ ‘ခြေမြိုင်’ လျက်ရှိကြခြင်းမှာ လပ်ကီးသည် လတ်လတ်ဆတ်ဆတ်ဖြစ်၍ လောက်စာမူကား အုန်းသင်နှင့် တပွဲပြေးထားရုံသာမက (ကိုသိန်းဖေက တမင်ပေါ့တော့တော့စီးမှုကြောင့်) အားသွန်ပြီး မှီအောင်လိုက်ရှာရသဖြင့် ‘ဖား’ လှသောကြောင့် ဖြစ်ပေ လိမ့်မည်။ လောက်စာ၏ကျောပေါ်မှလိုက်သော ကိုသိန်းဖေကမူ ဤအကြောင်းကိုသိသော်လည်း ဒုန်းမြင်းအဖြစ်နှင့် နာမည်ကြီးလျက်ရှိသော သူ၏လောက်စာကို ‘ခြေရိုင်း’ သက်သက်ဖြစ်သော လပ်ကီးက ရင်ဘောင်တန်းလိုက်လျက် ရှိခြင်းကြောင့် ပွဲကြည့်ပရိသတ်အပေါ်၌ ရှက်သည်နှင့် လောက်စာကို ခြေကုန်အောင်နှင်၍စီးလေ၏။ နှင်ပုံကား လောက်စာ၏လည်ပင်းပေါ်မှ ရှေ့သို့ ကုန်းကာ မြင်း၏နားရွက်အနီးသို့ ကပ်လျက် အသံကုန်ငေါက်အော်လိုက်လေ၏။ ဤတွင် အစွမ်းကုန် ပြေးလျက်ရှိသော လောက်စာသည် သူ့သခင်၏အသံကို လန့်သည်နှင့် နင်းကလန် ပြေးလိုက်ရကား လပ်ကီး၏ရှေ့သို့ လည်တကိုင်းမျှ တက်သွားလေ၏။ ထိုအခါ ကျွန်ုပ်သည်လည်း သူ့နည်းကိုယူ၍ လပ်ကီး၏လည်ပင်းပေါ်မှ ရှေ့သို့ ကိုင်းညွတ်ကာ နားရွက်သို့ ပါးစပ်နှင့်ကပ်လျက် “ကြိတ်လိုက်စမ်း ကွ ငါ့သားကြီး လပ်ကီး” ဟု သံကုန်ဟစ်၍ အော်လိုက်လေ၏။ လပ်ကီးသည် တကိုယ်လုံး တုန်သွားသည်ဟု ကျွန်ုပ် ထင်လိုက်မိသည်။ နောက်တခဏ၌ သူ၏ကိုယ်တွင် ရှိသမျှသောခွန်အားကို တရွေးသားမကျန်အောင် ညှစ်ထုတ်ကာ ခုန်၍ထိုးလိုက်ရာ သုံးခုနဲ့လောက်အတွင်းတွင် လောက်စာနှင့် ဦးခေါင်းချင်းညီလျက် ရှိပြန်လေတော့၏။ ဤတွင် ကိုသိန်းဖေကလည်း အော်၊ ကျွန်ုပ်ကလည်း “လပ်ကီးကွ၊ သားကြီးကွ” စသည်ဖြင့် အဆက်မပြတ် မရပ်မနား ကုန်း၍ကုန်း၍ အော်လေရာ လပ်ကီး၏ခြေထောက်များမှာ (ပို၍ကျယ်စွာ မလှမ်းတတ်ရှာသော်လည်း) ခြေနှုတ်သွက်လိုက်ပုံမှာ မြေကြီးပေါ်၌ ချ၍နားတော့သည်ပင် မထင်ရတော့ပဲ တဝဲတည်း ဝဲနေသည့်ပြင် ခွာသံများမှာလည်း အပ်ချုပ်စက်ကဲ့သို့ အကြားမလပ်သလောက် တရစပ်မြည်လျက်ရှိလေ၏။

လောက်စာသည် သူ့သခင်ကိုသိန်းဖေကို ကြောက်ရှာခြင်းကား ဟုတ်ပါလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် အထူးတလည် လေ့ကျင့်ထားသည့် လပ်ကီးက ကျွန်ုပ်ကို ကြောက်ရှာလိုက်ပုံနှင့် မနှိုင်းယှဉ်နိုင်ချေ။ ပြေးလိုက်ပုံမှာ တကယ်ပင် ဝီခေါ်လျက်ရှိ၏။ လပ်ကီး၏အပြေးသည် ယခင်စီးခဲ့သည့် အုန်းသင်၏ အပြေးထက် မြန်လှသည်ကား မထင်။ သို့ရာတွင် အားစိုက်လိုက်ပုံမှာကား ထင်ရှားစွာသိနိုင်၏။

ကျွန်ုပ်သည် လပ်ကီး၏ကျောပေါ်၌ ကုန်းလျက်လိုက်ပါလာစဉ် သူ၏ အားစိုက်လွန်ခြင်းကို သိရ၍ ဟတ်ထိုးလဲသွားချေမည်လောဟူ၍ပင် စိုးရိမ်မိ၏။ ငွေလောင်းတန်းသက်သက် ပြိုင်ခြင်းဖြစ်ခဲ့လျှင် ထိုအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်သည် လပ်ကီးကို မနှင်ပဲထားလိုက်တော့မည်ဖြစ်၏။ ယခုမှာ (ငွေထက် အရေးကြီးသည်) မိတ်ဆွေချင်း ပြိုင်ဆိုင်မှုဖြစ်လေရကား (What Vanity;) “ကြိတ်လိုက်စမ်း သားကြီးရေ၊ လပ်ကီးကွနေ၊ ကြိတ်လိုက်စမ်းကွ” ဟု ညာသံပေး၍လိုက်လေ၏။ ကျွန်ုပ်၏ပါးစပ်မှ

ဖြည်းညှင်းသောအသံမျိုးကိုသာ ကြားနေကျဖြစ်သော လုပ်ကီးမှာ သူ၏နားသို့ကပ်၍ ကျွန်ုပ်၏ အော်သံကို ကြားရခြင်းကြောင့် လန့်ပြီး ရူးသွားလေသလောဟု နောင်တွင် ကျွန်ုပ်စဉ်းစားမိ၏။

လောက်စာလည်း ခြေလှမ်းကျကြီးနှင့် လိုက်ရှာပါ၏။ သို့ရာတွင် မြေကြီး၌ ခြေမချဝံ့သကဲ့သို့ သွေးရူးသွေးတန်း ပြေးလျက်ရှိသော လုပ်ကီးကိုမူ မမှီနိုင်ရှာတော့ပဲ ကိုယ်တပိုင်းလောက်ပြတ်ပြီး ပန်းဝင်သွားကြလေသည်။ ပန်းတိုင်သို့ရောက်ကြသောအခါ လောက်စာမူကား ဖြတ်ဆို ရပ်နေရစ်ခဲ့လေပြီ။

ကျွန်ုပ်သည် ကုန်းလျက်လိုက်ခဲ့ရာမှ မတ်မတ်ထိုင်လိုက်၍ လုပ်ကီးကို ဇက်သတ်လိုက်သောအခါ ဦးခေါင်းလှုပ်သွားရုံမှတစ်ပါး အနည်းငယ်မျှ အရှိန်မလျှော့ပဲ ပြေးမြဲတိုင်း ပြေးလျက်ရှိ၏။ မြင်းလမ်း ဆုံးပြီးသည့်နောက် လမ်းသည် မြစ်ဘက်သို့ ချိုးကွေ့သွားလေရာ လုပ်ကီးသည် ၎င်းလမ်းအတိုင်း စွပ်ပြေးလျက်ရှိ၏။ ခက်ချေပြီ။ ကျွန်ုပ်ကား တကယ်ကြောက်လာခဲ့လေပြီ။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်သည် နင်းကွင်းကို ခြေကန်လျက် ဇက်ကို အားကုန်ဆွဲလိုက်၏။ ဦးခေါင်းသာ အနည်းငယ်လှုပ်သွား၍ အရှိန်ကား လုံးဝမလျှော့ချေ။

မည်သို့ပြုရမည်နည်း။ ရှေ့သို့မျှော်ကြည့်လိုက်သော် လမ်းသည် မြစ်ကမ်းပါးသို့ တည့်တည့်ကြီး ဦးတိုက်သွား၍ ထိုမှတဖန် လက်ယာဘက်သို့ ချိုးပြီးလျှင် ကမ်းပါးကိုမျှောကာ ဖောက်လုပ်ထားခြင်းကို မြင်ရ၏။ ၎င်းလမ်းပေါ်၌ သစ်တိုက်သောကျွဲလှည်းများ မောင်းနှင်လာတတ်ခြင်းကိုလည်း သတိရ၍ ကျွဲလှည်းနှင့်ဝင်တိုက်ပြီး ကျွဲဦးချိုပေါ်တွင် ကျွန်ုပ် အူပေါက်ပြီး တန်းလန်းကြီးဖြစ်နေမည်ကိုလည်း မြင်မိ၏။ ဤတွင် ကျွန်ုပ် အကြံတခုရလာသည်။ မြစ်ကမ်းပါးသည် ထိုနေရာ၌ ရေစားထားသည်ဖြစ်၍ ပေ ၇၀ခန့် မတ်စောက်လျက်ရှိရာ မြင်းသည် ကမ်းပါးသို့ရောက်ခါနီးတွင် လက်ယာဘက်သို့ လမ်းအတိုင်း ချိုးကွေ့ပြေးရန် ဟန်ပြင်ခြင်းကို ကျွန်ုပ်သိလိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် လက်ဝဲဘက် ဇက်ကြိုးကို ဆွဲကာ သူ၏ဦးခေါင်းကို မြစ်ကမ်းပါးနှင့် တည့်တည့်ကြီး တိုက်ပေးထားလိုက်၏။ ကျွန်ုပ်၏အကြံကား ရပ်လျှင်ရပ်၊ မရပ်လျှင် မြစ်ထဲသို့ လူရောမြင်းပါ ထိုးကျစေဟူသည်ပင် ဖြစ်သည်။

‘နမိတ်’ထင်လာခြင်းပေလော

(ဤနေရာ၌ ကျွန်ုပ်၏မျက်စိထဲ၌ ဖျတ်ကနဲပေါ်လာသည့် ကိုယ်တွေ့အခြင်းအရာတခုကို ဖော်ပြရပါဦးမည်။ ကျွန်ုပ်ငယ်စဉ်က မိခင်နှင့်အတူ မတ္တရာသို့ လှေနှင့်သွားကြ၍ ရွာတရွာအနီးသို့ ရောက်သောအခါ လူတယောက်သည် ရွှေတချောင်းမြောင်းဘောင်တွင် မြင်းစိုင်းလျက်ရှိသည်ကို မြင်ရ၏။ မြင်းသည် အသားကျပြေးရာမှ ‘ယု’သွား၍ ဒုန်းပြေးပြီးလျှင် တံတားတခုသို့

ရောက်သည်တွင် ချောင်းကို ၎င်းတံတားမှ ဖြတ်ကူးပြေး၏။ တံတားအလယ်သို့ ရောက်သောအခါတွင် မြင်းသည် မည်သို့မျှ ဝမ်းနစ်မပေးပဲ ခါးလောက်မြင့်သော တံတားလက်ယမ်းကို ခုန်ကျော်ကာ ချောင်းထဲသို့ ခုန်ချလိုက်သဖြင့် မြင်းရောလူပါ ထိုးကျသွားခြင်းကို မြင်ရဘူးလေသည်။ အတော် မိုက်သော မြင်းပေတကား။ တံတားအောက်၌ အခြားလှေလည်းမရှိ၊ ကျွန်ုပ်တို့၏လှေမှာလည်း အတော်ကွာဝေး၍ တော်ပါသေး၏။ မြင်းရောလူပါ ဘာမှမဖြစ်၊ တကွစီဖြစ်၍ ကုန်းပေါ်သို့ တက်သွားကြသည်။

‘သံချောင်းတို့ဖအေ’

လပ်ကီးသည် မြစ်ကမ်းပါးနှင့် မြင်းနှစ်ပြန်လောက်အကွာတွင် ကျွန်ုပ်က တည့်တည့်ကြီး ဦးတည် ပေးလိုက်သောအခါတွင် ကျွန်ုပ်၏စိတ်ထဲ၌ ရပ်မလား၊ ခုန်ချမလား ဟူသောမေးခွန်းသည် ပေါ်လျက် ရှိ၏။ လပ်ကီးသည် အထက်ပါမြင်းကဲ့သို့ မိုက်သည်မဟုတ်ချေ။ လက်ယာဘက်သို့ ချိုးပြေးဖို့ အခွင့်မရမှန်းကို သိသည်နှင့်တပြိုင်နက် မြစ်ကမ်းပါးစောက်မှ ထိုးကျမည့်အန္တရာယ်ကို အလွန် ကြောက်ရွာသည့်လက္ခဏာနှင့် တကိုယ်လုံး ဆတ်ကန်တုန်သွား၍ မြင်းမကြီးအုန်းသင် လုပ်သည့် အတိုင်း ခြေလေးချောင်းကို ရှေ့သို့ပစ်ကာ မြေကြီးကို အသေအလဲ ကန်ထားပြီး အောက်သို့ ဖင်ထိုင်ချလိုက်လေ၏။ နောက်တခဏ၌ ကျွန်ုပ်၏ခြေထောက်များသည် မြေကြီးနှင့် ထိလျက်ရှိသည် ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်သည် နင်းကွင်းမှ ခြေထောက်များကိုထုတ်ကာ မြင်းပေါ်မှဆင်းပြီး ဖြစ်နေတော့၏။

အခြေအနေကို ကျွန်ုပ် ကြည့်လိုက်သောအခါ မြစ်ကမ်းပါးစောက်ကြီးထိပ်တွင် ကျွန်ုပ်သည် လပ်ကီး၏ဇက်ကြိုးကိုကိုင်ကာ မြစ်ဘက်သို့မျက်နှာမူလျက် ရပ်နေလေတော့သည်။ လပ်ကီးကား တကိုယ်လုံး တဆတ်ဆတ်တုန်လျက်ရှိရာ ကျွန်ုပ်မူကား အထူးသဖြင့် ရင်ထဲကတုန်လှသည်။ ထိုခဏ၌ ကိုသိန်းဖေသည် လောက်စာနှင့် ရောက်လာလေရာ ကျွန်ုပ်တို့၏အခြေအနေကို မြင်သဖြင့် မြင်းပေါ်မှဆင်း၍ ကျွန်ုပ်၏လက်ကို လှုပ်ယမ်းလေသည်။ (ကိုသိန်းဖေမှာ ခရစ်ယန်တယောက်ဖြစ်၍ သူ၏အမူအရာများမှာ တခါတရံ ဖိုလ်ဆန်လှသည်။)

“ကံကောင်းလို့ပါလားဗျာ၊ ခင်ဗျား...”

“မပြောနဲ့တော့ ဆရာရေ၊ ခုတောင် ရင်ခုန်တုန်း ရှိသေးတယ်ဗျို့၊ ဒါထက် ကိုသိန်းဖေ ဟိုဒင်း ပါသေးလားဗျို့။”

“ဘရန်ဒီလား၊ ပါပါတယ်၊ ကျုပ်လဲ သတိရပါတယ်”

(ဤမျှလောက်အကင်းပါးသော မိတ်ဆွေတဦးကို ကျွန်ုပ်သည် အဘယ်မှာ မခင်မင်ပဲ နေနိုင်ပါမည်နည်း။)

ဤကား ကိုဝင့်မော်တည်း

ကျွန်ုပ်သည် တုန်လျက်ပင်ရှိရာသေးသည့် လပ်ကီးအား ပွတ်သပ်ချော့မော့ကာဖြင့် ဖြည်းညှင်းစွာ စကားပြောပြီးမှ တက်စီး၍ ကိုဝင့်မော်ထံသို့ တဖြည်းဖြည်း လာခဲ့ကြလေ၏။ အိမ်သို့ရောက်လျှင် ရောက်ချင်း အလိုက်သိသော ကိုသိန်းဖေသည် ဘရန်ဒီတခွက်ကိုငဲ့၍ ရေမရောပဲ ကျွန်ုပ်အား ပေးသဖြင့် မော့ချလိုက်ပြီးမှ ကျွန်ုပ် ဖြောင့်တန်းစွာ စကားပြောနိုင်ပါတော့သည်။

တကယ်သတ္တိကောင်းသော လူများသည် ဤသို့သော အတွေ့အကြုံများတွင် ဘယ်ကဲ့သို့ ရှိကြမည် မဆိုနိုင်။ တကယ်သတ္တိမဟုတ်ပဲ စွန့်ပြီးရသော ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ အဖြစ်အပျက်ကို ပြန်တွေးမိတိုင်း အူတုန်သည်တုန် ရှိလှပါတော့သည်။ သို့သော် လုပ်မိတာမှားလေခြင်းဟု ကိုယ့်ကိုယ်ကို အပြစ်တင်သော ဝါသနာမရှိ။ မသေမပျောက် (အနည်းဆုံး မကျိုးမပဲ) လွတ်မြောက်လာခဲ့ရပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသမျှသည် ‘အမြတ်’ ဟူ၍ သဘောပိုက်မိပါသည်။ ကျွန်ုပ်က အစအဆုံး အသေးစိတ်ပြန်ပြော၍ မြစ်ကမ်းပါးစောက်အနီး၌ ကျွန်ုပ်၏ ဘေးအန္တရာယ်အကြောင်းကို ကြားရသည် တွင် ကိုဝင့်မော်သည် တဆိတ်ကလေးမျှသာ မျက်နှာထားပြောင်းသွားလိုက်ပြီးနောက် ‘ဟား ဟား ဟား ဟား’ နှင့် ဝမ်းသာလှသည့်နှယ် ရယ်မောလေ၏။ ကိုသိန်းဖေနှင့် ကျွန်ုပ်တို့မူကား တယောက်၏ မျက်နှာကို တယောက်ကြည့်ကာ ‘ဤကား ကိုဝင့်မော်ပေတည်း’ ဟု စိတ်ထဲက မှတ်ချက်ချမိကြ လေ၏။ ထို့နောက် ကိုသိန်းဖေနှင့် ကျွန်ုပ်မှာ လောက်စာနှင့် လပ်ကီးကို စီးကြသည့် မြင်းပွဲ အကြောင်းကို အပြန်အလှန်ပြော၍ စကားမကုန်နိုင်အောင် ရှိပါတော့သည်။ ကိုသိန်းဖေက သူစီးဘူးခဲ သမျှသော ဒုန်းပွဲများအနက်တွင် စိတ်အဝင်စားဆုံးဖြစ်ကြောင်း အားရပါးရ ဝန်ခံလေရာ ကျွန်ုပ် အဖို့မူကား ပြောဖွယ်ရာမရှိတော့ချေ။ ထိုခဏ၌ မြင်းများကို ကုန်းဖြုတ်ပြီးကြသော တပည့်များသည် လပ်ကီးတွင်တပ်ထားသည့် (ကိုဝင့်မော်၏) သားရေဇက်ကြီးသစ်ကို ယူလာ၍ ကျွန်ုပ်တို့အား ပြလေ၏။ သရေဇက်ကြီးသစ်မှာ မြင်း၏ပါးစပ်အနီးရှိ နှစ်နေရာတွင် အခြားနေရာများမှာကဲ့သို့ မဟုတ်တော့ပဲ အရွယ်တဝက်ခန့်တိုင်အောင် သေးသိမ်လျက်ရှိခြင်းကို တွေ့ကြရလေ၏။ ကိုသိန်းဖေ က-

“အောင်မယ်လေး လူဟဲ့၊ ဆွဲလဲ ဆွဲနိုင်ပါပေ့ဗျာ၊ ခင်ဗျားကို ကျုပ်က ဗလတော့ မပြိုင်ဝံ့ဘူးဗျို့၊ သားရေဇက်ကြီးအသစ်ကြီးကို သိမ်ဝင်သွားတာပါပဲလား၊ ဒါလောက်ဆွဲတာတောင် မရပ်ဘူးဆိုတော့ ခင်ဗျာကောင်က ဇက်ကို သွားနဲ့ကိုက်ပြီး ‘ယူ’ ပြေးတော့တာကိုးဗျာ၊ ခင်ဗျား ကံကောင်းလို့ဗျို့။

မြစ်ကမ်းပါးနဲ့ မတွေ့လျှင် ဘယ်ထိအောင်ယူပြေးပြီး ခင်ဗျား ဘာနဲ့ တိုက်ကျမယ် မသိဘူး” ဟု ပြောလေ၏။

ကျွန်ုပ် ပြန်၍ တွေးလိုက်သောအခါ မြင်းလမ်းဆုံးပြီး လှည်းလမ်းပေါ်သို့ အရောက်တွင် ကြောက်အား လန့်အားနှင့် နင်းကွင်းကိုခြေကန်ပြီး (နင်းကန်) ဆွဲလိုက်စဉ်က ဖြစ်ရပေမည်။ ကံကောင်း၍သာ မသေရသော်လည်း ကိုဝင့်မော်နှင့် ကိုသိန်းဖေတို့က ကျွန်ုပ်၏ ကာယဗလ (လက်မောင်းအား) ကို ချီးကျူးကြခြင်းသည် ဂုဏ်ယူစရာတခုဟု သဘောထားခဲ့မိပါသေးသည်။

လပ်ကီးပျက်လေပြီ

ထိုည၌ ကျွန်ုပ်သို့ သုံးယောက်သည် ညနေပိုင်းက မြင်းစီးခြင်းအကြောင်းကို ဆက်လက်၍ ပြောကြစဉ် ကိုသိန်းဖေသည် လပ်ကီး၏ခြေစွမ်းကို ချီးမွမ်းယင်း “နေစမ်းပါဦးဗျ၊ ခင်ဗျားက သူ့နားနားကပ်ပြီး ကုန်းအော်တာ ဘယ်ကရတဲ့နည်းလဲဗျ”

“ခင်ဗျားလုပ်တာမြင်လို့ ကျုပ်လိုက်လုပ်တာပဲ၊ လပ်ကီးက ကျုပ်ကို သိပ်နားထောင်တယ်ဗျ၊ ကျုပ်က တမင် လေ့ကျင့်ထားတာ”

၎င်းနောက် ကျွန်ုပ်သည် လပ်ကီးအား တိတ်တဆိတ် လေ့ကျင့်ထားပုံအကြောင်းကို သူတို့နှစ်ယောက် အား အသေးစိတ် ဖွင့်ဟပြောပြရာတွင် ကိုသိန်းဖေက-

“မောင်မင်းကြီးသားက ဒါကြောင့် သူ့မြင်းကို ဒါလောက်နိုင်နေတာကိုးဗျ၊ ကျုပ်က မြင်းစီး ကောင်းလှချေကလားလို့ အောက်မေ့နေတာ၊ လက်စသတ်တော့ စိတ်ပညာနဲ့ ကြိတ်သင်ထားတာကိုး”

“သင်ထားတာတောင် ယူပြေးတာကိုတော့ မတတ်နိုင်ဘူး ဆရာရေ။”

“ဪ-ဟုတ်တယ် ဒီလိုဆို ကျုပ်တခု စိုးရိမ်တယ်ဗျို့။”

“ဘယ်လို စိုးရိမ်တာလဲဗျ”

“ခင်ဗျားမြင်း ပျက်သွားပြီထင်တယ်”

“ကျုပ်လဲ စိုးရိမ်တာပဲ။ ချောသင်ထားရာက ချောက်ပြီးစီးလိုက်လို့ လန့်ပြီး ပြေးချင်တိုင်း ပြေးလိုက်ရတယ် ဆိုကတည်းက ကျုပ်ဩဇာတော့ ပျက်သွားပြီထင်တယ်”

“ဖြစ်နိုင်တယ်ဗျ၊ ဒီလိုဆို အုန်းခွံနဲ့စီးဖို့ ခပ်ကြပ်ကြပ်ပဲဗျ၊”

ဤတွင် ကိုဝင့်မော်မှာ သူခိုင်း၍ စီးရခြင်းဖြစ်သည်နှင့် သူ့တာဝန်မကင်းဟုဆိုကာ လပ်ကီးကို စမ်းကြည့်ချင်ပြန်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ၎င်းတို့နှစ်ယောက်သည် နက်ဖြန်တွင် ကမ်းနီမှ ထွက်ကြဖို့ ဖြစ်သော်လည်း တရက်ပို၍နေပြီး လပ်ကီးကိုစမ်းကြည့်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ကြလေ၏။

နောက်တနေ့ညနေ၌ ကျွန်ုပ်တို့သည် လပ်ကီးနှင့် မြင်းမကြီးအုန်းသင်တို့ကို ရွာပြင်မြင်းလမ်းသို့ ထုတ်၍ အသားကျ စမ်းကြည့်ကြ၏။ အုန်းသင်မှာ အသားကျလည်း ကောင်းကောင်းပြေးတတ်၍ တာပတ်တွင် ဒုန်းပွဲသွင်းသည်တွင်မှ အသားကျကို ဖြတ်ထားလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကိုသိန်းဖေက အုန်းသင်ကိုစီး၍ ကျွန်ုပ်က လပ်ကီးနှင့် မြင်းလမ်းတွင် တာစုကြည့်ကြရာ ခပ်ဖြည်းဖြည်း (လမ်းဒိုး) စမ်းကြည့်ရာ၌ပင် လပ်ကီးသည် ကျွန်ုပ်၏စကားကို နားမထောင်တော့ကြောင်း သိရလေပြီ။ ကိုဝင့်မော်က တိုက်တွန်း၍ ‘ဖွင့်’ စီးလိုက်ရာတွင် လပ်ကီးသည် မြင်းမကြီး ချဉ်းကပ်ခြင်းကိုပင် မခံချင်တော့ပဲ တ ‘ဆူ’ တည်း ဆူလျက်ရှိ၏။ “ဖြည်းဖြည်းကွယ့် ငါ့သားရဲ့၊ လူကလေး လပ်ကီး” စသည်ဖြင့် ကျွန်ုပ်၏ ချောမော့စကားများသည် အချည်းနှီးပင် ရှိတော့သည်။ ထို့နောက် ကိုသိန်းဖေ တက်စီးရာ ထူးမခြားနားပင်ဖြစ်နေ၏။ ကျွန်ုပ်ထက်လည်း မကောင်း၊ ကျွန်ုပ်ထက်လည်း မညံ့ချေ။ လပေါင်းအတန်ကြာအောင် အပင်ပန်းခံ၍ လပ်ကီးအပေါ်၌ ထူထောင်ခဲ့သည့် ဩဇာအာဏာတို့သည် တခါတည်း ကျဆုံးသွားခဲ့လေပြီ။ ကျွန်ုပ် စိတ်မချမ်းသာလိုက်ပုံမှာ ဟန်မဆောင်နိုင်ပဲ ဖျက်နှာ ညှိုးငယ်လျက် ရှိတော့၏။ ကိုဝင့်မော်သည် ထိုအခြင်းအရာကို မြင်၍ အားနာပုံရသည်။ အုန်းသင်၏ အသားကျခြေသည် ကျဲကျဲကြီးရှိ၍ လောက်စာ၏ခြေထက် သာမည်ကို ခန့်မှန်းနိုင်ကြ၏။ လပ်ကီးကို ကျွန်ုပ် နိုင်နင်းအောင်စီးနိုင်စဉ်က အုန်းသင်နှင့် အသားကျ ခြေချင်း စမ်းမကြည့်လိုက်ရခြင်းအတွက် ဝမ်းနည်းစွာနှင့်ပင် မြင်းများကို သိမ်းလိုက်ကြရလေ၏။

ကိုဝင့်မော်ဝမ်းနည်းခြင်း

ထိုည၌ ကိုဝင့်မော်က မဘိန်းဘုရားပွဲ ရက်သတ္တတပတ်ကျော်လိုသေး၍ အချိန်ရှိသောကြောင့် လပ်ကီးနှင့် အုန်းခွံတို့ စီးဖို့ကိစ္စကို စကားမဖြတ်လိုက်သေးဖို့ အကြောင်း၊ သူကပင် ငွေ့ဝီ ရှုံးချင်ရှုံး စိုက်ထုတ်၍ လောင်းမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပါသည်။ ထိုအခါ ကျွန်ုပ်က ဤမြင်းနှစ်ကောင် ပြိုင်ပွဲ၌ လောင်းကြေးသည် ပဓာနမဟုတ်၊ မြင်း၏ဂုဏ်နှင့် မြင်းရှင်၏ဂုဏ်သာ ပဓာနဖြစ်ကြောင်း၊ လောင်းကြေးဆတူနှင့် စီးကြသော မြင်းပွဲဖြစ်ခဲ့လျှင် ရှုံးသည်ဖြစ်စေ၊ နိုင်သည်ဖြစ်စေ အရေးမကြီးလှ

ကြောင်း၊ ယခုမှာ ဟိုဘက်က လောင်းကြေးနှစ်လေးပေးပြီး စီးကြမည့်ပွဲ ဖြစ်သောကြောင့် ဤဘက်မှ နိုင်လိုက်ရလျှင် အလွန်တရာ လူရေးသာသွားသလောက် ဤဘက်မှ ရှုံးလိုက်ရလျှင် “ဒီ ကျောင်း ဆရာက ဘာနားမလည် ညာနားမလည်နဲ့ သူတပါးနှပ်ချတိုင်း ခံရတဲ့လူတယောက်ပဲ။ ဒီမြင်းနဲ့ ဒီမြင်းကို နှစ်လေးမကဘူး ဆယ်လေးတောင် ပေးဝံ့သေးရဲ့၊ သူ့မြင်းမှသူ နိုင်နိုင်နင်းနင်း မစီးတတ်ပဲနဲ့ ပြိုင်ပွဲထဲ ဝင်ချင်ပါပေဗျာ၊ အံ့ဩပါရဲ့၊ ဘာရဲ့ ညာရဲ့” နှင့် ရှုံးမဲ့ကဲ့ရဲ့ကြမည့် အကြောင်း ပြောပြလေ၏။ ကိုဝင့်မော်သည် သူ၏ဝါသနာအတိုင်း ဇွတ်လုပ်ချင်သေးသော်လည်း ကိုသိန်းဖေကဝင်၍ “ကိုဖေသိန်းပြောတာမှန်တယ် ဝန်ထောက်မင်း” ဟု ထောက်ခံတော့မှ လက်လျှော့ လိုက်လေသည်။ သို့နှင့် လပ်ကီးအား အပန်းခံပြီး မျှော်လင့်ချက်ကြီးတစ်ခွဲသားနှင့် လေ့ကျင့်ပေး ခဲ့ခြင်းများမှာ နီးကပ်ကာမှ ‘ခဲလေသမျှ သဲရေကျ’ ဖြစ်ရပါတော့သည်။ ဘုရားပွဲနီး၍ ဟိုဘက်က အသံပစ်သောစကားများကို ကျွန်ုပ် နားမကြားချင်ပြု၍ နေလိုက်ရပါတော့သည်။ (ကျွန်ုပ်၏ တသက်တာ၌ စံဒေဝီနှင့် လွဲခြင်း၊ သူရိယတိုက်မှ အထုတ်ခံခြင်းနှင့် လပ်ကီး၏ ကိစ္စတို့မှာ အခံရ ခက်ရာ၌ ပိန်မသာလိန်မသာ ရှိပါတော့သည်။)

ကိုဝင့်မော်နှင့် ခွဲခြင်း

လပ်ကီးကို တဖန်လေ့ကျင့်ရန် မဖြစ်နိုင်ကြောင်း တွေ့ရသောအခါ ကျွန်ုပ်မှာ ကမ်းနီရွာတွင် ကျောင်းဆရာလုပ်ရခြင်းကို ငြီးငွေ့စပြုလာခဲ့လေပြီ။ ဤအတောအတွင်း ကိုဝင့်မော်မှာလည်း မြတောင်မှ တောင်တွင်းကြီးသို့ ပြောင်းရွှေ့ရန်အမိန့် ရောက်လာခဲ့လေပြီ။ သွားခါနီး၌ ကိုဝင့်မော် သည် ကျွန်ုပ်ထံသို့ နှုတ်ဆက်ရန်လာ၍ မည်သည့်နည်းနှင့်မဆို ဤရွာ၌ သုံးနှစ်စေ့အောင်နေဖို့ တိုက်တွန်းလေရာ ကျွန်ုပ်ကလည်း သဘောတူလိုက်ပါသည်။ ထိုအချိန်၌ ကျွန်ုပ်က ကမ်းနီရွာသို့ ရောက်သည်မှာ နှစ်နှစ်ပြည့်ခဲ့လေပြီ။ ရှေးဟောင်းနောင်းဖြစ်များအကြောင်းကို ပြောလျက်ရှိကြစဉ် ကိုဝင့်မော်သည် မစိုးအား ခြေသလုံးကိုလှန်ပြ၍ ၇တန်း၌ရှိကြစဉ် ကျွန်ုပ်က ခဲတံနှင့်ထိုးဘူးသည် အမာရွတ်တခုဖြစ်သည်ဟု ပြောပြလေ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ထိုအကြောင်းကို လုံးဝမေ့နေသဖြင့် သူပြောတော့မှ သတိရလာပါသည်။ ဖြစ်ပျက်ပုံမှာ တနေ့သ၌ ကျွန်ုပ်သည် ဂျပန်ပိုးအကျီ အသစ် ကလေးနှင့် ကျောင်းတက်၍ အတန်းထဲ၌ သူ့ရှေ့မှထိုင်ရသည်တွင် ကျွန်ုပ်၏ အကျီလည်ကုပ်ပေါ်သို့ မင်စက်ကလေးများ ချ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ကိုဝင့်မော်တို့၏ အဖွဲ့တောင့်ခြင်းကို မသိသေးသည့် ကျောင်းသားသစ်ဖြစ်၍ သူ့ကို မကြောက်သေးပဲ နောက်သို့ ဖျတ်ကနဲလှည့်ကာ သူ၏ခြေသလုံးကို ခဲတံနှင့် စွပ်ကနဲ ထိုးလိုက်မိသည်။ ဤအတွက်ကြောင့် ကိုဝင့်မော်တို့ သားချင်းလေးယောက်တို့သည် ကျွန်ုပ်ကို ဝိုင်း၍နှိမ်ကြလေရာ တကောင်ကြွက်ဖြစ်သော ကျွန်ုပ်မှာ တလျှောက်လုံး အညံ့ခံခဲ့ရ လေသည်။ မစိုးရှေ့တွင် ကိုဝင့်မော်က အမာရွတ်ရပုံကို ပြောပြသော်လည်း ကျွန်ုပ်ကမူ ဇာတ်ဟောင်း ကို မလှန်တော့ပါ။ ဆင်ဦးကင်းထက်၌ လည်းကောင်း၊ ဒုန်းမြင်းစီးခြင်း၌ လည်းကောင်း ကိုဝင့်မော် အား ကျွန်ုပ် သတ္တိပြခံခြင်းများမှာ ထိုအကြောင်းများကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ခွဲခါနီး၌ ဝမ်းနည်းခြင်းကို

ပြခဲလှ၍ အခြားလူများ၏ဒုက္ခတွင် တဟားဟားရယ်မောတတ်သော ကိုဝင့်မော်သည် ညှိုးငယ်သော မျက်နှာထား ဖော်ပြခြင်းကို ဤတကြိမ် မြင်လိုက်ရဘူးပါသည်။

ခဏခဏတွေ့ကြခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် အလုပ်တစ်ခု၌ ငြီးငွေ့လာသည်ဆိုလျှင် ၎င်းအလုပ်ကို စွန့်လွှတ်ချင်သော ဆန္ဒသည် တနေ့တခြား ပြင်းထန်လာတတ်သည့် ဝါသနာရှိ၏။ ကိုဝင့်မော် ပြောင်းရွှေ့သွားသောအခါ ကိုသိန်းဖေသည် ကျွန်ုပ်၏စိတ်ကို ရိပ်မိ၍ (ဆယ်မိုင်ခန့်ဝေးသည့်) သူ၏ အင်းရွာသို့ မကြာခဏ ပျော်ပွဲစားဖိတ်သည်နှင့် ကျွန်ုပ်လည်း မြင်းနှင့် နေ့ချင်းပြန်သွားလေ့ရှိ၏။ သစ်ကုန်သည်များသည် အကောက်စာရေးကြီးဖြစ်သော ကိုသိန်းဖေအား တရုတ်ဟိုတယ် (ခေါက်ဆွဲဖို) တွင် ခဏခဏ ဝတ်ပြုလေ့ရှိကြရာ ကျွန်ုပ်အား ညနေစောင်းမှ ဖိတ်ခေါ်သော်လည်း မြင်းကောင်းရှိသူဖြစ်၍ နေ့ချင်း ပြန် သွားဖြစ်အောင် သွားလိုက်သေး၏။ ကျွန်ုပ်၏ ဝါသနာတခုမှာ ရင်းနှီးသောမိတ်ဆွေ ဖြစ်လာသူ တယောက်အား စာဖတ်ချင်အောင် ဖျားယောင်းခြင်း တိုက်တွန်းခြင်း ပြုလုပ်လေ့ရှိ၏။

ကိုသိန်းဖေမှာ (ခရစ်ယန်တယောက် ဖြစ်သည့်အလျောက်) အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထုကလေးများ အနည်းငယ် ဖတ်လေ့ရှိရာ ကျွန်ုပ်နှင့်ဆုံမိတိုင်း စာအုပ်များဖတ်အောင် တိုက်တွန်းခြင်းကြောင့် စာဖတ်ဝါသနာ တိုးတက်လျက်ရှိလေပြီ။ အင်းရွာရှိ တရုတ်ဟိုတယ်ထဲ၌ ပျော်ပွဲစားကြသည့်အခါတိုင်း ကိုသိန်းဖေနှင့် သူ၏ 'တကာ' သစ်ကုန်သည်များအား အင်္ဂလိပ်ပုံပြင်ဝတ္ထုများဖြင့် ဖျော်ဖြေလေ့ရှိရာ ကိုသိန်းဖေသည် ဖတ်သင့်ဖတ်ထိုက်သော အင်္ဂလိပ်စာအုပ်စာရင်းကို ကျွန်ုပ်ထံမှတောင်းယူ၍ မှာလည်းမှာ ဖတ်လည်း ဖတ်လေသည်။ သို့နှင့်သူသည် စာရေးအဆင့်အတန်း အမှုထမ်းများအနက်တွင် အင်္ဂလိပ်လို အတော် ကလေး ရေးတတ်ချွတ်တတ်သူတယောက် ဖြစ်လာ၏။ ကျွန်ုပ်မှာလည်း သူ့ထံမှ စာအုပ် အတော် များများ ငှားဖတ်ရသည်နှင့် နှစ်ဦးနှစ်ဝ အကျိုးရှိကြပါသည်။ ကိုသိန်းဖေအဖို့မှာ သစ်တောဝန်ထံ အစီရင်ခံစာများတွင် အရေးအသား တိုးတက်လာသည်ဖြစ်၍ နောင်၌ တောအုပ်ကြီးအဖြစ်သို့ တိုးတက်ခန့်ထားခံရခြင်းတွင် အကြောင်းတရပ်ဖြစ်သည်ဟု ဝန်ခံပြောဆိုပေသည်။

လူသည်သည်ဟု စွပ်စွဲခံရခြင်း

ကိုသိန်းဖေတယောက် ရှိနေခြင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်အဖို့ ဖျော်ဖြေမှုတခု ဖြစ်သော်လည်း ကမ်းနီရွာ၌ ကျွန်ုပ် ငြီးငွေ့ခြင်းကား တဖြည်းဖြည်း တိုးတက်လျက်ရှိ၏။ ဤတွင် အပျင်းဖြေဖို့ အခွင့်အလမ်းတခု ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ တနေ့သ၌ ဆင်ခေါင်း (ဘီဘီတီစီကုမ္ပဏီမှ ဆင်များနှင့် ဆင်ဦးစီးများကို အုပ်ချုပ်

ရသူ) ကိုရှမ်းဖြူနှင့် စကားစပ်မိကြရာတွင် ကျွန်ုပ် အလွန်ဝါသနာပါသည့် ‘သုံးပုံဖဲ’ အကြောင်း ပြောပြ၍ အစီအစဉ်ပြုလုပ်ကြ၏။ ၎င်းရွာရှိ လက်သမားဆရာတယောက်နှင့် ကိုရှမ်းဖြူတို့သည် ဝါသနာအိုးများ ဖြစ်ကြလေရာ ကျွန်ုပ်၏အိမ်တွင် သုံးပုံရိုက်ဖို့ သဘောထူကြ၏။ ကျွန်ုပ်၏ကျောင်းမှာ ဥပုသ်နေ့တွင် ပိတ်သည်ဖြစ်၍ အဖိတ်နေ့ညတွင် စတင်ကစားကြ၏။ ကြေးမှာ မများလှ၊ ‘တဖူ’ မှ တပ်ဖြစ်၏။ ကစားမိကြသည်ဆိုလျှင်ပင် သုံးယောက်လုံးသည် ဝါသနာအိုးများဖြစ်ကြ၍ အလွန် ဖင်မြဲပြီး အလွန် ‘ပေ’ သောလူများဖြစ်ကြောင်း သိကြရလေပြီ။ အဖိတ်နေ့ည စနာရီလောက်မှ စ၍ ထိုင်ကြရာ နက်ဖြန် ဥပုသ်နေ့တနေ့လုံးနှင့် ၎င်းညသန်းခေါင်ကျော်ထိအောင် ထိုင်ကြလေသည်။ ဒုတိယညသို့ ရောက်သောအခါ အလွန်အိပ်ချင်ကြပြီဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်က သံပရာသီးသနပ်၊ သရက်သီးကုလားတယ်၊ လက်ဖက်ရည်ကြမ်း စသည်တို့ဖြင့် ဧည့်ခံ၏။ နံနက်စာနှင့် ညစာ ထမင်း ဟင်းအတွက်လည်း ကျွန်ုပ်က တာဝန်ယူ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ကစားချိန်မှာ နာရီပေါင်းသုံးဆယ်ခန့်ရှိ၍ ထမင်းစားသော အခိုက်အတန့်မှတစ်ပါး အနားမရှိချေ။

ထိုအချိန်အတွင်း အရှုံးအနိုင်မှာ သုံးလေးကျပ်ထက်မပိုချေ။ လက်ချင်းခပ်ညီညီရှိရာတွင် (သုံးပုံ သုံးလှည့် ဆိုသောစကားအရ) ဖဲကောင်းခြင်း မကောင်းခြင်းမှာ တလှည့်စီ ဖြစ်တတ်သောကြောင့် မည်သူမျှ နစ်နာလောက်အောင် မရှုံးချေ။ ဤတပတ်ရှုံးလျှင်လည်း နောက်တပတ်တွင် ပြန်၍ နိုင်သည် က များလေသည်။ ဤလူသုံးယောက် တူညီကြသော အချက်တခုသည်ကား ဥပုသ်နေ့ညသန်းခေါင် မတိုင်မချင်း တဦးတယောက်ကမျှ တော်ပါစို့မပြော၊ ညောင်းလှသည်မငြီး၊ တညီတညွတ်တည်း ‘ပေ’ ကြခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ဆင်ခေါင်း ကိုရှမ်းဖြူမှာ ဒုလ္လာရောဂါရှိသည်ဟု ပြောကြ၏။ ဤနည်းအား ဖြင့် ဥပုသ်ပတ်တိုင်း နာရီ ၃၀ခန့် တလျှောက်တည်းထိုင်ကြ၍ ဆယ်ပတ်ခန့်ရှိသောအခါ ကိုရှမ်းဖြူ မကျန်းမမာဖြစ်ရာမှ နာလန်မထူရှာတော့ပဲ ကွယ်လွန်ရှာလေတော့သည်။ ကမ်းနီရွာသားများကမူ ဆင်ခေါင်း ကိုရှမ်းဖြူကို ကျောင်းဆရာ (ကျွန်ုပ်) သတ်သွားသည်ဟု ပြောစမှတ် ပြုရန်ကြလေ တော့သည်။

ဆင်နှင့်တောလည်ခြင်း

တညနေတွင် ကိုသိန်းဖေရောက်လာ၍ သူကြီးကိုညှင်းနှင့် ‘တောလည်’ ဖို့ တိုင်ပင်ကြ၏။ ကမ်းနီရွာ သူကြီး ကိုညှင်းမှာ ကျွန်ုပ်၏ကျောင်း တည်ထောင်သည့် သစ်ကုန်သည်သုံးဦးအနက်တွင် တဦးဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့လူစုနှင့် စားသောက်သောက်ဘက်တယောက်လည်း ဖြစ်လေသည်။ ထိုရက်၌ ဘီဘီတီစီ ကုမ္ပဏီမှ ဆင်များသည် ကမ်းနီရွာသို့ ရောက်လျက်ရှိကြရာ သူကြီးသည် ဆင်ဦးစီးများနှင့် တောလည်ဖို့ အစီအစဉ်လုပ်၍ ကိုသိန်းဖေကလည်း သဘောတူလေသည်။ သူတို့၏အစီအစဉ်မှာ နောက်တနေ့ညနေတွင် ဆင်နှစ်စီးနှင့် ‘တောနင်း’ ကြ၍ ကိုသိန်းဖေနှင့် သူကြီးတို့က သေနတ်

တလက်စီနှင့် ဆင်ပေါ်မှလိုက်ပါကြရန် ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်အားလည်း လိုက်ဦးမည်လောဟု မေးကြရာ အဆန်းအသစ်ဆိုလျှင် လက်မလွှတ်ချင်သည့် ကျွန်ုပ်ကလည်း လိုက်ဖို့သဘောတူလေ၏။

သို့ရာတွင် နောက်တနေ့ညနေ၌မူ ဆင်နှစ်စီးပြောထားသည့်အနက် တစီးမအားလပ်၍ တစီးသာ ရတော့သည်။ ဆင်ဦးစီးက ရှေ့မှထိုင်၍ သူကြီးနှင့်ကိုသိန်းဖေတို့က ကတီပေါ်၌ သေနတ်ကိုယ်စီနှင့် ထိုင်လိုက်ကြသောအခါ ကျွန်ုပ်အဖို့ နေရာအခက်အခဲဖြစ်နေ၏။ ကတီပေါ်တွင် သုံးယောက်ထိုင်ဖို့ ထိုင်လောက်သည်။ သို့သော် သေနတ်ပစ်ဖို့ ကတ်သီးကတ်သပ် ဖြစ်နေလိမ့်မည်။ နောက်ဆုံး စီမံကိန်းမှာ ကတီပေါ်တွင် သုံးယောက်အတူ ထိုင်သွားကြ၍ တောထဲ၌ သေနတ်ပစ်ရမည့်နေရာသို့ ရောက်သောအခါ ကျွန်ုပ်က ကတီပေါ်မှဆင်းပြီး ဆင်နောက်မြီး၌ ထိုင်တတ်လျှင်ကား ဖြစ်နိုင်သည်။ ဆင်နောက်မြီး၌ ထိုင်ရန်မှာ လွယ်ကူလှသည်မဟုတ်ခြင်းကို ကျွန်ုပ်သိသော်လည်း အသစ်အဆန်း ကြုံတွေ့ချင်လှသော ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ လိုက်ရမည်ဆိုပြီးမှ ချန်မနေရစ်ချင်သည်နှင့် ဖြစ်အောင် လိုက်မည်ဆိုကာ လိုက်လာခဲ့၏။ ရွာမှထွက်ကြသောအခါ ကတီပေါ်တွင် သုံးယောက်ထိုင်ရ၏။ (ဆင်စီးဘူးသော ကျွန်ုပ်အဖို့၌) အစွန်းအဖျားကျသော်လည်း ကိစ္စမရှိလှ။ သို့ရာတွင် သားကောင် ရှာရမည့်နေရာသို့ ရောက်ကြ၍ ကတီပေါ်မှဆင်းပြီး နောက်မြီးစွန်းတွင် ထိုင်ရသောအခါ၌မူ ကိစ္စ ရှိတော့မည်မှာ နည်းနည်းသာလိုတော့သည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ကိုင်းတောကြီးတခုသို့ ရောက်ကြသောအခါ ၎င်းကိုင်းတောထဲတွင် သားကောင် ရှာကြရမည်ဖြစ်၍ ကိုသိန်းဖေနှင့် သူကြီးကိုညှင်းတို့အား သေနတ်ကိုယ်စီနှင့် ချောင်ချိစွာ အလုပ် လုပ်နိုင်စေခြင်းငှာ (မူလအစီအစဉ်အတိုင်း) ကတီပေါ်မှဆင်းပြီး နောက်မြီးစွန်းမှ ထိုင်ရလေ၏။ ကျွန်ုပ် ထိုင်ရသည်မှာ ညီညာသော မျက်နှာပြင်မဟုတ်။ ဆင်၏တင်ပါးစွန်းဖြစ်၍ တဘက်စောင်းကြီး ရှိနေသဖြင့် အတော်ခဲယဉ်းလှပေရာ၏။ ဆင်၏နောက်မြီး၌ အုန်းဆံကြိုးတချောင်း သိုင်းထားသဖြင့် ၎င်းကိုအားပြုကာ ခက်ခဲစွာ လိုက်ရလေသည်။ နေရာပြောင်းရွှေ့စဉ် ငြိမ်လျက်ရှိသည့်အထဲ၌ပင် အတော်ထိုင်ရခက်ပေရာ ဆင်သွားသောအခါ၌ တင်ပါးကြီးသည် အတော်လှုပ်သောကြောင့် သာ၍ ဆိုးပြန်သည်။ သို့သော် ခဲယဉ်းမှကြိုက်တတ်သော ကျွန်ုပ်သည် မညည်းမညူ လိုက်ပါသွား၏။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကိုင်းတောကြီးတလျှောက် ဖြတ်သွားကြသောအခါ ဆင်၏ကျောကုန်းနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ ၏ ကိုယ်လုံးများသည် ကိုင်းပင်များအထက်မှ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ်ကြီး ပေါ်ထွက်လျက် ရှိသော် လည်း သားကောင်များသည် ကျွန်ုပ်တို့ကို မမြင်ကြဟုဆို၏။ ဟုတ်ပုံလည်း ရသည်။ ကိုင်းပင်များ မထူထပ်ပဲ ခပ်ကျဲကျဲရှိသော အကွက်တခုသို့ ရောက်သောအခါ ချေတကောင်သည် ကိုင်းပင်များ အကြားမှ ကျွန်ုပ်တို့အား ငေးကြည့်လျက်ရှိသည်ကို မြင်ရ၏။ ချေတို့မည်သည်မှာ လူရိပ်မြင်လျှင် ပြေးမြဲဖြစ်ပါလျက် ယခုမှာ ကြောင်တောင်ငေးလျက် ကြည့်နေ၏။ အနေအထားမှာ ကိုသိန်းဖေနှင့် လက်လှည့်သင့်သည်ဖြစ်၍ ကိုသိန်းဖေ၏သေနတ်သံ ဒိုင်းကန်မြည်သွားခြင်းနှင့်အတူ ချေကလေး လည်း လိမ့်သွားရှာသည်။ ဆင်သမားသည် ဆင်ပေါ်မှဆင်း၍ ချေကိုထမ်းလာပြီးလျှင် ဆင်ပေါ်တွင် သူ့နောက်မှထားလိုက်၏။ ချေသည် ဆင်ကောင်ကြီးကိုသာမြင်၍ ဆင်၏ကျောကုန်းပေါ်၌ရှိသော

ကျွန်ုပ်တို့ကို မမြင်ဆိုခြင်းမှာ ဟုတ်ဟန်တူသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဆင်နှင့်တောလည်ခြင်းသည် တောပစ်ဖို့ အခွင့်ကောင်းရသဖြင့် မုဆိုးများ သဘောကျခြင်းဖြစ်လေသည်။

ကံကောင်းလို့ ဆင်နင်းမခံရ

ထို့နောက် ဆက်လက်၍ ကိုင်းတောကြီးထဲ၌ လှည့်ပတ်ကြပြန်လေရာ အစွန်းအဖျား၌ လိုက်ရသော ကျွန်ုပ်မှာ ချေတကောင် ဝန်တက်လာသည့်အတွက် သာ၍ အလိုက်ရခက်လာ၏။ ချေတကောင် အတွက် နေရာပေးရ၍ ကျွန်ုပ်အဖို့၌ တလက်မလောက်သာ ရွှေ့ပေးရသည် ဆိုစေဦး၊ နဂိုကတည်းက ခဲယဉ်းစွာလိုက်ရသော ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ သာ၍ ခဲယဉ်းသွားလေပြီ။ တခါတရံတွင် ကျွန်ုပ်သည် အုန်းဆံကြိုးကို ဆွဲကိုင်ထားသည့်အထဲမှပင် လွတ်၍ကျတော့မတတ် ဆင်၏တင်ပါးကြီး လှုပ်ရှား သွား၏။ သို့သော် ကျွန်ုပ် စိတ်ကူးမိသည်မှာ အကယ်၍ မတော်တဆ လွတ်ကျသွားစေဦး၊ ကျောကုန်း ထက်မှ တည့်တည့်ကြီးကျခြင်း မဟုတ်ပဲ တင်ပါးကြီးတလျှောက် ဆင်ခြေလျှော့ ကျသွားမည် ဖြစ်သောကြောင့် အနာတရမဖြစ်နိုင်၊ ကိစ္စမရှိဟု အောက်မေ့ကာ စိတ်မပူလှပဲရှိ၏။ တနေရာ၌ ဆင်မသည် ကိုင်းပင်များထဲမှ (ဘာကောင်မှန်းမသိ) ထခုန်ပြေးခြင်းကို လန့်သွားသည်နှင့် ရုတ်တရက် ခြေလှမ်းပြင်လိုက်သည်တွင် ကျွန်ုပ်မှာ အုန်းဆံကြိုးကိုတယ်ထားရာမှ ဟန်ပျက်ပြီး ကံကောင်း၍ မကျပဲရှိတော့၏။ ထိုအခါ ဆင်ဦးစီးက-

“ဟို နောက်ကဆရာ ဘယ့်နှယ်လဲ”

“ကံကောင်းလို့ လိမ့်မကျတယ်ဗျို့၊ နို့ပေမယ့် ကိစ္စမရှိပေါင်လေ၊ ဆင်နောက်မြီးက လိမ့်ကျလို့တော့ သိပ်မနာနိုင်ပါဘူး”

“မလုပ်နဲ့ ဆရာရေ၊ ဒီဆင်မက သိပ်ယုတ်တယ်ဆရာ၊ သူ့ကျောပေါ်က လူလိမ့်ကျယင် လှည့်ပြီး နင်းတတ်တယ် ဆရာရေ”

ဤတွင်မှ ကျွန်ုပ်မှာ အကြီးအကျယ် တုန်လှုပ်သွားပါတော့သည်။ ခုနက်က လိမ့်ကျခဲ့လျှင် ယခု လောက်ရှိ ဆင်နင်း၍ ပြားပြီးသားဖြစ်နေတော့မည်ဟု စဉ်းစားမိရုံသာမက ထုတ်ဖော်၍လည်း ပြောလိုက်ရသည်။ ဤတွင် ကိုသိန်းဖေနှင့် သူကြီးတို့က ချေတကောင်လည်း ရပြီးဖြစ်၍ ပြန်ကြဖို့ ပြောသည်နှင့် ဆင်ဦးစီးလည်း လှည့်၍ပြန်ခဲ့လေ၏။ နောက်တနေ့အတွက်မူ ဆင်နှစ်ကောင်နှင့် ချောင်ချီစွာလည်ကြဖို့ စီမံကြသေးသည်။

လူသေမှုဖြစ်ဦးမလို.

နောက်တနေ့ညနေ၌ ဆင်နှစ်ကောင်ရလေရာ ကိုသိန်းဖေနှင့်ကျွန်ုပ်သည် ဆင်တစီးပေါ်၌ထိုင်၍ သူကြီးကိုညှင်းသည် ဒုတိယဆင်ပေါ်တွင်ထိုင်ကာ ယခင်ကိုင်တောသို့ သွားကြပြန်၏။ ဤတခေါက်၌ မူ ကျွန်ုပ်မှာ ချောင်ချိစွာထိုင်ရသောကြောင့် စိတ်အေးလက်အေး လည်ကြရပေတော့မည်ဟု ထင်စားမိ၏။ သို့ရာတွင် လူသား၏တွက်ကိန်းများမှာ မည်သည့်အခါမှ စိတ်ချရသည် မဟုတ်လှချေ။ ဤတကြိမ်၌မူ ထွက်ကတည်းက တနာရီနီးပါးမျှ နောက်ကျသောကြောင့် လည်ချိန်နည်းမည် စိုးကြသည်နှင့် ကတိုက်ကရိုက် စီမံကြသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် နေဝင်၍ မှောင်သွားသည် ဆိုလျှင် (ကိုသိန်းဖေရော သူကြီးပါ မျက်စိမူန်သူများ ဖြစ်သောကြောင့်) သားကောင်ကိုမြင်ဖို့ ခဲယဉ်းမည် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ကိုသိန်းဖေနှင့်ကျွန်ုပ် ပါသောဆင်သည် လက်ဝဲဘက်သို့လည်းကောင်း၊ ကိုသိန်းဖေနှင့်ကျွန်ုပ် ပါသောဆင်သည် လက်ယာဘက်သို့လည်းကောင်း နှစ်စုခွဲကာ ဖြန့်၍လည့်ကြလေ၏။ အကြောင်းမူကား ဆင်နှစ်စီးအတူ လှည့်ကြလျှင် တကောင်တည်းသောအမဲကို နှစ်ကောင်လုံးပစ်ချင်ကြ၍ နယ်ကျဉ်းမည်ဖြစ်ပေသောကြောင့်တည်း။ ဆင်တစီးတည်း ထွက်ခဲစဉ်ကမူ ချေတကောင်တွေ့သေး၊ ဆင်နှစ်စီးထွက်လာကာမှ ကျွန်ုပ်တို့လည်း မတွေ့။ သူကြီးတို့ဘက်ကလည်း ဘာသံမျှ မကြားရချေ။ ကိုသိန်းဖေကြီးမှာ တမိုင်ထက်မငယ် ကျယ်ဝန်းသည်ဖြစ်၍ သူတို့ဘက်မှခြေသံကို ကျွန်ုပ်တို့မကြား၊ ကျွန်ုပ်တို့ဘက်မှခြေသံကိုလည်း သူတို့ မကြားနိုင်။ သားကောင်တွေ့၍ သေနတ်နှင့်ပစ်မှသာ ကြားနိုင်ကြမည်ဖြစ်လေသည်။

နေဝင်သွားလေပြီ။ လပြည့်ကျော်ရက်ဖြစ်သောကြောင့် လရောင်ကိုလည်း အားမကိုးနိုင်၊ ကျန်ရှိနေသေးသော ‘ဆည်းဆာ’ ရောင်ကလေး ပျောက်သွားလျှင် ပြန်ကြရတော့မည်။ ဆည်းဆာရောင်သည် မှိန်သည်ထက် မှိန်လျက်ရှိလာရာ မြင်ရသည်ဆိုရုံ မှေးမှိန်စွာ ရေးရေးကလေးမျှသာ မြင်ကြရသော အချိန်၌ ဆင်ဦးစီးက “ဆရာ ဆရာ ရှေ့က တောဆင်ဆရာရှေ့” ဟု တီးတိုးပြောလိုက်၏။ တောဆင်ရိုင်းနှင့်တွေ့လျှင် ဆင်ပေါက်သာဖြစ်တတ်၍ ကျောပေါ်မှလူကို ဂရုမစိုက်ပဲ ဆင်ယဉ်မကိုလိုက်တတ်၏။ ကိုသိန်းဖေ၏မျက်စိမှာ ဤသို့သောအချိန်မျိုးတွင် အသုံးမဝင်သည်နှင့် “ကိုဖေသိန်း၊ ကြည့်စမ်းပျို့” ဟု ကျွန်ုပ်အား တီးတိုးပြောလိုက်၏။ ကျွန်ုပ်သည် ဆင်ဦးစီးပြသည့် လက်ဝဲဘက်ဆီသို့ ခပ်စောင်းစောင်း ကြည့်လိုက်သောအခါ ကျွန်ုပ်တို့၏ဆင်ထက် အနည်းဆုံး တတောင်ခန့် မြင့်မည်ထင်ရသော ဆင်ကောင်ကြီး၏ ဦးကင်းကြီးကို မြင်ရသဖြင့် “ဟုတ်တယ်ပျို့၊ ဧရာမ ဆင်ကြီးပါတကား” ဟု ပြန်ပြောလိုက်၏။ ဤတွင် ဆင်ဦးစီးက “သူကလိုက်ယင် ခက်တယ်၊ ပစ်တော့ဆရာ” ဟု ပြော၍ စကားမဆုံးမီပင် ကိုသိန်းဖေ၏သေနတ်မှ ဒိုင်းကနဲ အသံထွက်သွား၏။ နောက်တခဏ၌ “ဘာလုပ်ကြတာလဲ ကျုပ်တို့ပါ” ဟု တုန်ယင်စွာနှင့် အော်ပြောလိုက်သော သူကြီး၏အသံကို ကြားရလေ၏။ “ဟာ စောက်ကျိုးနဲပြီပျို့” ဟု ကိုသိန်းဖေနှင့် ဆင်ဦးစီးတို့က တပြိုင်နက်တည်း ပြောလိုက်ကြ၏။

လက်ဖြောင့်ခြင်း

ထို့နောက် ကိုသိန်းဖေက “ထိသွားသလားဗျို့ ကိုညှင်း” ဟု မေးလိုက်သဖြင့် သူကြီးက “ထိတော့ မထိပါဘူး၊ ကံကောင်းလို့ပါလားဗျာ၊ ကျုပ်တို့နှစ်ယောက်အကြားက ကျည်ဆံဖြတ်သွားတာပဲ” ဟု ပြောသွားသည်။ သူတို့၏ဆင်သည် ကျွန်ုပ်တို့ဆီသို့ ချဉ်းကပ်လာ၏။ တဖြည်းဖြည်း နီးလာသော အခါတွင်မှ ကျွန်ုပ်နှင့်ဆင်ဦးစီးတို့၏ အမှားသည် ဘွားကန်ပေါ်လာတော့သည်။ သူကြီးနှင့် ဆင်ဦးစီးတို့သည် သူတို့၏ဆင်ပေါ်တွင် ရှေ့နှင့်နောက်ထိုင်လျက် ရှိကြသော်လည်း သူတို့၏ဆင်သည် ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ခပ်စောင်းစောင်းရှိနေသောအခါ၌ ဆင်ပေါ်တွင် ထိုင်လျက်ရှိသော သူကြီးနှင့် ဆင်ဦးစီးတို့နှစ်ယောက်သည် ကျွန်ုပ်တို့၏နေရာမှ ကြည့်သောအခါတွင် ဆင်၏ဦးကင်းကြီးသဖွယ် (မထင်ရှားသောအလင်းရောင်၌) မြင်ကြရခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ကိုသိန်းဖေသည် (သူ၏အထင်) ဆင်ရိုင်း၏ဦးကင်းကြီး အလယ်တည့်တည့်သို့ မှန်း၍ ရိုင်ဖယ်နှင့်ပစ်လိုက်ရာ ကျည်ဆန်သည် သူကြီးနှင့် ဆင်ဦးစီးတို့အကြားမှ ဖြတ်သွားခြင်းဖြစ်လေသည်။ သူကြီး၏ နားရွက်တဘက်ကိုပင် ကာပတ်ထိမှန်သွားသေးသည်ဟု ပြော၏။ ကံကောင်း၍ပေတကား။ အကယ်၍ ကျည်ဆန်သည် လက်ဝဲဘက်သို့ဖြစ်စေ၊ လက်ယာဘက်သို့ဖြစ်စေ တလက်မခန့်မျှကလေး တိမ်းစောင်းသွားငြားအံ့ သူကြီးအားဖြစ်စေ၊ ဆင်ဦးစီးအားဖြစ်စေ တယောက်ယောက်ကို ထိမှန်ချေတော့မည်။ ယခုမှ ဆင်ဦးကင်း၏အလယ်ဆီ၌ ပစ်ထည့်လိုက်ရာတွင် အလယ်တည့်တည့် ဗဟိုချက်သို့ ဝင်သွားသည်နှင့် လူနှစ်ယောက်အကြားမှ ကျွတ်ကျွတ်လွတ်လွတ် ဖြတ်သွားခြင်းဖြစ်လေသည်။ ဤအကြောင်းကို သိရသောအခါ ကျွန်ုပ်တို့ တုန်လှုပ်ကြရသည်မှာ ပြောဘွယ်ရာမရှိချေ။ ဤအထဲတွင် အတုန်လှုပ်ဆုံး သောလူမှာကား နားရွက်တွင် ကာပတ်မှန်ခံရသည့် သူကြီးကိုညှင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ သူကြီးက ကိုသိန်းဖေအား “ခင်ဗျားလက်ဖြောင့်ပုံကတော့ အံ့ဩလောက်တယ်ဗျို့၊ တဘက်ကို နဲနဲကလေး တိမ်း သွားလျှင် ကျွန်ုပ်တို့တယောက်ယောက် သေပြီးပဲ” ဟု တုန်လျက်ရှိသေးသောအသံနှင့် ပြောလေသည်။ ကိုသိန်းဖေ လက်ဖြောင့်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တွေ့တခုကို ဖော်ပြရပေဦးမည်။

တောချောက်ကြခြင်း

ကိုဝင့်မော် ပြောင်းရွှေ့သွားပြီးနောက် တနေ့သ၌ ကမ်းနီရွာသို့ ကိုသိန်းဖေ ရောက်နေခိုက်တွင် (တလတခေါက်လောက် ရောက်တတ်သည်။) ရွာနှင့် မိုင်တဝက်ခန့် ဝေးသောနေရာ၌ ‘အခင်း’ လုပ်စားသော လူတယောက်သည် ကျွန်ုပ်၏ကျောင်းသို့လာ၍ သူ၏အခင်းနှင့် ကပ်လျက်ရှိသော တောကလေးထဲတွင် ချေ၊ ဒရယ်၊ တောဝက်၊ ကျားသစ် စသော တောတိရစ္ဆာန်အမျိုးမျိုး ခိုအောင်းခြင်းကို မြင်ရဘူး၍ ‘တောချောက်’ ရန် အလွန်ကောင်းကြောင်း ပြောပြ၏။ ထိုအချိန်တွင် သေနတ်ပစ် ဝါသနာပါသော တောအုပ်ကလေးတယောက်နှင့် ပုလိပ်အရာရှိတယောက်သည်လည်း ရွာသို့ ရောက်နေကြ၍ အခြားတစ်အိမ်၌ တည်းခိုလျက်ရှိကြ၏။ ကျွန်ုပ်၏ကျောင်း၌မူ ကိုသိန်းဖေ ရှိနေ

သောကြောင့် နေရာမရနိုင်ကြပေ။ ကိုသိန်းဖေသည် သူ့ကြီးကိုညှင်းကိုခေါ်၍ တိုင်ပင်ပြီးနောက် တောအုပ်ကလေးနှင့် ပုလိပ်အရာရှိတို့အားလည်း ခေါ်ယူဆွေးနွေး၏။ (တောချောက်သောအလုပ်မှာ သေနတ်သမား များလေကောင်းလေဖြစ်သည်။) နောက်ဆုံး၌ ထိုနေ့ညနေစောင်းတွင် တောချောက်ကြ ရန် သဘောတူကြ၍ ရွာသားများစုဆောင်းရန် စီစဉ်ကြလေသည်။

‘တောချောက်’ ခြင်း ဟူသည်မှာ မည်သို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်ကို မကြားဘူးသည့် အချို့မြို့သားများ နားလည်စေခြင်းငှာ ဖော်ပြရပါဦးမည်။ တောတိရစ္ဆာန်တို့မည်သည်မှာ ညအချိန်များတွင်မှ အစာရှာ ထွက်တတ်ကြ၍ နေ့အချိန်တွင် ချုံထူထပ်သည့် တောအုပ်ကောင်းကောင်း၌ အိပ်ကြသည်က များ လေသည်။ သမင်၊ ဒရယ်၊ ချေငယ် စသော (အမဲ) တိရစ္ဆာန်များမှာ နေ့အချိန်များတွင် ရံဖန်ရံခါ တွေ့တတ်သေးသော်လည်း ကျား၊ ကျားသစ် စသော (မုဆိုး) တိရစ္ဆာန်များမှာမူ တနေ့လုံး အိပ်တတ် ၍ နေ့အချိန်တွင် တွေ့ရခဲလှ၏။ တောချောက်ခြင်းဟူသည်မှာ တောတိရစ္ဆာန်များ အိပ်တတ်ခြင်းကို တွေ့မြင်ရဘူးသည့် ကိုင်းတော သို့မဟုတ် ချုံတန်းများကို ရွာသားအမြောက်အမြားတို့က သဘက် သတ် ဝိုင်းထားကြ၍ အခြားတဘက်မှ စောင့်နေကြသည့် သေနတ်သမားများထံသို့ ချောက်ပေး ကြရခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ယင်းသို့ချောက်ပေးရာတွင် မိမိတို့နေရာမှရပ်ပြီး ချောက်ပေးရုံမဟုတ်၊ ကိုင်းတော၊ သို့မဟုတ် ချုံများကို ဖြတ်သန်းကာ တဘက်သို့ ဖောက်ထွက်လာသည့်တိုင်အောင် လူများကိုယ်တိုင်လိုက်ပြီး ချောက်ပေးကြရ၏။ တောချောက်သူများသည် ကိုင်းတော၏တဘက်တွင် စုရုံးကြ၍ တယောက်နှင့်တယောက် လက်တကမ်းသာသာမှခွဲကာ စီတန်းကြပြီးလျှင် ကိုင်းတောထဲသို့ တညီတညာတည်း ဝင်ကြရ၏။ ဝင်သည်နှင့်တပြိုင်နက် လက်တွင်ပါသော လှံ၊ ခက်ရင်း၊ တုတ် စသည်တို့ဖြင့် ကိုင်းပင်များကို တဖုံးဖုံးရိုက်ယင်း ပါးစပ်မှလည်း “ဟေး၊ ဟား၊ ဝူး၊ ဝါး” စသည်ဖြင့် အသံမစဲအောင်အော်ကာ ရှေ့သို့ တဖြည်းဖြည်းတိုးလာကြရ၏။ ဤတွင်ကိုင်းတောထဲ၌ အိပ်ပျော်နေ သော တိရစ္ဆာန်များသည် လန့်နိုးကြ၍ အသံများလာသောဘက်ကို ကွင်းရှောင်ကာ အသံဝေးသော ဘက်သို့ ပြေးကြရ၏။ တခါတရံတွင်မူ အအိပ်ကြီးသည့် ကျားစသော တိရစ္ဆာန်မျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်တွေ့ ရသည်ဖြစ်စေ၊ တခါတရံတွင် တက်၍နင်းလုမတတ် ကပ်၍တွေ့ရသည်ဖြစ်စေ ကြုံရတတ်သည်ဟု ကြားရဘူးလေသည်။ တောတိရစ္ဆာန်များသည် အလန့်တကြား ထပြေးကြ၍ ကိုင်းတောဘက်သို့ ဖောက်ထွက်ရာတွင် အသင့်စောင့်နေသော သေနတ်သမားများ၏ ပြောင်းဝသို့ ရောက်ကြ၏။ တခါတရံ၌မူ သေနတ်သမားများ၏အလုပ်သည် ပြောသလောက်မချောင်လှ။ ကိုင်းတောထဲမှ အလန့် တကြား ထွက်ပြေးလာသည့် တိရစ္ဆာန်မှာ အမဲမဟုတ်ပဲ ကျား (မုဆိုး) ဖြစ်နေသဖြင့် မုဆိုးချင်း ရင်ဆိုင်ရခြင်းမျိုးလည်း ကြုံရတတ်သည်ဟု ဆိုလေသည်။ ဤအလုပ်မျိုးမှာ သေနတ်နှင့် ထိုင်စောင့် ရသော မုဆိုးထက် တောချောက်ပေးရသော ရွာသားများအဖို့ သာ၍ အန္တရာယ်များသော်လည်း ဝါသနာပါသော ရွာသားများသည် မိမိတို့အတွက် မျှော်လင့်ရန်ရှိသည့် အမဲသား ‘ဝေစု’ ကြောင့် လိုက်လိုသူ မရှားလှပေ။

ကျားသစ်တွေ့ရခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် တောချောက်ခြင်းကို မမြင်ဘူး၍ လိုက်ကြည့်လိုသည်နှင့် ကိုသိန်းဖေအား စုံစမ်းကြည့်ရာ ကိုသိန်းဖေက အထက်ပါအတိုင်း ပြောပြသည်တွင် ဤမျှလောက်ဆိုပါက အန္တရာယ်မများလှဟု သဘောထားကာ အတူလိုက်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်လေ၏။ ထိုနေ့ညနေ သုံးနာရီအချိန်ခန့်တွင် သေနတ်သမားလေးယောက်နှင့် ကျွန်ုပ်သည် တောချောက်ရမည့်နေရာသို့ ရောက်ကြသောအခါ ရွာသား ၃၀ခန့်နှင့် ခွေးခြောက်ကောင်ခန့် ရောက်နေကြလေပြီ။ ဤအလုပ်မျိုးတွင် ဆရာကြီးဖြစ်သော ကိုသိန်းဖေသည် အခြားသေနတ်သမားသုံးယောက်တို့အား နေရာချထား၍ သူ့အတွက်လည်း နေရာ တခု ယူလေရာ ကျွန်ုပ်သည် သူနှင့်အတူ နေလေသည်။ ထို့နောက်မှ တောချောက်မည့် ရွာသားများ အား ချုံတော၏ အခြားဘက်သို့ လွှတ်လိုက်၏။ ချုံပင်များမှာ ‘ကုန်းဗေဒါ’ ခေါ်သည့် အပင်များဖြစ်၍ လက်ခုပ်တဖောင်ခန့် မြင့်လေရာ မြန်မာပြည်၏ ရေမျက်နှာပြင်တွင် ဗေဒါပင်များ တိုးပွားပေါများ လျက် ရှိကြသည့်နည်းတူ ၎င်းအပင်များသည်လည်း အညာဒေသတလွှားတွင် တိုးပွားလျက်ရှိခြင်း ကြောင့် ‘ကုန်းဗေဒါ’ ဟု အမည်ပေးကြခြင်း ဖြစ်သည်ဆို၏။ ကျွန်ုပ်နှင့် ကိုသိန်းဖေတို့သည် ကုန်းဗေဒါတောအစွန်း၌ သစ်ပင်တပင်အောက်တွင် ထိုင်လျက်ရှိကြစဉ် ကျွန်ုပ်က-

“အန္တရာယ်တော့ ရှိနိုင်မထင်ပေါင်နော် ကိုသိန်းဖေ”

“ဖြစ်တော့ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်၊ သို့သော် ဖြစ်တော့ ဖြစ်ဘူးတယ်ဗျို့၊ ခင်ဗျားအဖို့ စိတ်ချရအောင် ဒီသစ်ပင်ပေါ်က တက်ကြည့်ပါလားဗျာ”

ကိုသိန်းဖေနှင့် ကိုဝင့်မော်တို့၏ ခြားနားချက်မှာ ကိုဝင့်မော်သည် ဤအခြေအနေမျိုးတွင် ကျွန်ုပ်အား သစ်ပင်ပေါ်သို့ တက်ဖို့ စကားစပ်လိမ့်မည်မဟုတ်။ သူနှင့်အတူနေစေမည် ဖြစ်လေသည်။

“ဒီလိုဆို ကျုပ် သစ်ပင်ပေါ်က တက်ကြည့်မယ်ဗျာ”

“တက်ပါ၊ ကျုပ်က ဝန်ထောက်မင်းဦးဝင့်မော် မဟုတ်ပါဘူး”

ကျွန်ုပ်သည် ကိုသိန်းဖေအား ကျေးဇူးတင်သော်လည်း ဖွင့်၍မပြောပဲ သစ်ပင်ပေါ်သို့ တက်လေ၏။ သစ်ပင်ထက်မှမူ ကုန်းဗေဒါပင်များပေါ်မှကျော်၍ ရွာသားများကိုပင် မြင်ရသည်နှင့် ရှုခင်းကောင်း လှသည်။ ကိုသိန်းဖေက-

“ဟိုလူတွေ ရောက်ကုန်ကြပြီလားဗျို့”

“ရောက်ကုန်ကြပြီဗျို့၊ ပေသုံးလေးရာလောက် ဝေးလိမ့်မယ်ထင်တယ်”

“စိတန်းကုန်ကြပြီလား”

“စိတန်းကြတုန်းပဲဗျို့၊ ဟော ပြီးကြပြီဗျို့။”

ထိုခဏ၌ “ဟေး၊ ဟား၊ ဝူး၊ ဝါး” ဟူသော အသံများကိုလည်းကောင်း၊ “ဖြုန်း၊ ဝုန်း၊ ဂျုံး” ဟူသော ရိုက်သံနှက်သံများကိုလည်းကောင်း၊ “ဝုန်း၊ ဝေါ၊ ဂိန်၊ ဂင်” မြည်သော ခွေးသံများကိုလည်းကောင်း ကြားကြရလေရာ ကျွန်ုပ်သည် သူ့နေရာနှင့်သူ စောင့်နေကြသော သေနတ်သမားများကိုလည်း မြင်ရ၍ အသင့်ပြင်ဆင်ကြခြင်းကိုလည်း တွေ့ရသည်။ အသံများသည် တဖြည်းဖြည်းနီးလာ၍ ကျယ်သည် ထက် ကျယ်လာကြရာ အတော်နီးကပ်လာသောအခါတွင် တလှုပ်လှုပ်ဖြစ်နေသော ကုန်းဗေဒါပင်များ ၏ ထိပ်ဖျားများကိုပင် သစ်ပင်ပေါ်မှ ကျွန်ုပ်မြင်ရ၏။ တဝက်ခန့်ရောက်လာကြ၍ ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ပေတရာကျော်ခန့်အဝေးတွင် ခွေးတကောင်သည် “ဂိန် ဂိန်” မြည်လျက် နောက်သို့ပြန်ဆုတ်ပြေးသော အသံကို ကြားရ၏။

“ဘာလဲဗျို့၊ ကိုသိန်းဖေ”

ကိုသိန်းဖေသည် လက်ပြုလျက် “ကျားလား၊ ကျားသစ်လားပဲ၊ တိတ်တိတ်ဗျ” ဟု တီးတိုးပြော၏။ လက္ခဏာမှာ ခွေးသည် ကျား၊ သို့မဟုတ် ကျားသစ်နှင့်တွေ့သဖြင့် လန့်၍ဖြစ်စေ၊ ပုတ်မိသောကြောင့် ဖြစ်စေ ပြန်ဆုတ်ပြေးကြခြင်း ဖြစ်ဟန်တူသည်။ သစ်ပင်ထိပ်၌ လုံခြုံစွာရှိနေသော ကျွန်ုပ်ကမူ စိုးရိမ် စရာမရှိသည်နှင့် ကျားဖြစ်စေ၊ ကျားသစ်ဖြစ်စေ မကြောက်။ ဖြစ်ချင်းဖြစ်လျှင် ကျားအကောင်ကြီး ဖြစ်စေချင်သည်။ နောက်တခဏ၌ ကျွန်ုပ်တို့ရှိနေသောနေရာနှင့် တည့်တည့်ကြီးတွင် ကုန်းဗေဒါပင် များသည် တလှုပ်လှုပ်ရှိရာမှ လှုပ်ရှားမှုသည် တဖြည်းဖြည်း ရွေ့လာ၍ ဗေဒါတောကလေး နခမ်း အစွန်းသို့ ရောက်ခဲ့လေပြီ။ အကောင်တမျိုးမျိုး လာနေခြင်းဖြစ်ရမည်ဟူ၍ကား ကျွန်ုပ် တွေးဆနိုင် သည်။ ကိုသိန်းဖေလည်း ထိုနေရာသို့ပင် စူးစိုက်ကာကြည့်နေခြင်းကို ကျွန်ုပ်မြင်ရ၏။ နောက် တခဏ၌ လှုပ်ရှားလျက်ရှိသော ဗေဒါပင်များအကြားမှ ဦးခေါင်းတခြမ်း ပေါ်လာရာ ကျားသစ် တကောင်၏ ဦးခေါင်းဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်သိရ၏။ ကိုသိန်းဖေလည်း မြင်ပုံရ၏။ ကျွန်ုပ်ကမူ ကိုသိန်းဖေ ပစ်လိုက်တော့မည်ဟု မျှော်လင့်လျက်ရှိ၏။ ကိုသိန်းဖေမူကား မပစ်ပဲ သေနတ်နှင့်သာ ချိန်ထား၏။ နောက်တခဏ၌ ကျားသစ်သည် ကိုသိန်းဖေကို မြင်လိုက်သည့်လက္ခဏာနှင့် ပြုတ်ကနဲ တွန့်ဆုတ်ကာ ဦးခေါင်းပြန်ဝင်သွားပြီးနောက် ဗေဒါပင်များ၏အဖျားသည် ကျားသစ်သွားသော လမ်းကြောင်းအတိုင်း လှုပ်သွားကြခြင်းကို သစ်ပင်ပေါ်မှကျွန်ုပ် မြင်လိုက်ရ၏။ ပထမ၌ ကိုသိန်းဖေ မပစ်လိုက်ခြင်းကို စိတ်ထဲက အပြစ်တင်ချင်သော်လည်း ကျားသစ်နောက်မှ ရွာသားများရှိနေခြင်းကို ချက်ချင်းသတိရ၍ ကိုသိန်းဖေမပစ်လိုက်ခြင်းအကြောင်းကို နားလည်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဗေဒါပင် ထိပ်ဖျားများ လှုပ်သွားသော ကျားသစ်လမ်းကြောင်းကို မျက်စိနှင့်လိုက်၍ ကြည့်လျက်ရှိစဉ် ၎င်း အရပ်ဆီမှ ကွန်ကနဲ ခွေးအော်သံကြားရခြင်းနှင့်အတူ လူများ အလန်တကြား အော်ဟစ်ကြသော အသံများကိုလည်း ကြားရ၏။ နောက်တခဏ၌ ဗေဒါချုံတောကိုဖောက်ထွက်၍ လျားကနဲ လျားကနဲ

ပြေးသွားသော သတ္တဝါတကောင်ကို မြင်ရ၍ သေချာစွာကြည့်လိုက်ရာတွင် ကျားသစ်တကောင် ဖြစ်ကြောင်း သိလိုက်ရသည်။ ခုနစ်ကကျားသစ်သည် ကိုသိန်းဖေကိုမြင်သည်နှင့် လှည့်ပြန်ပြီး အခြား ဘက်မှ ဖောက်ထွက်သွားခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တွေးဆနိုင်သည်။

တောဝက်ထွက်ပြေးပုံ

ကျားသစ်ဖောက်ထွက်သွားခြင်းကြောင့် လူများနှင့်ခွေးများ အတော်ဖရိုဖရဲ ဖြစ်သွားသည့်လက္ခဏာနှင့် အလန့်တကြား အော်လိုက်ကြပြီးနောက် ရွာသားများသည် တဖန်တာရုကြပြန်၍ ကျွန်ုပ်တို့ ရှိရာ ဘက်သို့ ယခင်အတိုင်း ဆက်လက်ချောက်ထုတ်လာကြပြန်၏။ ကျွန်ုပ်သည် ဗေဒါပင်ထိပ်ဖျား ကလေးများ လှုပ်ယိမ်းခြင်းကို သစ်ပင်ထက်မှ မျှော်ကြည့်နေစဉ် အကောင်တကောင် ပြေးလာသည့် လက္ခဏာနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ဘက်သို့ ဗေဒါပင်ထိပ်ဖျားကလေးများ လှုပ်လာသည့် လမ်းကြောင်းကို မြင်ရ၏။ အကောင်သည် ရပ်ချည်ပြေးချည် လှုပ်လာခြင်း၏ အထိမ်းအမှတ်မှာ ဗေဒါပင်ထိပ်ဖျား ကလေးများက ပြလျက်ရှိ၏။

လှုပ်ရှားခြင်းသည် တောကလေး၏အစွန်းအဖျားသို့ ရောက်လာလေပြီ။ နောက်ဆုံး၌ ဗေဒါတော အစွန်းမှ ပြုကြည့်ဟန်နှင့် တောဝက်တကောင်၏ နှာသီးဖျားကလေး ပေါ်ထွက်ခြင်းကို ကျွန်ုပ် မြင်ရ၏။ တောဝက်သည် ကိုသိန်းဖေရှိနေသောနေရာနှင့် တည့်တည့်မဟုတ်၊ ပေတရာလောက် ကွာလှမ်းလိမ့်မည်။ ကိုသိန်းဖေလည်း ၎င်းကိုမြင်၏။ သို့သော် မပစ်သေးပဲ သေနတ်နှင့်ချိန်ထား၏။ ၁၀စက္ကန့်မျှ တွေ့လျက်ရပ်နေပြီးနောက် တောဝက်သည် ဗေဒါတောကလေးထဲမှ ရုတ်တရက် တဟုန်ထိုးခုန်ထွက်ပြီးလျှင် တောကလေးကို နောက်ခိုင်းကာ တည့်တည့်ကြီး လျှောက်ပြေးလေ၏။ ကိုသိန်းဖေသည် တောဝက်ကို သေနတ်နှင့် ချိန်၍လိုက်စဉ် (လူလိုက်ခြင်းမဟုတ်၊ သေနတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။) တောဝက်နှင့်ရွာသားများ တတန်းတည်းမဟုတ်သောနေရာသို့ ရောက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် 'ဒိုင်း' ကနဲ တချက်ပစ်လိုက်ရာ တောဝက်သည် မြေကြီးပေါ်၌ လိမ့်သွားခြင်းကို မြင်လိုက်ရ၏။ ကျွန်ုပ် ဝမ်းသာမည်ပြုဆဲတွင် တောဝက်သည် မြေကြီးပေါ်မှထ၍ ယခင်အတိုင်း ပြေးပြန်၏။ ကိုသိန်းဖေသည် နှစ်လုံးပြူးသေနတ်တွင် ထိုးထားသည့် လက်ကျန်ယမ်းတောင့်ဖြင့် တချက်ဆင့်၍ ပစ်လိုက်သဖြင့် တောဝက်သည် လိမ့်သွားပြန်၏။ ဤတကြိမ်၌မူ တောဝက်သည် မထနိုင်တော့ရုံသာမက လှုပ်ပင် မလှုပ်နိုင်ရှာတော့ချေ။ (ရှာဟူသော ကရုဏာစကား ရေးသားခြင်းမှာ ယနေ့အမြင်နှင့် ရေးခြင်းဖြစ်ရာ ထိုစဉ်ကအမြင်မူကား များများသေလေ ပီတိဖြစ်လေ ရှိခဲ့ပါသည်။) ထိုအတောအတွင်း အခြား သေနတ်သမားများ ရှိရာမှလည်း သေနတ်သံများ တဒိုင်းဒိုင်းကြားလျက်ရှိ၏။ စုစုပေါင်း ဖိချက်ထက် နည်းမည်မထင်။ သို့သော် နောက်ဆုံး၌ စုစုပေါင်း တောဝက် ၃ကောင် ရရှိလေသည်။

ကိုသိန်းဖေ၏လက်စွမ်း

သေနတ်သမားတို့မည်သည်မှာ မိမိတို့ပစ်လိုက်သောသားကောင်ကို ရရှိပြီးသည့်နောက် ပစ်လိုက်စဉ်က ချိန်လွှတ်သောနေရာကို တည့်တည့်ကြီးထိမထိ၊ ထိခဲလျှင် ဘယ်မျှလောက် ဗဟိုကျသည် စသည်များကို ကြည့်လေ့ရှိကြ၏။ အခြားသေနတ်သမားများ ပစ်၍ရသော သားကောင်များကို ကြည့်ကြပြီးနောက် ရှေးဦးစွာပစ်သူဖြစ်၍ နှစ်ပစ်ယူရသော ကိုသိန်းဖေအား အခြားသေနတ်သမားများက မည်သည့်နေရာသို့ ချိန်ပစ်၍ မည်သည့်ကျည်ဆန်မျိုးနှင့် ပစ်လိုက်ကြောင်း မေးကြ၏။ ကိုသိန်းဖေက မိမိ၏နှစ်လုံးပြုပေးသောသေနတ်တွင် အယ်လ်ဂျီ (ကျည်ဆန်ငါးလုံးပါသောယမ်းတောင့်) ကား တဘက်၊ ကျည်မကြီးကား တဘက်၊ (ကျည်ဆန်တခုတည်းပါသော ယမ်းတောင့်ကို ဆိုလိုသည်။) ထိုးထားကြောင်း၊ ချိန်သောအခါတွင် ရှေးဦးစွာ အယ်လ်ဂျီနှင့်ပစ်၍ ရှေ့လက်မောင်းရင်းသို့ချည်း ချိန်၍ ပစ်လိုက်ကြောင်း ပြောပြ၏။ သေနတ်သမားများသည် ကိုသိန်းဖေပစ်သောဝက်ကောင်ကို လှန်လှောကြည့်ကြရာတွင် သေနတ်သမားအားလုံး (ကိုသိန်းဖေမကျန်) အကြီးအကျယ် အံ့ဩလျက် ရှိကြလေ၏။ ဖြစ်နေပုံကား ကိုသိန်းဖေချိန်ပစ်လိုက်သည့် ဝက်၏ လက်ယာဘက်လက်မောင်းရင်း၌ ငါးပွင့်ဆိုင် ဒဏ်ရာကလေးငါးချက်အပြင် အလယ်ဗဟို၌ ဒဏ်ရာကြီးတချက် တွေ့ကြရသောကြောင့်ပေတည်း။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ပထမပစ်လိုက်သော အယ်လ်ဂျီကျည်ဆန်ငါးခုသည် ချိန်သည့်အတိုင်း ပခုံးသို့ ထိမှန်ထားသည့်ပြင် တဖန်ထပြေးသောအခါ၌ ထိုနေရာဆီသို့ ချိန်ပစ်လိုက်ပြန်ပါတော့လည်း တခုတည်းသောကျည်မသည် ယခင်ထိမှန်ထားသည့် ဒဏ်ချက်ငါးချက်၏ အလယ်ဗဟိုသို့ ဖြစ်ပေသောကြောင့်တည်း။ (ဗဟိုဆိုသော်လည်း လက်ယာဘက်အထက်ထောင့်သို့ မဆိုစလောက်ကလေးချဉ်းကပ်သွားခြင်းကို ကျွန်ုပ်တွေ့ရသည်။) သေနတ်သမားများသည် အလွန်အံ့ဩသည်။ မျက်နှာထားများနှင့် ကိုသိန်းဖေအား ချီးကျူးကြလေသည်။ ကျွန်ုပ်သည်လည်း ယောင်ပေါင်ရောနေ့ပြီး ‘ကွန်ဂရက်ကျူးလေးရင်း’ လုပ်ခဲရပါသေးသည်။ (မိတ်ဆွေကိုသိန်းဖေသည် ဤအခြင်းအရာကို အလွန်ဂုဏ်ယူသည့် လက္ခဏာရှိပေရာ ဤအကြောင်းကို တနေရာရာတွင် တနေ့နေ့၌ ကျွန်ုပ်ရေးထည့်ပေးမည်ဟု ကတိပြုဘူးသည့်အတိုင်း ဤနေရာတွင် ရေးထည့်ပေးလိုက်လေပြီ။ သူ၏ ‘ဝိညာဉ်’ သည် တနေရာရာမှ နှစ်သိမ့်ကြည်နူးခြင်းဖြစ်လိုက ဖြစ်နိုင်ပါစေသော်) သေနတ်သမားလေးယောက်တို့သည် ဝက်ကောင်များအနက်မှ တပေါင်စီလည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်အတွက် တပေါင်လည်းကောင်း လှီးဖြတ်ယူကြ၍ ကျန်သောဝက်သားများကို ရွာသားများအား ပေးလိုက်ကြ၏။ (ဤ တောချောက်ခြင်း၌ ခွေးတကောင်မှာ ကျားသစ်ပုတ်၍ အတော်နာသွားသည်ဟု သိရသည်။)

ကိုသိန်းဖေနှင့်ကျွန်ုပ်

နေရာသီတညနေတွင် ကိုသိန်းဖေရောက်လာ၍ (ကိုဝင့်မော် ပြောင်းရွှေ့သွားသည့်နောက် ကိုသိန်းဖေနှင့် ကျွန်ုပ်သည် ကိုဝင့်မော်၏မှာထားချက်အတိုင်း ကိုက်ညီကာ တယောက်နှင့်တယောက် တိုး၍

ခင်မင်လာကြသည်မှာ သူကမှာခဲသောကြောင့် ဟုတ်သည်မထင်။ မိတ်ဆွေတယောက် လျော့သွားခြင်းကြောင့် ကျန်ရစ်သူအချင်းချင်း တိုး၍ခင်မင်ကြခြင်း ဖြစ်ဟန်တူသည်။) ထုံးစံအတိုင်း ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျောင်း၌ တည်းခိုလေရာ အစားအသောက်မှာ အိမ်ရှင်နှင့်ဧည့်သည်တို့ တာဝန်ခွဲ၍ယူကြ၏။ ကိုသိန်းဖေ၏အလုပ်မှာ ‘အောက်ဆိုက်’ ရွှင်သောအလုပ်မျိုးဖြစ်၍ ကုန်ကျစရရှိလျှင် သူကချည်းတာဝန်ယူပါပေသည်။ ဆရာကတော်ဒေါ်စိုး၏ ဝတ္တရားမှာ ကောင်းကောင်းချက်ပြုတ်ရုံသာရှိလေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ကျောင်း၌ ကိုသိန်းဖေဖြစ်စေ၊ ကိုဝင့်မော်ဖြစ်စေ တည်းခိုကြသောအခါတိုင်း အစောဆုံး အိပ်ရာဝင်ကြသောအချိန်မှာ သန်းခေါင်ကျော်ဖြစ်၍ နှစ်နှစ်ခန့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမိကြရာတွင် ကိုသိန်းဖေနှင့် ကျွန်ုပ်မှာ သဘာဝချင်း အတူများသည်နှင့် ပြောစရာစကား အတော်များနေကြလေပြီ။ တူညီသောသဘာဝဟူသည်ကား ချစ်ခင်သောသူငယ်ချင်း လုပ်သောအလုပ်မျိုးဆိုလျှင် (သူတပါးအား ထိခိုက်စေသည့် ရာဇဝတ်မှုမျိုး မဟုတ်သမျှ ကာလပတ်လုံး) ဘာမဆို လိုက်၍လုပ်ချင်တတ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဥပမာ သုရာမေရယ အလုပ်မျိုးဘက်၌ သူသောက်လျှင် သောက်မည်၊ သူ ‘ရှု’ စမ်းလျှင် ရှုစမ်းမည်၊ သူပွဲသွားလျှင် လိုက်မည်၊ သူရန်ဖြစ်လျှင် သူ့ဘက်ကူမည် ဟူသည်တို့ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အဆိုးဘက်ချည်းသက်သက်ဟူ၍ မဆိုလို၊ အကောင်းဘက်တွင်လည်း အသောက်အစားကို သူဖြတ်လျှင် ဖြတ်မည်၊ သူစာဖတ်လျှင် ဖတ်မည်၊ အဘိဓမ္မာကို သူလေ့လာလျှင် လေ့လာမည် ဟူသည့် သဘောထားမျိုး ရှိကြသည်။ (ကိုသိန်းဖေသည် ခရစ်ယန်တယောက်ဖြစ်သော်လည်း ဂေါတမဗုဒ္ဓအကြောင်းကို ဆာအက်ဒဝင်အာနီးရေးသားသည့် အာရှတိုက်၏အလင်းရောင် (Light of Asia) ခေါ် ဗုဒ္ဓဝင်စာအုပ်ကြီးကို ကျွန်ုပ်၏တိုက်တွန်းချက်အရ ဖတ်သည်နှင့် ဗုဒ္ဓအား အလွန်ကြည်ညိုသော စိတ် ဖြစ်ပေါ်သည်အထိ အကျိုးရှိသွားသည်။ ကျွန်ုပ်ကလည်း သူညွှန်ကြားသည့် ဥပနစ်ချျစ်နှင့် ဘဂဝါဂီတတည်းဟူသော ဟိန္ဒူကျမ်းစာများကို ဖတ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်ပင် တခါက အတော် နှစ်သက်သွားဘူးသေး၏။ သို့ရာတွင် နောက်ပိုင်း၌ ကျွန်ုပ် တရားအားထုတ်သောအခါ ခရစ်ယန်သမ္မာကျမ်း၊ ဟိန္ဒူကျမ်းနှင့် ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာတို့ကို နှိုင်းယှဉ်ချက်ထုတ်ကာ ရှင်းပြခြင်းကြောင့် ကိုသိန်းဖေ အတော်ကြီးလိုက်ပါလာသည်။) ဤသည်တို့မှာ စကားစပ်မျှသာ ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်၏ ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေများအကြောင်း ရေးသားသောအခါတွင်မှ ကိုသိန်းဖေ၏ ထူးခြားချက်များကို ဖော်ပြပါဦးမည်။ ထိုည၌တွင်လည်း ကိုသိန်းဖေနှင့်ကျွန်ုပ်သည် တယောက်နှင့်တယောက် မတွေ့မီက အဖြစ်အပျက်များကို အပြန်အလှန် ဖွင့်ဟကာ ‘ဖြောင့်ချက်’ ပေးကြခြင်းအားဖြင့် သန်းခေါင်ကျော် လင်းအားကြီးအချိန် တိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်ုပ်အထူးသဘောကျသည်မှာ နှစ်ယောက်လုံးသည် ‘တော်’ သော အချက်များထက် ‘ရှော်’ ခဲ့ဘူးသော အခြင်းအရာများကို ဖော်ထုတ်ပြောပြခြင်းအားဖြင့် အသားယူကြသည်။ ဂုဏ်တုဂုဏ်ပြိုင် သဘောထားသူအချင်းချင်း ဖြစ်ပါလျက် ‘ဂုဏ်ဖော်’ မှ နည်းပါး၍ ရိုးသားစွာ ဝန်ခံချက်များကို ဖော်ထုတ်ပြောပြကြခြင်းကြောင့် အံ့လည်းအံ့၊ သြ၍ သဘောလည်း ကျလှသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကိုသိန်းဖေနှင့်ကျွန်ုပ်မှာ ငယ်သူငယ်ချင်းများ မဟုတ်ပါပဲလျက် နှီးရင်းသော မိတ်ဆွေများအနက်တွင် အနှီးရင်းဆုံးသော မိတ်ဆွေဖြစ်လာခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည်။ ထိုနေ့မှစ၍ သူနှင့်ကျွန်ုပ်သည် တယောက်နှင့်တယောက် ‘ဟန်လုပ်’ ခြင်း အလျှင်းမရှိတော့ပဲ ‘အရင်းတိုင်း’ ဆက်ဆံကြလေတော့သည်။ ဤသည်မှာလည်း အရသာတမျိုးပေတည်း။

ကျားကိုက်သောမြင်း

နောက်တနေ့နံနက်စောစော၌ အိမ်နီးချင်း၊ ရွာသားတယောက်သည် ကိုသိန်းဖေထံသို့လာ၍ သူ၏ မြင်းကလေးကို ယမန်ည၌က ကျားကိုက်ကြောင်း၊ မြင်းသေကောင်ကို ရွှေ့ထားကြောင်း ပြောပြရာ သေနတ်ဝါသနာအိုးဖြစ်သော ကိုသိန်းဖေသည် ဤညတွင် ‘လင့်စောင့်’ ရန် ဆုံးဖြတ်လေ၏။ ထို့နောက် သူကြီးကိုညှင်းကို ခေါ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် မြင်းရှင်ရွာသားနှင့်အတူ မြင်းသေကောင်ရှိရာသို့ လိုက်သွားကြ၏။ ကမ်းနီရွာ၏ အနောက်ဘက်တွင် သင်းချိုင်းရှိရာ ၎င်းသင်းချိုင်းနှင့် တဖာလုံ ခန့်တွင် မြင်းသေကောင်ကို တွေ့ကြလေ၏။ ယမန်နေ့ညနေကမူ သားအမိနှစ်ကောင်လုံး ပြန်မလာပဲ သန်းခေါင်ကျော်မှ မြင်းမကြီးတကောင်တည်း ပြန်လာသည်ဆို၏။ နံနက်လင်း၍ မြင်းရှင်က လိုက်ရာ ရာတွင် ဤနေရာ၌တွေ့ရခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ကိုသိန်းဖေနှင့် ကိုညှင်းတို့သည် အခြေအနေကိုကြည့်၍ တိုင်ပင်ကြရာ မြင်းသေကောင်မှာ သစ်ပင်နှင့် အတော်ကွာလှမ်းသဖြင့် ဤအတိုင်း ‘လင့်စောင့်’ ရန် မဖြစ်နိုင်ဆို၏။ သို့ဖြစ်၍ သင့်တော်သော သစ်ပင်တပင်ကို ရွေးချယ်ကြပြီးလျှင် ၎င်းတွင် ‘လင့်စင်’ ထိုး၍ မြင်းသေကောင်ကို လင့်စင်နှင့် ပေ၂၀ ကွာလောက်သို့ ဆွဲထားရန် မြင်းရှင်အား ပြောပြလေ၏။ မြင်းရှင်၏သဘောထားမှာ လင့်စောင့်၍ ကျားကိုပစ်ခြင်းအားဖြင့် သူ၏မြင်းကလေး ပြန်ရှင်လာမည် မဟုတ်သော်လည်း မိမိ၏မြင်းကို ကိုက်သတ်သည့်ကျားကို သေအောင်ပစ်ကြလျှင် သူ့အဖို့ရာ၌ အရသာတမျိုးရှိသည်ဟု ယူဆလေသည်။ ဤကား လူအများတို့၏ သဘာဝပေတည်း။ ကိုသိန်းဖေက မည်သည့်သစ်ကိုင်းတွင် လင့်စင်ထိုးရမည့်အကြောင်းကို မြင်းရှင်အား ညွှန်ကြား၍ ကျွန်ုပ်တို့ ပြန်လာ ကြရာ မြင်းရှင်သည် ရွာသားလူငယ်များကိုခေါ်၍ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရစ်ကြလေသည်။

သူမတူသော မိခင်

ဖော်ပြရန်တချက် ကျန်ရစ်သည်မှာ ကျွန်ုပ်၏မိခင်သည် ကမ်းနီရွာသို့ အလည်လာခိုက်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်နှင့်ကိုသိန်းဖေတို့ ခင်မင်ကြပုံကို တွေ့ရခြင်းကြောင့် ဝမ်းသာလျက်ရှိသည်။ မိခင်၏ ထူးခြား ချက်တခုမှာ သားနှင့်ခင်မင်သည်ဆိုလျှင် မည်သူမည်ဝါမရွေး ခင်မင်တတ်ရှာသည်။ ဖခင်ကဲ့သို့ ဤလူနှင့်ပေါင်းသင့်သည်၊ ထိုလူနှင့်မပေါင်းသင့် စသည်ဖြင့် သွန်သင်ညွှန်ကြားရန် ဝါသနာမရှိ၊ ကျွန်ုပ်ယူခဲ့သော မယားများအား ခင်မင်သကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်၏ မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းများအားလည်း ခင်မင်သည်ချည်း ဖြစ်၏။ မိခင်၏အပြုအမူသည် မှန်သည်ဖြစ်စေ၊ မှားသည်ဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်ကမူကား ကျွန်ုပ်၏မိခင်အား (သူမတူသောမိခင်) ဟူ၍ ဤအတွက်ကြောင့်ပင် ပို၍ချစ်ခင်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်နှင့် အထူးခင်မင်သော မိတ်ဆွေများမှာလည်း သူ့နေရာနှင့်သူ တော်ကြသည်ဖြစ်၍ မိခင်၏အပြုအမူသည် အလုံးစုံ ခြံ၍ကြည့်လိုက်သောအခါ မှားသည်ဟုမထင်ပါ။ ကျွန်ုပ်၏မယားများနှင့် ပတ်သက်၍ဖြစ်စေ၊

နှီးရင်းသောမိတ်ဆွေများနှင့် ပတ်သက်၍ဖြစ်စေ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချသော စကားမျိုးပြောခြင်းကို ကျွန်ုပ် မမှတ်မိပါ။ ခုတင်ကိုရောင်းစားသော ဒုတိယအိမ်ထောင်အကြောင်းကိုပင် ကျွန်ုပ်ရှေ့၌ ဘာမျှမပြော၊ ရေငုံနေခဲ့ပါသည်။ ၎င်းနေ့ညနေ ၅နာရီအချိန်တွင် ကိုသိန်းဖေနှင့် သူကြီးတို့သည် လင့်စောင့်ရန် ပြင်ဆင်ကြလေရာ ကျွန်ုပ်လည်း လင့်စောင့်ခြင်းကို မမြင်ဘူးသည်နှင့် အတူလိုက်သွားမည်ဟု မိခင် အား ခွင့်တောင်း၏။ မိခင်က ကျွန်ုပ်ထင်သည့်အတိုင်း ခွင့်ပြုရုံသာမက စိုးရိမ်မကင်းရှိပုံရသော ကျွန်ုပ်၏ဇနီးအားလည်း “ကိစ္စမရှိပါဘူး သမီးရယ်၊ ယောက်ျားဆိုတာ စုံမှပေါ့ကွယ့်” ဟု အဘိုး၏ စကားအတိုင်း ပြောပြဖော်ရပါပေသည်။

လင့်စောင့်ကြခြင်း

၅နာရီ ထိုးပြီးသည်နှင့်တပြိုင်နက် ကိုသိန်းဖေနှင့်သူကြီးတို့သည် သေနတ်တလက်စီနှင့် ထွက်ကြ လေရာ ကျွန်ုပ်လည်း လက်ချည်းဗလာ လိုက်ပါသွားလေ၏။ ကျွန်ုပ်သည် အတော်အတန် တုန်လှုပ်ခြင်းရှိသည်ကား ဝန်ခံရပေမည်။ သို့ရာတွင် ကြောက်ရွံ့သောကြောင့်ကား မဟုတ် (ကိုသိန်းဖေ၏ ‘လက်’ ကို အလွန်ယုံကြည်အားထားသည်။) ကျားကို တွေ့မှတွေ့ရပါမည်လောဟု စိုးရိမ်သောကြောင့်မျှသာ ဖြစ်၏။ လမ်းခရီး၌ သူကြီးက မကြာသေးမီအတွင်းက ရွှေလီရိုးမှ သူကြီးတယောက် လင့်စောင့်ရာတွင် ကျားက လင့်စင်ကိုခုန်ဆွဲ၍ ဖရိုဖရဲ ပြုတ်ကျမည်အပြု ကျား၏ ဦးခေါင်းကို သေနတ်တချက် ထိမှန်သွားသည်နှင့် သူကြီးမှာ အသက်ချမ်းသာရာရကြောင်း ပြောပြ သည်တွင်မှ ကျွန်ုပ်မှာ အတော်တုန်လှုပ်သွားမိပါသည်။ ဤတွင် ကိုသိန်းဖေက ထိုသူကြီးစောင့်သော လင့်စင်မှာ သစ်ပင်အဆင်မသင့်၍ ကျားလွတ်လောက်အောင်မမြင့်ပဲ ခပ်နိမ့်နိမ့် လုပ်ရသောကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြသည်တွင်မှ စိတ်သက်သာရာရပါတော့သည်။ လင့်စင်ဆောင်လုပ်ထားသော နေရာသို့ ရောက်ကြသောအခါ ကျွန်ုပ်၏ ပထမဦးဆုံးမေးခွန်းမှာ လင့်စင်သည် ကျားလွတ်လောက် အောင် မြင့်ပါ၏လော ဟူသည်ပင်ဖြစ်၏။ သူတို့နှစ်ယောက်လုံးက “လွတ်လောက်ပါသည်” ဟု ပြောရာတွင်မှ အတန်စိတ်အေးသွားပါသည်။ သို့နှင့်လည်း လွတ်လောက်မလွတ်လောက်ကို ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်နှင့် ချင့်ချိန်မိပါသေးသည်။ လင့်စင်မှာ ဝါးများကို ‘ကုလားဖောင်’ ဖွဲ့၍ ဆောင်လုပ် ထားခြင်းဖြစ်ရာ လူ ‘နှစ်ရပ်’ လောက်သာ မြင့်သည်နှင့် စိတ်မချတချချ၏။

သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်သည် ‘အိတ်စပတ်’ နှစ်ယောက်၏ အဆုံးအဖြတ်ကို သံသယဖြစ်ကြောင်း မဖော်ပြပဲ သစ်ပင်ပေါ်သို့ ရှေးဦးစွာ တက်ပါသည်။ (အမှန်ကိုရေးရလျှင် အချိန်မရွေး ကျားရောက်လာနိုင်သော ဤနေရာမျိုးတွင် ရှေးဦးစွာတက်ရမှ လုံခြုံပါသည်။) သုံးယောက်လုံး လင့်စင်ပေါ်သို့ ရောက်ကြသော အခါ ကျွန်ုပ်က သေနတ်သမားနှစ်ယောက်၏အလယ်၌ ထိုင်၏။ ထူးတော့ မထူးပါ။ သို့သော် အလယ်မှထိုင်ရ၍ စိတ်လုံခြုံပါသည်။ နေသားတကျ ထိုင်မိကြသောအခါ ကျွန်ုပ်သည် အခြေအနေကို လှမ်းမျှော်ကြည့်လိုက်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ရှေ့တည့်တည့်၌ ပေဝဝ ပတ်လည်ခန့်ရှိသည့် မြင်ခင်းကလေးရှိရာ မြင်းသေကောင် ကလေးမှာ ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ပေ၂၀ ကွာလောက်တွင် ပြင်ဆင်ထား၏။ ပြင်ဆင်ပုံကား ဦးစွန်းဖုတ် ကလေးကို ပန်းစည်းကြိုးဖြင့် စုစည်းထား၍ စက္ကူပန်းကလေး ပန်ထားပြီးလျှင် မျက်နှာကို ပေါင်ဒါများ ရိုက်ထားလေသည်။ သူတို့၏အယူအဆမှာ ထိုကဲ့သို့ မတော်မတည့်ပြုလုပ်ကာ ‘စတီလုပ်’ ထားပါမှ ၎င်းအားကိုက်သတ်သော ကျားသည် မလာပဲမနေနိုင်၊ ဧကန်မုချ လာရသည်ဟု ယုံကြည်ကြလေသည်။ ပေဝဝ ခန့်ကျယ်သော မြက်ခင်း၏ ဟိုဘက်တွင် ချုံများနှင့် သစ်ပင်ကြီးများ ရှိ၏။ နေဝင်ဖို့မှာ တနာရီကျော်ကျော် လိုသေးသော်လည်း အချို့ကျားသည် နေမဝင်မီ လာတတ်သော ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကြိုတင်၍ လာကြရခြင်းဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်သည် ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို ကြည့်လျက်ရှိစဉ် ကိုသိန်းဖေက “ကိုင်း ဆရာတို့၊ ဆေးလိပ်ကလေး ဘာလေး သောက်ချင် သောက်ထားကြဗျို့၊ နောက်ထပ်သောက်ဖို့ အချိန်မရပေဘူး” ဟု ပြောသည်နှင့် အားလုံး ဆေးလိပ် သောက်ကြ၏။ ကျားလာတတ်သောအချိန်မှာ အလွန်ဆုံး နေဝင်ပြီး နှစ်နာရီခန့်အတွင်းဟု ဆိုရာ ဤအတွင်း အချိန်မရွေး ချက်ချင်းလည်းလာနိုင်သည်ဟု ဆိုလေသည်။

နေဝင်လုနီးသောအခါ နှစ်ဖာလုံခန့်ဝေးသော ကမ်းနီရွာမှ နွားများ၊ မြင်းများ သိမ်းသောအသံများကို တစ်စီကြားရ၏။ ထို့နောက် ခွေးဟောင်သံများ၊ ရွာသူရွာသားများ၏ စကားပြောသံများ၊ ဘယ်သူရေ ဘယ်ဝါရေ စသည်ဖြင့် ဟစ်အော်ခေါ်ငင်သံများ၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းများမှ ခေါင်းလောင်းသံ၊ ကြေးစည်သံများ စသည်တို့သည် နားထဲသို့ လုံး၍ဝင်လာကြ၏။ ဤအသံများသည် ကြားနေကျ အသံများဖြစ်သော်လည်း အခါတိုင်းမူ ဂရုစိုက်မိသည်မရှိ။ လျှံ၍သာထွက်သွားတတ်ပေရာ နားမျက်စိ များကို ဖွင့်ပြီး စိတ်အာရုံစူးစိုက်လျက်ရှိသော ထိုအခါ၌မူ အသံတစ်ခုစီတစ်ခုစီ ပိုင်းပိုင်းခြားခြားကြီး နားထဲသို့ ဝင်သွားကြလေ၏။ အလုပ်ကလည်း အန္တရာယ်ရှိနိုင်သည့် (ကျားစောင့်သော) အလုပ် ဖြစ်သောကြောင့် အာရုံကြောများသည် အထူးထက်မြက်နေကြပုံရသည်။ ဓနာရီခန့်၌ ကလေး တယောက် ငိုလိုက်သောအသံကိုပင် ပီပီသသ ကြားလိုက်ရ၏။ ရွာသူတို့၏ အသံများသည် တဖြည်းဖြည်း ဆိတ်သည်ထက် ဆိတ်သွားလေရာ ဓနာရီခွဲခန့်တွင် တရွာလုံး တိတ်ဆိတ်လျက် ရှိတော့၏။ သူတို့ကလည်း ကျွန်ုပ်တို့ထံမှ သေနတ်သံကို နားစွင့်လျက်ရှိသည်ဟု သိရသည်။ တောထဲမှ ရှဉ့်သံ၊ ငှက်သံ စသည်များမှာမူ နေဝင်စကတည်းက လုံးဝ တိတ်ဆိတ်လျက်ရှိလေပြီ။ လင့်ပေါ်သို့ ကျွန်ုပ်တို့တက်မိကြသည်မှာ သုံးနာရီကျော်ခဲလေပြီ။ ကျားကား မပေါ်လာသေးချေ။

ဆီးတောင့်သောဒုက္ခ

ဇနာရီကျော်လတ်သော် ကျွန်ုပ်မကြုံဘူးသည့် ‘တော၏တိတ်ဆိတ်ခြင်း’ ကို ပထမအကြိမ် ကြုံရ၏။ ဂူ၏တိတ်ဆိတ်ခြင်းကို ကြုံရဘူးပေရာ တော၏တိတ်ဆိတ်ခြင်းသည် (ကျွန်ုပ်၏စိတ်တွင်) ထို့ထက် ပင် နက်နဲသေး၏။ ဆိုးရွားသောအခြင်းအရာတခုမှာ နေဝင်ပြီးကတည်းက ခြင်ကောင်များသည်

တဝီဝီမြည်လျက် ပါး၊ နားရွက် စသည်များကို ဝိုင်းအုံကာ ကိုက်ကြလေရာ ၎င်းတို့အား လက်ဖျားကလေးဖြင့် ပုတ်ခတ်လိုက်သည်ဆိုလျှင်ပင် ဝါးထရံကို လက်ဖဝါးဖြင့်ပုတ်လိုက်သည့်အလား ဘုံးကနဲ ဗျောင်းကနဲ အလန်တကြား မြည်လာလေတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ခြင်ကိုက်သော်လည်း မရိုက်ဝံ့၊ လက်ကလေးဖြင့် ဖြည်းဖြည်းစွာ ချောက်ရ၏။ များလွန်းတော့လည်း မချောက်နိုင်သဖြင့် ပေ၍ခံရ၏။ ကျွန်ုပ်အနီး သူကြီးဘက်မှ ‘ဝွတ်ကနဲ ဝွတ်ကနဲ’ မြည်သောအသံ တချက်တချက်ကြားရ၍ စုံးစမ်းကြည့်ရာ အခြားမဟုတ်၊ တံထွေးမျိုးချသော အသံများဖြစ်သည်ဟု သိရ၏။ သူကြီးသည် တံထွေးကို ခံတွင်း၌စုထားပြီးမှ အလုံးလိုက်မျိုးချတတ်သူတယောက် ဖြစ်လေရာ ထိုအသံကြောင့် ကျားလန်၊ ပြေးမည်ကိုပင် ကျွန်ုပ်တို့ စိုးရိမ်မိ၏။ တော၏တိတ်ဆိတ်ခြင်းသည် ဤမျှလောက် နက်နဲလှသည်။ (ကားခြင်းမဟုတ်၊ တကယ်ဖြစ်ပါသည်) ဤအတောအတွင်း ကျွန်ုပ်၏မျက်စိများသည် အလကားနေသည်မရှိ၊ မြင်းသေကောင်ကလေးကို တစိုက်တည်းစိုက်လျက် ကြည့်နေမိ၏။ မြင်းသေကောင်ကလေး၏ ဖွေးဖွေးဖြူသောမျက်နှာသည် လဆန်းဇရက် လရောင်တွင် ထင်းထင်းကြီးပေါ်လျက်ရှိရာ ကြည့်ယင်းကြည့်ယင်းနှင့်ပင် ကျွန်ုပ်၏မျက်လုံးများမှာ ထိုနေရာမှ ရွှေ့၍မရပဲဖြစ်လာ၏။ (ထိုစဉ်ကမူ ကျွန်ုပ်မှာ တစ္ဆေကြောက်တတ်သူဖြစ်သည်။) ကြည့်ယင်းကြည့်ယင်း ကြောက်လာသည်နှင့် မျက်နှာလှဲဖို့ ကြိုးစားသော်လည်း ချက်ချင်းပင် ထိုနေရာသို့ ပြန်ရောက်၏။ ကျွန်ုပ်ကြောက်လာခြင်းမှာ အခြားကြောင့်မဟုတ်၊ အသေကောင်ကို ပန်းစည်းကြိုးနှင့်ပန်းပန်းပေးပြီး ပေါင်ဒါလိမ်းထားသည့် မတော်မတည့် ပြင်ဆင်ထားမှုကြောင့် ကြောက်စရာစိတ်ကူးတွေ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်လေသည်။ (တစ္ဆေကြောက်တတ်ခြင်းဆိုသည်မှာ တကယ်ချောက်သေးသည်မဟုတ်ပဲ စိတ်ကူးဖြင့် ကြောက်ကြသည်သာ များလေသည်။) ဆယ်နာရီကျော်လတ်သော် ခြင်ကိုက်ခံရသောဒုက္ခနှင့် မြင်းတစ္ဆေကြောက်သော ဒုက္ခတို့အပေါ်တွင် ဝေဒနာတခု ထပ်ဆင့်လာပြန်လေပြီ။ ၎င်းမှာ ဆီးသွားချင်သော အခံရခက်မှုပင် ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်၏ဒုက္ခအကြောင်းကို တီးတိုးပြောပြရာ ကိုသိန်းဖေက “ဟာ မလုပ်နဲ့ဗျို့၊ အောင့်ထားဗျာ” ဟု ပြော၏။ ကျွန်ုပ်မှာ အလွန်တရာ အခံရခက်သောအခြေသို့ ရောက်ခါမှ ဖွင့်ပြောခြင်းဖြစ်သောကြောင့် အောင့်ထားရန်မဖြစ်နိုင်တော့ပဲ ရှိသည်တွင် ကိုသိန်းဖေက “တတ်နိုင်ဘူးဗျာ၊ ပေါက်သာချလိုက်တော့” ဟု ခွင့်ပြုသည်နှင့် ဗျင်းဗျင်းမြည်သောအသံသည် တတောလုံး ပဲ့တင်ထပ်သွားသည် ထင်လိုက်ရ၏။ “ကျီတောက်မေ့ကျန်ရစ်တာ ဝွကျတယ်ဗျာ” ဟု သူကြီးက တီးတိုးညည်းတွားလေသည်။

တောကောင်ဝင်လာခြင်း

၁၁နာရီ ကျော်လေပြီ။ ကျားလည်း မပေါ်လာသေးချေ။ ကျွန်ုပ်မှာမူ နေသာထိုင်သာရှိသွား၍ ကျားလာမည့်အရေးကို ဂရုစိုက်နိုင်ပြန်လေပြီ။ သို့သော် မြင်းတစ္ဆေကြောက်ခြင်းမူကား ထပ်၍ ပေါ်လာပြန်၏။ ဆီးတောင့်စဉ်ကမူ တစ္ဆေလည်းမကြောက်၊ ကျားကိုလည်းမလန့်၊ အခံရခက်သော ဝေဒနာကိုသာ သတိရလျက်ရှိ၏။ ၁၁နာရီခွဲလတ်သော် ခပ်ဝေးဝေးမှ တောဝက်တကောင် လန်

ပြေးသည့်လက္ခဏာနှင့် ‘ဝိ.အိ.အိ.အိ.အိ’ ဟု မြည်ကာ ချုံထဲသို့တိုးပြေးသံ ကြားရသဖြင့် ကိုသိန်းဖေက လက်ပြကာ ဝမ်းနည်းပေးလိုက်၏။ ကျားနှင့်တွေ့၍ လန့်ပြေးသော တောဝက်သံ ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် နားလည်ရသည်။ ထိုအချိန်၌ လဆန်းဇရက်လသည် အတော်စောင်းသွားပြီဖြစ်၍ မြင်းသေကောင်ပေါ်သို့ ကျွန်ုပ်တို့၏ သစ်ပင်ရိပ်ကျသဖြင့် မှောင်လျက်ရှိလေပြီ။ သို့ရာတွင် ပေါင်ဒါ လိမ်းထားသော မြင်းမျက်နှာကလေးမူကား မှောင်ထဲ၌ပင် ဖွေးဖွေးကလေး မြင်ရ၏။

သူတို့နှစ်ယောက်သည် ဤနေရာထိုနေရာတို့သို့ မျှော်ကြည့်ကြသော်လည်း ကျွန်ုပ်မူကား ကျား လာလျှင် ဤနေရာသို့ လာရမည်ဆိုကာ မြင်းကိုသာ ကြည့်နေ၏။ ဝက်လန့်ပြေးပြီးနောက် နှစ်မိနစ် ခန့်တွင် ဘာငှက်မဆိုနိုင် ငှက်တကောင် လန့်၍ အော်မြည်ပျံပြေးခြင်းကို ကြားလိုက်ရ၏။ ထို့နောက် တမိနစ်ခန့်တွင် ငှက်နှင့်တောဝက်တို့ လန့်သောနေရာဆီမှ တရှူးရှူးနှာမှုတ်သံ ကြားရ၍ တဖြည်းဖြည်း အသံနီးလာပြီးလျှင် မြင်းသေကောင်အနီးသို့ အကောင်တကောင် ရစ်သွားခြင်းကို ကျွန်ုပ် မြင်လိုက်ရ၏။ လက္ခဏာမှာ ထိုအကောင်သည် (ကျားသစ်ဟု နောင်မှသိရသည်။) မိမိ ကိုက်သတ်ထားခဲ့သော မြင်းသေကောင်ရှိသည့်နေရာသို့ ရှေးဦးစွာသွား၍ မြင်းသေကောင်ကို မတွေ့ရ သောအခါ တရွတ်တိုက်ဆွဲသွားသော လမ်းကြောင်းအတိုင်း မြေကြီးကို တရှူးရှူးမြည်အောင် အနံ့ခံလိုက်လာခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ နောက်ဆုံး၌ မြင်းသေကောင်ကို တွေ့ရသော်လည်း နေရာ ပြောင်းနေသည့်အတွက် မသင်္ကာသည်နှင့် ချင်းချင်းထိုင်၍မစားပဲ လစ်ကနဲ တဖန်ပြန်၍ ထွက်သွား ပြန်၏။ ထို့ကြောင့် စားတော့မည်အထင်နှင့် သေနတ်ပြင်လျက်ရှိကြသော ကိုသိန်းဖေနှင့် သူကြီးတို့ သည် သေနတ်များကို ရုပ်သိမ်းထားကြရ၏။ သူတို့၏အကြံမှာ မပစ်မူ၍ ကျကျနန ထိုင်စား သောအခါမှ ပစ်ကြရန် ဖြစ်လေသည်။

ပစ်တော့ပစ်ရသည်

ကျားသစ်သည် မြင်းသေကောင်မှခွာပြီးနောက် မြင်ခင်း၏ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ မှောင်ရိပ်ထဲသို့ ဝင်သွား လေရာ မုဆိုးနှစ်ယောက်တို့လည်း စောင့်ကြည့်နေကြ၏။ အတန်ငယ်ကြာသော် ကျွန်ုပ်တို့၏ လင့်စင်အောက်တည့်တည့်မှ ချွတ်ချွတ်မြည်သော အသံနှစ်ချက် ကြားရလေရာ သူကြီးက အောက်သို့ လက်ညှိုးထိုးပြ၏။ ကျားသစ်သည် ကျွန်ုပ်တို့အောက်သို့ ရောက်နေ၍ သစ်ကိုင်းခြောက်တခုကို နင်းမိဟန်တူသည်။ သို့သော် ဘာမျှမကြာမီ တရှူးရှူးနမ်းလျက် တနေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွား၏။ လက္ခဏာမှာ ကျွန်ုပ်၏ကျယ်ငယ်နံ့ရသည်နှင့် မသင်္ကာ၍ ထွက်ခွာသွားခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကျားသစ်သည် တနေရာတည်း၌ ကြာကြာမရပ်ပဲ ဟိုကူးလိုက် သည်ကူးလိုက် စသည်ဖြင့် မြင်းသေကောင်အနီးသို့ ချဉ်းကပ်လိုက် ခွာသွားလိုက် စသည်ဖြင့် ဂနာမမြိမ်ပဲ လူးလားခတ် ဖြစ်နေတော့သည်။ ဤနည်းဖြင့် နာရီဝက်ခန့်ကြာလတ်သော် ကိုသိန်းဖေက ကိုညှင်းအား မုဆိုးတို့ဘာသာဖြင့် အချက်ပေးလိုက်၏။ (ကျွန်ုပ်ကား နားမလည်။ နောင်မှသိရသည်။)

အဓိပ္ပာယ်မှာ ‘ကျားသစ်သည် မြင်းသေကောင်ကို ဝင်စားတော့မည်မထင်၊ မသင်္ကာလျက်ရှိနေလေပြီ။ ထို့ကြောင့် နောက်တကြိမ် ‘လင့်’ အောက်ဝင်ပြီး၍ အထွက်တွင် ပစ်ကြဲဖို့’ ဟူသည်ပင်ဖြစ်၏။ ကျားသစ်သည် ကျင်ငယ်နံ့ကို မသင်္ကာသောကြောင့် လင့်အောက်သို့ ခဏခဏဝင်လေရာ နောက်တကြိမ်အဝင်တွင် မုဆိုးနှစ်ယောက်တို့သည် သေနတ်များနှင့်ချိန်ထားကြ၏။ လင့်စင်အောက်မှ အကောင်ကိုမူကား မည်သူမျှမြင်နိုင်သည်မဟုတ်ချေ။ ကျွန်ုပ်မှာ သူတို့၏အကြံကို ရိပ်မိ၍ ရင်ခုန်လျက်ရှိ၏။ ကြောက်သောကြောင့်မဟုတ်။ သို့လောသို့လောဟူသော စိတ်ဇောကြောင့် ဖြစ်၏။ တဇာဋ္ဌ ဝါးလင့်စင်သည် သူတို့နှစ်ယောက်၏ ကိုယ်ဟန်ပြမှုကြောင့် သိမ့်ကနဲဖြစ်သွားသည်နှင့် တပြိုင်နက် ဒိုင်းဒိုင်းဟူသော အသံနှစ်ချက်သည် တပြိုင်နက်ကဲ့သို့ မြည်သွား၏။ ကျွန်ုပ်သည်လည်း သူတို့၏ သေနတ်ချိန်ထားသောနေရာဆီသို့ ငုံ့ကြည့်လျက်ရှိရာ အကောင်တကောင်သည် လင့်စင်အောက်မှ ဖြန်းကန်ခုန်ထွက်လျက် ‘ခွီး ခွီး ခွီး ခွီး’ နှင့် အရှည်ကြီး မြည်အော်ကာ တောထဲသို့ ဝင်ပြေးလေ၏။

“ဘယ်နေရာ ချိန်ပစ်လိုက်သလဲဗျို့ ကိုညှင်း”

“လည်ဂုတ်နောက်ကို ပစ်လိုက်တယ်၊ ခင်ဗျားကော”

“ကျုပ်က ဇက်ပိုးကို ပစ်လိုက်တယ်”

“ထွက်ထွက်ချင်း ပစ်ကြရတာမို့ ကောင်းကောင်းထိပုံမရဘူးဗျို့”

“ဟုတ်တာပေါ့ဗျ၊ အဝေးကြီးရောက်အောင် အော်ပြေးတာ မကြားဘူးလား”

“ကျောင်းဆရာရဲ့ သေးနံ့ကြောင့်ပဲဗျ”

“မတတ်နိုင်ဘူးလေ၊ ခင်ဗျားက ကျည်တောက်မှ မယူခဲ့ပဲကိုး”

“ကျုပ်ကလဲ ဒီလောက်ကြာကြာကြီး စောင့်ရလိမ့်မယ် မထင်မိဘူးဗျာ”

“ဟုတ်တော့ ဟုတ်တယ်၊ သူဝင်လာတာကိုက သိပ်နောက်ကျတာပဲ၊ ဒါမျိုး တခါမှ မကြုံဖူးဘူး”

ထိုအချိန်၌မူ လဝင်သွားပြီဖြစ်၍ တတောလုံး မှောင်မည်းလျက်ရှိရာ ကျွန်ုပ်တို့သည် ရွာသားများ လာကြိုသည်ကို စောင့်ယင်း ခြောက်နာရီကျော်မျှ ငတ်လျက်ရှိသော ဆေးလိပ်ကို အားရပါးရ ရှူရှိုက်ကြရလေ၏။ များမကြာမီ ရွာဘက်မှ ‘ဂူးဝါး’ ဟု အူကာ အချက်ပေးသောအသံများ ကြားရ၍

တစ်သက်တာမှတ်တမ်းများနှင့်အတွေးအခေါ်များ

သူကြီးက ပြန် ‘အူ’ ရာတွင် ရွာသားလေးငါးယောက်တို့သည် လက်နှိပ်ဓာတ်မီးများ၊ လက်ဆွဲမှန်အိမ်များနှင့် ရောက်လာကြလေ၏။ ၎င်းတို့အနက်တွင် မြင်းရှင်လူကြီးလည်း ပါလာ၏။ ၎င်းတို့က-

“ဝင်ခဲရမှာလား”

“ဝင်ခဲကြပါ”

သူတို့လူစုသည် လင့်စင်အောက်သို့ ရောက်ကြသောအခါ ကျွန်ုပ်တို့လည်း လင့်ပေါ်မှ ဆင်းပြီးကြလေပြီ။

“ဘယ်မှာလဲဗျ ကျားကော”

“ထိတော့ ထိတယ်ထင်တာပဲ၊ မကျဘူးဗျ၊ အကောင်က မဝင်ဘူး”

“ဘယ်ဝင်မှာလဲ ဆရာတို့ဟာက နံကနံသနဲ့၊ ကျားမပြောနဲ့ ကျွန်တော်တို့တောင် နံသေး”

“ကျားမဟုတ်ဘူးဗျ လင့်ပဲ”

၎င်းဒေသ၌ ကျားသစ်ကို ‘လင့်’ ဟု ခေါ်ကြသည်။

ထို့နောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် လင့်စင်အောက်မှ ကျားသစ်ထွက်သောနေရာကို သေချာစွာကြည့်ကြရာ သွေးအနည်းငယ် ကျန်ရစ်ခြင်းကို တွေ့ရ၏။ ထိုလျှင်ထိချင်း မခုန်လိုက်နိုင်မီ ကျဆင်းသော သွေးဖြစ်သောကြောင့် များများကြီးမကျနိုင်ဟုဆိုကာ မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် သူ့လမ်းအတိုင်း လက်နှိပ်ဓာတ်မီးများဖြင့် လိုက်၍ထိုးကြည့်ကြသေး၏။ သို့ရာတွင် သွေးစက်များမှာ တနေရာနှင့်တနေရာ ခပ်ကျကျ တွေ့ကြရသောကြောင့် သေလောက်သောဒဏ်ရာ မဟုတ်နိုင်ဆိုကာ ပစ်ထားခဲ့ကြလေ၏။

ကျောင်းသို့ရောက်ကြသောအခါ မိခင်နှင့်မစိုးတို့သည် ကျွန်ုပ်တို့အား တံခါးဖွင့်ပေးပြီးနောက် မိခင်က “ဘယ့်နှယ်လဲဟေ့၊ မင်းတို့ကျား လာရဲ့လား၊ ဘယ်အချိန်လာသလဲ” ဟု မေးသဖြင့် သန်းခေါင်နီးမှ ပေါ်လာကြောင်း ပြောရာတွင် မိခင်ပြုံးသည်ကို ကျွန်ုပ် မြင်လိုက်၏။ ကျွန်ုပ်က “ဘယ်လိုလဲအမေ” ဟု မေးသောအခါ မစိုးက အောက်ပါအတိုင်း ပြန်ပြောလေသည်။ နေဝင်သည်နှင့်တပြိုင်နက် မိခင်သည် ကျားသေမည်စိုးသောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ရှိရာသို့ မလာစေရန် ပရိတ်ရွတ်ခြင်း၊ မေတ္တာပို့ခြင်း၊ အဓိဋ္ဌာန်ပြုခြင်း စသည်ဖြင့် တောက်လျှောက် ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်လျက်ရှိကြောင်း၊ သန်းခေါင်နီးသောအခါမှ မိခင်အိပ်ချင်လာသည်နှင့် သားအမိနှစ်ယောက် အတူအိပ်ကြကြောင်း ပြောပြလေသည်။

ယုံချင်မှယုံပါ

ဤသည်မှာ ‘ထန်းသီးကြော့ခိုက် ကျီးနင်းခိုက်’ ဖြစ်နိုင်ခြင်းကို ကျွန်ုပ် နားလည်ပါသည်။ သို့ရာတွင် မိခင်၏ ထူးဆန်းသော အရည်အချင်းအချို့ကို တင်ပြပါရစေဦး။ ဖတ်ပြီးသောအခါမှ စာဖတ်သူ ကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်ပါသည်။ မိခင်သည် အသက်၃၀ကျော်လောက်ကတည်းက တရားနှင့် မွေ့လျော်သူဖြစ်၍ ကြီးပြင်းလာသောအခါတွင် (မြိတ်ဆရာတော်၏ ဩဝါဒအတိုင်း) အကြိတ်အနယ် တရားအားထုတ်ခြင်း၊ စိတ်ကိုထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ညစဉ် ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့် တန်ခိုးအာနိသင် အနည်းနှင့်အများ ရရှိသည်ဟု လူအများက ယုံကြည်ကြသည်။ (ကျွန်ုပ်မူကား ယုံလွယ်တတ်သူ မဟုတ်ခြင်းကြောင့် (Scientific Minded) ယုံကြည်လောက်လျှင် နောက်ဆုံးမှ ယုံတတ်သူဖြစ်သည်။) သားမဖွားနိုင်သောမိန်းမသည် မိခင်၏ ‘ပရိတ်ရေ’ ကြောင့် အလွယ်တကူ ဖွားမြင်နိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ ကိုက်တတ်သောခွေးသည် မိခင်အား မကိုက်ခြင်းကို ကျွန်ုပ် ကိုယ်တိုင် အကြိမ်ကြိမ် ကြုံရဘူးသည်။ မိခင်သည် မည်သည့်ခွေးကိုမှ မကြောက်တတ်။ အိမ်ထဲသို့ ရဲရဲဝင်ဝံ့သည်။ အထူးသဖြင့် ဆန်းကြယ်သည်မှာ မိခင်၏အိပ်မက်များသည် အဓိပ္ပာယ်ရှိသော အိပ်မက်မျိုးဖြစ်တတ်၍ တစ်စုံတစ်ရာ ဖြစ်မည်ဆိုလျှင် ကြိုတင်၍ အိပ်မက်တတ်သောကြောင့် ဆွေမျိုး သားချင်းများသည် မိခင်၏ သတိပေးခြင်းကို အလွန်လေးစားကြသည်။

ဤအခြင်းအရာကိုမူ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် မယုံတယုံရှိပါသည်။ ကျွန်ုပ်ကို ပဋိသန္ဓေရှိသည့်အချိန်၌ မိခင် မြင်မက်သော အိပ်မက်မှာ ကောင်းလွန်းအားကြီးသောကြောင့် ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင်လည်း မယုံသည့်ပြင် ပလွှားရာကျမည်စိုးသောကြောင့် ဤနေရာ၌ မဖော်ပြလိုတော့ပါ။ ဆိုလိုခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် ဟုတ္တိပတ္တိ ထူးထူးခြားခြား မဖြစ်သေးသောကြောင့် ၎င်းအိပ်မက်နှင့် မထိုက်တန်ဟု ယူဆလျက် ရှိပါသေးသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကျား၊ ကျားသစ်တို့မည်သည် မိမိတို့ ကိုက်သတ်ထားသော အသေကောင်ရှိရာသို့ မလာချင်လည်းနေစေ၊ လာလျှင် ခပ်စောစောလာတတ်ခြင်းနှင့် ထိုညဉ့်က မိခင် ပရိတ်ရွတ်ခြင်းရပ်စဲချိန်နှင့် ကျားသစ်ရောက်ချိန်ကို တိုက်ဆိုင်ခြင်းမူကား အမှန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

မပျော်ပိုက်စရာ ဖန်တီးချက်များ

တနေ့သ၌ ကျွန်ုပ်၏ကျောင်းတွင် ကိုသိန်းဖေ တည်းခိုလျက်ရှိစဉ် မိုးကုတ်မြို့မှ ပညာအုပ် ကိုမိုးသော်တာသည် ကမ်းနီရွာသို့ နယ်လှည့်ရောက်လာ၍ မြန်မာစာသင်ကျောင်း၌ တည်းခိုလေသည်။ ကိုမိုးသော်တာမှာ ဂျပန်ဆင်ကောလိပ်ဘောသင်း ထင်ပေါ်ဘူးစဉ်က အလွန်နာမည်ကြီးခဲဘူးသည့်

ဂိုးသမားတယောက်ဖြစ်ရာ သူ၏ဘော့ဖမ်းခြင်းမှာ ဘောလုံးကို မိရုံမက လက်ဟန်ခြေဟန်နှင့် ခုန်ပုံဖမ်းပုံတို့ သပ်ရပ်လှပ စတိုင်ကျခြင်းတို့ကြောင့် သာ၍နာမည်ကြီးခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်ုပ်သည် ဂျူဗလီဟောသို့ လက်မှတ်ညာပြပွဲအတွက် သွားရစဉ်က သူငယ်ချင်း မောင်ရီရှိသော ဂျပ်ဆင်ကောလိပ်၌ တညအိပ်ခဲဘူးရာတွင် သူနှင့် သိကျွမ်းခဲ့လေသည်။ ကိုသိန်းဖေမှာလည်း ခရစ်ယန်ချင်းဖြစ်၍ သူနှင့် အတော်ကလေး ရင်းနှီး၏။ သို့ဖြစ်၍ ကိုသိန်းဖေ၏အကြံပေးချက်အရ ကျွန်ုပ်သည် ကိုဖိုးသော်တာအား ညစာစားဖို့ဖိတ်၏။ သူကြီး ကိုညှင်းအားလည်း (ခေတ်ပညာတတ်မဟုတ်စေကာမူ) မိတ်ဖြစ်ဆွေဖြစ်သဘောနှင့် ဖိတ်ကြားလေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ထုံးစံအတိုင်း ဆရာကတော်ချက်သော စားစရာများနှင့် ကိုသိန်းဖေဝယ်ယူခဲ့သော သောက်စရာများဖြင့် ပျော်မြူးကြရာ ၎င်း 'ဒင်းနားပါတီ' တွင် ယခင်ကပါတီများထက် အနည်းငယ် 'များ' သွားကြသည် ထင်၏။ သို့ရာတွင် ဆူညံခြင်း၊ ငြင်းခုံခြင်းကား မရှိ၊ ချစ်ကြည်စွာနှင့်ပင် လူစုခွဲကာ ၁၀နာရီခန့်တွင် အိမ်သို့ ပြန်ကြပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အထဲတွင် သူကြီးသည် အနည်းငယ်ယိုင်သွားသည်ဟု ထင်လိုက်မိကြသည်။ သို့သော် သူ၏အိမ်နှင့် ကျွန်ုပ်၏ကျောင်းမှာ နီးကပ်သောကြောင့် လိုက်ပို့ရန်မလို၊ သူ၏ရွာလည်း ဖြစ်သောကြောင့် စိတ်ချလက်ချ နေရစ်ကြသည်။

နောက်တနေ့နံနက် ခပ်စောစောပင် ကိုဖိုးသော်တာသည် လမ်းလျှောက်ရာမှ ပြန်လာ၍ ကျွန်ုပ်တို့ကို မြင်သည်နှင့် ကျောင်းပေါ်သို့ တက်လာ၏။ ထိုနေ့မှာ ဥပုသနေ့ဖြစ်၍ ကျောင်းပိတ်သည်နှင့် အေးအေးဆေးဆေး စကားပြောလျက်ရှိကြ၏။ နာရီတဝက်ခန့်ကြာလတ်သော် ကျောင်းတည်ထောင်သော သစ်ကုန်သည်သုံးဦးတွင် တဦးအပါအဝင်ဖြစ်သော ဦးလေးမောင် တက်လာ၍ တိုင်တန်းသည်မှာ ယမန်ညဉ့်က သူကြီးကိုညှင်းသည် ကျောင်းမှ (အရက်မူးပြီး) ဆင်းလာ၍ ရွာလယ်တွင် သူ၏လုပ်သားတယောက်နှင့် တွေ့ကြောင်း၊ လုပ်သားအား မေးမြန်းစစ်ဆေးရာတွင် ဦးမောင်၏ တပည့်ဟု ပြောသော်လည်း မယုံကြည်နိုင်ဆိုကာ သူကြီးက အိမ်သို့ခေါ်သွားပြီး တညလုံးချုပ်ထားကြောင်း ပြောလေ၏။ ဧည့်သည်နှစ်ယောက်နှင့် ကျွန်ုပ်မှာ ဤကျောင်းမှ အရက်အတူသောက်ပြီး ဆင်းသွားသည့် သူကြီးဖြစ်သည်ကို သိကြ၍ အားနာပါးနာ ဖြစ်နေကြစဉ် ဦးလေးမောင်က သေအရက်သောက်စားခြင်း၏ အပြစ်များအကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့သုံးယောက်အား ရှည်လျားစွာ လက်ချာပေးလေတော့သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ပထမ၌ ဦးလေးမောင်အား အားနာကြသော်လည်း အစိုးရအမှုထမ်းများ ဖြစ်ကြသော ကိုဖိုးသော်တာနှင့် ကိုသိန်းဖေတို့သည် တဖြည်းဖြည်း မျက်နှာထားတင်းလာကြခြင်းကို ကျွန်ုပ် မြင်ရသည်။ ကျွန်ုပ်ကမူ သူတို့နှစ်ယောက်အပေါ်၌ အားနာလျက် ရှိလေပြီ။ ဤလူကြီးသည် ကျွန်ုပ်တို့လင်မယားအပေါ်၌ တူသားနောင်မယ်ကံသို့ သဘောထားကာ အရာရာ၌ စောင့်ရှောက်ခဲ့ပေသော ကျေးဇူးကိုထောက်ထားသောအားဖြင့် ကျွန်ုပ်တယောက်တည်းရှိစဉ် မြည်တွန်တောက်တီးခြင်း ဖြစ်ပါမူကား ကြီးစား၍ သည်းခံနိုင်ဖွယ်ရာ ရှိပါသေး၏။ (အမှန်မှာ ကျွန်ုပ်၏မိဘမှ တပါး မည်သူက မည်မျှလောက် စေတနာကောင်းသည်ဖြစ်စေ မြည်တွန်တောက်တီးခြင်းကို ခံချင်သူမဟုတ်ပါ) ယခုမှာမူ မိတ်ဆွေများရှေ့၌ ကျွန်ုပ်တယောက်တည်းကို 'မြည်' ရုံမက အဖွဲ့ပါ မြည်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် သူတို့အပေါ်၌ အားနာပြီး ကျွန်ုပ်အတွက် ရှက်လည်းရှက်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍

ဤလူကြီး ဆင်းသွားသည်နှင့်တပြိုင်နက် (ကျောင်းသားများ၏ ပညာရေးအတွက် ရက်အားမယူပဲ ကျွန်ုပ်၏ ကြိုးစားချက်များကိုမှ မထောက်ထားလေခြင်းဟု အောက်မေ့ကာ) ဇနီးအား မြတောင်သို့ ပြန်စေ၍ ဧည့်သည်များအားလည်း ပြန်ကြပို့ပြောပြီးလျှင် ချက်ချင်းမြင်းပြင်ကာ အင်းရွာသို့ ထွက်လာ ခဲ့လေ၏။ သို့သော် ရက်သတ္တတပတ်အတွင်း အခြားလူကြီးများ၏ တောင်းပန်ခြင်း၊ ဦးမောင်၏ ဝန်ခံခြင်းနှင့် ကိုဝင့်မော်အပေါ်၌ ထားခဲ့သောကတိတို့ကြောင့် ကမ်းနီသို့ တဖန်ပြန်လာပြီး ဆက်လက် အလုပ်လုပ်ပါသေးသည်။

တနေ့သ၌ ကိုသိန်းဖေနှင့် ကျွန်ုပ်သည် ဓမ္မသဘာဝအကြောင်းကို ဆွေးနွေးလျက်ရှိစဉ် ဖခင်၏ တရားဟောကောင်းခြင်းအကြောင်းကို ကျွန်ုပ်က ပြောမိသည်နှင့် ဖခင်ကို ပင့်ခေါ်ရန် ကိုသိန်းဖေက စားရိတ်ခံမည်ဟု ပြောသဖြင့် သူ့ဆန္ဒအတိုင်း ပင့်ခေါ်လိုက်၏။ ကျွန်ုပ်၏ဖခင်မှာ တရားဟောပြော ခြင်းအလုပ်၌ အလွန်မွေ့လျော်သူဖြစ်၍ ချက်ချင်းလိုပင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရောက်လာ၏။ ဖခင်သည် သုံးညမျှ ဆက်၍ဟောရာ ကိုသိန်းဖေနှင့် သူကြီးအပြင် ကမ်းနီရွာမှ သက်ကြီးရွယ်အိုများ လည်း လာရောက်နာကြ၏။ ကျောင်းတည်ထောင်သော လူကြီးတဦးဖြစ်သည့် ဦးလေးမောင်အား ဖိတ်ခေါ်သော်လည်း (ကျွန်ုပ်တို့လူစုအပေါ်၌ အယုံအကြည်မရှိသောကြောင့်ပေလော မဆိုနိုင်) မလာ ရောက်ချေ။ အခြားပရိသတ်များ ပြန်သွားကြပြီးနောက် ကိုသိန်းဖေနှင့် ကိုညှင်းတို့သည် သန်းခေါင် ကျော်တိုင်အောင် သုံးညတိုင်တိုင် ကြားနာကြ၏။ ကျွန်ုပ်၏ဖခင်မှာ သဒ္ဒါတရားတက်ကြွအောင် ဟောပြောခြင်း၌ အလွန်စွမ်းသော ဓမ္မကထိက ဖြစ်ပေရကား တတိယညတွင် ကိုသိန်းဖေနှင့် ကျွန်ုပ်က အရက်ကိုလည်းကောင်း၊ သူကြီးကိုညှင်းက အရက်ရော သေနတ်ပါလည်းကောင်း လျှူလိုက်ကြ လေသည်။ ကိုသိန်းဖေနှင့်ကျွန်ုပ်သည် တနစ်ခန့်အကြာတွင် အဓိဋ္ဌာန်ပျက်ကြသော်လည်း ကိုညှင်း မူကား အသက်ထက်ဆုံး ထိန်းသိမ်းသွားပေသည်ဟု သိလိုက်ရပေသည်။

ကျွန်ုပ်၏ဖခင်အပေါ်တွင် သဒ္ဒါတရားဖြစ်ခြင်းသည်လည်း ကိုသိန်းဖေအပေါ်၌ ကျွန်ုပ်က တိုး၍ ခင်မင်ရန် (သို့မဟုတ် တယောက်နှင့်တယောက် အပြန်အလှန် တိုး၍ခင်မင်ရန်) အကြောင်းတရပ် ဖြစ်လာတော့သည်။ ဦးမောင်နှင့် ကျွန်ုပ်မူကား ခင်မင်လေးစားမှုသည် တဖန်ထပ်၍ ကျဆင်းသွားပါ တော့သည်။ လူ့သဘာဝသည် အတော်ဆန်းကြယ်၏။ လူမိုက်တယောက် လိမ္မာသွားခြင်းထက် ထိုလူမိုက်အပေါ်၌ ဆရာလုပ်ပြီး အထက်စီးနှင့် ဩဝါဒပေးခြင်းကို ပိုမိုနှစ်သက်တတ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အကြောင်းကို ဦးမောင်ကြားသိရသောအခါ သာဓုမခေါ်ချင်ပဲ ခပ်ပြုံးပြုံး လုပ်နေတတ် လေသည်။

‘ခွေးမြီးကောက် ကျည်တောက်စွပ်’ ဟု ပြောချင်၏။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကြိုးစားခြင်းကို အသိအမှတ် ပြုထိုက်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ သဘောရကြသည်။ ဖခင်ပြန်သွားပြီးနောက် ဦးလေးမောင်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ လူစုသည် ခပ်တန်းတန်းဖြစ်သွားကြလေပြီ။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကမ်းနီရွာ၌ ကျွန်ုပ် မနေချင်စရာ အကြောင်းကလေးများသည် (အသစ်ရောအဟောင်းပါ) ကျွန်ုပ်၏စိတ်ထဲတွင် မကြာခဏ ပေါ်ပေါက် လျက် ရှိပါတော့သည်။

ကျေးဇွန်သောလူ

မကျေနပ်ခဲ့သော အဖြစ်ဟောင်းများကား ဤသို့ပေတည်း။ ကျွန်ုပ်၏ကျောင်းနှင့် မျက်စောင်းထိုး ရှိသော အိမ်ကလေးတွင် ငှက်သမားတယောက် နေထိုင်၏။ ထိုသူသည် စက်ချုပ်သော အလုပ် ကိုလည်း တဘက်ကလုပ်၏။ (ကမ်းနီရွာတွင် ငှက်သမားအလုပ်သက်သက်ဖြင့် ထမင်းမဝနိုင်) ကျွန်ုပ်တို့၌ ကိစ္စကြီးငယ်ဖြင့် ခရီးသွားရန်ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ အဝတ်အထည်များ ချုပ်လုပ်ရန်ရှိသည် ဖြစ်စေ ထိုလူအား အသုံးချလေ့ရှိ၏။ တခါတရံ သူ့၌ ပိုက်ဆံပြတ်လပ်လျှင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့က ထုတ်ချေးလေ့ရှိ၏။ သူကလည်း စကားချောပြောတတ်သည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့အား တရိတသေ ဆက်ဆံသည်နှင့် အတော်ခင်မင်ရင်းနှီးသည်ဟု ထင်မိပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ရွာလယ်လမ်းတွင် မြင်းစိုင်းစဉ်က ဆင်သမားတယောက်ကို တိုက်မိဘူးခြင်းအကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ခြင်းကို မှတ်မိကြ ပေလိမ့်မည်။ ထိုကဲ့သို့တိုက်မိပြီးသည့် နောက်တနေ့ညနေတွင် ကျွန်ုပ်သည် ရွာပြင်သို့ လမ်းလျှောက် ထွက်လာခဲ့ရာ ဆင်သမားများသည် ရွာပြင်ရှိ ဇရပ်တဆောင်တွင် တည်းခိုလျက်ရှိကြ၏။

ကျွန်ုပ်သည် မိမိတိုက်မိထားသော ဆင်သမားကို သတိရ၍ ဝင်ကြည့်မည်ဟု ဇရပ်သို့လျှောက်လာရာ ဖော်ပြခဲ့သောငှက်သမားသည် ကျွန်ုပ်ဘက်သို့ ကျောခိုင်းကာရပ်လျက် ဇရပ်ပေါ်ရှိဆင်သမားအား လှမ်း၍ စကားပြောလျက်ရှိ၏။ ငှက်သမားက “ခင်ဗျားတို့ ဆင်သမားဆိုပြီး ဒီတချို့ အညံ့ခံလိုက် လေဗျာ” ဟု ပြောလျက်ရှိ၏။ (ဆင်သမားဟူသည်မှာ လူတေလူပေများဖြစ်သည်ဟု နာမည်ရသူများ ဖြစ်သည်။) ကျွန်ုပ်သည် အထက်ပါစကားကို ကြားလိုက်ရ၍ ဆင်သမား မျက်နှာပျက်သွားခြင်းကို မြင်လိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် မြင်းနှင့်တိုက်မိသောအဖြစ်ကို ပြောခြင်းဖြစ်သည်ဟု ရိပ်မိလေပြီ။ ငှက်သမားသည် တစုံတရာပြန်မပြောပဲ မျက်နှာပျက်လျက်ရှိသော ဆင်သမားကို မြင်သည်နှင့် ၎င်းနောက်သို့ လှည့်ကြည့်လိုက်ရာတွင် ကျွန်ုပ်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်လျက် ရှိကြလေ၏။ ကျွန်ုပ်က မျက်နှာထားတမျိုးနှင့်ပြုံးခြင်းကို သူမကြည့်နိုင်ပဲ တောင်ပြောမလို မြောက်ပြောမလိုနှင့် ဘာမျှမပြောပဲ ထွက်သွားလေတော့သည်။ ဤတွင် ဆင်သမားကို ကျောင်းသို့ခေါ်၍ သူကျေနပ်စေရန် ငွေကျပ် ပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ငှက်သမားအား ရှေးနည်းအတူ အသုံးချပါသေး၏။ သို့ရာတွင် သူ့ကိုယ်၌က မျက်နှာချင်းမဆိုင်ပဲတော့ချေ။ တော်တော်ဆိုးသော အရပ်သားပေတကားဟု မှတ်ချက်ချရဘူးသည်။

မြစ်ရိုးသားတို့၏ဉာဉ်ဆိုး

ကမ်းနီရွာသို့ ကျွန်ုပ် ရောက်ခါစအချိန်ကလည်း ကျွန်ုပ်၏ ခယ်မပျိုကလေးနှစ်ယောက် အလည်အပတ် လာကြရာ ရွာသားလူငယ်များသည် တရစ်သီသီ လုပ်ကြ၏။ အပျိုရှိသောအိမ်သို့ လူပျိုများ ‘ရစ်’ ကြခြင်းမှာ ဖိုမတို့၏ဓမ္မတာဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်နားလည်သည့်အလျောက် မျက်နှာထားတင်းတင်း မထားပဲ ရောက်ခါစလည်းဖြစ်သည်နှင့် ဖော်ရွေလူမတတ် အမူအရာမျိုး ပြခဲ့သည်။ တရက်နှစ်ရက် ကြာသောအခါ လူပျိုများသည် ခယ်မပျိုများအား ပြုံးစိစိနှင့် မျက်နှာချိုသွေးခြင်းမျှလောက်နှင့် အားမရ ကြတော့ပဲ ကျွန်ုပ်အားပင် နောက်ပြောင်ချင်လာကြသည်။ ကျွန်ုပ်၏ကျောင်းရှေ့သို့ ရောက်ကြသော အခါများတွင် “ဖဲထီးခိုး ရိုက်စစ်”၊ “ငမ်းတရွတ်ရွတ် ပုဇွန်တောင်”၊ “ဘဲဒီးဂွတ်”၊ “ဘဲမဂွတ်”၊ “ဝမ်းစမိုး” “အင်းခွေး” စသော စကားလုံးများကို ကျွန်ုပ်၏ကျောင်းဘက်သို့ ကြည့်ကာ တယောက် တလှည့် ရွတ်ဆိုကြလေသည်။ စကားလုံးများသည် ရိုင်းစိုင်းသောစကားလုံးများ မဟုတ်ခြင်းကား မှန်သည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ အင်္ဂလိပ်စာသင်ကျောင်းကို နောက်ပြောင်ခြင်းဖြစ်သည့်ပြင် ခယ်မပျို များလည်းရှိ၍ သူတို့ ရွတ်တွတ်တွတ် မျက်နှာထားကလည်း ထင်ရှားစွာ ဖော်ပြလျက်ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်သည် သူတို့၏ မခန့်ညားသော ရည်ရွယ်ချက်ကို နားလည်သော်လည်း မည်သို့မျှမတတ်နိုင်ပဲ သူကြီးကိုညှင်းအား တိုင်လိုက်ရသည်။

သူကြီးကိုယ်တိုင်မှာလည်း ကျွန်ုပ်၏ကျောင်းကို တည်ထောင်သော လူကြီးသုံးယောက်အနက်တွင် တယောက်အပါအဝင်ဖြစ်၍ လူနောက်ကလေးများအား မောင်းမဲလိုက်သည်နှင့် နောက်ထပ် မပြုဝံ့ကြ သည်ကား မှန်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ် မှတ်ချက်ချလိုက်သည်မှာကား မြစ်ရိုးတလျှောက်ရှိ ရွာသားများသည် (မြဲတောင်လည်းပါသည်။) အခြားနယ်မှလူများ လာရောက်နေထိုင်သည့်အခါ အစိုးရ အမှုထမ်းဖြစ်လျှင် ပြားပြားဝပ်ချင်ကြသော်လည်း မင်းမှုထမ်းမဟုတ်ခဲ့လျှင် တနည်းနည်းဖြင့် အကဲ စမ်းချင်တတ်ကြသည်။ ၎င်းနယ်တလျှောက်၌ ‘မဖြစ်ညစ်ကျယ်’ ခေါ်သည့် ရွာသားကလေးများသည် အခြားနယ်များမှာထက် ပေါများလှသည်ဟု ကျွန်ုပ် ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်သည်။ ရွှေတိုနယ်ဘက်၌မူ စွာတာတာလုပ်ချင်သော တနယ်သားကို အကဲစမ်းချင်တတ်ကြသော်လည်း မြစ်ရိုးသား၏ သတ္တိမှာမူ ရိုးရိုးမှန်မှန်နေသော (မင်းမှုထမ်း မဟုတ်သည့်) တနယ်သားကိုလည်း ချမ်းသာမပေးတတ်၊ ကျယ်ကပ်ကပ် လုပ်ချင်တတ်ကြသည်။ ရောက်စကတည်းကပင် ကျွန်ုပ်သည် ဤရွာ၌ သုံးနှစ် ပြည့်အောင်မှ နေနိုင်ပါမည်လောဟု သံသယဖြစ်ခဲ့မိသည်။

ကမ်းနီရွာမှထွက်ခွာခြင်း

၁၉၂၄ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် ဧရာဝတီမြစ်ရေသည် အလွန်အမင်းကြီး၍ နှစ်ပေါင်းများစွာ ရေမတက်ခဲ့ ဘူးသည့် ကမ်းနီရွာပေါ်သို့ ခါးလောက်ထိအောင် ရေလွှမ်းမိုး၏။ ကျွန်ုပ်၌ လပ်ကီးအပြင် ကိုဝင့်မော်၏ မြင်းသားအမိကလည်း ရှိနေရကား ၎င်းတို့အတွက် အစာနှင့် ရေလွတ်အောင် ဇောင်းလုပ်ပေးဖို့မှာ ပြဿနာကြီးတခု ဖြစ်နေတော့၏။ အခြားသော မြင်းရှင်နွားရှင်များသည်

“တတ်နိုင်ပါဘူး” ဆိုကာ ရေထဲ၌ ပစ်ထားကြသော်လည်း တိရစ္ဆာန်ကိုချစ်တတ်သော ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ လုပ်ကိမ်းအတွက်သာမဟုတ်။ မြင်းမသားအမိအတွက်ပါ စိတ်ဒုက္ခရောက်လျက်ရှိ၏။ ဤမျှလောက် ရေကြီးလိမ့်မည်ဟု မည်သူမျှ မထင်သောကြောင့် မြင်းစာသိုလှောင်ခြင်းလည်း မရှိ၊ အိပ်ဖို့နေရာလည်း မပေးနိုင်ချေ။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်သည် ထင်းတုံးများရှာ၍ ဖောင်ဖွဲ့ပြီးလျှင် မြင်းသုံးကောင်ကို တင်ထားရ၏။ အစာအတွက်မူ ရွာထဲ၌ ရေနစ်၍လဲသော သင်္ဘောပင်များကို ရှာ၍ ခုတ်စင်းကျွေးရ၏။ သို့နှင့်လည်း မြင်းသုံးကောင်ဖြစ်၍ ဝအောင်မကျွေးနိုင်ပဲရှိရာတွင် မြင်းများသည် ဝါးဝင်းထဲရုများကို ကိုက်ဖဲ့၍ စားရှာကြသည်။

ကျွန်ုပ်သည် လူငတ်ခြင်းကိုသာမဟုတ်၊ ကိုယ့်မွေးထား၍ ကိုယ့်တာဝန်ရှိသော တိရစ္ဆာန်များ ငတ်မွတ်ခြင်းကို မြင်ရခြင်းကြောင့်လည်း ရင်ထုမနာဖြစ်တတ်သည်နှင့် ‘လက်မြောက်’ ရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်ပါတော့သည်။ အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် မကျေနပ်မှုများအပေါ်တွင် မြင်းသုံးကောင်ကြောင့် ကြုံတွေ့ရသော ဒုက္ခတခု ထပ်ဆင့်လိုက်ရာတွင်မူကား ကျွန်ုပ်သည် ကမ်းနီရွာ၌ ဆက်လက် နေထိုင်ဖို့ကို လုံးဝစွန့်လွှတ်၍ ရေကျသည်နှင့်တပြိုင်နက် ဝက်လက်သို့ပြောင်းရန် သန္နိဋ္ဌာန် ချလိုက်ပါတော့သည်။ လုပ်ကိမ်းကို ယူသွားရန် မတတ်နိုင်သောကြောင့် မြင်းချစ်တတ်သော သူကြီးတယောက်သို့ ရောင်းလိုက်ရပေရာ ကျွန်ုပ်၏အသက်တာတွင် အတော်ကြီးအသဲနာလှသော ခွဲခွာမှုကြီးတခုပေတည်း။ ကိုဝင့်မော်၏ မြင်းသားအမိကိုမူ ဦးလေးမောင်၏လက်သို့ အပ်ထားခဲ့ရ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ ဇနီးမောင်နှံသည် တပည့် ကျောင်းသားအချို့နှင့်အတူ သမ္ဗန်တစင်းဖြင့် ကိုသိန်းဖေနေသော အင်းရွာသို့ သွားရောက်နှုတ်ဆက်ကြပြီးလျှင် ၁၉၂၄ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁ရက်နေ့တွင် ကမ်းနီရွာမှ အဆန်သင်္ဘောဖြင့် လိုက်ပါခဲ့ကြလေ၏။

ကျွန်ုပ်၏အနေအထိုင်

ဝက်လက်နှင့် နှစ်မိုင်ဝေးကွာသည့် မန်ကျည်းတုံရွာသို့ ရောက်ကြသောအခါ ကျွန်ုပ်တို့ ဇနီးမောင်နှံနှင့်အတူ ကျွန်ုပ်၏ တပည့်ယောက်ဖကလေး အောင်မြလည်း ပါလာ၏။ ဖခင်သည် စာသင်ကျောင်းထောင်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ စာပေများကို ယောက်ျားကလေးနှင့် မိန်းကလေးများအား သူ၏ ဝါသနာအတိုင်း (အခမဲ့) သင်ပြလျက်ရှိရာ ကျွန်ုပ်၏ညီကမူ သားရေစိမ်းကို သားရေနယ်ဖြစ်အောင် လုပ်သော လုပ်ငန်းတခု တည်ထောင်ထား၏။ မိဘများသည် မကြာခဏ အလုပ်အကိုင် ပြောင်းလဲလေ့ရှိသော ကျွန်ုပ်ရောက်လာခြင်းအတွက် အံ့ဩခြင်းမရှိ။ တလည့်တပတ် အတူတကွ နေထိုင်ခွင့် ရကြမည့်အတွက်သာ ဝမ်းသာပုံရကြသည်။ မိဘများ၏အိမ်မှာ ခပ်ငယ်ငယ်ဖြစ်သော်လည်း ဝင်းခြံမှာ ကျယ်ဝန်း၍ ခြံထဲတွင် တဲကလေး သုံးလေးတဲရှိသောကြောင့် နေလောက်ထိုင်လောက်ရှိပါ၏။ ကျွန်ုပ်၏အားကိုးမှာ ရန်ကုန်မှ မဂ္ဂဇင်းနှင့် ဂျာနယ်များအတွက် ဝတ္ထုတိုများရေးခြင်းဖြင့် မိဘများနှင့် ဝိုင်းလုပ်ဝိုင်းစား နေထိုင်ကြရန် ဖြစ်လေသည်။

ထိုစဉ်က သူရိယမဂ္ဂဇင်း၊ ကဝိမျက်မှန်မဂ္ဂဇင်းနှင့် တိုးတက်ရေးအပြင် ပဲရော့ဦးဆန်နီအတွက် စာမူများ ရေးသားပေးပို့ခြင်းအားဖြင့် ဝင်ငွေမများလှသော်လည်း တောရွာအလိုက်တော့ စားလောက် သောက်လောက် ရှိပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏ အကြိုက်တခုမှာလည်း မကြီးပွားချင်နေစေ၊ မိဘများနှင့် အတူနေရပြီး စားလောက်ရုံကလေးရှိလျှင် ကျေနပ်နိုင်ပါသည်။ ထိုစဉ်ကမူ အလုပ်ကို အထိုက် အလျောက်သာလုပ်၍ မိဘများနှင့် တရားဆွေးနွေးခြင်း၊ စာပေဗဟုသုတ အတော်ပြည့်စုံ၍ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရုံသော ဖခင်ထံမှ ဗဟုသုတစုဆောင်းခြင်း စသည်ဖြင့် အများဆုံး အချိန်ဖြုန်းခဲ့ပါသည်။ (ဖခင်သည် သူ့ခေတ်နှင့်သူ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်သုံးရသူတစ်ဦးအဖြစ် နာမည်ရခဲ့ သော်လည်း နောက်ပိုင်း၌မူ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်သုံးသည့်နေရာတွင် ပြတ်ပြတ်သတ်သတ် ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ရှိပေသည်ဆိုကာ သူ၏သားဖြစ်သော ကျွန်ုပ်အား တဖြည်းဖြည်း လက်မြောက်ရှာပါပေသည်။ သို့ဆိုသော်လည်း ဖခင်နှင့် မြတ်ကိုယ်တော်ထံမှ ဆက်ခံရရှိသော မျိုးစေ့ဖြစ်ခြင်းကိုမူကား ကျွန်ုပ် ကျေနပ်စွာဝန်ခံ၍ အခါခပ်သိမ်း ဦးညွတ်ပါသည်။)

စမ်းသပ်မှု

ကျွန်ုပ်သည် အသက် ၂၅နှစ်အရွယ်လောက်က ဒုတိယအိမ်ထောင်နှင့် ဝက်လက်တွင် မိဘများနှင့် အတူနေ၍ စာရေးဆရာဖြစ်ခါနီး၌ စာအမြောက်အမြား ဖတ်ရှုလျက်ရှိစဉ် သတိပဋ္ဌာန်သုတ္တန်ကျမ်းကို ဖတ်ရှုဘူး၏။ ၎င်းကျမ်း၌ ဗုဒ္ဓက မည်သူမဆို ဤကျမ်းတွင် ငါဟောသည့်အတိုင်း ခုနစ်ရက်မျှ အားထုတ်ငြားအံ့၊ ရဟန္တာသော်လည်းကောင်း၊ အနာဂါမ်သော်လည်းကောင်း ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ဝန်ခံ ထားခြင်းကို တွေ့ရ၏။ ဤတွင် ကျွန်ုပ် အကြံဖြစ်သည်မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် မဂ်တရား ဖိုလ်တရားတို့၏ မွန်မြတ်ခြင်းအကြောင်းကို သူရောငါပါ ပြောတတ်ကြသော်လည်း ခုနစ်ရက်မျှ လောက် အတွက်ပင် ဤနည်းအတိုင်း စမ်းသပ်အားထုတ်သူ မတွေ့ရသည်မှာ အံ့ဩဖို့ကောင်းသည်။ ငါမူကား တနေ့နေ့ အခွင့်သာသောအခါတွင် ဤနည်းအတိုင်း စမ်းသပ်အားထုတ်ကြည့်မည်၊ ဖြစ်ချင်ဖြစ်၊ မဖြစ်ချင်နေ၊ မသေမိအတွင်း အနည်းဆုံး တကြိမ်ဖြစ်စေ စမ်းဖြစ်အောင် စမ်းကြည့်မည် ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ဘူးလေသည်။

၁၉၂၅ခုနှစ်တွင် တညဉ့်သ၌ ကျွန်ုပ်သည် မန်ကျည်းတုံရွာတွင် မိဘများနှင့် ဆွေးနွေးလျက်ရှိစဉ် ၁၉၁၄ခုနှစ်က ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော စိတ်အကြံကို သတိရသည်နှင့် ဤညဉ့်မှာပင် အစပြု၍ ခုနစ်ရက် အားထုတ်တော့မည်ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုလိုက်ပါတော့သည်။ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ဖွင့်၍ရေးရလျှင် ကျွန်ုပ်သည် ထိုညဉ့်၌ မဂ်ဖိုလ်ကိုလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်းကောင်း လိုချင်လှသောကြောင့် မဟုတ်၊ (ပြတ်သားစွာ စဉ်းစားလေ့ရှိသော ကျွန်ုပ်အဖို့ရ၌ ဘာမှန်းမသိသော အရာတခုကို လိုချင်သည်ဆိုခြင်းမှာ အဓိပ္ပါယ်မရှိ) ကျွန်ုပ်၏ ဆရာမိဘနှင့်တကွ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အပေါင်းတို့ တပြောတည်းပြော၍ တဟောတည်းဟောလျက်ရှိကြသော မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရား၊ နိဗ္ဗာန်တရားတည်း

ဟူသော အခြင်းအရာသည် ဘယ်လိုဟာမျိုး ဖြစ်သည်ကို သိစမ်းချင်သည်။ သိအောင်လုပ်မည်။ များများမတတ်နိုင်လျှင် ခုနှစ်ရက်တော့လုပ်မည်ဆိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် စတင်အားထုတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အားထုတ်ပုံအားထုတ်နည်းမှာမူ ဆောင်းပါးများ၌သာမက ကျမ်းတစောင်တဖွဲ့ပင် ရေးထုတ်ခဲ့ပြီဖြစ်သောကြောင့် ဤနေရာတွင် အဖြစ်အပျက်သက်သက်မျှကိုသာ ဖော်ပြပါတော့မည်။

ကျွန်ုပ်၏ပြောင်းလဲချက်

ကိုယ့်စာရိတ္တအကြောင်းကို ဖွင့်၍ရေးရလျှင် ကျွန်ုပ်သည် ထိုအချိန်က ရောက်ရှိနေသည့် အသက် ၃၅-၃၆နှစ် အရွယ်သို့တိုင်အောင် မိမိ၏ လုံ့လဝီရိယကိုလည်းကောင်း၊ သီလကိုလည်းကောင်း၊ အနေအထိုင် ကိုလည်းကောင်း ဘယ်တော့မျှ စိတ်တိုင်းကျခဲ့ဘူးသည်မရှိ။ ချွတ်ယွင်းချက်များသည် မှီလိုပေါက်လျက်ရှိ၏။ သူတပါးတို့ကလည်း မြင်ကြသိကြ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ရွယ်တူချင်းများက သာမက ကိုယ့်ထက်ငယ်သော ကလေးသူငယ်၊ ယောက်ျား၊ မိန်းကလေးများကပင် ကျွန်ုပ်အပေါ်တွင် ဆရာလုပ်ချင်ကြသည်။ (ထိုအထဲတွင် ကိုသိန်းဖေ မပါချေ။ ကိုသိန်းဖေသည် ကျွန်ုပ်၏ ညံ့ဖျင်းမှုများကို သိ၏။ အမှန်မှာ သူတပါးထက်သိ၏။ သို့သော် ဆရာမလုပ်ချေ။ ထို့ကြောင့်လည်း ကျွန်ုပ်က ခင်မင်ခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည်။) တရားအားထုတ်ပါတော့မည်ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုသောညဉ့်မှ စ၍မူကား ကျွန်ုပ်ကိုယ်ကိုကျွန်ုပ် အကျေနပ်ဆုံးသော အပိုင်းအခြားတခုဟူ၍ စိတ်ထဲတွင် မှတ်တမ်းတင်မိ၏။ ထိုကာလ၌ မည်မျှလောက် ကျေနပ်ဖွယ်ကောင်းသောလူတယောက် ဖြစ်လာပါသနည်းဟူမူ ကျွန်ုပ်၏ အပြစ်များကို ညွှန်ပြဖို့ဦးမလေးသော ကျွန်ုပ်၏မွေးသဖေခင်သည် ကျွန်ုပ်အားထုတ်ပုံကို မြင်ရသော အခါ ကျွန်ုပ်ကို တဖြည်းဖြည်း ရွံ့လာသည်နှင့် “အဖေမို့လို့သာ မင်းနဲ့ငါနဲ့ ပြောနေရတယ်။ ဒီလိုပြောရတာတောင် စိတ်ထဲက ရွံ့လာပြီကွယ်” ဟု ဖော်ထုတ်ပြောဆိုဘူးလေသည်။

ထိုရက်အတွင်း ကျွန်ုပ်၏ ရင့်ကျက်သောဣန္ဒြေကို မြင်ရသော ဖခင်၏တပည့်တယောက်ကမူ (ကျွန်ုပ်ထက် ဆယ်နှစ်ခန့်ကြီးသော်လည်း) “ကိုဖေသိန်းကိုကြည့်ရတာ ကျွန်တော်ဖြင့် ဒူးထောက်ပြီး ရှိခိုးချင်တဲ့စိတ် ခဏခဏဖြစ်မိတယ် ဆရာရေ့” ဟု ပြောဘူးလေသည်။ မိခင်မူကား ကျွန်ုပ်ကိုမြင်ရ၍ အားရလှသည်နှင့် တပြုံးပြုံးရှိနေ၏။ ဇနီးမစိုးမူကား လင်တယောက်ဆုံးချေတော့မည်ဟူသော စိုးရိမ်မှုဖြင့် မျက်နှာညှိုးငယ်လျက်ရှိ၏။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်၏ စူးစိုက်သောသမာဓိနှင့် ရင့်ကျက်တည်ငြိမ်သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ငါးရက်မြောက်သောညဉ့်တွင် ကျွန်ုပ်သည် ‘ငါ’ ဟူ၍ အထင်မှားကြရအောင် လှည့်စားသောအကြောင်းရင်းကို တွေ့ရှိ၍ ဝမ်းသာအားရဖြင့် တုန်ယင်စွာ နိုး၍ ပြောပြလေ၏။

ဝိတ်တမျိုးပေလော

မိခင်ဖခင်နှင့်တကွ ၎င်းတို့၏ တပည့်ဂိုဏ်းသားအပေါင်းမှာ တုန်လှုပ်ချောက်ချားသွားကြလေပြီ။ မိခင်နှင့်ဖခင်တို့အားလည်း ၎င်းတို့၏တရားအမြင်မှာ မစင်ကြယ်သေးကြောင်း ပြောပြရာ ဖခင်ကပင် ရှေးဦးစွာသဘောပေါက်၍ ၎င်းညဉ့်၌ပင် မိခင်နားလည်သွားလေသည်။ ထိုရက်များအတွင်း၌ ကျွန်ုပ် သည် လောကအကြောင်းကိုလည်း ဂရုမစိုက်၊ လောကီနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ဘာမျှမပြောတော့ပဲ ဆိတ်ဆိတ်နေတော့သည်။ တညဉ့်၌ ဖခင်နှင့်ကျွန်ုပ်သည် ရွာထဲကအလှူတခုသို့ သွားကြရာ မဏ္ဍာဝယ်တွင် ဖခင်အတွက် သီးသန့်ခုံရည်တခု ခင်းထား၏။ ဖခင်မှာ ဓမ္မကထိကတယောက်ဖြစ်၍ သာမူ၊ နာမူများတွင် တရားဟောလေ့ရှိရာ ထိုညဉ့်တွင်လည်း ဆိုင်းမတီးမီ နာရီဝက်ခန့် တရားဟောဖို့ အစီအစဉ်ရှိ၏။ ဓမ္မကထိကဖြစ်သော ဖခင်အတွက် ခင်းကျင်းထားသည့် ခုံရည်ပေါ်၌ သားအဖ နှစ်ယောက် ထိုင်ကြရာတွင် ကျွန်ုပ်သည် နောက်မှီကိုမှီလျက် ပုပုရွရွရှိနေသော ပရိသတ်အား လှမ်းကြည့်ယင်း “သူတို့ကား သံသရာ၌ ကျင်လည်ကြရာပေးဦးမည်၊ ငါ့အဖို့ကား ပြီးပေပြီ” ဟူသော စိတ်အကြံ ဖြစ်ပေါ်လာသည်နှင့် တပြိုင်နက် ကျွန်ုပ်တွင် ထူးခြားသောခံစားမှုတခု ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဥပမာ အလွန်မြင့်သော တောင်ကြီးကိုတက်၍ အထွဋ်သို့ ရောက်သောအခါ ဆိုဖာကြီးပေါ်တွင် ထိုင်၍ လေညှင်းခံလိုက်သည်၌ ခံစားရသည့် အရသာမျိုးနှင့် နှိုင်းယှဉ်ရမည်ထင်သည်။ ဆိုဖာပေါ်တွင် ငြိမ်းချမ်းခြင်းမှတစ်ပါး ဘာကိုမျှ သတိမရနိုင်သကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်မှာလည်း ၎င်းအခိုက်အတန့်တွင် ငါ၌ သံသရာတာဝန်ကြီး ပြီးငြိမ်းပေပြီဆိုကာ ကြီးစွာသော ကျေနပ်ငြိမ်သက်မှုကို ခံစားရဘူးသည်။ (ထိုစဉ်ကမူ ကိုယ့်ဟာကိုယ် အလုံးစုံကိစ္စပြီးပြီကဲ့သို့ ထင်မှတ်လျက် ရှိပါသည်။)

ထူးဆန်းသော အဖြစ်မျိုး

နောက်တနေ့တွင်မူကား ကျွန်ုပ်သည် ငြိမ်းချမ်းသောအရသာကို ခံစားယင်းကပင် တချက်တချက် လစ်၍လစ်၍သွား၏။ လစ်၍ အတန်ကြာတိုင်း ဖခင်ကဖြစ်စေ၊ မစိုးကဖြစ်စေ သတိရအောင် နှိုးလှေ့ ရှိ၏။ တယောက်ယောက်က နှိုးသဖြင့် သတိရလာသောအခါတွင် ကျွန်ုပ်၏စိတ်ထဲ၌ လွတ်လပ်စွာ လေထဲတွင်နေရာမှ ဖျာလိပ်ခေါင်းထဲသို့ သွတ်သွင်းလိုက်သည့်အလား ကျဉ်းကြပ်ကျပ်တည်း လှသည် ဟု ထင်မိသည်နှင့် ဘာကြောင့်နှိုးချင်ကြသနည်း ဟူ၍ပင် ပြောမိ၏။ ဤတွင် ဖခင်နှင့်ဇနီးတို့မှာ ကျွန်ုပ်သေတော့မည်ထင်၍ မဲ့တဲ့တဲ့ဖြစ်ကုန်ကြလေပြီ။ မိခင်ကမူကား “မသေနိုင်ပါဘူး၊ မပူကြပါနဲ့၊ သေလျှင်ကော ဘာဖြစ်သေးလဲ၊ ကောင်းသောသေခြင်းပဲ” ဟု ဆိုကာ ကြံ့ကြံ့ခိုင်လျက် ရှိပေသည်။ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာတွင်မူကား ‘လစ်’ ရာမှ သေနိုင်သဖြင့် တကယ်သေသွားသည်ဆိုလျှင် ကျွန်ုပ် ကြိုက် မကြိုက် ဆုံးဖြတ်ရန် မလွယ်ကူပဲဖြစ်နေ၏။ လစ်ရခြင်းကို လွတ်လပ်သည်ထင်၍ သဘောကျမိ သော်လည်း ပြန်၍ သတိမရတော့ပဲ တခါတည်း ဝိညာဉ်ချုပ်သွားပါမူ ဟုတ်မှဟုတ်ပါစဟူသော သံသယ ဝင်လာခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်သည် ဖခင်နှင့်ဇနီးကို သတိပေးသောဘက်သို့

မဲတင်းကာ မိမိကိုယ်ကို နိုးကြားအောင် ကြိုးစားပေးပါတော့သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ကိုမသိပဲ လစ်၍ နေခြင်းသည် ငြိမ်းချမ်းခြင်းရှိသည်ကားမှန်သည်။ သို့ရာတွင် ဤအဖြစ်နှင့်ပတ်သက်၍ မကျေနပ် ဖွယ်သော အခြင်းအရာတစ်ခုမှာ မိမိကအလိုရှိသောအခါမှ လစ်သည်ဆိုလျှင် တော်ပါ၏။ ယခုမူ မိမိ၏ လုံ့လပယောဂမစိုက်ပဲ ခဏခဏလစ်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် မူမှန်သောလစ်ခြင်း ဟုတ်ပါလေ၏လောဟု သံသယဖြစ်လာသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်သည် သမာဓိလွန်ကဲခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည်ဟု စဉ်းစားမိ သည်နှင့် သမာဓိကို လျော့ချပစ်မည်ဆိုကာ ကျွန်ုပ်တီးနေကျဖြစ်သော စောင်းကို ကောက်၍ တီးလိုက်၏။ စောင်းသံသည် ကျွန်ုပ်၏နားတွင် အသာယာဆုံးသောအသံဟု မှတ်ထင်နေကျ ဖြစ်သော်လည်း ထိုအခါ၌မူ သမံတလင်းကို ကျောက်ခဲနှင့်ခြစ်သောအသံကဲ့သို့ ကြမ်းတမ်းယုတ်မာ၍ မခံမရပ်နိုင်အောင်ရှိသည်နှင့် စောင်းကို ချက်ချင်း ချထားလိုက်ရသည်။ နောက်ဆုံး၌ အကြံတရရ၍ အနိုင်သည်ခေါ်ပြီး 'ဘဝင်' ကို ထောက်ပေးစေသည်တွင်မှ သက်သာရာ ရပါတော့သည်။

ဇနီးကို ပြန်ပို့ခြင်း

အနိုင်ခံပြီးသည့်နောက်၌မူ လစ်တော့သည်မရှိပါ။ သို့ရာတွင် တရားနှင့်ပတ်သက်သော စကားမျိုးမှ တပါး ဘာမျှမပြောချင်တော့ပဲ တယောက်တည်း ကိုယ့်အာရုံနှင့်ကိုယ် နေချင်ပါတော့သည်။ မစိုးတို့ မောင်နှမမူကား မျက်နှာမသာမယာ ရှိနေရှာကြလေပြီ။ မိမိ၏သားမယား ကြည်ရွှင်ပါမှ နေတတ်သည့် ဝါသနာရှိသော ကျွန်ုပ်သည် သူတို့၏မျက်နှာညှိုးငယ်ခြင်းကို မြင်ရသော်လည်း စိတ်၌ ဘာမျှမထိခိုက်၊ ကိုယ်နှင့်ဘာမျှမဆိုင်သကဲ့သို့ ခပ်အေးအေးပင် နေတတ်လာသည်။ ဤသည်တွင် မိခင်က မစိုးတို့ မောင်နှမကို မြဲတောင်သို့ ခေတ္တအလည်အပတ်သွားစေလျှင် ကောင်းလိမ့်မည်ဟု အကြံပေးသည်နှင့် ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် ၎င်းတို့အားလိုက်ပို့ရန် စီစဉ်ကြသည်။ အစီအစဉ်မှာ မီးရထားနှင့် ကသာ ရောက်အောင် ကျွန်ုပ်လိုက်ပို့ပြီး ၎င်းတို့အား အစုန်သင်္ဘောဖြင့် မြဲတောင်သို့ တင်ပေးလိုက်ရန်ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်နှင့် မစိုးတို့မောင်နှမသည် ဝက်လက်မှ မီးရထားနှင့် လိုက်ပါသွားကြရာ ကျွန်ုပ်သည် မီးရထားပေါ်တွင် ခရီးသည်တွေကို ပီပီသသသဲသဲကွဲကွဲမမြင်ပဲ အိပ်မက်ထဲမှာကဲ့သို့ ဝိုးဝါးကြီး ဖြစ်နေ၏။ ၎င်းတို့၏ လှုပ်ရှားမှုများနှင့် စကားသံများသည် ကျွန်ုပ်အပို့ ဘာမျှအဓိပ္ပာယ်မရှိ၊ အရိပ်များသဖွယ် ထင်ရ၍ ကျွတ်စီကျွတ်စီမျှသာ ကြားရ၏။ လမ်းတလျှောက်လုံး ဤအတိုင်းပင် ဖြစ်နေ၏။ နံနက်တွင် ကသာသို့ရောက်ကြ၍ ညနေတွင် သူတို့မောင်နှမကို ဗန်းမော်မှလာသော အစုန်သင်္ဘောဖြင့် တင်ပေးလိုက်ရန် ဖြစ်လေသည်။

ဈာန်လျှောသကဲ့သို့ ဖြစ်ရပုံ

ညနေတွင် ကျွန်ုပ်တို့သုံးယောက်သည် မြစ်ဆိပ်သို့လာကြရာ အစီအစဉ်မှာ သူတို့ကို သင်္ဘောပေါ်သို့ တင်ပေး၍ ကျွန်ုပ်ကလည်း ၎င်းညနေထွက်သည့်မီးရထားနှင့် ဝက်လက်သို့ပြန်ရန်ဖြစ်၏။ မီးရထား ဘူတာရုံမှာလည်း (ထိုစဉ်က) သင်္ဘောဆိပ်၌ပင် တည်ရှိ၏။ သင်္ဘောဆိုက်လာသောအခါ ကျွန်ုပ်သည် မောင်နှမနှစ်ယောက်အား သင်္ဘောပေါ်သို့ တင်ပို့ပေးခဲ့ပြီးနောက် ကျွန်ုပ်အတွက် ဘူတာရုံမှ လက်မှတ်ယူပြီးလျှင် အသင့်ထိုးထားသည့် မီးရထားတွဲပေါ်သို့ တက်၏။ မီးရထားနှင့် သင်္ဘောမှာ နီးကပ်စွာရှိကြသည်ဖြစ်၍ သူတို့မောင်နှမနှင့် ကျွန်ုပ်သည် ကောင်းစွာ မြင်နိုင်ကြသည်နှင့် တောက် နှင့်တောက် လှမ်း၍ လက်ပြကာ နှုတ်ဆက်ကြသေး၏။ အတန်ကြာသော် သင်္ဘောမှ ဥဩမှုတ်၍ မီးရထားလည်း ဝီစီမှုတ်လျက် အချက်ပေးကာ တပြိုင်နက်တည်း ထွက်ကြလေ၏။ သူတို့မောင်နှမနှင့် ကျွန်ုပ်သည်လည်း တဘက်နှင့်တဘက် လှမ်း၍ကြည့်နေကြဆဲပင် ရှိနေခိုက် ကျွန်ုပ်၏စိတ်ထဲ၌ ‘သူတို့မောင်နှမသည် ငါ့အတွက်ကြောင့် ပြန်သွားရရှာလေပြီတကား’ ဟူသော စိတ်ကူး ဖြစ်ပေါ်လာ သည်နှင့် တပြိုင်နက် ရင်ထဲ၌ နှင့်ကနဲ ဖြစ်သွားပါတော့သည်။ တဘက်နှင့်တဘက် မျက်စိတဆုံး ကြည့်နေကြ၍ သင်္ဘောသည် ဦးလှည့်လိုက်သဖြင့် ကွယ်သွားသည်တွင်မှ ကျွန်ုပ်သည် နေရာတကျ ထိုင်လိုက်ပါတော့သည်။ ထိုအခါတွင် ကျွန်ုပ်၌ အကြီးအကျယ် ပြောင်းလဲသွားခြင်း ဖြစ်သွားသည်ကို တွေ့လိုက်ရသည်။ ဝက်လက်မှလာစဉ်ကမူ မီးရထားခရီးသည်များကို မထင်မရှား ဝိုးဝါးကြီး မြင်ရသည်သို့ ဖော်ပြခဲ့ရာ ယခုမှာမူ တနေရာ၌ ထိုင်ခုံလှနေကြသော ခရီးသည်နှစ်ယောက်ကို လည်းကောင်း၊ အခြားတနေရာတွင် ညားခါစလင်မယားနှစ်ယောက်နှင့် သဏ္ဍာန်တူ၍ တယောက်နှင့် တယောက် ကြင်နာကြပုံရခြင်းကိုလည်းကောင်း ထင်ရှားပီသစွာ အသေးစိတ်မြင်တတ်လျက် ရှိလေပြီ။ ‘ငါကား ဈာန်လျှောသောသူကဲ့သို့ ရှိချေပြီတကား’ ဟု စဉ်းစားမိသည်နှင့် ပြုံးမိပါသေးသည်။ မန်းကျည်းတုံသို့ ရောက်သောအခါ ကျွန်ုပ်ပြန်လာမည်ကို အချိန်နှင့်တကွ သိပြီးဖြစ်သော မိခင်သည် အိမ်ဝဲခါးဝမှ စောင့်ကြိုလျက်ရှိ၍ ကျွန်ုပ်၏မျက်နှာထားကို မြင်သည်နှင့်တပြိုင်နက် “ဟေ့ မောင်ဖေသိန်း၊ မင့်မှာ မပါခဲ့ဘူး” ဟု လှမ်းပြောလိုက်ရာ ကျွန်ုပ်က “ဟုတ်တယ်အဖေ” ဟု ဝန်ခံ လိုက်ရလေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သားအမိကား တယောက်နှင့်တယောက် အတော်ကြီး နားလည်မှု ရှိကြသည်။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်က သင်္ဘောဆိပ်၌ အဖြစ်အပျက်ကို ပြောပြရာ မိခင်လည်း ရယ်မော ရှာသည်။

ရဟန်းပြုဖို့ခွင့်တောင်းခြင်း

ကျွန်ုပ်စဉ်းစားပုံမှာကား တရားအားထုတ်ခြင်းအားဖြင့် မိမိ၌ ‘ငါ’ တည်းဟူသော ‘အလိမိ’ တခုပြေ၍ ငါမရှိသကဲ့သို့ ကျင့်ကြံပြုမူလျက်ရှိခဲ့ရာမှ သင်္ဘောဆိပ်၌ ‘ငါ့အတွက်ကြောင့်’ ဟူသော စိတ်အကြံ တခု ဖြစ်ပေါ်လာရာတွင် ၎င်းအကြံနှင့်လျော်ညီစွာ စိတ်၌ ထိခိုက်မှုပေါ်လာခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည်။ သို့ဆိုလျှင် မိမိ၌ တရားကိစ္စ ပြီးဆုံးသေးသည်မဟုတ်သေး၊ အားထုတ်ရန်ကျန်သေးသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်ရာ မိခင်လည်း သဘောတူသည်။ သို့ဖြစ်၍ သားအမိနှစ်ယောက် ဆက်လက်

အားထုတ်ကြရာ မိခင်မှာ ချက်ပြုတ်မှုကို ပြန်မကြည့်ချင်သောအခြေသို့ ရောက်သွား၏။ ဤတွင် ချက်ပြုတ်မှုအလုပ်သည် ကျွန်ုပ်အပေါ်သို့ ကျရောက်လာသည်နှင့် ၁၀ရက်ခန့်အကြာတွင် မစိုးကို ပြန်၍ မှာယူရသည်။ ထိုအခါ ကျွန်ုပ်မှာ အားထုတ်ဖို့အချိန်ရပြန်သည်နှင့် တဖန်ကြိုးစားပြန်၏။ သို့ရာတွင် ဗဟုကိစ္စများသော လူ့အဝတ်ဖြင့် မကျေနပ်နိုင်တော့ပဲ သင်္ကန်းဝတ်ပြီး အားထုတ်ချင်၏။ မစိုးထံ အခွင့်တောင်းသော်လည်း ခွင့်မရပဲဖြစ်နေ၏။ ဘုန်းတော်ကြီးများကမူ မိဘထံမှ ခွင့်ပန်ရ မည်ဟု ဆိုသောကြောင့် မယားနှင့်မဆိုင်သကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်ကြ၏။ သို့သော် ကျွန်ုပ်ကမူ လုပ်ကိုင် ကျွေးပါမည်ဟု တာဝန်ခံ၍ ယူခဲသောမယားဟူ၍ နားလည်သောကြောင့် ဇနီးသဘောမတူပဲ အဝတ်လဲရန် စိတ်မကောင်းနိုင်ပဲ ဖြစ်နေ၏။ အတင်းရဟန်းပြုလျှင် မတရားဟု ကျွန်ုပ်ယူဆသည်။ နောက်ဆုံး၌ မစိုးနှင့်အတူ မြတောင်သို့လိုက်သွားပြီးမှ အခွင့်တောင်းဖို့ မိခင်က အကြံပေးသည်နှင့် လိုက်သွားပြန်၏။ မြတောင်သို့ရောက်၍ မစိုးအပေါ်၌ဩဇာရှိသော အရိုးတယောက် (သု.အဖေ၏နှမ) အား ကျွန်ုပ်က ပြောပြရာ အရိုးက မစိုးအား “ကောင်းတဲ့အလုပ်လုပ်မှာကို ညည်းက တားဆီးယင် ညည်းတော့ အဝီစိကျလိမ့်မယ်” ဟု ပြောသည်တွင်မှ ခွင့်ပြုပါတော့သည်။ ခွင့်ရသည်ဆိုလျှင်ပင် ကျွန်ုပ် လက်ပန်းပေါက်ခတ်လိုက်ချင်ပါတော့သည်။

ခွင့်ရသည်နှင့်တပြိုင်နက် ကျွန်ုပ်သည် ရဟန်းဒကာရာရာ ကျွန်ုပ်၏ အင်္ဂလိပ်စာသင်ကျောင်း တည်ပေးသည့် လူကြီးများဖြစ်သော သူကြီးကိုညှင်းနှင့် သစ်ကုန်သည်ကြီး ဦးစုတို့က ဒကာခံကြသည်။ (ဦးမောင်မူကား ကသာသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားလေပြီ။) ကျွန်ုပ်က မြတောင်သို့ပြန်၍ ပြောချေပါရစေဦးဟု ပြောသော်လည်း ရဟန်းဒကာနှစ်ယောက်တို့က “ခွင့်ရပြီးမဟုတ်လား၊ ပြန်ပြောမနေပါနဲ့တော့၊ မျက်နှာကိုမြင်တော့ တမျိုးဖြစ်ပြီး စိတ်ပြောင်းလဲသွားမှာကို စိုးရပါတယ်၊ နက်ဖြန်ပဲ ပဉ္စင်းခံလိုက်ကြပါစို့” ဟု ပြောကြသည်နှင့် ကျွန်ုပ် သဘောတူလိုက်လေ၏။

ရဟန်းပြုခြင်း

၁၂၈၇ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း ၂ရက်နေ့တွင် ကျွန်ုပ်သည် ကမ်းနီရွာ၌ ရဟန်းပြုပါသည်။ သိမ်ထံ၌ ရဟန်းပရိသတ်နှင့်တကွ ကမ္မဝါညှပ်၍ ရဟန်းပြုရာတွင် ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဂေါတမဗုဒ္ဓ စီစဉ်ထားတော်မူခဲ့သည့် အခမ်းအနားမှာ အဟုတ်တကယ် ကြီးကျယ်ခန့်ညားလှ၍ အသည်းနှလုံး တုန်လှုပ်ဖွယ် ကောင်းပေရကား ကျွန်ုပ်မှာ အလွန်ဖြစ်ချင်လှသည့် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရခြင်းကြောင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရှိသည့်အထဲ၌ပင် မတုန်လှုပ်မနေနိုင်အောင် ရှိနေ၏။

ဤမျှလောက်ကြီးကျယ်သော ဥပသမ္ပဒကံဆောင်ခြင်းကိစ္စကြီးကို ၇ရက်၊ ၁၀ရက် စသည်ဖြင့် ပေါ့ပေါ့ဆဆ သဘောထားကြသည့်လက္ခဏာနှင့် ခေတ္တခဏ ဒုလ္လဘရဟန်းပြုကြသည့် လူများသည် ဘယ်ကဲ့သို့များ သဘောထားကြသည်ကို ကျွန်ုပ် နားမလည်နိုင်အောင်ရှိတော့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍

ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်မြတ်သည် ‘ဒုလ္လဘရဟန်း’ ဟူသော အလုပ်မျိုးကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ခွင့်ပြုတော်မူလိမ့်မည်မဟုတ်ဟူ၍ စိတ်ထဲ၌ စွဲစွဲမြဲမြဲကြီး ယုံကြည်လာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ‘ဗျက်ကယ်ဗျက်ကယ်’ အဓိပ္ပာယ်ရောက်သော ဒုလ္လဘရဟန်းပြုခြင်းအလုပ်ကို မလုပ်ထိုက်ကြောင်းနှင့် အပြင်းအထန် ကန့်ကွက်သည့်ဆောင်းပါးများ ရေးခဲ့ဘူးသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ “လုံ့နမတန်းလန်းနှင့် ဥံဖွမန်းသလို ဒုလ္လဘရဟန်း” ပြုကြသူများအား ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် ဖူးမြော်ကန်တော့ခြင်းပြုရန် ခဲယဉ်းကြောင်း ဝန်ခံပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ရဟန်းပြုခြင်းအတွက် ထိုနေ့က ဘယ်မျှလောက် ဝမ်းမြောက်ပါသနည်းဟူမူ သိမ်မှထွက်လာ၍ ရွာသူများခင်းကျင်းထားသည့် တဘက်များပေါ်၌ လမ်းလျှောက်လာသည့်အခါ ခြေထောက်နှင့်ထိခြင်းကိုပင် မသိပဲ ရှိပါတော့သည်။

ရဟန်းဒကာ သူကြီးကိုညှင်းသည် ကျွန်ုပ်၏အဝတ်အစားများကို မြတောင်ရွာသို့သွား၍ မစိုးအားပေးအပ်ရာတွင် မစိုးက သင်္ကန်းကို ဆွဲချွတ်လာမည်ဟု ပြောလိုက်သည်ဆိုသောကြောင့် ဘယ်များထွက်ပြေးရပါမည်နည်းဟု ထိတ်လန့်မိသည်။ သို့သော် တခေါက်ပြန်၍ မပြောကောင်းလေလောဟု ဒေါသဖြစ်၍ပြောလိုက်ခြင်း ဖြစ်တန်ကောင်းပါ၏ဟု တွေးဆမိရာ ထိုအတိုင်းမှန်ကန်သဖြင့် တော်ပါသေးသည်။

တစ္ဆေကြောက်သေးသလော

ရဟန်းပြုပြီးသည့်နောက် ကျွန်ုပ်သည် ရွာ၌ရှိသော ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ သီတင်းမသုံးပဲ ရွာပြင်၌ရှိသော အုတ်ဇရပ်ကြီးတွင် တပါးတည်းနေ၏။ အကြောင်းတခုမှာ ရွာဘုန်းကြီးသည် တရားဝါသနာပါသော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမဟုတ်ပဲ သူလိုငါလို (ဗဟုကိစ္စ၌ ဓွေ့လျော်သော) ဘုန်းကြီးတပါးဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်နှင့် ပုဂ္ဂလသပ္ပာယ် ဖြစ်လိမ့်မည်မထင်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ (ယခုအခါ၌မူ ၎င်းဘုန်းတော်ကြီးမှာ လူထွက်ပြီး၍ သားပျိုသမီးပျိုကြီးများနှင့် ဖြစ်နေလေပြီ။) ကိုသိန်းဖေတို့နှင့် လင့်စင်စောင့်စဉ်က ကျွန်ုပ် တစ္ဆေကြောက်တတ်သေးသည်ဟု ရေးခဲ့ဘူးရာ တစ္ဆေကြောက်တတ်ခြင်း ပျောက်သွားပုံကို ဤနေရာ၌ ဖော်ပြရပေဦးမည်။ ကျွန်ုပ်သည် အုတ်ဇရပ်ကြီးပေါ်တွင် တပါးတည်း ကျိန်းလျက်ရှိစဉ် ပထမညွှန်၌ ဆင်းတုတော်အနီးတွင် စုပုံထားသည့် ဖယောင်းတိုင်ထုပ်များသည် ပလ္လင်ပေါ်မှ ဖြူးကန်ကျသွား၍ ထုံစံအတိုင်း ရင်ထဲ၌ ဒိတ်ကန်ဖြစ်သွား၏။ ဤတွင် ဖယောင်းတိုင်ထွန်း၍ ထကြည်ရာ ရှဉ့်တကောင် ဆင်းပြေးသည်ကို မြင်လိုက်ရသဖြင့် စိတ်အေးသွား၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ် စဉ်းစားမိသည်မှာကား ငါသည် ဤဇရပ်ထဲ၌ ကြာရှည်စွာနေမည်ဖြစ်၍ ဤမျှလောက် ထိတ်လန့်လွယ်သည်ဆိုလျှင် အဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါမည်နည်း။ ဘာကြောင့် ထိတ်လန့်ရသနည်းဟု မိမိကိုယ်ကို မေးမြန်းသောအခါ တစ္ဆေကြောက်တတ်သောကြောင့် ဟူသောအဖြေ ထွက်လာ၏။ ဤတွင် မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမသည်မှာ “ဒီလိုဆိုလျှင် ဘယ်ဖြစ်မလဲ ဗုဒ္ဓဃောသ၊ (ကျွန်ုပ်၏ဘွဲ့ဖြစ်သည်။) မင့်ကိုယ်မင်း ‘ငါ’ မရှိဘူးလို့တောင် သိထားတယ်ဆိုပြီး တစ္ဆေချောက်မှာလောက်ကို ကြောက်ရသလား၊ တစ္ဆေရှိလို့ ချောက်ပါ

ပြီတဲ့၊ မင့်ကိုသူက ဘာတတ်နိုင်သလဲ၊ မတော်တရော် အဆင်းသဏ္ဍာန်လုပ်ပြီး ပြရုံပြနိုင်မှာပေါ့၊ မင်းလိုလူကို လည်ကုတ်ချိုးပြီး မစားနိုင်ပါဘူး၊ ကြောက်စရာအဆင်းသဏ္ဍာန် လုပ်ပြပေမယ့် မင်းက ကြောက်မှ ဖြစ်တာပဲ၊ အဆင်းကလေးပြရုံနဲ့ မင်းက ဘာကြောင့် ကြောက်ရမှာလဲ၊ မင်းစိတ်က ဒီလောက်ပဲ နှသလား” စသည်များဖြင့် မေးခွန်းများထုတ်ရာတွင် အဆင်းသဏ္ဍာန် ပြရုံမျှလောက် ကိုတော့ ခံနိုင်ပါသည်ဟူသော အဖြေထွက်လာ၏။ ထို့နောက် ကျွန်ုပ်သည် ကြောက်မက်ဖွယ်သော ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုး စိတ်ကူးလျက် ကျွန်ုပ်၏ရှေ့၌ ချောက်နေသည့်နှယ် ဖန်ဆင်းကြည့်ရာ မတုန်လှုပ် ခြင်းကို တွေ့ရ၏။ ယခင်ကမူ ကြောက်စရာသဏ္ဍာန်များကို ဤသို့သောနေရာမျိုးတွင် ညဉ့်အချိန်၌ စိတ်မကူးဝံ့ပါ။ ကျွန်ုပ် အထူးတလည် သဘောပေါက်သွားသည်မှာ အဆင်းသဏ္ဍာန် သက်သက်သည် ကိုယ့်ကို နာကျင်အောင် လုပ်နိုင်သည်မဟုတ်၊ ချောက်ရုံသာ တတ်နိုင်သည်။ နာကျင်အောင် မတတ်နိုင် ပဲလျက်နှင့် အဘယ့်ကြောင့် ကြောက်ရမည်နည်း။ ကျားကို ကြောက်ခြင်းမျိုးကား အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်။ တစ္ဆေကြောက်သည် ဆိုခြင်းမျိုးကား အဓိပ္ပာယ်မရှိခြင်းကို ငါကဲ့သို့ ရင့်ကျက်သူတယောက်သည် နားမလည်နိုင်သလော စသည်ဖြင့် ကောင်းကောင်းကြီး သဘောပေါက်သွားခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ထိုနေ့မှစ၍ ကျွန်ုပ်၌ တစ္ဆေကြောက်သည်ဟူသော အမှတ်သည် မရှိတော့ချေ။

မူတင်ဆောင်လိုသောအကြံ

ရှေ့သို့ တဆင့်တက်ဖို့ စိတ်ကူးသေး၏။ ရဟန်းပြုစဉ်ကမူ ကိစ္စပြီးသည်အထိ အားထုတ်ရန်ဟူသော အကြံဖြင့် ပြုခဲ့၏။ ဝတ်ပြီးသည့်နောက်၌ကား မိမိသိသမျှတရားကို ရွာသားများအား ဟောပြော ချင်သောဆန္ဒ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ကျွန်ုပ်ဟောမည့်တရားကား အခြားသောဘုန်းကြီးများ ဟောသည့် တရားမျိုးမဟုတ်၊ ငါပြုတ်ဖို့တရားဖြစ်၍ ထူးဆန်းသည်။ ထူးဆန်းသောတရားကို ဟောလျှင် ဟောပြောသူအပေါ်၌ ယုံကြည်မှု (သဒ္ဓါ) ရှိမှဖြစ်မည်၊ ရွာသားများက “တို့ရွာက အင်္ဂလိပ်ကျောင်း ဆရာပဲ၊ တနေ့က ပြောင်းသွားပြီး အခုပြန်လာတာပဲ” ဟုဆိုကာ အထင်သေးကြမည်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်၏ တရား စွဲဖို့ခဲယဉ်းလိမ့်မည်။ သို့ဆိုလျှင် ၎င်းတို့သဒ္ဓါထက်အောင် မည်ကဲ့သို့လုပ်ရမည်နည်း စသည်ဖြင့် စဉ်းစား၏။ အကြံတခုပေါက်သည်ကား ဒကာဒကာမများသည် မူတင်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်များကို ကြည်ညိုတတ်ကြသည်။ ငါကိုယ်တိုင် မူတင်တေရသကိုဆောင်လျှင် သဒ္ဓါတိုးတက်ကြ၍ ငါ့တရားကို ယုံကြည်စွာနာကြလိမ့်မည်ဟု အကြံဖြစ်၏။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်သည် ရဟန်းဒကာ ဦးစုနှင့်ကိုညှင်းတို့ အား တိုင်ပင်၍ ရှေးဦးစွာ သုသာန်မူတင်ဆောင်ပြီး သင်းချိုင်း၌နေမည်ဖြစ်သောကြောင့် တဲကလေး ငယ်ငယ်တခု ဆောက်ပေးဖို့ ပြော၏။ ကိုညှင်းက သဘောကျပုံရသော်လည်း လူကြီးဖြစ်သော ဦးစုက ခပ်ပြုံးပြုံးမျက်နှာထားနှင့် “စစချင်း သိပ်မလုပ်ပါနဲ့အုံး ဦးပဉ္စင်း၊ ဖြေးဖြေးလုပ်ပါ” ဟု လျှောက်၏။ သူ၏မျက်နှာထားကို ကျွန်ုပ် အဓိပ္ပာယ်ကောက်ပုံမှာ “သောက်သောက်စားစား နေလာခဲ့ပြီး အခုမှ သိပ်အစွမ်းပြချင်သကဲ့” ဟု ကျွန်ုပ်နားလည်သည်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုစစ်လိုက်သော် အစွမ်းပြချင်သော ရည်ရွယ်ချက်လည်း အထိုက်အလျောက် ပါရှိပုံရသည်။ ဤတွင်မူကား ကျွန်ုပ်သည် ကိုယ့်ဟာကိုယ်

ရှက်တတ်တတ်ဖြစ်လာသည်နှင့် ရူတင်ဆောင်ခြင်းနှင့်တကွ မေ့ကထိကဖြစ်ဖို့ အကြံအစည်ကိုပါ လက်လျှော့လိုက်ပါတော့သည်။

ပြောင်းရွှေ့ဖို့ကြိုးစားခြင်း

ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးသည် ကျွန်ုပ်၏အနေအထိုင် သိပ်သည်းလွန်းခြင်းအတွက် အနေရခက်လာပုံ ရ၏။ ကိုယ်တော်ကြီးကား ကျောင်းသားနှင့် သမ္ဗန်စပ်ခြင်း စသော လက်သမားအလုပ်မျိုး၌ ဝါသနာ ပါလေရာ ကျွန်ုပ်က အကူအညီလည်းမပေး။ ခပ်အေးအေးနေခြင်းအတွက် အနေခက်ဟန်ရှိ၏။ နောက်ဆုံး၌ ကျွန်ုပ်သည် ကမ်းနီကျောင်းတွင် မနေလိုတော့သည်နှင့် ဝက်လက်မြို့ ဘုန်းကြီးကျောင်း တကျောင်း၌ နေရန် မိဘများရှိသော မန်ကျည်းတုံရွာသို့ လာခဲ့လေ၏။ ဆွေမျိုးများအနက် မိခင်နှင့် ၎င်း၏ တပည့်များသည် ကျွန်ုပ်၏ သင်္ကန်းဝတ်ခြင်းအတွက် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ကြ၍ ဖခင်နှင့် ၎င်း၏တပည့်များကား ကျွန်ုပ်အရာရှိတယောက် ဖြစ်လာခြင်းမျိုးကဲ့သို့ ဝမ်းသာအားရ ရှိကြပုံမရချေ။ ဤကား ကိစ္စမရှိ။ ဝက်လက်ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ ကျွန်ုပ် နေခွင့်ရဖို့အတွက် အခက်အခဲတွေ့ခြင်းကား ကိစ္စရှိ၏။ ဖခင်သည် ကျွန်ုပ်အတွက် နေခွင့်ရဖို့ ဘုန်းတော်ကြီးထံ သွားရောက်လျှောက်ထားရာ နေရာမရှိဟု ပြောလိုက်၏။ ဖြစ်ဟန်လက္ခဏာရှိသည်မှာ ဘုန်းတော်ကြီးသည် ကျွန်ုပ်၏ အားထုတ်ပုံ များအကြောင်းကို သတင်းကြားရ၍ ကမ်းနီဘုန်းတော်ကြီးကဲ့သို့ပင် သူ့အတွက် အနေခက်မည်ကို မြင်သည်နှင့် ငြင်းပယ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ဟန်ရှိသည်။ ဖြစ်တတ်သောသဘာဝတခုမှာ ပဋိပတ္တိဘက်၌ အလေးပေးသော ဦးပဋိပက္ခလေးများအား ပရိယတ္တိသက်သက် ဘုန်းတော်ကြီးများက လိုလားကြ ဟန်မရှိချေ။ အားလုံးမဟုတ်သော်လည်း အများအားဖြင့် ဤအတိုင်းပင် ကြားရကြရဘူးသည်။ နောက်ဆုံး၌ ကျွန်ုပ်သည် မန်ကျည်းတုံဘုန်းကြီးကျောင်းကိုလည်း မကြိုက်။ မန္တလေး ဘုန်းကြီး ကျောင်းများ၌လည်း ဟန်မည်မထင်သောကြောင့် ကမ်းနီသို့ပင်ပြန်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်လေသည်။

ချီးမွမ်းခံရခြင်း

အချို့လူများက ဂုဏ်ဖော်လိုသည်ဟု ထင်ချင်လည်းထင်ကြစေ။ ကျွန်ုပ်၏ ရဟန်းအဖြစ် အနေ အထိုင်နှင့်ပတ်သက်၍ ကျေနပ်မိသော အခြင်းအရာတခုကို ဖော်ပြရပဦးမည်။ ကျွန်ုပ်သည် ကမ်းနီ ကျောင်းသို့ မပြန်မီ မန္တလေးမြို့၌ရှိသော နှမထံသို့ ဖခင်နှင့်အတူသွား၍ နှုတ်ဆက်ကြ၏။ ရှမ်းစု ဘူတာမှဆင်း၍ ဘုရားကြီးတိုက်ကျောင်းတကျောင်းတွင် ဖခင်နှင့်အကျွမ်းဝင်သည့် ဆရာတော်ကြီး တပါး ရှိသည်နှင့် ဝင်ရောက်ဖူးမြော်ကန်တော့ကြရာ ဆရာတော်ကြီးသည် ကျွန်ုပ်ကို မြင်လျှင်မြင်ချင်း စိတ်ဝင်စားသောအမူအရာနှင့် စိုက်၍ကြည့်နေ၏။ ဖခင်သည် မကြာသေးမီကမှ ဝတ်သော ရဟန်း

ဖြစ်၍ သူ၏သားဖြစ်ကြောင်း လျှောက်ထားသောအခါ ဆရာတော်ကြီးသည် ကျွန်ုပ်အားကြည့်လိုက်၊ ဖခင်အားကြည့်လိုက်နှင့် အလွန်အံ့ဩသော မျက်နှာထားရှိ၏။ နောက်ဆုံး၌ ဆရာတော်ကြီးက “ကျုပ်က သိပ်ပြီး အနေအထိုင်သိပ်သည်းတဲ့ ရဟန်းကလေးပါတကားလို့ စိတ်ထဲက ချီးကျူးမိတယ်။ ခုတော့ ငယ်ဖြူတောင် မဟုတ်ပါပဲကလား၊ တော်ပေဗျာ၊ တော်ပေ” ဟု မိန့်တော်မူလေသည်။

ယခင်က ကျွန်ုပ်ရန်ကုန်သို့ ရောက်ပြီးနောက် သုံးနှစ်ခန့်ကြာသောအခါ ရန်ကုန်သားစစ်စစ် တယောက်က ကျွန်ုပ်ကိုကြည့်လျက် “အခုတော့ ခင်ဗျား ရောက်စကနဲ့ မတူတော့ဘူး၊ ရန်ကုန် ဝိုက်ဆိုက် ဖြစ်လာပြီဗျို့” ဟု ပြောသဖြင့် ကျေနပ်ခဲ့ဘူးရာ ထိုစဉ်က ကျေနပ်မှုထက်ပင် ဆရာတော် ကြီး၏ စကားအတွက် ကျွန်ုပ် ပို၍ကျေနပ်မိပါသည်။ ထို့နောက်တွင် အခြားသောရဟန်းများကလည်း အလားတူစကားမျိုးပြောခြင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ကြုံရဘူးပါသည်။ ဟုတ်လည်းဟုတ်သင့်သည်။ အမှန်ကို ဝန်ခံရလျှင် ကျွန်ုပ်သည် ယနေ့အဖို့ရာတွင် ထိုစဉ်ကထက် အသက်နှစ်ဆမျှ ကြီးလာပြီဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်၏စိတ်ထဲ၌ ထိုစဉ်ကလောက် သိက္ခာမရှိခြင်းကို ကိုယ့်ဟာကိုယ်သိ၏။ အသိဉာဏ်ကား တိုးတက်ပါ၏။ သို့ရာတွင် ရဟန်းဘဝမှာကဲ့သို့ သိက္ခာရှိသည်မထင်ပေ။ ထိုစဉ်ကမူ ကျွန်ုပ်၏ စိတ်ထဲ၌ ငါသည် သာမန်ရဟန်းမဟုတ်။ တနေ့တွင် အာသဝေါကုန်ခန်းသည့် ရဟန္တာဖြစ်ရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ပေတည်းဟု အမြဲလိုပင် အထင်ရောက်လျက်ရှိသည်နှင့် ရင့်ကျက်သော ဣန္ဒြေနှင့် ပြည့်စုံခဲ့ ဟန်ရှိသည်။ ထိုအထင်သည် ယခုလည်း ကျန်ရှိသေးသော်လည်း ရဟန်းဘဝမှာတုန်းကကဲ့သို့ တထစ်ချယူဆခြင်း မဟုတ်တော့ပေ။ တနေ့တွင် ရဟန္တာဖြစ်ရမည်ဟု ထင်လျက်ရှိသည်ဆိုသော်လည်း အလကားနေယင်း ဖြစ်လိမ့်မည်ထင်ခြင်းမဟုတ်၊ အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်ရမည်ထင်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

တောကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း

မန္တလေး၌ နှစ်ည၊ ထို့နောက် မန်ကျည်းတုံ၌ နှစ်ညနေပြီးနောက် ကမ်းနီရွာသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ကျွန်ုပ်မှာ မူလကြံရွယ်သည့်အတိုင်း ကိုယ့်အဖို့ ကိစ္စပြီးပြတ်အောင် အားထုတ်ရမည့်အစား သူတပါးအား ဟောပြောချင်သော စိတ်ကူးများ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသောကြောင့် ထင်သလောက် ခရီး မရောက်ပဲ နှောင့်နှေးလျက်ရှိ၏။ ထိုအချိန်တွင် သူရိယသတင်းစာတိုက်သို့ (ဓမ္မ) ဆောင်းပါးများ ရေးပို့၍ မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်တိုက် ဦးဉာဏထံသို့လည်း တိုင်ပင်စာများ ရေး၏။ ဦးဉာဏသည် ကျွန်ုပ်၏ သဘောပေါက်ပုံကို ကျေနပ်သော်လည်း သူကိုယ်တိုင်မှာ ကျန်းမာရေး မညီညွတ်သော ကြောင့် ကျွန်ုပ်နှင့် တွေ့ဆုံနှီးနှောရန် ထိုအခိုက်တွင် မဖြစ်နိုင်သေးကြောင်းနှင့် စာပြန်လာ၏။ (သို့သော် နောင်အခါကာလများ၌ ဦးဉာဏဆရာတော်က လမ်းညွှန်လိုက်ပါသည်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်သုံးယောက် ရောက်လာကြသည်။) ဤအတောအတွင်း၌ ကျွန်ုပ် အင်္ဂလိပ်ကျောင်းနေစဉ်က အိမ်နီးနားချင်းဖြစ်ဘူးသော လူတယောက်သည် ကျွန်ုပ်ထံသို့လာ၍ ထီးချိုင့်ဘက်တောကျောင်းတွင် ဆရာတော်ကြီးတပါး (ဦးဝိသုဒ္ဓ) ၏ အနေအထိုင်အကြောင်းနှင့် ကျွန်ုပ်နှင့် အဆင်ပြေ လိမ့်မည်

ထင်ကြောင်း ပြောရာတွင် ကျွန်ုပ်ပြောင်းရွှေ့ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တော့၏။ နောက်တနေ့တွင် ကျွန်ုပ်သည် ကမ်းနီကျောင်းမှ ထီးချိုင့်တောကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားကာ ထီးချိုင့်မြို့ပေါ်မှ ဒကာကြီး တယောက်က လိုက်၍ပို့၏။ ကျွန်ုပ်ရဟန်းပြုကတည်းက အတူနေသော ယောက်ဖကလေး အောင်မြလည်း တောကျောင်းသို့ ပါလာ၏။ ကျွန်ုပ်တို့သုံးယောက်သည် ထီးချိုင့်မြို့နှင့် တစ်မိုင်ခန့် ဝေးသော တောကျောင်းသို့ ရောက်၍ ကျောင်းဝင်းထဲသို့ ဝင်သွားကြရာတွင် ကျွန်ုပ်၏စိတ်ကို ချက်ချင်း နှစ်သိမ့်စေသော အခြင်းအရာသည်ကား ကျောင်း၏တိတ်ဆိတ်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ အုတ်တံတိုင်း လေးဘက်ကာ၍ သစ်ပင်ကြီးများ အလွန်ထူထပ်သဖြင့် အရိပ်အာဝါသကောင်းလှသော ကျောင်းဝင်း ကြီးအတွင်း အုတ်ကျောင်း၊ သစ်သားကျောင်း စသည်ဖြင့် ရှစ်ကျောင်းခန့် ရှိပေရာ အလယ်၌ကား အုတ်ကျောင်းတကျောင်းရှိ၏။ အလယ်၌ရှိသော အုတ်ကျောင်းမှတစ်ပါး အခြားကျောင်းများမှာ ရဟန်းများ သီတင်းသုံးသည့် လက္ခဏာမရှိ။ ရဟန်းတို့၏ အသုံးအဆောင် တခုမျှပင် မမြင်ရချေ။ တဝင်းလုံး၌ ကျောင်းသားမရှိ ကိုရင်မရှိ ဦးပဉ္စင်းမရှိ။ အခြားကျောင်းများ၏ ထုံးစံအတိုင်း ခွေးကြောင် စသည့် အရိပ်နိမိတ်လည်း မမြင်ရချေ။ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းအခြေအနေကို မြင်လျှင်မြင်ချင်း သဘောကျလျက် ရှိလေပြီ။

အပြန်အလှန် အကဲခတ်ခြင်း

အလယ်၌ရှိသော အုတ်ကျောင်းထဲသို့ ဝင်သွားကြသောအခါ ခန်းမဆောင်ကြီးထဲတွင် တပါးတည်း စာကြည့်လျက်ရှိသော ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓနှင့် တွေ့၍ ဝတ်ချကြ၏။ ဆရာတော်မှာ သက်တော် ၅၀ ခန့်ရှိ၍ ဣန္ဒြေရင့်ကျက်ခြင်းကို ချက်ချင်းပင် ကျွန်ုပ်အကဲခတ်မိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ဝင်လာခြင်းကို တယောက်စီကြည့်ဟန် လက္ခဏာမရှိ။ အားလုံးကို သိမ်းကျုံး၍ကြည့်လိုက်ပုံရသည်။ ဝတ်ချပြီးနောက် ကျွန်ုပ်ကိုလိုက်ပို့သော ဒကာကြီးသည် ဆရာတော်နှင့်သိကျမ်းပြီးဖြစ်၍ လာရောက်သောကိစ္စကို လျှောက်ထား၏။ စကားဆုံးသည်နှင့်တပြိုင်နက် ဆရာတော်သည် မည်သူ့အားမျှမကြည့်ပဲ ဦးခေါင်း ငုံ့လျက် မိန့်တော်မူသည်မှာ ဤတဝါအဖို့၌ ဆရာတော်မှာ တပါးတည်း (ဧကစာ) သီတင်းသုံးမည်ဟု စိတ်ကူးရှိသောကြောင့် မည်သူ့ကိုမျှ လက်ခံဖို့ အကြံမရှိကြောင်း၊ အချို့သောရဟန်းများသည် တောကျောင်းဆိုသော်လည်း ရွာထဲသို့ထွက်၍ ပွဲကြည့်ခြင်း၊ ဟိုအိမ်သည်အိမ် လည်ပတ်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့် မကောင်းသတင်း ဖြစ်ခဲ့ရကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ အားပင်နာသော်လည်း အနည်းဆုံး ဤတဝါအတွက် တပါးတည်းနေမည်ကြံစည်ကြောင်း မိန့်တော်မူလေ၏။

ကျွန်ုပ်မှာ ဤကျောင်း၏အခြေအနေကို အလွန်ကြိုက်လှသဖြင့် နေရချေတော့မည်ဟု ဝမ်းသာလျက် ရှိစဉ် ဤစကားကို ကြားရသောအခါ လွန်စွာအားလျော့လျက်ရှိ၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင်မူကား မည်သို့မျှ လျှောက်ထားခြင်းမပြုပဲ ဆိတ်ဆိတ်ထိုင်နေ၏။ ဒကာကြီးကမူ ဦးပဉ္စင်းမှာ အခြားပုဂ္ဂိုလ် များနှင့် တူမည်မဟုတ်ကြောင်း၊ လောကကြီးကို တကယ်ပြီးငွေ၍ ရဟန်းဘောင်သို့ ရောက်လာခြင်း

ဖြစ်ကြောင်းများနှင့် လျှောက်ထားလေ၏။ ဆရာတော်သည် မူလကတည်းက ငြင်းပယ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ထား၍ အားနာသည့်လက္ခဏာနှင့် ကျွန်ုပ်ကိုမကြည့်ပဲ မျက်စိချင်း ရှောင်လွှဲထားခြင်း ဖြစ်ဟန်ရှိပေရာ ဒကာက တင်လျှောက်သည်တွင်မှ ဦးခေါင်းမော်ကြည့်၍ ကျွန်ုပ်နှင့် မျက်နှာချင်း ဆိုင်မိကြလေ၏။ ကြား၍ရသေးသည်မဟုတ်။ မျက်နှာချင်းဆိုင်လိုက်မိကြကတည်းက ဆရာတော် စိတ်ပြောင်းလဲသွားခြင်းကို ကျွန်ုပ် မြင်လိုက်ရသည်။ ဆရာတော်သည် မန္တလေးဘုရားကြီးတိုက်မှ ဆရာတော်ကြီးကဲ့သို့ ရဟန်းပီသသော ကျွန်ုပ်၏ဣန္ဒြေကို မြင်လေသလော၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်သင့်မခံနိုင်ဆို၍ ဝမ်းနည်းသော ကျွန်ုပ်၏မျက်နှာထားကို မြင်သောကြောင့်ပေလော မပြောတတ်။ ဆရာတော်သည် ကျွန်ုပ်နှင့် မျက်လုံးချင်းဆိုင်လိုက်လျှင်ပင် မျက်နှာထားပြောင်းလဲသွားခြင်းကို ထင်ရှားစွာ မြင်လိုက်ရ၏။ ‘တော်ပါသေးရဲ့’ ဟု ကျွန်ုပ် အောက်မေ့လိုက်သည်။ ဆရာတော်က ဧကစာ နေမည် ကြံသော်လည်း ဤသို့သောပုဂ္ဂိုလ်မျိုးနှင့် အတူနေရလျှင် နေနိုင်ပါသည်ဟုဆိုကာ လက်ခံလိုက်လေသည်။ ထို့နောက် ဆရာတော်သည် ထိုင်ရာမှထ၍ ကျောင်းများကို လိုက်ပြကာ ကြိုက်သောကျောင်းကို နေနိုင်ကြောင်းပြောသည်နှင့် ကျွန်ုပ်လည်း နီးရာကျောင်းတကျောင်းကို ရွေးလိုက်သည်။

ဆရာတော်နှင့်ဆွေးနွေးခြင်း

ထို့နောက် ကျွန်ုပ်အားလိုက်ပို့သော ဒကာကြီးသည် ပြန်တော့မည်ပြုရာ အောင်မြင်သည် ကျွန်ုပ်အား ပြုစုရန် လိုက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သော်လည်း ကျောင်းဝင်းကြီးတခုလုံးတွင် ဘုန်းတော်ကြီးနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ တပါး ကျောင်းသားကိုရင်မရှိသဖြင့် ပျင်းရိရာမည်ကို ကျွန်ုပ်မြင်သည်နှင့် မြဲတောင်သို့ပြန်ရန် ဒကာကြီးနှင့်အတူ ထည့်ပေးလိုက်၏။ ၎င်းတို့ပြန်သွားပြီးနောက် ကျွန်ုပ်နေမည့် ကျောင်းပေါ်သို့ တက်ကြည့်ရာ ကျောင်းအိုကြီးဖြစ်နေခြင်းကို တွေ့ရ၏။ လူအဖြစ်၌ဆိုပါမူ ဤကျောင်းကိုမကြိုက်လျှင် အခြားကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့မည်ဖြစ်သော်လည်း မိမိအလွယ်တကူ ရွေးချယ်လိုက်မိသော ကျောင်းပင် ဖြစ်စေကာမူ ရွှေ့ပြောင်းခဲ့လျှင် ‘ချီးထူ’ သည်ဟု ဘုန်းတော်ကြီးက ထင်မည်စိုးသောကြောင့် မပြောင်းရွှေ့ပဲ နေလိုက်ပါသည်။ ဤဘုန်းတော်ကြီးသည် အရာရာတွင် သည်းခံ၍ အနေအထိုင် ကောင်းလှသည်ဟု နာမည်ကြီးလှသောကြောင့် ၎င်း၏အထင်သေးခြင်း မခံလိုသည့် ရည်ရွယ်ချက် လည်း ရှိပါသည်။ ထိုည၌ ကျွန်ုပ်သည် ဘုန်းတော်ကြီးနှင့် ဆွေးနွေးကြရာ ကျွန်ုပ်သည် တရား အားထုတ်ခြင်းအားဖြင့် တွေ့ရသောအမြင်ကို အတိအလင်း ဖော်ထုတ်လျှောက်ထားခြင်း မပြု သော်လည်း တရားဓမ္မနှင့်ပတ်သက်၍ အလွန် ‘အကင်းပါး’ သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်သည်နှင့် အခြား ရဟန်းကလေးများနှင့် မတူသော ကျွန်ုပ်၏ရည်ရွယ်ချက်ကို ရိပ်မိ၍ ချီးမွမ်းစကား မိန့်တော်မူပြီးလျှင် သူ့အဖို့မူကား ဤဘဝ၌ မဂ်တရားဖိုလ်တရားကို အလိုမရှိသေးကြောင်း၊ အရိမေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူသောအခါမှ ၎င်း၏သာဝကအဖြစ်နှင့် ကျွတ်တမ်းဝင်ဖို့ ရည်ရွယ်ချက်ရှိကြောင်း မိန့်တော်မူ လေသည်။ နောက်ဆုံး၌ မဂ်တရားဖိုလ်တရားအတွက် စိတ်အားထက်သန်စွာ အားထုတ်သော

ပုဂ္ဂိုလ်ချိုး တွေ့ရခဲသောကြောင့် ယခု ဆုံတွေ့ရရှိမျှမက အတူတကွ သီတင်းသုံးကြမည် ဖြစ်သည့် အတွက် ဝမ်းမြောက်ကြောင်း၊ လက်သင့်ခံဖို့ ငြင်းပယ်မိပြီးမှ မိမိစိတ်ပြောင်းလဲ၍ အဆုံးအဖြတ်ကို ပြင်ဆင်လိုက်မိခြင်းအတွက်လည်း ဝမ်းသာကြောင်း မိန့်တော်မူလေသည်။

သီတင်းသုံးကြပုံ

ဘုန်းတော်ကြီး၏စကားကို ကြားရသောအခါ ကျွန်ုပ်သည် ယခုဘဝ၌ မဂ်ဖိုလ်ကို မလိုချင်သေး ဆိုသောအချက်ကြောင့် ဝမ်းနည်းသော်လည်း ကျွန်ုပ်အား နားလည်ပုံရခြင်းအတွက် ဝမ်းသာမိသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ယခုမှရဟန်းပြုပြီး မဂ်ဖိုလ်စကားပြောသော ရဟန်းကလေးဟူ၍ ကဲ့ရဲ့လိုသော သဘော၊ နှိပ်နယ်လိုသောစေတနာ မရှိခြင်းကား ထင်ရှားပေသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးသည် ကျွန်ုပ်နှင့် အတူ သီတင်းသုံးကြသောရက်များအတွင်း ကျွန်ုပ်အားထုတ်ပုံနှင့် ဉာဏ်အမြင်ကို တီးခေါက် စုံစမ်း ကြည့်ရာ တနေ့တခြား ကျေနပ်အားရပုံရသည်ဟု ကျွန်ုပ် အကဲခတ်မိသည်။ ကောင်းကောင်းနေမည့် ဦးပဉ္စင်းကလေးမှ ဟုတ်ပါလေမည်လောဟူသော သံသယမူကား ရောက်သောနေ့မှာပင် ကင်းရှင်း သွားပါပြီဟူ၍လည်း ဝန်ခံတော်မူသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် အရုဏ်မတက်မီထကြ၍ ထီးချိုင့်မြို့ထဲသို့ အတူတကွ ဆွမ်းခံကြွကြရာ မြို့အဝင်တွင် ခွဲသွားကြ၏။ ဘုန်းတော်ကြီးမှာ မြို့ထဲ၌ ထိုင်ကိုယ်တော်အဖြစ်နှင့် ပင့်ဖိတ်ထားသည့် အိမ် အမြောက်အမြားရှိရာ ကျွန်ုပ်မူကား အိမ်ပေါက်စေ့ရပ်ရမည်ဖြစ်၍ အတူသွားရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ ထီးချိုင့်မြို့ကလေး၏ သဒ္ဓါတရားနှင့် ထကြွလုံ့လဝီရိယရှိခြင်းမှာ ချီးကျူးထိုက်ပါပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် မြို့ထဲသို့ လင်းလျှင်လင်းချင်း ရောက်သွားကြသော်လည်း တအိမ်ခြား နှစ်အိမ်ခြား စသည်ဖြင့် ဆွမ်း၊ ဆွမ်းဟင်းတို့နှင့် အိမ်ပေါက်များ၌ အသင့်စောင့်လျက်ရှိကြပေရာ ကျွန်ုပ်မှာ မြို့ဆုံးအောင်မလျှောက်ရပဲ တဝက်လောက်နှင့်ပင် စားလောက်အောင်ရသည်နှင့် လှည့်ပြန်ခဲ့လေ သည်။ ကျောင်း၌ ကျောင်းသားမရှိသဖြင့်လည်း ၎င်းတို့အတွက် ကြောင့်ကြံစိုက်ဖို့ မလိုချေ။ ကျွန်ုပ်တို့သည် တထပ်တည်းဘုဉ်းပေးသူများဖြစ်၍ အတူတကွ ဆွမ်းစားလေ့ရှိရာ ‘ထိုင်ကိုယ်တော်’ အဖြစ်နှင့် ဆွမ်းခံရသော ဘုန်းတော်ကြီးအတွက် မဆိုထားဘိ၊ အိမ်ပေါက်စေ့ရပ်ကာ ကမ္မသကာ ဆွမ်းခံရသော ကျွန်ုပ်အဖို့ပင် ဟင်းကောင်းများ လုံလောက်စွာ ရပါပေသည်။ ဤဘက်တွင် အလွန် တော်ပေသော ထီးချိုင့်မြို့သူမြို့သားများပါပေ။

မိဘများရောက်လာခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် ရှေးဦးစွာ ရဟန်းပြုစဉ်က ဂုရုအဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် တရားအားထုတ်ခဲ့သည့်အတိုင်း မီးပွတ်သော ယောက်ျားကဲ့သို့ မနားမနေ ကြိုးစားမည်ဟု ရည်မှန်းခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သောအခါ၌မူ တောင်သွားမြောက်သွား လုပ်ခဲ့ရသည်တကြောင်း၊ တရားဟောပြောချင်သောစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာသည် တကြောင်း၊ ထီးချိုင့်သို့ ရောက်လာသော အခါတွင်လည်း ဘုန်းတော်ကြီးနှင့် ဆွေးနွေးရခြင်းဖြင့် အချိန်အတော်ကုန်သည် တကြောင်း၊ တရားအားထုတ်ဖို့ အများကြီး အချိန်ရှိသေးသည်ဟု ယူဆမိသည်တကြောင်းကြောင့် ‘မီးပွတ်သောယောက်ျား’ ပမာဟူသော ‘ဆက်တိုက်’ ဝီရိယမျိုး မရှိပဲဖြစ်ခဲ့၏။ ထို့ပြင် ၂၇ပါးသော ရဟန်းကျင့်ဝတ်များကိုလည်း လေ့လာရသေးသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်မှာ ဖြူစင်သောစိတ်ရှိနေခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ လျှောကျခြင်း မရှိစေကာမူ သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်၌ ပြတ်လပ်မှုများ ရှိလာသည်။ ယင်းသို့ရှိစဉ် မိခင်နှင့်ဖခင်တို့သည် ဝက်လက်မှ မြတောင်သို့ အလည်လာကြ၍ မြတောင်ဘက်တွင် မစိုးတို့အိမ်၌ တည်းခိုကြမည့်အကြောင်းကို အောင်မြင် လာ၍လျှောက်၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်သည် မိဘများရောက်မည့်နေ့တွင် မြတောင်ဘက်သို့ ကူးလာ၍ ဆွမ်းစားမည့်အကြောင်း မှာထားလိုက်၏။ ထိုနေ့နံနက်တွင် ကျွန်ုပ်သည် အိပ်ရာမှထကာတည်းက တကိုယ်လုံး စိမ့်တိမ့်တိမ့်ရှိခြင်းကို သတိပြုမိ၏။ သီလရင်ကလေးများ ကပ်လှူမြဲဖြစ်သော ‘ယာဂ’ ကို သောက်ပြီးနောက် မြတောင်ဘက်သို့ ငှက်ဖြင့်ကူးသွားရာ မကြာမီပင် အစုန်သင်္ဘောဖြင့် မိဘများ ဆိုက်ရောက်လာကြသည်။ အစားကောင်းဝါသနာပါသော ကျွန်ုပ်သည် ထီးချိုင့်မြို့သူမြို့သားများလောင်းသည့် ဆွမ်းဟင်းများမှာ မည့်လှသော်လည်း ကျွန်ုပ်ကြိုက်တတ်သော ဟင်းမျိုးကိုသိသော မစိုးချက်မည့် နံနက်ဆွမ်းဖြစ်သောကြောင့် မြိန်ရှက်ဖို့ သေချာသည်ဟူသော မျှော်လင့်ချက် ရှိ၏။ သို့ရာတွင် နံနက်ဆွမ်းကပ်သောအခါ၌မူကား မျှော်လင့်သော ဟင်းမျိုးကို စားရပါလျက် မျှော်လင့်သလောက် မမြိန်သည်သာမက အခါတိုင်းလောက်မျှ မစားနိုင်ခြင်းကို တွေ့ရ၏။ ဆွမ်းစားယင်းပင် ကျောထဲမှ စိမ့်၍ စိမ့်၍ တချက်ချက် တက်လာ၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်သည် မိဘများနှင့် နေကုန်အောင်စကားပြောမည်ဟု ကြံရွယ်ခဲ့သော်လည်း နေထိုင်မကောင်းသည်နှင့် ကျောင်းသို့ ပြန်ရန် ပြင်ဆင်လေရာ မိဘများလည်း နက်ဖြန်တွင်လာကြဖို့ မှာထားလိုက်၏။ ကျောင်းသို့ အောင်မြင်လိုက်ပို့ရာ ကျွန်ုပ်သည် ထီးချိုင့်ရေဆိပ်မှ တောရကျောင်းသို့ မည်ကဲ့သို့လာခဲ့ရခြင်းကိုပင် မမှတ်မိပဲ အိပ်ရာထဲသို့ ရောက်လာခဲ့လေသည်။

အကြီးအကျယ်ဖျားလေပြီ

“ဦးပဉ္စင်း၊ ဦးပဉ္စင်း” ဟု ဘုန်းတော်ကြီး၏အသံဖြင့် ခေါ်သံကြား၍ “ဆွမ်းခံထွက်ကြစို့” ဟု ပြောလိုက်သည်တွင်မှ အံ့အားသင့်လျက်ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်၏အထင်မှာ ခုနက်ကမှ မြတောင်ကပြန်လာပြီး အိပ်ရာထဲသို့ဝင်၍ ကျိန်းလိုက်သည်ထင်ရာ ယခု ဆွမ်းခံထွက်ချိန် ရောက်ပြီဆိုသောကြောင့် တညလုံး လူမုန်းမသိပဲ ‘တုံး’ ဖြစ်အောင်ဖျားခဲ့ကြောင်း သိရတော့သည်။ ကျွန်ုပ်က မလိုက်နိုင်ကြောင်း၊

ဖျားနေကြောင်း လျှောက်ထားရာ ဘုန်းတော်ကြီးဝင်လာ၍ စမ်းသပ်ကြည့်ပြီး ထွက်သွားသည်ကို သိလိုက်ရသည်။

နောက်တကြိမ် သိလိုက်သာအခါမှာ မိဘများနှင့်မစိုးတို့ ရောက်လာကြခြင်းပင် ဖြစ်၏။ သူတို့သည် စောစောထ၍ ချက်ပြုတ်ကြပြီး သံချိုင့်များဖြင့်ထည့်ကာ ဆောင်ယူလာကြခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရ၏။ ကျွန်ုပ်ကား မထနိုင်တော့၊ ဘာမျှလည်း မစားနိုင်တော့ချေ။ ထိုနေ့တနေ့လုံးလည်း ‘တုံး’ ဖြစ်၍ ဘာမျှ မသိချေ။ ဘုန်းတော်ကြီးလည်း ခဏခဏကူးလာ၍ အားလုံး ပူပင်သောကရောက်လျက်ရှိကြ၏။ မိဘများနှင့် မစိုးတို့လည်း မြတောင်ဘက်သို့ မပြန်ကြရတော့ပဲ ကျောင်းဝင်းပြင်ဘက်ရှိ သီလရှင် ကျောင်း၌ ချက်ပြုတ်စားကြရ၏။

မိခင်နှင့် မစိုးတို့သည် သီလရှင်ကျောင်း၌အိပ်ကြ၍ ဖခင်မူကား ကျွန်ုပ်၏ကျောင်းတွင် အိပ်ရ၏။ ကျွန်ုပ်အား ဘာဆေးဝါးများ တိုက်ကြသည်ဟု ကျွန်ုပ် မသိရပေ။ တတိယနေ့နံနက်၌ ကျွန်ုပ် အတော်ကလေး သတိရလျက်ရှိရာတွင် မိခင်နှင့်ဖခင်တို့က ဤနည်းအတိုင်း အဖျားတာရှည်ခဲလျှင် ပြုစုစောင့်ရှောက်ဖို့နှင့်တကွ အစစအရာရာတွင် အခက်အခဲရှိမည်ဖြစ်သောကြောင့် ခေတ္တလူထွက်ပြီး နောင်တွင်မှ တဖန်ပြန်ဝတ်ရန် ပြောပြရာတွင် ကျွန်ုပ်သည်လည်း ၎င်းတို့၏အခက်အခဲကို မြင်သည် နှင့် ဝမ်းနည်းစွာဖြင့် သဘောတူလိုက်ရပါတော့သည်။

ကျွန်ုပ်ကား ‘သေချင်သေပေစေ၊ လူမထွက်’ ဆိုသည် အယူသည်သောလူတယောက် မဟုတ်ချေ။ ဖခင်သည် ဆရာတော်ဘုန်းကြီးအား အဖြစ်အပျက်ကို လျှောက်ထားရာတွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မိမိပျံလွန်သောအခါ ကျောင်းသင်္ခမ်းကို စိတ်ချလက်ချ လွှဲအပ်ထားခဲနိုင်မည့် ရဟန်းတပါး ရရှိပြီဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်လျက်ရှိစဉ် ဤကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းအတွက် အလွန်နမ္မာလှကြောင်းနှင့် မိန့်တော် မူလိုက်သည်ဟု ဖခင်က ပြန်ပြောလေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ၎င်းညနေတွင် ကျွန်ုပ်အား ပက်လက် ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် တင်၍ ထမ်းယူသွားကြပြီးလျှင် မြတောင်ဘက်သို့ရောက်ကာမှ သိက္ခာချပြီး လူဝတ်လဲလိုက်ရပါတော့သည်။ ကျွန်ုပ်၏စိတ်တွင်း၌ကား ငါသည် ရဟန်းပြုရေးအတွက် ခဲယဉ်းစွာ ကြိုးစား၍ အောင်မြင်သောအခါမှ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းမှာ ရဟန်းဇာတာပါဟန် မရှိသောကြောင့် ဖြစ်ရာသည်ဟု အောက်မေ့၍ နောက်တဖန် ရဟန်းပြုဖို့အတွက် လုံးဝ လက်လျှော့လိုက်ပါတော့သည်။

ထူးဆန်းသော သတ္တိများ

ရဟန်းဘဝ၌ရှိစဉ် ကြံရွယ်ချက်မရှိပဲလျက်နှင့် ကျွန်ုပ် ရရှိဟန်တူသည့် သတ္တိထူးအကြောင်းကို ဗဟုသုတအလိုငှာ ဤနေရာ၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြရပေဦးမည်။

ဝက်လက်ဘူတာမှ မန်ကျည်းတုံရွာသို့ ဖခင်နှင့် လျှောက်လာကြစဉ် အလွန်ပူပြင်း၍ ထီးလည်း မပါချေ။ ဖခင်၌ ထီးပါသော်လည်း ထီးမိုးပေးခြင်းကို မခံလို၊ သင်္ကန်းကို ခေါင်းပေါ်၌ တင်ပြန်လျှင်လည်း ရဟန်းအနေဖြင့် ဣန္ဒြေမဲ့သည်ဟု ယူဆသည်နှင့် နေပူကြီးကျကျ၌ ဦးခေါင်းပြောင်ပြောင်ကြီးနှင့်ပင် လျှောက်လာခဲ့သည်။ တခိုင်ခန့်ရောက်လတ်သော် မခံမရပ်နိုင်အောင် ပူပြင်းလာခဲ့လေပြီ။ ခရီးကလည်း တဝက်ခန့်လိုသေး၏။ ဤတွင်ကျွန်ုပ်သည် ဦးခေါင်းကို လက်ဝါးဖြင့်သပ်လျက် “မပူနဲ့” ဟု ဆိုလိုက်ရာ ဦးခေါင်းရောကိုယ်ပါ ချက်ချင်းအေးချမ်းသွားသည်ကို ခံစားလိုက်ရသဖြင့် နေလုံးကို တိမ်ဖုံး၍သွားလေသလောဟု ကောင်းကင်သို့ မော့ကြည့်လိုက်မိသည်။ ကောင်းကင်၌ကား တိမ်တိုက် တခုမျှမရှိပဲ ခြစ်ခြစ်လန်အောင်ပူပြင်းသော နေလုံးသည်သာလျှင် ကြည်လင်စွာပေါ်ထွက်နေခြင်းကို တွေ့ရသည်။ ကျွန်ုပ်မှာ ကိုယ့်ဟာကိုယ်လန့်ပြီး ကြက်သီးများထမတတ်ဖြစ်သွား၏။ အကြောင်းမူကား “မပူနဲ့” ဟု အမိန့်ပေးလိုက်စဉ်က ဤသို့ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု မမျှော်လင့်ပဲ ပူလွန်းလှသောကြောင့် လုပ်မိလုပ်ရာ လုပ်လိုက်ခြင်းမျှသာဖြစ်ရာ တကယ်ဖြစ်နေသောအခါ၌ ‘ငါ့မှာ ဘယ်လိုသတ္တိထူးတွေများ ရနေပါလိမ့်’ ဟု အလန့်တကြား တွေးတောမိသောကြောင့် ပေတည်း။ လမ်းတလျှောက်လုံးလည်း အရိပ်ထဲ၌ လမ်းလျှောက်ရသည့်နှယ် လုံးဝမပူတော့ချေ။

ဒုတိယအကြိမ်

ဒုတိယအကြိမ်မှာ ဧရာဝတီမြစ်ကို သမ္ဗန္ဓသမားနှင့် နှစ်ယောက်တည်း ကူးလာကြစဉ်ကဖြစ်၍ ထိုစဉ်က မြစ်လယ်တွင် လေရောမိုးပါ အကြီးအကျယ် ကျလာတော့သည်။ ရေကူးတတ်သောကြောင့် ကြောက်လန့်ခြင်းမရှိသော်လည်း တကိုယ်လုံးမှာ ရွဲ့ရွဲ့လျက်ရှိလေပြီ။ တဘက်ကမ်းသို့ လွယ်ကူစွာ ရောက်၍ ဆိုက်ကပ်ထားသော ဖောင်ထက်သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မိုးခိုကြရသည်။ ဖောင်ပေါ်၌ရှိသော လူများသည် ခရီးဦးကြိုကြ၍ ဖောင်တဲကလေးထဲသို့ ဝင်ရန် ပင့်ဖိတ်ကြသဖြင့် ဝင်၍ထိုင်ကြသည်။ မိုးကလည်း ရွာတုန်း၊ လေကလည်း တိုက်တုန်းပင်ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ဖောင်ကလေးထဲ၌ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်လျက်ရှိစဉ် ဒကာသုံးလေးယောက်နှင့် ဒကာမနှစ်ယောက်တို့သည် ကျွန်ုပ်အား ဝိုင်းရံကာ ထိုင်လျက်ရှိကြ၏။ စက်စက်ကျအောင် စိုရွဲ့လျက်ရှိကြသော သင်္ကန်းကို ညှစ်၍လည်း လွှားခွင့်မရ၊ လဲလှယ်ရန်လည်း မရှိပဲ ကျွန်ုပ်သည် လူများအလယ်၌ ရေစက်လက်နှင့် ထိုင်နေရစဉ် လုံခြုံစွာ ကာရံထားသည်မဟုတ်သော ဖောင်တဲထဲသို့ တဂျူးဂျူးတိုးဝင်တိုက်ခတ်သော လေကြောင့် သင်္ကန်းသည် ရေခဲပမာ အေးမြလာသဖြင့် ကျွန်ုပ်တကိုယ်လုံးမှာ ခိုက်ခိုက်တုန်လျက်ရှိလေပြီ။ “ဦးပဉ္စင်း အေးရှာတယ်” ဟု ဒကာမများက ပြောရုံသာပြောနိုင်၍ ဘာမျှမတတ်နိုင်ချေ။ ကျွန်ုပ်တကိုယ်လုံး တုန်လိုက်ပုံမှာ ငှက်ဖျားတက်သကဲ့သို့ ရှိတော့သည်။ ဒကာများနှင့် ဒကာမများက ကရုဏာသက်သော မျက်နှာထားများနှင့် ကျွန်ုပ်အား ကြည့်နေကြစဉ် ကျွန်ုပ်က တုန်၍ပြနေရသည်မှာ ရှက်စရာကောင်းသည်ဟု အောက်မေ့လာတော့သည်။ ဤတွင်မှ ကျွန်ုပ်သည် ဆတ်ဆတ်တုန်နေသော လက်မောင်းများကို စေ့စေ့ပါအောင်ကြည့်လျက် “မတုန်နဲ့” ဟု အမိန့်ပေးလိုက်၏။ နောက်တခဏ၌

မြီးညောင်ရိုးဆီမှစ၍ ရေနွေးအိတ်တင်ပေးလိုက်သည့်နယ် နွေးကနဲဖြစ်လာ၍ ကျောတလျှောက်လုံး တက်လာပြီးလျှင် တကိုယ်လုံး ငြိမ်သက်သွားလေတော့သည်။ ထိုအခါမှ စောစောစီးစီးက ဤ အကြောင်းကို သတိမရကောင်းလေလောဟု ကိုယ့်ဟာကိုယ် ပြုံးမိသေးသည်။

တတိယအကြိမ်

တတိယအကြိမ်မှာ ဆရာတော်များအလယ်၌ အသရေဆည်နိုင်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ တခုသော မျက်နှာကြီးဆွမ်းကျွေးတွင် ရဟန်းတော်လေးငါးဆယ်ခန့် ပင့်ဖိတ်ထားရာ ကျွန်ုပ်မှာ ဝါနုသော ရဟန်း တပါးမျှသာ ဖြစ်သော်ငြားလည်း ခေတ်ပညာတတ်ရဟန်းကလေး ဖြစ်သည်ဆို၍ မြတောင်ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ၎င်းတို့ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ဝိုင်းသို့ ခေါ်ယူဆွမ်းစားစေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆွမ်းဝိုင်း၌ ကျွန်ုပ်မှတပါး ကြွင်းကျန်သောပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများသည် ဤရွာထိုရွာတို့မှ ကျောင်းထိုင်ပုဂ္ဂိုလ် ထိပ်သီးကြီးများ ဖြစ်ကြသည်။ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးကြစဉ် ကျွန်ုပ်သည် ကြာဇံဟင်းချိုတဇွန်းကို လှမ်းယူ၍ သောက်လိုက်ရာ ငရုတ်ကောင်းခတ်ထားသည့်အတွက် မွန်တက်သွားပြီး လည်ချောင်းထဲ၊ နှာခေါင်းထဲ မှ ယားကျိကျိဖြစ်ကာ ‘ခွီး’ ကနဲ ‘သီး’ တော့မည့်ဆဲဆဲ ဖြစ်နေ၏။ အကယ်၍ သီးလိုက်မိချေသော် ဆွမ်းတဝိုင်းလုံး ပေရေညစ်ပတ်သွားပြီး စားဖို့ကောင်းတော့မည်မဟုတ်ပဲ ကျွန်ုပ်လည်း အရှက်ကွဲရ ချေတော့မည်။ ဤအခြင်းအရာကို ရိပ်ကနဲ သတိရလိုက်မိသော ကျွန်ုပ်သည် လည်ပင်းကို ရုတ်တရက် ကိုင်လျက် “မသီးနဲ့” ဟု အမိန့်ပေးလိုက်ရာ မွန်တက်ခြင်း ရုတ်တရက်ပျောက်သွား၍ ကောင်းမွန်စွာ ဆက်လက် ဆွမ်းစားနိုင်ပါတော့သည်။ ဤသုံးကြိမ်အနက် တတိယအကြိမ် အောင်မြင်ခြင်းအတွက် ဝမ်းသာ၍မဆုံး ဖြစ်ခဲ့ရပါတော့သည်။

မြတောင်၊ ဝက်လက်၊ ရန်ကုန်

မိဘများရော ကျွန်ုပ်ပါ ပါးရှားသောအခိုက်ဖြစ်သည်နှင့် ဆေးကောင်းဝါးကောင်းမှီဝဲရန် မတတ်နိုင်ပဲ ရှိရာတွင် ကျွန်ုပ်၏အဖျားမှာ ၎က်ဖျားဖြစ်သည်ဟု သိသော်လည်း နှစ်လခန့်မျှ ခံလိုက်ရသည်။ ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ ဒုတိယအကြိမ် ၎က်ဖျားဖြစ်ခြင်းကြောင့် မသေနိုင်ဟု အရမ်းစိတ်ချထားသည်နှင့် မည်မျှလောက် အဖျားကြီးသည်ဖြစ်စေ မိမိအတွက် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြခြင်းမရှိ၊ ကွာနိုင်ဆေးမျှလောက် ဖြင့် တဖြည်းဖြည်း နှာလံထူခဲ့ရသည်။ ဖခင်သည် ရက်သတ္တတပတ်ခန့်လောက်တွင် ပြန်သွား၍ မိခင်မူကား ကျွန်ုပ်တို့နှင့်အတူ နေရစ်ခဲ့သည်။ နှစ်လခန့်ကြာ၍ အဖျားလွတ်သောအခါ ကျွန်ုပ်မှာ အသားမရှိသလောက်ဖြစ်၍ အရိုးနှင့်အရေမျှသာ ကျန်ခဲ့ပါသည်။ ကောင်းစွာကျန်းမာလာသောအခါ ကျွန်ုပ်တို့သုံးယောက်သည် ဝက်လက်သို့ပြန်ကြ၍ ယခင်အတိုင်း ဝိုင်းလုပ်ဝိုင်းစား နေထိုင်ကြပြန်

လေသည်။ ယင်းသို့ရှိစဉ် ညီတော်မောင်၏ သားရေလုပ်ငန်းမှာ ဈေးမကိုက်ပဲရှိသည်နှင့် ကျွန်ုပ်သည် သူရိယတိုက်တွင် အတူတကွ အလုပ်လုပ်ခဲ့ဘူးသည့် (လွယ်အိတ်) ကိုဘလိုင်ထံသို့ အလုပ်အကိုင်နှင့် ပတ်သက်၍ စုံစမ်းသောစာတစောင် ထည့်လိုက်၏။ ကိုဘလိုင်မှာ ထိုအခါ၌ နယူးဘားမား ရက်ခြား အင်္ဂလိပ်သတင်းစာ ထုတ်ဝေလျက်ရှိရာ ကျွန်ုပ်အား ၎င်းတို့၏တိုက်၌ အတွင်းရေးမှူး (Secretary) လုပ်လိုလျှင် လခ ၁၀၀ပေးနိုင်၍ ရှေ့အဖို့လည်း တိုးတက်ရန်ရှိကြောင်းနှင့် စာတစောင် ပြန်လိုက် ပေသည်။ လခ၁၀၀သည် မများလှသော်လည်း (၁၉၂၆ခုနှစ်) ထိုစဉ်ကမူ မြိုးခြံစွာသုံးစွဲပါက ဝမ်းဝနိုင် သည့်ပြင် ရန်ကုန်သို့ရောက်လျှင် ဝတ္ထုရေးဖို့အတွက်လည်း ပုံနှိပ်တိုက်များနှင့် ဆက်သွယ်နိုင် သေးသည်ဆိုကာ လက်ခံလိုက်ပါတော့သည်။

နယူးဘားမားတိုက်

၁၉၂၆ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် ကျွန်ုပ်တို့ဇနီးမောင်နှံနှင့် ညီတော်မောင်တို့သည် မိဘများနှင့် ခွဲခွာ၍ ရန်ကုန်မြို့သို့ ဆင်းလာခဲ့ကြလေ၏။ ထိုစဉ်ကပင် ရန်ကုန်မြို့၌ နေထိုင်ရန် အိမ်ရဖို့ ခဲယဉ်းနေပြီ ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့သည် ကုန်သည်လမ်း၌ ဆိုင်ခင်းလျက်ရှိသော မိတ်ဆွေ ကိုခင်မောင်တင့်၏ တိုက်ခန်း၌ ရက်အနည်းငယ်မျှသာ တည်းခိုပြီးနောက် အလွန်ကံကောင်းစွာနှင့် စမ်းချောင်းရပ် စမ်းချောင်းလမ်းတွင် အိမ်ခန်းတစ်ခန်း ရရှိပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့၌ အလုပ်ရဖို့နှင့် အိမ်ခန်းရဖို့မှာ အတူတူပင် ခဲယဉ်းခဲ့ရာ အလုပ်ရော နေရာပါ ရှော့ရှော့ရှု၍ ရလိုက်ခြင်းအတွက် ကံကောင်းလှ သည်ဟု ဝမ်းသာမိပါသည်။ ဤကား ဟုတ်ပါပြီ။ သို့ရာတွင် သတင်းစာတိုက်တိုက်၌ အတွင်း ရေးမှူးအလုပ်ဟူသည်မှာ မည်သည့်အလုပ်မျိုးပေးနည်း။

ကျွန်ုပ်သည် ကလောင်ဖြင့်အသက်မွေးသော အလုပ်မျိုးကို သဘောကျသည့်အလျောက် ၎င်းအလုပ် နှစ်မျိုး တတ်ခဲ့ပါသည်။ စာရေးအလုပ်မှာလည်း တနည်းအားဖြင့် ‘ကလောင်’ အလုပ်ဟူ၍ ခေါ်နိုင် ပါသည်။ ဤနှစ်မျိုးအနက် ကျွန်ုပ်သည် စာရေးအလုပ်မျိုးကို မကြိုက်။ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ကလေး ထုတ်၍ ရေးရသော စာရေးဆရာ၊ သို့မဟုတ် သတင်းစာဆရာအလုပ်မျိုးကို ပို၍ နှစ်သက်၏။ နယူးဘားမား သတင်းစာတိုက်သို့ ရောက်သွားသောအခါ ကျွန်ုပ် စိုးရိမ်သည့်အတိုင်း အတွင်းရေးမှူးအလုပ်မှာ စာရေးတပိုင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးတပိုင်း အလုပ်မျိုးဖြစ်ခြင်းကို တွေ့ရ၍ ကျွန်ုပ် အတော်တုန်လှုပ်သွား၏။ မန်နေဂျင်းအယ်ဒီတာဖြစ်သော ကိုဘလိုင်မှာ အတော်ခင်မင်အားကိုးပုံရ၍ ‘လူတော်’ တယောက်ဟု မှတ်ယူသည့်လက္ခဏာနှင့် တာဝန်များလွှဲပေး၏။ ကျွန်ုပ်မူကား စာရေးရုံသာရေးချင်ပြီး စီမံအုပ်ချုပ် သော အလုပ်မျိုးကို အတော်ရှုံ့မှန်းသူဖြစ်၏။ အလုပ်တိုက်သို့ရောက်၍ ကျွန်ုပ်၏တာဝန်များကို ခွဲဝေ ပေးလိုက်ကတည်းက ‘ငါကား ဤအလုပ်မျိုး၌ ကြာရှည်စွာ လုပ်နိုင်မည့်လူတယောက် မဟုတ်’ ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်လိုက်လေပြီ။ ကျွန်ုပ်၏အလုပ်ကား စာပေးစာယူ အနည်းငယ်ပါရှိသည့်အပြင် မန်နေဂျာ ကိုဘလိုင် လက်မှတ်ထိုးစေဖို့အတွက် ကျွန်ုပ်က တာဝန်ခံအနေဖြင့် လက်မှတ်အတိုထိုးရခြင်း။

အရောင်းအဝယ်၊ ငွေထုတ်ငွေသွင်းမှစ၍ အလုပ်သမားနှင့် ကုမ္ပဏီဖြစ်စေ၊ အပြင်လူနှင့် ကုမ္ပဏီဖြစ်စေ ဆက်ဆံမှုဟူသမျှတွင် ကျွန်ုပ်၏လက်မှတ်ကို ပါရသည်ချည်းဖြစ်ရာ တနေ့လုံး လက်မှတ်တိုက်လေး တွေ ရေးထိုးနေရသည်နှင့်ပင် အချိန်ကုန်၏။ ဤမျှသာမကသေး၊ ထွက်သွားသော အတွင်းရေးမှူး၊ ဟောင်းက လက်မှတ်တိုက်လေး မထိုးပဲထားခဲ့သော ဗောက်ချာများကိုလည်း (ဘယ့်နှစ်လအတွက် မသိ) ကျွန်ုပ်က မှန်မမှန်စစ်ဆေးပြီး လက်မှတ်ထိုးဖို့ ကိုဘလှိုင်က တာဝန်ပေးထား၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်မှာ ဗောက်ချာအသစ်များ မရောက်လာသေးသည့် အချိန်များတွင် ဗောက်ချာဟောင်း ဖိုင်ကြီးများ ကို လှန်၍ လက်မှတ်တို ထိုးရလေသည်။

ကာလဝိပါတ် နောက်ပိုင်းတက်ခြင်းလော

တနေ့သ၌ ကျွန်ုပ်သည် သူရိယတိုက်တွင် တိုက်အုပ်ဦးလှဖေ မရှိတော့ပဲ မန်နေဂျင်းဒါရိုက်တာ နေရာတွင် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိကြောင်း သတင်းကြားသည်နှင့် ဝတ္ထုများရေးဖို့ အဆက်အသွယ်လုပ်ရန် ရောက်သွား၏။ ဦးဘဖေက ရှေးကအတိုင်း မိုးသောဝတ္ထုများ ရေးဖို့ပြောသည်နှင့် သဘောတူ လက်ခံ ခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ကျွန်ုပ်နှင့် အကျွမ်းဝင်ဘူးသည့် စာရေးတယောက်ထံသို့ ဝင်၍ တိုက်သား ဟောင်းများအကြောင်း စုံစမ်းမေးမြန်းရာ အံ့ဩဖွယ်သော သတင်းများသာ ကြားခဲ့ရ၏။ သူရိယ တိုက်မှ ကျွန်ုပ် အလုပ်ထုတ်ခံခဲ့ရပုံ အဖြစ်အပျက်ကို အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ဘူးရာ အမှန်မှာ ကျွန်ုပ်၌ အပြစ်ရှိခြင်းမဟုတ်၊ အလုပ်တခုခု၌ ကြာရှည်စွာမလုပ်ရသည့် ကျွန်ုပ်၏ဇာတာအတိုင်း ကျွန်ုပ်က ထွက်သည်ဖြစ်စေ၊ အလုပ်ရှင်က ထုတ်ပစ်သည်ဖြစ်စေ တနည်းနည်းဖြင့် ထွက်ရသူတယောက် ဖြစ်ပါ သည်။ ၁၉၂၀ပြည့်နှစ်တွင် ကျွန်ုပ် အလုပ်ထုတ်ခံရစဉ်က ကျွန်ုပ်အား ဝိုင်း၍ တွန်းထုတ်ကြခြင်းကို အထိုက်အလျောက်မျှသာ ရိပ်မိခဲ့ရာ ယခုမှာမူ ၎င်းစာရေးက အသေးစိတ်ပြောပြခြင်းကြောင့် အလုံးစုံ သိရှိခဲ့ရပါသည်။ ဤ ခြောက်နှစ်မျှသော အချိန်ကာလအတောအတွင်း၌ ကျွန်ုပ်ကို ဝိုင်း၍ တွန်းကြသည့် အယ်ဒီတာနှင့် စာရေးများသာမက လူရိုးကြီးတယောက်ဖြစ်သော တိုက်အုပ် ဦးလှဖေ ကိုယ်တိုင် အကြောင်းတမျိုးစီဖြင့် သူရိယတိုက်မှ ထွက်သွားကြရ၍ ၎င်းတို့လူစုအနက်မှ တယောက်မျှ မကျန်ရှိတော့ကြောင်း ပြောပြလေသည်။

ဦးလှဖေကား ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ မတရားပြုကျင့်သည်ဟု မစွပ်စွဲလိုပါ။ ‘တွန်း’ သောလူများ၏ စကားကို နားဝင်သဖြင့် ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ အထင်လွဲပြီး ထုတ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟုပင် ယုံကြည်ပါသည်။ သို့နှင့်ပင် သူလည်း မသက်သာ။ သူ့အပေါ်၌ အခြားသောဒါရိုက်တာများက အထင်လွဲကြသည့် လက္ခဏာဖြင့် သူရိယတိုက်နှင့် အဆက်ဖြတ်ခြင်း ခံရပါသည်။ ကျွန်ုပ်ကား ဤအချက်တွင် အတော် ထူးဆန်းသူတယောက် ဖြစ်၏။ သူရိယတိုက်ကိစ္စတွင်သာမက ကျွန်ုပ်၏ အသက်တာ နောက်ပိုင်းတွင် လည်း ကျွန်ုပ် ထင်ပေါ်ခြင်းကို မနာလိုသောသူများသည် သူတို့ကိုယ်တိုင် နှစ်မြုပ်သွားခြင်းကို တွေ့ရ၏။ ကျွန်ုပ်အား ကလော်ထုတ်ချင်သောလူများသည် သူတို့ကိုယ်တိုင် လွင့်စင်သွားခြင်းကို

တွေ့ရ၏။ ကျွန်ုပ်အား အကျိုးယုတ်အောင် ဖန်တီးသောသူများသည် ၎င်းတို့ အကျိုးပျက်စီးခြင်းကို တွေ့ရ၏။ ထိုသို့သောလူများသည် ကျွန်ုပ်၏တသက်တာတွင် မနည်းလှချေ။ ကျွန်ုပ်ကိုယ်၌က မနာလိုချင်စဖွယ်ကောင်းသော လူတယောက် ဖြစ်လေသလော မပြောတတ်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ် နှစ်နာသည်နှင့်အမျှ သူတို့လည်း အလားတူ နှစ်နာကြရသည်ချည်း ဖြစ်လေသည်။ တိုက်အုပ်ဦးလှဖေ ဆိုပါမူ သူရိယသတင်းစာတိုက်ကြီးကို ဦးဘဖေနှင့်အတူ တည်ထောင်ခဲ့သူဖြစ်ပါလျက် သူရိယ သတင်းစာကို ဝယ်၍ဖတ်ရသောအဖြစ်သို့ ရောက်သွားခြင်းကို (နောက်ပိုင်း၌) သူကိုယ်တိုင် ကျွန်ုပ် အား ဝမ်းနည်းစွာနှင့် ပြောပြဘူးပါသည်။ ၁၉၃၄ခုနှစ်ဆီလောက်၌မူ ဦးလှဖေသည် သူ့အိမ်ရှေ့မှ ကျွန်ုပ် လမ်းလျှောက်သွားခြင်းကို မြင်သဖြင့် သူကိုယ်တိုင် ထွက်၍ခေါ်ခြင်း၊ လမ်း၌ သူက မြင်းရထားနှင့် ဆုံမိကြရာ မြင်းရထားကိုရပ်၍ ကျွန်ုပ်နှင့် ဆင်းပြီးစကားပြောခြင်း၊ ကျွန်ုပ်၏ အခြေအနေကို မေးမြန်းခြင်း၊ အကူအညီလိုပါက ပေးဖို့အသင့်ရှိပါသည်ဟု ပြောခြင်း စသည်ဖြင့် နောင်တရသောလက္ခဏာများ ပြသည်။ ၁၉၃၆ခုနှစ်တွင် သူရိယတိုက်သို့ ကျွန်ုပ် ဒုတိယအကြိမ် ပြန်ဝင်သောအခါတွင်လည်း သူကိုယ်တိုင် အိမ်သို့လာ၍ ဝမ်းသာကြောင်း ပြောပါသည်။ ကျွန်ုပ်အား ဦးဘကလေးက ပြန်ခေါ်မည်ပြုရာတွင် (ဦးလှဖေမှာ ဦးဘကလေး၏ သင်ဆရာဖြစ်သည်။) ဦးလှဖေက ထုတ်ခဲ့သောလူတယောက်ဖြစ်၍ ပြန်ခေါ်ခြင်းကို ကန့်ကွက်ရန်ရှိပါသလောဟု မေးကြောင်း၊ ဦးလှဖေက ကန့်ကွက်ရန်မရှိသည့်ပြင် ဝမ်းသာပါသည်ဟု ပြန်ပြောလိုက်ကြောင်းနှင့် ဦးလှဖေ ကိုယ်တိုင်က ပြောပါသည်။ နှောင်းဖြစ်များအကြောင်းကိုမူ သူကလည်း စကားမစပ်၊ ကျွန်ုပ်ကလည်း မပြောပဲ နားလည်မှုနှင့် ရှောင်ကွင်းကြပါသည်။ ဦးလှဖေသည် (၁၉၃၇ခုနှစ် ထင်သည်။) စမ်းချောင်းရပ်၌ ကွယ်လွန်လေရာ စင်စစ်အားဖြင့် လူတော်လူကောင်းတယောက်ဖြစ်သော်လည်း ကြီးပွားရေးတွင် ထင်သလောက်မပေါက်ပဲ ဘောဂဗေဒကျမ်းတစောင်မျှနှင့်ပင် ဘဝဇာတ်သိမ်း သွားရ ရှာလေသည်။

အတတ်မျိုးစုံ ရပြန်ခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် နယူးဘားမား သတင်းစာတိုက်၌ အလုပ်လုပ်လျက်ရှိစဉ် သူငယ်ချင်း ကိုခင်မောင်တင့်နှင့် ‘လုံး’ မိကြပြန်သည်နှင့် အတတ်ပေါင်းစုံ ရပြန်လေပြီ။ ကိုခင်မောင်တင့်မှာ ဘီလပ်ပြန်တယောက် ဖြစ်သည့်အလျောက် ပျော်မှုပါးမှုအလုပ်မျိုးတွင် ‘ဒိုးကံ့သို့မွေ့’ နိုင်သူတယောက်ဟူ၍ ဆိုလောက် ပေသည်။ ဟိုတယ်၌ စားသောက်ခြင်း၊ ဘီလပ်ထိုးခြင်း၊ ကလပ်တက်ခြင်း၊ မြင်းပွဲသွားခြင်း စသော အပျော်မှုနှင့် လောင်းကစားမှုများတွင် သူဝါသနာမပါသောအလုပ် မရှိချေ။

ဤအထဲတွင် မြင်းပွဲတခုမှတပါး ကျွန်ုပ်လည်း အားလုံးကြိုက်၍ သူ့ထံတွင် တပည့်ခံ၏။ မြင်းပွဲမှာ မူကား တွက်ချက်တတ်သော ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ဝါသနာပါနိုင်စရာ မရှိချေ။ ဤလောင်းကစားနည်းမျိုးကား ငွေကြေးတတ်နိုင်သော မြင်းရှင်များ၊ ဒါရိုက်တာများ၊ မြင်းပွဲနှင့်ဆိုင်ရာ

ထရီနီနာ၊ ဂျော်ကီ၊ စတူးဝပ် စသော အလုပ်သမားများအတွက် ဖန်တီးထားသော လောင်းကစားနည်း ဖြစ်၍ အရပ်သားများအဖို့မှာ ‘မိုက်ရာ’ ကျသော ကစားနည်းသက်သက် ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် မြင်ထား၏။ အထက်ပါလူစုမှတစ်ပါး အရပ်သားများအဖို့မှာ နိုင်ချင်၍ လောင်းလျှင်လည်း မွဲဖို့သာ များ၏။ ပျော်ချင်၍ လောင်းလျှင်လည်း တကျပ်တန်လောက် ပျော်ရဖို့အတွက် ငါးကျပ်ကုန်ရသော ပျော်နည်းမျိုး ဖြစ်လေသည်။ သို့ရာတွင် လောက၌ ‘စုံ’ မှ ကျေနပ်သော ကျွန်ုပ်သည် နှစ်ခေါက် သုံးခေါက်တော့ ရောက်လိုက်ပါသေး၏။ ထို့ကဲ့သို့ ရောက်ရခြင်းကြောင့် ဖြစ်ရသည့် ကျွန်ုပ်၏ ထူးဆန်းသော အိပ်မက်များအကြောင်းကို ဖော်ပြပါဦးမည်။

ထူးဆန်းသောအိပ်မက်များ

ကျွန်ုပ်၏မိခင်သည် ထူးဆန်းသောအိပ်မက်များ မြင်မက်တတ်သည်ဟု တနေရာ၌ အမြက်မျှ ဖော်ပြခဲ့ဘူးရာ ကျွန်ုပ်မှာလည်း မိခင်ထံမှ ပါလာလေသလောမသိ၊ (Psychic) ထူးဆန်းသော စိတ်သဘာဝတမျိုး ဆက်ခံရရှိပုံရ၏။ ကျွန်ုပ်၏အိပ်မက်များမှာ “ထန်းသီးကြွေခိုက် ကျီးနင်းခိုက်” ဟူ၍ မဆိုနိုင်လောက်အောင် ထူးဆန်းလှသောကြောင့် ဗဟုသုတအလိုငှာ ဖော်ပြရပါဦးမည်။ ကျွန်ုပ် သည် နယူးဘားမား သတင်းစာတိုက်၌ အတွင်းရေးမှူး လုပ်လျက်ရှိစဉ် မြင်းပွဲဝါသနာပါသော ကိုထွန်းသန်းသည် နယူးဘားမားသတင်းစာ အယ်ဒီတာလုပ်လျက်ရှိ၏။ ထိုနှစ်က ရန်ကုန်မြင်းပွဲများ တွင် “ဟိုတယ်လိုက်ဇေးတား” ခေါ် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြင့် ဂဏန်းများပေါ်ထွက်သည့် စက်ကိရိယာ စတင်အသုံးပြုသည် ဆိုသောကြောင့် ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းစက်ကိရိယာကို မြင်လိုသည်နှင့် ကိုထွန်းသန်း နှင့်အတူ မြင်းပွဲသို့ လိုက်သွား၏။ သို့သော် အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း သဘောပေါက် ထားသည် ဖြစ်သောကြောင့် တပြားတချပ်မျှမလောင်းပဲ ကြည့်ရုံမျှသာကြည့်ပြီး ပြန်လာခဲ့လေသည်။ နောက်တနေ့နံနက် အိပ်ရာမှထသောအခါ (Daisy) ‘ဒေစီ’ ဟူသော မြင်း၏ အမည်ကို အိပ်မက် မက်သည်ဟု သတိရ၏။ အလုပ်တိုက်သို့ ရောက်သောအခါ ကိုထွန်းသန်းအား ‘ဒေစီ’ ဟူသော မြင်းအမည် ရှိပါသလောဟု မေးကြည့်ရာ ရှိသည်ဟု ပြော၏။ သို့သော် နောက်တပတ်တွင် ပြေးမည်၊ မပြေးမည် မသိနိုင်သေး၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့မှ သိရမည်ဟု ပြော၏။ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တိုင်ရောက်၍ မြင်းပွဲ ဟင်ဒီကတ် ထွက်လာသောအခါ ‘ဒေစီ’ ပါသည်ဟု ပြော၍ ကိုထွန်းသန်းက အကြောင်းကိုမေးသဖြင့် ကျွန်ုပ်က အိပ်မက်အကြောင်းကို ပြောပြ၏။ ကိုထွန်းသန်းသည် မြင်းဟင်ဒီကတ်ကို တွက်ကြည့်ပြီး နောက် ‘ဒေစီ’ မှာ ဤ ‘ခဲ’ ဖြင့် မနိုင်နိုင်ဟု ပြောသော်လည်း စမ်းကြည့်ချင်သည်ဟုဆိုကာ နောက်တပတ်မြင်းပွဲတွင် ကျွန်ုပ် လိုက်သွား၏။ ကျွန်ုပ်၌ ငွေ ၂၅ကျပ် ပါခဲ့ရာ ကိုထွန်းသန်းက ဤခဲဖြင့် မနိုင်နိုင်ပါဟုပြော၍ လက်ဦးပွဲများမှ မြင်းများကို ထိုးခိုင်း၏။ ဒေစီ၏ပွဲမှာ နောက်ဆုံးပွဲ ဖြစ်နေလေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ကိုထွန်းသန်း၏ ဖြားယောင်းခြင်းများကို နားမထောင်ပဲ (လက်မှတ် အတွက် ၅ကျပ်ပေးပြီးနောက်) ကျန်သော ငွေပိုကို ကျစ်ကျစ်ပါအောင် ထုပ်ထား၏။ ပဉ္စမပွဲ ပြီးလတ်သော် ကိုထွန်းသန်း၌ တကောင်မှမတိုက်သောကြောင့် ပါသောငွေ ကုန်လေပြီ။ ဆဌမပွဲတွင်

ကိုထွန်းသန်းသည် ကျွန်ုပ်ထံမှ ငွေချေးလေရာ မကြည်မသာနှင့်ပင် ငွေဝိ ချေးလိုက်ရ၏။ ကိုထွန်းသန်းမှာ ထိုပွဲတွင်လည်း မတိုက်ချေ။ ကစားသမားတို့မည်သည်မှာ လက်ထဲ၌ ငွေကုန်သော အခါ မြင်သောလူထံမှ ချေးချင်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်သည် (မြင်းဆယ်ပွဲပြေးမည့်အနက်) ကျန်သောမြင်းသုံးပွဲကို ကိုထွန်းသန်းနှင့်လွတ်အောင် ရှောင်နေပြီး နောက်ဆုံး ၁၀ပွဲတွင်မှ ဒေစီအတွက် ဝင်း ငါးကျပ်၊ ပလေး ငါးကျပ် ထိုးလိုက်၏။ ပန်းလွတ်တော့သည်။ သို့သော် ၅၁ကျပ်မျှ လျော်သောကြောင့် ထိုနေ့က ဒေစီ၏လျော်ကြေးမှာ အခြားပွဲများမှ ‘ဝင်း’ ထက်ပင် ပိုသေးသည်ဟု ပြောကြသည်။ ‘ဝင်း’ မတိုက်သော်လည်း လျော်ကြေးအများဆုံးသောမြင်းကို ရွေးပြီး အိပ်မက်ရသည်ဟု ပြောစရာရှိနေလေသည်။

ဒုတိယအိပ်မက်

ထို့နောက် တလခန့်ကြာ၍ ကျွန်ုပ် အိပ်ရာမှနိုးလာသောအခါ (Larry) ‘လာရီ’ ဟူသော အင်္ဂလိပ် စာလုံးကြီး ဘလက်ဘုတ်၌ ရေးထားခြင်းကို အိပ်မက်ထဲ၌ မြင်လိုက်ရသည်ဟု သတိပေါ်လာ၏။ ထိုနေ့မှာ ဟင်ဒီကတ် ထွက်ပြီးဖြစ်၍ ကိုထွန်းသန်းကို မေးကြည့်ရာ ၎င်းက ‘လာရီ’ ဟူသော မြင်းရှိ၍ ဤတပတ်လည်း ပြေးမည့်အကြောင်း၊ သို့သော် ‘ခဲ’ လေးလွန်းသောကြောင့် နိုင်လိမ့်မည် မထင်ကြောင်း ပြော၏။ (ကိုထွန်းသန်းကား ကျွန်ုပ်တွေ့ဘူးသမျှသော လူများအနက်တွင် ယုံခဲဆုံးသော လူတယောက် ဖြစ်၏။) ကျွန်ုပ်မူကား သူပြောချင်ရာ ပြောစေ၊ ‘လာရီ’ ကို လောင်းမည်ဟု သန္နိဋ္ဌာန် ချထားပြီးဖြစ်၏။ မြင်းပွဲကား သုံးရက်လိုသေး၏။ ကျွန်ုပ်သည် ထိုစဉ်က ဗြိတိသျှဘားမား မဂ္ဂဇင်း အတွက် စုံထောက်မောင်စံရှား ဝတ္ထုတပုဒ် ၅၀၀နန်းနှင့် လတိုင်းရေးလျက်ရှိ၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်သည် ဝတ္ထုတပုဒ်ရေး၍ မဂ္ဂဇင်းတိုက်သို့ သွားပြီးလျှင် စနေနေ့မှ ငွေ၅၀ လာယူမည်ဆိုကာ ကော်ပီ ပေးထားခဲ့၏။ စနေနေ့တိုင် ရောက်သောအခါ မန်နေဂျာ ကိုဆိုင်က ငွေ၅၀ မရှိကြောင်း၊ ၅၅ကျပ်သာ ရှိကြောင်း ပြော၍ စိတ်ပျက်စွာနှင့် ၎င်းကို ယူခဲ့ရလေ၏။

ထို့နောက် ကိုထွန်းသန်းနှင့်အတူ ထွက်လာကြရာ ကိုထွန်းသန်းသည် ကျွန်ုပ်၏ ‘တစ်’ ကို မယူလိုသည့်ပြင် ကျွန်ုပ်အားပင် ‘လာရီ’ ကိုမလောင်းဖို့ တလျှောက်လုံး ဖျက်ပါသေး၏။ မြင်းပွဲသို့ ရောက်ကြသောအခါ လာရီမှာ မြင်းပွဲဆယ်ပွဲအနက် နောက်ဆုံးပွဲ၏ အလျင်တပွဲ (ကိုးပွဲ) တွင် ပြေးမည်ဟု သိရ၏။ တပွဲနှစ်ပွဲ ပြေးပြီးသောအခါ ကိုထွန်းသန်းက ‘လာရီ’ ကို ကျွန်ုပ် တကယ် ယုံကြည်ခဲ့လျှင် ငွေများများနိုင်စေခြင်းငှာ တတိယပွဲ၌ သေချာပေါက်နိုင်မည့်မြင်းကို (နာမည်ကိုတော့ ကျွန်ုပ် မမှသွားပြီ။) လောင်း၍ ရသောလျော်ငွေဖြင့် လာရီကိုလောင်းနိုင်ကြောင်း ပြော၏။ ကျွန်ုပ် မှာလည်း လောဘဝင်လာပြီဖြစ်၍ ငွေ၅၀ပါခဲ့ဖို့ စီစဉ်ထားပြီးမှ ၅၅ကျပ်သာ ပါလာသည်နှင့် မကျေမချမ်း ဖြစ်နေသောကြောင့် သူ့စကားကို နားဝင်သွား၏။ ဤတွင် ငွေဝိ လောင်းလိုက်ရာ ပါသွားလေသည်။ သူ့မှာလည်း ပြောင်လေပြီ။ ရှုံးသောလူများသည် ဝမ်းဟာတတ်၍ နိုင်သောလူများမှာ

ဘာမျှမစားပဲနှင့် ကျေနပ်ပြီး ဗိုက်ပြည့်နေတတ်ခြင်းမှာ ကစားသမားများ၏ ဓမ္မတာဖြစ်၏။ အချိန်မှာ နှစ်နာရီကျော်ပြီဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက်လုံး အူတကြုတ်ကြုတ်နှင့် အလွန်ဆာလျက် ရှိကြ၏။ ‘လာရီ’ ၏ပွဲမှာ တနာရီခွဲခန့် လိုသေး၏။ မစောင့်နိုင်တော့ချေ။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် လက်ဖက်ရည်ခန်းထဲသို့ ဝင်၍ တကျပ်ဖိုးစီမျှ လက်ဖက်ရည်သောက်လိုက်ကြသဖြင့် ရှစ်ကျပ်သာ ကျန်တော့၍ ‘လာရီ’ ၏ပွဲတိုင် ရောက်သည်နှင့် သွေးငြိမ်မိမ့်သောငှာ အရက်တခွက်စီ သွား၍ သောက်လိုက်ကြသည်။ ‘လာရီ’ ကို ‘ပက်ဒေါ့’ သို့ ထုတ်လာသောအခါ အလွန်ဆိုးပုံရသော မြင်းနက် ကြီးဖြစ်၍ ကြီးနှစ်ချောင်းနှင့် ဆိုက်ကုလားနှစ်ယောက် ကိုင်ရ၏။ ကိုထွန်းသန်းက “ခင်ဗျာ ကောင်ကြီးက ဆိုးကဆိုးသန့်၊ ဂိတ်မှာကျန်ရစ်ပါလိမ့်မည်” ဟု ပြောသေး၏။ သို့သော် လွတ်လိုက် သောအခါ ‘အုပ်’ ထဲကလိုက်သော်လည်း ပန်းအဝင်တွင် ထိုးတက်လာပြီး ရှေ့ဆုံးမှ ဝင်သွားလေသည်။ လျော်ငွေကား လက်မှတ်တစောင်အတွက် ၁၅၁ကျပ် ရလေသည်။

ကျွန်ုပ်မှာ အိမ်ကပါလာခဲ့သော ငွေ၅၅ကျပ်မှ ၁၅၁ကျပ်ဖြစ်လာ၍ အမြတ်ကြီး ရသော်လည်း မူလ ကြံရွယ်ချက်အတိုင်း ၅၀ဖိုးလောင်းလိုက်ရလျှင် ၁၅၁၀ရမည်ဆိုကာ မကျေမချမ်း ဖြစ်နေမိသေး၏။ ဤကား လောဘသားတို့၏ ဓမ္မတာတည်း။

တတိယအိပ်မက်

တစုံတယောက်သောသူက ကျွန်ုပ်အား အိပ်မက်ပေးခြင်း ဖြစ်ခဲ့လျှင် “ဤလူကား ထိုက်တန်သော လူတယောက်မဟုတ်” ဟု ဆိုကာ အိပ်မက်မပေးပဲ နေလေသလား မပြောတတ်။ ထို့နောက်တွင် အိပ်မက်မရတော့ပဲ ကိုးနှစ်ခန့်ကြာသောအခါမှ အလွန်ထူးဆန်းသော အိပ်မက်တခု မက်ရပြန်သည်။ အိပ်မက်ထဲ၌ ကျွန်ုပ်သည် တရုတ်ကလပ်တွင် လေးကောင်ဂျင် ထိုးလျက်ရှိ၏။ ထိုဂျင်မှာ လေးကောင်ဂျင် ဆိုသော်လည်း လေးကွက်တည်းမဟုတ်ပဲ အကွက်ပေါင်း ၂၀ခန့်ရှိ၍ အကွက်များတွင် ထုံးစံအတိုင်း ကြက်၊ ဝက်၊ ငါးရှဉ့်၊ ဖားတည်းဟူသော အရုပ်လေးကောင်မဟုတ်ပဲ ဂဏန်းများ ရေးထားသည်ကို မြင်ရ၏။ ဂဏန်းများမှာလည်း အင်္ဂလိပ်ဂဏန်းများဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်သည် အခြား လူများနှင့်အတူ ခုံရည်ပေါ်တွင်ထိုင်လျက် ဂျင်ထိုးနေရာ တရုတ်က သုံးကြိမ်ဖွင့်ခြင်းကို မြင်ရ၏။ မြင်ရသောဂဏန်းများမှာ (၁၄-၈-၆) တို့ဖြစ်လေ၏။ အိပ်ရာမှနိုး၍ ဂဏန်းပါသောဂျင်ဟု မရှိပါပဲ လျက် ထူးထူးဆန်းဆန်း မြင်မက်ခြင်းကို စဉ်းစားလျက်ရှိစဉ် ထိုနေ့သည်ကား မြင်းပွဲနေ့ ဖြစ်ခြင်းကို ပြန်ကန် သတိရ၏။ ဤမျှသာမကသေး၊ ထိုစဉ်ကမူ “သုံးကောင်စွပ်” ပေါ်လျက် ရှိခြင်းကိုလည်း သတိရ၏။ ဤတွင် သုံးကောင်စွပ်အတွက် အိပ်မက်ဖြစ်ရမည်ဟု တွေးထင်လိုက်ပါတော့သည်။

သို့ဖြစ်၍ အိမ်၌ရှိသမျှသော ငွေ၃၀ကို ယူပြီး မြင်းပွဲသို့ သွားပါတော့သည်။ ဤတကြိမ်မူ ကိုထွန်းသန်းမရှိတော့ပဲ မိမိတယောက်တည်း သဘောအတိုင်း လုပ်နိုင်တော့မည်ဟု အောက်မေ့မိပါ

သေးသည်။ မြင်းပွဲသို့ရောက်သောအခါ သုံးကောင်စွပ် ပထမတွဲပွဲ ပြေးခါနီးတွင် အိမ်နီးချင်း တယောက်နှင့် တွေ့၍ “ဘာထိုးသလဲ” ဟု မေးသဖြင့် ‘၁၄’ ဟု ပြောလိုက်ရာ သူလည်း ပြေး၍ ထိုးသေးသည်။ ကျွန်ုပ်မူကား ‘၁၄’အတွက် ငွေ၂၅ကျပ်ဖိုး (ငါးစောင်) ဆုတ်လိုက်သည်။ ၎င်းပွဲတွင် ‘၁၄’ နံပါတ်မြင်းပင်ဝင်၍ လျော်ငွေ ၂၄ကျပ်စီ ရသောကြောင့် စုစုပေါင်း ၁၂၀ ရလေသည်။ ပျဉ်ပြားပေါ်တွင် နိုင်သောမြင်းနံပါတ် ‘၁၄’ ကို မြေဖြူဖြင့်ရေး၍ မြောက်တင်လိုက်သောအခါ ပျဉ်ပြားပေါ်၌ ရေးထားသော ‘၁၄’ မှာ အိပ်မက်ထဲတွင် ‘ဂျင်’ ပေါ်၌ရေးထားသည့် ‘၁၄’ နှင့် လူတယောက်တည်း ရေးထားသည့် လက်ရေးကဲ့သို့ အလွန်တူသည်ကို ကျွန်ုပ်မြင်ရသောအခါ ငါကား ယနေ့ သေချာပြီဟု အကြီးအကျယ် ဝမ်းသာမိပါတော့သည်။

ကျွန်ုပ်သည် ငယ်စဉ်ကတည်းက အလုပ်သမားများနှင့်အတူ နေခဲ့ရ၍ လောင်းကစားခြင်းအလုပ်၌ ဝါသနာထုံလျက်ရှိသော်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် နိုင်ဖို့ လောဘကြီးသူတယောက်မဟုတ်။ မရှုံးပဲနှင့် ပျော်နေရလျှင် ကျေနပ်နိုင်သူတယောက်ဖြစ်၏။ အချို့က လောင်းကစားပွဲမှထလာ၍ ‘အရင်း’ ဖြစ်သည်ဆိုလျှင် အလကားညောင်းတာပါပဲဟု ပြောတတ်ကြ၏။ ကျွန်ုပ်မူကား ‘အရင်း’ ဖြစ်နေသည် ဆိုလျှင် လောင်းကစား၍ ပျော်ရခြင်းအတွက် မြတ်သည်ဟု ယူဆနိုင်သည်။ ထိုသူတို့က နိုင်ချင်၍ ကစားသည်ဟု ဆိုကြရာ ကျွန်ုပ်မူကား ရှုံးမည်လော နိုင်မည်လော၊ သို့လော သို့လော (Suspense) ဖြစ်နေခြင်းသည် အရသာတခုဖြစ်သည်ဟု ယူဆ၏။ ကျွန်ုပ်၏ရည်ရွယ်ချက်မှာကား မနိုင်ချင်နေ၊ မရှုံးလျှင်ကျေနပ်သည်ဟု ဆိုနိုင်၏။ သို့ဆိုလျှင် ပိုက်ဆံမလောင်းပဲ အလကားတမ်း ကစားလျှင် ဖြစ်နိုင်သည်မဟုတ်လောဟု မေးဖွယ်ရှိ၏။ ကျင်လည်မှုနှင့်ဆိုင်သော ကစားနည်းမျိုးတွင် ပိုက်ဆံ မလောင်းပဲ ပျော်နိုင်သော်လည်း ‘ကံကစား’ နည်းမျိုးတွင် ပိုက်ဆံမလောင်းပဲ မပျော်နိုင်။ အဓိပ္ပာယ် မရှိချေ။ ဤအကြောင်းများကို ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်းမှာ ဤ သုံးကောင်စွပ်ပွဲ၌ ကျွန်ုပ်လောင်းပုံကို နားလည်ကြစေရန် ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် အိပ်မက်ရသောကြောင့် နိုင်ချင်၍ လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သော်လည်း ရှုံးသွားမည်ကို တဘက်က စိုးရိမ်သေး၏။ သို့ဖြစ်၍ ပထမတွဲပွဲမှ ငွေ၁၂၀ လျော်ငွေရသောအခါ ဒုတိယနှင့် တတိယပွဲများအတွက် အားလုံးပုံ၍ မလောင်းသေးပဲ ငွေ၂၀ ချန်ထား၍ စွပ်အတွက် ၆၀ (လက်မှတ် ၁၂စောင်)၊ ဒုတိယပွဲအတွက် ၄၀(လက်မှတ် ၈စောင်) လောင်းလိုက်၏။ ဒုတိယပွဲ၌ မြင်းနံပါတ် (၈) တိုက်၍ လျော်ငွေတစောင် ၁၀ကျပ်နှင့် ငွေ၈၀ ရ၏။ ဤတွင် လက်ထဲ၌ ငွေ၂၀+၈၀ပြင် သုံးကောင်စွပ်အတွက် လက်မှတ် ၁၂စောင် ရှိသေးသည်။ သုံးကောင်စွပ်ဟူ၍ တခါမှ တိုက်လည်းမတိုက်ဘူး ထိုးလည်းမထိုးဘူးသော ကျွန်ုပ်မှာ တတိယတွဲ ပြေးခါနီး၌ ရင်ခုန်လိုက်ပုံမှာ အနီးမှလူများပင် ကြားရလောက်သည်ထင်၏။ (ဤမျှလောက် ရင်ခုန်ရခြင်းမှာ အနိုင်အရှုံးကြောင့် မဟုတ်ပါ။ လေးကောင်ဂျင်ပိုင်းများတွင် တခါတရံ ဤမျှလောက် မက ထိုးခဲ့ဘူးပါသည်။ ရင်ခုန်ရခြင်းမှာ ငါ၏အိပ်မက် မှန်မည်လော၊ မှားမည်လော သိချင်စေ ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။) တတိယတွဲပွဲ၌ မြင်း၁၂ကောင် လွှတ်လိုက်လေပြီ။ ကျွန်ုပ်၏ နံပါတ် (၆) မြင်းမှာ နှုတ်အဖြူကျားဖြစ်၍ ဖွေးဖွေးဖွေးဖွေးနှင့် ပြေးလာခြင်းကို အဝေးကြီးမှ မြင်ရ၏။ သို့သော် ရင်ခုန်လွန်းအားကြီးသောကြောင့် သေသေချာချာ မကြည့်ဝံ့ချေ။ တခါတရံ မကြည့်ရဲသောကြောင့် မျက်နှာလှဲ၍ နေလိုက်ရ၏။ ပန်းဝင်သွားကြလေပြီ။ ဘယ်မြင်းပါလိမ့်။ ကျွန်ုပ် နားမကြားပဲဖြစ်နေ၏။

‘စိန်လျှံ’ ဆိုလေလား၊ ‘တိမ်ပျံ’ ဆိုလေလား မကွဲပြားချေ။ စိန်လျှံသည် ကျွန်ုပ်၏ မြင်းနံပါတ် (၆) ဖြစ်၏။ ဘလက်ဘတ်သို့ ကြည့်လိုက်သောအခါ နံပါတ်(၉) ဖြစ်၍ ‘တိမ်ပျံ’ နိုင်သွားလေပြီ။ သုံးကောင်စွပ်တွင် နှစ်ကောင်တည်ပြီးမှ နောက်ဆုံးတကောင် လွဲရခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်၏ လက်ထဲ၌ ငွေဝဝိရှိနေ၍ ငွေဂျပ်နိုင်သည်မှန်သော်လည်း နှစ်ကောင်မှန်ပြီးမှ တကောင်လွဲသော အိပ်မက်ကို ကျွန်ုပ် နားမလည်နိုင်အောင် ရှိတော့သည်။ တကောင်လွဲရမည်ဖြစ်လျှင် အဘယ်ကြောင့် နှစ်ကောင်မှန်သောအိပ်မက်မျိုး မက်ရသနည်း။ စင်စစ်မှာ အိပ်မက်တခုအနေဖြင့် နှစ်ပွဲဆက်ပြီး မှန်ဖို့လည်း လွယ်ကူသည်မဟုတ်ချေ။ နားလည်သော မြင်းသမားတယောက်ကား နှစ်ကောင်မှန် နိုင်သည်။ ယခုမှာ အိပ်မက်သက်သက်ဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် နှစ်ကောင်မှန် နိုင်ရသနည်း။ ကျွန်ုပ်သည် ကျန်သော မြင်းတပွဲ၌ စိတ်မဝင်စားတော့ပဲ မြင်းပွဲမှ တယောက်တည်း ပြန်လာခဲ့၏။ ငွေဝဝိ လက်ကိုင်ရှိသည်ကား ဟုတ်ပါ၏။ သို့နှင့် ကျွန်ုပ်မှာ ဤပြဿနာသည် စိတ်ထဲတွင် တအံ့နွေးနွေး ရှိနေပါတော့သည်။

ပြဿနာရှင်းသွားခြင်း

ထို့နောက် ၇နှစ်ခန့်ကြာသောအခါ ကျွန်ုပ်နှင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးမင်းကြီးရုံးတွင် အတူတကွ အလုပ် လုပ်ခဲ့ဘူး၍ ပထမအိမ်ထောင် မလှမှူးနှင့် ဆွယ်ပေးသော သူငယ်ချင်း ကိုမျိုးအံ့သည် ကျွန်ုပ်၏ အိမ်သို့ ရောက်လာ၍ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကွဲကွာနေခဲ့သော သူငယ်ချင်းဖြစ်သည့်အလျောက် ကျွေးမွေး ပြုစု၏။ ထိုသူမှာ အင်္ဂါယသမားတယောက်ဖြစ်၍ ဟုတ္တိပတ္တိ အလုပ်မလုပ်ပဲ ချောင်လည်ချောင်ပတ် ဖြစ်နေရာ၏။ ကိုမျိုးအံ့က ငွေချောင်ချောင်ရလိုသလောဟု မေး၍ ‘ကစားမှော်’ သွင်းပေးမည်ဟု ပြောရာ ကျွန်ုပ်က ငွေလိုချင်သော်လည်း ‘မှော်’ ကို မယုံကြည်ကြောင်း ပြော၏။ ဤသို့ဖြင့် လောင်းကစားခြင်းအကြောင်းကို ဆက်လက်ပြောပြကြယင်း ကျွန်ုပ်က အထက်ပါ မြင်းပွဲအိပ်မက်များ အကြောင်း ပြောပြလေ၏။ ကျွန်ုပ်က တတိယအိပ်မက်သည် ကျွန်ုပ်၏ဦးနှောက်ကို ယနေ့တိုင် အလုပ် ပေးလျက်ရှိကြောင်း ပြောပြလေ၏။ ဤလူကား တနည်းအားဖြင့် ဉာဏ်တမျိုးရှိသော လူတယောက် ဖြစ်ပါပေသည်။ ကျွန်ုပ်၏စကား ဆုံးသည်နှင့်တပြိုင်နက် ကိုမျိုးအံ့က “ခင်ဗျားဟာက ၆ နဲ့ ၉ နဲ့ လွဲနေတာကိုးဗျ၊ ၉ ဇောက်ထိုးကြည့်မိတော့ ၆ ဖြစ်သွားတာပေါ့၊ အိပ်မက်က ၉ ပြပါလျက်နဲ့ ခင်ဗျားက ဇောက်ထိုးကြည့်မိပြီး ၆ ဖြစ်သွားတော့တာပေါ့ဗျ” ဟု ပြောလေသည်။ ဟုတ်လည်း ဟုတ်ပေသည်။ အိပ်မက်ထဲကဂျင်တွင် လက်ကိုင်(အညှာ)ကလေး ကပ်လျက်ပါရှိရာ ၉ ကို ပြောင်းပြန် ကြည့်လျက်သား ဖြစ်နေသောကြောင့် ၆ဟု ကျွန်ုပ်မြင်ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပေမည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်အား နှစ်ပေါင်းအတန်ကြာအောင် ဒုက္ခပေးလာခဲ့သော ပြဿနာတခုကား ရှင်းလင်းသွားပါပြီ။ မောင်မင်းကြီးသားအား ကျေးဇူးတင်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏အိပ်မက်များမှာ မည်သူတဦးတယောက်က ပေးလာသည်ဖြစ်စေ၊ ကျွန်ုပ်ဖာသာကျွန်ုပ် မြင်မက်သည်ဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ တသက်လုံးအတွက် အတိတ်နိမိတ်ကဲ့သို့ အဓိပ္ပာယ်ပေါ်လွင်လှပေသည်။ အိပ်မက်သုံးခုလုံး၌ ကျွန်ုပ်အဖို့ အချည်းနှီးမဖြစ်။

အထိုက်အလျောက် အကျိုးခံစားရခြင်းကို တွေ့ကြုံရပေပြီ။ သို့သော် ချောချောမောမော လှလှပပ ကြီးကား ခံစားရသည်မဟုတ်ချေ။ ကျွန်ုပ်၏အသက်တာ တလျှောက်လုံးတွင်လည်း ဤအတိုင်းပင် ဖြစ်ခဲ့၏။ ကျွန်ုပ်၏ အကျိုးပေးမှာ သိပ်တော့မခေလှ။ သို့သော် ကျွတ်ကျွတ်လွတ်လွတ် အောင်မြင်မှု ကြီးမျိုးကား မရှိခဲ့ဘူးချေ။ ဤသည်မှာ ဤစာကိုရေးလျက်ရှိသော ယခုအချိန် (၇၂နှစ်)၌ အဓိပ္ပာယ်ကောက်ခြင်း ဖြစ်လေရာ ရှေ့အဖို့တွင် ပြင်ဆင်ကောက်ယူဖို့အကြောင်း ဖြစ်ပေါ်ဦးမည်လော မပြောတတ်ပေ။

လောင်းကစားပုံ စနစ်တခု

နယူးဘားမား သတင်းစာတိုက်၌ အလုပ်လုပ်လျက်ရှိစဉ် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖျော်နည်းအမျိုးမျိုးအနက် ယနေ့တိုင် မမေ့နိုင်သည့် ကလပ်တက်ခြင်းအလုပ်ကို ဖော်ပြလို၏။ မမေ့နိုင်ဆိုခြင်းမှာ ဤဟာမျိုး ကြုံတွေ့ချင်လှသေးသောကြောင့် မဟုတ်ရပါ။ ဤခေတ်၌ ဤဟာမျိုး မရှိတော့သည့်အတွက် ရှေးဖြစ်ဟောင်းအနေဖြင့် အောက်မေ့သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၂၆ခုနှစ်၌ ကျွန်ုပ်သည် ‘အနီထောင်’ဟု ကြားဘူးရုံသာရှိ၍ မြင်လည်းမမြင်ဘူး၊ ကစားဘူးဖို့ကား ဝေးလေပြီ။ (ဤခေတ် လူများသည် ‘အနီထောင်’ လောင်းကစားနည်းကို မြင်ဘူးသူ နည်းပါးပေလိမ့်မည်။) လောင်းကစား ပုံမှာ လေးကောင်ဂျင်နှင့် လုံးဝတူ၍ ‘ပါထန်’ နှင့် အတော်အတန်တူ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ဤ လောင်းကစားနည်းကို အသေးစိတ် ဖော်ပြလိုခြင်းမဟုတ်။ ထိုခေတ်ကကစားသမားများ၏ ‘နုတ်ပြည်’ တခုကို ရေးပြချင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ကိုခင်မောင်တင့်နှင့်အတူ လမ်းမတော်ရှိ တရုတ်ကလပ်များသို့ သွားလေ့ရှိ၏။ လောင်းကစားသူများသည် လောင်းကစားနည်းတမျိုးမျိုး၌ တတ်ခါစတွင် နိုင်တတ်သည်။ (Beginner's Luck) ဆိုသော အင်္ဂလိပ်စကားပုံတခု ရှိ၏။ ဤစကားပုံသည် အခြားသူများအတွက် မပြောတတ်။ ကျွန်ုပ်အဖို့မူ မှန်သည်ချည်း တွေ့ရ၏။ ကျွန်ုပ် တခါတရံ စဉ်းစားမိသည်မှာ ကစားတတ်ခါစလူများ နိုင်တတ်ခြင်းမှာ အကြောင်းမည်သို့ ရှိလေသနည်း။ မတတ်တတ်နှင့် လောင်းကစားလျှင် ရှုံးဖို့သင့်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် နိုင်ရ သနည်း။ နိုင်တတ်သည်ဆိုခြင်းမှာ ‘ဉာဏ်’ ပါသော လောင်းကစားခြင်းမျိုးအတွက် မဟုတ်နိုင်။ ကံသက်သက် လောင်းကစားနည်းမျိုးအတွက်သာ ဖြစ်ရပေမည်။ ဥပမာ ဘိလိယက်မတတ်ပဲလျက်နှင့် လောင်းတန်းထိုးလျှင် ရှုံးဖို့ သေချာလေရာ ကိုးမီးဖဲကစားလျှင်မူကား နိုင်ချင်နိုင်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ ‘အနီထောင်’ မူကား ကိုးမီးဖဲကဲ့သို့ ကံသက်သက်လောင်းစားခြင်းဖြစ်၍ တတ်ခါစလူများလည်း နိုင်ဖို့လမ်းရှိလေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ကိုခင်မောင်တင့်နှင့်အတူ တရုတ်ကလပ်များသို့ သွားသောအခါ ‘လက်ကိုင်’ ငွေ ၂၀-၂၅ကျပ်မျှ ပါလေ့ရှိ၏။ စ၍ကစားလိုက်သည် ဆိုလျှင်ပင် နာရီတဝက်ခန့်အတွင်း ငွေလေးငါးဆယ် နိုင်လိုက်လေပြီ။ ဆက်လက်ကစား၍ ၁၀-၁၅ကျပ် ပြန်ရှုံးသည်ဆိုလျှင် ခေတ္တ ရပ်နားပြီး နိုင်မှသာ ဆက်လက်၍ကစား၏။ ဤသည်ကား ကျွန်ုပ်၏ လောင်းကစားစနစ်ပေတည်း။

ကျွန်ုပ်တွေ့ရှိသောစနစ်

ဤနေရာ၌ လောင်းကစားခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ (ကြီးပြင်းလာသောအခါမှ) ကျွန်ုပ်တွေ့ရှိထားသော စနစ်တစ်ခုကို ဖော်ပြလို၏။ ငယ်စဉ်အခါက လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းရုံး၌ အလုပ်လုပ်စဉ် လောင်းကစား မိ၍ ရှုံးခဲ့ဘူးခြင်းများအကြောင်းကို ဖော်ပြခဲ့ဘူးရာ ထိုကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းမှာ ဖော်ပြလတ္တံ့သော ‘စနစ်’ ကို နားမလည်သေးသောကြောင့် ဖြစ်၏။ မည်သူမဆို လောင်းကစားနည်းတစ်ခု (‘ကံ’ ဖြစ်စေ၊ ‘ဉာဏ်’ ဖြစ်စေ) ကစားလိုက်သည်ဆိုလျှင် တထိုင်တည်းအတွင်း ရှုံးချည်နိုင်ချည်ဖြစ်ခြင်းကို တွေ့ရတတ် ပေသည်။ တလျှောက်တည်းရှုံးခြင်း၊ တလျှောက်တည်းနိုင်ခြင်း ဆိုသည်မျိုးမှာ အလွန်တရာ တွေ့ရခဲ ပေသည်။ များစွာသောကစားသမားတို့ ပြောတတ်ကြသည်မှာ “နိုင်နေတုန်းက တော်လိုက်မိလျှင် ကောင်းသားဗျာ၊ မနဲဘူးဗျ၊ ငွေ၃၀ဝိလောက် နိုင်လိုက်သေးတယ်၊ လောဘကြီးပြီး ဆက်ကစားလိုက် တာ ပြောင်ပါလေရောဗျာ” ဟူသည်ပင်ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် ငယ်စဉ်ကလည်း ဤအဖြစ်မျိုး ခဏခဏ ကြုံခဲ့ရဘူး၏။ “နိုင်တုန်းမှာ တော်ရမည်ဆိုလျှင် ဆက်ပြီးမနိုင်နိုင်ဟု မည်သူက ပြောနိုင် သနည်း” ဟု မေးဖွယ်ရာရှိ၏။ ဟုတ်တော့ ဟုတ်ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်တွေ့ထားသောစနစ်မှာ ဤသို့ဖြစ်၏။ နိုင်နေသမျှ ဆက်၍ကစားသင့်၏။ ဥပမာ ငွေ၃၀ဝိနိုင်နေရာမှ ဆက်ပြီးကစားသဖြင့် ၂၀ဝိ-၃၀ဝိအထိ ဆက်၍နိုင်သည်ဆိုအံ့။ ဆက်လက်၍ကစားသဖြင့် ၁၅၀ခန့် ပြန်ရှုံးပြီး အနိုင် ၁၅၀မျှသာ ကျန်တော့သည်ဆိုအံ့။ ကျွန်ုပ်မူကား ဘယ်နည်းနှင့်မျှ ဆက်၍ကစားတော့မည် မဟုတ်ချေ။ အများအားဖြင့်မူ ၁၀ဝိလောက် ပြန်ရှုံးသည်ဆိုလျှင်ပင် ကျွန်ုပ် တော်ခဲ့ပါသည်။ ဤစနစ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ကျွန်ုပ်မှာ အချို့လူများကဲ့သို့ ပက်ပက်စက်စက် မနိုင်သော်လည်း ပက်ပက် စက်စက် ရှုံးခဲ့လှသည်။ ကျွန်ုပ်လောင်းကစားတိုင်း ၁၀ကြိမ်လျှင် ၇ကြိမ် ၈ကြိမ်ခန့် နိုင်လေ့ရှိ၏။ ထိုင်လိုက်ကတည်းက တောက်လျှောက် ရှုံးသောအခါများ၌သာ ကျွန်ုပ် ရှုံးရ၏။ ဤသို့သော အဖြစ်မျိုးမှာ ကစားသမားတိုင်းပင် ကြုံရခဲ၏။ နိုင်ပြီးမှ ‘ပြောင်’ ရသူတို့သာ များလေသည်။ ဂျပန် တခေတ်လုံး၌ ကျွန်ုပ်မှာ စာရေးဖို့အခွင့်မရှိသောကြောင့် လောင်းကစားခြင်းဖြင့် အသက်မွေးခဲ့ရဘူးရာ ဤအကြောင်းကို သက်ဆိုင်သောအခန်းတွင်မှ ဖော်ပြပါဦးမည်။

ရှေးခေတ်ဟောင်း အောက်မေ့ဖွယ်

လမ်းမတော် တရုတ်ကလပ်များ၌ ကိုခင်မောင်တင့်နှင့် ကျွန်ုပ်သည် ၁၉၂၆ ခုနှစ်တွင် စနေနေ့ညတိုင်း ‘အနီထောင်’ ကစားခဲ့ကြ၏။ ကလပ်တစ်ခုကို တက်၍ကစားသဖြင့် (ဥပမာ) ကျွန်ုပ်၌ ငွေ၅၀ နိုင်ပြီး ရာမှ ပြန်ရှုံးသဖြင့် ၃၀မျှ (အနိုင်) ကျန်တော့သည်ဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်သည် ထိုင်ရာမှ ထလိုက်လေပြီ။ ကိုခင်မောင်တင့်၏ အခြေအနေကိုကြည့်၍ သူကစားချင်သေးလျှင်လည်း ကျွန်ုပ်သည် ချောင်တစ်ခုသို့

သွား၍ ဘီယာသောက်ယင်း စောင့်နေ၏။ (ကျွန်ုပ်သည် ကိုသိန်းဖေ၊ ကိုညိုင်းတို့နှင့်အတူ ဖခင်ထံ သေအရက် လျှာကြပြီးသည့်နောက် သင်္ကန်းဝတ်သောအချိန်နှင့်ဆက်ပြီး သုရာမေရယအလုပ်မျိုး နှစ်နှစ်ခန့် ဖြတ်လျက်ရှိခဲ့ရာ ကိုခင်မောင်တင့်နှင့် တရုတ်ကလပ်များသို့ရောက်ခါမှ အဓိဋ္ဌာန် ပျက်ရပါတော့သည်။ သို့သော် သူ့ကြောင့်ဟူ၍ကား မဆိုလိုပါ။) ကိုခင်မောင်တင့်မှာ ကလပ် ပြုတ်အောင် နိုင်ရမှ တော်မည်ဟု ပြောဘူးသူဖြစ်သည့်အတိုင်း စိတ်ကျေနပ်သောအခါမှ ထလာ တော့ရာ ကလပ်မပြုတ်ပဲ သူပြုတ်၍သာ လာခဲ့သည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်၌ အနိုင်ကလေး ရှိထားသော ကြောင့် တော်ပါသေး၏။ တညတလေ၌မူ သူနိုင်နေခိုက်တွင် ကျွန်ုပ်က (တရုတ်များ အမုန်းခံပြီး) အတင်းဆွဲသောကြောင့် အနိုင်ကလေး ပါလာခြင်းများလည်း ရှိပါ၏။ ထိုသို့သောညမျိုးတွင် ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက်သည် ကလပ်ပေါ်မှ ဘီယာတပုလင်းစီသောက်ခဲ့ပြီး အောက်သို့ဆင်းလာကြ၍ ခေါက်ဆွဲဆိုင်များတွင် အကောင်းဆုံးသောစားစရာများကို စားသောက်ကြ၏။ ထို့နောက် လမ်းမတော် လမ်းမကြီးတလျှောက် လျှောက်ကြ၍ မည်သည့်ကလပ်သို့ ပြန်၍ တက်ကြရပါမည်နည်းဟု ရွေးချယ် ကြ၏။ ထိုစဉ်က လမ်းမတော်တလျှောက်ရှိ တိုက်များမှာ အားလုံးလိုပင် ကလပ်များဖြစ်ကြ၍ ဓာတ်မီးတထိန်ထိန် လေယပ်များတစ်ဝီဖြင့် လောင်းကစားသူများမှာလည်း ပျားပန်းခတ်သို့ ဆင်းကြ တက်ကြ၊ စားကြသောက်ကြ၊ လောင်းကစားကြဖြင့် ဘုရားပွဲတမျှ စည်ကားလှ၏။

ကျွန်ုပ်သည် ကစားသမားများ၏ အမူအရာကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ထိုသူ၏ အနိုင်အရှုံးကို အကဲ ခတ်သော အလေ့အကျင့် ပြုလုပ်ထား၏။ ခေါက်ဆွဲဆိုင်၌ ရွှန်းရွှန်းဝေသောမျက်နှာနှင့် ဟောင်ဖွာ ဟောင်ဖွာ စကားပြောသော လူကား နိုင်ခဲ့သူဖြစ်ရမည်။ ထိုသူနှင့် တဝိုင်းတည်းထိုင်လျက် မျက်နှာ ခပ်ညှိုးညှိုးနှင့် သူပြောသမျှကို ထောက်ခံလျက်ရှိသော လူသည်ကား ကိုယ်တိုင်ရှုံးလာခဲ့သဖြင့် ကပ်၍ သောက်သောလူဖြစ်သည်ဟု သိနိုင်လေသည်။ များသောအားဖြင့်မူ ပထမလူစားမျိုးတယောက် တွေ့ရ တိုင်း ဒုတိယလူစားမျိုး လေးငါးယောက်မျှ တွေ့ရသည်ချည်းဖြစ်၏။ ဝိုင်းတခုတွင် ဖင်ပေါ့ပေါ့နှင့် ခိုင်းသမျှထလုပ်ပြီး သွားတဖြုတ်ဖြုတ်နေသူမျိုးလည်း ပါရှိတတ်ပေရာ ထိုသူမူကား ကစားသမားမဟုတ်၊ 'ကလပ်ဂျိုင်း' ဖြစ်လေသည်။ လူတယောက်နိုင်၍ ဆင်းသွားလျှင် ဂျိုင်း တကောင်နှစ်ကောင် ကပ်၍ ပါသွားသည်ချည်း ဖြစ်လေသည်။ မည်သို့ဆိုစေ လေးငါးယောက်ရှုံးတိုင်း နိုင်သူတယောက်တလေ ပါရှိတတ်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုတယောက်ကိုကြည့်ပြီး သွားရည်ကျကြရခြင်းအားဖြင့် လမ်းမတော် ရပ်ကွက်သည် ကစားသမားများ၏ နတ်ပြည်တမျှ တမ်းတသူ ပေါများပါဘိသည်။

အသူရကာယ်၌ ခံချည်တခါ စံချည်တလှည့်ဟု ဆိုရာ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ စနေနေ့များသည် ခံစားသော အပိုင်းဟု သတ်မှတ်ထားကာ ထိုတရက်အတွက် ဖရက်လုံးလုံး လက်ချိုးကာ ရေတွက်မျှော်လင့်ခဲ့ရ၏။ နှစ်ယောက်လုံးရှုံး၍ ပြောင်သောညများမှတစ်ပါး ကျွန်ုပ်တို့သည် ကလပ်တခုမှတခုသို့ ကူးလိုက်၊ သောက်လိုက်၊ စားလိုက်၊ ဘယ်မှာမှ မရှိတော့သည့်အတွက် တခါတရံ လွမ်းမည်းမည်ကဲ့သို့ ဖြစ်မိပါ သေးသည်။ မိုတာကားသည် လှည်းကြမ်းထက် ကောင်းသော်လည်း ရွှေစာရံ စသောဘုရားပွဲမျိုးသို့ လှည်းကြမ်းဖြင့်သွား၍ ပျော်ရဘူးခြင်းကို မမေ့နိုင်သကဲ့သို့ပင်။

တာဝန်ကြီးသောအလုပ်တခု

နယူးဘားမားတိုက် အတွင်းရေးမှူး အလုပ်သည် ‘ဗာဟီရ’ အလုပ်မျိုး ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ် မနှစ်သက်ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပြီဖြစ်ရာ ထိုမျှမက ဦးနှောက်ခြောက်ရပုံကို ဖော်ပြရပါဦးမည်။ တနေ့သ၌ ဝတ်လုံတော်ရတယောက်သည် တိုက်သို့လာ၍ ပုံနှိပ်လုပ်ငန်းတခုအကြောင်း စုံစမ်း၏။ အလုပ်မှာ ဤသို့တည်း။ သူ၏တရားခံတယောက်အား ဟိုက်ကုတ်လွှတ်တော်က လူသတ်မှုထင်ရှားသည်ဆိုကာ သေစားသေစေဟု ကြိုးမိန့်ချထားရာ တရားခံက အင်္ဂလန်ပြည် ပရီဗီကောင်စီသို့ အယူခံဝင်ချင်၏။ ပရီဗီကောင်စီ၏ထုံးစံမှာ ၎င်းသို့ အယူခံဝင်သောအမှုများတွင် အမှုတွဲကို မြန်မာပြည် လွှတ်တော်များ မှာကဲ့သို့ လက်နှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်ကူးတင်ဆက်ရုံဖြင့် မပြီးပဲ အမှုတွဲတခုလုံးကို ပုံနှိပ်၍ စာအုပ် အဖြစ်နှင့် တင်ပို့ရလေသည်။ စာအုပ်များကို (စာအုပ် ထင်သည်) တင်ပို့ရာတွင် ယခုကဲ့သို့ လေယာဉ်ပျံ မပေါ်သေးသဖြင့် သင်္ဘောနှင့်ပို့ရမည်ဖြစ်၏။ တရားခံသည် လွှတ်တော်မှ ကြိုးမိန့် ကျပြီးသည့်နောက် အယူခံရက် (ရက်ပေါင်း၄၀ ဆိုလား) ရရှိရာ ထိုအချိန်အတွင်း ပရီဗီကောင်စီ အဖွဲ့၏ လက်သို့ ရောက်ရမည်ဖြစ်၏။ သင်္ဘောတစင်းသည် ထိုစဉ်က မြန်မာပြည်မှ အင်္ဂလန်သို့ ရက်သတ္တသုံးပတ် အနည်းဆုံး သွားရ၏။ အတိုချုံးလိုက်သော် အင်္ဂလန်ပြည်သို့ အယူခံရက်မီအောင် ရောက်မည့်သင်္ဘောသည် ထိုအခါ၌ မြန်မာပြည်မှထွက်ဖို့ ရရက်ခန့်မျှသာ လိုတော့၏။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ဝတ်လုံတော်ရသည် အမှုတွဲစာအုပ်များကို ၇ရက်အတွင်း ပုံနှိပ်ပြီးစီးစေလိုသည်။ ၇ရက်အတွင်း မပြီးသဖြင့် သင်္ဘောမမှီလိုက်ပဲ ရှိခဲသော် ထိုအလုပ်သည် အချည်းနှီး အလဟဿ ဖြစ်ရလိမ့်မည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ဝတ်လုံတော်ရသည် လက်နှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်ထားသည့် အမှုတွဲကို ထုတ်ပြ၍ ကိုဘလိုင်နှင့်ကျွန်ုပ်တို့သည် ဖိုမင်၏အကူအညီဖြင့် တွက်ချက်ကြ၏။ ကျွန်ုပ်တို့၏ တွက်ကိန်းအရမှာ ၎င်းအလုပ်သည် ၁၀ရက်ခန့်ကြာမည့် အလုပ်တခုဖြစ်၍ လူပိုများခေါ်ပြီး တွန်းထိုးလုပ်ကိုင်မည် ဆိုပါက ၇ရက်မျှနှင့် ပြီးနိုင်လောက်သည်။ ဝတ်လုံတော်ရတမူ အခြားပုံနှိပ်တိုက်များမှ ငြင်းပယ်လိုက် သည့် လက္ခဏာနှင့် ကိုဘလိုင်အား အတင်းအပူကပ်နေသည့်ပြင် ပုံနှိပ်ခက်လည်း တန်ရာတန်ဖိုးထက် နှစ်ဆပေး၏။ ကိုဘလိုင်ကား ဈေးကောင်းရသည်ဆိုကာ လက်ခံချင်လှပြီဖြစ်ရာ ဖိုမင်ကလည်း ကိုဘလိုင်အား မျက်နှာလုပ်ချင်သည်နှင့် လက်ခံဖို့ တိုက်တွန်းလျက်ရှိ၏။ ကိုဘလိုင်သည် ဘာမျှ မပြောပဲ ဆိတ်ဆိတ်နေသော ကျွန်ုပ်အား “ဘယ့်နယ်ဗျ ကိုဖေသိန်း” ဟု မေးရာ ကျွန်ုပ်မူကား စိတ်လေးလျက်ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ထိုအလုပ်၏ အကြောင်းခြင်းရာကို ဝတ်လုံတော်ရ ပြောပြ၍ သိရသည့်ပြင် အလုပ်ကို လက်ခံ၍ လုပ်သောအခါတွင်လည်း ဖိုမင်နှင့်တကွ စာစီသမားများအား ဆော်နှိုးရမည့်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်အလုပ်ဖြစ်သောကြောင့် နှုတ်မသွက်နိုင်ပဲ ဖြစ်နေ၏။ ကိုယ်တိုင်လုပ်၍ ဖြစ်သော အလုပ်မျိုးဆိုပါက (ဈေးကောင်းရသောကြောင့်) နှောင့်နှေးမည်မဟုတ်ပါ။

ယခုမှာ ကုလားစာစီသမားများနှင့် ၈-၉လမျှ ဆက်ဆံလုပ်ကိုင်ခဲ့ရဘူးပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းတို့ အကြောင်းကို သိပြီးဖြစ်၍ အချိန်နှင့်တကွ တာဝန်ယူရမည်ကို အလွန်စိတ်လေးလျက် ရှိပါသည်။ သို့ရာတွင်နောက်ဆုံး၌ ကိုဘလိုင်၏ဆန္ဒ ပြည့်ဝပါစေတော့ဆိုကာ ခေါင်းညှိတိုက်ပါတော့သည်။

မကြိုးစားစဘူး ကြိုးစားခြင်း

အမှုတွဲကို ပုံနှိပ်သောအလုပ် စလေပြီ။ ပထမတွင် သုံးရက်မျှနှင့် အလုပ်ထက်ဝက်ခန့် ပြီးစီးသွားသည်ဖြစ်၍ ကိုဘလိုင်သည် တပြုံးပြုံးရှိကာ ကျွန်ုပ်လည်း ကျေနပ်လှပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဤအလုပ်တွင် ကိုယ်တိုင်ကူညီ လုပ်ကိုင်ပေးနိုင်သော အကွက်မရှိသော်လည်း ကျွန်ုပ် မမြင်ဘူးရသည့် ကြိုးပေးတရားခံအတွက်ကြောင့် စိတ်ပူသည်နှင့် လုပ်နေကျအလုပ်ကို ချထားကာ ထပ်ခိုးကလေး၌ အလုပ်လုပ်ကြသော စာစီသမားများဆီသို့ ခဏခဏ တက်သွားပြီး အလုပ် ပြီးသင့်သလောက် ပြီးမပြီးကို ကြည့်ရှု၏။ အလုပ်သမားများကို တိုက်တွန်း၏။ အားပေး၏။ သူတို့လည်း ကြိုးစားကြပါ၏။ သို့ရာတွင် ပဉ္စမနေ့၌မူကား အလုပ်သမားနှစ်ယောက် တုပ်ကွေးကွေးသဖြင့် အလုပ်မဆင်းနိုင်ပဲ ရှိရာတွင် ဦးခေါင်းကြီးသွားမိပါတော့သည်။ ဖိုမင်အား လူစားရအောင် ရှာစေပါသော်လည်း ရန်ကုန်ဂေဇက် သတင်းစာတိုက်မှ တယောက်တည်း ရခဲ့၏။ ၎င်းကိုလည်း လုပ်ခနှစ်ဆ ပေးရ၏။ ငွေကားကိစ္စမရှိ၊ လူနှစ်ယောက်ပြည့်အောင် မရခြင်းအတွက် စိတ်ပူလှသည်။ နောက်တနေ့၌ လူနှစ်ယောက် ထပ်၍ဖျားပြန်ရာ ကျွန်ုပ်တို့ မျက်လုံးပြူးကုန်ကြရလေပြီ။ လူစားရှာပြန်တော့လည်း တယောက်တည်းသာ ရ၍ ယမန်နေ့က ဆွဲယူခဲ့သည့် အလုပ်သမားလည်း မလာနိုင်တော့ချေ။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ညအချိန်များပါ 'အိုဗာတိုင်' လုပ်ဖို့ စီစဉ်ကြ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ကြည့်မြင်တိုင် စမ်းချောင်းရပ်ကွက်၌ နေထိုင်လျက်ရှိရာ ညအချိန်များတွင် တိုက်သို့လာ၍ အလုပ်သမားများကို အားပေးရသေး၏။ အိပ်ချင်ပြေအောင် ကာဖီများဝယ်၍ တိုက်ရသေး၏။ သူတို့လည်း အစွမ်းကုန် ကြိုးစားကြရာ ပါပေသည်။ ကျွန်ုပ်လုပ်ခဲ့လေသမျှသော အလုပ်အမျိုးမျိုးတို့တွင် ဤတကြိမ်ကဲ့သို့ လုပ်ခဲ့ဘူးခြင်း မရှိဘူးပါ။ မိုးအလင်းထိုင်ပြီး စာရေးဘူးသော ညပေါင်းများစွာ ရှိပါ၏။ သို့ရာတွင် မိမိ၏ လောဘအလျောက် ရေးခြင်းဖြစ်၍ စိတ်အေးလက်အေးလည်း လုပ်ရပါသည်။ ယခုမှာမူ ကိုယ်တိုင်လည်း မလုပ်တတ်ပဲ အလကား 'ဗျာများ' ရသောအလုပ် ဖြစ်သောကြောင့် စိတ်ပင်ပန်းလှပါသည်။ ထိုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ စာစီသမားလောက၌ တုပ်ကွေးအကြီးအကျယ် ဖျားကြလေရာ စာစီသမားတယောက် ဖျားသည်ဆိုလျှင် ဤအလုပ်အတွက် အချိန်မှီအောင် အလုပ်ဆင်းနိုင်တော့သည် မဟုတ်သောကြောင့် လူစားထိုးနိုင်ဖို့သာ ကြိုးစားရပါတော့သည်။ အလုပ်အပ်ရမည့်နေ့တွင် စာအုပ်များမှာ မပြီးတပြီ ရှိနေ၏။ ဆိုလိုရင်းမှာ သင်္ဘောမှီမည်ဆိုလည်း မှီနိုင်၏။ မမှီပဲဖြစ်လျှင်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ နောက်ပိတ်ဆုံးည၌ အလုပ်သမားများလည်း မိုးလင်းအောင်လုပ်ကြ၍ ကျွန်ုပ်လည်း အလုပ်တိုက်၌ စားပွဲပေါ်တွင် အိပ်ခဲ့ရပါသည်။ အပြေးအလွှား စာစီ၊ ကတိုက်ကရိုက် ပုံနှိပ်၊ အမြန်ဆုံး ပရကြည့်၊ သေပြေးရှင်ပြေး ချုပ်လုပ်ကြပါ၏။ သို့သော် သင်္ဘောကား မမှီလိုက်တော့ချေ။ စာအုပ်များပြီးသော

အချိန်တွင် သင်္ဘောသည် ပင်လယ်ဝလောက်ထက် ပို၍ရောက်ဦးမည် မဟုတ်ချေ။ ဝတ်လုံ၏ စာရေးသည် နောက်ဆုံး ကျွန်ုပ်တို့တိုက်သို့ လန်ချားနှင့် သုံးလေးခေါက်မျှ လာချည်ပြန်ချည် လုပ်လျက်ရှိရာ စတုတ္ထခေါက်တွင် လန်ခြားပေါ်မှပင် မဆင်းနိုင်တော့ပဲ ‘ထွက်သွားပြီဗျို့’ ဟု ဆိုကာ လက်ပြသွားပါလေတော့သည်။ ဆက်လက်၍အလုပ်လုပ်ကြပါမူ ၁၅မိနစ်ခန့်လောက်တွင် ပြီးနိုင်မည် ဖြစ်သော်လည်း အကြောင်းမထူးတော့သည်နှင့် အလုပ်သမားများသည် စိတ်ပျက်အားလျော့စွာနှင့် အလုပ်ကို ပစ်ချလိုက်ကြပါတော့သည်။

အလုပ်မှနှုတ်ထွက်ခြင်း

ညနေပိုင်းတွင် ဝတ်လုံစာရေးသည် တိုက်သို့တခေါက်လာပြန်၍ ပရိဗီကောင်စီသို့ ကြေးနန်းရိုက် ထားကြောင်း၊ နောက်သင်္ဘောနှင့် တင်ပို့လိုက်ပါမည်ဟု ရိုက်လိုက်ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ အမှုတွဲ စာအုပ်များကို ဆက်လက်၍ ပြီးအောင်လုပ်ကြဖို့အကြောင်း ပြောလေ၏။ အလုပ်သမားများလည်း ‘တော်ပါသေးရဲ့’ ဆိုကာ အလုပ်ကို ပြန်၍ ကောက်ကြလေ၏။ ၁၀ရက်ခန့်လောက် ကြာသောအခါ စာရေးသည် တိုက်သို့တဖန် ရောက်လာ၍ နှလုံးမသာဖွယ်သော သတင်းတရပ်ကို ပြောပြပါတော့ သည်။

ဟိုက်ကုတ်လွတ်တော်သည် လူသတ်မှုတရားခံ၏ အယူခံအမှုတွဲမှာ ပရိဗီကောင်စီသို့ သင်္ဘောဖြင့် အချိန်မီပါမသွားကြောင်း သိရှိသည်နှင့် တရားခံအား ကြိုးပေးဖို့ အမိန့်ချလိုက်သဖြင့် ထိုနေ့၌ပင် ကြိုးပေးလိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း ပြောပြလေသည်။ အခြားလူများကား မဆိုနိုင်။ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင်မှာမူ ပရိဗီကောင်စီသို့ အမှုတွဲ ရောက်ကောင်းပါ၏ဟု မျှော်လင့်ခဲ့မိသည်။ ကောင်စီသို့ရောက်၍ ဖတ်ရှုပြီး ကာမှ ပယ်လိုက်သည်ဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်နှင့်မဆိုင်။ မည်သည့်နည်းနှင့်မဆို ကောင်စီလူကြီးများ ဖတ်ရှု ကြရကောင်းပါ၏ဟု မျှော်လင့်ခဲ့မိ၏။ ယခုမှာမူ ထိုအဖြစ်သို့ မရောက်ရပဲ တရားခံကို ကြိုးပေး လိုက်ပြီ ဆိုသောကြောင့် ကျွန်ုပ်၏စိတ်ထဲ၌ ‘ခဲလေသမျှ သဲရေကျ’ ဖြစ်ရလေပြီ ဆိုကာ ဤ အတွင်းရေးမှူးအလုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ အကြီးအကျယ် သံဝေဂရရှိသွားခဲ့လေပြီ။ ကျွန်ုပ်သည် ဤအကြောင်းကို ကုန်စင်အောင် ကိုဘလိုင်အား ပြောမပြပဲ ဤအလုပ်မျိုးနှင့် ကျွန်ုပ် မတန်ဟု ပြောပြီးလျှင် ၁၉၂၆ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ရက်နေ့မှစ၍ ထွက်ခွင့်ပြုဖို့ ပြောပါတော့သည်။ ကိုဘလိုင်သည် လွန်ခဲ့သော လေးလလောက်မှစ၍ ကျွန်ုပ်အား လခ ၁၂၅အထိ တိုးပေးလာခဲ့ရာ ဇန်နဝါရီလ ၁ရက်နေ့မှစ၍ ၄၅၀အထိ ပေးပါမည်ဆိုကာ တားပါသေးသည်။ ကျွန်ုပ်မူကား နှုတ်မှဖွင့်၍ မပြောစေကာမူ ၅၀၀ရသော်လည်း မလုပ်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီးဖြစ်လေသည်။

ဆူဖြိုးသောနှစ်တနှစ်

၁၉၂၇ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ တရက်နေ့သည် ကျွန်ုပ်၏တသက်တာတွင် ‘လွတ်လပ်ရေးနေ့’ ဟူ၍ပင် သတ်မှတ်ထားမိ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ရန်ကုန်နှင့် အဆက်ပြတ်လျက်ရှိစဉ် ရန်ကုန်သို့ ဆင်းလာနိုင်အောင် လမ်းခင်းပေးပေးသော ကိုဘလိုင်အား ကျေးဇူးမတင်ရာ ကျမည်စိုးသောကြောင့် အတွင်းရေးမှူး အလုပ်ကို ‘မိုးချိုးမျှစ်ချိုး’ မပြောလိုပါ။ အလုပ်သည် နိမ့်ကျသည်မဟုတ်။ (ကိုဘလိုင်အောက်တွင် ကျွန်ုပ်ပင်ရှိ၍ အယ်ဒီတာကိုထွန်းသန်းနှင့် တန်းတူဖြစ်ပါသည်။) ကျွန်ုပ်၏ဝါသနာနှင့် မကိုက်ညီခြင်း မျှသာ ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ရက်နေ့ညတွင် ကျွန်ုပ်သည် ကိုခင်မောင်တင့်နှင့် အပျော်ကြီး ပျော်လိုက်မိပါသေးသည်။ ကျွန်ုပ်ပျော်နိုင်သည်မှာကား နယူးဘားမား သတင်းစာတိုက်၌ အလုပ် လုပ်လျက် ရှိစဉ်ကပင် သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်း စသော တိုက်များအတွက် ဝတ္ထုများ ရေးပေးရန် အဆက်အသွယ် ပြုလုပ်ထားပြီးဖြစ်၍ တလလျှင် ၂၀ဝိ၊ ၂၅ဝိမျှရရှိ၊ သေချာပြီဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ဤမျှသာမကသေး၊ ဘာသာပြန်အလုပ်နှင့် ဆိုင်ရာတွင်လည်း ကိုဘလိုင်က အဆက်အသွယ် ပြုလုပ် ပေးပါသေးသည်။ ထိုစဉ်က မြန်မာပြည်တွင် ဒီမိုကရေစီကောင်စီများ စတင်ဖွဲ့စည်းလျက်ရှိရာ ‘ဘိုင်လော’ ခေါ် ဥပဒေစည်းကမ်း စာအုပ်များကို တပြည့်လုံးရှိ ဒီမိုကရေစီကောင်စီများက မြန်မာ ဘာသာဖြင့် ရိုက်နှိပ်လျက်ရှိ၏။ ကိုဘလိုင်မှာ ထိုစဉ်က မိတ်ဆွေပေါများသော လူတယောက်ဖြစ်ရာ များစွာသော ဒီမိုကရေစီကောင်စီများက စက္ကရီတေရီများသည် သူနှင့် ကျောင်းနေဘက် သူငယ်ချင်းများ ဖြစ်ကြ၏။ ၎င်းတို့သည် နယူးဘားမားတိုက်သို့ ‘ဘိုင်လော’ များကို အင်္ဂလိပ်လို အပ်လိုက်ကြ၍ မြန်မာလိုပြန်ပြီး စာအုပ်ရိုက်နှိပ်ပေးရန် အပ်နှံကြ၏။ ကိုဘလိုင်သည် ဘာသာပြန်အလုပ်ကို ကျွန်ုပ် အား ငှားပါပေးသည်။ ဒီမိုကရေစီကောင်စီ ဘိုင်လောများမှာ တခုနှင့်တခု ဆင်တူရိုးများဖြစ်ကြ၍ အမည်နေရပ်မျှလောက် ပြောင်းလဲပေးရန်သာ လိုပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ၁၉၂၇ခုနှစ်သည် အခြား အလုပ်များနှင့် ဘာသာပြန်အလုပ်မှ ဝင်ငွေတို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ အလွန်ဆူဖြိုးသော နှစ်တနှစ် ဖြစ်၏။ ထိုနှစ်အတွက် ဝင်ငွေစုစုပေါင်းမှာ ၄၂၀ဝိရှိ၍ တလလျှင် ၃၅ဝိမျှ တွက်ကိန်းကျ၏။ ထိုခေတ်က ငွေ၃၅ဝိသည် ဤခေတ်တွင် ၁၅ဝိ၊ ၂၀ဝိခန့်နှင့် ညီမျှသောကြောင့် စာရေးဆရာ တယောက်အဖို့၌ ‘ဆူဖြိုးသောနှစ်’ ဟု ခေါ်ခြင်းမှာ မမှားလှချေ။

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကျေနပ်သော အကွက်တခု

ဈေးတာရေးသမားတယောက် ဖြစ်ခဲ့လျှင် ထိုနှစ်တွင် ကျွန်ုပ်တို့လင်မယားအဖို့ အထုပ်အထည် ကလေး ဖြစ်သင့်၏။ ပထမအိမ်ထောင်နှင့် သမီးတယောက်၊ ဒုတိယအိမ်ထောင်နှင့် သားတယောက် သမီးတယောက်အပြင် ကျွန်ုပ်၏ မိဘများအတွက်ပါ စုစုပေါင်းမှ တလလျှင် ၇ဝိ-၈ဝိမျှလောက်သာ ထောက်ပံ့ရသည် ဖြစ်သောကြောင့် တလ ၁၅ကျပ်တန် အိမ်ခန်းကလေးတွင် နေလောက်သော ကျွန်ုပ်တို့လင်မယားမှာ အတော်အတန် စုဆောင်းနိုင်သင့်၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်ကား လူတမျိုးဖြစ်၍

ပြောလောက်အောင် အဖက်မတင်ချေ။ လူတမျိုးဟု ဆိုခြင်းမှာ တရားအားထုတ်သော အချိန်ပိုင်းနှင့် သင်္ကန်းဝတ်သော အချိန်ပိုင်းတွင် ကျွန်ုပ်သည် ယေဘုယျ ပျော်မှု၊ ပါးမှု၊ သုံးဖြန်းမှု ဟုသမျှကို စွန့်လွှတ်နိုင်ခဲ့သဖြင့် ရှေ့အဖို့တွင်လည်း လုံးဝ လှည့်မကြည့်တော့ပြီဟူ၍ပင် မှတ်ထင်ခဲ့မိသော်လည်း ရန်ကုန်သို့ ရောက်၍ ကိုခင်မောင်တင့်၊ ကိုကျော် (ပီမိုးနှင့်) စသော မိတ်ဆွေများနှင့် ‘ပြန်ပေါင်းထုပ်’ မိကြရာတွင်မူကား ကျွန်ုပ်၏သန္တာန်၌ ရဟန်းဘဝကစိတ်မျိုး လုံးဝရှာမရတော့ပဲ ဟိုရှေးယခင်ကအတိုင်း ပျော်ပျော်ပါးပါး စားစားသောက်သောက် နေခဲ့မိပြန်ပါတော့သည်။ သို့ရာတွင် ကောင်းသော အကွက်ကလေးတကွက် ကျန်ရှိရစ်သေးသည်မှာကား မိတ်ဆွေများနှင့်အတူ အပျော်ကြူးလျက်ရှိသော အခိုက်အတန့်များ၌ပင် “ငါသည် ယခု ပျော်လျက်ရှိသည်၊ သို့သော် တနေ့နေ့၌ ဤပျော်ရွှင်မှုများကို စွန့်လွှတ်ပြီး တရားဆက်လက်အားထုတ်ဖို့ အလုပ်ကြီး ရှိသေးသည်တကား” ဟူသော စိတ်အကြံသည် ပေါ်လာတတ်သည်ချည်း ဖြစ်လေသည်။ ဤသည်မှာ စိတ်အကြံမျှသာ ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ် အဖို့ ရာ၌ အလွန်တရာ တန်ဖိုးရှိလှ၏။ အတော်အတန်လူများ ဖြတ်ဖို့ခဲယဉ်း၍ ‘စွဲ’ တတ်လှသည်ဆိုသော သုရာမေရယ နှစ်မျိုးသုံးမျိုးကိုပင် စမ်းကြည့်ဖို့ ကျွန်ုပ်မကြောက်ခြင်းမှာ အထက်ပါ စိတ်အကြံအားကိုးကြောင့် ဖြစ်၏။ စမ်းရုံသာမက ‘စွဲ’ လည်း စွဲဘူး၏။ သို့သော် ဖြတ်နိုင်ခဲ့သည်ချည်း ဖြစ်ပါသည်။ အထက်ပါ သုရာမေရယ သုံးမျိုးအနက် တခုမှာ စွဲမိလျှင် ဖြတ်နိုင်သူ မရှိသလောက် သေရာပါကြရသည်ချည်း ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်ကား အောင်မြင်ခဲ့သဖြင့် ကိုယ့်ကျောက်ကိုယ် သပ်လိုက်ချင်ပါသေးသည်။ ဤသို့ အောင်မြင်ခဲ့ခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်သည် စိတ်အားကောင်းသော လူတယောက် ဖြစ်သောကြောင့် မဟုတ်။ (အမှန်မှာ စိတ်ပျော့သူတယောက် ဖြစ်ပါသည်။) တရားအားထုတ်ဖို့ အလုပ်ကြီး ကျန်သေးသည်ဟူသော စွဲလန်းမှုကြီးကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ ကျွန်ုပ်သည် ထိုအောင်မြင်မှု မရှိခဲ့လျှင် ဤမှတ်တမ်းကို မရက်၊ ယနေ့တိုင် မိုက်မိပါသည်ဟု အကြောင်းမဲ့ ဖော်ပြဖို့ကား စိတ်ကူးထည့်မည် မဟုတ်ချေ။ အကြောင်းမဲ့ဟူသော စကားကို ထည့်သွင်းရခြင်းမှာ “ပြောလျှင်ပြော၊ မပြောလျှင် သတ်ပစ်မည်” ဟု ဆိုပါမှ ပြောရမည် ဖြစ်ပါသောကြောင့်တည်း။

ဘိလိယက်ထိုးပြန်ခြင်း

ကျွန်ုပ်၏ သုံးဖြန်းပုံအမျိုးမျိုးအနက် အများဆုံး ပိုက်ဆံကုန်ခဲ့သော ပျော်နည်းတခုမှာ သုရာမေရယ မဟုတ်၊ လောင်းကစားခြင်းလည်း မဟုတ်၊ ဘိလိယက်ထိုးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤပျော်နည်းကား ကျန်းမာရေးအတွက်ယောင်ယောင်နှင့် ဆွဲဆောင်ပြီး ‘စွဲ’ တတ်သော ပျော်နည်း ဖြစ်သောကြောင့် ကြောက်စရာ ကောင်းလှကြောင်းကို စောစောပိုင်းက ဖော်ပြခဲ့ဘူးပြီဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်၏ ကိုယ်တွေ့ကို အနည်းငယ် ဖြည့်စွက်ဖော်ပြလိုပါသေးသည်။ ဘိလိယက်ထိုးရာတွင် မပါလျှင် မပြီးသော ကျွန်ုပ်၏အဖော်ကား ကိုခင်မောင်တင့်ပင်ဖြစ်၏။ အခြားလူများနှင့် ထိုးရခြင်းထက် သူနှင့် ထိုးရခြင်းကို ကျွန်ုပ် ပို၍နှစ်သက်၏။ တခါတရံတွင် ယခင်ကတွေ့ဘူးသည့် ကိုကွန်းနှင့်လည်း ဟိုတယ်များတွင် ဆုံမိကြ၍ ပျော်ပျော်ကြီး စကားနိုင်ပါ၏။ (ကိုကွန်းမှာ ထိုအခါတွင် ဝတ်လုံတော်ရ

တယောက် ဖြစ်နေလေပြီ။) ကိုကွန်းနှင့်ကျွန်ုပ် ကစား၍ ပျော်ရခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက်သည် တယောက်ကိုတယောက် 'အမဲ' ဟု ထင်မှတ်ကြ၍ သူကလည်း ကျွန်ုပ်ကို အလွယ်တကူ နိုင်လိမ့်မည် ဟု ထင်ရာ ကျွန်ုပ်ကလည်း သူ့ကို ချောင်ချောင်နှင့် နိုင်မည်ထင်၏။ သို့နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ မကြာခဏ ချိန်း၍ ကစားကြ၏။ တယောက်နှင့်တယောက် မခံချင်အောင် ပြောရခြင်းမှာလည်း အရသာကြီးတခု ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်နိုင်သောပွဲတွင် ကံကောင်း၍နိုင်သည်ဟု သူကထင်၍ သူနိုင်သောပွဲတွင်လည်း ကျွန်ုပ် ကံဆိုးသောကြောင့်ဟု ကျွန်ုပ်ကထင်၏။ ဤသို့ဖြင့် သူနှင့်ကျွန်ုပ်သည် 'မီးခိုးမဆုံး မိုးမဆုံး' ဆိုရလောက်အောင် အခဲမကျေပဲ ရှိကြ၏။ စင်စစ်မူကား သူနှင့်ကျွန်ုပ်သည် တယောက်တပွဲလောက် အနိုင်အရှုံးရှိ၍ 'လက်တူ' ချင်း ဖြစ်ဟန်ရှိ၏။ သို့ရာတွင် ဤသည်ကို သူကလည်း လက်မခံ၊ ကျွန်ုပ်ကလည်း ဝန်မခံနိုင်ချေ။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးသော ဤဗာနသည် ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက်လုံးကို မြှောက်ပေးသကဲ့သို့ ရှိနေသဖြင့် တယောက်နှင့်တယောက် မကျေနိုင် သည့် ကမ္ဘာရန်ကြီး ဖြစ်နေခဲ့ပါတော့သည်။

ကျွန်ုပ်သည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးမိသည်ဟု ဝန်ခံသော်လည်း အခြားသော ဘီလီယက်သမား များနှင့် ကစားရာတွင် အထင်ကြီးခြင်းမဟုတ်၊ ကိုကွန်းတယောက်တည်းနှင့်သာ အထင်ကြီးမိခြင်း ဖြစ်၏။ အခြားလူများနှင့် အထင်ကြီးပြီး ကိုယ့်ထက်တတ်သူနှင့် လောင်းတမ်းကစားမိလျှင် ပြုတ်ပြုတ်ပြုန်းသည်နှင့် ဟိုတယ်အရိပ်ကိုပင် နင်းနိုင်မည်မဟုတ်ချေ။ ကိုကွန်းနှင့် ကျွန်ုပ်သည် ငွေလောင်းတမ်းမဟုတ်ပဲ အလကားတမ်းကစားခြင်း ဖြစ်သော်လည်း လောင်းတမ်းတမျှ အကြိတ် အနယ် ကစားကြ၏။ ငွေထက် ဂုဏ် (Honour) ကို အရေးတကြီးထားသော ကိစ္စမျိုးရှိခြင်းကို စီးပွားရေးသမားများက 'ရူးသည်' ဟု ဆိုကြမည်လော မပြောတတ်ပေ။

ကျွန်ုပ်စာရေးပုံ

'ရူး' ဟူသော စကားလုံး သုံးနှုန်းမိရာတွင် ကိုခင်မောင်တင့်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ ဘီလီယက် 'ရူး' ကြပုံကို ဖော်ပြရပေဦးမည်။ ကျွန်ုပ်သည် ထိုစဉ်က စုံထောက်မောင်စံရှားနှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ ရေးခဲ့ရာတွင် တပုဒ်လျှင် ၅၀၀၀ ခန့်ခန့် တိုက် နှစ်တိုက်သုံးတိုက်ရှိ၏။ ထိုစဉ်က ငွေ ၅၀၀၀ ဤခေတ်ငွေ ၂၀၀၊ ၃၀၀မျှနှင့် တန်ဖိုးညီမျှသောကြောင့် ဝတ္ထုတိုတပုဒ်အတွက် မနည်းလှဟု ဆိုရပေမည်။ (မဂဇင်းတွေ၊ ဂျာနယ်တွေ ပေါ်လိုက်ပျက်လိုက်ဖြစ်သော ခေတ်ဖြစ်သည်။) ကျွန်ုပ် ဝတ္ထုရေးပုံမှာ ညရစ်နာရီ လောက်မှ စ၍ မပြီးမချင်း ထိုင်ရေး၏။ များသောအားဖြင့် သန်းခေါင်ကျော် လင်းအားကြီးတွင် ပြီး၍ တခါတရံတွင်မူ မိုးလင်းသော်လည်း မပြီးသေးသည်နှင့် မီးခွက်ကိုငြိမ်းပြီး နေရောင်ဖြင့် ဆက်၍ ရေး၏။ မိုးလင်းအောင်ထိုင်ရေးသော နေ့တွင်လည်း အိပ်တော့သည်မရှိပဲ ကော်ဖီသောက်၍ ရေချိုး ပြီးလျှင် 'ကော်ဖီ' လိပ်ကလေးကို ကိုင်၍ မဂဇင်းတိုက်သို့ သွား၏။ ၎င်းမှ ငွေ၅၀ တောင်းယူခဲ့၍ ကရိုက်တီရိယန်း ဟိုတယ်သို့ သွားရာ ကိုခင်မောင်တင့်လည်း ရောက်နေခဲ့လေပြီ။ ၎င်းဟိုတယ်တွင်

ဘိလိယက်ခုံခြောက်ခုံ ရှိသည့်အနက် ကျွန်ုပ်တို့ကြိုက်သော ခုံသစ်ကို စောင့်ယူ၍ ရသည်နှင့် တပြိုင်နက် ကစားကြပါတော့သည်။

ဘိလိယက် ‘ရူး’ ကြပုံ

ကိုကွန်းနှင့် ကစားရခြင်း၌ စိတ်ပါပုံကို ဖော်ပြခဲ့ပြီးနောက် ကိုခင်မောင်တင့်နှင့် ကစား၍ စိတ်ပါခြင်း အကြောင်းကို ဖော်ပြရပါဦးမည်။ လွန်ခဲ့သော ၁၅နှစ်လောက်က ကျွန်ုပ်အား ဘိလိယက် သင်ပေးသူ မှာ ကိုခင်မောင်တင့်ဖြစ်လေရာ ကျွန်ုပ်တတ်ခါစအချိန်တွင် ကိုခင်မောင်တင့်က ကျွန်ုပ်အား “ခင်ဗျား ဘယ်တော့မှ ကျုပ်နဲ့ လယ်ဗယ် (တန်းတူ) ကစားနိုင်တဲ့ ‘လက်မျိုး’ မရောက်နိုင်ဘူး” ဟု ပြောဘူး ၏။ ကိုခင်မောင်တင့်မှာ ဘိလိယက်သမား ဆယ်ယောက်တွင်မှ တယောက်လောက်သာ တွေ့ရသော ‘လက်’ မျိုးဖြစ်၍ လန်ဒန်မှာတုန်းက ၈၉ဘရိတ် ရဘူးသူတယောက် ဖြစ်လေသည်။ ဤသို့ပြောစဉ်က ကျွန်ုပ်မှာ အတော်ကလေး တိုးတတ်ရုံမျှ ရှိသေးသော်လည်း ထိုကဲ့သို့ ‘အညွန့်တုံး’ စကားမျိုး ပြောခြင်းကို မခံချင်သည်နှင့် တနေ့တွင် သူ့ ‘လက်’ မျိုး ရောက်စေရမည်ဟု စိတ်ထဲ၌ သန္နိဋ္ဌာန် ချမိပါသည်။ ရှေးယခင်ကမူ သူနှင့်ကျွန်ုပ်မှာ ပွိုင့် ၁၅၀-၁၀၀ ကစားခဲ့ကြရာ ၁၉၂၇ခုနှစ်၌ မူကား ၂၂၅-၂၀၀ မျှသာ အကျောပေးနိုင်လေတော့သည်။ သူက ၂၂၅ ပွိုင့် ကစား၍ ကျွန်ုပ်က ၂၀၀ပွိုင့် ကစားခြင်း ဟူသည်မှာ လက်ချင်း အတော်နီးကပ်လာခြင်းကို ဖော်ပြသည်။ ၁၂ နာရီလောက်တွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ခေတ္တနား၍ နံနက်စာစားပြီးနောက် တချက်လောက်တွင် ပြန်၍ကစားကြ၏။ အများအားဖြင့် သူတပြန်ငါတပြန် နိုင်ကြလေရာ လောင်းကြေးမပါ။ ရှုံးသူက ခုံခပေးရုံမျှ တာဝန်ယူ ရ၏။ ညနေစောင်းလတ်သော် ဘီယာတလုံး လောင်းတမ်းကစားကြ၍ ရှစ်နာရီလောက်တွင် ညစာ အတွက် လောင်းကြပြန်၏။ ညစာစားပြီးနောက်လည်း သံသဲမဲမဲ ကစားကြသေး၏။ ခြေညောင်းသည် လက်ပန်းကျသည်ဟု မရှိချေ။

ကရိတ်တီရီယန်ဟိုတယ်၏ ထုံးစံမှာ (ဟိုတယ်များ၏ စည်းကမ်းအတိုင်း) ည ၁၁နာရီ၌ ပိတ်သော် လည်း ကစားလက်စဖြစ်သောပွဲ ပြီးအောင် လက်စသိမ်းနိုင်ခွင့်ရှိ၏။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ၁၁နာရီတွင် ပိတ်သည် ဆိုသော်လည်း ထိုးလက်စပွဲ မပြီးဆုံးလျှင် အချိန်လွန်ချင်လွန်စေ၊ လက်စသပ်နိုင်ခွင့် ရှိ၏။ ကိုခင်မောင်တင့်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် မည်သို့ပြုလုပ်သည် ထင်ကြသနည်း။ ၁၁နာရီထိုးခါနီး ၁၀မိနစ် လောက်တွင် ထိုးလက်စပွဲကို ဖျက်သိမ်းပြီး ပွဲသစ်တခု အစပြုကြပြန်လေ၏။ မာကာကုလားသည် ကျွန်ုပ်တို့၏အကြံကို ရိပ်မိ၍ ထိုးလက်စပွဲကို ဖျက်သိမ်းသောအခါ၌ ‘ဆပ်...ဆပ်...ဆပ်’ ဟူ၍ ကန့်ကွက်သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့က ဘီယာကလေး ခပ်ထိုင်းထိုင်းနှင့် ‘ယူဂိုးတူဟဲလ်’ ဟု သံပြိုင် ရွတ်လိုက်ကြလေသည်။ ဤနည်းဖြင့် ၁၁နာရီခွဲခါနီးလောက်တွင်မှ ပွဲပြီး၍ ဟိုတယ်မှ ထွက်လာကြ သောအခါ ကျွန်ုပ်၏အိတ်ထဲ၌ ထည့်ခဲ့သော ငွေ၅၀အနက်မှ ၂၀-၂၅မျှသာ ကျန်တော့ပေရာ ကိုခင်မောင်တင့်၏ အိတ်မှလည်း အလားတူလောက်ပင် လျော့သွားခဲ့လေပြီ။ ကိုခင်မောင်တင့်မှာ

ကုန်သည်လမ်းတွင် နေသူဖြစ်၍ တော်ပါသေး၏။ ကျွန်ုပ်မူကား နောက်ဆုံး (၁၂)နာရီ ရထားကို မှီအောင် လန်ချားကလေးနှင့် ပြေးရ၏။ တခါတရံ မီးရထားမမှီလိုက်ပဲရှိရာတွင် စမ်းချောင်းသို့ လန်ချားနှင့်ပင် ပြန်ရ၏။ နောက်ကျမည်ဟု အတတ်သိသောအခါများတွင် ကိုခင်မောင်တင့် ကိုယ်တိုင် လည်း လိုက်လာ၍ ကျွန်ုပ်အိမ်၌ အိပ်သွား၏။ လေးမိုင်ဝေးသောခရီး ဖြစ်သော်လည်း သန်းခေါင်ကျော် အချိန်၌ပင် ထိုစဉ်က လန်ချားခ ၁၂ပဲမျှသာ ပေးရသည်။ တခါတရံတွင် လန်ချားကုလားလည်း မပြန်ဝံ့ဆိုသောကြောင့် အိပ်ဖို့နေရာ ပေးရပါသေးသည်။ ဤအဖြစ်မျိုးမှာ တလလေးကြိမ်လောက် ဖြစ်တတ်၍ ညဦးလောက်သာ ကစားသောနေ့များလည်း တလလျှင် ၁၀ရက်မနည်း ရှိပါသေးသည်။

ဘိလိယက်ကြောင့် ကုန်ငွေ

ဤမျှလောက် ဘိလိယက်ရှူးကြသော လူနှစ်ယောက်အဖို့ရာ၌ လစဉ်ဝင်ငွေ သုံးလေရာမျှသည် အဘယ်မှာ စုဆောင်းစရာ ရှိပါအံ့နည်း။ ဘိလိယက်၏ ဖျက်ဆီးခြင်းကို ကျွန်ုပ်သည် ကိုယ်တိုင်လည်း ခံရ၏။ သူတပါးဖျက်စီးခြင်းကိုလည်း မြင်ရဘူးလှလေပြီ။ လခတော်တော်ကောင်းသည့် စာရေးများ လည်း ကြွေးဝိုင်းဝိုင်းလည်လျက်ရှိခြင်းကို တွေ့ရ၏။ ကောလိပ်ကျောင်းသားကလေးများလည်း ဘိလိယက်ခုံသို့ လာတတ်ကြရာ (များတော့မများလှ) စာမကျက်နိုင်သဖြင့် စာမေးပွဲ၌ တရှုံးတည်း ရှုံးလျက် ရှိခြင်းကို မြင်ရ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ၁၉၁၂ခုနှစ်မျှစ၍ ဘိလိယက်ထိုးတတ်ခဲ့ရာ ပြတ်တောင်း ပြတ်တောင်းနှင့် သောင်းကျော်မည်ဖြစ်၍ ရှေးငွေဖြင့် ဘိလိယက်ခုံ နှစ်ခုံသုံးခုံ ဝယ်နိုင်လောက်ပေပြီ။ ၁၉၄၈ခုနှစ်လောက်ကမှ ဘိလိယက်ပြတ်သွားပါတော့သည်။ ဤသည်မှာလည်း အခြားအကြောင်း ကြောင့် မဟုတ်၊ တရားအားထုတ်သည့်ဘက်သို့ စိတ်လှည့်လာပြန်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

အညာတခွင်သို့

၁၉၂၈ခုနှစ်၌ ကျွန်ုပ်သည် ကိုခင်မောင်တင့်နှင့် ပျော်ပျော်နေသော အနေအထိုင်မျိုးကို ‘အိ’ လာသည် တကြောင်း၊ မိဘများကို ခဏခဏ သတိရ၍ သူတို့မသေမီ အတူတကွ နေထိုင်ချင်သောစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်တကြောင်း၊ နေမည်ဆိုက နေနိုင်လောက်သောအခြေအနေ ရှိလာသည် တကြောင်း ကြောင့် ရန်ကုန်မှ စွန့်ခွာဖို့အကြံ ဖြစ်ပေါ်လာလေ၏။ အခြေအနေရှိသည်ဆိုခြင်းမှာ ‘အထုပ်အထည်’ ရှိလာသောကြောင့် မဟုတ်။ မဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ်များနှင့် အဆက်အသွယ် ပြုလုပ်ထားပြီး၍ အဝေးမှ ရေးပို့လျှင်လည်း ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

(ထိုစဉ်ကမူ ဝတ္ထုစာအုပ်ရေးခြင်းသက်သက်ဖြင့် စားလောက်သည်မဟုတ်၊ ပီမိုးနင်းလည်း ဂျာနယ်နှင့် မဂ္ဂဇင်းဖက်ပါမှ စားလောက်ပါသည်။)

ကျွန်ုပ်သည် အဆက်အသွယ်လုပ်ထားသည့် မဂ္ဂဇင်းများနှင့် ဂျာနယ်များမှ လစဉ်ဝင်ငွေကို တွက်ကြည့်ရာ ၁၀၀-၁၅၀ခန့်ရှိ၏။ မန်ကျည်းတုံရွာ၌ မိဘများနှင့် အတူနေရလျှင် ဤငွေသည် လှလှကြီးစားသောက်၍ ဤတဝက်နှင့်လည်း လုံလောက်၏။ သို့ဖြစ်၍ ၎င်းနှစ်ဩဂုတ်လတွင် အလုပ်အတွက် အစီအစဉ်ပြုလုပ်ပြီးနောက် ကျွန်ုပ်တို့လင်မယားသည် ရန်ကုန်မှထွက်ခွာ၍ မိဘများရှိရာ မန်ကျည်းတုံရွာသို့ ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့ကြလေ၏။ မန်ကျည်းတုံတွင် တလခန့်နေပြီးနောက် မြတောင်သို့ အလယ်သွားကြပြန်သည်။ ဤကဲ့သို့ နေချင်ရာနေ၍ သွားချင်ရာသွားပြီး စိတ်ကြည်ရွှင်သော အခိုက်အတန့်ကလေးများ၌ စာထိုင်ရေးခြင်းဖြင့် ထမင်းကလေး တလုပ်တဆုပ် စားရခြင်းသည်ပင် စာရေးဆရာ၏ အရသာကြီးတခုဟူ၍ ကျွန်ုပ် မှတ်တမ်းတင်ပါသည်။

တွေ့အောင်လိုက်ခြင်း

မြတောင်သို့ ရောက်ကြသောအခါ မစိုးကို သူ့အိမ်တွင်ထားခဲ့၍ ကိုသိန်းဖေရှိသော အင်းရွာသို့ အပြေးအလွှား သွားပါတော့သည်။ ကျွန်ုပ်မှာ အချို့လူများကဲ့သို့ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟ များများကြီးမရှိ၊ နှစ်ယောက်သုံးယောက်မျှသာ ရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုနှစ်ယောက်သုံးယောက်နှင့် ကျွန်ုပ်မှာ သမီးရည်းစားတမျှ လွမ်းဆွတ်တတ်၍ တွေ့နိုင်ခွင့်ရှိပါက မတွေ့ရပဲ မနေနိုင်အောင် အူးယားဖားယား ဖြစ်တတ်ကြပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် အခြားလူများ သူငယ်ချင်းချင်း တွေ့ဆုံကြခြင်းကို မြင်ရသည့်အခါ အမှတ်မဲ့မနေပဲ သတိထားပြီး ကြည့်လေ့ရှိ၏။ ၎င်းတို့၏ တွေ့ဆုံကြပုံများမှာ ကိုသိန်းဖေနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ဆုံခြင်းကဲ့သို့ ဟက်ဟက်ပက်ပက် လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ရှိကြပုံမရပါ။ ကိုသိန်းဖေနှင့် ကျွန်ုပ်မှာ ငယ်ပေါင်းမဟုတ်ပဲ အသက်၃၀ပြည့်မှ တွေ့ကြရခြင်းဖြစ်သော်လည်း ကွဲသွားပြီး ပြန်တွေ့ကြရသော အခါများတွင် ကျောင်းမှထွက်ခါစ လူပျိုကလေးများအရွယ် ပြန်ဖြစ်ပြီး ခုန်ချင်ပေါက်ချင် ဖြစ်လာကြပါသည်။ သို့သော် တကယ်ခုန်ပေါက်ကြသည်တော့ မဟုတ်ပါ။ ကျွန်ုပ်သည် ကိုသိန်းဖေတို့၏အိမ်သို့ ရောက်သွား၍ ကိုသိန်းဖေမှာ ရွှေလီချောင်းရိုးတလျှောက်သို့ တောတက်သွားကြောင်း ကြားသိရသည်တွင် ချက်ချင်းလိုက်ဖို့ စီမံတော့၏။ နောက်တနေ့တွင် ကျွန်ုပ်သည် ရွှေလီအထက်ပိုင်းသို့ လှေတတန်၊ လှည်းတတန်၊ မြင်းတတန်ဖြင့် လိုက်သွားရာ နောက်တနေ့မှ ရောက်သွား၏။ ကျွန်ုပ်သွားရသောလများမှာ ယခင်က ရောက်ဘူးသည်လည်း မဟုတ်၊ ‘ငှက်တော ခွေးတော’ ဟု လူအများခေါ်ကြသော နယ်ဖြစ်၏။

သို့သော် ကျွန်ုပ်က မသိသော်လည်း ရွာများမှ သစ်အလုပ်သမားများသည် ကျွန်ုပ်အား ဝန်ထောက်ဦးဝင့်မော်၏ သူငယ်ချင်း အင်္ဂလိပ်ကျောင်းဆရာဟူ၍ သိကြ၏။ ‘ရွှေဥဒေါင်း’ ဟူ၍ကား မသိကြ

သေးပါ။ လမ်းတွင် တညအိပ်၍ နောက်တနေ့နံနက်ပိုင်းတွင် ကိုသိန်းဖေရှိနေသောရွာသို့ ဆိုက်ရောက် သွား၏။ သူတည်းခိုနေသော သစ်ကုန်သည်၏အိမ်သို့ ရောက်သောအခါ ကိုသိန်းဖေ မရှိသေး၊ ရေချိုးသွားသည်ဟု ပြောသည်နှင့် ကျွန်ုပ်သည် အိမ်ပေါ်သို့မတက်ပဲ ရေဆိပ်သို့ လိုက်သွားရာ ရေချိုးနေသော ကိုသိန်းဖေကို ကျွန်ုပ်က မြင်ရ၍ သူက မမြင်သေးချေ။ ကျွန်ုပ်သည် ကမ်းပါးကြီး ကွယ်ကာ အနီးသို့ လျှောက်သွား၍ ချဉ်းကပ်သောအခါတွင်မှ မြစ်ရိုးပေါ်သို့တက်ကာ ဘွားကနဲ ပြလိုက်ရာ ကိုသိန်းဖေ၏မျက်နှာထား ဖြစ်သွားလိုက်ပုံမှာ ယနေ့တိုင် ကျွန်ုပ်မျက်စိထဲတွင် မြင်မိပါ သေးသည်။

ဝမ်းသာကြပုံ

သူ၏မျက်နှာ၌ ဤမျှလောက် ခေါင်ခေါင်ခန်းခန်း ခရီးကွာလှမ်းသောအရွယ်သို့ ကျွန်ုပ် လိုက်လာ လိမ့်မည် မထင်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်နှင့်တူသော လူတယောက်အနေဖြင့် ငေးကြည့်ခြင်း၊ ထို့နောက်မှ ကျွန်ုပ်ပါတကားဟု မှတ်မိ၍ ဝမ်းသာခြင်း၊ လာမှလာပလေဟု အံ့ဩခြင်း၊ ထပ်လောင်း၍ ဝမ်းသာခြင်း၊ အားရခြင်း၊ ကျေနပ်ခြင်း၊ နှစ်သိမ်ခြင်း စသော အခြင်းအရာများသည် သူ့ထက်ငါ တလှည့်စီလည်းကောင်း၊ အလူအယက်လည်းကောင်း ထင်ရှားစွာ ဖော်ပြလျက်ရှိခြင်းကို ကျွန်ုပ် တွေ့ရသည်။ နောက်ဆုံးတွင်မှ ကိုသိန်းဖေသည် ရေစိုကြီးနှင့် ပြေးတက်လာ၍ (ဗိုလ်ဆန်ဆန် လူတယောက် ဖြစ်သည့်အတိုင်း) ကျွန်ုပ်အား ပွေဖက်လေရာ ဗိုလ်မဆန်သော ကျွန်ုပ်ကမူ ကျွန်ုပ်၏ အဝတ်များ စိုရွှဲမည်ကို စိုးသည်နှင့် ခပ်ကာကာ လုပ်နေမိပါသေးသည်။ ထို့နောက် ကျွန်ုပ်ပါ ရေဆင်းချိုး၍ လူငယ်ကလေးများသဖွယ် ရေကူးပြိုင်ခြင်း၊ ရေနင့်ပက်ကစားခြင်း စသည်ဖြင့် အားရအောင် ဆော့ကြပြီးမှ တက်လာကြ၏။

ကိုသိန်းဖေသည် အိမ်ရှင်သစ်ကုန်သည်အား ဟင်းကောင်းများ အထူးတလည် ရှာဖွေချက်ပြုတ်ရန် မှာထား၍ ခရီးထွက်သောအခါ၌ အမြဲပါသော ဘရန်ဒီပုလင်းဖြင့် နံနက်စာ စားသောက်ကြရာ အမြန်ရက်ဆုံးသော နံနက်စာတနပ်အနေဖြင့် နှစ်ယောက်လုံး မှတ်တမ်းတင်မိကြပါသည်။ (ကိုသိန်းဖေ သည် လည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်သည်လည်းကောင်း နံနက်ခင်းတွင် သောက်ရိုးထုံးစံ မရှိသော်လည်း ထိုနေ့မှာမူ သူကလည်း အလုပ်နားမည်၊ ကျွန်ုပ်ကလည်း ခရီးပန်းသဖြင့် တရေးအိပ်မည်ဆိုကာ ဗိုက်ကားအောင်စားဖို့ 'မြိန်ဆေး' သောက်ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။) ထိုည၌ ကိုသိန်းဖေနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ စကားပြောလိုက်ကြပုံမှာ ထိုရွာ၌ ပြောစမှတ်ဖြစ်ကျန်ရစ်သည်ဟု ကြားသိရလေသည်။ ၎င်း ရွာသား များမှာ တညလုံး မအိပ်တမ်း စကားပြောသော သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်ဟူ၍ ကြုံဘူးကြဟန် မတူပေ။ “သမီးရည်းစားလဲ မဟုတ်ဗျာ၊ ယောက်ျားအချင်းချင်း ဒီလောက်တောင် ပြောနိုင်တာများ အံ့ဩပါရဲ့” ဟု ပြောရစ်ကြသည် ဆို၏။

ခေါင်လှသောဗိုလ်တဲ

များမကြာမီ ကိုသိန်းဖေသည် သပိတ်ကျင်းသို့ တောအုပ်ကြီးအဖြစ်နှင့် ပြောင်းရွှေ့သွားလေရာ ကျွန်ုပ်လည်း မြတောင်နှင့် သပိတ်ကျင်းကို ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန် ကူးခဲ့သည်။ ဤနေရာတွင် တစ္ဆေခြောက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်၏စိတ် ပြောင်းလဲပြန်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ တစ္ဆေခြောက်ခြင်းကို ပထမအကြိမ် ကြုံခဲ့ရဘူးခြင်းကိုလည်းကောင်း ဗဟုသုတအလိုငှာ ဖော်ပြရပါဦးမည်။ ကိုသိန်းဖေနှင့် ဇနီး ဒေါ်ဖူးညိုတို့သည် တောအုပ်ကြီး၏အလုပ်ကို လက်ခံရန် သပိတ်ကျင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားသော အခါ ကျွန်ုပ်လည်း အတူလိုက်ပါသွား၏။ သပိတ်ကျင်းမြို့၌ တောအုပ်ကိုဘသင်း လုပ်ကိုင်လျက်ရှိရာ ကိုသိန်းဖေက ကိုဘသင်းလက်မှ အလုပ်လွှဲပြောင်းယူရမည်ဖြစ်၍ ကိုဘသင်းသည် ကိုသိန်းဖေအား သပိတ်ကျင်း သစ်တောနယ်ကို အတူတကွ လှည့်လည်ပြသရန် ဖြစ်သဖြင့် ကျွန်ုပ်လည်း ၎င်းတို့ နှစ်ယောက်နှင့်အတူ လိုက်ကြည့်ရန် ဖြစ်လေသည်။ (ကိုဘသင်းမှာ သစ်တောဝန်ထောက်အဖြစ်နှင့် ပင်စင်ယူပြီးနောက် မန္တလေး ပိုက်ကြီးရပ်၌ နေထိုင်လျက်ရှိစဉ် ၁၉၄၉ခုနှစ်တွင် မန္တလေးသို့ ကရင်သူပုန်များ ဝင်သဖြင့် ပေါင်တွင် သေနတ်ထိမှန် သေဆုံးသွားရှာသည်။ တိုင်းမင်းကြီးဦးချစ်ဆွေလည်း တနေ့တည်းပင် မော်တာထိမှန်၍ အနိစ္စရောက်ရှာသည်။) ကျွန်ုပ်နှင့် တောအုပ်နှစ်ယောက်တို့သည် တပည့်တောခေါင်းများနှင့်အတူ လှည်းဖြင့် သပိတ်ကျင်းမှ ဝါးဖြူတောင်သို့ ထွက်လာခဲ့ကြရာ လူအားလုံး ခြေလျင်လျှောက်ကြ၍ လှည်းပေါ်တွင် ပစ္စည်းများလောက်သာ တင်လာကြ၏။ ဝါးဖြူတောင်၌ တညအိပ်၍ နောက်တနေ့တွင် သပိတ်ကျင်းမိုးကုတ် ကားလမ်းမကြီးမှ တောင်ဘက်သို့ ဖဲ့ထွက်လာကြ၏။ တနေ့လုံး နယ်နိမိတ်၏ လမ်းကြောင်းကို (မြေပုံအတိုင်း) ကိုဘသင်းက ကိုသိန်းဖေအား ပြသ၍ ညနေခင်းတွင် ရွာနှင့် သုံးဖာလုံခန့်ဝေးသော သစ်တောဗိုလ်တဲကလေးသို့ ဆိုက်ရောက်ကြ၏။

၎င်းဗိုလ်တဲမှာ ဝန်ထောက်ကိုဝင့်မော်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ တည်းခိုကြဘူးသည့် ပေါက်နက်ဗိုလ်တဲနှင့် တရွယ်တည်း တပုံစံတည်းရှိ၍ နှစ်မျက်နှာ၌ အကာအရံမရှိချေ။ ဗိုလ်တဲနှင့် သုံးဖာလုံခန့်ဝေးသည့် (အမည်ကို ကျွန်ုပ်မမှတ်မိသော) ရွာ၏အကြားတွင် သချိုင်းရှိလေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် နေဝင်ရီသရော အချိန်တွင် ဗိုလ်တဲသို့ ဆိုက်ရောက်ကြ၍ တောခေါင်းများနှင့် တပည့်များလည်း ညစာချက်ပြုတ်ကြ၏။ တောခေါင်းများသည် ဗိုလ်တဲများ၌ တည်းခို၍ ချက်ပြုတ်ကြသည့်အခါ အနီးရှိ ရွာသို့ ကူးသန်းသွားလာခြင်း၊ ကြက်ကလေးငှက်ကလေး ရှာဖွေဝယ်ယူခြင်း၊ ရွာမှ လူငယ်ကာလသားများလည်း နှစ်ယောက်တတွဲ သုံးယောက်တတွဲ စသည်ဖြင့် ဗိုလ်တဲသို့ အပျင်းပြေ လာရောက်ကြည့်ရှုခြင်း စသည်ဖြင့် အဆက်မပြတ်ခြင်းကို ကျွန်ုပ် မြင်ဘူးရသော်လည်း ဤဗိုလ်တဲ၌မူ တောခေါင်းများက ရွာသို့ ကူးပြောင်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ရွာသားများလာ၍ လည်ခြင်းကိုလည်းကောင်း ကျွန်ုပ်မတွေ့ရချေ။

ကျွန်ုပ်၏စိတ်ပြောင်းလဲပုံ

၇နာရီခွဲလောက်တွင် ချက်ပြုတ်ပြီးစီး၍ တပည့်များက ညစာတည်ခင်းကြရာ အစားသမားတယောက် ဖြစ်သော ကျွန်ုပ်သည် ထမင်းပွဲကို မစုံစမ်းပဲမနေနိုင်သဖြင့် ထ၍ကြည့်မိ၏။ ဟင်းများမှာ ငါးသေတ္တာ သုတ်၊ ကြက်သားပြုတ်ကြော်၊ ငါးပိကြော်တို့ဖြစ်၍ ဟင်းရည်မပါကြောင်း ကျွန်ုပ်က ပြောမိရာ တောခေါင်းများသည် တယောက်၏မျက်နှာကို တယောက်ကြည့်ကာ ပြုံးလျက် “တနပ်တလေတော့ တော်သလိုပဲ ကြိတ်ပေတော့ဆရာ” ဟု ပြော၏။ သူတို့ပြုံးခြင်းမှာ ကျွန်ုပ် အစားဝါသနာပါခြင်း အတွက်ကြောင့်ဟု ထင်မိရာ ဤနေရာ၌ သားစိမ်းငါစိမ်း မချက်ပြုတ်ချင်ကြသောကြောင့်ဟူ၍ နောင်မှ ကျွန်ုပ်သိရသည်။ ဟင်းရည်မပါသော်လည်း တောအရက်ကို ဟင်းချိုပြု၍ သောက်ကြရသည်တွင် ခရီး ပန်းလာသောလူစု ဖြစ်သည့်အတိုင်း အတော်မြိန်သော ထမင်းတနပ်ဟူ၍ အမှတ်ပြုမိပါသည်။ စားသောက်ပြီးကြသောအခါ တောအုပ်နှစ်ယောက်နှင့် ကျွန်ုပ်သည် ခပ် ‘ထိုထို’ ကလေးနှင့် ထွေရာ လေးပါး စကားများကို ဆေးလိပ်တဖွားဖွားနှင့် ပြောနေကြ၏။ ရွာဘက်၌မူကား လုံးလုံးကြီး တိတ်ဆိတ်လျက်ရှိခြင်းကို ကျွန်ုပ် သတိပြုမိသေး၏။ ဇနာရီထိုးခန့်တွင် တောအုပ် ကိုဘသင်က ကိုသိန်းဖေအား ဤဇရပ်အကြောင်းကို ပြောခဲ့ဖူး သူ့၌ ဝတ္ထုများရှိသည်ဟု ပလ္လင်ခံပြီးလျှင် “တစ္ဆေ ကြောက်တတ်ကြသလား” ဟု မေးရာ ကိုသိန်းဖေက “သူလိုငါလိုပေါ့ဗျာ၊ ဘာ့ကြောင့်လဲ” ဟု ပြန်မေး၏။

သင်း။ ။ “ခုတော့ လူများလို့ ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ နောင်ကိုတော့ ကြောက်တတ်လျှင် ဒီမှာလာမတည်းနဲ့ဗျ”

ကျွန်ုပ်။ ။ “ဘယ်လိုကြောင့်လဲဗျ၊ ကျုပ်က သိချင်လာပြီဗျို့၊ ပြောစမ်းဗျာ”

သင်း။ ။ “ဟောဟိုက ထုပ်ကို မြင်ကြသလား”

ကျွန်ုပ်တို့. မော့၍ကြည့်ကြသည်။

ဖေ။ ။ “ဘာဖြစ်သလဲဗျ”

သင်း။ ။ “ကျုပ်အလျင်က တောအုပ်ဟာ ဒီဇရပ်ပေါ်က လန့်ဖျားပြီး သေသွားရှာတယ်ဗျ”

ဖေ။ ။ “ကြားလိုက်သလိုလိုပဲဗျို့၊ ဆိုစမ်းဗျာ”

သင်း။ ။ “ကျုပ်တို့ အခုထိုင်ကြတဲ့နေရာမှာ ထိုင်ပြီး ထမင်းစားနေတုန်း၊ ထုပ်ပေါက် ဆံပင်ဖားလျား ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်ပြီး လျှာကြီးတဲ့လောင်းချပြလိုက်တာ ကြမ်းနဲ့ထိရောတဲ့ဗျ၊ တောအုပ် လန့်ဖျား လိုက်တာ ငါးရက်နဲ့ သေရှာရောဗျား”

ထိုအခါ ကိုသိန်းဖေကား ကိစ္စမရှိလှ။ ကျွန်ုပ်မူကား မိမိကိုယ်မိမိ အံ့ဩလျက်ရှိလေပြီ။ ကမ်းနီရွာ ပြင်ဘက်ရှိ အုတ်ရေပဲကြီးတွင် ရဟန်းအဖြစ်နှင့် တပါးတည်းနေခဲ့စဉ်က တစ္ဆေခြောက်သော်လည်း ကြောက်လိမ့်မည်မဟုတ်ဆိုကာ သုဿန်ရူတင်ပင် တဆင့်တက်ဖို့ စိတ်ကူးခဲမိကြောင်း ဖော်ပြခြင်းကို သတိရကြပေလိမ့်မည်။ ထိုအချိန်နှင့် ယခုအချိန်သည် သုံးနှစ်မျှသာ ကွာသေး၏။ သို့နှင့် ကျွန်ုပ်သည် တစ္ဆေချောက်ပုံအကြောင်းပြော၍ ကြားရရှိမှုနှင့် ကျောထဲက စိမ့်ကနဲဖြစ်သွား၏။ သီလ၊ သမာဓိတို့၏ တန်းခိုးသတ္တိသည် အဟုတ်တကယ် ကြီးကျယ်ပါပေသည်တကား။ လွန်ခဲ့သော သုံးနှစ်ခန့်က တယောက်တည်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို လှန်ချင်တိုင်းလှန်၍ မလန့်သော ကျွန်ုပ်သည် ယခုအခါ၌ လူတွေလည်း ရှိသည်။ အရက်ကလေးလည်း သောက်ထားသည်။ သို့နှင့်လည်း သွေးလန့်သည့် အထိမ်းအမှတ်မျိုး တွေ့နေရလေပြီ။ နက်နဲစွာ ဆန်းစစ်လိုက်သည်ရှိသော် ဗုဒ္ဓဇောသမု ဖေသိန်း ဖြစ်လာသည် မှန်သော်လည်း (အရပ်အခေါ်အားဖြင့်) ဤရုပ်နှင့် ဤစိတ်ပင် ဖြစ်ပါ၏။ ခြားနားချက် ကား ဗုဒ္ဓဇောသမုအဖြစ်၌ ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ်ယုံကြည်သလောက် ဖေသိန်းအဖြစ်၌ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု မရှိတော့ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် အလွန်ကြောက်ခြင်းကား မဟုတ်ပါ။ စိမ့်ကနဲ ဖြစ်သွားရခြင်းကိုပင် ကိုယ့်ဟာကိုယ် မကျေနပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်၌ စဉ်းစားဉာဏ် ဆုတ်ယုတ် လာသည်ကား မဟုတ်။ သီလ၊ သမာဓိ ဆုတ်ယုတ်လာခြင်းပင် ဖြစ်လေရာ ဤသည်မှာ စဉ်းစားဉာဏ် ရှိသည်ဆိုရုံနှင့် မပြီးကြောင်း ထင်ရှားစေသော သာဓကတခု ဖြစ်ပါသည်။

တစ္ဆေချောက်ခြင်းပေလော

ဗိုလ်တဲကလေးပေါ်၌ ကျွန်ုပ်တို့လူစုသည် ဝိုင်းဖွဲ့ကာ စကားပြောလျက်ရှိကြရာ စကားဝိုင်းတို့၏ ထုံးစံအတိုင်း တစ္ဆေအကြောင်းကိုစမိလျှင် တစ္ဆေအကြောင်းကိုချည်း ဆက်လက်၍ တယောက်ပြီး တယောက် မိမိတို့၏ ကိုယ်တွေ့နှင့် ကြားဘူးနားဝများကို ပြောပြကြလေရကား လူအားလုံးမှာ ချွတ်ကနဲမြည်လျှင် လန့်ချင်သော အခြေမျိုးသို့ ရောက်နေကြလေပြီ။ ထိုခဏ၌ ဗိုလ်တဲ၏ ဝါးထရံ ဘက်ကို “ဖြုန်း၊ ဝုန်း၊ ဒုန်း၊ ဒိုင်း” မြည်အောင် ခဲသံများနှင့်ထသံ ကြားရရှိမှုမက မြေဆိုင်ခဲ အပဲအရွဲများပင် ကြမ်းပြင်ပေါ်သို့ လှိုမိုဝင်လာကြ၏။ ထိုအခါ ချွတ်ချွတ်မြည်သံ မကြားဝံ့အောင် တဖျတ်ဖျတ် လန့်လျက်ရှိသော ကျွန်ုပ်တို့လူစုမှာ ‘ချွတ် ချွတ်’ မက မိုးချိုးသလောက် ပြင်းထန်သော ဒုန်းသံများ ကြားကြရ၍ ခဲများ လှိုမိုဝင်လာခြင်းကိုပင် မြင်ကြရသည်တွင် (ဟန်ကောင်းသောလူများ ဖြစ်သောကြောင့် ထ၍မခုန်ကြရုံမယ်သာ ရှိတော့သည်။) လက်ဦးပထမ၌ မျက်နှာငယ်ကလေးများနှင့် တယောက်ကိုတယောက် ကြည့်နေကြခြင်းကို ကျွန်ုပ် မှတ်မိပါသေးသည်။ သို့ရာတွင် နောက်တခဏ၌

ခရစ်ယန်တယောက်ဖြစ်၍ တစ္ဆေကြောက်သက်သာပုံရသော ကိုသိန်းဖေသည် ထိုင်ရာမှထ၍ သေနတ်ကို ဆွဲသည်တွင်မှ ကိုဘသင်းကလည်း သေနတ်ကိုကိုင်လျက် ကြိမ်းမောင်းကြလေ၏။ “မင်းတစ္ဆေလားကွ၊ ဒို့မကြောက်ဘူးဟေ့၊ သတ္တိရှိလာခဲ့စမ်းကွ၊ ဘာကွ၊ ညာကွ” နှင့် ငေါက်အော်ကာ ကြုံးဝါးကြ၏။ သို့ရာတွင် ခဲသံများလည်းမစဲ၊ ခဲများလည်း ကြမ်းပြင်ပေါ်မှာ လိမ့်ဝင်လျက်ပင် ရှိကြသည်။ ဤတွင် အရက်မူးခြင်း မပြေတပြေ ရှိနေသေးသော ကိုဘသင်းက “ဟေ့ မင်းတစ္ဆေလား၊ ခဲနဲ့ ပေါက်မနေပါနဲ့ကွ၊ သတ္တိရှိ ဒီအပေါ်တက်ပြီး ကိုယ်ထင်ပြုလာစမ်းပါကွ” စသည်ဖြင့် ချဲ့လင့်ချဲ့လုပ်သေး၏။ သို့သော်တစ္ဆေကား မပေါ်လာ၊ ခဲများသာ လာလျက်ရှိ၏။ ထိုသို့ဖြင့် ငါးမိနစ်လောက်ကြာမှ ခဲများ တဖြည်းဖြည်း ရပ်စဲသွားပါတော့သည်။

နေရာလူကြခြင်း

ထို့နောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျန်ရှိသေးသော တောအရက်ကို ဝေငှ၍ သောက်ကာ သတ္တိဖြည့်တင်းပြီးနောက် ထိုင်၍စောင့်နေကြ၏။ နာရီဝက်ခန့်ကြာသော်လည်း ဘာသံမျှ မကြားရတော့ချေ။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် အိပ်ရာများ ပြင်ကြလေရာ အိပ်ဖို့ နေရာရွေးကြပုံကို သတိရ၍ ဤစာကိုရေးယင်း ပြုံးမိပါသေးသည်။

ဖော်ပြခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ဗိုလ်တဲမှာ နှစ်ဘက်တွင် အကာအရံမရှိသဖြင့် လုံခြုံမှုမရှိသောကြောင့် ဤအခြေအနေမျိုးတွင် ကြောက်စရာကောင်းခြင်းကား အမှန်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့ သုံးယောက်လုံးမှာ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကြောက်သည်ဟု ဝန်မခံချင်သူများဖြစ်၍ အိပ်ရာပြင်ရာ၌ အလယ်မှ နေရာရအောင် မသိမသာ ကြိုးစားလျက်ရှိ၏။ (တောခေါင်းကလေးများမူကား ခြေရင်း၌ တသီးတခြား အိပ်ကြသည်။) တောအုပ်နှစ်ယောက်နှင့် ကျွန်ုပ်သည် အလယ်ခေါင်မှ အိပ်ချင်ကြသော်လည်း တမင်တကာ ရွေးယူခြင်းမျိုး မဟုတ်ပဲ မတော်တဆ အလယ်ခေါင်မှ နေရာရခြင်း ဖြစ်သည့်နယ် ဟန်လုပ်ကာ အိပ်ရာပြင်ကြ၏။ နောက်ဆုံး၌ ကျွန်ုပ်သည် ဘွင်းဘွင်းသမား ဖြစ်သည့်အတိုင်း ဤလူစုထဲတွင် ဟန်မလုပ်တော့ဟု အောက်မေ့ကာ “ခင်ဗျားတို့ကလည်း သေနတ်တွေနဲ့ဗျာ၊ နံဘေးကအိပ်ကြ၊ ကျုပ်က အလယ်ကအိပ်မယ်” ဟု ပြောင်ပြောင်ပြောသည်တွင် သူတို့လည်း ရယ်မောကာ ဖယ်ပေးကြပါသည်။

အိပ်ရာသို့ ဝင်ကြလေပြီ။ ကျွန်ုပ်ကား နာရီတဝက်နှင့်လည်း မပျော်၊ တနာရီနှင့်လည်း မပျော်။ ခြေထောက်ကို လာ၍ဆွဲချေမည်လောဟူသော အတွေးသည် ခဏခဏ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိ၏။ သူတို့အားလုံးကား ငြိမ်လျက်ရှိနေကြလေပြီ။ ကျွန်ုပ်မူကား မျက်စိလည်းမမှိတ်ဝံ့၊ စောင်ကိုလည်း ခေါင်းမီးမမြဲတတ်သည့်အတိုင်း ဖွင့်လျက်သား ‘ကြောင်’ လျက်ရှိ၏။ ကြောက်စရာအတွေးများလည်း စိတ်ကူးရှိတိုင်း စုံနေလေပြီ။ ဤသို့ဖြင့် (ကျွန်ုပ်အထင်) တနာရီခွဲခန့်ရှိသောအခါ ‘ဂျမ်း၊ ဂျီး၊ ဂျင်း’

မြည်သော အသံများကို အဝေး၌ကြားရ၍ ကျွန်ုပ် နားစွင့်လျက်ရှိ၏။ အသံများသည် ကြားသော နေရာ၌ ရပ်မနေပဲ တဖြည်းဖြည်းတရွေ့ရွေ့ ချဉ်းကပ်လာကြရာ ဗိုလ်တဲနှင့် ပေ၂၀၀လောက်သာ ကွာတော့သည်ထင်၏။ ‘ဘာသံတွေပါလိမ့်’ ဟု တွေးသော်လည်း မဖော်နိုင်။ တနည်းပြောင်းလဲပြီး တစ္ဆေချောက်ပြန်ခြင်းပေလောဟု စဉ်းစားမိ၏။ နောက်ဆုံး၌ ကျွန်ုပ်တယောက်တည်း မခံမရပ်နိုင် တော့သည်နှင့် အဖော်ရစ်မ့်သောငှာ ‘အဟမ်း’ ဟု ချောင်းဟန်လိုက်ရာ ဟိုက ‘အဟမ်း၊’ သည်က ‘အဟမ်း’ နှင့် တယောက်မကျန် ချောင်းဟန်တူကြပါလေတော့သည်။ ဖြစ်ရပုံကား တယောက်မျှ အိပ်မပျော်ပဲ အကဲကြည့်ပြီး မြဲနေကြခြင်းမျှသာဖြစ်ကြောင်း သိကြရ၍ အားလုံး ရယ်မောမိကြပါ သေးသည်။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်တို့အားလုံး ထထိုင်ကြ၍ အားလုံး ကြားကြပြီးဖြစ်သော ‘ဂျိုး၊ ဂျမ်း’ သံများကို နားထောင်ကြရာ အသံများသည် ဗိုလ်တဲနှင့် ပေတရာခန့်အကွာသို့ ချဉ်းကပ်လာပြီးနောက် တဖြည်းဖြည်းခွာသွား၍ အဝေးသို့ ရွေ့သွားပါလေတော့သည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏တွေးထင်ချက်

ကျွန်ုပ်တို့သည် မှန်အိမ်များထွန်း၍ ဤပြဿနာနှစ်ခုလုံးကို ဖြေရှင်းရန် ကြိုးစား၏။ စောစောပိုင်းက ခဲများနှင့်ပေါက်ခြင်းမှာ မည်သူများဖြစ်လေသနည်း။ ရွာသားကလေးများ ‘နောက်ပြောင်’ ခြင်း ဖြစ်လေ သလောဟု ကျွန်ုပ်က အကြံပေးရာ ကိုဘသင်းက ရွာသားလူငယ်များသည် ဤဗိုလ်တဲ၏ နာမည်ကြီး ခြင်းနှင့် လန့်ကြသဖြင့် ညအချိန်မဆိုထားဘိ နေဝင်ရီသရောအချိန်၌ပင် မလာဝံ့ကြကြောင်း၊ ရွာနှင့် ဗိုလ်တဲအကြားတွင်လည်း သင်းချိုင်းရှိသည်ဖြစ်၍ သင်းချိုင်းဆိုလျှင် ကြောက်တတ်သော ရွာသားများ သည် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ သင်းချိုင်းကိုဖြတ်ကျော်ပြီး ဗိုလ်တဲသို့လာဝံ့မည်မဟုတ်ကြောင်း၊ ကျွန်ုပ် တို့လည်း သေနတ်ပါရှိခြင်းကို သူတို့သိပြီးဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့အား ချောက်လှန့်ပါက သေနတ်နှင့် ပစ်လိမ့်မည်ဟု သူတို့ တွေးမိလိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ရွာသားများ နောက်ပြောင်ခြင်း မဖြစ်တန်ရာ။ လျှာထုတ်၍ပြသောသရဲနှင့် ၎င်းကိုလန့်ပြီးသေရသော တောအုပ်တို့ နှစ်ဦးပေါင်းပြီး ခဲများနှင့်ပစ်ကြခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည်ဟု ပြောရာ ကျွန်ုပ်တို့လည်း ဘာမျှပြန်မပြောနိုင်ပဲ ရှိကြပါတော့ သည်။ ထို့နောက် ‘ဂျိုး၊ ဂျမ်း၊ ဂျင်း’ မြည်သော ပြဿနာကို ဆက်လက်စဉ်းစားကြရာ ဤသည်မှာမူ ၎င်းအရပ်၌ တောဆင်ရိုင်းများရှိ၍ ဝါးရုံပင်များကို ချိုးဖဲ့စားသောက်သွားကြခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ကိုဘသင်းကပင် ပြောရာ ကျွန်ုပ်တို့လည်း ဘာမျှအကြံမပေးနိုင်ပဲ လက်ခံလိုက်ကြရလေ၏။ နံနက် လင်းသောအခါ ပတ်ဝန်းကျင်အရပ်ကို စုံစမ်းကြည့်ရှုကြရာတွင် ဆင်ခြေရာများလည်း မတွေ့ရ။ လူခြေရာများလည်း မတွေ့ရ။ သရဲဆိုသည်မှာမူ ခြေရာမထင်စကောင်းဟု နားလည်ကြသည်နှင့် ဤပြဿနာနှစ်ခုလုံးမှာ နာနာဘာဝတို့၏ လက်ချက်ပေလော ဟူသော တွေးတောချက်ဖြင့်သာ လက်စသိမ်းခဲ့ရပါတော့သည်။

(စုန်းကဝေ တစ္ဆေသရဲများနှင့် ပတ်သက်သော ဝတ္ထုများမှာ ယခုတလောတွင် အလကားဟာများ အနေဖြင့် ရှုတ်ချကဲ့ရဲ့လျက်ရှိကြရာ ကျွန်ုပ်သည် ကိုယ်တွေ့ကို အမှန်အတိုင်း ရေးပြသည်၌ပင် ခပ်တွန့်တွန့် ရှိပါ၏။ တစ္ဆေကြောက်တတ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်၏စိတ် ခဏခဏ ပြောင်းလဲရခြင်းတွင် သီလ၊ သမာဓိတို့၏ သတ္တိကို ထင်ရှားစေလိုသောကြောင့်မျှသာ ထည့်သွင်းဖော်ပြရခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် တစ္ဆေသရဲမရှိ၊ ကြောက်စရာမဟုတ် ဟူသောသဘောနှင့် ရှုတ်ချခြင်း ဖြစ်ပါမူ ထိုသူတို့သည် တစ္ဆေချောက်တတ်သည်ဟု နာမည်ကြီးသော နေရာမျိုး၌ တယောက်တည်း အိပ်ပြဝံ့သည်ဟု ပြောရသောသတ္တိ ရှိသင့်၏။ တစ္ဆေဝတ္ထုများမှာ အပေါစားစားရေးဆရာများ၏ ‘စားကျက်’ ဖြစ်သော်လည်း အဆင့်အတန်းနိမ့်ကျသေးသည့် စာဖတ်ပရိသတ် ပေါများနေသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး မည်သူကရှုတ်ချစေကာမူ ရေးသူကရေး၍ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသူများလည်း ရှိကြလိမ့်မည်သာ ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်၏တင်ပြချက်မှာ ၎င်းဝတ္ထုမျိုးသည် ကာမဝတ္ထုများလောက် ဆိုးရွားသောအကျိုး ဖြစ်စေနိုင်သည် မထင်ပေ။)

ရန်ကုန်သို့ဆင်းရပြန်ခြင်း

၁၉၂၉ခုနှစ်တွင် ကျွန်ုပ်တို့လင်မယားသည် မကျည်းတုံသို့ပြန်လာ၍ မိဘများနှင့်အတူ နေထိုင်ကြပြန်၏။ ထိုအတောအတွင်း၌ ရန်ကုန်မြို့တွင် ဂျာနယ်နှင့် မဂ္ဂဇင်းများသည် တဖြတ်ဖြုတ် ပြုတ်ကြ၍ အသစ်များလည်း တဖွားဖွား ပေါ်ထွက်လျက်ရှိ၏။ အဟောင်းတခု ပြုတ်သွားသည်ဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်အဖို့ ဝင်ငွေ ၃ဝိ၊ ၅ဝိခန့် ယုတ်လျော့သွားလေရာ အသစ်ပေါ်ထွက်လာသော ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများကမူ ကျွန်ုပ် ဘယ်ဆီရောက်နေသည် မသိကြသောကြောင့် ဆက်သွယ်ရန်မဖြစ်နိုင်ပဲ ရှိကြသည်တွင် ကျွန်ုပ်၏ဝင်ငွေမှာ တလက်ထတလ ကျဆင်းလျက်ရှိ၏။ စာရေးဆရာအလုပ်တွင် ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့သော အဆင့်အတန်းသို့ ရောက်နေသူတယောက်ကလည်း ဂျာနယ်သစ်မဂ္ဂဇင်းသစ်များတွင် ကျွန်ုပ် ရေးပါရစေဆိုကာ စာတိုစာရှည် ကမ်းလှမ်းမေးမြန်းရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ ထိုနှစ်တွင် သူကြီးဂေဇက် ဦးခင်မောင်၏ မှာထားခြင်းကြောင့် ဝတ္ထုရှည်တပုဒ်၊ (အမည်ကိုတော့ မမှတ်မိတော့ပါ။) သူရိယတိုက်အတွက် ဝတ္ထုရှည်တပုဒ် ရေးသားရပါသေး၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ဝင်ငွေမှာ ၁ဝဝိ၊ ၁၅ဝိ မှ ၅ဝိ မျှသို့ လျော့ဆင်းလာခဲ့လေပြီ။ ရှေ့လျှောက်၍လည်း ထိုထက်လျော့ဆင်းဖို့ အလားအလာရှိသေး၏။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဂျာနယ်နှင့် မဂ္ဂဇင်းများသည် လတိုင်းပြုတ်လျက်ပင် ရှိသေးသောကြောင့် တည်း။ သို့ဖြစ်ရကား ၁၉၃ဝပြည့် နှစ်ဦးလောက်တွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ရန်ကုန်သို့ ဆင်းလာကြရပြန်ပါတော့သည်။

ဘာသာပြန်အသင်းနှင့်ဆက်ခြင်း

ရန်ကုန်သို့ ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း (C.L.S) ခရစ်ယန်စာပေအသင်း ဥက္ကဋ္ဌက ကျွန်ုပ်အား တွေ့လိုကြောင်း ခေါ်သည်နှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံ၏။ သူက ၎င်းတို့၏အသင်းတွင် ဘာသာပြန်ဆရာ (စာတော်ပြန်ဟု သူတို့ခေါ်ကြသည်။) လုပ်မည်လောဟု မေးရာ၊ ကျွန်ုပ်မှာ ပုံနှိပ်တိုက်များနှင့် အသေအချာ ဆက်သွယ်ခြင်း မပြုရသေးသောကြောင့် လုပ်ရလျှင် ကောင်းလေမည်လောဟု ဆိုကာ စုံစမ်းကြည့်၏။ သို့ဖြစ်၍ မည်သည့်စာမျိုးကို ဘာသာပြန်ရပါမည်နည်းဟု မေးကြည့်ရာ ခရစ်ယန် ကျမ်းစာများကို ဘာသာပြန်ဖို့မဟုတ်ကြောင်း၊ မြန်မာစာဖတ်ပရိသတ်အား စာဖတ်ခြင်း အလေ့အကျင့် တိုးတက်စေခြင်းငှာ ဘာသာရေးနှင့်မဆိုင်သည့် စာရိတ္တရေးရာသက်သက် စာအုပ်များနှင့် ဝတ္ထုကောင်း များကို မြန်မာလိုပြန်ဖို့ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြ၏။ ကျွန်ုပ်က စမ်းကြည့်လိုကြောင်း ပြောသောအခါ သူကလည်း ကျွန်ုပ်၏ ဘာသာပြန်လက်ရာကို စမ်းကြည့်လိုသေးကြောင်း ပြော၏။ နောက်ဆုံး၌ သူက ဝတ္ထုစာအုပ်ကလေးတစ်အုပ် ထုတ်ပေး၍ ဘာသာပြန်ယူခဲဖို့ ရက်ချိန်းပေးပြီးနောက် ခွဲခွာခဲကြ လေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် စာအုပ်ကလေးကို ၁၀ရက်လောက်အတွင်း ပြီးအောင် ဘာသာပြန်ပြီး သူပေးခဲ့သည့်လိပ်အတိုင်း ပဲခူးသို့ ပို့လိုက်၏။ ရက်သတ္တပတ်ခန့်အကြာတွင် သူ့ဆီမှ ပြန်စာရ၍ ရန်ကုန်မြို့ ကရိလမ်းရိ မက်သဒစ်ကျောင်းသို့ လာတွေ့ရန် ရက်ချိန်းပေးလိုက်၏။ ကျွန်ုပ် သွား၍ တွေ့သောအခါ လခ၁၅၀နှင့် နှစ်ဘက်သဘောတူ လက်ခံခဲပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏အလုပ်မှာ ပဲခူး၌နေရန် ဖြစ်၍ သူနှင့်အတူ အလုပ်လုပ်ရမည် ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်ဘာသာပြန်သော ဝတ္ထုကလေးမှာ 'ဟန်မောင်ဝတ္ထု' ဟု အမည်မှည့်၍ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရာ သူတို့ မြန်မာ-ကရင် ခရစ်ယန်လောကတွင် အတော် လူကြိုက်များသည်ဟု သိရ၏။ (တနေ့သ၌ ကျွန်ုပ်သည် ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာဂျိုးနှင့်အတူ ပဲခူးတွင် သူ၏အိမ်၌ တစာပွဲတည်း အလုပ်လုပ်လျက်ရှိစဉ် ဖိုင်တွဲတခုကို အမှတ်မဲ့ လှန်ကြည့်လိုက်ရာ ကျွန်ုပ်၏ ဟန်မောင်ဝတ္ထု ဘာသာပြန်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဘာသာပြန်အဖွဲ့ဝင် ကော်မတီလူကြီးများ ၏ မှတ်ချက်များကို တွေ့လိုက်ရသည်။ လက္ခဏာမှာ ကျွန်ုပ်၏ ဘာသာပြန်စာမူကို ကော်မတီများ၏ လက်သို့ တယောက်စီပို့ကာ ဖတ်ရှုစေပြီး မှတ်ချက်ရေးသားကြသည့်ပိုင်တွဲ ဖြစ်ပုံရသည်။

ကျွန်ုပ်သည် တမင်တကာ ခိုး၍ကြည့်ခြင်း မဟုတ်ပါ။ သို့သော် ကျွန်ုပ်အကြောင်း မှတ်ချက်များဖြစ်၍ ဆုံးအောင် ဖတ်ကြည့်မိပါသည်။ မှတ်ချက်ရေးသူများအနက်တွင် ကျွန်ုပ်၏ဆရာဟောင်း ဦးထွန်းဖေ လည်း ပါရှိ၍ ပိုပြီး စိတ်ဝင်စားမိပါသည်။ သို့ရာတွင် ဆရာကြီးဦးထွန်းဖေကမူ ရွှေဥဒေါင်းဆိုသူသည် သူ၏တပည့် ဖြစ်ဘူးသည်ဟု မမှတ်မိပါ။ မှတ်ချက်များသည် မညံ့ပါ။ အကောင်းကလေးနှင့် အကောင်းကြီးတို့သာ ဖြစ်လေရာ တယောက်သောသူကမူ (Exquisite) ရှာမှရှားအောင် ကောင်းပေ သည်ဟု မှတ်ချက်ချထားပေသည်။ ဤအကြောင်းအရာကို ဖော်ပြခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်၏ ဘာသာပြန်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ကြွားလိုသောကြောင့်ဟု မထင်ကြစေလိုပါ။ ဤမှတ်ချက်များကို စောစောစီးစီးက ကျွန်ုပ် မြင်ခွင့်ရလျှင် လခ၁၅၀ မဟုတ်ပဲ အနည်းဆုံး ၂၅၀လောက် တောင်းမည်ဟု စိတ်ကူးဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ စင်စစ်မှာ ကျွန်ုပ်သည် ဈေးနှုန်းနှင့်ပတ်သက်၍ စကားဆိုရာတွင် သဘောလွယ်လွန်း သော သူတယောက် (Bad Businessman) ဖြစ်၍ ကိုယ့်ဘက်က နစ်နာခဲရဘူးခြင်း များလှပြီကို သိကြစေလိုသောကြောင့်မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။

တစ်သက်တာမှတ်တမ်းများနှင့်အတွေးအခေါ်များ